

L. as.

390 hr.

Doctor,

THE STUDENT'S ENLARGED
ENGLISH-PERSIAN DICTIONARY,
PRONOUNCING AND EXPLANATORY,

BY

SORABSHAW BYRAMJI DOCTOR, M. L. L. S.

LATE PERSIAN TEACHER, SURAT HIGH SCHOOL,

ASST. PERSIAN TEACHER, ELPHINSTONE HIGH SCHOOL,

AUTHOR OF "PERSIAN PRIMER," "SECOND BOOK OF

PERSIAN," "THIRD BOOK OF PERSIAN," SMALLER

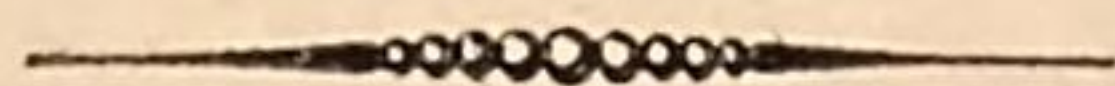
ENGLISH-PERSIAN AND "PERSIAN-ENGLISH

DICTIONARIES," "PERSIAN GRAMMAR,

PARTS I & II," &c. &c.

نگاهت بیفتد اگر بر خطا تو آنرا بیوشان ز لطف و عطا
تو بر من مگیر آه و ای ز یخرد که خالی نباشد بشر از خطا

SURAT :

PRINTED AT THE IRISH PRESBYTERIAN MISSION PRESS.

1892.

All Rights Reserved.

REDUCED PRICE
R
No. 1.

Registered according to Act XXV. of 1867.

TO
THE HONOURABLE
HERBERT MILLS BIRDWOOD, C. S., M. A., L. L. D.,
LATE ONE OF THE JUDGES OF HER MAJESTY'S
HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY;
MEMBER OF THE EXECUTIVE
COUNCIL OF HIS EXCELLENCY
THE GOVERNOR OF BOMBAY;
VICE-CHANCELLOR OF THE
UNIVERSITY OF BOMBAY;

THIS WORK
IS DEDICATED,
IN TOKEN OF THE AUTHOR'S
RESPECT AND ESTEEM.

PREFACE.

THE present work, which is a great advance on the Compiler's smaller English-Persian Dictionary, is intended to supply the long-felt want of an exhaustive Dictionary of the Persian Language, moderate enough in price to be within the reach of all students of that language. The undertaking has given the Compiler incessant occupation for more than five years, and indeed has been a task of much greater labour than he had calculated from his previous experience of editing such works on a more modest style. In spite of all the pains bestowed by him, the Compiler is conscious that various defects and imperfections, which he would have much wished to avoid, have, as is usual in first editions, escaped him. For these he must ask the indulgence of those who will use the Book, promising amendment should it be given to him to issue a second edition of the Dictionary.

The Compiler is deeply sensible of the encouragement and support which his former works have received from the Director of Public Instruction, Bombay, to whom he takes this opportunity to again tender his respectful acknowledgments. His best thanks are also due to the Rev. J. Shillidy, M. A., of the Irish Presbyterian Mission, who has superintended the mechanical execution of the work, for many valuable suggestions and for the assiduity with which he has endeavoured to secure accuracy of printing.

In conclusion the Compiler must not forget to record his obligations to Francis Johnson's and Richardson's Dictionaries, from which rare and elaborate works the present work has received material assistance.

S. B. DOCTOR.

24th May, 1892.

LIST OF ABBREVIATIONS USED IN THIS WORK.

<i>a.</i>	For	Adjective.
<i>ad.</i>	„	Adverb.
<i>alg.</i>	„	Algebra.
<i>Ar.</i>	„	Arabic.
<i>arith.</i>	„	Arithmetic.
<i>astr.</i>	„	Astronomy.
<i>comp.</i>	„	Composition.
<i>compr.</i>	„	Comparative.
<i>conj.</i>	„	Conjunction.
<i>E.</i>	„	English.
<i>gram.</i>	„	Grammar.
<i>H.</i>	„	Hindustani.
<i>interj.</i>	„	Interjection.
<i>math.</i>	„	Mathematics.
<i>med.</i>	„	Medical.
<i>n.</i>	„	Noun.
<i>p. a.</i>	„	Participial Adjective.
<i>p. p.</i>	„	Participle passive & perfect.
<i>p. pr.</i>	„	Participle Present.
<i>pl.</i>	„	Plural.
<i>prep.</i>	„	Preposition.
<i>pron.</i>	„	Pronoun.
<i>sing.</i>	„	Singular.
<i>v i.</i>	„	Verb Intransitive.
<i>v. t.</i>	„	Verb Transitive.

A

DICTIONARY

ENGLISH, PERSIAN, AND ARABIC.

A.

A or AN, considered as the article of unity, is expressed in Persian by subjoining ي to a noun; as, روزي *roze*, 'a day,' 'a certain day.' When a noun ends in * the mark *hamzā* (ء) is used to denote the singular number, as جامهٔ *jāmai*, 'a garment,' فرشتهٔ *firishtai*, 'an angel.' Whenever ا is placed before * at the end of a noun, the idea of unity is expressed by ي; as, راهي *rāhī*, 'a way.'

A, in such expressions as *so much a yard, gone a hunting, &c.*, may be translated by the particle في *fī*, 'in,' برای *barāyi*, 'for,' بعزم *badz̄m*, 'for the purpose'; as, دو درم في گز *do diram fī gaz*, 'two direms a measure; براي بارايي شکار رفته *barāyi shikār rafta*, 'gone a hunting.'

ABACK, *ad.* (backward) عقب *akab*, پشت *pusht*. The hind part of a saddle, مؤخر *muakhar*.

ABAFT, *ad.* (towards the stern) عقب *akab*, دنبالهٔ کشتی *akabi-jehāz*, کشتی *kishti*.

ABASANCE, *n.* کورنش *tadzīm*, تعظیم *kurnish*.

ABANDON, *vt.* گذاشتن ترک *tark-k.*, گذاشتن *guzāshtan*, هجر کردن *hajr-k.*

ABANDONED, *p. a.* (forsaken) گذاشته *guzāshta*, ترک کرده شده *tark kardā shuda*. *a.* (graceless) بی حرمت *bī-hurmat*, بی شرم *bī-sharm*.—(desolate) ویران *wairān*. To be abandoned, متروک شدن *guzāshta-sh.*, گذاشته شدن *matrūk-sh.*

ABANDONING, } *n.* ترک *tark*
ABANDONMENT, }

گذاشتمی *guzāshtagī*, هجر *hajr*.

ABASE, *vt.* خوار *zalīl-k.*, ذلیل کردن *khār-s.*, حقیر *farū-ā.* فرو آوردن *fazīhat-n.* فضیحت نمودن *bakhāk-barābar-s.* بخاک برابر ساختن

ABASED, *p. a.* زیر کرده شده *zer kardā-shuda*, حقیر کرده شده *hakīr-kardā-shuda*. *a.* ذلیل *zalīl*, محقر *muhakkar*. To be abased, فرو آورده شدن *farū-āwarda-sh.*, خراب شدن *kharāb-sh.*

ABASEMENT, *n.* حقارت *tazlīl*, تذلیل *hikārat*, تحقیر *fazīhat*, فضیحت *tahkīr*.

ABASH, *vt.* شرمسار کردن *sharmsār-k.* خجل ساختن *khajil-s.*

ABASHED, *a.* شرمزده *sharmsār*, شرمینده *sharminde*, پشیمان *pashemān*. To be abashed, شرمزده شدن *sharminde-sh.*, شرم خوردن *khajil-sh.*, خجل شدن *sharm-kh.*

- ABATE, *vt.* (make less) کم کردن *kam-k.*, ناقص نمودن *nākis-n.*—(to become less) کم شدن *kam-sh.*, کمیدن *kamīdan.*
- ABATED, *a.* کم *kam*, مخفف *mukhaffaf.*
- ABATEMENT, *n.* (decrease) کمی *kamī*, کاست *kāst*, تخفیف *takhfif.*
- ABBESS, *n.* (the governess of a nunnery) رئیسۀ دختران، شالپوشان *raisai dukhtarāni-shālpushān.*
- ABBEY, *n.* خانۀ پادریان، خانقاه *khānkāh*, *khānai-pādriyān*, دیار (pl. ادیار) *dayar* (pl. *ad-yār*), رهبان خانۀ *ruhbān khāna.*
- ABBOT, *n.* راس الدیر *rāsud dayar*, اسقف *uskuf* (pl. اساقف *asākif* or اساقفۀ *asākifat.*)
- ABBREVIATE, *vt.* مختصر کردن *mukhtasir-k.*, کوتاه اختصار کردن *ikhtisār-k.*, کوتاه کردن *kotāh-k.*
- ABBREVIATION, *n.* اختصار *ikhtisār*, کوتاهی *kotāhī*. Abbreviation of words, مختصرات *ikhtisārāt*, اختصارات *mukhtisarāt.*
- ABBREVIATED, *a.* مختصر، کوتاه *kotāh*, مختصر *mukhtisar.*
- ABDICATE, *vt.* عزالت کردن *ūzlat-k.*, ترک کردن *tark-k.* To abdicate a throne, ترک خلافت کردن *tarki khilāfat-k.*, ترک سلطنت کردن *tarki saltanat-k.*
- ABDICATION, *n.* ترک *tark*, عزالت *ūzlat*, اعتزال *itizāl.*
- ABDOMEN, *n.* پای شکم *pāi-shikam*, زبرناف *zeri-nāf.*
- ABDUCE, *vt.* بد دیگر طرف کشیدن *badīgar tarf kashīdan.*
- ABDUCT, *vt.* ربودن *rubūdan.*
- ABDUCTION, *n.* ربودگی *rubudagī*, ربایندگی *rubāyandagī.*
- ABED, *ad.* بر پلنگ *barbistar*, بر پلنگ *palang*. To be abed, بر پلنگ آرام کردن *bar bistar āram-k.*
- ABERRATION, *n.* گمراهی *gumrahī*, ضلالت *zulālat*, بی راهی *bī rāhī.*
- ABET, *vt.* مدد دادن *madad-d.*, یاری نمودن *yārī-n.*, پشتیبانی کردن *pushtī-k.*, حمایت کردن *himāyat-k.*
- ABETMENT, *n.* مددگاری *madadgārī*, دستگیری *dastagīrī.*
- ABETTOR, *n.* مددگار، یاور *yāwar*, مددگار *madadgār*, حامی *hāmī*, جانب دار *jānib-dār.*
- ABEYANCE, *n.* ممکن الحصول *mumkin ul husul.*
- ABHOR, *vt.* کراهیت نمودن *karāhiyat-n.*, نفرت داشتن *nafrat-d.*, نفرتیدن *nafrīdan*, استکراه *istikrah-k.*
- ABHORRED, *a.* ناپسند *nāpasand*, مکروه *makrūh.*
- ABHORRENCE, *n.* نفرت *nafrat*, استکراه *istikrah*, عداوت *ādāwat*, گریز *gurez*, کراهیت *karāhiyat.*
- ABHORRENT, *a.* نفرت نما *nafrat numā*, ویرانه دار *vīsa-dār.*
- ABHORRER, *n.* متنفّر *mutanaffir.*
- ABIDE, *vi.* ماندن *māndan*, مکان کردن *makān-k.* *vt.* (to endure) تحمل کردن *tahammul-k.* To abide by one's word or agreement, بر قول خود ثابت بودن *bar koli khud sābit-b.* To abide by a promise, بر وعده وفادار شدن *bar wāyide wafādār-sh.*
- ABIDING, *a.* مستمر *mustamirr.*
- ABILITY, *n.* (power) طاقت *tākat*, قدرت *kudrat*, توانائی *tawānāī*, مجال *majāl*, اقتدار *iktidār*.—(faculty of the mind) عقل *ākl*, ادراک *idrāk*, فراست *firāsāt*, لیاقت *liyākat*, قابلیت *kābīliyat.*
- ABJECT, *a.* ذلیل *zalīl*, فرومایه *farūmāye*, ناکس *nākas*, کمینه *kamīne*, دون *dūn*, خفیف *khafif*, مبتذل *mubtazal.*

ABJECTION, { تذلیل *khārī*, ن. خواری *n.*
 ABJECTNESS, { *tazlīl*, ناقصی *nākisī*, ذلالت *zalālat*,
 خرابی *kharābī*, دونی *dūnī*.
 ABJUDICATE, *vt.* رد کردن *rad-k.* نایزبول
nā kabūl-k.
 ABJURATION, *n.* برگشتگی *bargashtagī*,
 ارتداد *irtidād*, انحراف *inhirāf*.
 ABJURE, *vt.* ارتداد کردن *irtidād-k.*, انحراف
inhirāf-k. رد کردن *radd-k.*
 ABLATIVE, *a.* حالت مفعولی *hālati-*
mafūlī.
 ABLAZE, *ad.* در شعله *dar shūla*, سوزان
suzān.
 ABLE, *a.* (skilful) قابل *kābil*, لایق *lāyak*,
 قوی *karwī* (strong) — سزاوار *sazāwār*.
 توانستن *tawān*. To be able, توانستن
tawānistan, قابل شدن *kābil-sh*.
 ABLE-BODIED, *a.* قوی هیکل *karwī*
haikal, پهلوان *puhalwān*.
 ABLUTION, *n.* شستگی *ghusl*, غسل
shustagī. — (performed before prayers)
wuzū or *wazū*. — (after defilement)
 مرده *tahārat*. — (of the dead) طهارت
murde-shuī.
 ABLY, *ad.* بقابلیت *ba kābiliyat*.
 ABNEGATE, *vt.* vide REJECT.
 ABNEGATION, *n.* امتناع *imtinād*.
 ABNORMAL, *a.* (contrary to rule)
 خلاف قاعده *khilāfi-l āide*. — (irregu-
 lar) بی ترتیب *bī dastūr*, بی دستور
bī-tartīb.
 ABOARD, *ad.* بر جہاز سوار *bar jehāz*
sawār, بر کشتی سوار *bar kishtī sawār*.
 To go aboard, به جہاز در رفتن *ba*
jehāz dar-r. To come aboard, بکشتی
ba kishtī dar-ā.
 ABODE, *n.* مکان *makān*, خانه *khāne*,
 مسکن *maskan* (pl. مساکن *masākin*.)

سکونت *māwā*, بود باش *būd bāsh*,
sakūnat.
 ABOLISH, *vt.* رد کردن *radd-k.*, باطل کردن
bātil-k. نسخ کردن *naskh-k.*, موقوف کردن
mokūf-k.
 ABOLISHED, *p. a.* منسوخ ساخته *man-*
sūkh-sākhta, رد کرده شده *radd kardā*
shuda. *a.* منسوخ *mansūkh*, معدوم *ma-*
dūm, باطل *bātil*, متروک *matrūk*.
 ABOLISHER, *n.* ناسخ *nāsikh*, مبطل
mubtil.
 ABOLISHMENT, *n.* vide ABOLITION.
 ABOLITION, *n.* باطل کردن *bātil-*
kardān, نسخ *naskh*, انهدام *inhidām*,
 ابطال *ibtāl*.
 ABOMINABLE, *a.* مکروه *makrūh*, کرب
kariya, نفرت انگیز *nāpāk*, ناپاک
angez, نجس *najis*, غلیظ *palid*,
ghalīz.
 ABOMINABLY, *ad.* مکروهانه *makrūhā-*
na, مستکرها *mustakrihan*.
 ABOMINATE, *vt.* استکراه کردن *istikrāh-k.*
 vide ABHOR.
 ABOMINATION, *n.* مکروهت *makrūhat*,
 عداوت *ādāwat*, نفرت *nafrat*.
 ABORIGINAL, *n.* باشندۀ اصلی *bāshan-*
dai aslī.
 ABORIGINES, *n.* اهل اصل *usūl*,
ahli-asl.
 ABORTION, *n.* اسقاط حمل *iskāti-hamal*,
 اسقاط جنین *iskāti-janain*.
 ABORTIVE, *a.* بی وقت پیدا *bīwakt*
paidā, زاید *zāid*, رایگان *rāyigān*,
 بیفایده *bifāyada*, لاهاصل *lā hāsīl*.
 ABOUND, *vi.* کثیر شدن *kasīr-sh.*, بسیار
bisyar-b.
 ABOUT, *prep.* گرد آگرد *gardāgard*,
 پیرامون *dar hawālī*, *pairā-*
man. — (near) نزد *nazd*, نزدیک *nazdīk*,

من *fi*, في *az*, از (concerning) *ind.* — *min*, در باب *dar bāb*. About two years, *takhmīnan do sāl*.
 ABOVE, *pr.ad.* (over) *bālā*, علی *ālā*. — (upon) *bar*. — (upwards) *bām*, فرا *farā*. — (high) *buland*, علی *alā*. Above all *barhamā*, "اولا" *awwalan*. Above mentioned, *mashā-run alaihi*, مذكور *mazkūr*, مذکور *mazkūr*. Above board (without deceit) *bi rev wa rang*, آشکارا *āshkārā*. — (living) *zindah*. Above measure, *bi hadd*.
 ABRAD, *vt.* مالیدن *farsūdan*, فرسودن *mālīdan*.
 ABRASION, *n.* خراش *kharāsh*, (in comp.) Heart piercing.
 ABREAST, *ad.* (side by side) *pahlū ba pahlū*, همکنار *hamkanār*. — (on a line with) *saf ba saf*, برابر *barābar*.
 ABRIDGE, *vt.* اختصار کردن *ikhtisār-k.* کم کردن *mukhtisar-k.* کم کردن *kam-k.*
 ABRIDGED, *a.* مختصر *mukhtisar*, کوتاه *kotāh*, منتخب *muntikhab*.
 ABRIDGMENT, *n.* اختصار *ikhtisār*, انخاب *intikhāb*, مجمل *mujmill*.
 ABROACH, *ad.* جاری شده *jārī shuda*, کشوده *kashūda*.
 ABROAD, *ad.* بیرون *khārij*, خارج *berūn*, بدر *badar*. — (at large) *gardāgar*. — (in foreign countries) *badar-ā*. To come abroad, *berūn-r.* — To go abroad, *berūn-r.* — سیاحت *siyahat-k.* سفر کردن *safar-k.* کردن *siyahat-k.*
 ABROGATE, *vt.* رد کردن *radd-k.*, موقوف کردن *mokūf-k.*, محو ساختن *mahv-s.*

ابطال *molūfī*, موقوفی *ibtal*, نسخ *naskh*.
 ABRUPT, *a.* (sudden) ناگهانی *nāgihān*, ناگاه *nāgāh*, امتیاز *imtiyāz*. — (steep) *nashībdār*. — (unawares) *bi-khabar*. — (craggy) *tāk*, نااهوار *nāhamwār*.
 ABRUPTLY, *ad.* بی خبرانه *bīkhabrāne*, بیکیک *yukāyak*, بی موقع *bī muwakā*. — (without ceremony,) *takallif*.
 ABRUPTNESS, *n.* شدابی *shitābī*, جلدی *jaldī*. — (steepness) *nāhamwārī*. — (suddenness) *bī imtiyāzī*.
 ABSCESS, *n.* دمل *dummal*, (pl. دامایل *damāmīl*), دنبل *dumbal*.
 ABCIND, *vt.* vide CUT.
 ABSCOND, *vi.* پنهان شدن *penhān-sh.*, روپوش کردن *makhfī-sh.*, فرار شدن *farār-sh.*
 ABSENCE, *n.* غییر حاضری *ghair hāzrī*, جدائی *judāi*, دوری *dūrī*, هجر *hijr*, عقب *akab*, مفارقت *mufarikat*.
 ABSENT, *a.* غییر حاضر *ghair hāzir*, غایب *ghāib*, محجور *mahjūr*. — (in mind) *ghāfil*. To be absent, *ghair hāzir-sh.* To be absent (in mind), *bafīkr ghark-sh.* Absent things, *ghaibāt*.
 ABSENT, *vt.* vide WITHDRAW.
 ABSENTEE, *n.* غایب *ghāib*.
 ABSOLUTE, *a.* مختار *mukhtār*, کامران *kāmran*, سرخود *sarikhud*, مطلق *mutlak*, تامم *tamām*, سراسر *sarāsar*, مطلق قدرت *kudrati mutlak*, کُل مختار *kull mukhtār*.

ABSOLUTELY, *ad.* (despotically) با حکم *bā hukm*, قهراً *mustiklan*, مستقلاً *mustiklan*, کاملاً (perfectly) *kāmilan*.—*kahran*.—(positively) خواه *albatta*, خواه منخواه *khāhmakhāh*. Absolutely impossible, محال مطلق *muhāli-mutlak*.

ABSOLUTENESS, *n.* قدرت مطلق *kud-ratī-mutlak*, سرخودی *sarkhudī*, مختاری *mukhtārī*.

ABSOLUTION, *n.* بخشش *najāt*, بخشش *bakhshishī*, مغفرت *āfū*, عفو *āfū*, گناه *bakhshishī gunāh*, مغفرت *mughfirat*, معافی *muāfi*.

ABSOLVE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, عفو نمودن *āfu-n.* گناه بخشیدن *gunāh-b.*

ABSOLVED, *a.* گناه بخشیده *gunāh bakh-shanda*, مغفور *maghfūr*.—(remitted) آزاد *āzād*, خلاص *khalās*.

ABSORB, *vt.* (to drink in) نوشیدن *nushīdan*.—(to suck up) مکیدن *makī-dan*.—(to imbibe as a sponge) کشیدن *kashīdan*, جذب کردن *jazb-k.*—(in meditation) غرق شدن *ghark-sh.*

ABSORBENT, *a.* کشنده *jāzib*, جاذب *jāzib*, *kashanda*.

ABSORPTION, *n.* نوشیدگی *nushīdagī*, اوبار *aubār*, نشفی *nashaf*.

ABSTAIN, *vi.* (to be temperate) پرهیز کردن *parhez-k.* پرهیزختن *parhikhtan*, پارسا شدن *parsā-sh.*—(to shun) اجتناب کردن *ijtināb-k.* امتناع کردن *imtinā-k.* To cause to abstain, باز داشتن *bāz-d.*

ABSTEMIOUS, *a.* پرهیزگار *parhezgār*, پارسا *parsā*, زاهد *zāhid*, ریاضت *rayāzat*, کم خور *kam khor*, صوفی *sūfi*.

ABSTEMIOUSLY, *ad.* با ریاضت *bā rayāzat*, از روی پرهیز *az rui parhez*.

ABSTEMIOUSNESS, *n.* کم خورگی *kam*

khorākī, ریاضت *rayāzat*, تقوی *takwā*, پارسائی *parsāi*, پرهیزگاری *parhezgārī*.

ABSTINENCE, *n.* پرهیزگاری *parhezgārī*, انکار *inkār*, احتراز *ihtirāz*, اجتناب *ijtināb*.

ABSTINENT, *a.* پرهیزگار *parhezgār* امتناع *imtinād*.

ABSTRACT, *vt.* (to draw from) برکشیدن *bar-kashīdan*. To make an abstract, مختصر کردن *intikhāb-k.*, جدا کردن *mukhtisar-k.*—(to separate) جدا کردن *judā-k.*—(to remove) برداشتن *burdāsh-tan*, واکر *wā-k.*

ABSTRACT, *n.* لب لباب *mujmil*, مختصر *lubbilubāb*, خلاصه *khulāsa*. *a.* مختصر *mukhtisar*, انتخاب *intikhāb*.

ABSTRACTED, *a.* قطع نظر *katā nazar*.

ABSTRACTION, *n.* غور *judāi*, جدائی *judāi*, غور *ghor*; تجرد *tajarrud*.

ABSTRACTLY, *ad.* از خود *az khud*.

ABSTRUSE, *a.* (difficult to be understood) مغلق *mughlak*, دقیق *dahik*, غامض *ghāmiz*, باریک *bārīk*.

ABSTRUSELY, *ad.* به دقت *ba dikkat*.

ABSTRUSENESS, *n.* دقت *dikkat*, باریکی *bārīkī*.

ABSURD, *a.* (inconsistent with reason) بیعقوله *behūda*, نامعقول *nā mākūl*, بی معنی *bī-mānī*.—(opposed to manifest truth) غیر مناسب *ghairi-munāsib*, یارو *yāwagu*.—(contradictory) خلافی *khilāfi*.

ABSURDITY, *n.* بیعورگی *behudagī*, بطلان *abas*, ناسازگاری *nāsāzgarī*, یارو گوئی *yāwa goī*.

ABSURDLY, *ad.* بیعورانه *bihudāna*.

ABSURDNESS, *n.* vide INCONSISTENCY.

ABUNDANCE, *n.* فراوانی *bisyarī*

- farāwānī*, کثرت *kasrat*, افزایش *afzā-yash*, وفور *wafar* (pl. *وَفُور*).
- ABUNDANT, *a.* فراوان *bisyyār*, بسیار *furāwān*, زیاده *wāfir*, فراخ *farākh*, زیاده *ziyāda*.
- ABUNDANTLY, *ad.* بسیارانه *bisiyyārāne*, به فراط *bafarāt*.
- ABUSE, *vt.* (to make an ill use of) بد کردن *bad istīmāl-k.*—(to use with bad motives) دشنام دادن *dush-nām-d.*—(to treat rudely) بد سلوک *bad salūk-k.*—(to revile) بی کردن *bad salūk-k.*—(to deceive) حرمت کردن *bīhurmat-k.*—(to deceive) فریب دادن *fareb-d.*
- ABUSE, *n.* (ill usage) بد سلوکی *bad salūki*, بد استعمالی *bad istīmālī.*—(rude language) دشنام *dushnām*, زبان *zabān darāzī*, فحش *fuhsh*.
- ABUSED, *p. a.* دشنام داده *dushnām dāda*, بد استعمال کرده شده *bad istīmāl karda shuda*.
- ABUSER, *n.* دشنام دهنده *dushnām dehandā*, مفتري *muftarī*.
- ABUSIVE, *a.* خلاف استعمال *khilāfi istīmāl*, بد زبان *bad zabān*, دراز *zabān darāz*.
- ABUSIVELY, *ad.* بی اعتبار *bī ītibār*, "مجازا" *majāzan*.
- ABUSIVENESS, *n.* بد زبان *bad zabān*, بد استعمال *bad istīmāl*.
- ABUT, *vi.* vide TERMINATE.
- ABUTMENT, *n.* حد *hadd*. The abutments of a bridge, حدود پل *haddudi pūl*.
- ABYSS, *n.* غار *ghār*, قعر *kaḍr*, عمق *āmīk*.
A bottomless pit, ته جای بی *jāi bi tih*.
- ACACIA, *n.* طلع *talh*, اقاقیا *akākiyā*.
Acacia tree مغیلان *maghīlān*.
- ACADEMIC, *a.* طالب علم *tālibi ʿilm*.
- ACADEMICIAN, *n.* اهل مدرسه *ahli-madrasa*.
- ACADEMY, *n.* مدرسه *madrasa*, مکتب *maktab*, دارالعلوم *dars-khāne*, درس خانه *dārul ʿulūm*, جماعت علما *jamāʿati-ʿulmā*.
- ACCEDE, *vi.* (approach) نزدیک آمدن *nazdīk-ā.*—(to be added) زیاده شدن *ziyāde-sh.*—(consent) قبول کردن *kabūl k.*, موافقت نمودن *rāzī-sh.*, راضی شدن *muwāfikat-n.* To accede to a treaty or alliance, باعهد راضی شدن *bā āhd rāzī-sh.* To accede to a throne, جلوس *jalūs-k.*
- ACCELERATE, *vt.* (to cause to move faster) شتابانیدن *shitābānīdan*, تعجیل *taʿjīl k.*—(to add to) زیاد کردن *ziyād-k.*
- ACCELERATION, *n.* شتابی *shitābī*, زودگی *zūdagī*.
- ACCENT, *n.* حرکت *harakat*, اعراب *aīrāb*, نشان *nishān*.
- ACCENT, *vt.* (to pronounce) تلفظ کردن *talaffuz-k.*—(mark with accent) اعراب *nishān-n.* نشان نهادن *aīrāb-k.* کردن
- ACCEPT, *vt.* پذیرفتن *kabūl-k.*, قبول کردن *pazīruftan*, پسند کردن *pasand-k.*
- ACCEPTABLE, *a.* پسندیده *pasandīda*, مقبول *manzūr*, منظور *matbūd*, خوش آمدن *makbūl*. To be acceptable *khush-ā.*
- ACCEPTABLY, *ad.* پسندانه *pasandāne*, قبولاً *kabūlan*.
- ACCEPTANCE, *n.* پسند *kabūl*, قبولیت *pazīrāni*, پذیرائی *pasand*, ابرار *ibrār*.
- ACCEPTATION, *n.* معنی سخن *maḍni sakhun*, فحوائی کلام *fahwāi kalām*.

The received acceptation of a word, اصطلاح معنی *istilāhi ma'ānī*.
 ACCEPTED, *p. a.* قبول کرده شده *kabūl kardā-shuda*, پذیرفته *pazīrufta*.
 ACCEPTER, *n.* اجابت کننده *ijābat-kunanda*, گیرنده *gīranda*, قائل *kāil*.
 ACCESS, *n.* (way) راه *rāh*, دخول *dakhūl*, تقرب *dar-āma* *l.*—(approach) *takarrub*.—(addition) افزونی *afzūnī*, مزید *ziyādat*, زیادت *mazīd*. To have access, دخول داشتن *dakhūl-d*. Easy of access, دخول آسان *dakhūlī āsān*. The access of a fever, نوبت تب *nobati tap*.
 ACCESSARY, *a.* (additional) زاید *zāid*.—(uniting in a crime) همگناه *jarīm*, همگناه *hamgunāh*. Anything accessory, زاید *zāidat*, ضمیمه *zamīmat*.
 ACCESSIBLE, *a.* لایق دخول *lāyaki dukhūl*, ممکن الدخول *mumkinud dukhūl*.
 ACCESSION, *n.* (to a throne) جلوس *jalūs*, مسند نشینی *masnadnishini*.—(increase) اضافت *izāfat*, افزونی *fazūnī*.
 ACCESSORY, *n.* (assisting in a crime) همگناه *hamgunāh*, جرم رفیق *jarīmi-rafīk*.
 ACCIDENCE, *n.* کتاب صرف *kitābi sarf*, میزان الصرف *mizānus sarf*.
 ACCIDENT, *a.* سرگذشت *sar guzasht*, (calamity) اتفاق *ittifāk*, ماجرا *majarā*, حادثه *hādise*, عارضه *ārizah*. Accidents, حادثات *sar guzhashtihā*, سرگذشتها *hādesāt*, حوادث *hawādis*.
 ACCIDENTAL, *a.* ناگهانی *nāgihānī*, عارضی *ārizī*.
 ACCIDENTALLY, *ad.* اتفاقی *ittifākān*, از ناگهانه *nāgihāna*, عارضاً *ārizan*, از غیب *az ghaib*.

ACCLAIM, *vt.* شایاشی دادن *shābāshī-d*, مرحبا کردن *marhabā-k*.
 ACCLAMATION, *n.* شایاشی *shābāshī*, مرحبا *marhabā*, آواز بلند *āwāzi-buland*, تحسین *tuhsīn*, آفرین *āfarīn*.
 ACCLIVITY, *n.* (ascent of a hill) فراز کوه *farāzi koh*.—(rising ground) پشته *pushta*.
 ACCOMMODATE, *vt.* (to adapt) موافق *muwāfik-k*, مناسب کردن *munā-sib-k*.—(to entertain) مهمانی کردن *mah-māni-k*, خدمت کردن *khidmat-k*.—(to reconcile) اتفاق باز گردانیدن *nifāk bā ittifāk bāz gardānīdan*. To accommodate one's self to another, متابعت کردن *mutābiāt-k*. To accommodate one's self to the times, زمانه سازی *zamāni sāzī-k*.
 ACCOMMODATED, *p. a.* موافق کرده شده *muwāfik kurda shūda*, مناسب ساخته *munāsib sākhta*.
 ACCOMMODATING, *a.* موافق کنان *mu-wāfik kunān*, مهمانداری *mahmāndārī*.
 ACCOMMODATION, *n.* (fitness) موافقت *muwāfikat*, مناسبت *munāsibat*.—(entertainment) مهمانداری *mehmān-dārī*.—(reconciliation) خشنودی *khushnūdī*, اتفاق *ittifāk*.
 ACCOMPANIED, *a.* مصحوب *mad*, مع *mad*, *mas-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب مصحوب *maktūbi-mohabbat-mas-hūb*. Threatening letters, مکتوب تهدید مصحوب *maktūbi-tahdīd-mas-hūb*.
 ACCOMPANY, *vt.* همراه *hamrah*, (to go with) *hamrāh-sh*, (to keep company with) رفیق شدن *rafīk-sh*, صاحب

رفاقت کردن *rafākat-k.*, *musāhib-b.* بودن
صحبت کردن *sohbat-k.*

ACCOMPLICE, n. شریک *rafīk*, رفیق *rafīk*,
sharīk.

ACCOMPLISH, vt. تمام کردن *tamām-k.*
بسر بردن *basar-b.*, بار آوردن *bar-ā.*
پرداختن *pardākhtan*.

ACCOMPLISHED, a. (perfect, complet-
ed) تمام شده *tamām-shuda*, بار آورده *bar-
āwarda*, کامل *kāmil*. Accomplished
in mind or person, صاحب هنر *sāhib-i-
hunar*, اهل فضل و هنر *ahli-fazal wa
hunar*.

ACCOMPLISHMENT, n. (completion)
آخرت *anjām*, انجام *anjām*, تمامی *tamāmī*,
آخیرت *ākhirat*, انصرام *insirām*. Accomplish-
ment of mind or body, خوبی *khubī*,
جوهر *jauhar*, وصف *wasf*, فضل *fazl*.

ACCORD, vt. اتحاد *ittifāk-k.*, اتفاق کردن *ittifāk-k.*,
اتحاد *ittihād-n.*, فراخور آمدن *farākhur-ā.*

ACCORD, }
ACCORDANCE, } n. موافقت *muāfikat*,
مطابقت *mutābikat*. Of his own
accord, خود بخود *khud bakhud*,
باجنس اراده *bāhusni-irāde*. With one
accord, اتفاقاً *bā ham dilī*, سازگاری
ittifākan. Accord in music, هم‌نواز
sāzhāri, *ham nawāz*.

ACCORDANT, a. رضادهنده *razā dehan-
de*, وفاق نما *wafāk-numā*.

ACCORDING, p. a. موافق *muwāfīk*,
بر وفق *bakadr*, بحسب *bahasb*,
bar wafk. According to custom,
بدستور *basbur rasm*, حسب آئین
badastūr. According to his rank,
بکدر *bakadri-martabaī ū*. Accord-
ing to the signal, حسب الاشارة
hasbul ishārat. According to order,

hasbul hukm. Accord-
ing to the occasion, حسب الاقتضا
hasbul iktizā. According to exigency,
hasbi hāl. According
to the commands of the emperor,
*bar hasbi far-
māni sultān*. According to wish,
hasbul muddaā. Ac-
cording to promise, حسب الموعود
hasbul-mawūd. According to fact
hasbi-wākī. According
to the produce, حسب الوصای *hasbul
wusūlī*.

ACCORDINGLY, ad. بموافقی *bamuwā-
fīk*, بحسب *bahasb*, لهذا *lihāzā*,
بنابرین *binābarīn*.

ACCOST, vt. درود *salām-d.* سلام دادن
خطاب کردن *darūd-k.*-(to address)
khitāb-k.

ACCOUCHEMENT, n. تولید *tawlīd*.

ACCOUCHEUSE, n. vide MIDWIFE.

ACCOUNT, n. 1 (a reckoning) شمار
shumār,-(in arithmetic) حساب *hisāb*,
اعداد *didād*. To settle accounts,
حساب *muhāsibat-k.* محاسبیت کردن
hisāb infisāl-k. The
balance of an account, حساب باقی
hisābi-bākī, تاتما حساب *tatmai-hisāb*.
An auditor of accounts, امین حساب
amīni-hisāb. To call any one to an
account for money, کسی را جهت
*kasī rā
jehate infisālī hisāb talab-k.* To call
to an account for a fault, جهت تقصیر
jehatī taksīr ba hisāb-ā.
To rectify an account, تصحیح حساب
tas-hīhī hisāb-k. To place to
account, بحساب در آوردن. To take an

account, حساب گرفتن *hisāb-g.* Adjust-
ment of accounts, محاسبه *muhā-*
sabat. One whose accounts are under
scrutiny, محاسبه دار *muhāsaba-dār.*
One demanding a settlement of ac-
counts, محاسبه طلب *muhāsaba talab.*
2. (information) خبر *khābar,* قصه *kissa,*
نقل *nakl.* To give an account,
خبر دادن *khābar-d.,* قصه گفتن *kissa*
guftan.
3. (value) بها *bahā,* قیمت *kīmat,*
اعتبار *aitibār.* To make account
of, اعتدبار التفات نمودن *iltifāt-n.,*
اعتدبار *aitibār-k.* Of no account,
ناکس *nākas,* نا چیز *nāchīz.*
4. (sake) بهر *bahr,* باعث *bāis.* On
account of, بابت *bābat,* برای *barāi.*
On his own account, از بهر خود *az*
bahri khud. On what account,
از برای چه *az barāi-che.*
ACCOUNTABLE, *a.* واجب الحساب *wājibul-*
hisāb, ذمه *zimma.*
ACCOUNTANT, *n.* حساب *hassab,*
محاسب *hisāb-nawīs.,* محاسب
muhāsib, متصدی *mutasādī.*
ACCOUNT-BOOK, *n.* کتاب حساب *kitābi-*
hisāb, دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر).
ACCOUTRE, *vt.* آرایش نمودن *ārāyish-n.,*
آماده ساختن *āmāda-s.* To accoutre
for war, آلات جنگ مهیا ساختن
ālāti-jang muhayyā-s., سلاح پوشانیدن
silāh poshānīdan. To accoutre one's
self, سلاح پوشیدن *silāh-p.*
ACCOUTREMENTS, *n.* پوشاک (*dress*)
poshāk, لباس *libās.*—(trappings) ساز
sāzi-sāmān, ساز نبرد *sāzi-nab-*
ard, سلاح *silāh.*
ACCREDIT, *vt.* vide CREDIT.
ACCRUE, *vi.* (to increase) زیاده گشتن

ziyāde-g.—(to be added, as profit or
damage) فایده حاصل شدن *fāyida-hāsil-*
sh., وارد آمدن *wārid-ā.*

ACCUMULATE, *vt.* (to collect) فراهم
جامع کردن *farāham-ā. jamā-k.*
ACCUMULATING, *a.* فراهم آور. *farāham-*
āwar, جمع کنان *chīn,* چین *chīn,*
jamā kunān.

ACCUMULATION, *n.* فراهم *farāham,*
جمع *jamā,* جمیع *majmā,* جماعی
jumlagī, ادخار *iddikhār.*

ACCUMULATIVE, *a.* لایق فراهم *lāyaki-*
farāham.

ACCUMULATOR, *n.* جامع *jāmā.*

ACCURACY, *n.* راستی *rāstī,* صحیح
sahīh, درست *durustī.*

ACCURATE, *a.* راست *rāst,* درست
durust, صحیح *sahīh.* To be accurate,
rāst-sh. To make an
accurate inquiry, جستجو کردن
justa-ju-k., تفحص کردن *tafahus-k.*

ACCURATELY, *ad.* بدورستی *ba durustī,*
بصحت *ba sahat,* کاملاً *kāmilan.*

ACCURSE, *vt.* لعنت کردن *laānat-k.*

ACCURSED, *a.* ملعون *malūn,* مکروه
makrūh. The accursed devil, شیطان
shaytāni laānat maāb.

ACCUSATION, *n.* شکایت *shikāyat,*
اتهام *nālīsh,* نالش *tuhmat,* تهمت
ittihām.

ACCUSATIVE, *n.* حالت مفعولای *hālāti-*
mafūlī.

ACCUSE, *vt.* تهمت نمودن *tuhmat-n.,*
شکایت کردن *shikā-ya-*
kat-k., گله کردن *gilla-k.,* ملامت
malāmat-k., متهم کردن
mutaham-k.

ACCUSER, *n.* خواه مدعی *muddaī,* داد
dād-khāh, فریادی *faryādī.*

ACCUSED, *a.* مدعی *muttahim*, علی *mudda' alayhi*.

ACCUSTOM, *vt.* استعمال کردن *istimāl-k.*,
آموختن *āmūkhtan*, عادت کردن *ādat-k.*

ACCUSTOMED, *a.* مستعمل *mustadmil*,
آموخته *āmūkhta*.

ACCUSTOMARY, *a.* عاداتی *ādati*,
مستعمل *mustadmil*.

ACE, *n.* فرد *fard*, یکه *yaka*.

ACEPHALOUS, *a.* بی سر *bī-sar*, بغیر
راس *baghairi-rās*.

ACERBITY, *n.* (sourness) ترشی *turshī*—
(sharpness of temper) تندگی *tundī*.

ACHE, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, وجع *wajd*.
The head-ache, سر درد *dardi-sar*,
وجع الراس *wajd urrās*. Ear-ache,
وجع الاذن *wajd ul āzān*. Tooth-ache,
وجع الاسنان *wajd ul asnān*. Back-ache,
وجع الظهر *wajd uz-zahr*. Belly-ache,
درد شکم *dardi-shikam*.

ACHE, *vi.* درد گرفتن *dard-k.*,
درد خوردن *dard-kh.*

ACHIEVE, *vt.* (accomplish) برداختن
pardākhtan, اتمام *bajā-ā*. آوردن
itmām-k.—(to carry to a final
close) سر راست کردن *sar rāst-k.*

ACHIEVED, *a.* آماده *āmāda*, کامل
kāmīl.

ACHIEVEMENT, *n.* (a heroic deed)
مهم *muhimm* (pl. مهمات *muhimmāt*),
کار همای *amri khatir*, کارهای
kāri-humāmī.

ACID, *n.* ترش *tursh*, حامز *hāmiz*, مضر
mazir, زست *zust*. Becoming acid,
مضر *mazr*. Acid bread soured with
vinegar or meat dressed with it,
کامه *kāma*.

ACIDITY, *n.* حموزت *turshī*, ترشی
humūzat, زستی *zusti*.

ACIDULATE, *vt.* ترش کردن *tursh-k.*
مضر کردن *mazir-k.*, تیز کردن *tez-k.*

ACKNOWLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*,
اعتراف نمودن *kabūl-k.*, قبول کردن
a'itarāf-n, شکر گزاری کردن
shukr-guzārī-k.

ACKNOWLEDGED, *a.* مقبول *maḥbūl*,
قبول کرده شده *mu'atarif*,
kabūl kardā-shuda.

ACKNOWLEDGMENT, *n.* (confession)
اقرار *ikrār*, قبولیت *ḥabūliyat*.—(grati-
tude) وفاداری *shukr-guzārī*, شکر گزاری
wafādārī.—(concession) احسان *ihsān*.

ACME, *n.* منتهی *muntahā*. The acme
of a disease, بحران *buhrān*.

ACOLYTE, *n.* vide COMPANION.

ACONITE, *n.* (wolf's-bane) خائف الذیب
khānikuz-zib.

ACORN, *n.* مازوی دراز *ballūt*, بلوط
māzuī-darāz.

ACQUAINT, *vt.* خبر کردن *khabar-k.*,
آگاهی دادن *āgāhī-d.*, اطلاع دادن
italā-d.

ACQUAINTANCE, *n.* (knowledge)
شناخت *shānāsāī*, معرفت *maḥrifat*.
—(familiarity) محاببت *musāhibat*,
آشنا *āshnā*, صحبت *sokbat*.—(a friend)
همدم *hamdam*.

ACQUAINTED, *a.* واقف *wākif*, معرفت
maḥrifat. To be acquainted with,
دوستی داشتن *dostī-d.*

ACQUIESCE, *vi.* (to rest satisfied) راضی
khosh-sh., خوش شدن *rāzī-sh.*
—(to consent) قبول کردن *kabūl-k.*

ACQUIESCENCE, *n.* رضاسندی *razā-
mandī*, خوشنودی *khushnūdī*, قبول
kabūl, اطاعت *atāāt*.

ACQUIRABLE, *a.* قابل الحاصل *kābil-ul-
hāsīl*, لایق الحصول *lāyak-ul husūl*,
یافتنی *yāftanī*.

ACQUIRE, *vt.* یافتن *yāftan*, اندوختن *andūkhtan*, ورزیدن *warzidan*, حاصل کردن *hāsil-k.*, کسب *kasb*. To acquire science, کسب *kasb*. To acquire riches, فضایل کردن *kasbi-fazāil-k.* To acquire strength, مال اندوختن *māl-a.* To acquire strength, قوت یافتن *kuwat yāftan*.

ACQUIRED, *a.* یافته *yāfta*, حاصل کرده *hāsil-karda*, محصل *muhassal*. To be acquired, حصول شدن *husul-sh.*

ACQUIRER, *n.* یابنده *kunanda*, یابنده *yābanda*.

ACQUIREMENT, } *n.* حصول *sūd*, سود
ACQUISITION, } *husul*, تحصیل *tahsil*, اکتساب *iktisāb*, کسب *kasb*, حاصل *hāsil*.

ACQUIT, *vt.* (to set free) آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *rihā-s.*, معاف کردن *khalās-k.*—(to pardon) عفو کردن *muāf-k.*, غنای بخشیدن *gunāh-b.*, قرض ادا *dfw-k.*—(to discharge a debt) کارز ادا کردن *karz-adā-k.*—(to do one's duty) اتمام خدمت *hak-adā-k.*, حق ادا کردن *ittimāmi-khidmat-n.*

ACQUITMENT, *n.* عفو *dfw*, مغفرت *mughfirat*.

ACQUITTAL, *n.* رهایی *āzādī*, نجات *rahāi*, نجات *nijāt*.

ACQUITTANCE, *n.* ابرا نامه *ibrā-nāma*, عفو نامه *dfw nāma*.—(quittance from obligation,) ابرا نامه *ibrāi-zimma*.

ACRE, *n.* جریب *jarīb*, (پل. اجریب *ajribat* and جربان *jurbān*), قفیز *kafiz* (پل. قفزان *kufzān* and قفزة *akfizat*).

ACRID, *a.* تیز *tez*, تلخ *talkh*.—(of a biting taste) حریفی *hirrif*, مر *murr*, (پل. امرار *amrār*.)

ACRIDNESS, *n.* تیزی *tezī*, تند *tundī*, ترشی *turshī*.

ACRIMONIOUS, *a.* فاسد *fāsīd*, تند *tund*.

ACRIMONY, } *n.* تندی *tundī*, درشت *durusht*, مرت *dil-āzārī*, تیزی *tezī*, مورت *murrat*.

ACROBAT, *n.* تماشاگر *bāzī-gar*, تماشاگر *tamāshāgar*.

ACROSS, *pr.* عبور *ūbūr*, از سر بسر *az sar basar*, از این تا آن جانب *az in tā ān jānib*. Across a river, عبور دریا *ūbūri-daryā*.

ACROSTIC, *n.* موشح *muwashshah*.

ACT, *vi.* کردن *kardan*, ساختن *sākhtan*, عمل نمودن *namūdan*. *vt.* (to assume the office or character of) عمل نمودن *amal-n.*, ادا ساختن *faāl-k.*, ادā-s. To act a play, نقل کردن *nakl-k.*, تماشا کردن *tamāshā-k.*

ACT, *n.* کار *kār*, کردار *kirdār*, فعل *faāl*, امر *amr*, عمل *amal*.

ACTION, *n.* عمل (افعال *pl.*), عمل *amal* (امور *pl.*), امر *amr* (اعمال *pl.*), تحریک *kār*.—(opposed to rest) تحریک *tahrīk*.—(lawsuit) مقدمه *mukaddama*, حکم *hukm*, دادوی *dadwā*.—(decree) حرکت *dastūr*.—(gesture) نبرد *harakat*.—(fight) جنگ *jang*, غزاة *ghazāt*, nabard. A heroic action, غزاة *ghazāt*.

ACTIONABLE, *a.* لایق داعی *lāyaki-dāi*.

ACTIVE, *a.* میخندی *mikh-natī*, کار گذار *kār guzār*, تیز دست *tez dast*, چالاک *chālāk*, متحرک *chust*.—(not at rest) متحرک *mutaharrik*. An active verb, فعل *faālī mutadī*. The active voice of a verb, معروف *māarūf*. A participle active, اسم فاعل *ismi-fāil*.

ACTIVELY, *ad.* باچستی *bā chustī*, باشوخ *bā shokh*.

- ACTIVENESS, }
ACTIVITY, } *tez dastī*, تیز دستی *n.*
chālākī, چالاکي.
- ACTOR, *n.* (agent) *kunanda*, فاعل *kunanda*, فاعل *fā'il*, عامل *āmil*. A stage player, *tamāshāgar*, تماشاگر *nakl-kunanda*, نقل کننده *nakkāl*.
- ACTRESS, *n.* *mukallidah*, زن مقلده *zani-tamāshāgo*.
- ACTUAL, *a.* *hakikī*, في الحقيقة *fil hakikat*, یقيني *yakīnī*, ذاتي *zātī*, الحق *alhak*, راست *rāst*.
- ACTUALITY, *n.* *wāqiyat*, واقعيت *rāstī*, راستي *hakikat*, حقيقت *durustī*, معني *ma'ānī*.
- ACTUALLY, *ad.* *fil wāqt*, يقيناً *yakīnan*, بالمعني *bilma'ānī*.
- ACTUARY, *n.* vide REGISTRAR.
- ACTUATE, *vt.* *harakat-d.*, حرکت دادن *tahrīk-k.*, تحريك کردن *jumbānīdan*. To be actuated, متحرک شدن *mutaharrik-sh.*, در جنبش شدن *dar jumbish-sh.*
- ACUMEN, *n.* *tezī*, تيزي.
- ACUMINATE, *vt.* (to render sharp or keen) *tez-k.*—*vi.* (to end in, or to come to, a sharp point) انجامیدن *anjāmīdan*.
- ACUTE, *a.* (sharp at the end) *tez*, تيز *nokdār*.—(ingenious) *tez*, تيز فهم *āklmand*, *zakhīn*.—(penetrating) *tez tabī*, تيز طبع *tez ākl*.—(severe) *sakht*, تند *tund*. An acute angle, زاویه حاده *zāwiyai hādda*.
- ACUTENESS, *n.* *tezī*, تيزي *zakhīn*, ذهن *tez fahmī*, تيز فهمي *zīrakī*, زیرکي.
- ADAGE, *n.* *misl*, مثل *makūla*, مقوله *karul*, قول.
- ADAMANT, *n.* (a name given to the diamond and other substances of extreme hardness) *almās*, سامور *sāmūr*.—(loadstone) آهن کش *āhan kash*.
- ADAMANTINE, *a.* *zu almās*, ذوالماس *sakht*, سخت.
- ADAPT, *vt.* *nisbat-d.*, توفيق نسبت دادن *tofīk-k.*, لایق شدن *lāyak-sh.*, پیوستن *paiwastan*.
- ADAPTED, *a.* *mansūb*, نسبت منسوب *nisbat kardā shuda*, مناسب کرده *munāsib*. Adapted to a place, مناسب مقام *munāsibi-makām*. [bat.]
- ADAPTABILITY, *n.* *munāsibī*, مناسبيت.
- ADAPTATION, *n.* *tartīb*, ترتیب *nisbat*.
- ADD, *vt.* *afzūdan*, زیاده کردن *ziyāda-k.*, اضافه از دیاد کردن *azdiyād-k.*, میزان کردن *izāfe-k.* To add accounts, جمله ساختن *jumala-s.* *mizān-k.*
- ADDENDUM, *n.* *zamīmat*, ضمیمه *tatimmat*, تدمت.
- ADDER, *n.* *afā* (pl. افاعي), حنفیش *hinfish* or *kaskās*, قصاص.
- ADDICT, *vt.* *mashghūl-sh.*, مشغول شدن *bad kerdār-b.* To be addicted to evil, بد کردار بودن *bāde parast-sh.* To be addicted to wine, باده پرست شدن.
- ADDITION, *n.* *afzāyish*, اضافه *izāfa*, از دیاد *azdiyād*. Addition (in arithmetic) میزان *mizān*, جمله *jumla*. Additions, ضمائم *zamāyam*, مضافات *muzāfāt*.
- ADDITIONAL, *a.* *ziyāda*, مزید *mazīd*, زیاد *zāyad*, کننده *kunanda*.
- ADDLE, *a.* *ganda*, خاکی *khākī*.

ADDLE, *vt.* گندیدن *gandīdan*.

ADDRESS, *n.* (salutation) عرض *arz*,
iltimās, سلام *salām*.—(speech)
گفتار *guftār*, قول *kaul* (*pl.* اقوال).—
(dexterity) عقل *ākl*, قابلیت *kābiliyat*.
—(title) خطاب *khitāb*.—(manner of
speaking) طرز *tarz*, وجه *waja*.—(peti-
tion) درخواست *darxāst*, عرض *arz*.
Address of a letter سرنامه *sarnāma*.

ADDUCE, *vt.* ثابت اظهار کردن *izhār-k.*, ثابت
کردن *sābit-k.*

ADEPT, *n.* مرد پر معرفت *mardī-pur-*
maḍrifat, استاد *ustād*, علما *ʿulamā*.

ADEPT, *a.* حاذق *māhīr*, کامل *kāmil*,
hāzik.

ADEQUATE, *a.* یکسان *barābar*,
yaksān, مطابق *mutābik*, موافق *muwā-*
fik.—(fully sufficient) بس *bas*, کافی
kāfī. To be adequate, کفایت کردن
kifāyat-k., وفا کردن *wafā-k.*

ADEQUATELY, *ad.* (in proportion)
برابرانه *barābarāna*, به اندازه
ba andāza.

ADHERE, *vi.* (to stick fast) چسپیدن
chaspīdan, التصاق کردن *iltisāk-k.*—
(to become united) پیوسته شدن
pairwasta-sh., مواصلت شدن
mawāsilat-sh.

ADHERENCE, *n.* چسپیدگی *chaspīdagī*,
پیوستگی *pairwastagī*, مواصلت
mawāsilat, رفاقت *rifākat*.

ADHERENT, *a.* طرفدار *pairwand*,
دار علاقه *ilāki-dār*, *tarafdār*.

ADHERENT, *n.* دستگیر *rafīk*, رفیق
dastagīr.

ADHESION, *n.* vide ADHERENCE.

ADHESIVE, *a.* vide TENACIOUS.

ADIEU, *ad.* خدا حافظ *khudā hāfiz*,
والسلام *padrūd*, بدرود *alwadād*,
wassalām, سلام علیکم *salām-ālyakum*.
To bid adieu, الوداع گفتن *alwidād*

guftan, الوداع کردن *todīd-k.*,
widād-k.

ADIEU, *n.* سلام *salām*, وداع *widād*.

ADIPOSE, *a.* vide FATTY.

ADJACENCY, *n.* نزدیکی *kurb*,
nazdīkī.

ADJACENT, *a.* ملحق *mulhak*, متصل
muttasil, پیوسته *pairwasta*,
nazdīk, پهلوی *pahlūī*.

ADJECTIVE, *n.* صفت *sifat* (*pl.* صفات
sifāt), وصف *wasf* (اوصاف *awsāf*). An
adjective with its noun, صفت موصوف
sifati-mosūf. Adjective of quantity,
ismi-miklār. Adjective of
quality, اسم کیفیت *ismi-kaifiyat*.

ADJOIN, *vt.* (to join) پیوستن *pairwastan*,
اتصال کردن *ittisāl-k.*, اممال کردن
imhāl-k. *vi.* (to be in contact) متصل
muttasil-sh., پیوسته شدن
pairwasta-sh.

ADJOURN, *vt.* موقوف کردن *mokūf-k.*,
تا فردا انداختن *tākhīr-n.*, تاخیر نمودن
tā fardā andākhtan. To adjourn an
assembly, مجلس موقوف داشتن
majlis maukūf-d.

ADJOURNMENT, *n.* تاخیر *tākhīr*,
تعطیل *taḍtīl*, اممال *imhāl*,
der.

ADJUDGE, *vt.* (to decree) حکم کردن
hukm-k., امر نمودن *amr-n.*

ADJUDICATE, *vt.* انفصال کردن
infisāl-k., فتوی دادن *fatwa-d.*

ADJUDICATION, *n.* حکم *hukm*, فیصل
faisal.

ADJUDICATOR, *n.* فیصل کننده *faisal*
kunanda, حاکم *hākīm*.

ADJUNCT, *a.* پیوند *pairwand*, اضافه
izāfe, الحاق *ilhāk*, اضافت
izāfat.

ADJUNCTION, *n.* ملحق *alhak*, ملحق
mulhak.

ADJUNCTIVE, *a.* پیوسته *paiwasta*.
 ADJURATION, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasm*.
 ADJURE, *vt.* سوگند *kasm-d.* قسم دادن *sogand-d.*
 ADJUST, *vt.* ترتیب *nazm-k.* نظم کردن *tartīb-n.*, بندوبست کردن *bando-bast-k.*, درست کردن *durust-k.*
 ADJUSTED, *p. a.* درست کرده *durust-karda*, مرتب *murattab*, منظوم *man-zūm*, آراسته *ārāsta*, برابر *barābar*.
 ADJUSTER, *n.* نظم کننده *nazm-kunanda*.
 ADJUSTMENT, *n.* نظم *intizām*, انفصال *infisāl*, ترتیب *tartīb*, نظم *nazm*.
 ADJUTANT, *n.* نقیب *nakīb*, میر *mīr*.
 ADMINISTER, *vt.* حکم کردن (order) *hukm-k.*, فرمان دادن *farmūdan*.—(to conduct, as affairs) تدبیر نمودن *tadbīr-n.*.—(to govern) سیاست کردن *siyāsāt-k.*, حراست کردن *hirāsāt-k.* To administer justice, عدالت کردن *ādālat-k.*, داوری کردن *dāwarī-k.* To administer an oath, سوگند دادن *sogand-d.* To administer physic, علاج *ilāj-d.*, چاره نمودن *chāra-n.* To administer as guardian, حفظ شدن *hifz-sh.*, حامی الذمار بودن *hāmīz zimār-b.* To administer as executor, وصی نمودن *wasīy-n.*
 ADMINISTRATION, *n.* (government) حکومت *hakumat*, حراست *hirāsāt*, سیاست *siyāsāt*.—(executorship) کار وصی *kāri-wasīy*.—(distribution) توزیع *tawzī*.—(guardianship) حفظ *hifz*.
 ADMINISTRATIVE, *a.* ملکی *mulkī*.
 ADMINISTRATOR, *n.* حاکم *hākīm*, فرمان روا *farmān-rawā*.—(guardian) حافظ *hāfez*.—(executor) وصی *wasīy, fem.* وصیه *wasīya*.—(a

minister of state) وزیر *wazīr*, وکیل *wakīlī-saltanat*.—(agent) گماشته *gumāshta*.
 ADMINISTRATORSHIP, *n.* کار وصی *kāri-wasīy*.
 ADMINISTRATRIX, *n.* زن وصی *zani-wasīy*, حافظه *hāfiza*.
 ADMIRABLE, *a.* قادر *ājīb*, عجیب *nādir*, عطا *radnā*, تحفه *tohfa*. Admirable abilities, عجب شعور *ajab shaūr*.
 ADMIRABLY, *ad.* عجببانه *ajībāna*, با عبرت *bā ībrat*.
 ADMIRAL, *n.* امیرالبحر *amīrul bahr*, میر عشکر دریا *mīrī-āshkari-daryā*.
 ADMIRATION, *n.* تعجب *ajab*, خود پرستی *tadījub*. Self-admiration, خود بینی *khud-bīnī*.
 ADMIRE, *vt.* تعجب نمودن *tadījub-n.*, استغراب کردن *istighrāb-k.*.—(to prize highly) محبت نمودن *mahabbat-n.* مودت کردن *mu-waddat-k.*
 ADMIRER, *n.* عجب متعجب *mutadījīb*, فریفته *farīfta*.—(lover) عاشق *āshik*, محب *muhibb*.
 ADMISSIBLE, *a.* لایق قبول *lāyaki-kabūl*, واجب الاجابت *wājib-ul-ijābat*, واجب *wājibī*, منظور *manzūr*.
 ADMISSION, *n.* (entrance) در آمد *dar āmad*, مدخل *madkhal*, دخول *dakhūl*.—(granting) رضا *razā*, اجابت *ijābat*, اقرار *ikrār*, قبول *kabūl*.
 ADMIT, *vt.* (to grant entrance to) دخل اجازت *dakhūl-d.*, داخل اجازت *dakhli ajāzat-k.*.—(to allow) اجابت نمودن *kabūl-k.*, پذیرفتن *ijābat-n.*, اقرار *pazīruftan*, اقرار کردن *ikrār-k.*
 ADMITTANCE, *n.* پیشامد *pesh-āmad*. vide ADMISSION. —(into court or company), بار یابی *bār-yābī*.

ADMIX, *vt.* vide MIX.

ADMIXTURE, *n.* vide MIXTURE.

ADMONISH, *vt.* (to counsel) نصیحت *nasīhat-k.*, پند دادن *pand-d.*
—(to reprove gently) تذبیه نمودن *tambīh-n.*

ADMONISHER, *n.* پند دهنده *pand dehandā*, آگاه سازنده *āgāh-sāzanda*.

ADMONITION, *n.* (friendly advice) پند *pand*, نصیحت *nasīhat*.—(gentle reproof) تذبیه *tambīh*.

ADMONITOR, *n.* نصیحت دهنده *nasīhat dahanda*, پند دهنده *pand dahanda*.

ADO, *n.* (bustle) شورشار *shor-shār*, شور—*shor-sharr*, شور شغب *shor-shaghab*.—(trouble) مشقت *mashakkat*.
With much ado, افتدان و خیزان *uftān wa khezān*.

ADOLESCENCE, *n.* کودکی *kodakī*, جوانی *javānī*, طفولیت *tafūliyat*, طفلی *tiflī*.

ADOPT, *vt.* اختیار *pasand-k.*, پسنده کردن *ikhtiyār-k.* To adopt a son, بجای فرزند قبول نمودن *bajāi farzand kabūl-n.*, پسر *tabannī-k.*, تبذنی کردن *pisari-khānda-s.*

ADOPTED, *a.* (as an opinion) اختیار *ikhtiyār-karda*, ملحق *malhak*.
—پسرخوانده بجای فرزند گرفته (son) *mutabannā*.

ADOPTED (child), لطیفی *lutfī*.

ADOPTED (a word), دخیل *dakhīl*.

ADOPTED into use, مسنون *masnūn*.

ADOPTION, *n.* پسر خواندگی *pisari-khānlagī*, تبذنی *tabannī*. A deed of adoption, شرط پسر خواندگی *sharti-pisari-khāndagī*.

ADORABLE, *a.* لایق پرستش *lāyaki-parastish*, واجب السجده *wājibus*

sajdat.—(lovely) دلپذیر *dilpazīr*, دلپسند *dilpasand*.

ADORATION, *n.* پرستش *bandagī*, پرستش *parastish*, عبادت *ibādat*, سجده *sajda*.
A place of adoration, عبادتگاه *ibādat-gāh*, پرستش خانه *parastish-khāna*, مسجد *masjid*.

ADORE, *vt.* پرستیدن *parastīdan*, سجده کردن *parastish-k.*, پرستش کردن *sajda-k.*

ADORED, *a.* معبود *masjūd*, مسجود *madbūd*.

ADORER, *n.* (a worshipper) عابد *ābid*, پرستنده *parastanda*.—
(a lover) عاشق *āshik*, معشوقه *madshūkah*.

ADORN, *vt.* آرایش *ārāstan*, آرایش کردن *ārāyish-k.* آراستن *pairāstan*, زینت زیدن *zebīdan*.

ADORNMENT, *n.* آرایش *ārāyish*, زینت *zebāyish*, زینت *zīnat*.

ADOWN, *prep.* vide DOWN.

ADRIFT, *a.* or *ad.* شناوری *shanāwarī*, To be adrift, بالای آب رفتن *bālāi āb-r.*

ADROIT, *a.* تیز فهم *tez dast*, تیز دست *tez fahm*.

ADROITNESS, *n.* تیز دستی *tez dastī*, چالاک دستی *chālāk dastī*.

ADRY, *a.* تشنه *tishnā*.

ADULATION, *n.* (flattery) ریشخند *reshkhand*, خوشامد *tamalluk*, چاپلوسی *chāplūsī*.

ADULATOR, *n.* خوشامد کننده *khūshāmad-kunanda*, ریشخندگر *reshkhand-gar*.

ADULATORY, *a.* لامانی *sāhibi-lāmānī*, اهل چاپلوس *ahli-chāplūs*, گوینده *tamalluk-guyanda*.

ADULT, *a.* رسیده *rasīda*, بالغ شده

bāligh-shuda, کبیر *kabīr*. An adult youth, بالغ جوان *jawāni bāligh*.

ADULT, *n.* vide ADULTNESS.

ADULTERANT, *n.* فسق سازنده *fisk-sā-zanda*.

ADULTERATE, *vt.* مغشوش کردن *maghshūsh-k.* تزویر *ālūdan*, آلودن *ālūdan*, تازویر کردن *tazwīr-k.*

ADULTERATION, *n.* آلودگی *ālūdagi*, آلودگی *ālūdagī*, فساد *fusād*, آلايش *ālāyish*, لوس *los*.

ADULTERER, *n.* زناکار *zanākār*, مرد *mard*, فاسق *fāsiq*, زانی *zānī*.

ADULTERESS, *n.* زن *zani*, زناکار *zanākār*, بدکار *badkār*, زن *zani* بدکار *badkār*, زوج *zujai*, بدکار *badkār*, روسپی *rospī*, زانی *zāniyah*.

ADULTERY, *n.* زناکاری *zanākārī*, فسق *fisk*, بد کرداری *bad kirdārī*. To commit adultery, زناکاری *zanākārī-k.* رفتن *baharām-r.*

ADULTNESS, *n.* رسیدگی *rasīdagī*, بالغی *bālighī*, بلوغت *balūghat*.

ADUMBRANT, vide SHADY.

ADUMBRATE, *vt.* سایه کردن *sāye-k.*—(to sketch) رسم نمودن *rasm-n.*

ADUST, *a.* سوخته *sūkhta*.

ADVANCE, *vt.* (to bring forward) پیش آوردن *push-ā.*—(to raise to a higher rank) افراشتن *afraštan*, ترقی *tarakkī-n.*—(to supply beforehand) پیش دادن *push-d.* *v. i.* (to go forward) استمرار *push-r.* پیش رفتن *istimrār-s.*—(to improve) انتفاع کردن *muntafi-sh.* رفتن *intifād-k.* بهتر گردیدن *behtar-g.*—(to rise in rank) افرایشتن *afraštan*, To advance money, زر پیش دادن *zar push-d.* To advance before, (become superior) پیش دستی نمودن *push dastī-n.* غالب شدن *ghālib-sh.*—(to accelerate)

زود ساختن *zūd-s.* To advance in argument, رای دادن *rāi-d.* ظن کردن *zann-k.* To advance in years, سال خوردن *sāl-kh.* سال دیدن *sāl-d.* مکاهلت نمودن *mukāhalat-n.*

ADVANCE, *n.* (of money) پیشگی *pushgi*, ترقی *tarakkī*.

ADVANCEMENT, *n.* استحکام *istihkām*, فایده (increase) *ziyāde*.—(profit) منفعت *manfiāt*, سود *sūd*, فایده *fāyadah*.

ADVANCED, (promoted) برداشته *bar-dāshta*, افرایشته *afrašta*.—(prominent) پیش *push*, کابیس *kābis*. Advanced in years, سال خورده *sāl khurda*. The advanced guard, پیش لشکر *push lashkar*, پیش رو *push rau*. Money advanced for merchandise, &c. سلف *salaf*.

ADVANTAGE, *n.* (profit) نفع *nafā*, فایده *fāidah*, منفعت *manfiāt* (pl. منافع), انتفاع *intifād*.—(superiority) ظفر *zafar*, بزرگی *buzurgī*, استعمال *istiālā*.—(opportunity) دست یافت *dast-yāft*, فرصت *fursat*. The advantages and disadvantages of any affair, نشیب فراز *nishīb-farāz*.

ADVANTAGE, *vt.* فایده کردن *fāyade-k.* نوا دادن *nawā-d.* To reap an advantage, بدست آوردن *badast-ā.* اندوختن *andūkhtan*. To have the advantage, ظفر گرفتن *zafar-g.* دست یافتن *dast-y.*

ADVANTAGEOUS, سودمند *sūdmand*, مفید *mufīd*, نافع *nāfi*. To be advantageous, سودمند شدن *sūdmand-sh.* شایستن *shāistan*, مفید شدن *mufīd-sh.*

ADVANTAGEOUSLY, *ad.* مفیدانه *mufīdāna*, با فایده *bā fāyedah*.

ADVENT, *n.* (the coming of Christ) مولود حضرت مسیح مقدم *maulūdi hazrat masih mukaddama*.

ADVENTITIOUS, *a.* (accidental) آمدانه *āmadāna*, عارضی *ārizī*.

ADVENTURE, *n.* (enterprise) واقع *wākī*, ماجرا *mā-jarā*, اجترا *ijtirā*.—(accident) حادثه *hādīsa*.—(trade). تجارت *tijārat*.

ADVENTURE, *vt.* اجترا نمودن *ijtirā-n.*, تصدی ساختن *jīsārat-k.*, جسارت کردن *tasaddī-s.*

ADVENTURER, *n.* (a hero) غازی *ghāzī*, تاجر *pahalwān*.—(a merchant) تاجر *tājir*.—(one who adventures) اجترا *ijtirā-kunanda*.—(a vagabond) مسافر *aubāsh*.—(a traveller) مسافر *musāfar*.

ADVENTUROUS, *a.* جگردار *jigardār*, دلوار *dilāwar*, بی باک *bī-bāk*.

ADVENTUROUSLY, *ad.* دلورانه *dilāwarāna*, باجان *bā jān*.

ADVERB, *n.* ظرف *zarf* (*pl.* ظروف).—(of place) ظرف مکان *makān*.—(of time) ظرف زمان *zamān*.—(of number) ظرف عدد *ādād*.—(of interrogation) ظرف استغهام *istifhām*.—(of manner) ظرف حرف *tarah*.—(of negation) حرف نفی *nafī*.—(of affirmation) حرف قبول *kabūl*.

ADVERBIALLY, *ad.* ظرفانه *zarfāne*.

ADVERSARY, *n.* دشمن *dushman*, (اعدا *ādū* (*pl.* اعدا), حریف *harīf*, بدخواه *bad khāh*, (خصما-خصوم *khasm* (*pl.* خصما), مدعی *muddaī*. A mortal adversary, دشمن کینه خواه *dushmani-kīna khāh*. To be an adversary, اظهار خصومت کردن *izhārī khusūmat-k.* To cite adversaries before a judge, احضار خصما کردن *ihzārī khusamā-k.*

ADVERSE, *a.* ناموافق *mukhālīf*, مغایر *mughāyir*. ADVERSE

accidents, نواذب *nawāyib*, نوازل *nawāzil*. Adverse fortune, ساعت سیاه *sādtun sawād*, بخت *siyāh bakht*.

ADVERSELY, *ad.* مخالفانه *mukhālīfāne*, ناسازگارانه *nā sāz kārāne*.

ADVERSITY, *n.* بد بختی *bad bakhtī*, بد طالع *bad tālī*, مخالفت *mukhālīfat*, ناکبت *nakbat*, آسب *āsib*, تباهی *tabāhī*.

ADVERT, *vi.* آگاه شدن *āgāh-sh.*, فکر نمودن *fikr-n.*, نیکو داشتن *neku-d.*

ADVERTENCE, *n.* آگاهی *āgāhī*, غور *ghaur*.

ADVERTENT, *a.* فکرمند *fikr mand*.

ADVERTISE, *vt. or i.* خبر دادن *khābar-d.*, اعلام نمودن *ishtiḥār-k.*, اظهار کردن *izhār-k.*

ADVERTISEMENT, *n.* (information) (اخبار *pl.* and اخبار *pl.*), خبر *khābar*, (written notice) اعلام *ailām*.—(written notice) اعلام *ishtiḥār-nāma*.

ADVERTISER, *n.* اشتهاار کننده *ishtiḥār-kunanda*, مشتهر *mushtahir*, مختبر *mukhabbir*.

ADVICE, *n.* (counsel) پند *pand*, نصیحت *nasīhat*, صلاح *sulh*, مشورت *mash-wirat*, تدبیر *tadbīr*, رای *rāi*, Bad advice, بد رای *badrāi*, فاسد رای *rāi fāsīd*. Agreeable advice, پند دلپسند *pandi dilpasand*, نصیحت دلپذیر *nasīhati dilpazīr*. To give advice, پند گفتن *pand-g.*, رای دادن *rāi-d.*—(intelligence, information) خبر *bashārat*, مژده *muzhda*, خبر *khābar*.

ADVISABLE, *a.* لایق *lāyak*, واجب *wājib*, معقول *mākul*.

ADVISABLENESS, *n.* مناسبت *munā-sibat*, صلاح *salāh*.

ADVISE, *vt.* نصیحت کردن *nasihat-k.*, مشورت دادن *pand-n.*, پند نمودن *mashwirat-d.*—(to send intelligence,)

payām-f *italā-k.* اطلاع کردن
ADVISED, *p. a.* نصیحت کرده شده *nasihat-karda-shuda*, خبردار *khubar-dār* — To be advised, پندار شدن *pindār-sh.* To be informed, خبردار شدن *khabardār-sh.*—(prudent) صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, دل *ākalmand*, دل آگاه *dil āgāh*.

ADVISEDNESS, *n.* عقلمندی *āklmandī*, تدبیر *tadbīr*.

ADVISER, *n.* پند دهنده *pand dahanda*, مشورت نصیحت کننده *nasihat kunanda*, ناصیحه *mashwirat dahanda*, ناصیحه کار *nāsih, salāh-kār*.

ADVOCATE, *vt.* طرف گرفتن *taraf-g.*

ADVOCATE, *n.* وکیل الدعوا *wakīl*, وکیل *wakīlud daʿwā*, مباشر *mubāshir*.

ADVOCATION, *n.* حجت *hujjat*, عذر *ʿẓr*.

ADZE, *n.* تیشه *tīsha*.

AERIAL, *a.* هوادار *hawādār*, بلند (high) *buland*.

AEROLOGY, *n.* (science of the air) علم هوا *ilmi-hawā*.

AEROMANCY, *n.* عیاف روزگار *dyāfi-rozgār*.

AEROMETRY, *n.* قیاس هوا *kīyāsi hawā*.

ÆTHIOPIA, *n. p.* حبش *habash*, ملک حبش *mulki habash*.

ÆTHIOPIAN, *n.* زنگی حبشی *habashī*, زنگی *zangī*.

AFAR, *ad.* دور *dūr*, بعید *baʿīd*, بری *barī*.

AFFABILITY, *n.* لطیف *lutf*, ملائمت *mulāyimat*, مروت *murūʿat*.

AFFABLE, *a.* متواضع *mulāyīm*, ملائم *mulāyīm*.

mutawāzī, صاحب مروت *sāhibi murūʿat*.

AFFABLY, *ad.* باملایمت *bā mulāyimat*, با سخنی شیرین *bā sakhuni-shīrīn*, بلطف *ba lutf*.

AFFAIR, *n.* کار *kār* (امور *pl.* *amr*), حاجت *hājat* (اعمال *pl.* *āmal*), معامله *muāmala* (حاجات *pl.*).

AFFECT, *vt.* (to produce an effect) تقلید کردن (to feign) *asar-k.*—(to feign) تقلید نمودن *taklīd-k.*, To affect with grief, رنجیده کردن *ranjīda-k.*, زحمت دادن *zuhmat-d.* To affect with joy, شادی آوردن *farah-ā.* To affect disdain, شیوه *shāʿī-d.* To affect shewā-b.

AFFECTATION, *n.* تقلید ناپسند *taklīdī nāpasand*, مکر *makr*, حیله *hīla*.

AFFECTED, *a.* (tenderly moved) عطفوت *ātufatīkarda-shuda.*—(vexed) مستغنی *ranjīda.*—(conceited) ملول *malūl*, mustaghni.—(grieved) مغموم *maghmūm*.

AFFECTEDLY, *ad.* باستغنا *bā istighnā*.

AFFECTEDNESS, *n.* vide AFFECTATION.

AFFECTING, *a.* دلآزار *dilāzār*.

AFFECTION, *n.* دوستی *dostī*, عشق *ishk*, محبت *mahabbat*. Paternal affection, *ātufati pidarī*. Mutual affection, مشارکت *mahabbati-mushārikat*.

AFFECTIONATE, *a.* مهربان *mīhrbān*, صاحب محبت *sāhibi mahabbat*, شفیق *shafīk*, مشفق *mushfik*.

AFFECTIONATELY, *ad.* باعشق *bā ishik*, مودتانه *muʿwadattāne*.

AFFECTIONED, *a.* vide Affected.

AFFECTIVE, *a.* vide Affecting.

AFFIANCE, *n.* عقد عروسی *ākdī ārūsī*,
 عقد نکاح *maākidī nikāh*.—(confidence) اعتماد *ātimād*, اعتقاد *ātikād*.
AFFIANCE, *vt.* (to betroth) عقد نکاح کردن *ākdī nikāh-k.*,
 اعمالک ساختن *imlāk-s.*—(to give confidence) اعتماد دادن *ātimād-d.*
AFFIDAVIT, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasam*, زبان بندی *zabānbandī*.
AFFILIATE, *vt.* صحبتی کردن *sohbatī-k.*
 در صحبت آمیختن *dar sohbat-ā*.
AFFINITY, *n.* مناسبت *munāsibat*,
 مصاهرت *musāharat*, علاقه *ālāka*, عقد *ākd*, نسبت *nisbat*.
AFFIRM, *vt.* تحقیق کردن *tahkik-k.*,
 راست گفتن *taārif-k.*, تعریف کردن *rāst-goftan*.
AFFIRMABLE, *a.* قابل اقرار *kābilī-ikrār*,
 لایق تعریف *lāyaki-taārif*.
AFFIRMANT, *n.* اقرار کننده *ikrār-k.*
AFFIRMATION, *n.* اثبات *isbāt*, اقرار *ikrār*,
 تعریف *taārif*.
AFFIRMATIVE, *a.* تعریفی *ikrārī*, اقراری *ikrārī*,
 حرف اثبات (particle) *taārifī*.—
 حرف ایجاب *harfi-aijāb*, اثبات *harfi-isbāt*.
 An affirmative proposition, موجبیت *mujibat*.
AFFIRMATIVE, *n.* مثبت *musbit*,
AFFIRMATIVELY, *ad.* اقرارانه *ikrār-āna*.
AFFIX, *vt.* (connect) پیوستن *paiwastan*.
 مستحکم کردن (fasten) *mustahkim-k.*,
 قایم کردن *mulsak-k.*, ملصق کردن *kāyam-k.*,—
 متصل (to add at the close) *muttasil-k.*
AFFIX, *n.* (particle) متصل *muttasila*.
AFFIXED, *p. a.* پیوسته *paiwasta*, ملصق *mulsak*.
AFFLICT, *v. t.* (to give pain) غم دادن *gham-d.*,
 رنجیدن *ranjīdan*, الم ساختن

alam-sā., زحمت دادن *zahmat-d.*—(to cause distress) جفا نمودن *jafā-n.*,
 آزدن *azūrdan*.
AFFLICTED, *a.* غمناک *ghamnāk*,
 ستم کش *sitam-kash*, مظلوم *mazlūm*,
 مغموم *maghmūm*, پرمال *pur-malāl*.
 Afflicted lovers, عشاق رنجور *ushshāki-ranjūr*.
 To be afflicted, غم خوردن *gham-khordan*,
 غمناک گردیدن *gham-nāk-g.*
AFFLICTER, *n.* غم دهنده *gham dehandā*.
AFFLICTION, *n.* اندوه *andūh*, دلگیری *dilgiri*,
 رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*,
 شکسته خاطر *shikasta-hazan*,
 در ماندگی *dar māndagi*.
AFFLICTIVE, *a.* vide PAINFUL.
AFFLUENCE, *n.* دولت *daulat*, غنا *ghanā*,
 تونگری *tawangarī*, غنیمت *ghanimat*, مال *māl* (pl. اموال).
AFFLUENT, *a.* (wealthy) تونگر *tawangar*,
 دولتمند *daulatmand*, غنی *ghanī*.—
 (abundant) وافر *wāfar*, فراوان *farāwān*,
 کثیر *kasīr*.
AFFLUENT, *n.* (flowing) جاری *jārī*,
 روان *rawān*.
AFFORD, *vt.* (to yield) پیداکردن *paidā-k.*
 بخشیدن *dādan*, (give or confer) —
 خرج کردن (to expend) *bakhshīdan*.
 کھارج *kharch-k.*
AFFRANCHISE, *vt.* فرج دادن *farj-d.*
AFFRAY, *n.* هجوم *hujūm*.
AFFRAY, *vt.* هراس کردن *hirās-k.*
AFFRIGHT, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*,
 تهدید آوردن *hirās-k.*,
 تهدید *tahdīd-ā*.
AFFRIGHT, *n.* ترس *tars*, هول *haul*,
 هبیت *haibat*, بیم *bīm*, خوف *khauf*.
AFFRONT, *vt.* بی عزتی کردن *bi-izzatī-k.*,
 نایل *malāmat-k.*, ملامت کردن *malāmat-k.*,
 زلیل نمودن *zalīl-n.*

AFFRONT, *n.* هجرو *hajw*, ملامت *malā-mat*, دشنام *dushnām*, طعن *ta'na*, حقارت *hikārat*.

AFFUSE, *vt.* ریختن *rīkhtan*.

AFIELD, *ad.* در میدان *dar maidān*.

AFIRE, *a. or ad.* در آتش *bar ātish*.

AFLOAT, *ad.* سبّاح *sabbāh*.

AFOOT, *ad.* پیاده *payāda*, مشی *mashī*.

To go afoot, پیاده رفتن *payāda-r*.

To set on foot, پیش نهاد کردن *pesh nihād-k*, برپا کردن *barpā-k*.

AFORE, *ad.* پیش *pesh*, قبل *kabl*.

AFOREGOING, *a.* vide PREVIOUS.

AFOREHAND, *ad.* حاضر *hāzir*.

AFOREMENTIOND, *ad.* مذکور *mazkūr*, مشارالیه *mushār-ilayhi*, مذبور *mazbūr*.

AFORETHOUGHT, *a.* پیش اندیشه *pesh andīsha*.

AFORETIME, *ad.* سابق *sābik*.

AFRAID, *a.* ترسان *tarsān*, سهمگین *sahm-gīn*, زعیتی *za'ik*, خوف ناک *khaufnāk*.

AFRESH, *ad.* باز *bāz*, از نو *az nau*, از سر *az sari nau*.

AFRONT, *ad.* در پیش *dar pesh*.

AFT, *ad.* or *a.* vide ASTERN.

AFTER, *pr. ad.* (behind) پس *pas*, عقب *ākab*.—(later in time) بعد *baād*, بعد من *mim baād*.—(in pursuit of) در پی *dar pai*, از پی *az pai*.—After all, آخرش *ākhirash*. After this, من الآن *minilān*.—بعد از آن *baād az ān*. After that, بعد از آن *baād az ān*. After which, من بعد ما *mim baād mā*. Never after this, بعد از آنکه *gibba mā*. Never after this, هیچ من بعد *hech mim baād*. The day after tomorrow, پس فردا *pesh fardā*. The day after today, بعد الیوم *baād al-yūm*.—پس از این روز *pesh az īn rūz*. After the first day, بعد از اول *baād az awwal*.—پس از این روز *pesh az īn rūz*.

—After many days, بعد روز نخست *baād rūz naxst*.

—After compliments, پس از بسیار روز *pesh az bisyār rūz*. بعد السلام *baādas salām*.

After consulting المشورة *baādal mashwarat*. After death, پس از وفات *pesh az wafāt*.

—To come after, بعد الموت *baādal maut*. One after another, در پس آمدن *dar pesh āmdan*.

Before and after, پی در پی *pī dar pī*.—Coming after, خلف *khalf*.

Coming after it happens, بعد الوقوع *baād al-wukū*. To do after (imitate) اقتدا کردن *iktidā-k*.

After all, عاقبت *ākibat*, آخرا *ākhiran*, آخر الامر *ākhir al-amr*.

AFTER-BIRTH, *n.* مشیمت *mashīmat*, سلا *salā*.

AFTERNOON, *n.* وقت سه پاس *wakti si pās*, بعد الظهر *baād az zuhr*, دیشم *dishum*.

AFTER-THOUGHT, *n.* فکر کاهل *fikri kāhil*, تامل بعد از کار *tammul baād az kār*.

AFTER-TIME, *n.* زمان آخر *zamān-ākhir*.

AFTERWARDS, *ad.* بعد از آن *pas*, بعد من *mim baād*.

AGAIN, *ad.* (another time) بار دیگر *bār dīgar*, (back) بار دیگر *dīgar bār*.

As much again, واپس باز *wāpas*. As much again, دوچند *do-chand*, مضاعف *muzādf*.

Again and again, تکرار بتکرار *takrār ba takrār*.

AGAINST, *prep.* (contrary) خلاف *khilāf*, ضد *zidd*, مخالف *mukhālif*.—(abreast of) علی *āla*.

To go against, مقابل رفتن *mukābala-r*. To come against, مخالفت آمدن *mukhālifat-ā*.

Over against, مقابل *mukābil*. Against one's will, بالضرورة *biz zarūrat*.

AGAPE, *ad.* متعجب *muta'ajjib*.

AGARIC, *n.* اغاریقون *aghārīkūn*.

AGE, *n.* عمر *ūmr*, سال *sāla*.—(period of life) سن *sann*, دهر *dahr*. The infant age, طفلیت *tifliyat*. The stripling age, بلوغت *balūghat*. The youthful age, شباب *shabāb*, جوانی *jawānī*. Advanced in age, سالدار *sāldār*, بزرگ *ba zād bar āmada*. Old age, پیری *pirī*, شیوخیت *shuyukhīyat*. Decrepid age, فرتوتی *fartūtī*. From youth to age, من شب الی دب *mish shubba ila' dubba*. Of the same age, هم سال *hamsāle*, همزاد *hamzād*.—(whole duration of a being) زمان *zamān*, دور *daur*, روزگار *rozgār*.—(a period of time in history) عهد *ahd*.—Ages (duration of life) سالها *sālhā*, زمانها *sālyān*.—(times) *zamānhā*, آباد *ābād* (*pl. of* آباد). After ages, آخربیات *ābāzi ākhiriyāt*. Through all ages, ابدالاباد *abadal ābād*. In no age (never), دهرالداهرین *dahrad dāhirīn*.

AGED, *a.* سالدیده *sāl-dīda*, سالدار *sāldār*, قدسیر *kansar*, پیر *pīr*.

AGEDLY, *ad.* پیرانه *pīrāne*, قدسیرانه *kansarān*.

AGENCY, *n.* کار *kār*, کردار *kirdār*, عمل *amal*, فعل *fa'il*.—(acting for another) گماشتگی *gumāshtagī*, وکیل *wakīlī*, کارگذاری *kārguzārī*.

AGENT, *n.* گماشته *gumāshta*, کارگذار *kārguzār*, عامل *āmil*, فاعل *fā'il*.

AGGLOMERATE, *vt. or vi.* گروه ساختن *giroha-s*.

AGGLUTINATE, *vt.* دوسیدن *dosīdan*.

AGGRANDIZE, *vt.* افراختن *afrākhtan*, اشراف کردن *buzurg-k.*, بزرگ کردن *ashrāf-k.*

AGGRANDIZEMENT, *n.* بزرگی *buzurgī*, عظمت *āzmat*, ترقی *tarakkī*.

AGGRAVATE, *vt.* (to make worse) بدتر کردن *badtar-k.*, (to exaggerate) زیاده کردن *ziyāde-k.*

AGGRAVATION, *n.* ثقلت *saklat*, بهظ *bahz*.

AGGREGATE, *vt.* ضم کردن *zamm-k.*, الساق نمودن *ilsāk-n.*

AGGREGATE, *a.* مجموع *majmū'at*, ضمیم *zamīm*, الساق *ilsāk*.

AGGREGATION, *n.* مجموعه *majmū'at*, ضمیمت *zamīmat*, فراهم آوردگی *farāham awārdagī*.

AGGRESSION, *n.* هجوم *hujūm*, حمل *hamala*, پیش دستی *peshdastī*.

AGGRESSOR, *n.* هجوم کننده *hujūm kunanda*, تقصیروار *taksīrwār*.

AGGRIEVE, *vt.* vide VEX.

AGHAST, *a. or ad.* حیرت زده *hairat-zada*, شهم *shahm*.

AGILE, *a.* چالاک *chālāk*, چست *chust*, عاجل *ājil*, شتاب *shitāb*, جلد *jald*.

AGILITY, *n.* جلدی *jaldī*, شتابی *shitābī*, چالاک *chālākī*.

AGITATE, *vt.* حرکت دادن *harakat-d.*, جذبازدیدن *iztirāb-k.*, جذبازدیدن *jumbānīdan*.

AGITATION, *n.* حرکت *harakat*, جنبش *jumbish*, جولان *jaulān*.—(perturbation) آشفتگی *āshuftagī*, اضطراب *iztirāb*.—(deliberation) مشاورت *mashāwarat*, تدبیر *tadbīr*, فکر *fikr*.

AGITATOR, *n.* جولان کننده *jaulān kunanda*.

AGNAIL, *n.* (a whitlow) داحس *dāhis*.

AGNATION, *n.* پدری *pidarī*.

AGO, *ad. or a.* (past) گذشته *guzashta*, ماضی *māzī*. Long ago, من قبل *min kabl*, تول زمان *tūl-zamān*.

- AGOG, *a. or ad.* To set agog استغصا تیز *istiksā tez-k.*
- AGOING, *ppr.* در حرکت *dar harakat,* روان *rawān.*
- AGONIST, *n.* پهلوان *pehalwān.*
- AGONIZE, *vi.* در در *ranjidan,* درد *dard-k.,* در حال نزع شدن *dar hālī-nazā-sh.*
- AGONY, *n.* حال *dar dard,* رنج *ranj,* نزع *hālī-nazā.* The agony of death, *wakti jān-sipur dan.* To be in the agony of death, جان کندن *jān-k.,* جان نزع شدن *jān nazā-sh.*
- AGRARIAN, *a.* صحرايي *mazraʿī,* مزرعوي *sahrāī.*
- AGREE, *vi.* قبول *rāzī-sh.,* راضي شدن *kabūl-k.,* اجابت کردن *ijābat-k.,* (to come to terms) شرط بستن *shart-b.,* متفق شدن *muta-fik-sh.,* تسليم نمودن *taslīm-n.,* بلي *bali-g.*
- AGREEABLE, *a.* پسندیده *muwāfīk,* موافق *pasandīda,* لایق *shāyasta,* شایسته *lāyak,* منظور *man-zūr,* پذیرا *pazīrā,* پذیر *barābar,* مرغوب *marghūb,* مقبول *makbūl.* Agreeable to friends, یاران پسند *yārān pasand.* Agreeable to the heart, دل پسند *dil pasand.* Agreeable to the great, کبار پسندیده *pasandīdai kubār.* Of agreeable manners, پسندیده خصال *pasandīdai khisāl.* To be agreeable, پسندیده شدن *pasandīda-sh.* To be agreeable (suited to) مناسب شدن *munāsib-sh.* To render agreeable, پسندیده کردن *pasandīda-k.*
- AGREEABLENESS, *n.* لطافت *latāfat,* خوبی *khūbī,* نفاست *nafāsat.*
- AGREEABLY, *ad.* بموجب *ba mūjab,* بر حکم *mutābik,* مطابق *lāyakāna,* با موافقت *ba muwāfikat,* حسب *hasb.*
- AGREED, *a.* قبول *kabūl,* مسلم *musallam,* هم آواز *ham āwāz,* کار ساز *kār sāz.*
- AGREEMENT, *n.* موافقت *(concord) muwāfikat,* مشابهت *mushābihat.—* (harmony) اتفاق *ittifāk,* اتحاد *ittihād.—* (compact) شرط *shart,* قول *kaul,* اقرار *ikrār,* عهد *ahd.—* (in writing) قرارنامه *karār-nāme,* قبالة *kabāla.*
- AGRICULTURE, *n.* زراعت *zarāʿat,* کشاوری *kishtkārī,* مزارعت *mazāriʿat,* فلاحه *falāhat.* A treatise on agriculture, فلاحه نامه *falāhat-nāme,*
- AGRICULTURIST, *n.* دهقاني *(farmer) dehkānī,* قابل کشتکاری *kābili-kishtakārī.*
- AGRIMONY, *n.* غافه *ghāfat,* غافه *ghāfis.*
- AGROUND, *ad.* در زمین *bar zamīn.—* (stranded) مملود *mam nūd.*
- AGUE, *n.* تب *tapi-larza,* لرزه *tapi-naubat.*
- AH, *interj.* وای *wāi,* آه *āh,* دروغا *dari-ghā,* آه *aiḥā,* آه *ayā.*
- AHEAD, *ad.* پیش (farther advanced) پیش *pesh,* قبل *kabl,* پیش رونده *pesh-ravanda.*
- AID, *vt.* مدد کردن *yārī-k.,* یاری کردن *madad-k.,* نصرت *yārīdan,* یارییدن *nusrat-d.*
- AID, *n.* دست یاری *madad,* مدد *yārī,* مددگاری *madadgārī,* معاونت *muāwinat,* استعانت *istiānat.* By the divine aid, بنصرت الله *ba-nusrati-allāh,* بعون الله *ba-auni-allāh,* بنصر رباني *ba-nusri rabbānī.*

AID-DE-CAMP, *n.* صاحب *musāhib.*

AIDER, *n.* یاری دهنده *yārī dehandā,*
نصرت کننده *nusrat-kunanda.*

AIDLESS, *a.* بی یاری *vide HELPLESS.*

AIL, *vt.* رنجیدن *dard-k.,* رنجیدن *ranjīdan,* مصیبت نمودن *musibat-n.,* آزار ساختن *āzār-s.,* مالول شدن *malūl-sh.*

AIL, *n.* زحمت *ranj,* درد *dard,* زحمت *zihmat.*

AILING, *a.* خسته *khasta,* مریض *marīz,* زحمت زده *zihmat zada.*

AILMENT, *n.* غم *gham,* الم *alam,* تنگدلی *tang dili,* اندوه *andūh.*

AIM, *vi, vt.* قصد *nayiyat-k.,* شست کردن *shast-k.,* kasd-k.

AIM, *n.* عزیمت *mūrād,* آرزو *ārzū,* هدف *shast,* شست (mark) *āzimat.—* hadaf, نشان *nishāna,* آماج *āmāj.*

AIR, *n.* هوا *hawā* (*pl.* اهویه *ahwiyat*), نغمه *nawā,* نوا (a tune) *bād.—* naghmat. *Airs,* النان *alhān,* نغمات *naghmat,* لحن ترانه *aghānī,* لانتارانی *lantarānī.—* (peculiar look) *rui,* سیمای *simā.*

AIR, *vt.* (to expose to the air), به هوا نهادن *ba hawā-n.—* (expose to the sun) تشمیس نمودن *tashmīs-n.—* (to dry before the fire) پیش آتش تعریض کردن *peshi ātish tadriz-k.* To take the air, *tafarruj-k.* To take the air (to be published) اظهار شدن *āshkāra-sh.,* izhār-sh.

AIR-BUILT, *a.* خیالی *khayālī.*

AIR-HOLE, *n.* منافس *manfas.*

AIRINESS, *n.* هوا داری *hawādārī.—* (of a place) لطافت *latāfat.—* (of a person) شوخی *shokhī,* شیوه *shiwa.*

AIRING, *n.* سیر *sair,* تفرج *tafarruj.*

AIRY, *a.* هوایی *hawādār,* لطیف *latīf.* *hawāī.—* (gay)

AKIN, *a.* مشابه *rishāta dār,* رشته دار *mushābih.*

ALABASTER, *n.* مرمر سفید *marmari-sufed.*

ALACK, *interj.* هیاهات *hāyhāt.* Alack-a-day, هیاهات هیاهات *hayhāt hayhāt.*

ALACRITY, *n.* نشاط *nishāt,* شوق *shauk.*

ALARM, *n.* خوف *bāk,* (fright) باک *khauf,* آشفتهگی *āshuftagī —* (call to arms) جنگ *jang,* حربی *harbī.*

ALARM, *vt.* (to call to arms) حربی صدا *harbī-sadā-k.—* (to disturb) شوریده کردن *tarsānīdan,* انگیزیدن *shorīda-k.—* (to rouse) *angīkhtan,* تذبذبه کردن *tambīh-k.*

ALARMING, *ppr.* تذبذبه کنای *tambīh kunān,* هراس ساز *hirās-sāz.*

ALAS! *interj.* دروغا *darīgh,* آه *āh,* دردا *dardā.*

ALBEIT, *conj. or ad.* اگرچه *agarche,* همچنین *ham chunīn.*

ALBUGO, *n.* بياض العين *bayāzul dīn.*

ALCAIDE, *n.* القاید (governor) *alkāid.*

ALCAIRO, *n.* القاهرة (capital of Egypt) *al kāhira.*

ALCHEMIST, *n.* کیمیاگر *kimiyāgar,* اهل کیمیا *ahli kimiyā,*

ALCHEMY, *n.* علم الكیمیا *alkimiyā,* کیمیا و سیمیا *ilmi-kimiyā,* کیمیا *kimiyā wa simiyā.*

ALCOHOL, *n.* کحل *kuhl.*

ALCORAN, *n.* القرآن *alkorān.*

ALCOVE, *n.* طاق *tāk,* کعبه *kubba.*

ALE, *n.* بوزه *boza.*

ALE-HOUSE, *n.* شراب خانه *sharāb khana,* بوزه خانه *boza-khāna.*

ALEMBIC, *n.* انبیک *ambik,* انبیک *ambik.*

ALEPPO, *n. p.* حلب *halab*.

ALERT, *a.* کار گذار *hoshyār*, *hār guzār*, چالاک *chālāk*, بیدار *bedār*, چست *chust*.

ALERTLY, *ad.* با چالاکي *ba zūdī*, *bā chālākī*.

ALERTNESS, *n.* چالاکي *bedārī*, *chālākī*.

ALEXANDER, *n. p.* سکندر *sikandar*, اسکندر *iskandar*. Alexander of Macedonia, اسکندر یونانی *rūmī*, اسکندر رومی *— ūnānī*.

ALEXANDRIA, *n. p.* (in Egypt) اسکندریه *iskan lariya*.

ALGEBRA, *n.* الجبر *aljabr* — الجبر والمقابل *ahli-aljabr*.

ALGEBRAICAL, *a.* الجبر *ahli-aljabr*.

ALIAS, *ad.* (otherwise) ورنه *urna*, *illā*. *n.* (a second writ) عرف *urf*.

ALIBI, *n.* دیگر جا *dīgar jā*.

ALIEN, *n.* بیگانه *bigāne*, اجنبی *ajnabī*, غریب *gharīb*.

ALIENATE, *vt.* (property) حواله دیگر کردن *havāla dīgar-k* دادن *az tāsarrufi khud berūn-d*. To alienate the mind, از خاطر راندن *az khātir rān-dan*, تنفر نمودن *tanaffur-n*.

ALIENATION, *n.* مفارقت *mufārikat* — حواله *hawāla*, تنفر *tanaffur*.

ALIGHT, *vi.* پائین *farūd-ā*, فرود آمدن *pāyīn-ā*. To alight from a horse, پیاده شدن *piyāde-sh*, از سوار نازل آمدن *az sawār nāzil-ā*.

ALIKE, *a.* برابر *barābar*, یکسان *yaksān*, مثل *misl*.

ALIKE, *ad.* ممتثل *mumāsīl*, نظیر *nazīr*.

ALIMENT, *n.* خوردنی *khōrāk*, خوراک *khurdanī*, قوت *kūt*. Without aliment (destitute) بی نوا *bī-nawā*.

ALIMENTARY, *a.* اهل طعام *ahli-taām*, ماکوای *makūlī*.

ALIMONY, *n.* وجه کفاف *waja-kafāf*.

ALIVE, *a.* (having life) زنده *zinde*, حی *hai* — (cheerful) شاد *shād*, خرم *khurram*. Keeping alive, زنده دار *zinde-dār*. Making alive, زنده ساز *zinde-sāz*.

ALKALI, *n.* حرز *hurz* or *huruz*, اشنان *ushnān* or *ishnān*.

ALKALINE, *a.* حرز *zu hurz*, اهل اشنان *ahl ushnān*.

ALL, *a.* هم *hama*, تمام *tamām*, کلی *kullī*, جمیع *jamīā*, جمله *jumla*. All men, هر کس (every one) — *har kas*, مردمان *har kas*, کل احد *kullu ahadīn*. All kinds, همه جنس *— All things* همه — *From all these*, از این همه *— Destitute of all*, بی کس *bī kas*. Complete in all, مکمل *mukammāl*. All together, جمیعاً *jamīān*. In all, among all, *filjumla*. All at once, یک بارگی *yak bārgī*, *wāhidatan*. All along, دایمانه *dāyamāne*, همیش *hamīsha*, *āladdawām*. At all times, در همه *— On all sides*, هر زمان — *At all events*, هر جای *har jāyīna*. By all means, بهر صورت *ba har sūrat*.

ALLAY, *vt.* (to pacify) ساکن کردن *sā-kin-k*., آرام *takhfīf-d*., دادن *ārām-d*.

ALLEGATION, *n.* تکریر *takrīr*, ایراد *īrād*, قول *kaul*, دعوی *daāwi*.

ALLEGE, *vt.* تکریر *īrād-k*., ایراد کردن *takrīr-n*., حجت کردن *hujjat-k*.

ALLEGEABLE, *n.* واجب التکریر *wājib-ultakrīr*, لایق ایراد *lāyaki īrād*.

ALLEGIANCE, *n.* فرمان برداری *farmān-bardārī*, وفاداری *wafādārī*, استقامت *istikāmat*.

ALLEGORICAL, *a.* متشابه *majāzī*, مجازی *mutashābih*, مرادی *murādī*.

ALLEGORIZE, *vt.* تمثیل کردن *tamsīl-k.*, مجاز نمودن *majāz-n.*

ALLEGORY, *n.* کنایه *tamsīl*, کنایه *kināyat*, معنی مجازی *ma'nī-majāzī*.

ALLELUIAH, *n.* الحمد لله *al hamdu l'illāh*.

ALLEVIATE, *vt.* تخفیف کردن *takhfīf-k.*

ALLEVIATION, *n.* تخفیف *takhfīf*, اسوت *iswat* or *uswat*.

ALLEY, *n.* کشتگاه *kisht-gāh*.—(a narrow passage) خانق *khānik*, زقاق *zūkāl*.

ALLIANCE, *n.* اتحاد *ittifāk*, عهد *ahd*, نسبت *nisbat*, خویشاوندی *khishāwandī*, خویشی *khaishī*. An alliance by marriage, نکاح *muāhadai-nikāh*, همخانگی *hamkhānagī*.

ALLIGATION, *n.* بند *band*, قید *kaid*.

ALLIGATOR, *n.* تمساح *nahang*, نهنگ *timsāh* (pl. تماسیم).

ALLITERATION, *n.* تجنیس *tajnīs*, ردیف *radīf*.

ALLOCATE, *vt.* vide DISTRIBUTE.

ALLOCATION, *n.* نهاد *nihād*.

ALLOCUTION, *n.* گفتار *guftār*.

ALLODIAL, *a.* مستقل *mustakill*.

ALLOT, *vt.* قسمت دادن *hissa-d.*, قسمت *qismat* دادن *leismat-d.*, توزیع کردن *tawzī-k.*, تقسیم کردن *taksīm-k.*

ALLOTMENT, *n.* قسمت *hissa*, نصیب *nasīb*, توزیع *tawzī*, نصیب *leismat*, بهره *bahra*.

ALLOW, *vt.* (to permit) اجازت کردن *ijāzat-k.*, (to abate) کم کردن *kam-k.*, تخفیف کردن *takhfīf-k.* — دادن — بخشیدن (to give) *g.* —

Allowing that, بشرطیکه *ba shartike*.

ALLOWABLE, *a.* لایق اجازت *lāyaki-*

واجب الرخصت *rawā*, روا *ijāzat*, *wājibur rukhsat*.

ALLOWANCE, *n.* رخصت *dastūr*, دستور *rukhsat*.—(portion) بهره *bahra*, حصه *hissa*.—(gift) بخشایش *bakhshāyish*, کاهش *kāhish*.—(diminution) عطا *ātā*.—(mitigation) ملایمت *mulāyamat*.

ALLOWED, *a.* جایز (lawful) *jāyaz*, مرخص *murakhhhas*.

ALLOY, *vt.* مغشوش ساختن *maghshūsh-s.*

ALLOY, *n.* کاهش *kāhish*.—(mixture) آمیزش *āmīzish*, خلط *khilt*.

ALLUDE, *vi.* اشاره کردن *ishāra-k.*, تشبیه ساختن *tashbīh-k.*, کنایت کردن *kināyat-k.*

ALLURE, *vt.* جذب کردن *jazb-k.*, فریب *fareb-n.*, ترغیب دادن *targhīb-d.*, برغلازیدن *barghalānīdan*.

ALLUREMENT, *n.* جذب *fareb*, فریب *jazb*, اغوا *aghwā*.

ALLURER, *n.* جذب کننده *jāzib*, جاذب *jazb kunanda*, دل فریب *dil farīb*.

ALLUSION, *n.* اشاره *kināyat*, کنایت *ishāra*, رمز *ramz*.

ALLUSIVE, *a.* بکنایت *ba kināyat*, مرادی *murādī*.

ALLY, *vt.* متصل کردن *mutassīl-k.*, ربط داشتن *rabt-d.*

ALLY, *n.* رفیق *rafīk*, همدم *hamdam*, شریک *sharīk*, مددگار *madadgār*.

ALMA MATER, *n.* مدرسه *madrasa*.

ALMANAC, *n.* تقویم *takwīm* (pl. تقاویم), روزنامه *rōz-nāme*.

ALMIGHTY, *n.* الله تعالی *allāh taāla*, خدای تعالی *hak taāla*, حق تعالی *khudāi taāla*.

ALMOND, *n.* لوز *bādām*, بادام *lauz*.—(the kernel) مغز بادام *maghzi bādām*.—(oil) روغن بادام *raughani-bādām*.

An almond-tree, درخت بادام —
 Sugared almonds, دبله dubla. Stuffed
 with almonds, ملوز mulawwaz.
 ALMONER, n. زکات دهنده zakāt-
 dehandā, صدقه کننده sadaka-kunanda.
 ALMONRY, n. زکات گاه zakāt-gāh,
 تصدق جا tasadduk-jā.
 ALMOST, ad. (nearly) عنقریب ān
 karīb, نزدیک nazdīk, تقریباً takrībān.
 ALMS, n. pl. خیرات khayrāt, صدقه
 sadaka, زکات zakāt. An alms-giver,
 زکات دهنده zakāt dehandā.
 ALMS-HOUSE, n. vide ALMONRY.
 ALOE, n. صبر sabir.—(wood) عود ūd.
 ALOFT, ad. بالا bālā, بلند buland.
 ALONE, a., (solitary) تنها tanhā.—
 (apart from others,) مجرد mujarrad
 منفرد munfarad.—(only) واحد wahad,
 یگانه yagāne.
 ALONE, ad. (by itself) بخود bakhud.—
 (separately) بتنها batanhā. To leave
 alone, ترک نمودن tark-n. To let
 alone, گذاشتن guzāshdan, برطرف کردن
 bartarf-k.
 ALONG, ad. (lengthwise) بدرازی ba-
 darāzī, طولان tulāna.—(in company)
 باهم bāham, همراه hamrah.—(to
 gether) مع mā.
 ALONG, prep. Along the side of the
 river, در کنار دریا — To go along, رفتار کردن
 raftār-k., استمرار نمودن istimrār-n.
 ALOOF, ad. دور dūr, بعید baīd.
 ALOUD, ad. بلند buland. To speak
 aloud, با بلند آواز گفتن.
 ALPHABET, n. حروف تہجی hurūfi
 tahajji, الف بی alif be.
 ALPHABETICAL, a. در ترتیب ہجاء
 dar tartībī hijā.
 ALREADY, ad. (before this time)

پیش ازین وقت pesh az īn wakt,
 همین وقت hamīn wakt.
 ALSO, ad. or conj. نیز nez, هم ham,
 "ایضا" ayzan.
 ALTAR, n. قبلہ گاہ kibla-gāh.—(place of
 sacrifice) مذبح muzabah, قربان گاہ
 kurbān-gāh, جای قداس jāi-kadās.
 ALTER, vt. تغیر نمودن taghaiyur-n.,
 تحویل کردن tabdīl-k., تبدیل کردن
 tahwīl-k., استبدال کردن istibdāl-k.
 ALTERABLE, a. واجب التبدیل wājib-
 uttabdīl, قابل تغیر kābili-taghaiyur.
 ALTERATION, n. تغیر tabaddul, (تبدیلات pl.)
 tagaiyur, تبدیل tabdīl (pl.) —
 (the change made) تغیر حال taghaiyur
 hāl.
 ALTERED, a. مبدل mubaddil, متغیر
 mutaghaiyur, مضطرب muztarib.
 ALTERCATE, vi. مذاقشہ کردن munā-
 kasha-k., نزاع برخاستن nizād-b.
 ALTERCATION, n. مذاقشہ munākasha,
 بحث munāziāt, نزاع nizād, باہس
 bahs.
 ALTERNATE, a. نوبتانہ naubatāne.—
 (alternate day) روز میان roz miyān,
 یک روز در میان yak roz dar miyān.
 ALTERNATELY, ad. با نوبت bā naubat,
 در پی یکدیگر کار کردن
 To act alternately, نوبت کردن —
 naubat-k.
 ALTERNATION, n. نوبت naubat,
 عقبیت ākabat,
 ALTERNATIVE, n. انتخاب intikhāb,
 اختیار ikhtiyār, چارہ chāra, علاج ilāj.
 ALTHOUGH, conj. گرچه garche, اگرچه
 agarche, ورنہ warche.
 ALTITUDE, n. ارتفاع bulandī, یرتفاع
 irtifād, علویت ulwīyat. The altitude
 of the pole, یرتفاع قطب irtifāi kutb.
 To measure an altitude, ارتفاع پیمودن
 irtifād-p.

ALTOGETHER, *ad.* *بکلی* *bilkul*, *جمیعاً* *jamīyan*, *بالجمام* *bittamām*, *بالجمام* *biljumla*, *سراسر* *sarāsar*.

ALUM, *n.* *شاہ* *shāb*, *زاگ* *zāg*.

ALUMINOUS, *a.* *شاہ دار* *shābdār*.

ALWAYS, *ad.* *همیشہ* *hamīsha*, *مدام* *mudām*, *دایم* *har zamān*, *هر زمان* *dāyam*, *همواره* *āladdawām*, *ابد* *hamwāra*, *abad*.

AM, (I am) *ام* *am*, *شوم* *shawam*.

AMALGAMATE, *vt.* *معدن آمیختن* *maādan āmīkhtan*.

AMANUENSIS, *n.* *نسخه کننده* *kātib*, *کاتب* *naskh-kunanda*.

AMASS, *vt.* *فراهم آوردن* *farāham-ā*, *چیدن* *chīdan*, *جمع کردن* *jamā-k*.

AMASSMENT, *n.* *فراهم* *farāham*, *جمعیت* *jamīāt*, *جملاگی* *jumlagī*.

AMATEUR, *n.* *هنرپرور* *hunar parwar*.

AMAZE, *vt.* *حیران کردن* *hairān-k*, *آشفتن* *mutaājub-n*, *متعجب نمودن* *āshuftan*, *متحیر کردن* *mutahiyur-k*.

AMAZED, *a.* *حیران* *hairān*, *متحیر* *mutahiyur*, *سراسیمه* *sarāsīma*, *مدهوش* *mad hūsh*, *سرگردان* *sargardān*. To be amazed, *حیران شدن* *mutaājub-b*.

AMAZEMENT, *n.* *حیرت* *hairat*, *آشفستگی* *āshuftagī*, *عجب* *ājab*, *سرگردانی* *sargardānī*.

AMAZING, *a.* *عجیب* *ājab*, *بدریغ* *badīd*, *عبرت نما* *ibrat-numā*.

AMAZON, *n.* *زن مردانه* *zani mardāna*.

AMBASSADOR, *n.* *رسول* *ailchī*, *پیغمبر* *paighambar*, *قاصد* *kāsīd*, *راسول* *rasūl*.

AMBER, *n.* *کهربا* *kah rubā*.

AMBERGRIS, *n.* *عذیر* *ambar*, *شاهبوی* *shāh-būi*. Of ambergris, *عذیرین* *āmbarīn*. Perfumed with ambergris,

muāambar. Smelling like ambergris, *عذیر بو* *āmbar bu*, *عذیر سا* *āmbar sā*.

AMBIDEXTER, *n.* *دوایدین* *zu'l yadayn*.

AMBIENT, *a.* vide SURROUNDING.

AMBIGUITY, *n.* *شک* *shak*, *دو معنی* *du maānī*, *مشابهت* *mushābihat*, *رمز* *ramz*.

AMBIGUOUS, *a.* *مبهم* *mubham*, *شک دار* *shakdār*. Ambiguous expression, *سختن* *sakhuni-pechīda*, *سختن مغلط* *sakhuni-mughlak*.

AMBIGUOUSLY, *ad.* *باشک* *bā shak*, *مغلطاً* *mughlakan*. To speak ambiguously, *تدریز گفتن* *tadrīz-g*.

AMBIT, *n.* vide CIRCUIT.

AMBITION, *n.* *حرص* *hirs*, *هوا* *hawā*, *طمع* *tamd*, *هوس* *hawas*.

AMBITIOUS, *a.* *متکبر* *mutakabbir*, *جویان* *juyān*, *هواسی* *hawasī*, *حریص* *harīs*.

AMBLE, *vi.* *خوب رفتن* *khabb-r*, *هروالت* *harwalat-n*.

AMBLE, *n.* *خوب* *khabb*, *هروالت* *harwalat*.

AMBLER, *n.* *خوب کننده* *khabb-kunanda*.

AMBULATION, *n.* *روان* *rawān*, *جذببان* *jūmbān*.

AMBUSCADE, AMBUSH, *n.* *کمین گاه* *kamīn gāh*. Lying in ambush, *مداخل* *mudghil*. To lay an ambush, *کمین* *kamīn-s*.

AMELIERATE, *vt.* *بتر کردن* *bihtar-k*.

AMELIORATION, *n.* *بتری* *bihtarī*.

AMEN, *n.* *آمین* *āmīn*.

AMENABLE, *a.* *جواب داده* *jawāb-dih*.

AMEND, *vt.* *درست کردن* *durast-k*, *صحیح کردن* *sahīh-k*, *راست کردن* *rāst-k*. (To become better) *صحیح شدن* *sahīh-sh*.

AMENDMENT, *n.* *اصلاح* *is'āh*, *بتری* *bihtarī*, *تصحیح* *tas hīh*.

AMENDS, *n. sing. & pl.* *مکافات* *mu-*

کافآت, پاداش *pādāsh*, جزا *jazā*, عوغر *êwaz* (pl. اعواض).

AMENITY, *n.* لطافت *latāfut*, فرح *farah*.

AMERCE, *vt.* vide FINE.

AMERCEMENT, *n.* جریمانه *jarīmāne*.

AMETHYST, *n.* سنگ مرطس *sangi-*

martis, کبود *yākūtī-kabūd*,

یاقوت, رمانی *yākūtī-ruummānī*.

AMIABILITY, *n.* vide AMIABLENESS.

AMIABLE, *a.* نازنین *nāznīn*, محبوب

mahbūb, صاحب حس *sāhibi husn*.

An amiable woman, زن نازنین *zanī*

nāznīn.

AMIABLENESS, *n.* حسن *jamāl*, جمال

husn, شایستگی *shā-*

istagī.

AMIABLY, *ad.* حسنه *jamālan*, جمالا

husnāna.

AMICABILITY, *n.* مهربانی *mihrbānī*,

خیر خواهی *khair khāhī*.

AMICABLE, *a.* نیک *mihrbān*, مهربان

khair خیر اندیش *nek khāh*,

andīsh.

AMICABLENESS, *n.* مهربانی *mihrbānī*,

مهر *mīhr*.

AMICABLY, *ad.* مهربانه *mahabbāna*,

خیرخواهانه *khair khāhāna*.

AMID or AMIDST, *prep.* در میان *dar-*

miyān, اندرون *andarūn*, فیمابین *fīmā*

bayn.

AMISS, *a.* بد *bad*, ناصواب *nāsawāb*,

بی سرو سامان *nā farjām*, نا فرجام

bī sar wa sāmān, بد نیت *bad nihāl*.

AMITY, *n.* دوستی *dostī*, مهربانی *mīhr-*

bānī, مودت *muwaddat*.

AMMONIAC, *n.* نوشادر *nawshādur*.

Gum-ammoniac, اشق *ushuk* or *ushshak*.

AMMUNITION, *n.* اسباب جنگ *asbābi*

آلات *rikhti nabard*, زبرد *jang*,

رزم *ālāti razm*. Ammunition bread,

نار حرب *nāni harb*. Ammunition

waggon, عرب حرب *arabai harb*.

AMNESTY, *n.* عفو نامه *afw nāme*,

تسلی نامه *muāfī nāme*, تسلی نامه

tasallī nāme.

AMNION, *n.* ساریا *sābiyā*, (pl. سوابی).

AMONG, *prep.* در میان *darmiyyān*, درون

darūn, مابین *mā bayn*.

AMOROUS, *a.* شهوت پرست *shahwat*

parast, عشق باز *āshik*, *īshk-bāz*.

Amorous gestures, شیوه *shewa*. An

amorous poem, غزل *ghazal*.

AMOROUSLY, *ad.* عاشقانه *āshikāne*,

باشهوت *bā shahwat*.

AMOROUSNESS, *n.* محبت *mahabbat*,

عشق *īshk*.

AMOUNT, *vi.* تعدید شدن *taaddīd-sh.*,

ترقی کردن *tarakkī-k*.

AMOUNT, *n.* (sum) جمع *jumla*, جمع

حساب *jamā hisāb*, مبلغ *mablagh*. The

aggregate amount of the different

sources of revenue, جمع مفصل *jamā*

mufassal.

AMOUR, *n.* رفتنی *harām raftanī*,

عشق حرام *īshki harām*, زنا *zanā*,

عشق بازی *īshk-bāzī*.

AMPHIBIOUS, *a.* هم آبی هم تابی *ham*

ābī ham tābī.

AMPHIBOLOGY, *n.* (ambiguous dis-

course) ابهام *ihām*.

AMPHITHEATRE, *n.* مدرک گاه *madraka*

gāh, تماشا گاه *tamāshā gāh*.

AMPLE, *a.* بسیار *bisyar*, واسع *wāsi*,

وافر *wāfir*, فراخ *farākh*, وسیع *fasīh*.

AMPLENESS, *n.* پهنا *pahnā*, فراخی

farākhī.

AMPLIFIER, *n.* بزرگ کننده *buzurg-*

kunanda, وغیش ساز *waghesh sāz*.

AMPLIFY, *vt.* فسیح نمودن *fasih-n*,
طویل و عریض کردن *bisyar-k.*, بسیار کردن
tawil wa ariz-k.

AMPLITUDE, *n.* بسیاری *farakh-i*,
bisyar-i, وسعت *wusdt*, فوسحت *fus-hat*.

AMPLY, *ad.* وسعتاً *fus-hatāna*, فوسحتانه
wusdtan, بزرگان *buzurgāne*.

AMPUTATE, *vt.* جدا بریدن *buridan*, جدا
کاتاد *kataā-s*, قطع ساختن *judā-k.*

AMPUTATION, *n.* جزم انقطاع *inkitād*,
jazm. Amputation of the hands and
feet, خبل *khabl*.

AMULET, *n.* بازوبند *bāzū-band*,
تعود *taāwiz*.

AMUSE, *vt.* حظ کردن *hazz-k.*,
فریب کردن (deceive) *sifā-d.*—
fareb-k., فریفتن *fareftan*. To amuse
one's self, تفرج نمودن *tafarruj-n*.

AMUSEMENT, *n.* بازی *tamāshā*, تماشا
bāzī, لهو *lahw*.

AMUSER, *n.* تماشاگر *tamāshāgar*, لهو
کننده *lahw-kunanda*.

AMUSING, AMUSIVE, *a.* متفرج *muta-*
ffarij, فرحت *tafarruj-numā*, تفرج نما
farhat-angez.

ANACHRONISM, *n.* تزویر حساب زمان
tazwiri-hisābi-zamān, اختلاف وقتی
ikhtilāf waqtī.

ANAGRAM, *n.* تحریف *maklūb*, مقلوب
tahrif (pl. تحریفات).

ANAGRAMMATIST, *n.* تحریفات کننده
tahrifāt-kunanda, محرف *muharrif*.

ANAGRAMMATIZE, *vt.* تحریف کردن
tahrif-k.

ANALOGICAL, *a.* مطابق *mutābik*,
مناسب *muwāfik*, قیاسی *kayāsī*,
munāsib.

ANALOGICALLY, *ad.* با تشبیهت *bā*
tashbihat, مناسبانه *munāsibāne*.

ANALOGIZE, *vt.* نسبت کردن *nīsbat-k*.

ANALOGY, *n.* تشبیهت *tashbihat*,
مناسبت *munāsibat*, موافقت *muwā-*
fikat, تمثیل *tamsil*.

ANALYSIS, *n.* تفصیل *tafsil*, توزیع *tawzīd*.
—(chemical) تجزیه *tajziya*.

ANALYST, *n.* تجزیه کننده *tajziya-kunanda*.

ANALYZE, *vt.* تفریق کردن *tafiik-k.*,
تجزیه کردن *tajziya-k*.

ANARCHY, *n.* بی سیاست *bī-siyāsāt*,
بد عملی *bad āmalī*.

ANATHEMA, *n.* لعنت *ladnat*.

ANATHEMATIZE, *vt.* لعنت کردن
ladnat-k.

ANATOMICAL, *a.* تشریحی *tashrihī*.

ANATOMIST, *n.* تشریح کننده *tashrih*
kunande, تشریح دان *tashrih-dān*.

ANATOMY, *n.* علم تشریح *ilmi-tashrih*.

ANCESTOR, *n.* جد *jadd* (pl. اجداد
ab (pl. آبا). Ancestors, آبا و اجداد
ābā wa ajdād, پیشینیان *peshīniyān*,
پیشینگان *peshīnagān*, سلاف *sullāf*.

ANCESTRAL, *a.* جدی *jaddīy*.

ANCESTRY, *n.* نسل *nasl*, نهاد *nihād*.

ANCHOR, *n.* لنگر *langar*, مرسات *mirsāt*.

To cast anchor, لنگر انداختن *langar-a.*

To be at anchor, با لنگر بودن
To weight anchor, لنگر برداشتن

ANCHOR, *vt.* لنگر انداختن *langar-a*.

langar-n, لنگر نهادن, *langar-z*, لنگر زدن

ANCHORITE, *n.* گوشه نشین *gusha*
nashīn, اهل زاهد *zāhid*, اهل تصوف
ahli tusawwuf.

ANCIENT, *a.* قدیم *kadīm*, پیشین
peshīn, سابق *sābik*, دیرینه *derīna*.

ANCIENTS, *n.* قدماء *awāyal*,
پیشینیان *bastān*, باستان *kudamā*,
سابقان *sābikān*. An-
cients and moderns, اولین و آخرین
awwalīn wa ākhīrīn.

ANCIENTLY, *ad.* سابقانہ *sābikāne*, قدیمانہ *kadīmāna*.

AND, *conj.* و *wa*, نیز *nez*, هم *ham*, فهو *fahwa*. And so forth وغیره *waghair*, باسره *bi asrihi*.

ANECDOTE, *n.* معرف نہانی *mārafi-nihānī*, داستان *dastān*, نکتہ *nukta*.

ANEW, *ad.* باز *bāz*, از سر نو *az sar nau*.

ANFRAC TUOUSNESS, *n.* پیچش دریا *pechishi-daryā*, عرقوب *urkūb*, ضوا جع *zawājī*.

ANGEL, *n.* فرشتہ *firishta* (pl. فرشتگان), سروش *malak* (pl. ملائک), جبرائیل *sarūsh*. The angel Gabriel, میکائیل *jibrāil*. The angel Michael, فری روی *michāil*. Angel-faced, ملک الموت *parī-rūi*. The angel of death, قابض الارواح *malak-ul-maut*, کابض الارواح *kābizul-arwāh*. The angels supposed by the Mahomedans to examine the dead in the tomb, نکیر و منکر *nakir wa munkar*.

ANGELIC, *a.* ملکہ منسوب *malaka-mansūb*, فرشتگانی *firishtagānī*.

ANGELICA, *n.* سنبلی خطائی (herb) *sumbuli khatāī*.

ANGELINA, *n.* انگلینہ (herb) *angilīna*.

ANGER, *n.* خشم *ghussa*, خشم *lashm*, قہر *kahr*, کین *kīn*. Violent anger, قہر *kahri hamit*. A look mingled with anger, نگاہ غضب آلود *nigāhi ghazab - ālūd*. Prone to anger, خشمناک *ghazab-nāk*, غضبناک *ghazab-nāk*. Provoked to anger, خشم گردیده *ghazabnāk garlīda*, خشم آلود *lashm - ālūd*. Provoking to anger, خشم انگیز *lashm-angez*.

ANGER, *vt.* خشمناک ساختن *lashm-nāk-s.*, آزرده *āzurdan*.

ANGLE, *n.* گوشه *gusha*, کنج *kunz*, زاویه

zāwiya. The angle of a fortification, طبر *tibr*. The angle of projection, کرنٹ *kurnat*. The outward angle of the eye, ذنب العین *zunabul āin*. The interior angle, موت *mūk*. The acute angle, زاویه حادہ *zāwiyai hādda*. The right angle, زاویه قائمہ *zāwiyai kāima*. The obtuse angle, زاویه منفرجه *zāwiyai munfarija*. A solid angle, زاویه مجسمہ *zāwiyai mujassima*.

ANGLE, *vi.* ماهی گرفتن *māhī-g.*, قلم صید کردن *sayd-k*. Angling-rod, قلم ماهی گیر *kalamī māhī gīr*.

ANGLER, *n.* ماهی گیر *māhī-gīr*.

ANGRILY, *ad.* خشمناک *lashmāna*, غضبناک *ghazabāna*.

ANGRY, *a.* از غصہ *pur az ghussa*, تیز مزاج *ghazab-nāk*, غصہ ناک *tex mījāz*. To be angry, غصہ شدن *ghussa-sh*, قہر گرفتن *kahr-g*, باہم آمدن *bā ham-ā*.

ANGUISH, *n.* آذردگی *āzurdagi*, آذودہ *andūh*, اضطراب *iztirāb*, الم *alam*, ملال *malāl*. The anguish of jealousy, آزردی رشکین *azurdī-rashkīn*.

ANGULAR, *a.* گوشہ دار *gūsha-dār*, نو طبر *zū tibr*, زاویه دار *zāwiya dār*.

ANGULARLY, *ad.* طبرانہ *tibrāna*, با گوشہ *bā gūsha*.

ANGULARITY, *n.* گوشہ داری *gusha-dārī*, زاویه حال *zāwiyai-hāl*.

ANILITY, *n.* پیری زنان *pīrī-zanān*, شیوخیت النساء *shiyukhiyatun niswān*.

ANIMADVERSION, *n.* تادیب (censure) *tādīb*, تعزیر *tadzīr*, — (observation) وقوف *wukūf*, آگاهی *āgāhī*, فهم *fahm*.

ANIMADVERT, *vi.* تادیب نمودن *tādīb-n.*, تعزیر کردن *tadzīr-k*, انتقاد ساختن *intibāh-s*.

ANIMADVERTER, *n.* تعزیر کننده *tadzīr-kunanda*, اندباده سازنده *intibāh-sāzanda*.

ANIMAL, *n.* حیوان *haywān* (pl. حیوانات), جانور *jānwar*, جاندار *jāndār*. The young of any animal, جابه *jāna*. An untamed animal, وحشی *wahshī* (pl. حیوان ناطق). A rational animal, حیوان ناطق *haywāni nātik*. An irrational animal, حیوان غیر ناطق *haywāni ghayr nātik*. A four-footed animal, حیوان چهار پای *haywāni chehār pāya*. Animal spirits, روح حیوانی *rūhi haywānī*.

ANIMALCULE, *n.* جانورک *jānwarak*, جانور خورد *jānwari khurd*.

ANIMATE, *vt.* (to give life) جان دادن *jān-d.*, حیات دادن *hayāt-d.*—(to encourage) شوق انگیزیدن *angīkhtan*, شوق نمودن *shauk-n.*

ANIMATE, *a.* زنده *jāndār*, جاندار *zindah*.

ANIMATED, *a.* جری *dilāwar*, دلور *jarī*, دلیر *dilayr*.

ANIMATION, *n.* حیات *dilāwarī*, دلوری *hayyāt*.

ANIMATING, *a.* حیات ده *hayyāt dah*, روح افزا *rūh afzā*.

ANIMATOR, *n.* روح دهنده *rūh dehandā*, حیات کننده *hayyāt kunanda*.

ANIMOSITY, *n.* کینه *kīna*, عداوت *ādāwat*, بدخواهی *khasūmat*, بد خواهی *bad khāhī*.

ANISE, *n.* انیسون (herb or seeds) *anīsūn*, بادیان رومی *bādyāni-rūmī*, شبث *shibit*, زنیان *zhinyān*.

ANKLE, *n.* کعب *kaāb*, اشتهانگ *ishtā-lang*. The ankle or pastern of a deer, کاردمان *kardimān*. The ankle-bone of a sheep, قب *leibb*.

ANKLET, *n.* پای برنجن *pāi baranjan*, خالخال *khalkhāl*.

ANNALIST, *n.* راوی *rāwī*, نقل بزد *nakl bund*.

ANNALS, *n. pl.* اخبار *akhbār*, تواریخ *tawārīkh*, آثار سنوی *āsāri sanawīya*.

ANNEAL, *vt.* بریان کردن *biryān-k.*, گرم کردن *garm-k.*

ANNEX, *vt.* پیوستن *paywastan*, اضافت *izāfat-k.*, وصل کردن *wasl-k.*, الحاق کردن *ilhāk-k.*

ANNEXATION, *n.* اضافت *izāfat*, ANNEXMENT, *n.* مواسله *muwāsila*, وصال *wisāl*, الحاق *ilhāk*.

ANNEXATIONS, *n.* مضافات *muxāfāt*.

ANNEXED, *a.* مضاف *muzāf*, ملحق *mulāham*.

ANNIHILATE, *vt.* معدوم کردن *mādūm-k.*, فنا کردن *fanā-k.*, نابود کردن *nābūd-k.*

To be annihilated, معدوم شدن *mādūm-sh.*, سلب شدن *salb-sh.*

ANNIHILATED, *a.* معطل *mudttal*, معدوم *mādūm*, نابود *nā padīd*.

ANNIHILATION, *n.* نیستی *nīstī*, عدم *ādām*.

ANNIVERSARY, *a.* هر ساله *har sāle*, سالیانہ *sālyāne*, سنوی *sanawī*.

ANNIVERSARY, *n.* عید بشارت *īdī bashārat*.

ANNOTATE, *vi.* بیان کردن *bayān-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*, شرح کردن *sharīh-k.*, حاشیه نوشتن *hāshīya-n.*

ANNOTATION, *n.* بیان *bayān*, شرح *sharīh* (pl. شروح), تفسیر *tafsīr* (pl. تفاسیر), حاشیه *hāshīya*.

ANNOTATOR, *n.* شرح کننده *sharīh kunanda*, شارح *shārih*, بیان نویس *bayān-nawīs*, مفسر *mūfassir*.

ANNOUNCE, *vt.* خبر دادن *khabar-d.*

- مژده کردن *bashārat ā.* بشارت آوردن *muzh la-k.*, آگاه ساختن *āgāh-s.*
- ANNOUNCEMENT, *n.* اشتهار *ishtihār.* مذاهی *munādī.*
- ANNOY, *vt.* خلل رسانیدن *khulal-r.*, ضرر دادن *zarar-d.*, ستم کردن *sitam-k.*, زحمت دادن *zihmat-d.*
- ANNOYANCE, *n.* زحمت *zihmat*, ضرر *zarar*, ستم *sitam*, ایذا *izā.*
- ANNOYER, *n.* زحمت کننده *zihmat-kunanda*, ستم دهنده *sitam-dehanda.*
- ANNUAL, *a.* سنوی *sālāna*, سالانه *sanawī.*
- ANNUALLY, *ad.* سال بسال *sāl ba-sāl*, هر سالانه *har sālāna.*
- ANNUITANT, *n.* سالانه گیر *sālāne-gīr*, وظیفه خور *wazīfa khor*, تیماردار *tīmārdār.*
- ANNUITY, *n.* وظیفه *sālāne*, سالانه *wazīfat.*
- ANNUL, *vt.* برطرف *bātil-k.*, باطل کردن *bartarf-n.*, نسخ ساختن *naskh-s.*
- ANNULAR, *a.* دوار *halkasā*, حلقه سا *halaka wār.*
- ANNULARLY, *ad.* حلقه حلقه *halaka halaka,*
- ANNULET, *n.* خاتم صغیر *hhātimī saghīr.*
- ANNUMERATE, *vt.* افزودن *afzūdan*, زیاده کردن *ziyāda-k.*
- ANNUNCIATE, *vt.* vide ANNOUNCE.
- ANNUNCIATION, *n.* عید البشارت *īd u'l bashārat.*
- ANODYNE, *n.* دوتسکین *malham*, مرهم *zū tazkīn*, مرهم *marham.*
- ANOINT, *vt.* فرسودن *andūdan*, اندودن *farsūdan*, روغن طلا کردن *tilā-k.*, مالیدن *raughan-m.*
- ANOINTED, *a.* فرسوده *andūda*, اندوده *farsūda.* To be anointed, شدن
- ANOINTING *a.* مسح ساز *mas-h sās*, دهن دهن *duhn-numā.*
- ANOMALOUS, *a.* vide IRREGULAR.
- ANOMALY, *n.* خرق عادت *kharkī ādat.*
- ANON, *ad.* شتابان *filhāl*, فی الحال *shītābāne.*
- ANONYMOUS, *a.* اسم بی نام *bī nām*, نامعلوم *ismi-nā-mālūm.*
- ANONYMOUSLY, *ad.* با اسم نامعلوم *bā ismi-nā madlūm.*
- ANOTHER, *a.* دیگر *dīgar*, دیگر *digar*, Another world, آخرت *ākhirat*, Another way, رای دیگر *rāi-dīgar.* One another, یکدیگر *yak-dīgar.* From one another, از یکدیگر *In one another*, در یکدیگر.
- ANSATED, *a.* ذو دست *zū dasta.*
- ANSWER, *vt.* جواب دادن *jawāb-d.*, اجابت نمودن *pāsukh-d.*, پاسخ دادن *ijābat-n.* To answer for money, مال *mālzāmin-sh.* To answer for the appearance of another, حاضر *hāzir zāmin-sh.* To answer or be security for a person, جواب نام - جواب خط نمودن *takafful-d.* To answer a letter, مقابله *To answer, (to oppose) - کردن dar mukhālī-fat-g.—(to defend, vindicate), یاری yārī-n.—(To be equivalent,) نمودن badal-n.—(To bear proportion) داشتن munāsibat-d.—(To succeed) راست افتادن rāst-u.—(To appear before a judge) حاضر شدن *hāzir-sh.**
- ANSWER, *n.* جواب *jawāb (pl. اجوبه)* پاسخ *pāsukh.* Ready answer, رد *raddi-jawāb*, رد کلام *raddi-*

kalām, An answer to a letter, جواب *kalām*.
jawābi-khatt, رجوعت *rajūdt*. A
 true or just answer, جواب با صواب
jawāb bā sawāb, جواب صواب نصاب
jawābi sawāb nisāb. Giving a mild
 sweet, gentle answer, شکر پاسخ
shakar pāsukh. An incongruous or
 impertinent answer, جواب نا صواب
jawābi-nā sawāb. A categorical answer,
 جواب قطعی *jawābi katdī*. A clear,
 positive answer, جواب صاف *jawābi-*
sāf. An answer to a question, جواب
 خطاب *jawābi khitāb*.

ANSWERABLE, *a.* جوابدار *jawābdār*,
 ضامن *zāmin*.

ANSWERABLENESS, *n.* vide SUIT-
 ABLENESS.

ANSWERABLY, *ad.* مطابقاً *mutābi-*
kāna, با نسبت *bā nisbat*.

ANSWERER, *n.* جواب کننده *jawāb-*
kunanda, مجاب *mujāwib*.

ANT, *n.* مور *mūr* (pl. مورها *mūrha*),
naml, (نمل *naml*). A white ant, دیوک *dewak*.
 A small ant, مورچه *mūrche*, دنامت
dinnāmat. An ant-hill, مور آشیانۀ
āshiyānai mūr. Full of ants, پر مور
puri-mūr. Swarming with ants,
 مورچه ناک *murcha nāk*.

ANTAGONIST, *n.* دشمن *dushman*,
 حریف *harif*, خصم *khasm*, عدا *ādū*.

ANTARTIC, *a.* قطب جنوبی *kutbi*
janūbī.

ANTECEDE, *vt.* پیش رفتن *pesh-r*.

ANTECEDENT, *a.* پیشینہ *peshīna*,
 سابق *sābik*, مقدم *mukaddam*.

ANTECEDENT, *n.* ماقبل *mākabl*, مقدمہ
mukaddama. Antecedent and conse-
 quent, مقدم و تالی *mukaddam u tālī*.
 —(in Grammar) اسم فاعل *ismi-fā'il*.

ANTECEDENTLY, *ad.* سابقاً *sābikā-*
na, "اول *awwal*, "مقدم *mukaddaman*.

ANTECESSOR, *n.* سلف *salaf*, سابق
sābik.

ANTECHAMBER, *n.* پیش‌دانا *pesh tāk*,
 پیشگاه *pesh gāh*.

ANTEDATE, *vt.* پیش تاریخ نهادن *pesh*
tārīkh-n.

ANTEDILUVIAN, *a.* قبل الطوفان *kablut-*
tūfān, پیش سیلاب *peshi sailāb*.

ANTELOPE, *n.* آهوی سیاه *āhūi siyāh*.
 غزال *ghazāl*.

ANTEMERIDIAN, *a.* قبل الظهر *kabaluz*
zahr.

ANTEMUNDANE, *a.* قبل الدنيا *kābl-*
udduniyā, پیش زمان *peshi zamān*.

ANTEPENULT, *n.* پیش نزدیک آخر
peshi nazdīki ākhīr.

ANTERIOR, *a.* پیشین *peshīn*, متقدم
mutakaddam.

ANTHEM, *n.* تسبیح *tasbīh*, (pl.
 مزامیر *mazmūr* (pl. مزامیر *mazāmīr*),
 (تسبیحات *mazāmīr*).

ANTHONY'S FIRE, *n.* سرخباد *surkh-*
bād.

ANTHROPOPHAGI, *n. pl.* مردم خوران
mardum-khurān.

ANTIBILIOUS, *a.* صفرا شکن *safrā*
shikan.

ANTIC, *a.* غریب *gharīb*, مضحک *muzhak*
n. مسخره *maskhara*. To play the
 antic, مسخره کردن *maskhara-k*.

ANTICHRIST, *n.* دجال *dajjāl*.

ANTICIPATE, *vt.* اول آمدن *awwal-ā*,
 مقدم کردن *mukaddam*, پیش رفتن *pesh-n*,
 پنداشتن *pindāsh-tan*.

ANTICIPATION, *n.* پیش کردار *pesh*
kirdār, مقدمت *mukaddamat*, بذات
bizāz. In anticipation, پیش در وقت
pesh dar waqt.

- ANTIDOTE, *n.* دافع الزهر *tiryāk*, ترياق *dāfiuz zahr*.
- ANTIMONIAL, *a.* از سرمه *az surma*, زو راسخت *zū rāsukht*.
- ANTIMONY, *n.* سرمه *surma*, راسخت *rāsukht*, كحال *kihāl*.
- ANTIPATHY, *n.* نفرت *arbadat*, نفرت *nafrat*. A natural antipathy, نفرت ذاتي *nafrati-zātī*.
- ANTIPODES, *n.* تحت الارض سکن *tahtu'l arz sakn*.
- ANTIQUARY, *n.* ما تقدم خواه *mā ta-kaddum khāh*, کهنه زمان *kuhna zamān*, جامع العجايبات *jām'ul ājāibāt*.
- ANTIQUATE, *vt.* کهنه کردن *kuhna-k.*, قدیم ساختن *derīna-n.*, دیرینه نمودن *kadīm-s.*
- ANTIQUE, *a.* کهنه *kuhna*, قدیم *ka līm*.
- ANTIQUITY, *n.* پیشینه *kadīmī*, کهنه زمان *kuhna zamān*, پشینه *peshinī*, Antiquities, آثار قدیم *āsārī-kadīm*.
- ANTISTROPHE, *n.* رد العجز علي الصدر *raddul ājzi ālus sadr*.
- ANTITHESIS, *n.* مواجعت *muwājahat*, اختلاف *ikhtilāf*, معارضة *muārazat*, ضد *zidd*.
- ANTLER, *n.* شاخ غزال *shākhī gazāl*, قرن آهو *karnī-āhū*.
- ANVIL, *n.* سندان *sindān*, سوه *sūha*.
- ANXIETY, *n.* تشویش *tashwīsh*, پریشانی *parishānī*, رنج *ranj*, اضطراب *iztirāb*, فکر *fikr*.
- ANXIOUS, *a.* دل‌تنگ *dil-tang*, پریشان *parishān*, مضطرب *muztarib*. To be anxious, دل‌تنگ شدن *diltang-sh.*, پریشان خاطر شدن *parishān khātir-sh.*
- ANXIOUSLY, *ad.* با دل‌بستگی *bā dil-bastagi*, مضطربانه *muztaribāne*.
- ANXIOUSNESS, *n.* تشویش *tashwīsh*, دل‌بستگی *āshuftagi*, دورت *kadwīrat*.
- ANY, *a.* هیچ *hech*, شي *shī*. Any one, کسی *kasī*. Anything, چیز *hech chīz*, چیزی *chīzī*. Any person, شخصی *shakhsī*, کسی *kasī*. Any where, هیچ وقت *hech jā*. Any time, هیچ وجه *hech wakt*. Any how, بوجهی *barwajahī*.
- AORIST, *n.* مضارع *muzārī*.
- APACE, *ad.* زود *zūd*, شدایان *shitābān*, سرعتاً *surātan*, علي الفور *ālī faur*. It rains apace, باران میکند.
- APART, *ad.* جداگانه *judā gāna*, تنها *tanhā*, بخلوت *ba khilwat*. Raillery apart, لطیفه بر طرف *latīfu bar taraf*.
- APARTMENT, *n.* خلوتخانه *khilwat khāna*, خوابگاه *khāb-gāh*, حجرت *hujrat*, شبستان *shabistān*.
- APATHETIC, *a.* بی میل *bī mayl*, دھول *sard*. To be apathetic, نمودن *zuhūl-n.*
- APATHY, *n.* بی غرض *bī gharaz*, مساهله *musāhalah*, بی پروائی *bī parwāī*.
- APE, *n.* میمون *maymūn*, بوزینه *būzīna*. A she-ape, القة *ilkat*, دحیت *dahyat*.
- APE, *vt.* تمثیل کردن *tamassul-k.*, تقلید کردن *taklīd-k.*
- APERIENT, *a.* مسهل *mus hil*, سهول *sahūl*, ملین *mullayyin*.
- APERTURE, *n.* شکاف *shigāf*, سوراخ *sūrākh*, تیرکش *tīr-kash*, روزن *rawzan*.
- APEX, *n.* تارک *tārak*, اوج *auj*.
- APHERESIS, *n.* حذف *hazf*.
- APHONY, *n.* vide DUMBNESS.
- APHORISM, *n.* حدیث *hadīs*, مثل *masal*, تمثیل *tamsīl*.
- APHRODITE, *n.* vide VENUS.

APIARY, *n.* کندوخانه *kandū-khāna*.

APIECE, *ad.* هر يك يك يك *yak yak*, *har yak*.

APISH *a.* اقتدا کننده *iklīdā kunanda*, متابعت *ahlī mutābaāt*.

APISHLY, *ad.* با موافقت *iktilāna*, *bā muwāfikat*.

APISHNESS, *n.* متابعت *taklīd*, *mutābaāt*.

APOCRYPHAL, *a.* مزور *murīb*, *muzawwar*.

APOCOPE, *n.* (cutting off a final syllable or a word) حذف *hazf*.—(Cutting off a short vowel) جزم *jazm*.

APOGEE, *n.* اوج سما *auji-samā*.

APOLOGETICS, *n.* عذر *mudzzir*, عذر کننده *ūzr kunanda*, پوزش پذیر *puzish pazir*.

APOLOGIST, *n.* عذر خواه *ūzr-khāh*, عذر باز *ūzr-bāz*.

APOLOGIZE, *vi.* معذرت *ūzr-k*, اعتذار کردن *māzirat-kh.*, خواستن *ātizār-k*.

APOLOGUE, *n.* مثال *masal*, تمثیل *tamsil*.

APOLOGY, *n.* عذر *ūzr*, معذرت *māzirat*, معافی *muāfi*.

APOPLECTIC, *a.* همدتی *hamdati*, سکتہ زدہ *sakta zada*.

APOPLEXY, *n.* همدت *sakta*, *hamdat*.

APOSTASY, *n.* ترک دین *irtidād*, انکار دین *tarki dīn*, *inkārī-dīn*.

APOSTATE, *n.* منکر دین *murtadd*, ملحد *munkiri-dīn*, *malhad*.

APOSTATIZE, *vi.* ترک دین کردن *tarki-dīn-k.*, ارتداد کردن *irtidād-k*.

APOSTEME, *n.* قرح *waram*, کرح *karh*, آماس *āmās*.

APOSTLE, *n.* پیغمبر *peghāmbar*, نبی *nabī* (*pl.* انبیا), رسول *rasūl*. An apostle of Jesus Christ, حواری *hawārī*.

APOSTLESHIP, *n.* رسالت *rasālat*, پیغام *paighām*.

APOSTOLIC, *a.* پیغامبری *rasūlī*, رسوایی *paigāmbarī*.

APOSTROPHE, *n.* التفات *iltifāt*, علامت حرفی *ālāmati-harfī*.

APOTHECARY, *n.* اجزا فروش *ajzā farūsh*, دوا ساز *dawā-sāz*, دوا فروش *dawā-farūsh*.

APPAL, *vt.* تھویل ترسانیدن *tarsānīdan*, کردن *tahwīl-k*.

APPALMENT, *n.* ترس *tars*, هراس *hirās*, هول *haul*.

APPANAGE, *n.* ملک *milke*.

APPARATUS, *n.* سراجام *sāmān*, سرانجام *sar anjām*, آلات *ālāt*, رخت *rikht*, آلات سفر *ālāti-safar*. Warlike apparatus, ساز جنگ *sāzi-jang*, آلات جهاد *ālāti jehād*. Household apparatus, رخت خانه *rikhti-khāna*.

APPAREL, *n.* پوشاک *pushāk*, لباس *labas* (*pl.* لباس-لباس), تنجامه *tanjāme*.

APPAREL, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, الباس *ilbās-k.*, نمودن *malbūs-n.*

APPARENT, *a.* پدید *hawaidā*, ظاهر *zāhir*, آشکار *padīd*, آشکار *āshkār*, فاش *fāsh*, واضح *wāzih*. More apparent, از ظاهر *az har*.

APPARENTLY, *ad.* ظاهراً *zāhiran*, آشکارا *ashkārāh*.

APPARITION, *n.* نمایش *numāyish*, خیال *khiyāl*, صورت *sūrat*.

APPARITOR, *n.* سرهنگ *sarhang*, محضر *muhzir*.

APPEAL, *n.* دعا *duā*, مراجعت *murā-*

- jiāt*, طلب *talab*, درخواست *dar khāst*.
Court of appeals, صدر عدالت *sadr adālat*.
- APPEAL, *vi.* شکایت کردن *shikāyat-k.*,
مرافعت کردن *dadwat-s.*, دعوت ساختن
murāfiāt-k., مراجعت نمودن *murā-
jiyāt-n.*, رجوع فرمودن *rujū-f.*
- APPEALABLE, *a.* لایق رجوع *lāyakirujū*
- APPEAR, *vi.* پدید آمدن *padīd-ā.*,
ظاهر شدن *zāhir-sh.* *namūdan*.
To cause to appear, احضار گردانیدن
ihzār-g. To be summoned to appear,
بلند *To appear above*, احضار کرده شدن
طلوع *To appear (rise as the sun)*—نمودن
tulūd-k. To appear for (befriend),
یارى کردن *yārī-k.* To appear against
(oppose), مقابل شدن *mukābil-sh.* To
make appear, دلالت نمودن *dalālat-n.*
It appears, ظاهر است *zāhir-ast*, معلوم
است *ma'lūm-ast*.
- APPEARANCE, *n.* نمایش *sūrat*, صورت
numāyish.—(similitude) سیما *sīmā*,
تمثيل *tamsil.*—(shape) شخص *shakhs*,
احتمال *ihiti-*—(probability) تن
māl, معقولات *maḍkūlat.*—(concourse)
ظاهران *ijtimād.* To appearance, صورتان
zāhirān, *suratān*.
- APPEARER, *n.* ظاهر شونده *zāhir*
shavanda, ظهور کننده *zahūr kunanda*.
- APPEARING, *a.* تجلی ساز *tajallī-sāz*.
Appearing probable, صوابنما *sawāb-numā*
- APPEASE, *vt.* تسکین نمودن *taskīn-n.*,
ساکن نمودن *mulāyam-k.*, ملایم کردن
sākin-n.
- APPELLANT, *n.* دعوه کننده *dadwa*
kunanda, شکایت گر *shikāyat-gar*,
داد خواه *dād-khāh*.
- APPELLATION, *n.* نام *nām*, اسم *ism*,
لقب *lakabi-ism*.
- APPELLATIVE, *a. (noun)* اسم جنس
ismi-jins.
- APPELLATIVELY, *ad.* بروجه اسم جنس
bar wajai-ismi jins.
- APPELLEE, *n.* مقتدر *malūl*, معلوم
muktarif.
- APPEND, *vt.* پیوستن *awīkhtan*,
وصل کردن *wasl-k.*
- APPENDAGE, *n.* ضمیمه *zamīmat*.
لاحق *lāhik*, لاحق *luhūk*, لاحق *ilhāk*.
- APPENDANT, *a.* معلق *awīkhta*,
muḍllak.
- APPENDIX, *n.* ضمیمه *zamīmat*,
تتمه *tatimmat*, ملحقات *malhakat*,
ذیل *zail*.
- APPERTAIN, *vi.* انتساب داشتن *inti-*
تعلق نمودن *sāb-d.*, دایر بودن *dāyir-b.*,
راجع نمودن *tadluk-n.*, راجع نمودن *rājī-n.*
- APPERTAINMENT, *n.* لوازم *lawāzim*,
متعلق *mutadluk*.
- APPETENCY, *n.* اشتها *ishtiḥā*, آرزو
ārzū, هوا *hawā*, هوس *hawas*.
- APPETITE, *n.* خواهش *khā-* آرزو *ārzū*,
hish, طمع نفسانی *tamdi nafsānī*,
اشتها *kuwati-sharati*, قوت شهوتی
ishtiḥā. An inordinate appetite,
آرزوی بد *hirs ba harām*, *ārzūi bad*.
- APPLAUD, *vt. or i.* ستودن *sitūdan*,
ستایش کردن *madah-k.*, مدح کردن
sitāyish-k., تحسین کردن *tahsīn-k.*,
حمد نمودن *āfrīn-k.*, آفرین کردن
hamd-n. To applaud with the hands,
بدست نواختن *marhabā-k.*, مرحبا کردن
badast-n. To applaud by shouting,
درخروش آمدن *dar kharūsh-ā*.
- APPLAUDER, *n.* آفرین کننده *āfrīn*
kunanda, ستایش دهنده *sitāyish-*
dehanda.

APPLAUDING, *p.a.* تحسین کنان *tahsīn kunān*, آفرین گوی *āfrīn-gui*.

APPLAUSE, *n.* تحسین *tahsīn*, آفرین *āfrīn*, نعت *na'at*, مدح *madah*, وصف *wasf*.

APPLE, *n.* سیب *saib*, سیو *sev*. The apple of the eye (pupil), مردمک چشم *mardumaki chashm*.

APPLIANCE, *n.* اسباب *asbāb*, ساز *sāz*.—(arms) یراق *yarāk*.

APPLICABILITY, *n.* شایستگی *shāyis-tagī*, موافقت *muwāfikat*.

APPLICABLE, *a.* شایسته *shāyista*, مخصوص *makhsūs*, لایق *lāyaki-ittisāl*, اتصال *attisāl*.

APPLICABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfikat*, با شایستگی *bā shāyistagi*.

APPLICANT, *n.* عرض کننده *arz-kun-anda*.

APPLICATION, *n.* (act of applying) توجیه *tawajja*.—(study) تقید *talay-yud*, اشتغال *ishtighāl*.—(petitioning) طلب *talab*, عرض *arz*, خواهش *khāhish*.

APPLY, *vt.* در خواستن *dar khāstan*, نهادن *nihādan*, عرض کردن *arz-k*.—(add) متصل کردن *muttasil-k*.—(study) تفکر نمودن *tafakkur-n*.—(to make use of as relative) موافقت کردن *muwāfikat-k*. To apply medicines, علاج دادن *ilāj-d*. To apply (to any particular use) خاص کردن *khāss-k*.—(to petition) طلب نمودن *talab-n*.—مرهم نهادن *marham-n*.

APPOINT, *vt.* مقرر کردن *mukarar-k*, تعیین کردن *tasmīm-s*. To appoint

to an office, نصب نمودن *nashb-n*. To be appointed to an office, نامزد شدن *nāmzad-sh*.—(to equip) آراستن *arāstan*, ترتیب نمودن *tartīb-n*.

APPOINTMENT, *n.* (office) جاد *jāh*, منصب *mansab*.—(stipulation) شرط *shart*, معاهدت *muāhadat*.—(command) فرمان *farmān*, امر *amr*.—(decree) قضا *kazā*, حکم *hukm*.—(equipment) رخت *rilkt*.—(assignation) مهلت *muhlat*, تعیین *ta'ayyun*.—(allowance) حصت *hissat*, بهره *bahara*.

APPORTION, *vt.* حصه دار کردن *hissadār-k*, افراز نمودن *ifrāz-n*.

APPOSITE, *a.* واجب *wājib*, لایق *lāyak*, شایسته *shāyista*.

APPOSITELY, *ad.* لایقانه *lāyakāne*, با مناسبت *bā munāsibat*.

APPOSITENESS, *n.* شایستگی *shāyis-tagī*, سزاواری *sazāwārī*.

APPOSITION, *n.* زیادت *ziyādatī*.

APPRAISE, *vt.* قیمت نمودن *kīmat-n*, تخمین ساختن *takhmīn-s*, نرخ نهادن *nirkh-n*.

APPRAISEMENT, *n.* تخمین *takhmīn*, تقدیر بها *takdīrī-bahā*, قیمت *kīmat*.

APPRAISER, *n.* قیمت نماینده *kīmat numāyanda*, سازنده تخمین *takhmīn-sāzanda*.

APPRECIATE, *vt.* غنیمت شمردن *ghanīmat-sh*, دانستن *ghanīmat-d*, ارزشیدن *arzīdan*.

APPRECIATION, *n.* تشخیص *tashkhis*, بها *bahā*.

APPREHEND, *vt.* دریافته *daryāftan*, فهمیدن *fahmīdān*.—(seize) گرفتن *giraftan*, قبض کردن *kabz-k*.—(dread) ترسیدن *tarsīdan*.—(suspect) شبیهت نمودن *shubhat-n*.

- APPREHENDER, *n.* ادراک نماینده *idrāk-numāyanda*.—گیرنده (a seizer) *gīrandā*, قبض کننده *kabz-kunānda*.
- APPREHENSIBLE, *a.* لایق درباب *lāyakī-laryāb*, قابل الفهم *kābil ul fahm*.
- APPREHENSION, *n.* (conception) ادراک *idrāk*, عقل *akl*, فهم *fahm*, وحشت *wahshat*, هول (terror) *haul*, گیری *gīrī*, قبض (seizure) *kabz*, گمان *shub hat*, شبیهت (suspicion) *shub hat*, وهم *wahm*, گمان *gumān*.
- APPREHENSIVE, *a.* ترسناک (fearful) ترسان *tarsān*, ترسان *tars-nāk*.—(quick of understanding) تیز طبع *tez tabā*.
- APPREHENSIVELY, *ad.* با خوف *bā khauf*, در بیم *dar bīm*.
- APPRENTICE, *n.* شاگرد *talmīz*, تلمیذ *shāgird*, مرید *murīd*.
- APPRENTICE, *vt.* شاگرد ساختن *shāgird-s*, [girdī.
- APPRENTICESHIP, *n.* شاگردی *shāgirdī*.
- APPRISE, *vt.* آگاهی دادن *āgāhī-d*, اطلاع دادن *aitilā-k*, اعلام نمودن *aitilām-n*.
- APPROACH, *n.* نزدیک *nazdīkī*, ورود *wurūd*, تقرب *takarrub*, دنو *dunū*.
- APPROACH, *vi.* نزدیک رفتن *nazdīk-r*, تقرب شدن *takrīb-sh*, پیش آمدن *push-ā*. To cause to approach, نزدیک کردن *nazdīk-k*, قریب گردانیدن *karīb-g*.
- APPROBATION, *n.* پسندگی *pasandagi*, تصویب *taswīb*, قبول *kabūl*, تحسین *tahsīn*.
- APPROPRIATE, *vt.* مخصوص نمودن *makhṣūs-n*, تخصیص کردن *takhsīs-k*. To appropriate to one's self, مخصوص کردن *makhṣūsi-khud-k*.
- APPROPRIATE, *a.* مناسب *khāss*, مناسب *munāsib*, سزاوار *sazāwār*.
- APPROPRIATENESS, } *n.* خاصیت
- APPROPRIATION, } *khāssat*, تخصیص *takhsīs*.
- APPROVABLE, *a.* لایق تحسین *lāyakī-tahsīn*, واجب الرضا *wajibu'r razā*.
- APPROVAL, *n.* vide APPROBATION.
- APPROVE, *vt.* پسندیدن *pasandīdan*, راضی شدن *pasand-k*, راضی شدن *rāzī-sh*.—(to experience) وقوف داشتن *wukūf-d*, تجربه کردن *tajruba-k*.—(to prove, show) نمودن *namūdan*, امتحان ساختن *imtihān-s*.
- APPROVER, *n.* تحسین کننده *tahsīn-kunānda*.
- APPROXIMATE, *a.* قریب *karīb*, تقریباً *takrībān*, نزدیک *nazdīk*.
- APPROXIMATE, *vt.* vide APPROACH.
- APPROXIMATION, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, تقرب *takrīb*, قرب *kurb*.
- APPULSION, *n.* لطمه *lats*.
- APPURTENANCE, *n.* متعلق *muta'allik*, ملتزم (متعلقات *pl.*) *multazim*.
- APRICOT, *n.* میوه زرد آلو *zard ālū*, ماشمش *mashmash*.
- APRIL, *n.* (corresponding Persian month) اردیبهشت *urdi bihisht*.—(corresponding Syrian month) فیسان *naysān*.
- APRON, *n.* ازار *izār*, فوطه *fūta*.
- APROPOS, *ad.* بامحل (to the purpose) *bā mahal*.—(seasonably) در وقت *bar wakt*.
- APT, *a.* مناسب *munāsib*, قابل *kābil*, مستعد *mustaād*, موافق *muwāfīk*.
- APTITUDE, *n.* موافقت *muwāfikat*, شایستگی *shāyistagi*, سزاواری *sazāwārī*, استحقاق *istihkāq*.
- APTLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfikat*, لایقانه *lāyakāna*.

APTNESS, *n.* vide APTITUDE.

AQUA, *n.* vide WATER.

AQUARIUM, *n.* ماهی خانه *māhīkhāna*.

AQUARIUS, *n.* برج آبی *burjī ābī*, دلو *dalw*.

AQUATIC, *a.* آبی *ābī*, ماهی *māī*. An aquatic bird, مرغ آبی *murghī-ābī*.

An aquatic herb ورتاج *wartāj*.

AQUEDUCT, *n.* نهر *nahr*, آبگذر *ābguzar*, ممر آب *mamarri-āb*, میزاب *mizāb*, نآودان *nāwdān*.

AQUILINE, *a.* فسری *nasrī*.

ARAB, *n.* عرب *arab*.

ARABIA, *a.* عرب *arab*, عربستان *arabīstān*. Arabia Felix, یمن *yaman*. Arabia Petroe, حجاز *hijjāz*.

ARABIAN, *n.* عرب *arab*. A wild or wandering Arabian, اعراب *arāb*. The genuine Arabians, عرب عرّبة *arab arībat*. The mixed Arabians, عرب *arībat*. A black Arabian, قره عرب *karak arab*.

ARABIC, *a.* تازی *tāzī*, عربی *arabī*. The Arabic Language, عربی *arabī*, زبان تازی *lasānul arab*. عربیات *zabānī-tāzī*. Arabic books, کتب عربی *karshūnī*.—The Arabic Language written in Syriac characters, کتب عربی *karshūnī*.—To mark Arabic with vowel points, اعراب کردن *airāb-k*.

ARABLE, *a.* لایق زراعت *lāyaki-zarādt*, ممکن الزراعة *mūmkinu'z zirādt*.

ARBITER, *n.* vide ARBITRATOR.

ARBITRAMENT, *n.* اختیار *ikhtiyār*, ارادت *irādat*.

ARBITRARILY, *ad.* ظالمانه *zālimāna*, حاکمانه *hākīmāna*. To act arbitrarily, ظلم نمودن *zulm-n*.

ARBITRARY, *a.* ظالم *zālim*, مختار *mukhtār*, کامران *kāmran*.

ARBITRATE, *vi.* ثالث کردن *sālis-k*, حکم کردن *hukm-k*, فیصل کردن *faīsal-k*, حجت کردن *hujjat-k*.

ARBITRATION, *n.* حکم *hukm*, فیصل *faīsal*.

ARBITRATOR, *n.* داور *dāwar*, ثالث *sālis*, حاکم *hākīm*.

ARBORARY, *n.* درخت *shajrā*, درخت پیوند *dirakht paywand*.

ARBORET, *n.* درختک *dirakhtak*, شجایرت *shujayrat*.

ARBORIST, *n.* بستانی *bustānī*, باغبان *bāghbān*.

ARBOUR, *n.* درختستان *dirakhtistān*, سایه پوش *sāya-posh*, مشجر *mushjir*, سایه بان *sāya bān*.

ARC, *n.* دایره *katāti-dāira*.

ARCADE, *n.* گنبد *gumbad*, طاق *tāk*.

ARCADIAN, *a.* گنبدی *gumbadī*.

ARCANUM, *n.* راز *rāz*.

ARCH, *n.* طاق *tāk*, محراب *mihrah*, رف *raf*. A triumphal arch, خوازه *khawāza*.—(facetious) لطیفه گو *latīfa-go*, بزله گو *bazla-goī*.

ARCH, *vt. or i.* محراب ساختن *mihrah-s*, رف بنا ساختن *raf binā-s*.

ARCHANGEL, *n.* سرش *sarūsh*, ملک *malakī āzīm*. The Archangel Gabriel, جبرائیل *jibrā'il*. The Archangel Michael, میکائیل *mīkā'il*.

ARCHBISHOP, *n.* اسقف بزرگ *ushufi-buzurg*.

ARCHED, *a.* بطاق کرده *ba tāk harda*, مقبب *mukabbab*. An arched building, سف *sagh*, برزند *barfand*.

ARCHER, *n.* کمانکش *kamān lash*, کماندار *kamāndār*, تیر انداز *tīr andāz*. A butt for archers, خبکال *khibkāl*.

ARCHERY, *n.* تیر اندازی *tīr andāzī*, کمانکشی *kamān kashī*.

ARCHETYPAL, *a.* اصلي *aslī*.
 ARCHETYPE, *n.* اصل *asl*, رسم *rasm*, مسوده *musawadda*.
 ARCHITECT, *n.* معمار *mîmār*, بنا *bannā*.
 ARCHITECTURE, *n.* معماری *mîmārī*, علم عمارت *ilmī imārat*.
 ARCHIVES, *n. pl.* روزنامه *roznāma*, دفتر *dafātir*. A repository of archives, دفترخانه *daftar khāna*.
 ARCTIC, *a.* شمالی *shimālī*, قطب *kutbi-shimālī*.
 ARDENCY, *n.* vide ARDOUR.
 ARDENT, *a.* (hot) گرم *garm*, سوزان *sūzān*.—(vehement) شدید *shadīd*, (affectionate) تندر *tund*, سخت *sakht*, دوستدار *dostāna*, محبانه *muhibbāna*.
 ARDENTLY, *ad.* بگرمی *ba garmī*, با حدت *bā hiddat*.
 ARDOUR, *n.* (heat) گرما *garmā*, سوزش *sūzish*.—(zeal) حمیت *hamiyat*, رشک *rishk*, غیرت *ghairat*. The ardour of love, صبابت *sabābat*.
 ARDUOUS, *a.* دشوار *dushwār*, عسیر *dsīr*.
 ARDUOUSNESS, *n.* دشواری *dushwārī*, مشکل *mushkil*.
 ARDUOUSLY, *ad.* مشکلا *mushkilāna*, با دشواری *bā dushwārī*.
 ARE, *vi.* We are, ما ایم *mā īm*, هستیم *hastīm*. You are, اید *īd*, می شوید *mī shawīd*. They are, اند *and*, هستند *hastand*.
 AREA, *n.* (open place) میدان *maidān*.—(court, square) عرصه *ārṣa*. An area before a house, پیشگاه *peshgāh*. The area or ground which a house covers, طوار *tawār*.
 ARENA, *n.* میدان *maidān*, عرصه *ārṣa*.
 ARGENT, *a.* سیمین *sīmīn*, بیاض *bayāz*.
 ARGIL, *n.* گل *gil*, طین *tīn*.
 ARGILLACEOUS, *a.* پرگل *purī-gil*, طینی *tīnī*.

ARGOSY, *n.* کشتی *kishti*.
 ARGUE, *vi.* حجت آوردن *hujjat-ā*, دلیل کردن *dalīl-k*, قیاس کردن *kayās-k*.—(excuse) سر زدن *sar zanish-d*, بحث کردن *bahs-k*.
 ARGUER, *n.* قیاس کننده *kayās kunanda*.
 ARGUMENT, *n.* بحث *bahs*, مباحثه *mubāhasa*, قیاس *kayās*, حجت *hujjat*, دلیل *dalīl*, برهان *burhān*. A clear argument, دلیل اظهر *dalīli-azhar*. A convincing argument, دلیل برهانی *dalīli-burhānī*.—(subject) مضمون *mazmūn*.—(an abstract) مجمول *mujmal*.—(argumentation) نزاع *nizā*, اختلاف *ikhtilāf*.
 ARGUMENTATAL, }
 ARGUMENTATIVE, } *a.* حجتمند *hujjatmand*, دلیلی *dalīlī*, قیاسی *kayāsī*.
 ARID, *a.* خشک *khushk*, سوخته *sūkhta*.
 ARIES, *n.* برج حمل *burjī hamal*.
 ARIGHT, *ad.* راست *rāst*, درست *durust*.
 ARISE, *vi.* (as the Sun) برآمدن *bar-ā*, طلوع کردن *tulū-k*.—(from a seat) برخاستن *barkhāstan*, استادن *istādan*.—(proceed from) صدور کردن *sudūr-k*, در آمدن *dar-āmadan*.
 ARISTOCRACY, *n.* جمهور *jamhūr*, امرا *umarā*.
 ARISTOCRATICAL, *a.* جمهوری *jamhūrī*, جمهوریخواه *jamhūrī-paywand*.
 ARITHMETIC, *n.* علم حساب *ilmī-hisāb*, علم اعداد *ilmī-aidād*, شمر دگی *shimurdagī*, حسابی *hisābī*.
 ARITHMETICAL, *a.* محاسبی *muhāsibī*.
 ARITHMETICIAN, *n.* محاسب *muhāsib*, شمار گیر *shumār-gēr*, اهل رقم *ahl-rakm*.
 ARK, *n.* (of Noah) سفینه *safīnai*, صندوق *sandūk*.—(chest) تابوت *tābūt*.

ARM, *n.* بازو *bāzū*, ساعد *sāād*, پینه *pīna*.

Plumpness of arm, بازو *bāzud*, مضبعت *mazbaāt*. Strength of arm, نیروی بازو *nerūi-bāzū*. A strong arm, عضل *bazūi-āzil*. To support in the arms, اعتضاد کردن *ētizād-k*. Having an arm of iron, strong armed, آهنین بازو *āhanīn bāzū*.

ARM, *vt.* (one's self) کمر بستن *kamar-b.*, ساز (others) سلاح پوشیدن *silāh-p.*— جنگ پوشانیدن *sāzi-jang-p.*

ARMADA, *n.* عسکر بحری *āskari bahrī*.

ARMAMENT, *n.* نفیر عام *nafīri-ām*.

ARMED, *p. a.* دار سلاح *silāh-dar*, کمر بسته *kumar basta*. Armed with a coat of mail, مندرع *mutadarrī*. Armed with a sword, سیف دار *saif dār*, سیاف *saiyāf*. Armed with a bow, دماندار *hamāndār*. Armed with men, اصحاب *as hābi suyūf*.

ARMFUL, *n.* باز *bāz*, آغوش *āghūsh*.

ARMISTICE, *n.* توقف جنگ *tawakkufi jang*, مهلت *muhlat*.

ARMLET, *n.* بازو بند *bāzū-band*.

ARMORY, *n.* جبهه خانه *juba-khāna*, طوپ خانه *tōp-khāna*.

ARMOUR, *n.* جوشن *jaushan*, درع *dirā*, جبهه پوش *juba*. Clad in armour, زره پوش *zirih-posh*.

ARMOURER, *n.* جیش گر *jaysh-gar*.

ARMPIT, *n.* بغل *baghal*, ابط *ibt* or *ibit*.

ARMS, *n. pl.* سلاح *silāh* (اسلحة *pl.*), آلات *ālāt*, ساز *sāz*—(war) جهاد *jehād*, جنگ *harb*. To sound to arms, حربی زدن *harbiy-z.*, جنگ *jang-sidā-k*—(ensigns) نشان *nishān*, علامات *ālāmāt*.

ARMY, *n.* عسکر *ashkar*, لشکر *lashkar*, فوج *fauj*, جیش *jaysh*, قشون *kushūn*,

سپاه *sipāh*. A victorious army, لشکر ظفر رهبر *āskari-mansūr*. A raw undisciplined army, لشکر تازه *lashkari-tāza*. To encamp an army, خیم زدن *khuima-z.*. لشکر گاه نمودن *lashkar-gāh-n.* To levy or embody an army, لشکر جمع کردن *lashkar-jamā-k*. The leader of an army, لشکر کش *lashkar kash*, سردار سرهنگ *sardāri-sarhang*. The advanced guard or front of an army, پیش لشکر *pesh lashkar*. The wing of an army, ایاد لشکر *ayādi-lashkar*. The right wing, میمنه *maymanat*. The left wing, میسر *maysarat*. The rear, پس لشکر *pasi lashkar*. A great army, عسکر جرار *āskari jarrār*. The whole army, عسکر عامت *āmmati-sipāh*. The rest of the army, بقیه سپاه *bakiyati sipāh*. Belonging to an army, لشکری *lashkari*, سپاهی *sipāhī*. The review or rendezvous of an army, جمعیت لشکر *jamīati-lashkar*. To rout an army, منہزم ساختن *lashkar munhazim-s*. The army of the faithful, i. e. the Ottoman troops, عسکر اسلام *āskari-islām*. An army numerous as ants, لشکر مور شمار *lashkari-mūr-shumār*. A conqueror of armies, لشکر شکن *lashkar-shikan*. General of an army, سپاه سالار *sipāh-sālār*. AROMATIC, *a.* عطر *ātrā*, عطر *muāttar*, خوشبو *khush bu*, مشموم *mashmūm*. AROUND, *pr. or ad.* گرداگرد *girdā-gird*, دور *pairāman*, اطراف *atarāf*, حوالی *hawālī*. AROUSE, *vt.* بیدار کردن *bedār-k.*, انگیزانیدن *angikhtan*.

AROUSÉD, *p. a.* بیدار کرده *bedār-karda*,
انگیخته *angīkhta*.

ARRACK, *n.* می اراک *mai arāk*.

ARRAIGN, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*,
متهم ساختن *malāmat-z.*, ملامت زدن
muttahim-s.

ARRAIGNMENT, *n.* شکایت *shikāyat*,
ملامت *malāmat*, تهمت *tuhmat*.

ARRANGE, *vt.* ترتیب آراستن *ārāstan*, ترتیب
ساختن *tartīb-s.*, نظم کردن *nazm-k.*,
انتظام نهادن *intizām-n.*

ARRANGEMENT, *n.* ترتیب *tartīb*,
نظم *nazm*, انتظام *intizām*.

ARRANT, *a.* فنا *fanā*, بدترین *badtarīn*.
An arrant knave, نابکار *nābkār*,
حرامزاده *harāmzāda*.

ARRANTLY, *ad.* فحشا *fahshan*.

ARRAY, *n.* لباس *libās*, پوشاک *poshāk*,
صف *jāma*. Military array, صف
saf saf.

ARRAY, *vt.* بیراستن *ārāstan*, بیراستن
pairāstan. To array in order of battle,
صف آرای نمودن *saf ārāi-n.*

ARREARS, *n. pl.* باقی *bākī*, تاتیم *tati-*
mma, بقایا *bakāyā*.

ARREPTITIOUS, *a.* مسلوب *maslūb*,
منهوب *manhūb*.

ARREST, *vt.* گرفتار کردن *giriftār-k.*,
حبس کردن *habs-k.*, قبض کردن *kabz-k.*,
اخذ نمودن *akhz-n.*

ARREST, *n.* حبس *habs*, گرفت *girift*,
قبض *kabz*.

ARRIVAL, *n.* رسیدگی *rasīdagī*, ورود
wurūd, آمدن *āmadan*, اتیان *ityān*.

ARRIVE, *vi.* رسیدن *rasīdan*, آمدن
āmadan, داخل شدن *dākhil-sh.*,
واقع شدن *wāqī-sh.*

ARRIVED, *p. a.* رسیده *rasīda*, پیوسته
paiwasta.

ARRIVER, *n.* رسنده *rasanda*, آینده
āyanda.

ARROGANCE, *n.* تکبر *takabbur*, گستاخی
gustākhī, مغروری *maghrūrī*, خود بیدنی
khud bīnī, غرور *ghurūr*, کبر *kibr*.

ARROGANT, *a.* متکبر *mutakabbir*, مغرور
maghrūr, سرکش *khud bīn*, خود بدین
sar-kash.

ARROGANTLY, *ad.* تکبرانه *takabburā-*
na, با گستاخی *bā gustākhī*.

ARROGATE, *vt.* ادعا کردن *iddiā-k.*,
سرکشی کردن *daāwi-k.*, سرکشی کردن
sar-kashī-k., فخر نمودن *fakhr-n.*

ARROGATION, *n.* ادعا *iddiā*, دعوی
daāwa.

ARROW, *n.* تیر *tīr*, سهم *sahm*, پرتاب
partāb, کادر *kādir*, نشاب *nushshābat*,
خدنگ *khadang*. The head of an
arrow, پیل *pela*. A double-headed
arrow, تیر بدخشان *tīri-faylak*,
badakhshān. A handful of arrows
thrown at once, تیر یک دست *tīri yak*
dast. The invisible arrow, سهم الغیب
sahmul ghaib. The arrow of destiny,
سهم قضا *sahmi kazā*. An arrow dis-
charged through a tube, تیر ناوک
tīri-nāwak. To shoot an arrow,
tīr-a. پرتاب کردن *partāb-*
k. A barbed arrow, تیر خاردار
tīri-khārdār. A swift arrow, تیر تیز
tīri-tez-par. A light, small headed
arrow, تیر خاکی *tīri-khāki*.

ARSENAL, *n.* جبه خانه *juba khāna*,
طوبخانه *tōp khāna*.

ARSENIC, *n.* سم الغار *sammulfār*, تراب
tarābul hālik.

ART, *n.* هنر *hunar*, فن *fann*,
صنعت *sanāt*, معرفت *maārifat*.
—(cunning) حیل *hīla*, حرف *hirfa*.

ARTERY, *n.* شریان *shiryān* (pl. شرایین *shirāyīn*), رگ جان *rāgi-jān*. The beating of the artery, the pulse, نبض *nabz*, راکز *rākiz*.

ARTFUL, *a.* (skilful) هنرمند *hunar-mand*, صنّعی *sunīy*.—(Cunning) حیله باز *hīla bāz*.

ARTFULLY, *ad.* هنرمندانه *hunar man-dāna*, حیله بازانه *hīla bāzāna*.

ARTFULNESS, *n.* حیله بازی *hīla bāzī*, مکاری *makārī*.

ARTICHOKE, *n.* کدگر *harshaf*, حَرْشَف *harshaf*, kangar.

ARTICLE, *n.* فصل *fasl*, شرط *shart*.—(of agreement) قید *kayd*.—(of religion) قانون مذهب *kānūnī mazhab*.—(of faith,) قواعد دین *kawā'idī dīn*. Articles of peace, مواد صلح *mawāddī sulh*, شرط و قید صلح *shart u kaydī sulh*. An article (in grammar,) المعرفت *al ma'arifat*.

ARTICLE, *vt.* قید کردن *kayūd-k.*, شرایط نمودن *fasūl-s.*, اصول ساختن *sharāyat-n.*

ARTICULAR, *a.* بند پیوند *band pay-wand*, مفاصلي *mafāsilī*.

ARTICULATE, *a.* ممتاز *judā*, منقسم *munhasim*.

ARTICULATE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k.*, با فصول کردن *ba fasūl-k.*, حرف زدن *harf-z.*

ARTICULATELY, *ad.* جدانه *judāna*, مادت بمادت *māddat ba māddat*.

ARTICULATION, *n.* تلفظ *talaffuz*, مفصل (juncture) گوی *goi*, گفتار *goftār*, مافسِل *mafsil*.

ARTIFICE, *n.* روباہ بازی *rubāh-bāzī*, مکر *makr*, فریب *fareb*.

ARTIFICER, *n.* دستکار *dast-kār*, اهل

حرفه *ahli hīrfa*, پیشه کار *pesha-kār*, صانع *sānī*.

ARTIFICIAL, *a.* (not natural) صنّعی *sunīy*, عملي *āmali*.—(fictitious) ساختہ *sākhta*, قلب *kalb*.

ARTIFICIALLY, *ad.* باصنعت *bā sandt*, ساختانه *sākhtāna*.

ARTIFICIALNESS, *n.* صنعت *sandt*, فن *fann*, استادى *ustādī*.

ARTILLERY, *n.* توپخانه *tōp-khāna*. The artillery for battering a castle, توپ کلبه *tōpi kilā kūb*.

ARTISAN, } *n.* vide ARTIFICER.
ARTIST, }

ARTLESS, *a.* بی هنر *bīhunar*, بی وقوف *bī-wukūf*.—(simple, graceless) بی گناه *bī-gunāh*, ساده دل *sāda dil*.

ARUNDINACEOUS, *a.* (like reeds) نی سا *nai sā*.—(abounding with reeds) پر نی *pur nai*, مقصبت *makzabat*.

AS, *ad.* (like) چون *chūn*, چو *chu*, چونانکه *chunānke*, همچون *chunānche*, چنانچه *chunānche*, hamchūn. As that, چونان *chūnān*. As this, چنین *chunīn*, As (in comp.) وار *wār*, مانند *wāsh*, آسا *āsā*, سا *sā*, مانند *mānand*. As before, فی الاول *filawwal*. As long as, تا *tā*, مادام *mādām*. As above related, کما ذکر *kamā zukira*. As it ought, کما هو حقّه *kamā hūwa hakkuhu*. As it is said, کما قیل *kamā kīla*. As you would say or, as if it were, گویا *goyā*. As above, ایضا *aizan*. As if, کان *kāna*, چون *chūn*. As often as, کُلّما *kullumā*. As much as, ما *mā*, اینقدر *īn kadar*. As follows, یعنی *yanī*. As far as possible, بقدر مقدور *ba kadri maktūr*. As soon as, همان *hamān*, همین *hamīn*.

ASCEND, *vt. or vi.* بر آمدن *bar-ā.*,
 طلوع کردن *tulūd-k.*, بالا رفتن *bālā-r.*

ASCENDANT, *n.* شرف *sharf*, طالع *tālī*,
 فوق *fauk.*

ASCENDENCY, *n.* غلبت *ghalabat.*

ASCENDING, *p.a.* بر آينده *bar-āyanda*,
 طلوع کننده *tulū kunanda.*

ASCENSION, *n.* معراج *bālā rui*, بالاروي *mīrāj.* The ascension of the Lord
 Jesus, حضرت عیسی *mīrāji*
hazrat isā.

ASCENT, *n.* صعود *maāraj* معراج *suūd.*—
 فراز (slope) *farāz.*

ASCERTAIN, *vt.* تحقیق کردن *tahkīk-k.*,
 معین کردن *mukarar-k.*, مقرر کردن
muyyan-k.

ASCERTAINER, *n.* معیود کننده *maāhūd*
kunanda.

ASCERTAINMENT, *n.* تحقیق *tahkīk*,
 استقرار *istikrār.*

ASCETIC, *n.* زاهد *zāhed.*

ASCRIBE, *vt.* منصوص کردن *makhṣūs-k.*,
 توصیف کردن *nisbat-s.*, نسبت ساختن
tuwsīf-k.

ASH, *n.* (tree) وشیج *washīj*, اهر *ahr.*

ASHAMED, *a.* شرمسار *sharmsār*,
 خجل *khajil.* To
 be ashamed, شرمزده شدن *sharminda-*
sh., شرم داشتن *sharm-d.*

ASHEN, *a.* (wood) وشیجی *washījī.*

ASHES, *n. pl.* خاکستر *khākistar*, رماد
ramād. Of the colour of ashes, ارمد
armad. To reduce to ashes, خاکستر
 کردن *khākistar-k.* Bread baked under
 the ashes, ملیل *malīl.*

ASHLAR, *n.* سنگ ناتراشیده *sangi*
nā tarāshīda.

ASHORE, *ad.* بر ساحل *bar kanār*, در کنار
bar sāhil, در لب دریا *dar labi daryā.*
 Getting ashore, کنار رفتن *kanār-r.*

ASHY, *a.* درنگ, خاکستر *ba rangi*
khākistar, خاکستری *khākistarī.*
 سنجابی *sanjābī.*

ASIDE, *ad.* برطرف, در کنار *dar kanār*,
 در کنار نهادن *bar taraf.* To lay aside,
dar kanār-n. To call aside, برطرف
bar taraf-kh. To speak to
 aside, در کنار گفتن *dar kanār-g.* To
 throw aside, ترک کردن *tark-k.* To set
 aside, قطع رسید نمودن *katī rasīd-n.*
 To go aside, در کنار رفتن *dar kanār-r.*

ASININE, *a.* حماری *himārī*, خری *kharī.*

ASK, *vt.* پرسش کردن *pursīdan*, پرسش
pursish-k., سوال نمودن *sawāl-n.*,
 استفسار کردن *istifsār-k.* خواستن *khāstan*

ASKANCE, *ad.* ملتوی *ārizatan*, عارضه
multawī. Looking askance, کز بین
kazh bīn, کز نظر *kazh nazir.*

ASKER, *n.* خواهنده *pursanda*,
 سائل *khāhanda*, *sāil.*

ASKEW, } *ad.* کج *kaj*, کز *kazh*, برطرف
 ASLANT, } *bar taraf.*

ASLEEP, *ad.* در خواب *khufta*, خفته
dar khāb, خواب آلود *khāb ālūd.*
 Lulling asleep, تهجید *tahjīd*, تنویم
tanwīm.

ASLOPE, *ad.* مایل *hatūt*, خطوط *māil.*

ASP, *n.* (serpent) مار *mār.*—(tree)
 سپیدار *sapedār.*

ASPARAGUS, *n.* اسفراج *isfirāj.*

ASPECT, *n.* روی *rui*, دیگر *paikar*,
 چهره *chehra*, وجه *waja*, شکل *shikal*,
 سیمای *sīmā.* An angelic aspect, پری
parī rui. A fortunate aspect of
 the planet, اوج شرف *auji sharaf.* An
 unfortunate aspect, حنین نحوس *hazīzi nahūsāt.* Of a bad aspect,
 کزیه المنظر *karihul manzar.*

ASPERITY, *n.* خشونت *khushūnat*,
 سختی *tundī*, تندی *durushtī*, درشتی
 روی *sakht rui*, غلظت *ghulzat.*

ASPERSE, *vt.* پاشیدن *tanz-k.*, پاشیدن *buhtān-g.* — (to sprinkle) پاشیدن *pāshīdan*, افشانیدن *afshāndan*.

ASPERSION, *n.* پاشیدن *iftirā*, پاشیدن *buhtān*, طرز *tanz* — (sprinkling) پاشیدگی *pāshīdagī*.

ASPHODEL, *n.* بروق *barwak*.

ASPIRATE, *vt.* بد نفس تمام کلام کردن *ba nafsi tamām kalām-k.*, بد دم سرشار *ba dam-sarshār-g.*

ASPIRATION, *n.* (an ardent wish) هوس *hawās*, قصد *kasd*, نفس *nafas*, نیت *nayyat*. — (in pronunciation) بادم تمام گفتار *bā dami tamām-guftār*.

ASPIRE, *vt.* هوس *jān-d.*, جان داشتن *hawās-n.*, طلب کردن *talab-k.*, آرزو داشتن *ārzū-d.*

ASQUINT, *ad.* تشازر *shanf*, شنف *tashāzar*.

ASS, *n.* دراز گوش *khar*, حمار *hamār*, دراز گوش *darāz-gush*, الاغ *ulāgh*. A she-ass, حمارت *khar māde*, hamārat. A wild ass, خرگور *khar gor*, خردشتی *kharī dashtī*. A herd of asses, جربت *jarabbat*. An ass's colt, خر کره *khar-kura*. A little ass, خرک *leharak*. An ass mill, خراس *khar-ās*. — (a blockhead) ابله *ablah*, احمق *ahmak*. Stupid as an ass, خر طبع *khar tabī*.

ASSAFŒTIDA, *n.* انگوزه *angūzha*, انگوان *anguwān*.

ASSAIL, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, حمله بردن *hamla-b.*

ASSAILABLE, *a.* ممکن هجوم شدن *mumkīni hujūm-sh.*

ASSAILANT, *n.* هجوم کننده *hujūm kunanda*, مقاتل *mukātil*.

ASSASSIN, *n.* قاتل *khūnī*, خونری *kātil*, قاتل *kattāl*, شقی *shakīy*.

ASSASSINATE, *vt.* کشتن *kushtan*, قتل ساختن *katl-s.*, خون کردن *khūn-k.*

ASSASSINATION, *n.* قتل *katl*, مقتال *miktāl*, کشتندگی *kushandagī*.

ASSAULT, *n.* حمله *hamla*, هجوم *hujūm*, یورش *yūrish*.

ASSAULT, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā*, یورش نمودن *hamla-k.* *yūrish-n.*, مقاتله ساختن *mukātala-s.* To assault on the highway, راه زنی *rāh zanī-k.* To assault in the night time, شبگیر کردن *shabgīr-k.*

ASSAY, *n.* (of metals) عیار *īyār*, چاشنی *chāshnī*. The assay-office, دارالعیار *darul īyār*.

ASSAY, *vt.* عیار کردن *īyār-k.*, چاشنی کردن *chāshnī-k.*

ASSAYER, *n.* عیارگیر *īyār-gīr*, صاحب عیار *sāhibi-īyār*.

ASSEMBLAGE, *n.* جمع *jāmā*, فراهم *farāham*.

ASSEMBLE, *vt.* (bring together) فراهم آوردن *farāham-ā*, جمع کردن *jāmā-k.*, — (to meet together) جمع شدن *jāmā-sh.*, — (to call together) فراهم آمدن *farāham-ā*. — (to call together) خواندن *khāndan*, دعوت کردن *da'wat-k.*

ASSEMBLED, *p. a.* فراهم آورده *farāham āwarda*, جمع *jāmā*, مجموع *majmūd*.

ASSEMBLY, *n.* جماعت *guruh*, مجامع *jāmāat*, مجلس *majlis*, محفل *mihfil*, انجمن *anjuman*. An assembly of nobles, امرا *majmā'i umarā*. Gracing the assembly, مجلس آرا *majlis-ārā*.

ASSENT, *n.* قبول *kabūl*, پذیرانی *pazīr-ānī*, رضا *razā*.

ASSENT, *vi.* پذیرفتن *pazīruftan*, قبول کردن *kabūl-k.*, قول دادن *kaul-d.*, بلی گفتن *bali-g.*

ASSERT, *vt.* تقریر *ikrār-k.*, اقرار کردن *tahrīr-s.*, ساختن *tahrīr-s.*, تحقق کردن *muddā-k.*—(to claim) مدعا کردن *tasarruf-d.*, تصرف داشتن *tākhsīs-n.*

ASSERTION, *n.* اقرار *ikrār*, تقریر *tahrīr*, مدعی *muddā*, تصرف *taḥrīf.*—(claim of right) تعریف *tasarruf*, دعا *daḥwā*.

ASSESS, *vt.* خراج نهادن *khirāj-n.*, مال گذاری مقرر *āwārīz-k.*, عوارض کردن *māl guzārī mukarar-k.*

ASSESSMENT, *n.* مال گذاری *māl guzārī*, خراج *khirāj*, جزیت *jizyat*. A collector of assessment, تحصیل دار *tahsildār*, بازگیر *bāzh sītān*, بازستان *bāzh-gīr*. Assessments, تکالیف *takālīf* عوارض *āwārīz*.

ASSESSOR, *n.* اهل عدالت *ahli ādālat*, مجلسی *majlisī*, همنشین *hamnishīn*. (one appointed to assess) خراج نهاده *khirāj nihanda*.

ASSETS, *n. pl.* اموال *jāi-dād*, جایداد *amwāl*.

ASSEVERATE, *vt.* تعریف نمودن *tārif-n.*, اعتراف نمودن *itirāf-n.*

ASSEVERATION, *n.* سوگند *sogand*, تعریف *tahrīk*, تحقق *kasam*, قسم *tārif*, اعتراف *itirāf*.

ASSIDUITY, *n.* تقید *shugal*, شغل *takayyul*.

ASSIDUOUS, *a.* مشغول *mashghul*, مواظب *muwāzib*, مستدام *mustadām*. To be assiduous, ملزم شدن *mulāzīm-sh.*, ملازمت کردن *mulāzamat-k.*

ASSIDUOUSLY, *ad.* دایمانه *dāimāna*, علی الدوام *āladdawām*.

ASSIDUOUSNESS, *n.* مداومت *mudāwimat*, استدامت *istidāmat*.

ASSIGN, *vt.* تعیین کردن *taḍyyun-k.*, عطا کردن *sipārīsh-d.*, سپارش دادن *ātā-k.* To assign an estate مال تولیج *tawlijulmāl-s.* To assign a reason, سبب نمودن *sabab-n.*

ASSIGNABLE, *a.* ممکن تعیین *mumkinī-taḍyyun*.

ASSIGNATION, *n.* مواعد ملاقات *mawāḍi mulākāt*, مهلت وصال *muhlat-i-wisāl*.

ASSIGNEE, *n.* تعیین دار *taḍyyun-dār*, وکیل *wakīl*.

ASSIGNER, *n.* تعیین کننده *nirkhī*, سپارش دهنده *taḍyyun kunanda*, سپارش *sipārīsh-dehanda*.

ASSIGNMENT, *n.* تعیین *taḍyyun*, غرض *ghazr*, سپارش *sipārīsh*.

ASSIMILATE, *vt.* تمثیل نمودن *tamsīl-n.*, تشبیه آوردن *tashbīh-ā*.

ASSIMILATION, *n.* تشبیه *tashbīh*, تمثیل *tamsīl*, مشابهت *mushābihat*, موافقت *muwāfikat*.

ASSIST, *vt.* یاری *madad-d.*, مدد دادن *yārī-k.*, معاونت نمودن *muāwanat-n.*, یار شدن *nāsir-b.*, ناصر بودن *yār-sh.*, پشتی کردن *pushtī-k.*

ASSISTANCE, *n.* اعانت *madad*, نصرت *yārī*, عون *āun*, نصرت *īānat*, مددگاری *muāwanat*, معاونت *nusrat*, یآوری *dastgīrī*, دستگیری *madadgārī*, یاور *yāwarī*.

ASSISTANT, *n.* یار *yār*, دستگیر *dastgīr*, مددگار *madadgār*, معاون *muāwin*, ناصر *nāsir*.

ASSISTANT, *a.* معاون *muāwin*, نصور *nusūr*.

ASSIZE, *n.* حسب *hasb*, کیل *kayl*. An assize of provisions fixed by the magistrate, نرخ *nirkh*.—(court of justice) عدالت *ādālat*, محکمه *mahkamat*.

ASSIZE, *vt.* تقویم *nirakh-n.*, ذرخ نمودن *takwīm-k.*, بها کردن *bahā-k.*

ASSOCIATE, *vt.* همراهی کردن *ham-rāhī-k.*, رفاقت نمودن *rifākat-n.*, شریک شدن *sharīk-sh.*, مرافقت کردن *murāfuqat-k.*

ASSOCIATE, *n.* همراهِ *rafīk*, همراهِ *hamrāh*, یار *yār*, دوست *dost*, شریک *sharīk*.

ASSOCIATION, *n.* همراهی *hamrāhī*, رفاقت *rafākat*, همسری *hamsarī*, همبازی *hambāzī*.—(union of persons) مجلس *majlis*.

ASSORT, *vt.* vide ARRANGE.

ASSORTMENT, *n.* مجموع اموال *majmāi-amwāl*, تدبیر *tabīz*.

ASSUAGE, *vt.* تسکین کردن *taskīn-k.*, آرام دادن *ārām-d.* To be assuaged, قرار داشتن *maskūn-sh.*, مسکون شدن *karār-d.*

ASSUAGEMENT, *n.* تسکین *taskīn*, تلیم *talīm*, آرام *ārām*.

ASSUAGER, *n.* تسکین کننده *taskīn kunanda*, مصلح *mūslīh*.

ASSUASIVE, *a.* ساکن ساز *sākin sāz*, تسکین بخش *taskīn bakhsh*.

ASSUME, *vt.* اخذ کردن *giriftan*, اختیار نمودن *ikhṭiyār-n.* To assume the appearance, صورت پذیر کردن *sūrat pazīr-k.*—(to claim) دعوا نمودن *iddiā-k.*—(to presume) پنداشتن *zann-d.*, پنداشتن *pindāshṭan*.

ASSUMER, *n.* مرد مغرور *mardi-maghrūr*, متکبر *mardi mutakabbir*.

ASSUMING, *p. a.* مغرور *maghrūr*, متکبر *mutakabbir*, خود بین *khūd bīn*.

ASSUMPTION, *n.* اختیار *akhz*, قیاس *kayās*.

ASSUMPTIVE, *a.* واجب الِاخذ *wājib ul akhz*, قابل قیاس *kābili kayās*.

ASSURANCE, *n.* تحقیق *tahkīk*, یقین *yakīn*.—(trust) اعتقاد *aṭtikād*, اعدام *aṭtimād*.—(impudence) شوخی *bī sharmī*, بی ادبی *bī adabī*.—(conviction) الزام *ilzām*, مبصرت *mabsarat*.—(intrepidity) بی هراسی *bī hirāsī*, بی پروای *bī parwāī*.—(testimony) عهد *ahd*, گواهی *gawāhī*.—(promise) امیدوار *paimān*.—(hopeful) امانت *amānat*, امان *amān*.

ASSURE, *vt.* پیمان دادن *paimān-d.*, اقرار کردن *ikrār-k.*—(secure) عهد و امان دادن *ahd u amān-d.*—(to remove doubt or fear) بی باک زوال شک کردن *bī bāk-s.*, ساختن *zavāli shak-k.*

ASSURED, *a.* محقق *muhakkak*, بی گمان *bīgumān*, معین *muāyyan*, بی اشتباه *bī ishtibāh*.—(impudent) شوخ *shokh*, بی شرم *bīsharm*.

ASSUREDLY, *ad.* بدورستی *ba durustī*, یقیناً *yakīnan*, فی الحقیقت *filhakīkat*, بلی *bali*.

ASSUREDNESS, *n.* تحقیق *tahkīk*.

ASSURER, *n.* پیمان دهنده *paimān dehanda*.

ASTERISK, *n.* نشان *nishān*, اشارت *ishārat*.

ASTERISM, *n.* ستاره *sitārah*.

ASTERN, *n.* کشتی *pasi kishtī*.

ASTHMA, *n.* دما *damā*, ضیق النفس *zīkun nafas*, گرفته دم *girifta dam*.

ASTHMATIC, } *a.* دما بر *damā-bar*,
ASTHMATICAL, }

dam-āwar, ضيق نفس *zīk-nafas*.
ASTIR, a. vide ACTIVE.

ASTONISH, vt. حیران کردن *hairān-k.*,
حیرت انگیز کردن *hai-rat-a.*, متعجب
متعجب *āshuftan*, عجب کردن *ājab-k.*,
mutaājib-k.

ASTONISHED, a. متعجب *muttaājib*,
سرگردان کرده شده *āshufta*,
sar-gardān kardā-shuda. To be astonish-
ed, حیران شدن *hairān-sh.*, متعجب
mutaājib-sh.

ASTONISHING, p. a. حیرت انگیز *hai-rat-angīz*,
سرگردان کن *sar gardān kun*.

ASTONISHMENT, n. سرگردانی *sar-gardānī*,
حیرت *āshuftagī*, حیرت *hairat*,
دهشت *dahshat*, تخیل *tahay-yur*.

ASTRADDLE, ad. افجاج *ifjāj*, فجاج *fajj*.

ASTRAL, a. نجومی *najūmī*, کواکب
kawākib mansūb.

ASTRAY, ad. گمراه *gumrāh*, سرگشته
sar gashta, سرگردان *sar gardān*.

ASTRICTION, vide CONSTIPATION.

ASTRIDE, ad. افجاج *afjāj*, فجاج *fajj*.

ASTRINGENCY, n. قبضیت *kabz*,
kabziyat.

ASTRINGENT, n. قابضات *kābiz*,
kābizāt.

ASTRINGENT, a. تقبض *takab buz*.

ASTROGRAPHY, n. صفت نجوم *sifati*
najūm, تصویر کواکب *taswīri-kawākib*.

ASTROLABE, n. استرلاب *usturlāb*,
صلاب *usturlāb*, *sulāb*.

ASTROLOGER, n. منجم *munajjim*,
ستاره صاحب کواکب *sāhibi kawākib*,
شذاس *sitāra-shinās*, نجوم *najām*,
اخترگو *akhtar go*, اهل نجوم *ahli-najūm*.

ASTROLOGICAL, a. نجومی *najūmī*,
متعلق علم نجوم *mutaālliki ilmi*
najūm.

ASTROLOGIZE, vi. علم نجوم عمل کردن
ilmi najūm āmal-k.

ASTROLOGY, n. علم نجوم *ilmi-najūm*,
نجات *maārifati falak*, معرفت فلک
nijāmat.

ASTRONOMER, n. منجم *munajjim*,
اهل هیت *ahli hi'at*, رصد *rassād*,
ستاره شناس *sitāra-shanās*.

ASTRONOMICAL, a. علم هیت پیوند
ilmi hi'at paiwand. Astronomical
table, جدول *jadwal*, زیج *zīj*.

ASTRONOMY, n. علم الهیت *ilmul hiat*,
علم ستاره *ilmī-sitāra*, هیات *hayāt*.

ASTUTE, a. vide CRAFTY.

ASUNDER, ad. جدا *judā*, ملحقه
ālahidda, تنها *tanhā*.

ASYLUM, n. جای پناه *jāi panāh*,
پناهگاه *panāhgāh*, ملجأ *maljā*.

AT, pr. نزد *nazd*, سوی *sui*, در *dar*, به *ba*,
علی *āla*. At length, عاقبت *ākibat*,
تفصیلانہ *lājiram*. At full length, تفصیلانہ
tafsilāna. At least, باری *bārī*, و لا *wa*
law. At hand, حاضر *hāzir*. At
what time? کدام وقت *kudām wakt*.
At how much a yard? فی کز
آنگاه *At that time*, قیمت چند است
āngāh, آن وقت *ān wakt*. At all
times, دایم ایام *hamīsha*, دایم
dāyam ayyām. At no time, طول
هیچ *tūlad' dahri*. Not at all,
hech, هرگز نه *hargiz na*. Nothing at all,
هیچ اصلاً *hech na*. At no rate,
hech aslan. At present, اکنون *aknūn*,
اولاً *hālā*. At first, *arwalan*,
مقدمه *mukaddaman*.

ATHEISM, n. دهریه *dahriya*,
ناخدای *nākhudāi*, الهاد *ilhād*.

- ATHEIST, *n.* نا خدا *dahrīya*, ناک خدا *nākhudā*, ملحد *malhad*.
- ATHEIST, *a.* اِلْهَاد نَاک *ilhād nāk*, زندقه وار *zandakat wār*.
- ATHIRST, *a.* عطشان *tishna*, تشنه *atshān*.
- ATHLETE, *n.* دَلیر *dilār*, پهلوار *pahlar*, کشتی گیر *kushtī-gīr*.
- ATHLETIC, *a.* پهلوانی *pahlawānī*, زور آور *zūr āwar*. An athletic man, پهلوان *pahlawān*.
- ATHWART, *prep. ad.* از عبور *ābūr*, از جانب بجانب *az jānīb ba jānīb*.
- ATLAS, *n.* (a rich silk) اطلس *atlas*.— (a collection of maps) جماع خارتی *jimāi khāratī*, جماع نقشه *jimāi naksha*. Mount Atlas, الدرن *ad'daran*.
- ATMOSPHERE, *n.* vide AIR.
- ATOM, *n.* ذره *zarra*, شمه *shamma*. Like an atom, ذره قدر *zarra kadr*, شمه سا *shamma sā*.
- ATOMIC, *a.* ذرین *zarrīn*, شمه و ش *shamma wash*.
- ATONE, *vi.* تکفیر کردن *takfīr-k.*, کفاره دیت ساختن *diyat-s.*, کفاره کردن *kaffāra-k.*
- ATONEMENT, *n.* تکفیر *takfīr*, کفاره *kaffāra*, دیت *diyat*.
- ATOP, *ad.* بالا *bālā*, زبر *zabar*.
- ATROCIOUS, *a.* بد کردار *sharīr*, شریر *bad kirdār*.
- ATROCITY, *n.* فساد *sharārat*, شرارت *fasād*, ظلم *zulm*.
- ATTACH, *vt.* (join together) پیوستن *chaspānīdan*.— (arrest) گرفتن *giriftan*, قبض کردن *kabz-k.* To be attached, گرفتار شدن *giriftār-sh.*— (love) دوست کردن *dost-k.*, خاطر گرفتن *khātir-g.*
- ATTACHE, *n.* وا بستیه *wā basta*.
- ATTACHMENT, *n.* چسپیدگی *chaspī-dagī*, پیوستگی *paiwastagī*.— (affection) محبت *mahabbat*, رغبت *raghbat*, دوستی *dostī*.— (taking prisoner) گرفتاری *giriftārī*, قبض *kabz*.
- ATTACK, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*, یورش آوردن *hamla-k.*, حمل کردن *yūrish-ā*.
- ATTACK, *n.* هجوم *hujūm*, حمل *hamla*, یورش *yūrish*.
- ATTAIN, *vi. or vt.* یافتن *yāftan*, حاصل *hāsil-k.*, اندوختن *andūkhtan*, ورزیدن *warzīdan*.
- ATTAINABLE, *a.* یافتنی *yāftanē*, ممکن کسب *mumkinī kasb*.
- ATTAINED, *a.* یافته *yāfta*, حصول *mahsūl*, اندوخته *andūkhta*.
- ATTAINING, *p. a.* کسب کنان *kasb kunān*, یاب *yāb*, اندوز *andūz*. Attaining one's wishes, کامران *kāmran*.
- ATTAINMENT, *n.* تحصیل *tahsīl*, کسب *kisb*, حصول *husūl*.
- ATTAINT, *vt.* vide CORRUPT.
- ATTEMPT, *n.* سعی *saī*, کوشش *koshish*.
- ATTEMPT, *vt.* کوشیدن *koshīdan*, کوشش *saī-k.*, سعی کردن *koshish-k.*, اجترأ کردن *ijtirā-k.*, آزمودن *āzmūdan*.
- ATTEMPTABLE, *a.* لایق اجترأ *lāyaki ijtirā*, واجب السعی *wājibus saī*.
- ATTEMPTER, *n.* کوشش کننده *koshish-kunanda*, اجترأ کننده *ijtirā kunanda*.
- ATTEND, *vt.* (to present) حاضر بودن *hāzir-b.*— (serve) کردن *banda-gī-k.*, ملزمت نمودن *mulāzamat-n.*— (listen) شنیدن *shinuftan*, شنیدن *shanīdan*.— (give attention) رو آوردن *rū-ā.*, توجه کردن *tawajja-k.*— (be busied

about) مشغول شدن *mashghūl-sh.*
 To attend a summons, بدعوت رام شدن
ba dāwat rām-sh.—(follow) پس رفتن *pas-r.*—(remain) ماندن *māndan.*—
 (to be dependant on) تابع شدن *tābī-sh.*
 ATTENDANCE, *n.* (service) خدمت *khidmat,* بندگی *bandagī.*—(train, retinue) سواری *sawārī.*
 ATTENDANT, *a.* خدمت ده *khidmat-dah,* بندگان فرمان *bandai farmān.*
 ATTENDANT, *n.* خدمتگذار *khidmatgār,* خادم *khādim.* Attendants, خدمتگذاران *khidmatgārān,* حشم *hasham.*
 ATTENTION, *n.* آگاهی *tawajja,* آگاهی *āgāhī,* اشتغال *ishtighāl,* تقید *takayyud.*
 ATTENTIVE, *a.* متوجه *mutawajja,* متفکر *mutafakkir,* آگاه *āgāh,* مشغول *mashghūl.*
 ATTENTIVELY, *ad.* با آگاهی *bā āgāhī,* تقیداً *takayyudan.*
 ATTENUATE, *vt.* رقیق کردن *rakīk-k.*
 ATTEST, *vt.* گواهی دادن *gawāhī-d.,* ثابت کردن *sābit-k.,* اقرار کردن *ikrār-k.,* شاهد شدن *shāhid-sh.*—(to call to witness) دعوت کردن *daāwat-k.*
 ATTESTATION, *n.* گواهی *gawāhī,* شهادت *shahādat,* تصدیق *tasdīk.* A register of attestations, شهادت نامه *shahādat nāma.*
 ATTIRE, *vt.* پوشیدن *poshīdan,* آراستن *ārāstan,* لباس دادن *libās-d.*
 ATTIRE, *n.* پوشاک *poshāk,* لباس *libās,* پارچه *pārche,* جامه *jāma,* آرایش *ārāyash.*
 ATTITUDE, *n.* وضع *wazā,* وضعیت *wazāt.*
 ATTOLLENT, *a.* بلند نما *buland numā,* عالی ساز *ālī-sāz.*
 ATTORNEY, *n.* کاروان *wakīl,* کاروان *kār-rān,* مأمور *māmūr.* A power of Attorney, وکالت نامه *wakālat-nāma.*

Attorney at law, وکیل عدالت *wakīli ādālat.* To act as an attorney, وکیل *wakīl-b.,* مذاکره *manāb-sh.*
 To appoint an attorney, وکیل کردن *wakīl-k.*
 ATTORNEY-GENERAL, *n.* وکیل مطلق *wakīli-mutlak.*
 ATTORNEYSHIP, *a.* وکالت *wakālat,* نایبیت *nāibat.*
 ATTRACT, *vt.* (draw to something) کشیدن *kashīdan,* بر کشیدن *bar-k.,* جذب کردن *jazb-k.,* دلربایی *dil-bastan,* (allure) —(allure) دل بستن *dil-b.*
 ATTRACTING, *p. a.* کشان *kashān,* کشنده *kashanda.*
 ATTRACTION, *n.* کشش *kashish,* جذب *jazb,* دلربایی *jalb.*—(allurement) دلربایی *dilbandī,* دل فریبی *dil-farebī.* Attraction of straws, جذب گیاه *jazbi giyāh.*
 ATTRACTIVE, *a.* جاذب *jāzib,* کشنده *kashanda.*—(alluring) دلربا *dil band,* دلکش *dil kash.* An attractive quality, قوت جاذبه *kuwati jāziba.*
 ATTRACTIVELY, *ad.* جذابانه *jazbāna,* دلربانه *dil rubāna.*
 ATTRIBUTE, *vt.* نسبت کردن *nisbat-k.,* منسوب کردن *hamal-k.,* منسوب *mansūb-k.*
 ATTRIBUTE, *n.* وصف *wasf,* صفت *sifat,* اسم *ism.*
 ATTRIBUTIVE, *a.* ملحق *mul hak,* نسبت کرده *nisbat-karda.*
 ATTRITION, *n.* انکسار *inkisār.*
 AUBURN, *a.* سمر *asmar,* سمر *samrā.*
 AUCTION, *n.* مزاد *harrāj,* مزاد *mazād.* To bid at an auction, مزاد کردن *ma-zād-k.,* مساومت کردن *musāwamat-k.*
 AUCTION, *vt.* به مزاد فروختن *ba mazād-f.*

- AUCTIONEER, *n.* مبرطش *mubartish*, دلال *dallāl*. هراجي *harrājī*.
- AUDACIOUS, *a.* گستاخ *bi bāk*, بي باک *bi bāk*, *gustākh*, بي حيا *bi hayā*.
- AUDACIOUSLY, *ad.* گستاخانه *gustākhāna*.
- AUDACITY, *n.* گستاخي *gustākhī*, جسارت *jisārat*, بي شرمي *bi sharmī*, شوخي *shokhī*.
- AUDIBLE, *a.* قابل استماع *kābili-istimād*, مسموع *masmūd*. An audible voice, بلند بانگ *bāngī-buland*.
- AUDIENCE, *n.* (sense of hearing) سمع *samī*, سماعت *samāat*. An audience, حضار *huzzārī-mujannas*, مستمعان *mūstamīān*. The audience of an ambassador, ايلچي *mulāzamatī aylchī*. To give audience, دربار فرمودن *darbār-f*.—The hall of audience, بارگاه *bār gāh*.
- AUDIT, *n.* (examination of accounts) تفحص حساب *tafahhusi-hisāb*.
- AUDIT, *vt.* حساب تفحص کردن *hisāb-tafahhus-k*, حساب کردن *amīni-hisāb-k*.
- AUDITOR, *n.* (hearer) سامع *sāmī*, مستمع *mustamād*. An auditor of accounts, حساب امين *amīni-hisāb*, دفتر امين *amīni daftar*.
- AUGER, *n.* برمه *barma*, پرمه *parmāh*, مثقب *miskab*.
- AUGHT, *n.* چيز *chīz*, شيء *shay*.
- AUGMENT, *n.* بيشي *afzāyish*, افزايش *afzāyish*, زياده *ziyāda*, ازدياد *azdiyād*, ترقي *tarakkī*.
- AUGMENT, *vt.* زياده کردن *ziyāda-k*, افزايت نمودن *izāfat-n*, افروندن *afzūdan*.
- AUGMENTATION, *n.* افزوني *afzūnī*, زياد *ziyād*.
- AUGUR, *n.* اخترگو *fālgū*, فالگو *akhtar-gū*, طالع نما *tāghūt*, طالع *tālā numā*.
- AUGUR, *vi. vt.* اخترگفتن *fāl-g*, فال گفتن *akhtar-g*, زجر نمودن *zajr-n*.
- AUGURY, *a.* فال *fāl*, رمل *ramal*. Augury from the flight of birds, زجر *zajr*.
- AUGUST, *a.* سعادتمند *saādatmand*, مبارک *humāyūn*, مبارک *mubārak*. The month of August, اغوستوس *aghustus*.
- AULIC, *a.* ديواني *dīwānī*.
- AUNT, *n.* (paternal) ام *amma*, خواهر پدر *khāharī-pīdar*.—(maternal) خواهر مادر *khāharī-mādar*, خاله *khāla*.
- AURICLE, *n.* بنا گوش *binā-gūsh*.
- AURICULAR, *a.* گوش زن *samād*, باهستگي گفتن *gūsh zan*.—(whispered) با گوش گفتن *ba āhisiagī-gufta*, با گوش گفتن *ba gūsh-gufta*.
- AURORA, *n.* باندا *fajr*, سحر *sahr*, بامداد *bāmdād*, صبح دم *subh dam*. Aurora Borealis, شفق شمالي *shafakī-shimālī*.
- AUSPICE, *n.* طير *fāl*, طير *tayr*.—Auspices (protection) حمايت *himāyat*.
- AUSPICIOUS, *a.* نيك اختر *nek akhtar*, برومند *khujista fāl*, خوشبخت *barū-mand*, نيك بخت *maimūn*, نيك بخت *nek bakht*, فرخ *farrukh*. An auspicious omen, شگون *shugūn*.
- AUSPICIOUSLY, *ad.* بالخير *bilkhayr*, بخديارانه *bakhtiyārāna*.
- AUSPICIOUSNESS, *n.* نيك بختي *nek bakhtī*, طالع *saādat*, طالع *tālī*.
- AUSTERE, *a.* زشت *zisht*, ترش *tursh*, درشت *durūsh*. Austere in countenance, تندرو *tund rū*. Leading an austere life, رياضت *ahli riyāzat*.
- AUSTERELY, *ad.* با رياضت *bā riyāzat*, درشتانه *durushtāna*.

AUSTERENESS, }
AUSTERITY, } *n.* ریاضت *riyāzat*,

درشتی *tundī*, تندی *tundī*, صلابت *salābat*,
durushtī.

AUSTRAL, *a.* جنوبی *junūbī*.

AUTHENTIC, *a.* صحیح *rāst*, راست *rāst*,
sahīh, اصلی *aslī*.

AUTHENTICALLY, *ad.* برآستی *ba*
rāstī, التحقیق *al takhīk*.

AUTHENTICATE, *vt.* ثابت کردن *sābit-k.*,
tasdīk-k. تصدیق کردن.

AUTHENTICITY, *n.* راستی *rāstī*,
durustī, حقیقت *hakikat*.

AUTHOR, *n.* مؤلف *musannif*, مؤلف *muallif*.
A classical author, مؤلف *muallif*.
muallifi aitibār.—(an inventor) *paidā kunanda*,
پیدا کننده *bādī*.

An author of evil, اهل فساد *ahli*
fasād, مفسد *mufassad*. At the author,
مؤلف *limu'allifihī*. An original
author, مؤلف الاصل *muallifu'l asl*.

AUTHORITATIVE, *a.* صاحب قدرت *sāhibi*
kudrat, ذو اقتدار *zu iktidār*,
قادر *kādir*.

AUTHORITY, *n.* اختیاری *ikhti-yār*,
جاء *jāh*, وقار *wikār*, قدرت *kudrat*.
Absolute authority, استقلال کلی *istik-*
lālī kullī. By my authority, بحکم من *ba*
hukmi man.—(testimony) شهادت *shahādat*,
گواهی *gawāhī*. To quote an
authority, شهادت نمودن *shahādat-n.*,
گواهی دادن *gawāhī-d.*—(support)
حمایت *himāyat*.

AUTHORIZE, *vt.* (give power) قدرت
استقلال بخشیدن *kudrat-d.*,
مشروع *istikhāl-b.*—(to make legal)
شرعی نمودن *mashrū-k.*,
yī-n.—(to give credential letters)
شهادت نامه دادن *shahādat-nāma-d.*

AUTOBIOGRAPHY, *n.* تذکره خود نوشتن
AUTOCRACY, *n.* تصرف مالکانه *tasa-*
rrufi mālīkāna, استقلال *istiklāl*.

AUTOCRAT, *n.* مستقل *mustakill*.

AUTOGRAPH, *n.* دست خط *dast khat*.
The royal autograph, خط شریف
khati-sharīf.

AUTOMATICAL, *a.* خود جذبش *khud*
jumbish, خود روان *khud-rawān*.

AUTOMATON, *n.* لعبت خود روان
laābati-khud rawān, آلات خود روان
ālāti khud rawān.

AUTONOMY, *n.* استقلال *istiklāl*.

AUTUMN, *n.* خریف *khizān*, خریف
kharīf, مهرجان *mihrajān*.

AUTUMNAL, *a.* زمان خزان *zamāni-*
khizān, ایام خریف *ayyāmi kharīf*.

AUXILIARY, *a.* رابط *rābit*, معاون
muāwin, ناصر *nāsir*.—(auxiliary
verbs) افعال معاون *afāli-maāwan*.

AUXILIARY, *n.* ناصر *muāwin*, معاون
nāsir, یار *yār*, مددگار *madadgār*,
دستگیر *dastgīr*.

AVAIL, *n.* سود *nafā*, فایده *fāyade*,
سود *sūd*, نوا *nawā*.

AVAIL, *vt.* نفع نمودن *nawā-k.*,
نفع نمودن *nafā-n*, سود داشتن *sūd-d.*

AVAILABLE, *a.* فایده مند *fāyadamand*,
یافتنی *yāftanī*, قادر *kādir*.

AVAILABLY, *ad.* با فایده *bā fāyada*,
قادرانه *kādirāna*.

AVARICE, *n.* بخل *āz*, حرص *hirs*,
طمع *tamā*, بخل *bukhl*.

AVARICIOUS, *a.* بخیل *tāmī*, طمع
tamā-kār, حرص *harīs*.

AVARICIOUSLY, *ad.* با طمع *bā tamī*,
با خلاق *bākhilāna*.

AVAUNT, *interj.* دور باش *dūr bāsh*,
برو *birao*, ایها *aiyhā*.

AVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g.*, سیاست نمودن *kīn-g.*, کین گزاردن *sayāsāt-n.*

AVENGER, *n.* انتقام گیرنده *intikām-giranda*, کین کننده *kīn kunanda*.

AVENUE, *n.* زقاق, شجره *zūkālī-shujarā*, خیابان *khayābān*.

AVER, *vt.* تعریف *mukarar-k.*, مقرر کردن *taārīf-s.*

AVERAGE, *a.* سویت *miyāna*, میانم *sawīyat*, اندازه *andāza*.

AVERMENT, *n.* دلیل *burhān*, برهان *dalīl*, بیان *bayān*.

AVERSE, *a.* مخالف *mutanaffir*, متذفر *mukhālīf*, ضد *zidd*. To be averse, *bizār wa nafūr-sh.*

VERSELY, *ad.* منتزعانه *muntazaāna*.

VERSENESS, *n.* بی اختیارى *bī ikhtiyārī*.

AVERSION, *n.* کراهیت *istikrāh*, استکراه *karāhiyat*, نفرت *nafrat*. To have an aversion, *istikrāh-d.*, داشتن *nafrat-d.*

AVERT, *vt.* گردانیدن *gardānīdan*, مدافعت نمودن *mudāfaāt-n.* To avert the face, *rū-g.* May God avert! *zhakas.*

AVIARY, *n.* قفس *kafas*, مرغزار *marghzār*.

AVIDITY, *n.* حرص *hirs*, طمع *tamā*, رغبت *raghat*.

AVOCATE, *vt.* برطرف خواندن *bartaraf-kh.*, غرض کردن *ghazn-k.*

AVOCATION, *n.* غرض (calling aside) *ghazn*-(business) *pesha*, کار *kār*.

AVOID, *vt.* پرهیز کردن *hazar-k.*, اجتناب کردن *ijtināb-k.*, امتناع کردن *imtinād-k.* To be avoided, *manfūr-sh.*

AVOIDABLE, *a.* ممکن *mum-kini*, اجتناب *ijtināb*, احتراز *lāyaki ihtirāz*.

AVOIDANCE, *n.* اجتناب *ijtināb*, احتراز *hazar*, *ihtirāz*.

AVOIDED, *a.* اجتناب کرده *ijtināb karda*, منفور *manfūr*.

AVOIDER, *n.* اجتناب کننده *ijtināb kunanda*.

AVOUCH, *vt.* vide PROVE.

AVOW, *vt.* آشکاره *ikrār-k.*, اقرار کردن *āshkāra-k.*

AVOWABLE, *a.* واجب الاقرار *wājibul ikrār*, تعریف *lāyaki taārīf*.

AVOWAL, *n.* تعریف *ikrār*, اقرار *taārīf*, اعتراف *ātīrāf*.

AVOWEDLY, *ad.* با صراحه *bā sarāha*, امدان *āmdan*.

AWAIT, *vt.* توقف کردن *māndan*, ماندن *tawakkuf-k.*

AWAKE, *vt.* بیدار نمودن *bīdār-n.*, تذبذب *tambīh-n.*, بیدار کردن *bīdār-k.*

AWAKE, *a.* بیدار *bīdār*, متذبذب *mutanaba*. To lie awake, *bīdār-m.*

AWARD, *n.* شریعت *faisala*, فیصله *shariyāt*, حکم *hukm*.

AWARD, *vt.* حجت *sharā-k.*, شرع کردن *hukm-d.*, حکم دادن *hujjat-g.*, گفتن

AWARE, *a.* آگاه *khabardār*, خبردار *āgāh*, بیدار *bīdār*.

AWAY, *ad.* غایب *ghair* حاضر (absent) *hāzīr*, غایب *ghāyib*, دور *dūr*. Away! *aiyhā*. begone! *dūr bāsh*.

To away with or take away, *rafī-k.* To be away, *ghāib-sh.*

To drive away, *rāndan*. To throw away, *bartaraf-k.*

To get away, *salāmat-sh.* To send away, *firistādan*.

To stand away, *wā māndan*.

AWE, *n.* هیبت *haibat*, خوف *khauf*.

باک *hirās*, ترس *tars*, بیم *bīm*, احترام *ihhtarām*, التفات *iltifāt*, —(respect) *bāk*.
 AWE, vt. هراسیدن *tarsānīdan*, ترسانیدن *harāsīdan*. To stand in awe, هیبت داشتن *haibat-d*.
 AWFUL, a. ترسناک *haulnāk*, ترسناک *tarsnāk*, ستمگین *sahmgīn*. —(venerable) محترم *muhtaram*, مکرم *mukar-rām*.
 AWFULLY, ad. هیبتوارانه *haybatwārāna*, با حرمت *bā hurmat*.
 AWFULNESS, n. وحشت *nafrat*, نفرت *wahshat*.
 AWHILE, ad. مدت *muddatī*, یک زمان *yak zamān*.
 AWKWARD, a. ناشناس *nā-shināsh*, بی مناسب *bī-munāsib*. —(inelegant) لطیف *nā latīf*. —(unhandy) ناساز *nā sāz*. —(perverse) فاسد *fāsīd*.
 AWKWARDLY, ad. اطفانه *ādami-lutfāna*, بی وقوفانه *bī wukūfāna*.
 AWKWARDNESS, n. نامناسبیت *nā-munāsibat*, بی لطف *bī lutf*, کودنی *kodanī*, فساد *fasād*, کسل *kasil*.
 AWL, n. درفش *dirafsh*, مخرز *mikhraz*, منصف *mikhshaf*.
 AWLESS, a. بی باک *bī-parwā*, بی پروا *bī-bāk*, بی حرمت *bī hurmat*.
 AWN, n. موی خوشه *mūi-khosha*.
 AWNING, n. سایبان *shāmyāna*, سایبان *sāybān*.
 AWRY, a. or ad. نا راست *kaj*, کج *nā-rāst*, نا درست *nā hamwār*, ناهموار *nā durust*.
 AXE, n. تبر *tabar*, تیش *tisha*, برت *bart*.
 AXILLARY, a. ابط انتساب *ibt intisāb*.
 AXIOM, n. قاعده *kāida*, مقالت *makālat*.

مطلب ظاهر (evident proposition) *matlabi zāhir*.

AXIS, n. چرخ تیر *charkhai tīr*, چوب *chobi* قطب *drāba*. —(pole) *kutb*. —(of a pulley) محور *mihwar*.

AXLE, n. (tree) چرخ تیر *charkha-tīr*.

AY, ad. interj. ای *ay*, ای *aiyā*, ای *aiyhā*.

AYE, ad. همیشه *hamīsha*.

AZIMUTH, n. سمت *al-samt*.

AZURE, a. لاجوردی *samāwī*, آسمانی *āsmānī*, آبی *lājwardī*, نیل *nīlfām*.

B.

BAAL, n. (the idol) بعل *badl*.

BABBLE, vt. (chatter) مکثیر کردن *miksīr-k*. vi. —(to make a murmuring noise) دمدمد و زمزمه ساختن *damdama wa zamzama-s*.

BABBLE, n. قیل و قال *bas-goy*, گفتگو *kīl u kāl*, گفتگو *guftagu*.

BABE, n. vide BABY.

BABOON, n. میمون *maymūn*.

BABY, n. (doll) لعبت *laābat*. —(child) بچه *hacha*, طفل *tifl*.

BABYISH, a. vide CHILDISH.

BABYLON, n. p. (in Chaldea) بابل *bābul*. —(in Egypt) بابلیون *bābilyūn*.

Babylonia, عراق عرب *īraki ārab*. A

Babylonian بغدادی *baghdādī*. A

Babylonian of Egypt, مصری *misrī*.

BACCATED, a. با در مزین *bā dur muzayyan*. —(having berries) دانه دار *dāna-dār*.

BACCHANALIAN, a. مستانه *mastāna*, مسکون *maskūr*.

BACCHUS, n. پاخوس *pākhūs*.

BACCIFEROUS, a. دانه بر *dāna bar*.

BACCIVOROUS, *a.* خور دانه *dāna khur.*

BACHELOR, *n.* ناکد خدا *nā kad khudā,* مجرد (عزاب & اعزاب *āzab* *pl.* *mujarrad.*

BACHELORSHIP, *a.* ناکد خدای *nā kad khudāi,* مجردی *mujarradī.*

BACK, *n.* پشت *pusht,* ظہر *zahr,* (پل. ظهور *pl.*).

The back of a horse, ass &c. سما *samā.* The back of a sword, knife, &c. کل *kall,* The back of the hand, ظہر الکف *pushti-dast,* پشت دست *zahrul kaff.* The back of the head or neck, گردن *pasi gardan.* Strong in the back, مزہر *mazhar.* Joint bones of the back, شرخوب *shurkhūb.* Crook-backed, کوز پشت *kūz pusht.* Galling the back, عقر *āker.* Broken backed, مفسوہ *mafsū,* Sleeping on the back, وستان *wastān.*

BACK, *ad.* باز *bāz,* واپس *wāpas,* فرا *farā,* باز آوردن *digar.* To bring back, باز آوردن — To give back, واپس دادن — To come back, باز آمدن — To drive back, باز جواب خط — To write back, راندن — To look back or behind, پس واپس گرفتن — To take back, نگریستن — To send back, واپس فرستادن — A back friend, دشمن *dushman.* A back or private staircase, خاص *darajai khās.* A back-yard, آبشنگاه *ābashta gāh.*

BACK, *vt.* (ride a horse) سوار شدن *sawār-sh.* — (break a back) فرس رام کردن *faras rām-k.* — (to assist) پشت *pusht-d.* تقویت دادن *takwiyat-d.*

BACKBITE, *vt.* غیبت گفتن *ghibat-g.*

BACKBITER, *n.* چغلیخور *ghammāz,* نمام *namām.* *chughul-khor,*

BACKBONE, *n.* استخوان *māza,* مازہ

ustakhāni-pusht. Joints in the back-bone, خرز الظہر *khara zu'z zahr.*

BACKED, *a.* (having a back) پشت دار *pusht dār.* — (assisted) پشت داده *pusht dāda.*

BACKGAMMON, *n.* نرد *nard.*

BACKING, *n.* vide RIDING.

BACKSIDE, *n.* نشستگاه *nishastgāh,* کون *kūn.*

BACKSLIDE, *vt.* ارتداد نمودن *irtidād-n.* مرتد شدن *murtadd-sh.*

BACKSWORD, *n.* شمشیر *shamshīr.*

BACKWARD, *ad.* (behind) پس *pas,* در زمان عقب *ākab.* — (in past time) *dar zamāni māzī.* — (averse to) *batī,* کد *kund.*

BACKWARD, *a.* (unwilling) بی خافل *bī ikhtiyār.* — (negligent) *ghāfil.* — (past) گذشته *guzashta.*

BACKWARDLY, *ad.* (unwillingly) کرہا *kurhan.* — (perversely) *ikrā-hāna,* با نفرت *bā nafrat.*

BACKWARDNESS, *n.* تقاعد *ikrāh,* گشتگی *gashtagī.* — (slowness) *takāūd,* کاهلی *kāhili.*

BACON, *n.* گوشت گراز *gushti-gurāz,* گوشت خوک نمک زده و خشک کرده *gushti khuk namak zada wa khushk karda.*

BAD, *a.* بد *bad,* فاسد *fāsid,* شریر *sharīr.* Whether good or bad, اگر صالح و اگر *agar sālih wa agar tālih* — (sick, ill) بیمار *bīmār.*

BADGE, *n.* نشان *nishān,* علامت *ālāmat.*

BADGER, *n.* شغور *shugūr.* — (a corn merchant) غم فروش *ghalla farūsh.*

BADLY, *ad.* (wickedly) شرًا *sharran.* — (difficulty) کرہا *kurhan.* — (sickly) *dar khasta hāl.*

BADNESS *n.* بدی *badī*, خرابی *kharābī*,
ناخوشی *nākhūshī*. فساد *fasād*.

BAFFLE, *vt.* محروم کردن *mahrūm-k.*,
آشفته کردن *āshuf-tan*. To be baffled,
آشفته حال شدن *āshufta hāl-sh.*

BAFFLED, *a.* محروم مایوس *māyūs*,
mahrūm.

BAG, *n.* (purse) کیسه *kīsa*, خریطه *kharīta*
(*pl.* خرايط *juwāl*).—(large corn-
sacks) جوالی *juwālīk*. A tailor's bag
for needles, thread and thimble, تل
tul. A travelling bag, سفرش *mifrash*,
مشک *mashk*.

BAG, *vt.* در جوال نهادن *dar juwāl-n.*
vi. ورم شدن *waram-sh.*

BAGATELLE, *n.* شی قلیل (trifle)
shayī-i-kalīl.—(game) نرد *nard*.

BAGGAGE, *n.* سامان *rikht*, رخت
sāmān, اسباب *asbāb*, Military bag-
gage, رخت جنگ *rikhti jang*. Tra-
velling baggage, سفر اسباب *asbābi-*
safar. Bag and baggage, اسباب و اثواب
asbāb wa aswāb.

BAGNIO, *n.* حمام (bathing house)
hammām, گرمابه *garmāba*.—(brothel)
خوابگاه *bābul-khāna*, بابل خانه *kharābāt*.

BAGPIPE, *n.* نی انبان *naysha*, نیش
nay-ambān.

BAGPIPER, *n.* نیش باز *naysha bāz*,

BAIL, *n.* ضامن *kafīl*, کفیل *zāmin*,
zāminī, کفالت *kafālat*. Bail for ap-
pearance, حاضر ضامن *hāzīr zāmin*,
کفالت بالنفس *kafālat bi'n-nafs*. Bail
for the debt, مال ضامن *māl zāmin*,
کفالت بالمال *kafālat b'il māl*. To
give or become bail, ضامنی دادن
zāminī-d., ضامن شدن *zāmin-sh.* To
take bail, کفالت گرفتن *kafālat-g.* Bail

for whatever may happen, کفالت
kafālat bid dark.

BAILABLE, *a.* لایق کفالت *lāyaki*
kafālat, واجب الضمن *wājibuz zamn*.

BAILIFF, *n.* چاووش *muhzir*,
وکیل خرج *chāwūsh*.—(a steward)
wakīli kharch.—(chief of a village)
سردار دیه *sardāri dih*.

BAIT, *n.* (meat or food) غذا *ghazā*,
طعام *taām*.—(allurement) دانه *dāna*,
چینه *chīna*.

BAIT, *vt.* جذب *dāna-n.*, دانه نهادن
فزول کردن *jazb-k.* To bait (at an inn)
nazūl-k. To bait (provoke and
harass) آزار کردن *āzar-k.* To bait with
dogs, باسگان حمله کردن *bā sagān*
hamla-k.

BAKE, *vt.* در تنور پختن *dar tannūr-p.*,
در آتش سخت کردن *nān-p.*, نان پختن
dar ātish sakht-k. Baked bread,
نان پخته *nāni-pukhta*.

BAKER, *n.* نان *nān paz*, نان *nānwā*,
خباز *khabbāz*. A baker's rolling pin,
چوب نان *chobi nān paz*. A baker's
peel, نان چین *nān chīn*. A baker's
kneading board, نان تخت *takhtai nān*.
A cloth at the end of a pole with
which bakers damp their ovens, کاسو
kāsū.

BAKING, *n.* خبازی *khibāzat*,
خبازی *khabbāzī*.

BALANCE, *n.* ترازو *tarāzū*,
میزان *mīzān* (*pl.* موازين *mawāzīn*),
معدالت (equilibrium) *kabān*.—
تشبیه (comparison) *maādalat*. —
تشدید *tashbīh*, تمثیل *tamsīl*. Eye of the
balance, *i. e.* the perpendicular bars
between which the tongue vibrates,
آین میزان *āyni-mīzān*. The tongue

of the balance, لسان المیزان *lisānu'l mīzān*. The scale of a balance, ترازو دان *tarāzū dān*. The beam of the balance, چوب ترازو *chobi-tarāzū*.
BALANCE, *vt.* (weigh) وزن کردن *wazn-k.*, سنجیدن *sakhtan*, شکیبیدن *sanjīdan*.—(hesitate) شکیبیدن نمودن *shubhat-n*. To balance accounts, تامل حساب کردن *tamsīli hisāb-k.*
BALCONY, *n.* بالکانه *bālā khāna*, کاخ *kākh*, طاق *tāk*, شاهنشین *shāh-nīshīn*.
BALD, *a.* کل *kal*, اصلع *aslā* (*pl.* صلح *and* صلعان), اقارع *akrā* (*pl.* قراع *and* قرعان), دغ سر *dagh sar*.—(inelegant) بی نزاکت *bī nazākat*. To make bald, کل کردن *kal-k.*, اصلع کردن *aslā-k.* To be bald, دغ سر شدن *dagh sar-sh*.
BALDNESS, *n.* صلعت *salāt*, کلی *kalī*.
BALE, *n.* بسته *basta*, پرونده *parwanda*. A bale of linen, طری *tawīy*. A bale of silk, کز *kazh*.
BALE, *vt.* (to make up in a bale) بسته کردن *basta-k.*—(to throw out water from a boat) آب از اندرون جهاز بیرون کردن
BALE, *n.* vide MISERY.
BALEFUL, *a.* غمگین *gham-gīn*, شریر *malūl*.—(mischievous) شریر *sharīr*, بد اندیش *bad andīsh*.
BALEFULLY, *ad.* با غم *bā-gham*.
BALISTA, *n.* بلکن *balkan*,
BALK, *vt.* محروم کردن *mahrūm-k.*, مایوس کردن *māyūs-k.*
BALL, *n.* گوی *gūy*, گولی *golī*. To bear away the ball, to excel, گوی بردن *gūy-b*. A cannon ball, گوله *gola*, کره *kura*, تیر طوپ *tīri tōp*. A play ball, تیر *kulāāt*. A musket ball, تیر بندوق *tīri bandūk*. The eye-ball, مردمک *mardumi chashm*, مردمک *mardamak*.

BALL, *n.* (dance) رقص *raks*, زفن *zafn*, خروس *khuros*.
BALL, *vi.* رقصیدن *raksīdan*.
BALLAD, *n.* vide SONG.
BALLAST, *n.* صبرة *sabrat*.
BALLAST, *vt.* صبرة نهادن *sabrat-n*.
BALLOT, *n.* قرعة *kurāt*.
BALLOT, *vi.* قرعة دادن *kurāt-d*.
BALM, *n.* (balsam) بلسان *balasān*.—(the herb) باد رنگبویه *bādrang-būy*. The balm-tree, بلسان *balasān*.
BALM, *vt.* طلا کردن *tilā-k.*, اندودن *andūdan*.
BALMY, *a.* تلین *talayyun*.—(odoriferous) بویان *būyān*, مشموم *mashmūm*.—(like balm) بلسان آسا *balasān āsā*.—(producing balm) باد رنگبو *bādrang bū angez*.
BALSAM, *n.* روغن بلسان *raughani* *balasān*.
BALSAMIC, *a.* بلسانی *balasānī*.
BAMBOO, *n.* ذی هندی *nayī hindī*, خیزران *khayzurān*.
BAN, *n.* (edict) حکم *hukm*, فرمان *far-mān*.—(curse) لعنت *laānat*.
BAN, *vt.* لعن کردن *laān-k.*
BAND, *n.* 1 (tie) بند *band*, عقد *ākd*, پیوند *paywand*. 2 (union) اتحاد *ittihād*, خیل *ittifāk*. 3 (company) خیل *khayl*, گروه *guruh*, طایفه *tāifa*. 4 (of music) موسیقیان *mūsikīyān*. Bands (troops) افواج *afwāj*, خیول *khayūl*. In bands, فوج فوج *fauj fauj*. The band of a book سحاء *sihā*. A swaddling-band, قماط *kimāt*. A head-band, سر بند *sar band*. A neck-band, گریبان *garibān*.
BAND, *vt.* بستن *bastan*, اتفاق کردن *ittifāk-k.*, اتحاد دادن *ittihād-d*.

BANDAGE, *n.* رفاة *rifāda*, بند *band*, بستگی *bastagī*. A bandage for a wound, عصابة زخم *isābatī zakhm*. A bandage for a broken bone, اسدخوان *ustukhān-band*, نيام *niyām*. A bandage for trussing a woman's breast, سماخچه *samākhcha*.

BANDIT, *n.* قاطع الطريق *rah zan*, راهزن *rah zan*, طایفه دزدان *kātūt tarīk*. Banditti, راهزنان *tāifai duzdān*, راهزنان *rah zanān*.

BANDROL, *n.* علم رایت *rāyat ālam*.

BANDY, *n.* خم *kaj*, کج *kham*.

BANDY, *vt.* رد بدل کردن (words) *radd badal-k.*

BANDY-LEGGED, *a.* عرج *asallaj*.

BANE, *n.* (poison) زهر *zahr*, سم *samm*. —(ruin) خراب *kharāb*, تباه *tabāh*.

BANEFUL, *a.* زهر ناک (poisonous) *zahr-nāk*, سم آلود *samm ālūd*. —(destructive) مدمد *muhlik*, ریمداد *rimdad*.

BANG, *n.* ضربه *zarb*, لطمه *latma*.

BANG, *vt.* کوفتن *zarb-k.*, ضرب کردن *kūftan*.

BANISH, *vt.* راندن *badar-k.*, بدر کردن *rāndan*, اخراج بلد کردن *ikhrāji-balad-k.*, جلاي وطن کردن *jalāi watan-k.* To be banished, رانده شدن *rānda-sh.*, جلاي وطن کردن *jalāi watan-k.*

BANISHED, *p. a.* خارج رانده *rānda*, خارج *khārij*.

BANISHER, *n.* نفی بلد کننده *nafīyi balad kunanda*.

BANISHMENT, *n.* طرد *tarad*, جلاء *jalā*, اخراج بلد *ikhrāji-balad*.

BANK, *n.* 1 (bench) کرسی *kursī*, نشیمن *nashīman*. 2 (ridge of earth) پشته *toda*, ربو *rabw*. 3 (shoal) پشته *pushta*. 4 (side of a river or lake) کناره *kanāra*, لب دریا *labi-daryā*, ساحل *sāhil*. 5 (place where money

is deposited) صراف خانه *sarrāf khāna*. 6 (a banking company) صرافان *sarrāfān*. A bank-bill or a bill of exchange, هندوي خط صراف *khatti sarrāf*, هندی *hundī*.

BANK, *vt. or i.* (inclose with banks) بندر و غ ساختن *bandurūgh-s.* —(put money in a bank) نقد در صراف خانه *nakd dar sarrāf khāna-n.*

BANKER, *n.* صیرف *sarrāf*, زر شناس *sayraf*, قسطار *kistār*, نقاد *shanās*, دستگاه *nakād*. A banker's counter, دستگاه *dast-gāh*.

BANKRUPT, *n.* مفلس *nādār*, متلف *muflis*.

BANKRUPT, *a.* بی نوا *muflis*, افلاس *bīnawā*. To become bankrupt, شدن *iflās-sh.* To make bankrupt, مفلس کردن *muflis-k.*

BANKRUPTCY, *n.* ناداری *nādārī*, شکسته حال *shikasta hāl*, پریشانی *parīshānī*.

BANNER, *n.* علم *nishān*, نشان *ālam*, لوا *lawā*, رایت *rāyat*.

BANQUET, *n.* مهمانی *ziyāfat*, میزبانی *mezbanī*, بزم *mihmānī*. A marriage banquet, مهمانی عروس *mihmānī-i-ārūs*. A royal banquet, مجلس پادشاهانه *majlisi pādshāhāna*, شیلان *shīlān*. A banqueting house, مهمانسرا *ziyāfat gāh*, ضیافت گاه *mihmān sarā*. To give a banquet, مهمانی دادن *mihmānī-d.*

BANQUET, *vt.* عیش و عشرت کردن *āish u āshrat-k.*

BANTER, *n.* مزه *mazh*, خنده *khanda*, تسخر *taskhar*.

BANTER, *vt.* استهزا *mazh-k.* مزه کردن *istihzā-n*, خندیدن *khandīdan*.

BANTLING, *n.* (little child) بچه *bachē*,
پسرک *pisarak*.

BANYAN, *n.* (tree) درخت بن *dirikhti*
banan.

BAPTISM, *n.* معمودية *ma'mudīyat*,
صبغ *sibgh*, تعمید *taāmīd*.

BAPTISMAL, *a.* معمودیتی *ma'mūdi-*
yatī صبغت پیوند *sibghat, paywand*.

BAPTIST, *n.* محمد *muāmmil*.—(the
person baptised) معمودانی *māmūdā-*
nīy. St. John the Baptist, یحیی *yahiyā*.

BAPTIZE, *vt.* تعمید کردن *taāmīd-k.*,
شستن *shustan*. صبغ کردن *sibgh-k.*
To be baptized, تعمید شدن *tāmmud-*
sh., منصبغ بودن *munsabigh-b.*

BAR, *n.* (of a door) تیریس در *tīri-pasi-*
dar, شهر تیر *shih tīr*, زرفین *zurfīn*.
—(obstacle) مانع *manā*, مانع *mānā*,
تعرض *taārruz*.—(the place in court)
بارگاه *bārgāh*.

BAR, *vt.* (a door) سد نمودن *sāddi*
bāb-n., تقفل کردن *takuful-k.*—(obs-
truct) سد کردن *mānī-k*, مانع کردن *sadd-k.*

BARB, *n.* (a horse) اسپ مغربی *aspi-*
maghribī.—(of an arrow) خارتیر *khari-tīr*.—(of a book) خارچنگل *khārī-changhul*.

BARBARIAN, *n.* (foreigner) اعجمی *aājamī*,
غریب *gharīb*.—(cruel man) روستا *mardi zālīm*.—(rustic)
زاده *rūstā-zāda*. Barbarians, رقاب *rikābu'l mazāwid*.

BARBARISM, *n.* (in speech) غلط *ghalat*,
عجمت *ūjmat*.—(ignorance) نادانی *nādānī*,
جهالت *jahālat*. Gross barbarism, جهل مرکب *jehali-murak-*
kab. Notorious barbarism, غلط مشهور *ghilati mashhūr*.

BARBARITY, *n.* بی مروتی *zulm*, ظلم *bī muruwatī*.

BARBAROUS, *a.* (language) اعجم *ājam*,
عورا *āwrā*, وحشی *wahshī*.—(ignorant, rude) نادان *nādān*, بی ادب *bī adab*.—(cruel) بی رحم *bī rahm*,
ظالم *zālīm*.—(foreign) غریب *gharīb*.

BARBAROUSLY, *ad.* (speaking) باغلط *bā ghalat*,
اجنب *tabakan*, "طبقاً" *ajnab*—(rudely) بی ادبانه *bī adabāna*.
—(cruelly) ظالمانه *zālīmāna*.

BARBARY, *n. p.* (in Africa) بربریه *barbarīya*.

BARBED, *a.* ریشدار *rishdār*, خاردار *khārdār*.
A barbed arrow, تیر خاردار *tīri-khārdār*. A barbed book, چنگل خاردار *changuli-khārdār*.

BARBER, *n.* مو تراش *hajjām*, حجام *mu tārāsh*,
سر تراش *sar tārāsh*, دلاک *dallāk*, مزین *muzayyin*.

BARBERRY, *n.* زرشک *zirishk*, بربری *barbarī*.

BARD, *n.* شاعر *shāīr*.

BARE, *a.* 1. (naked) برهنه *barahna*,
عریان *ūryān*. 2. (without covering) ناپوشیده *nāposhīda*. 3. (destitute) معروض *bīkas*. 4. (exposed). معروض *maāruz*.

BARE, *vt.* برهنه کردن *barahna-k.*,
املاس *imlās-s*.

BAREFACED, *a.* شوخ چشم *shūkh chashm*,
گستاخ *gustākh*.—(unmasked) روی واز *ruiwāz*, آشکار *āshkār*.

BAREFACEDLY, *ad.* (openly) پیداً *payda*,
آشکاره *āshkāra*.—(shamelessly) بی شرمانه *bī sharmāna*.

BAREFACEDNESS, *n.* جسارت *jasārat*,
بی شرمی *bī sharmī*.

BAREFOOT, *a.* برهنه پای *muhfī*,
برهنه *barahna pāi*.

BAREHEADED, *a.* سر برهذه *barahna sar*, سروا *sarwā*, سر uryāni-sar.

BARELY, *ad.* قهیرانه *barahnāna*, فقیرانه *fakīrāna*.—(only) مجرد *mujarrad*, فقط *fakt*.

BARENESS, *n.* برهذهگی *bārahnagi*, فقیری *fakīrī*, لاغری *lāghirī*.

BARGAIN, *n.* 1. (agreement) وعده *wa'da*, قرار *karār*, قول *kaul*. 2. (stipulation) معاهده *muāhadat*. 3. (a purchase) خریدگی *kharīdagī*. 4. (a gainful transaction) کمبها *kambahā*.

BARGAIN, *vi.* عهد بازار کردن *bāzār-k.*, عهد *ahd-n.* شرط ساختن *shart-s.* *kharīd farūkht-k.* To strike a bargain, عهد بستن *ahd-b.*

BARGE, *n.* کشتی *kishti*, سفینه *safīna*, زورق *zaurak*.

BARGE-MAN, *n.* نوتی *nūti*, ملّاح *mallāh*.

BARK, *n.* (of a tree) پوست درخت *postī-dirakht*, قشرت *kishrat*.—(boat) سفینه *safīna*.

BARK, *vt. or i.* (peel) پوست کندن *post-k.* To bark (as a dog) عف عف *af af-k.*, لاندن *lāndan*.

BARKING, *n.* قشر کندن (stripping) *kishr-k.*—(as a dog), صوت الکلب *sawtu'l kalb*.

BARLEY, *n.* جو *jaw*, شعیر *shaīr*. A barley bread, نان جون *nānī-jawīn*.

Barley corn, جوی *javī*, شعیرت *shaīrat*.

Barley sugar, آب دندان *ābdandān*.

Barley water, جو آب *jaw āb*.

BARN, *n.* انبار *ambār*, مخزن *makhzan*.

BARON, *n.* بگزاده *beg-zāda*, زعیم *zaīm*, میرزا *mīrzā*.

BARRACK, *n.* خانه سپاهی *khāna-sipāhī*, سر باز خانه *sarbāz khāna*.

BARREL, *n.* برمهیل *barmīl*, دن *dann*, خمره *jarra*. A barrel of wine, خمره *khamra*, شراب *jarrai-sharāb*.—(cylinder) اسطوانه *ustuwāna*. Barrel of a gun, لوله *lola*.

BARREL, *vt.* در برمهیل نهادن

BARREN, *a.* بی عقیم *ākīm*, بی *bī bar*, ویرانه *wairāna*. A barren woman, زن عقیم *zanī ākīma*. A barren season, سال قحط *sālī kaht*. Barren ground, شور بوم *shūri būm*. Partly barren and partly fruitful, بیهوده *bakā*,—(dull) *bīhūda*, احمق *ahmak*.

BARRENNESS, *n.* سترونی *suturwanī*, عقم *akam*, بی حاصلی *bīhāsīlī*. Barrenness of a woman, عقرا لمرات *āker al mar'at*.

BARRICADE, *n.* سد *sadd*, چنبد *chumba*.

BARRICADE, *vt.* مقبص کردن *mikbas-k.*, محافظت *muhārasat-k.*, محافظت نمودن *muhāfizat-n.*

BARRIER, *n.* در بند *dar band*, سد *sadd*, حدود *hadūd*.

BARRISTER, *n.* وکیل *wakīl*.

BARROW, *n.* عرابه کوچک *ārābī-kūchak*.

BARTER, *n.* معاوضه *muāwaza*, مبادله *mubādala*, تجارت *tijārat*.

BARTER, *vt.* معاوضه کردن *muāwazat-k.*, تجارت کردن *mubādala-k.*, تجارت *tijārat-k.*

BASE, *a.* (mean) پائین *pāyin*, کمین *kamīn*, دون *dūn*, فرومایه *farūmāya*, حقیر *hakīr*, سفله *sifla*, Base-born, حرامزاده *harām zāda*. Base money, قلب *kalb*. Base-minded, فرومایه *farū-māya*, دون همت *dūn himmat*.

BASE, *n.* (bottom) پای *pāya*, بنیاد *bun-yād*. The base in music, بم *bamm*.

- The base of a column, پایہ ستون *pāyai satūn*.
- BASE, *vt.* فنا ساختن *hakīr-k.*, حقیر کردن *fanā-s*.
- BASELY, *ad.* نامردانه *hakīrāna*, نادانانه *nā mardāna*,
- BASENESS, *n.* نامردی *hakārat*, حقارت *nā mardī*, مذلت *bad dilī*, بد دلی *mazallat*, دونی *dūnī*.
- BASHFUL, *a.* شرمندہ *sharmanda*, شرمسار *sharmsār*, خجیل *khajil*. To be bashful, شرمیدن *sharm-d.*, شرمیدن *sharmīdan*, خجیل شدن *khajil-sh*.
- BASHFULLY, *ad.* باشرم *bā sharm*, خجیلانه *khajilāna*.
- BASHFULNESS, *n.* شرمندگی *sharman-dagī*, خجالات *sharm sārī*, شرمساری *khijālat*, عار *ār*.
- BASIL, *n.* (sweet herb) ریحان *rayhān*, ناز بوی *nāz-būy*.
- BASILIC, *n.* 1. (palace) سرای *sarāya*, پادشاهی *sarāya pādshāhī*. 2. (church) جامع *jāmī*. 3. (court of justice) درگاه *dargāh*, بارگاه *bārgāh*.
- BASILISK, *n.* (serpent) افعی *āfaī*.
- BASIN, *n.* لگن *lagan*, طشت *tasht*.—(of a river) مَجْرَا *majra*.
- BASIS, *n.* پایہ *pāya*, اساس *asās*, بن *bun*, بنیاد *bunyād*.
- BASK, *vt.* ضحیان نمودن *zahyān-n*.
- BASKET, *n.* سبد *sabad*, زنبیل *zambīl*, سبد *sapad*, کندو خانہ *kandū-khāna*. A basket-maker, سلم باف *salla-bāf*, سبد گر *sapad-gar*. A basket-bearer, سبد دار *sapad dār*.
- BASON, *n.* لگن *tast*, طست *tās*, طاس *lagan*. A table-bason, تَشتِ خَوان *tasht-khān*. A wash-hand bason, دست شوی *dast-shūy*. A bason-maker, طاستگر *tāshtgar*, طاس *tāssās*.

- The art of bason making, طساست *tisāsat*. The bason of a fountain, بازان *bāzān*, حوض *hawz*. An earthen bason, کاسہ سفالین *kāsai sifālīn*. The bason or scale of a balance, طاس ترازو *tāsi tarāzū*.
- BASS, *n.* (in music) بَم *bamm*, A bass-viol, رباب *rubāb*. A bass voice, string or sound, اَبَم *abamm*.
- BASTARD, *a.* (spurious) حرامزادہ *harām-zāda*, خشوک *daīy*, دعی *khashūk*.
- BASTARDY, *n.* حرامزادگی *harām-zādagī*.
- BASTE, *vt.* (beat) زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*.—(stitch) مل کردن *mall-k.*, دوختن *dukhtan*.
- BASTINADO, *n.* ضرب شلاق *zarbi-shalāk*.
- BASTINADO, *vt.* ضرب شلاق کردن *zarbi-shalāk-k.*, تازیانه دادن *tāzyāna-d*.
- BASTION, *n.* برج *burj* (pl. بروج).
- BAT, *n.* (animal) شپره *shappara*, خفاش *khuffāsh*, وطوط *watwāt*.—(a club) کدین *kudīn*, لخت *lakht*, چوب *chub*, چماق *chumāk*.
- BATCH, *n.* دستہ *dasta*.
- BATE, *vt.* کم کردن *kam-k.*, کاستن *kāstan*.
- BATH, *n.* (hot) تَابَخَانہ *tāb-khāna*, گرمابه *garmāba*, گرمایہ *garmāwa*.—(hot or cold) حمام *hammām* (pl. حمامات), غسلخانہ *ghusul-khāna*. The keeper of a bath, حمامی *hammāmī*, گرمابان *garmābān*.
- BATHE, *vt.* شستن *ghusul-k.*, غسل کردن *shustan*.
- BATON, *n.* سردستہ *āsā*, عصا *chub*, چوب *sar dasta*.
- BATTALION, *n.* E. پِلَتَن *paltan*, بَیْراک

- bayrāk*. The colonel or commander of a battalion, کرنیل *karnel*.
- BATTEN, *vt.* (make fat) فریه نمودن *farba-n.*, چربی شدن *charbī-g.*—(to become fat) چربی گشتن *parwarda-sh.*
- BATTER, *vt.* دق *sahk-k.*, دق کردن *dak-k-s.* To batter down, *bar rui zamīn-a.* انداختن زمین بر روی زمین انداختن
- BATTER, *n.* عجین *ājīn.* (paste)
- BATTERY, *n.* مورچه *mūrcha*, مورچه توپخانه *murcha tōpkhāna*, دمدمه *damdama*.
- BATTLE, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārzār*, نبرد *nabard*, رزم *razm*, پیکار *paykār*, (حروب *harb* (pl.)). A field of battle, میدان جنگ *maidāni-jang*, نبردگاه *nabard gāh*. A battle of two, a duel, وقعتیت الاثنین *wakīat-ul isnayn*. To give battle, جنگ کردن *jang-k.* To excite to battle, غولانیدن *golānīdan*. A sea battle, قتال البحر *kitālu'l bahr*. Battle array, صف آرای *saff ārāya*.
- BATTLE-AXE, *n.* تبر *tabar*, تور *tawar*, فأس *fā's*.
- BATTLEMENT, *n.* بارو *kungura*, کنگره *bārū*. The battlements of a castle, فصیل قلعه *fasīli kīlāa*.
- BAWD, *n.* دلال *kurram sāk*, قمرمساق *dallāl*. A female bawd, دلاله *dallāla*.
- BAWDY, *a.* زشت *fāhish* فاحش *zisht*.
- BAWL, *vi.* بانگ زدن *nāra-z.*, نعره زدن *bāng-z.*
- BAWL, *n.* آواز بلند *āwāzi buland*, نعره *nāra*.
- BAY, *a* (horse) سرخندیره *kumayt*, کمیت *surkh-tīra*.
- BAY, *n.* (of the sea) خلیج دریا *khuluji daryā*, خور *khaur*—(laurel tree) دهمست *dahmast*, رند *rand*.
- BAY, *vi.* (bark) نبح کردن *nabh-k.* To hold at bay, بغاوت داشتن *ba tafāwat-d.* To be kept at bay, با بغاوت داشته شدن *bā tafāwat dāshta-sh.*
- BAYONET, *n.* سنگین *sangīn.*
- BAY-WINDOW, *n.* شاهنشین *shāh-nishīn.*
- BAZAAR, *n.* بازار *bāzār.*
- BE, *vi.* شدن *shudan*, بودن *būdan*, هستن *hastan*, باشیدن *bāshīdan*. To cause to be, هستی دادن *hastī-d.* Not to be, نابود شدن *nābūd-sh.* Let it be, بادا *bādā*, باش *bāsh*, باد *bād*, شود *shavā-l*. Let it be as it may, بادا باد *harche bādā bād*.
- BEACH, *n.* کنارِ دریا *kanārai daryā*, لب دریا *labi daryā* (سواحل *sāhil* (pl.)).
- BEACH, *vt.* بر کنارِ دریا دویدن *bar kanāri daryā-d.*
- BEACON, *n.* منارت *ālāmat*, علامت *manārat*. A beacon on a hill, منارت *manārat bar kuh*. A beacon in the sea, نشان در دریا *nishān dar daryā*.
- BEAD, *n.* مهره *dāna*, دانه *muhra*, مورش *mūrish*—(a rosary) تشبیه *tashbīh*.
- BEADLE, *n.* سرهنگ *sarhang*, محضر *muhzir*, شرطی *shuratī*.
- BEAGLE, *n.* صیود *sayūd*.
- BEAK, *n.* منقار *minkār*, نوک *nōk*.
- BEAKED, *a.* منقاردار *minkār dār*, نوکدار *nōkdār*.
- BEAM, *n.* تیر *tīr*, شمشیر *shah tīr*, جابز *jāiz*. The main beam of a house, سیم *sahm*. A transverse beam, سیم *sahm*. Roof beam, پالاری *pālārī*. The beam of a balance, چوب ترازو *chōbi-tarāzū*.

The main beam of a water-mill, ناوسار *nāwsār*. 2 A beam of ray or light, پرتو *partau*, شعله *shāla*. Sun-beams, تیغ شمس *shiāi-āftāb*. تَغِي شمس *teghi-shams*.

BEAM, *vt.* پرتو انداختن *partau-a.*, درخشیدن *darakhshidan*.

BEAMY, *a.* پرتو انداز *partau andāz*, شعله دار *shāula-dār*.

BEAN, *n.* باقله *bākilā*, بقله *baklat*. A French bean, لوبیا *lūbiyā*. A bean-shell, قشر بقله *kashrati baklat*. A vendor of beans, باقلانی *bākillānīy*.

BEAR, *vt. or i.* برداشتن *bardāshtan*, بردن *burdan*, حامل شدن *hāmil-sh.* صبر نمودن (suffer) *hamal-b.* تحمل داشتن *tahmmul-d.* To bear indignantly, بیخوشور شدن *bīhuzūr-sh.* To bear a repulse, محروم ماندن *mahrūm-m.* To bear a loss, ضرر یافتن *zaran-y.* زیان کشیدن *ziyān-k.* To bear away, دفع و رفع کردن *dafā wa rafā-k.* خسارت نمودن *khasārat-n.* To bear arms, ستادن *sitādan*. To bear a child, زادن *silāh-d.* To bear fruit, تولید کردن *tawlid-k.* To bear fruit, میوه نمودن *mewa-n.* حمل گذاشتن *hamal-g.* To bear an office, جاه داشتن *mansab-d.* گذاشتن *jāh-d.* To bear the expense, خرج نمودن *kharch-n.* To bear company, رفیق شدن *ham rāhī-k.* همراهی کردن *rafīk-sh.* To bear date, تاریخ داشتن *tārīkh-d.* To bear down, برباد کردن *barbād-k.* To bear down in argument, الزام کردن *alzām-k.* To bear a grudge, کین گرفتن *kīn-g.* To bear in mind, ذکر ساختن *zīkr-s.*

یاد داشتن *yād-d.* To bear for a harbour, سر چهار بسمت منزل کردن *sari jhāz ba samti manzul-k.* To bear a price گران بها بودن *girān bahā-b.* To bear with, رخصت نمودن *rukhsat-n.* To bear an affection, محبت داشتن *mahabbat-d.* عاشق شدن *āshik-sh.* To bear, or stand off, وا ماندن *wā-m.* واپس رفتن *wāpas-r.* To bear or lean upon, اعتماد ساختن *itimād-s.* To bear rule or sway, سلطنت کردن *salanat-k.* حکم نمودن *hukm-n.* To bear a resemblance, مانستن *mānistan.* To bear up against, مقاومت کردن *mukāwamat-k.* مخالفت کردن *mukhālifat-k.* To bear patiently, صبر داشتن *sabr-d.* To bear witness, شهادت کردن *shahādat-k.* شاهد شدن *shāhid-sh.* To bear out, حراست کردن *hirāsat-k.* حفظ نمودن *hajz-n.*

BEAR, *n.* دب *dubb*, خرس *khirs*, هجرس *hijris*. The constellation of the Greater Bear, دب اکبر *dubbi akbar*, هفت و رنگ مهین *haft warangi mihīn*. The lesser Bear, دب اصغر *dubbi asghar*, هفت و رنگ کیهین *haft-warangi kihīn*.

BEARD, *n.* ریش *rīsh*, لحيه *lihyat*. The beard and mustachios, محاسن *mahāsīn*. Having a large beard, مکنف *zu hillawf mukannaf*. Having a thin beard, کوسه *kosa*. A grey-beard ریش سفید *rīsh-safed*. (Asse's beard) The plant maiden's hair, لحيه الدمار *lihyatu'l himār*. Having the beard of a goat, لحيه التيس *lihyatut-tays*.

BEARD, *vt.* ریش گرفتن *rīsh-g.*

BEARDED, *a.* ریش دار *rīsh-dār*, صاحب خوشه دار (corn) *sāhibi rīsh.* — (corn) *khosha dār*.

BEARDLESS, *n.* *بی ریش* *bī rīsh*, *امرد* *amrad*.

BEARER, *n.* (porter) *بار بردار* *bār bardār*, *حامل* *hammāl*. The bearer of a letter, *قاصد* *kāsīd*, *نامه آور* *nāma āwar*. The bearer of the royal commands, *دارندۀ فرمان* *dārandai farmāni ālīshān*. The bearer of presents, *حاملِ ورق* *hāmili warakut*. A bearer at funerals, *مردگان* *murdagāni bār kash*. A standard-bearer, *علم بردار* *ālam-bardār*.

BEARING, *n.* *باربرداری* *bār bardārī*, *بارکشی* *bār kashī*.—(situation of one place in respect to another), *وضع* *muazā*, *وضعیت* *wazāt*.—(suffering) *subūr*, *بردبار* *burd bār*.—(behaviour) *وضع* *wazā*.

BEAST, *n.* *حیوان* *haywān* (*pl.* *حیوانات*), *چارپا* *chārpā*, *پهیمت* *bahīmat* (*pl.* *پہایم*), *جانور* *jānwar*, *ستور* *sutūr*. A wild beast, *وحشی* *wahshī*, *سبع* *sabī*. A beast (brutal man) *اھل* *ahli taādī*.

BEASTLINESS, *n.* *حیوانیت* *haywānīyat*, *وحشت* *wahshat*.—(lewdness) *فحش* *fahsh*, *شہوت* *shuhwat*.—(nastiness) *نجاست* *najāsat*.

BEASTLY, *ad.* *حیوان خصلت* *haywān khaslat*, *وحشی* *wahshī*.—(lascivious) *فاحش* *fāhīsh*.—(nasty) *نجس* *najis*, *غلیظ* *ghalīz*.

BEAT, *vt.* 1. (strike) *زدن* *zadan*, *ضرب* *zarb-k.*, *کوفتن* *kūftan*. To be beaten, *زده شدن* *zada-sh.*.—(overcome) *غالب شدن* *fath-k.*, *غالب* *ghālib-sh.* To beat (as the pulse) *رگ حرکت نہر* *rag harakat-n.* To beat or dash against, *مصادمت کردن*

musādamat-k. To beat to arms, *حربی زدن* *harabī-z.* To beat on an anvil, *برسندان کوفتن* *bar sandān-k.* To beat back, *باز داشتن* *bāz-d.*, *رفع کردن* *raft-k.* To beat the breast, *سینہ زدن* *sīna-z.* To beat a drum, *دبداب زدن* *dabdāb-z.* To beat down, *خراب ساختن* *hadm-k.*, *خراب* *kharāb-s.* To beat down a price, *قیمت کوس کردن* *kīmat kaws-k.* To beat the hoof, *پیادہ رفتن* *piyāda-r.* To beat up (attack suddenly), *هجوم آوردن* *hujūm-ā.* To beat up (as hunters for game), *خشکامار کردن* *khushkāmār-k.* To beat (mix ingredients) *آمیختن* *āmīkhtan*, *سرشتن* *sarishtan*.—(to throb) *وجف کردن* *wajf-k.*, *برجستن* *bar jastan*.

BEAT, *n.* *ضرب* *zarb*. A beat of the pulse, *پندیوش* *panyūsh*, *نبض* *nabz*, *خج خج* *khakh khakh*. Beat of drum, *آواز طبل* *āwāzi tabl*.

BEATEN, *a.* *زده* *zada*, *ضرب کردہ شدہ* *zarb karda shuda*. A beaten path, *زل طریق* *zillu't tarīk*.

BEATER, *n.* *زنندہ* *zananda*, *ضرب کنندہ* *zarb-kunanda*. A gold beater, *زر سائی* *zar-sāy*, *تنگہ زن* *tanka zan*.

BEATING, *n.* *ضرب کنان* *zarb kunān*, *زنان* *zanān*.

BEATIFIC, *a.* *مبارک* *mubārak*, *سعادت مند* *saādatmand*.

BEATIFICALLY, *ad.* *باسعادت* *bā saādat*, *مبارکانہ* *mubārakāna*.

BEATIFICATION, *n.* *دولتمندی* *daulatmandī*.

BEATIFY, *vt.* *مسعود کردن* *masūd-k.*

BEATITUDE, *n.* *سعادت* *saādat*, *دولت* *daulat*.

BEAU, *n.* *مرد نازنین* *mardi nāznīn*.

BEAUTEOUS, } *a.* خوب صورت *khūb*
 BEAUTIFUL, } *sūrat*, حسین *hasīn*,
 جمیل *jamīl*, صاحب جمال *sāhibi*
 جمال *jamāl*, حسن *husn*, نیک منظر *nek*
 manzar, رعنا *radnā*.

BEAUTIFULLY, *ad.* با جمال *bā jamāl*,
 جمیلانه *dar husn hāl*, در حسن حال
jamīlāna.

BEAUTIFY, *vt.* پیراستن *payrāstan*.

BEAUTY, *n.* خوب صورتی *husn*, نکات
khūb sūratī, جمال *jamāl*, نزاکت
nazākat, رونق *raunak*, زیبائی *zibāiy*,
 زن (lovely woman) *farūgh*. —
 زیباترین *zanī khubsūrat*, صنم *sanam*,
 دلدار *dildār*, *dil ārām*. Incom-
 parable beauty, حسن بی نظیر *husni bi*
nazīr. A miracle of beauty, عجباً *ājbā*.

BEAVER, *n.* سگ آب *sagābī*,
sagī āb.

BECALM, *vt.* ساکن کردن *farū-k.*,
 تسکین نمودن *taskīn-n.*

BECAUSE, *conj.* بنابراین *zīrāke*,
 بنابراین *banābar*, از برای *az barāya*. — (on this
 account) از این سبب *az īn sabab*,
 از این جهت *az barāya īn*, از برای این
az īn jehat, بنابراین *banābar īn*. — (on
 that account) از آن سبب *az ān sabab*,
 از آن جهت *az ān jehat*.

BECK, *n.* اشاره *ishārat*, کرشمه *kirishma*.

BECK, } *vi.* اشاره کردن *ishārat-k.*,

BECKON, } رمز نمودن *ramz-n.*

BECOME, *vi.* or *vt.* لایق شدن *lāyak-sh.*,
 مناسب شدن *shāyīstan*, شایسته
nāsib-sh. — (to be or be made) گشتن
gashtan, گردیدن *gardīdan*, شدن
shudan, بودن *būdan*.

BECOMING, *a.* لایق *munāsib*,
 شایسته *lāyak*, شایسته *shāyista*.

BECOMINGLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*,
 با نزاکت *adabāna*, *bā nazākat*.

BED, *n.* خوابگاه *khāb gāh*, بستر *bistar*,
 فراش *farrāsh*, شبستان *shabistān*. The
 marriage bed, دست پیمان *dast pay-*
mān. A bed of state, سریر *sarīr*,
 مسند *masnad*. The bed of a river,
 رودخانه *rūd-khāna*, مجرای نهر *majrāyī*
nahr. To make a bed گستردن
farrāsh-g., مهی ساختن *mahd-s.* A
 bed-maker, گستر فراش *farrāsh-gustar*.
 A manufacturer of beds, نجاد *najjād*,
 بسترگر *bistar gar*. A bed-fellow, همخواب
hamkhāba. To go to bed, رفتن
ba khāb-r. To be in bed, بودن
bar palang-b., در خواب شدن
khāb-sh. Lying on a bed, بستر نشین
bistar-nishīn. To be brought to bed,
 ولادت نمودن *tawlid-k.*, تراید کردن
wilādat-n. Upon the bed of ease and
 pleasure, در بستر عیش و حضر *bar*
bistari īsh u huzūr. Bed-sheet, چادر
chādar, پالنگ پوش *palang-posh*.

BEDAUB *vt.* زین کردن *ālūdan*,
nam-gīn-k.

BEDAZZLE, *vt.* چهر کردن *jahar-k.*

BED-CHAMBER, خوابخانه *khāb khāna*,
 سروقت *khalwat khāna*,
sar-wakt.

BEDDING, *n.* جامه خواب *jāmai khāb*.

BEDREW, *vt.* تالشیق کردن *zholīdan*,
talsīk-k.

BEDIM, *vt.* تکیسف کردن *kasf-k.*,
 تکیسف نمودن *taksīf-n.*

BEDLAM, *n.* دیوانه خانه *dīwāna khāna*.

BEDLAMITE, *n.* مرد دیوانه *mardi dī-*
wāna.

BEDRENCH, *vt.* از آب پر کردن
pur-k.

BED-RIDDEN, *a.* بستری *bistari*.

BEDROOM, *a.* خوابخانه *khāb-khāna*,
 خوابگاه *khāb-gāh*.

BEDROP, *vt.* چکیدن *chakīdan*.
 BEDSTEAD, *n.* چارپایه *palang*, چارپایه *chār pāya*.
 BED-TIME, *n.* ساعت خواب *sādti khāb*, وقت هجوع *wakti hujūd*.
 BEE, *n.* زنبور *zumbūr*, مگس شهد *magasi shahad*, مگس انگبین *magasi angubīn*, زنبور عسل *zumbūri āsal*. A bee-hive, کندو خانه *kandū khāna*. A black bee, زنبوره *zumbūra*. Bees-wax, موم *mom*, شمع عسل *shamat āsal*. The king (or queen bee) جمل *jahl*. A bee's sting, نیش *nīsh*, ناوک *nāwak*. A swarm of bees, جمع زنبور عسل *jamā zumburi āsal*. A gad-bee, نعره *nuārat*—The bee-eater, (a bird) کاسکینه *kāskina*, زنبوردار *zumbūdar*.
 BEEF, *n.* گوشت گاو *gāvgusht*, گوشت گاو *gushti-gāv*, لحم گاو *lahmi gāv*. Beef-eater, گوشت خوره *gusht khura*.
 BEER, *n.* بوزه *boza*, جعة *jiāt*.
 BEET, *n.* (root) سلق *salk*, پاژو *pāzhū*.
 BEETLE, *n.* (insect) زنبور سیاه *zumburi siyā*, جمل *juāl*, خوزده *khūzda*.— (a mallet) میخ چوب *mekh chōb*. A paver's beetle, میطدت *mītadat*. A fuller's beetle, چنبه *chamba*. A bleacher's beetle, کدین *kudīn*.
 BEFALL, *vt.* نازل واقع شدن *wākt-sh.*, نازل شدن *nāzil-zh.*, بطور آمدن *bazahūr-ā.*, عروض کردن *ārūz-k.*
 BEFIT, *vt.* مناسب شدن *munāsib-sh.*, لایق شدن *lāyak-sh.*, واجب بودن *wājib-b.*
 BEFITTING, *a.* مناسب *lāyak*, مناسب *munāsib*, واجب *wājib*.
 BEFOOL, *vt.* vide DECEIVE.
 BEFORE, *prep.* پیش *push*, پیشتر *push-*

tar, سابق *awwalan*, قبل *kabl*, سابق *sābik*. To be before or opposite, روبرو *rubarū-sh.*, مقابل شدن *mukābil-sh.* Before this, پیش از این *push az īn*. Before that, پیش از آن *push az ān*, پیش از آنکه *push az ānke*. Before and after, پیش و پس *pas u push*. Right before, پیشا پیش *pushā push*. Before all things, قبل من *min kabl*, مقدمه *mukaddaman*. Before the time, پیش زمان *pushi-zamān*, قبل *kabalan*, قبل الزمان *kablaz zamān*. Before dawn, قبل الصبح *kabla's subh*. Before entering, قبل الدخول *kabla'd dukhūl*. Before the mark, قبل العدى *bi kublil ādaf*. Before arrival, قبل وصول *kabli wusūl*. Before some people, قدام البعض *kuddāma'l ba'az*. Before God, عند الله *ind a'llāh*. Before you (in your presence) در حضور شما *dar huzūri-shumā*. Before him, او پیش *pushi u*. Before the eyes, پیش نظر *push nazar*. To come before, پیش آمدن *push-ā*. To bring before, پیش آوردن *push-ā*. To go before (precede) پیش رفتن *push-r*. As before, كما في الاول *kamā fi'l awwal*. Before-mentioned, مزبور *mazbūr*, مذكور *mazkūr*, مشار اليه *mushār ilayhi*. Before all things (firstly) مقدمه *mukaddaman*. Before (sooner) زودتر *zūd tar*.— (superior) اعلى *ālā*, برين *barīn*. Before time, سابق *sābik*, مقدم *mukaddam*.
 BEFOREHAND, *ad.* اولاً *awwalan*, قبله *kabalan*.
 BEFOUL, *vt.* فاپاک *ghalīz-k.*, فاپاک کردن *nāpāk-k.*, آلودن *ālūdan*.
 BEFRIEND, *vt.* vide AID.
 BEFRINGE, *vt.* با طراز *bā terāz-p.*, دیراستن *terāzidan*.

BEG, *vt.* (entreat) درخواست کردن *dar-khāst-k.*, iltimās نمودن *iltimās-n.*, گدایی *khāstan*. To beg alms, گدایی کردن *gadāi-k.*, در بوزه کردن *daryūza-k.*

BEGET, *vt.* زادن *paydā-k.*, پدید آمدن *zādan*, تولید کردن *tawlid-k.*—(produce) ظهور کردن *zahūr-k.*, برآوردن *bar-ā.*, beget esteem, اعتبار جلب کردن *atti-bār jalb-k.*

BEGGAR, *n.* گدا *gadā*, فقیر *fakīr*, سائل *sāil*, مفلس *muflis*, درویش *darwīsh*, قلندر *kalandar*. A beggar's wallet, *tūbra*. A beggar in streets and markets, *jarrāri kucha u bāzār*.

BEGGAR, *vt.* مفلس ساختن *muflis-s.*, حاجتمندی کردن *fakīr-k.*, فقیر کردن *hājatmand-k.*

BEGGARLINESS, *n.* فقری *fakīrī*.

BEGGARLY, *a.* حاجتمند *gadāi*, گدایی *hājatmand*, مسکین *miskīn*, تنگدست *tang dast*, خسته *khasta*.

BEGGARY, *n.* فقر *fuker*, بدینوایی *bī nawāi*, فقری *fakīrī*, تنگدستی *tangdastī*, افلاس *iflās*.

BEGGING, در بوزه گری *daryūza girī*.

BEGIN, *vi.* شروع *āghāz-k.*, آغاز کردن *shurū-k.*, ابتدا کردن *ibtidā-k.*, آغازیدن *āghāzīdan*.

BEGINNER, *n.* شروع کننده *shurū-kunanda*.—(an inexperienced man) نوآموز *nuāmūz*, مرد بی وقوف *mardī bī wukūf*.

BEGINNING, *n.* آغاز *āghāz*, ابتدا *ibtidā*, (اولی *awwal* (pl. اوایل), شروع *shurū*, دیباچه *dībācha*. In the beginning, در ابتدا *fi'l-awwal*, قبل *fi kabl*. The beginning and the end, اول و آخر *awwal u ākhir*. From beginning to end, سراسر *az awwal tā ākhir*, از اول تا آخر

sarāsar, از آغاز تا انجام *az āghāz tā anjām*.

BEGIRD, *vi.* احاطه کردن *bastan*, بستن *ahāta-k.*, حصار ساختن *hisār-s.* To begird with a belt, با میانبند بستن *bā miyānband-b.* Begirt with a sword, مسیف *musīf*. A town begirt, حصار *hisār*.

BEGONE, *interj.* vide AVAUNT.

BEGOTTEN, *a.* زائیده *zāida*, مولود *mawlūd*.

BEGRIME, *vt.* تسوید کردن *taswīd-k.*, سیاه فام ساختن *siya fām-s.*

BEGUILE, *vt.* فریب دادن *farīb-d.*, فریفتن *farīftan*, شیفتن *shīftan*, ساختن *ghadr-s.*

BEGUN, *a.* آغاز شروع کرده *shurū kardā*, آغاز مشروع *āghāz kardā shuda*, شروع *mashrū*.

BEHALF, *n.* واسطه *wāsata*, خاطر *khātir*, در حق تو *dar hakkī tu*. On thy behalf, *dar hakkī khud*.—(for) خود *barāya*, بهر *bahar*.

BEHAVE, *vt.* (manage) عمل نمودن *āmal-n.*, حرکت کردن *harakat-k.* To behave respectfully, ادب بجا آوردن *adab bajā-ā.* To behave elegantly, تظارف نمودن *tazarruf-n.* To behave carelessly, غافل شدن *ghāfil-sh.* To behave well, نیک کردار کردن *nek kirdār k.*, نیکوکاری بجا آوردن *nekukārī bajā-ā.*

BEHAVIOUR, *n.* عمل *harakat*, حرکت *āmal*, طریق *tarīk*, وضع *wazī*, آئین *āyīn*, سلوک *salūk*. Good behaviour, مروت *adab*, آزر *āzaram*, لطف *lutf*. Bad behaviour, ترک ادب *tarkī adab*.

BEHEAD, *vt.* گردن زدن *gardan-z.*,
سر صاف کردن *sar sāf-k.*

BEHEMOTH, *n.* برنیق *birnik.*

BEHEST, *n.* فرمان *farmān*, حکم *hukm*,
امر *amr.*

BEHIND, *prep. ad.* در پس *pas*, پس *pas*,
بعد *baād*, من بعد *mim baād*,
پس من آخر *dar ākab*, در عقب
ākhir. To remain behind, پس ماندن
pas-m. To go behind, در پس رفتن
pas-r. To come behind, عقب آمدن
ākab-ā. Behind the curtain, پس پرده
pasi parda. Behind the wall, پس دیوار
pasi diwar. Behind and before, پس
pas u pesh.—(a little behind)
fāstarak.—(out of sight)
ghāyib.—(inferior) فروتر *farū-*
tar, کمتر *kamtar*. To be behind hand,
muflis u fakīr-sh.

BEHOLD, *vt.* نگریستن *nigrīstan*, نگاه
کردن *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*,
مطالع شدن *mutālī-sh.* To behold
attentively, ایمان نظر کردن
nazar-k. To be beheld, منظور شدن
manzūr-sh.

BEHOLD, *interj.* ایذک *īnak*. Behold
me, ایذکم *īnakam*, لبیک *labbayk.*

BEHOLDEN, *a.* احسانمند *ihsān ma-*
nd, ممنون *mamnūn.*

BEHOLDER, *n.* ناظر *nāzir*.—(witness)
متفرج *shāhid*.—(spectator)
mutafarrij.

BEHOLDING, *p. a.* نگران *nigarān*,
مشاهد *mushāhid.*

BEHOOF, *n.* نوا *nawā*, فایده *fāyada*,
نفع *nafā.*

BEHOOVE, *vt.* مناسب بودن *munā-*
sib-b., لایق بودن *lāyak-b.*, شایستن
shāyīstan, بایستن *bāyīstan*. It

behooves, مناسب است *munāsib ast*,
شاید *shāyad*, رواست *rawā ast*. It
does not behoove, نالایق است *nā-*
lāyak ast, نه شاید *na shāyad*.

BEING, *n.* (existence) هستی *hastī*, وجود
wujūd.—(condition) حال *hāl*, شان
shān.—(creature) مخلوق *makhlūk*.
Beings, خلائق *khalāyak*, آفریدگان
āfarīdagān.—Being (existing) شونده
shawanda, موجود *maujūd*.

BELABOUR, *vt.* ضرب دادن *zadan*,
zarb-d.

BELAY, *vt.* vide BLOCK.

BELCH, *vt.* فراخیدن *farākhīdan*, آروغ
ārūgh-k., آروغ دادن *ārūgh-d.*

BELCHING, *n.* آروغ *ārūgh.*

BELDAM, *n.* دردبیس *pīr zan*,
dardabīs.

BELEAGUER, *vt.* vide BLOCKADE.

BELFRY, *n.* ناقوس خانه *manārat*,
nākūs khāna.

BELIE, *vt.* تقلید کردن (counterfeit)
taklīd-k., صورت معامله نمودن
muāmalā-n.—(calumniate) بهتان
iftirā-k., افترا کردن *buhātān-s.*

BELIEF, *n.* باور (confidence) *bāwar*,
اعتماد *aitimād*.—(in religious mat-
ters) ایمان *īmān*, مذهب *mazhab*
دین *dīn*.

BELIEVABLE, *a.* لایق اعتبار *lāyak ī*
aitibār.

BELIEVE, *vt.* اعتماد کردن *aitimād-k.*,
باور کردن *bāwar-k.* *vi.* (imagine)
پنداشتن *andishīdan*,
pindāshtan.

BELIEVER, *n.* (one who credits) اعتماد
aitimād-kunanda.—(in reli-
gious matters) ایماندار *īmāndār*,
دیندار *dīndār*. The believers, اسلام
islām, مسلمین *muslimīn*.

BELIKE, *ad.* شاید *shāyad*, مگر *magar*.

BELL, *n.* (نواقیس *pl.*) جرس *jaras*, ناقوس *zangūla*.

A small bell, زنگوله *zangūla*. Bells hung round the necks of cattle, &c.,

جلجل *julājil*. To bear away the bell,

گویی بردن *gui-b.* ظفر گرفتن *zafar-g.*

Bell-fashioned ناقوس آسا *nākūs-āsā*.

BELLE, *n.* زن خوبصورت *khirām*, خرام *khirām*, *sani khūb sūrat*.

BELLES-LETTRES, *n.pl.* علم و هنر *ilm u hunar*, فضل و علم *ilm u fazl*, تادیب *tādīb*.

BELLIGERENT, *n.* جنگ آور *jang āwar*, جنگی *jangī*, نبرد ساز *nabard sāz*, رزم کن *razm kun*.

BELLOW, *vi.* و هویت زدن *wahwahat-z.*, نعره زدن *naḍra-z.*

BELLOW, *n.* و هویت *wahwahat*, نعره *naḍra*.

BELLOWS, *n. sing. and pl.* منفخ *minfākh*, منفخ *minfakh* (*pl.* منافخ *manāfikh*).

BELLY, *n.* شکم *shikam*, بطن *batn*, شکمبه *shikamba*, اجواف *ajwāf* (*pl.* جوف *jawf*). The lower belly, تهیگاه *tihīgāh*, پای شکم *pāya shikam*. The belly-ache, پیچش *pechish*, درد شکم *dardi-shikam*, قولنج *kūlanj*. Loosing the belly, شکم ران *shikam rān*, مسهل *mus hal*. Having a large belly, شکمدار *shikamdār*, مبطن *mubattan*. Big-bellied, حامله *hāmala*, باردار *bārdār*. A belly-band, میانبند *miyān band*. A belly full, سیری *sayri*, شبع *shabā*. Burst in the belly, بعیج *baij*, شکست *shikasta*. A slave to his belly, an epicure, شکم بنده *shikam banda*, شکم پرست *shikam parast*. Empty-bellied, تهی شکم *tihī-shikam*.

BELLY, *vi.* (out) بارز نمودن *bāriz-n.*, ناف شدن *nawf-sh.*

BELONG, *vi.* متعلق شدن *mataḍlik-sh.*, انتساب کردن *intisāb-k.*, پیوستن *pay-wastan*, نسبت داشتن *nisbat-d.*, منسوب بودن *mansūb-b.*

BELONGING, *n.* متعلق *mutaḍlik*, منسوب *mansūb*, نسبت دار *nisbat-dār*, متفرع *mutafarrf*, دایر *dāir*.

BELOVED, *a.* محبوب *mahbūb*, معشوق *maḍshūk*.

BELOW, *prep. or ad.* زیر *zer*, فرو *farū*, فرو *farūd*, تحت *taht*,—(inferior) پست *pasat*, فروتر *farūtar*, اسفل *asfal*,—(unworthy) نالایق *nālāyak*. Above and below, زیر و زبر *zer u zabar*, بالا و فرو *bālā u farūd*.

BELT, *n.* کمربند *kamar band*, میانبند *miyān band*.—(girdle) تنگ *tang*, برشک *barshak*. A sword-belt, دوال شمشیر *bandi shamshir*, سیف *duwālī-sayf*.

BEMIRE, *vt.* در با گل آلودن *bā gil-ā.*, وحل پلید کردن *dar wahl palīd-k.*

BEMOAN, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k.*, زاری کردن *zārī-k.*, نالیدن *nālīdan*, غم خوردن *gham-kh.*

BENCH, *n.* محکمه *mahakmat*, دیوانخانه *diwān khāna*, عدالت *ādālat*, محفل قضا *mahfali kazā*, بارگاه *bārgāh*, نشیمن *nisheman*,—(a seat) مصطبات *mistabat*.

BEND, *vt.* خم کردن *kham-k.*, کج کردن *kaj-k.*, پیچیدن *pechīdan*.—(subdue) غالب شدن *ghālib-sh.* To bend or string a bow, کمان را زه *kamānrā zih-k.* To bend the knee, زانو زدن *zānū-z.* To bend the brow, بر چین نمودن *pur chīn-n.* To

- bend one's endeavours, اقدام کردن *ikdām-k.*
- BEND, *n.* خم *kham*, کجی *kajī*, پیچ *pech*. The bend of a river, مہندیہ *mahnīyat*.
- BENEATH, *prep. or ad.* زیر *zer*, فرو *farū*, شیب *sheb*.
- BENEDICTION, *n.* نیایش *duā*, دعا *duā*, نیایش *nayāyish*, برکت *barakat*.
- BENEFACTION, *n.* بخشش *bakhshish*, کرم *karām*, احسان *ihsān*, کرامت *karāmat*, نعمت *nadmat*.
- BENEFactor, *n.* کریم *karīm*, نعم *munīm*, ولی نعمت *neku kār*, نیکوکار *walī nīmat*.
- BENEFactress, *n.* ولایت النعم *walī-yatun nadm*, زن نیکوکار *zani neku kār*.
- BENEFICE, *n.* vide BENEFIT.
- BENEFICENCE, *n.* نیکوکاری *neku kārī*, فضیلت *fazīlat* *khūbī* خوبی *khair*, خیر *khair*, کرم *karam*, نعمت *nadmat*.
- BENEFICENT, *a.* نیکوکار *neku kār*, منعم *sāhibi karam* صاحب کرم *munām*, کریم النفس *karīm un nafs*. Most beneficent, کریم الشان *karīmush-shān*. A beneficent prince, سلطان *sultāni nafā rasān*.
- BENEFICENTLY, *ad.* کریمانه *karīmāna*.
- BENEFICIAL, *a.* فایده مند *fayādamand*, نافع *mufed* مفید *sūdmand* سودمند *nāfi*.
- BENEFICIALLY, *ad.* با نفع *bā nafā*, فایده مندانه *fāyada mandāna*.
- BENEFIT, *n.* نعمت *neku kārī*, نیکوکاری *nīamat*, احسان *ihsān*, انعام *inām*, فایده *fāyada*, سود *sūd*, نفع *nafā*.
- BENEFIT, *vt.* (do good) نیکو کردن *neku-k.*, احسان *khair-k.* خیر کردن *ihsān-k.*, بخشیدن *bakhshīdan*, نافع شدن *manfiāt-s.* ساختن
- nāfi-sh.*—(to gain advantage) انتفاع *intifād-k.*, منتفع شدن *muntafā-sh.*
- BENEVOLENCE, *n.* خیرخواهی *khair khāhī*, خیراندیشی *khair andeshī*, نیکوئی *nekuī*, نیکخواهی *nek-khāhī*, لطف *lutf*, شفقت *shafakat*.
- BENEVOLENT, *a.* خیر خواه *khair khāh*, نیک اندیش *nek-andesh*, صاحب کرامت *sāhibi muruwat*, کریم *karīm*, منعم *munām*.
- BENEVOLENTLY, *ad.* از خیر خواهی *az khair khāhī*, با لطف *bā lutf*, لطفاً *lutfan wa karaman*.
- BENGAL, *n. p.* بنگالہ *bangāla*, جنت البلاد *jannat al bilād*.
- BENIGHT, *vt.* تاریک *shab-b.* شب بودن *tārīk-sh.* شدن
- BENIGN, *a.* کریم النفس *karīm*, مکرم *mukarram*, کریم *karīm*, خوش طبع *khush-tabā*, شفیق *shafik*, مهربان *mihrbān*.
- BENIGNANT, *a.* vide KIND.
- BENIGNITY, *n.* مهربانی *shafakat*, شفیقت *shafakat*, کرم *karam*, لطف *lutf*, مهربانی *mihrbānī*, ملاطفت *mulātifat*.
- BENIGNLY, *ad.* مشفقانه *bā lutf*, با لطف *mushfikāna*.
- BENT, *n.* خم *kham*, کج *kaj*, کژ *kazh*, قصد *māyil*—(of the mind) مائل *kasd*, مشغول *mayl*—(addicted) میل *mashghūl*, منسوب *mansūb*—(declivity) شیب *shīb*, حدور *hadūr*.
- BENUMB, *vt.* بیپوش *āfsurdan*, افسردن *bī-hūsh-n.* نمودن
- BENZOIN, *n.* بارزد *bārzad*.
- BEQUEATH, *vt.* وصیت کردن *wasyyat-k.*, هبه کردن *hiba-k.*
- BEQUEST, *n.* هبه *hiba*, اندرز *andaraz*,

وصیت *wasyyat*. A bequest for pious uses, وقف *wakf*, تحبیس *tahbīs*.
BEREAVE, *vt.* برور گرفتن *ba zūr-g.*, برداشتن *mahrūm-k.*, محروم کردن *bardāshtan*. To bereave of life, کشتن *kushtan*, قتل ساختن *katl-s.* To bereave of hope, نا امید کردن *nā umed-k.* To bereave of dignity, معزول نمودن *madzūl-n.* To bereave of offspring, اهل بال کردن *ihbāl-k.*, متکمل ساختن *muttakal-s.* To bereave of a husband, موثیم کردن *muayyim-k.*
BEREAVEMENT, *n.* vide Deprivation.
BERRY, *n.* دانه *dāna*, حب *habb* (*pl.* حبوب). A blackberry or mulberry, ترمش *tarmush*. Nightshade berries, حب اللہف *habbul lahf*. Myrtle berries, حب فطس *futs*. Turpentine berries, حب البطم *habbul butm*. Laurel-berries, حب الغار *habbul ghār*. The berries of grapes, دانه انگور *dānai angūr*.
BERRY, *vi.* دانه آوردن *dāna-ā.*
BERYL, *n.* بزادی *bazādī*, زبرجد *zabarjad*.
BESCREEN, *vt.* پوشیدن *pūshīdan*, حفظ کردن *hafz-k.*,
BESEECH, *vt.* iltimās-k., درخواست نمودن *arz-k.*, عرض کردن *darikhāst-n.*, نیازیدن *nayāzīdan*.
BESEECHING, *a.* نیازکار *nayāz kār*, نیاز و مبدتہا *nāz u nayāz*, مبدتہا *mubtahil*.
BESEEM, *vt.* مناسب روا بودن *rawā-b.*, مناسب شدن *munāsib-sh.*, شایستگی *shāyīstan*, واجب شدن *wājib-sh.*, لایق بودن *lāyak-b.*
BESET, *vt.* شامل کردن *ahāta-k.*, شامل نمودن *shāmil-n.*,
BESETTING, *a.* مشمول *mashmūl*, محاط *muhāt*.
BESIDE, *prep.* نزدیک *nazlik*, قریب *karīb*, نزد *nazd*.
BESIDES, *ad.* (over and above) مگر

magar, جز *juz*, بغیر *laghayr*.—(more-over) علاوه *tlāwa*. جز آن *juz ān*.—(more than that) زیاده از آن *ziyāda az ān*.
BESIEGE, *vt.* محاصره گرد کردن *gird-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*, احاطه نمودن *ahālī-n.*, گرداگرد کردن *girda gird-k.*
BESIEGED, *p. a.* محصور *muhāsūr*, حصار کرده شده *hisār karda shuda*.
BESIEGER, *n.* محاصر *muhāsir*, حصار گذنده *hisār kunanda*.
BESIEGING, *a.* حصار *hisār*, محاصره *muhāsara*.
BESMEAR, *vt.* vide BEDAUB.
BESMOKE, *vt.* با دود آلودن *bā dūd-ā.*, دخنه کردن *dukhna-k.*
BESOM, *n.* خاک روب *jārūb*, جاروب *khāk rūb*. Besoms for granaries, چوب *chob* پاره *pāra*, محوقت *mahwakut*. A besom maker, جاروب گر *jārūb gar*.
BESOT, *vt.* مدهوش کردن *madhūsh-k.*, بیهوش کردن *sarshār-k.*, بیهوش کردن *bī hūsh-k.* To be besotted with drinking, خمیر شدن *khimmīr-sh.*, مست بودن *mast-b.*
BESPANGLE, *vt.* با صفیحه پیراستن *bā safiha-p.*, تنکم افشاندن *tanka-a.*
BESPATTER, *vt.* (with mud) گل افشاندن *gil-a.*, با نرمط پاشیدن *bā suramīt-p.*—(slander) افترا *buktān-s.*, ساختن *aftirā-k.*
BESPEAK, *vt.* (order) حکم نمودن *hukm-n.*, امر کردن *amr-k.*—(address) گفتن *guftan*.—(forebode) فال گفتن *fāl-g.*—(betoken or show) اظهار کردن *izhār-k.*, نمودن *namūdan*.
BESPREAD, *vt.* گسترده کردن *gustardan*, فراش کردن *farrāsh-k.*
BESPRINKLE, *vt.* پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan*.

BEST, *a.* Superl. بهترین *bahtarīn*,
 خوبترین *khūb tarīn*, نیکترین *niktarīn*,
 افضل *afzal*, احسن *ahsan*, اشرف *ashraf*,
 بسیار خوب *bisayār khūb*. The best of
 kings, گزیده شاهان *guzīdai shāhān*.
 The best book, کتاب مستطاب *kitābi*
mustatāb. Of the best qualities or
 disposition, نیک اوصاف *nek ausāf*.
 The best precepts, وصایای حسنه *wasā-*
yāyi hasana. To have the best (to
 excel) غالب شدن *ghālib sh*. To do
 the best, جد و جهد کردن *jad u jihad-k.*,
 تاکید و اقدام دادن *takayyud wa*
ikdām-d. Best of all, اولاً *awwalan*,
 بی نظیر *bī nazīr*.

BESTEAD, *vt.* vide ASSIST.

BESTIAL, *a.* حیوان سیرت *haywān*
sīrat, وحشی *wahshī*.

BESTIALITY, *n.* حیوانیت *haywānīyat*.

BESTIR, *vt.* بذل همت زدن *bazli*
himmat-z.

BESTOW, *vt.* بخشیدن *dādan*,
 بخشیدن *bakhshīdan*, عطا کردن *ātā-k.*,
 صرف کردن *ināyat-k.*—(expend) کردن
sarf-k., بذل ساختن *bazl-s.*—(place)
 نهادن *nihādan*, تسکین کردن *taskīn-k.*
 To bestow in marriage, عقد نکاح کردن
akdi nikāh-k., ازدواج ساختن *azdawāj-s.*
 To bestow attention or endeavour,
 بذل همت کردن *bazli himmat-k.*,
 بذل مقدور و سعی موفور دادن
makdūr u sayī maufūr-d.

BESTREW, *vt.* vide SCATTER.

BESTRIDE, *vt.* فوج سوار شدن *fuj sawār-sh.*

BET, *n.* شرط *shart*, سبق *sabk*, بحث
bahs, گرو *giraw*.

BET, *vt.* گرو بستن *shart-k.*,
 گرو کشیدن—گرو کردن—گرو دادن
giraw-b., (گرو نهادن) *murāhana-n.*
 or

BETAKE, *vt.* نزدیک رفتن *nazdik-r.*,

نزدیک رسیدن *nazlik-r.*, To betake
 one's self to a thing, بذل سعی جمیل
bazli sayi jamīl-d. To betake
 one's self to arms, سلاح گرفتن *silāh-g.*
 To betake one's self for protection or
 flight, حمایت نیاز کردن *himāyat*
nayāz-k., گریختن *gurikhtan*.

BETEL-NUT, *n.* فوفل *faufal*.—(leaf)
 تانبول *tāmbūl*.

BETHINK, *vt.* اندیشه فکر نمودن *fikr-n.*,
 اندیشه کردن *andīsha-k.*

BETIDE, *vt.* واقع شدن *wākī-sh.* Woe
 betide thee! وای *wāi*.

BETIMES, *ad.* بروقت *bar mahl*,
 علی الفور *bar wakt.*—(soon) زود *zūd*,
 بامداد *ālal faur.*—(dawn) *bāmdād*,
 سحر *sahr*.

BETOKEN, *vt.* نامزدن *namūdan*,
 اشارت *ishārat-k.*, آگاه ساختن *āgāh-s.*

BETRAY, *vt.* بر دست دادن *bar dust-d.*,
 خیانت نمودن *ghadr-k.*, غدر کردن
khayānat-n., افشا کردن *ifshā-k.*

BETRAYER, *n.* غدر کننده *ghadr kunanda*,
 خائن *khāyīn*.

BETROTH, *vt.* منسوب کردن *mansūb-k.*,
 املاک ساختن *nāmzad-k.*, نامزد کردن
imlāk-s., دست پیمان کردن
paymān-k.

BETROTHAL, *n.* vide ESPOUSALS.

BETTER, *a. ad.* بهتر *bahtar*,
 خوبتر *khūbtar*, افضل *afzal*, اصلاح
aslah, نیکتر *nektar*.

BETTER, *vt.* خوبتر *bahtar-k.*,
 ترقی (improve) نمودن *khūbtar-n.*
 استحكام ساختن *tarakkī-k.*,
 غالب شدن (surpass) *istihkām-s.*
 غالب شدن *ghālib-sh.*

BETTOR, *n.* شرط کننده *shart kunanda*,
 گرو کننده *giraw kunanda*.

BETWEEN, *pr.* در میان *miyān*,

dar miyān, بین *bayn*, مابین *mā bayn*.
Between themselves, در میان یکدیگر
dar miyāni yak dīgar. Between
equals, بین الاقران *bayna'l akrān*.
To place between, در میان نهادن
dar miyān-n. To interpose between,
توسط نمودن *tawassut-n*.

BETWIXT, *pr.* vide BETWEEN.

BEVEL, *n.* هنجاره *hanjāra*.

BEVERAGE, *n.* شرب *sharbat*, شربت
shurb, هنج *hanj*.

BEVY, *n.* گروه *fauj*, فوج (company)
gurūh.—(of birds) گنج *ganj*, طيور
tayūr.

BEWAIL, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k.*,
زاریدن *zārīdan*, گریه کردن *giriya-k.*,
نالیدن *nālīdan*.

BEWARE, *vi.* پرهیز داشتن *parhīkhtan*,
حذر کردن *ijtināb-k.*, اجتناب کردن
hazar-k., آگاه بودن *āgāh-b.*, مطلع شدن
mutlī-sh.

BEWILDER, *vt.* سرگردان کردن
sargar-dān-k., پریشان *gumrāh-s.*, همراه ساختن
parīshān-n., از راه بردن *az rāh-b.*

BEWITCH, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*, سحر
sahr-k., افسون کردن *afsūn-k.*—
(charm) نواختن *nawākhtan*.—(affect)
ملايم کردن *mulāyam-k.*

BEWRAY, *vt.* عذر کردن *ūzr-k.*—(show)
نمودن *namūdan*,

BEYOND, *pr. ad.* (on the further side of)
پیش از *ān taraf*, عبور *ubūr*.—(before,
farther) پیشتر *pesh*, پیشتر *peshtar*,
گذشته *guzashta*. Beyond bounds, از
حد گذشته *az hadd guzashta*. Beyond
measure, فوق *fauk*, الحد *alhad*. Beyond
the river, ماورالنهر *mā warā'un nahr*.
Beyond hope, بلا امید *bilā umed*,
فوق المأمول *faukal māmūl*.

BEZEL, *n.* نگین خاتم *nagīni khātim*.

BIAS, *n.* عطف *ātf*, میل *mayl*.

BIAS, *vt.* تافتن *mā'il-k.*, میل کردن
tāftan, میل کردن *mayl-k.* To be biased,
مایل شدن *ma'il-sh*. To put one out
of his bias, اضطراب کردن *iztirāb-k.*

BIB, *n.* طفل دوشوان *doshwāni tiḡl*.

BIBBER, *n.* می پرست *bukerīy*, می
mai parast.

BIBLE, *n.* کتاب مقدس *tawrīt*, توریت
kitābi-mukaddas. The Mahomedan
bible, القرآن *al korān*.

BIBULOUS, *a.* کاغذ نشاف *jāzib*, جاذب
kāghazi nashshāf.

BICIPITAL, *a.* صاحب دو سري *du sarī*, صاحب
sāhibi du sar.

BICKER, *vi.* ستیز *ganaz-k.*, غنر کردن
sitīz-k.

BICORPORAL, *a.* اهل دو تن *ahli do*
tan.

BID, *vt.* (order) فرمان دادن *farmūdan*, حکم
hukm-n., امر کردن *amr-k.* To
bid one go, اذهب کردن *izhāb-k.* To
bid one make haste, شتابانیدن *shitā-*
bānīdan.—(invite) دعوت کردن *da'ī-*
wat-k. To bid for, بیع نمودن *ba'i-n.*
—(at a sale) سوام کردن *suwām-k.* To
bid adieu, الوداع گفتن *al widā'g.* To
bid good day, سلام دادن *salām-d.*,
خیرباد گفتن *khairbād-g.*

BIDDER, *n.* سوام کننده *kharīdār*, خریدار
suwām kunanda.

BIDDING, *n.* امر *farmān*, فرمان
farmāyish.

BIDE, *vt.* vide ENDURE.

BIENNIAL, *a.* سنندین *do sāla*, دو ساله
sanataīn.

BIER, *n.* تابوت *janāza*, جنازه *tābūt*.

BIFARIOUS, *a.* مضاعف *dutā*, دو
muzāāf, دو قسم *du kism*.

BIFEROUS, *a.* هر سال دوبار میوه دار *har sāl dū bār mewa dār.*

BIFORM, *a.* صاحب دو صورت *sāhibi du sūrat.*

BIFURCATED, *a.* دو شاخه *do shākha.*

BIG, *a.* بزرگ *buzurg*, جسيم *jasīm*, کلان *kalān*. Big with child, حامله *hāmala*, باردار *bārdar*. Big with pride, متکبر *maghrūr*, مغرور *mutakabbir*.

BIGAMIST, *n.* صاحب وسني *wasnī*, دو عورت *sāhibi du āurat.*

BIGAMY, *n.* دو عورت داري *du āurat dārī.*

BIGLY, *ad.* با کبر *bā kibr.*

BIGNESS, *n.* بزرگي *jasāmat*, جسامت *buzurgī*, فراخي *fas hat*, فسحت *farākhī*.

BIGOTED, *a.* متعصب *mutadassib.*

BIGOTRY, *n.* عبادت تعصب *taāssub*, وسوسه *waswasa*, باطل *ibādati-bātil*, ایمان باطل *īmāni bātil*.

BILE, *n.* زهره *zahra*, صغرا *safrā*.

BILGE, *vt.* غرق شدن *ghark-sh.*

BILINGUAL, *a.* صاحب دو زبان *sāhibi du zabān.*

BILIOUS, *a.* صفراوي *safrāwī.*

BILK, *vt.* vide CHEAT.

BILL, *n.* منقار *nōk*, (of a bird) نوک *minkār*.—2 (hatchet) داس *dās*, داسه *dāsa*.—3 (an account) حساب *hisāb*.—4 (note of hand) دستاویز *dastāwīz*.—5 (bond) تمسک *tamassuk*.—6 (assignment or order for the payment of money) تذخوایه *tankhāh*. Bill of parcels or invoice, سیاهه *siyāha*. Bill of exchange, حواله نامه *barāt*, برات *hawāla nāma*, هندی *hundi*. Bill of sale, بیعنامه *baīnāma*, قبایله *kabāla*.

BILLET, *n.* نامه *nāma*, خط *khat*, رقمه *rukā*, کاغذ *kāghaz*.

BILLOW, *n.* موج *mauj*. The dashing of the billows, تلاطم امواج *talātami amwāj*.

BILLOW, *vi.* متلاطم نمودن *mutalātim-n.*

BILLOWY, *a.* موجدار *mauwāj*, متلاطم *maujdār*, متلاطم *mutalātim*.

BIN, *n.* کلبه *kulba*, انبار خانه *ambār khāna*.

BIND, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, و بستن *wā bastan*, قید کردن *kayd-k.*, عقد ساختن *ākd-s.*, سد ساختن *sadd-s.*

To bind hard or firmly, بستن *basakht-b.* To bind and oblige, و بنده *banda wa basta-k.* To bind in chains, بستن زنجیر کردن *bastai zanjīr-k.* To unloose and then bind, گاه حل *gāh hall gāh shadd-s.*

To bind a book, گاه شد ساختن *mujallid-k.* To bind round, مصرور ساختن *masrūr-s.* To bind over, کفیل کردن *kafīl-k.* To bind an apprentice, شاگرد کردن *shāgird-k.*

BINDER, *n.* بند کننده *band kunanda*. A binder of books, جلد گر *jild gar*, مجلد *mujallid*.

BINDING, *n.* بستگی *bāstagī*, بند *band*. The act of binding a book, جلد بندی *jild bandī*.

BIND-WEED, *n.* لبلاب *lablāb*, سرنده *sirand*.

BINOCULAR, *a.* اهل دو چشم *ahlī du chashm*, دور بین *dūrbīn*.

BIOGRAPHER, *n.* ناقل *nāqil*, راوی *rāwī*, مورخ *muwarrikh*.

BIOGRAPHY, *n.* روایت *rawāyat*, نقل *nakl*, تاریخ *tārīkh*, تذکره *tazkara*.

BIPARTITION, *n.* مناصفه *munāsafat*, تنصیف *tansīf*.

BIPED, *n.* دو پایه *ahl do pā*, دو پا *do pāya*.

BIPENNATED, *a.* اهلر دو بال *ahli du bāl.*

BIPETALOUS, *a.* دو برگی *du bargī*.

BIRCH, *n.* غُوش *gūsh*, غُوشَة *gūsha*.

BIRD, *n.* پرندہ *paranda*, طایر *tāyir*, مرغ *murgh*. A rapacious bird, طایر

جارجت *tairijārihat*. Birds of passage, قواطع *kawātî*. The bird of paradise,

هما *humā*. A singing bird, گویا *guyā*.
Abounding in birds, مطارة *matārat*. A

flock of birds, طير متاوي *tayrimutāwī*.
A dealer in birds, طيورى *tuḡūrī*. An

aquatic bird. مرغ آبی *murghī ābī*.
Belonging to birds. طیرانی *tayrānī*.

A bird's bill, منقار *minkā'r*. A bird-cage, قفس *kafas*. A bird-call, طر ناء.

tayrī nāi. A bird's comb, **تاجک**
tā'izh. A bird's talon, **تازگ** *chama*

Bird's dung, **يخال** *yakhāl*. A bird

Bird-lime, دبق *dibk*. A bird's nest, ١٠٠٠

IRTH, *n.* پیدایش *paidāyish*, مولود

The pangs of child-bird, وضع حمل *was'ah hamal*.

wazâ hamal.—(lineage) اصل *asl*,
نسل *nasl*, نسب *nasb*, خاندان *khān-*

dān, نژاد *nizhād*. Noble birth, شرفیت
sharfīyat. Of noble birth, پاک نژاد

pāl nizhād. Of mean birth, بد نژاد
bad nizhād.

BIRTHDAY, *n.* روز ولادت *rūzi wilādat*,
روز میلاد *rūzi milād*, سالگره *sālgirih*,

BISECTION, *n.* تَصْفِيفٌ *tansīf*, مَنَاصِفَتٌ
munāsafat, مَشَاوَرَتٌ *mushātarat*.

BISHOP, *n.* مجتهد *mujtahid*, اسقف *uskuuf*.

BISHOPRIC, *ā*. اسقفیت *uskūfiyat*.

BISON, *n.* گاو دشتی *gāwi dashtī.*

BISSEXTILE, *n.* سال کبیسه *sāli kabīsa.*

BIT, *n.* پاره *pāra*, پارچه *pārcha*, ریزه *reza*,
ذره *zarra*, قطع *kataâ*. A bit of gold,

زهره *zuhbat*, پاره زر *pāraizar*. A bit
of bread, پاره نان *pārai nān*. A bit

of cloth, رُقعت *rukât*, پیدم *pina*. Bit
by bit, پاره پاره *pāra pāra*, قطع قطع

katâ katâ. A bit or mouthful, ذواله
nawâla. لقمه *lukma*. The bit of a

bridle, لگام lagām, چماخ chamākh.
BITCH n. سگِ ماری sagi mārah. کلبه

BITE, *vt.* گازیدن *qazidan*, گاز گرفتن *qazidan*

bā dandān-g.—(cheat) فریفتن *farīf-*
tan. دند کردن *ghadr-k.* To bite (as

BITTERN, *n.* ماهی خواره *māhī khāra*,
بو تیمار *butīmār*.

BITTERNESS, *n.* مرارت *talkhī*, سختی *marārat*, *murr.*—(severity)
سرزنش *sakhtī*, ظلم *zulm.*—(reproach)
سازش *sarzanish*—(calamity) آفت *āfat*, بلا *balā*.

BITUMEN, *n.* نفت *naft*, کیر *kīr*.

BITUMINOUS, *a.* نفتی *naftī*, کیری *kīrī*.

BIVOUC, *vt.* پاس داشتن *pās-d.*

BLAB, *vt.* پرده دری کردن *fāsh-k.*, فاش کردن
parda darī-k.—*vi.* مکتیر شدن *mīksīr-*
sh., پر گوئی نمودن *purgui-n.*

BLACK, *a.* سیاه *siyāh*, سیم *siyah*, اسود
aswad, تیره *tīra*, تاریک *tārīk*, شوم
shūm, شبگون *shabgūn*. Black in the
face, سیاه روی *siyāh-rui*. A black
man, حبشی *habashī*. Clad in black,
سیاه پوش *siyāhpūsh*. Black and white,
اسود و ابيض *aswad wa abiyaz*.

BLACK, *n.* سیاهی *siyāhī*.

BLACK, }
BLACKEN, } *vt.* سیاه کردن *siyāh-k.*,

اسود نمودن *aswad-n.*—(to become
black) سیاه گشتن *siyāh-g.*—(to dark-
en) تاریک کردن *tārīk-k.*

BLACKGUARD, *n.* مردام *mirdām*,
و بش *wabash*, حرام زاده *harām-zāda*.

BLACK-LEAD, *n.* کحل *kahl*, کحل *kīhāl*.

BLACKNESS, *n.* سیاهی *siyāhī*, سواد
sawād, حمت *hummat*.

BLACKSMITH, *n.* آهنگر *āhangar*,
بکار *bakkār*, حداد *haddād*. A black-
smith's hammer, سح *suhum*.

BLADDER, *n.* مثانه *masāna*, آبدان *ābdān*.

The bladder of an ox, فوف *fawf*.

The bladder of a fish, نفاخت *nuffa-*
khat. The gall-bladder, مراره *marāra*.

BLADE, *n.* (the leaf) ساق *sāk*, برگ
شاخچه *barg*. Blade of grass, گیا

shākchari giyāh. A sword blade, تیغ
tegh, صغیحت *safīhat*.

BLADE-BONE, *n.* شانه *shāna*, پشته
pushta.

BLAIN, *n.* آبله *ābilah*.

BLAMABLE, *a.* گناه کار *jarīm*, گناه کار
gunāhgār, تقصیر وار *taksīr wār*, مذموم
mazmūm.

BLAMABLY, *ad.* جریمانه *jarīmāna*.

BLAME, *n.* گناه *gunāh*, تقصیر *taksīr*,
خطا *khatā*, جرم *jirm*.—(censure)
غیبت *ghībat*, زبان درازی *zabān darāzī*.

BLAME, *vt.* ملامت *ilzām-k.*, الزام کردن
malāmat-k., ذم دادن *zamm-d.*
To be blamed, مذموم بودن *mazmūm-*
b., ملامت کرده شدن *malāmat kardā-*
sh.

BLAMEFUL, *a.* پر جریمت *pur jarīmat*.

BLAMELESS, *a.* بی تقصیر *bī taksīr*,
بی گناه *bī gunāh*, معصوم *maḥsūm*, پاک
pāk, آزاد *āzād*.

BLAMEWORTHY, *a.* واجب الذمیم
wājibuz zamīm.

BLANCH, *vt.* سپید کردن *bayāz-k.*, سپید
suped-g. سپید گشتن *suped-s.*, ساختن

BLAND, *a.* ملایم *mulā-*
yam, شیرین *shīrīn*, نازک *nāzūk*.

BLANDISH, *vt.* vide CARESS.

BLANDISHMENT, *n.* ناز *nāz*, شیوه
shewa, تملق *tamalluk*, کرشمه *kīrīsh-*
ma, خاطر نوازی *khātir nawāzī*.

BLANK, *a.* (white) سفید *sufed*, ابيض
abyāz, پژمرده *pazhmurda*.—(unwrit-
ten) ساده *sāda*, نامکتوب *nā maktūb*.
—(vacant) خالی *khālī*, تهی *tihī*.

BLANK, *n.* (void space) فراغ *farāgh*,
خوار *kharā*.—(an unwritten paper)
کاغذ نا مکتوب *kāghazi nā maktūb*.

BLANKET, *n.* گلیم *gilīm*, عبا *ābā*,
شارگون *shād gūna*.

BLANKLY, *ad.* سفیدانه *sufedāna*.

BLASPHEME, *vt.* کفر گفتن *kufṛ-g*.

BLASPHEMOUS, *a.* کفرگویان *kufūr*, کفرگویان *kufṛ-guyān*.

BLASPHEMY, *n.* کفر *kufṛ*, کفرگویی *kufṛ gūi*.

BLAST, *n.* (of wind) درر *dīrar*, نفخت *naḥat*. The blast of a trumpet, نغمه *naghmai naḥīr*. A contagious blast, نفخت ساری *naḥati-sārī*.

BLAST, *vt.* (blight) پژمرده کردن *pazhm-urda-k*, برقان نمودن *yarkān-n*. To blast a design, قصد محروم کردن *kasd mahrūm-k*. To blast one's reputation, ریسوایی نمودن *riswāi-n*.

BLAZE, *n.* شعله زدن *shulā-z*—(to be conspicuous) ظاهر شدن *zāhīr-sh*—(to publish) اظهار کردن *izhār-k*.

BLAZON, *n.* (coat of arms) علامت *ālāmat*, نشان *nishān*—(celebration) اشتیهار *ishtihār*, شهرت *shahurat*.

BLAZON, *vt.* علامت کردن *ālāmat-k*—(embelish) آراستن *ārāstan*—(celebrate) اشتیهار کردن *ishtihār-k*.

BLEACH, *vt.* سفید کردن *sāf-k*, صاف کردن *sufed-k*, سفید کردن *sufed-k*, سفید کردن *sufed-k*.

BLEACHER, *n.* سفیدگر *gāzur*, سفید فام دهنده *sufed fām dehan-da*, جامه شوی *jāmai shuī*.

BLEAK, *a.* (cold) سرد *sard*, بارد *bārid*, سرد *bard*.

BLEAKNESS, *n.* سردی *sardi*, سردی *sarmā*.

BLEAR, *vt.* رمه کردن *ramad-k*.

BLEAR-EYE, *n.* رمه *ramad*.

BLEAT, *vi.* لاس *su'āj-k*, نواج کردن *lads-s*.

BLEAT *n.* لاس *su'āj*, نواج *sā'j*, لاس *lads*.

BLEED, *vi. vt.* (shed blood) خون ریختن *khūn-r*, خون افشاندن *khūn-a*—(to

open a vein) رگ زدن *rag-z*, خون ریختن *fasd-k*—(to lose blood) خون ریختن *khūn rizān-n*—(to die) مردن *murdan*.

BLEEDING, *n.* خون ریزی *khūn rezī*, خون افشانی *khūn afshānī*—(flowing of blood) جاری *khūn jāri*, نوار *nuār*—(letting blood) فصد *fasd*, رگ *rag zanī*. Bleeding at the nose, خون جاری از بینی *khūn jāri az binī*, رعا *ruāf*.

BLEMISH, *vt.* عیب داغ نهادن *dāgh-n*, عیب رسوایی (defame) *āib dār-k*—دشنام دادن *riswāi-s*, دشنام *dush-nām-d*.

BLEMISH, *n.* عیب *āib*, داغ *dāgh*—(reproach) رسوایی *riswāi*, دشنام *dushnām*.

BLEND, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, آمیزش کردن *sarishtan*, آمیزش *āmīzish-k*.

BLESS, *vt.* (to make happy) خیر دعا *du'āi khair-g*, مبارک کردن *mu-bārakī-d*—(consecrate) خاص کردن *khāss-k*, فدا نمودن *fidā-n*—(praise) ستایش کردن *tahsīn-k*, شکر گفتن *shukr-g*—(to bless God) فیروز کردن *firōz-k*.

BLESSED, *a.* مبارک *mubārak*, مسعود *mas'ūd*, خجسته *khujasta*, مایمون *mai-mūn*, بخندیار *bakhtiyār*. The blessed, اهل جنت *ahli jinnat*.

BLESSEDLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*, بالخیر *bil'khair*.

BLESSEDNESS, *n.* سعادت *saādat*, بخت *daulat*, مبارکی *mubārakī*, برکت *barakat*, اقبال *ikbāl*, نصیب *nasīb*. Eternal blessedness, تقدیس *takdīs*—(sanctity) خالد *khalīd*, طهارت *tahārat*.

BLESSING, *n.* دعای خیر *barakat*, تبریک *tabrik*,
duāi khair, آفرین *āfrīn*.

BLEST, *a.* خجسته *khujasta*.

BLIGHT, *n.* سرما برد *sarmā-burd*, صر
sarr, آفت *āfat*, حس *hass*.

BLIGHT, *vt.* پژمرده کردن *pazhmurda-k.*

BLIND, *a.* کور *kūr*, نابینا *nābīnā*, ضریر
zarīr. Blind of an eye, یک چشم
yak chashm, اعور *adwar*.

BLIND, *vt.* بی نور کردن *kūr-s.*, نور ساختن
bī nūr-k.—To be or become blind,
کور شدن *kūr-sh.*, ضریر شدن *zarīr-sh.*
To be blind at night or purblind,
شب کور شدن *shab kūr-sh.*—(to
deceive) غیب کردن *ghabn-k.*

BLIND, *n.* پرده (screen) *parda*.—(pre-
tence) بهانه *bahāna*, مکر *makr*.

BLINDFOLD, *a.* چشم پوشیده *chashm*
poshīda, چشم دوخته *chashm dūkhṭa*.

BLINDFOLD, *vt.* چشم پوشیدن *chashm-p.*
چشم نابینا کردن *chashm nābīnā-k.*

BLINDLY, *ad.* کورانه *kūrāna*, علی العمی
ālal āmyā.

BLINDNESS, *n.* کوری *kūrī*, نابینائی
nābīnāī, ضرارت *zarārat*.

BLIND-SIDE, *n.* ضعیف *zabūnī*, زبونی
zaāf, غفلت *ghaflat*.

BLINK, *vi.* غمز *chashm-z.*, چشم زدن
ghamzi āyn-n.

BLISS, *n.* عیش *āshrat*, عشرت *āish*,
سعادت *saādat*, مبارکی *mubārakī*,
فرخندگی *farkhundagī*.

BLISSFUL, *a.* مسعود *masūd*.

BLISSFULLY, *ad.* مبارکانه *mubārakāna*.

BLISTER, *n.* نغطم *nafta*, آبله *ābilah*.

BLISTER, *vt.* غدنک *ābilah-k.*, آبله کردن
ghadang-k.

BLITHE, *a.* شاد *shād*, خرم *khurram*,
خوش دل *khush dil*.

BLITHELY, *ad.* شادمانه *shādmāna*, با
نشاط *bā nashāt*.

BLITHENESS, *n.* نشاط *shādī*, شادی
nashāt.

BLOAT, *vt.* درج *katāt-n.*, حطاط نمودن
darj-d.

BLOCK, *n.* (of wood) تیرۀ درخت *tūrī-*
dirakht, کنده هیزم *kundai hizam*.
A butcher's chopping block, کفجول
kafjūl.—(an obstacle) پابند *pā band*,
مانع *mānī*.

BLOCKADE, *n.* محاصره *hasr*, حصر
muhāsara, احاطه *ahāta*.

BLOCKADE, *vt.* سد کردن *sadd-k.*,
احاطه *girdā gird-s.*, گرداگرد ساختن
ahāta-k., محاصره کردن *muhāsa-*
ra-k.

BLOCKHEAD, *n.* بی وقوف *ahmak*, احمق
bī wukūf, نادان *ablah*, *nādān*.

BLOCK-HOUSE, *n.* vide FORT.

BLOKISH, *a.* کند *kund*, کودن *kaudan*,
باحر *bāhir*.

BLOKISHNESS, *n.* احمقی *ahmakī*.

BLOOD, *n.* خون *khūn*, دم *damm*,
خوبیشی (relation) *surkhāb*.—(lineage)
kheshī, قرابت *kurābat*.—(tempera-
ment of mind) نژاد *nizhād*, نسب
nasb, مزاج *mizāj*, سرشت
sarisht. Blood (murder) قتل *katl*,
حیات (life) *kushtanī*.—

To shed blood, (offspring) ولد *hayāt*.
katl-k. خون ریختن *khūn-r.* قتل کردن
To let blood, رگ زدن *rag-z.* فصد کردن
fasd-k. To besmear with blood, باخون
bā khūn-ā. Stained with blood,
khūn ālūda. Of noble blood,
pāk nizhād, شریف *sharīf*.

BLOOD, *vt.* باخون آلودن *bā khūn-ā*.

BLOODINESS, *n.* خون آلودی *khūn*
ālūdi, خون آلودگی *khūn ālūdagī*.

BLOODLESS, *a.* خون بی *bī khūn*,
بی دم *bī damā*.

BLOODSHED, *n.* خون ریزی *katāl*,
khūn rezī.

BLOOD-SUCKER, *n.* زلو *zalu*, زرو *zaru*,
خونی *devcha*.—(murderer) *khūnī*,
جلاد *jallād*.

BLOOD-THIRSTY, *a.* خون خوار *khūn*
khār, ظالم *zālīm*.

BLOODY, *a.* خونی *khūnīn*, دم *dammā*,
دم *damarwīy*, خون آلوده *khūn ālūda*.
Of a bloody colour, خون رنگ *khūn*
rang.—(sanguinary) خون آشام *khūn*
āshām, خون خوار *khūn khār*.

BLOOM, *n.* شگوفه *shigūfa*, غنچه *ghuncha*,
ورد *ward*.—(of youth) *ānfawān*.

BLOOM, *vi.* شگوفه کردن *shiguftan*,
شگوفه *shigūfa-k*.

BLOOMING, *a.* شگوفه کننده *shigūfa*
kunanda, زهرنما *zahr numā*.

BLOOMY, *a.* شگوفه دار *gul dār*, گل دار
gul dār, پر گل *pur gul*.

BLOSSOM, *n.* or *vi.* vide BLOOM.

BLOT, *n.* (obliteration) محو *mahw*,
دغ *afw*, رقم کش *rakm-kash*.—(spot)
ناموس *dāgh*, عیب *āib*.—(disgrace)
namūs, رسوائی *riswāī*. Blot of ink,
دغ سیاهی *dāghi-siyāhī*.

BLOT, *vt.* رقم کش کردن *rakm kash-k*,
ناموس *mahw-s*.—(disgrace)
ناموس کردن *riswāī-s*, رسوائی ساختن
nāmūs-k.

BLOTCH, *n.* دغ *dāgh*.

BLOTTING-PAPER, *n.* کاغذ نشاف *kā-*
ghazi nushshāf.

BLOW, *n.* ضرب *zarb*, مشت *musht*,
کوب *kūb*, مصادمت *musādamat*,
تپانچه *tapāncha*. To strike a blow, ضرب
zarb-z.

BLOW, *vi.* (as wind) وزیدن *wazīdan*,
نفخ کردن *naflh-k*.—(with the mouth)
دمیدن *damīdan*, پف دادن *puf-d*.—
(breathe) دم زدن *dam-z*, تنفس کردن
tanaffus-k.—(fill with wind) پرباد کردن
purbād-k, منفوخ ساختن *munfūkh-s*.
To blow the nose, خمیدن *khamīdan*.
To blow up or swell, آماسیدن
āmāsīdan.—(sound an instrument)
نواختن *nawā-khtan*, نای زدن
nāyi-z. To blow a horn, نفخ صور کردن
naflhi sūr-k. To blow upon, با دم گرم
bā dam garm-k.—(treat with
contempt) حقارت ساختن *hikārat-s*.

BLOWER, *n.* نفخ کننده *nāflkh*,
نافخ *naflkh kunanda*. A blower of glass,
قداح *kaddāh*. A blower of the flute,
&c. نی زن *naya zan*.

BLOWING, *p. a.* نفخ *naflkh*, ورزان
شگوفندگی *warzān-n*, وزیدگی *wazīdagī*,
شگوفندگی *shigūftagī*.

BLOW-PIPE, *n.* نای *nāe*.

BLUBBER, *vi.* نالیدن *girīstan*,
nālīdan.

BLUDGEON, *n.* چوب *balkārī*, بقاری
chōb.

BLUE, *a. n.* کبود *kabūd*, نیلی *nīlī*,
نیلگون *nīlgūn*, لاجورد *lājward*,
ارزق *arzak*. Of a deep blue, کبودی
kabūdī, زرقم *zurkum*. The blue gem,
(turkoi) پیروزه *pīrūza*.

BLUE, *vt.* نیل کردن *nīl-k*, کبود
ساختن *kabūd-s*.

BLUENESS, *n.* نیلغام *kabūdī*,
نیلغام *nīlfām*, لاجوردی *lājwardī*.

BLUFF, *a.* متکبر *mutakabbir*,
گستاخ *gustākh*, تند *tund*, درشت
durusht.

BLUNDER, *n.* خطا *sahw*, سهو
kusūr, تقصیر *taksīr*, غلط
ghalat.

BLUNDER, *vi.* *ghalat-k.* خلط کردن
khatā-k. خطا کردن
kasūr-k. قصور کردن

BLUNDERHEAD, *n.* *lhatā-kunanda,* ابله *ablah,* احمق *ahmak.*

BLUNT, *a.* (not sharp) *kund,* نا تیز
nā tez, ناشناس *bī āb.*—(dull)
nāshanās, نادان *nādān,* بی عقل *bī ākl.*—(ill bred)
bī nazākat, بی نزاکت
nā latīf. نا لطیف

BLUNT, *vt.* *kalīl-k.* کند ساختن
kund-s.—(to weaken appetite)
zabt-k. ضبط کردن

BLUNTLY, *ad.* *kalīlāna,* با ترک
bā tarki adab. To behave bluntly,
tarki adab-n. ادب نمودن
To speak bluntly, *dar wajai gustākh-g.* در وجه گستاخ گفتن

BLUNTNESS, *n.* *kundī,* بلادیت
balādat, کودنی *bī āklī,* بی عقلی
ahmakī. احمقی

BLUR, *n.* *dāgh,* لکه *laka,* عیب *āib,* داغ

BLUR, *vt.* *āib-k.* لکه ساختن
laka-s. لکه ساختن

BLURT, *vt.* *gustākhāna-g.* گستاخانه گفتن
ghāfilāna-kulām-n. غافلانه کلام نمودن

BLUSH, *vi.* *khaḥlat-k.* خجالت کردن
khaḥal-sh. شرم داشتن
sharm-d. شرم داشتن
nang-d. ننگ داشتن

BLUSH, *n.* *khaḥlat,* سرخ روی
surkh rūi, حجاب *hajāb,* شرم
sharm. At the first blush or sight,
ba nazari auwal. Over spread with
blushes, *khaḥlat kash.* خجالت کش
Raising blushes, *khaḥlat-angīz.* خجالت انگیز

BLUSHING, *n.* *khaḥlat numa.* خجالت نما
sharminda. شرمینده

BLUSHINGLY, *ad.* *bā sharm,* با شرم
bā khaḥlat. با خجالت

BLUSTER, *n.* (noise) *gaugā,* هنگامه
hangāma, نهات *nuhāt.*—(boasting)
lāf, فخر *fakhr.* لاف

BLUSTER, *vi.* (roar) *nuhāt-k.* نهات کردن
—(as the wind) *bādi* باد
rozgār-b.—(as the sea) *lahb-s.*—(boast)
lāf-z. لاف زدن

BOAR, *n.* *khanzīr,* خوک
khukī nar. A wild boar, *gurāz.* گراز

BOARD, *n.* (plank) *takhta,* لوح
—(a court of jurisdiction) *ādālat.*—(table)
sufra.—(food)

khōrāk. A shoemaker's cutting-board,
takhtaī kafshgar. کفشگر

BOARD, *vt.* (cover with boards) *takhta bandī-k.* تخته باندی کردن
To board a ship, *dar jehāz,* در جهاز
mahwal-k. محمول کردن

BOARDING-SCHOOL, *n.* *mad-rasa* مدرسه

BOARISH, *a.* *khanzīrī,* حیوانی
haiwānī.—(brutal) *bī rahm* بی رحم
nā tarāshīda. نا تراشیده
zālīm. ظالم

BOAST, *n.* *lāf,* خود فروشی
farūshī, بارنامه *bār nāma.*

BOAST, *vi.* *lāf-z.* لاف زدن
lāwīda. To boast of wealth,
nāzīdan. نازیدن

BOASTER, *n.* *lāf zan,* خود کام
khud kām.

BOASTFUL, *pur tasalluf,* پر تصلف
fakhrat. فخرت

BOASTING, *n.* *lāf zanān,* فخر
fakhr kunān. فخر کردن

BOAT, *n.* *kishti,* کشتی
safīna, کشتی گذاره *zaurak.* A ferry boat,
kishti guzāra, معبر *maābar.*

BOATMAN, *n.* *mallāh,* خلاصی
kishti-bān. کشتی بان

BOB, *n.* (blow) *zarb,* زخم *zakhm.* ضرب

—(flout) *washya*.—(ear-ring) *gūshwār*.—(any thing pendulous) *āwang*, *āwā*.
BOB, *vt*, ضرب کردن *zarb-k*.—(cheat) *ghadr-s*.—(hang loose) *āwīkhta-sh*.—(ridicule) *khandā rīsh-k*.
BOBBIN, *n*, ماسوره *māsūra*.
BODE, *vt*, اختر گفتن *fāl-n*, *akhtar-g*, شگون دادن *shugūn-d*, دلالت کردن *dalālat-k*.
BODILY, *a. ad*, بدني *jismānī*, جسماني *badanī*. — (essential) ذاتي *zātī*, حقيقي *hakīkī*. Bodily food, غذاي جسماني *ghazāi jismānī*.
BODING, *n*, اختر *fāl*, شگون *shugūn*, *akhtar*.
BODKIN, *n*, رفش *rafsh*, درفش *dirafsh*. A bodkin for the hair, سر خاره *sar-khāra*.
BODY, *n*, بدن *badan* (*pl*, ابدان *tan*), (جسد *jasad* (*pl*, اجساد or جسود), (تنها *andām*, (اجسام *jism* (*pl*, اندام *shakhs*. A dead body, لاشه *lāsha*, مردار *murdār*. A body corporate, حرفت *hirfat*, عرفت *ūrfat*. To be one body and one soul with another, باکسي همجنس و همجان شدن *bā kasi hamjins wa hamjān-sh*. Natural bodies, اجسام طبيعت *ajsamī tabiāt*. To nourish the body, تن پرور *tan parwar-k*. A collective body, طایفه *tāyifa*, جمع *jamā*, *jamād*. A great body, کثیر جمع *jamāi kasīr*. To assemble a body of troops, لشکر *lashkar jamā-k*. A body of armed men, سپاه *sipāh*, عامت *āmat*. Any body, کسی *kasi*, فرد *fard*. Somebody, فلان *fulān*, یکی *yakī*.

Nobody, هیچکس *hech kas*. There is nobody, کسی نیست *kasī nīst*. Every body, هرکس *har kas*, هر یکی *har yakī*. A busy body, فضولي *fuzūlī*. Strong of body, زور آور *zōr āwar*, پهلوان *pahel-wān*. Bigness of body جسمات *jismāt*.
BOG, *n*, گلاب *gil-āb*, اجم *ajm*.
BOGGLE, *vi*, (hesitate) شبیهت داشتن *shubhat-d*, شک نمودن *shak-n*.— (start) جهیدن *jaulān-k*, جولان کردن *jahīdan*.
BOIL, *vi. vt*, جوشیدن *jūshīdan*, جوش *jūsh-k*. To boil food, پختن *pukhtan*. To cause to boil, جوشانیدن *jūshānīdan*. To boil (as the blood), ثواران الدم شدن *sawarānuddam-sh*.
BOIL, *n*, دنبل *dumbal*.
BOILER, *n*, جوش کننده *jūsh kunānda*. — (kettle) هرکاره *har-kāra*, دیگ *degh*.
BOILING, *n*, جوشش *jūshish*, پزان *pazān*, جوشان *jūshān*. Boiling, نضج *nazkh*. (A pot) boiling over, نفوت *nafūt*.
BOISTEROUS, *a*, سخت *sakht*, تیز *tez*, تند *tund*, شدید *shadīd*, ضربی *zarbī*, حربی *harbī*.
BOISTEROUSLY, *ad*, از زور *az zūr*, ضربانه *zarbāna*. To behave boisterously, زور کردن *zūr-k*, جفا کردن *jafā-k*.
BOISTEROUSNESS, *n*, شدت *shiddat*, غضب *ghazab*, قهر *kahr*, سختی *sakhtī*, حرب *harb*, ضرب *zarb*, جبر *jabr*.
BOLD, *a*, بی باک *bī bāk*, بهادر *bahādur*, شیر مرد *sher mard*, شجاع *shujād*, دلیر *dilīr*, دلور *dilāwur*.—(impudent) بی شرم *bī sharm*. To make bold (inspire with courage), دلور ساختن *dilāwar-s*.—(speak freely) عرض کردن *iltimās-k*, شیر مرد شدن *arz-k*. To be bold, شیر مرد شدن *sher mard-sh*.

BOLDLY, *ad.* بهادرانه *bahādurāna*,
دایرانانه *dilīrāna*.

—(impudently) گستاخانه *gustākhāna*,
باشوخ چشم *bā shūkh chashm*.

BOLDNESS, *n.* دلوری *dilīrī*, جرأت *shujāāt*,
دلآوار *dilāwarī*, شجاعت *shujāāt*,
اقدام *jarāat*. Boldness and timidity,
احجام و *ikdām u ihjām*.—(impu-
dence) بی شرمی *shukhī*, شرمی *sharmī*.

BOLE, *n.* گل سرخ *gili armanī*, گل ارمنی *gili surkh*.

BOLSTER, *n.* بالش *bālīsh*, بالین *bālīn*,
تکیه *takya*.

BOLSTER, *vt.* تکیه کردن *takya-k*.

BOLT, *n.* (of a door) دربند *darband*,
نرماده در *chumba*, پشکله *pishkila*,
nar mādaī dar.—(arrow) تیر *tīr*,
زولانه *zawlāna*, (fetter) پرتاب *partāb*.
صاعقه *pā band*. A thunderbolt, صاعقه
sāika, آدرخش *ādrakhsh*.

BOLT, *vt. vi.* (of a door) سد باب نمودن
saddi bāb-n., بند کش نهادن *band-
kasha-n.*—(fetter) در زنجیر نهادن
dar zanjīr-n.—(sift) پیختن *pīkhtan*. To
bolt out (sally forth), خروج کردن
khurūj-k. To bolt one out of doors,
kasīrā az birūni dar-k.

BOLTER, *n.* غربال *gīrbāl*.

BOLUS, *n.* لقمه *lukma*.—(a large pill)
قرص *kurs*, حب *habb*.

BOMB, *n.* غبار *ghubāra*.

BOMBARD, *vt.* غبار انداختن *ghubāra-a*.

BOMBARDMENT, *n.* هجوم با غبار
hujūm bā ghubāra.

BOMBAST, *n.* مبالغه *mubālagha*, لاف
lāf zanī.

BOMBASTIC, *a.* منفوخ *manfūkh*.

BONA FIDE, *a. or ad.* راست *rāst*,
صادق *sādīk*.

BOND, *n.* (for debt, &c.) تمسک *tamas-
suk* (*pl.* تمسکات), دستاویز *dastāwīz*.
—(ligament) بند *band*, قید *kayd*.—
(union) رشته *rishta*, سلسله *salsala*,
اتفاق *ittifāk*.

BOND, *a.* مقبوض *makbūz*, گرفته *girifta*.

BONDAGE, *n.* غلامی *bandagī*, قید *kayd*,
غلام *ghulāmī*, اسیری *asīrī*,
گرفتاری *giriftārī*.

BONDSMAN *n.* غلام *ghulām*, عبد *abad*.
—(security) ضامن *zāmin*, کفیل *kafīl*.

BONE, *n.* استخوان *ustukhān*, عظم *azm*
(*pl.* عظام). A piece of bone, استخوان
ustukhān pāra. The jaw-bone,
لهزمت *lihzimāt*. The two jaw-bones,
لهزمتان *lihzimātān*. Joint-bones (of
the heel), کعب *kaāb*.—(of the hands
and feet) کعس *kads* (*pl.* کعاس).—
(of the elbow) کعبرت *kuāburat*.—
(of the back) شرخوب *shurkhūb*,
خرزالظهر *kharaẓu'z zhahr*. The bones
of the arm, انقاء *ankā*. The bones of
the fingers, العا *alā*. The shank-bone,
شیتالنگ *shitālang*. The hip-bone, ور
warr. The neckbones, نضی *nazīy*.
The collar-bone, ترقوت *tarkuwat*.
The knee-bone or pan, سر زانو *sarizā-
nū*. A broken bone, شکسته
ustukhāni shikasta. A bandage for
a broken bone, استخوان بند *ustukhān
band*. A bone with meat upon it,
عرق *ārkh*. A bone or die, کعبت *kaābat*.
A carious bone, ریمت *rimmat*, رمیم
ramīm. Small boned, رخود *rikhwadd*.
BONE-SETTER, *n.* شکسته بند *shikasta
band*, مجبور کننده *majbūr kunanda*,
جابر *jābir*, مؤجر *muajir*.

BONFIRE, *n.* آتش بازی *ālish bāzi*, پرواز *parwāza*.

BONITO, *n.* (fish) بیدیت *baynīs*.

BONMOT, *n.* مزه *mazh*, بذله *bazla*.

BONNET, *n.* کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.

BONNILY, *ad.* بالطف *bā lutf*.

BONNY, *a.* vide HANDSOME.

BONUS, *n.* (advantage) فایده *fāyada*.

— (premium) بخشش *bakhshish*, پاداش *pādāsh*.

BONY, *a.* پر استخوان *puri ustukhān*, استخواندار *ustukhāndār*.

BOOBY, *n.* سر بیسامان *sari bi sāmān*.

BOOK, *n.* کتاب *kitāb* (*pl.* کتب *nāma*, نسخه *nuskha*, دفتر *daftar* (*pl.* دفاتر *sifr* (*pl.* اسفار). The most excellent book, کتاب مستطاب *kitābi mustatāb*.

The book of God, کتاب الله *al kitāb allāh*. An account-book, دفتر *daftar*.

A day-book, روزنامه *rōz nāma*. A cash-book, آورجه *āwarja*. The book of life, دفتر اعمال *daftari aṭmāl*. Various books, کتب گوناگون *kutubi gunāgūn*.

The title of a book, کتابت *kitābat*.

The original or first copy of a book, اصل کتاب *asli kitāb*.

BOOKBINDER, *n.* مجلد *mujallid*, جلد گر *jild gar*.

BOOK-BINDING, *n.* جلد گری *jildgarī*.

BOOK-CASE, *n.* کتب دان *kutub dān*, زمامت *zammāmat*, رف *raff*.

BOOKISH, *a.* طالب علم *tālibi ʿilm*, مدرس *mudarris*.

BOOK-KEEPING, *n.* حساب نویسی *hisāb nawīsī*, شمردگی *shumurdagī*.

BOOK-KEEPER, *n.* شمارگیر *shumārgīr*, محاسب *muhāsib*.

BOOKSELLER, *n.* کتب فروش *kutub-farūsh*, صفار *saffār*, صحاف *sakhāf*.

BOOK-SHOP, *n.* کتب خانه *kutub khāna*.

BOOKWORM, *n.* کتابی *kuttābī*.

BOON, *n.* بخشش *bakhshish*, انعام *inām*.

BOON, *a.* vide GAY ; MERRY.

BOOR, *n.* vide CLOWN.

BOORISH, *a.* بی ادب *bī adab*, ناشناس *nā shanās*.

BOORISHNESS, *n.* بی ادبی *bī adabī*, روستایی *rūstāyī*.

BOOT, *n.* موزه *mūza*, خف *khuff*, تساخین *tasākhīn*. Upper boots, موق *mūk*.

The toe of a boot, موزه چنگ *changī mūza*. The lining leather of boots, صلال *silāl*. The upper leather of boots, سر موزه *sari mūza*. Old or patched boots, نقل *nakl* (*pl.* نقال). To put on boots, موزه پوشیدن *mūza-p.*, تخف شدن *takhaffuf-sh*.

BOOT, *n.* (advantage) فایده *fāyada*, سود *sūd*.

BOOT, *vt.* فایده نمودن *fāyada-n.*, سود دادن *sūd-d.* To boot (over and above) علاوه *ālāwa*, با فایده *bāfāyada*.

BOOTH, *n.* خیم *khaima*, سایبان *sāya-bān*, خرگاه *khargāh*.

BOOTLESS, *a.* بی فایده *bī fāyada*, بی معنی *bī madnī*.

BOOTY, *n.* غنیمت *ghanīmat* (*pl.* غنائم *ghārat*, یغما *yaghmā*).

BORAX, *n.* تنگار *tangār*, بورق *būrak*.

BORDER, *n.* کنار *kanār*, کناره *kanāra*, جانب *dāman*, حاشیه *hāshīya*, سرحد *jānab*. The border of a country, سرحد *sarhadd*, سرزمین *sar zamīn*. One living on the borders, نشین *nishīn*. Hostile borders, غور *sughūr*. A governor of the borders, مرزبان *marzbān*.

BORDER, *vi.* بر سرحد شدن *bar sar*

hadd-sh. vt.—(to ornament with a border) *bā razha-p.*
 BORE, *vt.* سوراخ کردن *suftan*, سوراخ کردن *surākh-k.*, سفلیدن *siflidan*.
 BORE, *n.* سوراخ *sūrākh*, رخنه *rakha*.
 BOREAL, *a.* شمالی *shimālī*.
 BOREAS, *n.* باد شمال *bādi shimāl*, نسیم شمال *nasīmī shimāl*.
 BORER, *n.* سوراخ کن *minkab*, سوراخ کن *sūrākh-kun*.
 BORN, *p. p.* پیدا شده *payda shuda*, زاده *zāda*, مولود *maulūd*. Born to great fortune, بلند کوكب *buland kaukab*. To be born, زادن *zādan*, پیدا شدن *paydā-sh*. Base born, حرام زاده *harām-zāda*.
 BOROUGH, *n.* قصبه *kasba*, شهر *shahr*.
 BORROW, *vt.* عاریت گرفتن *āriyat-g.*, قرض گرفتن *istiārat-k.*, وام گرفتن *karz-g.*, وام گرفتن *wām-g.*
 BORROWER, *n.* استعارت کننده *istiārat kunanda*.—(debtor) *karzdār*.
 BOSH, *n.* گدازف, بیپوده *gazāfi bihoda*, سخی نا فرجام *sakhuni nā farjām*.
 BOSOM, *n.* سینه *sīna*, بر *bar*, بغل *baghal*, آغوش *āgūsh*. The upper part of the bosom, سرسینه *sarī-sīna*. A bosom friend, وفادار *wafādār*, یارخار *yārighār*.
 BOSOM, *vt.* در بغل گرفتن *dar baghal-g.*, آغوش کردن *āghūsh-k.*—(inclose in the bosom) *dar sīna-n.*
 BOSS, *n.* (stud) پشیزه *pishīza*.—(nail) میخ *mekh*. The boss of a shield, ناف سپر *nāfi sipar*. A boss-seller, فلاس *fallās*.
 BOTANIC, *a.* چمن پیوند *chaman paywand*, نبات منسوب *nabāt mansūb*.
 BOTANIST, *n.* اهل چمن *ahli chaman*, نبات دان *nabāt dān*, نباتی *nabātīy*.

BOTANY, *n.* علم نبات *ilmi nabāt*, اهلایت چمن *ahlīyati chaman*.
 BOTCH, *n.* (mark) داغ *dāgh*.—(sore) دنبل *dumbal*.—(patch) پینه *pīna*.
 BOTCH, *vt.* با دنبل آلودن *bā dumbal-ā*.—(patch clothes) پینه دوختن *pīna-d.*—(do unskillfully) نمودن *nādānī-n.*
 BOTH, *a. & pron.* هر دو *hardu*, همدیگر *hamdīgar*. Both hands, هر دو دست *har du dast*, بدان *yadān*. Both worlds, هر دو عالم *hardū ālam*, دارین *dārain*, کونین *kaunain*. Both the seas, هر دو جانب *bahrīn*. Both sides, هر دو طرف *hardu jānib*, *hardu taraf*. From both sides, از هر دو طرف *az har du taraf*, از جانبین *az jānabīn*.—Both (as well as), با *bā*, مع *mā*.
 BOTHER, *vt.* vide TEASE, PERPLEX.
 BOTTLE, *n.* شیشه *shīsha*, صراحی *surāhī*, آبکش *ābkash*, ظرف *zarf*. The stopper of a bottle, وفاق *wifād*. A bottle of hay, ابالت *ibālat*.—(fly) عنتر *āntar*.
 BOTTLE, *vt.* در شیشه نهادن *dar shīsha-n.*
 BOTTOM, *n.* زیر *zer*, تحت *taht*, پائین *pāyīn*, تن *tih*, اصل *asl*, بن *bun*. The bottom of hell, قعر جهنم *kaīri jahannam*. The bottom of the sea, river, &c. شنار *shinār*. A bottom (ship) جهاز *jehāz*. The bottom or keel of a ship, انبار جهاز *ambāri jehāz*—(profundity) عماق *īmāk*, غور *gawr*.—(limits) حد *hadd*, سرزمین *sar za-mīn*. Bottom (last resort), امید پستترین *umedi pastarīn*.—(dregs) درد *durd*. The bottom of a mountain, کوه *buni kūh*. The bottom of a street, وشیت *pazhan*. A bottom or clew, وشیت *washīāt*. To the bottom (completely),

بِالْبَهَامِ *bīt tamām*. At the bottom,
 فِي الْفَعْرِ *ba pāyīn*, فِي الْكَادِرِ *fil'kadr*.
 From top to bottom, *az bālā tā pāyīn*,
az sar tā pā, *az sar tā pā*,
 سَرَّاسَر *sarāsar*.

BOTTOM, *vt.* (found upon) بِنَا كَرْدَن
banā-k., بَنِيَاد نَمُودَن *bunyād-n.*—(to
 wind a clew) تَوَشِيْع كَرْدَن *tawshīd-k.*

BOTTOMLESS, *a.* بِي پَايِيْن *bī tih*, بِي
bī pāyīn. The bottomless abyss, غَمَر
ghamr.

BOUGH, *n.* شَاخ *shākh*, فَرْع *fard* (*pl.*
 فُرُوع *fāj*).

BOUNCE, *vi.* ضَرْط كَرْدَن *zart-k.*—(boast)
 لَاف زَدَن *lāf-z.*

BOUNCE, *n.* (noise) ضَرْط *zart*, غَوَا
ghaughā, هَنْكَام *hangāma*.—(sudden
 blow) ضَرْبِ نَاقِهَانِي *zarbi nāgihānī*.
 —(boast) لَاف *lāf*.

BOUND, *n.* (boundary) حَدِّ *hadd*, مَرَحَدِّ
sar hadd, سَرزَمِيْن *sar zamīn*. Beyond
 bounds, *az hadd berun*. To go beyond bounds,
az hadd gashān, جَسْتَان *justān*.
 Bounding (a doe) نَفَزَان *nafazān*.

BOUND, *a.* مَمْنُون *mamnūn*.

BOUND, *vt.* (limit) حَدِّ كَرْدَن *hadd-k.*,
 تَحْدِيْد نَمُودَن *tahdīd-n.*—(spring)
 جَسْتَان *jastan*, نَفَزَان كَرْدَن *nafazān-k.*
 To be bound, بَنْد شَدَن *band-sh.*, بَسْتَم
basta-b. To be bound in chains,
 بَسْتَم زَنْجِيْر شَدَن *bastai zanjīr-sh.* With
 hands and neck bound, *bā dast wa gardan basta*.
 Tongue-bound, بَسْتَم زَبَان *bastai zabān*.
 Having the feet bound, *pā basta*.

BOUNDARY, *n.* حَدِّ *hadd*, مَرَحَدِّ *sar*
hadd, سَرزَمِيْن *sar zamīn*, مَنزَل
man-zul. Hostile boundaries, مَرْزُوم *marz-*

būm, مَرْزُومِيْن *marzi samīn*. A bound-
 ary stone, اُرْفَت *urfat* (*sing.* اُرْف).

BOUNDLESS, *a.* بِي نِهَآيَت *bī nahāyat*,
az hadd berūn.

BOUNDLESSNESS, *n.* بِي پَايَانِي *bī*
pāyānī.

BOUNTEOUS, *a.* جَوَانْمَرَد *javānmard*,
 عَطَا بَخْش *ātā bakhsh*, سَخِي *sakhī*,
 فَايْز رِيْز *faiz riz*, كَرِيْم *karīm*.

BOUNTEOUSLY, *ad.* جَوَانْمَرَدَانِه *javān-*
mardāna, كَرِيْمَانِه *karīmāna*, پَا سَخَاوَت
bā sakhawāt.

BOUNTIFUL, *a.* vide BOUNTEOUS.

BOUNTIFULLY, *ad.* vide BOUNTE-
 OUSLY.

BOUNTY, *n.* بَخْشِش *bakhshish*, عَطَا *ātā*,
 كَرَم *karam*, بَذَل *basl*, سَخَاوَت *sakhā-*
wat, سَخَا *sakhā*.

BOURN, *n.* vide BOUND; TORRENT.

BOUT, *n.* (turn) بَار *bār*, نَوْبَت *naubat*,
 يَكْت بَارِي *martaba*. At one bout, يَكْت
 بَارِي *yak bārgī*, دَفَاعَت *dafaāt*.

BOW, *n.* كَمَان *kamān*, قَوْس *kūs*. The string
 of a bow, شِرَآء *shirād*. The rainbow,
 قَوْسِ كَمَانِ *kusī kamāni*, سَام *sām*. A cross-bow,
 كَمَانِ *kamāni*, گُرُوْهَآ *guruhā*. A bowmaker,
 كَمَانِ *kamān*, گَر *gar*, كَمَانِ *kamān* سَاز *sāz*. A bow for
 a fiddle or other instrument, زَخْم *zakhma*.
 A bow used in dressing cotton, مَنْدَف *mindaf*.
 To shoot with bow and arrow, تِيْر اَنْدَاخْتَن *tīr-a*.
 The notch for the string at the end of a bow,
 گُوشَه كَمَانِ *goshaī kamān*. To bend a
 bow, كَمَانِ كَشِيْدَن *kamān-k.*—(noose)
 كَمَانَد *kamand*, خَم *kham*. A bow used
 by turners, وَاخ *wākh*.

BOW, *n.* (reverence) كُورْنِش *kurnish*,
 رَكَعَت *rakādt.*—(salutation) سَلَام *salām*,
 تَكْرِيم *takrīm*.

BOW, *vt.* (bend) کج کردن *kaj-k.*, خم *kham-k.*, خمیدن *khamīdan*. To make a bow, سر نهادن *sar-n.*, سلام دادن *salām-d.* To bow the knee, زانو زدن *zānū-z.*—(subdue) ضبط نمودن *sabt-n.*, تسخیر کردن *taskhīr-k.*—(sink under pressure) پایمال شدن *pāyamāl-sh.*

BOW-BENT, *a.* معطوفة *mātūfut.*

BOW-CASE, *n.* کماندان *kurbān*, کمان *kamān jola*.

BOWEL, *n.* روده *rūda*, جگر بند *jigar-band*. *n. pl.*—(compassion) مهربانی *mīhrbānī*, شفقت *safakat*. A pain in the bowels, برنس *barnas*. Wind in the bowels. حجیف *hajif*.

BOWEL, *vi.* vide PIERCE.

BOWER, *n.* گلگشت *gulistān*, گلگشت *gulgasht*.

BOW-HAND, *n.* دست راست *dasti rāst*.

BOWL, *n.* ساغر *jām*, جام *payāla*, قدح *sāghir*, کداح *kadah*.

BOWL, *vt.* غلطانیدن *ghaltānīdan*.

BOW-LEGGED, *a.* طرقاء *lām-sāk*, لام ساق *tarkā*.

BOWMAN, *n.* کمانگیر *kamāndār*, کماندار *kamāngīr*.

BOX, *n.* 1 صندوق *sandūk*, تپنگو *tapangū*. A small box, صندوقچه *sandūkcha*, حقه *hukka*. A box maker, صندوقگر *sandūkgar*. A tinder-box, قداح *kaddāh*, آتش زن *ātish-zan*. A sugar-box, شکرستان *shakristān*. A snuff-box, مسعط *musut*. A drug-box, قفدان *kafadān*. An ointment-box, قرز *kurz*. A dice-box, پشت *pishk*. 2 (a blow) طپانچه *latmat*, مشت *musht*, تپانچه *tapāncha*. A box on the ear, چپله *chayla*.

BOX, *vi.* (fight with the fist) مشت زدن *musht-z.*

BOXER, *n.* مشت زن *musht zan*, سوت *sūk leunanda*.

BOX-TREE, *n.* شمشاد *shimshād*, بقس *baks*.

BOY, *n.* پسر *pisar*, کودک *kūdak*, طفل *tifl*, صبی *sabīy*, بچه *bacha*. A servant boy, خادم *khādim*, ملازم *mulāzim*. A mulatto boy, خلاسی *khilāsī*.

BOYHOOD, *n.* طفلیت *pisarī*, طفلی *tifliyat*, طفلی *tiflī*.

BOYISH, *a.* پسر *pisarī*, وش *bacha wash*, طفل سا *tifl sā*.

BOYISHLY, *ad.* پسرانه *tiflāna*, پسرانه *pisarāna*.

BOYISHNESS, *n.* کودکی *kūdakī*, طفولت *tufūlat*, پسر *pisarī*.

BRACE, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, قابض کردن *kābiz-k.*—(strain up) کشیدن *kashīdan*.

BRACE, *n.* بستگی *band*, بند *bastagī*—(tension) شدت *shiddat*, جفت *juft*—(a pair) سختی *sakhtī*, اثنائی *isnānī*.

BRACELET, *n.* دست بازو *bāzūband*, دست *dast-faranjan*, دستبند *dast-yārā*, دست بند *dast band*.

BRACHIAL, *a.* بازوی *bāzūī*.

BRACKET, *n.* استاده *istāda*.

BRACKISH, *a.* نمکین *namakīn*, شور *shūr*, مملوح *mamlūh*.

BRAG, *vi.* افتخار نمودن *lāf-z.*, لاف زدن *iftikhār-n.*, مباحثت ساختن *mubāharat-s.*

BRAG, *n.* خود فروشی *lāf*, خود *khud*, فخر *farūshī*, فخر *fakhr*.

BRAGGART, *n.* خود لاف زن *lāf-zan*, خود *khud*, فروش *farūsh*.

BRAGGING, *n.* لاف کزان *lāf-kunān*, متکبر *mutakabbir*.

BRAHMIN, *n.* برهمن *barhaman*, برهمند *barhamand*.

BRAID, *vt.* (weave) بافتن *bāftan*,
لف کردن *dar pechīdan*, در پیچیدن
laḥḥ-k. To braid hair, مو بافتن *mū-b.*,
زلف در پیچیدن *zulf dar-p.*

BRAID, *n.* vide TEXTURE.

BRAIN, *n.* دماغ *dimāgh*, (pl. ادمغت),
مغز *maghz*, مغز سر *maghzi sar*. The
brain of an elephant, ارون *arūn*.
The brain of a horse, نعامت *naāmat*.
The membrane of the brain, ام الدماغ
ummu'ddimāgh.

BRAIN-FEVER, *n.* سوز دماغ *sozi dimāgh*.

BRAINLESS, *a.* بی دماغ *bī dimāgh*.

BRAIN-PAN, *n.* کاسه سر *kāsaī sar*.

BRAIN-SICK, *a.* بی قرار *bī karār*, سبکسر
sabuk-sar.

BRAKE, *n.* خار *khār*.

BRAKY, *a.* خاردار *khārdār*.

BRAMBLE, *n.* خار *khār*, ترمس *tarmus*.
A red bramble, خاکشی *khākshī*.

BRAN, *n.* سمپوس *sapūs*, نخاله *nukhāla*.

BRANCH, *n.* شاخ *shākh*, غصن *ghusn*,
شعبت (فروع *pl.* فرع *farā*, فاج *fāj*)
shuābat. A straight branch, شاخ راست
shākhī-rāst, خاده *khāda*. From branch
to branch, از شاخ تا شاخ *az shākh tā*
shākh, شاخ بشاخ *shākh ba shākh*. In
branches, شاخ شاخ *shākh shākh*.
Having two branches, دو شاخ *du*
shākh. A small branch, شاخچه
shākhcha. Shooting forth branches,
شاخ افزای *shākh afzāi*, تشعيب *tashīb*.
A branch of a river, طبع *tibā*, جدول
jadwal. A branch of a family, علامت
ālāmat, نسب *nasb*. Loppings of
branches شاخ ریزه *shākh reza*. The
branch or horn of a deer, آهو *shāki āhu*.

BRANCH, *vi.* شاخ داشتن *shākh-d.*, غصن
افراختن *ghusn-a*.

BRANCHY, *a.* شاخ دار *shākhdār*, در شاخ
purishākh, شعوا دار *shadwā dār*.

BRAND, *n.* داغ *dāgh*, لذعت *lazāt*.
A fire-brand, آتش پاره *ātish pāra*,
آتشگیره *ātishgīra*, آتش افروز
ātish afrūz.

BRAND, *vt.* داغ زدن *dāgh-z.*, داغ نهادن
dāgh-n.—(to render infamous) رسوایی
riswāī-s.

BRANDED, *a.* داغ دار *dāghdār*.—(mark-
ed with infamy) اهل رسوا *ahli ris-*
wā, صاحب بدنام *sāhibi badnām*.

BRANDISH, *vt.* (a sword) تیغ افشانی
tegh afshānī-k.

BRANGLE, *vi.* vide DISPUTE.

BRANNY, *a.* سمپوس دار *sapūsdār*.

BRASS, *n.* برنج *birinj*, روی *roy*, نحاس
nahās. Melted brass, قطر *kitr*. Rust
of brass, زنجار *zinjār*. A melter of
brass, ریخته گر *rekhtagar*.

BRASSY, *a.* برنجی *birinjī*, روی آسا
roy āsā, روین *royīn*.

BRASSINESS, *n.* روینی *royīnī*.

BRAT, *n.* طفل *tifl*, بچه *bacha*.

BRAVADO, *n.* لاف *lāf*.

BRAVE, *a.* دلور *dilāwar*, دلیر *delīr*,
بهاور *bahādur*, سر باز *sar bāz*,
بزرگوار (magnificent) *buzurg-*
wār, عزیز *āzīz*. A brave man, شیر مرد
sher mard, غازی *ghāzī*. Brave soldiers,
انصار جلادت شعار *ansāri jalādat-shiār*.

BRAVE, *vt.* (challenge) دعوت کردن
dadwat-k., دعوت جنگ نمودن
dadwati jang-n.

BRAVELY, *ad.* دلورانه *dilāwarāna*,
بهاورانه *bahādurāna*.—(magnificently)
buzurgāna.

BRAVERY, *n.* دلیری *delīrī*, دلوری
dilāwarī, شجاعت *shujāāt*.—(magni-
ficence) بزرگوارى *buzurgwārī*, دولت
و اقبال *dāulat u ikbāl*.

BRAVO, *n.* کاتیل *kātil*, خونیه *khūnī*.

BRAVO, *interj.* شاهباش *shābāsh*, واه *wāh* واه *wāh*.

BRAWL, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*,
فتنه انداختن *fitna-a.*, شور کردن *shor-k.*

BRAWL, *n.* غوغا *ghaughā*, فتنه *fitna*,
غریو *gharev*, عریده *ārbada*.

BRAWN, *n.* بازو *bāzū*, ساعد *sādd*.

BRAWNY, *a.* عضل *dzal*, فاعم *fadm*, وزام *wazām*. To be brawny, عضل شدن *dzal-sh*.

BRAY, *vt. or vi.* (as an ass) جلجل کردن *julājil-k.*

BRAY, *n.* جلجل *julājil*.

BRAZEN, *a.* برنجین *burinjīn*, روبین *royīn*,
نحاس *nihās*.—(impudent) شوخ *shokh*,
گستاخ *gustākh*.

BRAZEN, *vi.* گستاخی کردن *gustākhī-k.*,
بی ادب بودن *bī adab-b*.

BRAZEN-FACED, *n.* گستاخ *gustākh*.

BRAZIER, *n.* مسگر *misgar*.

BREACH, *n.* شکاف *shigāf*, (aperture)
رخنه *rikhna*, کشایش *kushāyish*,
شکستگی *shikastagī*. A breach of faith,
بی وفای *bī wafāi*. A breach of friend-
ship, مفارقت *mufārakat*, ناسازگاری
nāsāzkarī. A breach of peace,
شکستگی صلح *shikastagī-i-sūlh*.

BREACH, *vt.* مغاره ساختن *mughāra-s*.

BREAD, *n.* نان *nān*, خبز *khubz*. Dry
bread, نان تپه *nānī tihī*. Thin bread,
نان تنک *nānī tunuk*. Burnt bread, نان
سوخته *nānī-sukhta*. An instrument
for drawing bread from the oven, نان
چین *nān chīn*. Bread given in charity,
نان وقف *nānī wakf*. A piece of bread,
نان پاره *nān-pāra*. A slice of bread,
نان ریزه *nān reza*. Bread and salt
(hospitality) نان و نمک *nān u namak*.
Stale bread, نان تلخ *nānī talkh*. Bread

twice baked, (biscuit) بشماط *bishmāt*.

Bread given in monasteries, نان رباط *nānī
ribāt*. Bread baked with sugar, butter,
&c. نان روغنی *nānī raughanī*. Bread
baked under the ashes, اصطکمت *istak-
mat*. Bread baked upon the coals,
انگشتوا *angishtawā*. Unleavened
bread, نان فطیری *nānī fatīrī*. Leaven-
ed bread, نان خمیری *nānī khamīrī*.
Bread made of millet, زغاره *zaghāra*.
Bread made of bean-meal, barley-meal
and wheaten-flour, نان کشکین *nānī-
kashkīn*.

BREAD-CORN, دانه *dāna*.—(wheat)
گندم *gandūm*.

BREADTH, *n.* پهنا *pahn*, پهنا *pahnā*,
کشادگی *kushādagī*, وسعت *wasāt*, عرض
arz., فسخ *fas-h*. According to
the breadth, عرضا *ārgan*. That has
breadth, پهناور *pahnāwar*.

BREAK, *vt.* شکستن *shikastan*, گسیختن
gusikhtan, شگافتن *shigāftan*. The break
of day, صبح *subh*. To break faith,
شرط شکستن *shart-sh*. To break the
neck, گردن مقطاع کردن *gardan makt-k*. To
break an oath, قسم شکستن *kasam-sh*.
To break (tame and subdue), رام کردن
rām-k., مطیع کردن *matīā-k*. To break
in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-k*. To
break (ruin), برباد ساختن *barbād-s*. To
break the heart, دل شکستن *dil-sh*. To
break the strength, قوت شکستن *kuwat-
sh*. To break the law, شرع کردن
khilāfi-sharā-k. To break an agree-
ment, عهد فسخ کردن *āhd faskh-k*. To
break in upon (assault), هجوم آوردن
hujūm-ā. To break up (dissolve) جدا
کردن *judā-k*. To break up an assembly,
مجلس موقوف داشتن *majlis mokūf-d*.
To break up (open), کشادن *kushādan*.

To break wind, تیزیدن *tezīdan*. To break off, باز استادن *bāz-i*. To break (melt as frost), گداختن *gudākhtan*. To break with (friendship), محبت شکستن *mahabat-sh*. To break out (in eruptions), دامیدگی نمودن *damīdagī-n*. To break out (become known), مشهور شدن *mash hūr-sh*.—(become dissolute) نابکار شدن *nābakār-sh*. To break a horse, اسپ فرجام کردن *asp farjām-k*.

BREAK, *n.* (a pause) فنود *fanūd*, وقف *wakf*, To make a break, وقف کردن *wakf-k*.

BREAKER, *n.* شکننده *shikananda*.—(a wave broken by rocks, &c.) موج شکسته *mauji shikasta*. A breaker of horses, سلاح شور *silāh shor*.

BREAKFAST, *n.* ناشتا *nāshatā*, چاشت *chāsh*, حاضری *hāzirī*.

BREAKFAST, *vt.* or *i.* ناشتا شکستن *nāshatā-sh*, حاضری خوردن *hāzirī-khurdan*.

BREAST, *n.* سینه *sīna*, بر *bar*, صدر *sadr*. The breast and ribs, چشم *jusham*.—(a woman's breast) پستان *pistān*. Having full plump breast, دوشیده *doshīda*. Bandages for trussing women's breasts, سماخچه *samākhcha*. Upon the breast, بربر *bar bar*. In the breast or bosom, در بر *dar bar*. The breast of a garment, جیب *jaib*. Beating the breast and clothed in mourning, سینه زنان و ماتم کنان *sīna-zanān u mātām kunān*.

BREAST, *vt.* پیش آمدن *push-ā*.

BREAST-BONE, *n.* رهابت *ruhābat*, زور *zawr*.

BREAST-PIN, *n.* vide BROOCH.

BREASTPLATE, *n.* (armour) جبهه *juba*, چار آینه *chār āyina*.

BREASTWORK, *n.* فصیل *fasīl*.

BREATH, *n.* دم *dam*, نفس *nafas* (*pl.* انفاس). The sound of the breath, هه *hah*.—(an instant) دم *dam*, لحظه *lah-za*, دقیقته *dakikat*. The last breath, نَفَسِ آخر *nafasi ākhir*, نزع *nazā*. To draw breath, نفس کشیدن *nafas-k*, دم زدن *dam-z*. Shortness of breath, دماور *damābar*, دماور *damāwar*, ضیق النفس *zikun nafas*. A breath of air, رمق *ramak*, باد *bād*.

BREATHE, *vt.* نفس زدن *nafas-z*, شلخیدن *shakhlīdan*. To breathe in the face of another, هم کردن *hah-k*. To breathe odours, عطرسا زدن *ātarsā-z*.—(to exercise) ادمان کردن *idmān-k*.—(to move by the breath) بدم جذبیدن *ba dam-j*.

BREATHING, *n.* دم زدگی *dam zadagī*, تنفس *tanaffus*. Breathing forth the soul, تَفَیُّض *tafayyuz*.

BREATHLESS, *a.* بی نفس *bi nafas*, دم بسته *dam basta*.

BREECH, *vt.* تسرول کردن *tasarwul-k*.

BREECHES, *n. pl.* پایجامه *pāy izār*, ازار *izār*, زیرجامه *zer jāma*, سروال *sirwāl*. Short breeches (drawers), بادره *bādra*, وئر *wasr*. Long breeches, تومان *tūmān*. The waist band of the breeches, میان بند *miyān band*. The fastenings of the breeches, ازار بند *izār band*.

BREED, *vt.* (procreate) پیدا کردن *paydā-k*, تولید کردن *tawlīd-k*.—(produce) بر آوردن *paydā-k*, پیدا کردن *paydā-k*.—(contrive) سازختن *paydā-s*.—(bring up) پروردن *parwardan*, تربیت کردن *tarbiyat-k*.

BREED, *n.* نسل *nihād*, ذات *zāt*, نسل *nasl*.—(species) اصل *asl*.

BREEDER, *n.* (prolific female) والدۀ *wālidat*. A breeder of horses, سوار پرور *sawār parwar*. A breeder of cattle, گلابان *gallabān*.

BREEDING, *n.* (education) پرورش *parwarish*, تعلیم *taālīm*.—(nurture) تیمار *tīmār*.

BREEZE, *n.* بادِ نسیم *nasīm*, بادِ صبح *bādi sabāh*, هوای خنک *hawāi khunuk*.

BREEZY, *a.* هوای *hawāi*.

BRENT, *a.* vide, BURNT, HIGH, STEEP.

BRETHREN, *n. pl.* برادران *birādarān*, همجنسان *hamjinsān*.

BREVET, *n.* vide DIPLOMA.

BREVIARY, *n.* vide ABRIDGMENT.

BREVITY, *n.* اختصار *kutāhī*, کوتاهی *ikhtisār*, اجمال *ajmāl*.

BREW, *vt.* (beer) بوزه کشیدن *boza-k.*, سرشتن (mix) جمع کردن *jiā-k.*—*sarishtan*, آمیختن *āmīkhtan*.

BREW, *n.* بوزه *boza*. جمع *jiā*.

BREWER, *n.* بوزه کش *boza-kash*, جمع *jiā kunanda*.

BRIBE, *n.* رشوت *rishwat*, پاره *pāra*, اتاوت *itāwat*.

BRIBE, *vt.* رشوت دادن *rishwat-d.*, بارآگنده ساختن *barāganda-s.* To take a bribe, رشوت گرفتن *rishwat-g.*

BRIBERY, *n.* رشوت *rishwat*, اتاوت *itāwat*.

BRICK, *n.* خشت *khisht*. A burnt brick, خشت پخته *khishtī pukhta*. Painted bricks or tiles, کاشی *kāshī*. To make brick, خشت زدن *khisht-z.* A brick-maker, خشت پز *khisht-paz*, خشتاره *khishtara*. A small brick, خشتک *khishtak*.

BRICKBAT, *n.* خشت پاره *khisht-pāra*.

BRICK-KILN, *n.* خشت پزاه *pazāwa*, خشت تابه *khisht tāba*.

BRICK-LAYER, *n.* بناگر *banāgar*, راز *rāz*.

BRIDAL, *a.* عروس مناسب *ārūsi mun-nāsib*.

BRIDAL, *n.* vide NUPTIAL.

BRIDE, *n.* عروس *ārūsa*, نامزد *nāmzad*.

BRIDE-CHAMBER, *n.* دست پیمان *dast paymān*, جلوه گاه *jilwa gāh*.

BRIDEGROOM, *n.* داماد *dāmād*, عروس *ārūs*.

BRIDESMAID, *n.* پیرای زن *zani pe-rāyī*.

BRIDGE, *n.* پل *pūl*, جسر *jīsr*. The bridge of a nose, مرسن *marsin*. The bridge of a musical instrument, خرک *kharak*.

BRIDLE, *n.* لگام *ligām*, عنان *īnān*, لجام *lijām*, زمام *zimām*, افسار *afsār*. The bit of a bridle, لگام دهنه *dahnai-l*.

BRIDLE, *vt.* لگام دادن *ligām-d.* To bridle the passions, نفس ضبط کردن *nafas zabt-k.*—(hold up the head) سر افراختن *sar-a*.

BRIEF, *a.* کوتاه *kutāh*, مختصر *mulkhta-sar*, خورد *khurd*.

BRIEF, *n.* (writing) نوشته *nawishta*, رقم *rakm*, خط *khatt*.—(epitome) ایجاز *ījāz*.

BRIEFLESS, *a.* غیر منیب *ghair munīb*.

BRIEFLY, *ad.* بالقصه *alkissa*, بالجملة *bi'l jumla*, فی الجمله *fil jumla*.

BRIEFNESS, *n.* کوتاهی *kutāhī*, اجمال *ajmāl*, اختصار *ikhtisār*.

BRIER, *n.* خار *khār*.

BRIERY, *a.* خارزار *khārzār*.

BRIG, *n.* کشتی دو دقلی *kishtī i du dakalī*.

BRIGADE, *n.* قشون *kushūn*.

BRIGADIER, *n.* میر لواء *mīri liwa*.

BRIGAND, *n.* vide ROBBER.

BRIGANTINE, *n.* vide SHIP.

BRIGHT, *a.* روشن *roshan*, تابدار *tābdār*,
جليلی *jalīy*, آبدار *āb lār*, شعله دار *shaālādār*,
منور *munawwar*, تابان *tābān*.

BRIGHTEN, *vt.* روشن ساختن *roshan-s.*,
زاد کردن *zadūdan*, تصویب کردن *tazwī-*
yat-k.—(to make gay) نشاط نمودن *na-*
shāt-n.—(to make witty) تیز فهم کردن *tez fahm-k.*—(to make illustrious)
مشهور کردن *mashūr-k.*—(to be or grow
bright) روشن گشتن *roshan-g.*

BRIGHTLY, *adv.* با روشنا *bā roshnā*.

BRIGHTNESS, }
BRILLIANCY, } *n.* تابداری *tābdārī*,

روشنی *roshanī*, رونق *raunak*.

BRILLIANT, *n.* الماس آبدار (diamond) *almāsi ābdār*.

BRILLIANT, *a.* vide BRIGHT.

BRIM, *n.* لب *lab*, کناره *kanāra*. To fill
to the brim, لبالب کردن *labālab-k.*

BRIM, *vi.* (to become full) پرگشتن *pur-g.*,
انباشت *ambāshat*.

BRIMFUL, *a.* لبالب *labālab*, مالا مال *mālāmāl*,
تالب انباشتم *tā lab ambāshat*.

BRIMSTONE, *n.* کبریت *gūgird*, گوگرد *gūgird*,
کبریت *kibrīt*.

BRINDED, *a.* پلنگ رنگ *palang rang*,
عالم *ārim*.

BRINE, *n.* تلخ آب *ābi shūr*, تلخاب *talkhāb*. A brine-pit, نمکزار *namakzār*.

BRING, *vt.* آوردن *āwardan*. 1. To
bring about (effect, do) کردن *kardan*,
عمل کردن *gardānīdan*, گردانیدن *āmal-k.* 2. To bring back (recall),
باز خواندن *bāz khāndan*. 3. To bring
down (lessen), کاستن *kāstan*, نقصان
نمودن *nuksān-n.* To bring down
from a high place, زیر آوردن *zer-ā.* 4. To bring forth (produce) پیدا
کردن *paydā-n.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*

To bring forth children, زادن *zādan*,
تولید کردن *tawlīd-k.* To bring forth
flowers, شگوفه کردن *shigūfa-k.* To bring
forth fruit, میوه نمودن *mewa-n.* 5. To
bring forward, (promote) ترقی ساختن *tarakkī-s.* 6. To bring in (reduce),
ایجادت کردن *ayādat-k.*, باز آوردن *bāz-ā.*,
منفعت سود آوردن *sūd-ā.*—(afford gain)
نمودن *munfiāt-n.* 7. To bring off
(disengage), رها کردن *rihā-k.*, آزاد کردن
āzād-k.—(dissuade) منع کردن *manī-k.* 8. To bring on (bring to action),
آغاز (to begin) بکار آوردن *bakār-ā.*
آغاز کردن *āghāz-k.* 9. To bring out,
بیرون کردن *berūn-k.*, بر آوردن *bar-ā.* 10. To bring over (persuade),
نصیحت کردن *nasīhat-k.* 11. To bring
to an agreement, باتفاق آوردن *ba itti-*
fāk-ā. To bring to destruction, در
مهلکت انداختن *dar mahālakat-a.* 12. To bring under (subdue), تابع کردن
tābī-k. 13. To bring up (educate),
تربیت دادن *tarbiyat-d.*—(nurse)
پروردن *parwardan*.

BRINJAL, *n.* بادنبجان *bādinjān*.

BRINK, *n.* لب *lab*, کناره *kanāra*. The
brink or bank of a river لب نهر *labi*
nahr. The brink of a whirlpool, کناره
kanārai girdāb. On the brink
of destruction, در بیم جان *dar bimī*
jān.

BRISK, *a.* (quick) تیز *tez*, جلد *jald*,
زیرک *chālāk*.—(ingenious) چالاک
شادمان *shād*, شاد *shādmān*,
خرم *khurram*.

BRISKLY, *adv.* چستانه *bā tezi*,
چستانه *chustāna*.

BRISKNESS, *n.* زیرکی *chālākī*,
نشاط *shādī*, شادی *shādī*,
نشاط *nashāt*.

BRISTLE, *n.* کاسموی *kās-mūi*, هلب *hulb*.

BRISTLE, *vt.* فراشیدن *farāshīdan*.

BRISTLY, *a.* اهلل *ahlab*, خشن *khashan*.

BRITTLE, *a.* نازک *nāzūk*, هشیم *hashīm*, تنک *tunuk*.

BRITTLENESS, *n.* نازکی *nāzūkī*, تنکی *tunukī*, ضعف *zadf*.

BROACH, *vt.* (pierce) سفتن *suftan*, منشرج کردن *siftīdan*.—(split) اشتهاار کردن *munsharij-k*.—(publish) خم وا *ishtiḥār-k*. To broach a vessel, *khūm wā-k*. To broach reports, *āwāza-g*.—(let run out) صادر کردن *sādir-k*.

BROAD, *a.* (wide) پهنا *pahn*, پهنای *pahnā*, عریض *ārīz*, وندیش *wagesh*, فراخ *farākh*. As broad as long, مربع *murrabbā*. Broad and long, عرضاً و طولاً *ārzan wa tulan*.

BROADCLOTH, *n.* H. بذات *banāt*.

BROADNESS, *n.* vide BREADTH.

BROADSWORD, *n.* شمشیر *shamshīr*.

BROADWISE, *ad.* عرضانه *ārzanā*.

BROCADE, *n.* زربفت *kīmkhāb*, دیمخاب *zar baft*.

BROCK, *n.* vide BADGER.

BROIL, *n.* قضیه *hujjat*, حجت *kazīya*, غوغا *gaugā*.

BROIL, *vt.* (grill) بریان کردن *biryān-k*, خوشیدن *khushīdan*.

BROKEN, *a.* شکسته *shikasta*, کسیر *kasīr*. Broken backed, مغفور *mafkūr*. Broken off or asunder, منقطع *mankatī*. Broken in pieces, ریزه کرده شده *reza kardā shudā*. Broken (tamed), رام کرده *rām kardā*.—(violated) منتقض *muntakaz*.

BROKEN-HEARTED, *a.* دل شکسته *dil shikasta*.

BROKER, *n.* دلال *dallāl*, سمسار *simsār*, (pl. سمسارت *samāsirat*), بیاع *bayyād*. To act as broker, دلالی کردن *dallālī-k*. A female broker, دلاله *dallāla*. Vendor of small wares, خرده فروش *khurda farūsh*.

BROKERAGE, *n.* دلالی *dallālī*, دالات *dallālat*.

BRONZE, *n.* vide BRASS.

BROOCH, *n.* گردن بند *gardan band*.

BROOD, *n.* نسل *nasl* (pl. انسال *ansāl*). A brood of chickens, ایشانه *īshāna*.

BROOD, *vi.* (as a hen) مرخم شدن *mur-khim-sh*, تلبد ساختن *talabbud-s*. To brood over any thing, اندیشیدن *andīshīdan*.

BROOK, *n.* جدول *jūi*, جوی *jadwal*.

BROOK, *vt.* برداشت کردن *bardāsh-k*, صبر نمودن *tahammul-k*, تحمل کردن *sabr-n*.

BROOM, *n.* جاروب *jārūb* (besom), خاکروب *kḥāl rūb*.

BROTH, *n.* شوربا *shurbā*, شربا *shurbā*, mark. Jelly of broth, خامیز *khāmīz*, سفیدبا *sufed-bā*. Rice-broth, شیل *shīla*.

BROTHER, *n.* زناخانه *zanā khāna*.

BROTHER. *n.* برادر (pl. برادران *alḥw* (pl. اخوان)). A brother uterine, برادر اندر *birādar andar*, سنو *sinw*. A brother by the father, پساندر *pusan-dar*. The father's brother, برادر پدر *birādari pidar*, عم *ām*. A mother's brother, برادر مادر *birādari mādar*, برادرزاده *khālī*. A brother's son, *birādar-zāda*. برادر پسر *pisari birādar*. The wife's brother, برادر زن *birādar zan*. An adopted brother, خوانده *birādari khānda*, A foster brother, برادر رضاعی *birādari rizāī*. A brother-

- in-law, *khaws*, برادر نسبت *birādar nisbat*.—(a husband's brother) *birādari shauhar*. Own brother, full brother, *birādari hakikī*. A younger brother, *birādari khurd*, برادر کوچکتر *birādari kahtar*. An elder brother, *birādari mihtar*. A half brother, *birādaranda*.
- BROTHERHOOD, *n.* برادری *birādarī*, *ukhūwat*, موأخات *muākhāt*.
- BROTHERLY, *a.* برادر *birādarī*, برادری *birādar āsā*.
- BROW, *n.* (eye-brow) *abrū*, حاجب *hājib* (*pl.* *hawājib*). The brow of a hill, *kulla kuh*.
- BROWN, *a.* گندمگون *asmar*, گندمگون *gandūm gūn*, قهوت رنگی *kahwat rangī*.—(dark) *tārīk*, تاریک *dihmīs*.
- BROWNNES, *n.* گندم *sumrat*, گندم *gandūm gūnī*.
- BROWSE, *vt.* چریدن *charīdan*, رعوی *raī-k*.
- BRUISE, *n.* *āsīb*, آسید *hars*, هرس *sadma*, صدمه.
- BRUISE, *vt.* *sadma-d*.—(beat) *kūftan*, زدن *zadan*.—(bray) *sāwīdan*.
- BRUISED, *a.* *kūfta*, کوفته *harīs*. Bruised in a mortar, *kunda*. Bruised to powder, *sāwīda*, ساویده *dak*. Bruised under foot, *pākhust*. Bruised with a stone, *bā sang zada*.
- BRUIT, *n.* vide REPORT, NOISE.
- BRUMAL, *a.* vide WINTER.
- BRUNT, *n.* vide SHOCK, VIOLENCE.
- BRUSH, *n.* لیف *laif*.
- BRUSH, *vt.* (to move with haste) *shitābān rawān-sh*. شتابان روان شدن. To brush clothes, &c., *bā laif pāk-k*. بالیف پاک کردن.
- BRUTAL, *a.* حیوانی *haywānī*, بیایم *bahāyam makhsūs*. A brutal man, *ahli taādī*, اهل تعدی *sāhibi mazlumat*. صاحبی مظلومت.
- BRUTALITY, *n.* بی رحمت *zulm*, بی رحمت *bī rahmat*, تندی *durushtī*, تندی *tundī*.
- BRUTALIZE, *vt.* (grow savage) ظالم *zālīm-g.*, بی رحم شدن *bī rahm-sh*.—(make savage) ظلمگار *zulmgār-s*.
- BRUTALLY, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, درشتانه *durushtāna*.
- BRUTE, *n.* *bahīma* (*pl.* *bahīm*), (حیوانات *haywān* *pl.* *jāhil*).—(a rude man) جاهل *jāhil*.
- BRUTISH, *a.* (resembling a beast) *haywān āsā*.—(carnal) ناشناس *nāfusānī*.—(ignorant) *nāshanās*, نادان *nādān*.—(rough) *tund*, تندی *durusht*.
- BRUTISHLY, *ad.* حیوانانه *haywānāna*, بطریق حیوان *ba tarīki haywān*.
- BRUTISHNESS, *n.* vide BRUTALITY.
- BUBBLE, *n.* (of water) غنچه *ghunchai āb*, حباب *habāb*, فقاعت *fakkāāt*. Bubbles on wine, *farāsh*. A bubble (trifle), *harza*, هرزه *turrahāt*.—(fraud) فریب *farīb*, زیرنگ *nayrang*, مکر *makr*.—(the person cheated) ابله *ablah*.
- BUBBLE, *vt.* فریفتن *farīftan*, غدر کردن *ghadr-k*.—(flow as water from a fountain) نبع نمودن *nabā-n.*, صدور کردن *sudūr-k*.

- BUBBY, *n.* vide BREAST.
- BUBO, *n.* (owl) خول *khol*—(inflammation in the groin) دنبال *dumbal*.
- BUCK, *n.* آهوی نر *āhūi nar*. A buck rabbit, پزنگرد *pazhangara*.
- BUCK, *vt.* پاک کردن *pāk-k.* شستن *shustan*.
- BUCKET, *n.* آبریز *ābrez*, دلو *dalw*. A water-wheel with buckets, صومر *suāmūr*.
- BUCKLE, *n.* تکه *tuka*. A belt buckle, کمر ساز *kamar sāz*—(lock of hair) زلف *zulf*, جعد *jaād*.
- BUCKLE, *vt.* (fasten) بستن *bā tuka-b.*—(curl) زلف نمودن *zulf-n.*
- BUCKLER, *n.* سپر *sipar*, ترس *turs*. Armed with a buckler, سپردار *sipar-dār*.
- BUD, *n.* شگونم *shigūfa*, غنچه *guncha*. An unblown bud, برعم *burām*. A rose-bud, گل غنچه *ghunchai gul*. A vine-bud, ستانه *sitāna*. Buds, عیون *ūyūn*. Buds of palm-trees, طلع *talā*.
- BUD, *vi.* غنچه کردن *shigūftan*, شگوفتن *ghuncha-k.*, شگفتن *shiguftan*.
- BUDGE, *vt.* vide MOVE.
- BUDGET, *n.* جوال (bag) *juwāl*.
- BUFF, *n.* جاموس *jildi jāmus*.
- BUFF, *vt.* کوفتن *kūftan*.
- BUFFALO, *n.* گاومیش *gāwmīsh*, جاموس *jāmus*, هر میس *hirmīs*.
- BUFFET, *n.* مشت *musht*.
- BUFFET, *vt.* مشت زدن *musht-z.*
- BUFFLE-HEADED, *a.* vide STUPID.
- BUFFOON, *n.* مسخره *maskhara*, پاروله *pārūla*, مستهزی *mustahzi*.
- BUFFOONERY, *n.* مسخرگی *bazla*, بذله *maskhargī*.
- BUG, *n.* ساس *sās*, فسافس *fasāfis*.
- BUGBEAR, *n.* خیال *khayāl*, هول *haul*.
- BUGGY, *n.* (full of bugs) ساس دار *sās dār*, پرفسافس *purī fasāfis*.
- BUGLE, *n.* بوق *būk* (*pl.* ابواق), بورو *būrū*—(glass-bead) خنخس *khaazaz*.
- BUGLOSS, *n.* لسان الثور *lisānus sawr*, گاوزبان *gāw-zabān*.
- BUILD, *vt.* بنا کردن *binā-k.*, عمارت کردن *īmārat-k.*, مبنی ساختن *mabnī-s.* To build cities, تمدین کردن *tamdīn-k.*—(to depend on) اعتماد نمودن *itimād-n.*, توکل ساختن *tawakkul-s.*
- BUILDER, *n.* بناگر *bināgar*, معمار *mîmār*, بنا *binnā*, عمارتگر *īmārat-gar*. Builder and workman, بنا و کارگر *bannā u kārgar*. Architect and builder, بنا و معمار *bannā u mîmār*.
- BUILDING, *n.* بنا *binā* (*pl.* ابنیت), عمارت (*pl.* مبانی) *mabnī*, مبنی *īmārat*. A stone-building, کارگیر بنا *kārgīr binā*. A public building, مبدت *mabarrat*, رباط *ribāt*.
- BUILT, *p.p.* بنا کرده شده *binā kardā shuda*, معمر *maāmūr*, مبنی *mabnīy*.
- BULB, *n.* بصل *basal*.
- BULGE, *vi.* (founder as a ship), نشز (jut out) غرق شدن *ghark-sh.*, ناشز شدن *nashz-sh.*
- BULK, *n.* بزرگی (*magnitude*) *buzurgī*, کلازی *kalānī*—(mould of the human body) کالبدر تن *kālbudī tan*, قامت *kāmat*.
- BULKINESS, *n.* بزرگی *buzurgī*, جسامت *jasāmat*.
- BULKY, *a.* تناور *tan-āwar*, جسیم *jasīm*, دهمج *dahmaj*.
- BULL, *n.* نر گاو *nargāw*, ثور *sawr*, بقر *bukur*. A wild bull, ذب *zabb*. The constellation of the Bull, برج ثور *burjī sawr*. A place abounding in bulls,

مثورقة *maswarat*. A bull's pizzle,
سوط *sawt*. A bull or blunder, غلط *ghalat*.

BULLET, *n.* گوله *gola*, کوره *kura*, گولي *golī*.

BULLION, *n.* سيم و زر *sīm u zar*.

BULLOCK, *n.* تاول *tāwal*, بسنه *basna*.

BULLY, *n.* لاف زن *lāf zan*, پاروله *pārūla*.

BULLY, *vt.* تخويف کردن *takhwīf-k*,
تهدید ساختن *tahdīd-s*.

BULRUSH, *n.* استوم *ustūm*, اسلة *aslat*.

BULWARK, *n.* بارو *bārū*, حصار *hisār*,
قلعه *kalā*.

BUMP, *n.* آماس *āmās*, آسور *amūr*, سام *sām*.

BUMP, *vt.* تهمز *tasalsul-k*, متصل کردن
تاهضم *tahazzum-s*.

BUMPER, *n.* پيال لبالب *payālai labālab*,
جام لببرز *jāmi labrez*. A bumper
health, دوستکاني *dost-kānī*.

BUMPKIN, *n.* vide PEASANT.

BUNCH *n.* خوشه *khosha*, دسته *dasta*.

A bunch of flowers, گلدسته *guldasta*,

ازهار دسته *azhār dasta*. A bunch of

grapes, خصلت *khushlat*, جفت *jaft*.

A bunch of dates, عسقبه شمراخ *iskibati shimrāk*. A bunch or handful

of corn, شمال *shimāl*. A camel's bunch,

کوهان *kohān*, مایلت *māilat*.

BUNCH, *vi.* (swell) آماسیدن *āmāsīdan*.

—جمع کردن (gather) *jamā-k*.

BUNCH-BACKED, *a.* کوزه پشت *kūzh pusht*,

کوه پشت *koh pusht*, احذب *ihdab*.

BUNCHY, *a.* دنا *danā*.

BUNDLE, *n.* دسته *dasta*, بسته *basta*,

بار *bār*, پشته *pushtāra*, تنگ *tang*.

A bundle of papers, کاغذ *dastai*

kāghaz. A bundle of wood, دزمت *hiz-*

mat. A bundle of grass, ابالت *ibālat*.

A bundle of reeds, طن *tunn*. A bundle

of rods, برن *barn*.

BUNDLE, *vt.* بسته ساختن *basta-s*,

بار ساختن *bār-s*, دسته کردن *dasta-k*.

BUNG, *n.* وفاق *wifād*, صمام *simām*,

سداد *sadād*.

BUNG, *vt.* وفاق نهادن *wifād-n*.

BUNG-HOLE, *n.* منافس *manfas*.

BUNGLE, *vi.* نادانی کردن *nādānī-k*,

بی وقوف شدن *bī wukūf-sh*.

BUNGLER, *n.* نا آزمودکار *nā āzmūda*

kār, بی وقوف کننده *bī wukuf kunanda*,

جاهل *jāhil*.

BUNGLINGLY, *ad.* جاهلانہ *jāhilāna*,

نا آزمودانه *nā āzmūdāna*.

BUNTER, *n.* فاحش *fāhish*, مطریر *mītrīr*.

BUOY, *n.* نشان *langar numā*, لنگر نما

nishāni langar.

شناوری *shinā-k*, شنا کردن

shināwarī-k.

BUOYANCY, *n.* شنا *shinā*, شناوری

shināwarī.

BURDEN, *n.* بار *bār* (*pl.* بارها), حمل

himl, تنگ *tang*, غاشیه *ghāshīya*.

Weighing burdens, بار سنج *bār sanj*.

Of equal burdens, همبار *hambār*,

عدل *ādīl*. —(tax) خراج *khirāj*. Free

from burdens, سبکبار *sabuk bār*. A

beast of burden, بارگیر *bārgīr*, حمولت

hamūlat.

BURDEN, *vt.* زیر بار کردن *zerī bār-k*,

ظلم کردن (oppress) *himl-k*.

zulm-k. To lay down or unload a

burden, وضع حمل کردن *wazī himl-k*.

BURDENSOME, *a.* گران *garān*, سنگین

sangīn.

BUREAU, *n.* درج *durj*, حقه *hukka*.

BURGESS, *n.* هم شهری *ham shahrī*,

رئیس *ra'is*.

BURIAL, *n.* دفن *dafn*, خاک نهادن

zerī khāk-n.

- BURIER, *n.* کزنده دفن *dafn kunanda*.
 BURLESQUE, *n.* لاف *lāgh*.
 BURN, *v. t.* افروختن *sūkhtan*, سوختن *sūzānīdan*.—
afrūkhtan, سوزانیدن *sūzānīdan*.—
 سوختن *sūkhtan*, (to be on fire) سوختن *sūkhtan*,
 ماحروق *mahrūk-g*. To burn with thirst,
 گشتن *gash-tan*. *harārat-d*. To burn
 with rage, خشم گرفتن *khashm-g*. To
 burn with love, از عشق سوز و ساز نمودن
 BURNER, *n.* سوزنده *afrozgar*, افروزگر
sūzanda.
 BURNING, *n.* سوختگی *sukhtagi*.
 سوختن *sūzish*, افروختگی *afrūkhtagi*.
 BURNISH, *vt.* صیقل کردن *saykal-k.*,
 افروختن *afrūkhtan*.
 BURNISHER, *n.* جلا دهنده *jalā dahan-*
da, افروزنده *afrozanda*. A burnisher
 of arms, صیقلگر *saykalgar*, سلاح شور
silāh shor.
 BURNT, *p. p.* سوخته *sūkhta*, افروخته
afrūkhta.
 BURROW, *n.* قصبه *kasba*, شهر *shahr*.
 A rabbit's burrow, نقب *nakb*.
 BURROW, *vi.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*.—
 (as rabbits) نقب زدن *nakb-z*.
 BURSAR, *n.* خزینه دار مدرسه *khazīna*
dāri madrasa.
 BURSE, *n.* (exchange) بازار *bāzār*.—
 (purse) کیسه *kīsa*.—(fund for college)
 مایه مدرسه *māyai madrasa*.
 BURST, *vi.* ترقیدن *tarakīdan*, چاک
 شگافه کردن *shigāfta-k.*, شدن *chāk-sh.*
 BURY, *vt.* مدفن کردن *dafn-k.*, دفن کردن
madfūn-k., زبر خاک نهادن *zeri khāk-n.*,
 زبر زمین دفن کردن *zeri zamīn dafn-k.*,
 در قبر نهادن *dar kabr-n.* To be buried,
 مدفن شدن *madfūn-sh.*
 BURYING, *a.* تدفین *tadmīs*, تدافن
tadāfun. A burying ground, رمس
rams.
 BUSH, *n.* خار *khār*. A rose-bush, گلبن
gul-bun.
 BUSHY, *a.* خار آور *khār-āwar*.
 BUSINESS, *n.* کار و بار *kār u bār*, عمل
āmal, معامله *muāmalat*, امر *amr*
 (pl. امور), مصلحت *maslihat*, شغل
shughl (pl. اشغال), حال *hāl* (pl.
 احوال), بابت *bābat*. Important busi-
 ness, مهم *muhimm* (pl. مهمات),
 امر *amri khatīr*. A necessary
 business, حاجت *hājat* (pl. حاجات).
 An infamous business, کار بد *kāri bad*.
 Expert in business, کاردان *kārdān*,
 کارگذار *kārguzār*. A man conversant
 in business, کار اهل *ahli kār*. To do
 business, معامله کردن *muāmalat-k.*,
 کارگذار نمودن *kār guzār-n.* To protract
 business, کار دور و دراز کشیدن *kār dūr u*
darāz-k. A contemptible business,
 امر رامت *amri safsāf*, کار سفساف
rāmik. Business in which many are
 concerned, علیهم مہایات *ālayhi muhā-*
yāt. Intrusted with business, وشکرده
washkarda. Unrewarded business,
 شاکار *shākār*. A manager of business,
 مباشر *mubāshir*, وکیل *wakīl*, کارگذار
kārguzār. To appoint one to do
 business, مباشر کردن *mubāshir-k.*,
 وکیل نشانیدن *wakīl-n.* To superintend
 business, مباشر و حواله شدن
maslihati mubāshir u hawāla-sh.
 To finish business, کار تمام کردن
kār tamām-k. Public business, امور عموم
umūri āmūm. سرکار *sarkār*. Private business,
 معامله مخفی *muāmalaṭ makhfī*. To
 settle business, کار را رفع کردن
kār rā rafā-k. On necessary business, بجهت
ba jehati kārī zarūr.

BUSKIN, *n.* نعل *naāl*. A buskin-maker, نعل تراش *naāl tarāsh*.

BUSS, *n.* بوسه *bosa*, بوسی *bose*.

BUSS, *vt.* بوسیدن *bosīlan*.

BUST, *n.* نیم قد *nīm kadd*.

BUSTARD, *n.* کودن *kawdan*.

BUSTLE, *n.* شمات *hangāma*, گیر و دار *dār u gīr*, گیر و دار *gīr u dār*, دلدما *damdama*, غوغا *ghaughā*, آشوب *āshūb*, فتنه *fitna*.

BUSTLE, *vi.* مقید *saī-n.*, سعی نمودن *saī-n.*, مقید شدن *mukayyad-sh.*

BUSY, *a.* مشغول *mashgūl*, مشتغل *mush-taghil*, مقید *mukayyad*. A busy body, فزولی *fuzūlīy*, منفه *minfah*.

BUSY, *vt.* شغل کردن *shugl-k.* To be busy, مشغول شدن *mashgūl-sh.*, اشتغال داشتن *ishtighāl-d.*

BUT, *prep. & conj.* لیکن *lekin*, اما *ammā*, الا *balke*.—(except) بغیر *baghair*, الا *illā*, مگر *magar*. Butif, اما *immā*, والا *wa illā*.

BUTCHER, *n.* قصاب *kassāb*, ذابح *zābih*, مشقص *mushakkis*. A butcher's shop, قصاب خانه *kassāb-khāna*. A butcher's knife, ساطور *sātūr*.

BUTCHER, *vt.* قصب *zabh-k.*, ذبح کردن *zabh-k.*, قصب کردن *kasb-k.*

BUTCHERLY, *a.* قصاب آسا *kassāb āsā*. ظالمانه *zālimāna*.

BUTCHERY, *n.* قصابت *kassābat*, قتل *katl*.

BUTLER, *n.* خانساهان *khān-sāmān*.

BUTT, *n.* هدف *hadaf*, نشانه *nishāna*, بارمیل (a barrel) *āmāj*.—(a barrel) *barmil*.

BUTTER, *n.* مسکه *maska*, زبدۀ *zubda*, روغن خالص *raughani khālis*. Butter milk, دوغ *dogh*, تمیر *samīr*. Salted butter, عجوز *ājūz*. A butter dish, شیرزنه *shīrzana*.

BUTTER, *vt.* باروغن اندودن *bā raughan-a.*

BUTTERFLY, *n.* پروانه *parwāna* (pl. *parān*), چراغ پرده *charāgh para*, واسه *wāsa*, پروانجات *parān*.

BUTTOCK, *n.* نشستگاه *kūna*, نشستگاه *nishast-gāh*, گوناسته *gūnasta*. The buttocks of a horse, عزیزلی *ūzayra*.

BUTTON, *n.* گره *gīrih*, تکه *tuka*, تکه *tukma*. A button-maker, گره بند *gīrih band*, تکه گر *tukma gar*. A button-hole, جوشک *jūshak*, کوژگره *kūzh-gīrih*. The shank of a button, زبان *zabān*, وعالت *waālat*.

BUTTON, *vt.* بستن *bā gīrih-b.*

BUTTRESS, *n.* پشتۀ *pushta*, عمود *āmūd*.

BUXOM, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*, شادمان *shādmān*, خوش دل *khush dil*. To be buxom, بسیم بودن *basīm-b.*

BUXOMNESS, *n.* شوق *shokhī*, شوخی *shauk*.

BUY, *vt.* خرید کردن *kharīd-k.*, خریدن *kharīdan*, اشترا نمودن *ishtirā-n.*, بیع و شرا *kharīdārī-k.*, خریداری کردن *bayī u sharā-k.* To buy dear, ارهان خریدن *irhān-kh.*

BUYER, *n.* خریدار *kharīdār*, مشتری *mushtarī*, بیع *baī*.

BUYING, *n.* خریداری *kharīdārī*, اشترا *ishtirā*. Buying and selling, خرید و بیع *kharīd u farokht*, شرا و بیع *baī u sharā*.

BUZZ, *vi.* (as flies) غذرت ساختن *āntarat-s.*, غذت کردن *ghunnat-k.*, غلغل (as a crowd) *rīstan*.—(as a crowd) غلغل ساختن *ghulghul-s.*

BUZZ, *n.* غذرت *āntar*, غذت *ghunnat*, غلغل *ghulghul*, دندنت *dandanat*.

BUZZER, *n.* vide WHISPERER.

BY, *pr. ad.* (with) از *az*, ز *ze*, به *ba*, فی *fī*.

BY-ANOTHER, *n.* By another, از دیگر *az dīgar*.
 2. (near) نزد *nazl*. By your authority,
 با حکم شما *ba hukmi shumā*. By God,
 بالله *bi'llāh*. By chance, عرضاً *āraza*.
 By force, جبراً *jabran*. By degrees,
 رفتہ رفتہ *rafta rafta*. By all means,
 البته *albatta*, بالجمله *bi'ljumla*. By and
 by (immediately) سرعۃً *surātan*. By
 much, غالباً *ghāliban*. By how much,
 فکیف *fakayf*. To be by or present,
 حاضر شدن *hāzir-sh*. To set by (aside),
 بر طرف نهادن *bar taraf-n*. — (place
 near) نزد یک نهادن *nazdik-n*. To sit by
 (near) همنشین شدن *hamnashīn-sh*.
 To stand by (aid), مدد کردن *madad-k*.
 BY-GONE, *a.* گذشته *guzashta*.
 BY-GONE, *n.* (past-event) رفت گذشت
raft guzasht.
 BY-PATH, *n.* راه تنها *rāhi tanhā*.
 BY-STANDER, *n.* نزد ایستاده *nazd*
īstāda, مشاهد *mushāhid*.
 BY-WORD, *n.* مثل *masal*.

C.

CABAL, *n.* مصلحت مخفی *maslihati*
makhfī, معاهدت نهان *muāhadati*
nihān.
 CABAL, *vi.* معاهدت نهان کردن *muā-*
hadati nihān-k., مصلحت کردن *mas-*
lihat-k.
 CABALA, *n.* مهر سلیمان *muhri sulaymān*,
 خاتم جم *khātimi-jam*.
 CABALISTIC, *a.* پوشیده *nihān*, پوشیده
poshīda, مخفی *nihufta*, مخفی *makhfīy*.
 CABARET, *n.* vide TAVERN.
 CABBAGE, *n.* کلم *kalam*, کرنب *karamb*.
 CABIN, *n.* (of a ship) دوسه *dabūsa*,
 دوسه *dabūs*. — (a cottage) خرگاه *khar-*
gāh, کوخ *kukh*.

CABIN, *vi.* ماندن *māndan*, در دوسه
dar dabūsa-m.
 CABINET, *n.* (box) درج *durj*, حقه
hukka. — (private apartment) خلوت
 حبره خاص *khilwat khāna*, حبره خاص
hujrati-khāss.
 CABINET-COUNCIL, *n.* دیوان خاص
diwāni-khāss.
 CABINET-MAKER, *n.* نجار *najjār*,
 درودگر *darūdgar*, حقه گر *hukka-gar*.
 CABLE, *n.* قلس *kals*, جمل *jummāl*.
 CABLE, *vt.* با قلس بستن *bā kals-b*.
 CACKLE, *vi.* (as a fowl, &c.) زقزقه کردن
naknaka-k. — (to giggle) قهقهه نمودن
kahkah-n.
 CACKLE, *n.* زقزقه *naknaka*, قهقهه *kahlā*.
 CACKLER, *n.* زقزقه کننده *naknaka*
kunānda.
 CACOPHONY, *n.* لحن *lahn*, لحن *luhūn*.
 CADAVEROUS, *a.* متعفن *muta'āffin*,
 مردار *murdār*.
 CADENCE, *n.* (of verses or periods)
 ترازوی کلام *tarāzū-i-kalām*. — (tone)
 لحن *lahn*, آواز *āwāz*, صدا *sadā*.
 CADENT, *a.* سقوط *sakūt*.
 CADET, *n.* (younger brother) برادر
 کوچک *birādari kūchak*, برادر خرد
birādari-khurd. — (a volunteer)
 پیشاهنگ *pesh-āhang*.
 CADI, *n.* قاضی *kāzī*.
 CAFTAN, *n.* قفطان *kaftān*.
 CAFE, *n.* vide COFFEE-HOUSE.
 CAGE, *n.* قفس *kafas* (pl. قفاس *panjara*).
 قفس گر *panjara*. A maker of cages,
 قفس گر *kafas-gar*.
 CAGE, *vt.* در قفس نهادن *dar kafas-n*,
 در قفس محبوس ساختن *dar kafas*
mahbūs-s.
 CAITIFF, *n.* vide CAPTIVE.

CAJOLE, *vt.* نواختن *nawākhtan*,
 خاطر نواز کردن *khātir nawāz-k.*,
 دم بازی *mulāṭifat-k.*,
 dam bāzī-k.

CAJOLER, *n.* نوازنده *dambāz*,
nawāzanda, نوازش گر *nawāzish gar*,
 ریشخند *rish khand*.

CAKE, *n.* نان خطائی *nāni khatāi*,
 کلیچه شیرمال *kalīcha shīr-māl*.

CAKE, *vt.* لازق کردن *lāzīk-k.*

CALABASH, *n.* کشکول *kashkul*.

CALAMITOUS, *a.* بدبخت *bad bakht*,
 صاحب مصیبت *kam bakht*,
 sāhibi musibat, آفت زده *āfat zada*.

CALAMITY, *n.* بدبختی *āfat*,
 bad bakhtī, مصیبت *āsīb*,
 musibat, سدمه *sadma*, بلا *balā*.

CALASH, *n.* کجابه *hawdaj*,
kajāba.

CALCINE, *vt.* خاکستر کردن *khākistar-k.*,
 کشته کردن *kushta-k.*

CALCULATE, *vt.* شمردن *shumurdan*,
 اندازه کردن *andāza-k.*,
 add-n., حساب کردن *hisāb-k.*

CALCULATED, *p. p.* اندازه کرده *andāza-*
karda, حساب ساخته *hisāb-s.*

CALCULATION, *n.* شمار *andāza*,
 شمار *shumār*, شمردگی *shumurdagī*,
 حساب *hisāb*, تعداد *taādāl*.

CALCULATOR, *n.* اندازه کننده *andāza*
kunanda, حساب سازنده *hisāb sāzan-*
da, محاسب *muhāsib*,
 محاسب *muh-tasib*, شمار گیر *shumārgīr*.

CALCULOUS, *a.* سنگین *sangīn*,
 ریگ *rīg*, آمیز *āmīz*.

CALCULUS, *n.* (stone in the bladder)
 سنگ *sangi*, مثانه *masāna*.

CALDRON, *n.* هرکاره *deg*,
harkāra.

CALEFACTOR, *n.* vide STOVE.

CALIFY, *vi.* گرم کردن *garm-k.*

CALENDAR, *n.* تقویم *takwīm* (تقاویم),
 —(a day book) روزنامه *roz nāma*.

CALENDAR, *vt.* در تقویم نوشتن *dar*
takwīm-n.

CALENDER, *n.* (mahomedan monk)
 قلندر *kalandar*.

CALENDER, *vt.* (smooth cloth, paper,
 &c.) مطرا کردن *muhra-k.*,
 mutarra'-k.

CALENTURE, *n.* بیماری سیاه *bīmāri-*
siyāh, سوز *soz*.

CALF, *n.* گوساله *go-sāla*, عجل *ijl*. The
 calf of a wild cow, ذرع *zarā* (pl.
 ذرعان)

CALICO, *n.* چیت *chīt*, قلمکار *kalamkār*.

CALIGRAPHY, *n.* خوش خط *khush*
khatt, خوب نویسی *khūb nawīsīy*,
 قلم کشی *kalam kashī*.

CALIPH, *n.* خلیفه *khalīfa*, (pl. خلایف
 and خلفاء).

CALK, *v.t.* فندیم کاری نمودن *fatīla kārī-n.*

CALL, *vt.* 1 (invite or command to come)
 طلبیدن *talabīdan*, طلب کردن *talab-k.*,
 نام دادن (name) *khāndan*. 2
nām-d. نام زدن *nām-z.* 3 (proclaim)
 آشکاره کردن *ishtihār-k.*,
 āshkāra-k. To call back, (revoke)
 اعاده *aāda-k.*, munkeir-sh.—
 (recall) باز طلبیدن *bāz-t.* To call for help,
 معاونت طلب کردن *muāwanat talab-k.*
 To call in question شک بردن *shak-b.*,
 در گمان شدن *dar gumān-sh.* To call
 one in question سوال کردن *sawāl-k.*
 To call to memory یاد کردن *yād-k.*
 میدان دعوت (challenge) *maydān daāwat-s.* To call
 over a muster-roll دفتر خواندن *daftar-kh.*
 To call together (convoke),
 جمع کردن *jamā-k.* To call a council,

دیوان کردن *dīwān-d.*, دیوان داشتن *dīwān-k.*

CALL, *vi.* 1. (speak in a loud voice), *bāng-z.*, آواز دادن *āwāz-d.* 2. (visit) *tashrīf-ā.*, زیارت کردن *ziyārat-k.* To call in debts, *wām-kh.* To call upon God, *duā-s.*, دعا ساختن *munājāt-k.*

CALL, *n.* طلب *talab*, ندا *da'wat*, طلب *nidā*, فریاد *faryād.*—(demand), طلب *talab* نیاز *nayāz.*—(nomination) *tasmiyat*, نام زد *nām zad.*—(order) حکم *hukm*, امر *amr.* Obedient to a call, *hukm bardār.*

CALL-BIRD, *n.* طیور نای *tuyūr nāi.*

CALLED, *pp.* طلب کرده *talab kardā*, طلبیده *talabīda*, مطلوب *matlūb.*—(named) *musamma.* To be called, *matalūb-sh.* (to be named) نام داشتن *nām-d.*—(to be invited) خوانده شدن *khānda-sh.*, دعوت شدن *da'wat-sh.*

CALLIGRAPHY, *n.* خوشخط *khūsh khatt*, رسم الخط *rasmul khatt.*

CALLING, *n.* طلب *talab.*—(a naming) نام زدگی *nām zadagī.* A calling (profession), *pesha*, کار و بار *kār u bār.* Calling aloud, *faryād.*

CALLOSITY, *n.* دانه *dāna.*

CALLOUS, *a.* سخت *sakht.*—(insensible) بی جان *bilā hass*, بی جان *bī jān.*—(unfeeling) سنگدل *sang dil.*

CALLOUSNESS, *n.* سختی *sakhti*, شغم *shagha.*—(insensibility to suffering) *durushti*, ظلم *zulm.*

CALLOW, *a.* بی بال و پر *bī bāl u par*, افذ *afazz.*

CALM, *a.* (placid) آسوده *āsūda*, ملایم *mulāyam*, ساکن *sākin.*—(undisturbed) نا مضطرب *nā muztarib.*—(not stormy) بی هوا *bī hawā.* Calm weather, *kushāda hawā*, انجماد هوا *injād hawā.*

CALM, *n.* (tranquility) آرام *ārām*, راحت *rāhat*, فراغ *farāgh*, آسودگی *āsūdagī.* A calm at sea, *khābi daryā*, وعک *wa'āk.*

CALM, *vt.* آرام کردن *ārām-k.*, ساکن کردن *sākin-k.*, تسلی دادن *tasallī-d.*, دلای *dilāsā-k.*, آسودن *āsūdan.* To be calm, *āsūda-sh.*, فراغ شدن *farāgh-sh.*

CALMED, *pp.* آسوده *āsūda*, مسکون *maskūn.*

CALMLY, *ad.* ملایمانه *mulāyamāna*, با سکون *bā sakūn.*

CALMER, *n.* ملایم کننده *mulāyam kunanda.*

CALMNESS, *n.* آسودگی *āsūdagī*, راحت *rāhat*, ملایمت *mulāyamat*, سکونت *sakūnat*, رفاهت *rafāhat.* Calmness of mind, *itmī-nāni khātir*, خاطر *āśūda hāl.*

CALOMEL, *n.* جیوه *jīwa*, زبیدی *zibaky.*

CALTROP, *n.* خشک خار *khashk-khār.*

CALUMNIATE, *vt.* تهمت کردن *tuhmat-k.*, افترا کردن *iftirā-k.*, طعن نمودن *buktān-s.*, ساختن *tanās-n.*

CALUMNIATOR, *n.* مغتری *muftarī*, تهمت کننده *tuhmat kunanda*, زمام *namām.*

CALUMNIOUS, *a.* مغتری *muftarī*, مفسد *mufsid*, بهتان *buktānī.*

CALUMNY, *n.* تهمت *tuhmat*, بهتان *buktān*, افترا *iftirā*, غیبت *ghibat.*

CALX, *n.* خاکستر *khākistar.*

CAMBRIC, *n.* شبدنم *shub-nam*.

CAMEL, *n.* شتر *shutur*, اشتر *ushtur*, جمال *jamal* (*pl.* جمال), ابل *ibl* (*pl.* ابل), شتر ماده *lakūh*. A she-camel, شتر ماده *shuturi māda*, ناقت *nākat*. A camel for riding, رکاب *rikāb*. A large body of travellers riding on camels, رکب *rakb*. A smaller body, رکبت *rakabat*. A camel-driver, ساربان *sārbān*, شتربان *shutur bān*, A camel's load, شتر بار *shutur bār*. Camel-butcher, شتر کش *shutur kush*. Camel's hair, اشتر وار *ushturwār*, زیبان *zibān*. Camel-hearted, شتر دل *shutur-dil*.

CAMELEON, *n.* بوقلمون *bukalamūn*, حربا *hirbā*.

CAMELOPARD, *n.* شترگاو *shutur gāw*, گاو پلنگ *ghāw palang*.

CAMOMILE, *n.* بابونه *bābūna*. Camomile-flowers, بابونه گاو *bābūnai gāv*.

CAMP, *n.* لشکرگاه *lashkar gāh*, معسكر *muāskar*, لشکر میدان *lashkar may-dān*. A royal camp, لشکرگاه شاهی *lashkar gāhi shāhī*. To pitch a camp, نزول ساختن *khayma-z*. خیم زدن *nuzūl-s*. To move a camp, کوچ کردن *kūch-k*. A camp-master, خیم زن *khayma-zan*.

CAMP, *vt.* اردو قرار دادن *urdu karār-d*.

CAMPAIGN, *n.* (plain) میدان *maidān*, صحرا *sahrā*. A military campaign, سفر *safar*, غزاة *ghazāt*. To make a campaign, عزم سفر کردن *āzmi safar-k*.

CAMPESTRAL, *a.* بیابانی *bayābānī*, صحرائی *sahrāīy*,

CAMPHOR, *n.* کافور *kāfūr*. A very fragrant sort of camphor, کافور جوانه *kāfūri jawdāna*. A camphor candle, شمع کافوری *shamā kāfūrī*.

CAN, *n.* جام *jām*, آبگینه *ābgīna*, کاس *kās*.

CAN, *vi.* (توازد, aorist) توانستن.

CANAILE, *n.* کامیانی *kamīnī*, پوچ *puwāch*.

CANAL, *n.* آبگذر *ābriz*, نهر *nahr*, فرکان *furkan*, ناودان *nāvdān*, ناو *nāv*, آبگزار *ābguzar*.

CANARY, *n.* هزارستان *hazār dastān*.

CANCEL, *vt.* نابود کردن *nābūd-k*, نسخ کردن *nāst-k*, نسخ نمودن *nashh-n*.

CANCELLATION, *n.* حاک *hakk*, محو *mahw*, خط بطلان *khatti butlān*.

CANCELLED, *ppr.* خط بطلان شده *khatt butlān shuda*, تراشیده *tarāshīda*, محکوک *mahkūk*.

CANCER, *n.* (disease) سرطان *saratān*, خوره *khaw-ra*. — (a crab) خرچنگ *khār chang*, سرطان *saratān*. — (the celestial sign) سرطان *saratān*.

CANCEROUS, *a.* متاکل *mutākkil*, سرطانی *saratānī*.

CANDID, *a.* ادبیس *pāk*, پاک *pāk*, صاف *sāf*, پاک باز *sādik*, صادق (sincere) *abyaz*. — پاک باطن *pāk bāz*, صاف دل *sāf dil*, مخلص *mukhlis*.

CANDIDATE, *n.* امیدوار *umed wār*, خواستگار *khāstgār*, طالب *tālib*, رقیب *rakīb*, همخواه *hamkhāh*.

CANDIDLY, *ad.* مخلصانه *mukhlisāna*, بی ریا *bī rayāna*, بالصدق *bil sidk*, با صاف دل *bā sāf dil*.

CANDLE, *n.* شمع *shamā* (*pl.* شموع), قندیل *kindil* (*pl.* قنادیل). A lighted candle, شمع افروخته *shamā afrohta*. A candle maker, شمع گر *shamā gar*, شمع *shammā*. A candle illuminating the night, شمع شب افروز *shamā shab afroz*.

- The wick of a candle, فنديله *fatīla*. The snuff of a candle, قراط *kirāt*. To snuff a candle, گل تراشیدن *gul-t.* Candle-snuffers, گل گیر *gulgīr*, گل تراش *gul tarāsh*, شمع مقراص *mīkrāsī shamā*, To light a candle, شمع افروختن *shamā-a.* To put out a candle, شمع نشانیدن *shamā-n.* A candlestick, شمع دان *shamādān.*
- CANDOUR, *n.* راست بازی *rāst bāzī*, صاف دلی *sāf dilī*, خلوص *khalūs*, صداقت *sadākat*, صدق *sidk*, اخلاص *ikhhlās.*
- CANDY, *vt.* با شکر تربیت ساختن *bā shakr tarbiyat-s.*, قندی کردن *kandīy-k.*, مربی کردن *murabbā-k.*—(form into congelation) تجمید کردن *tajmīd-k.*—(to grow congealed) انسریدن *afsuridan*, منجمد شدن *munjamid-sh.*
- CANE, *n.* فیلکون *kanāt*, نی *nai*, فیلکون عصا *fuylakūn.*—(walking staff) عصا *āsā* چوب *chūb.*
- CANE, *vt.* چوب زدن *chūb-z.* To be caned, چوب خوردن *chūb-kh.*
- CANINE, *a.* سگ آسا *sag āsā.* A canine tooth, سگ دندان *sag dandān.*
- CANISTER, *n.* جمل *junat*, جوئت *julla*, زنبیل *zambīl.*
- CANKER, *n.* چپار پا (worm) *chēhār pā*, سرما بد *sad pāya*—(blight) *sarmā burd.*—(rust) زنگار *zankār.*—(corruption) تباه *tabāh*, فنا *fanā.*
- CANKER, *vt.* تباه ساختن *tabāh-s.*, لاش کردن *lash-k.*—(to grow corrupt) بوسیدن *bosīdan*, تباه شدن *tabāh-sh.*
- CANNIBAL, *n.* مردم اوبار *mardum awbār*, آدم خوار *ādam khār.*
- CANNON, *n.* توپ *tōp*, مدفع *midfā* (pl. مدافع *medāfī*). Two pieces of cannon, دو ضرب توپ *du zarbāi tōp.* A battery of cannon, توپ مورچه *murchāi tōp.*
- CANNONADE, *n.* توپ رعد انداختن *tōpi raād-a.* To cannonade a fort, با توپ قلعه کوب کردن *bā tōpi kulā kūb-k.*
- CANNON-BALL, *n.* گوله *gūla*, گره *kura.*
- CANNONIER, *n.* گوله انداز *gūla an-lāz*, توپچی *tōpchī.*
- CANON, *n.* قانون *kānūn*, طریق *tarīk*, وضع *wazā*, قاعده *kāyada*, دستور *dastūr*, بارنامه *bār-nāma.* To frame canons, وضع ساختن *kānūn-k.*, قانون کردن *wazā-s.* A book of canons, قانون نامه *kānūn-nāma.* A writer of canons, قانون نویس *kānūn nawīs.* An expounder of the canons, قانون گو *kānūn-gu.*
- CANONICAL, *a.* قانونی *kānūnī.*
- CANOPUS, *n.* سهیل *suhayl.* Relating to canopus, سهیلی *suhaylī.*
- CANOPY, *n.* شامیان *sāyabān*, سایبان *shāmyāna.*
- CANOPY, *vt.* با سایبان پوشیدن *bā sāyabān-p.*, زفن گستردن *zifn-g.*
- CANOROUS, *a.* vide MUSICAL.
- CANT, *n.* غلط *ghalat.*—(hypocrisy) ریا *rayā.*—(angle) زاویه *zāwīya.*
- CANT, *vt.* غلط گفتن *ghalat-g.*, ریاکار شدن *rayākār-sh.*
- CANTER, *n.* متدحی *mutadahhī.*
- CANTHARIDES, *n.* عروسک *zurāh*, ذراح *ārusak.*
- CANTICLE, *n.* تسبیح (hymn) *tasbīh*, مزمور *mazmūr.*
- CANTO, *n.* قطعت *litāt*, مقاله *makāla.*
- CANTON, *n.* قبیله (tribe) *kabīlat*, قوم *kaum.*—(a parcel of land) عقر *āler.*
- CANTON, *vt.* تقسیم کردن *taksīm-k.*, در قبیله نهادن *dar kabīlat-n.*

CANTONMENT, *n.* لشکرگاه *urdā*, *lashkar gāh*.

CANVAS, *n.* (cloth) پارچه کدو *pārcha kunav*, پلاس *pa'ās*.— enquiry پرسش *pursish*, تفتیش *taftīsh*.—(solicitation) طلب *talab*, خواهش *khāhish*.

CANVASS, *vt. i.* (examine) تفحص کردن *tafahus-k.*, پرسیدن *pursīdan*.—(solicit) خواستن *talab-n.*, طلب نمودن *khāstan*.—(sift) پیکتن *pekhtan*.

CANVASSER, *n.* پرسنده *pursanda*, طلب نماینده *talab numāyanda*.

CAP, *n.* کلاه *kulāh*, سرپوش *sarposh*. Caps worn by Dervishes کلاه مولوی *kulāhi mawlawī*, واشامه *wāshāma*. A Moorish cap, برنس *burnus*. A Tartar cap, تاتاری کلاه *kulāhi tātarī*. A felt cap or hat, کلاه نمودین *ku'āhi namadīn*. A European cap or hat, کلاه فرنگی *kulāhi farangī*. A judge's cap, کلاه قاضی *kulāhi kāzī*. A scull cap, کلاه زره *kulāhi zirih*. A night-cap, شبکلاه *shab kulāh*. Gold caps worn by certain officers belonging to the Persian Court, کلاه زرین *zarrīn kulāhā*. A cap maker, کلاه سازنده *kulāhgar*, کلاه سازنده *kulāh sāzanda*. A cap seller, کلاه فروش *kulāh furūsh*.

CAP, *vt.* تار *sarposh-k.*, سرپوش کردن *tār-p.*—(salute) سلام دادن *salām-d.*

CAPABILITY, *n.* قابلیت *kābiliyat*, استعداد *kudrat*, قوت *kuwat*, استدلال *istīdād*.

CAPABLE, *a.* قابل *kābil*, قادر *kādir*, لایق *lāyak*.—(intelligent) دانشگر *dānishgar*. Capable of business, صاحب کارگذار *kār guzār*, تدبیر *sāhibī tadbīr*. Capable of learn-

ing, تحصیل علم مستعد *barāya tahsili ilm musta'idd*, To be capable, قابل بودن *kādir-sh.*, قادر شدن *lābil-b.* To render capable, قادر ساختن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACIOUS, *a.* گشاده *kushāda*, پهناور *pahnāwar*. عریض *wāsi*, واسع *driz*, فراخ *farākh*.

CAPACITATE, *vt.* قادر ساختن *kādir-s.*, قابل کردن *kābil-k.*

CAPACITY, *n.* قابلیت *kudrat*, قوت *kuwat*. The intellectual capacity, قوت *kuwat*, مدرکت *mudrikat*, عقل *āhl*. A good capacity, تیز فهم *tez fahm*, مهارت *mahārat*.

CAP-A-PIE, *ad.* سرایا *sarāpā*.

CAPARISON, *n.* رخت *rikht*.

CAPARISON, *vt.* اسپ تیار ساختن *asp tayyār-s.*

CAPE, *n.* (head land) تیغ کوه *teghi koh*, کوه *bīnī-i-koh*.—(collar of a garment) راس *rāsi jabal*, کوه *garībān*.

CAPER, *n.* رقص *jast*, زفن *zafn*, جست *raks*.—(pickle) کبر *kabar*.

CAPER, *vi.* رقصیدن *justan*, جستیدن *raksīdan*.

CAPILLARY, *a.* موی آسا *mūi āsā*.

CAPITAL, *a.* (chief) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*.—(criminal) لایق سیاست *lāyaki siyāsāt*,—(chief city) دارالسلطنت *dārus saltanat*, دارالحکومت *dārus hukumat*, پای تخت *takht gāh*, تختگاه *pāya takht*. A capital stock, سرمایه *sar māya*, اصل *asl*. A capital crime, جرم لایق سیاست *jurmi lāyaki siyāsāt*.

CAPITAL, *n.* (of a pillar) ستون *tāji sutun*, سر ستون *sari āmūd*.

- CAPITALIST, *n.* صاحب دولت, *sāhibi daulat.*
- CAPITALLY, *ad.* vide CHIEFLY.
- CAPITATION, *n.* (poll-tax) خراج سر, *khirāji sar*, جزیت *jazīyat.*
- CAPITULATE, *vi.* (surrender on conditions) بر عهد و پیمان تسلیم کردن *bar āhd u paymān taslīm-k.*, مصالحت *masālihat-s.*—(divide into chapters) فصل و باب ساختن *fasl u bāb-s.*
- CAPITULATION, *n.* صلح بشرط *sulh basharat*, شرط و شروط *shart u shurūt*, شروط و عهد و پیمان *āhd u paymān*, شروط و قیود *shurūt u kuyūd.*
- CAPON, *n.* خروس آخته *kharūsi ākhta*, خصی *khasy.*
- CAPRICE, *n.* بی قراری *bī karārī*, خود سری *sabuk mizājī*, سبک مزاجی *khud sarī*, وهم *wahm*, خیال *khayāl.*
- CAPRICIOUS, *a.* بی قرار *bī karār*, خود اندیش *khud andīsh.*
- CAPRICIOUSLY, *ad.* خود سرانه *khud sarāna.*
- CAPRICORN, *n.* برج جدی *burji jady.*
- CAPTAIN, *n.* جماعه دار *sardār*, سردار *jamā'adār*, کپتان *sari gurūh*, سرگروه *kaptān.* The captain of a ship, ناخدا *nākhudā.* A Captain general, امیرالامرا *amīrul umrā.*
- CAPTION, *n.* گرفت *girift*, قبض *kabz.*
- CAPTIOUS, *a.* تزک مزاج *tunuk mizāj*, کج بخت *kaj bakht*, معترض *muḍtariz*, حیلت باز *sarkash.*—(insidious) *hīlat bāz.*
- CAPTIOUSLY, *ad.* سرکشانه *sarkishāna.*
- CAPTIVATE, *vt.* قید کردن *giriftan*, قید کردن *kayd-k.*, اسیر کردن *asīr-k.*, قبض کردن *kabz-k.*
- CAPTIVE, *n.* اسیر *asīr*, قیدی *kaydī*, گرفتار *mahbūs*, برده *barda*, گرفتار *giriftār.* To be made captive, گرفتار شدن *giriftār-sh.*, برده شدن *barda-sh.*
- CAPTIVITY, *n.* حبس *giriftārī*, گرفتاری *habs*, بند *band*, قید *kayd*, قبض *kabz*, بندگی *bandagī.*
- CAPTOR, *n.* گیرنده *gīr*, گیر *giranda*, فاتح *fātih.* اسیر سازنده *asīr sāzanda.*
- CAPTURE, *n.* تسخیر *tashhīr*, گیر *gīr*, گرفتاری *giriftārī.*
- CAR, *n.* عرابه *ārāba.*
- CARACK, *n.* جهاز عظیم *jahāzi āzīm.*
- CARAVAN, *n.* کاروان *kārwān*, راحلت *rāhilat*, قافل *kāfilah*, (pl. قوافل). The chief of a Caravan, کاروان باشی *kārwān bāshī.*
- CARAVANSARY, *n.* کاروانسرای *kārwān-sarāy*, خان *khān.*
- CARAWAY, *n.* کرویای *karawyā.* Caraway-seeds or plant. کرویای *karwīya.*
- CARBON, *n.* زغال *zughāl*, فحم *fahm.*
- CARBUNCLE, *n.* گوهر شبچیراغ *goharī shab chirāgh.*—(pimple) بادبز *bādīzh*, دنبل *dumbal.*
- CARBUNCLED, *a.* با شبچیراغ مرصع *bā shab chirāgh murrasā.*—(pimpled) دنبل دار *dumbal dār.*
- CARCANET, *n.* پَرگر *pargar.*
- CARCASS, *n.* لاشه *lāsha*, مردار *murdār*, جنازه *janāza*, میت *mayyit.*
- CARD, *n.* ورق *wark*, فرد *fard.* A pack of cards, گنجیفا *ganjīfa.* Different games at cards, تاس *tās*, سوخت *sokht.* A card for cotton محلاج *mihlāj.*
- CARD, *vt.* حلاج کردن *halj-k.* To card cotton, حلاجی کردن *pumba-z.*, پنبه زدن *hallājī-k.* To play at cards, با گنجیفا *bā ganjīfa-b.*

CARDAMOM, *n.* شوشمیر *kākullat*, قاقلة *shūshmīr*, هیل *hel*.

CARDED, *a.* مزدوف *mandūf*.

CARDER, *n.* حلبجگر *pumba-zan*, زن *haljgar*.

CARDINAL, *a.* مطلق *mutlak*, اصلی *aslī*.

CARE, *n.* (attention) شغل *shughl*, فکر *fikr*, خبرداری (caution) آگاهی *āgāhī*.—
خبرداری *hūshyārī*, هوشیاری *khābardārī*.—
اضطراب *andūh*, اندوه (anxiety) *iztirāb*.—
اعتبار *mayl*, میل (regard) *ītibār*, محبت *mahabbat*.

CARE, *vi.* *hūshyār-b.* هوشیار بودن, *khābardār-b.* بصیرت
بصیرت *basīrat-n.*, فکر کردن *fikr-k.*, احتیاط کردن
īhtiyāt-k. To care for (regard) *mahabbat-n.*, محبت نمودن
mayl-d.—(provide for) میل داشتن *āgāhī-n.*, آگاهی نمودن
tadārūk-k. To have a care (to be cautious) *hazar-b.* حذر بودن
īntibāh-n. To be affected with care, غم خوردن *ghamgīn-sh.*, غمگین شدن
gham-kh.

CAREER, *n.* میدان (race ground) *maydān*.—
chālākī چالاکی (full speed).—
رواج (course) *sharaf*.—(a race) *riwāj*, روان *rawān*, طریقه *tarīka*.

CAREFUL, *a.* خبردار (provident) *khābardār*, عاقبت *hūshyār*, هوشیار
ākīl.—
عاقبت *ākīl*, اندیش *ākibat andīsh*.—
صاحب (cautious) هوشیاری *hūshyārī*.—
غمناک (full of anxiety) *ghamnāk*, پرالم *pur alam*.

CAREFULLY, *ad.* از هوشیاری *az hūshyārī*, عاقلانه
bā basīrat, با بصیرت *ākīlāna*.

CAREFULNESS, *n.* خبرداری *khābardārī*, بصیرت
hūshyārī, هوشیاری *basīrat*, آگاهی *īhtiyāt*, احتیاط *āgāhī*.

CARELESS, *n.* بی خبر *bī khabar*, کاهل
ghāfil, بی پروا *bī parwā*, احتیاط *kāhīl*,
bī ihtiyāt.

CARELESSLY, *ad.* بی پروانه *bī parwāna*,
غفلت *bā ihmāl*, غفلانان *ghaflatāna*.

CARELESSNESS, *n.* بی خبری *bī khabarī*, بی پروایی
bī parwāyī, غافل *ghāfilī*, غافل *ghaflat*,
taghāful.

CARESS, *vt.* نواختن *nawākhtan*, نوازش
nāz-k., ناز کردن *nawāzish-k.*, شفقت نمودن
shafakat-n.

CARESS, *n.* ناز *nāz*, شفقت *shafakat*,
دلنوازی *dīlnawāzī*, نوازش *nawāzish*,
شیوه *shewa*.

CARGO, *n.* حمل *bārī jahāz*, بارجهاز
himlī kishtī.

CARIOUS, *a.* بوسیده *bosīda*, ریخته *rekhta*.

CARMAN, *n.* عرابه ران *ārāba rān*.

CARMINE, *n.* سرخ *surkh*, شنبجار *shinjār*.

CARNAGE, *a.* قتل *katl*, قتال *kitāl*,
مقاتلت *makātalat*.

CARNAL, *a.* نفسی *jismānī*, جسمانی
nafsī, نفسانی *nafsānī*.—(sensual)
شهوتی *shahwatī*.

CARNALITY, *n.* نفس *tawakān*, توقان
nafsi ammāra.

CARNALLY, *ad.* از شهوت *az shahwat*,
نفسانه *nafsāna*.

CARNATION, *n.* گلناری *unnābī*, عنابی
karānful, گلناری *gulnārī rang*.

CARNEOUS, *a.* گوشت دار *gushtdār*,
گوشتی *gushtī*, لحمی *lahmī*.

CARNIVOROUS, *a.* گوشت خور *gosht*
khur, لحم *lahm*.

CAROB, *n.* خرنوب *kharrūb*, خرنوب
kharnūb.

CAROL, *n.* vide HYMN.

CAROUSAL, *n.* شادی *jashan*, جشن
shālī, ضیافت *ziyāfat*, عید *īd*.

CAROUSE, *vi.* جشن کردن *jahan-k.*—
(drink) باده خوردن *bāda-kh.*
CARP, *vi.* نکتہ چیدن *nukta-ch.*
CARP, *n.* ماهی کول *māhī-i-kol.*
CARPENTER, *n.* درودگر *darūdgar*, نجار *najjār.*
CARPENTRY, *n.* درودگری *darūdgarī*,
نجات *najjārat.*
CARPER, *a.* نکتہ گیر *nukta gīr*, چین *nukta chīn.*
CARPET, *n.* گلیم *gilīm*, جاجم *jājīm*,
بساط *bisāt*, کالی *kālī.*
CARPET, *vt.* فرش نمودن *farsh-n.*
CARRIAGE, *n.* بار برداری *bār bardārī*,
(conduct) بارکشی *bārkashī.*—
گونه *āmal*, وضع *wazā.*—(air)
gūna, عادت *ādat.*—(coach) عرابه *ārā-*
ba, مرکب *markub*, گردون *gardūn.*
CARRIER, *n.* بار بردار *bārbardār*,
دارنده *dārandā*, بارکش *bārkash*,
حمل *hamāl*. A letter carrier, قاصد *kāsīd*,
پیگ *payk.*
CARRION, *n.* مردار *murdār*, لاش *lāsh.*
CARROT, *n.* شوندر *shawandar*, گزر
gazar, زردک *zardak.*
CARRY, *vt.* حمل کردن *burdan*,
حمل *haml-k.*, زقن کردن *zakn-k.*—(trans-
port) نقل کردن *nakl-k.* To carry on
war, جنگ کردن *jang-k.* To carry or
behave one's self, حرکت نمودن
harakat-n., عمل کردن *āmal-k.* To
carry one's self honourably, مردانه
mardānaharakat-n. To
carry in competition, دانه گرفتن *dana-g.*
To carry about, صایر و دایر بودن *sāir*
u dāir-b. To carry off or away,
رفع کردن *rafā-k.* To carry off (murder)
کشتن *kushtan.* To carry with a high
hand, متکبر شدن *mutakabbir-sh.*

To carry on, استیلا کردن *istilākān-k.*
To carry all before one, غالب شدن
ghālib-sh. To carry a meaning, معنی
داشتن *maānī-d.* To carry one's self
prudently, بصیرت داشتن *basīrat-d.*
To carry one's self carelessly, غافل
شدن *ghāfil-sh.*
CART, *n.* عرابه *ārāba*, ارابه *arāba*, گردون
gardūn, عجلت *ājlat.* A corn-cart,
چرخ غله *charkhī ghalla.* A child's
go-cart, گردنا *gardanā*, گردون *gardūn.*
CARTER, *n.* عرابه ران *ārāba rān.*
CARTILAGE, *n.* غضروف *ghuzrūf*,
gurūcha. The cartilage of the nose,
خیشوم *khayshūm.*
CARTILAGINOUS, *n.* غضروفي *ghuz-*
rūfī.
CARVE, *vt.* (in stone, wood, &c.) کندن
kandan, نقاشی کردن *nakkāshī-k.*, نگار
nigār-k., تراشیدن *tarāshīdan*,
قلمکاری نمودن *kalam kārī-n.* To carve
meat, قطع کردن *katī-k.*, بریدن *burīdan.*
To carve (choose for one's self), گزیدن
guzīdan, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*
CARVED, *a.* تراشیده *tarāshīda*,
muntakash. A carved image, تراشش
tarāshish.
CARVER, *n.* کندگر *kanda gar*, قلمکار
kalamkār, نقاش *nakkāsh.*—(in stone)
سنگ تراش *sang tarāsh.*
CARVING, *n.* نقاشی *nakkā-*
shī, سنگ تراشی *kalam kārī*,
sang tarāshī.
CASCADE, *n.* آبشار *āb shār*,
خور آب *khurāb*, آب شیب *āb-shīb.*
CASE, *n.* 1. صندوق *sandūk*, تپنگو
tapangu.—2. (sheath) دان *dān*,
غلاف *ghilāf*, نیام *niyām.* A book-case,
قلم دان *zimāmat.* A pen-case,

kalamdān, خامه دان *khāmadān*. A bow-case, کماندار *khāmāndār*.—(quiver) نامه دان *tīr-dān*. A letter case, نام دان *nāma dān*, پیش تخته *pesh takhta*. A comb-case, شانه دان *shāna dān*. A needle-case, سوزندان *sozan dān*. A case for a musical instrument, حصیر *hasīr*. 3. (An event or circumstance), حال *hāl*, امر *amr*, قصه *kissa*. The truth of the case, حقیقت حال *hakikati hāl*. The essence of the case, نفس الامر *nafsu'lamr*. In case, اگر *agar*. In no case, هیچ *hech*. In good case, پرورده *parwarda*, سامن *sāmin*. The statement of a case in writing, محضر *mahzar*, صورت حال *sūrat hāl*.

CASEMATE, *n.* گنبد *gumbad*, کمر *kamar*.

CASEMENT, *n.* قفس *lafas*, روزن *rozan*.

CASEOUS, *a.* پنیری *panīrī*, پذیر آسا *panīr āsā*.

CASH, *n.* زر *zar*, نقد *nakd*, درهم *dirham*.

A cash-book, آورجه *āwarja*, فنداق *fundāk*.

CASHIER, *n.* تحویلدار *tahwīldār*, خزانهچی *khazānchī*, نقاد *nakkād*, قسطار *kistār*.

CASHIER, *vt.* از منصب برطرف کردن *az mansab bartaraf-k.*

CASHMERE, *n. p.* کشمیر *kashmīr*.

CASK, *n.* برميل *barmīl*, دن *dann*, خنبه *khumba*.

CASKET, *n.* صندوقچه *sandūkcha*, درج *durj*, حقه *hukka*.

CASQUE, *n.* (helmet) زره کلاه *zirih kulāh*.

CASSIA, *n.* (of Arabia) سالیخه *salīkha*.—(fistularis) خیار چنبر *khīyār chambar*.

CASSOCK, *n.* کرتک *kurtak*.

CAST, *vt.* 1. To send or drive by force, انداختن *andākhtan*, افگندن *afgandan*.

2. To throw, direct, or turn, as the sight, نظر انداختن *nazar-a*. 3. To throw on the ground, بر زمین افگندن *bar zamīn-a*. 4. To throw off or shed, ریختن *rekhtan*, افشاندن *afshāndan*. 5. To throw out or emit, اخراج کردن *ikhrāj-k.* 6. To compute, reckon, شمردن *shumurdan*, حساب کردن *hisāb-k.* 7. To form into a particular shape, تصویر بند کردن *sūrat band-k.*, تصویر نمودن *taswīr-n.* 8. To fix or distribute, معین کردن *muyyan-k.* 10. To communicate; spread over, ظاهر کردن *zāhir-k.*, بیان کردن *bayān-k.* To cast anchor, لنگر انداختن *langar-a*. To cast aside, ترک کردن *tark-k.* To cast away, هجر کردن *hajr-k.*, برطرف انداختن *bartaraf-a*.—(wreck) شکستن *shikas-tan*. To cast by, to reject, برطرف کردن *bartaraf-k.* To cast down, پست کردن *pasat-k.*, سرفرو ساختن *sar farū-s.* To cast forth flames, شعله افگندن *shud-la-a*. To cast off, (reject) دور کردن *dūr-k.*—(drive away) راندن *rāndan*. To cast out, (reject) نا قبول کردن *nā kabūl-k.* To cast up, (compute) حساب *hisāb-k.*—(vomit) قی کردن *kai-k.* To cast on, (refer, resign) نسبت داشتن *nisbat-d.*, ترک کردن *tark-k.* To cast young, (miscarry) اسقاط حمل داشتن *ishāti hamal-d.* To cast in the teeth, سر زدن *sar zanish-k.*

CAST, *vi.* 1. To turn or revolve in the mind, خیال کردن *khīyāl-k.* 2. To receive form or shape, شکل کردن *shī-kl-k.* 3. To wrap, پیچیدن *pechīdan*.

CAST, *n.* 1. (a throw) اندازی *andāzī*, رمی *ramī*. 2. (a throw of dice) اتراع *ikrād*. 3. (manner or quality of ap-

pearance) چهره *chehra*, سيما *simā*.
 4. (mould) قالب *kālib*. 5. (glance) رمزي *ramzī āyn*.
CASTE, *n.* قوم *kaum*, فرقه *firka*.
CASTER, *n.* رمي کننده *andāz*, *ramī kunanda*.
CASTIGATE, *vt.* سزا کردن (punish) *sazā-k.*, تعذيب ساختن *taāzīb-s.*—
 ادب (correct) *tādīb-k.*, سازگاری *adab-s.*
CASTIGATION, *n.* سزا (chastisement) *sazā*, تعذيب *ākūbat*, عقوبت *taāzīb*.
 —(emendation) تاديب *tādīb*, تعزير *taāzīr*.
CASTLE, *n.* حصار, (قلاع *pl.*) *kalā* *hisār*. The bastion of a castle, برج قلعه *burji kalā*. Castles high as heaven, *kilāi-sipih-irtifād*.
 A strong or impregnable castle, قلعه *kilā dushvār gir*. To besiege a castle, *bakalā-ch.*, قلعه *kalā hisār-k.* To take a castle, *kilā maftūh-k.*
 The garrison of a castle, اهل حصار *ahli hisār*.
CASTOR, *n.* بيدانجیر *bīd-anjīr*.
CASTOR-OIL, *n.* روغن بيدانجیر *roghani bīd anjīr*.
CASTRATE, *vt.* خصي کردن *khasīy-k.*, ساده کردن *sāda-k.*
CASTRATED, *a.* ساده کرده *sāda-karda*, مجبوب *majbūb*, آخته *ākhta*.
CASTRATION, *n.* کندن خاie *kandani khāya*.
CASUAL, *a.* عارض *ārīz*, اتفاقي *ittifākī*, بي قصد و اختيار *bī kasd u ikhtiyār*.
CASUALLY, *ad.* عارضانه *ittifākan*, اتفاقاً *ārīzāna*.
CASUALTY, *n.* سرگذشت *ittifāk*, سرگذاشت *sarguzasht*, قضا *kazā*.

CAT, *n.* گربه *gurba*, هر *hīrr* (*pl.* هررت).
 sinnawr, قط *kitt* (*pl.* قطا *kitāt*).
 A she-cat, هررت *hīrrat*. A wild cat, گربه دشتي *gurbaī dashtī*. The mew-ing of a cat, نعا *nuā*.
CATALOGUE, *n.* فهرست *fihrist*, فرد *fardī tafsīl*.—(of men) اسم نویسی *ism nawīsī*. To make a cata-logue, فهرست کردن *fihrist-k.*
CATAMITE, *n.* ملوط *mulūt*, منحنث *mukhannas*.
CATAPLASM, *n.* ضماد (poultice) *zamād*, مرهم *marham*.
CATARACT, *n.* خور آب *ābshār*, *khur āb*. A cartaract in the eye, فاحظه چشم *zafarai chashm*.
 فاحظه چشم *nākhūnai chashm*.
CATARRH, *n.* زكام *sardī*, سردی *zūkām*, نزله *nazla*.
CATASTROPHE, *n.* عاقبت *ākibat*, بلا *balā*.
CATCH, *vt.* اخذ کردن *gīrīftan*, گرفتن *akha-z-k.*, ربودن *kabz-k.*, سردی خوردن *rubūdan*. To catch cold, نزلت داشتن *sardī-kh.*,
 catch the pestilence, وبا خوردن *vabā-kh.*,
 catch (to be contagious) سرایت کردن *sirāyat-k.*
 To catch fire, آتش گرفتن *ātish-g.*—
 آتشین گشتن (to fly in a passion) *ātishīn-g.* To catch with a trap, بادام گرفتن *bā dām-g.*
 To catch an opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g.* To catch hastily, بزودی گرفتن *ba zūdī-g.*
CATCH, *n.* (seizure) گرفتگی *gīrīftagī*, تزویر *talbīs*, (trick) قبض *kabz*.—
 سرایت *wabā*, (contagion) *tazwīr*. The catch of a door, بند کشي *band kashī*.

CATCHER, *n.* قابض گیرنده *gīranda*, قابض *kābiz*.

CATECHISE, *vt.* سوال نمودن *sawāl-n.*, سوال با تدبیر *ba sawāl tādīb-n.* محاسب ساختن *muhāsib-s.*

CATECHISM, *n.* سوال نامه *sawāl nāma*.

CATEGORICAL, *a.* شافی *sāf*, شافی *shāfi*, حملهی *hamliy*. A categorical answer, جواب شافی *jawābi shāfi*, قطع جواب *fawābi kātī*. To give a categorical answer, قطع جواب دادن *katī jawāb-d.*

CATEGORICALLY, *ad.* از صفاتی *az safāi*, حملهیانه *hamliyāna*.

CATEGORY, *n.* قبیل *kabīl*, جنس *jins*.

CATENATE, *vt.* در زنجیر کردن *dar zanjīr-k.*

CATENATION, *n.* تسلسل *silsila*, تسلسل *tasalsul*.—(regular connection) علاقه *ilāka*, مناسبت *munāsibat*.

CATER, *vi.* اکل خریدن *ākl-kh.*, طعام *taāmi bāzār-k.*

CATERER, *n.* خانه باورچی *bāwārchī*, سالار *khāna sālār*.

CATERPILLAR, *n.* کرم صد پایه *kirmi sad pāya*, یسروع *yasrūā*.

CATERWAUL, *vi.* نعا کردن *nuā-k.*

CATES, *n. pl.* vide FOOD, VIANDS.

CATHARTIC, *a.* مسهل *mus-hil*. A cathartic medicine, جلاب *jullāb*. To take a cathartic, جلاب گرفتن *jullāb-g.*

CATHEDRAL, *a.* اسقف منسوب *uskuf mansūb*.

CATHEDRAL, *n.* مسجد جامع *masjidi jāma*.

CATHOLIC, *a.* عمومی (universal) *āmūmī*.

CATHOLICON, *n.* علاج عمومی *ilāji āmūmī*.

CATTLE, *n.* (of the larger kind) حیوان *haywān*, ستور *sutūr*, دواب *dawābb*. —(of the smaller kind) غنم *ghanam*, حلام *halām*.

CAUL, *n.* (a net for the head) کله پوش *kalla pūsh*, گیسو بند *gīsū-band*.—(a membrane covering the lower intestines) جگر آگند *jigar-āgund*.—(the membrane enveloping the foetus) اردن الغرس *arradanw'l ghirs*.

CAULDRON, *n.* دیگ *deg*, تیان *tiyān*.

CAULIFLOWER, *n.* قندبیط *kimbūt* or *kunnabūt*, کلم *kalam*.

CAUSAL, *a.* فاعلی *fāilī*, ساز *sāz*.—(verb) مجبور فعل *fāili majbūr*.

CAUSE, *n.* سبب *sabab* (pl. اسباب), باعث *bā'is*, جهت *jehat*, واسطه *wāsata*, علت (موجبات *pl.*), موجب *mūjib* (pl. علل *pl.*)—(a lawsuit) مقدمه *illat* (pl. دعوی *kaziya*, قضیه *mukaddama*, اصل اصول *da'wi*. The cause of causes, اصل اصل *asli usūl*. The cause and effect اصل و فرع *asl u farā*. The particular cause, سبب خاص *sababi khāss*. The legal cause, موجب شرعی *mūjibi shara'iy*. The evident cause, سبب ظاهر *sababi zāhir*. The material cause, علت *illati māddiyat*. The apparent cause, سبب صورتی *sababi sūriya*. The efficient cause, فاعلیت *mūjibi fāiliyat*. The final cause, اصل غایت *asli ghāyat*. The first and second cause, علت اول و ثانی *illati auwal u sānī*. To carry on a cause at law, مرافعت کردن *murāfaāt-k.* To decide a cause, فیصل کردن *mu-kaddama faysal-k.*, نزاع قطع کردن *nizā katī-k*. Without a cause, بی سبب *bī sabab*, بلا موجب *bilā mūjib*.—

- (pretext) بهانه *bahāna*, علت *illat*. To seek a cause, بهانه جستن *bahāna-j*. To be the cause, سبب شدن *sabab-sh.*, موجب بودن *mūjib-b*. To give cause, داعی کردن *takrīb-d.*, تقریب دادن *dāi-k*. To examine into the true cause, اکتناغ سبب ساختن *iktināi-sabab-s*.
- CAUSE, *vt.* ساختن *namūdan*, عمل نمودن *sākhtan*, عمل نمودن *faāl-k.*, الم دادن *āmal-k*. To cause sorrow, کنانیدن *kunā-nīdan*.
- CAUSELESS, *a.* بلا بی اصل *bī asl*, موجب *bilā mūjib*.
- CAUSEWAY, *n.* سنگ راه *sang rāh*, شاد راه *shāh rāh*.
- CAUSTIC, *n.* حاد *mukarrak*, مقروح *hādd*, تیز *tez*.
- CAUTERIZE, *vt.* داغ کردن *dāgh-k.*, اباغ ساختن *ābāgh-s*. Cauterizing instruments, داغینه *dāghīna*, میکوات *mikwāt*.
- CAUTERY, *n.* داغ *dāgh*, اباغ *ābāgh*, سوز *sūz*, دمع *dumā*.
- CAUTION, *vt.* نصیحت *pand-d.*, پند دادن *nasihat-k*.
- CAUTION, *n.* تدبیر *tadbīr*, (prudence) خبردار *khābardārī*, تامل *tāmmul*, نگاه *nigāh*.—(security) ضامن *zāminī*, پند *kafālat*.—(warning) پند *pand*, تذبذبه *tambīh*.
- CAUTIONARY, *a.* ضمانت *zīmāna*.
- CAUTIOUS, *n.* آگاه *hūshyār*, دور اندیش *khābardār*, عاقبت اندیش *ākibat andīsh*. To be cautious, خبردار شدن *khābardār-sh.*, بصیرت نمودن *basīrat-n.*
- CAUTIOUSLY, *ad.* با هوشیاری *bā hūshyārī*, با احتیاط *bā ihtiyāt*.
- CAVALCADE, *n.* حشمت *sawārī*, شمت *hishmat*, رکاب *rikāb*, موکب *maukib*.
- CAVALIER, *n.* (horseman) سوار *sawār*, اسپ سوار *asp sawār*, فارس *fāris*.
- CAVALIER, *a.* شاد *shād*, شوقی *shawkīy*.—(brave) دلور *dilāwar*, دلیر *dī'er*.—(haughty) مغرور *maghrūr*, گستاخ *gustāk*.
- CAVALIERLY, *ad.* با غرور *bā gharūr*, گستاخانه *gustākāna*, تکبران *takabburāna*.
- CAVALRY, *n.* سواران *sawārān*, خیل *khayl*, موکب *maukib*.
- CAVE, *n.* غار *ghār*, مغارت *maghārat*, کعب *kuāb*. A companion in the cave, یار غار *yārī ghār*.
- CAVERN, *n.* vide CAVE.
- CAVIL, *vi.* نکند چینی کردن *nukta chīnī-k.*, اعتراض *itirāzi bī madnī-k*.
- CAVIL, *n.* نکند چینی *nukta chīnī*, طعن *taāni nā sāzgār*, حرف گیری *harf gīrī*.
- CAVITY, *n.* جوف *jauf*, قلت *kalt*.
- CAW, *vi.* (as a crow) زدن *naāb-z.*, قاء قاء کردن *kā kā-k*.
- CEASE, *vi.* موقوف کردن *maukūf-k.*, فراغت کردن *farāghat-k.*, دست برداشتن *tarī-k.*, آرام کردن *ārām-k.*, راحت داشتن *rāhat-d.*—(rest) (to be extinct) معدم شدن *munādam-sh.*, منقطع بودن *munkatā-b.*—(to put a stop to) باز داشتن *bāz-d.*
- CEASE, *n.* فراغت *farāgh*, فراغت *farāghat*.
- CEASELESS, *a.* دایم *dāyam*, مداوم *mudām*, پایدار *pāydār*.
- CEDAR, *n.* سرو آزاد *sarī āzād*.
- CEILING, *n.* بام *bām*, سقف *sakf*.

CELEBRATE, *vt.* تعریف کردن *ta'arīf-k.*, توصیف کردن *madah-k.*, مدح کردن *tausīf-k.*, مشهور کردن *mashhūr-k.*, ذکر کردن *zīkr-k.*

CELEBRATED, *a.* نامدار *nāmdār*, مشهور *ma'arūf*, معروف *nāmwar*, مشهور *mashhūr*, شهرت *shuhrat*, ممدوح *mam-dūh*. To be celebrated, نامدار شدن *nāmdār-sh.*, مشهور بودن *mashhūr-b.*

CELEBRATION, *n.* (solemn performance) عید شریف *zīkri āzīm*, ذکر عظیم *īdi sharīf*.—(praise) ستایش *sitāyash*, حمد *hamd*, ثنا *sanā*, تعریف *ta'arīf*.

CELEBRITY, *n.* نام *nām*, شهرت *shoh-rat*, ناموری *nāmwarī*.—(a person of mark) عظمت *āzmat*.

CELERITY, *n.* چستی *chālākī*, چالاکي *chālākī*, تیزی *chustī*, شتاب *shutāb*, زودی *zūdī*, تیزی *tezī*.

CELESTIAL, *a.* جندی *firdūsī*, فردوسی *firdūsī*, جندی *jannatī*, فلکی *falakī*, بهشتی *bahashtī*.

CELIBACY, *n.* مجردی *mujarradi*.

CELL, *n.* حجره *hujra*. The cell of a monk, گوشه *gusha*, کرج *kirh*. A cell in a honey comb, نخرروب *nakh-rūb*.

CELLAR, *n.* گرم خانه *tih khāna*, تیه خانه *tih khāna*, نوات *nawālat*. An ice cellar, یخ خانه *yakh khāna*. A wine-cellar, شراب خانه *sharāb khāna*, خمخانه *khamkhāna*.

CELLULAR, *a.* حجرت آسا *hujrat āsā*, حجرات آسا *hujrat āsā*, خانه خانه *khāna khāna*.

CEMENT, *n.* سربیش *sarīsh*.—(glue) سربیش *sarīsh*.—(for building) مهره دیوار *muhrai dīwār*, ریخته *rekhta*, نوآش *nawāsh*.—(union) پیوند *paywand*, وحدت *wahdat*, اتفاق *ittifāk*.

CEMENT, *vt.* (unite) پیوستن *paywastan*, ملحق کردن *wasl-k.*—(cohere) ملحق

شدن *mulhak-sh.*, پیوسته بودن *paywas-ta-b.*—(to cement or plaster) با نوآش *bā nawāsha-a.*

CEMETERY, *n.* گورستان *rams*, مقبره *makbara*, گورستان *gūristān*.

CENOTAPH, *n.* مزار *mazār*.

CENSER, *n.* بخوردان *bakhurdān*, منجر *mijmar*.

CENSOR, *n.* اهل خبرت *ahli khibrat*, مختص *tādībkunanda*, تادیب کننده *mohatasab*.

CENSORIOUS, *a.* عیب جو *a'ib-ju.*, دشنام گو *dush-nām-gu*, زباندار *zabān darāz*.

CENSORIOUSLY, *ad.* با ملامت *bā malāmat*, با زباندارازی *bā zabāndarāzī*.

CENSORIOUSNESS, *n.* عیب گوئی *a'ib gui*, ملامت *malāmat*.

CENSURABLE, *a.* قابل الزام *kākil ilzām*, واجب الذم *wājibuz zamm*.

CENSURABLY, *ad.* ذمیدمانه *zamīmāna*.

CENSURE, *n.* الزام *malāmat*, ملامت *ilzām*, شکایت *shikāyat*, ذم *zamm*, لوم *laum*, بهتان *buktān*.

CENSURE, *vt.* الزام دادن *ilzām-d.*, ذم دادن *zamm-d.*, طعن نمودن *ta'ān-n.*, ملامت زدن *malāmat-z.*

CENSURED, *a.* مذموم *mazmūm*, ملامت *malāmat zada shuda*.

CENSUS, *n.* سرشماری *sar shumārī*.

CENT, *n.* صد *sad*. Per cent, فی صد *fī sad*.

CENTPEDE, *n.* صدپا *sadpā*.

CENTRAL, *a.* متوسط *mutawassit*, میان *miyān*, مرکزی *markazī*, میاند *miyāna*.

CENTRE, *n.* مرکز *markaz*, میانه *miyāna*, وسط *wasat*, باب *maāb*. The centre of the earth, حقیق قعر زمین *hazīzi ka'arī zamīn*. The centre of a circle, مرکز دایره *markazi dāyira*.

CENTRE, *vi.* در میان نهادن *darmiyan-n.*

To be placed in the centre, در میان *dar miyān* نهادن شدن *dar miyān nihāda-sh.* To centre or rest upon, منحصر شدن *mu-khassar-sh.*, قائم بودن *kāyam-b.*

CENTRIFUGAL, *a.* از میان گریز *az mi-yān gurez.*

CENTRIPETAL, *a.* به میان نزدیک کنان *ba miyān nazdīk kunān.*

CENTRY, *n.* نوبت *naubat*, پاسداری *pāsbān*.

CENTUPLE, *a.* صد چندان *sad chandān*, صد تا *sad tā.*

CENTURY, *n.* صد ساله *sad sāla*, صدی *sadī*, قرن *karn.*

CEPHALIC, *a.* مقوی دماغ *mukarwī dimāgh.* A cephalic medicine, صعوٹ *saūt.*

CERECLOTH, *n.* موم جامه *momjāma*, قیروٹی *kayrūtī.*

CEREMONIAL, *a.* تکلف منسوب *taka-lluf mansūb*, رسمی *rasmī.*

CEREMONIOUS, *a.* صاحب نوازش *sāhibi nawāzish*, استغنا *istighnā.* Ceremonial letters, نوازش نامه *nawāzish nāma.* To be ceremonious, تکلیف کردن *taklīf-k.*, استغنا کردن *istighnā-k.*

CEREMONIOUSLY, *ad.* با تکلف *bā takallūf*, ادبانه *adabāna.*

CEREMONY, *n.* تکلیف *taklīf* (pl. نوازش *nawāzish*, ادب *adab*, (تکلیفات) رسم *rasm.* Religious ceremonies, خدمت و *ādābi dīn*, عبادت *khidmat u ibādati allāh.* Without ceremony, بی تکلف *bī takallūf.*

CERTAIN, *a.* بی گمان *bī gumān*, یقین *yakīn*, عیان *āyān*, محقق *muhakkak*, واضح *wāzih.* A certain person, فلان *fulān.* Certain intelligence, خبر صحیح *khabari sahīh.* A thing certain, چیز *chīzi* مآهود *māhūd.* Things certain,

musallamāt. It is certain that, مقرر است که *mukarar ast ke.* From certain knowledge, از عین الیقین *az āīynul yakīn.* For certain, علمی *alāl tahkīk.* تحقیقا *tahkīkan.* To hold for certain, تحقیق داشتن *tahkīk-d.*, مقرر گرفتن *mukarar-g.* On a certain time, در باری *dar bārī.*

CERTAINLY, *ad.* البته *albatta*, تحقیقا *tahkīkan*, بلاشک *bilā shak*, حقا *hak-kan*, فی الحقیقت *fil hakikat.*

CERTAINTY, *n.* یقین *yakīn*, حق *hak*, بی گمانی *bī gumānī.*

CERTIFICATE, *n.* راضی نامه *rāzī nāma*, شهادت *shahādat*, گواهی *gawāhī*, سفارش نامه *siḡārish nāma.*

CERTIFIED, *a.* تحقیق کرده *tahkīk karda*, مآهود کرده *māahūd karda.*

CERTIFY, *vt.* ثابت کردن *sābit-k.*, گواهی دادن *shahādat-k.*, تحقیق کردن *tahkīk-k.*

CERTITUDE, *n.* vide CERTAINTY.

CERULEAN, *a.* آسمانی رنگ *kabūd*, لاجوردی *āsmānī rang*, لājwardī.

CESS, *n.* ابواب *abwāb*, خراج *khirāj.*

CESSATION, *n.* توقف *tawakkuf*, مهلت *muhlat*, فراغت *farāghat.*

CESSION, *n.* تفویض *salīm*, تافویض *tafū-yaz*, وا گذار *wā guzār.*

CHAFE, *vt.* (warm) گرم کردن *garm-k.* —(rub) مالیدن *mālīdan.* —(vex) خشمناک *ranjīdan.* —(rage) بهوش آمدن *khashmnāk-sh.*, با جوش آمدن *ba jūsh-ā.*

CHAFER, *n.* جعل *juāl.*

CHAFF, *n.* سبوس *sabos*, حشرات *husārat.*

CHAFFER, *vi.* خریدن *bāzār-k.*, بازار کردن *kharīdan.*

CHAFFINCH, *n.* داوره *dār-para*, موش *mūsh.*

CHAGRIN, *n.* اندوه *andūh*, غم *gham*,
خفگی *khafgī* آزردگی *āzurdagī*.

CHAGRIN, *vt.* آزردن *āzurdan*, آزردن
āzurda-k.

CHAIN, *n.* زنجیر *zanjīr*, سلسله *silsila*.
An iron chain, سلسله آهنین *silsila āhnīn*. A gold chain, زنجیر زرین
zanjīri zarrīn.

CHAIN, *vt.* زنجیر کردن *zanjīr-k.*,
بستن *bastan*, مسلسل *musalsal* ساختن.

CHAINED, *a.* مسلسل *musalsal*.

CHAIN-SHOT, *n.* زنجیری گوله *zanjirīgola*.

CHAIR, *n.* صندلی *sandalī*, کرسی *kursī*, مسند
masnad, تخت *takht*.

CHAIRMAN, *n.* مدیر مجلس *mīri majlis*.

CHaise, *n.* ارابه *arāba*, عربه *ārāba*.

CHALICE, *n.* جام *jām*, کاسه *kāsa*.

CHALK, *n.* تباشیر *tabāshīr*, گل سفید *gili safed*,
tabāshīr.

CHALKY, *a.* گل سفید دار *gili safeddār*.

CHALLENGE, *vt.* مبارز خواندن *mubā-
riz-kh.*, بجنگ دعوت کردن *ba jang
daāwat-k.*—(to a duel) بوقیعت الاتذین
ba wakīātul isnānyn-kh.—
(claim) دعوی کردن *daāwa-k.*

CHALLENGE, *n.* دعوت *daāwa*, دعوی
daāwat.

CHALYBEATE, *a.* با آهن آمیز *bā
āhan āmez*.

CHAMBER, *n.* اطاق *hujra*, حجره *hujra*,
utāk. A bed chamber, شبستان *shabistān*. A summer chamber,
تابخانه *tābkhāna*. The chamber of
justice, دیوان خانه *dīwān khāna*,
محکمت *mahkamat*. The treasury
chamber, بیت المال *baytul māl*. The
council chamber, دیوان خانه *dīwān
khāna*, سرای خراج *sarāyā khārāj*. The
chamber of the archives, دفترخانه
daftar khāna.

CHAMBERLAIN, *n.* حاجب *hājib*,
خاصگی *khāsagī*.—(The office of first
chamberlain) حجب *hijbat* —(of the
household) ناظر *nāzir*.

CHAMELEON, *n.* vide CAMELEON.

CHAMOIS, *n.* آهوی کوهی *āhūi kohī*.—
(soft leather) پوست آهو *pusti āhū*.

CHAMP, *vt.* لوت کردن *gazīdan*, لوت
lawk-k., خاییدن *khāīdan*.

CHAMPAIGN, *n.* میدان *sahrā*, صحرا
maydān.

CHAMPION, *n.* بهادر *pahalwān*, بهادر
bahādur, غازی *ghāzī*. The champions
of the field of battle, شمسوار مضمار
shah suwāri mizmārī maghāzī.

CHANCE, *n.* بخت *bakht*, (fortune)
nasīb, نصیب *nasīb*, زمان *zamān*, روزی
rozī, —(accident) سرگذشت *sarguzasht*,
حادث *mājarā*, ماجرا *ittifāk*, اتفاق
hādīs.—(possibility) امکان *imkān*,
احتمال *ihtimāl*. By chance, ناگاه
nāgāh, اتفاقاً *ittifākan*.

CHANCE, *vi.* سرزدن *wākī-sh.*, واقع شدن
sar-z., روی دادن *rūi-d.*, ظهور کردن
zahūr-k.

CHANCEL, *n.* حرم *haram*.

CHANCELLOR, *n.* صدر صدور *sadrī
sudūr*, قاضی القضاات *kāzīl kuzāt*,
راس دیوان *rāsu'd dīwān*.—(of the
Exchequer) دیوان خالص *dīwāni
khālisa*.—(the office of) صدارت *sadārat*.

CHANCERY, *n.* صدر عدالت *sadr ādālat*.

CHANDELIER, *n.* چراغ پره *chirāgh para*.

CHANDLER, *n.* شمع ساز *shamā sāz*,
شماع *shammād*.

CHANGE, *vt.* تغییر *badal-k.*, بدل کردن
taghayyur-n., تبدیل کردن *tab-
dīl-k.* To be changed, تبدیل شدن
mubdal-sh. To be changed for the

- worse, مضطرب *āshufta-sh.*, شدن گشتن *muztarib-g.* To change clothes, *tabdīlī poshāk-k.* To change appearance, تغییر صورت نمودن *taghaiyuri sūrat-n.* To change residence, ترک دیار کردن *tarki dayār-k.* To change one's mind, تغییر ضمیر *taghaiyuri zamīr-s.* To change feathers, (as a bird) انسال *insāl-n.*
- CHANGE, *n.* بدل *badal*, تغییر *taghaiyur*, تبدیل *tabdīl*, تحویل *tahwīl*, صرف *sarf*. Change of constitution, اختلال مزاج *ikhtilālī mizāj*. A change (succession) خلافت *khilāfat*, سلسله *silsilat*. — (novelty) نوئی *navī*, حدوث *hudūs*. The change of the moon, تحویل هلال *tahwīlī hilāl*.
- CHANGEABLE, *a.* قابل تغییر *kābili taghaiyur*, لایق تبدیل *lāyaki tabdīl*. — (inconstant) بی قرار *bī karār*, ناپایدار *nāpāyadār*.
- CHANGEABLENESS, *n.* بی قراری *bī karārī*, هفت رنگی *haft rangī*.
- CHANGELING, *n.* پسر و ضیعت *pīsari wazīāt*, — (idiot) جاهل *jāhil*, مرد *mard*, بی قرار *mardi bī karār*.
- CHANNEL, *n.* رود بار *majra'*, رودخانه *rūd khāna*. — (a strait or narrow sea) دریای تنگ *daryāi tang*.
- CHANNEL, *vt.* vide GROOVE.
- CHANT, *vt.* سرآیدان *sarāyīdan*, سرود کردن *sarūd-k.*
- CHANTER, *n.* سرآینده *sarāyanda*, سرود کننده *sarūd kunanda*.
- CHAOS, *n.* (empty) مرج *harju marj*.
- CHAP, *n.* (fissure) شکاف *shigāf*. — (jaw) حلقوم *halkūm*, دهن *dahna*. — (a youth) پسر *pisar*.
- CHAP, *vt.* شگافتن *shigāftan*, شقی کردن *shakk-k.* — (as the lips) خوشیدن *khoshīdan*.
- CHAPEL, *n.* عبادتگاه *ibādatgāh*, مسجد *maābad*, مسجد *masjid*.
- CHAPLET, *n.* تسبیح (rosary) *tasbīh*.
- CHAPMAN, *n.* خریدار *kharīdār*, بیع *baī*, تاجر *tājir*.
- CHAPTER, *n.* باب *bāb* (*pl.* ابواب), قطع *katī*, فصل *fasl* (*pl.* فصول).
- CHARACTER, *n.* (letter or sign) حرف *harf*, خط *khatt*, علامت *ishārat*, علامت *ālāmat*. — (discription) کتابت *kitābat*, صورت *sūrat*. — (quality) صفت *sifat*, توصیف *tausīf*. — (reputation) شهرت *shauhrat*, نیک نامی *nek nāmī*.
- CHARACTERISTIC, *a.* وصف کننده *wasf kunanda*, اتصاف دهنده *ittisāf dehandā*.
- CHARACTERIZE, *vt.* اتصاف نمودن *ittisāf-n.*, تصویر کردن *taswīr-k.*, خط کردن *khat-k.*
- CHARCOAL, *n.* زغال *fahm*, زغال *zughāl*.
- CHARGE, *n.* (custody) امانت *amānat*, حواله *hawāla*, نگاهبانی *nigāhbānī*. — (mandate) امر *amr*, فرمان *farmān*. — (office) منصب *mansab*, جاه *jāh*. — (agency) وکالت *wakālat*. — (accusation) شکایت *shikāyat*, تهمت *tuhmat*. — (expense) مخرف *kharch*, هجوم *hujūm*, حمله *hamla*. — (attack) The charge of a gun, توده بندوق *toda bandūk*.
- CHARGE, *vt.* (commission) مباشرت *mubāsharat-n.*, وکالت دادن *wakālat-d.* — (impute) اسناد کردن *isnād-k.*, شکایت نمودن *shikāyat-n.* — (challenge) در میدان دعوت کردن *dar maydān-daāwat-k.* — (command)

فرمودن *farmūdan*, حکم دادن *hukm-*
d.—(attack) هجوم کردن *hujūm-k.*,
 انباشتن *hamla-ā.*—(fill) حمل آوردن
ambāshtan, پر کردن *pur-k.* To charge
 a gun, بندوق تیار کردن *bandūle*
tayyār-k.

CHARGEABLE, *a.* (imputable) لایق
 ممکن, دم *lāyaki shikāyat*, گران بها
mumkinī zamm.—(costly) گران بها
garān bahā.

CHARGED, *pp.* (ordered) فرموده *far-*
mūda.—(commissioned) وکالت دار
wukalat-dār.—(accused) ملوم
malūm.—(attacked) هجوم کرده شده
hujūm kardā shuda.—(filled) انباشته
ambāshta.

CHARGER, *n.* (large dish) طاس *tās*,
 اسپ جنگ *kāsa.*—(a war-horse) اسپی
aspi jang.

CHARILY, *ad.* vide CAUTIOUSLY.

CHARINESS, *n.* vide CAUTION.

CHARIOT, *n.* ارابه *arāba*, عجلت *ājalat*,
 گردون *gardūn.*

CHARIOTEER, *n.* ارابه ران *ārāba rān.*

CHARITABLE, *a.* (liberal to the poor)
 سخا گستر *sadkat bakhsh*, بخش
sakhā gustar.—(benevolent) خیر
khair khāh, نیک اندیش *nek*
andesha.

CHARITABLENESS, *n.* صدقت بخشی
sadakat bakhshī, نیک خواهی
nek khāhī.

CHARITABLY, *ad.* محبانه *mahabbāna*,
 با مهربانی *bā mahrbānī.*

CHARITY, *n.* (love) محبت *mahabbat*,
 خیرات *khairāt* (alms) دوستی
dostī.—(alms) صدقت *sadakat.*

CHARLATAN, *n.* عیار *āyār.*

CHARM, *n.* (amulet) تعویذ *tāwīz.*—
 جادوگری *sahr*, سحر (enchantment)

jādūgarī.—(allurement) نواز *nawāz*,
 کشاکش *kashākash.*

CHARM, *vt.* (bewitch) جادوگری کردن
jādūgarī-k., سحر ساختن *sahr-s.*—
 نواختن (please highly) *nawākhtan*,
 نوازش نمودن *nawāzish-n.*

CHARMER, *n.* جادوگر *jādūgar*, سحر باز
sahr bāz.—(a beloved object) محبوب
mahbūbi nāznīn, صنم *sanam.*

CHARMING, *a.* (delightful) خوشنما
khushnumā, خوش آید *khush āyan-*
da.—(enchanted) جادو کنان
jādū kunān. Having a charming face,
 پری پیکر *parī paykar.* A charming
 form, پاک صورت *pāk sūrat.* A charm-
 ing voice, خوب آواز *khūb āwāz.* A
 charming woman, نازنین *nāznīn.* A
 charming mouth, شیرین *shirīn dehan.*

CHARMINGLY, *ad.* خوشانه *khushāna*,
 خوب *khūb.*

CHARMINGNESS, *n.* خوبی *khūbī*,
 خوشدلی *khush dilī*, نوازش *nawāzish*,
 شیرینکاری *shirīn kāri.*

CHARNEL-HOUSE, *n.* تربت *turbat*,
 ستودان *satudān.*

CHART, *n.* نقش *naksha.*

CHARTER, *n.* سند *sanad*, عهد نام
ahd nāma, اقرار نام *ikrār nāma*,
 برات *barāt.* A charter of immunity,
 مسلم نام *musallam nāma.* A charter
 of liberty, آزادی برات *barāti-āzādī.*
 توطیع پادشاه *tawleā pādshāh*,
 برات عالیشان *barāti ālī-*
shān. Against the stipulation of the
 royal charter, همایون *khilāfi ahd nāma humāyūn.*

CHARTERED, *a.* سنددار *sanad dār*,
 سربسته *sarbasta*, مسلم *musallam.*

CHARY, *a.* vide CAUTIOUS.

CHASE, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*,
نخچیر *nakhchīr*.—(ground to which
game resorts) شکار گاه *shikār gāh*,
نخچیر گاه *nakhchīr gāh*. Belonging to
the chase, شکاری *shikārī*, نخچیری
nakhchīrī.

CHASE, *vt.* شکاریدن *shikār-k.*, شکاریدن
shikārīdan, صید کردن *sayd-k.*, تعاقب
کردن *taākub-k.*

CHASED, *pp.* (hunted) شکار کرده شده
shikār kardā shuda, شکاریده *shikārīda*.
—(put to flight) منهزم *munhazim*.

CHASM, *n.* درز *darz*, رخزم *rakhna*,
شگاف *shigāf*, شق *shak*, شکیقت
shakīkat.

CHASTE, *a.* پاکدامن *pāk dāman*, پاکیزه
pākīza, پارسا *pārsā*, پرهیزگار *parhīzgār*.
A chaste woman, زن پارسا *zani pārsā*.

CHASTEN, *vt.* تنبیه کردن *tambīh-k.*,

CHASTISE, *vt.* سیاست کردن *siyāsāt-k.*,
سزا دادن *taāzīb-k.*, تعذیب کردن
sazā-d.

CHASTISEMENT, *n.* سیاست *siyāsāt*,
سزا *sazā*, تنبیه *tambīh*, عذاب
āzāb.

CHASTITY, *n.* پاکدامنی *āsmat*, پاکدامنی
pāk dāmanī, پارسایی *pārsāiy*,
پاکیزگی *pākīzgi*, پرهیزگاری
parhīzgārī.

CHAT, *n.* قیل و قال *guftagu*, گفتگو
kīl u kāl, گپ *gap*.

CHAT, *vi.* قیل و گفتگو کردن *guftagū-k.*,
گیل و قال کردن *kīl u kāl-k.*, گپ کردن
gap-k.

CHATEL, *n.* اشیا *ashiyā*, اسباب *asbāb*,
متاع *matāʿ*. Goods and chattels,
مال و اموال *māl u matāʿ*, مال و متاع
māl u amwāl.

CHATTER, *vi.* پرگویی شدن *pūrgoi-sh.*,
زمزمه و دمدمد کردن *ibkāk-k.*,
زمزما و دمداما *zamzama u damdama-k.*

CHATTER, *n.* امراغ *imrāgh*, زمزمه
zamzuma دمداما *damdama*.

CHATTERER, *n.* یاهو گو *yāwa gu*,
بیهوده گو *bīhūda gu*.

CHEAP, *a.* ارزان *arzān*, کم بها
kam bahā, کم قیمت *kam kīmat*,
سبکمایه *sabuk-māya*.

CHEAPEN, *vt.* قیمت کردن *kīmat-k.*,
بیع کردن *baʿ-k.*

CHEAPLY, *ad.* کم قیمت *ba kam kīmat*,
کم بها *ba kam bahā*.

CHEAPNESS, *n.* ارزانی *arzānī*, کم
کساد *kam kīmatī kasād*.

CHEAT, *n.* دغا *daghā*, دغابازی
daghā-bāzi, مکر *makr*, حیله *hīla*,
فریب *fareb*.

CHEAT, *vt.* فریفتن *farīftan*, غدر کردن
ghadr-k., حیله کردن *hīla-k.*

CHEATED, *a.* فریفته *farīfta*, مغبون
maghbūn. To be cheated, شدن
farīfta-sh.

CHECK, *n.* (curb) ضبط *zabt*, منع *manʿ*,
سرزنش *tahdīd*.—(reprimand) سرزنش
zar zanīsh, طعن *taʿn*, عتاب
itāb. (counter register) مقابلہ
mukābala, کشت *shah* (in chess) جایزه
jāiza.—(bill) حوالہ نامہ *hawāla nāma*,
هندی *hundī*.

CHECK, *vt.* (repress) ضبط کردن *zabt-k.*,
سرزنش *manʿ-k.*.—(reprove) سرزنش
zar zanīsh-k., عتاب کردن *itāb-k.*.
—(at chess) شمش *shah-k.*, کشت
kisht-k. To check when speak-
ing, توقف کردن *takawwuf-k.*

CHECKED, *a.* مننوع *mumtanʿ*, محصر
muhsar.—(reprehended) معاتب
muʿātab. To be checked, شدن
mumtanʿ-sh.

CHECKER, *n.* دورنگی *du rangī*, تعین
taʿyīn.

CHECKERED, *a.* رنگین کرده *rangīn kardā*, معین *mu'ayyan*.

CHECKMATE, *n.* شمات *shah māt*, شاه مات *shāhmāt*. To give check-mate, مات کردن *māt-k*.

CHEEK, *n.* رخ *rukḥ*, رخسار *rukhsār*, عارض *āriz*, خد *khadd*, عذار *īzār*. The two cheeks, دیباجتان *dībājatān*, خدود *khudūd*. The most prominent part of the cheek, افراز رخ *afrāzi rukḥ*. Tulip cheeked, لاله رخ *lāla rukḥ*. Rosy cheeked, گل عذار *gul īzār*. Ruby cheeked, لعل رخسار *laāl rukhsār*. Having the cheeks of an angel, پری رخسار *parī rukhsār*. Plump cheeked, رخسار دار *rukhsār dār*. To paint the cheeks red, تورید کردن *tawrīd-k*. To kiss the cheek, بوس *bos*, بوس رخسار کردن *bosi rukhsār-k*. A cheek tooth or grinder, دندان آسیا *dandā-ni āsiyā*.

CHEER, *n.* عشرت *āsh*, عیش *gayety* *āshrat*, شادمانی *khurramī*, شادمانی *shādmānī*.—(entertainment) نفایس *nafāi's*, خوان *khān*.

CHEER, *vt.* خوش خاطر کردن *khūsh khātir-k*, دل و جان دادن *dil u jān-d*, شاد ساختن *shād-s*. To cheer up (become gay) شاد گشتن *shād-g*, شادمان شدن *shādmān-sh*.

CHEERFUL, *a.* مسرور *khūsh*, مسرور *masrūr*, شاد دل *shād dīl*, شادمان *shādmān*, خرم خوش حال *khush hāl*, فرح *farah*. To be cheerful, مسرور شدن *khush-sh*, دلشاد *masrūr-sh*. To make cheerful, دلشاد ساختن *dil shād-s*.

CHEERFULLY, *ad.* شادمانه *shādmāna*, خرمانه *khurramāna*.

CHEERFULNESS, *n.* خوشی *khushī*, شادمانی *shādmānī*, سرور *sarūr*, فرح *farah*, شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, نشاط *nashāt*.

CHEESE, *n.* پنیر *panīr*, جبن *jubbun*. Cream-cheese, لور پنیری *lori panīrī*.

CHEESE-CAKE, *n.* تذک *tunuk*, ریز *rez*, رقاق *rukāk*.

CHEESE-MONGER, *n.* پنیر فروش *panīr farūsh*, جبان *jabbān*.

CHEMICAL, *a.* (belonging to chemistry) علم کیمیا پذیرد *ilmī kīmīyā paywand*.

CHEMIST, *n.* اهل کیمیا *ahli kīmīyā*, کیمیاگر *kīmīyāgar*, مهوس *muhawwis*.

CHEMISTRY, *n.* علم کیمیا *ilmī kīmīyā*, کیمیاگری *kīmīyā garī*.

CHEQUE, *n.* برات *barāt*.

CHERISH, *vt.* حمایت دادن (protect) *himāyat-d*.—پروردن (nurse) *parwar-dan*, پرورش کردن *parwarish-k*.—محبت *nawākhtan*, نواختن (caress) *mahabbat-n*.

CHERISHER, *n.* پرور *parwar*, حمایت *himāyat*, نواز *nawāz*, دهنده *dehanda*.

CHERRY, *n.* وشنه *wishna*, شاه دانه *shāh-dāna*. Wine made of cherries, *shāh-dāna*. Cherry-coloured, *wishna-āb*. وشنه آب *wishna fām*.

CHERUB, *n.* کروبین *karūbīn*.

CHERUBICAL, *n.* کروبیدی *karūbīnī*.

CHESS, *n.* شطرنج *shatranj*, صد رنج *sad ranj*, شترنگ *shatrang*, نرد *nard*. A chess board, بساط شطرنج *bisāti shatranj*. Chess-man, مهره *muhra*. The king, شاه *shāh*. The queen, وزیر *wazīr*, فرزند *farzīn*. The bishop, فیل *fīl*. The knight, اسب *asp*, فرس *faras*. Tower or Castle, رخ *rukḥkh*. A pawn, پیاده

piyāda (pl. پيادگان). A chess player, شاطر *shātir*, شطرنج باز *shatranj bāz*.
CHEST, *n.* صندوق *sandūk*, پرونده *par-wanda*, تپنگو *tapangu*.—(breast) سينه *sīna*, بر *bar*.
CHESTNUT, *n.* شاه بلوط *shāh balūt*, قسطل *kustul*.
CHEVALIER, *n.* بهادر *bahādur*.—(a knight), ميرزا *mīrzā*.—(horseman), اسب سوار *asp sawār*.
CHEW, *vt.* لوت *khāidan*, خائیدن *khāidan*, ساختن *lok-s.*, خسیدن *khasidan*.
CHICANE, *n.* حيله *ghadr*, غدر *ghadr*, غبن *ghabn*.
CHICKEN, *n.* بچه *bacha*, چوزۀ *chūza*.
CHICKEN-HEARTED, *a.* استردل *us-tur dil*, سہمگین *sahmgīn*.
CHICKEN-POX, *n.* زبرک *zabrak*.
CHIDE, *vt.* سرزنش کردن *sar zanish-k.*, الزام دادن *ilzām-d.*—(quarrel) ستیزیدن *sitizidan*, غوغا زدن *ghaugā-z.*
CHIEF, *a.* مقدم *mukaddam*, صدر *sadr*, اول *awwal*, مطلق *mutlak*, اصلي *aslī*, پيشگاه *sharīf*. The chief seat, پيشگاه *peshgāh*, پيشدين *peshīn*. The chief part (of any thing), اصل *asl*, سر *sar*.
CHIEF, *n.* سالار *sālār*, سردار *sardār*, رئيس *rai's*, امير *amīr*, پيشوا *peshwā*. The chief of a village, ده خدا *dah khudā*.
CHIEFLY, *ad.* اکثر *aksar*, اولاً *awwalan*, خصوصاً *khasūsan*, بغایت *ba ghāyat*, اغلب *aghlab*, با وجود *bā wajūd*.
CHIEFTAN, *n.* vide CHIEF.
CHILD, *n.* فرزند *bacha* (pl. بچگان), کودک *kodak*, فرزندان *farzand* (pl. فرزندان), معصوم *maḍsūm*, صبي *sabī*, طفل *tifl*. A new-born child, سليل *salīl*. A sucking-child, طفلي رضيع *tifli razī*,

شیر خواره *tifli shīr khāra*. To bring up children, مربب کردن *murabbab-k.* To be with child, حامله شدن *hāmala-sh.*, آبستن شدن *ābistan-sh.* Child-bearing, بچه کشي *bacha kashī*. Child-birth, وضع حمل *wazā haml*, آبستني *ābistī*.
CHILDHOOD, *n.* کودکی *bachagī*, کودکی *kodakī*, طفوليت *tifliyat*, طفوليت *tufuliyat*.
CHILDISH, *a.* نادان *kodakī*, جهالت *jehalat*, باطل *bātil*, ياره *yāwa*.
CHILDISHLY, *ad.* با جهل *bā jahl*.
CHILDISHNESS, *n.* طفل مزاجي *tifli mizājī*, جهالت *jehālat*, ناداني *nādānī*.
CHILDLESS, *a.* بي پسر *bī pisar*, بي طفل *bī tifl*.
CHILL, CHILLY, *a.* سرد *sard*, برد *bard*, سرما *sarmā*.
CHILL, } *n* سردی *sardī*, برد *bard*,
CHILLNESS, } برودت *burūdat*.
CHIME, *n.* آهنگ *āhang*, وفاق *wifāk*, صدا *sadā*.—(suitableness) نسبت *nisbat*, ملائمت *munāsibat*, لایقت *lāyakat*.
CHIME, *vi.* آهنگ کردن *āhang-k.*, وفاق *wifāk-s.*—(correspond) هما ساختن *hamā āhang-sh.*
CHIMERA, *n.* خیال *wahm*, وهم *wahm*, خیالی باطل *khiyālī bātil*.
CHIMERICAL, *a.* خیالی *wahmī*, وهمی *wahmī*, باطل *bātil*.
CHIMNEY, *n.* دود دان *dūd dān*, دود کش *dūd kash*.
CHIN, *n.* چانه *zanakhdān*, چانه *chāna*.
CHINA, *n. p.* چین *chīn*, صين *sīn*.—ظرف چيني *chīnī* (porcelain) چيني *zarfi chīn*. The emperor of China, يفر *yafir*, فغفور *faghfūr*. China-root, چوب چيني *chobi chīnī*.

CHINE, *n.* خرز الظهر *kharzu'z zahr*,
پشت مازه *pusht māza*.

CHINK, *n.* درز *darz*, ترک *tarak*, شگاف
shīgāf.

CHINK, *vi.* طنین ساختن *tanīn-s*.

CHINKY, *a.* پر رخنه *pur rakhna*.

CHINTZ, *n.* H. چیهیت *chīt*.

CHIP, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, رندیدن
randīdan, تراش کردن *tarāsh-k*.

CHIP, *n.* رند *rand*, شگفت *shikkat*,
چوبپاره *chōb pāra*, تراشه *tarāsha*.

CHIROGRAPHY, *n.* دست خط *dast khat*.

CHIROMANCY, *s.* علم کف *ilm-e kaf*,
علم سیمیا *ilmī sīmiyā*.

CHIRP, *vi.* زقزقه کردن *zakzaka-k*, سر
کردن *sarr-k*.

CHISEL, *n.* میبرا *mibrā*.

CHISEL, *vt.* با میبرا بریدن *bā mibrā-b*.

CHIT, *n.* vide BABY; NOTE.

CHIT-CHAT, *n.* قیل و قال *kīl u kāl*,
گپ *gap*.

CHIVALRY, *n.* سپاهی *sipāhī*, طبقه
شهبازان *tabakai shah sawārān*.

CHOICE, *n.* پسند *pasand*, گزین *guzīn*,
اختیار *ikhtiyār*, انتخاب *intikhāb*,
سند *sanj*.

CHOICE, *a.* پسندیده *pasandīda*, گزیده
guzīda.

CHOKE, *vt.* خفه کردن *dam-b*, دم بستن
khafa-k, تسکیر کردن *taskīr-k*.—(ob-
struct) مانع کردن *mānī-k*.

CHOLER, *n.* (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*.
—(anger) کین *kīn*, غضب *ghazab*.

CHOLERA, *n.* وبا *wabā*.

CHOLERIC, *a.* تیز مزاج *tez* (irascible)
تند *tund* *mizāj*.

CHOOSE, *vi.* پسندیدن *pasandīdan*,
گزیدن *guzīdan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k*.

CHOP, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k*,

CHOP, *n.* بریدن *burīdan* قطع کردن *katī-k*.—
dan.—(exchange) بدل کردن *badal-k*.
—(dispute) قضیه کردن *kaziya-k*.—
(a slice of meat) پاره گوشت *pāra*
gusht.

CHOPPING-KNIFE, *n.* ساطور *sātūr*.

CHORD, *n.* (string of a musical instru-
ment) تار *tār*, روده *rūda*. The deepest
chord of a musical instrument, دم
bamm, ادم *abamm*.

CHOROGRAPHY, *n.* تخطيط بلاد *takh-*
tīti balād.

CHORUS, *n.* (of singers) طایفه نواگران
tāīfai nawā garān, جماعت مطرب *jamāāti*
مغنی *mutrib*, جمع *jamai* مغن *maghannī*.

CHOUSE, *vt.* غبن کردن *ghabn-k*, خدر
ساختن *ghadr-s*.

CHRIST, *n.* مسیح *masīh*, عیسی *īsā*.

CHRISTEN, *vt.* vide BAPTIZE.

CHRISTIAN, *a.* نصرانی *nasrānī*, عیسوی
īsavī, مسیحی *masīhī*.

CHRISTIAN, *n.* ملت عیسوی *millatī*
īsawīya, ارباب کلیسا *arbābi kalīsā*.

CHRISTIANITY, *n.* مذهب عیسوی
mazhabī īsawīy.

CHRISTMAS, *n.* مولود عیسی *maulūdīīsā*.

CHRONIC, *a.* مزمن *zamānīy*, زبانی
muzmīn.

CHRONICLE, *n.* اخبار *vakāīd*, وقایع
akhbār, تاریخ *tārīkh*, روزنامه *roz-nāma*.

CHRONICLE, *vt.* در دفتر قید کردن *dar*
daftar kayd-k, نقل بستن *nakl-b*,
تاریخ *dar daftar-n*, در دفتر نوشتن
tārīkh-n.

CHRONICLER, *n.* اهل تاریخ *ahli ta-*
wārīkh, روزنامه نویس *roznāma nawīs*,
اخبار نویس *akhbār muwarrīkh*, مورخ
nawīs.

- CHRONOLOGICAL, *a.* علم نظم زمن *ilmī nazmī zaman paywand.*
 CHRONOLOGIST, *n.* مورخ *muarrikh,* باسیره *bāsīra.*
 CHRONOLOGY, *n.* علم تواریخ *ilmī tawārīkh,* علم نظم زمان *ilmī nazmī zamān.*
 CHRYSOLITE, *n.* زبرجد *zabarjad,* عقیق زرد *ākīkī zard.*
 CHUBBY, *a.* کلفت *kalsamat.*
 CHUCKLE, *vt.* (laugh vehemently.) نقهقه کردن (cluck) — قیقه زدن
 CHUFF, *n.* خوریاد *khuryād.*
 CHUFFY, *a.* فربه *farba.*
 CHUM, *n.* همخواب *ham khāba,* همبجرا *hamhujra.*
 CHURCH, *n.* کلیسه *kalīsa,* جامع *jāmī,* کنیشت *kunisht.*
 CHURCHMAN, *n.* خطیب *wāīz,* واعظ *wāīz,* علیم *ālīm.*
 CHURCH-YARD, *n.* مزارستان *mazārīstān,* گورستان *guristān,* مقبره *mikbarat.*
 CHURL, *n.* (rustic) روستازاده *rustāzāda,* دهقان *dahkān.* — (a rude morose fellow) اهلی تند *ahli tundī.* — (a miser) بخیل *bakhīl,* شوم *shūm.*
 CHURLISH, *a.* گستاخ *durusht,* درشت *durusht,* گستاخ *gustākh,* ظالم *zālīm,* بی ادب *bī adab.* — (avaricious) طمعکار *tamīkār,* ناکس *nākas.*
 CHURLISHLY, *ad.* درشتانم *durushtāna,* باخلانم *bākhilāna.*
 CHURLISHNESS, *n.* سختی *sakhtī,* گستاخی *gustākhī,* درشتی *durushtī.*
 CHURN, *n.* شیر زن *shīr zana.*
 CHURN, *vt.* مسکه بر آوردن *maska bar-ā.,* زد کردن *zud-k.*
 CHYLE, *n.* کش سفید *kash sufed.*
 CICATRICE, *n.* اثر زخم *dāgh,* داغ *dāgh,* اساری زخم *asari zahm.*
 CIMETER, *n.* شمشیر *shamshīr,* تیغ *tegh.*
 CINCTURE, *n.* (belt) میانبند *miyān-band,* کمربند *kamarband.* — (inclosure) حصار *hisār,* حیطه *hītat.*
 CINDER, *n.* خاکستر *khākistar,* رماد *ramād.*
 CINNABAR, *n.* شنگرف *shangarf,* شنجرف *shinjiraf.*
 CINNAMON, *n.* دارچینی *dārchīnī,* ارماک *armāk,* ارمال *armāl.*
 CIPHER, *n.* (in arithmetic) صفر *sifr* (*pl.* صیفرات *rakam.* — (an occult manner of writing) رمز *ramz* (*pl.* رموز *ramz* — (a private alphabet for the transmission of secrets), رمز نویسی *ramz nawīsī.* — (a person of no character) مردک *mardak.*
 CIPHER, *vi.* (practise arithmetic) حساب کردن *hisāb-k.* — (write in cipher) رمز نویسی کردن *ramz nawīsī-k.*
 CIRCASSIAN, *n.* چرکس *charkas.*
 CIRCLE, *n.* دایره *dāīra,* مدار *maḍār,* طواف *tawāf,* حلقه *halqa.* A circle round the sun, سراج آفتاب *sarāchai āftāb.* A circle round the moon, سراج ماه *sarāchaimāh,* شادورد *shādwārd.* The centre of a circle, مرکز دایره *markazi dāira.* A circle of friends, دوستان *halqai dūstān,* حلقه دوستان *halqai dūstān,* کنارگیر *majlis.* — (a ring, hoop) بنیان *kanār-gīr.* — (inclosure) بنیان *bun-yān.* A mathematical circle, شکل مستدیر *shakli mustadīr.*
 CIRCLE, *vt.* دور کردن *gard-s.,* دور کردن *daur-k.,* دایره نمودن *dāira-n.* — (move in a circle) در دور روان کردن *dar daur rawān-k.* — (inclose) حصار ساختن

- hisār-s.*, حیطه کردن *hitat-k.*—(keep together) باهم داشتن *bāham-d.*
- CIRCUIT, *n.* گردش *gardish*, دور *daur*, پیرامین *payrāman*, دایره *dā'ira*. The circuit of a road, حوال *hawāl*, کوفان *kawfān*. A circuit of country, حوالی *hawālī*, ناحیه *nāhiyat*. To make a circuit, گرد گشتن *gard-g.*, دور نمودن *daur-n.*, طواف کردن *tawāf-k.*
- CIRCULAR, *a.* مدور *mudawwar*, حلقه دار *halka dār*, دیوار *diwār*, گرداگرد *girdā gird*. A circular motion, حرکت *harakati* استدارة *istidāra*. A circular line, خط مدور *khati mudawwar*.
- CIRCULAR, *n.* دوری *dawwārī*, مدور *mudawwar*.
- CIRCULARITY, *n.* شکل دوری *shikli dawwārī*.
- CIRCULARLY, *ad.* در دوران *dar daw-rān*, تدویرانه *tadwīrāna*.
- CIRCULATE, *vi.* در دور رفتن *dar daur-r.*, گردانیدن *gardānidan*, گردش کردن *gardish-k.*, گشتن *gashtan*.—(as the blood) سوران کردن *sourān-k.*—(disperse) منتشر کردن *muntashir-k.*
- CIRCULATION, *n.* گردش *gardish*, جنبش در *dar daur-r.*, در دور رفتن *jumbish dar dā'ira*.—(of the blood) سوران *sourān*.
- CIRCUMAMBIENT, *a.* محیط *muhīt*, گرداگرد *girdāgird*, مدور *mudawwar*.
- CIRCUMAMBULATE, *vi.* گردیدن *gardānidan*, گرداگرد سیر کردن *girdāgird sair-k.*
- CIRCUMCISE, *vt.* سنت کردن *sunnat-k.*, بریدن *burīdan*, ختن نمودن *khatn-n.*, ختنه کردن *khutna-k.*
- CIRCUMCISED, *a.* منختون *makhtūn*, بریده *burīda*. To be circumcised, سنت یافتن *makhtūn-sh.*, سنت *sunnat-y.*
- CIRCUMCISION, *n.* ختنان *khitānat*, سنت *sunnat*, ختنه *khutnat*.
- CIRCUMFERENCE, *n.* (of a circle) محیط دایره *muhīti dā'ira*, پیرامین *payrāman*, دایره *dā'ira*.
- CIRCUMFLUENT, *a.* محیط *muhīt*, گرداگرد روان *girdāgird rawān*.
- CIRCUMFUSE, *vt.* گرداگرد ریختن *girdā-gird-r.*, منتشر کردن *muntashir-k.*
- CIRCUMGYRATION, *n.* گردش *gardish*, طواف *tawāf*.
- CIRCUMJACENT, *a.* متصل *muttasil*, قریب *karīb*.—(places) اطراف *atrāf*, حوالی *hawālī*.
- CIRCUMLOCUTION, *n.* عبارت *ibārat*, ابداع کلام *ifāda-i kalām*.
- CIRCUMNAVIGATE, *vt.* گرداگرد دریا *girdāgirdi daryā-r.*, گرداگرد *girdāgird* ابهار کردن *ibhār-k.*
- CIRCUMSCRIBE, *vt.* حد کردن *hadd-k.*, تحدید ساختن *tahdīd-s.*
- CIRCUMSPECT, *a.* هوشیار *hūshyār*, مدبر *mudabbir*.
- CIRCUMSPECTION, *n.* احتیاط *ihtiyāt*, تدبیر *tadbīr*, بصیرت *basīrat*.
- CIRCUMSPECTLY, *ad.* از هوشیاری *az hūshyārī*, با اندباه *bā intibāh*.
- CIRCUMSTANCE, *n.* حقیقت *hakikat*, سرگذشت *sar guzasht*, کیفیت *kaif-īyat*.—(adjunct) متعلق *mutaḍlluk*.—(accident) سرگذشت *sar guzasht*, حال (condition) *saranjām*.—(condition) *hāl*, حالت *hālat*.
- CIRCUMSTANTIAL, *a.* (accidental) اتفاقی *ittifākī*, عارضی *ārizī*.—(full) مفصل *mufasssal*.
- CIRCUMSTANTIALLY, *ad.* (according to circumstances) بر وفق متعلقات *bar wafki mutaḍlikāt*.—(exactly) بدقت

- bā dikkat*, مرتبه *kamāl martaba*.
 — (accidentally) اتفاقا *ittifākan*,
 عارضانه *ārizāna*. — (fully) مفصلا *mu-*
fassalan, مشروحا *mashrūhan*.
 CIRCUMSTANTIATE, *vt.* بتفصیل بیان
ba tafsīl bayān-n. نقطه بنقطه بیان
nukta banukta bayān-k.
 CIRCUMVALLATION, *n.* محاصره *muhāsara*.
 CIRCUMVENT, *vt.* دغا کردن *daghā-k.*,
 راه بستن *rāh-b.* فریفتن *farīftan*.
 CIRCUMVENTION, *n.* فریب *farīb*,
 دغا *daghā*, غدر *ghadr*.
 CIRCUS, *n.* میدان *maidāna*, مضمار
mizmār, عرصه *ārṣa*.
 CISTERN, *n.* حوض *hawz*, برکه *birka*,
 آبگیر *ābgīr*.
 CITADEL, *n.* شهر قلعه *kalʿ*, شهر
shahr panāh.
 CITATION, *n.* طلب *talab*, اعلام *aīlām*,
 دعوت *daʿwat*.
 CITE, *vt.* اعلام کردن *talab-k.*, طلب کردن
aīlām-k. ایراد *daʿwat-k.* دعوت کردن
irād-n. To cite before a judge,
 پیش قاضی طلبیدن *peshi kāzī-t.*
 CITIZEN, *n.* اهل شهر *shahrī*, شهری
ahli shahr, ساکن شهر *sākinī shahr*.
 (ساکنان شهر *pl.*)
 CITRON, *n.* لیمون *laymūn*, ترنج *turunj*.
 CITY, *n.* شهر *shahr*, مدینه *madīna*,
 بلد *balad*, مصر *misr*. A celebrated
 city, شهر مشهور *shahrī mashhūr*. A
 garrisoned city, محروسه *mahrūsa*. The
 walls of a city, شهر بند *shahr-band*.
 To besiege a city, بشهر چسپیدن *ba*
shahr-ch. It is published through the
 city, شهر رخ شهر شد *shuhrai shahr shud*.
 Disturbing the city, شهر آشوب *shahr*
āshob, The friend or chief of the city,
 شهریار *shahryār*.
- CIVET, *n.* زباد *zabād*, غالیه *ghāliya*,
 مضمون *maznūn*.
 CIVIL, *a.* صاحب ادب *khalīk*, صاحب ادب
sāhibi adab, مروت *ahli muruwat*,
 ملاطف *mulātif*. Civil or political
 affairs, امور دولت *umūri daulat*,
 احوال مملکت *ahwālī mumlikat*.
 CIVILIAN, *n.* (not military) اهل قلم
ahli kalam.
 CIVILITY, *n.* خلق *khalk*, سلوک *salūk*,
 ادب *adab*, آزر *āzarm*, لطف *lutf*,
 مروت *murūwat*, ملایامت *mulāyamat*.
 CIVILIZATION, *n.* آدمیت *ādmīyat*,
 تربیت *tarbiyat*.
 CIVILIZE, *vt.* ادب *āzarm-k.* آزر کردن
adab-d. ملاطف نمودن *mulātif-n.*,
 تربیت کردن *tarbiyat-k.*
 CIVILIZED, *a.* معلم *muaddab*, مودب
muāllam, مربی *marbiy*.
 CIVILLY, *ad.* بالطف *adabāna*, با آزر
bā lutf, با آزر *bā āzarm*.
 CLACK, *vi.* قیل قال نمودن *kilkāl-n.*,
 لقلقه نمودن *laklak-n.*
 CLACK, *n.* قال مقال *kīl kāl*, قیل قال
kāl-makāl.
 CLAD, *a.* پوشیده *poshīda*, ملبوس
malbūs.
 CLAIM, *n.* درخواست *daḍwa*, دعوی
darkhāst, طلب *talab*, پرسش *pursish*,
 اقتضاء *iktizā*.
 CLAIM, *vt.* ادعا *daḍwa-k.* دعوی کردن
talab-n. طلب نمودن *iddiā-s.* ساختن
darkhāst-k. درخواست کردن
pursīdan.
 CLAIMABLE, *a.* ممکن *mumkinī* دعوی
daḍwa, لایق طلب *lāyaki talab*,
 واجب درخواست *wājibi darkhāst*.
 CLAIMANT, *n.* مدعی *muddad*, دعوی
daḍwa kunanda, خواه *dād khāh*.

CLAMBER, *vi.* vide CLIMB.

CLAMMINESS, *n.* چسپیدگی *chaspīd-agī*, التزاق *iltizāk*, التصادق *iltisāk*.

CLAMMY, *a.* ملتصق *multazik*, ملتصق *multasik*.

CLAMOROUS, *a.* آواز زن *shorīy*, غوغایی *zakhkhābat*, غوغا *āwāz zan*, غوغایی *ghaughāy*.

CLAMOUR, *n.* بانگ *faryād*, فریاد *bāng*, شور *shor*, غوغا *ghaughā*, آواز *āwāz*.

CLAMOUR, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*, فریاد و فغان کردن *shor-k.*, نعره زدن *faryād u fighān-k.*, نادره *nadrī-z.*

CLAN, *n.* خاندان *kaum*, ذات *zāt*, خاندان *khāndān*, قبیلہ *kabīlat*.

CLANDESTINE, *a.* پوشیده *nihufta*, پنهانی *panhān*, مخفی *khufīy*, پوشیده *poshīda*.

CLANDESTINELY, *ad.* پنهان *nahān*, مخفی *makhfīy*, پوشیده *nihufta*. Clandestinely and openly, "سراً و علانیه", *sirran wa ālānīyatan*.

CLANG, *n.* تروم *tarwīd*, صغیر *safīr*, نقیض *nakīz*.

CLANK, *n.* طنین *tanīn*, صدا *sadā*, طنطنه *tantana*.

CLAP, *n.* (a loud noise) رعد *raīd*, زمره *zamzama*.—(venereal infection) آتشک *ātishak*, سوزش *suzish*.—(striking of hands to express approbation) دست افشانی *dast afshānī*, تصدیق *tasdiyat*.—(a stroke) ضرب سبک *zarbī sabuk*.

CLAP, *vt.* (strike together), باهم زدن *bāham-z.*, باهم نهادن *bāham-n.* To clap the hands, مرحبا کردن *marhabā-k.*, دست افشاندن *dast-a.*

CLARIFICATION, *n.* تصفیة *tasfiyat*, تہذیب *tahzīb*, اخلاص *ikhlās*.

CLARIFY, *vt.* تصفیة کردن *sāf-k.*, اخلاص نمودن *tasfiyat-s.*, تہذیب کردن *tahzīb-k.*, اخلاص *ikhlās-n.*

CLARION, *n.* سوریای *sūr-nāy*, بوق *būk* (*pl.* ابواق & بیقان), بوری *būrī*.

CLASH, *vi.* (dash against) بهم زدن *baham-z.*, تصادم *chaspīdan*, مخالفت (oppose) *tasādam-k.*, ضد کردن *mukhālifat-k.*, زیدد کردن *zidd-k.*

CLASH, *n.* (collision) تصادم *tasādum*.—(rustling) تیسیس *tahas-hus*.—(opposition) مخالفت *mukhālifat*, ضد *zidd*.

CLASP, *n.* چپ و راست *chap u rāst*, دجت *dujat*, پاورنجن *pāwaranjūn*.

CLASP, *vt.* با دجت بستن *bā dujat-b.*—(embrace) در بغل گرفتن *dar baghal-g.*, آغوش کردن *āghūsh-k.* To clasp the hands, دست بدست زدن *dast-ba dast-z.*

CLASP-KNIFE, *n.* چاکو *chākū*.

CLASS, *n.* تفریق *tafrīk*, درجه *daraja*, مرتبه *martaba*, صف *saff*, ذات *zāt*, طبقت *tabakat*, سلسله *silsila*.

CLASS, *vt.* ترتیب کردن *tartīb-k.*, در نظام کردن *dar tabakat-n.*, طبقت نهادن *nizām-k.*

CLASSICAL, *a.* موافق اعتبار (author) *muallifi aitibār*, حافظ *hāfiz*.

CLASSIFICATION, *n.* ترتیب *tartīb*, تقسیم *taksīm*.

CLASSIFY, *vt.* ترتیب نمودن *tartīb-n.*, تقسیم کردن *taksīm-k.*

CLATTER, *n.* تصادم *tasādum*, هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*.

CLATTER, *vi.* زق زق کردن *zak zak-k.*, هنگامه نمودن *tasādum-k.*, تصادم کردن *hangāma-n.*

CLAUSE, *n.* فقره *fakra*, فصل *fasl*, قطعہ *leitā*, شرط *shart*.

CLAW, *n.* چنگ *chang*, چنگل *changal*, پنجه *panja*.

CLAW, *vt.* خراشیدن *kharāshīdan*, ملامت کردن *panja-z.* To claw off, ملامت کردن *malāmat-k.*, سرزنش کردن *sarzanish-k.*

CLAY, *n.* گل *gil*, طین *tin*, خلاب *khalāb*, وحل *wahal*. A kind of clay with which women wash their heads, گلی پارسه *gili pārsi*. A kind of yellow clay brought from the neighbourhood of Constantinople, گل زر *gili zard*. Samian clay, گلی شاموشی *gili shāmūshī*. Cyprus clay, گلی قبرسی *gili kubrusī*. Egyptian clay, گلی مصری *gili misri*. A kind of clay used as sealing-wax, طبعان *tubān*. Clay or mud prepared with straw for plastering walls, کگل *kah-gil*. To patch or plaster over with clay, با گل اندودن *bā gil andūdan*. Bedaubed with clay, گل آلوده *gil-ālūda*. Full of clay, پر گل *pur gil*. A basket used in carrying clay, باروچه *bārūcha*.

CLEAN, *a.* پاکیزه *pāk*, پاک *pāk*, صاف *sāf*, پاکیزه *pākīza*, صافی *sāfi*, ساده *sāda*.

CLEAN, *vt.* پاکیزه کردن *pāk-k.*, پاک کردن *pākīza-k.*, صاف کردن *sāf-k.*

CLEANLINESS, *n.* صفائی *pāki*, پاکیزگی *pākīzagī*, طهارت *tahā-rat*, وضائت *wazāat*.

CLEANSE, *vt.* vide CLEAN.

CLEAR. *a.* (transparent) شفاف *shaffāf*. —(bright) روشن *roshan*, تابدار *tābdār*, آشکاره *munawwar*. —(evident) آشکاره *āshkāra*, ظاهر *zāhir*, هویدا *hawidā*. A clear proof, بینه *bayīnat*. A clear consequence, نتیجه *natījai sarīh*. —(innocent) بی گناه *bī gunāh*, معصوم *madsūm*. A clear character, ساده نام *nāmi nekū*. —(unmixed) محلول *sāda*, صاف *sāf*. —(vacant)

mahlūl, نا مسدود *nā masdūd*. —(safe from danger) آمین *amīn*, سلامت *bā salāmat*. —(sounding clear) خوش *khush āhang*. To make clear, منور کردن *sāf-k.* —(bright) روشن ساختن *munawwar-k.*, روشن *roshan-s.* —(evident) ظاهر کردن *zāhir-k.* To be clear (manifest) هویدا شدن *hawidā-sh.*, ظاهر شدن *zāhir-sh.*

CLEAR, *ad.* هرجانب *harjānab*, "تماماً" *tamāman*.

CLEAR, *vt.* (absolve) معاف کردن *muāf-k.*, گناه بخشیدن *gunāh-b.* —(justify) ترکیب کردن *tarkīb-k.* —(cleanse) پاک نمودن *pāk-n.* —(polish) جلا دادن *jilā-d.*, زدودن *zadūdan*. To clear from obscurity, تاریکی واک کردن *tārikī wā-k.* —(gain) اندوختن *andūkhtan*, حاصل روشن کردن *hāsil-k.* —(become bright) روشن شدن *roshan-sh.*, تابان گشتن *tābān-g.*

CLEARLY, *ad.* روشنانه *roshanāna*, "ظاهراً" *zāhiran*, هویدا *hawidā*. To demonstrate clearly, مبصرت کردن *mabsarat-k.* CLEARNESS, *n.* رونق *ronak*, صفا *safā*, تدبیر (distinctness) *roshnāi*, روشنائی *tabyīn*, امتیاز *imtiyāz*.

CLEAR-SIGHTED, *a.* دور بین *dūr bīn*, تیز نظر *tēz nazar*.

CLEAVE, *vt.* شکافتن *shigāftan*, چاک کردن *chāk-k.*, شق زدن *shakk-z.* To cleave in two, دو نیم کردن *do nīm-k.*, شقیف کردن *shakīf-k.* —*vi.* (adhere) پیوسته شدن *muwāsalat-sh.*, مواصلت شدن *paywasta-b.*, ملازمت کردن *malāzamat-k.* —(unite in concord) یگانه شدن *yagāna-sh.*, اتفاق کردن *ittifāk-k.*

CLEAVER, *n.* ساطور *sātūr*.

CLEFT, *pp.* شکافته *shigāfta*, چاک کرده شده *chāk karda shuda*.

CLEFT, *n.* شکاف *shigāf*, شقی *shakk*, چاک *chāk*.

CLEMENCY, *n.* رحمت *rahm*, رحمت *rahmat*, شفقت *shafaklat*, حلم *hilm*, کرم *karam*.

CLEMENT, *a.* صاحب رحم *rahīm*, رحیم *rahīm*, صاحب رحیم *sāhibi riḥm*, کریم *karīm*, حلیم *halīm*, شفیق *shafīk*.

CLERGYMAN, *n.* vide CHURCHMAN.

CLERK, *n.* متصدی *navīsanda*, متصدی *mūtasaddi*, کاتب *kātib*, محرر *muharrir*.

CLEVER, *a.* دست آموز *kār sāz*, دست آموز *dast āmūz*, دانای *dānā*, دانای *dānishmand*, کارآموز *kār āmūz*, کارگذار *kār-guzār*.—(well proportioned) خوشنما *khush andām*, خوش اندام *khush numā*.

CLEVERLY, *ad.* کارسازانه *kār sāzāna*, با چستی *bā kābiliyat*, با قابلیت *bā chustī*.

CLEVERNESS, *n.* قابلیت *kābiliyat*, کارسازي *kārsāzi*, کارگذاری *kār guzārī*, دانش *dānish*.

CLEW, *n.* دست *dasta*, کندش *kandush*, وشیت *washīāt*, دجاجة *dajājat*. A clew of silk, کز *kazh*. The clew of a silk-worm, کره *karh*. A clew or direction, دلالت *dalālat*, رهبری *rahbari*.

CLIENT, *n.* موکل *muwakkil*, منیب *munīb*.

CLIFF, *n.* صخره *sakhrat*, کوه *kuh*, رادات *radāt*.

CLIMATE, *n.* اقلیم *iklim*, سرزمین *sar zamīn*, خط *khutta*. The seven climates, هفت کشور *haftkishwar*.—(weather) هوا *hawā*.

CLIMB, *vt.* or *i.* بالا رفتن *bālā-r*, سوار *sawār-sh*, صعود کردن *saūd-k*, بر آمدن *bar-ā*.

CLINCH, *vt.* دست جمع کردن *dast jamā-k*, دست بهم زدن *dast baham-z*.

To clinch a nail, سر میخ برچیدن *sar mekh barchīdan*. To clinch a bargain, عهد و پیمان قرار *shart-k*, شرط کردن *ahd u paymān karār-s*. To clinch an argument, ثابت کردن *sābit-k*, دلیل واضح کردن *dalīl wāzih-k*.

CLING, *vi.* مواصالت شدن *muwāsalat-sh*, چسپیدن *paywasta-b*, چسپیدن *chaspīdan*. To cling together, با هم *bāham chaspān-b*, هم *baham-ā*.

CLINICAL, *a.* صاحب فراش *sāhibi farāsh*, بستر نشین *bistar nishīn*.

CLINK, *vt.* طنطنه *tanīn-n*, طنین نمودن *tantana-s*.

CLIP, *vt.* بریدن *tarāshīdan*, تراشیدن *burīdan*, قطع کردن *katī-k*. To clip or sheer sheep, پشم کردن *pashm-k*.

CLOAK, *n.* فرغل *furghul*, لباد *libādah*, بالابوش *bālā pūsh*.—(concealment) پنهانی *pinhānī*, پرده *parda*.

CLOAK, *vt.* زیر پرده نهادن *zeriparda-n*, مخفی داشتن *pinhān-k*, پوشیدن *makhfī-d*, پوشیدن *poshīdan*.

CLOAK-BAG, *n.* جامه دان *jāma dān*, خورجین *khurjīn*.

CLOCK, *n.* ساعت *sādt*. An alarm clock, منبیه *munabbih*. What

o'clock? کدام ساعت است *kudām sādt ast*. At twelve o'clock, بوقت *ba wakti du pās*.

A clock-maker, ساعت ساز *sādt gar*, ساعت ساز *sādt sār*. Clock-work, ساعتکاری *sādt kārī*.

CLOD, *n.* کلوخ *kulūkh*, عذلت *ātalat*, احمق *madar*.—(stupid fellow) *ahmak*.

CLOG, *n.* مانع *manī*, سد *sadd*, مانع *mānī*.

CLOG, *vt.* مانع نمودن *manâ-k.*, مانع کردن *mânâ-n.*, سد کردن *sadd-k.*

CLOGGED, *a.* ممنوع *mumtanâ*, ممنوع *mamnûd.*

CLOISTER, *n.* (monastery) رهبانخانه *ruhbankhāna*, تکیه *takīya*, صومعه *sauma.*

CLOSE, *vt.* 1. (shut) بند کردن *band-k.*, سد کردن *masdūd-s.*, مسدود ساختن *sadd-k.* To close a door, دروازه بند کردن *darwāza band-k.* 2. (conclude) تمام کردن *tamām-k.*, آخر کردن *ākhir-k.*, ختم کردن *khatam-k.* 3. (inclose) حبس کردن *ahāta-k.*, احاطه کردن *habs-k.* *vi.* 1. (unite) وصل کردن *wasl-k.* 2. (end) تمام شدن *tamām-sh.* — (to be consolidated) مجبور کردن *majbūr-k.* To close with (to make an agreement with) شرط کردن *shart-k.*, مقطوع کردن *ahd-s.*, عهد ساختن *maktū-k.* — (to consent) قبول کردن *kabūl-k.*

CLOSE, *n.* (conclusion) تمامی *tamāmī*, انجام *anjām*, خاتمه *khātima.* — فنود *istirāhat*, استراحت (pause) *fanūd.* — (inclosure) حصار *hisār*, داربازین *dār bazīn.*

CLOSE, *a.* 1. (shut fast) بسته *basta*, مغلق *maghlūk*, مسدود *masdūd.* 2. (secret) خاص *khāss*, مخصوص *makh-sūs.* 3. (stagnant) ناروان *nā rawān.* 4. (near) قریب *karīb.*

CLOSELY, *ad.* (adhering) لبداد *labadan.* — (near) قریب *karīb.* — (secretly) تنها *tanhā*, سرا *sirran.*

CLOSENESS, *n.* (narrowness) تنگی *tangī*, — (nearness) نزدیکی *nazdīkī*, طمع *takrīb.* — (parsimony) تماع *tamā*, بخل *bukhl.* — (reservedness)

basīrat, اندباه *intibāh.* — (retiredness) تنهایی *tanhāi.* — (density) هنگفتی *hangufti*, سبتری *sabtari.*

CLOSET, *n.* خلوتگاه *khalwatgāh*, گوشه *gūsha*, خلوتخانه *khalwat khāna.* A water-closet, ادبخانه *adab khāna.*

CLOSET, *vt.* (put in a closet) خلوت کردن *khalwat-k.*, در درج نهادن *dar darj-n.* — (to have a private conference) مشاورت خاص داشتن *mushāwarati khāss-d.*

CLOT, *vi.* منجمد گشتن *munjamid-g.*, فسرده شدن *fusurda-sh.*

CLOTH, *n.* پارچه *pārcha.* — Cloth of silk and gold, کیمخاب *kīmkhāb*, زربفت *zarbaft.* Cotton cloth, پازیه *pārchai pumba*, نسج قطن *nasja kutn.* Woolen cloth, پازیه پشمین *pārchai pashmīn*, لباد *labad.* Broad cloth, بانات *bānāt.* Cloth with warp and woof of different colors, دودوده *dupūda.* The warp of cloth, پودتاره *pūd tārah.* White cloth, پازیه سفید *pārchai sufed.* A table-cloth, دسترخوان *dar-tarkhān*, سفره *sufra.* A floor cloth, نماد زین *farsh.* A saddle cloth, نمادی زین *namadi zīn*, زینپوش *zīnpūsh.* To mark cloth, توشیع کردن *tawshīd-k.* Cloth-merchant, بازار *bazzāz.*

CLOTHE, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, لباس کردن *albās-k.*, پوشانیدن *poshānīdan*, ملبس نمودن *mulabbas-n.* To clothe one's self, پوشیده *poshīdan*, پوشیده بودن *poshīda-b.*, لباس کردن *albās-k.*

CLOTHED, *a.* پوشیده *poshīda*, ملبس *malabbas.* Clothed in green, سبزپوش *sabz posh.* Clothed in red, سرخ پوشیده *surkh poshīda.*

CLOTHES, *n.* پوشاک *poshāk*, لباس

libās, پوشش *poshish*, جامه *jāma*. A clothes press, برنده *barfanda*, رخت *rakht khāna*. A washer of clothes, گازر *gāzar*. Bed-clothes, خواب جامه *jāmai khāb*, منامت *manāmat*.

CLOUD, *n.* سحاب *abr*, میغ *mīgh*, *sahāb*. A black cloud, ابر سیاه *abri siyāh*. A thick cloud, ابر غلیظ *abri ghalīz*. Clouds full of lightning, سحاب صاعقه دار *sahāb sāyika dār*.—(obscurity) ظلمت *zulmat*.

CLOUD, *vt.* تاریک کردن *mughtil-k.*, تاریک کردن *tārīk-k.*, سیاه کردن *siyāh-k.*

CLOUDILY, *ad.* با ظلمت *bā zulmat*, با سیاهی *bā siyāhī*.

CLOUDINESS, *n.* تاریکی *tārīkī*, ظلمت *zulmat*, میغ داری *megh-dārī*.

CLOUDLESS, *a.* بی سحاب *bī abr*, بی تاریکی *bī tārīkī*.

CLOUDY, *a.* میغ دار *abr numā*, سحاب دار *sahāb dār*. A cloudy or dark day, *nihāri zulmāt*. A cloudy or dark night, شب تاریک *shabi tārīk*. Cloudy minded, تیره ضمیر *tīra zamīr*. Cloudy coloured, سیاه فام *tīra gūn*, نا معقول *siyāh fām*.—(unintelligible) *na māqūl*, نا معلوم *na mādlūm*.

CLOUT, *n.* پاره *paywand*, پینه *pīna*.

CLOUT, *vt.* پینه دوز کردن *pīna dūz-k.*, تردیم کردن *tardīm-k.*

CLOUTERLY, *ad.* بی ادب *bī adab*, بیموده *bīhūda*.

CLOVE, *n.* میخک *karanful*, مکک *mekhak*.

CLOVER, *n.* سبزه *supust*, طرفیل *tarfīl*. To live in clover (luxuriously) زندگانی *zindagāni* با آیش *ba āish*.

CLOWN, *n.* روستائی *dahkān*, روستازاده *rūstāi*, خوریاد *khuryād*, *rūstāzāda*—(baffoon) بی ادب *bī adab*, مسخره *maskhara*.

CLOWNISH, *a.* ناشناس *nā shanās*, گستاخ *nā tarāshīda*, بی مروت *bī muruwat*.

CLOWNISHLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, گستاخانه *gustākhāna*.

CLOWNISHNESS, *n.* خوریادی *khuryādī*, روستائی *rūstāiy*.

CLOY, *vt.* بی مزه کردن *sair-k.*, سیر شدن *bī maza-k.* To be cloyed, سیر شدن *sair-sh*.

CLUB, *n.* (stick) دست چوب *chūb*, عصا *dast chūb*, سر دستان *sar dasta*, *dsā*.—(assembly) مجلس *majlis*, صحبت *suhbat*.

CLUB, *vt.* شراکت کردن *sharākat-k.*, امداد کردن *imdād-k.* Club-footed, اعصل *adṣal*, حنف *hanaf*.

CLUCK, *vi.* (as a hen) نقزق کردن *nak-naka-k.*

CLUMP, *n.* کدغ هیزم *kundai hezam*.

CLUMSILY, *ad.* بی وقوفانه *bī wukūfāna*, بی آزمودگی *bī āzmūdagi*.

CLUMSINESS, *n.* ناشیّدگی *nā tarāshīdagī*, بی قابلیت *bī lutf*, بی استعداد *bī kābīliyat*, *bī istiḥdād*.

CLUMSY, *a.* ناشیّد *nā tarāshīda*, بی ادب *bī munāsib*, بی وقوف *bī wukūf*.

CLUSTER, *n.* خوشه *khusha*, کتف *kitf*, دستم *dasta*. A cluster of grapes, جفت *jafta*. A cluster of dates, شمرخ *shamrakh*, شوشه *shūshai khurmā*.—(a heap) جمع *jamā*, آغالش *āghālīsh*.

CLUSTER, *vi.* جمع کردن *jamā-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā*.

CLUTCH, *n.* گرفت *girift*, قبضه *kabza*.
—(talons) چنگ *chang*.

CLUTCH, *vt.* (grasp) در قبضه گرفتن *dar kabza-g.*, در مشت گرفتن *dar musht-g.*

CLUTTER, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *gaughā*, دندما *damdama*, دار و گیر *dār u gir*.

CLUTTER, *vt.* غوغا زدن *gaughā-z.*, هنگامه نمودن *hangāma-n.*

CLYSTER, *n.* حقنه *hukna*, اماله *imāla*.
To give a clyster, حقنه دادن *hukna-d.*,
To receive a clyster, اخذ کردن *ihdikān akh-z-k.*

COACH, *n.* عرابه *ārāba*.

COACHMAN, *n.* عجلت ران *ājalat rān*.

COACTION, *n.* اضطرار *zarūrat*, ضرورت *iztirār*.

COADJUTOR, *n.* vide ASSISTANT.

COAGULATE, *vt.* بستن *basta-sh.*, افسردن *munjamid-sh.*, منجمد شدن *afsurdan*.

COAGULATION, *n.* بستگی *bastagi*, انجماد *injimād*, تجمید *tajmīd*.

COAL, *n.* انگشت *angisht*, حم *humam*, فحیم *fahīm*. A live coal, اخگر *akhgar*, معدن زغال *zughāl*. Coal-mine, مددانی زغال *mādanī zughāl*.

COALESCE, *vi.* آمیختن *āmikhtan*, ملزق شدن *paiwastan*, پیوستن *multazik-sh.*

COALESCENCE, } *n.* پیوستگی *paiwa-*
COALITION, } *stagi* آمیزش *āmī-*
zish, اختلاط *ikhtilāt*, اتفاق *ittifāk*.

COARSE, *a.* درشت *gunda*, گنده *durusht*, غلیظ *ghalīz*, نافیج *nāfij*.

COARSELY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*.

COARSENESS, *n.* گندگی *gundagi*.

COAST, *n.* کنار *labi daryā*, لب دریا *kanār*, سیف *sāhil*, ساحل *sāf*.

COAT, *n.* قفطان *jāma*, جامه *kabā*, قبا *kaftān*, زیر قبا *kurta*. A waistcoat, زیر قبا

zer kabā. A great coat worn when raining, بارانی *bārānī*, لبادا *lubāda*.

A coat button, جوز گره *jawz-girih*. A coat of mail, جبه *jubba*, جیش *jaish*.

COAT, *vt.* vide COVER.

COAX, *vt.* دم بازی کردن *dam bāzi-k.*, نوازش کردن *chāplūstī-k.*, چاپلوسی کردن *nawāzish-k.*, ملاحظت ساختن *mulāti-fat-s.*, ریشخند ساختن *rishkhand-s.*, خاطر نواختن *khātir-n.*

COBBLE, *vt.* ترم کردن *taraddum-k.*, کفش دوزی کردن *talbid-s.*, تلبید ساختن *kafsh dūzi-k.*

COBBLER, *n.* کفش دوز *kafsh-dūz*, هملخت دوز *hamlakht-duz*.

COBWEB, *n.* پردۀ عنکبوت *pardai ankabūt*, نسج عنکبوت *nasji ankabūt*.

COCHINEAL, *n.* قرمز *kirmiz*.

COCK, *n.* خروس *kharos*, دیش *dīsh*. — (male bird) مرغ *murgh*. A cock's comb, تاج خروس *tāji kharos*. The spur of a cock, زامت *zamad*. The crowing of a cock, بانگ خروس *bāngi kharos*, سر بند *zakw*. The cock of a cistern, سر بند *sarband*, دسام *disām*.

COCK, *vt.* (sit up right) قایم نمودن *kāyam-n.*, منصوب نهادن *mansūb-n.* — (strut) خرامان شدن *kharāmān-sh.* — (hold up the head) سرافراختن *sar-a.*

COCKER, *vt.* vide FONDLE, CHERISH.

COCKSCOMB, *n.* تاج خروس *tāji kharosh*.

COCOA-NUT, *n.* قاقاوه *nārijil*, جوز هندی *kākāwa*, جوز *jawzi hindī*.

COCOON, *n.* کرم *pīla kirm*.

COD, *n.* خرنوب (pod) *kharnūb*.

CODE, *n.* کتاب *kitāb*, قانون *kānūn*, نظام *nizām*.

CO-EQUAL, *a.* همسر *hamsar*, چشم *ham chashm*.

COERCE, *vt.* vide RESTRAIN; CHECK.

COETANEOUS, *a.* همزاد *hamzād*.

COEVAL, *a.* هم عمر *ham ūmr*, هم امد *ham āhd*.

CO-EXISTENCE, *n.* همذاتی *hamzātī*, اجتماع *ijtimād*.

CO-EXISTENT, *a.* همذات *hamzāt*.

COFFEE, *n.* قهوه *kahva*, بن *bunn*.

COFFEE-HOUSE, *n.* قهوه خانه *kahva khāna*. A coffee-house keeper, قهوه جی *kahwaji*.

COFFEE-POT, *n.* قهوه دان *kahva dān*.

COFFER, *n.* صندوق *sandūk*, درج *durj*.

COFFER, *vt.* در صندوق نهادن *dar sandūk-n*.

COFFIN, *n.* تابوت *tābūt*, کفن *kafan*, ستودان *satūdān*.

COFFIN, *vt.* جیف در تابوت نهادن *jīyaf dar tābūt-n*, تکفین کردن *takfīn-k*.

COG, *vt.* vide DECEIVE.

COGENCY, *n.* قوت *kuwat*, زور *zor*, قدرت *kudrat*, ضرورت *zarūrat*.

COGENT, *a.* قوئی *karvī*, زورآور *zorāwar*, ضرور *zarūr*.

COGITATE, *vi.* vide REFLECT.

COGITATION, *n.* اندیشه *fikr*, اندیشه *andīsha*.

COGNATION, *n.* vide RELATION.

COGNITION, *n.* vide KNOWLEDGE.

COGNIZABLE, *a.* vide ADMISSIBLE.

COGNIZANCE, *n.* باز پرسى *ūrf*, عرف *āraf*, باز پرسى *bāz pursī*, فریاد رسی *faryād rasi*, استماع *istimād*, باز خواست *bāz khāst*.

COHABIT, *vi.* همخانگی کردن *ham khānagī-k*, همخانه شدن *ham hujra-sh*, همآغوش شدن *ham āgūsh-sh*.

COHABITATION, *n.* همخانگی *ham khānagī*, صحبت *suhbat*.

COHERE, *vi.* ملحق بودن *mulhak-b*, چسپانیدن *chaspīdan*, چسپیدن *chaspīdan*.

pānīdan, مواصالت شدن *muwāsalat-sh*.—(suit) لایق شدن *lāyak-sh*, شایستگی *shāyīstan*.

COHERENCE, *n.* چسپیدگی *chaspīdagī*, دیوستگی *paywastagī*, الحاق *ilhāk*, ربط *rabt*.

COHERENT, *a.* چسپان *chaspān*, دیوستم *paiwasta*, محقق *malhak*, لایق *lāyak*, واجب *wājib*.

COHERENTLY, *ad.* با دیوست *bā paywast*, لایقانه *lāyakāna*.

COHESION, *n.* vide COHERENCE.

COHORT, *n.* رساله *risāla*, گروه *guruh*.

COIF, *n.* سرپوش *sar posh*.

COIL, *vt.* پیچیدن *halika-s*, حلقه ساختن *pechīdan*, توشیع کردن *tarwshīd-k*.

COIL, *n.* (of rope) حلقه رسن *halikāi rasan*, گروه جبل *guruhī habl*.—(noise) هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*.

COIN, *n.* درهم *sikka*, ضرب *zarb*, سکه *dirham*, پول *pūl*. A die for coining, میخ درهم *saklīy mekhī dirham*. Adulterated coin, قلب اچ *kalb akcha*, سکه زبوف *zuyūfi sikka*. Leather coin, هبرزی *shah rawā*. A new gold coin, *hibriziy*.

COIN *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z*, سکه *sikka zarb-k*.

COINED, *a.* سکه زده *sikka zada*, مضروب *mazrūb*, مسکوک *maskūk*.

COINAGE, *n.* سکه زدن *zadani sikka*, ضرب سکه *zarbi sikka*.

COINCIDE, *vi.* برابر شدن *barābar-sh*, یک دل شدن *muwāfik-sh*, موافق شدن *yak dil-sh*, راضی بودن *rāzī-b*.

COINCIDENCE, *n.* موافقت *muwāfikat*, اتفاق *ittifāk*.

COINCIDENT, *a.* متفق *muwāfik*, یکسان *yak sām*, مطابق *mutābik*, متتافک *muttafik*.

COITION, *n.* مباحثه *jimāh*, مباشرت *mu-bāsharat*, وصل *wasl*, اجتماع *ijtimāh*.

COLANDER, *n.* پالونه *pālūna*, پالودگی *pālūdagi*, غربال *gīrbāl*.

COLD, *a.* سرد *sard*, سرما *sarmā*, بارد *bārid*. Cold by nature, بارد المزاج *bārid u'lmizāj*. A cold wind, باد سرد *bādi bard*, سرد باد *bādi sard*, صرصر *sarsar*. Hot and cold, گرم و سرد *garm u sard*. Cold and wintry, سرد باد و شتا *bard u shitā*. Cold water, آب خنک *ābi khunuk*.

COLD, *n.* سردی *sardī*, سرما *sarmā*, برد *bard*, برودت *burūdat*.—(disease) زکام *zūkām*, نزله *nazla*. Heat and cold, گرم و سرما *garmā u sarmā*. Intense cold, زمهریر *zamharīr*. To catch cold, سردی یافتن *sardī-y*, مبرد شدن *mubarrīd-sh*. The cold fit of an ague, تب لرزه *tapi larza*. To tremble with cold, لرزیدن *larzīdan*.

COLDLY, *ad.* سردمانه *sarmāna*, بی گرمی *bī garmā*.

COLDNESS, *n.* سردی *sardī*, برودت *burūdat*.

COLIC, *n.* شکم درد *dardi shikam*, وجع بطن *peck*, کولنج *kulinj*, بطن برنس *barnas*.

COLLAPSE, *vi.* باهم ناک افتادن *bāham nāgah-u*.

COLLAR, *n.* (of a garment) گریبان *gīrī-bān*, چربان *jurubbān*.—(something worn round the neck) بند گردن *bandi gardan*. A dog's collar, ساجور *sājūr*, حلقه *halqa*. A horse collar, باربند *barband*.

COLLAR, *vt.* گریبان گرفتن *gīrībān-g*.

COLLAR-BONE, *n.* ترقوت *tarkūt*.

COLLATE, *vt.* مقابله کردن *mukābala-k*, برابر کردن *muwājah-k*.

barābar-k, روبرو ساختن *rū ba rū-s*. To collate a book, کتاب مقابله نمودن *kitāb mukābala-n*.

COLLATERAL, *a.* جانبی *jānibī*, مساوی *masāwī*, برابر *barābar*, بجانب *ba jānīb*, متوازی *mutawāzī*.

COLLATERALLY, *ad.* از برابری *az barābarī*, در وجه جانب *bar wajai jānīb*.

COLLATION, *n.* مقابله *rū bu rū*, مواجه *muwājah*.—(a gift) احسان *ihsān*, داد *dād*.

COLLATOR, *n.* روبرو کننده *rū ba rū kunanda*, نماینده مقابله *mukābala numāyanda*.

COLLEAGUE, *n.* رفیق *sharīk*, همساز *hampāyah*, همپایه *rafik*, هم نشین *ham nishīn*.

COLLECT, *vt.* جمع کردن *jamā-k*, گرد کردن *farāham-ā*, گرد کردن *gard-k*, تحصیل کردن *tahsīl-k*. To collect rent, مالگذاری تحصیل کردن *māl guzārī tahsīl-k*. To collect in a sum total, جمع کردن *jumla-k*. To collect from observation, نیکو داشتن *neku-d*, رعایت کردن *raāyat-k*. To collect revenues, وصول کردن *tahsīl wasūl-k*.

COLLECTED, *a.* جمع کرده شده *jamā karda shuda*, فراهم آورده *farāham āwarda*, مجموعه *mujammā*, جمع *majmūā*. To be collected, جمع کرده شدن *jamā karda shudan*.

COLLECTION, *n.* اجتماع *ijtimāh*, تحصیل *tahsīl*, جمعیت *jamīyat*, دیوان *dīwān*.—(of poems) دیوان *dīwān*.—(compilation) مجموعه *majmūā*, مجموعه *majmūāt*. A collection of things, اتفاق اشیا *ittifāki ashya*.

COLLECTIVE, *a.* مجموعه *majmūā*.—(noun) اسم جنس *ismi jins*.

COLLECTIVELY, *ad.* در جمع *dar jamā*, بالجملة *bil jumla*.

COLLECTOR, *n.* جمع کننده *jamā kunanda*, جامع *jāmā*. A collector of revenue, تحصیل دار *tahsildār*, محصیل *muhassil*, باژ گیر *bāzh gir*.—(of port duties) میر بحر *mīri bahr*.

COLLEGE, *n.* مدرسه *madrassa* (*pl.* جامعات علماء *jamā'ati ūlmā*), مدارس

COLLEGIAN, *a.* اهل مدرسه *ahli mad-rasa*, طالب علم *tālībī ūlm*.

COLLISION, *n.* تصادم *musādamat*, بهم زدگی *baham tasādum*, تصادم *zadagi*.

COLLOCATE, *vt.* نهادن *nikādan*.

COLLOQUIAL, *a.* روزمره *roz marra*, محاوره *mahāwara*.

COLLUDE, *vi.* حیله ساختن *hīla-s.*, با فریفتن اتفاق کردن *ba farīftan itti-fāk-k*.

COLLUSION, *n.* سازش *sāzish*, بندش *bandish*, حیله سازی *hīla sāzī*, اتفاق *ittifāk*.

COLLUSIVE, *a.* غدار *ghaddār*, تلبیس *talbīs*, حیله ساز *hīla sāz*.

COLLUSIVELY, *ad.* با حیله *bā hīla*, حیله بازانه *hīla bāzāna*.

COLLYRIUM, *n.* سرمه *surma*, کحل *kuhl*.

COLOCYNTH, *n.* حنظل *hanzal*.

COLONEL, *n.* پدشاهنگ *sālār*, سالار *sālār*, پشاهنگ *peshāhang*.

COLONIZE, *vt.* جای ویران آباد کردن *jāi wairān ābād-k.*, نو آباد کردن *nau ābād-k.*, معمور ساختن *maāmūr-s.*

COLONY, *n.* نوآباد *nau ābād*.—(colonies) متصرفات *mutasarrafāt*.

COLOSSAL, *a.* مثل شکل دیو *mislī shiklī dev*, عفریت آسا *āfryat āsā*.

COLOSSUS, *n.* شکل کلان *shiklī kalān*, عظیم *buti āzīm*.

COLOUR, *n.* رنگ *rang*, لون *laun*.

(in composition) گون *gūn*, گونه *guna*,

فام *fām*. A white colour, سفید *sufed*,

سياه *abīyaz*. A black colour, سیاه *siyāh*,

اسود *aswad*. A red colour, سرخ *surkh*,

احمر *ahmar*. A yellow colour, زرد *zard*.

A green colour, سبز *sabz*,

اخضر *akhzar*. A brown colour, گندم گون *kahwa rangī*,

رنگی *gandūm-gūn*, اسمر *asmar*. A blue

colour, کبودی *kabūdī*, نیلفام *nīlfām*,

سمادی *samādī*. A fine scarlet colour,

ارغوانی *kānī*. A purple colour, ارغوانی *arghwānī*.

A ruby colour, لعل گون *ladl gūn*.

A tulip colour, لاله فام *lāla fām*.

A rose colour, گلگون *gulgūn*.

Of various colours, گوناگون *gūnāgūn*.

A high or full colour, رنگا رنگ *rangā rang*.

A weak

diluted colour, رنگ کشاره *rang kushāda*.

Of one colour, هم رنگ *hamrang*.

Mixing colours, رنگ آمیز *rang āmīz*.

Of all colours, بوقلمون *bū kalamūn*.

Of a changing colour, متغیرون *mutalawwīn*.

To change colour, متغیرون *mutalawwīn-k.*

To change a colour, دیگر گون کردن *dīgar gūn-k.*

2. (palliation) بهانه *bahāna*, پوشش *poshish*.—(appearance) صورت *sūrat*,

وجه *waja*. 3. (a flag) رایت *rāyat*,

علم *ālam*.

COLOUR, *vt.* رنگ کردن *rang-k.*, متغیرون *mutalawwīn-k.*.—(excuse) معذور کردن *maāzūr-k.*.—(to give an appearance) شکل دادن *shikl-d.*, رنگ شدن *shikl-n.*.—(blush) شرم داشتن *sharm-d.*

COLOURABLE, *a.* صورت دار *sūrat dār*,

معقول *maāqūl*.

COLOURABLY, *ad.* معقولانه *maâkūlāna*.

COLOURED, *a.* رنگین *rangīn*, ملون *malawwan*, رنگ زده *rang zada*.

COLOURLESS, *a.* بی رنگ *bī rang*, شفاف (transparent) *shaffāf*.—*sāf*.

COLT, *n.* کره *kurra*.

COLUMN, *n.* ستون (ارکان) *rukn*, ستون *sutūn*, عمود *āmūd*, عماد *īmād*. A large column, عظم *āmūdi āzam*, A strong column, رکن *rukn*, رکین *rakīn*. The base of a column, پایه *pāyai satūn*. The column of a state, رکن دولت *ruknī daulat*. A column in a book, جدول *jadwal*.

COLUMNAR, *a.* در وجه ستون *dar wajaī sutūn*.

COMB, *n.* شانه *shāna*, مشط *masht*.

COMB, *vt.* شانه زدن *shāna-z.*, شانیدن *shāndan*, مشط کردن *misht-k.*

COMBAT, *n.* جنگ *jang*, کارزار *kārzār*, مبارزه *muāarakat*, مبارزت *mubārazat*, رزم *razm*.

COMBAT, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, مقابله *jangīdan*.—(oppose) *jangīdan*. *mukābala-k.*, تعرض کردن *taāriz-k.*

COMBATANT, *n.* غازی *ghāzī*, مبارز *mubāriz*, مقاتل *mukātil*.

COMBINATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, موصلات *ittisāl*, رفاقت *rafākat*, پیوستگی *paywastagī*, اتحاد *taāhhud*.

COMBINE *vt. & vi.* پیوستن *paywastan*, موافق شدن *muttasil-s.*, موافقت کردن *muwāfik-sh.*

COMBUSTIBLE, *a.* سوزنده *suzanda*, ممکن سوز *mumkīni-sūz*, آتشگیر *ātishgīr*, آتشگیره *ātishgīra*.

COMBUSTION, *n.* سوزش *sūzish*, سوختگی *sūkhtagī*, افروختگی *afrūkh-*

tagī, تحریق *tahrīk*.—(tumult) هنگامه *hangāma*, غوغا *gaugā*.

COME, *vi.* آمدن *āmadan*, رسیدن *rasīdan*.

To come and go, آمد و شد کردن *āmad u shud-k.*, آمدن و رفتن *āmadan u raftan*.

To come into the mind, یاد آمدن *dar khātir-ā.*, یاد آمدن *yād-ā.* To cause to come, رسانیدن *rasānīdan*.

To come to misfortune, گردانیدن *gardānīdan*. To come to misfortune, از پای افتادن *az pāya-u*.

To come again (return) باز *rajūā-k.* To come after (follow) پس رفتن *bāz-ā.*

To come at or come by (gain) اندوختن *pas-r.* To come in (enter) داخل *andūkhtan*, حاصل کردن *dar-ā.*

To come into, (assist) مددگار شدن *dākhil-sh.*—(comply) *rāzī-b.* To come into, (assist) مطیع شدن *madadgār-sh.*

To come near, نزدیک آمدن *naz-dīk-ā.* To come of, از اصل آمدن *takrīb-n.* To come off (escape), نجات یافتن *az asl-ā.*

To come off well, عاقبت خیر داشتن *najāt y.*—(to be brought to a close) *ākibatul amr-n.*

To come off badly, بی فروغ *ākibat khair-d.* To come on (make progress), استمرار *bī farūgh-sh.*

To come on (make progress), پیش آمدن *pesh-ā.* To come over (pass) *istimrār-k.*—(thrive) *hujūm-ā.*

To come over (pass) *hujūm-ā.* To come out (become public), ظاهر *guzārdan*, ظهور *zāhir-sh.*

To come out with one's opinion, رای *rāi zāhir-k.* To come to (consent), رضی شدن *balī-g.*

To come to (amount to) جمع حساب *rāzī-sh.*—(amount to)

- کردن *jamā hisāb-k.* To come to pass, *farāz-r.* فراز رسیدن *jārī-b.* جاری بودن, *sar-z.* سر زدن. To come up, (spring) *tulūd-k.* طلوع کردن. To come up to (to rise to), برابر گشتن *bar-ā.* *barābar-g.* To come up with (overtake), واصل بودن *wāsil-b.* To come upon (attack), حمل آوردن *hamala-ā.* Come hither, بیا بیا *biyā biyā.* Come quick, بشتاب *zūd bikun,* بشتاب *bishitāb.* The time to come, زمان *zamānī mustakbil.*
- COMEDIAN, *n.* اهل تقلید *ahlī taklīd,* نقال *nakkāl,* تماشا گو *tamāshā go.*
- COMEDY, *n.* تقلید *taklīd,* نقل *nakl,* تماشا *tamāshā.*
- COMELINESS, *n.* خوبصورتی *khubsūratī,* حسن *husn,* خوشنمائی *khushnumāī,* جمال *jamāl.*
- COMELY, *a.* خوشنما *khushnumā,* حسین *hasīn,* خوبصورت *khubsūrat,* جمیل *jamīl.*
- COMET, *n.* ستاره دم دار *sitārai dum-dār,* جوزهر *jawzahr.*
- COMFORT, *n.* (solace) دلاسا *dil āsā,* تسلی *khātir jamāīy,* تسلی *tasallī,* آسایش *āsāyash.*—(assistance), یاری *yārī,* عون *āun.*
- COMFORT, *vt.* دلاسا کردن *dilāsā-k.,* دل نواختن *tasallī-k.,* تسلی کردن *dil-shād-k.*
- COMFORTABLE, *a.* آسوده حال *āsūda hāl,* تسکین *farh bakhsh,* تسکین *taskīn bakhsh.*
- COMFORTABLY, *ad.* باخوشی *bā khushī,* با تسلی *bā tasallī.*
- COMFORTED, *a.* خوشنود *khushnūd,* محظوظ *mahzūz,* دل خوش *dil khush.* To be comforted, تسلی شدن *mutasallī-sh.,* خاطر جمع شدن *khātir jamā-sh.*
- COMFORTER, *n.* خاطر نواز *khātir nawāz,* متسلی *mutasallī.*—(a woollen tippet or scarf) خفیر *khafīr.*
- COMFORTLESS, *a.* بی تسلیت *bī tasliyat,* نا مراد *nā murād,* بیچاره *bīchāra,* دلشکسته *dil shikasta.*
- COMICAL, *a.* (exciting mirth) شادی *shādī angez,* اندیسات ساز *imbisāt sāz,* مسخره *muzhik,* مضحک *mas-khara,* ظریف *zarīf.*
- COMICALLY, *ad.* مضحکانه *muzhikāna,* با سرور و نشاط *bā sarūr u nishāt.*
- COMING, *n.* آمدنی *āmadan,* آمد و شد *āmdanī.* Coming and going, آمد و شد *āmad u shud.*
- COMMAND, *n.* فرمان *farmān,* حکم *hukm* (احکام), امر *amr* (pl. اوامر). By the command of God, بامر الله تعالی *bā amr allah taālā.* The royal command, پادشاه *farmāni pādshāh.* A command under the king's sign manual, خط شریف *khatī sharīf,* خط همايون *khatī humāyūn.* To obey commands, فرمان امتثال کردن *farmān imtisāl-k.* To execute commands, فرمان بردن *farmān-b.* Who issues commands, فرمان ده *farmān dih.* According to the king's commands, بموجب فرمان پادشاه *ba mūjabī farmāni pādshāh,* حسب فرمان سلطان *hasbī farmāni sultān.* Absolute commands, (تصاریفات pl. *tasārīf*)—(supreme authority) فرمانی *farmāni farmānī,* فرمان گذاری *farmān guzarī,* حکومت *hakūmat,* سلطنت *sultanat,* داری *dāwarī.*—(government, regulation) تدبیر *tadbīr,* ضابطه *zābitat.*
- COMMAND, *vt.* فرمودن *farmūdan,*

حکم نمودن *farmān-d.*, فرمان دادن
ارشاد کردن *amr-k.*, امر کردن
irshād-k.

COMMANDED, *a.* فرموده *farmūda*,
مأمور *māmūr*, محکوم *mahkūm*.

COMMANDER, *n.* فرمان فرمای *farmān*
farmāi, گذار *farmān guzār*,
حاکم *hākīm*, حکومت ران
hakūmat rān, سردار
sardār, سالار *sālār*, سپهسالار
sepah sālār, پدشاهنگ *peshāhang*. The
commander of an army, قلمه دار
kilā dār, محافظ *muhāfiz*. The com-
mander of a garrison, امیرالمومنین
amīr ul momanīn.

COMMANDMENT, *n.* vide COM-
MAND; PRECEPT. The ten com-
mandments, وصایای اله *wasāyāi u'llāh*,
عشر کلمات *āshara kalimāt*.

COMMEMORABLE, *a.* یاد *kābili*
یاد *yād*, تذکیر *mumleinī tazkīr*.

COMMEMORATE, *vt.* یاد گرفتن *yād-g.*,
تذکره داشتن *tazakkur-d.*, ذکر کردن
zīkr-k., یاد داشت کردن
takrīr-k., *yād dāsht-k.*

COMMEMORATION, *n.* یادداشت *yād-*
dāsht, حکایت *tazkīr*, تذکیر *zīkr*,
hikāyat.

COMMEMORATIVE, *a.* ذکری *zīkrī*,
یاد نما *yād numā*.

COMMENCE, *vt.* آغاز کردن *āghāz-k.*,
مباشرت ساختن *shurūā-k.*, شروع کردن
mubāsharat-k.

COMMENCEMENT, *n.* آغاز *āghāz*, شروع
shurūā, اوایل *awāil*, ابتدا *ibtidā*.

COMMEND, *vt.* ستودن *satūdan*,
آفرین دادن *sitāyash-k.*, ستایش کردن
āfrīn-d., توصیف *tadrīf-k.*, تعریف کردن
tahsīn-k., تهنیت کردن *tawsīf-k.*

وصف کردن *wasf-k.*—(commit to)
حواله کردن *hawāla-k.*, سپردن
sipurdan, تسلیم کردن *taslīm-k.*—(recommend)
سفارش کردن *sifārīsh-k.*

COMMENDABLE, *a.* مدوح *mamdūh*,
لایق ستایش *lāyaki*, حمید *hamīd*,
قابل تحسین *kābili tahsīn*,
موصوف *mosūf*.

COMMENDABLY, *ad.* مدوحانه *mamdū*
hāna, بوجه موصوف *ba wajai mosūf*,
بطور حمید *ba tauri hamīd*.

COMMENDATION, *n.* مدح *madh*, حمد
hamd, ستایش *sitāyash*, آفرین
āfrīn, توصیف *wasf*, تحسین
tahsīn, تعریف *tadrīf*.

COMMENDATORY, *a.* ستایش دار *sitā-*
yish dār, حمد نما *hamd numā*.

COMMENSURATION, *n.* vide PRO-
PORTION.

COMMENT, *vi.* تفسیر نمودن *tafsīr-n.*,
تاویل کردن *sharh-s.*, شرح ساختن
tāwīl-k.

COMMENTARY, *n.* تفسیر *tafsīr* (*pl.*
تعبیر, (شروح *sharh* (*pl.* شرح, (تفسیرات
taābīr, حاشیه *hāshīya*, تاویل
tāwīl, بیان *bayān*.

COMMENTATOR, *n.* اهل تفسیر *ahli*
tafsīr, شارح *shāriḥ*, شارح *sharrāḥ*,
مفسر *mufassir*, بیان نویس *bayān nawīs*.

COMMERCE, *n.* سوداگری (trade) *sodā-*
garī, داد و ستد *dād u sitad*, تجارت
tiajārat, معاملات *muāmalat*.—(inter-
course) آمد و رفت *āmad u raft*, ملاقات
ilākat, صحبت *suḥbat*, اختلاط *ikhtilāt*.

COMMERCIAL, *a.* تجارت منسوب *tiajā-*
rat mansūb, داد و ستد *bāzārī*,
داد و ستد *dād u sitad paywand*.

COMMISERATE, *vt.* رحم کردن *rihm-k.*,
مرحمت *shafakat-n.*, شفقت نمودن
marhamat-k.

COMMISERATION, *n.* رحم *rihm*, شفقت *shafakat*, ترحم *tarahhum*, مروت *marhamat*.

COMMISSARIAT, *n.* مبادشه *mubāshara*.

COMMISSARY, *n.* داروغه *dārogha*.—(delegate) وکیل *wakīl*. گماشته *gumāshta*, مباشر *mubāshir*. To appoint a commissary, داروغه کردن *dārogha-k.*, مباشر کردن *mubāshar-k.*

COMMISSION, *n.* (warrant, patent) سند *sanad*, فرمان *farmān*.—(delegation, full power) وکالت نامه *wakālat nāma*, مباشرت *mubāsharat*.—(perpetration) ارتکاب *irtikāb*. The commission of a crime, ارتکاب گناه *irtikābi gunāh*, ارتکاب معاصی *irtikābi maāsī*. The commission of adultery, ارتکاب زنا *irtikābi zanā*.—(office) منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, مرتبه *martaba*. Commission on goods, &c. رسوم *rusūm*, دستور *dastūr*.

COMMISSION, *vt.* سند دادن *sanad-d.*, نامزد کردن *nām-zad-k.*, منصب دادن *mansab-d.*

COMMISSIONER, *n.* داروغه *dārogha*, امین *amīn*, موکل *muwakkal*.

COMMIT, *vt.* سپردن *sipurdan*, حواله کردن *hawāla-k.*, سفارش کردن *sifārash-k.*—(deposit) ساختن *hawaḷa-k.*—(do, perpetrate) ارتکاب کردن *kardan*, ارتکاب گناه کردن *irtikāb-k.* To commit a crime, ارتکاب معاصی نمودن *irtikābi maāsī-n.* To commit to prison, در زندان نهادن *habs-k.*, زندان کردن *dar zindān-k.*, قید کردن *kayd-k.* To commit or intrust one's self, خود را اعتماد کردن *khudrā itimād-k.*

COMMITMENT, *n.* حبس (to prison)

habs, زندان نهادن *nihādan dar zindān*, تاحبس *tahabbus*.

COMMITTED, *a.* (to prison) محبوس *mahbūs*, مسجون *masjūn*. To be committed to prison, محبوس شدن *mahbūs-sh.*

COMMITTEE, *n.* مجلس *majlis*. پنچایت *H. panchāyat*

COMMODIOUS, *a.* (convenient) مناسب *munāsib*, سزاوار *suzāwār*, لایق *lāyak*, فایده مند (useful) *maākul*.—مفید *fāyada mand*, سودمند *sūdmand*, *mufid*.

COMMODIOUSLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfikat*, لایقانه *lāyakāna*.

COMMODIOUSNESS, *n.* مناسبت *munāsibat*, موافقت *muwāfikat*, فایده *fāyada*.

COMMODITY, *n.* (convenience) شایستگی *shāyistagī*, سزاواری *sazāwārī*.—(goods, wares) جنس *jins*, مال *māl*, متاع *matād*, چیز *chīz*.

COMMODORE, *n.* سردار جهازها *sardārī jehāzhā*.

COMMON, *n.* عام *ām*, عموم *āmūm*, وافر *wāfir*.—(plenty) معروف *maāruf*.—(mean) فرومایه *farū-māya*, حقیر *hakīr*. Common property, جدوی *jadwa'*. Common sense, حاسم عامه *hāssa āmma*, حس مشترک *hissi mushtarik*. A common or vulgar idiom, زقاقی زبان *zūkākīy zabān*. Common people, عام *ām* (pl. عوام *āwām*), *āmī-nās*.

COMMON, *n.* میدان *maydān*.

COMMONLY, *ad.* (universally) عموماً *āmūman*, وجه العموم *wajih'il ūmūm*.—(frequently) اکثر

- اکسار اوقات *aksar aukāt*. بسیار بار *bisyyār bār*, کثیرا *kasīran*.
- COMMONS, *n. pl.* عوام *āwwām*, خلوق *khalk*.—(provisions) خراک *lehorāk*, دیوان *taām*. House of commons, دیوان عام *dīwāni ām*.
- COMMONWEALTH, *n.* جمهور *jamhūr*. (جمهوری) *pl.*
- COMMOTION, *n.* حرکت *harakat*, جاذبش *jumbish*.—(tumult) فتنه *fitna*, اضطراب *shūr*.—(perturbation) فساد *iztirāb*.—(disturbance) فساد *fisād*.
- COMMUNE, *vi.* vide CONVERSE; CONFER.
- COMMUNICABLE, *a.* ممکن, حصه دار *mumkini hissa dār*, آشکار *lāyaki āshkār*.
- COMMUNICATE, *vt.* (impart, reveal) بیان کردن *bayān-k.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*, افشا کردن *āshkāra-k.*, *ifshā-k.*—*vi.* (share or participate) حصه بخش نمودن *hissa-d.*, حصه دان *hissa balhsh-n.*—(consort with) مصاحبت داشتن *ilāka-d.*, *musāhibat-d.* To communicate (as the pestilence, &c.) سرایت کردن *sarāyat-k.* To communicate a secret, پیوستن *isrār-n.*—(join) اسرار نمودن *paywastan*.
- COMMUNICATION, *n.* (revealing) اظهار *izhār*, افشا *ifshā*, اسرار *isrār*.—(participation) مشارکت *ilākat*, معاشرت *mashārikat*.—(conversation) جواب *ikhtilāt*, اختلاط *muḥāwarat*, سوال *jawāb sawāl*.
- COMMUNICATIVE, *a.* فیاض *fayyāz*, اسرار نما *isrār numā*.
- COMMUNION, *n.* (intercourse) صحبت *suhbat*, صاحب *musāhibat*, صاحب *sāhibul kudās*.
- COMMUNITY, *n.* جمهر *jamhūr*, رعایا *raāyā*, خلق *khalk*, جماعت *jamāāt*.
- COMMUTATION, *n.* بدل *badl*, تبدیل *tabdīl*, مبادلات *mubādalāt*.
- COMMUTE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*
- COMPACT, *a.* منجمد *munjamid*, سزگین *sangīn*.—(firm) برقرار *bar karār*.—(brief) مختصر *mukhtasar*, سخن کوتاه *sakhuni kutāh*.
- COMPACT, *n.* اتفاق *ittifāk*, عقد *ākd*, شرط *shart*.
- COMPACT, *vt.* vide CONSOLIDATE; JOIN.
- COMPACTNESS, *n.* انجماد *injamād*, سزگینی *sangīnī*, بستگی *bastagī*.
- COMPANION, *n.* همدم *hamdam*, رفیق *rafīk*, دوست *dost*, یار *yār*, همگسار *ghamgusār*.
- COMPANIONABLE, *a.* یاران *yārān*, همزانو *hamzānū*.
- COMPANIONSHIP, *n.* همدمی *hamdamī*, رفیقی *rafīkī*, همسری *hamsarī*.
- COMPANY, *n.* (society) مصاحبت *musāhibat*, همگساری *ghamgusārī*, رفاقت *rafākat*.—(a party for social entertainment) مجلس *majlis*, محفل *mahfil*.—(partners in the firm) اشتراک *ashtarāk*, شراکت *sharākat*. A company of soldiers, فرقه سپاهیان *firka-i sipāhīyān*. To keep company, رفیق و همراه *suhbat-k.*, شدن *rafīk u hamrāh-sh*.
- COMPARABLE, *a.* معادل *maādīl*, ممکن تمثیل *mumkini tamsīl*.
- COMPARABLY, *ad.* بر وجه تمثیل *bar wajai tamsīl*, معادلانم *maādālāna*.
- COMPARATIVE, *a.* قابل مقابله *kābīlī mukābala*, تمثیل نما *tamsīl numā*. A comparative degree, اسم تفضیل *ismi tafzīl*.

- COMPARATIVELY, *ad.* با نسبت *bā nisbat*, تمثیلاً *tamsilāna*, روبرو *rū bā rū*, بمقابلہ *bā mukābala*.
- COMPARE, *vt.* mukābala-k., مثل نمودن *tamsil-k.*, تمثیل کردن *masal-n.*, منازره کردن *munāzara-k.*
- COMPARISON, *n.* تشبیه *tashbīh*, mushābihat, مقابله *mukābala*, muttashāba, اشتباه *ishtibāh*. Beyond comparison, بلا تشبیه *bilā tashbīh*, بی قیاس *bī kiyās*.
- COMPART, *vt.* جدا کردن *judā-k.*
- COMPARTITION, *n.* هجران *hijrān*, جدا *judā*.
- COMPARTMENT, *n.* قسم *kism*.
- COMPASS, *n.* (circle) دایره *dāira*, دور *daur*, گردش *gardish*. — (space) مقدار *mikdār*. — (extent) افزای *afzāi*, امتداد *imtidad*. A pair of compasses, پرگار *pargār*. The mariner's compass, قطب نما *kutb numā*, کبله نما *kibla numā*, The compass of the voice, قوت آواز *kuwati āwāz*. Within compass, (moderately) اعتدالاً *bā insāf*, اعتدالاً *attilālāna*.
- COMPASS, *vt.* (encircle) احاطه کردن *ahāta-k.*, گردا گرد *daur-k.*, دور کردن *girdā gird-k.* — (to go about or round) دور رفتن *daur-r.*, دیرامن روان *payrāman rawān-sh.* — (besiege) محاصره کردن *muhāsara-k.* — (embrace) در آغوش گرفتن *dar āgūsh-g.* — (attain) حاصل کردن *hāsīl-k.*
- COMPASSION, *n.* شفقت *shafakat*, نرم دلی *narm dil*, مهربانی *mehrbānī*, رحمت *rahmat*, marhamat. Without compassion, بی شفقت *bī shafakat*, بی رحمت *bī marhamat*.
- Worthy of compassion, لایق رحم *lāyaki rihm*.
- COMPASSIONATE, *a.* مهربان *mahrbān*, بخور *rahīm*, مشفق *mushfak*, غفور *ghafūr*. The most compassionate of the merciful, ارحم الراحمین *arhamu'r rāhīmīn*.
- COMPASSIONATE, *vt.* رحم کردن *rihm-k.*, ترحم ساختن *tarahhum-s.*, آمرزیدن *āmur-zīdan*, شافیک شدن *shafik-sh.*
- COMPASSIONATELY, *ad.* با رحمت *bā rahmat*, شافیکانه *shafikāna*, با لطف *bā lutf*.
- COMPATIBLE, *a.* مناسب *munāsib*, شایسته *shāyista*, لایق *lāyak*.
- COMPATIBLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, با *bā* شایستگی *shāyistagi*.
- COMPATRIOT, *n.* هموطن *ham watan*, همشهری *ham shahrī*, همجای *hamjāi*.
- COMPEER, *n.* همدم *hamdam*, همپهلوی *ham pahlū*, همسر *hamsar*.
- COMPEL, *vt.* زور نمودن *zor-n.*, با زور *ba zor-k.* کزاندیدن *iljā-k.*, لزوم کردن *iktizā-s.*, ساختن *luzūm-k.*
- COMPELLABLE, *a.* ممکن *mum-kini*, اضطرار *iztirār*.
- COMPELLATION, *n.* تسمیت *tasmīyat*, لقب *lakab*.
- COMPELLED, *a.* با زور کزانیده *ba zor ku-nānīda*, جبری *jabrī*, ملزم *multazim*.
- COMPEND, *n.* مختصر *mukhtasar*.
- COMPENDIUM, *n.* مختصار *iktisār*, مجمل *mujmal*, اجمال *ijmāl*, کلام *ijmālī kalām*. To make a compendium, اجمال کردن *iktisār-k.*, مجمل *ijmāl-k.*
- COMPENDIOUS, *a.* مختصر *mukhtasar*, مجمل *mujmal*. A compendious discourse, کلام موجز *kalāmi mūjaz*.

- COMPENDIOUSLY, *ad.* بر وجه اجمال *bar wajai ijmāl*, القصه *alkissa*.
- COMPENSATE, *vt.* عوض دادن *iwaz-d.*, مکافات کردن *talāfī-k.*, mukāfāt-k., جزا دادن *jazā-d.*
- COMPENSATION, *n.* جزا *iwaz*, عوض *jazā*, mukāfāt, مکافات *talāfī*, تلافی *talāfī*, پاداش *pādāsh*.—(fine, damage) جریمه *jarīmāna*, گناهگاری *gunāhgārī*.
- COMPETE, *vi.* مسابقت کردن *musā-bakat-k.*
- COMPETENCE, *n.* فراغت *farāghat*, رقابت *ramāk*, حساب *hasb*.—(power, capacity) قدرت *kudrat*, قابلیت *kābiliyat*.
- COMPETENT, *a.* لایق *lāyak*, قابل *kābil*, کافی *kāfī*, واجب *wājib*, مناسب *munāsib*, سزاوار *sazāwār*. To be competent, *kābil-b.* To render competent, *munāsib-k.*
- COMPETENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, بهمناسبت *ba munāsibat*.
- COMPETITION, *n.* (rivalry) مقابلهت *mukābalat*.—(contest) منازعت *munāzāt*, نزاع *nizād*.
- COMPETITOR, *n.* حریف *harīf*, مقابل *mukābil*, رقیب *rakīb*.
- COMPILATION, *n.* جمع *tālīf*, تالیف *jamā*, مجموعه *majmūd*, فراهم *farāham*.
- COMPILE, *vt.* جمع کردن *jamā-k.*, To compile a book, تصنیف کردن *kitāb tasnīf-k.*, تالیف ساختن *tālīf-s.*
- COMPILER, *n.* جمع کننده *jamā kunanda*, تالیف کننده *tālīf kunanda*.
- COMPLACENCY, *n.* خاطر جمعی *khātir jama'iy*, دلجویی *dil ju'iy*, دلآسای *dilāsāy*, رضامندی *razāmandī*. Self-complacency, خود پسندی *khud pasandī*.
- COMPLACENT, *a.* ملایم *mulāyam*, اهل *latīf*, متواضع *muttawāzī*, مروت *ahli muru'at*.
- COMPLAIN, *vi.* نالish کردن *nālīsh-k.*, نالیدن *nālīdan*, فریاد کردن *faryād-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, زاری کردن *zārī-k.* To complain or demand justice, داد و فریاد کردن *dād u faryād-k.* To complain of an injury, اظهار تظلم کردن *izhāri tazallum-k.* To weep and complain, گریان *giryān u nālān-b.*
- COMPLAINANT, *n.* فریادی *faryādī*, خواه *dād khāh*.
- COMPLAINT, *n.* فریاد *faryād*, شکایت *shikāyat*, نالish *nālīsh*, فغان *faryād u fighān*.—(malady) بیماری *bīmārī*, رنج *ranj*, درد *dard*, آزار *āzār*.
- COMPLAISANCE, *n.* اهلیت *ahliyat*, صاحب *sāhibi*, ادب *adab*, مروت *mulāyamat*.
- COMPLAISANT, *a.* صاحب مروت *sāhibi muru'at*, ملایم *mulāyam*, نرم *narm*.
- COMPLAISANTLY, *ad.* ادبانه *adabāna*, با لطف *ba lutf*.
- COMPLEMENT, *n.* (fulness) تمام *tamām*, تعداد *tatama*.—(number) شمار *tādād*, شمار *shumār*. The complement of a circle, متمم *mutammim*.—(appendage) ملحق *zamīmat*, ملحق *mulhak*.
- COMPLETE, *a.* (without defect) تمام *tamām*, درست *durust*, کامل *kāmil*, بی عیب *bī dīb*.—(finished) سرآمد *sar āmad*, پرداخت *pardākht*, منتهی *munkazī*, ممتنع *muntahā*.
- COMPLETE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, بهسر آوردن *basar-ā*, پرداختن *pardākhtan*.

- COMPLETED, *a.* کامل *kāmil*, تمام *tamām*.
To be completed, بسر آمدن *basar-ā*,
پرداختن شدن *pardākhta-sh*.
- COMPLETELY, *ad.* کاملاً *kāmilāna*,
تماماً *tamāman*.
- COMPLETENESS, } *n.* انجام *anjām*,
COMPLETION, } آخرت *ākhirat*,
تمامی *tamāmī*, منتها *muntahā*,
کمال *kamāl*.
- COMPLEX, *a.* پیچ در پیچ *pech dar
pech*, لا بر لا *lā bar lā*. Complexing
affairs, درج *durraj*.
- COMPLEXION *n.* (of the face) رنگ *rang*,
سیمای *sīmā*, چهره *chahra*.—
(constitution) مزاج *mizāj*, جبلت *jibillat*,
طبیعت *tabīyat*.
- COMPLIANCE, *n.* رضامندی *razāmandī*,
اتفاق *ittifāk*, قبول *kabūl*, مرضی *marzīy*,
موافقت *muwāfakat*.
- COMPLIANT, *a.* مطیع *mulāyam*, ملایم
mutīa, حلیم *halīm*.
- COMPLICATE, *vt.* درج کردن *darj-k*,
پیچ در پیچ کردن *pechīdan*, پیچیدن
pech dar pech-k.
- COMPLICATED, *a.* پیچ در پیچ *pech
dar pech*, پیچیده *pechīda*, مطوی
matwī. To be complicated, پیچیده
گشتن *pechīda-g*.
- COMPLICATION, *n.* پیچش *pechish*,
خلط *khalt*, زعفر *zafar*.
- COMPLIMENT, *n.* تکلّف *takalluf*, مدارا
mudārā, بندگی *bandagī*, خوش آمدی
khush āmadī, تعظیم *taʿẓīm*, سلام *salām*.
- COMPLIMENT, *vt.* سلام دادن *salām-d*,
تواضع *rishkhand-s*, ریشخند ساختن
نوازش نمودن *nawāzish-n*, تواضع نمودن
tawāzish-n.
- COMPLY, *vi.* راضی شدن *rāzī-sh*,
قبول *muwāfakat-n*, موافقت نمودن
- کابل *kabūl-k*, قول دادن *kaul-d*,
اتفاق کردن *ittifāk-k*.
- COMPONENT, *a.* ترتیب ساز *tartībsāz*,
مؤلف *mualif*, انتظام *intizām*
numā.
- COMPOSE, *vt.* (arrange) ترکیب کردن
tarkīb-k, انتظام نمودن *intizām-n*,
ترتیب نمودن *nazm-k*, نظم کردن
tartīb-n. To compose a difference,
مصالحت نمودن *salāh-k*, صلاح کردن
musālihat-n. To compose musical
airs, نغمه ساز کردن *naghma sāz-k*. To
compose a book تصنیف کردن *tasnīf-k*,
کتاب نوشتن *kitāb-n*. To compose
verses, نظم ساختن *nazm-s*, نظام
آسودن *nizām-n*.—(set at rest) *āsūdan*,
خاطر جمع کردن *khātir jamā-k*.
- COMPOSED, *a.* (arranged) ترتیب کرده
tartīb kardā shuda.—(formed)
مرکب ساخته *murakkab sākhta*.—
mulāyam. ساکن *sākin* (calm).
- COMPOSEDLY, *ad.* از استیقلال *az istik-
lāl*, با ملایمت *bā mulāyamat*.
- COMPOSER, *n.* مصنف *musannif*, نقل بند
nakl band.
- COMPOSITION, *n.* (formation) جبل
jabl, خلقت *khalk*.—(compounding,
mixing) تربیت *tarbiyat*, ترکیب
tarkīb, آمیزش *āmīzash*.—(union)
یگانگی *yagānagī*.—(arrangement)
ترتیب *tartīb*, انتظام *intizām*. Literary
composition, انشا *inshā*, منشا *mansha*,
شایستگی (consistency) *tasnīf*—
مطابقت *mutābakat*, شایستگی *shāyistagī*.
- COMPOSURE, *n.* آرام *ārām*, ملایمت
mulāyamat, اطمینان *itmināni*, خاطر
khātir, آسوده حال *āsūda hāl*.
- COMPOUND, *vt.* آمیختن *amīkhtan*,

- سرشتن *sirishtan*, ترکیب کردن *tarkīb-k.*, خلط کردن *khalt-k.*
- COMPOUND, *a.* مرکب *āmīkhta*, *murakkab*, مخلوط *makhlūt*. A compound word, لفظ مرکب *lafzi murakkab*. A compound participle, وصف ترکیب *wasfi tarkīb*.
- COMPOUNDABLE, *a.* ممکن آمیزش *mumkinī āmīzish*.
- COMPOUNDER, *n.* آمیزش کننده *āmīzish kunanda*, دوا ساز *dawā sāz*.
- COMPREHEND, *vt.* (conceive) دریافت *daryāft-k.*, معلوم کردن *mālūm-k.*, دریافتن *daryāftan*, پنداشتن *pīndāsh-tan*.—(comprise) شامل کردن *shāmil-k.*, اشتغال کردن *ishtimāl-k.*
- COMPREHENDED, *a.* مدرک *mudrak*, مرکوز *markūz*.
- COMPREHENSIBLE, *a.* قابل دریافت *kābili daryāft*, ممکن فهم *mumkinī fahm*, معقول *maḳūl*, هویدا سخن *hawidā sakhun*.
- COMPREHENSIBLY, *ad.* معقولانه *maḳūlāna*.
- COMPREHENSION, *n.* (intellect) (انفهام *fahm* (pl. *idrāk*), دریافت *daryāft*, عقل *āql* (pl. *idrāk*).—(containing) شامل *shumūl*, احاطة *ihātat*, متضمن *mutazammīn*.
- COMPREHENSIVE, *a.* (conceiving) صاحب طبع *sāhibi tabī*, زهین *zahīn*, مدرک *mudrik*.—(containing) مشتمل *mushtamil*, شامل *shāmil*. The comprehensive or intellectual power, قوت مدرک *kuwati mudrika*.
- COMPREHENSIVELY, *ad.* با شمول *bā shaml*.
- COMPREHENSIVENESS, *n.* جولانی *jawlānī*.
- COMPRESS, *vt.* افشردن *afshurdan*, شکنجه کردن *shikanja-k.*, سفلیدن *siftīdan*, تنگ ساختن *tang-s*.
- COMPRESS, *n.* vide BANDAGE.
- COMPRESSED, *a.* افشورده *afshurda*, در شکنجه کشیده *dar shikanja kashīda*, محصور *mahsūr*.
- COMPRESSIBLE, *a.* ممکن همس *mumkinī hams*.
- COMPRESSIBILITY, *n.* قوت تضیق داری *kuwati tazīk dārī*.
- COMPRESSION, } فشردگی *fashurda*.
- COMPRESSURE, } *gi*, افشردگی *afshur-dagī*, همس *hams*.
- COMPRISE, *vt.* اشتغال کردن *ishtimāl-k.*
- COMPROMISE, *n.* مصالحه *musālahat*, شرط *shart*, عهد *ahd*.
- COMPROMISE, *vt.* مصالحه کردن *musālahat-k.*, شرط کردن *shart-k.*, نظم ساختن *nazm-s.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*
- COMPTROL, *vt.* vide CONTROL.
- COMPULSION, } ظلم *zor*, زور *zor*, س. *s.*
- COMPULSIVENESS, } جبر *jabr*, *zulm*, زور آوری *zorāwarī*, زبردستی *zabardastī*, تعدی *taddī*.
- COMPULSIVE, *a.* زبردست *zabardast*, ظالم *zālim*.
- COMPULSIVELY, *ad.* با زور *ba zōr*, جبرا *jabran*, "از زبردستی *azzabardastī*, ضرورتاً *zarūratan*.
- COMPUNCTION, *n.* تأسف *afsos*, پشیمانی *pashīmānī*, ندامت *nadāmat*, تاسف *ta'ssuf*, توبه *toba*.
- COMPUTATION, *n.* اندازه *andāza*, حساب *hisāb*, شمار *shumār*, عدد *add*, محاسبه *muhāsabat*.
- COMPUTE, *vt.* حساب کردن *hisāb-k.*, شمردن *shimurdan*.
- COMRADE, *n.* vide COMPANION.

CON, *vt.* اهتمام کردن *ihitimām-k.*,
شغل دادن *shughl-d.*

CONCATENATE, *vt.* سلسله کردن *silsila-k.*,
زنجیر بندی کردن *zanjīrbandī-k.*

CONCATENATION, *n.* سلسله *silsila*,
(*pl.* سلاسل), زنجیربندی *zanjīrbandī*.

CONCAVE, *n.* مجوف *mujawwaf*, اجوف *ajwaf*,
منهزم *munhazim*. To make
concave, تجويف کردن *tajwīf-k.*

CONCAVITY, *n.* جوف *jawf*, قعر *kār*,
غار *ghār*. The concavity of the breast,
بُهِو *bahw*. The concavity of the eye,
چشم خانه *chashm khāna*. The con-
cavity or hollow of the hand, روي
دست *rūi dast*.

CONCEAL, *vt.* نهفتن *nihuftan*, پنهان
کردن *pinhān-k.*, پوشیدن *poshīdan*,
رو پوش کردن *makhfiy-k.*, مخفی کردن
rū posh-k.

CONCEALABLE, *a.* ممکن پوشش
mumkinī poshish.

CONCEALED, *a.* پوشیده *poshīda*, نهفته
nihufta, مخفی *makhfiy*.

CONCEALMENT, *n.* روپوشی *ru poshī*,
پوشیدگی *poshīdagī*, پنهانی *pinhānī*,
نهفتگی *nihuftagī*.

CONCEDE, *vt.* قبول کردن *kabūl-k.*,
اجازت کردن *ijāzat-k.*

CONCEIT, *n.* ادراک (conception) *idrāk*,
فکر *fikr*, اندیشه *andisha*, رای *rāi*.—
(fancy) خیال *khīyāl*, وهم *wahm*,
تصور *tasawwar*.—(favourable opinion)
مظنن مسعود *mazinnati masūd*.—
(vanity) گزاف *gizāf*.

CONCEIT, *vt.* خیال کردن *khīyāl-k.*,
فکر کردن *fikr-k.*, وهم نمودن
wahm-n.

CONCEITED, *a.* متکبر *khudbīn*, خودبین
mutakabbir خود پسند *khud pasand*.

CONCEITEDLY, *ad.* با خود بینی *bā*
khud bīnī.

CONCEITEDNESS, *n.* خود بینی *khud*
bīnī, خود پسندی *khud pasandī*.

CONCEIVABLE, *a.* متصور *mutasawwar*,
ممکن فهم *mumkinī fahm*.

CONCEIVE, *vt.* دریافت (comprehend)
دریافت *daryāft-k.*, فهمیدن *fahmīdan*,
معلوم شدن *maālūm-sh*. To conceive in
the womb, حمل گرفتن *kaml-g.*, حامله
شدن *hāmala-sh*. To conceive resent-
ment, غضبه شدن *ghazaba-sh*.

CONCENTRATE, *vt.* جمع کردن *jamī-k.*

CONCENTRIC, *a.* هم مرکز *ham markiz*.

CONCEPTION, *n.* حمل (pregnancy)
haml, حبل *habal*.—(apprehension,
idea) فهم *fahm*, دریافت *daryāft*,
خیال *khīyāl*.

CONCERN, *vt.*, (belong to) متعلق شدن
mutaālīk-sh., منسوب بودن *mansūb-b.*,
معامله *ā'id-b.*—(interest) عاید بودن
muāmala-k., عنایت کردن *īnāyat-k.*,
علاقه داشتن *ālāka-d.*—(make uneasy)
دلبسته *muhtarib-k.*, مضطرب کردن
dilbasta-s. It concerns me,
علاقه من است *ālākaī man ast*.

CONCERN, *n.* کار *kār*, عمل *āmal*, علاقه
ālāka, معامله *muāmala*, شغل *shughl*.
—(care) اندیشه *andesha*, فکر *fikr*,
دلگیری (affliction) *tīmār*.—(affection)
محنت *mahnat*.—(affection)
محببت *mohbat*, مهر *mahr*.—(import-
ance) گرانی *girānī*, دشواری *dushwārī*.
Of great concern, مهم *muhimm*.

CONCERNING, *pr.* منسوب *mansūb*,
فی *fī*, من *min*, برای *bārāy*, ز *ze*, از *az*.

CONCERT, *vt.* نظم کردن (adjust)
nazm-k., بندوبست ساختن *bandubast-s.*,
ترتیب نمودن *tartīb-n.*

CONCERT, *n.* عقد (agreement), عهد
āhd, شرط *shart*.—(harmony)

آهنگ *āhang*, ساز *sāz*. A concert of vocal and instrumental music, آهنگ سازنده و خواننده *āhangi sāzanda wa khānanda*.

CONCESSION, *n.* اجازت *kabūl*, قبول *ijāzat*. احسان *ihsān*, مرضی *marzī*.

CONCESSIVE, } *a.* در وجه اجازت *dar wajai ijāzat*.
CONCESSORY, } *ijāzat*.

CONCILIATE, *vt.* حاصل کردن (gain) *hāsil-k.*, اندوختن *paīydā-k.*, تصلیح کردن (reconcile) *andūkh-tan*.
taslih-k. To conciliate affection, داندوختن *mohbat-a.*, داندوختن *dil narwākh-tan*, دل گرفتن *dil giriftan*.

CONCILIATION, *n.* مصالحت *sulh*, دلکشی *dil narwāzi*, دلخوازی *musālahat*, دل کشی *dil kashī*.

CONCILIATORY, *n.* صلح منسوب *sulh mansūb*.

CONCISE, *a.* مختصر *kūtāh*, کوتاه *mukhtasar*, مجمل *mujmil*.

CONCISELY, *ad.* القص *al-kissā*, از اختصار *az ikhtisār*.

CONCISENESS, *n.* کوتاهی *kūtāhī*, اجمال *ijmāl*, اختصار *ikhtisār*.

CONCLAVE, *n.* (private apartment) *nihān khāna*,—(a cabinet council) دیوان خاص *diwān-i khās*.

CONCLUDE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, ختم نمودن *akhir-k.*, آخر کردن *khatam-n.*, اتمام نمودن *ittimām-n.* To conclude an alliance, عقد کردن *ākd-k.*, عهد ساختن *āhd-s.*—(to reason for an opinion) قیاس کردن *kiyās-k.*, خیال کردن *lehiyāl-k.*

CONCLUSION, *n.* آخرت *ākhirat*, انتهای *ākibat*, انتها *intihā*, انجام *anjām*, سرانجام *saranjām*.—(result) نتیجه *natija*. Drawn undeniable premises, لازم الاحتیاج *latīm al-ḥtiyāj*

natijai lāzimu'l ihtiyāj. An evident conclusion, نتیجه صریح *natijai sarīh*. True conclusions, نتایج تحقیق *natāij-i tahkik*.—(decision) فیصل *faisal*.

CONCLUSIVE, *a.* شافی *shāfiy*, قاطع *kāṭi*.

CONCLUSIVELY, *ad.* قاطعاً *kāṭiān*.

CONCOCTION, *n.* تحلیل *hazm*, هضم *tahlil*. The first concoction, هضم اول *hazmi auwal*.

CONCOMITANCY, *n.* پیوستگی *pay-wastagi*, اضافت *izāfat*.

CONCOMITANT, *a.* لازم *lāzim*, لایق *lāyak*, پیوسته *paywasta*.

CONCOMITANT, *n.* پیوند *izāfiy*, اضافی *paywand*.

CONCOMITANTLY, *ad.* با اضافت *bā izāfat*, مع *mdan*.

CONCORD, *n.* اتفاق *muwāfikat*, موافقت *ittifāk*, یگانگی *yagānagi*, معاهدت *muāhadat*.—(harmony of sounds) نغمه دمساز *naghmai damsāz*. Concord in Grammar, ربط *rabt*.

CONCORDANT, *a.* ملایم *mulāyam*, هم آواز *mutābik*, مطابق *muwāfik*, هم آواز *ham āwāz*, کار ساز *kār sāz*.

CONCOURSE, *n.* جمع *majmā*, جمیع *jamā*, انبوه *ambūh*, مجلس *majlis*.

CONCRETE, *vi.* جمود کردن *jumūd-k.*, بستن شدن *munjamid-sh.*, فشردن *basta-sh.*, فشردن *fishurdan*.

CONCRETE, *a.* (noun) جامد *jāmid*, فسرده *basta*, بستن *munjamid*, فشردن *fishurda*.

CONCRETION, *n.* انجماد *injimād*, جمود *jumūd*, بستگی *bastagi*.

CONCUBINAGE, *n.* زنشویی *zan-shūyī*.

CONCUBINE, *n.* مدخوله *madkhula*, سریت *wasnī*, وسنی *zan shūyī*, زنشویی *sarīyat*.

CONCUPISCENCE, *n.* مستی *mastī*,
هوای نفس *shahwat*, طمع *tamī*,
hawāi nafs, نفس اماره *nafsi ammāra*.

CONCUPISCENT, *a.* شهوتی *shahwatī*,
شهوت پرست *shahwat parast*,
مست *mast*, آرزومند *ārzūmand*.

CONCUR, *vi.* یکدل و یک جهت شدن
اتفاق کردن *yakdil wa yak jahat-sh.*,
موافق شدن *ittifāk-k.*, موافق شدن *muwāfik-sh.*

CONCURRENCE, *n.* یکدلی *yak dilī*,
یکجهتی *yak jehtī*, موافقت *muwāfukat*,
مدد (help) *wahdat*—*madad*,
قبول (consent) *yārī*—*kabūl*,
مرضی *marzī*.

CONCURRENT, *a.* موافق *muwāfik*,
یکدل *yak dil*, متفق *muttafak*,
پیوسته *paywasta*.

CONCUSSION *n.* حرکت *harakat*,
جذبش *jumbish*, مصادرت *masādarat*.

CONDEMN, *vt.* (sentence) فتوی دادن
قضا *fatwa'-d.*, حکم کردن *hukm-k.*,
کذا *kazā-s*. To condemn to death,
حکمی قتل فرمودن *hukmi katl-f*. To
condemn to an infamous punishment,
حکم سیاست *siyāsāt-k.*, سیاست کردن
نمودن *hukmi siyāsāt-n.*—(blame)
الزام کردن *ilzām-k.*, زام کردن *zamm-k.*,
ملاءمت کردن *malāmat-k.*

CONDEMNATION, *n.* فتوی *fatwa*,
لوم *zamm*, زام *zamm*, قضا *kazā*,
حکم *hukm*, سیاست *siyāsāt*,
lawm.

CONDENSABLE, *a.* ممکن تکثیف
mumkinī takṣīf.

CONDENSATE, } *vt.* منجمد کردن *mun-*
CONDENSE, } *jamid-k.*, تکثیف
مختصر کردن *takṣīf-k.*, کردن *mukhtasar-k.*

CONDENSATION, *s.* تکثیف *takṣīf*,
اختصار *ikhtisār*, هنگفتی *hanguftī*.

CONDENSE, *a.* کثیف *kasīf*, هنگفت
hanguft.

CONDESCEND, *vi.* فروتنی کردن *farū-*
tanī-k., قبول *tuwāzu-n.*, تواضع نمودن
kabūl-k.

CONDESCENDINGLY, *ad.* در وجه تواضع
bar wajai tawāzūl.

CONDESCENDENCE, } *n.* تواضع *tawā-*
CONDESCENSION, } *zūl*, فروتنی
farūtanī, قبول *kabūl*.

CONDIGN, *a.* لازم *lāzim*, لایق *lāyak*,
واجب *wājib*, مناسب *munāsib*,
سزاوار *sazāwār*, روا *rawā*. Condign
punishment, سزا *sazā*, عذاب *dzāb*,
مجازی *majāzī*.

CONDITION, *n.* (state) حالت *hālat*,
صورت *āhwāl*, کیفیت *kaifiyat*, احوال
مذلت (rank) *wazd.*—*sūrat*, وضع
مرتبه *daraja*, درجه *manzalat*,
مرتبه *martaba*, شرط *shart*, عقد *dkd*,
—(stipulation) وصف *wasf*, عهد *ahd*.—
(attribute) اعتدال *sifat*.—(temperament)
aitidāl, مزاج *mizāj*.

CONDITION, *vt.* (stipulate) شرط کردن
عهد ساختن *shart-k.*, عهد نمودن *ahd-n.*,
ahd-s.

CONDITIONAL, *a.* شرطی *shartīy*,
غیر محقق *bā shart*.—(uncertain)
ghair muhakik, نا معلوم *nā maḍlūm*.

CONDITIONALLY, *ad.* بشروط *ba sharūt*,
با عهد *bā ahd*, با عقد *ba dkd*.

CONDOLE, *vi.* ماتم پرسی کردن *mātam*
پرسی کردن *pursī-k.*, تعزیت کردن
tadziyat-k., اشفاق نمودن *ishfāk-n.*

CONDOLENCE, *n.* تعزیت *tadziyat*
اشفاق *mātam pursī*, ماتم پرسی
ishfāk, عزا *dzā*. A letter of condol-
ence, تعزیت نامه *tadziyat nāma*,
شفقت نامه *shafakat nāma*. The days
of mourning or condolence, ایام عزا
ayyāmi dzā.

- CONDOLER, n. تعزیت گوینده *tāzīyat*,
goyanda, ماتم پرس *mātam purs*.
- CONDUCE, vi. مدد کردن *madad-k.*,
 امداد کردن *kūwat-d.*, قوت دادن
imdād-k., شایستن *shāyistun*.
- CONDUCTIBLE, } ا. معاون *madwwin*,
 CONDUCTIVE, } ممکن نافع *mumkini nāfi*.
- CONDUCTIVENESS, n. معاونت *maāwanat*.
- CONDUCT, n. (guidance) راهنمایی *rah-*
numāiy, دلالت *kayādat*, دلالت
dalālat, هدایت *hidāyat*.—(admini-
 stration) اجرا *ijrā*, اهتمام *ihtamām*,
 تدبیر *tadbīr*.—(behaviour) وضع *wazd*,
 عمل *amal*, حرکت *harakat*.
- CONDUCT, vt. (lead) دلالت کردن *dalā-*
lat-k., هدایت ساختن *hidāyat-s.*,
 راهنمایی کردن *rāhnumāiy-k.* To
 conduct an army, لشکر کشیدن *lashkar*
kashīdan, قایدالعسکر شدن *kāidul-*
askar-sh. To conduct an affair, سربراهی
 کردن *sar ba rāhī-k.*, عمل کردن *amal-k.*,
 فرمان دادن *farmūdan*, کار آوردن
ba kār-ā.
- CONDUCTOR, n. راهبر *rāhnumā*, راهبر
rāh bar, پیشرو *peshrao*, مرشد *mur-*
shid.—(director) مرتب *murattib*,
 مقوم *mukawwim*.
- CONDUCTRESS, n. دلاله *dallāla*.
- CONDUIT, n. آب ریز *āb-rāh*, آب راه *āb-rez*,
 آبگذر *āb-guzar*.
- CONE, n. مخروط *makhrūtāt*, گاو دم
gāw-dum.
- CONEY, n. پزنگره *pazhangara*.
- CONFECT, vt. مرتب ساختن *murabba-s.*,
 با شکر تربیت ساختن
bā shakar tarbiyat-s.
- CONFECTION, n. شیرینی *murabba*, شیرینی
shīrīnī, حلوا *halwā*, معجون *madjūn*.
- CONFECTIONER, n. حلوائی *halwāiy*,
 ساز *murabba sāz*, قناد *kannād*.
- CONFEDERACY, n. معاهده *maāhada*,
 عهد *āhd*, اتفاق *ittifāk*, عقد *akd*.
- CONFEDERATE, vt. معاهده کردن
maāhada-k., اتفاق ساختن *ittifāk-s.*,
 عقد کردن *akd-k*.
- CONFEDERATE, n. شریک *rafīk*, رفیق
sharīk, متفق *muttafik*, تعاهد *taāhud*,
 ناصر *nāsir*.
- CONFEDERATE, a. هموثاق *ham-wisāk*,
 متحد *muttahid*.
- CONFER, vt. جواب سوال کردن *jawāb*
sawāl-k., مکالمه کردن *mukālama-k.*,
 معاشرت نمودن *muhāwarat-n.*—
 عطا *ināyat-k.*, عذایت کردن (grant)
dtā-k., بخشیدن *bakhshīdan*,
 دادن *dādan*. To confer an office,
 منصب تکلیف کردن *mansab taklīf-k.*
- CONFERENCE, n. جواب سوال *jawāb*
sawāl, مشورت *mashwarat*, مکالمات
mukālamat, معاشرت *muhāwarat*,
 مذاکرات *muzākarat*.
- CONFESS, vt. اقرار کردن *ikrār-k.*, اعتراف
adīrāf-n., تعریف کردن *tadrīf-k.*
- CONFESSED, a. معترف *mūdtarif*,
 مقرر *mukarar*.
- CONFESSEDLY, ad. یقیناً *yakīnan*,
 بی گمان *bī gumān*, بی شبهه *bī shubhat*.
- CONFESSION, n. اقرار *ikrār*, اعتراف
itirāf, تصدیق *tahkīk*, *tasdīk*,
 Confession of sins, اقرار گناه *ikrār-i*
gunāh.
- CONFESSOR, n. (of his own faults)
 اقرار کننده *ikrār kunanda*.—(one
 who hears the confessions of others),
 مستمع گناه دیگران *mustamī gunāh-i*
dīgarān.
- CONFIDE, vi. اعتبار داشتن *itibār-d.*,
 باور کردن *itimād-k.*, اعتماد کردن

- bāwar-k.*, ایمان *itikād-b.*, اعتقاد بردن *īmān-d.* داشتن
- CONFIDANT, *a.* همراه *dam sāz*, همراز *ham rāz*, محرم *makram*, همدم *ham dam*.
- CONFIDENCE, *n.* (trust) *itikād*, اعتماد *itimād*, باور *bāwar*, *ittibār*, اعتبار *tawakkul*.—(boldness) دلیری *dilerī*, غیبرت *ghairat*.—(rashness) شوخی *shokhī*, گستاخی *gustākhi*, بی شرمی *bī sharmī*.
- CONFIDENT, *a.* اعتماد دار *itimād-dār*, متوکل *mutawakkil*, معتقد *mudtikad*.—(impudent) شوخ *shokh*, بی شرم *bī sharm*, بی گستاخ *gustāk*.—(rash) بی تدبیر *bī tadbīr*.
- CONFIDENTIAL, *a.* مخفی *makhfī*.
- CONFIDENTLY, *ad.* (with firm trust) *itimādāna*. "اعتماداً".—(without doubt) عدم شبهت *ddamī shubhat*, بی شک *bī shak*.—(without fear) بلا بیم *bī bāk*, *bilā bīm*.
- CONFIGURATION, *n.* تشکیل *tashkīl*, ترتیب *tartīb*.
- CONFINE, *n.* حدود *sarhadd*, مرزوم *marzbūm*, *hudūd*.
- CONFINE, *vt.* در زندان کردن *dar zindān-k.*, محبوس ساختن *habs-s.*, محبوس کردن *mahbūs-k.*, بند کردن *band-k.*.—(restrain) تضییق کردن *tazayyak-k.*, کسر نمودن *kasr-n.*
- CONFINED, *a.* در زندان کرده شده *dar zindān kardā shuda*, محبوس *mahbūs*.—(narrow) تنگ *tang*. To be confined, در زندان *mahbūs-sh.*, *dar zindān-b.*
- CONFINEMENT, *n.* (imprisonment) اسیری *giriftārī*, گرفتاری *habs*

asirī.—(restraint) قید *kayd*, اقتدار *iktisār*.

- CONFIRM, *vt.* مقرر ساختن *mukarrar-s.*, تحقیق کردن *karār-k.*, قرار کردن *tahkīk-k.*, پایدار *sābit-k.*, نمودن *pāyadār-n.*
- CONFIRMABLE, *a.* ممکن اقرار *mumkinī ikrār*, قابل استدقرار *kābili istikrār*.
- CONFIRMATION, *n.* اقرار *ikrār*, اثبات *isbāt*, استحکام *istihkām*, استدقرار *istikrār*.
- CONFIRMATIVE, *a.* مقوی *mukawwī*, گواهی ده *garwāhīdah*, شهادت *shahādat*.
- CONFIRMED, *a.* قرار کرده *karār kardā*, موکد *sābit*, مقرر *mukarrar*, موکد شدن *muakkad*, To be confirmed, موکد شدن *muakkad-sh.*, اقرار کرده شدن *ikrār kardā shudan*, ثابت شدن *sābit-sh.*
- CONFISCABLE, *a.* لایق قبض *lāyaki kabz*, واجب الفرق *wājibul kurk*, ضبط شونده *zabt-shawanda*.
- CONFISCATE, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*, قبض کردن *kabz-k.*
- CONFISCATED, *a.* ضبط کرده *zabt kardā*.
- CONFISCATION, *n.* قبض *kabz*, فرق *kurk*.
- CONFLAGRATION, *n.* آتش زدگی *ātish zadagī*, آتشی دزیم *ātishi dzīm*.
- CONFLICT, *n.* (battle) حرب *harb*, رزم *razm*, نبرد *nabard*, پیکار *paykār*, وقیعت الاثدین (duel) *mārika*.—(pang) رنج *wakīdtu'l isnayn*.—(struggle) دلاظ *dilāz*.—(violent collision) مصادمت *musādamat*, مقارعت *makāraāt*, صدمت *sadmat*.
- CONFLICT, *vi.* vide FIGHT, STRUGGLE.
- CONFLUENCE, *n.* (junction of several streams) مجمع النهرین *majmaun nahrayn*.—(crowd) اندوه *ambūh*, جماع *jamā*, کثرت *kasrat*.

CONFLUENT, *a.* مجمع *majmūʿ*, مجموع *majmūd*.

CONFORM, *vt.* (make conformable) موافقت کردن *muwāfak-k.*, موافقات ساختن *muwāfakat-k.*, ملایم *mulāyam-s.*—(comply with) قبول کردن *kabūl-k.*, ملایمت گشتن *rāzī-sh.*, راضی شدن *mulāyamat-g.*

CONFORMABLE, *a.* موافق *muwāfak*, سازگار *yaksān*, برابر *barābar*, مانند *mānand*, مثل *misl*, لایق *lāyāk*.—(obsequious) فرمان بردار *farmān bardār*, بردبار *burd bār*, حلیم *halīm*, بندگان فرمان *bandai farmān*.

CONFORMABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfakat*, مطابقانه *mutābikāna*, تشابه *tashshāba*.

CONFORMATION, *n.* (formation) ترکیب *tarkīb*, تشکیلی *tushkīl*.—(producing conformity) ساز موافقت *muwāfakat sāz*.

CONFORMITY, *n.* موافقت *muwāfakat*, مطابقت *mutābikat*, مشابهت *mushābihat*, تشبیه *tashbih*.

CONFOUND, *vt.* درهم زدن *barham-z.*, شوییدن *tashwīsh-n.*, تشویش نمودن *shorīdan*, درهم کردن *darham-k.*—(disturb) اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آشفتن *āshuftan*, رنجیدن *ranjīdan*. To confound by, خلط کلام کردن *khalt kalām-k.* To confound business, مصلحت مشوش کردن *maslihat mushawwash-k.*

CONFOUNDED, *a.* درهم زده *barham zada*, مخلوط *makhlūt*, سرگشته *sar gashta*.—(detestable) ملعون *malūn*, مکروه *makrūh*. To be confounded, پریشان خاطر شدن *pareshān khātir-sh.*

CONFOUNDER, *n.* درهم زننده *barham zananda*, مخلوط کننده *makhlūt kunanda*.

CONFRONT, *vt.* روبرو ایستادن *rubaru-istālan*, مقابلہ کردن *mukābala-k.*, مواجهت ساختن *muwājahat-s.*

CONFUSE, *vt.* درهم زدن *barham-z.*, تحلیط *pareshān-s.*, پریشان ساختن *takhlīt-k.*

CONFUSED, *a.* درهم زده *barham zada*, مختلط *mulkhtulit*, متفرق *mulafarrik*, شوریده *shorīda*, پریشان *pareshān*, درهم *barham*, درهم *darham*. Confused in mind, حیران *hayrān*, پریشان *pareshān khātir*. The confused murmur of a crowd, آوازه *āwāza*. Confused in countenance, سیاه روی *siyāh rūi*. Confused speech, خرسفته *kharshafut*. Confused writing, مشوش *mushawwashu'r ruhūm*. Confused papers or leaves, پریشان اوراق *awrāki pareshān*.

CONFUSEDLY, *ad.* با آشفتگی *bā āshuftagi*, مشوشا *mushawwashan*. To speak confusedly, مشوس کلمات *mushawwash-i kalamāt-k.*

CONFUSION, *n.* (irregular mixture) تشویش *pareshānī*, پریشانی *khalt*, خلط *tashwīsh*,—(astonishment) سرگردانی *āshuftagi*.—*sar gardānī*, آشفتگی *hangāma*, هنگامه (tumult) غوغا *ghau ghā*, آشوب *āshūb*.

CONFUTABLE, *a.* ممکن نسخ *mumkin-i nashk*, قابل رد *kābili radd*.

CONFUTATION, *n.* بطلان *bullān*, رد *radd-i kalām*.

CONFUTE, *vt.* لا جواب کردن *lā jawāb-k.*, رد کردن *radd-k.*, منسوخ کردن *kāyal-k.*

CONFUTED, *a.* لا جواب کرده *lā jawāb kardā*, رد کرده *radd kardā*, منسوخ *mansūkh*, مردود *mardūd*.

CONGE, *n.* سلام *salām*, تکریم *tahrīm*. —
(leave) رخصت *rukhsat*, اجازت *ijāzat*.

—(adieu) اوداعا *al-luā*.

CONGE, *vi.* رخصت گرفتن *rukhsat-g*.

CONGEAL, *vt.* منجمد کردن *munjamid-k*,
افسردن *tajmi-l-k*, تنجمید کردن *afsurdan*. — (freeze) یخ بستن *yakh-b*.

CONGEALABLE, *a.* منجمد *mumkini tajmīd*.

CONGEALED, *a.* منجمد *munjamid*,
افسرده *afsurda*.

CONGEALMENT, } *n.* افسردگی *afsur-*

CONGELATION, } *dagī*, تنجمید *taj-*
mīl, بستگی *bastagī*.

CONGENIAL, *a.* هموائق *muwāfak*, هم *ham*
جنس *jins*, همخوی *hamkhui*.

CONGLOMERATE, *vt.* نوشیع کردن *taushī-k*.

CONGRATULATE, *vt.* مبارکباد گفتن *mubārakbād-g*,
mubārahī-g, مبارکبارکی گفتن *tahnīyat-k*.

CONGRATULATION, *n.* مبارک بادی *mubārak bādī*,
مبارکبارکی *mubārahī*, تهذیبت *tahnīyat*. To receive congratulatory letters, *tahānī-p*. Congratulatory letters, *tahnīyat nāma*.

CONGREGATE, *vt.* جمع کردن *jamā-k*.

CONGREGATION, *n.* جماعت *jamāat*,
انجمن *majlis*, مجمع *majmā*, انجمن *anjuman*.

CONGRESS, *n.* مجلس *majlis*, محفل *mahfil*,
جمعیت *jamīat*.

CONGRUENCE, } *n.* موافقت *muwā-*

CONGRUITY, } *fakat*, شایستگی *shā-*
مذاسبت *layākat*, لیاقت *yistagī*,
مذاسبت *munāsibat*.

CONGRUOUS, *a.* سزاوار *lāyak*, لایق *lāyāq*,
مطابق *muttafik*, موافق *muwāfak*,
مذااسب *munāsīb*.

CONGRUOUSLY, *ad.* لایقانه *lāyalāna*,
بامذااسببت *bā munāsibat*.

CONIC, *a.* مخروطیة منسوب *makh-rūtati mansūb*.

CONJECTURABLE, *a.* ممکن تخمین *mumkini takhmīn*.

CONJECTURAL, *a.* قیاسی *kiyāsī*,
وهمی *wahmī*.

CONJECTURALLY, *ad.* تخمیناً *takh-*
mīnan, با گمان *bā gumān*.

CONJECTURE, *n.* گمان *kiyās*, گمان *gumān*,
وهم *zann*, ظن *andāza*, اندازه *wahm*.

CONJECTURE, *vi.* قیاس کردن *kiyās-k*,
وهم کردن *andāza-k*, اندازه کردن *wahm-k*,
گمان داشتن *gumān-d*.

COJECTURER, *n.* وهم گر *wahm gar*,
تخمین کننده *takhmīn kunanda*.

CONJOIN, *vt.* پیوستن *paywastan*, وصل *wasl-k*,
متصل نمودن *muttasil-n*, جمع کردن *jamā-k*.

CONJOINT, *a.* پیوند *paywand*, متصل *muttasil*,
مطابق *muttafik*, متفق *mātūf*.

CONJOINTLY, *ad.* متواصلاً *mutawāsila-*
از شراکت *az sharākat*, *māan*.

CONJUGAL, *a.* نکاحی *nikāhī*, عروس *drūs*
منسوب *mansūb*.

CONJUGALLY, *ad.* نکاحانه *nikāhāna*.

CONJUGATE, *vt.* پیوستن *paywastan*.
To conjugate a verb, تصریف کردن *tasrīf-k*.

CONJUGATION, *n.* هم پیوستگی *ham paywastagī*—(of a verb) تصریف *tasrīf*,
گردان *gardān*.

CONJUNCTION, *n.* پیوند *paywand*,
پیوستگی *paywastagī*, اتحاد *ittihād*,
اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*, جمع *jamī*,
یگانگی *yagānagī*. A conjunction,

عطف *dtf*. A copulative conjunction, *dtf bayān*. An explicative conjunction, *dtfi tafsīr*.

A conjunction of the planets, *iktirān*, *kirān*. The greatest conjunction (in astrology), *kirāni dzam*. Conjunction of the two beneficent planets (Jupiter & Venus) *kirāni saddayn*. Conjunction of the two malignant planets (Saturn & Mars), *kirāni nahsayn*.

CONJUNCTIVE, *a.* *waslī*.

CONJUNCTIVELY, *ad.* *dar ittihād*, *ittifākan*.

CONJUNCTURE, *n.* (occasion) *ittifāk*, *dast yāft*, *fursat*. — (connection) *ākd*, *munāsabat*.

CONJURATION, *n.* (conspiracy) *māhadda*, *ittifāk*. — (enchanting), *jādūiy*, *jādūgarī*, *ahsūn*, *sahr*.

CONJURE, *vt.* (treat with earnestness) *nashd-s.*, *nīyāz-n.* — (conspire) *ham wisāk-k.*, *muttafik-s.* — (practise enchantment) *jādūī-k.*, *jādūgarī-k.*, *sahr-k.*, *ahsūn-s.* I conjure thee for Gods sake! *nashdaka billāh*.

CONJURER, *n.* *jādūgar*, *ahsūngar*, *sāhir*.

CONNASCENCE, *n.* (community of birth) *ham wilād*, *hamzādī*.

CONNATURAL, *a.* *ham tabīyat*. — (suitable nature) *barwujūdi shāyista*.

CONNECT, *vt. vi.* *paywastan*, *alsāk-k.*, *wasl-k.*, *rabt-n.* To be connected, *paywasta-sh*.

CONNECTED, *a.* *paywasta*, *mutassil*, *mutallik*, *madtūf*, *waslī*. — (in a connected series) *dar sanadi musalsal*, *bā paywastagī*. Connected by relationship, *washīj*.

CONNECTION, *n.* *paywastagī*, *ittisāl*, *tlāka*, *wasl*, *ākd*, *nābat*.

CONNIVANCE, *n.* *ighmāz*, *chashmpūshī*, *ghamz*, *taghāful*.

CONNIVE, *vi.* *ighmāz-n.*, *chashm pushī-k.*, *tajāhul-k.*

CONNOISSEUR, *n.* *wākif*, *gār*, *māhir*, *ahli khabrat*.

CONNUBIAL, *a.* *zōjī*, *nikāhī*.

CONQUER, *vt* *fat-h-k.*, *shikast-d.*, *zafar-y.*, *ghālīb-sh.*, *kushādan*, *pirūz-sh.* To conquer or die, *takht yā bakht-y.* To conquer one's passions, *nafs zabt-k.*, *parhez-k.* To conquer in argument, *dar bahs ghālīb-sh.*, *dar munāzara-zahūr-k.* To conquer one another, *taghālub-k.* Accustomed to conquer, *muzaffir*.

CONQUERED, a. مغلوب *maghlūb*,
مفتوح *maftūh*, منبزم *munhuzim*.

CONQUEROR, n. غالب *pīrūz*, ظفریاب *zafar*
ghālib, مظفر *muzaffar*, کامگار *kāmgār*. Con-
querors, تغلب *arbābi taghlib*.
A conqueror of regions, کشای *kishwar*
kushāi, کشورگیر *kishwar gīr*.

CONQUEST, n. فتح *fat-h*, ظفر *zafar*,
یکانگی *ghalaba*, پیروزی *pirozī*,
یگانگی *yagānagi*, دستبرد *dast burd*.

CONSANGUINEOUS, a. قریب *karīb*.

CONSANGUINITY, n. قرابت *karābat*,
خویشاوندی *khīshā-*
wandi, خویشی *khesht*.

CONSCIENCE, n. ضمیر *zamīr*, دل
dil, قلب *kalb*. Remorse to conscience,
دلآزاری *dilāzārī*.

CONSCIENTIOUS, a. (scrupulous)
ایماندار *īmān-*
dār. — (just) دیانتدار *diyānatdār*,
خداترس *khudā-tars*.

CONSCIENTIOUSLY, ad. موافق ضمیر
muwāfaki-zamīr.

CONSCIENTIOUSNESS, n. دیانتداری
diyānat-dārī, ایماندار *īmāndārī*,
خداترسی *khudā-tarsī*.

CONSCIONABLE, a. معقول *mdkūl*.

CONSCIONABLY, ad. معقولانه *mdkūlāna*.

CONSCIOUS, a. واقف *wākif*, آگاه *āgāh*,
خبردار *khābar-dār*, مطلع *muttalī*. To
be conscious, واقف بودن *wākif-b.*,
خبردار شدن *muttalī-shudan*, مطلع شدن
khābardār-sh. Conscious of a secret,
رازدار *rāz-dār*, سردار *sirr-dār*.

CONSCIOUSLY, ad. از وقوف *az wukūf*,
از خبرداری *az khābardārī*.

CONSCIOUSNESS, n. وقوف *wukūf*,
خبرداری *āgāhī*, آگاهی *itlād*, اطلاع
khābardārī.

CONSECRATE, vt. مخصوص کردن *makh-*
sūs-k., تقدیس کردن *takdīs-g.*, فدا نمودن
fidā-n., خاص کردن *khāss-k.*

CONSECRATED, a. مقدس *mukaddas*,
موقوف *maukūf*.

CONSECRATION, n. تقدیس *takdīs*,
وقف *wakf*. Consecrations
of temples, تکریمات *takrīsāt*,
جوامع *jawāma*.

CONSECUTIVE, a. (successive) خلفی
khalafī, متوالی *pai-dar-pai*,
ردیف *radīf*.

CONSECUTIVELY, ad. طبقاً عن طبق
tabakan-dn-tabakin, ردیفان *radīfan*.

CONSENT, n. قبول *kabūl*, رضی *marzī*,
خوشی *khūshī*, رضامندی *razāmandī*,
موافقت *ijābat*, اجابت *muwāfakat*.

CONSENT, vi. قبول کردن *kabūl-k.*,
راضی شدن *pazī-ruftan*, موافق شدن
mawāfak-sh., اتفاق کردن
ittifāk-k.

CONSENTANEOUS, a. موافق *muwāfak*,
کارساز *kār-sāz*.

CONSEQUENCE, n. (effect of a cause)
نتیجه *natīja*, (pl. *natāyaji*,
(end) *asr*. — (end) *mā-hasal*, اثر
ākharat. — (con-
catenation) *silsila*. — (tendency)
naīyat, عرض *arz*. — (importance)
lāzimat, مهمی *muhimmī*.
Certain consequences, *natāyaji-hakikat*.
An affair of
consequence, مهمی *muhimmī*,
مسئله *maslihat*. A matter of little consequence,
امر جزوی *kārī-nāchīz*, ناچیز
amrī juzwī. It is of no consequence,
hīch-muzāyaka
nīst. To be of great consequence,
muhimm-wa-lāzīm-sh.

CONSEQUENT, *a.* منتهی *muntij*,
متالی *mutālī*, موخر *mūakhar*, or *okhir*.
The antecedent and consequent,
مقدم و تالی *mukaddam wa tālī*,
مقدمت و موخرت *mukaddamat -*
wa-mūakharat.

CONSEQUENTLY, *ad.* لهذا *lihāzā*,
لاجرم *lājiram*.

CONSERVATION, *n.* نگاهداشت *nigāh-*
*dāsh*t, حفاظت *hifāzat*, محافظت
muhāfazat.

CONSERVATIVE, *a.* محافظ *muhāfiz*,
حافظ *hāfiz*.

CONSERVATOR, *n.* حافظ *hāfiz*, راعي
rāī.

CONSERVATORY, *n.* حفظگاه *hifz-gāh*.

CONSERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*,
رعایت کردن *hirāsāt-k.*, حراست کردن
ruāyat-k. — (fruits, &c.,) مرجم ساختن
murraba-sākshtan.

CONSERVE *n.* مرجم *murraba*. Conserve
of roses, گل شکر *gul-shakar*, گلچند *gul-*
kand.

CONSESSION, *n.* هم نشیمنی *ham-*
nashīnī.

CONSIDER, *vt.* اندیشیدن *andīshīdan*,
پنداشتن *andīsha-k.*, اندیشم کردن
andīshā-k., تفکر کردن *tāmul-k.*, تفکر کردن
tāmul-k., غور کردن *ghaur-k.*

CONSIDERABLE, *a.* معتبر *maātibar*,
لازم *lāzim*, لایق لزمت *lāyaki lāzimat*,
مهم *muhimm*, صاحب اعتبار *sāhibi-*
aītibār.

CONSIDERABLENESS, *n.* مهمی
muhimmī, لزمت *lāzimat*, معتبری
muātabarī.

CONSIDERABLY, *ad.* معتبراً *muātī-*
biran, بزبادت *bā lāzimat*, با لزمت
ba ziyādat,

CONSIDERATE, *a.* صاحب تدبیر *sāhibī*
tadbīr, امتیاز *sāhibī imtiyāz*,
هوشمند *hūshmand*, عاقلمند *āklmand*,
عاقل *ākil*. — (having a respect for)
پر انفعات *hurmat dār*, ناشدید (not rigorous)
pur iltifāt *nā shadīd*.

CONSIDERATELY, *ad.* باتدبیر *batadbīr*,
باتامل *batāmul*, عاقلانه *ākilāna*.

CONSIDERATENESS, *n.* بصیرت
basīrat, هوشیاری *hūshyārī*.

CONSIDERATION, *n.* (mature thought)
تدبیر *tadbīr*, فکر *fikr*, اندیشه
andīsha, بصیرت *basīrat*, تامل *tāmul*, عقل
āhl. — (importance) مهمی *muhimmī*,
معتبری *muātabarī*, لزمت *lāzimat*, لیاقت
liyākat, عوض (compensation) *muātabarī*,
عوضات *iwaz*, (pl. عواض) *saazā*, سزا
sabab, سبب (motive) *mukāfāt*. —
باعث *jahat*, جهت *mujab* موجب
bāis. Worthy of consideration,
واجب الفکر *lāyaki andīsha*, واجب
wājib'ul fikr. Without consideration,
بی فکر *bī fikr*, بی تامل *bī tāmul*.

CONSIGN, *vt.* سپردن (give in charge)
sipur dan, حواله کردن *hawāla-k.*,
امانت داشتن *tafūyaz-k.*, تفویض کردن
amānat-d., تسلیم ساختن *taslīm-s.*
— (appropriate) مناسب ساختن *takhsīs-n.*
makhūs-s.

CONSIGNATION, *n.* سپرد *sipur d*,
سپردگی *sipur dagī*, سپارش
sipārish, تفویض *tafūyaz*, تسلیم
taslīm. — (the writing) هب نامه *hiba nāma*,

CONSIMILAR, *a.* مانند *mānand*,
همتا *hamtā*, همسر *hamsar*.

CONSIST, *vi.* (to be composed of)
مشتمل *murakkab-sh.*, مرکب شدن
مخلوط شدن *mushtamil-sh*,
makhlūk sh.

CONSISTENCE, }
CONSISTENCY, } n. (suitableness)

مناسبیت *munāsibat*, موافقت *muwā-fakat*, شایستگی *shāyistagi*, لایق *lāyikat*.—(existence) وجود *wujūd*,
تراکم *zāt*, هستی *hastī*.—(density) کثافت *kasāfat*, بستگی *bastagi*.

CONSISTENT, a. (not contradictory, suitable), لایق *nā khilāfat*, موافق *muwā-fak*, مناسب *munāsib*, شایسته *shāyista*.—(firm, solid) کثیف *kasīf*, سخت *sakht*, بست *basta*, منجمد *munjamid*.

CONSISTENTLY, ad. لایقانه *lāyakāna*, باشایستگی *bā munāsibat*, با موافقت *bā shāyistagi*.

CONSOLABLE, a. ممکن تسلی *mum-kini tasallī*, لایق دل *lāyaki dilāsā*.

CONSOLATION, n. دل *tasallī*, تسلی *dilāsā*, خاطر جمعی *dilnawāzī*, دلوازی *khātir jamāī*, تسکین *tashkīn*, تعزیت *taāziyat*.

CONSOLATORY, a. تسکین بخش *tashkīn bakhsh*, مطمئن *mutmainn*. Consolatory letters, تعزیت نامه *taāziyat nāma*.

CONSOLE, vt. تسلی دادن *tasallī-d.*, خاطر جمع کردن *khātir jamī-k.*, دل نواختن *dil-n.*, دل *dilāsā-k.*

CONSOLIDATE, vt. (make firm) سخت *munjamid-k.*, منجمد کردن *sakht-k.*, استحکام *mahkum-k.*, محکم کردن *istihkām-s.*—(grow firm) منجمد شدن *munjamid-sh.*, بست شدن *basta-sh.*, محکم گشتن *mahkum-g.*

CONSOLIDATED, a. بست شده *basta shuda*, منجمد شده *munjamid-shuda*, محکم کرده شده *mahkum kardā shuda*.

CONSOLIDATION, n. انجماد *injimād*, همبستگی *hambastagi*.

CONSONANCE, n. (of sound) همآوازی *ham āwāzī*, آهنگ *āhang*, صدای هموار *sa lāi hamwār*, نغمه ساز *nagmarī*, دامـآز *damsāz*.—(congruence) وفاق *wafāk*, شایستگی *shāyistagi*, مطابقت *mutābihat*.

CONSONANT, a. (agreeable to) لایق *shāyista*, موافق *muwāfak*, هم آهنگ *lāyak*.—(according in sound) همآواز *hamāwāz*.

CONSONANT, n. حرف صریح *harfi sahīh*.

CONSONANTLY, ad. باشایستگی *bā-shāyistagi*, مناسبانه *munāsibāna*.

CONSONOUS, a. هم آواز *ham āwāz*, موافق *muwāfak*.

CONSORT, n. همپهلو *ham dam*, رفیق *ham pahlū*, هموفاق *ham wisāk*, شریک *sharīk*.

CONSORT, vi. رفیق و همراه شدن *rafik u hamrāh-sh.*, انبازی کردن *ambāzī-k.*

CONSPICUITY, n. نموداری *zāhirī*, ظاهری *namūdārī*, شهرت *shaurat*, ناموری *nāmwarī*.—(brightness) روشنی *roshnī*.

CONSPICUOUS, a. هویدا *padīd*, آشکاره *hawīdā*, مشهور *āshkāra*, معروف *mashhūr*, روشناس *rū shanās*, *maārūf*. Conspicuous for excellence, *muwajjah*. To be or become conspicuous, *zāhir-sh.*, پدید *padīd-ā.*, ظاهر نمودن *hawīdā-sh.* To render conspicuous, *munjalī-k.*, *zāhir-n.*

CONSPICUOUSLY, ad. ظاهرانه *zāhirāna*.

CONSPIRACY, n. بندش *bandash*, برهم شدگی *sāzish*, سازش *barham*, اتفاق *shudagi*, *ittifāk*.

CONSPIRATOR, n. بندشی *bandashī*, رفیق *rafik*, قرین *karīn*.

CONSPIRE, vi. متفق شدن *muttafik-sh.*, هموفاق کردن *ittifāk-k.*

ham wisāk-k., معاهده کردن *muāhala-k.* — (agree with) *yak dil u yak jahat-sh.*

CONSPIRING, *a.* هموثاق *ham wisāk*, متفق *mu'tafik.*

CONSTANCY, *n.* استواری *ustuwārī*, پایداری *karār*, قرار *istimrār*, استمرار *pāyalārī*. Constancy in religion, *dīndārī*. Constancy (in love or friendship) وفاداری *dar mohbat wafādārī*.

CONSTANT, *a.* پایدار *barkarār*, برقرار *pāydar*, استوار *ustuwār*, قایم *kāyam*, ثابت *sābit*, مستقیم *mustakīm*. A constant friend, یار وفادار *yār wafādār*. A constant lover, معشوق وفادار *madshūki wafālār*.

CONSTANTLY, *ad.* برقرار *barkarār*, قایما *kāyaman*, علی الدوام *āladdawām*, همیشه *hamīsha*, دایما *dāyaman*.

CONSTELLATION, *n.* ستاره *burj*, برج *burj*, سیاره *sitāra*, کوكب *kaukab*. A constellation of a happy ascendant, طالع مسعود المطالع *tālī masūdu'l matālī*. The predominant constellation or star at a person's nativity, طالع *tālī*. The constellation Aries, حمل *burji hamal*, برج *bara*. Taurus, ثور *burji sawr*, برج *burji siyum*. Cancer, سرطان *sartān*, برج *burji-hilāl*. Leo, اسد *asad*. Virgo, سنبله *sumbulat*, برج *burji khosha*. Libra, میزان *mizān*. Scorpio, عقرب *dkrab*. Saggitarius, قوس *kaus*. Capricorn, جدی *jady*. Aquarius, آبی *burji ābī*, دلو *dalw*. Pisces, حوت *hūt*.

CONSTERNATION, *n.* حیرت *hayrat*, سرگردانی *āshuftagi*, آشفتگی

dānī, پریشانی *parīshānī*. To be in great consternation, مضطرب و دل‌بسته شدن *munkabiz u dil basta-sh.*

CONSTIPATE, *vt.* بند کردن *band-k.*, مضطرب کردن *kabz-k.*, *munkabiz-k.*

CONSTIPATED, *a.* مضطرب *munkabiz*, مقبوض *makbūz*. To be constipated, مضطرب شدن *munkabiz-sh.*

CONSTIPATION, *n.* قبضیت *kabz*, یبوست *kubziyat*, *yabūsat*.

CONSTITUENT, *a.* ذاتی *zātī*, اصلی *aslī*, جوهری *jauharī*.

CONSTITUENT *n.* اصل *asl*, ذات *zāt*, جوهر *jauhar*, نفس *nafs*. — (one that deposes another) موكل *munīb*, مباشر *muwakkal*, *mubāshir*.

CONSTITUTE, *vt.* نصب کردن *nasb-k.*, تعیین کردن *mukarrar-n.*, *tāyin-k.*

CONSTITUTED, *a.* منصوب *mansūb*, مامور *mamūr*, محکم *muhkam*, معهود *mdhūd*. One constituted or appointed to an office, منصب دار *mansib-dār*, صاحب *sāhibi-jā*.

CONSTITUTION, *n.* (establishment) دستور *dastūr*, نصب *nasb*. — (law, institution) قانون *kānūn* (pl. قوانین), شرط *shart* (pl. اوامر *amr*), (شرع) *sharā* (pl. شروع), — (system of government) تدبیر *tadbīr* (pl. تدبیرات), حراست مملکت و ملت *hirāsati mulk-u-millat*. — (natural qualities) ذات *zāt*, طبیعت *tabīāt*, وجود *wujūd*. The constitution of the body, مزاج *mizāj*, نهاد *nihād*, طبع *tabā*.

CONSTITUTIONAL, *n.* (inherent in constitution) ذاتی *zātī*, خلقی *khalkiy*,

جِبِلِّي *jibillīy*.—(legal) مشروع *mashrū*, شرعي *shardīy*.
 CONSTITUTIVE, *a.* ذاتي *asliy* اصلي *asliy* *sātī*.
 CONSTRAIN, *vt.* (compel) جبر کردن *jabar-k.*, زبردستی *zūlm-k.*, ظلم کردن *zabar-dasti-k.*, غضب نمودن *gazab-n.*,—(restrain) باز داشتن *bāz-d.*, قید کردن *zabt-u-rabt-k.*, ضبط کردن *kayd-k.*—(press) افشاردن *afshārdan*.
 CONSTRAINABLE, *a.* ممکن منع *mumkin-i-mand*.
 CONSTRAINED, *a.* مجبور *majbūr*, ملتزم *multazim*, مضبوط *mazbūt*. To be constrained, مجبور شدن *majbūr-sh.*, ملتزم بودن *multazim-b.*
 CONSTRAINER, *n.* لازم کننده *lazūm-kunanda*.
 CONSTRAINT, *n.* (compulsion) مزاحمت *muzāhimat*, زور *zūr*, زبردستی *sabar-dastī*, قید *zūlm*.—(confinement) قید *kayd*, گرفتاری *habs*, حبس *giriftārī*.
 CONSTRICTION, *n.* فشار *fishār*.
 CONSTRINGENT, *a.* درهم گیر *darham-gīr*, فراهم کش *farāham kash*.
 CONSTRUCT, *vt.* (build) بنا کردن *binā-k.*, تعمیر کردن *taāmīr-k.*—(form, arrange) صورت بستن *sākhtan*, ساختن *sūrat-b.*
 CONSTRUCTION, *n.* (building) بنا *binā*, تعمیر *taāmīr*.—(arrangement) ترتیب *tartīb*, آرایش *ārāyish*. The construction of one noun with another, معنی (meaning) *izāfat*.—(explanation) معنی *madnī*, فحوی *fahwa'*.—(judgment) تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*, ذهن *zihn*, عقل *āhl*.
 CONSTRUE, *vt.* ربط دادن *rabt-d.*, (explain) اضافت کردن *izāfat-k.*, بیان کردن *bayān-s.*, تعبیر کردن

taābīr-k., تقریر کردن *takrīr-k.*—(suppose) پنداشتن *pindāshtan*.
 CONSUL, *n.* حاکم شهر *mawlā*, مولا *hākimi shahr*. A merchantile consul, وکیل *wakīl*, نایب *nāyab*.
 CONSULT, *vt.* (ask advice) مشورت *mashwarat talab-k.*, رای طلبیدن *nasihat-g.*, نصیحت گرفتن *rāi-t*. To consult together, مصلحت *mashwarat-k.*, مشورت نمودن *maslihat-k.*, مشورت کردن *warat-n.* To consult a book, مطالعه *mutālād kitāb-n.* A person consulted, مستشار *mustashār*.
 CONSULTATION, *n.* مصلحت *maslahat*, مشورت *mashwarat*.—(an assembly or council) دیوان *dīwān*, مجلس *majlis*. After consultation, بعد المشورت *badd ul mashwarat*.
 CONSUME, *vt.* (spend, waste, destroy) ضایع کردن *kharch-k.*, خرچ کردن *zāya-k.*, اصراف کردن *barbād-k.*, برباد کردن *isrāf-k.*—(waste away) ضعیف شدن *zāif-sh.*, ناتوان گردیدن *nātaawān-g.* To consume time, ایام تلف کردن *ayyām talaf-k.*
 CONSUMED, *a.* متاعکل *mutāakhil*, مصروف *masrūf*.
 CONSUMABLE, *a.* ممکن اتلاف *mumkini itlāf*.
 CONSUMER, *n.* متلف *mutlif*, اتلاف *itlāf* کننده *musrif*.
 CONSUMMATE, *vt.* تمام کردن *tamām-k.*, بسر بردن *anjāmīdan*, بسر آمدن *basar-b.* To be consummated, بسر آمدن *basar-ā.* To consummate marriage, نکاح کردن *nikāh-k.*
 CONSUMMATE, *a.* کامل *kāmil*, پخته *pukhta*.

CONSUMMATION, *n.* اتمام *ittimām*,
آخرت *ākhirat*, سرانجام *saranjām*,
عاقبت *ākibat*, انصرام *insirām*.

CONSUMPTION, *n.* اتلاف *itlāf*, خرج *kharch*, صرف *sarf*. The consumption,
نفیس *suhāf*, سل *sill or sull*, نفس *nafsuddam*.

CONSUMPTIVE, *a.* هلاک ساز *halāk sāz*. - (having a consumption) ماسلول *maslūl*.

CONTACT, *a.* اتصال *ittisāl*.

CONTAGION, *n.* سرایت *sirāyat*, وبا *wabā*, اصابت *isābat*.

CONTAGIOUS, *a.* ساری *muddī*, معدی *sārī*.

CONTAIN, *vt.* گنجیدن *dāshtan*, گنجیدن *gunjīdan*, اشتغال کردن *ishtimāl-k.*
—(refrain) پرهیز کردن *parhiz-k.*

CONTAINABLE, *a.* ممکن احتوا *mum-kinī ihtiwa*.

CONTAINED, *a.* گنجیده *dāshta*, گنجیده *gunjīla*, مشمول *majmūā*, مشمول *mashmūl*. To be contained, داشتن شدن *dāshta-sh.*, محاط شدن *muhāt-sh.*, بستن شدن *basta-sh.*

CONTAMINATE, *vt.* ناپاک کردن *nā-pāk-k.*, بلایید کردن *ghalīz-k.*, بلایید کردن *palīd-k.*, آلودن *ālūdan*.

CONTAMINATED, *a.* غلیظ *ghalīz*, آلوده *ālūda*.

CONTAMINATION, *n.* ناپاکی *nāpākī*, آلودگی *ālūdagī*.

CONTEMN, *vt.* حقارت نمودن *hikārat-n.*, تذلیل کردن *tazlīl-k.*

CONTEMNED, *a.* ذنی *muhakkar*, محقر *dani*.

CONTEMPLATE, *vt.* اندیشیدن *andī-shīdan*, تصور کردن *fikr-k.*, فکر کردن

tasawwur-k., تأمل کردن *tāmmul-k.*, مشاهدہ کردن *mushāhada-k.*

CONTEMPLATION, *n.* اندیش *andīsha*, تفرج *tasawwur*, تأمل *tāmmul*, فکر *fikr*.

CONTEMPLATIVE, *a.* متفکر *mutafak-kih*, اهل تصوف *muta'ammil*, اهل *ahli tasawwuf*. The contemplative sciences, معارف *maārifī mā-d-nawīya*.

CONTEMPLATIVELY, *ad.* با فکر *bā fikr*, بر وجه صوفی *bar wajaī sūfī*.

CONTEMPORARY, *n.* هم عمر *ham umr*, هم زمان *ham zād*, هم وقت *ham waqt*, هم عهد *ham ahd*.

CONTEMPT, *n.* (scorn) مذمت *mazam-mat*, استیضا *taān*, حقار *hakr*, استیضا *istihzā*, تحقیر *tahkīr*. — (vileness) حقارت *hikārat*, مذلت *mazallat*.

CONTEMPTIBLE, *a.* مذموم *mazmūm*, ذلیل *zalīl*, لایق تحقیر *lāyaki tahkīr*, فرومایه *farūmāya*. A contemptible dwelling, نکبت خانه *nakbat khāna*.

CONTEMPTIBLENESS, *n.* دونی *dūnī*, حقارت *hikārat*.

CONTEMPTIBLY, *ad.* حقیرانه *hakiran*, با حقارت *bā hikārat*.

CONTEMPTUOUS, *a.* مغرور *maghrūr*, مستکبر *muttakabir*, گستاخ *gustākh*.

CONTEMPTUOUSLY, *ad.* از حقارت *az hikārat*, با مذمت *bā mazammat*.

CONTEMPTUOUSNESS, *n.* مغروری *maghrūrī*, گستاخی *gustākhī*.

CONTEND, *vt.* منازعت کردن *munāziāt-k.*, بحث کردن *bahs-k.*, مناقشه کردن *munākasha-k.* — (vie with) هم برابری کردن *barābarī-k.*

غیرت ham chashmī-k., چشمی کردن
ghairat-n.

CONTENT, n. رضا razā, خوشنودی khush-
nūdī, قناعت khūshdīlī, خوشدلی
kanāāt, شادمانی khursandī, خرسندی
shādmānī.

CONTENT, vt. راضی کردن rāzī-k.

CONTENTS, n. pl. (whatever is con-
tained) مضمون mazrūf, مضمون maz-
mūn, ضمن zimn. The contents of a
book, مضمون کتاب mazmūni kitāb.
A table of contents, فهرست fahrist.
The contents of a letter, مضمون خط
mazmūni khat, نامہ majhūm
nāma. The substance of the contents
of the letter, خلاصہ مضمون
khulāsaī mazmūni nāma.

CONTENTED, a. خوشی rāzī, راضی
khushī, خوشنود khushnūd, قانع kānī,
شادکام shādkām. To be contented,
راضی شدن bi niyāz-b., بی نیاز بودن
rāzī-sh.

CONTENTION, n. خصومت (strife)
khasūmat, مذاقشہ munākasha, ستیز
sitez, اختلاف ikhtilāf.—(emulation)
هم چشمی ham chashmī, برابری barābarī,
حسرت ghairat, غیرت ghairat,
hasrat.

CONTENTIOUS, a. جنگجو jangju, تزد
tund, خصیم khasīm.

CONTENTIOUSLY, ad. از روی خصومت
az rūi khasūmat, ستیز با bā sitez.

CONTEST, n. vide CONTENTION.

CONTEST, vt. vide CONTEND.

CONTESTABLE, a. ممکن بحث mum-
kini bahs.

CONTEXT, n. متن matn, متدین matīn.

CONTIGUITY, n. پیوستگی paywastagī,
وصل wasl, اتصال ittisāl.

CONTIGUOUS, a. پیوستہ paywasta,
متصل muttasil, قریب karīb.

CONTINENCE, n. پارسائی pārsāiy,
اجتناب ijtināb, پاکدامنی pākdāmanī,
ریاضت zāhidī, زاهدی zahidī, پرهیز
parhīz, ریاضت rayāzat.

CONTINENT, n. پرهیزگار zāhid, زاهد
zahid, پارسا pākdāman, پاکدامن
pākdāmīn, پارسا parsā.—(the main land) اقلیم
iklīm.

CONTINGENCY, n. مریضہ ariza, عارضہ
muwakā, اتفاق ittifāk, واقعہ wāqī.

CONTINGENT, a. حادثہ hādīsa,
جاری jāri.

CONTINGENT, n. vide SHARE.

CONTINUAL, a. ہمیشہ hamīsha, مدا
mudām, دایم dāyam, پایدار pāydār,
مقید mukayyad. Continual motion,
ورد wird.

CONTINUALLY, ad. ہمیشہ hamīsha,
دایم dāyam, الدوام alad'dawām,
پیوستہ paywasta, همواره hamwāra.

CONTINUATION, n. ہمیشگی hamīsh-
gī, پایداری pāydārī, مداومت mud-
āwamat, استمرار istimrār, استقامت
istikāmat.

CONTINUE, vi. ماندن māndan, پایدار
pāydār-sh. vt. مداومت کردن
mudāwamat-k., استمرار ساختن
rār-s., پیوستن paywastan, ملازمت
mulāzimat-n.

CONTINUED, } a. مقرون makrūn,
CONTINUOUS, } پیوستہ paywasta,
ملازم mulāzim.

CONTORTION, n. پیچش pech, پیچش
pechish. Contortion of the bowels,
سجاف pechishi shikam, شکم
sihāf. A contortion of the navel,
پیچاڑی نافی pechāi nāf.

CONTRABAND, *n.* ممنوع *harīm*, ممانع *mamnū*. Contraband trade, تجارت *tajāratī harām*.

CONTRACT, *vt.* (draw together) فراهم *farāham*.
 کشیدن *furāham-k.*, جمع آوردن *jamʿ-ā*.—(abridge) اختصار کردن *ikhtisār-k.*, کوتاه کردن *kūtāh-k.*—(shrink up) کوتاه *kotāh-g.*—(betrotte) نامزد *ākdī nikāh-s.*, عقد نکاح ساختن *nāmzād-k.*, نشان نهادن *nishān-n.*.
 To enter into a contract, عهد و پیمان *dhd u paymān-s.*, شرط نمودن *shart-n.*, معااهده کردن *muāhadā-k.*.
 To contract the visage, روی کشیدن *rūi-k.*. To contract the wings (as a bird), ضم و بال کردن *zammī par u bāl-k.*. To contract acquaintance or friendship, دوستی داشتن *dostī-d.*, آشنایی کردن *āshnāyī-k.*. To contract a habit, عادت انداختن *ādat-a.*. To contract a distemper, بیماری گرفتن *bīmārī-g.*, خستگشتن *khasta-g.*. To contract rust, صدأ کردن *sadā-k.*. To contract debt, وام گرفتن *wām-g.*, مدین شدن *madīn-sh.*

CONTRACT, *n.* قول *kaul*, عهد *dhd*, شرط *shart*, پیمان *paymān*, اقرار *ikrār*.
 A contract of marriage, عقد نکاح *ākdī nikāh*, معاہدت نکاح *maāhadatī nikāh*. A contract of peace, عقد صلح *ākdī sulh*. A written contract, اقرار نامه *ikrār nāma*, عهد نامه *dhd nāma*.

CONTRACTED, *a.* مقبوض *makbūz*, درهم گرفته *darham girifta*.—(agreed) upon) مشروط *mashrūt*. Contracted in marriage, در عقد نکاح کرده شده *dar ākdī nikāh kardā shuda*.

CONTRACTIBLE, *a.* ممکن *mumkinī*, اختصار *ikhtisār*, قابل انقباض *kābili inkibāz*.

CONTRACTION, *n.* اختصار *ikhtisār*, کوتاهی *kutāhi*. Contraction (of the eye-brow, &c.) فرام *farāham*, طرمست *tarmasat*, انقباض *inkibāz*.—(spasm) تپش *tads*.

CONTRACTOR, *n.* متعهد *mutāhad*, عهد *āhdu paymān kunanda*.

CONTRADICT, *vt.* برخلاف گفتن *bar khilāf-g.*, رد کلام کردن *raddī kalām-k.*, مناقضت *mukhālafat-k.*, منکازت کردن *munākazat-k.*

CONTRADICTION, *n.* تناقض *tanākuz*, تکلف *takhāluf*, رد کلام *raddī kalām*, نقیضت *nakīzat*.—(incongruity) ناموافقت *nā munāsibat*, ناموافقیت *nā muwāfikat*.

CONTRADICTORY, *a.* مخالف *mukhālīf*, ناموافق *bar āks*, برعکس *bar āks*, نامناسب *nā munāsib*, نادرست *nā durust*.

CONTRADISTINCTION, *n.* تفصیل *tafsīl*, اوصاف مخالفات *i ausāfi mukhālafāt*.

CONTRAPOSITION, *n.* مقابله *mukābalat*.

CONTRARIETY, *n.* مخالفت *mukhālafat*, اختلاف *ikhtilāf*, خلافت *khilāf*, ضد *zidd*.—(inconsistency) ناموافقت *nā muwāfikat*, ناهمرواری *nā hamwārī*.

CONTRARILY, *ad.* برخلاف *bar khilāf*, برعکس *bar āks*, ضد *ziddan*.

CONTRARY, *a.* مخالف *mukhālīf*, واژگون *wāzh gūna*, مغایر *mughāyir*, مقابل *mukābil*, خلافت *khilāf*, ضد *zidd*. Contrary to friendship and good faith, موافقات مغایر *muwālāt u musāfātī mughāyir*. Contrary to the peace, خلافت صلح و صلاح *khilāfī sulh u salāh*, مغایر صلح *mughāyirī sulh*.

Contrary to justice, *khilāfi hakk*. Contrary to law, *khilāfi sharīf*. Contrary to reason, *khilāfi aql*. Contrary to truth, *khilāfi nafsu'l amr*. Contrary to nature, *khilāfi tabīyat*. Contrary to custom, *khilāfi mudtād*. A contrary wind, *bādi mukhālif*. To be contrary, *mukābil-sh.*, *mukhālifat* کردن *zidd-b.*, *zidd* ضد بودن *khilāf* خلاف *khilāf*. CONTRARY, *n.* *khilāf* خلاف *zidd* ضد *āks* عکس. On the contrary, *bar āks* برعکس *bar khilāf* در خلاف. CONTRAST, *n.* *mukābalat* مقابلهت *mukhālafat* مخالفت. CONTRAST, *vt.* *mukābalat* مقابلهت کردن *lat-k.* CONTRAvene, *vt.* محروم داشتن *mahrūm-d.*, *bāz-d.* باز داشتن مخالف *mukhālif-sh.* CONTRIBUTUTE, *vt.* تکلیف نمودن *khirāj-d.*—(assist or bear part in any thing) *madad-k.*, *imdad-s.* کمک کردن *imdad* امداد ساختن. CONTRIBUTION, *n.* (tribute) *khirāj* خراج *taḳlīf* تکلیف *bāj* باج.—(assistance) *yārī* یاری *dastgīrī* دستگیری *madad* مدد *āun* عون. Extraordinary contributions, *taḳlīfi urfiyat*, *rusūmi urfiyat* عرفتیت رسوم عرفیت. CONTRIBUTIVE, *a.* بخشنده *bakhshinda*, *khirāj dah* خراج ده. CONTRIBUTOR, *n.* مددگار *madadgār*, *taḳlīf dahanda* بخشنده *bakhsh* بخش *dahanda*.

CONTRITE, *a.* (much worn, bruised) *kūfta* کوفته *sāwīda* ساویده *mas-hūk* دلشکسته.—(worn with sorrow) *dilshikasta*, *munkasir dil* دل شکسته. CONTRITION, *n.* تأسف *tāsuḥ*, *naḷāmat* ندامت *jazd* جزع *dil shikastagi* دل شکستگی. CONTRIVANCE, *n.* *ijād* ایجاد *paydāyish* پیدایش *ikhtirād* اختراع *tadbīr* تدبیر. CONTRIVE, *vt.* *ijād-k.* ایجاد کردن *ikhtirād-k.* اختراع کردن *fikr-n.* فکر نمودن *andīshidan* اندیشیدن. CONTRIVER, *n.* مبتدع *mubdi'* مبتدعی *mubtadt* مبتدع *paydā-kunanda* پیداکنده. CONTROL, *n.* *mukābala* مقابله.—(check) *zabt* ضبط *tadbīr* تدبیر.—(authority) *kudrat* قدرت *jāh* جاه. A book of control, *mukābala nāma* مقابله نامه. CONTROL, *vt.* (accounts) *mukābala-k.* مقابله نمودن *mukābala-n.* مقابله نمودن *sabt u rābt* ضبط و ربط کردن (govern) *tadbīr-n.* تدبیر نمودن. CONTROLLABLE, *a.* ممکن ضبط *mumkinī zabt*. CONTROLLER, *n.* (of accounts) *mustawfi* مستوفی *mukābala kunanda* مقابله کننده.—(superintendent,) *dārūghai amīn* داروغه امین.—(a ruler) *āmīl* عامل *mudabbir* مدبر *hākīm* حاکم. CONTROLLERSHIP, *a.* منصب مقابله *mansabi mukābala*. CONTROVERSIAL, *a.* نزاع پیوندد *nizāt* نزاع *paywand* پیوند *bahsi mansūb* بحث منسوب. CONTROVERSY, *n.* نزاع *nizād* نزاع *ikhti* اختلاف *bahs* بحث *munāziāt* منازعت.

- lāf*, مذاظرت *mujādalat*, مجادلات *munāzarat*. A place of controversy, *mabhas*, نزاعگاه *nizādgāh*.
- CONTROVERT, *vt.* مباحثت کردن *mubāhisat-k.*, مذاظره کردن *munāzarat-k.*, نزاع نمودن *nizād-n.*
- CONTROVERTIBLE, *a.* ممکن *mumkinī-nizād*.
- CONTUMACIOUS, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.
- CONTUMACY, *n.* سرکشی *sarkashī*, گردنکشی *gardan kashī*.
- CONTUMELIOUS, *a.* مذمت *mazammat numā*, تخفیف کننده *takhfīf kunanda*.
- CONTUMELY, *n.* طنز *tanz*, مذمت *mazammat*, دشنام *dushnām*.
- CONTUSION, *n.* کوفتگی *hars*, هرس *kuftagī*, سحق *sahk*.
- CONUNDRUM, *n.* معما *muamma'*, لغز *lughz* (pl. الغاز).
- CONVALESCENCE, *n.* شفا *shifā*, ایفاقت *ifākat*.
- CONVALESCENT, *a.* مندقم *muntakih*, ایفاقت بخش *ifākat bakhsh*, ناکم *nākih*.
- CONVENE, *vi.* جمع (bring together) *jamā-k.*, مجلس کردن *majlis-k.*, گرد کردن *gird-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*—(come together) *gird-ā.*, جمع شدن (call together) *jamā-sh.*, دعوت کردن *da'wat-k.*
- CONVENIENCE, *n.* لایقیت (suitableness) *lāyakat*, سزاواری *sazāwārī*, مناسبت *munāsabat*, موافقت *muwāfakat*.—(ease) آسودگی *āsūdagi*, آسایش *asāyish*.
- CONVENIENT, *a.* لایق *wājab*, سزاوار *lāyak*, مناسب *munāsib*, موافق *muwāfak*.
- CONVENIENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, موافقانه *muwāfakāna*.
- CONVENT, *n.* خانقاه *khānkāh*, صومعه *sawmā* (pl. صوامع).
- CONVENTION, *n.* مجلس *majlis*, جماع *jamā*.—(contract) اتفاق *ittifāk*, عهد و پیمان *ahd u paymān*.
- CONVERSABLE, *a.* لایق صحبت *lāyaki suhbat*, شیرین گفتار *shīrīn guftār*.
- CONVERSANT, *a.* مطلع *muttālā*, واقف کار *wākīfgār*, خبردار *khābardār*. Conversant with the world, جهان دیده *jehāndīda*.
- CONVERSATION, *n.* جواب سوال *jawāb sawāl*, مکالمات *mukālamat*, گفتگو *guftagu*, گفت و شنید *guft u shanīd*, معارف *muārafat*. Cheerful conversation, مباحثه *mubāsatat*, عشرت *tshrat*. Obscene conversation, عرابه *īrābat*. A man agreeable in conversation, صاحب لطیف *sāhibi latīf*, مرد شیرین زبان *mardi shīrīn zabān*.
- CONVERSE, *vi.* گفتگو نمودن *guftagu-n.*, جواب سوال کردن *jawāb sawāl-k.*, مصاحبت کردن *musāhabat-k.*, صحبت ساختن *suhbat-s.*, معاشرت نمودن *mohbat-s.*, معاشرت نمودن *muāshirat-n.*
- CONVERSELY, *ad.* vide RECIPROCALLY.
- CONVERSION, *n.* تبدیل *takallub*, گردش *gardish*.—(in a religious sense) توبت *tawbat*, توجّه *tawajjuh*.
- CONVERT, *vt.* گردانیدن *gar-dānīdan*, بدل کردن *badl-k.*, تغییر کردن *tāghayyir-k.*, تبدیل کردن *tabdīl-k.*.—(to a religion or better life) به اسلام علّاج *ba islām ilz-k.*, بدین دخیل

توبه نمودن *ba dīn dakhil s.*, تبدیل گشتن *toba-n.* — (to be changed) متغیر شدن *mubaddal-g.*, *mutaghay-yir-sh.*

CONVERT, *n.* *ma'ālūjā*, معلو جاء *ilzā*, علیج *ilzā*, *dakhil*.

CONVERTED, *a.* گردیده *gardīda*, بازگشته *bāz gashṭa*, مغلوب *maghlūb*, معطوف *ma'ātūf*. To be converted, بدین علیج بودن *ba dīn-ilzā-b.*

CONVERTIBLE, *a.* ممکن گردش *mūm-kini gardish.*, قابل القلب *kābil ul kalb.*

CONVEX, *a.* قوز دار *kubba dār*, قوز *kūz*, خربشته *khar pushta*.

CONVEXITY, *n.* قبه داری *kubba dārī*, قوزی *kūzī*.

CONVEY, *vt.* *burdan*, بردن *nakl* نقل کردن, رسانیدن *intikāl-k.*, انتقال کردن *rasānīdān*, گذرانیدن *guzarānīdān*. To convey from one to another, از یک تا دیگر تسلیم کردن *az yak tā dīgar tas-līm-k.* To convey an estate, غرض کردن *ghazr-k.*, تعیین نمودن *tayīn-k.*

CONVEYANCE, *n.* (carrying) نقل *nakl*, انتقال *intikāl*, برد *burd*. — (pas-sage) گذر *guzar*, رهگذار *rah guzār*, (assigning) عبور *ābūr*, مرور *marūr*. — سپارش *taslīm*, تعیین *ta'īn*, *sapārīsh*. — (deed of sale) قبالة *kabāla*, خط خریدگی *khatī kharīdagī*.

CONVICT, *vt.* (of guilt) گناه ثابت کردن *gunāh sābit-k.*, الزام کردن *ilzām-k.*, اثبات تقصیر آوردن *isbātī taksīr-ā.* (confute) گناه نمودن *gunāh-n.* — کلام رد *ra'ddi kulām-s.* ساختن

CONVICT, *n.* *gunahgār*, گناهگار *taksīrwār*.

CONVICT, *a.* ملزم *multazim*, مغلوب *maghlūb*.

اثبات *ilzām*, الزام *asbāt*, حجت *hujjat*. Conviction of guilt, اثبات الجرم *isbātul jurm*, تقصیر الزام *ilzām i taksīr*.

CONVINCE, *vt.* الزام کردن *ilzām-k.*, مغلوب ساختن *isbāt-n.*, *maghlūb-s.*

CONVINCIBLE, *a.* ممکن الزام *mum-kini ilzām*.

CONVINCING, *a.* الزام آور *ilzām āwar*, مبسرات نما *mabsarat numā*. A convin-cing proof, حجت واضح *hujjati wāzihat*.

CONVINCINGLY, *ad.* بروجه واضح *bar wajai wāzih*, بطور الزام *ba taurī ilzām*.

CONVIVIAL, *a.* همبزم *ham bazm*, همکاده *hamkadah*, مجلس *majlis*, بزم *bazm paywand*. Convivial enter-tainment, بزم *bazm*, مهمانی *mah-mānī*, میزبانی *mīzbānī*, ضیافت *ziyāfat*. A convivial companion, هم سفره *ham sufra*, همبزم *hambazm*, همکاده *ham kadah*.

CONVIVIALLY, *ad.* بوجه ضیافت *ba wajai ziyāfat*.

CONVOCATE, } *vt.* دعوت کردن *da'ā-*
CONVOKE, } *wat-k.* خواندن *khān-*
dan. To convoke an assembly or council, مجلس خواندن *majlis-kh.*, دیوان دعوت کردن *dīwān da'āwat-k.*

CONVOCATION, *n.* خواندگی *khāndagī*, دعوت جمیعت *da'āwati jamīāt*. A convocation, مجلس جمیعت *majlis jamīāt*, دیوان *dīwān*. A place of convocation, جمیعتگاه *jamīāt gāh*.

CONVOLVE, *vt.* vide ROLL.

CONVOY, *n.* (road-guide) رهبر *rahbar*, راهگذار *rahnumā*, *rahguzār*. — (a travelling guard) فوج رهبان *fauji rahbān*, بدرقه *badraka*.

- CONVOY, *vt.* راهنمای کردن *rāh numāi-k.*, محافظت *rāh bān-k.*, راهبان کردن *muhāfizat-k.* To convoy by sea, *bar bahr himāyat-k.*
- CONVULSE, *vt.* تشنج کردن *tashannuj-k.*, پیچش نمودن *pīchish-n.*
- CONVULSED, *a.* متشنج *mutashannij*, پیچان *pīchān*, معص *maās.* To be convulsed, تشنج داشتن *tashannuj-d.*, پیچان بودن *pīchān-b.*
- CONVULSION, *n.* تشنج *tashannuj.* Dying convulsions, نزع روح *nazt rūh*, فواق *fuwāk.*
- CONVULSIVE, *a.* متشنج *mutashannij*, تشنج ده *tashannuj dah.*
- CONY, *n.* پزنگره *pazhangara.* A cony-burrow, نقب *nakb.*
- COO, *vi.* (as a dove) کوکو کردن *kūkū-k.*, قرقره کردن *karhara-k.*
- COOK, *n.* طبخ *tabkh*, باورچی *bāwarchi*, خوانگر *khāngar*, عیاجان *ūjāhin.* The chief cook, سردار باورچی *sardāri bāwarchi.* A cook's shop, طبخ خانه *tabkh khāna*, آشخانه *āsh khāna.*
- COOK, *vt.* طبخ کردن *pukhtan*, پختن *tabkh-k.*
- COOKED, *a.* مطبوخ *matbūkh*, پخته *pukhta*, مطبخ *muttabakh.*
- COOKERY, *n.* باورچی گری *bāwarchi garī*, طبخ *tabkh.* Any cooking instrument as a spit or pot, مطبخ *mitbakh.*
- COOL, *a.* سرد *sard*, خنک *khunuk*, بارد *bārid*, باردالمزاج *bāridū'l mizāj.* — (unaffectionate) بی محبت *bi mohbat*, غیر مودت *ghair mawaddat.* A cool friend, دوست خنک *dosti khunuk.* — (deliberate) فکیر *fikir*, فکرنما *fiker numā.*
- COOL, *vt.* سرد کردن *sard-k.*, بارد کردن *bārid-k.*, خنک کردن *khunuk-k.* To cool passions, اهلالت نفس کردن *ihlāki nafs-k.* — (become cool) تقریب *barūd-sh.* شدن *takrīs-g.* To become cool or indifferent in any thing, سست شدن *bansh-g.*, بندش گشتن *sust-sh.*
- COOLED, *a.* (grown cold) سرد گردیده *sard gardīda*, مجرد *mubarrad*, بارد *bārid shuda.* — (become remiss) کاهل شده *ghāfil gashta*, غافل گشته *kāhil shuda.*
- COOLY, *ad.* (without heat) خنکی *khunu-ki*, سردی *sardī.* — (want of affection) غیر مودتی *bi mohbatī*, بی محبتی *ghayri mawaddati.* — (freedom from passion) بی نفسی *bi nafsī*, ناغضبی *nā ghazabī.*
- COOP, *n.* قفس مرغان *kafasi murghān.*
- COOPER, *n.* دریل گر *barmīl gar*, دن کار *dann kār.*
- CO-OPERATE, *vi.* بهم کردن *bāham-k.*, اتفاق کردن *ittifāk-k.*
- CO-OPERATION, *n.* اتفاق *ittifāk*, یک جهدی *yak jahadi.*
- CO-OPERATIVE, *a.* یکجهدی *yak jahadi numā.*
- CO-OPERATOR, *n.* رفیق *rafīk*, شریک *sharīk*, یکجهدی کننده *yakjahadi kunanda.*
- CO-ORDINATE, *n.* همسر *hamsar*, هم مرتبه *ham martaba*, هم قدر *ham kadr*, هم پایه *ham pāya.*
- CO-ORDINATELY, *ad.* هم مرتبه *darham martaba*, همسرانه *hamsarāna.*
- COPARTNER, *n.* شریک *sharīk*, انباز *ambāz*, مشارک *mushārak.*

COPARTNERSHIP, *n.* اندازی *ambāzī*,
شراکت *sharākat*.

COPE, *n.* سرپوش *sar posh*. Under the
cope of heaven (throughout the world)
اطراف و آفاق *atrāf u āfāk*.

COPE, *vi.* (enter into competition)
اختلاف نمودن *sitiz-k.*, ستیز کردن
ikhtilāf-n. - *vt.* (encounter) دوچار شدن
du chār-sh.

COPIED, *a.* نقل کرده شده *nakl kardā*
shuda, منسخه نموده *mankeul*, منسخه
muntasikh namūda.

COPING, *n.* (of a wall) تاج دیوار *tāji*
dīwār, کنگره *kungura*.

COPIOUS, *a.* بسیار *bisyar*, کثیر *kasir*,
فراوان *farāwān*, وافر *wāfar*, فراخ *farākh*.

COPIOUSLY, *ad.* بسیارانه *bisyarāna*,
کثیرانه *kasiran*, وافر وافر *wāfar wāfar*.

COPIOUSNESS, *n.* بسیاری *bisyarī*,
فراوانی *kasrat*, کثرت *zayādatī*, زیادت
فراوانی *farāwānī*, فصاحت *fazlat*.

COPPER, *n.* مس *mis*, نحاس *nahās*,
ساده *sād*, Copper mines, مس
maḍḍani mis, نحاس *nahās*.

COPPERAS, *n.* زاج *zāj*, قلقدیس *kul-*
kadīs.

COPPERSMITH, *n.* مسیگر *misigar*,
صاف *sādgār*, صفار *saffār*.

COPPERY, *a.* مسین *misin*, ساددار *sād*
dār.

COPPICE, *n.* جنگل *jangal*.

COPULA, *n.* حرف صل *harfi sila*.

COPULATE, *vi.* پیوستن *paywastan*,
مباشرت کردن *paywand-k.*, پیوند کردن
mubāsharat-k., عطف کردن *ātf-k.*

COPULATION, *n.* اجتماع *jimād*, اجتماع
ijtimād, وصل *wasl*, پیوستگی *pay-*
wastagi, نکاح *nikāh*.

COPULATIVE, *a.* وصلی *waslī*. A copu-

lative conjunction, حرف صل *harfi*
sila, حرف عطف *harfi ātf*.

COPY, *n.* (not an original) نقل *nakl*,
منقول *mankeul*, نسخه *nuskhā*. A
copy-book, مشق نامه *mashk nāma*.
—(exemplar) دستور *dastūr*, اصل *asl*.
—(rough draft) مسوده *musawwada*.
—(fair copy) نقل صاف *nakli sāf*.

COPY, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, تمثیل کردن
tamassul-k., اقتدا کردن *iktidā-k.*,
نقل نویسی کردن *nakl nawīsī-k.*—
(exercise to copy from) مشق *mashk*.

COPYIST, *n.* نقل کننده *nakl kunanda*,
نقل *katib*, کاتب *naskh gar*, نسخگر
nākil, ناسخ *nāsikh*.

COQUET, *vt.* نازیدن *nāzidan*, کرشمه
kirishma-k., شیره نمودن *shira-n.*

COQUETRY, *n.* کرشمه *kirishma*, ناز
dil farībī, دلفریبی *shīwah*, شیره *nāz*.

COQUETTE, *n.* نازنده *dil farīb*, دلفریب
nāzanda.

COQUETTISH, *a.* کرشمه نما *kirishma*
numā, شوخ چشم *shokh chashm*.

CORAL, *n.* مرجان *murjān*, بسد *busadd*.
A coral bead, مرجان دانه *murjān dāna*,
مهره *muhra*. Black coral, شهاب *shaba*.

CORD, *n.* ریمان *risman*, رسن *rasan*,
طناب *tār*, رشته *rishta*, حبل *habl*,
tanāb. Cord-Maker, رسن تاب *rasan*
tāb.

CORD, *vt.* با حبل بستن *bā habl-b.*

CORDAGE, *n.* vide CORD.

CORDIAL, *a.* (sincere) بادل و جان *bā*
dil u jān, صافی دل *sāfi-dil*, منخلص
mukhlis.—(invigorating) دلکشا *dil*
kushā, قوت بخش *kuwat bakhsh*.

CORDIAL, *n.* (medicine) علاج جان مغرجه *ilāji jāni mufarrih*, قلب
mu-farrah kalb.—(anything comforting)

- قلب نواز *kalb jān kushā*, جان کشا *nawāz*, دلا سائی *dil āsāyī*.
- CORDIALLY, *ad.* (heartily) بادل و جان *bā dil u jān*, مخلصانه *mukhlisāna*, "قلبا *kalban*.
- CORIACEOUS, *a.* (made of leather) از جلد ساخته *az jild sākhṭa*.—(like leather) جلد آسا *jild āsā*.
- CORIANDER, *n.* گشنیز *gishnīz*, نمشک *namshak*.
- CORK, *n.* (of a bottle) سداک *sidād*, صمام *simām*.
- CORK, *vt.* صمام زدن *sadād-k*, سداک کردن *simām-z*.
- CORKSCREW, *n.* پیچ *pīch*.
- CORN, *n.* حبوب *ghalla*, دانه *dāna*, حبوب *hubūb*. A cornfield, مزرعت *mazraāt*, کشتزار *kishtzār*. A reaped field of corn, صریمت *sarīmat*. A corn-thresher, کوب *khirman kūb*. A corn-mill, آسیای غله *āsīyāi ghalla*. A corn-merchant, فروش *ghalla farūsh*. A corn-sack, کندو *kandu*. An ear of corn, خوش *khusha*. داس *dāsa*. A stack of corn, کدس *kuds*. A beard of corn, داز *dāz*. Corn-floor, خانه *zakhīra khāna*, گاه *khirman-gāh*. A corn pipe, سرخین *sirghīn*. A corn on the feet (disease) چرم *charmī sakht*.
- CORNELIAN, *a.* عقیق *ākīk*.
- CORNEOUS, *a.* قرن آسا *karn āsā*.
- CORNER, *n.* گوشه *gūsha*, کنج *kunj*, زاویه *zāwiya*. The corner of a house, زاویت *dihlīz*. A retired corner, زاویات *zāwīyat*. The corner of the eye, گوشه چشم *gūshai chashm*. The exterior corner of the eye, زنب *zanabul'āyn*. The interior

- corner of the eye, امق *amk*, موق *muḥk*. The corner of the mouth, گوشه دهان *gūshai dahn*. A corner stone, سنگ گوشه *sangi gūsha*. From corner to corner, گوشه گوشه *gūsha gūsha*. Sitting in a corner (retired) گوشه نشین *gūsha nishīn*. The corner of a street or road, گوشه راه *gūshai rāh*, سر راه *sari rāh*.
- CORNET, *n.* (trumpet) بوق *būk* (*pl.* ابواق *būrī*).—(a standard-bearer) مدیر لوا *ālām bardār*, لوا *mīrī lawā*.
- CORNICE, *n.* قرنس *kirnis*, کنگره *kun-gura*, علاوت *ālāwat*.
- COROLLARY, *n.* نتیجه *natīja*, اتمام *itmām*.
- CORONAL, *a.* تاج منسوب *tāj mansūb*.
- CORONATION, *n.* جلوس *julūs*.
- CORONER, *n.* کشاف *kashshāf*.
- CORONET, *n.* تاج *tāj*.
- CORPORAL, *a.* (relating to the body) جسد منسوب *badanī*, بدنی *jasad mansūb*.—(material) جسمانی *jis-mānī*, جواهری *jauharī*.
- CORPORAL, *n.* دفع دار *dafīdār*.
- CORPORALLY, *ad.* جسدی *jasadī*.
- CORPORATE, *a.* متجسم *mutajassim*, مضموم *mazmūm*.
- CORPORATION, *n.* مجلس *majlis*, فرقه *firka*, جماعت *jamāāt*.
- CORPOREAL, *a.* جسمانی *jismānī*, تن دار *tandār*.
- CORPS, *n.* رساله *rasāla*, گروه *gurūh*.
- CORPSE, *n.* مرده *murda*, لاش *lāsha*, جنازه *janāza*, میت *mayyit*.
- CORPULENCE, *n.* تناوری *tanāwarī*, جسمانی *farbahī*, جسمات *jisāmat*.
- CORPULENT, *a.* جسدیم *jasīm*, تناور *tanāwar*, فر *farba*.

CORPUSCLE, *n.* ذره *zarra*, ریزه *rīza*.

CORRECT, *vt.* (make right) اصلاح کردن *islāh-k.*, تصحیح کردن *tas-hih-k.*, (punish) سزا دادن *sazā-d.*, سیاست کردن *siyāsāt-k.*

CORRECT, *a.* انجمام *ba dikkat*, دقت *anjām bar āwarda*.

CORRECTION, *n.* (emendation of errors) اصلاح *islāh*, تصحیح *tas-hih*, سزا *tādīb*.—(punishment) عذاب *āzāb*, سیاست *sayāsāt*.

The sword of correction, شمشیر یاساق *shamshīrī yāsak*. The staff of correction, چوب یاساق *chūbi yāsak*.

CORRECTIVE, *a.* تصحیح ساز *tas-hih sāz*.

CORRECTLY, *ad.* با اصلاح *bā islāh*, با دقت *bā dikkat*.

CORRECTNESS, *n.* صحت *sahat*, دقت *dikkat*.

CORRELATIVE, *a.* نسبت دار *nisbatdār*, راجع *rājī*.

CORRESPOND, *vi.* (to be adapted) موافق بودن *mu-wāfak-b.*, مطابق شدن *mutābik-sh.*

To correspond by letter, خط کذابت *khatt kitābat-k.*, نوشت خواند *nawisht khānd-k.*, مراسله کردن *murāsala-k.*

CORRESPONDENCE, *n.* (suitableness) موافقت *muwāfakat*, —(intercourse) معامله *muāmala*, علاقه *ilāka*. A literary correspondence, مکاتبات *mukātabat*, مراسله *murāsala*.

CORRESPONDENT, *a.* (suitable) لایق *lāyak*, موافق *muāfak*, مطابق *mutābak*.

CORRESPONDENT, *n.* جواب خست *jawāb khast*, ذریعہ *zarīʿa*.

jawābikhattkunanda, جواب نامہ ذریعہ *jawābi nāma zarīʿa*.

CORRIGIBLE, *a.* (amendable) ممکن *mumkini islāh*.—(punishable) اصلاح *islāh-k.*, (corrective) سزا *wājibi sazā*.—(corrective) لایق سیاست *lāyaki siyāsāt*.

CORROBORATE, *vt.* تقویت ساختن *istihkām-k.*, استحكام کردن *istihkām-k.*, زور دادن *zor-d.*, مضبوط کردن *mazbūt-k.*

CORROBORATED, *a.* مقوی *mukawwa'*, مؤید *muayyad*, مؤکد *muakkad*.

CORROBORATION, *n.* استحكام *istihkām*, تقویت *kuwat*, قوت *kuwat*.

CORROBORATIVE, *a.* مقوی *mukawwa'*, استحكام دهنده *istihkām dīhanda*.

CORRODE, *vt.* خوردن *khurdan*, اکل *akl-k.*, دندیدن *dandīdan*.

CORRODED, *a.* خورده *khurda*, متاکل *muta akkil*.

CORRODIBLE, } *a.* ممکن *mum-*

CORROSIVE, } قابل اکل *kinī lahs*, قابل اکل *kābili akl*.

CORROSION, *n.* اکل *akl*, لیس *lahs*.

CORRUPT, *vt.* تباهی کردن *tabāhī-k.*, فاسد کردن *fāsīd-k.*, بوسیدن *bosīdan*, گزیدن *gandīdan*. To corrupt (bribe) باره نمودن *rishwat-d.*, باره *bāra-n.*

CORRUPT, *a.* فاسد *fāsīd*, گنده *ganda*, تباه *tabāh*, بوسیده *bosīda*, زبون *zabūn*, خراب *khārāb*.

CORRUPTED, *a.* فرسوده *farsūda*, بوسیده *bosīda*.

CORRUPTIBLE, *a.* ممکن *mum-*

CORRUPTIBLY, *ad.* فاسد *fāsīd*, فساد *fanā pazīr*.

CORRUPTION, *n.* گزیدن *gandīdagī*, فساد *fāsīd*, تباهی *tabāhī*.

تباه *tabāh*, رشوت (bribery) *daghl*.—*daghl*.
rishwat, اتاوت *atāwat*.—(matter in a sore) ریش *rīm*, ریش *resh*.
 CORRUPTIVE, *a.* متفسخ *mutafassikh*, میل بفساد *mayl ba fasād*.
 CORRUPTLY, *ad.* فاسدان *fāsīdāna*, با فنا *bā fanā*.
 CORSELET, *n.* جوشن *joshan*.
 CORTICAL, *a.* قشرت منسوب *kishrat mansūb*.
 COSMETIC, *n.* خوب نما *khūb numā*, حسن کدان *husn kunān*.
 COSMICAL, *a.* جهان پیوند *jehān paywand*, عالم منسوب *ālam mansūb*.
 COSMOGRAPHER, *n.* خطاط الدینا *khattātu'l duniyā* هیت دنیا نماینده *hiati duniyā numāyanda*.
 COSMOGRAPHY, *n.* هیت دنیا *hiati duniyā*.
 COST, *n.* (charge) مصرف *kharch*, بها *masraf*.—(price) قیمت *kīmat*, زیان *bahā*.—(loss) نقصان *nuksān*, زیان *ziyān*.
 COST, *vt.* قیمت داشتن *kīmat-d*.
 COSTIVE, *a.* منقبض *munkabiz*.
 COSTIVENESS, *n.* قبضیت *kabziyat*, انقباض *inkibāz*.
 COSTLINESS, *n.* بیش قیمت *bīsh kīmatī*, گران بها *girān bahā*.
 COSTLY, *a.* گران بها *girān bahā*, بیش قیمت *bīsh kīmatī*.
 COTEMPORARY, *n.* همزاد *hamzād*, باشداد *yāshdāsh*, هم وقت *ham wakt*.
 COTTAGE, *n.* خرگاه *khargāh*, کاخ *kākh*.
 COTTAGER, *n.* اهل خرگاه *ahli khargāh*, دهقان *dahkān*.
 COTTON, *n.* پنبه *pumba*, قطن *kutn*.

The seed of cotton, دانه *pumba dāna*. The cotton pod, بیلیم *baylam* (*pl.* بیالیم). A cotton plantation, پنبه زار *pumba zār*, مکتان *maktanat*. A cotton tree, زابل *zaābal*. To dress cotton, قطن مزع *pumba-z*, پنبه زدن *kutn mazā-k*. A cotton dresser, پنبه زن *pumba zan*, حلاج *hallāj*. The art of dressing cotton, حلاجت *hilājat*. Made of cotton, قطنی *kutnīy*. Cotton cloth, پارچه *pārchai* پنبه *pumba*. A cotton reel, کندش *kandush*. The smell of burnt cotton, شیطا *shiyāt*. To take the cotton from the ear, (to be attentive) پنبه از گوش *put cotton into the ear*, (to be inattentive to what is said) پنبه در گوش نهادن *To be soft as cotton*, پنبه شدن
 COUCH, *n.* پلانگ *palang*, زربی *zirbīy*, فرش *farsh*. A travelling couch, تخت روان *takhti rawān*. An ornamented couch, زربیت *zarbīyat*.
 COUCH, *vt.* (recline) مبطرت کردن *mubtarik-k*, هکوع کردن *hukuā-k*.—(comprise, imply) محصل کردن *muhassal-k*, تزامن کردن *tazammun-k*. To couch for cataract, چشمان *zafra z chashmān wā-k*.
 COUGH, *n.* سلفه *sulfa*, خفه *khafa*, سعال *suāl*, قحبه *kahb*, سرفه *surfa*. A violent cough, سعال ساعل *suālī sāil*, جازز *jāriz*. A slight cough, سعرت *saārat*.
 COUGH, *vi.* خفیدن *khafīdan*, سعال سرفیدن *suāl-k*, سرفیدن *surfīdan*. The noise made when coughing, ناهنا *nahnah*.
 COULTER, *n.* سذت *sannat*.

COUNCIL, *n.* جماعت *majlis*, جماعت *jamā'at*, حکام *jamā'ati huk-kām* دیوان *dīwān*, محفل *mahfil*. A member of a council, اهل دیوان *ahli dīwān*. A general council, دیوان عام *dīwāni ām*. A privy council, دیوان خاص *dīwāni khāss*. To hold a council, دیوان داشتن *dīwān-d*.

COUNSEL, *n.* (advice) صلاح *pand*, نصیحت *salāh*, تدبیر *tadbīr*, نصیحت *nasihat*, پند دلیپسند *wa'az*. Good counsel, پند دلیپسند *pandi dilpasand*. Bad counsel, فکر ناصواب *fikri nā sawāb*. To ask counsel, مشورت طلب کردن *mashwarat talab-k.*, تدبیر خواستن *tadbīr-kh.*

COUNSEL, *vt.* مشورت دادن *mashwarat-d.*, نصیحت کردن *nasihat-k.*, رائی نمودن *rā'i-n.*, پند گفتن *pand-g.*

COUNSELLOR, *n.* (of state) وزیر *wazīr*, مدبر امور جمهور *mudabbiri umuri jumhūr*, مشاور *mushāwīr*. Counsellors of state, ارباب دیوان *arbābi dīwān*. A counsellor at law, مقرر دعوی *mu-karriri da'wa*, وکیل عدالت *wakīli ādālat*, فقیه *fakīh*.

COUNSELLORSHIP, *a.* منصب وزیر *mansabi wazīr*.

COUNT, *vt.* شمار *shimurdan*, شمار کردن *shumār-k.*, حساب کردن *hisāb-k.*, عدد نمودن *add-n.* To count by the head, سرمره کردن *sar mara-k.*— (esteem) درگران بها داشتن *dar girān bahā-d.*

COUNT, *n.* شمار *shumār*, حساب *hisāb*, عدد *add*.

COUNTABLE, *a.* شمار ممکن *mumkinī shumār*.

COUNTENANCE, *n.* رو *rū*, پیکر *pay-*

kar, سیمه *sīmā*, دیدار *dīdār*, چهره *chihra*, صورت *sūrat*. A beautiful countenance, پری روی *parī rūi*, طالع حسن *talāti hasanā*. Of a cheerful countenance, رو کشاده *kushāda rūi*, خندان و بسیم *khandān u basīm*. A sour austere countenance, روی درهم *rui darham kashīda*, ترش رو *tursh rū*. An alteration of countenance (from grief or anger) پریشانی *parishānī sūrat*.— (favour, protection) دسنگری *rū dārī*, رو داری *parishānī sūrat*.— (confidence impudence) شوخی *gustākhī*, گستاخی *shokhī*, بی شرمی *bī sharmī*. To be out of countenance, شرمزده شدن *sharminda-sh*.

COUNTENANCE, *vt.* عنایت کردن *ināyat-k.*, حمایت دادن *himāyat-d.*, مهربانی کردن *mahrbanī-k.*

COUNTENANCER, *n.* حامی *hāmī*, مربی *murabbī*.

COUNTER, *a.* مخالف *mukhālif*.

COUNTER, *n.* (false coin) قلب *kalb*.— (a board on which they shew goods) تخته *takhta*. A banker's counter, دستگاہ صراف *dastgāhi sarrāf*.

COUNTERACT, *vt.* مزاحمت کردن *muzāhamat-k.*, مانع و معارض شدن *mānī u mu'ariz-sh.*, مقابله کردن *mu-kābala-k.*

COUNTERBALANCE, *n.* برابری *barā-barī*, عدل *ādīl*, معادلات *maādilat*.

COUNTERBALANCE, *vt.* برابر کردن *barābar-k.*, عدل نمودن *ādīl-n.*, میزان کردن *mīzān-k.*, سنجیده کردن *san-jīda-k.*

COUNTER-EVIDENCE, *n.* شهادت خلاف *shahādati khilāf*.

- COUNTERFEIT, *n.* رباکار *makkār*, رباکار *rayākār*, عیار *ayyār*, دغا باز *daghā bāz*.
- COUNTERFEIT, *a.* صاحب قلب *kalb*, مغشوش *magh-shūsh*, تلبدیس *sāhibi talbīs*. Counterfeit money, زر قلب *zarī kalb*, نا روان *nā rawān*.
- COUNTERFEIT, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, تامل کردن *tama-ssul-k.* To counterfeit coin, زر قلب زدن *zarī kalb-z.*, مانع کردن *mākh-k.*
- COUNTERFEITLY, *ad.* با حیله *bā hīla*, غدارا *ghadran*.
- COUNTERMAND, *n.* فرمان خلاف *farmāni khilāf*, حکم مناقض *hukmi munākiz*.
- COUNTERMAND, *vt.* فرمان خلاف دادن *farmāni khilāf-d.*, حکم را رد کردن *hukm rā radd-k.*
- COUNTER-MARCH, *n.* مراجعت *murājiāt*, باز رفتن لشکر *bāz raftani lashkar*.
- COUNTER-MARCH, *vt.* مراجعت کردن *murājiāt-k.*, باز رفتن *bāz-r.*
- COUNTER-MARK, *n.* نشان مشارک *nishāni mushārak*.
- COUNTER-MINE, *n.* نقب بر نقب *nakb bar nakb*, سمج استقبال *samj istikbāli samj*.
- COUNTERMINE, *vi.* نقب زیر نقب *nakb zeri nakb-k.*
- COUNTERMOTION, *n.* حرکت مخالف *harakati muhkālaf*.
- COUNTERPANE, *n.* پلنگ پوش *palang pūsh*.
- COUNTERPART, *n.* قطعه ^۱ نقل *nakl*, نمونه *namūna*, موافق *katī muwāfak*.
- COUNTERPLEA, *n.* گفت مناقض *gofti munākiz*, رد جواب *raddi jawāb*.
- COUNTERPLOT, *n.* تحالف علی تحالف *tahāluf āla tahāluf*.
- COUNTERPLOT, *vt.* ملع استقبال ملع *malā istikbāli malā-k.*
- COUNTERPOISE, *n.* سنج *sanja*, برسنگ *bar sang*.
- COUNTER-PRESSURE, *n.* قوت تخلف *kuwati takhalluf*, قدرت علی قدرت *kudrati āla kudrat*.
- COUNTER-PROJECT, *n.* قصد موافق *kasdi muwāfak*.
- COUNTER-SECURITY, *n.* ضمن مشارک *zamni mushārak*.
- COUNTING-HOUSE, *n.* دفتر خانه *daftar khāna*, شمار خانه *shumār khāna*.
- COUNTLESS, *a.* بی شمار *bī shumār*, بی حساب *bī hisāb*.
- COUNTRY, *n.* (region) ملک *mulk*, دیار *diy-yār*, کشور *ki-hwar*, ولایت *wilāyat*, اقلیم *iklīm*, مملکت *mumlakat*. Love of country, حب الوطن من الايمان *habbu'l watan min il imān*. Belonging to one's country, وطنی *watanīy*. — (opposed to town) اطراف *atrāf* سواد *sawād* — (rural parts) مبدو *mabdaw*. — (people) اهل ولایت *ahli wilāyat*. A native country, وطن اصلي *watani aslī*, موالد *mawlid*, موطن *mawtin*. The law of the country, باد هوا *bādi hawā*. To abandon one's country, ترک وطن *tarkī watan-k.*
- COUNTRY, *a.* (rustic) صحرای *sahrā*, ناشناس (ignorant) *rustāyī*. — (far from town) دور از شهر *dūr az shahr*. — (far from town) شهر *shahr*.
- COUNTRYMAN, *n.* دهقان *dahkān*, روستا زاده *rustā zāda*, فلاح *fallāh*. A fellow countryman, هم ملک *ham*

همولایت *ham watan*, هم وطن *ham wīlāyat*.

COUPLE, *n.* جفت *juft*, زوج *zawj*, ائذان *isnāni*. In couples, دو دو *du du*, دوگان *dugān*. ائذان ائذان *isnāni isnāni*.

COUPLE, *vt.* پیوستن *wasl-k.*, وصل کردن *paywastan*, بستن *juft-k.*, جفت کردن *bastan*.—(marry) عقد بستن *ākd-b.*

COUPLED, *a.* وصل کرده شده *wasl kardā shuda*, معطوف *maātūf*, موصول *mausūl*. Coupled in matrimony, مزوج *muzawwaj*.

COUPLET, *n.* بیت *bait* (*pl.* ابیات).

COURAGE, *n.* مردانگی *mardānagī*, دلیری *dilerī*, بهادری *bahādurī*, شجاعت *shujāat*, همت *himmat* جرأت *jurāat*. A man of courage, مبارز *mardī dilāwar*, دلور *mubāraz*.

COURAGEOUS, *a.* شجاع *dilāwar*, دلور *shujāat*, مردانه *mardāna*, بهادر *bahādur*.

COURAGEOUSLY, *ad.* دلورانه *dilāwarāna*, دلیرانه *dilerāna*, بهادرانه *bahādurāna*, مردانه *mardāna*, بی باک *bī bāk*.

COURIER, *n.* پیک *kāsīd*, قاصد *payk*, هرکاره *harkāra*, نامه *nāma bar*, حامل *hāmīli maktūb*.

COURSE, *n.* شرف *sharaf*, تاز *tāz* (race), میدان *maydān* (race-ground), خندنی *tākhtanī* (progress), روانی *rawānī*, سیر *sair*, رفتار *raftār*, پی *khilfat* (succession), پی *pai dar pai*—(custom), خوی *khui*, سیرت *sīrat*, عادت *ādat* (method), طریق *uslūb*, نظام *nizām*. A water-course,

طریق ماء *ābguzar*, آبراه *ābrāh*, راه *tarīki mā*. A ship's course, راه *rāhi jehāz*, کشتی *sabīli kishtī*. The sun's course, شمسیه *tarīki shamsīya*.

COURSE, *vt.* (hunt) شکار کردن *shikār-k.*, صید نمودن *sayd-n.*, تاختن *tākhtan*.

COURSER, *n.* سمند *samand*, توسن *tawsan*, بادپا *bādpā*.

COURT, *n.* درگاه *dargāh*, بارگاه *bārgāh*, دربار *darbār*, سرای *sarāya*, قصر *kasr*. The august court, باب *bābi humāyūn*. A court of justice, عدالت *ādālat*, محکم *maha-kuma*.—(of public audience) دیوان *dīwān khāna*, دیوان *dīwāni humāyūn*. A court before a house, پیش *sahn khāna*, صحن خانه *peshgāh*, دهلیز *dahlīz*. A court yard, آبدشتگاه *ābishta gāh*. The court or retinue of the prince, حشم و خدم *hasham u khadam*, ملازمان *mulāzimāni sultān*. Court (art of pleasing) نواز *nawāzish*, ناز *nāz*. روز *dilāwīzī*. A court-day, روزی *rozi ādālat*. A court or levee-day, روز *rozi darbāri ām*. Court favour, نوازش *nawā-zishi khusrawāna*.

COURT, *vt.* (flatter) خوشامد کردن *khushāmad-k.*, نوازش کردن *nawāzish-k.* To court a woman, عشق بازی کردن *īshk bāzī-k.* To court or solicit ناز و نیاز *dar khāst-k.*, درخواست کردن *khāstan*, خواستن *nāz u nayāz-k.*

COURTEOUS, *a.* نیک نهاد *nek nihād*, لطیف *latīf*, خوشنما *khushnumā*, نازنین *nāznīn*.

COURTEOUSLY, *ad.* در حسن حال *dar hasan hāl*, با لطف *adabāna*, با لطف *bā lutf*, شیرین *bā saḥnūnī shirīn*.

COURTESAN, *n.* قحبت *rospī*, روسپی *kahbat*, فاحشه *fāhisha*.

COURTESY, *n.* نزاکت *ahliyat*, لطافت *zarāfat*, ظرافت *nazākat*, لطافت *latāfat*, مردمی *mardumī*.

COURTIER, *n.* حضوری *dar bārī*, درباری *mulāzimī sultān*, ملازم سلطان *hazūrī*.

COURTLY, *a.* سرای منسوب *sarāya mansūb*.

COURTSHIP, *n.* ناز و نیاز *nāz u nayāz*, عشق بازی *ishk bāzī*.

COUSIN, *n.* ابن عم *āmm zāda*, عم *ibni āmm*.—(aunt's son) خاله زاده *khāla zāda*, پسر خاله *pisari khāla*.—(relation) خویش *khish*, خویشاوند *khishāwand*.

COVENANT, *n.* عقد *āhd*, عهد *āhd*, شرط *shart*, پیمان *paymān*.—(in writing) عهد نامه *āhd nāma*.

COVENANT, *vi.* عقد کردن *āhd-k.*, عهد و پیمان نمودن *āhdu paymān-n.*

COVER, *n.* پوشش *poshish*.—(of a dish, &c.) سرخس *sar posh*, سرخس *sar khum*—(for the head) کلاه پوش *kalla posh*. The cover of a wine-jar, لگانه کرامت *karāmat*—(of a letter) غلاف *ghulāf*.—(of a book) دفتری *daftī*.—(pretext) بهانه *bahāna*, عذر *hīla*—(defence) حمایت *himāyat*.

COVER, *vt.* سرپوش *poshīdan*, سرپوش *sar posh-n.*, پنهان کردن *pinhān-k.*, مخفی کردن *makhfi-k.*—make pretence (shelter) بهانه کردن *bahānā-k.*

پنهان داشتن *panhā-k.*, محافظت *mahfūz-d.*, حمایت کردن *himāyat-k.*

COVERING, *n.* پوشش *poshish*, پوشاک *poshāk*.

COVERLET, *n.* بالاپوش *bālā posh*, لحف *lihāf*, پالنگ پوش *palang posh*.

COVERT, *n.* تکیه *takya*.

COVERT, *a.* پوشیده *poshīda*.

COVET, *vt.* حرص *tamā-k.*, طمع کردن *hirs-n.*, رغبت کردن *raghbat-k.*, آرزومند شدن *ārzūmand-sh.*

COVETABLE, *a.* لایق آرزو *lāyaki ārzū*, واجب الحرس *wājib ul hirs*.

COVETOUS, *a.* طمعکار *tamākār*, طمع *tām*, حریص *harīs*. آرزومند *ārzūmand*, باخل *bākhil*.

COVETOUSLY, *ad.* باخلانه *bākhilāna*, با طمع *bā tamā*.

COVETOUSNESS, *n.* حرص *hirs*, طمع *tamā*, ناکسی *nā kasī*.

COVEY, *n.* (a flock of birds) ابدیل *ibbil*.

COW, *n.* گاو *gāw*, گاو ماده *gāwi māda*, خنسا *bākūrat*. A wild cow, *khansā*. A cow's horn, *sagh*. A cow-herd, *gāwbān*. Cow-dung, *sargīn*.

COW, *vt.* ناکس کردن *nākas-k.*

COWARD, *a.* شتردل *shutur dil*, بزدل *buz dil*, نامرد *nāmard*.

COWARDICE, *n.* شتردلی *shutur dilī*, نامردی *nāmardī*, بزدلی *buz dilī*.

COWARDLY, *a.* بزدل *buz dil*, ناکس *wahmnāk*, و همناک *bī dil*, شتردل *nākas*, شتردل *shutur dil*.

COWL, *n.* دود کش *dūd kash*.

COXCOMB, *n.* خودبین *lāf zan*, تاج *khud bīn*, خودنما *khud numā*, خروس *tāje khurūs*.

COY, *a.* شره‌گین *sharmsār*.

sharmgīn. To be coy, وقار نمودن *wikār-n*.

COYNESS, *n*. شرمندگی *sharmandagī*, حیا *hayā*, حجاب *hijāb*.

COZEN, *vt*. فریفتن *daghā-d.*, دغا دادن *farīftan*.

COZENAGE, *n*. دغا *daghā*, فریب *fareb*.

CRAB, *n*. خرچنگ *sartān*, سرطان *kharchang*.

CRABBED, *a*. ترش رو (peevish) *tursh rū*, تزد *durusht*, درشت *tund*.—
(difficult) مشکل *mushkil*, دشوار *dush-wār*.—(unpleasing) ناخوش *nā khush*, نا پسندیده *nā pasandīda*.

CRABBEDLY, *ad*. درشتانہ *durushtāna*, مشکلا *mushkilan*.

CRACK, *vt*. (split) شکافتن *shigāftan*, لاف زدن (boast) *chāk-k*.—(to utter a sharp sudden sound) صدای تیز زدن *sadāi tez-z*.

CRACK, *n*. شق *shigāf*, شکاف (chink) *shakk*, چاک *chāk*, رخنه *rakhna*. Full of cracks, شاخ شاخ *pur chāk*, چاک *shākh shākh*. Having cracks, دار رخنه *rakhna dār*. Cracks in mountains, عورت *āwirat*.—(sudden, sharp sound) تراک *tarāk*.—(defect) نقصان *nuksān*, لاف (boast) *āib*, قصور *kasūr*.

CRACK-BRAINED, *a*. خشک مغز *khushl maghz*.

CRACKED, *a*. چاک زده *shigāfta*, شکافته *chākzada*. A cracked crust of clay, قلع *kilfū*.

CRACKER, *n*. (of gunpowder, &c.) آتش *mushki dawānī*, دوانی *ātish bāzī*.—(boaster) لاف زن *lāf zan*.

CRACKLE, *vi*. حرارت کردن *harāt-k.*, صدا کردن *sadā-k*.

CRADLE, *n*. گهواره *gahwāra*, مهد *mahd* (pl. مهد).
22

CRADLE, *vt*. گهواره جنبانیدن *gahwāra-j*.

CRAFT, *a*. (trade, art) پیشه *pesha*, کسب *kasb*, هنر *fann*, هنر *hunar*.—
(fraud) مکر *makr*, فریب *fareb*, دغا *daghā*, حیله *hīla*.

CRAFTILY, *ad*. از روی فریب *az rūi fareb*, با حیله *bā hīla*.

CRAFTSMAN, *n*. کاربگر *kārīgar*, هنر اهل *ahli hunar*, پیشه کار *pesha kār*.

CRAFTY, *a*. دغا باز *hīla bāz*, دغا باز *daghā bāz*, مکار *ghaddār*, مکار *makkār*.

CRAG, *n*. وعر *wār*, ورطه *warta*.—(a steep) صخرت افرازی *sakhrat afrāzī*.—
(the neck) گردن *gardan*, عنق *unk*.

CRAGGED, } *a*. نا هموار *nā hamwār*,
CRAGGY, } غلیظت *ghalīzat*.

CRAM, *vt*. انباشتن *ambāshtan*, در کردن *pur-k.*, ملا کردن *malā-k*. To cram one's self, الوان خوردن *ulwān-kh*.

CRAMP, *n*. تشنج *tashannuj*, تشنج *pechish*.—(shackle) بند *band*, قید *kayd*.

CRAMP, *vt*. قصر ساختن *kayd-k.*, فک کردن *kasr-s*.—(to afflict with cramp) فک زدن *fakak-z.*, تعس دادن *taās-d*.

CRANE, *n*. کزک *kulang*, کزک *kurkiy*, گاز *gāzh*.—(a machine for raising great weights) منجذیق *manjanīk*.

CRANIUM, *n*. کاسه *kāsa*.

CRANNY, *n*. vide CRACK.

CRASH, *vi. vt*. تراک *nakz-z.*, تراک *tarāk-n*.—(break to pieces violently) بجور شکستن *ba jaur shikastan*, مرفوت نمودن *marfūt-n*.

CRASH, *n*. هدت *haddat*, نقص *nakz*.

CRAVE, *vt*. طلبیدن *khāstan*, طلب *talabīdan*, آرزو داشتن *ārzū-d.*, طلب کردن *talab-k*.

CRAWL, *vi*. خزیدن *dabb-k.*, خزیدن *khazīdan*.

CRAWLER, *n.* خزنده *khazanda*.

CRAZE, *vt.* آشفتن *dīwāna-s.* دیوانه ساختن *āshufta-k.*, مجنون کردن *maj-nūn-s.*

CRAZINESS, *n.* دیوانگی (of mind) *dīwānagī*, جنون *junūn*.

CRAZY, *a.* زبون *zabūn*, ضعیف *zāif*, مجنون *dīwāna*, دیوانه *nā tarwān*, ناتوان *majnūn*.

CREAK, *vi.* صرصر کردن *sarīf-k.*, صرصر *sarr-n.*

CREAM, *n.* سر شیر *sarī shīr*, زبد *zabd*.

CREASE, *n.* (fold) شکن *shikan*, پیچ *pech*, چین *chīn*. A crease in a garment, تایی جامه *tāi jāma*.

CREASE, *vt.* متوی کردن *shikan-k.*, متوی کردن *matwīy-k.*

CREATE, *vt.* پدید آوردن *āfrīdan*, پدید آوردن *paydā-k.*—*in-* وجود کردن *mojūd-k.*—invest or appoint) منصوب کردن *mansūb-k.*, معین کردن *nasb-k.*, نصب کردن *muyyan-k.*

CREATED, *a.* پدید آورنده *sirishla*, پدید آورنده *paydā kardā*, مخلوق *āfrīda*, مخلوق *makhlūk*.

CREATION, *n.* پیدایش *sirishla*, پیدایش *paydāyish*, خلقت *khilkat*, آفرینش *āfrīnish*, خلق *lhalk*. The God of the creation, خداوند آفرینش *khudā-wandi āfrīnish*.

CREATIVE, *a.* (having the power of creation) ذو قوت خلقی *zū kuwati khalk*.—(creating) صنع *sanī*. A creative power, خلقی *kuwati lhalk*. Creating the soul, جان آفرین *jān afrīn*.

CREATOR, *n.* آفریدگار *khālik*, آفریدگار *āfrīdagār*, آفریننده *āfrīnanda*. The creator of the universe, خالق کائنات *khallāki kāināt*. The creator of the

world, صانع عالم *sānī ālam*, جهان *jahān* آفرین *āfrīn*. The creator of demons and men, خالق الجن والناس *khāliku'l jinn wa'n nās*. The creator of the wonders of the world, خالق عجایب عالم *khallāki ājāibi ālam*.

CREATURE, *n.* مخلوق *makhlūk*, (pl. موجودات *maujūd*, (pl. موجودات *maujūd*). A living creature, جانور *haywān*, حیوان *jān-war*. A rational creature, ذائق *haywāni nātik*. An irrational creature, غیر ذائق *haywāni ghayr nātik*.

CREDENCE, *n.* اعتقاد *āttikād*, اعتماد *āttimād*, باور *bāwar*. Letters of credence, شهادت نامه *shahādat nāma*.

CREDENTIAL, *a.* شهادت آور *shahādat-āwar*, مشهد *mush had*. *n.* سند *sanad*.

CREDIBILITY, *n.* معقولیت اعتقاد *maḍ-kūlati āttikād*, احتمال اعتماد *ahli-māli āttimād*, معتدبر *muḍtabarī*.

CREDIBLE, *a.* معتدبر *muḍtabar*, باور پذیر *bāwar pazīr*.

CREDIBLY, *ad.* اعتماداً *āttimādan*, با اعتماداً *bā āttimād*, تحقیقاً *tahkikan*.

CREDIT, *n.* عزت (honor, reputation) *izzat*, نیک نامی *neki nāmī*, حرمت *hurma*, بزرگواری *buzurgwārī*.—(promise) عهد *ahd*, پیمان *paymān*. Of no credit, بی اعتبار *bī ātibār*, فاکس *nā kas*.—(testimony) گواهی *gawāhī*, قدرت (authority) *shahādat*.—(confidence, belief) *kuḍrat*, محاببت *mahābat*.—(confidence, belief) *bāwar*, ایمان *īmān*, اعتماد *āttimād*.—(trust in money matters) *dayn*. Dealing in credit, وام *wām*, مداینت *mudāyanat*. To sell upon credit, بدین فروختن *ba dayn-f*. To

buy upon credit, وام گرفتن *wām-g.*
 To ask credit, استدانت کردن *istidā-nat-k.*
 CREDIT, *vt.* (believe) اعتقاد بردن *iti-lā-l-b.*, باور کردن *bāwar-k.*—(trust) قرض دادن *itīmā-l-k.*—(lend) وام دادن *wām-d.*—(give credit) التفات کردن *iltifāt-k.*
 CREDITABLE, *a.* معتبر *muâtibar*, کریم *karīm*, رعایت *sāhibi raāyat.*
 CREDITABLENESS, *n.* اعتبار *aâtibār*, نیک نامی *nek nāmī.*
 CREDITABLY, *ad.* با اعتبار *bā aâtibār*, با رعایت *ba raāyat.*
 CREDITOR, *n.* وام خواه *wām khāh*, وام ستان *wām sitān*, مداین *mudāyin.*
 CREDULITY, *n.* ساده دلی *sāda dilī*, زود اعتقادی *zūd aâtikādī.*
 CREDULOUS, *a.* صاحب ایمان *sāhibi imān*, ساده دل نما *sāda dil numā.*
 CREED, *n.* کلام *kalama*, شهادت *shahādat.*
 CREEK, *n.* خلیج *kunji daryā*, کنج دریا *khalīj.*
 CREEK, *vt.* صریف کردن *sarīf-k.*, صر *sarr-s.* ساختن
 CREEKY, *a.* پر خلیج *pur khalīj.*
 CREEP, *vi.* خزیدن *dabb-k.*, با عجز روان *khazīdan.*—(move feebly) با عجز روان شدن *bā'iz-rawān-sh.*—(move clandestinely) نهانی رفتن *nihānī-r.*—(move timidly) بزدلی نمودن *buz-dilī-n.*—(come or steal upon unexpectedly) علی الغور واقع شدن *nāgāh-ā.*, ناکاه آمدن *ālalfaur wākī-sh.*—(behave with servility) ذلالت نمودن *zalālat-n.*—(fawn) ریشخند نمودن *rīshkhand-n.*
 CREEP-HOLE, *n.* کناام *kunām*, دولج *dawlaḡ.*

CREEPING, *a.* خزان *khizān*, خزنده *khazanda*, دب *dabb.* Creeping animals, حشرات *hashrāt.*
 CRESCENT, *n.* (new moon) ماه نو *māhi nau*, هلال *hilāl.*—(growing) نامی *nāmī.*
 CRESS, *n.* ترخه تیزک *tara tezak*, وزده *wanda.*
 CREST, *n.* طره *turra*, تاج *tāj.*—(plume) سرقوج *sarkūḡ.*
 CRESTED, *a.* تاج دار *tājdār.*
 CREST-FALLEN, *a.* دلخست *dil tang*, دل شکسته *dil shikasta.*
 CREVICE, *n.* رخنه *rakhna*, درز *dars*, شکاف *shigāf.*
 CREW, *n.* جماعت *jamāat*, موانست *mūānasat.*—(of a ship) اهل *ahli-jehāz*, مللحان *mallaḡhān.*
 CRIB, *n.* آگنده *āganda.*—(ox-stall) معلف *muallaf.*—(cottage) خرگاه *khargāh.*
 CRICK, *n.* رنج گردن *ranji gardan*, درد قفا *dardī kafā.*
 CRICKET, *n.* چرخند *charchad*, شبگیر *shabgīr.* To chirp like a cricket, گو بازی *sarr-k.*—(game of) صر کردن *gu bāzī*, چوگان *gu chawgān.*
 CRIER, *n.* دلال *dallāl.*, بانگ زن *bāng-zan*, موزن *muazzin.*
 CRIME, *n.* تقصیر *taksīr*, گناه *gunāh*, خطا *khatā*, عیب *āib.* A capital crime, گناه عظیم *gunāhi āzīm.* Past crimes, جرایم سابقه *jarāyimi sābaka.* Guilty of a crime, گناهگار *gunāhgār.* To commit a crime, تقصیر کردن *taksīr-k.*, To accuse of a crime, اسناد نمودن *buhtān-g.*, بیهتان گفتن *asnād-n.*, متهم کردن *muttāham-k.*
 CRIMINAL, *a.* تقصیر وار *taksīrwār*, مجرم *sāhibi fusād*, صاحب فساد *mujrīm*, جرم *jarīm.* Criminal Court, عدالت فوجداری *ādālati faujdārī.*

CRIMINAL, *n.* گناه گار *gunāhgār*, صاحب *sāhibi buhtān*, بهتان *sāhibi fasād*, عاصي *āsī*.

CRIMINALLY, *ad.* از روی تقصیر *az ruī taksīr*, مجرم *ba wajai mujrim*.

CRIMINATE, *vt.* شکایت کردن *shikāyat-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*

CRIMINATION, *n.* شکایت *shikāyat*, بهتان *buhtān*.

CRIMSON, *n.* ارغوانی *kirmazī*, قرمزی *arghwānī*.

CRINGE, *vt.* چاپلوسی کردن *chāplūsī-k.*, خوشامد *zill-n.*—(fawn) *khushāmad-k.*

CRINKLE, *vt.* چین نمودن *chīn-n.*

CRIPPLE, *a.* لنگ *lang*, عرج *urj*.

CRIPPLE, *n.* لنگی *langī*, مقعد *mukād*.

CRIPPLE, *vt.* لنگ کردن *lang-k.*, ارج *adraj-k.*

CRISIS, *n.* (of a disease) بحران *buhrān*, هنگامه *yūmī buhrān*, یوم بحران *hanga*, معرکه *maḍraka*.

CRISP, *a.* پیکدار *pechdār*, تاختم *tākhta*.

CRISP, *vt.* پیچ در *pechīdan*, پیچ نمودن *pech dar pech-n.*—(twist) *tāftan*.

CRITERION, *n.* علامت *nishān*, نشان *dlāmat*, قاعده *kāyida*.

CRITIC, *n.* نکتم *nukta chīn*, چین *nukta dān*, صاحب تمیز *sāhibi tamīz*.—(censurer) *zamm gu*.

CRITICAL, *a.* مکلف *mukal-laf*, نقاف *nīkāf*.—(relating to criticism) *dakīkat-shanās*.—(captious) *zamm guyān*.

CRITICALLY, *ad.* با دقت *bā dīkkat*, با وجه دقیق *ba wajai dakīk*.

CRITICISE, *vt.* نکتم *(judge accurately)*

با دقت رای *nukta, chīdan*, چیدن *bā dīkkat rāi-d.*—(correct) *tādīb-k.*—(comment upon) *bayān-s.*, تفسیر *sharh-n.*, شرح نوشتن *tafsīr-n.*, نمودن *zamm-d.*—(censure)

CRITICISM, *n.* تنقید *tādīb*, نکتم *nukta sanjī*, تفسیر *tafsīr*, بیان *bayān*.

CROAK, *vi.* نعب کردن *naḍb-k.*

CROCKERY, *n.* سفال *sifāl*, سفالین *sifālīn*.

CROCODILE, *n.* نهنگ *nahang*, سوسمار *sūsmār*, تمساح *tamsāh*.

CROOK, *n.* (shepherd's staff) پاشو *pāshū*, عصای چوپان *āsāi chopān*.

CROOK, *vt.* کج کردن *kham-k.*, کج *kaj-k.*, پیکیدن *māyil-k.*, مایل کردن *pechīdan*.

CROOK-BACKED, *a.* کوزه پشت *kūza pusht*, احذب *ahdab*.

CROOKED, *a.* خم *kham*, کج *kaj*, کوز *kūz*. A crooked stick, کیوس *kīyos*, توی *tūk*.

CROOKEDLY, *ad.* کوزانه *az kajī*, از کجی *kūzhāna*.

CROOKEDNESS, *n.* خمی *khamī*, کج *kaj*, پیچ *pech*.

CROOK-LEGGED, *a.* لام مذاق *lām sāle*.

CROP, *n.* فصل *fasl*, خرمن *khirman*, غله *ghalla*, محصول *mahsūl*.

CROP, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, چیدن *chīdan*.

CRORE, *n.* صد لک *sad lak*.

CROSS, *n.* صلیب *salīb*, چلیپا *chalīpā*. The Christian Cross, خاج *khāj*.—(gibbet) دار *dār*.—(vexation) تصدیع *tasdiā*, آزار *āzār*.

CROSS, *a.* معترض *mud-*

tariz.—(adverse) مخالف *mukhālif*, فاسد *bī rozī*.—(perverse) *fāsid*, شیطان *shaytān*.—(contradictory) مناقض *munākiz*, مخالف *mukhālif*. A cross bar, عرقوت *ārkuwat*. A cross blow, صدمت *sadmat*. A cross-bow, قذاف *kazzāf*. A cross-wind, باد مخالف *bādi mukhālif*, باد نسیجت *bādi nasījat*.

CROSS, *ad.* از جانب بجزانب *ūbūr*, از جانب با جانب *az jānib ba jānib*.

CROSS, *vt.* ملتووي (move obliquely) *multawī-r*.—(mark with a cross) رفتن *taslīb-k*.—(cancel) محو کردن *khat butlān-n*.—(pass over) عبور کردن *ūbūr-k*, گذر کردن *guzar-k*. To cross a ferry, معبر مرور کردن *miābar murūr-k*, To cross a river, عبور دریا رفتن *ūbūrī daryā-r*. To cross the sea, murūr āla'l bahr-k. —(counteract) مخالف شدن *mukhālif-sh*.—(obstruct) سد کردن *sadd-k*, رد کردن *radd-k*.—(to be inconsistent) ناهموار *nā muwāfik-sh*, نا موافق شدن *nā hamwār-b*. To cross examine, mukābil tafhūs, مقابل تفحص ساختن *mukābala-k*.

CROSS-GRAINED, *a.* vide CROSS.

CROSSLY, *ad.* عبور *ūbūr*.—(oppositely) بر عکس *bar āks*, "ضدا" *ziddan*, برخلاف *bar khilāf*.

CROSSNESS, *n.* عرضی (transverse) *ārz*, تطرق *tatarruk*.—(perverseness) عذاب *īnād*, ستمیز *sitīz*.

CROSS-WAY, *n.* (a bye path) مشعب *mashāb*.

CROW, *n.* کلاغ *zāgh*, خراب *ghurāb*, کلاغ *kalāgh*. A iron crow, آهن *putlādi āhan*.

putlādi āhan. The crow of a cock, بانگ خروس *bāngi khuros*. A scare-crow, هراس *hārās*.

CROW, *vi.* (as a cock) زدن *bāng-z*.—(as a hen) صداح کردن *sudāh-k*.—(boast) لاف زدن *lāf-z*.

CROWD, *n.* جماعت *jamāāt*, ازدیو *am-būh*, هنگامه *hangāma*, گروه *gurūh*, طایفه *tāyafa*.

CROWD, *vt.* تصاعط نمودن *tazāghat-n*.

CROWN, *n.* تاج *tāj*, افسر *afsar*, کلاه *kulāh*. A crown of glory, تاج مغنرت *tāji mafkhirat*. A golden crown, زرین کلاه *zarīn kulāh*. Wearing a crown, تاجدار *tājdār*. A little crown, تاجک *tājak*. The crown of the head, افسر سر *afsari sar*. The crown or top of a mountain, سرکوه *sari koh*.—(accomplishment) اختتام *ikhtitām*, تمام *tamām*.

CROWN, *vt.* (a king) تاج نهادن *tāj-n*, تشریف (dignify) *taklīl-k*.—(adorn) آرایش *payrāstan*, آرایش کردن *ārāyish-k*.—(complete) تمام کردن *tamām-k*, پرداختن *pardākhtan*.—(reward) مکافات کردن *mukāfāt-k*, جزا دادن *jazā-d*.

CROWNED, *a.* تاجدار *tājdār*, متوج *mutawwaj*. A crowned head, شاه *shāh* با افسر *bā afsar*. To be crowned, متوج شدن *mutawwaj-sh*.

CRUCIBLE, *n.* بوتۀ *pūta*, بوتۀ *bota*.

CRUCIFIER, *n.* صلب سازنده *salb sāzanda*.

CRUCIFIX, *n.* صلیب *salīb*.

CRUCIFIXION, *n.* صلب *salb*, تصلیب *taslīb*.

CRUCIFORM, *n.* خاج آسا *khāj āsā*.

CRUCIFY, *vt.* تَصْلِب کردن *taslīb-k.*,
 بر دار کردن *bar khāj-k.*, بر خاج کشیدن
bar dār-k., صلب کردن *salb-k.*
 CRUCIFIED, *a.* چارمیخ *maslūb*, چارمیخ کشیده
chār mekh kashīda.
 CRUDE, *a.* (raw) خام *khām*, ناپخته
nā pukhta.—(ill-arranged) بی ترتیب
bī tartīb, بی نظم *bī nazm.*
 CRUDELY, *ad.* خامانه *khāmāna*, بی
 هنگام *bī hangām.*
 CRUDENESS, *n.* خامی *khāmī*, نا
 پختگی *nā pukhtagī.*
 CRUEL, *a.* بی شفقت *bī rahm*, بی رحم
bī shafakat, سزگدل *zālīm*, سنگدل
khūn rez, درشت *durusht.*
 CRUELY, *ad.* با ستم *bā sitam*, از
 ظالمانه *az sang dilī*, سزگ دلی
zālīmāna.
 CRUELTY, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*,
 بی مروتی *bi murti*, سزگدلی
muruvati.
 CRUISE, *n.* سفر دریا *safari daryā.*
 CRUISE, *vi.* سفر دریا کردن *safari daryā-k.*
 CRUISER, *n.* جهاز جنگی که سیر دریا
jahāzī میکند در تلاش جهاز های دشمن
jungī ke sayrī daryā mikunad dar
talāshī jahāzhāi dushman.
 CRUMB, *n.* ریزه *pārcha*, پارچه *rīza*,
 نان ریزه *futāt*. Crumbs of bread,
nāni reza, نان خرده *nāni khurda.*
 CRUMBLE, *vt.* ریزه ریزه کردن *reza reza-*
k., پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*
 CRUMMY, *a.* فئات ریزه دار *futāti reza*
dār.
 CRUMPLE, *vt.* شکن دادن *shikan-d.*,
 پیچ نمودن *chīn-k.*, چین کردن
pech-n.
 CRUSADE, *n.* جهاد *jihād*, غزاة *ghazāt*,
 اجتهاد *ijtihād.*
 CRUSH, *vt.* کوفتن (bruise) *kūftan*,

mas hūk-s — (depress,
 ruin) پست *pāyamāl-k.*, پست
past-k., سر فرو زدن *sarfarū-z.*
 — (to be condensed) هنگفت گشتن
hanguf-g.
 CRUSH, *n.* بیم زدگی *bukam zadagē*,
 هرس *hars.*
 CRUSHED, *a.* کوفته *mas hūk*,
kūfta.
 CRUST, *n.* قشر *kishr* (pl. قشور) — Crust
 of bread, نان پست *pūsti nān*, قرص
kurs. The crust or scab of a wound,
khushk resha. The crust
 or plastering of a wall, آزند *azhand*,
 آندود *andūd.* The crust or the sur-
 face of clay, قشع *kashā.*
 CRUST, *vt.* قشر کردن *kishr-k.*, آندوده
andūda-s.
 CRUSTY, *a.* پوست دار *pūst dār*, آندوده
andūda. — (peevish) درشت *durusht*,
 تند *tund.*
 CRUTCH, *n.* سردستم *sardasta.*
 CRY, *vt.* (aloud) بانگ بر زدن *bāng bar-*
z. شور کردن *shor-k.*, غوغا کردن *ghawghā-*
k. — (lament) شکایت کردن *shikāyat-k.*
 فغان کردن *faryādu figān-k.*,
 گریستن (weep) *zārī-k.* —
girīstan. — (proclaim) اشتهار کردن
ishtihār-k., To cry down
āshkāra-k. To cry down
 (defame) رسوای نمودن *ruswāt-n.* —
 (prohibit) نهی نمودن *nahī-n.* To
 cry out for help, معاونت طلب کردن
muāwanat talab-k. To cry up (ap-
 plaud) ستودن *afrīn-g.*, ستودن
satūdan.
 CRY, *n.* نعره *bāng*, بانگ *faryād*,
 نادره *naāra*, فغان *faghān.* — (lamentation)
 گریه *nālīsh*, زار *zār.* — (weeping)

gīrya.—(a squall) واویلا *wāwīlā*, شریو *sharīw*,
gharev.
 CRYSTAL, *n.* بلور *billawr*, مہیات *mahāt*.
 CRYSTAL, *a.* بلورین *billawrīn*.
 CRYSTALLIZE, *vt.* vide CONGEAL.
 CUB, *n.* بچہ *bacha*, قطرب *kutrub*. A
 fox's cub, عنفس *ānfas*.
 CUBE, *n.* کعب *kaḍb*, مسدس *musaddas*.
 CUBE, *n.* (drug) کبابت *kubābut*,
 کباب چینی *kubāb chīnī*.
 CUBIC, *a.* کعب آسا *muḥab*,
kaḍb āsā.
 CUBIT, *n.* دست *gaz*, دست *dast*.
 CUCKOLD, *n.* الیس *alyas*.
 CUCKOO, *n.* کبوک *kabūk*.
 CUCUMBER, *n.* باد رنگ *khiyār*,
bāl-rang. A cucumber bed خیار زار
khiyār zār. Cucumber-seed, غاوش
ghāwash.
 CUD, *n.* نشخوار *nishkhār or nushkhār*.
 CUDGEL, *n.* چوب دستی *chūb*,
chūb dastī, بقاری *bakkārīy*.
 CUDGEL, *vt.* چوب زدن *chūb-z*.
 CUE, *n.* (tail) دم *dumbāl* dum.
 —(hint) اشاره *ishārā*.
 CUFF, *n.* (blow) لطمت *latmat*,
 طپانچہ *tapāncha*.
 CUFF, *vt.* طپانچہ زدن *tapāncha-z*,
 مشت زدن *musht-z*.
 CUIRASS, *n.* جوشن *joshan*, جبہ *juba*.
 CUIRASSIER, *n.* جبہ پوش *juba posh*,
 جوشن پوش *joshan posh*.
 CULINARY, *n.* مطبخ *matbakh*,
 مطبخی *matbakhīy*.
 CULL, *vt.* انتخاب کردن *intikhāb-k*,
 چیدن *chīdan*, گزیدن *guzīdan*.
 CULLY, *n.* مرد خن *farībānda*,
 مردی *mardī ghabn*.
 CULLY, *vt.* خدر کردن *farīfian*,
 خدر *ghadr-k*.

CULPABILITY, *n.* گناہگاری *gunāh*
gārī, خطا گری *khatā gārī*.
 CULPABLE, *a.* مجرم *mujrīm*, ملزم
mulzam.
 CULPABLY, *ad.* مذممانہ *zamīmāna*.
 CULPRIT, *n.* گناہگار *gunāhgār*, عاصی *āsī*.
 CULTIVATE, *vt.* (the earth) زراعت
zarāat-k, کشتکاری کردن *kisht-*
kārī-k, فلاحت کردن *falāhat-k*.—
 (fertilize) آباد کردن *ābād-k*.—(to
 meliorate anything) خوبتر کردن *khūb-*
tar-k, برتری کردن *bahṭar-k*,
 ترقی *tarakkī-k*.
 CULTIVATED, *a.* مزروع *mazrūʿ* زراعت
zarāat kardū-shuda, معمور
maāmūr, آباد *ābād*. A cultivated
 country, ملک آباد *mulki ābād*,
 آبادانی *ābādānī*.
 CULTIVATION, *n.* کشتکاری *kishṭkārī*,
 زراعت *zarāat*, فلاحت *falāhat*, معموری
māmūrī, آبادانی *ābādānī*.—(improve-
 ment in general) ترقی *tarakkī*, از دیاد
az liyād.
 CULTIVATOR, *n.* حارث *hārīs*, دهقان
dahkān, آباد کننده *ābād kunānda*.
 CULTURE, *n.* تربیت *tarbīyat*.—vide
 CULTIVATION.
 CUMBER, *vt.* vide ENCUMBER.
 CUMBERSOME, } *a.* رنج آور *ranj āwar*.
 CUMBROUS, } vide BURDEN-
 SOME.
 CUMIN, *n.* زیرہ *zīra*, کمون *kammūn*.
 CUMULATE, *vt.* vide ACCUMULATE.
 CUNEAL, } *a.* فانہ صورت *fāna sūrat*.
 CUNEIFORM }
 CUNNING, *a.* حیله باز *hīla-*
bāz, دغا باز *daghā bāz*, فریب دہندہ
farībānda, خدار *ghaddār*.—(intelligent)
 ہوشیار *hūshyār*, ہنرمند *hunarmand*,
 دانہ *dānā*, صاحب فراست *sāhibi firā-*
sat.—(artifice) روباہ بازی *rubāh bāzī*,
 فن *ghadr*, حیله بازی *hīla bāzī*.

- funn.*—(art) هنر *hunar*, معرفت *madrifat*.
- CUNNINGLY, *ad.* از روی فریب *az rūi farīb*, مخدرا *ghadrān*.
- CUP, *n.* قدح *payāla*, ساغر *sāghir*, کاسه *kāsa*, پیمانه *paymāna*. A silver cup, جام مسیم *jāmī sim*. A horn cup, یالغ *yāligh*. A wooden cup, زجاجت *kīhf*. A glass cup, زجاجت *zujājat*. A crystal cup, ساغر بلور *sāghir billawr*. A porcelain or earthen cup, کاسه سفالین *kāsaī sifālīn*. A cup turned down, سرنگون *sarnagūn*. A new cup, کاسه انف *ka'si unuf*. A cup-maker, کاسه بند *jām gar*, کاسه بند *kāsa band*.
- CUP, *vt.* (to bleed with a cupping-glass) حجامت کردن *hajāmat-k.*
- CUP-BEARER, *n.* شرابدار *sākī*, ساقی *sakkā*.
- CUPBOARD, *n.* انبار خانه *ambār khāna*, آکشته *ākishta*.
- CUPIDITY, *n.* رغبت *shahvat*, شهوت *raghat*.
- CUPOLA, *n.* گنبد *gumbad*, کتر *kitr*.
- CUPPING, *n.* محتجم *hājim*, حاجم *muhtajim*.
- CUPPING-GLASS, *n.* محتجمت *mih-jamat*.
- CUR, *n.* کلب *sag*, سگ *kalb*.
- CURABLE, *a.* ممکن *mumkinī*, معالجه *muālaja*, قابل شفا *kābili shifā*, علاج *ilāj pazir*.
- CURATE, *n.* امام *imām*.
- CURATOR, *n.* کارگذار *wakīl*, وکیل *lār-guzār*, اتالیق *atālik*.
- CURB, *n.* (of a bridle) حکمت *haka-mat*.—(check) مزاحمت *muzāhimat*, زابط *zabt*, منع *manū*, تنذیم *tambih*.
- CURB, *vt.* (a horse) انجام کردن *iljām-k.*, تلجیم *taljīm-s.*—(restrain)
- ضبط *muzāhimat-k.*, مزاحمت کردن *zabt-k.*, ربط نمودن *zabt-u rābt-n.*
- CURD, *n.* شیر *māyai-shīr*, حالوم *hālūm*, دوغ *dogh*.
- CURDLE, *vi.* شیر را منجمد کردن *shīr rā munjamid-k.*, فسردن *fusurdan*.
- CURDY, *a.* منجمد *munjamid*, فسرده *fusurda*.
- CURE, *n.* شفا *chāra*, چاره *ilāj*, علاج *shifā*, معالجه *muālaja*.
- CURE, *vt.* تیهار کردن *shifā-k.*, شفا کردن *tīmār-k.*, چاره دادن *chāra-d.*, علاج *ilāj-n.*
- CURIOSITY, *n.* (accuracy) درستي *durustī*, صحت *saht*.—(inquisitiveness) تبحس *tajassus*, تفحص *tafahus*, طلب *talab*, تلاش *talāsh*.—(novelty) نادره *nādīra*, توفه *tuhfa*.
- CURIOUS, *a.* (inquisitive) رازجو *rāzju*, متبحس *mutajassis*, طالب *tālib*.—(elegant) خوشنما *khush numā*, نازک *nāzuk*, ظریف *zarīf*.—(rare) نادر *nādir*, عجیب *ājīb*.
- CURIOUSLY, *ad.* با استقصا *bā istiksā*, متعجبانه *mutaājibāna*.
- CURL, *vt.* زیچ دادن *zulf-n.*, زلف نمودن *pech-d.*, تاب دادن *tāb-d.*
- CURL, *n.* جمع *gaysū*, گیسو *zulf*, زلف *juād*.
- CURRENT, *n.* مویز *mawīz*.
- CURRENCY, *n.* (of money) روانی *rawānī*, رواج *rawāj*.
- CURRENT, *a.* رایج *jārī*, جاری *rāyāj*, درهم رایج *rawān*. Current coin, نقد جاری *nakdi jārī*. The current price, نرخ *nirakh*. The current year, امسال *imsāl*.—(common) مشهور *mash hūr*, عمومی *āmūmī*.

To be current, رایج شدن *rāyij-sh.*,
 از دست بدست رفتن *az dast badast-r.*
 CURRENT, *n.* روان آب *ābi rawān*,
 سبیل *sayl*, چشمه *chashma*.
 CURRENTLY, *ad.* با روانگی دایم *bā*
rawāngi i dāyam, بی مخالفت *bī*
mulkhālifat.— (generally) عمومًا
dmūman, علی العموم *dlal ūmūm*.
 CURRICULUM, *n.* دور تعلیم *dauri*
taālīm.
 CURRIER, *n.* چرم ساز *dabbāg*, دباغ
chirm sāz. The currier's art, دباغیت
dabbāghat, چرم سازی *chirm sāzi*.
 CURRISH, *a.* vide BRUTAL.
 CURRY, *vt.* (leather) دباغ کردن *dabgh-*
k., دباغیت دادن *dibāghat-d.* To curry
 a horse, اسب تیمار کردن *asp tīmār-k.*
 To curry favour, نوازش یافتن *nawā-*
zish-y.
 CURRY-COMB, *n.* خرخره *kharkhara*,
 اسب شانه *shānai asp*.
 CURSE, *n.* لعنت *laānat*,
 نفرین *nafrīn*, بد دعا *bad duā*.—(severe
 affliction) رنج *ranj*, عذاب *āzāb*.
 CURSE, *vt.* بد دعا *laānat-k.*, نفرین
 دادن *nafrīn-d.*, بد دعا دادن *bad duā-d.*
d.—(afflict) رنجیدن *ranjīdan*.
 CURSED, *a.* ملعون *malūn*, مکروه *makrūh*.
 CURSORILY, *ad.* با شتاب *shītāb*,
 عجله *ijālatān*, "سرعتا" *surātān*,
 بی پروایی *ba wajai bī parwāi*, غفلتانه
ghaflatāna.—(carelessly)
 CURSORY, *a.* شتابان *shītābān*,
 غافل *ghāfil*, (careless) *bā surāt*.—
 غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*. A cursory view,
 نظر اجمالی *nazarī ijmālī*.
 CURTAIL, *vt.* مختصر کردن *mukhtasar-*
k., کوتاه کردن *kūtāh-k.*, دم بریدن *dum-b.*
 CURTAIN, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*.

A curtain before the door of a house,
 سراپرده *sarā parda*. Behind the
 curtain, زیر پرده *zeri parda*, در پس
 پرده *dar pasi parda*. Sitting behind
 the curtain, پرده نشین *parda nishīn*.
 To draw the curtain, حجاب کردن
hajāb-k.—(to inclose as with curtains)
 با حواجب احاطه کردن *bā hāwājib*
ahāta-k. Bed-curtains, پرده تنگ
pardai tang.

CURVATED, *a.* مایل *māyil*, کج *kaj*.
 CURVATURE, *n.* عوج *dwaj*, پیچ *pech*.
 CURVE, *a.* خم *kham*, کج *kaj*. A curve
 line, خط منحنی *khatī munhanī*.
 CURVE, *vt.* کج کردن *māyil-k.*,
 پیچیدن *pechīdan*.
 CURVET, *n.* جست *jast*, طفرات *tafrat*,
 وکری *wakara'*.
 CURVET, *vi.* وکری کردن *jastan*,
 وکری *wakara'-k.*
 CUSHION, *n.* تکیه *takya*, بالش *bālīsh*,
 مسند *masnad*, مٹکا *mut-*
takā. A leather cushion, مسورت
miswarat. The stuffing of cushions
 چغبوت *chaghbūt*.
 CUSTODY, *n.* حفاظت *hifāzat*,
 نگهداری *nigahbānī*, حواله
hawāla, (confinement) قید *kayd*, بند
band, حبس *habs*. To be in custody,
 در زندان شدن *dar زندān-sh.*
 CUSTOM, *n.* رسم *rasm*, دستور *dastūr*,
 عادت *kāyada*, قانون *kānūn*, قاعده
ādat, خوی *khui*. Ancient custom,
 رسم قدیم *rasmī kadīm*. A collector
 of the customs, تحصیلدار *tahsildār*,
 باجدار *bājdār*.
 CUSTOMABLE, *a.* vide CUSTOMARY.
 CUSTOMARILY, *ad.* موافق عادت

muwāfiki ādat, اکثر اوقات *aksar aukāt*.

CUSTOMARY, *a.* موافق دستور *muwāfiki dastūr*, رسمی *rasamī*.

CUSTOM-DUTIES, *n.* خراج *khirāj*, محصول *mahsūl*.

CUSTOMER, *n.* مشتری *mushtarīy*, خریدار *kharīdār*.

CUSTOM-HOUSE, *n.* جزیت خانه *jizyat khāna*, سایر *sāir*.

CUT, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, بریدن *burīdan*, قطع کردن *katī-k.* — (reap)

مغلوب *darv-k.* — (overcome) درو کردن

maghlūb-k. To cut in pieces, کردن

pāra pāra-k. To cut

off (separate) جدا کردن *judā-k.* —

(extirpate) بر کندن *bar kundan.* —

قتل ساختن *kushtan*, کشتن (kill)

katl-s. — (intercept) کردن

munkatī-k. — (put an end to)

انجامیدن *anjāmīdan.* — (withold)

سد کردن *bāz-d.* — (preclude) باز داشتن

sadd-k. — (abbreviate) کردن

kutāh-k. To cut off the head, سر بریدن

sar-b. — To cut off an heir, وارث را از

میراث محروم کردن *wāris rā az mīrās*

mahrūm-k. To cut out (form) صورت

شکل نمودن *shīkl-n.* —

(adapt) پدید آوردن *paydā-k.* — (contrive)

لایق کردن *munāsib-n.* مناسب نمودن

lāyak-k. — (debar) محروم کردن

radd-k. — (excel) رت کردن

fāzil-b. To cut short

(interrupt) قصر نمودن *kasr-n.* To

cut up (as a butcher) ذبح کردن

zabh-k. — (overcome in argument)

دلیل معقول آوردن *dalīli maākul-ā.*

To cut across, قط کردن *katt-k.* To

cut (engrave), نقش کندن *kandan*, نقش

سخت *naksh-s.* — (circumcise) ساختن

ساده کردن *sunnat-k.* — (castrate) کردن

sāda-k. — To cut in two, دو نیم کردن

du nīm-k.

CUT, *p.p.* or *a.* بریده *burīda*, منقطع *munkatā*, تراشیده *tarāshīda.* — (half-drunk)

nīm mast, مست نیم *mukham-*

mar. — (wounded) زخم خورده *zakhm*

khurda, مجروح *majrūh.* — (smoothed

by a joiner's plane) رندیده *randīda.*

CUT, *n.* (piece, part) قطع *katī*, قطعت

katāt, پاره *pāra.* — (canal) آبگذر *ābgu-*

zar. — (fashion) صورت *sūrat*, تصویر

taswīr. — (wound) زخم *zakhm*, جراحت

jarāhat. A short cut or passage,

راه اقرب *rāhi akrah.*

CUTANEOUS, *a.* قشرت منسوب *kish-*

rat mansūb.

CUTICLE, *n.* پوست بیرون *pūsti bīrūn*,

قشرت *kishrat.*

CUTLASS, *n.* شمشیر *shamshīr*, سیف

saif.

CUTLER, *n.* سکان *sakān*, سکنین

sikkīn gar, سکاگ *sakkāk.*

CUTLERY, *n.* سکاکی *sakkākī.*

CUTTER, *n.* قاطع *kātī*, برنده *buranda.*

— (a vessel) دقای *jahāzi*

yak dakalī.

CUT-THROAT, *n.* رهن *rahzan*, قاطع

الطریق *kātīu'ttarīk.*

CUTTING, *n.* قلم *kalam*, شاخ *shākh.*

CYCLE, *n.* (a period of time) دور *daur*

(ادوار *pl.* *dauri zamān.* دور زمان)

The cycle of the sun, دور شمس *dauri*

shamsh. The cycle of the moon,

دور قمر *dauri kamr.*

CYCLONE, *n.* طوفان *tūfān.*

CYCLOPEDIA, *n.* فرهنگ هنر و فن *farhangi hunar u fann.*

CYGNET, *n.* (a swan) چوچ *chūcha.*

CYLINDER, *n.* استوانه *ustuwāna*.—
(rolling-stone) زمنج *zamnaj*.

CYLINDRICAL, *a.* استوانه منسوب *ustuwāna mansūb*.

CYMBAL, *n.* زنگه *zangala*.

CYNICAL, *a.* درشت *tursh rū*, ترش رو *durusht khū*.

CYPHER, *n.* هندسه *hindisa*, صفر *sifr*.

CYPRESS, *n.* سرو آزاد *sarv*, سرو *sarvi āzād*. Straight as a cypress, سرو ساهی *sarvi sahī*. The tall cypress, سرو بلند *sarvi bulnd*.

CZAR, *n.* پادشاه روس *pādshāi rūš*, قیصر *kaisar*.

D

DAB, *n.* تپانچه *tapāncha* (slap).

DAB, *vt.* زدن *zadan*, ضرب دادن *zarb-d*.
زخم را از اسفنج محو زدن *zakhm rā az asfanj mahw-z*. To dab with mud, با گل آلودن *bā gil-ā*.

DABBLE, *vt.* (to play in water) در *dar āb bāzī-k*—(smear) آلودن *ālūdan*.

DABBLER, *n.* آب باز *āb bāz*—(superficial meddler), هرزه گو *hirza gu*.

DAFFODIL, *n.* بروق *khunsa'* خنثی *barwak*.

DAFT, *a.* احمق *ahmak*, مجنون *majnūn*.

DAGGER, *n.* خنجر *khanjar*, دشنه *dashna*, دهره *dahra*.

DAHLIA, *n.* گل کوکب *guli kawkab* (flower).

DAILY, *a.* روزانه *rozīna*, هر روز *har roza*, روز بروز *roz baroz*, روز *roz*, هر روز *har roz*, روزی *yawmīy*. Increasing daily, روز افزون *roz afzūn*. Daily pay, روزی *yūmī*, روزانه *rozīna*.

DAINTILY, *ad.* با نراکت *bā nazākat*.

DAINTINESS, *n.* نراکت *nazākat*, لطافت *latāfat*, نفاست *nafāsat*.

DAINTY, *a.* نازک *nāzuk*, لطیف *latīf*, مستغنی *nafīs*—(fastidious) خائف *khānif*, mustaghni.

DAINTY, *n.* نفایس *nafāis*, تحفه *tuhfa*.

DAIS, *n.* شاهنشین *shāh-nashīn*.

DAISY, *n.* هزاردانه *hazār dāna*.

DALE, *n.* وادی *wādī*, دره *darra*.

DALLIANCE, *n.* (interchange of caresses) بوسه بازی *ishk bāzī*, عشق بازی *ishk bāzī*, بوسه *bosa bāzī*, کرشمه *kirishma*—(procrastination) دیری *derī*, تاخیر *tākhīr*, توقف *tawakkuf*.

DALLY, *vi.* نوازش کردن *nawā-zish-k*, عشق بازی کردن *ishk bāzī-k*, تملق کردن *tamalluk-k*—(delay) تاخیر کردن *tākhīr-k*, دیری *derī-k*—(trifle) بیپوده شدن *bihūda-sh*.

DAM, *n.* مادر *mādar*, ام *imm* (mother).
آب بزدی *bandrūgh* بندروغ (a mole) *āb bandī*.

DAM, *vt.* بندروغ ساختن *sadd-k*, سد کردن *sadd-k*, مسدود ساختن *masdūd-s*, *bandrūgh-s*.

DAMAGE, *n.* آسیب *āsīb*, زیان *ziyān*, خسارت *khasārat*—
نقصان *nūksān*, گناهگاری *gunāhgārī*, تاوان (retribution) *tāwān*.

DAMAGE, *vt.* زیان کردن *ziyān-k*, خسارت کردن *khasārat-k*—(receive damage) زیان *zarar-k*, ضرر کشیدن *ziyān-y*, یافتن *ziyān-y*.

DAMAGEABLE, *a.* قابل زیان *kābili ziyān*, ممکن *mumkīni* ضرر *zarar*.

DAMASCUS, *n.* شام *damashk*, دمشق *shām*.

DAMASK, *n.* دبیقی (silk) *dabīkī*, کمخاب *kamkhāb*.

DAMASK, *vt.* در نقش و نگار کردن *pur naksh u nigār-k*. The Damask rose, گل سوری *guli sūrī*.

DAME, n. بېگم *begam*, خاتون *khātūn*,
صاحب *sāhiba*.

DAMN, vt. ملعون *ladnat-k.*, لعنت کردن *malūn-k.*

DAMNABLE, a. جهنمي *ladnati*, لعنتي *jahānnami*.

DAMNATION, n. عقوبت *ladnat*, لعنت *akūbatī dūzakh*.

DAMNATORY, a. عقوبت دوزخ نما *akūbatī dūzakh numā*.

DAMNED, a. دوزخي *malūn*, ملعون *dūzakhī*, لعنتي *ladnati*.

DAMNIFY, vt. vide To damage, injure, impair.

DAMP, a. آبدار *tar*, تر *namnāk*, دلنگ *dil tang*.—(dejected)

DAMP, n. تر *tar*, نم *nam*, رطوبت *rutubat*.

DAMP, vt. (m oisten) تر ساختن *tar-s.*,
(become damp) نم کردن *nam-k.*

نمگین شدن *khūsīdan*, خوشیدن *namgīn-sh.*—(deject)
تیره کردن *tīra-k.*, دلشکستن *dil-sh.*

DAMPNESS, n. نم *nam*, طراوت *tarāwat*.

DAMSEL, n. کنیزک *kanīz*, کنیز *kanīzak*.

DAMSON, n. آلو بخارا *ālū bukhārā*.

DANCE, n. رقص *raks*, زفن *zafn*, سماع *samā*.

DANCE, vi. رقصیدن *raksīdan*, رقص کردن *raks-k.*,
جهیدن *jahīdan*.

DANCER, n. پاکوب *rakkās*, رقص *pā kūb*. A rope-dancer, باز
رسمان *rīs-mān bāz*, جانباز *jān-bāz*.

DANCING-MASTER, n. رقص آموزگار *raks āmūzgār*.

DANCING-SCHOOL, n. رقص خانه *raks khāna*, سماع گاه *samā* *gāh*.

DANDELION, n. رطل الغراب *rijul' gh'urāb*.

DANDLE, vt. زقزاق کردن *zikezāk-k.*,
bacha jūlān-s.—
(fondle) نوازش نمودن *nawāzish-n.*

DANDLER, n. نوازش گر *nawāzish gar*.

DANDRUFF, n. ابریت *abriyat*.

DANGER, n. خطر *khatar*, خوف *hhauf*,
مخوفات *hhauf*, بیم *bīm*. Dangers, مخوفات
makhūfāt, بیمها *bīmhā*. The danger
of life, جان *bīmi jān*. To expose
one's self to danger, خود را در خطر
khudrā dar khatar-a. To be
in danger, در معرض خطر افتادن
dar madrizi khatar-u., مضطر بودن
mukhtir-b.

DANGEROUS, a. خطرناک *khatar nāk*,
پرخطر *hauhnāk*, مهلك *muhlik*,
pur khatar. A dangerous affair,
خطرناک امر *amri khatir*. A dangerous
place, مهلكة *mahlakat* (pl. مهالك). A
dangerous road, راه پر خطر *rāhi pur khatar*.

DANGEROUSLY, ad. بالخطر *bil khatar*,
با بیم *bā bīm*.

DANGLE, vi. (hang loosely) معلق شدن
muāllak-sh., آویختن *āwīkhtan*.

DANGLER, n. زنپاره *zam-pāra*, باز
باز *bāz baza*.

DANK, a. vide DAMP.

DAPPER, a. vide, LIVELY, SMART.

DAPPLE, a. دو رنگی *durangi*, پلنگ
رنگ *palang rang*, ابرش *abrash*.

DAPPLE vt. گوناگون کردن *gunā gūn-k.*,
ابلق ساختن *ablak-s*.

DARE, vi. دلیری *himmat-d.*, همت داشتن
dilerī-n., زهره داشتن *zahra-d.*,
جسارت نمودن *bī bāk-sh.*, بی باک شدن
مبارزت خواندن (defy) *jasārat-n.*—
vt. mubārazat-kh.

DARING, a. دلیر *bī bāk*, بی باک
diler, دلور *bahādur*. n. دلور *dilāwarī*.

DARINGLY, ad. مردانه *mardāna*,
دلیرانه *dilerāna*, گستاخانه *gustākhāna*.

DARK, a. تاریک (destitute of light)
tārik, تیره *tīra*, سیاه *siyāh*, مظلم

muslim.—(blind) کور *kūr*, نادیدنا *nābīnā*.—(ignorant) جاهل *jāhīl*, نادان *nādān*.—(not cheerful) تیره *tīra*. A dark night, شب تاریک *shabi tārik*, شب د بجزور *shabi dījūr*. Dark coloured, تیره گون *tīra gūn*. Having a dark mind, صاحب تیره *sāhibi tīra zamīr*. A dark corner, گوشه تاریک *gūshai tārik*. Growing dark, غمگین *ghashshāshan*. To be in the dark, تاریکی شدن *dar tārikī-sh*.—(to be ignorant of any thing) بی خبر شدن *bī khabr-sh*. To keep in the dark, در پنهانی ساختن *dar pinhānī-s*.

DARKEN, *vt.* (make dark) ظلم کردن *zulm-k*, تاریکی نمودن *tārikī-n*, با ظلمت پوشیدن *bā zulmat-p*.—(grow dark) ظلمت انداختن *zulmat-a*, تاریک گشتن *tārik-g*.—(perplex) مشوش شدن *mutaraddid-sh*, بلباید کردن *mushawwash-sh*.—(sully) آلودن *palid-k*, *ālūdan*.

DARKLING, *a.* در تاریکی *dar tārikī*.

DARKNESS, *n.* ظلمت *tārikī*, طفل *samar*, د جو *dajw*, *zulmat*, تافت *taft*.

DARLING, *a.* معشوق *mahbūb*, دلپسند *dilāwez*, دلکش *dil kash*, *maāshūk*.

DARLING, *n.* محبوب *mahbūb*, (fem. معشوقه *maāshūk*), د لبر *dilārām*, د لدار *dil dār*, نیکار *nigār*, *jānān*.

DARN, *vt.* رفو کردن *rafu-k*.

DARNEL, *n.* جالیف *talikh-dāna*, جالیف *jalif*.

DARNER, *n.* رفوگر *rafūgar*.

DART, *n.* نیزه *neza*, پیکان *paykān*.

DART, *vt.* در تاب کردن *tīr-a*, در تاب کردن *partāb-k*.

DARTER, *n.* رامی *tīr andāz*, رامی *rāmī*.

DASH, *vi. vt.* (together) بهم زدن *baham-z*, تصادم نمودن *tasādum-n*, عاصمت *musādamat-k*.—(rush through the water) مخر کردن *makhr-k*.—(abash) شرمسار کردن *khajil-s*, شرمسار کردن *sharmsār-k*.—(erase by a stroke) نوشته منسوخ ساختن *nawishta mansūkh-s*, خط بطلان نمودن *khat butlān-n*.—(form with haste) بزودی کردن *ba zudī-k*. To dash (as the waves), موج زدن *mawj-z*, تلاطم امواج زدن *talātīmī amwāj-z*. To dash one's hopes, ناامید کردن *nā umīd-k*.

DASH, *n.* (collision) بهم زدگی *bahamza-dagī*, تصادم *musādamat*, کوب *sadmat*.—(a blow) ضرب *zarb*, جولان *jūsh*.—(agitation) آمیزش *āmīzish*.—(infusion) خط *khatt*. A straight dash, خط مستقیم *khatti mustakīm*. A curved or circular dash, خط *khatti mustadīr*. The dashing of the waves, تلاطم امواج *talātāmī amwāj*.

DASHED, *a.* بهم زده *baham zada*.

DASTARD, *n.* vide COWARD.

DASTARDLY, *a.* Cowardly, mean.

DATE, *n.* (account of time) تاریخ *tārīkh*, ارخت *arz*, (epoch) —(تواریخ *pl.* *urkhat*.—(duration) استمرار *istimrār*, سرانجام *ākibat*, عاقبت *akibat*.—(end) *bakā*.—(the fruit of the date-palm) خرما *khurmā*, تمار *tamar* (*pl.* *fi't*). On this date, في التاريخ *fi't*.

tārīkh. Out of date, *معتل mu'attal*, *کهنه kuhna*.

DATE, *vt.* تاریخ نوشتن *tārīkh-n.*, مورخ *muwarrah-k.*

DATED, *a.* مورخ *muwarrah-k.*

DATIVE *n.* (case) حالت مفعول *hālātī mafūlī*, مفعول فیه *mafūlī fihu*.

DAUB, *vt.* (besmear) آلودن *ālūdan*.—

bī بی هنر نگریدن (paint coarsely) *hunar-n.*—(flatter grossly) چاپلوسی *chāplūsī-k.* To daub with gold, زر اندودن *zar-a.*, طلا کردن *mutalla'-k.*

DAUGHTER, *n.* دختر *dukhtar*, بنت

bint (pl. بنات), *dukht* دختر, *nāfijat*. A daughter-in-law, دختر زن *dukhtar zan*, فرزند *zani farzand*, دیوک *devak*. A nobleman's daughter, دختر پاک اختر *dukhtari pāk akhtar*.

The word بنت is frequently employed with other substantives in forming the rhetorical figure metonymy. The daughter of the earth (clay) *bintu'l ārz*. The daughter of the sea (mermaid) *bintu'l bahr*.

The daughter of the mountain (echo) *bintu'l jabal*. The daughter of the lip (speech), الشفة *bintu'sh shafat*. The daughter of the grape (wine) *bintu'l inab*.

دختر رز *dukhtari raz*. The daughter of the eye (tears) *bintu'l āyn*.

The daughter of reflection (prudence; advice; poetry), *bintu'l fikr*. The daughter of death (fever) *binti ajal*.

A step daughter, دختر اندر *dukhtar andar*, ربیبیت *rabibat*.

DAUNT, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*, بیم دادن *bīm-d.*, هراس کردن *hirās-k.*

DAUNTLESS, *a.* بی پروا *bī-lāk*, بی باک *bī parvā*.

DAWN, *n.* (the break of day) فجر *fajr*, صبح *subh*, صباح *sabāh*, بامداد *bāmdād*, پگاه *pagā*, سحر *sahar*.—(the beginning of any thing) آغاز *āghāz*, ابتدا *ibtidā*.

At dawn, علی الصباح *āla's sabāh*, پگاه *pagā*. The time of dawn, هنگام سحر *hangāmi sahar*. To travel about dawn, مبکر سفر کردن *mubkiri safar-k.*

DAWN, *vi.* ظهور کردن *sabk-n.*, روشن گشتن *zahūr-k.*, طلوع کردن *tulū-k.*, روشن گشتن *raushan-g.*

DAY, *n.* روز *roz*, یوم *yūm* (pl. ایام), شب و روز *shab u roz*, نهار *nahār*. Night and day *layl u nihār*. By night and day, شب و روز *ba shabu roz*, "و نهار" *laylan wa nahāran*. The space of a day and night, شب و روز *shābārozī*. From day to day, روز بروز *roz ba roz*, "یوماً فی یوماً" *yawman fa yawman*. One day; on a certain day, روزی *rozi*, "یوماً" *yawman*. A fast day, روز *roza*. A day of judgment, روز *rozi rastakhiz*, رستخیز *yawm al kiyām*. Some days, چند روز *chand roz*. Every day, هر روز *har roz*. Each day, یوم *yawma yawma*. A happy day, روز استفتاح *rozi istiftāh*. Good day (to you), روز با عیش *roz bā āysh*, صباح الخیر *sabāh u'l khayr*. A hot day, روز گرم *rozi garm*. A festival day, روز عید *rozi id*. New years' day, روز نو *naw roz*. A day's journey, روز راه *roz rāh*, منزل *manzil*. Several days, روزی چند *rozi chand*. A day of battle, روز میدان *rozi maidān*, روز ننگ و نبرد *rozi nangu nabard*.

DAY-BOOK, *n.* روزنامه *roz-nāma*, روزینه *rozina*.

DAY-BREAK, *n.* صبح صادق *sub hi sādik*, روز فراع *sapeda-dam*, روزی فراع *rozi farākh*.

DAYDREAM, *n.* خیال *khāb*, خیال *khayāl*.

DAY-LABOUR, *n.* مزدوری *mazdūrī*, کار و کسب *kār u kasb*.

DAY-LIGHT, *n.* وشنائی روز *roshnāi-roz*, روز روشن *rozi roshan*.

DAY-TIME, *n.* نهار *wakti roz*, وقت روز *nahār*.

DAZE, DAZZLE, *vt.* چهر کردن *jahr-k.*, قمر ساختن *kamar-s.*

DEACON, *n.* شماس *shammās* (*pl.* شماسه *shammāsah*).

DEAD, *a.* (deprived of life) میت *mai-yit*, مرده *murda*, فوت شده *faut-shuda*.— (inanimate) بی جان *bī jān*, ناروان *nā rawān*.— (motionless) بی حرکت *bī harakkat*.— (languid) کاهل *kāhil*, مست *sust*.— (gloomy) تیره *tīra*.— (useless) بی فایده *bī fāyda*, نافرجام *nāfarjām*.— (withered as a vegetable) پژمرده *pazhmurda*, نامعمور *afsurda*.— (uninhabited) نامسکون *nā maskūn*. A dead market, کساد *kasād*, ضروح *zurūh*. Pretending to be dead, متماوت *mutamāwit*. The dead, مردگان *murdagān*, اموات *amwāt*. Half-dead, نیم جان *nīm jān*. In the dead of winter, درمیان زمستان *darmiyāni zamistān*. In the dead of night, فی نصف الليل *fi nisfu'l layl*.

DEAD DRUNK, *a.* بدهست *bad mast*, سرشار *sarshār*.

DEADEN, *vt.* کم زور کردن *ham zor-k.*

DEADLY, *a.* مهلك *halākul*, قاتل *muhlil*, قاتل *kātil*. Deadly weapons, آلات قتال *ālāti kitāl*. Deadly poison, زهر قاتل *zahrī kātil*—(hostile) پور اعداوت *pur ādāwat*.

DEADLY, *ad.* مرده آسا *murda āsā*, باسینم پر کینم *kātilan*, باعداوت *bā ādāwat*.

DEADNESS, *n.* (want of ardour) عدم غیرت *ādami hamiyat*, زبونی *ghayrī ghayrat*.— (weakness) برودت *zabūnī*, عجز *ījz*.— (frigidity) بارودت *barūdat*.

DEAD-WATER, *n.* ماء جامد *māi jāmid*, آب استاده *ābi istāda*.

DEAF, *a.* کر *kar*, صم *summ*, اصم *asamm*. To be or become deaf, کر گشتن *kar-g*. Deaf and dumb persons, صم بکم *summun bukmun*.

DEAFEN, *vt.* اصم کردن *kar-s.*, کر ساختن *asamm-k.*

DEAFLY, *ad.* با کری *asammāna*, با کری *bā karī*.

DEAFNESS, *n.* کران گوشي *karī*, طرش *girān gūshī*, طرش *turash*. A slight deafness, طرشة *turshat*. Feigned deafness, تطارش *tassāmum*, تطارش *tatārush*.

DEAL, *n.* (fir-tree) گیز *sanawbar*, چندی *gīz*.— (quantity) قدر *hadr*, بسیار *chandī*. A great deal, کثیر *bisyyār*, کثیر *kasīr*.

DEAL, *vt. vi.* (distribute) حصم کردن *hissak.*, توزیع کردن *taksīm-k.*, نثار کردن *nisār-k.*— (scatter) افشاندن *afshāndan*, پاشیدن *pāshīdan*.— (traffic) تجارت کردن *tijārat-k.*

کار و کسب نمودن *bāzār-k.*, بازار کردن
kār u kasb-n. To deal by or with
 (to treat well), رعایت کردن *raāyat-k.*,
mudārāt-n.,—(to treat
 ill) ستم ساختن *sitam-s.*—To treat
 or contend with, ستمیزه کردن *sitīza-*
k., مناقشه نمودن *munākasha-n.* To deal
 in (practice), معامله کردن *āml-k.*,
muāmala-k. To deal at cards,
kumārīkāghazī هماره دادن
hissa-d. To deal between (act as
 mediator) سفیر شدن *safīr-sh.*

DEALER, *n.* (trader) سوداگر *saudāgar*,
 بازرگان *bāzurgān*, تاجر *tājir*.—(shop-
 keeper) دار دکان *dukān dār*, خرده
khurda farūsh.—(one that has
 to do with anything) کارگذار *kārguzār*,
 قاسم *āmil*. A dealer at cards, قاسم
kāsim, در قمار بازی حصه کننده *dar*
kumār bāzī hissa kunanda. A plain
 dealer, ربا *mardumi bī rayā*.
 A double dealer, رباکار *rayākār*,
 ماککار *makkār*.

DEALING, *n.* (trade) سوداگری *saudāgarī*,
 خرید و فروخت *kharīd u farūkh*.—
 (business) کاربار *kār bār*, معامله *muā-*
mala. Plain dealing, حقیقت *hakikat*,
 صداقت *sadākat*. Double dealing, ربا
rayā, خد *ghadr*.

DEAR, *a.* 1. (precious) گران *girān*,
 عزیز *girān bahā*, نادر *nādir*,
āzīz, 2. (beloved) قیمت دار *kīmatdār*,
 محبوب *mahbūb*, معشوق *maāshūk*,
 جانی *jānī*. My dear, جانم *jānam*.
 Oh my dear son, پدر جان *ai jāni*
pidar. 3. (scarce) کم یاب *kamyāb*,
 ناکثیر *nā kasīr*, گران بها *girān bahā*.

DEARLY, *ad.* با گران بها *ba girān bahā*.
 —(fondly) عاشقانه *bā īshk*,
āshikāna.

DEARNESS, *n.* (scarcity) جذب *jidabb*,
 عزیزی *girānī*, گرانی *girānī*,
 جلیفت *julīfat*,
azīzī.

DEARTH, *n.* قحط *kaht*, تنگی *tangī*. A
 year of dearth, هلاکت *halakat*.

DEATH, *n.* مرگ *marg*, اجل *ajal*,
 رحلت *maut*, وفات *wafāt*,
rahlat, قضا *kazā*. Universal death,
 جالف *halakat halka*,
 مرگ *jālīf*. Sudden death, مفاجات
margi mufājat, موت انفوات *mautu'l*
fawāt, قضای ناگهانی *kazāi nāgihānī*.
 A violent death, موت ماییت *mauti*
māit. Natural death, اجل طبعی
ajalī tabaī. At the point of death,
ajal girifta. The agonies
 of death, نزع جان *nazī rūh*,
 نزع جان *nazī jān*. Predestined death,
 اجل موعود *ajali mawūd*. To cause death,
 قتل کردن *tāmwīt-s.*,
 حکم *katl-k.* To condemn to death,
 قتل فرمودن *hukmi katl-f.* After death,
 پس مرگ *ba'du'l maut*,
 پس مرگ *pasi marg*.

DEATH-BED, *n.* بستر مرگ *bistari*
marg.

DEATHLESS, *a.* بی زوال *bī zawāl*.

DEATH'S-DOOR, *n.* نشوع *nushūd*.

DEATH-STROKE, *n.* صدمه مرگ *sadmai*
marg.

DEATH-WARRANT, فرمان قتل *far-*
māni katl, پیام مرگ *payāmi marg*.

DEBAR, *vt.* محروم کردن *mahrūm-k.*,
 رد ساختن *sadd-k.*,
 تردد نمودن *taraddud-n.*

DEBARRED, *a.* مسدود *masdūd*,
 محروم *mahrūm*.

DEBASE, *vt.* حقیر کردن *farū-k.*,
 فرو کردن

hakīr-k., نایل *sar farū-z.*, سر فرو زدن *zalīl-s.* ساختن
 DEBASED, a. مذموم *mazmūm*, محقر *muhakkar*.
 DEBATE, vt. (dispute) بحث کردن *bahs-k.*, نزاع کردن *kazīya-k.*, قضیه کردن *nizāā-k.*—(deliberate) مشورت کردن *mashwarut-k.*, رای زدن *rāya-z.*
 DEBATE, n. مباحثه *munāzara*, مذاکره *mubāhasa*, منازعت *kasīya*, منازعت *munāziyāt*, بحث *bahs*.
 DEBAUCH, vt. (corrupt) خراب کردن *kharāb-k.*, تباهی کردن *tabāhī-k.*—(to live intemperately) شهوت پرست *shahwat parast-sh.*, ارفاش نمودن *irfāsh-n.*—(a woman) بدمرام رفتن *ba harām-r.*, آلوده کردن *ālūda-k.*
 DEBAUCH, n. شهوت *hawas*, هوس *shuhwat*, ارفاش *irfāsh*.
 DEBAUCHED, a. (dissipated) هوا و هوس *hawā u hawas bāz*, بی سرو سامان *bī sar u sāmān*.
 DEBAUCHEE, n. نفس شهوت *rind*, رند *nafsi shahwat parast*, فاجر *fājir*, فاسق *fāsik*.
 DEBAUCHERY, n. هوس *rendī*, رندی *hawas bāzī*, فحش و فجور *fisk u fujur*.
 DEBILITATE, vt. کم زور کردن *kam zūr-k.*, ناتوان کردن *nātawān-k.*
 DEBILITATED, a. ناتوان *muzdf*, ضعیف *nā taawān.*, ضعیفی *zayf*.
 DEBILITY, n. ناتوانی *kamzori*, کم زوری *nā taawānī*, ضعیفی *zayfī*.
 DEBIT, n. حساب خرج *hisābi kharch*.
 DEBT, n. دین *wām*, وام *karz*, قرض *dayn*. To get into debt, وام گرفتن *wām-g.*, قرض گرفتن *karz-g.* To pay a debt, ادای *karz alā-k.*, قرض ادا کردن

adāi dayn-n. To delay paying a debt, نسیاق کردن *nasāat-k.*
 To demand a debt, وام خواستن *wām-kh.*, طلب ساختن *dayn talab-s.*
 To give a discharge for debt, تبریت *tabriati wām-d.* Involved in debt, مغرم *mughram*, مفرح *mufrah*, مادیون *madyūn*. A balance of debt, بقیه وام *talāwatī dayn*, بقیه وام *bakiyatī wām*.
 DEBTOR, n. وام دار *karzdār*, وام دار *wāmdār*, مدین *madīn*, داین *dāyīn*. Debtors, مداین *mudāyīn*.
 DECADE, n. ده *dah*, عشر *dshar*.
 DECADENCE, n. زوال *zawāl*.
 DECAGON, n. معشر *muashshar*.
 DECALOGUE, n. ده کلمه *dah kalama*, عشر کلمات *dshra kalimāt*.
 DECAMP, vi. رحلت کوچ کردن *kūch-k.*, رحلت کردن *rahlat-k.*
 DECAMPMENT, n. رحلت کوچ *kūch*, رحلت *rahlat*.
 DECANT, vt. نقل ساختن *nahl-s.*, تصفیق کردن *tasfik-k.*
 DECANTER, n. آبدین *ābgīna*, قندت *kantat*.
 DECAPITATE, vt. سر بریدن *sar-b.*
 DECAY, n. زوال *farsūdagi*, فرسودگی *zawāl*, تلف *naks*, نقص *talaf*.—(fall from a prosperous state) بد بختی *az daulat uftādagi*, افتادگی *bad bakhtī*.
 DECAY, vt. کاستن *farsūdan*, فرسودن *ba halk-r.*, بملک رفتن *kāstan*.
 DECEASE, n. موت *mārg*, مرگ *maut*.
 DECEASED, a. مغرور *marhūm*, مرحوم *maghfūr*.
 DECEIT, n. دغا *fareb*, فریب *daghā*, حیله بازی *hīla*, مکر *makr*, باهانه *bahāna*, رای *rāyā*.

DECEITFUL, *a.* دغا باز *daghābāz*, خدیر *ghadīr*, حیله باز *hīla bāz*, غدار *ghaddār*.

DECEITFULLY, *ad.* از روی فریب *az rūi farīb*, با حیله *bā hīla*, از دغا بازی *az daghā bāzi*, با تلبیس *bā talbīs*.

DECEIVABLE, *a.* ممکن، تلبیس *mum-kini talbīs*.

DECEIVE, *vt.* خدرا کردن *farīftan*, فریب دادن *ghadr-k.*, خدین کردن *ghabn-k.* — (mislead) گم راه کردن *gum rāh-k.*, (disappoint) تخطیط کردن *taghlīt-k.* — نا امید کردن *nā umed-k.*

DECEIVER, *n.* خدیله *farībānda*, فریب دهنده *hīla bāz*, مکار *makkār*.

DECEMBER, *n.* قانون الاول *day*, دی *kānunū'l awwal*.

DECENCY, *n.* شایستگی *shāyistagi*, لایاقت *layākat*, موافقت *muwāfakat*.

DECENT, *a.* شایسته *shāyista*, لایق *lāyak*, سزاوار *sazāwār*, مناسب *munāsib*, موافق *muwāfik*.

DECENTLY, *ad.* با ادب *bā adab*, لایقانه *lāyakāna*.

DECEPTIBLE, *a.* ممکن، خدین *mumkini ghabn*.

DECEPTION, *n.* خیال *khayāl*, وهم *wahm*, خدرا *hīla*, خدرا *ghadr*.

DECEPTIVE, *a.* فریب پیوند *farīb paywand*, رنگ آمیز *rang āmīz*.

DECIDE, *vt.* فتوی حکم کردن *hukm-k.*, فیصله دادن *fatwa-d.*, قضا گفتن *kazā-g.*, تادیب کردن *tadbīr-k.*, *faysal-n.* To decide a law-suit, قطع نزاع کردن *katī nizād-k.*, انفصال دعوی کردن *infisālī da'wī-k.*

DECIDED, *a.* فیصله کرده *faysal kardā*, مقدر *mukaddar*.

DECIMAL, *n.* عشیر *ushār*, تادشیر *tadshīr*.

DECIMATE, *vt.* ده یک کردن *dah yak-k.*

DECIMATION, *n.* ده یکی *dah yakī*, عشر *dshr*.

DECIPHER, *vt.* (explain ciphers) رمز آشکاره کردن *ramz āshkāra-k.* — (interpret enigmas) لغز تعبیر نمودن *laghz tadbīr-n.*

DECIPHERER, *n.* تعبیر کننده *tadbīr-k.*, رمز آشکاره کننده *ramz āshkāra kunānda*.

DECISION, *n.* فیصله *faysal*, انفصال *infisāl*, قضا *kazā*, عزیمت *dzimat*.

DECISIVE, *a.* شافی *shāfi*, قاطع *kātī*.

DECISIVELY, *ad.* قاطعانه *kātīāna*, تحقیقا *tahkikan*.

DECK, *vt.* زینت دادن *ārāstan*, آرایش کردن *ārāyish-k.*, زینت دادن *zīnat-d.*

DECK *n.* (of a ship), تخته کشتی *takhtai kishti*, سقیفت *sakīfat*.

DECKED, *a.* آراسته *ārāsta*, پیراسته *payrāsta*, زیبا *zībā*.

DECKER, *n.* خوانسار *table-decker*, *khān sāmān*.

DECLAIM, *vi.* فصیح کلام کردن *fasiḥ kalām-k.*, سخن راندن *sakhun-r.*, تکرار کردن *takrīr-k.*, تکرار کردن *mutakallim-b.*

DECLAIMER, *n.* سخن پرداز *sakhun pardāz*, خوش تقریر *khūsh takrīr*, کلام اهل *ahli kalām*.

DECLAMATION, *n.* سخن گوی *sakhun gu*, علمی کلام *ilmi kalām*, اثبات *isbāt*, اقرار *ikrār*.

DECLAMATORY, *a.* شناس *shānās*, سخن فصیح کلام *fasiḥ kalām*.

DECLARATION, *n.* اشتهار *ishtihār*, بیان *bayān*, تادیب *tadbīr*, شرح *sharḥ*, تاویل *tāwīl*.

DECLARATIVE, *a.* بیان ساز *bayān-sāz*, تعبیر نما *tadbīr numā*.

DECLARE, *vt.* اشتهار کردن *ishtihār-k.*,
 بیان کردن *bayān-k.*, تعبیر ساختن *tad-
 bīr-s.*, تفسیر آشکاره نمودن *āshkāra-n.*,
 اقرار کردن *tāfsīr-n.*—(affirm) نمودن
ikrār-k.

DECLENSION, *n.* گردان *tasrīf*, تصریف
gārdan.

DECLINABLE, *a.* متصرف *mutasarrif.*

DECLINATION, *n.* (descent) *n.* نزول
nazūl, نشیب *nashīb.*—(bending)
 کجی *kajī*, میل *mayl.*—(variation)
 انحراف *ānūd.*

DECLINE, *vt.* (bend) میل کردن *mayl-k.*,
 پرهیز (shun) *nazūl-n.*—(shun) نزول نمودن
 اجتناب کردن *ijtināb-k.*, اسم تصریف کردن (a noun)
ism tasrīf-k.—(decay) زوال پذیرفتن *sawāl-
 p.*, تصغیر شدن *tasghīr-sh.*

DECLIVITY, *n.* شیب *pastī*, پستی
shīb, نشیب *nashīb.* A steep decli-
 vity, نشیبگاه *nashīb gāh.* The decli-
 vity of a mountain, کوه *dāmani
 kūh.* Aclivity and declivity, شیب
shīb u farāz, و فراز *nashīb u farāz.* A slippery declivity,
 زلخ *zalkh*, زحلوقت *zuhlūkat.*

DECLIVIOUS, *a.* مایل *hatūt*, خطوط
māyil.

DECOCT, *vt.* جوشیدن *jūsh-k.*, جوش کردن
jushīdan, پختن *pukhtan.*

DECOCTION, *n.* جوشانده *jushānda.*

DECOLLATION, *n.* صاف کردن سر *sāf
 kardani sar.*

DECOMPOSITION, *n.* انحلال *inhilāl.*

DECOMPOUND, *vt.* باز آمیختن *bāz
 āmikhtan.*

DECORATE, *vt.* زینت دادن *zīnat-d.*,
 پیراستن *payrāstan*, زبیدن *zebīdan*,
 آراستن *ārāstan*, طراز کردن *tirāz-k.*

DECORATED, *a.* آراسته *ārāsta*, پیراسته
payrāsta.

DECORATER, *n.* طرازگر *zebānda*, زبنده
tirāz-gar.

DECORATION, *n.* زین *zīn*, زینت *zīnat*,
 آرایش *ārāyish*, پیرایش *payrāyish.*

DECORTICATE, *vt.* قشر کردن *kishr-k.*,
 خرد کردن *khart-k.*

DECORUM, *n.* مناسبت *munāsabat*,
 لیاقت *layākat*, شکوهمندی *shukoh-
 mandī.*

DECOY, *vt.* جذب کردن *jazb-k.*, چینه
 فریب دادن *chīna-n.*, چینه

DECOY, *n.* چینه *chīna*, دانه *dāna.*

DECREASE, *vi.* (make less) کم کردن
kam-k., کاستن *kāstan*, کم شدن (grow less)
takhfīf-k.—(grow less) کم شدن *kam-
 sh.*, مقصر گشتن *mukassar-g.*

DECREE, *n.* حکم *hukm* (pl. احکام),
 امر *amr* (pl. اوامر), انفصال *infisāl*,
 قضا *farmān*, قضا *kazā.* The decrees
 of God, خدا *farmūdaī khudā*,
 قسمت *kismet.* The divine decrees,
 تقدیرات *takdīrāt*, تقادیر *takādīr.*
 A judicial decree, حکم شرع *hukmī
 sharī*, دستنیز *dastīna.*

DECREE, *vt.* حکم کردن *hukm-k.*, فرمودن
farmūdan, امر نمودن *amr-n.*, قضا
hujjat-k. حجت کردن *kazā-s.* ساختن

DECREED, *a.* مامور *farmūda*, فرموده
māmūr, مقدر *mukaddar.*

DECREMENT, *n.* vide. DECREASE.

DECREPIT, *a.* ضعیف *zaīf*, فرناس *far-
 nās*, عشیبة *āshabat.* A decrepit old
 man, پیر زال *pīri zāl*, فرتوت *fartūt.*
 An old decrepit woman, فرتوته *fartūta*,
 عجوزه *ājūza.*

DECREPITUDE, *n.* فرتوتی *fartūti*,
 پیری *pīri.*

DECRESCENT, *a.* کُسر نما *kusūr numā*.—(in comp.) کاه *kāh*.

DECRETAL, *a.* حکم پیوند *hukm pay-wand*, امر دار *amr dār*.

DECRY, *vt.* غیب *zamm-d.*, دم دادن *āib-n.*, بازگ بر زدن *bāng bar-z.*

DECUPLE, *n.* ده مره *dah-marra*, ده تا *dah tā*, عشر *āshr*.

DEDICATE, *vt.* (consecrate) تقدیس کردن *takdīs-k.*, مخصوص ساختن *makhsūs-s.*

To dedicate temples, تکریمات کردن *tākrisāt-k.*

To dedicate a book, مدح *madh-k.*

موشح کردن *mūwash-k.*

DEDICATED, *a.* مقدس *mukaddas*, مقرر *mukarrar*, موقوف *maukūf*.

DEDICATION, *n.* وقف *takdīs*, توشیح *taushih*.—(of a book) Dedications (of temples), تکریمات *tākrisāt*.

DEDUCE, *vt.* حاصل کردن *bar-ā.*, نتیجه نمودن *hāsil-k.*, نتیجه *natija-n.*

DEDUCEMENT, *n.* حاصل *natija*, نتیجه *hāsil*.

DEDUCT, *vt.* تفریز *wazt-n.*, وضع نمودن *kam-k.*, کم کردن *tafriz-k.*

DEDUCTION, *n.* مثنیات *waztat*, وضعیت *masnāt*, استدلال *istidlāl*.

DEED, *n.* 1. (action) کار *kār*, کردار *kirdār*, عمل *amal*, فعل *faāl*.—2. (exploit) کار *kār*, غزاة *ghazāt*.—

3. (a written contract or agreement) تمسک *sanad*, سند *dastāwiz*, دستاویز *tamassuk*.

Deed of gift, هبه نامه *haba nāma*.

Deed of sale, قبالة *kabāla*.

4. (reality) معنی *hakikat*, حقیقت *maāni*.

A villainous deed, قضیت *kazīyati nā marzīyat*.

Words and deeds, قول و فعل *kaul u fail*.

Illustrious deeds, حمیده *afāli hamīda*.

DEEM, *vt.* قیاس *pindāshtan*, پنداشتن *kayās-n.*, دانستن *dānistan*.

DEEP, *a.* عمیق *dmik*, ژرف *zharf*.—

(gloomy) سیاه *zulamānī*, غامض *ghāmiz*, *siyāh*.—(not obvious) نا آشکاره *nā āshkāra*.—(sagacious) اهل *sāhibi firāsāt*, فراست *ahli basīrat*, تیز فہم *tez fahm*.—

(full of stratagem) حیلہ باز *hīla bāz*.—(mournful) دلتنگ *diltang*, غمخوار *ghamkhār*.

A deep well or pit, چاه *chāhi dmik*, مغاک *maghāk*.

A deep cavern, غیابت *ghayābat*, کعب *kuḍb*.

A deep or base sound, بام *bamm*, نرم *narm*.

A deep or dark colour, سیاه چرہ *siyāh charda*, قہوہ رنگ *kahwa rang*.

A deep wound, زخم عمیق *zakhmi dmik*.

A deep dish, قعران *kaḍrān*. To dig deep, *taghwīt-k.* To sink deep, *taghawwut-s.*

DEEP, *n.* دریای شور *daryāʾ shūr*, بحر محیط *bahri muhīt*.

DEEPEN, *vt.* عمیق کردن *dmik-k.*.—(cloud) ظلمانی کردن *zulmānī-k.*, تاریک ساختن *tārīk-s.*

To deepen a colour, قہوہ رنگی کردن *kahwa rangī-k.*, سیاه چرہ کردن *siyāh charda-k.*

—(to make gloomy or sad), دلتنگ *diltang-s.*, ملول کردن *malūl-k.*

DEEPLY, *ad.* عمیقاً *dmikan*.—(with great study) با اشتغال عظیم *bā ishti-ghāli azīm*.—(sorrowfully) غمخوارانہ *gham khārānā*, با جان آزاری *bā jān āzārī*.

To be deeply in love, مجنون *majnūn-g.* To be deeply in debt, بسیار قرضدار بودن *bisyar karz-dār-b.*

To be deeply coloured, رنگ داشتن *madyūn-b.*

قہوہ رنگ داشتن

kahwa rang-d., سیاہ چرند بودن *siyāh charda-b.*
 DEEPNESS, *n.* عمق *āmle*, عمقیت *dmā-kut.*
 DEER, *n.* گوزن *ghazāl*, آهو *āhū*, *gawzan*, گاو دشتی *gaw dashti*. The covert of a deer, کناس *kinās*, مغار *maghār.*
 DEFACE, *vt.* خراب کردن *kharāb-k.*, نسخ (erase) *kabih-n.*, محو کردن *naskh-k.*
 DEFACEMENT, *n.* تخریب *takhrīb*, محو *mahwat.*
 DEFALCATION *n.* vide DIMINUTION.
 DEFAMATION, *n.* بدنامی *bad nāmī*, بدگویی *bad guī*, عیب گوئی *dib guī*, بهتان *buktān*, تهمت *tuhammat.*
 DEFAMATORY, *a.* بدنام *badnām*, بدنام کننده *buktān gū*, عیب جو *dib jū.*
 DEFAME, *vt.* بدنام *dib-g.*, گفتن *badnām-d.*, نام کشیدن *badnām-d.*, بهتان ساختن *iftirā-k.*, افترا کردن *buktān-s.*
 DEFAMER, *n.* بهتان گو *muftarī*, مغتری *buktān gu*, همراز *hammāz.*
 DEFAULT, *n.* خطا *gunāh*, گناه *khatā*. تقصیر *dib*, قصور *kusūr* (defect) *taksir*, نقصان *nukṣān.*
 DEFEASANCE, *n.* نسخ *ibtāl*, ابطال *naskh*, محو *mahv.*
 DEFEASIBLE, *a.* ممکن ابطال *mum-kini ibtāl.*
 DEFEAT, *vt.* شکست *shikastan*, شکستن *shikast-d.*, مانع و تار و مار کردن *munhazim u tār u mār-k.*—(frustrate) حرمان *mahrūm-k.*, محروم کردن *hirmān-s.*
 DEFEAT, *n.* شکست *shikast*, هزیمت *hazimat*, کسر *kasr*. A feigned defeat or retreat, انپیغام *inhizāmi surī.*

DEFEATED, *a.* شکست خورده *shikasta*, مغلوب *munhazim*. To be defeated, مغلوب شدن *munhazim-sh.*
 DEFECT, *n.* (deficiency) زوال *zawāl*, نقص *kusūr*, تقصیر *taksir*.—(fault) ذات *dib*, آهو *āhū*, خطا *khatā*, عیب *zillat*. Without defect, بی عیب *bī dib*, کامل *kāmil*, تمام *tamām.*
 DEFECTION, *n.* (apostacy) ارتداد *irtidād*, ترک *bar gashtagī*, گشتگی *dād*, نا فرمانی (revolt) *tarḥi dīn*.—(revolt) عصیان *nāfarmāni*, *āsīyān.*
 DEFECTIVE, *a.* نا تمام *nā tamām*, ناقص *taksirwār*, عیب دار *dib dār*, کمینه *kamīna*. To be defective, ناقص *āib-d.*, داشتن *nākis-g.* To render defective, کم کردن *nā tamām-k.*, ناقص وار کردن *taksir wār-k.*
 DEFENCE, *n.* (protection) حمایت *himāyat*, پناه *panāh*, پشتیبانی *pushti*, دستگیری *dastyārī*, دستگیری *dastgirī*, عذر *ūzr*, (apology) *hifāzat*.—(prohibition) معذرت *maḍzurāt*.—(resistance) مانع *manā*, نهي *nahī*.—(resistance) مقاومت *muzāhimat*, زحمت *kāwamat*, رد *radd*. Defence of the kingdom, مملکت پناهی *mam'lakat panāhi.*
 DEFENCELESS, *a.* بی حمایت *bī himāyat*, نا محمی *nā mahmī*, غیر *ghayr muzāharat*.
 DEFEND, *vt.* حمایت دادن *himāyat-d.*, دستگیری *nusrat-k.*, نصرت کردن *nigāh-k.*, نگاه کردن *dastgirī-b.*, صیانت کردن *pushti-d.*, پشتیبانی دادن *siyānat-k.*—(uphold) اقرار کردن *ikrār-k.*—(fortify) تعریف نمودن *taḍrīf-n.*

استحکام ساختن *ahlām-k.*, احکام کردن *istihkām-s.* — (prohibit) منع و دفع کردن *mānt wadafī-k.*, احصار دادن *ihsār-d.* To defend a castle, حفاظت قلعہ کردن *kifāzati kild-k.* To defend one's self, خود را نگاه داشتن *khudrā nigāh d.*, مدافعت کردن *mudāfiāt-k.*

DEFENDABLE, *a.* vide DEFENSIBLE.

DEFENDANT, *n.* مدعی *muddaī*, مدعی علیہ *muddaī ālayhi.*

DEFENDED, *a.* محفوظ *maḥsūm*, محفوظ *mahfūz*, منصور *mansūr.*

DEFENDER, *n.* (of another) نگهبان *nigāhbān*, حامی *hāmī*, محافظ *muhāfiz*, دستگیر *dastgīr*, فریاد رس *faryāl ras*, مظاهر *muzāhir.* The defender of the faith, دین پناه *dīn panāh*, دین پرور *dīn parwar*, غازی الدین *ghāzi ud' dīn.* The defender of the kingdom, مملکت پناه *mamlakat-panāh.*

DEFENSIBLE, *a.* ممکن *mum-*
kini īsmat.

DEFENSIVE, *a.* حمایت ده *himāyat dah*, عسکت بخش *īsmat-bakhsh*, دستگیری نما *dastgīrī numā.*

DEFENSIVELY, *ad.* بر وجه عسکت *bar vajai īsmat*, مدافعت حال *bar hālī mudāfiāt.*

DEFER, *vt.* درنگی *derī-k.*, درنگی کردن *dirangī-k.*, توقف نمودن *tawakkuf-n.*, اهمال کردن *ihmāl-k.*

DEFERENCE, *n.* ادب *adab*, (complaisance) iltifāt. — شیرینکاری *shīrīn kāri*, ملاطفت *mulātīfat.*

DEFIANCE, *n.* دعوت جزگ *dadwātī jang.* — (challenge to produce proofs) استیبراز *istibrāz*, طعن *taḍn*, — (contempt) مذمت *mazammāt*, طعن *taḍn.*

DEFICIENCY, *n.* کمي *kamī*, زوال *zawāl*, نقصان *nukṣān*, قصور *kusūr*, درمآندگی *ājizī*, دارمآندگی *darmāndagī.*

DEFICIENT, *a.* کم *kam*, ناقص *nākis*, فرومآنده *ājiz*, عاجز *nā tumām*, ناتمام *farūmānda.*

DEFICIT, *n.* کسر *kasr.*

DEFIER, *n.* تذلیل طعن گو *taḍn gu*, تذلیل نماینده *tazlīl numāyanda.* — (challenger) دعوت میدان کننده *dadwātī maiḍān khandā*, مدعی *muddaī*, مبارز *mubārīz.*

DEFILE, *vt.* (contaminate) زاپاک کردن *nāpāk-k.*, خلیط *palīd-k.*, زاپاک کردن *ghulīz-k.*, آلودن *ālūdān*, ملوث کردن *mulawwas-k.* — (to corrupt chastity) بکارت گرفتن *bakārat-g.*, مفسد کردن *muftarī-sh.*

DEFILE, *n.* (narrow passage) گورچم *kūcha*, راه تنگ *tang rāh*, شعب *shaib.*

DEFILED, *a.* آلوده *ālūda*, ملوث *mulawwas*, زاپاک *nāpāk.*

DEFILEMENT, *n.* زاپاکی *nāpākī*, مرداری *murdārī*, پلیدی *palīdī*, آلاشی *ālāyish*, آلودگی *ālūdagī.*

DEFINABLE, *a.* ممکن *mum-*
kini taḍrīf, وصف قابل *kābili wasf.*

DEFINE, *vt.* (mark the limit) حد *hadd-s.*, حزم ساختن *hazm-s.*, قطع کردن *katt-k.* To define and mark the boundaries, تحدید و ترسیم کردن *tahdīd u tarsīm-k.* — (to explain a thing by its qualities) وصف *taḍrīf-k.* To define logically, تحدید کردن *tahdīd-k.*

DEFINED, *a.* (limited) محدود *mahdūd*, موصوف *mukaddar.* — (explained) مفروض *mafrūz*, — (appointed) مقرر *mosūf.*

DEFINER, *n.* موصوف کذنده *mosūf kunanda.*

DEFINITE, *a.* (certain) مقرر *mukarrar*, مبین *muyyan*, محقق *muhakkak*, معهود *maḥūd*. A definite or fixed time, ساعت مآبوت *sādti mā'mūt*. Restricted to a definite time, موقت *muwakkat*, موقت *marwūt*.

DEFINITELY, *ad.* یقیناً *yakīnan*, تحقیقاً *tahkikan*.

DEFINITENESS, *n.* یقین *yakīn*, تحقیق *tahkik*.

DEFINITION, *n.* تعریف *wasf*, وصف *tadrif*, تفصیل *tafsil*.

DEFINITIVE, *a.* شافی *katāf*, قطعی *shāfi*, محدود *mahdūd*, مبین *muyyin*, معهود *māhūd*. To give a definitive answer, قطع جواب دادن *katāf jawāb-d.*

DEFINITIVELY, *ad.* بروجه *bar wajai muyyin*, بطور معهود *ba tauri māhūd*.

DEFLECTION, *n.* vide DEVIATION.

DEFLOUR, *vt.* زفاف کردن *zifāf-k.*

DEFLUXION, *n.* نزله *nazla*, زکام *zuhām*.

DEFORM, *vt.* بد شکل کردن *bad shikl-k.*, کریم روی کردن *kubih-k.*, زشت دیدار کردن *karīya rui-k.*, زشت پیکر کردن *zisht paykar-k.*

DEFORMED, *a.* زبون *zabūn*, قبیح *kabih*, زشت *zisht*, ناساز *nā sāz*, بد شکل *bad shikl*. Deformed in countenance, زشت رو *karī hu'l munzar*, زشت روی *zisht rū*.

DEFORMEDLY, *ad.* قبیحانه *kabihāna*, زشتانه *zishtāna*.

DEFORMEDNESS, *n.* زشتی *kubh*, قبح *zishti*, زشتی *shantāt*.

DEFRAUD, *vt.* فریفتن *farīftan*, فریب *ghabn-s.*, غبن ساختن *farīb-n*, خدیم کردن *hila-k.*, خدیم باری کردن

hila bāzī-k. To defraud one another, تخابن کردن *taghābun-k.*

DEFRAUD, *vt.* (pay the expense) نزل *bazl-k.*, خرج ادا کردن *kharch adā-k.*, مصارف دادن *masārif-d.*

DEFUNCT, *a.* فوت شده *murda*, فوت *faut-shuda*, مرحوم *marhūm*, مغفور *maghfūr*.

DEFUNCT, *n.* (person deceased) مرحوم *marhūm*, موتی *mawta*.

DEFY, *vt.* دعوت میدان کردن (battle) *da'wati maidān-k.*, دعوت جنگ *da'wati jang-k.*, مبارزت طلبیدن *ba mubārazat-t.*— (affront) مذمت کردن *mazammāt-k.*

DEGENERACY, *n.* (from ancestral virtue) از نسب افتادگی *az nasb uftā-dagī*.— (meanness) بی اصلي *bī aslī*, نامردی *nāmardī*, دونی *dūnī*.

DEGENERATE, *a.* ناخلف *nā khalf*, جفس *nākas*, بی اصل *bī asl*, جفس *jifs*.

DEGENERATE, *vi.* ناخلف شدن *nā khalf-sh.*, از اصل افتادن *az asl-u.*, دون شدن *dūn-sh.*

DEGRADATION, *n.* معزولی *madzūlī*, از جاه معزولی *az jāh madzūlī*.

DEGRADE, *vt.* از جاه معزول کردن *az jāh madzūl-k.*, ذلیل *wazī-k.*, وضع کردن *zalīl-n.*

DEGRADED, *p. a.* معزول *madzūl*, مذعزل *munāzil*.

DEGREE, *n.* 1 (rank) درجه *daraja*, جاه *jāh*, منزلت *manzilat*, مرتبه *martaba*, پایه *pāya*, طبقات *tabakat*. A high degree of dignity *pāyai barīn*, پایه عالی *jāhi āla*. The lowest degree, درکت *darakat*, نزول *martabai nazūl*. The higher and lower degrees of men, شریف و وضع *sharīfu wazī*,

امماو بارآيا *ammau barāya*. 2. Degree (order of lineage) نسب *nasb*, نسای *nasl*, اصل *asl*. The ascending and descending degrees of kindred, اصول و فروع *usūl u furū*. 3. (proportion) مناسبت *munāsibat*, اندازه *andāza*, موافقت *muwāfakat*. An astronomical degree, درجه *darajat*, دقیقه *dukikat*. Degrees of infernal punishments, درکات دوزخ *darakāti dūzakh*. By degrees, قدم ب قدم *kadam ba kadam*, درجه ب درجه *daraja ba daraja*.

DEIGN, *vi.* (condescend) تذل کردن *tanazzul-k.*, قبول کردن *kubul-k.*—(think worthy) واجب پنداشتن *wājib-p.*, مستحق فکر کردن *mustahakki fikr-k.*

DEISM, *n.* تصوف *tasawwuf*.

DEIST, *n.* اهل تصوف *ahli tasawwuf*.

DEITY, *n.* اله *allāh*, الهیت *ilāhiyat*, خدا *khudā*.

DEJECT, *vt.* دلزدگی شدن *diltang-sh.*, غمناک ساختن *ranj-d.*, رنج دادن *ghamnāk-s.*

DEJECTED, *a.* دلزده *diltang*, دلگیر *dilgīr*, غمگین *ghamgīn*, تیره خیمه *tīra zamīr*.

DEJECTEDLY, *ad.* ملولانه *bā dard*, با غم *bā gham*.

DEJECTEDNESS, *n.* انسردهگی *afsur-dagi*, رنج *ranj*, درد *dard*, غم *gham*.

DELAY, *n.* دیر *derī*, توقف *tāwakkuḥ*, تاخیر *tākhīr*, درنگی *dirangī*. Without delay, بی توقف *bī tāwakkuḥ*, بلا تاخیر *bilā tākhīr*, لا مهل *lā mahl*.

DELAY, *vt.* تاخیر *derī-k.*, دیر کردن *tākhīr-k.*, توقف کردن *tāwakkuḥ-k.*, درنگی کردن *dirangī-k.* To grant a delay, دیرنگی *munhīl-k.*

دیرنگی *dirangī-b.* To ask delay, مهلت طلب کردن *muhlat talab-k.*, دیری خواستن *derī-kh.*

DELECTABLE, *a.* vide DELIGHTFUL.

DELEGATE, *vt.* روانه کردن *ruwāna-k.*, فرستادن *firistādan*, گماشتن *gumāsh-tan*, ارسال کردن *irsālī-k.*—(to send an envoy or appoint an agent) ایلچی *ilchī mursāl-k.*, وکیل *wakīl-f.*

DELEGATE, *n.* وکیل *wakīl* (*pl.* وکلا), گماشته *gumāsh-ta*, نایب *nāyab*, مباشر *mubāshir*, پیشکار *peshkār*.

DELEGATION, *n.* سپارش *sipārish*, مباشرت *nayābat*, وکالت *wakālat*, مباشرت *mubāsharat*.

DELETE, *vt.* (blot out) محو کردن *mahv-k.*, خط زدن *khatt-z.*—(destoy) تاراج کردن *tārāj-k.*

DELETERIOUS, *a.* مضر *muzirr*, زیان ور *ziyān war*.

DELETION, *n.* vide DESTRUCTION.

DELIBERATE, *vt.* تأمل کردن *tāmul-k.*, پنداشتن *pindāsh-tan*, فکر کردن *fikr-k.*, مشورت کردن *andisha-k.*, تدبیر ساختن *tadbīr-s.*

DELIBERATE, *a.* (circumspect) بیدار *bedār*, آگاه *āgāh*, دوراندیش *dur andīsh*, آهسته *āhi-sta*, کند *kāhil*.

DELIBERATELY, *ad.* (cautiously) با احتیاط *bā ihtiyāt*, از تأمل *az tāmul*, مدبرانه *mudabbarāna*.—(with design) با غرض *bā gharz*, بقصد *ba kasd*.

DELIBERATION, *n.* تدبیر *tadbīr*, تأمل *tāmmul*, تفکر *tafakkur*, اندیشه *andīsha*, قصد *kasd*, رای *rāi*.

DELIBERATIVE, *a.* فکر نما *fikr numā*,

تدبیر منسوب *tad-bīri mansūb*, رای نما *rāi numā*.

DELICACY, *n.* (in eating, &c.) ذوق *zauk*, جمال *naāmat*.—(beauty) جمال *jamāl*, حسن *husn*.—(tenderness) ملائمت *mulāyamat*, نازکی *nāzūkī*, طهارت *malātīfat*.—(neatness) نراکت *tahārat*, پاکیزگی *pākīzagī*, شفقت *nazākat*.—(gentle treatment) رحمت *rahmat*.—(elegance of dress) پیرایش لباس *payrāyishi libās*, زینت جامه *zīnati jāma*.—(tenderness of constitution), نازکی وجود *nazūkīi wujūd*, عجز جسد *ʿjzi jasad*, ضعف جسمان *zaʿfi jismān*. Delicacies, ذوق و صفا *zauk u safā*, گوناگون نعم *naāmi gunā gūn*, نفایس *nafāis*.—(enjoying delicacies) صاحب ذوق و نعم *sāhibi zauk u naām*.

DELICATE, *a.* (to the palate) خوش مزه *khush maza*, صفا بخش *safā bakhsh*, نازک *nāzūk*, نازنین *nāznīn*, نازپرور *nāz-par-war*. A delicate woman, زن نازنین *zanī nāznīn*, دلبر *pakīza rūi*, نازنین *nāznīn*, دیلبر *dilbar*. Of a delicate constitution, نازک وجود *nāznīn mizāj*, نازک وجود *nāzūk wajūd*. Of a delicate temper, حلیم النفس *nāzūk khulk*, نازک خلق *halīmun nafs*. Delicate fingered, رخصت *rukhsat*. Having a delicate taste, ذوق و صفا *ahli zauk u safā*.

DELICATELY, *ad.* ملائمت *mulāyama*, نازکانه *māna*, با ملائمت *bā mulāyamat*.

DELICATENESS, *n.* vide DELICACY.

DELICIOUS, *a.* لطیف *nafīs*, نفیس.

لذیذ *lazīz*, مزه دار *mazadār*, دلکش *khush zāyika*, لذت *dilkash*.

DELICIOUSLY, *ad.* vide DELIGHTFULLY.

DELIGHT, *n.* خوش مزگی *khush maza*, لذت *lazzat*, شادمانی *shād-mānī*, تفریح *khurramī*, خرمی *tafarruj*, عیش *dilāwīzī*. Sensual delight, نفس اساره *nafsi ammāra*, ذوق جسمانی *zauki jismānī*.

DELIGHT, *vt.* (give pleasure) خوش کردن *khush-k.*, مسرور کردن *masrūr-k.*, عیش و عشرت *dilāwīz-k.*, لذت کردن *ʿish u ʿshrat-k.*—(have pleasure in) عیش و عشرت داشتن *ʿish u ash-rat-d.*, دلخوش *sarūr-y.*, سرور یافتن *dilkhush-b.*

DELIGHTED, *p. a.* خوش *khush*, مسرور *masrūr*, شاد *shād*, شادمان *shādmān*.

DELIGHTFUL, *a.* دلخوش *dilkhush*, خوشنما *khush numā*, دلپسند *dil pasand*, دلنواز *dil nawāz*, دلجو *dil jū*. A delightful place, تفریح گاه *tafarruj gāh*, گلشن *gulshan*.

DELIGHTFULLY, *ad.* مسرورانه *masrūr-rāna*, با عیش و عشرت *bā ʿish u ʿshrat*, با حضور *bā huzūr*. Singing delightfully, خوش خوان *khush khān*, خوشنوا *khush nawā*.

DELINEATE, *vt.* نقش کردن *naksha-k.*, رقم کردن *rakm-k.*, —(to paint) نقش کردن *naksh-k.*, نگار ساختن *nigār-s.*

DELINEATED, *p. a.* مرسوم *marsūm*, مقید *mukayyad*, مستور *mastūr*.

DELINEATION, *n.* خط *khat*, رسم.

rasm, نشان *nishān*, علامت *ālāmat*, نقشه *naksha*.

DELINQUENCY, *n.* تقصیر *gunāh*, گناه *taksīr*, جرم *jurm*, خطا *khatā*.

DELINQUENT, *n.* گناه گار *gunāhgār*, تقصیروار *taksīrwār*, مجرم *mujrīm*.

DELIRIOUS, *a.* مددوش *madhūsh* مجنون *bī hūsh*, فرناس *farnās*, *majnūn*. Delirious in speech, هذر *hazir*, دیهوده *bīhūda gu*.

DELIRIUM, *n.* بی هوشی *bī hūshī*, سرسام *madhūshī*, هذر *hazr*, آشفتگی *sarsām*, *āshuftagī*. The delirium of one in a fever, هذیان *hazayāni mahrūr*.

DELIVER, *vt.* (give in charge) حواله *hawāla-k.*, سپردن *sepurdan*, تسلیم کردن *taslīm-k.*, تفویض کردن *tafwīz-k.*, دادن *dādan* (give) — رسانیدن *badast rasānīdan*. — (set at liberty) آزاد کردن *āzād-k.*, رهازیدن *rahāzīdan*, خلاص کردن *khalās-k.*, بیان کردن *bayān-k.* — (relate) کلام گفتن *kalām-g.*, خبر دادن *khavar-d.*, نقل کردن *nakl-k.* To deliver a woman with child, وضع حمل گردانیدن *wazī hamal-g.*

DELIVERANCE, *n.* (from captivity, &c.) رهایی *rahāīy*, نجات *najāt*, آزادی *rahāīy*, خلاص *khalās*, رستگاری *rastgārī*, گفتار *āzādī*. — (utterance, speaking) کلام *kalām*, سخن *sakhun*. — (giving or consigning to another) سپارش *taslīm*, تفویض *tafwīz*, اطاعت *atādt*. — (surrender) *sipārish*.

DELIVERED, *p. a.* خلاص کرده *khalās kardā*, رستگار *rasta*, رستگار *rastgār*, آزاد کرده *āzād kardā*. To be delivered, آزاد شدن *āzād-sh.* — (con-

signed) *mutasallam*, داد *dāda*, مونداف *mundafī*.

DELIVERER, *n.* (rescuer) مخلص *mu-khallis*, خالص *khallās*, رهای بخش *rahāī bakhsh*. — (relater) مقرر *mukarrar*, نقل کننده *nakl kunanda*.

DELIVERY, *n.* سپارش *sipārish*, تسلیم *taslīm*. — (child-birth) وضع حمل *wazī haml*, وضع بار *wazī bār*, تقریر *tawallud*. — (speaking) تولد *tuk-rīr*.

DELL, *n.* vide DALE.

DELUDE, *vt.* گمراه کردن *gumrah-k.*, فریفتن *farīftan*, مسخره کردن *maskhara-k.*, حیله بازی نمودن *hīla bāzī-n*.

DELUDED, *a.* فریفته *farīfta*, مغرور *maghrūr*.

DELUDE, *n.* vide DECEIVER.

DELUGE, *vt.* طوفان نمودن *tufān-n.*, سیلاب ساختن *ghark-k.*, غرق کردن *saylāb-s*.

DELUGE, *n.* طوفان *tufān*, سیلاب *saylāb*.

DELUSION, *n.* (deceit) رنگ *rang*, غدر *ghadr*, فریب *farīb*, حیله *hīla*, غبن *ghabn*.

DELUSIVE, *a.* فریب ساز *farīb sāz*, رنگ نما *rang numā*.

DELVE, *vt.* vide DIG.

DELVER, *n.* بیدار *beldār*.

DEMAGOGUE, *n.* مقصدای عامت *muktadāyi āmmat*.

DEMAND, *n.* (claim, requisition) درخواست *dar khāst*, خواهش *khāhish*, دعوای *talab*, پرسش *pursish*, سوال *daāwā*. An absurd demand, بیمال *sawāli bīmāl*. A demand for goods, ترویج *tarwīj*.

DEMAND, *vt.* دعوای کردن *daāwa-k.*

- خواستن *khāstan*, طلب کردن *talab-k.*, اقتضا ساختن *iktizā-s.*
- DEMANDABLE, *a.* لایق طلب *lāyaki talab*, واجب الدعوی *wājibud da'wa*.
- DEMANDANT, *n.* طالب *dā'i*, داعی *dā'i*, دعوی کننده *dā' khāh.*, دادخواه *dā' khāh.*, *dā'wa kunanda.*
- DEMANDED, *p. a.* طلبیده *talbīda*, مطلوب *matlūb*, پرسیده *pursīda.*
- DEMARICATION, *n.* خط فاصل *khati fāsil.*
- DEMEAN, *vt.* (carry one's self) وضع نمودن *wazd-n.*, حرکت کردن *harakkat-k.* — حقیر *zalil-k.*, ذلیل کردن (debase) *hakir-n.*
- DEMEANOUR, *n.* چهره *wazā*, وضع *wazā*, وجه *waja*, سیمای *sīmā*, *chahra*.
- DEMENTATE, *vt.* مجنون گشتن *maj-nūn-g.*, دیوانه شدن *dīwāna-sh.*
- DEMERIT, *n.* مذات *hikārat*, حقارت *hikārat*, ناکسی *nā kasī*, *mazallat*.
- DEMERIT, *vi.* سزاوار بودن *sazāwār-b.*, لایق عقوبت بودن *lāyaki ākūbat-b.*
- DEMERSION, *n.* vide DROWNING.
- DEMI, *n.* نصف *nisf*, نیم *nīm*.
- DEMISE, *n.* vide DECEASE, DEATH.
- DEMISE, *vt.* vide BEQUEATH.
- DEMOCRACY, *n.* جمهور *jumhūr.*
- DEMOLISH, *vt.* خراب کردن *kharāb-k.*, ویران کردن *pāyamāl-k.*, پایمال کردن *wairān-k.*
- DEMOLISHED, *p. a.* تاراج شده *tārāj shuda*, مخروب *makhrūb*, ویران *wairān*. To be demolished, خراب ویران گردیدن *kharāb-sh.*, *wairān-g.*
- DEMOLISHER, *n.* خراب کننده *kharāb-kunanda*, ویران کننده *wairān kunanda.*
- DEMOLITION, *n.* ویرانی *wairānī*, خرابی *kharābī*, پایمالی *pāyamālī*, خرابات *kharābāt.*
- DEMON, *n.* ابلیس *iblis*, جن *jinn*, شیطان *shaytān*, عفريت *ifrit*, دیو *dīv*. A sylvan demon, غول *ghūl*. A demon supposed to guard treasure buried in the earth, موکل *muwakkal*. Haunted by demons, دیوسندان *dev-astan*, *dev lākh*. The voice of demons, هدد *hadad*, عزیزف *āzīf*. Father of demons, ابو جان *abū jānn*.
- DEMONIAC, *a.* مجنون *janūn*, جنون *janūn*, دیوسار *majnūn*, شیطان *shaytānī*, *devsār*.
- DEMONIAC, *ad.* دیوانه *devī*, دیوانه *dīwāna*, سفعت *safāt*.
- DEMONSTRABLE, *a.* ممکن دلالت *mumkinī dalālat*, قابل برهان *kābili burhān*.
- DEMONSTRABLY, *ad.* بطور برهانی *batauri burhānī*, عین الیقین *aynu'l yakīn*, ظاهر *zāhīran*.
- DEMONSTRATE, *vt.* بیان نمودن *bayān-n.*, آشکاره *iz-hār-n.*, اظهار نمودن *āshkāra-k.*, برهان نمودن *burhān-n.*
- DEMONSTRATED, *a.* نموده *namūda*, مدلول *madlūl*, مبرهن *mubarhan*. Excellently demonstrated, مستحسن *mustahsanu'l madlūl*. Badly demonstrated, فاسدالمدلول *fāsīdu'l madlūl*.
- DEMONSTRATION, *n.* دلالت *dalālat*, برهان *burhān*, استدلال *istidlāl*, نمایش *numāyish*. An evident demonstration, بیذت *bay-yīnat*, (pl. بیذات). Evident demonstrations, براهین *barāhīnī*, ساطعت

sātiāt. Demonstration of affection,
دلداري و نوازش *dildārī wa nawāzish*,
دلنامودگي *dilnamudagī*.

DEMONSTRATIVE, *a.* برهاني *bur-*
hānī, دلالت نما *dalālat numā*, مثبت
musbit. A demonstrative cause, سبب
ظاهر الدلیل *sababi zāhiru'd dalīl*.

DEMONSTRATIVELY, *ad.* بروجه برهاني *bur-*
hajai burhānī, "ظاهرا *zāhīran*.

DEMONSTRATOR, *n.* دلالت کننده
dalālat-kunanda, نماينده *numāyanda*.

DEMULCENT, *a.* vide ASSUASIVE.

DEMUR, *vi.* گمان بردن *gumān-b.*,
شک بردن *shak-b.*

DEMURE, *a.* صاحب ادب *sāhibi*
adab, محجوب *sharmsār*, شره سار
mahbūb.—(grave, austere) درشت
durusht, تند *tund*.

DEMURELY, *ad.* ادبانه (modestly)
adabāna, خجلا نه *bā sharm*, خجلا نه
khajalāna.—(gravely, austere)
دريشدا نه *bā tundī*, *durushtāna*.

DEMURENESS, *n.* شره ساري *sharmsārī*,
حجاب *wikār*, وقار *khajalat*, خجالت
hijāb.—(austerity) عنف *ūnf*, تندي
tundī.

DEMURRAGE, *n.* يومي تعطيل *ya-*
wmi-i-taātīl.

DEN, *n.* I. (cave of a wild beast)
مغار ت *ghār*, كمينگاه *kamīngāh*,
maghārat. A lion's den, تامور *tāmūr*.

The den of a hyena, رجمت *rujmat*.

The den or hole of a fox, جر *jarr*,

ختل *khitr*. 2 (a valley) وادي *wādī*,

خور *khawr*. 3 (a woody place)

درخستان *dirakhistān*, بيشه *bīsha*.

DENIABLE, *a.* ممكن انكار *mumkini*
inkār.

DENIAL, *n.* انكار *nafī*, *inkār*,
امتناع *imtinā*, رد کلام *raddi kalām*,

To give a flat denial, تکذيب کردن
takzīb-k.

DENIED, *a.* منفي *manfī*, محروم *mah-*
rūm.

DENIER, *n.* نفي کننده *nafī kunanda*,
منکر *munkir*.

DENIZEN, *n.* vide CITIZEN.

DENOMINATE, *vt.* نامیدن *namīdan*,
نام دادن *nām-d.*, اسم دادن *ism-d.*

DENOMINATED, *a.* مسمي *musammā*,
ناميده *namīda*, منسوب
mansūb, منتسب *muntasib*.

DENOMINATION, *n.* اسم *nām*, لقب
lakab, نسب *nasb*. Deno-
minations, مسميات *musammāt*.

DENOMINATIVE, *a.* نام ساز *nām sāz*,
اسم ده *ism dah*.

DENOMINATOR, *n.* نسب نما *nasb*
numā.—(in Arithmetic) مضروب فيه
mazrūbi fih.

DENOTE, *vt.* دلالت ساختن *dalālat-s.*,
مرقوم زن *ālāmat-n.*, علامت نمودن
markūm-z., نشان کردن *nishān-k.*

DENOTED, *a.* مرقوم *markūm*.

DENOUNCE, *vt.* اعلام کردن *āilām-k.*,
اظهار نمودن *khābar-d.*, اظهار
iz-hār-n. To denounce war, اظهار
izhāri khasūmat-k., جنگ ندا ساختن
jangi nidā-s.

DENOUNCEMENT, *n.* اعلام *āilām*,
اشعار *ishār*, اظهار *iz-hār*.

DENSE, *a.* كثيف *kasīf*, منجمد
mun-jamid, سنگين *sangīn*, هنگفت
hanguft.

DENSELY, *ad.* هنگفتانه *hanguftāna*.

DENSITY, *n.* انجماد *injimād*, كثافت
kasāfat, سنگيني *sangīnī*, هنگفتي
hanguftī.

DENTAL, *a.* دنداني *dandānī*, ديدوند
dandān paywand, منسوب
dandān mansūb.

DENTIFRICE, *n.* مطهرت *mit-harat*,

سنبون *sanūn*. *ن.* منجن *manjan*.

DENTIST, *n.* دندان ساز *dandān sāz*.

DENTISTRY, *n.* صنعت دندان سازی *sunāte dandān sāzī*.

DENUNCIATION, *n.* vide DEN-
OUNCEMENT.

DENY, *vt.* منکر *inkār-k.* انکار کردن *munkir-sh.* نفی نمودن *nafī-n.*, سلب *raddi kalām-g.* کلام گفتن *salb-n.* مخروم ساختن *mah-rūm-s.* 2 (contradict) خلاف نمودن *khilāf-n.* 3 (refuse) دریغ نمودن *darigh n.*, 4 (withhold) باز داشتن *bāz-d.*, 5 (abjure) دریغ داشتن *darigh-d.* باسوگند کذب و انکار کردن *bā sogand kazb u inkār-k.* To deny God, کافر شدن *kāfir-sh.*

DEPART, *vi.* کوچ کردن *raftan*, رحلت *rawāna-k.* روانه کردن *kūch-k.*, هجر کردن *hajr-k.*, ساختن *rahlat-s.*, گذاشتن *guzāsh-tan.* — (apostatize) ارتداد کردن *irtidād-k.* مردن (die) *murtadd-sh.* *murdan*, تسلیم روح کردن *taslīmī rūh-k.* فوت شدن *faut-sh.*

DEPARTMENT, *n.* (office) توضیع *tawzīʿi maāmalat*, نصیب *nasībī āmal*, حصه کار *hissai-kār*, خدمت *khidmat*, عهده *āhdā*. — (Educational) سررشتهء تعلیم *sar rishtai taālīm*.

DEPARTURE, *n.* کوچ *kūch*, روانگی *rawānagī*, رحلت *rihlat*, فراق *farāk*, هجرت *hijrat*.

DEPASTURE, *vt.* اتلاف کردن *itlāf-k.*

DEPAUPERATE, *vt.* فقیر کردن *fakīr-k.*

DEPEND, *vi.* (have a relation to) نسبت *mutaālak-sh.* متعلق شدن *nisbat-d.*, علاقه داشتن *ilāka-d.*,

mutafārrī-n. — (to be in a dependent or servile state) بده شدن *mutaālak-b.* متعلق بودن *banda-sh.* — (to be in a state of expectation) امیدوار شدن *umedwār-sh.*, منتظر بودن *muntazir-b.* — (to hang from) آویخته بودن *āwīkhta-b.*, متعلق شدن *muālāk-sh.* To depend upon (trust to) اعتماد نمودن *itimād-n.*, اعتقاد بودن *itikād-b.*

DEPENDENCE, DEPENDANCE, *n.* (relation of one thing to another) *ilāka*, (تعلقات *pl.*) *taālūk*, سلسله *munāsabat*, عقد *ākd*, پیوند *paywand*. — (being subject to another) فرمانبرداری *farmān bardārī*, بندگی *bandagī*, اطاعت *itāāt*. — (trust) اعتقاد *itikād*, اعتماد *itimād*. Dependencies (persons or things over which any man has dominion) *tawābī*, متعلقات *mutaālūk*, لواحق *lawāhik*.

DEPENDENCY, DEPENDANCY, *n.* (state of being dependent) *taālūk*, محال *ilāka*. — (a colony) *mahāl*.

DEPENDENT, DEPENDANT, *a.* (relative) منسوب *mutaālūk*, متفرع *mansūb*, موقوف *mokūf*, فرمانبردار (subject) *farmān bardār*, بده *bandai farmān*. — (hanging from) متعلق *maālīk*, (pl. متعلقات) *āwīzān*.

DEPENDENT, *n.* تابع *tābī*, دامن گیر *dāman gīr*, فرمانبردار *farmān bardār*.

DEPILATORY, *n.* جموش *nūrā*, نور *jamūsh*.

DEPILOUS, *a.* بی موی *bī mūi*.

DEPLORABLE, *a.* دردمند *dardmand*, حقیر *parīshān*, پریشان *hakīr*,

- مبکی *mubakkā*.— (contemptible)
 واجب‌الاهانت *wūjibul' ahānat*,
 مذموم *mazmūm*. Deplorable nonsense,
 ترهاتِ مبذل *turrahāti mubtazal*.
 DEPLORABLENESS, *n.* حالِ مبکی *hālī mubkī*,
 درد‌مندی *dardmandī*,
 تنگی *tangī*.
 DEPLORABLY, *ad.* برگشته حاله *bar*
gashta hālāna, درد‌مندان *dardman-*
dāna, بشدت *ba shiddat*.
 DEPLORE, *vt.* ناله زدن *nālīdan*,
 زاریدن *zārīdan*, گریستن *girīstan*,
 حسرت کردن *hasrat-k.*
 DEPLORED, *a.* نالیده *mubakka'*,
 نالیده *nālīda*.
 DEPLORER, *n.* زارِ کننده *zārī-kunān-*
da, ناله زنده *nāla zananda*.
 DEPLUME, *vt.* (deprive of feathers)
 ریش نزع کردن *raysh nazī-k.*
 DEPONENT, *n.* گواه *shāhid*,
 می‌یمن *muhaymin*.
 DEPOPULATE, *vt. vi.* ویران کردن *way-*
rān-k., تاخت و تاراج کردن *tākht u*
tārāj-k., یغما ساختن *yaghma-s.*,
 غارت و خسارت کردن *ghārt u khasā-*
rat-k.
 DEPOPULATED, *a.* مخروب *makhrūb*,
 ویران کرده شده *wayrān kardā shuda*,
 پایمال *pāyamāl*.
 DEPOPULATION, *n.* ویرانی *wayrānī*,
 خرابی *kharābī*, غارت *ghārat*,
 یغما *yaghma*.
 DEPOPULATOR, *n.* ویران کننده *wayr-*
ān kunanda, غارت کننده *ghārat ku-*
nanda, مخرب *mukhrīb*, مغاور *mughā-*
wīr.
 DEPARTMENT, *n.* (conduct) اطوار
atwār, رفتار *raftār*.—(management)
 تدبیر *tadbīr*, کار‌گذاری *kār guzārī*.—
 (behaviour) وضع *wazd*, آیین *āyīn*.—
 (carriage) حرکت *harakkat*, عمل *āmal*.
 DEPOSE, *vt.* (degrade) خارج کردن
khārij-k., معزول کردن *maḏzūl-k.*,
 تغیر کردن *taghayyur-k.*—(from an
 office) از منصب عزل کردن *az mansab*
āzl-k., از جاه معزول ساختن *az jāh*
maḏzūl-s.—(from a throne) از مسند
az masnad wazī-k.—(to
 give testimony) شهادت کردن *shahād-*
at-k., گواهی نمودن *gawāhī-n.* To
 depose upon oath, سوگند خوردن *sog-*
and-kh., شهادت دادن *shahādat-d.*,
 گواهی نمودن *gawāhī-n.*
 DEPOSED, *a.* معزول *maḏzūl*.
 DEPOSIT, *n.* وضع امانت *amānat*,
 رهن *rahīn*, رهن *rihn*, وضیعت *wazīāt*,
 وکیل *wazī*.—(pledge) گرو *giru*,
 By way of deposit, بطریق امانت *ba*
tarīkī amānat.
 DEPOSIT, *vt.* امانت دادن *amānat-d.*
 رهن کردن *rahīn-k.*, وضع کردن
wazā-k., سپردن *sip-*
urdan. To deposit bets (at a horse
 race, &c.) مواضعت کردن *muwāzaāt-k.*
 DEPOSITARY, *n.* امانت‌دار *amānat*
dār, مستودع *mustawda*.
 DEPOSITED, *a.* مستودع *mauzūd*,
 مستودع *mustawdī*.
 DEPOSITION, *n.* شهادت *shahādat*,
 بیعت *bayyīnat*, گواهی *gawāhī*,
 تکریر *takrīr*, مشاهدت *mushāhadat*.
 DEPOSITOR, *n.* امانت‌دار *amānat-dār*.
 DEPOSITORY, *n.* امانت‌گاه *amānat-*
gāh, مخزن *makh-*
zan, وضیعت‌گاه *wazīāt-gāh*.
 DEPOT, *n.* ذخیره *zakhīra*. Book-depot,
 کتب‌خانه *kutub khāna*.
 DEPRAVATION, *n.* خرابی *kharābī*,
 تباهی *tabāhī*, فساد *fasād*.

DEPRAVE, *vt.* تباهي کردن *tabāhī-k.*
خرابي کردن *kharābī-k.*

DEPRAVED, *a.* خراب *kharāb*, مخالف *mukhlaf*, مفسد *mufsid*, تباه *tabāh*.

DEPRIVITY, *n.* vide DEPRAVATION

DEPRECATE, *vt.* استغفار کردن *istighfār-k.*, استدعای عذر *ʔzr-kh.*, استغفار کردن *istitʔār-k.*, To deprecate the wrath of God, از خدا استغفار کردن *az khudā istighfār-k.*—(implore mercy of) شفاعت کردن *shifāʔt-k.*

DEPRECATION, *n.* استغفار *istighfār*,
 شفاعت (*intercession*) عذر *ʔzr*.—
 درخواست *khāhish*, خواهش *shifāāt*.
dar khāst. By way of deprecation,
 عذر خواهانه *ʔzr khāhāna*.

DEPRECATOR, *n.* مستغفر *mustaghfir*,
شافع *shāfiʿ* (mediator) عذر خواه
ʿẓr-khāh.

DEPRECATORY, *a.* استغفار ساز *istigh-*
fār sār.

DEPRECIATE, *vt.* *hikā-* حَقَارَت کردن
rat-k. تَذْلِيل *hakīr-n.* حَقِير نمودن
tazlīl-s. اِهَانَت نمودن *ahān-* ساختن
ut-n.

DEPREDATE, *vt.* یغما گرفتن *yagmā-g.*,
 نهب و غارت کردن *nahib u ghārat-k.*,
 تاراج کردن *tārāj-k.*

DEPREDACTION. *n.* تَارَاج *tārāj*, يَغْمَا *yaghmā*, غَارَات *ghārat*, غَنِيمَات *gha-nīmat*.

DEPREDATOR, *n.* راهزن *rāhzan*,
قطاع الطريق *kattā at'tarīk*.

DEPRESS, *vt.* (humble) فروتن کردن *farū tan-k.*, بست *tahkīr-k.*, تهقیر کردن *past-d.*, ذلیل نمودن *zalīl-n.*—
(press down) افشردن *afshurdan.*—
(cause to sink) غرق کنانیدن *ghark-k.*

—(deject) *mahrūm-k.*—
(cheapen) *lam bahā-n.*

DEPRESSED, a. فروتن *farū tan*, پست
past, سرنگون *sarnagūn*, پا در گل *pā*
dar gil, غمگین *ghamgīn*, خوار *khār*.

DEPRESSION, *n.* **فرو تذي** *farū tanẓī*
تذليل *tazlīl*, **حقارت** *hakārat*. Depres-
sion of the head, **سرفرو** *sar farū*.
Depression of the voice, **تذليل صدا**
tazlīlī sadā.

DEPRESSOR, *n.* تَذْلِيلِ گَر. *tazlil gar.*

DEPRIVATION, *n.* *عدم* *adam*, *رفع*
rafi, *دفع* *dafi*, *حرمان* *hurman*.

DEPRIVE, *vt.* *adam-n.*, عدم نمودن
 جدا *rafî wa dafî-k.*, دفع کردن
 mah- *judâ-n.*, محروم ساختن
rûm-s. To deprive of an office, منصب
mansab aزل-k. To deprive
 of victuals and sleep, خواب و خور
khâb u khurd adam-k. عدم کردن

DEPRIVED, *a.* محروم *mahrūm*, عديم *ādīm*, جدا *judā*. To be deprived, *هي نصيب* *mahrūm-sh.*, شدن *bī nasīb-sh.*

DEPTH, *n.* عمق *ām̄k*, amākat, مَعْق *maāk*, وادي *wadī*. The immense depth, زُو غِيناف *zū ghīnaf*. The depth of the sea, وادي دريا *wādī daryā*, عمق البحر *ām̄k'ul bahar*. In the depth of winter, درميان زمستان *darmiyāni-zamistān*.

DEPUTATION, *n.* وكالت *wakālat*,
 ذیابیت *ḡayābat*, مباشرت *mubāsharat*.

DEPUTE, *vt.* نصب ساختن *nasb-s.*,
نشان دادن *nishāndan.*

DEPUTED, *a.* مرسل *muta'in*,
mursal, نایب *nāyab*.

DEPUTY, *n.* وكيل *wakīl*, گماشته *gum-*
āshta موکل *murvakkal*, حوالہ *hawāla*,
 مباشر *mubāshir*. A deputy vested

with full powers, وکیل مطلق *wakīl mutlak*.

DERACINATE, *vt.* برکندن *bar kandan*, نزع کردن *nazī-k*.

DERELICTION, *n.* ترک *tark*, هجر *hijr*.

DERIDE, *vt.* مسخره کردن *maskhara-k*, استهزا نمودن *istihzā-n*.

DERIDED, *a.* مضحک *maz-hak*.

DERIDER, *n.* مسخره گر *maskhara gar*, مسخره کننده *zuhāk*, مستهزی *mustahzī*.

DERISION, *n.* استهزا *istihzā*, مزه *maza*, ضحک *zakh*.

DERISIVE, *a.* مسخره نما *maskharah numā*, استهزا ساز *istihzā sāz*.

DERIVABLE, *a.* قابل صادر *kābili sādīr*, ممکن *mumkini mukhtira*.

DERIVATION, *n.* مصدر *masdar*, صدور *sadūr*, اقتباس *iktibās*.

DERIVATIVE, *a.* فرعی *farīy*. A derivative noun, اسم مشتق *ismi mushtak*.

DERIVE, *vt.* از مصدر آوردن *az masdar-ā*, مخترع کردن *sādīr-n*, صادر نمودن *mukhtarā-k*, نسب کردن *nasb-k*. To derive descent, از اصل آمدن *az asl-ā*, derive advantage, انتساب کردن *intisāb-k*, کسب *hāsīl-k*, حاصل کردن *kasb-a*, اندوختن *kasb-a*.

DERIVED, *a.* مصدر *masdūr*, مشتق *mushtak*, متفرع *mutafarrī*. To be derived, مصدر شدن *masdūr-sh*, مشتق بودن *mushtak-b*.

DERIVER, *n.* از مصدر آور *az masdar āwar*.

DERNIER, *a.* پستترین *pastarīn*.

DEROGATE, *vt.* ابطال (act contrary to) *ibtāl-k*, مخالفت کردن

mukhālīf-s, مغایر نمودن *mugāyir-n*.—(disparage) غیبت گفتن *ghibat-g*, کمتر نمودن *kumtar-n*.

DEROGATION, *n.* ابطال *ibtāl*, فسخ *naskh*, محو *mahw*.—(disparaging) غیبت گوئی *ghibat guī*, بدتان *buktān*, ملام *mulām*.

DEROGATORY, *a.* ملام نما *mulām numā*, کمتر ساز *hamtar sāz*.

DERVIS, *n.* درویش *derwīsh*.

DESCANT, *n.* vide COMMENTARY, DISCOURSE.

DESCEND, *vi.* فرو آمدن *farūd-ā*, فرو رفتن *farū-r*, بزر آمدن *ba zer-ā*, نازل شدن *nāzil-sh*, نازل نمودن *nazūl-n*. To cause to descend, نازل کردن *nāzil-k*, انزال کردن *tanzīl-s*, تنزیل ساختن *inzāl-k*.—(fight) دخول کردن *maydāna dakhūl-k*, در نبرد گاه رفتن *dar nabard gāh-r*. To descend (from ancestors) نسب اجداد نمودن *nasbi ajdād-n*, از اصل آمدن *az asl-ā*. To descend from a noble family, پاک نسل شریف *pāk nizhād-b*, نژاد بودن *nasli sharīf-d*. To descend from a mean or unknown race, بد نژاد *bad nizhād-sh*. To descend by inheritance, از میراث رفتن *az mīrās-r*.

DESCENDANT, *n.* نسل *nasl* (pl. انساب *nasb* (pl. اخلاف *khalf* (pl.

DESCENDED, *a.* منسل *munsal*.

DESCENDENT, *a.* نسل اجداد نما *nasli ijdād namā*.

DESCENDIBLE, *a.* ممکن نزول *mumkini nazūl*,

DESCENT, *n.* نزول *nazūl*, نشیب *nashīb*, نشیب نزل *nasl*. A sloping descent, نشیب زمین *nashībī zamīn*. A steep descent, نشیبگاه *nashībghāh*. Ascent and

descent, *nāshīb u farāz*.
 Ascent and descent of kindred, *asul u farū*.—(lineage) اصل *asl*
 نسب, (*nāsl* pl. نسول), (*asul* pl. اصول),
nash (pl. انساب), *nizhād*. The
 steps of descent, *darajāt nazūl*.

DESCRIBE, *vt.* بیان نوشتن *nawishtan*,
 توصیف ساختن *taw-sīf-s.*, وصف نمودن *wasf-n.* To describe
 boundaries, *tahdīd-k.*

DESCRIBED, *a.* مستور *nawishta*,
mastūr, مرقوم *mosūf*, *markūm*,
 مکتوب *maktūb*. To be described,
mastūr-sh.

DESCRIBER, *n.* بیان کننده *bayān*
kunān-la, ناسخ *nāsikh*, کاتب *kātib*.

DESCRIPTION, *n.* بیان *bayān*,
 تفسیر *tafsīr*, تعبیر *ta'bir*,
takrīr, وصف *wasf*. Description of a country,
takhtīti bilād. Description
 of the world, *haiyāti dunyā*.

DESCRY, *vt.* نظر کردن *dīdan*,
nazir-k.—(announce) خبر کردن *kha-*
bar-k., (detect) آگاه دادن *āgāh-d.*
tajassūs-k.

DESERT, *n.* دشت *biyābān*,
dasht, جنگل *jangal*, صحرا *sahrā*,
 ویرانه *wairāna*, وادی *wādī*,
bālīyā. The wild beasts of the desert,
wuhūshi biyābān. An
 inhabitant of the desert, *sahrā nishīn*,
wairāna nishīn.

DESERT, *a.* خالی *khālī*,
 ویران *wairān*, وحش *wahsh*,
 بطل *battāl*.

DESERT, *n.* (merit) قدر *kadr*, فضل *fazl*,
 لیاقت *liyākat*, استعداد *istīlād*.

DESERT, *vt.* هجر *guzāshstan*, ترک کردن *hijr-k.*,
tark-k. To desert one's country,
tarki deyar-k.—To desert relations,
kat' rakim-n.—(run away) فرار شدن *gurikhtan*,
farār-sh.

DESERTED, *a.* مهجور *guzāshsta*,
 ترک کرده *mahjūr*, متروک *matrūk*,
tark kardā shuda. A deserted
 place, *arzi tayhā*, بلد *baladi ismat*.

DESERTER, *n.* مجلّی *tārik*,
mujlī. A deserter to the enemy,
munjawiz.

DESERTION, *n.* هجر *hajr*, ترک *tark*,
 گریختگی *guzārish*, فرار *farār*,
gurikhtagī.

DESERVE, *vt.* (good or ill) لایق شدن *lāyāk-sh.*,
sazāwār-sh., مستوجب شدن *mustahak-sh.*,
 واجب شدن *mustawjub-b.*, مستوجب شدن *wājib-sh.*
mustawjibu's sawāb. To deserve honor or respect,
wājibur riāyat-sh., لازم التکریم کردن *lazimut takrīm-k.*
 To deserve rank or promotion, *sazāwāri martaba-b.*
 Deserving death, *wājibul katl*. To deserve to be hanged,
mustawjabul salb-b. To deserve compassion,
wājabi tarham-sh. To deserve to be loved,
sazāwāri muhabbat-b. To deserve obedience,
vājibil ittibād-b.

DESERVED, *a.* لایق *lāyāk*, واجب *wājib*.

سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjab*, مستحق *mustahakk*.

DESERVEDLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, موافق عدالت *muwāfiki ādālat*, واجباً *wājiban*, *b'il wājib* بالواجب.

DESERVER, *n.* سزاوار *sazāwār*, مستوجب *mustawjab*, الثواب *mastūjabu's sawāb*.

DESERVING, *a.* لایق *lāyak*, سزاوار *sazāwār*, فاضل *fāzil*.

DESICCATE, *vt.* خشک کردن *khushk-k*.

DESIDERATUM, *n.* لازمت *lāzimat*, حاجت *hājat*.

DESIGN, *n.* I. (intention) قصد *kasd*, آهنگ *āhang*, عزم *āzm*, آرزو *ārzū*, اراده *irāda*, نیت *niyat*. With design, باغرض *bā gharaz*, با قصد *ba kasd*, عمدان *āmdan*. Without design, بی غرض *bī gharaz*, غیر مقصود *ghayri maksūd u ikhtiyār*. According to the design, حسب المرام *hasbu'l murām*. To have a design, نیتی داشتن *niyati-d*. 2. A design (of an artist) نقش *naksha*, رسم *rasm*. 3. (plot) بندش *bandish*, دغا بازی *daghā bāzī*, حیله بازی *hīla bāzī*, سازش *sāzish*.

DESIGN, *vt.* (purpose) اراده کردن *irāda-k*, نیت ساختن *niyat-s*.—(plot) مکر و حیله کردن *makr u hīla-k*, حیله باختن *hīla-b*.—(delineate) علامت *ālāmat-k*, نقش کشیدن *naksha-k*, نشان نمودن *ālāmat-s*, نشان نمودن *nishān-n*.

DESIGNABLE, *a.* ممکن الارادت *mumkin ul irādat*, ممکن *kābili rasm*, اشارت *mumkini ishārat*.

DESIGNATION, *n.* نشان *nishān*, رسم *rasm*, علامت *ālāmat*, اشارت *ishārat*.

DESIGNED, *a.* (purposed) مقصود *maksūd*, معین *muyyin*, مرسوم *māmur*.—(delineated) معهود *māhūd*, مرسوم *māmur*.—(delineated) مرسوم *māmur*, مستور *mastūr*, مقید *mu-kayyud*.

DESIGNEDLY, *ad.* بقصد *ba kasd*, قصداً *kasdan*, با نیت *bā niyat*, دیده و دانسته *dīdu u dānista*.

DESIGNER, *n.* رسم کننده *rasm kun-anda*, کارنامه ساز *kar nāma sāz*.—(plot-ter) مکار *makkār*, هبال *habbāl*.

DESIGNING, *n.* رنگ آمیز *rang āmīz*, فریبنده *farībanda*, غدير *ghadīr*.

DESIRABLE, *a.* دلپذیر *dil pazīr*, دلپسند *dilpasand*, مرغوب *marghūb*, نفسی *nafsi*. Any thing desirable, دلخواه *dil khāh*, خاطر خواه *khātir khāh*.

DESIRE, *n.* I. (passion, wish) خواهش *khāhish*, کام *kām*, آرزو *ārzū*, مراد *murād*, نفس اماره *nafsi ammāra*, ارادت *irādat*, رغبت *raghbat*. 2. (request) طلب *talab*, درخواست *dar khāst*, خواهش *khāhish*. A humble desire, نیاز *niyāz*, تمنا *tamanna'*, تضرع *tazarrā*. A longing desire to see any person or thing, اشتیاق *ishtiyyāk*, انتظار *intizār*. To excite desire, ترغیب کردن *targhīb-k*. To have a strong desire, اشتیاق نمودن *ishtiyyāk-n*, آرزو مند بودن *ārzūmand-b*. To indulge one's desires, نفس غلبه *nafs ghalaba-n*. Carnal desires, mushtahiyāti naf-sānīya. Agreeable to one's desire, موافق حسب المرام *muwāfaki dilkhāh*. According to desire or request, حسب الطلب *hasba'l talab*, موافق داعیت *muwāfaki dā'iyyat*.

DESIRE, *vt.* آرزو *khāstan*, خواستن *khāstan*, اراده کردن *irāda-k.*, داشتن *ārzū-d.*, مشتاق بودن *mushtāk-b.*—(request) طلبیدن *dar khāst-k.*, درخواست کردن *talbīdan*.

DESIRED, *p.a.* (wished for) مرغوب *mar-ghūb*.—(asked for) مطلوب *matlūb*, خواسته *khāsta*.

DESIROUS, *a.* آرزومند *ārzūmand*, طمعکار *hawāsī*, هوس *hawāsī*, مشتاق *mushtāk*, رانغب جهاد *tamīkār*. Desirous of war, رانغب جهاد *rāghibijehād*, خواستجو *khāstju*. Desirous of peace, صلاح اندیش *salāh andīsh*. To be desirous, آرزومند بودن *ārzūmand-b.*, مشتاق بودن *mushtāk-b.*

DESIROUSLY, *ad.* vide EAGERLY, FONDLY.

DESIST, *vi.* موقوف *bāz-ē*, باز ایستادن *bāz-ē*, توقف کردن *tawakkuf-k.*, دست بردار شدن *dast bardār-sh.*, و ماندن *wā māndan*.

DESISTANCE, *n.* دست برداری *dast bardārī*, باز ایستادگی *bāz istādagi*, فراغت *āram*, آرام *āram*, توقف *tawakkuf*, فراغت *farāghat*.

DESK, *n.* راف *rāf*, پیش تخت *pesh takhta*.

DESOLATE, *vt.* خراب نمودن *kharāb-n.*, تاخت *wairān-k.*, ویران کردن *wairān-k.*, تاراج کردن *tākht u tārāj-k.*, پایمال کردن *pāymāl-k.*

DESOLATE, *a.* مخروب *wairān*, ویران *wairān*, وحشت *wahshat*, *makhrūb*. A desolate place, ویرانه *wairāna*.

DESOLATELY, *ad.* در وجه ویران *bar wajai wairān*, وحشانه *wahshāna*.

DESOLATER, *n.* مخرب *mukhrīb*, ویران کننده *wairān kunanda*.

DESOLATION, *n.* ویرانی *wairānī*, تاخت و تاراج *tākht u tārāj*, خرابی *kharābī*.

DESPAIR, *n.* نا امیدي *nā umedī*, درماندگی *dar mādagi*, ناامیدی *naumedī*, اضطراب *iztirār*.

DESPAIR, *vi.* نا امید شدن *nā ūmed-sh.*, انکسار *māyūs-g.*, مایوس گشتن *inkisār-n.*

DESPAIRING, *a.* نا امید *nā umed*.

DESPAIRINGLY, *ad.* نا امیدانه *nā umedāna*.

DESPATCH, *n.* vide DISPATCH.

DESPERATE, *a.* (hopeless) نا امید *nā umed*, مایوس *māyūs*.—(irretrievable) بی چاره *bī chāra*, غیر علاج *ghayr ilāj*.—(rash) بی تدبیر *gumrāh*, راه *tadbīr*.

DESPERATELY, *ad.* از بی باکی *az bī bākī*, از تهور *az tahawwur*.—(in a great degree) به نهایت *ba shiddat*, به نهایت *ba ghāyat*.

DESPERATION, *n.* تهور *tahawwur*, بی باکی *bī bākī*, راهی *gumrāhī*, بی تدبیری *bī tadbīrī*.

DESPICABLE, *a.* خوار *khār*, ذلیل *zalīl*, کمینده *mazmūm*, مذموم *hakīr*, حقیر *hakīr*, سبک *subuk*, *kamīna*.

DESPICABLENESS, *n.* حقارت *hakārat*, خواری *khārī*, ذلالت *zalālat*, دونی *dūnī*, حقیری *hakīrī*.

DESPICABLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, با حقارت *bā hakārat*, با ذلالت *bā zalālat*.

DESPISE, *vt.* تذلیل کردن *tazlīl-k.*, تحقیر داشتن *hakīr-n.*, تحقیر نمودن *tahkīr-d.*, استحقار نمودن *istikhār-n.*, سبک گرفتن *subuk-g.*

DESPISED, *a.* محقر *muhakkār*, حقیر *hakīr*, مبتذل *mubtazal*.

DESPISER, *n.* تذلیل *muhkīr*, محقر کننده *tazlīl kunanda*.

- DESPITE, *n.* فساد *fasād*, عداوت *ādāwat*, بد خواهی *bad andīshī*, بد اندیشی *badkhāhī*, کینه *kīna*.
- DESPITE, *prep.* ضد *zidd*, عکس *āks*.
- DESPITEFUL, *a.* بد خواه *bad khāh*, کینه خواه *kīna khāh*, عیب جو *āib jū*.
- DESPITEFULLY, *ad.* باغرض *bāgharaz*, فاسدانه *fāsīdāna*.
- DESPOIL, *vt.* یغما گرفتن *yaghmā-g.*, دزدیدن *duzdīdan*.
- DESPOND, *vi.* نا امید شدن *nā umed-sh.*, دلگیر شدن *dilfigār-sh.*
- DESPONDENCY, *n.* نا امیدي *nā umedī*, دل‌نگاري *dilfigārī*, دل‌تنگي *dil tangī*, غم *gham*, مایوسی *māyūsī*.
- DESPOT, *n.* ظالم *zālim*, جفاکار *jafākār*, جابر *jābir*.
- DESPOTIC, *a.* مستقل *mustakīl*, خود مختار *khud mukhtār*.
- DESPOTISM, *n.* تسلط *tasallut*, ظلم *zulm*, ستم *sitam*.
- DESSERT, *n.* میوه‌های *mewa* (fruit) میوه‌گون *mewahāi gunāgūn*.
- DESTINATION, *n.* (appointment) قصد *murād*, مراد *nāmzudī*, مرجع *murjā*, مقرر *mukarrar*, مقرر *murjā*, مقرر *mukarrar*, مقدر *mukaddar*, تقدیر *mukaddar*, نیت کردن *niyat-k.*, تالید *talīd*.
- DESTINED, *a.* مقرر *mukarrar*, مقدر *mukaddar*, معین *muyyīn*.
- DESTINY, *n.* نصیب *nasīb*, مقدر *mukaddar*, قسمت *kismat*, سر نوشت *kudrat*, تقدیر *takdīr*, طالع *tālī*, سرنوشت *sar nawisht*.
- DESTITUTE, *a.* (in want of) بیچاره *bīchāra*, لاچار *lāchār*, بی‌نوا *bī nawā*, بی‌مقدور *bī makedūr*, فروزانده *farūmān*.
- da, عاجز *ājiz*.—(abandoned) متروک *matruk*, گذاشته *guzāshṭa*. Destitute of strength, بی‌طاقت *bī tākat*, عاجز *ājiz*.
- DESTROY, *vt.* (consume) تلف نمودن *talf-n.*, اتلاف کردن *itlāf-k.*—(lay waste) پایمال *barbād-k.*, بر باد کردن *pāyamāl-k.* To destroy buildings, تخریب بزیان کردن *takhrīb bunyān-k.*—(kill) کشتن *kushtan*, قتل کردن *katl-k.*
- DESTROYED, *a.* تلف *talf*, خراب *kharāb*, پایمال *pāyamāl*, منهدم *munhadīm*, زبر زبر *zer, zabar.*, خراب خسته *kharāb khasta*.
- DESTROYER, *n.* مخرب *makhrib*, خراب کننده *kharāb-kunanda*.
- DESTRUCTION, *n.* پایمالی *pāyamālī*, انهدام *inhidām*, تباہی *tabāhī*.
- DETAIL, *n.* دقیقه *dalīka*, شرح *sharīh*. In detail, علمی التفصیل *āllat tafsīl*, مشروحاً *mash rūhan*.
- DETAIL, *vt.* تفصیل کردن *tafsīl-k.*, شرح *sharīh-k.*
- DETAIN, *vt.* واپس داشتن *wāpas-d.*, بازداشتن *bāz-d.* To detain in custody, حبس کردن *habs-k.*, در زندان نیاندن *dar zindān-n.*
- DETAINED, *a.* محبوس *mahbūs*, گرفتار *giriftār*. Detained in prison, اهل زندان *ahli zindān*.
- DETECT, *vt.* آشکاره کردن *āshkāra-k.*, کشادن *kushādan*, اظهار کردن *izhār-k.* To detect a crime, گناه آشکاره کردن *gunāh āshkāra-k.* To detect a fraud, غدر اظهار نمودن *ghadr izhār-n.*
- DETECTED, *a.* کشاده *kushāda*, مشکوف *mashkūf*.
- DETECTION, *n.* ظهور *zahūr*, افشا *ifshā*, فاش *fāsh*, کشف *kashif*, اظهار *izhār*.
- DETENTION, *n.* گرفتن *giriftagī*.

توقیف *tawkiḥ*.—(confinement) قید
kayd, حبس *habs*.
DETER, *vt.* چشم نمایی کردن *chashm*
numāi-k., تخویف ساختن *takhwīf-s.*
DETERIORATE, *vt.* (to make worse)
 بدتر کردن *badtar-k.*—(to grow worse)
 بدتر گردیدن *badtar-g.*
DETERMINE, *a.* (established) مقرر
mukarrar, تعیین *tahkīk*, معین *mu-*
yyan.—(limited) محدود *mahdūd*, معیود
maāhūd.—(conclusive) قاطع *ḥāṭi*.—
 (resolute) دلیر *dīler*, جگردار *jīgar-dār*.
DETERMINATELY, *ad.* از استقلال *az*
istiklāl, بالقصد *bil kasd*, قصد
DETERMINATION, *n.* (intention) قصد
kasd, عزم *āzm*, عزیمت *āzīmat*.—
 (decision) استقلال *istiklāl*.—(deci-
 sion) امر *amr*, حکم *hukm*, فتوی *fatwa*.
 A fixed determination, قصد معمم
kasdi musammam, عزم بالجزم
āzm bil jazm,
DETERMINE, *vt.* (fix limits) حد کردن
hadd-k., تحدید نمودن *tahdīd-n.*—
 (fix) برقرار ساختن *sābit-k.*, ثابت کردن (fix)
bar karār-s.—(conclude) ختم کردن
lḥatam-k., اتمام کردن *itmām-k.*—(de-
 cide) قضا نمودن *rāi-d.*, رای دادن (decide)
kazā-n.—(define) قطع کردن *katʿ-k.*—
 ترتیب نمودن *nazm-k.*, نظم کردن (adjust)
tartīb-n.—(resolve) عزیمت نمودن
āzīmat-n., تصمیم *karār-k.*, قرار کردن
 تصمیم نمودن *tasmīm-n.*
DETERMINED, *a.* مستقل *mustakīl*,
 مضبوط *mazbūt*,
DETEST, *vt.* حقارت کردن *hikārat-k.*,
 استحقار نمودن *istikrāh-k.*, استکراه کردن
istikhār-n.
DETESTABLE, *a.* مکروه *makrūh*, کریه
karīh, ناپسند *nāgarwār*, پلید *palīd*.

DETESTABLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*.
DETESTATION, *n.* عداوت *naḥrat*, عداوت
ādāwat, کراهیت *karāhiyat*, استکراه
istikrāh, نفرین *nafīrīn*.
DETHRONE, *vt.* از مسند وضع کردن *az*
masnad wazʿ-k., از تخت دفع ساختن
az takht daḥḥ-k.
DETHRONE, *a.* از مسند معزول *az*
masnad maʿzūl.
DETRACT, *vt.* زاری کردن *zārī-k.*,
 زخم زدن *zamm-k.*, افترا زدن
iftirā-z, ملامت کردن *malāmat-k.*
DETRACTION, *n.* عیب گوئی *āib guī*,
 بهتان *buhṭān*, تهمت *tahammut*,
 غیبت *ghībat*.
DETRACTOR, *n.* عیب گو *āib gu*,
 غماز *ghammāz*, مفتاری *muftarī*.
DETRIMENT, *n.* ضرر *nuksān*, نقصان
zarar, زیان *ziyān*, قصور *kusūr*, قباح
kabāhat.
DETRIMENTAL, *a.* مضر *mazarr*,
 مفسد *mufsid*, زیان ساز *ziyān sāz*.
DEUCE, *n.* دیو *dīv*.
DEVASTATE, *vt.* تاراج کردن *tārāj-k.*,
 غارت نمودن *ghārat-n.*
DEVASTATION, *n.* تخریب *takhrīb*,
 غارت *ghārat*, بایمالی *lḥarābī*,
 پایامالی *pāyamālī*.
DEVELOP, *vt.* کشف کردن *kashf-k.*,
 آشکار کردن *paydā-k.*, پدید کردن
āshkār-k., واضح کردن *wāzih-k.*
DEVELOPMENT, *n.* شگفتگی *shigufta-*
gī, ترقی *tarakkī*.
DEVIATE, *vi.* گمراه بودن *gumrāh-b.*,
 انحراف نمودن *bī rāh-sh.*, بی راه شدن
inhirāf-n., رو گردان شدن *ru gardān-*
sh. To deviate from a purpose,
 از قصد بی راه شدن *az kasd bī rāh-sh.*
DEVIATION, *n.* بی راهی *bī rāhī*,

- گمراهی *gumrāhī*, ضلالت *zalālat*.—
(improper conduct), تباهی *tabāhī*,
بغی *bughī*.
- DEVICE, *n.* (contrivance) مبدع *mabdā*.
تجویز *tajwīz*, تصور *tasawwur*, حکمت
hikmat. A device (on a shield) علامت
ālāmat, نشان *nishān*.
- DEVIL, *n.* شیطان *shaytān* (pl. شیاطین),
جن *jinn* (اباليس *iblis* pl.), دیو *dīw* (اجنه *pl.*)
—(a wicked person) شریر *sharīr*, بد کردار
bad kirdār.
- DEVILISH, *a.* جهنمی *jahannamī*,
شیطانی *shaytānī*, زوشیطان *zū shay-*
tān.—(horrible) هولناک *haulnāk*,
زیادت *makrūh*.—(excessive) زیاده
nihāyat,
- DEVIOUS, *a.* گمراه *gumrāh*, بد راه
badrāh.
- DEVISE, *vt.* نظر *paydā-k.*, پدید آوردن
وصیت کردن *nazar-k.*—(bequeath) وصیت
wasīyat-k., عهد ساختن *ahd-s.*—
ایجاد کردن *tadbīr-k.*, تدبیر کردن (plan)
ījād-k.
- DEVISE, *n.* وصیت نامه *wasīyat nāma*,
اندرز *andaraz*.
- DEVISED, *a.* پدید آورده *paydā karda*
متدبیر *mutadabbir*.
- DEVISER, *n.* مخترع *mūjīd*, موجد
mukhtarī.
- DEVISOR, *n.* وصیت کننده *wasīyat*
kunanda, وصی *vasī*.
- DEVOID, *a.* محلول *mahlūl*, تهی *tihī*,
خالی *khālī*. Devoid of good qualities,
غیر نیکو صفت *ghayr neku sifat*.
- DEVOLVE, *vt.* گردیده شدن *gardīda-sh.*,
گذشتن *guzashtan*, سپردن *sipurdan*.
- DEVOTE, *vt.* تقدس کردن *takaddus-k.*,
فدا ساختن *fidā-s.*, قربان کردن *kurbān-*
k.—(curse) لعنت *laānat-g.*—
(appropriate) مخصوص کردن *makhṣūs-k.*
- DEVOTED, *a.* (to God) نذیر *nazīr*,
دلبسته *kurbānī*.—(affectionate) دلبسته
dil basta, مخصوص *makhṣūs*. Devoted
servant, فدوی *fidvī*, بنده *banda*.—
(appropriated) مشخص *mushakḥḥas*,
مغرور *mukarrar*.—(addicted) مغرور
masrūf, مایل *māil*.
- DEVOTEDLY, *ad.* اختصاص با *bā ikhtisās*.
- DEVOTEE, *n.* عابد *ābid*, پارسا *pārsā*,
زاهد *zāhid*.
- DEVOTION, *n.* عبادت *ibādāt*,
ریاضت *rayāzat*, زهد *zuhd*, تقوی *takwā*,
بندهگی *bandagī*, پرستش *parastish*.—
(prayer) نماز *namāz*.
- DEVOTIONAL, *a.* قنوت منسوب *kunūt*
mansūb.
- DEVOUR, *vt.* آواریدن *khurdan*, آواریدن
awbārīdan, اکل ساختن *akl-s.*, آواستن
awbāshtan, بلع کردن *balī-k.*
- DEVoured, *a.* خورد *khurda*, مبتلع
mubtalā.
- DEVOUT, *a.* متکف *muātakif*, زاهد
zāhid, خدا ترس *pārsā*, ترس *tarsī*, متعبد
mutaābbid.
- DEVOUTLY, *ad.* زاهدانه *zāhidāna*,
باتقوی *bā takwā*.
- DEW, *n.* نم *nam*, زاله *zhāla*, شبنم
pashak. Night dew, شبدم *shabnam*.
Day dew, ندی *nada'*. A dew drop,
قطره شبنم *katratī shabnam*.
- DEW, *vt.* نم کردن *nam-k.*
- DEW-LAP, *n.* غیب *ghabghab*.
- DEWY, *a.* شبدمی *shabnamī*, دامع *dāmī*.
- DEXTER, *a.* راست *rāst*, یمن *yamīn*.
- DEXTERITY, *n.* دستکاری *dastkārī*,
صنعت *sanāt*, تیز دستی *tezdastī*,
ظرافت *zarāfat*, کارسازی *kārsāzī*.
- DEXTEROUS, *a.* دستکار *kābil*, قابل
dasikār, کارساز *chust*, چست *kārsāz*.

DEXTEROUSLY, *ad.* از قابلیت *az kabiliyat*, با ظرافت *bā zarāfut*.

DIABETES, *n.* سلس البول *salasu-l-baul*, زیابیطس *ziyābitus*.

DIABOLICAL, *a.* vide DEVILISH.

DIACRITICAL, *a.* معجم *mu'ajjam*.

DIADEM, *n.* تاج *tāj*, کلاه *kulāh*.

DIAGNOSIS, *n.* تشخیص *tashkhis*.

DIAGONAL, *n.* از گوشه تا بگوشه *az gusha tā ba gusha*.

DIAGRAM, *n.* vide FIGURE.

DIAL, *n.* دایره هندی *dāirai hindī*, درجیات *darajāt*, ساعت شمس *sā'ati shams*.

DIALECT, *n.* زبان *lisān*, زبانه *zabān*. A speaker of the Himyaritic dialect, *mutahmmir*. The court language of Persia, *zabāni darī*. The ordinary dialect of Persia, *zabāni fārsī*. The old dialect of Persia, *zabāni pahlavī*.

DIALECTICAL, *a.* منطقی *mantikī*.

DIALECTICS, *n.* علم منطق *ilmi mantik*.

DIALOGUE, *n.* جواب سوال *javāb sawāl*, گفتگو *guftgu*, مکالمات *mukālamat*, مذاکرات *mazākarat*, گفت و شنود *guft u shanūd*.

DIAMETER, *n.* قطر *kutr*.

DIAMOND, *n.* سمار *almās*, سامور *sāmūr*.

DIAPHANOUS, *a.* شفاف *shaffāf*.

DIAPHRAGM, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijābu'l kalb*.

DIARRHŒA, *n.* جریان اسهال *is-hāl*, شکم جاری *jiryāni-shikm*, شکم جاری *shikm-jārī*.

DIARY, *n.* سفرنامه *safar nāma*, روزنامه *roz nāma*, آورجه *āwarja*.

DIBBLE, *n.* بیلچه *bilcha*, حدات *hada'ut*.

DICE, *n.* (game at) قمار بازی *kimār bāzī*, ششدر بازی *shashdar bāzī*.—(a die) کعبه *ka'bat*. A dice table, *takhtai nard*. To play at dice, *kimār-b.*, قمار کردن *takammur-k.* To win at dice, *kamr-k.*, قمار ساختن *takammur-s.* To lose at dice, *bākhtan*. Unfair play at dice, *masang*. A player at dice, *kimārbāz*, ششدر باز *shashdarbāz*. An antagonist at dice, *kamīr*.

DICTATE, *vt.* (prescribe) فرمان دادن *farmūdan*, حکم کردن *hukm-k.*, مشق کردن *mask-k.* To dictate (a letter, &c.) عبارت گفتن *ibārat-g.*, املا کردن *imlāl-k.*

DICTATE, *n.* فرمان *farmān*, امر *amr*, حکم *hukm*. The dictates of the heart, *arwāmīri kalb*.

DICTATION, *n.* املا *imlā*, هجاء *hijā*.

DICTION, *n.* گفتار *guftagu*, سخن *sakhun*, عبارت *ibārat*, کلام *kulama*, زبان *zabān*, لغت *lughat*, لفظ *lafz*.

DICTIONARY, *n.* لغت *lughat*, فرهنگ *farhang*.

DIDACTIC, *a.* معلم *mu'llim*, مودب *muidīb*.

DIE, *vi.* I. (expire) مردن *murdan*, جان تسلیم کردن *faut-sh.*, تسلیم روح نمودن *jān taslīm-k.*, وفات یافتن *wafāt-y.*, ترک دار الدوار ساختن *tarki dāru'l bawār-s.* To die a martyr, شهید شدن

shahīd-sh. To die suddenly, مرگ *margi mafājāt-y.* 2. (to become extinct) شدن بیپوش *bī hūsh-sh.*, 3. (to wither as a plant) افسردن *afsurdan*, پژمردن *pazhmurdan*. 4. (to become vapid, as liquors) فشغش گشتن *fishfish-g.* 5. (to fade away) غایب شدن *ghāyab-sh.*, نابود شدن *nābūd-sh.*

DIE, n. (a small cube) کعب *kaāb*, ششدر *shashdar*. A die used in coin-
ing, سکه *sikka*, میخ درم *mekhi diram*.

DIET, n. (food) طعام *khōrāk*, نعمت *taām*, ماکول *mākūl*, غزا *ghazā*, *naāmat*.—(course of food selected with reference to health) اعتدال اکل و شرب *itidālī akl u shurb*.

DIET, vt. (feed) خوراک دادن *khōrāk-d.*, باعث شدن *naāmat-b.*—(to cause to eat or drink sparingly) اعتدال اکل و شرب نمودن *itidālī akl u shurb-n.*

DIFFER, vi. (to be or stand apart) جدا شدن *mutafarrak-sh.*, تفاوت بودن *judā-b.*, نا موافق بودن (to be at variance) اختلاف داشتن *nā muwāfak-b.*, *ikhtilāf-d.*, منازعت کردن *munāziāt-k.*, مختلف شدن *mukhtalif-sh.*

DIFFERENCE, n. (distinction) تفاوت *tafāwat*, تفريق *ikhtilāf*, مخالفت (variance) *tafrīk*, *farāk*.—*munāziāt*, نا موافقت *nā muwāfiyat*, اعتراض *aitirāz*. To make a difference, فرق کردن *farāk-k.*, تمیز نمودن *tamīz-n.* To cause a difference, فتنه انگیزیدن *fitna-a.*, آشفتن *āshuftan*.

DIFFERENT, a. جدا *judā*, علیحدہ

ālahidda, متفرق *mutafarrik*, فا *nā muwāfik*.—(Of different qualities), صاحب اوصاف مختلف *sāhibi aṣāfi mukhtalif*. Different sorts, اقسام *aksām*, انواع *anwād*. In-
different manners, مختلف *ba isnāfi mukhtalif*.

DIFFERENTLY, ad. با تفاوت *bā tafāwat*, در وجه متفرق *farakan*, *bar wajaṭ mutafarrak*.

DIFFICULT, a. دشوار *mushkil*, بی سهولت *dushwār*, سخت *sakht*, *bī saḥūlat*. A difficult pass, دیار *dayāri dushwār guzār*. A castle difficult to be taken, قلعه *kilai dushwār gīr*. A difficult affair, امر مشکل *amri mushkil*. Difficult things, مشکلات *mushkilāt*. Amidst a thousand difficulties, با هزار زور و زار *bā hazār zor u zār*.

DIFFICULTLY, ad. مشکلا *mushkilāna*, *bā dushwārī*.

DIFFICULTY, n. (opposition) اعتراض *aitirāz*, دشواری *mukhālifat*, صعوبت *sakhtī*, *dushwārī*, زحمت (distress) *saḥbat*, *zahmat*, مصیبت *musibat*.

DIFFIDENCE, n. شبیهت *wahm*, بی اعتمادی *shubhat*, *bī aṭtimādī*, گمان *gumān*.

DIFFIDENT, a. اندیشناک *andeshnāk*, بی اعتماد *bī aṭtimād*, *wahmī*, نامقرر (uncertain) *nā mukarar*, نامعلوم *nā maālūm*. To be diffident, گمان دار *dar shubhat-b.*, گمان داشتن *gumān-d.*

DIFFIDENTLY, ad. با شبیهت *bā shubhat*, بی اتکال *bā gumān*, *bī ittikāl*.

DIFFUSE, *vt.* پاشیدن *pāshīdan*, گستردن *gustardan*, افشاندن *afshāndan*, ریزیدن *rezīdan*, منتشر کردن *mun-tashir-k.* To diffuse odours, افاحت *ifāhut-k.*, نفح زدن *naḥīh-z.*, To diffuse light, ضیاء پاشیدن *ziyā-p.* To diffuse rays. پرتو انداز شدن *partau andāz-sh.* To diffuse itself widely, پهن واشدن *pahn wā-sh.*

DIFFUSE, *a.* پاشیده *pāshīda*, منتشر *muntashir*, منشور *manshūr*, مفصل *mufasssal*, گسترده *gustarda*. To be diffused, منتشر شدن *muntashir-sh.*

DIFFUSEDLY, *ad.* بطول *batūl*, مفصلاً *mufasssalan*, منتشرانه *muntashirāna*.

DIFFUSEDNESS,
DIFFUSION,
DIFFUSIVENESS, } *n.* انتشار *intishār*,
پاشیدگی *pā-shīdagī*, اشاعت *ashāāt*. Diffusiveness of speech, تفصیل *tafsīl*. Diffusion of light, ضیاء پاشی *ziyā pāshī*. Diffusion of odours, فایحت *fāihat* نفح *naḥīh*.

DIG, *vt.* کندن *kandan*, کاften *kāftan*, کاویدن *kāwīdan*. To dig a canal, فرکندن *farkandan*. To dig a grave, گور کردن *gūr-k.* To dig up, بر کردن *bar kandan*, وا کردن *wā kardan*.

DIGEST, *vt.* (in the stomach) هضم کردن *hazm-k.*, تحلیل کردن *tahlīl-k.*—(to reduce to order) نظم کردن *nazam-k.*, ترتیب نمودن *tartīb-n.*

DIGESTED, *a.* هضم *munhazim*, گواریده *gawārīda*, تحلیل *tahlīl*.—(arranged) مرتب *murattab*, منظم *muntazam*.

DIGESTER, *n.* گوار کننده *hāzim*, گوار کننده *gawār kunanda*.

DIGESTIBLE, *a.* گوار ممکن *mumkinī* گوار *gawār*, قابل هضم *kābili hazm*.—(capable of being arranged) قابل *kābilu'l intizām*.

DIGESTION, *n.* (of food) هضم *hazm*, تحلیل *tahlīl*. Hard or slow of digestion, دیرگوار *der gawār*, ناخوشگوار *nākhūsh gawār*. Easy of digestion, خوشگوار *khush gawār*. Medicine or any thing assisting digestion, گوارش *gawārish*, هضم *hazzām*.

DIGESTIVE, *a.* هاضم *hāzima*, ذو قوت *zū kuwati hazīm*.

DIGGER, *n.* بیدار *beldār*, کاونده *kāwanda*.

DIGNIFIED, *a.* سرفراز شده *sar farāz shuda*, صاحب مرتبه *mushraf*, مشرف *sāhibi martaba*, ذوالقدر *zu'lkadr*.

DIGNIFY, *vt.* بلند کردن *buland-k.*, شرف *manzalat-d.* دادن *sharaf-b.*, بخشیدن *mu-sharaf-k.*, به مرتبه برداشتن *ba martaba-b.*, ترقی دادن *tarakkī-d.*

DIGNITY, *n.* مرتبه *jāh*, جاه *martaba*, سرفرازی *sarfarāzī*, منصب *mansab*, مقام *manzalat*, درجه *daraja*, و جلال *jāh u jalāl*.—(of behaviour) لیاقت *layākat*, جلال *jalāl*, شرف *sharfat*. The Royal dignity, سلطنت *saltanat*. شهریاری *shahr-yārī*. Supreme dignity, صدارت *sadārat*. Exalted dignity, رفیع *makāni rafiā*. The dignity of a magistrate, نقابت *nikābat*, منصب *mansabi kazzā*. Of exalted dignity, رفیع الشان *rafiu'l kadr*, رفیع *rafiushshān*. Of the same dignity, همپای *hampāya*, همقدر *ham kadr*. High in dignity, جلیل القدر *jelīlu'l*

- kadr*, مقامات *ahli mukāmāt*.
 Dignities, تشریفات *tashrifāt*.
- DIGRESS, *vi.* فصول گریز کردن *gurīz-k.*,
 فصول کردن *fusūl-k.*
- DIKE, *n.* (ditch) خندق *khandak*.—
 (bank) پشت *pushta*.
- DILAPIDATE *vt.* انهدام شدن *inhidām-sh.*,
 تخریب کردن *takhrīb-k.*
- DILATE, *vt.* ميسوط کردن *mabsūt-k.*
- DILATORINESS, *n.* آهستگی *āhistagī*,
 سستی *sustī*, دیر *derī*, کاهلی *kāhili*,
 درنگ *darang*, مهلت *muhlat*,
- DILATORY, *a.* سست *sust*, درنگ *dirang*,
 دیر *der*, آهسته *āhista*, کاهل *kāhil*.
- DILEMMA, *n.* خلاط *khalāt*, رطم *ratma*,
 عسواد *aswād*.
- DILIGENCE, *n.* تقید *kushish*, کوشش *takayyid*,
 توجہ *saʿī*, سعی *jahd*, جهد *tawajjah*,
 شغل *shughl*.
- DILIGENT, *a.* مقید *mutavajji*, متوجہ *mukayyad*,
 صاحب *mahnatī*, محنتی *sāhibi jaddu jehad*.
 Diligent in business, کار *mukayyid dar kār*.
 To be diligent, لازم شدن *mukayyad-b.*,
 ملایمت کردن *mulāzim-sh.*, ملایمت *mulāzimat-k.*
- DILIGENTLY, *ad.* با کوشش *bā kushish*,
 با اقدام *bā jadd u jahd*, با جهد و جهد
bā ikdām, مقیدانه *mukayyidāna*.
- DILUCIDATE, *vt.* بیان نمودن *bayān-n.*,
 شرح کردن *sharh-k.*
- DILUTE, *vt.* رقیق *hall-k.*, حل کردن *rakīk-k.*
 To dilute milk with water, شیر نسغ کردن *shir nasigh-k.*
 To dilute wine with water, شراب *sharāb mamzūj-k.*
 مزوج کردن
- DILUTED, *a.* مزوج *mamzūj*, مقطع *maktī*.
- DILUTER, *n.* حل کننده *hall-kunanda*,
 مرقق *murakkik*.
- DILUTION, *n.* حل *hall*, ترقیق *tarkīk*.
- DILUVIAN, *a.* طوفان منسوب *tūfān mansūb*.
- DIM, *vt.* CLOUD, DARKEN.
- DIM, *a.* (obscure) تیره *tīra*, تاریک *tārīk*,
 ظلمانی *zulmānī*.—(dark, cloudy)
 غیری نور *ghayri nūr*, بی نور *bī nūr*,
 نا روشن *nā raushan*. Dim-sighted,
 تاریک چشم *chashmi tār*, چشم تاریک
tārīki chashm. نابوالعین *nabū u'lāin*.
 Dim-sightedness, روز کوری *roz-kūrī*,
 افتار *iftār*.
- DIMENSION, *n.* پیمایش *paymāyish*,
 مقدار *mildār*, عرصه *ārṣa*, اندازه *andāza*,
 وسعت *wasāt*. To take dimensions,
 اندازه گرفتن *andāza-g.*, پیمودن *paymūdan*.
- DIMINISH, *vt.* کم کردن (make less) *kam-k.*,
 کاستن *kutāh-k.*, کوتاه کردن *kāstan*,
 تصغیر *isghār-k.*, اصغار کردن *tasghīr-s.*—(to grow less)
 کاهیدن *kāhidan*, کم شدن *kam-sh.*
- DIMINISHED, *a.* کم شده *kam shuda*,
 منقص *mankūs*, مقصور *maksūr*. Di-
 minished in price or value, کم بها *kam bahā*,
 منحط *munhatt*. Not
 diminished, نا کاسته *nā kāsta*.
- DIMINUTION, *n.* کوتاهی *kotāhī*, نقص *naks*,
 کاست *kāst*, تصغیر *tasghīr*,
 زوال *zawāl*, کاهش *kāhish*, تنخیف *takhfīf*.
- DIMINUTIVE, *a.* خورده *khurd*, کوتاه *kutāh*,
 کوچک *kuchak*, صغیر *saghīr*.
 A diminutive noun, اسم تصغیر *ismi tasghīr*,
 اسم صغیر *ismi musaghghar*.
- DIMINUTIVELY, *ad.* بر وجه قلیل *bar wajai kalīl*.

DIMINUTIVENESS, *n.* کوچکی *kūchakī*
کمتری *kamtarī*.

DIMLY, *ad.* روز کورانہ *zulmāna*,
roz kūrāna.

DIMMISH, *a.* اندک تاریک *andak tārīk*,
تیره *tīra*.

DIMNESS, *n.* سیاهی *zulmat*,
سیاهی تاریکی *siyāhī*, تاریکی *tārīkī*.—Dimness of
sight, تاریکی چشم *tārīkī-i-chashm*,
روز کوری *zulmatu'l basar*,
roz kūrī.

DIMPLE, *n.* چاه *nūnat*, چاه *chāh*.—
(of the chin) چاه زنج *chāhi zanakh*.

DIMPLED, *a.* نونت دار *nūnat dār*.

DIN, *n.* هنگامہ *shūr*, آواز *āwāz*,
هنگامہ *hangāma*, غوغا *ghaugā*.

DIN, *vt.* شور کردن *āwāz-k.*,
شور کردن *shor-k.*, هنگامہ کردن *hangāma-k.*

DINE, *vt.vi.* چاشت خوردن *chāsht-kh.*,
طعام خوردن *taām-kh.*

DING, *vi.* زدن *zadan*.

DING-DONG, *n.* طنطنه *tantanat*.

DINING-ROOM, *n.* چاشت گاہ *chāsht*
ghāh, طعام گاہ *taām gāh*,
غرفه *gharfāt*.

DINNER, *n.* چاشت *chāsht*, طعام *tāām*,
عصران *āsar*. Dinner and supper,
āsarān.

DINNER-TIME, *n.* وقت طعام *wakti*
tāām, ساعت چاشت *sāāti chāsht*.

DINT, *vt.* زور *nishāna-k.*, نشانہ کردن
زور آوردن *zor-ā*.

DINT, *n.* (impression) نشانہ *nishāna*.
—(contusion) هرس *hars*.—(blow)
زور *zor*.—(force, power) ضرب *zarb*.
—(force) قوت *kuwat*.

DIP, *vt.* غوطہ خوردن *ghark-k.*,
غوطہ خوردن *ghūta-kh.*

DIPHTHONG, *n.* لغیف *lafifi*
مقرون *makrūn*.

DIPLOMA, *n.* سند *sanad*, دستاویز
dastāwīz, نامہ *nāma*, برات *barāt*.

DIPPED, *a.* غرق کردن *ghark-karda*,
در آب نہادہ *dar āb nihāda*.

DIRE, *a.* هولناک *makhūf*,
دهشت ناک *dahshat nāk*.

DIRECT, *a.* راست *rāst*, مدلول *madlūl*,
مستوی *mustawī*.—(not ambiguous)
نا مشکوک *bi shūbhat*,
مشکوک *mashkūk*.

DIRECT, *vt.* تربیت کردن *tarbiyat-k.*,
رسم نمودن *adab-d.*, ادب دادن
rasm-n.—(to point out the way)
راہ نمودن *rahnumāi-k.*,
راہ *rāh-n.*, ارشاد کردن
irshād-k.—(to aim in a
straight line) نشانہ زدن
nishāna-z., حکم
shast-k.—(prescribe) شست کردن
hukm-n., فرمودن
farmūdan.—(adjust) نظم کردن
nazm-k. To
direct a letter, نوشتن
sar-nāma-n.

DIRECTED, *a.* راہ نموده شدہ *rāh*
namūda-shuda, مندل *mundall*.—
(regulated) مرتب *murattab*,
مصدق *musaddad*.—(prescribed)
فرمودہ *farmūda*, امر شدہ
amr shuda.

DIRECTION, *n.* راہ نمایی *dalālat*,
رسم *rasm*, (precept)
rāh numāi.—(command)
فرمان *marsam*.—(path)
امر *amr*, حکم *hukm*.—(aim)
قصد *kasd*, راہ *rāh*.—(aim)
نشان *nishān*. The direction
of a letter, سرنامہ *sarnāma*,
کتابت *kitābat*, سرمکتوب
sar maktūb.

DIRECTIVE, *a.* رهنما *rahnumā*.

DIRECTLY, *ad.* (in a straight line)
در خط مستقیم *dar khatti mustakīm*.
—(immediately) فی الفور *fi'lfaur*.
—(without ambiguity)
فی الحال *filhāl*.—(without ambiguity)
بی دو معنی *bi domadnī*.

DIRECTNESS, *n.* راستی *rāstī*. —
(nearest way) راه اقرب *rāhi akrah*.

DIRECTOR, *n.* (guide) راهنما *rāhnumā*.
—(instructor) مرشد *murshid*, مشیر *mushīr*,
مرتب *muwaddab*, مودب *mushīr*,
murattib. A director in common
affairs, کارکن *kārkun*, کارنما *kār-numā*.
A director of state affairs,
وزیر اعظم *wazīri āzam*, صدراعظم *sadrī āzam*.

DIRECTORY, *n.* راهنما *rāh numā*.

DIREFUL, *a.* مهیب *hauhnāk*, هولناک *muhīb*.

DIRGE, *n.* اغنیت میت *ughniyati*
ma'yit, مرثیه *marsīya*.

DIRK, *n.* خنجر *khanjar*.

DIRT, *n.* خلاب *khalāb*, چرک *chirk*,
تشذیع *ālāyish*. To throw dirt,
تخذیل ساختن *tashnīd-k.*,
takhzil-s. To throw dirt at,
تخاذل *takhāzil-z*.

DIRT, *vt.* غلیظ *chirkīn-k.*, چرکین کردن
ghalīz-k., ناپاک کردن *nāpāk-k.*,
پلید کردن *palīd-k.*

DIRTILY, *ad.* با نجاست *bā najāsat*,
ملوثاً *mulawwasan*. — (meanly) نا
مردانه *nā mardāna*, حقیرانه *hakīran*.

DIRTINESS, *n.* غلاظت *ghalāzat*,
پلیدی *ālūdgi*, ناپاکی *nāpākī*,
ناکسی *nākasī*. — (meanness) پلیدی
palīdī.

DIRTY, *a.* چرکین *charkīn*, غلیظ *ghalīz*,
پلید *palīd*, ناپاک *nāpāk*, نجس *najis*,
ملوث *mulawwas*, آلوده *ālūda*. A dirty
fellow, زنی *siyāh kāsa*, کاسه
zanīm. A dirty action, ناسزا *fa'īlī*
nāsazā, کار نا پسندیده *kārī nā pasan-*
dīda.

DIRTY, *vt.* نجس *ghalīz-k.*, غلیظ کردن
nāpāk-k., ناپاک کردن *najis-k.*,
ملوث ساختن *mulawwas-s*.

DISABILITY, *n.* ناتوانی *nātawānāi*,
بی مقدوری *bī makedūrī*, ضعف *zudf*.
—(impediment) مانع *man'ī*, تعرض
ta'druz.

DISABLE, *vt.* ناتوان کردن *nātawān-k.*,
بی قدر کردن *bī kadr-k.*, لاچار کردن
lāchār-k., عاجز شدن *zabūn-k.*,
ājiz-sh.

DISABUSE, *vt.* سگالش واکردن *sigālīsh*
wā-k.

DISADVANTAGE, *n.* زیان *ziyān*,
خسارت *zarar*, ضرر *nukhsān*, نقصان
khasārat.

DISADVANTAGEOUS, *a.* بی فایده
bī-fāyada, زیاندار *ziyāndār*,
nā mafīd, لا حاصل *lā hāsīl*.

DISADVANTAGEOUSLY, *ad.* بر وجه
مضر *bar wajai mazirr*.

DISAFFECTED, *a.* متذفر *mutanaffir*,
معرض *ma'druz*, بد گمان *bad gumān*.

DISAFFECTION, *n.* اعراض *atrāz*,
تذفر *tanaffir*.

DISAGREE, *vt.* نا موافق شدن *nā*
muwāfik-sh., مخالف شدن *mukhālīf-*
sh., اختلاف *ta'drīz-k.*, تعرض کردن
ikhtilāf-k., آشوب کردن *āshūb-k.*

DISAGREEABLE, *a.* نا پسند *nā-*
pasand, نا موافق *nā muwāfik*,
مکروه *nā makhbūl*, نا مقبول *nāgawār*,
غیر مطبوع *ghayr matbū'd*. —
مناقض *mukhālīf*, مخالف (contrary)
munākiz. A disagreeable counten-
ance, کریه منظر *zish t rūi*, زشت روی
karīh manzar.

DISAGREEABLENESS, *n.* نا پسندگی
nā pasandagi, نا خوشی *nā khushī*.
— (unsuitableness) مخالفت *mukhā-*
lifat, بی لیاقت *bī layākat*.

DISAGREEMENT, *n.* نا موافقت *nā muwāfakat*, نا خوشی *nā khushī*, اختلاف *ikhtilāf*, منازعت *munāziāt*.

DISALLOW, *vt.* نا قبول کردن *nā kabūl-k.*, رد ساختن *inkār-k.*, انکار کردن *radd-s.*

DISALLOWABLE, *a.* نا روا *nā rawā*, واجب الحرم *wajibu'l harm*.

DISALLOWANCE, *n.* انکار *inkār*, منع *manʿ*.

DISANNUL, *vt.* vide ANNUL.

DISAPPEAR, *vi.* غایب شدن *ghāyib-sh.*, نابود *nā padīd-b.*, نا پدید بودن *sh.*, وā شدن *wā-sh.*, نābūd-sh.

DISAPPOINT, *vt.* نا امید کردن *nā umed-k.*, نا مراد کردن *nā murād-k.*, مایوس کردن *mahrūm-k.*, مایوس کردن *māyūs-k.*

DISAPPOINTED, *a.* نا مراد *nā murād*, مأیوس *mahrūm*, مأیوس *makhzūl*. To be disappointed, نا امید شدن *nā umed-sh.*, مایوس شدن *mahrūm-sh.*, نا مراد شدن *nā murād-sh.*

DISAPPOINTMENT, *n.* نا امیدی *nā umedī*, مایوسی *nā murādī*, نا مرادی *māyūsī*, حرمان *harmān*.

DISAPPROBATION, *n.* نا پسند *nā pasand*, انکار *nā kabūlī*, نا قبولی *inkār*, نا پسندگی *nā pasandagī*.

DISAPPROVE, *vt.* نا پسند کردن *nā pasand-k.*, نا منظور کردن *nā manzūr-k.*, طعن کردن *malāmat-k.*, ملامت کردن *taʿn-k.*

DISARM, *vt.* سلاح وا کردن *salāh wā-k.*, کمر کشادن *kamr-k.*

DISASTER, *n.* مصیبت *āfat*, آفت *ātib*, حادثه *hādīsa*, آسیب *musibat*, بدبختی *bad bakhtī*.

DISASTROUS, *a.* بدبخت *bad bakht*

نا مسعود *nā masūd*, مانحوس *manhūs*, آفت رسیده *āfat-rasīda*, بد اختر *bad akhtar*, حادثه دیده *hādīsa dīda*.

DISASTROUSLY, *ad.* از بد اختر *az bad akhtar*, بر وجه بلا کش *barwajai balā kash*.

DISAVOW, *vt.* انکار نمودن *inkār-n.*, نفی کردن *nafī-k.*, منکر شدن *mukir-sh.*

DISAVOWAL, *n.* انکار *inkār*, نفی *nafī*.

DISAUTHORISE, *vt.* قدرت وا کردن *kudrat wā-k.*

DISBAND, *vt.* برطرف کردن *bartarf-k.*, پراکنده ساختن *parāganda-s.* To disband an army, لشکر بر طرف کردن *lashkar bartarf-k.*

DISBANDED, *a.* برطرف شده *bartarf shuda*.

DISBELIEF, *n.* بی اعتباری *bī ātibārī*, کفر *kufī*, بی ایمانی *bī īmānī*.

DISBELIEVE, *vt.* بی اعتبار شدن *bī ātibār-sh.*, کفر *inkār-k.*, کفر شدن *kufī-sh.*

DISBELIEVER, *n.* منکر *munkīr*, بی اعتبار *bī ātibār*, کافر *kāfir*.

DISBURDEN, *vt.* حمل رفع کردن *haml rafī-k.*, سبک بار کردن *subuk bār-k.*, مخفف کردن *mukhaffaf-k.* To disburden the mind, دلا سازی یافتن *dilāsāī-y.*

DISBURDENED, *a.* سبک بار گردیده *subuk bār-gardīda*, مخفف *malḥfūf*, نا محمول *nā mahmūl*.

DISBURSE, *vt.* خرچ کردن *kharch-k.*, صرف کردن *sarf-k.*

DISBURSEMENT, *n.* خرچ *kharch*, صرف *sarf*, مصرف *masraf*.

DISBURSER, *n.* صرف کننده *sarf kunanda*, خرچ بردار *kharch bardār*.

DISC *n.* قرص *kurs*.

DISCARD, *vt.* برطرف کردن *bartarf-k.*, دفع کردن *daft-k.*

DISCERN, *vt.* (see) نظر دیدن *dīdan*, نگرین کردن *nazar-k.*, نگرینستن *nigrīstan*.—
(distinguish) امتیاز کردن *imtiyāz-k.*, تمیز نمودن *maālūm-k.*, *tamīz-n.* To discern the true from the false, حق از باطل فرق کردن *hakik az bātil furk-k.* To discern perfectly, تشخیص کردن *nīkū-d.*, نیکو داشتن *tashkhis-k.*

DISCERNED, *a.* منظور دیده *dīda*, منظر *manzūr*, نگرینسته *nigrīsta*.

DISCERNER, *n.* (observer) ناظر *nāzir*, بیننده *bīnanda*, نظر ساز *nazr sāz*.—
(distinguisher) امتیاز کننده *imtiyāz kunanda*, ظاهر *zāhir*.

DISCERNIBLE, *a.* ممکن نظر *mumkin nazar*, آشکاره *āshkāra*, منظور *manzūr*, آشکارا *āshkāra*, هویدا *hawidā*.

DISCERNIBLENESS, *n.* منظوری *manzūrī*, ظهوری *zahūrī*.

DISCERNIBLY, *ad.* ظاهرانه *zāhīrāna*, آشکاره *āshkāra*.

DISCERNING, *a.* اهل نظر *āhlīnāzr*, هوشمند *hūshmand*, هوشیار *hūshyār*, عاقل *ākil*, صاحب عقل *sāhibi ākl*.

DISCERNINGLY, *ad.* عقلاانه *ākilāna*, با عقل و فراست *bā ākl u firāsat*.

DISCERNMENT, *n.* امتیاز *imtiyāz*, عقل *ākl*, ادراک *idrāk*, دریافت *daryāft*, ذهن *zihn*, فراست *firāsat*. A judicious discernment, عقل دوربین *ākli dūrbīn*.

DISCHARGE, *vt.* (dismiss) بر طرف *bartarf-k.*, آزاد کردن *āzād-k.*, رخصت فرمودن *rukhsat-f.*—(release) رهایی دادن *rahāi-d.*—(break up) جدا شدن *judā-sh.*—(evacuate) خلوت کردن *khilwat-k.*—(perform) عمل کردن *āmal-k.*, بجا آوردن *bajā ā.*

ادا کردن *adā-k.* To discharge a debt, قرض ادا کردن *harz adā-k.* To give a discharge for debt, طبریت وام دادن *tabriyatī wām-d.* To discharge a soldier, سپاه برطرف کردن *sipāh bartarf-k.* To discharge humours, تفرج *takarrak-k.* To discharge from an office, معزول کردن *maʿzūl-k.*, از منصب عزل کردن *az mansab āzl-k.* To discharge or acquit of a crime, گناه بخشیدن *gunāh-b.* To discharge a gun, بندوق رمی کردن *bandūk ramī-k.* To discharge one's duty, خدمت بجا آوردن *khidmat bajā-ā.*

DISCHARGE, *n.* (dismissal) تغییر *taghyyur*, برطرفی *bar-tarfī*, رهایی *rahāi*, خلاص *khalās*.—(leave, license to depart) رخصت *rukhsat*, اجازت *ijāzat*, دستور *dastūr*, اذن *izn*.—
(receipt for money, &c.) صافی نامه *sāfi-nāma*, داخله *dākhila*.—(absolution from a crime) عفو جرم *āfwū-jarīm*, گناه بخش *gunāh bakhsh*.—
(an exemption on privilege) کشاد *kushād*, آزاد نامه *āzād nāma*.—(performance) عمل *āmal*, ادا *adā*, اجرا *ijrā*.—(ransom) فدا *fidā*, خلاص *khalās*. The discharge of a gun, رمی بندوق *ramī-i-bandūk*, طرح تفنگ *tarha tufang*.

DISCHARGED, *a.* خلاص کردن *khalās kardan*, آزاد کرده *āzād kardā*.

DISCIPLE, *n.* شاگرد *shāgird*, تلمیذ *talmīz*, مرید *murīd*, معلم *muāllim*, طالب علم *tālībī ilm*. A disciple of Christ, حواری *hawārī*.

DISCIPLINE, *n.* (education) تربیت *tarbiyat*, تادیب *tādīb*, تعلیم *taʿlīm*.

—(regulation) آراستگی *ārāstagī*,
ربط *rabt*, ضبط *zabt*. Military discipline,
ربط و ضبط لشکر *zabt u rabtī lashkar*.—
سیاست تذبذیم *tambih*, chastisement
ریاضت *siyāsāt*.—(mortification)
riyāzat, زهد *zahad*.

DISCIPLINE, *vt.* (educate) آموزاندن
āmūzānīdan, تربیت کردن *tarbiyat-*
k., تادیب کردن *taḍlīm-k.*, تادیب کردن
tālib-k.—(chastise) سیاست کردن
siyāsāt-k., تذبذیم دادن *tambih-d.*—
(to hold in subjection) ربط کردن
rabt-k., ضبط ساختن *zabat-s.* To dis-
cipline an army, لشکر ضبط و ربط کردن
lashkar zabt u rabt-k.

DISCIPLINED, *a.* مضبوط *mazbūt*.

DISCLAIM, *vt.* انکار کردن *inkār-k.*

DISCLOSE, *vt.* کشادن *kushādan*,
اظہار کردن *āshkāra-n.*, آشکاره نمودن
iz-hār-k., افشا کردن *ifshā-k.*, To dis-
close a secret, کشف راز کردن *kashfi*
rāz-k.

DISCLOSED, *a.* کشاده *kushāda*,
مکشوف *makshūf*.

DISCLOSER, *n.* اظہار کننده *izhār*
kunanda, کاشف *kāshif*.

DISCLOSURE, *n.* کشادگی *kushādagī*,
اظہار *izhār*.

DISCOLOUR, *vt.* رنگ خراب کردن
rang kharāb-k., دیگرگون دادن *dīgar*
gūn-d., رنگ تبدیل کردن *rang tabdīl-k.*

DISCOLOURATION, *n.* تبدیل رنگ
tabdīlī rang.

DISCOMFIT, *vt.* شکست دادن *shikast-*
d., مغلوب کردن *maghlūb-k.*

DISCOMFIT, *n.* شکستگی *inhizām*,
شکستگی *shikastagī*, هزیمت *hazīmat*.

DISCOMFORT, *n.* غم *sawdā*, غم
gham, غصه *gussa*.

DISCOMPOSE, *vt.* (the mind) حیران
کردن *hayrān-k.*, پریشان کردن *pari-*
shān-k., اضطراب کردن *iztirāb-k.*,
آشفتن *āshuftan*—(to put out of order)
مشوش *bī tartīb-k.*, ترتیب کردن
نمودن *mushawwash-n.*, شوریدن *sho-*
rīdan.

DISCOMPOSED, *a.* حیران *hairān*,
پریشان *parishān*, آشفته *āshufta*.

DISCOMPOSURE, *n.* پریشانی *pari-*
shānī, حیرانی *hayrānī*, آشفندگی
āshuftagī, اضطراب *iztirāb*.

DISCONCERT, *vt.* خلال دادن *khalal-d.*,
رای اخلال ساختن *kasd-sh.*, قصد شکستن
rāi ikhlāl-s.

DISCONCERTED, *a.* مضطرب *muzta-*
rib, محروم *mahrūm*.

DISCONFORMITY, *n.* ناسازگاری *nāsāz-*
kārī.

DISCONSOLATE, *a.* دلگیر *dilgīr*,
دلشکسته *dilshikasta*, غمگین
ghamgīn, دلانزگی *diltang*.

DISCONSOLATELY, *ad.* با دلشکستگی
bā dīl shikastagī.

DISCONTENT, *n.* بی قناعت *bī kanā-*
āt, ناخوشنود *nārāzī*, ناراضی
khushnūd, بی صبری *bī sabrī*.

DISCONTENT, *vt.* ناراضی کردن
rāzī-k., بی قناعت ساختن
bī kanā'at-s.

DISCONTENTED, *a.* بی صبر *bī sabr*,
رنجیده *ranjīda*, بی قناعت
bī kanāāt.

DISCONTINUANCE, *n.* توقف *tawak-*
kuf, اہمال *farāghat*, فراموشی
ihmāl, تعطیل *judārī*, تادیل *taḍīl*.

DISCONTINUE, *vt.* توقف کردن
tawakkuf-k., فارغ شدن *fārigh-sh.*,
موقوف کردن *munkatī-k.*

DISCONTINUITY, *n.* چسبندگی

ādami chaspīdagī, حدائی *judāi*, بی پیوستگی *bī paywastagī*.

DISCORD, *n.* ناموافقت *nāmuwāfakat*, فتنه *ikhtalāf*, آشوب *āshūb*, *fitna*, عداوت *bī ittifāk*, بی اتفاق *āwat*. To excite discord, اختلاف *ikhtilāf-a*. Discord (in music) بی هماوایی *nā āhangī*, بی هماوایی *bī ham āwāzī*.

DISCORD, *vt.* ناموافق شدن *nāmuwāfik-sh.*, مخالفت نمودن *mukhālifat-n.*

DISCORDANCE, *n.* ناسازگاری *nāsāz-kārī*, ناهمگونی *bī āhangī*, ناهمخوانی *munāziāt*.

DISCORDANT, *a.* ناموافق *nā muwāfak*, ناهموار *nāsāz*, ناموافق *nā hamwār*, مخالف *nā durast*, نادرست *mukhālif*.

DISCORDANTLY, *ad.* ناموافقت *az* ناموافقت *nā muwāfakat*, نامناسبانه *nā munāsibāna*, ناموافقانه *bā mukhālifat*.

DISCOUNT, *n.* (abatement in a bargain) کاهش *wazīāt*, نقصان *nuksān*, کاهش *kāhish*.

DISCOUNT, *vt.* کاهش کردن *wazīāt-k.*, نقصان دادن *nuksān-d.*

DISCOURTENANCE, *vt.* مانع کردن *manī-k.*, شرمسار ساختن *sharmsār-s.*

DISCOURAGE, *vt.* تخیف کردن *takhwīf-k.*, تهمیل *tarsānīdan*, تضعیف کردن *tahwīl-n.*—(press) *zī-k.*, دلشکستن *tangdil-k.*, تنگدل کردن *dil shikastan*.

DISCOURAGED, *a.* (deterred) تخیف شده *takhwīf kardā shuda*, ترسیده *tarsīda*—(depressed) تنگدل *tangdil*, دلشکسته *dil shikasta*.

DISCOURAGEMENT, *n.* تعرض *taʿrīz*, مانع *manī* و غیره *zīr*.

DISCOURAGER, *n.* تخیف کننده *takhwīf kunanda*.

DISCOURSE, *n.* گفت *khatāb*, مکالمه *guft u shanīd*, مکالمه *mukālama*, مذاکره *muzākara*.—(a harangue) کلام *kalām*, سخن *sakhun*.—(a treatise) نقل *nakl*, رسالت *rasālat*, حکایت *hikāyat*, تاریخ *tārīkh*. A short nervous discourse, وجیز *kalāmī wajīs*. Prolix in discourse, سخن ران *sakhun rān*. Idle discourse, سبک حرف *sukhunb*, تورهات *turrahāt*. To renew a discourse, تکرر خطاب *tukrīrī khitāb-s.*

DISCOURSE, *vi.* مکالمه کردن *makālama-k.*, جواب سوال کردن *jawāb sawāl-k.*, قیل و قال کردن *kīl u kāl-k.*, مذاکره *muzākara-s.*

DISCOURTEOUS, *a.* بی ادب *bī adab*, گستاخ *sakht*, درشت *durusht*, بی مروت *bī murawāt*.

DISCOURTEOUSLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*.

DISCOURTESY, *n.* بی ادبی *bī adabī*.

DISCOVER, *vt.* (publish) ظاهر کردن *zāhir-k.*, کشادن *izhār-k.*, آشکار کردن *kushādan*, فاش کردن *fāsh-k.*, کشف کردن *kashf-k.*—(find out) یافتن *yāftan*, جاسوسی *paydā-k.*, پیدا کردن *jāsūsī-k.*

DISCOVERABLE, *a.* قابل الاظهار *kābil ul izhār*, یافتنی *yāftanī*.

DISCOVERED, *a.* ظاهر کرده شده *zāhir kardā shuda*, مکشوف *kushāda*, کشف یافته *makshūf*.—(found out) یافتن *yāfta*.

DISCOVERER, *n.* ظاهر کننده *zāhir kunanda*, پیداکش *kashshāf*, پیداکند *paydā kunanda*.

DISCOVERY, *n.* (revealing) اظهار *iz-hār*, فاش *āshkārā*, اسرار *isrār*, فاش *fāsh*, کشف *kashf*.—(finding out) یاب *yāb*.

DISCREDIT, *n.* بدنامی *bad nāmī*, بی حرمتی *bī hurmatī*, رسوائی *ruswāī*.

DISCREDIT, *vt.* (not to believe) غیر *bī itikād-sh.*, بی اعتقاد شدن *ghayri imān-n.*—(to deprive of credibility) رفع و دفع (disgrace) *aitikādrast u daft-k.*—(disgrace) *bī hurmat-k.*, بی آبرو *ruswāī-k.*, رسوائی کردن *bī ābrū-k.*

DISCREDITED, *a.* غیراعتماد *ghairi-aitimād*, نا اعتقاد کرده *nā ātikād kardā*.

DISCREET, *a.* تدبیر (prudent) صاحب *sāhibi tadbīr*, هوشمند *hūshmand*, اهل بصیرت *ahli-basīrat*.—(modest) مظلوم *mazlūm*, صاحب ادب *sāhibi adab*.

DISCREETLY, *ad.* با عقل و بصیرت *bā ākl u basīrat*, هوشیارانه *hūshyārāna*.

DISCREETNESS, *n.* هوشیاری *hūsh-yārī*, بصیرت *basīrat*, عقل *ākl*.

DISCREPANCY, *n.* اختلاف *ikhtilāf*, تفاوت *tafāwat*, فرق *fark*.

DISCRETION, *n.* (prudence) امتدایز *imtiyāz*, بصیرت *basīrat*, هوشیاری *hūshyārī*, احتیاط *ihtiyāt*. To act with discretion, بصیرت نمودن *basīrat-n.*, هوشیار شدن *hūshyār-sh.*—(liberty of acting at pleasure) خودکامی *khud kāmī*, اختیار *ikhtiyār*, مرضی *marzī*. To surrender at discretion, بی عهد و پیمان تسلیم کردن *bī ahd u paymān taslīm-k.*

DISCRETIONARY, *a.* بی قید *bī kayd*, نا بستہ *nābastā*, بی اقتدار *bī iktisār*, کامگذار *kām guzār*.

DISCRIMINATE, *vt, vi.* فرق نمودن *farq-n.*, امتدایز *wāhida-k.*, امتدایز کردن *imtiyāz-k.*

DISCRIMINATE, *a.* مفروق *mafrūk*.

DISCRIMINATION, *n.* امتدایز *imtiyāz*, تفاوت *tafāwat*, تفریق *tafrīk*, تمیز *tamīz*.

DISCRIMINATIVE, *a.* فرقی *farkī*.

DISCURSIVE, *a.* (proceeding by process of argument) از مقدم بندیدیم قدم *az mukaddm banatīja kadam bakadam rafta.*—(rambling) روان *rawān*, پویان *poyān*.

DISCUSS, *vt.* تحقیق کردن *tahkīk-k.*, پژوهش کردن *tajwīz-k.*, تجویز کردن *pizhūhash-k.*, تفحص نمودن *tafahus-n.* To discuss (medically) تحلیل کردن *tahlīl-k.*

DISCUSSED, *a.* پژوهش کرده شده *pizhūhash kardā shuda*.

DISCUSSEER, *n.* تجویز کننده *tajwīz kunanda*, جستجو کننده *justaju kunanda*, متفحص *mutafahhis*.

DISCUSSION, *n.* تحقیق *tajwīz*, تجویز *tahkīk*, پژوهش *pizhūhash*, تفحص *taftīsh*, مباحثه *mubāhasa*, مناظره *munāzara*.

DISDAIN, *n.* کراهیت *hikārat*, حقارت *karāhiyat*, اهانت *ahānat*, مذمت *mazammāt*, استکراه *istikrah*.

DISDAIN, *vt.* اهانت بودن *ahānat-b.*, نا لایق *istihkār-n.*, استحقار نمودن *nālāyak-p.*

DISDAINFUL, *a.* مستغنی *mustaghni*, گستاخ *gustākh*, تخفیف *takhfīf*, بی مروت *bī muruwat*.

DISDAINFULLY, *ad.* با مذمت *bā mazimmat*, از حقارت *az hikārat*.

DISEASE, *n.* مرض *maraz*, (*pl.* امراض *amrāz*), بیماری *bīmārī*, درد *dard*, رنج *ranj*. A disease from nature, جبرایی *marazi jibillī*, مرض ذاتی *marazi zātī*. An accidental disease, مرض عارض *marazi āriz*. A disease in the eye, شرناک *sharnāk*, ناسور *nāsūr*. A disease in the throat, خرباز *khizbāz*, حلق *hulāk*. A corroding disease, خورا *khūrā*. An epidemic disease, طاعون *tāūn*. Pestilential diseases, مابیه *amrāzi mābiya*. Phlegmatic diseases, امراض *amrāzi balghamiyat*. Various diseases, مختلفه *amrāzi mukhtalifa*. The disease of the liver, کباب *kubād*. The crisis of a disease, بحران *buhrān*. To cure a disease, علاج کردن *ilāj-k*.

DISEASE, *vt.* vide AFFLICT.

DISEASED, *a.* خسته *khasa*, مریض *marīz*, بیمار *bīmār*, علیل *ālīl*.

DISEMBARK, *vt.* از جہاز بساحل آمدن *az jahāz ba sāhil-ā*.

DISEMBOGUE, *vt.* در بحر سیلان شدن *dar bahr saylān-sh*.

DISENABLE, *vt.* بی مقدور کردن *bī makdūr-k*, بی قدرت کردن *bī kud-rat-k*.

DISENCHANT, *vt.* از جادوگری آزاد کردن *az jādūgarī āzād-k*.

DISENCUMBER, *vt.* حمل رفع کردن *hamal rafī-k*.

DISENGAGE, *vt.* جدا کردن (*separate*) *judā-k*, مفارقت *fark-k*, فرق کردن *judā-k*, ساختن *mufārakat-s*.— (*liberate*) خلاص کردن *rahā-k*, رها کردن

k, آزاد نمودن *āzād-n*.— (*extricate*) حل مشکل *mushkil-k*, مشکل کردن *halli mushkil-k*.

DISENGAGED, *a.* فرق کرده *fark-karda*, جدا کرده *judā-karda*.— (*at leisure*) بی کار *bī kār*, فارغ *fārigh*.

DISENGAGEMENT, *n.* فراغت *farā-ghat*, آزادی *āzādī*, خلاصی *khalāsī*.

DISENTANGLE, *vt.* فک کردن *fakk-k*.

DISESTEEM, *n.* vide DISFAVOUR.

DISFAVOUR, *n.* ناپسندی *nā mehr-bānī*.

DISFIGURE, *vt.* قبیح کردن *kabīh-k*, تبدیل کردن *bad sūrat-k*, بد صورت کردن *tabdīli sūrat-k*.

DISFRANCHISE, *vt.* کسی را حقوق *hukūki kasīrā maādūm-k*, آزادگی شکستن *sanadi āzād-agī-sh*.

DISFRANCHISEMENT, *n.* عدم آزادی *ādami āzādī*, نقصان حقوق *nuk-sāni hukūk*.

DISGARNISH, *vt.* از زینت عدم کردن *az zīnat ādam-k*.

DISGORGE, *vt.* رد کردن *radd-k*, استفراغ کردن *istifarāgh-k*.

DISGRACE, *n.* بی آبرو *bī ābrū*, بی رُسوائی *bī izzatī*, رُسوائی *ruswāi*, ناموس *nāmūs*, فضیحت *fuzīhat*, ذل *āz*, بد نامی *bad nāmī*, ننگ *nang*.

DISGRACE, *vt.* رُسوائی کردن *ruswāi-k*, بی فضیحت کردن *fuzīhat-k*, بی حرمت کردن *bī hurmat-k*.— (*put out of office or favour*) منعزل ساختن *manāzal-s*, عدم همت کردن *ādami himmat-k*. To disgrace one another, یک دیگر *takhāzul-k*, تخریب کردن *yak dīgar malāmat-z*.

DISGRACED, *a.* بی آبرو *bī ābrū*,
بی عزت *bī izzat*, بی حرمت *hurmat*, رسوا *ruswā*.—(turned out
of favour or office) معزول *maʿzūl*.

DISGRACEFUL, *a.* معیوب *māyūb*,
نکبتی *nakbatī*, فضیح *fazīh*.

DISGRACEFULLY, *ad.* فضیحانه *fazī-*
hāna, با رسوائی *bā ruswāi*.

DISGRACER, *n.* بی حرمت کننده *bī*
hurmatkunanda, ملامت کننده *malā-*
mat kunanda.

DISGUISE, *vt.* صورت ساختن *sūrat-s.*,
تبدیل صورت *tabdīlī sūrat-k.*,
اخفا کردن *pinhān-k.*, مست کردن *ikhfā'-k.*—(make drunk)
mast-k.

DISGUISE, *n.* تبدیل صورت *sūrat*,
تبدیل صورت *tabdīlī sūrat*, بازی *tāzwīr*,
پوشیدگی *hīla bāzī*, پوشیدگی *poshīdagī*.

DISGUISED, *a.* صاحب صورت *sāhibi*
sūrat, مسخره *maskhara*, مبدل *mu-*
baddal.

DISGUISER, *n.* صورت باز *sūrat bāz*,
حیل نما *hīla numā*.

DISGUST, *n.* کراهیت *nafrat*, نفرت *karāhiyat*,
بد خواهی *bad khāhī*, استکراه *keīn*,
خفگی *khafagī*, استیکراه *istikrah*.

DISGUST, *vt.* متذفر کردن *mutanaffir-*
k., گستاخی *nafrat-a.*, نفرت انگیزیدن
استکراه کردن *gustākhī-n.*,
استیکراه *istikrah-k.*, نفرت دادن *nafrat-d.*

DISGUSTED, *a.* متذفر *mutanaffir*,
بیزار *bīzār*, نفرت پذیر *nafrat pazīr*.

DISGUSTFUL, *a.* مستکراه *mustakrah*,
مکروه *makrūh*, ناپسند *nā pasand*.

DISGUSTFULNESS, *n.* مکروهی *mak-*
rūhī, خاطر ماندگی *khātīr māndagī*.

DISH, *n.* رکابی *rakābī*, طبق *tabak*,

طبله *sahnak*. A wooden dish,
tabla, خلیج *khalīj*. A dessert-dish,
مقطرة *miktarat*.

DISH, *vt.* در طبق نهادن *dar tabak-n.*

DISHEARTEN, *vt.* تنگدل کردن *tang-*
dil-k., شکسته دل کردن *shikasta dil-k.*,
دلشکستن *dil-shikastan*.

DISHEVEL, *vt.* زلف پریشان نمودن *zulf*
pareshān-n., موی کردن *āshufta*
muī-k.

DISHONEST, *a.* بد دیانت *bad diyā-*
nat, بی ایمان *bī imān*, مکار *makār*,
غدار *ghaddār*, باز *hīla bāz*.

DISHONESTLY, *ad.* غدارانه *ghaddā-*
rāna, با حیل *bā hīla*.

DISHONESTY, *n.* خیانت *khiyānat*,
نا راستی *nā rāstī*, قباحیت *kabāhat*,
حیل *hīla*, بد دیانتی *bad diyānatī*,
مکر *makr*, غدر *ghadr*.

DISHONOUR, *n.* عدم حرمت *ādami*
hurmat, بی حرمتی *bī hurmatī*,
رسوائی *ruswāi*, بی آبرویی *bī ābrūi*,
ندگی *bad nāmī*, عیب *āib*,
ذلت *zillat*.

DISHONOUR, *vt.* بی حرمت کردن *bī*
hurmat-k., بی آبرو کردن *bī ābru-k.*,
بد نامی *bī izzat-k.*, بی عزت کردن
ruswāi-k., رسوائی کردن *bad nāmī-d.*,
بهرام رفتن (violate chastity) *ba harām-r.*
To dishonour one's self,
khudrā hakīr-s. One who dishonours his family,
خانه *khāna daghal*.

DISHONOURABLE, *a.* معیوب *māyūb*,
صاحب بدنامی *ahli āib*, اهل عیب
bīitibār, بی اعتبار *sāhibi badnāmī*.

DISHONOURED, *a.* بی حرمت کرده
bī hurmat-karda, رسوا کرده
ruswā kardā, رو سیاه *ru siya*.

- DISINCLINATION, *n.* (want of affection) *ādamī mahabbat*. — (dislike) *nafrat*, استکراه *istikrāh*.
- DISINGENUITY, *n.* عدم اخلاص *ādamī ikhlās*, حیله بازی *hīla bāzī*.
- DISINGENUOUS, *a.* *hīla bāz*, حیله باز *hīla bāz*, رباکار *rayākār*, غدير *ghadīr*.
- DISINGENUOUSLY, *ad.* *bā* با نفاق *bā nafāk*, بی اخلاص *bī ikhlās*, *bā hīla*.
- DISINHERISON, *n.* عدم میراث *ādamī mīrās*.
- DISINHERIT, *vt.* از میراث محروم کردن *az mīrās mahrūm-k.*
- DISINTER, *vt.* از خاک کاویدن *az khāk-k.*
- DISINTERESTED, *a.* *bī* بی غرض *bī gharaz*, صادق *sādīk*, خالص *khālis*, *bī tamī* بی طمع.
- DISINTERESTEDNESS, *n.* بی غرضی *bī gharazī*, *bī tamī* بی طمعی.
- DISJOIN, *vt.* جدا کردن *judā-k.*, *ālāhada-k.* جدا کردن *ālāhada-k.*, فصل کردن *fasl-k.*, تفریق ساختن *tafrīk-s.*
- DISJOINED, *a.* جدا *ālāhida*, *judā*, مفصل *mafrūk*, مفروق *mafrūk*, منقطع *munkatī*.
- DISJOINT, *vt.* *pāra* پاره پاره نمودن *pāra* *pāra-n.*, قطع کردن *katī-k.*
- DISJUNCTION, *n.* جدائی *judāī*, هجران *hijrān*, انقطاع *inkitād*, افتراق *iftirāk*. A disjunctive particle, *harfī tardīd*.
- DISJUNCTIVE, *a.* جدائی نما *judāī numā*.
- DISJUNCTIVELY, *ad.* جداگانه *judā gāna*, با تفریق *bā tafrīk*.
- DISK, *n.* گرده *girda*, قرص *kurs*.
- DISLIKE, *n.* ناپسندگی *nāpasandagī*, *nafrat*, استکراه *istikrāh*.
- DISLIKE, *vt.* *nā pasand-k.* ناپسند کردن *nā pasand-k.*, *nafrat-d.* نفرت داشتن *nafrat-d.*, *makrūh-d.* مکروه داشتن *makrūh-d.*
- DISLOCATE, *vt.* *faskh-k.* فسخ کردن *faskh-k.*, *taknī-s.* تکنیع ساختن *taknī-s.* To dislocate the foot, *pāyi faskh-k.* پای فسخ کردن *pāyi faskh-k.* To dislocate the shoulder, *fakak-k.* فکک کردن *fakak-k.* To dislocate the arm, *bāzū faskh-k.* بازو فسخ کردن *bāzū faskh-k.*
- DISLOCATED, *a.* *munkharī* منخرع *munkharī*, *munkakī* منفک *munkakī*.
- DISLOCATION, *n.* *faskh* فسخ *faskh*.
- DISLODGE, *vt.* دور کردن *rāndan*, راندن *rāndan*, *dūr-k.* دور کردن *dūr-k.*, *akhrāj-k.* اخراج کردن *akhrāj-k.*, *bādar-k.* بدر کردن *bādar-k.*
- DISLOYAL, *a.* *namak harām* نامک حرام *namak harām*, *bī imān* بی ایمان *bī imān*, *biwafā* بی وفا *biwafā*. A disloyal man, *khāyīn* خائین *khāyīn*, *ahli ghadr* اهل غدیر *ahli ghadr*, *bad nihād* بد نهاد *bad nihād*.
- DISLOYALLY, *ad.* *az* از نامک حرامی *az namak harāmī*, *bākha-yānat* باخیانت *bākha-yānat*.
- DISLOYALTY, *n.* *namak harāmī* نامک حرامی *namak harāmī*, *sar kashī* سرکشی *sar kashī*, *khayānat* خیانت *khayānat*, *ghadr* غدیر *ghadr*.
- DISMAL, *a.* (horrible) *haulnāk* هولناک *haulnāk*, *wahshat* وحشت *wahshat*, *makrūh* مکروه *makrūh*, *mustamand* مستمند (mournful) *mustamand*, *andūhgīn* اندوهگین *andūhgīn*, *ghamgīn* غمگین *ghamgīn*, *tīra dil* تیره دل *tīra dil*. A dismal night, *shabi tīra* شب تیره *shabi tīra*. A dismal mind, *tīra zamīr* تیره ضمیر *tīra zamīr*. A dismal place, *wahsh* وحش *wahsh*. A dismal countenance, *rūi ghamgīn* روی غمگین *rūi ghamgīn*.
- DISMALLY, *ad.* (horribly) *makrūhan* مکروهانه *makrūhan*.

makrūhāna, هولذاک *bar wajai*
haulnāk,—(sorrowfully) با غم *bā*
gham, مالولا *malolā*.

DISMALNESS, *n.* (horror) و نفرت *nafrat wa wahshat*, هول *haul*, اندوه *khauf*,—(sorrow) *andūh*, غم *gham*, الم *alam*.

DISMANTLE, *vt.* بره‌نم کردن *barhana-*
k., مجرد نمودن *mujarrad-n.* To dis-
 mantle a town or castle, شهر شکستن *shahr-sh.*, دیوار قلعه کندن *diwāri*
kildā-k.

DISMASK, *vt.* رفع نقاب کردن *raft na-*
kāb-k., صورت بره‌نم ساختن *sūrat bar-*
hana-s.

DISMAY, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*,
 تخویف نمودن *shorīda-k.*, تشویش کردن *takhwīf-n.*, تهدید کردن *tahdīd-k.*

DISMAY, *n.* ترس *tars*, هراس *hirās*,
 آشوب *haul*, هول *dahshat*, دهشت *āshūb*, دل‌زدگی *diltangī*.

DISMAYED, *a.* ترسناک *tarsnāk*,
 مضروب *mukhawwaf*.

DISMEMBER, *vt.* پاره پاره زدن *pāra*
pāra-z., تشریح ساختن *tashrīh-s.*,
 تفصیل کردن *tafsīl-k.*

DISMISS, *vt.* رخصت (permit to go) *rukhsat*
k., اجازت دادن *ijāzat-*
d.,—(send away) وداع کردن *widād-k.*,
 گماشتن *gumāshtan*, گذاشتن *guzāsh-*
tan.,—(discard) برطرف کردن *bar-*
tarf-k., معزول نمودن *dūr-k.*, دور کردن *maḍzūl-n.*, وا کردن *wā-k.* To dismiss
 from an office, تغییر کردن *taghayyir-*
k., خارج کردن *maḍzūl-k.*, لشکر را
khārij-k. To dismiss an army, لشکر را
 برطرف کردن *lashkarrā bartarf-k.*

DISMISSED, *a.* مرخص *murakhkhas*,
 برطرف کرده *ijāzat yāfta*.

bartarf karda, گماشته *gumāshta*.
 —(deprived) معزول *maḍzūl*, محروم
mahrūm. To be dismissed, آرا شدن
āzād-sh., رستن *rastan*.

DISMISSAL, *n.* رخصت *rukhsat*,
 برطرفی *widād*, وداع *bartarfī*,
 رهایی *ijāzat*, اجازت *rahāi*.

DISMOUNT, *vi.* (alight from a horse)
 از اسب نازل کردن *az asp nāzil-k.*—
 (to come down) فرود آمدن *farūd-ā.*,
 نزول کردن *nazūl-k.* To dismount a
 cannon, توپ از عرابه فرود آمدن *top az*
ārāba farūd-ā.

DISOBEDIENCE, *n.* نافرمانی *nā far-*
mānī, سرکشی *sarkashī*, مخالفت
mukhālifat, عدم اطاعت *ādami*
atāāt.

DISOBEDIENT, *a.* نافرمان *nā farmān*,
 سرکش *sar kash*, متکبر *mutakabbir*,
 بی اطاعت *bī mukhālif*, مخالف
atāāt, گردنکش *gardankash*. A dis-
 obedient man, صاحب مخالف *sāhibi*
mukhālif, طاعی *tāghī*. A dis-
 obedient woman, عورت گردنکش *du-*
rati gardankash. A disobedient
 horse, اسب سرکش *aspi sarkash*.

DISOBEY, *vt.* گردنکشی نمودن *gardan-*
kashī-n., بی اطاعت شدن *bī atāāt-*
sh., مخالف شدن *mukhālif-sh.*

DISOBLIGATION, *n.* بی‌حضور *bī*
hazūri, آزارش *āzārish*, رنجش *ranjish*.

DISOBLIGE, *vt.* بیزار کردن *bīzār-k.*,
 رنجیدن *ranjīdan*, آزاردن *āzārdan*,
 بی‌حضور *gustākhi-n.*, گستاخی نمودن
bī hazūr-n.

DISOBLIGING, *a.* گستاخ *gustākhi*,
 تند *tund*, بی‌صروت *bī muruwat*.

DISOBLIGINGLY, *ad.* گستاخانه *gus-*
tākhiāna, بطور نا پسندیده *ba tauri*,
nā pasandīda.

DISOBLIGINGNESS, *n.* بی‌احضوری *bī hazūrī*, عدم ادب *gustāhī*, گستاخی *gustāhī*, *adami adab u arkān*.

DISORDER, *n.* (irregularity) بی‌ترتیبی *bī tartībī*, خلل *parīshānī*, پریشانی *parīshānī*, *khalal*, تشویش *tashwīsh*.—(confusion) *hangāma*, فتنه *fitna*.—(perturbation) آشفتگی *āshuftagī*, اضطرابی *iztirābī*, سرگردانی *sar gardānī*, *ātib*.—(indisposition) رنج *ranj*, مرض *marz*, بیماری *bīmārī*. To labour under a disorder, بیمار شدن *bīmār-sh*.

DISORDER, *vt.* (confuse) پریشان کردن *parīshān-k.*, خلل ساختن *khalal-s.*, رنج دادن (ruffle) *barham-z.*, *ranj-d.*, اضطراب نمودن *iztirāb-n.*.—(make sick) بیمار کردن *bīmār-k.*, تمریض ساختن *tamrīz-s.*

DISORDERED, *a.* دیوانه (in his senses), *dīwāna*, مجنون *majnūn*, آشفتۀ *āshufta*. Disordered papers, اوراق پریشان *aurāki parīshān*.

DISORDERLY, *a.* بی‌ترتیب شده *bī tartīb shuda*, درهم زده *barham zada*, آواره *āwāra*, پریشان *parīshān*, مختلط *malakhtalat*.—(tumultuous) فتنه انگیز *hangāma gir*, *fitna angīz*.—(lawless) خلاف شرع *khilāfi sharʿ*, غیر دین *ghayri dīn*, اهل عیب (vicious) *bī zabt*.—*ahli dīb*, فاسد *fāsīd*, بدخو *bad khū*.

DISOWN, *vt.* منکر کردن *inkār-k.*, دروغ ساختن *munkar-sh.*, *darigh-s.*

DISOWNED, *a.* منکر *munkar*, مردود *mardūd*, محجور *mahjūr*.

DISPARAGE, *vt.* ملامت زدن *malāmat-z.*, بهتان گفتن *nām-k.*, کشیدن *z.*

buhtān-g., طعن *zamm-n.*, ذم نمودن *zamm-n.*, *taḍn-s.* To disparage by comparison, تشبیه معیوب کردن *tash-bīhi mayūb-k.*, تمثیل نکبت ساختن *tamsīlī nakbat-s.* To disparage by an unequal marriage, نکاح معیوب و *nikāhi mayūb u nāhamwār-s.*

DISPARAGEMENT, *n.* طعن *taḍn*, ملامت *malāmat*, ذم *zamm*.—(injurious comparison) تشبیه معیوب *tash-bīhi māyūb*.—(unequal marriage) نکاح معیوب و *nikāhi māyūb wa nāhamwār*.

DISPARITY, *n.* نامساوی *nā ham-wārī*, موافقت *nā muwāfakat*, فرق *tafāwat*, تفاوت *ikhtilāf*, اختلاف *fark*.

DISPASSIONATE, *a.* سلیم الطبع *salīm muttabd*, حلیم *halīm*, اهل اعتدال *ahli aʿtīlāl*.

DISPATCH, *vt.* I. (send) فرستادن *firis-tādan*, روانه کردن *irsāl-k.*, *rawāna-k.*, 2. (expedite) شتاب کردن *shitāb-k.*, *zūdī-n.*, تعجیل *zūdī-n.*, 3. (accomplish) پرداختن *taḍjīl-k.*, 4. تمام کردن *tamām-k.*, 5. (kill) قتل کردن *kushtan*, *katl-k.*, 6. (send out of the way) شهر بدر *shahr badar-k.*, *nafi balad-k.* To dispatch an ambassador, ارسال *ailchī-f.*, 7. To dispatch with great expedition, تیز کار شدن *tez kār-sh.*, *khīshuʾl āmal-k.*

DISPATCH, *n.* ارسال *rawānagī*, پیغام *payghām*.—(expedition) شتاب *shitāb*, تعجیل *taḍjīl*, شتاب زدگی *shitāb za-dagī*.

DISPATCHED, *p.a.* (sent) فرستاده *firis-tāda*, رسول *marsūl*.—(expedited) معجل *muajjal*, شتابیده *shitābīda*.—(finished) تمام کرده *tamām kardā*, منقضی *munkaza*.

DISPEL, *vt.* دفع کردن *dafī-k.*, رفع کردن *rafī-k.*, دور کردن *dūr-k.* To dispel grief, صما گداز کردن *sammā gudāz-k.*

DISPELLED, *p.a.* دور کرده *dūr kardā*, دفع کرده *dafī kardā*. Dispelled (as the clouds) آسمان از ابر واشدن *āsmān az abr wā shudan*. To be dispelled (as darkness) تاریکی واشدن *wā shudani tārikī*.

DISPENSARY, *n.* شربت خانه *sharbat khāna*, شفاخانه *shifā khāna*.

DISPENSATION, *n.* (distribution) تقسیم *taksīm*, بخشش *bakhshish*, معافی *tafrīk*.—(exemption) براتی آزادی *barāti āzādī*, *maāfi*.

DISPENSE, *vt.* بخشیدن *bakhshīdan*, قسمت کردن *taksīm-k.*, توزیع کردن *tauzīd-k.* To dispense with, اجازت دادن *ijāzat-d.*, معافی دادن *maāfi-d.*

DISPEOPLE, *vt.* vide DEPOPULATE.

DISPERSE, *vt.* پراگنده کردن *parāgan-da-k.*, پاشیدن *parīshān-k.*, پاشیدن *pāshīdan*, تار و مار کردن *tar u mār-k.*, نثار نمودن *nisār-n.*

DISPERSED, *a.* پراگنده *parāganda*, پاشیده *pāshīda*, منتشر *muntashir*, تار و مار *tār u mār*, برباد داده *bar-bād-dāda*. To be dispersed, پراگنده شدن *parāganda-sh.*, ریخته شدن *rī-lehta-sh.*, پاشیده شدن *parīshān-b.*, منتشر شدن *muntashir-sh.*

DISPERSEDLY, *ad.* جابجا *jā ba jā*, بطور پراشیدن *ba taurī parīshān.*, منتشرانه *muntashirāna*.

DISPERSION, *n.* پراگندگی *parāgon-dagī*, انتشار *intishār*, پربشانی *parī-shānī*.

DISPIRIT, *vt.* آزرده کردن *āzurdan*, دلشکستن *dilshikastan*, دلزدگی کردن *diltang-k.*, بیزار کردن *bīzār-k.*

DISPIRITEDNESS, *n.* آزردهگی *āzurda-gī*, دلزدگی *diltangī*.

DISPLACE, *vt.* (put out of place) بیجا *bijā*, بی موقع نهادن *bī mukā-n.*,—(remove from office) تغییر کردن *ta-ghayyir-k.*, عزل کردن *āzl-k.*, معزول کردن *maāzūl-k.*

DISPLANT, *vt.* (trees, &c.) غرس برکندن *ghars bar kandan*, نشاندگی واکردن *nishāndagī wā-k.*—(remove people from a country) رفع و *khalk az wilāyat rafī u dafī-k.*

DISPLAY, *vt.* (spread wide) کشادن *kushādan*, گستردن *gustardan*, فراش نمودن *firāsh-s.*—(exhibit) آشکاره *zāhir-k.*, اظهار ساختن *izhār-s.*, *āshkāra-k.*

DISPLAY, *n.* نمایش *izhār*, نمایش *nu-māyish*.

DISPLAYED, *a.* کشاده *kushāda*, مفروش *mafrūsh*. To be displayed, کشاده شدن *kushāda-sh.*, مفروش بودن *mafrūsh-b.*

DISPLEASE, *vt.* ناخوش کردن *nā khush-k.*, رنجیدن *ranjīdan*, آزرده کردن *āzurdan*.

DISPLEASED, *p.a.* ناخوش کرده شده *nā khush kardā shuda*, رنجیده *ran-jīda*, آزرده *āzurda*. To be displeased, تیره شدن *nā khush-sh.*, *tīra-sh.*

DISPLEASING, *a.* نا پسند *nā pasand*, مکروه *makrūh*.

DISPLEASINGNESS, *n.* مکر و هي *mak-rūhī*, خاطر ماندگی *khātir māndagī*.

DISPLEASURE, *n.* نا خوشی *nā khushī*, رنج *ranj*, آزر دگی *āzurdagī*, پریشانی *parīshānī*, خفگی *khafgī*.

DISPOSAL, *n.* آرایش *ārāyish*, انتظام *intizām*, ترتیب *tartīb*, توزیع *tafrīk*, — (distribution) تفریق *tafrīk*, تفصیل *tafsīl*, — (power) اختیار *ikhtiyār*. At his own disposal, در اختیار خود *dar ikhtiyāri khud*. — (government) تدبیر *tadbīr*, حراست *hirāsat*.

DISPOSE, *vt.* 1. (arrange) آراستن *arāstan*, نظم نمودن *tartīb-k.*, ترتیب کردن *nāzm-n.*, نهادن *nihādan*. 2. (settle) برقرار کردن *mukarrar-k.*, برقرار ساختن *bar karār-k.*, نصب *nasb-s.* 3. (sell) بیع *farūkhtan*, ساختن *baʿ-s.* To dispose of (bestow) بخشیدن *bakhshīdan*, دادن *dādan*. To dispose of by legacy, وقف کردن *wakf-k.*, وصایت ساختن *wasāyat-s.* To dispose of in marriage, نامزد کردن *nāmzad-k.* To dispose of (destine to any use) تقدیر کردن *takdīr-k.*, تعیین *tayyīn-s.* To dispose of in the hands of another, وضع کردن *wazʿ-k.* To dispose the mind to any thing, مراک *khātir mayl-k.*, خوابانیدن *khābānīdan*, خوابانیدن *khābnāk-k.*

DISPOSER, *n.* عطا کننده *ātā-kunanda*, بخشنده *bakhshanda*. — (a governor) حاکم *hākīm*, مدبر *mudab-bir*, والی *wālī*.

DISPOSITION, *n.* آراستگی *ārāstagī*, انتظام *intizām*, ترتیب

tartīb, تدبیر *tadbīr*. — (temper of mind) مزاج *mizāj*, طبیعت *tabīyat*, خوی *khui*. An amiable disposition, لطیف مشرب *khush khui*, لطیف مشرب *latīf-mashrab*. A bad disposition, بد خوی *bad khui*.

DISPOSSESS, *vt.* بی دخل کردن *bī dakhil-k.*, خارج کردن *khārij-k.*, رد کردن *radd-k.*, راندن *rāndan*.

DISPOSSESSED, *a.* بی دخل کرده *bī dakhil kardā*, رانده *rānda*, مردود *mardūd*.

DISPRAISE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*

DISPROPORTION, *vt.* بی اندازه کردن *bī andāza-k.*, غیر مستوی کردن *ghayr mustawī-k.*, بی موافقت ساختن *muwāfiqat-s.*, نا هموار نمودن *nā hamwār-n.*

DISPROPORTION, *n.* بی اندازه گی *bī andāzagī*, نا همواری *nā hamwārī*, نا مستوی *ādami layākat*, عدم لیاقت *nā mustawī*.

DISPROPORTIONABLE, } *a.* بی اندازه *bī andāza*,
DISPROPORTIONATE, } نا هموار *ghayr mustawī*, بی مناسبت *bī munā-sibat*, نا موافق *nā muwāfiq*.

DISPROPORTIONABLY, *ad.* بروجه *bar waja*, نا هموار *bar waja nā hamwār*, نا مناسبت *ba tauri nā munāsibat*.

DISPROVE, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, رد کلام *mukhālifat-n.*, رد کردن *raddi kalām-k.*

DISPUTABLE, *a.* ممکن بحث *mum-kini bahs*, لایق مذاکره *lāyaki munāziāt*.

DISPUTANT, *n.* بحث کننده *bahs ku-nanda*, مباحث *mubāhis*.

DISPUTATION, *n.* بحث *kazīya*, قضیه

bahs, مباحثه *mubāhasa*, نزاع *nizād*,
منازعت *munāziāt*, اختلاف *ikhtilāf*.

DISPUTE, *vi.* کازیه کردن *kaziya-k.*,
بحث کردن *munāziāt-k.*, مناظره کردن
bahs-k., نزاع کردن *nizād-k.*, مناظرت
munāzarat-s. To dispute a
point of right, میجاد کردن *mijād-k.*

DISPUTE, *n.* خصومت *kaziya*, بحث
khasūmat, منازعت *munāziāt*,
bahs, مباحثه *mubāhasa*, جدال
jadāl, میجادالت *majādalat*.

DISQUALIFICATION, *n.* نا قابلیت
nā kābiliyat, عدم لیاقت *adamī
liyākat*.

DISQUALIFY, *vt.* نا موافق گردانیدن
nā muwāfik-g., نا لایق کردن
nālāyik-k., نا شایسته کردن
nā shāyista-k., نا قابل کردن
nā kābil-k.

DISQUIET, { *n.* بی آرا *bī āra-*
DIQUIETUDE, { *mī*, اضطراب *iztirāb*,
رنج *tashwīsh*, تشویش *tashwīsh*, تصدیع
tasdīd, آشفتگی *āshuftagī*,
ranj.

DISQUIET, *vt.* مضطرب کردن
muztarib-k., رنجیدن *tasdīd-d.*, تصدیع دادن
ranjīdan.

DISQUISITION, *n.* امتحان *imtihān*,
تفتیش *tafhus*, تفتحص *tafhus*, پرسش
pursish, تفتیش *taftīsh*.

DISREGARD, *n.* غفلت *ghaf-*
lat, تغافل *taghāful*, مذمت *mazam-*
mat.

DISREGARD, *vt.* تغافل کردن
taghāful-k., بی التفات بودن
bī iltifāt-b., اهانته کردن
ihānat-k.

DISRELISH, *n.* عدم نفرت *nafrat*,
لذت *adamī lazzat*, بی مزه *bī maza*,
نا زایکا *nā zāyika*.

DISRELISH, *vt.* نفرت داشتن
nafrat-d., استیکراه نمودن
istikrah-n.

DISREPUTE, *n.* بدنامی *bad nāmī*,
رسوائی *ruswāi*.

DISRESPECT, *n.* بی ادبی *bī adabī*,
بی حرمتی *bī hurmatī*.

DISRESPECTED, *a.* محقر *muhakkir*.

DISRESPECTFUL, *a.* بی ادب *bī
adab*, غیر احترام *ghayr ahtirām*.

DISRESPECTFULLY, *ad.* بی ادبانه
bī adabāna, بی تکریم *bilā takrīm*.

DISROBE, *vt.* کبا ترک کردن
kabā tark-k.

DISSATISFACTION, *n.* نا رضامندی
nārazāmandī, نا خوشنودی
nākhush-nūdī, پریشانی
parīshānī, آزارش *āzārish*.

DISSATISFACTORY, *a.* نا پسندیده
nā pasandīda.

DISSATISFIED, *a.* نا راضی *nā rāzī*,
نا خوشنود *nā khushnūd*.

DISSATISFY, *vt.* ناراض کردن
nā rāz-k., آزاردن *āzārdan*, رنجیدن
ranjīdan.

DISSECT, *vt.* (cut in pieces) بریدن
burīdan, انفصال کردن
infisāl-k., تفصیح کردن
tash rīh-s., تفحص کردن
taktīd-k. — (examine minutely)
bā dikkat taf-tīsh-k.

DISSECTED, *a.* بریده *burīda*,
مقطوع *maktūd*.

DISSECTION, *n.* تفتیش *tashrīh*,
تفتیح *taktīd*, تفصیل *tafsīl*.

DISSEMBLE, *vt. vi.* ربا کردن
rayā-k., صورت معامله کردن
sūrat muāmala-k., تغافل ساختن
taghāful-s., تجاهل نمودن
tajāhul-n.

DISSEMBLED, *a.* مستور *mastūr*,
مکتوم *muktatim*.

DISSEMBLER, *n.* رباکار *rayākār*,
اهل زلفی *ahli dallāl*, دلال
munāfik, نازنین *nāznīn*,
nafāk. — (coquet)

DISSEMBLINGLY, *ad.* با مدارا *bā mudārā*, مستورانه *mastūrāna*.

DISSEMINATE, *vt.* ظاهر کردن *zāhir-k.*, اشتهار کردن *mash hūr-k.*, مشهور کردن *ishtihār-k.*

DISSEMINATED, *a.* شایع *zāhir*, شایع *shāīd*, مشهور *mashhūr*.

DISSEMINATION, *n.* اشتهار *ishtihār*, اعلام *aīlām*.

DISSENSION, *n.* خصومت *kazīya*, ناموافقت *ikhtilāf*, اختلاف *khasūmat*, مذاذمت *munāziyat*, مخالفت *mukhālifat*.

DISSENT, *n.* رای مخالف *rāi mukhālif*, تدبیر ناسازگار *tadbīri nā sāzkār*.

DISSENT, *vi.* رای مخالف دادن *rāyi mukhālif-d.*, پذیرا نا موافق نمودن *pindāri nā muwāfak-n.*

DISSENTER, *n.* رای مخالف نماینده *rāyi mukhālif numāyanda*, رای مخالف گوینده *rāyi mukhālif guy-anda*.

DISSERTATION, *n.* رساله *nakl*, نقل *rasāla*.

DISSERVICE, *n.* ضرر *nuksān*, نقصان *zarar*.

DISSIMILAR, *a.* نا موافق *nā muwāfik*, مختلف *mukhtalif*, بر عکس *bar āks*.

DISSIMILARITY, *n.* نا موافقت *nā muwāfakat*, نا برابری *nā barābarī*, اختلاف *ikhtilāf*, نامواری *nā hamwārī*.

DISSIMULATE, *vt.* بهانه کردن *bahāna-k.*

DISSIMULATION, *n.* ریاکاری *rayā*, ریاکاری *rayākārī*, دغا *daghā*, نفاق *naḥāl*, مدارات *mudārat*, تزویر *tazwīr*.

DISSIPATE, *vt.* پراگنده کردن *parāgan-da-k.*, برطرف ساختن *bar taraf-s.*, دفع کردن *dafī-k.*, بر باد دادن *bar-*

bād-d. To dissipate a fortune, مال دولت بر باد دادن *māl sarf-k.*, دولت بر باد دادن *daulat bar bād-d.*

DISSIPATED, *a.* پراگنده *parāganda*, پاشیده *pāshīda*, بر باد کرده *barbād-karda*. To be dissipated, پراگنده شدن *parāganda-sh.*, پربیشان شدن *parī-shān-sh.*, بر باد شدن *barbād-sh.*

DISSIPATION, *n.* اوباشی *aubāshī*, پراگندی *parāgandī*, تفریق *tafrīk*.

DISSOLUBILITY, *n.* امکان نقض *im-kānī nakz*, آسانی حل *āsānī hall*.

DISSOLUBLE, *a.* قابل گداز *kābili gudāz*, ممکن نقض *mumkinī nakz*.

DISSOLUTE, *a.* اوباش *bī kayd*, بی قید *bī kayd*, اوباش *aubāsh*, بی سرو سامان *shokh*, شوخ *shokh*, نابکار *nābikār*. A dissolute man, نفیس شهوت پرست *najsi shahwat parast*.

DISSOLUTELY, *ad.* با شهوت *bā shahwat*, از بی قیدی *az bī kaydī*.

DISSOLUTENESS, *n.* آوارگی *āwāragī*, فسق *shokhī*, شوخی *shahwat*, شهوت *fask*, ارفاش *arfāsh*.

DISSOLUTION, *n.* نقض (breach) *nakz*, گداز (melting) *hall*, رخنه *rakhna*.—(destruction) خرابی *kharābī*, مرگ (death) *takhrīb*.—(death) مرگ *marg*, موت *maut*. The dissolution of assembly, برخاست مجلس *barkhāsti majlis*, توتف مجلس *tawakkufi majlis*. A dissolution of marriage, فسخ نکاح *faskhi nikāh*.

DISSOLVE, *vt.* گداختن *gudākhtan*, جدا کردن *judā-k.*, حل کردن *hall-k.* To dissolve (an assembly) موقوف برخاست کردن *bar-khāst-k.*, برطرف ساختن *bartarf-s.* To dissolve a marriage, فسخ نکاح

nikāh faskh-s. To dissolve ice, یخ گداز کردن *yakh gudāz-k.* To dissolve an agreement, نقض پیمان کردن *nakzi paymān-k.* To dissolve an enchantment, سحر جدا کردن *sahr judā-k.* To dissolve in pleasure, با ذوق گداز کردن *bā zauk gudāz-k.* To dissolve or separate two things, تفريق کردن *tafrīk-k.* To dissolve (to be melted), گداخته شدن *gudākhta-sh.* حل گشتن *hall-g.*

DISSOLVED, *a.* گداخته *gudākhta,* حل کرده *hall kardā,* محلول *mahlūl,* مفسوخ *mafsūkh.*

DISSOLVENT, *n.* گداز کننده *gudāz kun-anda,* حل کننده *gudāzanda,* حل *hall kunanda.*

DISSUADE, *vt.* منع کردن *manā-k.* باز داشتن *bāz dāshn,* مانع شدن *mānā-sh.*

DISSUASION, *n.* باز داشت *bāz dāshn,* امتناع *imtinād,* ممانعت *mumāniāt.*

DISSUASIVE, *a.* مانع ساز *mānā-sāz,* مانع *mānā-sāz.*

DISTAFF, *n.* دوکدان *dūkdān.* The spindle of a distaff, میبرم *mibram.*

DISTANCE, *n.* مسافت *dūrī,* فاصله *fāsila,* تفاوت *tāfāwat,* فارق *fark.* The distance between the East and West, بعدالمشرق *baādul mashrik.* From a distance, از دور *az dūr.* Distance (of time) مدت زمان *muddati zamān.* Some distance of time, مدت چندی *muddati chand,* ادب *muddat hā.* Distance (respect) احترام *ahtarām.*—(reserve, want of affection) برودت *barūdat,*

کدورت *kadwarat,* عدم مودت *ādamī muvaddat.*

DISTANCE, *vt.* (place at a distance) دور کردن *dūr-k.* بعید نهادن *baīd-n.*—(excel another) افصال نمودن *afzāl-n.* غلبه شدن *ghālib-sh.* To distance in a race, مرور و عبور *dārmaīdāna murūr wa ūbūr-k.*

DISTANT, *a.* دور *dūr,* بعید *baīd,* متفاوت *mutafāwīt,* متفرق *mutafarrīk.* Very distant, دورا دور *dūrā dūr.* A distant place, مذاط *manāt,* عدا *ūdawā.*—(cold, cautious) حذر *hazar,* برو *barūd.*

DISTASTE, *n.* نفرت *nafrat,* کراهیت *karāhīyat.*

DISTASTE, *vt.* نفرت داشتن *nafrat-d,* بیزار و نفور شدن *bīzār u nafūr-sh.*

DISTASTEFUL, *a.* مستکره *mustakra,* مکروه *makrūh,* ناپسند *nā pasand.*

DISTEMPER, *n.* آزار *āzār,* بیماری *bīmārī,* درد *dard,* رنج *ranj,* علت *illat,* خستگی *khastagī.* To cure a distemper, تیمار کردن *tīmār-k.*

DISTEMPER, *vt.* vide Disease, disorder.

DISTEMPERATE, *a.* نامعادل *nā ma-ātdil,* بلا اعتدال *bilā āitidāl.*

DISTEMPERATURE, *n.* بی اعتدالی *bī āitidālī.*

DISTEMPERED, *a.* بیمار *bīmār,* خسته *khasta,* رنجور *ranjūr,* مریض *marīz.*

DISTEND, *vt.* پهن کردن *pahn-k.* فراخ کردن *farākh-k.*

DISTENDED, *a.* فریغ *farīgh.*

DISTENTION, *n.* نشر *nashr,* بسط *bast.*

DISTICH, *n.* بیت *bait* (pl. ابیات).

DISTIL, *vi.* (drop) چکیدن *chakīdan,* تراویدن *tarāwīdan.*—(distil spirits) عرق گرفتن *ābkārī-k,* عرق *ārak-g.*

DISTILLATION, *n.* آبکاری *ābkārī*,
استقطار *istikṭār*.

DISTILLED, *a.* مصعد *musadd*. Dis-
tilled water, آب مقطر *ābi mukattar*.
Distilled wine, شراب مصعد *sharābi*
musadd.

DISTILLER, *n.* کش عرق *ārak kash*,
آبکار *ābkār*.

DISTINCT, *a.* جدا *judā*, علحده *āla-*
hida, متفريق *mutafarrik*, ممتاز *mum-*
tāz, منفصل *munfasal*.—(clear) ظاهر
zāhir, هویدا *hawidā*, واضح *wāẓi*.—
(specified) معین *moyyin*, نشانده
nishānda.

DISTINCTION, *n.* تمیز *imtiyāz*, تمیز
tamīz, تشخیص *tashkhīs*, تفصیل *tafsīl*,
تفریق *tafrīk*, تشریح *tashrīh*. Without
distinction, بلا فرق *bilā fark*. A
mark of distinction, علامت *ālāmat*,
فراسات (discernment) *nishān*.—
farāsat, عقل *ākl*. To make a dis-
tinction (give the preference) مقدم
کردن *mukaddam-k*.

DISTINCTIVE, *a.* امتیازکننده *imtiyāz*
kunanda, فصل کزان *fasl kunān*.

DISTINCTLY, *ad.* با امتیاز *bā imti-*
yāz, مفصلاً *mashrūhan*, مفصلاً
mufassilāna. To relate distinctly,
مفصلاً *mufassalan hikā-*
yat-k.

DISTINCTNESS, *n.* امتیاز *imtiyāz*.
vide DISTINCTION.

DISTINGUISH, *vt.* شناختن *shanākh-*
tan, تمیز کردن *imtiyāz-k*, تمیز
tamīz-k, تفصیل نمودن *tafsīl-n*,
fark-k.—(make conspicuous) هویدا
کردن *nāmwar-k*, هویدا *hawidā-k*.

DISTINGUISHABLE, *a.* (capable of

being distinguished) امتیاز *mumkini imtiyāz*.— (worthy of
regard) واجب النظر *wājibu'n nazar*.

DISTINGUISHED, *a.* نامدار (eminent) *nāmdār*, نامور *nāmwar*, ممتاز *mum-*
tāz.—(separated) مفروق *mafrūk*,
مفجور *mahjūr*.

DISTORT, *vt.* خم کردن *kaj-k*, پیچیدن
kham-k, پیچیدن *pechīdan*, پیچش
pechish-k. To distort the
countenance, روی درهم کشیدن
rui dar ham-k.

DISTORTED, *a.* کج *kaj*, کژ *kazh*,
پیچیده *pechīda*, نادرست *nā rāst*,
ناهموار *nā hamwār*.

DISTORTION, *n.* پیچش *pechish*,
پیچ *pech*.

DISTRACT, *vt.* مضطرب *āshuftan*, مضطرب
کردن *muztarib-k*, پریشان کردن
parishān-k, تشویش نمودن *tashwīsh-*
n, سرگردان کردن *shorīdan*, سرگردان
sar gardān-k.

DISTRACTED, *a.* مضطرب *muztarib*,
پریشان *parishān*, حیران *hayrān*,
مجنون *majnūn*, آشفته *āshufta*, سرگشته
sar gardān, سرگشته *gashta*. A distracted situation,
آشفته حال *parishān hāl*, آشفته حال
āshufta hāl. One distracted with love,
شوریده و *āshaki majnūn*, شوریدا
shorīda wa shaydā. To be
distracted, مضطرب شدن *muztarib-*
sh, آشفته شدن *āshufta-sh*, مجنون
پریشان خاطر شدن *majnūn-g*, گشتن
parishān-khātir-sh.

DISTRACTION, *n.* اضطراب *iztirāb*,
حیرت *hayrat*, پریشانی *parishānī*,
بیقراری *bī karārī*, آشفتهگی
āshuftagi, تشویش *tashwīsh*, خلل
khalal, آشفته حال *āshufta hāl*.

DISTRESS, n. (misery) آزار *ranj*, رنج *āzār*, دلشکستگی *tangdastī*, تنگدستی *dilshikastagī*, مصیبت *musibat*.—گیر *gīr*, گرفتن *gīrftagī* (seizure).

DISTRESS, vt. پریشان کردن *parīshān-k.*, حیران کردن *tasdīd-d.*, تصدیع دادن *hayrān-k.*, رنجانیدن *ājiz-k.* عاجز کردن *ranjānīdan*.—گرفتن (seize) *gīrftan*, قبض کردن *kabz-k.*

DISTRESSED, a. پریشان *parīshān*, مضطرب *muztarib*, تنگدست *tangdast*, رنجیده *gham nāk*, غم ناک *ranjīda*, مظلوم *mazlūm*. Distressed in mind, دل شکسته *shikasta dil*, پریشان خاطر *parīshān khātir*.

DISTRESSFUL, a. پر مسکنت *pur maskanat*.

DISTRIBUTE, vt. تقسیم کردن *taksīm-k.*, حصه *tismat-d.*, قسمت دادن *hissa-b.*, توزیع نمودن *tawzīd-n.*

DISTRIBUTED, p. a. تقسیم کرده شده *taksīm kardā shuda*, حصه کرده شده *hissa kardā shuda*. **a.** مقسوم *maksum*.

DISTRIBUTION, n. توزیع *tauzīd*, تفریق *taksīm*, قسمت *kisimat*, تفصیل *tafsīl*.

DISTRIBUTIVE, a. قاسم *kāsim*, توزیع ساز *tūzīdsāz*. Distributive justice, عدالت قاسمه *ādālati kāsimā*.

DISTRIBUTIVELY, ad. (by distribution) قاسمانه *kāsimāna*, از توذیع *az tauzīd*, بتقسیم *ba taksīm*.—(singly) یکی یکی *fardan fardan*, فردا فردا *yakī yakī*.

DISTRIBUTER, n. حصه بخش *hissa bakhsh*, قاسم *kāsim*, مقسم *mukasim*, بخشنده *bakhshanda*.

DISTRICT, n. ضلع *zillā*, محال *mahāl*, دیار *dayār*, ارض *arz*.

DISTRUST, vt. گمان داشتن *gumān-d.*, وهم نمودن *shakk-d.*, شک داشتن *wahm-n.*, بی اعتقاد بودن *bī itikād-b.*

DISTRUST, n. گمان *gumān*, شبهت *shubhat*, عدم اعتقاد *wahm*, وهم *mi aitikād*.

DISTRUSTFUL, a. بدگمان *bad gumān*, بی اعتماد *bī āitimād*.

DISTRUSTFULLY, ad. باگمان *bā gumān*, بر وجه *bar wajai wahm*.

DISTURB, vt. اضطراب *āshuftan*, آشفتن *iztirāb-k.*, تشویش کردن *tashwīsh-k.*, شوریده کردن *shorīda-k.*—(interrupt) مانع کردن *mānī-k.*

DISTURBANCE, n. پریشانی *parīshānī*, اضطراب *iztirāb*, خلل *khalal*, هنگامه *hangāma*, آشفتگی *āshuftagī*, فتنه *fitna*. To raise a disturbance, هنگامه کردن *hangāma-k.*, فتنه انگیزیدن *fitna-a.*

DISTURBED, a. مضطرب *muztarib*, پریشان *parīshān*, آشفتا *āshufta*, خلل پذیر *khalal pazīr*.

DISTURBER, n. فتنه انگیز *fitna angīz*, آشوب *āshūb*.

DISUNION, n. جدائی *judāī*, هجران *judāī*, بی اتفاقی *bī ittifākī*, اختلاف *hijrān*.—(breach of concord) بی آهنگی *bī āhangī*, *ikhtilāf*.

DISUNITE, vt. (separate) جدا کردن *judā-k.*, بی اتفاق *ālāhīda-k.*, جدا کردن *bī ittifāk-k.*—(fall asunder, become separate) جدا شدن *judā-sh.*, مفروق گشتن *mafrūk-g.*

DISUNITED, a. جدا *judā*, مفروق *mafrūk*.

DISUSAGE, n. بی استفاده *bī istīd-*

mālī, ترک بی دستوری *bī dastūrī*, ترک خوی *turki khui*.
DISUSE, *vt.* استعمال نا کردن *istīmāl nā-k.*, عادت ترک کردن *ādati tark-k.*
DITCH, *n.* خندق *khandak*, مغاک *maghāk*, ژرف *zharf*. A ditch carried through fields or gardens, چوغ *chūgh*.
DITCH, *vt.* خندق کاویدن *khandak-k.*, کندن *kanda-k.*, فرکاندن *farkadan*.
DITCHER, *n.* بیدار *bildār*, کنده گر *kandagar*.
DITTO, *ad.* نیز هم *ham*, ایضا *aizan*, *nez*.
DIURETIC, *a.* ادرار کننده *idrār kunānda*, مدر *mudirr*.
DIURNAL, *a.* روزانه *rozīna*, (daily) *yumīya*.—(relating to the day) روز پیوند *yūm mansūb*, منسوب روز *roz paywand*.
DIVAN, *n.* دیوان *dīwān*.
DIVARICATE, *vi.* افشاج کردن *ifjāj-k.*
DIVE, *vi.* غوطه خوردن *ghuta-kh.*, غوص کردن *gaws-k.*, غیاس زدن *ghiyās-z.* To dive deep (into any question or science) غور کردن *gaur-k.*, غور کردن *ghaur-k.*
DIVER, *n.* غواص *ghuta khur*, غواص *ghawwās*, قماس *kimās*.
DIVERS, *a.* چندی *baḍ zī*, بعضی *baḍ zī*, اکثر *aksar*.
DIVERSE, *a.* رنگارنگ *mutafarrik*, رنگارنگ *rangā rang*, گوناگون *gūnā gūn*.
DIVERSELY, *ad.* با اختلاف *bā ikhtilāf*, اختلافان *ikhtilāfāna*.
DIVERSIFICATION, *n.* تبدل *tabād-dul*, تغییر *taghayyir*, تبدیل *tabdīl*, نوع *naʿ*.
DIVERSIFY, *vt.* تبدل کردن *tabdīl-k.*, گوناگون ساختن *taghayyir-k.*

رنگارنگ کردن *gūnāgūn-s.*, رنگارنگ *rangā-rang-k.*
DIVERSION, *n.* شادی *shādī*, تماشا *tamāshā*, تفریح *tafarruj*, بازیچه *bāzīche*, بازی *bāzī*, خوشحالی *khushhālī*. To take diversion, بازی کردن *bāzī-k.*, تماشا کردن *tamāshā-k.*, تفریح *tafarruj-k.*—(act of turning aside) انحراف *inhirāf*.—(in war) مغالطه *mughālata*.
DIVERSITY, *n.* تفاوت *ikhtilāf*, تفصیل *tafāwat*, رنگارنگی *rangā rangī*, تفصیل *tafsīl*. A diversity of opinions, اختلاف رای *ikhtilāfi rāi*.
DIVERT, *vt.* گردانیدن *gar-dānīdan*, بپراش کردن *bī rāh-k.*—(please) شاد *masrūr-k.*, متوجم *shād-k.*—(draw away) کردن *mutawajja-k.*
DIVERTED, *a.* مسرور *masrūr*.
DIVEST, *vt.* پاک کردن *pāk-k.*, برهمن *barahna-k.*
DIVIDE, *vt.* تقسیم *hissa-k.*, قسمت دادن *taksīm-k.*, توزیع *maksūm-n.*, فصل کردن *fast-k.*, تفویض کردن *tawzī-k.*, تفویض کردن *mafrūk-k.* To divide in two, دو نیم کردن *du nīm-k.*—(part from) مفصل شدن *judā-sh.*, مفصل شدن *munfasīl-sh.*
DIVIDED, *a.* مفروق *mukassam*, مفروق *mafrūk*, جدا *judā*. Divided into different kinds, متذوع *mutanawwī*.
DIVIDEND, *n.* قسمت *hissa*, نصیب *nasīb*, پاره *pāra*, *kismat*.—(in arithmetic) منقسم *munkasam*.
DIVIDER, *n.* قاسم *kāsim*, بخش *bakhsh*, منقسم *mukassim*.
DIVINATION, *n.* علم غیب *fāl*, فال *fāl*, رمل *ramal*, علم غیب *ilmi ghayb*.

DIVINE, a. خدائی *ilāhī*, لخدائی *lhudāi*, ربانی *rabbānī*, غیبی *ghaybī*. The divine favour, عنایت الهی *ināyat-i ilāhī*. Divine knowledge, علم الهی *ilm-i ilāhī*. The divine prohibition, زجر و منع *zajr u man' ilāhī*. The divine inspiration, الهام ربانی *ilhāmi rabbānī*.—(excellent) افضل *afzal*, اعلا *adlā*.

DIVINE, vt. غیب نمودن *ghayb-n.*, فال گفتن *fāl-g.*

DIVINELY, ad. بوجه الهی *ba wajai ilāhī*.

DIVINER, n. فالگو *fāl gu*, فالگیر *fāl gīr*, رمال *rammāl*.

DIVINITY, n. بت *but*, الالهية *ilāhīyat*.—(theology) علم الهی *ilm-i ilāhī*.

DIVISIBILITY, n. قسمت *kismat*.

DIVISIBLE, a. حصم پذیر *hissa pazīr*, قابل قسمت *kābili kismat*.

DIVISION, n. انقسام *taksīm*, تقسیم *inkisām*, تفرق *tafarruk*.—(in arithmetic) قانون قسمت *kānūn-i kismat*, تقسیم *taksīm*. Division of an inheritance, میراث *iktisāmi mīrās*.—(disunion) جدائی *judāi*, اختلاف *ikhtilāf*.—(distinction) فصل *fasl*.—(class) فرقه *firka*.

DIVORCE, n. تخیلیت *takh-liyat*, طلاق *talāk*. A bill of divorce, طلاق نامه *talāk nāma*, کتاب الطلاق *kitāb ut talāk*. Irregular divorce, طلاق بدعت *talāki bidāt*. Laudable divorce, طلاق حسن *talāki hasan*.

DIVORCE, vt. طلاق کردن *talāk-k.*, هجر کردن *hajr-k.*

DIVORCED, a. مہجور *mukhalla'*, مردودت *mahjūr*. A divorced woman, مطلقه *mardūlat*, مطلوکه *matlūka*.

DIVORCER, n. طلاق دهنده *talāk dahan-da*, طالق *tālik*.

DIVULGE, vt. آشکارا *zāhir-k.*, فاش کردن *fāsh-k.*, آشکارا کردن *āshkāra-k.*, پیدایا کردن *paydā-k.*, ساختن *hawīdā-s*.

DIVULGED, a. ظاهر *zāhir*, مشهور *mash-hūr*, عیان و بیان *maālūm*, معلوم *āyān u bayān*.

DIVULGER, n. ظاهر کننده *shāi*, ظاهر *zāhir kunanda*.

DIZZINESS, n. دوار *sargard*, سرگرد *darwār*, گردش سر *gardishi sar*. Dizziness from hunger, خفج *khafā*.

DIZZY, vt. سرگردان *sar gardān*, سرسام *sar sām*, سرگشته *sar gashta*. To become dizzy, سرگردان گشتن *sar gar-dān-g*. To make dizzy, سرگردان کردن *sar gardān-k.*

DO, vt. ساختن *sākhtan*, کردن *kardan*, کار کردن *kār-k.*, فعل نمودن *fa'īl-n.*, عمل کردن *maāmala-k.*, کزانیدن *āmal-k.* To cause to do, کزانیدن *kunānīdan*. How do you do? احوال شریف *ahwāl-i sharīf*.

DOCILE, a. تربیت پذیر *tarbiyat pazīr*, قابل ادب *kābili mulāyam*, مطیع *mutī*. To be docile, قابل ادب و تربیت شدن *kābili adab wa turbiyat-sh*.

DOCILITY, n. قابلیت *kābiliyat*, قابلیت ادب و تربیت *kābiliyāt-i adab wa tarbiyat*.

DOCK, n. (for shipping) سنا *sinār*.—(a short tail), دم بریده *dum-i burīda*.

DOCK, vt. (cut off the tail) دم بریدن *dum-b.*—(make anything short) کوتاه نمودن *mukhtasar-k.* To dock a ship, جهاز در سنا نهادن *jehāz dar sinār-n.*

DOCKED, *a.* مقطوع *maktūd*, بریده *burī-da*, مختصر *mukhtasar*.

DOCKET, *n.* فهرست *fahrist*.

DOCKYARD, *n.* کارخانه *kārkhāna*.

DOCTOR, *n.* (a learned man) دانا *dānā*, عالم *ālim*, حکیم *hakīm*.—(physician) طبیب *tabīb*. A very learned doctor, عالم *āllāma*. A doctor of laws, فقیه *fakih*. To confer a doctor's degree, تشیخ کردن *tashay yukh-k.*, تفقیه ساختن *tafkih-s*. Doctors, علماء *ūlumā*, حکما *hukamā*, فضلا *fuzalā*, اطبا *utibbā*.

DOCTRINAL, *a.* علمی *ilmī*, علم منسوب *ilm mansūb*.

DOCTRINE, *n.* دانش *dānish*, علم *ilm*, هنر *hunar*, فن *fann*, معرفت *maʿrifat*.—(religious doctrine) مذهب *mazhab*.

DOCUMENT, *n.* (precept) تعلیم *taʿlīm*, نصیحت *nasihat*, پند *pand*.—(deed) دستاویز *dastāwīz*.

DODGE, *vi.* حیلہ باختن *hīla-b*.

DODGE, *n.* تردد *taraddud*, تمہید *tamhīd*, حیلہ *hīla*.

DOE, *n.* غزال ماده *āhūi māda*, ماده *ghazālī māda*, گوز *gawzana*. A young doe, عزت *āzzat*.

DOER, *n.* کننده *kār*, کار *kār*, گر *gar*, گار *gār*, سازنده *kunanda*, سازنده *sāzanda*.

DOFF, *vt.* ترک نمودن *libāstark-n*.

DOG, *n.* (کلاب *pl.*) سگ *sag*, کلب *kalb*, درواس *dirwās*. A hunting dog, سگ *sagi shikārī*, صیود *sayūd*.—(a greyhound) سگ تازی *hajrā*, سگ *sagī tāzī*. A lap dog, سگچه *sagcha*. A tame, gentle dog, سگ *sagi anūs*. A biting dog, کلب *kalbi dirbās*. A mad dog, سگ دیوانه *sagi diwāna*. A snarling dog, سگ

هریر *sagi harīr*. A barking dog, سگ *sagi nabbāj*. A dog keeper, سگبان *sagbān*, کلاب *kallāb*. A pack of dogs, کلب *kalīb*. A dog kennel, سگخانه *sag khāna*. To go to the dogs, بر باد بودن *barbād-b.*, پریشان شدن *parīshān-sh*.

DOGMA, *n.* قانون *kānūn*, تعلیم *taʿlīm*.

DOGMATIC, } *a.* (authoritative)
DOGMATICAL, } صاحب حکم *sāhibi hukm*.—(obstinate) نما *inād numā*, سدیزه *sitīza*.—(magisterial) مستقل *bar wajai hākīm*, مستکبران *mustakilan*.

DOGMATICALLY, *ad.* سدیزانانه *sitīzāna*, تفردا *tafarrudan*.

DOGMATIZE, *vi.* قانون گفتن *kānūn-g*, حکم کردن *hukm-k*.—(teach new opinions) ابتداء کردن *ibtidād-k*.

DOING, *ppr.* کنان *kunān*, فاعل *fāʾil*, فعل *āmil*.—(action) کار *kār*, عمل *ʾamal*. Great doings, افعال حمیدت *afāli hamīdat*. Unworthy doings, کارهای ناسزا *kārkhāi nā sazā*, حرکت *harakkātī nā shāyista*. Saying and doing, گفت و کار *guft u faʾil*, قول و فعل *u kār*.

DOLEFULLY, *ad.* با غم *bā gham*, با اندوه *bā andūh*.

DOLEFULNESS, *n.* غمگینی *ghamgī-nī*, ملالت *malālat*, رنج *ranj*.

DOLL, *n.* تانور *tāmūr*.

DOLPHIN, *n.* دلفین *dalfīn*, ماهی *sangi māhī*.

DOLT, *n.* کند *kund*, دغال *daghal*, کودن *kaudan*.

DOMAIN, *n.* vide DOMINION.

DOME, *n.* گنبد *gumbaz*, قبة *kubba*.

DOMESTIC, *n.* خوردار *khānagī*, *khurdār*, خانه مذسوب *khānaimansūb*.

Domestics, عیال *dyāl*, خورنده *khuranda*.

DOMESTIC, *a.* خانگی (familiar) *khānagī*, خاص انسی *unsī*.—(private) *khāss*, تنها *tanhā*.—(not foreign) *darūnī*. A domestic animal, جانور خانگی *jānwarī khānagī*, حیوان رام *haywānī rām*.

DOMESTICATE, *vt.* خانگی کردن *khānagī-k.*, رام کردن *rām-k.*

DOMICILE, *n.* جای باش *jāibāsh*.

DOMINANT, *a.* مستوایی *ghālib*, غالب *mustaulī*.

DOMINEER, *vi.* جور نمودن *jaur-n.*, جبر کردن *jabr-k.*

DOMINION, *n.* پادشاهت *pādshāhat*, سلطنت *saltanat*, حکومت *hakūmat*, فرمانروایی *farmān rawāyī*. Absolute dominion, فرمانفرمائی *farmān farmāi*, استقلال *istiklāl*. To hold dominion, پادشاهی کردن *pādshāhī-k.*, داری کردن *dāwarī-k.*

DONATION, *n.* داد *dād*, دهش *daka-sh*, انعام *inām*, بخشش *bakhshish*, عطا *dtā*.

DONKEY, *n.* ابله *ablah*, احمق *ahmak*.—(ass) حمار *himār*, خر *khar*.

DONOR, *n.* دهنده *bakhshanda*, دهنده *dehanda*, معطي *muḍtī*.

DOOM, *n.* (judicial sentence) قضا *kazā*, حکم شرع *hukmī sharī*, فتوی *fatwa'*, آخرت *ākhirat*, عاقبت (end)—(ruin) هلاک *halāk*, تباهی *tabāhī*.

DOOM, *vt.* قضا دادن *hukm-k.*, حکم کردن *kazā-d.*, فتوی دادن *fatwa-d.*

DOOMSDAY, *n.* روز قیامت *rozi kayāmat*.

DOOR, *n.* در *dar*, دروازه *darwāza*, باب *bāb*. To bar or bolt a door, سد باب *saddi bāb-k.* The ring of a door, حلقه *halka*. To shut a door, صکت ساختن *dar band-k.*, در بند کردن *sakk-s.* To knock at the door, در زدن *dar-z.*, حلقه زدن *halka-z.* Out of doors, بیرون *berūn*, بدر *badar*. To come out of doors, بدر آمدن *badar-ā.*, بیرون آمدن *berūn-ā.* To go out of doors, بیرون رفتن *berūn-r.*, بدر رفتن *badar-r.*

DOORKEEPER, *n.* دروان *darwān*, حاجب *darbān*, بواب *bawwāb*, *hājib*.

DORMANT, *a.* در خواب *khufta*, خفته *dar khāb*, محجود *muhjūd*.

DORMITORY, *n.* خوابگاه *khābgāh*, مبدیت *mabīt*.

DORMOUSE, *n.* زباب *zabāb*.

DORSER, *n.* بردعت *bardāat*.

DOSE, *n.* شربت *sharbat*.

DOSE, *vt.* شربت دادن *sharbat-d.*

DOT, *n.* نقطه *nukta*, محط *mahatt*.

DOT, *vt.* نقطه کردن *nukta-k.*, محط ساختن *mahatt-s.*

DOTAGE, *n.* (for age) خرافت *khirāfat*, طفلی *tiflī*.—(on a mistress) عشق *īshk*.

DOTAL, *a.* جهاز پیوند *jahāz paywand*.

DOTARD, *n.* خرافت گو *khirāfat gu*.

DOTATION, *n.* جهاز بخش *jahāz bakhsh*.

DOTE, *vi.* آشفتم شدن *abla-sh.*, آشفتم شدن *āshufta-sh.*, بسیار عشق نمودن *bisyar īshk-n.*

DOTINGLY, *ad.* با عشق نهایت *bā īshkī nihāyat*, مجنون آسا *mojnūn āsā*.

DOUBLE, *vt.* مضاعف کردن *muzāāf-k.*, ضعف کردن *du tā-k.*, دوتا کردن *mu-*

- zād-f-k.*, *دو زیاده نمودن* *du ziyāda-n.*
 — (*act deceitfully*) *دورو نمودن* *du rū-n.*
- DOUBLE, *n.* *دوتاای* *du tāi*, *ثنائی* *sanī*, *تضعیف* *tazīf.*
- DOUBLED, *a.* *مضاعف* *musanna'*, *مضاعف* *mizāāf*, *دوتا* *du tāh.* To be doubled, *دوتا شدن* *du tāh-sh.*
- DOUBLE-DEALER, *n.* *رنگ آمیز* *rang-āmīz*, *ریاکار* *rayākār*, *حیله باز* *hīla bāz*, *مکار* *makkār.*
- DOUBLE-DEALING, *n.* *ریاکاری* *rayā-kārī.*
- DOUBLET, *n.* *زیر قبا* *zer kabā*—(*pair*) *دو* *du*, *جفت* *juft.*
- DOUBLY, *ad.* *با مضاعف* *bā muzāāf*, *مضاعفا* *muzāāfan.*
- DOUBT, *n.* *شبهه* *shubha*, *گمان* *gumān*, *شک* *shakk*, *وهم* *wahm.* No doubt, *بلا شبهه* *bilā shubha*, *گمان نیست* *gumān-nīst.* To remove a doubt, *دفع شبهه* *sakk-dūr-k.*, *شک دور کردن* *daft shubha-k.* To have doubts, *شبهه دار گمان افندان* *dar gumān-u.*, *شبهه داشتن* *shubha-d.* The solution of a doubt, *دفع شبهت* *daft shubahat*, *حل مشکل* *halli mushkil.*
- DOUBT, *vi. vt.* *دو در گمان بودن* *dar gumān-b.*, *شبهه داشتن* *shakk-b.*, *شک بردن* *shubha-d.*, *اندیشه کردن* *andīsha-k.*
- DOUBTED, *a.* *مشکوک* *mashkūk.*
- DOUBTFUL, *a.* *دو در گمان* *mubham*, *وهمی* *wahmī.* Doubtful things, *مشکلات* *mushkilāt*, *متشابهیات* *mutashābihāt.* A doubtful expression, *گفتی مرجم* *gufti murajjam.* A doubtful proposition, *مشکلت* *mushkilat.*
- DOUBTFULLY, *ad.* *با گمان* *bā gumān*, *مشکلا* *mushkilāna.*
- DOUBTLESS, *ad.* *بی شک* *bī shakk*, *بلا شبهه* *bilā shubha.*
- DOUGH, *n.* *خمیر* *khamīr.*
- DOVE, *n.* (turtle) *فاخته* *fākhta*, *قمری* *kumrī.*—(pigeon) *کبوتر* *kabūtar*, *حمام* *hamām.*
- DOVECOT, *n.* *کبوتر خانه* *kabūtar khāna*, *تیمراد* *timrād.*
- DOWAGER, *n.* *بیوه* *bewa*, *شوی دیده* *shūi dīda.*
- DOWER, *n.* *مهر* *mahr*, *کابین* *kābīn*, *رخت عروس* *rakhti ārūs.* To give a dower, *کابین کردن* *kābīn-k.*
- DOWERED, *a.* *مجهز* *mujahhiz*, *مجهز* *mamhūrat.*
- DOWERLESS, *a.* *بی کابین* *bī kābīn.*
- DOWN, *n.* (soft feathers) *پَر شهبی* *parī shahī*, *زغب* *zaghab.*
- DOWN, *pr. ad.* *فرو* *farū*, *زیر* *farūd*, *زیر* *zer.* Up and down, *زیر و بالا* *zer u bālā*, *زیر و زیر* *zer u zabar.* To turn upside down, *زیر و زیر ساختن* *zer u zabar-s.*, *سرنگون کردن* *sar nagūn-k.* To bring down, *زیر کردن* *zer-k.*, *فرو آوردن* *farūd-ā.* To go down (as the sun, &c.) *فرو رفتن* *farū-r.*, *غروب کردن* *gharūb-k.* To fall down, *زیر افتادن* *zer-u.* To sit down, *نشستن* *nashīstan.* Down to this time, *تا این زمان* *tā in zamān.*
- DOWNFALL, *n.* *تباهی* *tabāhī*, *خرابی* *kharābī.*
- DOWNFALLEN, *a.* *پَریشان* *parīshān*, *مذمدم* *munhadim.*
- DOWNHILL, *a.* *شیب* *shīb*, *فشیبگاه* *nashībghāh.*—(sloping) *حطوط* *hatūt*, *مایل* *māil.*
- DOWNRIGHT, *ad.* (perpendicularly) *دو خط عمود* *darkhatti āmūd.*—(with-

out ambiguity) بی دو معنی *bī du maānī*.—(completely) کاملاً *kāmi-lāna*, تماماً *tamāman*.—(plain) راست *rāst*, ساده *sāda*.—(without disguise) بی صورت *bī sūratī maāmala*.—(directly to the point) در خط مستقیم *dar khatī mustakīm*.—(without ceremony) بی تکلف *bī takalluf*.

DOWNWARD, *a.* (towards the centre) از بالا *ba sūi markiz*.—(from a higher to a lower situation) از بالا *az bālā*, من علی *min āla'*.—(in a course of lineal descent) علی النوالی *āla't tawālī i nasl*.

DOWNY, *a.* (covered with down) با زغابت *parī shahī dār*, پوشیده *bā zaghābat poshīda*.

DOWRY, *n.* کابین *kābīn*.

DOZE, *vi.* غمزدن *ghanūdan*, نیم شدن *nīm khāb-sh*.

DOZEN, *n.* اثنا عشر *duwāzdahī*, دوازدهی *isnā āshara*.

DRACHM, DRAM, *n.* درهم *dirham*.

DRAFF, *n.* درد *durd*.

DRAFT, *a.* (for money) برات *barāt*.—(rough copy) مسوده *musawada*.

DRAG, *vt.* کشیدن *kashīdan*, جذب کردن *jazb-k.*, جر کردن *jarr-k.* To drag with violence, جبراً کشیدن *jabran-k.*, عتلی کردن *āl-k.*

DRAGGED, *a.* منجذب *kashanda*, کشنده *munjazib*. To be dragged, کشیده *kashīda-sh.*, منجذب شدن *munjazib-sh.*

DRAGGLE, *vt.* پلید کردن *ālūdan*, پلید *palīd-k.*

DRAGGLETAILED, *a.* گل آلوده دامن *gil ālūda dāman*, نا پاک دامن *pāk dāman*.

DRAGON, *n.* هفت سر *azhdahā*, اژدها *haft sar*.

DRAGON'S-BLOOD, *n.* دم الاخوين *damu'l akhawayn*.

DRAGOON, *n.* ترک سوار *turk sawār*.

DRAIN, *vt.* پالودن *pālūdan*.—(drain water) آب را آهسته *āb-p.*, آب پالودن *ābrā āhista āhista-k.*

DRAIN, *n.* آبگذر *ābrāh*, آبراه *ābguzar*.

DRAINAGE, *n.* قانون آبراه *kānūnī ābrāh*, طریق آبگذر *tarīkī āb guzar*.

DRAKE, *n.* بط *batt*, اوز *iwazz*.

DRAMA, *n.* تماشای *tamāshā*, بازی *bāzī*.

DRAPER, *n.* پارچه فروش *pārcha farūsh*, بزاز *bazzāz*.

DRAPERY, *n.* بزازی *bazzāzī*.

DRAUGHT, *n.* (of water) دمر شرب *dami shurb*, نوش *nosh*, جرعه *jurī*, شربت *shurbat*.—(sketch) مسوده *musawada*, رسم *rasm*.—(detachment) وضیعت *wazīmat*. The game of draughts, بازی دریس *dirīs bāzī*.—(of wine) شرب شراب *shurbi sharāb*.

DRAW, *vt.* 1. (pull along) کشیدن *kashīdan*, آهینختن *jazb-k.*, جذب کردن *āhīkhtan*. 2. (attract) در کشیدن *dar-k.*, فرا پیش کشیدن *farā pesh-k.*—3. جذب ساختن *dil-k.*, دلکشیدن (allure) *jazb-s.* 4. (gain or receive) اندوختن *andūkhtan*, اخذ کردن *akhz-k.* 5. (extort) بزور گرفتن *bazor-g.* 6. (suck up) مشرب کردن *mashrab-k.* 7. (pull or tear out) بدار آوردن *badar-ā.*, اخراج *ikhrāj-s.* 8. To draw in (contract) کشیدن *farāham-k.*, کوتاه گشتن (shrink) *tay-k.*—9. همراه ساختن (inveigle) *kutā-g.*, از سر کردن *gumrāh-s.*, نقش کردن (delineate) *naksh-k.*

- nigārīdan*. To draw a curtain (close) *hajāb-k.*, *parda band-k.*—(open) *parda wā-k.* To draw an argument, *natīja-k.* To draw or embowel, *pardākhtan*, *az shikam-g.* To draw water, *āb-k.*, *nazā-k.* To draw a line, *khat-k.* To draw lots, *ikrāā-k.*
- (a) To draw out (by degrees) *ishā-k.*—(to draw out a secret or confession) *sirr wā-k.*, *ikrār berūn-k.*—(to call out to arms) *har-bīy-z.* To draw out or draw up in order of battle, *lashkar rā saf saf-k.* To draw up in writing, *katb-k.*, *mastūr-n.*
- (b) To draw in or draw back, *katb-k.*—(to pull back) *bāz-k.*, *sabt-k.*
- (c) To draw off (by distillation), *istiktār-k.*—(carry off) *raft-s.*
- (d) To draw back, *bāz-k.*, *ijtināb-k.*
- (e) To draw on, (advance) *pesh-r.*, *istimrār-k.*—(to cause by degrees) *kadam ba kadam-s.*—(to bring to action) *bakār-ā.*, *āghāz-d.*
- (f) To draw over (persuade to rebel) *āsyān-g.* To draw a sword, *shamshīr-ā.*

DRAWER, *n.* کشنده *kashanda*, کش *kash.*

DRAWERS, *n.* پای جامه *pāy jāma*, شلوار *shulwār*, ازار *izār.*

DRAWING, *n.* نگار *nigār*, نقش *naksh*, کشیدگی *kashī-dagī*, رسم *rasm.*—(pulling) *jazb.*

DRAWN, *pp., a.* کشیده *kashīda*, آهیکته *āhīkhta.*—(equal, as in betting) برابر *barābar*, مثل *misl.* Drawn open, *wā kardā.* کشاده *kushāda*. Drawn close, *hajāb kardā shuda.* A drawn sword, سیف *sīf āhīkhta.*—(extracted) مستخرج *mustakhraj*, *bar āwarda.*

DRAY, *n.* عرب *araba.*

DREAD, *a.* دهشت *dahshat*, هول *haul*, باک *bīm*, ترس *tars*, هراس *hirās*, خطر *khatar*, خوف *khauf.*

DREAD, *vt.* ترسیدن *tarsīdan*, هراسیدن *hirāsīdan*, دهشت داشتن *dahshat-d.*, هول داشتن *haul-d.*, بیم داشتن *bīm-d.*

DREADFUL, *a.* ترسناک *tarsnāk*, خطرناک *khatar nāk*, هولناک *haulnāk*, مرهوب *marhūb*, *pur bīm.* Most dreadful, اهل *ahwal.* A dreadful war, سفر *safr pur ihwāl.* A dreadful accident, واقعه *wā-kidīhāila.* Dreadful demons, عفاریت *āfārīt.* A dreadful voice, نوزان *nūzhān.*

DREADFULNESS, *n.* ترسناکی *tars-nākī*, وحشت *wahshat.*

DREADFULLY, *ad.* بشدت *ba shid-dat*, با وحشت *bā wahshat.*

DREAM, *n.* خواب *khāb*, رویا *royā*, خیال *manām.* An idle fancy,

باطل *khayālī bātil*, وهم *wahm*. An interpretation of a dream, تعبیر خواب *ta'abīri khāb*.

DREAM, *vi.* خواب دیدن *khāb-d.*, منام دیدن *ma-nām-d.* — (imagine, think idly) وهم *wahm-k.*, خیال داشتن *khayāl-d.* — (to be sluggish) نا بکار شدن *nā-bakār-sh.*, کاهل بودن *kāhil-b.*

DREAMER, *n.* خواب بین *khāb bīn*. — (an idler) آواره *bī kār*, — (a fanciful man) *nā ba kār*. *mardi bīhūda*, بیهوده (man) صاحب خیال *sāhibi khayāl*.

DREAMLESS, *a.* بی رویا *bī ruyā*.

DREAMT, *pp.* خواب دیده *khāb dīda*.

DREAR, DREARY, *a.* vide DISMAL.

DREGGY, *a.* پر در *pur durd*, مکدر *mukaddar*.

DREGS, *n.pl.* در *durd*, کدورت *kudūrat*.

DRENCH, *n.* پالوده *sharabat*, شربت *pālūda*.

DRENCH, *vt.* (physic) جلاب دادن *jullāb-d.*, شربت دادن *sharabat-d.* — (soak) نمگین کردن *namgīn-k.*, خیسیدن *khīsīdan*.

DRESS, *n.* لباس *libās*, پوشاک *poshāk*, پارچه *pārcha*. — (a dress of honor) خلعت *khilāt*.

DRESS, *vt.* (clothe) پوشیدن *poshīdan*, آراستن (adorn) *ilbās-k.* *ārāstan*, زینت کردن *zīnat-k.* To dress a wound, جراحت علاج کردن *jarāhat ilāj-k.*, مرهم نهادن *marham-n.* To dress a horse, اسب تیمار کردن *asp timār-k.* To dress victuals پختن *pukhtan*, طبخ کردن *tabkh-k.* — (adjust, trim) نظم *tahzīb-k.*, تهذیب کردن *nazm-k.*

DRESSED, *pp.* or *a.* (adorned) پیراسته *payrāsta*, نگاریده *nigārīda*, آراسته *ārāsta*, مزین *muzayyan*, زیبا *zebā*.

DRESSER, *n.* مزین *ārāyanda*, طراز پیرایه *tirāz payrāya*.

DRESSING, *n.* نظم ساز *nazm sāz*, تهذیب کنان *tahzīb kunān* — (of a wound) مرهم *marham*, ضماد *zamād*. A dressing glass, آئینه *āina*, نام *nāma*.

DRIED, *pp.* خشک کرده شده *khushk karda shuda*, قدید *kadīd*.

DRIFT, *n.* (purpose) نیت *niyat*, مراد *murād*, غرض *gharaz*. — (impulse) هما *ghalaba*. — (a storm of rain) *hamā*.

DRIFT, *vt.* دفع کردن *rāndan*, راندن *dafī-k.*

DRILL, *vt.* سوراخ کردن *suftan*, سفتن *sūrākh-k.* — (soldiers) قواعد کردن *kawā-īd-k.*, تعلیم کردن *taālīm-k.*

DRILL, *n.* برما *barmāha*.

DRINK, *n.* نوش *nosh*, شرب *shurb*, مشرب *mashrab*.

DRINK, *vt. vi.* نوشیدن *noshīdan*, شرب کردن *shu-rb-k.*, آشامیدن *āshāmīdan*, تناول کردن *āb-kh.*, آب خوردن *tanāwal-k.* To drink up or drink in, بلع کردن *khazīdan*, بلع *balī-k.*

DRINKABLE, *a.* واجب المشرب *wājībul mashrab*, قابل نوش *kābili nosh*.

DRINKER, *n.* شارب *noshanda*, نوشنده *shārib*, خور *nisha khor*. A habitual drinker, دایم الخمر *dāyamul khamr*.

DRINKING, *p. a.* نوشان *noshān*. A drinking glass, پیاله آبگین *payālai ābgīna*.

DRIP, *vi.* چکانیدن *chakīdan*, چکانیدن *chakānīdan*.

DRIVE, *vt.* دفع کردن *rāndan*, راندن *dafī-k.* To drive out of doors, بدر *badar-r.*, راندن *itrād-k.* To drive on, شتاب کردن *shitāb-k.*, تیز رفتن *tez-r.* To drive to a conclusion, در عاقبت تعجیل کردن *dar ākibat taājil-k.* To drive or rush with violence, عجل کردن *ātl-k.* To drive piles or stakes, وتد کردن *wata-d-k.* To drive a carriage, عربه راندن *āraba-r.* To drive by in a carriage, در عربه گذار کردن *dar āraba guzār-k.*

DRIVEL, *vi.* لعاب کردن *loāb-k.*

DRIVEL, *n.* نادان *nādān*, جاهل *jāhil*.

DRIVEN, *p.p.* رانده *rānda*, مدفوع *madfī.*

DRIVER, *n.* راننده *rānanda*, دافع *dāfī.*
The driver of a carriage, عربه ران *āraba-rān*. The driver of a plough, قلمه ران *kalba rān*.

DRIZZLE, *vi.* سست باران کردن *sust bārān-k.*

DRIZZLE, *n.* سست باران *sust bārān*, هاتل *hatl*.

DROLL, *a.* شادی انگیز *ājīb*, عجیب *shādī angīz*.

DROLL, *n.* (buffoon) مسخره *maskhara*, لعبتجاری *pārūla*.—(a farce) *laābat bāzī*.

DROLL, *vt.* لعبتجاری نمودن *laābat bāzī-n.*

DROLLERY, *n.* مسخره‌گی *maskharagī*, لعبتجاری *laābat bāzī*, بذله *bazla*.

DROMEDARY, *n.* شترباد *bukhtī*, بختی *shuturbād*.

DRONE, *n.* (bee) زنبور عسل *zambūrī āsl*.—(a lazy fellow) آواره *āwāra*, معجول *majhūl*.

DRONE, *vi.* آواره سست شدن *sust-sh.*, آواره شدن *āwāra-sh.*

DROOP, *vi.* ضعیف بودن *zaīf-b.*, پژمردن *zabūn-g.*, پژمرده شدن *pazh-murda-sh.*

DROP, *n.* قطره *katra* (*pl.* قطرات), چکیدگی *chakīdagī*, حباب *habāb*.

DROP, *vt.* (as water, &c.) قطره قطره *katra katra-u.*, چکیدن *chakī-dan*, تراویدن *tarāwīdan*.—(fall) واقع شدن *wākī-sh.*, افتادن *uftādan*, افتادنیدن *sākit-b.*—(let fall) فراغ شدن *uftānīdan*.—(intermit) ترک نمودن *tark-n.*—(vanish, sink into silence) واپس شدن *wā-sh.*, ناپدید بودن *nāpadīd-b.*—(come to nothing) ناپدید گردانیدن *nā padīd-g.*, خاموش کردن *khāmūsh-k.* To drop a companion, همدم ترک *hamdam tark-k.* To drop or utter casually, اختیار گفتن *bī kasd u ikhtiyār-g.*—(to die) مردن *murdan*, جان تسلیم کردن *jān taslīm-k.* To drop in or upon, ناگاه در آمدن *nāgāh dar-ā.*

DROPPED, *pp.* چکیده *maktūr*, مقطوع *chakīda*, افتاده *uftāda*.

DROPPING, *p. a.* چکان *chakān*, افتان *uftān*.

DROPSICAL, *a.* مستسقی *mūstaskī*.

DROPSY, *n.* حبن *haban*, استسقا *istiskā*.
To have the dropsy, استسقا داشتن *istiskā-d.*, مستسقی شدن *mustaskī-sh.*

DROSS, *n.* کدورت *kudurat*, فضله *fuzla*.

DROSSY, *a.* مکدر *mukaddar*.

DROUGHT, *n.* (want of rain) امساک *imsākī*, خشک سالی *bārān*, تشنگی *khushk sālī*.—(thirst) تشنگی *tishnagī*, حرارت *harārat*.

DROUGHTY, *a.* خشک *khushk*, تشنه *tishna*.

DROVE, *n.* (of cattle) گله *galla*.—(of elephants) حلقه *halqa*.—(of camels) قطار *katār*.—(a body of people) جماع *jamāā*, گروه *giruh*.

DROVER, *n.* چوپان *gallabān*, چوپان *chopān*.

DROWN, *vt.* (suffocate in water) غرق کردن *ghark-k*.—(immerge) غوطه خوردن *ghūta-kh*.—(overflow) سیلاب نمودن *saylāb-n*. To be drowned, غرق شدن *ghark-sh*, غوطه خوردن *ghuta-kh*.

DROWSILY, *ad.* خواب گذران *khāb guzarāna*.—(sluggishly) کاهلان *kāhī-lāna*.

DROWSINESS, *n.* خواب آلودگی *khāb ālūdagī*, خواب گذاری *khāb guzārī*.—(indolence) سستی *sustī*, کاهلی *kāhīlī*.

DROWSY, *a.* خواب آلود *khāb ālūda*, سست *khābnāk*,—(slothful) خوابناک *sust*, آواره *āwāra*.

DRUB, *n.* کوب *zarb*, ضرب *kūb*.

DRUB, *vt.* زدن *zadan*, کوفتن *kuftan*, ضرب کردن *zarb-k*.

DRUDGE, *vi.* کار حقیر کردن *kārihakīr-k*.

DRUDGE, *n.* خاکسار *mazdūr*, مزدور *khā-ksār*.

DRUDGERY, *n.* خدمتگاری حقیر *khidmatgārī i hakīr*, جد و جهد مبتذل *jald u jehdi mubtazil*.

DRUG, *n.* دوا *dawā* (*pl.* ادویت *ajzā*), علاج *ilāj*, اجزا *ajzā*.

DRUGGIST, *n.* دارو فروش *dārū farūsh*, عطار *attār*, اجزا فروش *ajzā farūsh*.

DRUM, *n.* طبل *tabl*, دهل *duhul*, دف *daff*. A kettle-drum, نقره *nakāra*, طبلک *kos*. A small drum, طبلک *tablak*. The sound of drums, طبلخانه *tablkhāna*.

DRUM, *vi.* دف زدن *daf-z*, طبل زدن *tabl-z*, دهل زدن *duhul-z*.

DRUMMER, *n.* دف زن *daf zan*, طبل *tabl bāz*, طبلچی *tablchī*.

DRUMSTICK, *n.* چوب دهل *chobi duhul*.

DRUNK, *a.* مست *mast*, سرشار *sar shār*, سر مست *sar mast*. Half drunk, نیم مست *nīmmast*, مخمر *mukhammar*. Dead drunk, مست *masti kharāb*.

DRUNKARD, *n.* باده پرست *bāda parast*, خمار *may khār*, خمار *khammār*.

DRUNKENLY, *ad.* مستانه *mastāna*, بر وجه باده پرست *bar wajai bāda parast*.

DRUNKENNESS, *n.* مستی *mastī*, سر مستی *mai khārī*, سر مستی *sar mastī*.

DRY, *a.* (not moist) خشک *khushk* بی (without rain) جماد *jamād*.—(thirsty) تشنه *bī bārān*.—(reserved, severe) عطرش *tishna*, عطرش *ātsh*.—(reserved, severe) تند *tund*, درشت *durusht*. Dry and moist, تر و خشک *khushk u tar*.

DRY, *vt.* (free from moisture) خشک کردن *khushk-k*. To dry garments, تجفیف کردن *tajfif-k*. To dry in the sun, تشریق کردن *tashrīk-k*.

DRYLY, *ad.* (without moisture) بی نم *bī nam*, غیر ندي *ghayri nady*.—(frigidly) با برودت *bā burūdat*.—(flatly) نا لطیفانه *nā latīfāna*.

DRYNESS, *n.* بیبوست *khushkī*, عدم لطافت *yabūsat*,—(flatness) (want of sensibility) اداملاتافت *ādami latāfat*.—(want of sensibility) برودت *burūdat*.

DUAL, *a.* مثنوي *musannī*. The dual number, تثنیه *tasnīya*.

DUBIOUS, *a.* vide DOUBTFUL.

DUCAT, *n.* دینار *dinār*, درهم *dirham*.

DUCK, *n.* بط *batt*, اوز *iwazz*.—(inclination of the head) رکعت *rakāt*.

DUCK, *vt.* غوطه *taghrīk-k.*, غرق کردن *ghūta-kh.*

DUCTILE, *a.* نرم *narm*, ملائم *mulāyīm*.

DUCTILITY, *n.* ملائمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

DUDGEON, *n.* خنجر *khanjar*.—(indignation) کین *kīn*, خفگی *khafagī*.

DUE, *n.* حق *hak*.—(custom, tribute) باج *kharāj*, دستور *dastūr*, *bāj*.

DUE, *ad.* لایق *lāyak*, سزاوار *sazāwar*, مناسب *munāsab*.

DUEL, *n.* وقیعت الاثنین *wakīdatu'l isnayn*, براز *birāz*.

DUG, *n.* پستان *pistān*, ثدی *sadī*.

DULCIFY, *vt.* شیرین کردن *shīrīn-k.*, خوش نمودن *khush-n.*

DULCIMER, *n.* زنتور *zantūr*, چنگ *chang*, سناار *sitār*.

DULL, *a.* (stupid) احمق *ahmaq*, ابله *abla*, کند *kand*, کون *kaudan*.—(blunt) کند *kund*, نا تیز *nā tez*.—(sad) دلگیر *dilgīr*, غمناک *ghamnāk*.—(sluggish) سست *sust*, کاهل *kāhil*.—(not exhilarating) نا شادمان *nā shādmān*, نا مفرح *nā mufarrīh*.—(not bright) سیاه *siyāh*, نا روشن *nā raushan*, تاریک *tārīk*.—(drowsy) خواب آلوده *khāb ālūda*, خواب ناک *khābnāk*. A dull market, بازار غرار *bāzārī ghirār*.

DULL, *vt.* (stupify) کند ساختن *kund-s.*, کند کردن (blunt) *khīra-z.*, کلیل کردن *kalīl-k.*,—(sad-

den) غمناک کردن *ranj-d.*, رنج دادن *ghamnāk-k.*.—(weaken) ناتوان ساختن *nā tawān-s.*, ضعیف نمودن *zāif-n*.—(sully brightness) رونق آلودن *raunak-ā*.

DULLY, *ad.* کاهلان *kundāna*, کاهلان *kāhilāna*.—(sluggishly) کاهلان *kāhilāna*, از سستی *az sustī*.—(not gaily) نا مسروران *nā masrūrāna*.—(without vigour) در وجه *bar wajaī nā tandurustī*, غایر قوت *ghayrī kuwat*.—(not brightly) نا روشنانه *nā raushanāna*.

DULNESS, *n.* حماقت *hamākat*, سستی *sustī*.—(sluggishness) کاهلی *kāhilī*.—(drowsiness) کاهلی *khāb ālūdagī*.—(dimness) تاریکی *tārīkī*, ظلمت *zulmat*. A dulness of sight, تاریکی چشم *tārīkī i chashm*. Dulness of hearing, گران گوش *garān gūshī*.

DULY, *ad.* بدرستی *badurustī*. vide DUE.

DUMB, *a.* (silent) گنگ *gung*, بکم *bukm*, بی زبان *bī zabān*. To be dumb, بی زبان بودن *bī zabān-b.*

DUMBLY, *ad.* با خاموشی *bākhāmūshī*, بکم *bukman*.

DUMBNESS, *n.* گنگی *gungī*, بکم *bukm*, بی زبانی *bī zabānī*.

DUN, *a.* سمند *samund*, سیاه چرده *siyā charda*.

DUN, *n.* وام خواه *wām khāh*.

DUN, *vt.* وام خواستن *wām-k.*, دین تقاضا کردن *dayn talab-k.*, طلب کردن *takāzā-k.*

DUNCE, *n.* نادان *bī wukūf*, احمق *ahmaq*, کند *kund*.

DUNG, *vt.* دمال *sargīn-k.*, سرگین کردن *damāl-n.*
DUNG, *n.* چرکین *sargīn*, سرگین *chir-kīn*, دمال *damāl.*
DUNGEON, *n.* زندان *zindān*, حبس *habs*, سیاه چاه *siyāh chāh.*
DUNGHILL, *n.* مزبله *mazbala.*
DUNNING, *n.* تقاضا *takāzā.*
DUPE, *n.* مرد غبن *mardi ghabn*, فریفتن *farīfta*, ابله *abla*, کند *kund.*
DUPE, *vt.* غدر کردن *farīftan*, فریفتن *ghadr-k.*
DUPLICATE, *a.* مضاعف *dotā*, دوتا *muzā'if.*
DUPLICATE, *n.* مثنوی *mut-sanna*, نقل *nakl*, موافی *kitai muwāfak.*
DUPLICATE, *vt.* دوتا کردن *dotā-k.*, تشدید نمودن *tashdīd-n.*
DUPLICATION, *n.* دوتا سازی *dotā sāzī*, تضاعف *tazā'if*, ثنوی *sanī.*
DUPLICITY, *n.* ریا *rayā*, غدر *ghadr*, حیله بازی *hīla bāzī.*
DURABILITY, *n.* پایداری *pāydārī*, استواری *ustuwārī*, استقامت *istikāmat*, بقا *bakā.*
DURABLE, *a.* پایدار *pāydār*, استوار *ustuwār*, قایم *kāyīm*. Not durable, فانی *fānī.*
DURABLY, *ad.* با بقا *kāyaman*, قایما *bā bakā.*
DURANCE, *n.* پایداری *pāydārī*, بقا *bakā*, حبس *zindān* (custody) *habs.*
DURATION, *n.* پایداری *pāy-dārī*, بقا *bakā*, استمرار *istimrār*. Duration of life, طول *darāzī i ūmr*, درازی عمر *tūl.*
DURING, *pr.* در میان *dar miyān*, مدام *mādām*, اثنا *asnā*. During

the battle, در اثنا *dar asnāi* *razm*, نبرد *hangāmi nabard.*
DUSK, *n.* سیاه چردگی *siyā chardagī*, تاریکی *tārīkī*. The dusk of the evening, شفق *shafak*, شبانگاه *shabāngāh.*
DUSK, *vt.* ظلم کردن *zulm-k.*—(grow dusky) *tīra-g.*
DUSKILY, *ad.* ظلمانه *zulmāna*, سیاه چردانه *siyā chardāna.*
DUSKY, *a.* سیاه چرده *siyā charda*, تاریک *tārīk*, تیره *tīra*, سیاه فام *siyāfām.*
DUST, *n.* خاک *gard*, گرد *gubār*, غبار *khāk*. A heap of dust, گود پشته *gard pushta*, رملت *ramlat*. The dust (death) *marg*.—(a mean abject state) *khāksārī.*
DUST, *vt.* گرد غبار آلودن *ghubār-ā.*, گرد *gard-r*—(free from dust) *az ghubār pāk-k.*
DUSTY, *a.* پر غبار *pur ghubār*.—(covered with dust) *gard ālūda.*
DUTEOUS, *a.* فرمانبردار *farmān bardār*, تابع *tābī.*
DUTIFUL, *a.* بندۀ فرمان *bandaī farmān*, مطیع *mutīā*, حلال *namak halāl*.—(respectful) *bā takrīm.*
DUTIFULLY, *ad.* با طاعت *bā tāāt*.—(respectfully) *bā hurmat u izzat.*
DUTIFULNESS, *n.* طاعت *tāāt*, اطاعت *atāāt*, حکم برداری *hukm bardārī*, حلالی *namak halālī.*
DUTY, *n.* کار (حقوق *pl.* *hak*) *hak*.—(obligation) *farz*.—(office) *khidmat*.—(an act of reverence) *salām*. To do one's duty, ادای خدمت کردن *adāi khidmat-k.*

The duty of an office, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*. To return to one's duty, توبه نمودن *tahawwud-n*. The duty of friendship, میهمانداری *mezbanī*, میهمانداری *mih-māndārī*. The duties of a Secretary, آداب الکاتب *adābu'l kاتب*. The duties of a judge, آداب القاضی *adābu'l kāzī*.—(tax) محصول *kharāj*, نرخ کردن *mahsūl*. To lay a duty, نرخ کردن *nirakh-k*. A collector of duties, تحصیلدار *tahsildār*, باجدار *bājdār*. The minor duties of life, آداب سنت *ādābi sunnat*.

DWARF, *n*. کوتاه قد *kutāh kad*, نغاش *nughāsh*, تیاز *tayyāz*.

DWARFISH, *a*. کوچک *kūchak*, صغار *sughār*.

DWARFISHLY, *ad*. کوچکانه *kūchakāna*, خوردانه *khurdāna*.

DWARFISHNESS, *n*. کوچکی *kūchakī*, صغر *sighar*.

DWELL, *vi*. ماندن *māndan*, سکونت داشتن *sakūnat-d.*, ساکن شدن *sākin-sh.*, متمکن شدن *mutamakkin-sh.*, اقامت کردن *akāmat-k*.

DWELLER, *n*. متوطن *bāshanda*, ساکن *sākin*, متوکل *mutawattin*, مقیم *mukīm*.

DWELLING, *n*. بیت *bayt*, مکان *ma-kān*, خانه *khāna*, مقام *mukām*, مسکن *maskan*, عمارت *imārat*.

DWINDLE, *vi*. (consume away) کم کردن *kam-sh.*, اتلاف کردن *itlāf-k*.

DYE, *n*. رنگ *rang*, لون *laun*. vide COLOUR.

DYE, *vt*. رنگ کردن *rang-z.*, رنگ *rang-k*. To dye the beard, nails, &c., خضاب کردن *khizāb-k*. To dye grey hairs, شیب و شمع کردن *shayb washā-k*.

To dye yellow, زرد ساختن *hard-s*. To dye red, زرد ساختن *zard-s*. To dye red, احمر نمودن *surkh-z.*, سرخ زدن *ah-mar-n*. To dye black, اسود زدن *aswad-z.*, سیاه نمودن *siyāh-n*. To dye green, سبز نمودن *subz-n.*, اخضر *akhzar-k*. To dye blue, فیل کبودی کردن *nīl fām-s.*, فام ساختن *kabūdī-k*. To dye purple, ارغوانی کردن *arghawānī-k*. To dye many colours, گوناگون کردن *gūnāgūn-k*, ملون ساختن *mulawwan-s*.

DYEING, *a*. رنگ ریزي *rang rezī*, رنگ سازی *rang sāzī*.

DYER, *n*. رنگرز *rangrez*, زن رنگ *rang zan*, صباغ *sabbāgh*.

DYNASTY, *n*. نژاد شاهان *nazhādī shāhān*, آل نسل ملوک *nasli mulūk*, آل سلطان *ālī sultān*.

DYSENTERY, *n*. اسهال خونی *ishālī khūn*, جریان شکم *jaryānī shikm*.

DYSPEPSY, *n*. بد هضمی *bad hazmī*.

E.

EACH, *a*. هر *har*, یک *har yak*, یک *yak yak*. Each other, یکدیگر *yak digar*.

EAGER, *a*. (ardent) آرزومند *ārzūmand*, مشتاق *mushtāk*.—(vehement) تیز مزاج *tez mizāj*, تیز طبیعت *tez tabīyat*.—(sharp, sour) ترش *tursh*, حامض *hāmiz*.

EAGERLY, *ad*. (earnestly) از شوق *az shauk*, آرزومندانه *ārzūmandāna*.—(quickly) سریعاً *sarīān*.—(impetuously) با هجوم *bā hujūm*.

EAGERNESS, *n*. (ardour) آرزومندی *ārzūmandī*, غیرت *ghayrat*.—(vehement) کین *kīn*.—(mence) غضب *ghazab*.

- (severity) تندی *durushtī*, تندی *tundī*.
- EAGLE, *n.* عقاب *ākāb*, (pl. اعقاب *ansur* and انسر *nusūr*).
- EAGLE-EYED, *a.* صاحب ایمان *sāhibi imān*, تیز بین *tez bin*.
- EAGLET, *n.* تلد *zarim*, تلد *tuld*.
- EAR, *n.* گوش *gush*, آذان *uẓn* (pl. آذان *āẓān*), سمع *samā*. A long ear, گوش *goshi darāz*. The lobe of the ear, گوش *binā gosh*. To lend an ear, گوش *gosh-d.*, سمع دادن *samā-d.* To prick up the ear, گوش *gosh-z.* To twist the ears, گوشمال *goshmāl-k.* An ear of corn, گوش *khosha*, داس *dāsa*.—(a plant) گوش *goshi mūsh*. The ears of the understanding, گوش *goshi hosh*. Boxed on the ears, گوش *gosh khurda*. What strikes the ear (hearsay), گوش *gosh zad*.
- EAR, *vi.* (form ears) خوشه نمودن *lho-sha-n.*—(plough) زراعت کردن *zarādt-k.*
- EAR-ACHE, *n.* وجع آذن *wajī uẓn*.
- EARING, *n.* حلقه گوش *goshwār*, حلقه گوش *halqa gosh*.
- EARL, *n.* امیر *amīr*, خان *khān*.
- EARLY, *ad.* (in the morning) علی *āla's sabāh*, سحرگاه *sahar gāh*. Early rising, سحرخیزی *sahar khezī*.—(quickly) با زودی *ba zūdī*, علی الفور *āla'l faur*. To rise early, شبگیري *shabgīrī-k.* Very early, سحر *saharan*. Early in the spring, در اول فصل بهار *dar arwal fasli bahār*.
- EARN, *vt.* پیداکردن *paylā-k.*, حاصل

- اجر اندوختن (wages) *hāsil-k.*—*ajr-a.*, کسب کردن *kasb-k.*
- EARNEST, *a.* مستعد *mustaād*, دلسوز *dilsūz*, مشغول *mashghūl*.—(zealous) صاحب *ahli ghayrat*, حمیت *sāhibi hamīyat*.—(importunate) صاحب اقدام *sāhibi ikdām*.
- EARNEST, *n.* پیشگی *baīāna*, پیمان *peshgī*. To give earnest, پیمان دادن *baīāna-d.*, تمسک ساختن *tamsik-s.* In earnest, "جدا *jiddan*", حقیقت *hak-ihatan*, فی الحقیقت *fi'l hakikat*. To be in earnest, جهد نمودن *jadd u jehd-n.*
- EARNESTLY, *ad.* (with attention) باشغل *bā shughl*, مشغول *mashghulan*.—(zealously) با *az shauk*, حمیت *bā hamīyat*.—(importunately) با اقدام *ba ikdām*, ابرام *bā ibrām*.
- EARNESTNESS, *n.* (fixed attention) شغل *shughl*, جهد و *jadd u jehd*.—(zeal) سرگرمی *sargarmī*, دلسوزی *dil-sūzī*.—(importunity) ابرام *ibrām*, اقدام *ikdām*.
- EARNING, *n.* کسب *kasb*, تحصیل *tahsīl*.
- EAR-RING, *n.* گوشواره *goshwāra*, حلقه گوش *halqa gūsh*.
- EARTH, *n.* زمین *zamīn*, ارض *arz*, (pl. ارضات *dunyā*, در *barr*.—(dust) خاک *khāk*. The inhabitants of the earth, جهانیان *jahānīyān*, اهالی زمین *ahālī zamīn*. The surface of the earth, روی زمین *rui zamīn*, وجه ارض *wajhi ārz*.
- EARTH, *vt.* (cover with earth) باخاک *bā khāk-p.*—(hide in the earth) زیر خاک نهادن *zeri khāk-n.*, دفن کردن *dafn-k.*—(creep under ground) زیر زمین رفتن *zeri zamīn-r.*

EARTH-BORN, *a.* بی سرو سامان *bī sar u sāmān*, خاکسار *khāksār*.

EARTHEN, *a.* گلی *gilī*, سفالی *sifālī*, ترابی *turābī*. An earthen vessel, سفالین *sifālīn*.

EARTHENWARE, *n.* سفال *sifāl*, خزف *khazaf*.

EARTHINESS, *n.* خاک *khāk*, تراب *turāb*.

EARTHLY, *a.* (belonging to this world) زمین *jehānī*, ارضی *arzī*.—(corporeal) جسمانی *jismānī*.—(not spiritual) نادروحانی *nā rūhānī*.

EARTHQUAKE, *n.* زلزله *zalzala* (*pl.* زلزل *tazalzul*, زمین جنبش *zamīn jumbish*). The explosion of the earthquake, آواز تزلزل *āwāzi tazalzul*.

EARTH-WORM, *n.* خراطین *kharātīn*.

EARTHY, *a.* ترابی *turābī*, خاکی *khākī*.—(terrestrial) اهل دنیا *ahli dunyā*.—(relating to earth) تراب *turāb mansūb*.

EAR-WAX, *n.* زهر *zahr*, ریم گوش *rīmī gosh*, گوش *gosh*.

EARWIG, *n.* گوشخیز *gosh khaya*, سخن چین *sakhun chīn*.—(whisperer) *gosh khaba*.

EAR-WITNESS, *n.* گوشچی *goshchī*, سامع *sāmī*.

EASE, *n.* راحت *rāh-at*, آرام *ārām*.—(freedom from pain) آسایش *āsāyish*. Ease of mind, خوش دای *khush dilī*.—(facility) آسانی *asānī*, سهولت *sahulat*.—(carelessness) مساهلات *musāhalat*.—(gracefulness) غفلت *ghaflat*.—(gracefulness) ملایمت *mulāyamat*, ملایفیت *mulātifat*.

EASE, *vt.* (give rest) آرام دادن *ārām-dān*.

آسایش دادن *āsāyish-d.*—(relieve from pain) علاج *ilāj*, درد واکردن *dard wā-k.* نمودن *ilāj-n.*

EASILY, *ad.* (without difficulty) بی دشواری *bī dushwārī*, با آسانی *bā āsānī*. Going easily, نرم رو *narm raw*.—(without pain) بی درد *bī dard*, بی رنج *bī ranj*.

EASINESS, *n.* آسانیت *āsānīyat*, ملایمت *mulāyamat*, نرمی *narmī*.

EAST, *n.* مشرق *mashrik*, (مشارق *pl.* *khā-war*). The east and west, خاور *khā-war*. The east wind, هوائ مشرق *hawāi mashrik*, ابر *ayr*.

EASTER, *n.* عید شریف *īdi sharīf*, فصح *fash*.

EASTERLY, } *a.* مشرقی *mashrikī*,
EASTERN, } شرقی *sharkī*. Eastern countries, مشارق *mashārik*.

EASTWARD, *ad.* بسوی مشرق *ba sūi mashrik*.

EASY, *a.* (not difficult) آسان *āsān*, نادر *nā dushwār*.—(gentle) سهل *sahl*.—(at rest) آسوده حال *āsūda hāl*.—(without pain) بی رنج *bī ranjīda*, بی رنج *bī ranj*.—(credulous) ساده دل *sāda dilnuma*.—(not refractory) صاحب ایمان *sāhibi īmān*.—(contented) راضی *rāzī*, شادمان *shādmān*. To render easy, آسان کردن *āsān-k.*

EAT, *vt.* اکل کردن *akl-k.*, خوردن *khurdan*, طعام کردن *taām-k.*, تناول کردن *tanāwul-k.*, اکل و شرب *akl u sharb*.

- ساختن *akl u shurb-s*. To eat not to excess, *تا عجب کردن ta'ajif-k*.
 EATABLE, *a*. لایق خوردن *lāyaki khurish*, ممکن اکل *mumkinī akl*.
 EATEN, *p.p.* خورده *khurda*, ماکول *mākūl*. To be eaten, خوردن *khurda-sh*.
 EATER, *n*. خورنده *khuranda*, موکل *mu-akkil*, خوار *khār*.
 EATING, *p.a.* خوردن *khurān*, خوردن *khurish*. Eating and drinking, و اکل *akl u shurb*.
 EAVES, *n*. قابول *kābūl*.
 EAVESDROPPER, *n*. سخن چین *sa-khun chīn*.
 EBB, *n*. جزر *jazr*, وزن *wazn*. Ebb-tide, *آب باز abjar*. The ebb and flow (of the tide) *jazr u madd*.—(decline) *ناقص naks*, تصغیر *tasghīr*.
 EBB, *vi.* (flow back) آب جر شدن *āb jar-sh*, باز روان شدن *bāz rawān-sh*.—(decay) *با هلاک ba halāk-r*.
 EBONY, *n*. آبنوس *ābnūs*, ساسم *sa'sam*.
 EBRIETY, *n*. مستی *mastī*, سرمستی *sarmasti*, سرشاری *sarshārī*.
 EBULLITION, *n*. جوشش *jūsh*, جوش *jūshish*.
 ECCENTRIC, *n*. از میان گریز *az may-ān gurez*, خارج مرکز *khārijī markiz*.—(irregular) *قاعده khilāfi kāy-ada*.
 ECCENTRICITY, *n*. از میان گریزی *az mayān gurezi*.
 ECCLESIASTIC, *n*. خطیب *fakīh*, فقیه *fakīh*, واعظ *wā'iz*.
 ECHO, *n*. آواز باز *raddi sadā*, رد صدا *āwāzi-bāz gasht*.
 ECHO, *vt*. رد صدا کردن *nofīdan*, رد صدا *raddi sadā-k*.
 ECLAT, *n*. روشنائی *raunak*, روشنائی *raushnāi*.—(applause) *حامد hamd*, تحسین *tahsīn*.
 ECLIPSE, *n*. کسافت *kasāfat*.—(of the sun) گرفتگی آفتاب *giriftagī āftāb*, کسوف *kusūf*.—(of the moon) گرفتگی خسوف *giriftagī māhtāb*, خسوف *khusūf*.
 ECLIPSE, *vt*. (the sun) کسف کردن *kasaf-k*, تکسیف ساختن *taksīf-s*.—(the moon) منکسف نمودن *munkhasīf-n*.
 ECLIPSED, *a*. (as the sun) منکسف *mun-kasīf*, کسوف *kusūf*.—(as the moon) منکسف *munkhasīf*, خسوف *khusūf*. To be eclipsed (sun) منکسف شدن *mun-kasīf-sh*.—(moon) منکسف شدن *munkhasīf-sh*.
 ECLIPTIC, *n*. راه آفتاب *rāhi āftāb*, منطقه شمس *tarīki shams*, منطقه البروج *mintakatul burūj*.
 ECONOMICAL, *a*. خاندان دار *khānadār*, کفایت شعار *kifāyat shiār*, کم خرج *kam kharch*.
 ECONOMY, *n*. (frugality) اعتدال *itti-dāl*, خانه داری *khāna dārī*.—(arrangement) ترتیب *ārāstagī*, نظم *arāstagi*, نظم *nazm*.
 ECSTASY, *n*. بی خودی *wajd*, وجد *wajd*, آشفتهگی *āshuftagī*.
 ECSTATIC, *a*. سجنون *majnūn*, آشفته *āshufta*, بی هوش *bī hūsh*.
 EDDY, *n*. دوران *girdāb*, گرداب *daurān*.
 EDDY, *vt*. گردیدن *gardīdan*.
 EDGE, *n*. حدت *hiddat*, حرف *harf*, لب *lab*. The edge of a sword, *زبان zubāb*, سرشمشیر *sari shamshīr*. The edge of a knife, *لب کار labi kārad*. The edge of an axe, *دهن برت dahanī-burt*.—(border) *کناره kināra*, *چاشم kināra*.

- hāshīya*.—(acrimony) تندی *tundī*, تیزی *tezī*.
- EDGE, *vt.* در *idkhāl-k.* ادخال کردن *dar-ā*.—(give an edge to) تیز کردن *tez-k.* تحدید نمودن *tahdīd-k.* —(border) طرازیدن *tarāzīdan*.—(exasperate) آزار کردن *āzār-k.*
- EDGED, *a.* آبدار *āb* قاطع *kāṭi*, تیز *tez*. To be edged, تیز شدن *tez-sh.*
- EDGELESS, *a.* بی حرف *nā tez*, نا تیز *bi harf*, کند *kund*.
- EDGE-TOOL, *n.* آلات دمدار *ālati dam-dār*.
- EDGING, *n.* سنجاف *sanjāf*, طراز *tirāz*.
- EDIBLE, *a.* خوردنی *khurdanī*.
- EDICT, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*.
- EDIFICATION, *n.* تعلیم *taʿlīm*, ترتیب *tartīb*, تادیب *tādīb*.
- EDIFICE, *n.* بنا *binā*, عمارت *imārat*, بنیان *bunyān*.
- EDIFY, *vt.* تعلیم *taʿlīm-k.* تادیب کردن *tādīb-k.* نمودن *taʿlīm-n.*
- EDIT, *vt.* تصنیف کردن *tasnīf-k.*
- EDITION, *n.* تالیف *tasnīf*, تصنیف *tālīf*, ترویج *tarwīj*.
- EDITOR, *n.* مؤلف *muallif*, محرر *mu-harrir*, مصنف *musannif*.
- EDITORIAL, *a.* مؤلفی *muallifī*.
- EDUCATE, *vt.* تربیت دادن *tārbi-iyat-d.*, پرورده *taʿlīm-k.* تعلیم کردن *parwardan*, آموزانیدن *āmūzānīdan*.
- EDUCATED, *a.* پرورده *parwarda*, مربی *murabbī*, مودب *muaddab*. Delicately educated, ناز پرور *nāz par-war*.
- EDUCATION, *n.* علم *ilm*, ترتیب *tar-tīb*, پرورش *parwarish*, تعلیم *taʿlīm*.
- EDUCATIONAL, *a.* تعلیمی *taʿlīmī*.
- EDUCE, *vt.* دانستن *bar-ā*, برداشتن *dānistan*, پزند *pindāsh*.
- EFFACE, *vt.* قلم *mahv-k.* محو کردن *kalam-k.* کشیدن
- EFFACEMENT, *n.* محو *ibtāl*, ابطال *mahv*.
- EFFECT, *n.* نتیجه *tāsīr*, تاثیر *asar*, اثر *natīja*, عمل *āmal*. The cause and effect, اصل و فرع *asl u farʿ*.—(force, power) قوت *kuwat*, توانایی *tawānāi*.—(purpose) نیت *niyat*, وقوع *wakūʿ* (success) غرض *gharaz*.—(completion) تمام *ākhir*.—(completion) تمام *tamām*, تکمیل *takmīl*. Effects, مال *māl* (رزاق *rizk*, (pl. اموال *amwāl*). Private effects, اموال خاصه *amwāl khāssa*. Having valuable effects, مالدار *māl-dār*.
- EFFECT, *vt.* بکار *pardākhtan*, پرداختن *ba kār-ā*. اتمام کردن *ittimām-k.* تاثیر نمودن *bajā-ā*, بجا آوردن *tāsīr-n.*
- EFFECTED, *a.* تمام *pardākhta*, پرداخته *tamām kardā shuda*. To be effected, صورت پذیر بودن *sūrat pazīr-b.* کارگر شدن *kārgar-sh.*
- EFFECTIBLE, *a.* ممکن *mumkinī* پرداز *pardāz*, قابل الاختتام *kābil uʾl ikht-itām*.
- EFFECTIVE, } کارگر *kār sāz*, کارساز *a.*
EFFECTUAL, } مؤثر *muas-sar*, کارگر *kār gar*.
- EFFECTIVELY, } با قوت *bā ku-wat*, *ad.*
EFFECTUALLY, } قادرانه *kāda-rāna*.—(completely) کاملاً *kāmilā-na*, تماماً *tamāman*.
- EFFECTUATE, *vt.* پرداختن *skardan*, برداشتن *pardākhtan*, اتمام کردن *tamām-k.*
- EFFEMINACY, *n.* ملایمت *narmī*, نرمی *mulāyamat*, نازکی *nāzukī*.—(un-

- manliness) *nā mar.lī.*—(lasciviousness) شوخي *shahwat*, فسق *shokhī*, فاسق *fask*.
- EFFEMINATE, *a.* (soft) نرم *narm*, نازک *nāzūk.*—(unmanly) نا مرد *nā-mard.*—(lascivious) شوخ *shokh*, فاسق *fāsik*.
- EFFEMINATE, *vt.* *nā* همت کردن *himmāt-k.*, *nā mard-s.* نا مرد ساختن.
- EFFERVESCE, *vt.* جوشیدن *joshīdan*, غلیان شدن *ghalyān-sh*.
- EFFERVESCENCE, *n.* جوش *josh*, جوشیدگی *joshīdagī*.
- EFFICACIOUS, *a.* کارگر *muassar*, مؤثر *kārgar*, فایده مند *fāyida mand*.
- EFFICACY, *n.* vide FORCE, ENERGY.
- EFFICIENCY, *n.* قابلیت *idrāk*, لیاقت *ākī*, عقل *hūsh*, ادراک *kābīliyat*, لیاقت *liyākat*.
- EFFICIENT, *a.* دانا *dānā*, قابل *kābil*, کاردان *kārdān*.
- EFFICIENTLY, *ad.* قادرانه *kādirāna*, قابلانه *kābilāna*.
- EFFIGY, *n.* شکل *shikl*, صورت *sūrat*, تمثیل *taswīr*, تصویر *pāykar*, دیگر *tamsīl*.
- EFFLORESCENCE, *n.* شگفتگی *shiguf-tagī*.
- EFFLUVIA, *n.* بوی *būi*, بخار *bukhār*.
- EFFLUX, *n.* ریزش *rezish*, ریز *rez*.
- EFFORT, *n.* کوشش *kushish*, سعی *saī*, جهد *fehḍ*, عزم *āzm*.
- EFFRONTERY, *n.* بی شوخي *shokhī*, بی ادبی *bī adubī*, بی شرمی *bī sharmī*.
- EFFULGENCE, *n.* vide SPLENDOUR.
- EFFUSION, *n.* ریزش *rizish*, سفک *safk*. The effusion of blood, دم سفک *safki dam*, خون ریزی *khūn rezī*.
- EFFUSIVE, *a.* افشان *afshān*, رزان *rezān*.
- EGG, *n.* تخم مرغ *tukhmi murgh*, بیض *bayza*. To sit upon eggs, رخم کردن *rakhm-k.*, وکن ساختن *wakn-s*. To lay eggs, بدم *khāya-k.*, خایه کردن *khāya-k.*, warz-k. بایان *bayza-n.*, ورض کردن *warz-k.* The yolk of an egg, زرد خایه *zard khāya*, زهاب *zahab*. The white of an egg, سبیده *sapeda*, ماح *māh*.
- EGLANTINE, *n.* نسرين *nīsrīn*.
- EGOTISM, *n.* انانیت *anānīyat*, خود *khud parastī*.
- EGOTIST, *n.* خود پرست *khud parast*.
- EGREGIOUS, *a.* سخت *sakht*, اشد *ashadd*, بزرگ *buzurg*.
- EGREGIOUSLY, *ad.* بسیار *bis-yār*, بشدت *bashiddat*.
- EGRESS, *n.* خروج *khurūj*, بر آمد *bar āmad*.
- EIGHT, *n.* هشت *hisht*. Eight each, هشتمگان *hishtagān*. The eighth, هشتم *hishtum*, ثامن *sāmin*.
- EIGHTEEN, *n.* هیجده *hijda*.
- EIGHTY, *n.* هشتاد *hashtād*.
- EITHER, (*a.* or *pron.*) یا *yā*, خواه *khāh*. Either the one or the other, یا یک *yā yak* یا آخر *yā āghar*, یا اول *yā ahl* یا آخر *yā ākhir*. Either of you, یکی از شما *yakī az shumā*. Either side, هر جانب *har jānīb*, جانبین *jānībāyn*.
- EJACULATE, *vt.* انداختن *andākhtan*, رمی کردن *ramī-k.*, گفتن *guftan*.
- EJACULATION, *n.* انداز (throw) *andāz*, رمی *ramī*.—(short or sudden prayer) دعاوت *daawati nāgah*.
- EJECT, *vt.* (drive out) راندن *rāndan*, بر طرف کردن (cast) *badar-k.*—(void from the mouth) ترک نمودن *tark-n.*—(void from the mouth) استفراغ کردن *istifarāgh-k.*, قی کردن *kay-k.* To eject from a

- possession, *bī dakhil-k.*, *bī dakhil-k.*,
 از تصرف بدر کردن *az tasarrufbadar-k.*
 To eject from an office, *mansab ma'zūl-k.*
 EJECTION, *n.* اخراج *ikhrāj*, طرد *tarad.*
 EJECTION, *n.* *bī dakhil-k.*,
 اخراج از میراث *ikhrāj az mīrās*,
 طرد *tarad.*
 EKE, *vt.* افزودن *afzūdan.*
 ELABORATE, *vt.* *mukam-*
mal-k., ترتیب دادن *tartīb-d.*
 ELABORATE, *a.* مشکل *mushkil*,
 دقیق *dakik*, مغلق *mughlak.*
 ELABORATELY, *ad.* *mukam-*
malan, با بصیرت *bā basīrat.*
 ELAPSE, *vi.* گذشتن *guzashtan*,
 گذر کردن *guzār-k.*
 ELASTIC, *a.* دمدار *dam dār*, جهان *jehān*,
 چپنده *jahanda.*
 ELASTICITY, *n.* قوت جهیدن *kuwati-*
jahādan, دم *dam*.—(of the air)
 هوازد *hawāzad.*
 ELATE, *a.* مغرور *maghrūr*, متکبر *mu-*
takabbir.
 ELATE, *vt.* متکبر کردن *mutakabbir-k.*
 ELATION, *n.* متکبری *mutakabbārī*,
 مغروری *maghrūrī.*
 ELBOW, *n.* مرفق *mīrfak*, آرنج *āranj.*
 —(a projection) قرنط *kurnat.*
 ELBOW, *vt.* (jut out) قرنط
kurnat-n.
 ELDER, *a.* *mihīn*, اول زاده *aw-*
wal zāda. An elder brother, برادر کلان
birādari kalān, *akhkhī-*
mihīn.
 ELDER, *n.* *shaykh*, پیر *pīr*, خواجه
khāja, *mahtar.* Elders, شیوخ
shuyūkh, بزرگان *buzurgān*, اکابر *akābar.*
 ELDER, *n.* (tree) اکتلی *aktā'.*
 ELDERLY, *a.* سالخورده *sāl khurda*,
 سالدار *sāldār.*
 ELDERSHIP, *n.* شیوخیت *shuyūkhī-*
yat, کهنگی *kahnagī.*
 ELDEST, *a.* نخست زاد *nakhust zād*,
 بزرگترین *buzurg tarīn.* The eldest
 son, اول فرزند *farzandi auwal*,
 فرزند بکر *farzandi biker.*
 ELECT, *vt.* اختیار کردن *ikhtiyār-k.*,
 گزیدن *guzīdan*, پسند کردن *pasand-*
k., چیدن *chīdan.*
 ELECT, *a.* گزیده *guzīda*, مقبول *mahbūl.*
 ELECTION, *n.* *ikhtiyār*, پسندگی
pasandagī, انتخاب *intikhāb*,
 مقبولیت *mahbūliyat.*
 ELECTOR, *n.* مختار *mukhtār*, منتخب
muntakhib.
 ELECTIVE, *a.* اختیار دار *kuwatī*
ikhtiyārdār, مختاری *mukhtārī.*
 ELECTIVELY, *ad.* با اختیار *bā ikhti-*
yār, مقدمانه *mukaddamāna.*
 ELECTOR, *n.* اختیار کننده *ikhtiyār*
kunanda, منتخب *muntakhib.*
 ELECTRE, *n.* کاه ربا *kāh-rubā.*
 ELECTRICAL, *a.* کشنده *kashanda*,
 جاذب *jāzib.*
 ELECTRICITY, *n.* کاه ربائی *kāh rub-*
āy, کشش *kashish*, جذب *jazb.*
 ELECTUARY, *n.* *maājūn*, ریچار *rīchār.*—
 (intoxicating) هوشکش *hūshkash.*
 ELEEMOSYNARY, *n.* صدقت پذیر *sidkat pazīr*,
 صدقه خور *sadaka khor.*
 ELEGANCE, *n.* زیبائی *zīnat*, زبانت
latāfat, نزاکت *nazakat*,
 رونق *husn*, جمال *jamāl*, *raw-*
nah. Elegance in speaking or
 writing, بلاغت *balāghat*, فصاحت
fasāhat.

ELEGANT, *a.* لطیف *latīf*, نازک *nāzūk*, ظریف *zarīf*, حسن *husn*, جمیل *jamīl*, خوشنما *khūsh numā*. Elegant writing or language, جواهر سخن *jauhari salhun*, جواهر کلمات *jauhari kalāmāt*. An elegant writer, خوش نویس *khush narwīs*. Most elegant, احسن *ahsan*.

ELEGANTLY, *ad.* با لطافت *bā latāfat*, با نزاکت *khush*, خوب *khub*, *bā nazākat*. Walking elegantly, خوش رفتار *khush raftār*.

ELEGIAC, *a.* قصیده منسوب *kasida mansūb*—(mournful) اندوه گین *andūh-gīn*, مستمند *mustamand*.

ELEGY, *n.* (poem) قصیده *kasida* (*pl.* قصاید).—(funeral song) مرثیه *marsīya*. To recite an elegy, مرثیه گفتن *marsīya-g*.

ELEMENT, *n.* عنصر *unsur* (*pl.* عناصر). The four elements, عناصر اربع *anāsiri arbī*.—(an ingredient) سرشت *sarisht*, جزوی *juzvī*. The elements or letters of a language, حروف الهجاء *harūful hijā*. The elements or rudiments of science, شروع علم *shurūi ilm*. The proper element, گاه *gāh*. The elements of Euclid, تحریر اقلیدس *tahrīri ikkidas*.

ELEMENTAL, *a.* عنصر منسوب *unsar mansūb*.—(uncompounded) غیر مرکب *ghayri murakkab*.

ELEMENTARY, *a.* ابتدای *ibtidāiy*, اصلي *aslī*, عنصری *unsurī*.

ELEPHANT, *n.* فیل *fil*, پیل *pīl*. A she elephant, طلیخام *tilkhām*. An elephant keeper, فیل بان *fīlbān*. A castle or turret placed on an elephant, حوده *hauda*, عماری *īmārī*.

ELEPHANTIASIS, *n.* فیلیا *fil pā*, داء الفیل *dā'ulfīl*.

ELEPHANTINE, *a.* فیلی *fīlī*—(big) کلان *kalān*, بزرگ *buzurg*.

ELEVATE, *vi.* برداشتن *bardāshtan*, ارتفاع کردن *irtifādh-k*, افراختن *afrahkhtan*, بلند کردن *buland-k*.

ELEVATED, *a.* بلند کرده *buland kardā*, برداشته *bardāshta*, مرفوع *marfūdh*.

ELEVATION, *n.* ارتفاع *irtifādh*, انرازی *afrazī*, بلندی *bulandī*, سرفرازی *sarfara-zī*, رفع *rafī*.

ELEVATOR, *n.* رفع کننده *rafī kunanda*, افرازانده *afrazanda*.

ELEVEN, *n.* یازده *yāzda*, احد عشر *ahad-āshara*. The eleventh, یازدهم *yāzda hum*, حادی عشر *hādiya āshar*.

ELF, *n.* قول ام صدیان *ummu's sibyan*, غول *ghol*.

ELICIT, *vt.* کشیدن *jazb-k*, کشیدن *kashīdan*, استدراک نمودن *istidrāk-n*.

ELIGIBILITY, *n.* لیاقت *liyākat*, پسندگی *pasandagi*.

ELIGIBLE, *a.* واجب *wājib*, لایق *lāyak*, اختیار *lāyaki ikhtiyār*.

ELIMINATE, *vt.* حذف کردن *mahzūf-k*.

ELISION, *n.* حذف *hazf*, جزم *jazm*.

ELIXIR, *n.* اکسیر *iksīr*, مغرغ *mufarraḥ*.

ELK, *n.* گوزن *garzan*.

ELL, *n.* اندازه *andāza*, گز *gaz*.

ELLIPSE, *n.* شکل بیضی *shakli bayza*, کره *kurrah*.

ELLIPSIS, *n.* حذف *mukaddar*, مقدار *hazf*.

ELM, *n.* (tree) ناغ *nāgh*.

ELOCUTION, *n.* سخنوری *sakhunwarī*, گفتگو *guftagu*, فصاحت *fasāhat*.

ELONGATE, *vt.* طولیل کردن *twīl-k*, دراز کردن *darāz-k*.

ELOPE, *vi.* فرار کردن *gurīkhtan*, گریختن *farār-k.*

ELOPEMENT, *n.* گریز *farār*, فرار *gurīz.*

ELOQUENCE, *n.* فصاحت *fasāhat*, زبان آوری *sakhun rānī*, سخن رانی *zabān āwarī.*

ELOQUENT, *a.* زبان آور *balīgh*, بلیغ *zabān āwar.*

ELOQUENTLY, *ad.* فصیحانه *fasihāna.*

ELSE, *a.* دیگر *dīgar*, *ad.* اگر نه *agar na*, جز *juz.*

ELSEWHERE, *ad.* دیگر جا *dīgar jā.*

ELUCIDATION, *n.* بیدیت *bīnat*, اظهار *izhār*, شرح *taābīr*, تعبیر *sharīh.*

ELUDE, *vt.* حیل باختن *hīla-b.*, غبن *ghabn-k.*—(avoid) پرهیز کردن *parhīz-k.*, دفع کردن *dafʿ-k.*

ELUDIBLE, *a.* ممکن اجتناب *mumkīni ihtizār*, قابل اجتناب *kābili ijtīnāb.*

ELUSION, *n.* فرار *fann*, فن *hīla*, حیل *farār*, گریز *gurīz.*

ELUSIVE, *a.* اجترازی *hīla band*, حیل بند *ihitirāzī.*

ELYSIAN, *a.* جذبی *bahishtī*, بهشتی *jinnatī*, فردوس *firdos.*

ELYSIUM, *n.* جذت *bihisht*, بهشت *jinnat.*

EMACIATE, *vi.* لاغر کردن (make lean) *lāghīr-k.*, نحیف کردن *nahīf-k.*—(become lean) لاغر گشتن *lāghīr-g.*

EMACIATED, *a.* لاغر شده *lāghīr*, لاغر *lāghīr shuda*, نحیف *nahīf.*

EMACIATION, *n.* نحافت *lāghīrī*, لاغری *nahāfat.*

EMANATE, *vt.* صادر شدن *sādir-sh.*

EMANATION, *n.* ظهور *zuhūr*, بذع *bazʿ.*

EMANCIPATE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*

EMANCIPATED, *a.* معتقی *muātak*, آزاد شده *āzād-shuda.*

EMANCIPATION, *n.* آزادی *āzādagī*, نجات *najāt*, اطلاق *itlāk.*

EMASCULATE, *vt.* خصی کردن *khasī-k.*, ضعیف کردن *zaīf-k.*

EMBALM, *vt.* مومیای ساختن *mumīyā-s.*

EMBANKMENT, *n.* پشت *pushta*, دمد *damdama.*

EMBARGO, *n.* منهای *manhāī.*

EMBARK, *vt.* (go on board) در رفتن *dar jahāz dar-r.*—(put on board) در جهاز وضع نمودن *dar jahāz wazʿ-n.*, بالایی کشتی نهادن *bālāyī kishī-n.*—(engage in any affair) بکار در آمدن *bakār dar-ā.*, خود را معامله ساختن *khudrā maāmala-s.*

EMBARKATION, *n.* (going on boardship) رفتن در جهاز *kisti sawār*, کشتی سوار *raftan dar jahāz.*—(putting on board) نهادن در جهاز *nihādan dar jahāz.*

EMBARRASS, *vt.* آشفتن *āshuftan*, پریشان کردن *muztarīb-k.*, حیران کردن *hairān-k.*, مشوش نمودن *mushawwash-n.*

EMBARRASSED, *a.* آشفته *āshufta*, مشوش *mushawwash*, پریشان *parīshān*. To be embarrassed, شدن آشفته *muztarīb-sh.*, مضطرب *āshufta-sh.*

EMBARRASSMENT, *n.* پریشانی *parīshānī*, اضطراب *āshuftagī*, آشفتگی *iztirāb*, تشویش *tashwīsh.*

EMBASSADOR, *n.* رسول *ilchī*, ایلمچی *rasūl*, فرستاده *firistāda.*

EMBASSY, *n.* پیام *paighām*, پیام *payām*, ارسال *irsāl*. To send an embassy, ایلمچی فرستادن *ilchī-f.*

EMBATTLE, *vt.* صف آراستن *saff-ā.*, جنگ آماده کردن *jang āmāda-k.*

EMBAY, *vt.* در خلیج آوردن *dar khalīj-ā.*

EMBELLISH, *vt.* آرایش *zebīdan*, زبیدن *zebīdan*, زینت دادن *zīnat-d.*

EMBELLISHMENT, *n.* زیبایش *zebā-yish*, زینت *zīnat*, آرایش *ārāyish*.

EMBERS, *n.* ملات *mallat*, اخگر *akhgar*.

EMBEZZLE, *vt.* خیانت کردن *khiyā-nat-k.*, اسراف کردن *isrāf-k.*

EMBEZZLEMENT, *n.* خیانت *khiyānat*, دزدی *duzdī*.

EMBLAZON, *vt.* رونق آراستن *arāstan*, بخشیدن *raunak-b.*

EMBLEM, *n.* نشان *ālāmat*, علامت *ālāmat*, *nishān*.

EMBLEMATICAL, *a.* کنایه دار *kināya dār*, علامتی *ālāmātī*, رمزی *ramzī*.

EMBLEMATICALLY, *ad.* بطور عبارت *ba taurī ibārat*, بطریق رمز *ba tarīkī ramz*.

EMBODY, *vt.* مجسم ساختن *mujas-sam-s.*, جمع کردن *jamʿ-k.*

EMBOLDEN, *vt.* دلیر ساختن *dilīr-s.*, بی باک کردن *bī bāk-k.*

EMBOLISMAL, *a.* کبیسه *kabīsat*.

EMBOSS, *vt.* معقب نقش کردن *naksh-k.*, معقب کردن *mukabbab-k.*

EMBOSSMENT, *n.* قبه کاری *kubba kārī*, تقبیب *takbīb*.

EMBOWEL, *vt.* روده بیرون کردن *rūda berūn-k.*, دفن کردن *dafn-k.*

EMBRACE, *vt.* بغلگیری کردن *baghalgī-rī-k.*, در برگرفتن *āghūsh-k.*, آغوش کردن *āghūsh-k.*, در کنار گرفتن *kinār-g.* To embrace one another, تعانق کردن *ta-ānuk-k.*—(comprise) اشتغال کردن *ishtimāl-k.*—(admit) پذیرفتن *pazīruf-tan*, قبول کردن *kabūl-k.* To embrace an opportunity, فرصت گرفتن *fursat-g.*

EMBRACE, *n.* بغل *baghal*, آغوش *āghūsh*, کنار *kinār*.

EMBRACER, *n.* بغل گیر *baghalgīr*, بغل کننده *baghal kunanda*, بارو *bārū*.

EMBRASURE, *n.* کنگرۀ دیوار *kungarai dīwār*.

EMBROCATION, *n.* مالش *tilā*, ملا *mālīsh*.

EMBROIDER, *vt.* زردوزی کردن *zardūzī-k.*, چکن دوزی کردن *chikin dūzī-k.*

EMBROIDERER, *n.* چکن زردوز *zar dūz*, چکن دوز *chikin dūz*.

EMBROIDERY, *n.* زردوزی *zar dūzī*, چکن دوزی *chikin dūzī*.—(diversity of colours) بو قلمون گوناگونی *gūnāgūnī*, *bukalamūn*.

EMBROIL, *vt.* فتنه انداختن *fitna-a.*, درهم زدن *bar-ham-z.*, پریشان نمودن *parīshān-n.*

EMBRYO, *n.* جنین *janīn*, حامل *habal*, حامل *hamal*.

EMENDABLE, *a.* ممکن اصلاح *mumkinī islāh*, پذیر اصلاح *islāh pazīr*.

EMENDATION, *n.* اصلاح *saht*, تصحیح *islāh*, تادیب *tādīb*.

EMENDATOR, *n.* مصلح *muslah*.

EMERALD, *n.* زمرد *zumurrud*, مینا *mīnā*.

EMERGE, *vi* ظهور کردن *zahūr-k.*, صدور *zahūr-k.*, پیدا شدن *paydā-sh.*

EMERGENCY, *n.* حادثه *hādīsa*, ضرورت *zarūrat*.

EMERGENT, *a.* ناگهانی *nāgī-hānī*.—(rising into view) ظهور نما *zahūr numā*, صادر *sādir*.

EMEROIDS, *n.* بواسیر *bāsūr* (pl. *bāsūr*).

EMETIC, *a.* مسهقرغ *mustafarigh*, مقی *mukayī*.

EMETIC, *n.* قیو *ālāji kai*, قیو *kayū*, استفراغ *istifrāgh*.

EMETICALLY, *ad.* اقیانه *ikyāna*.

EMIGRANT, *n.* تارک وطن *tārīkī watan*.

EMIGRATE, *vi.* وطن گذاشتن *watan-g.*,
تارک دیار کردن *tarkī diyār-k.*,
هجر نمودن *hijr-n.*

EMIGRATION, *n.* تارک وطن *tarkī watan*,
هجرات *jilāi watan*, هجران *hijrān*.

EMINENCE, *n.* سرفرازی *sarfurāzi*,
بزرگی *buzurgī*, جلال *jāh u jalāl*.—(height)
بلندی *bulandī*, ارتفاع *irtifād*.—(high ground)
جای بلند *jāi buland*, پشته *pushta*.

EMINENT, *a.* بلند *buland*, سرفراز *sar-*
farāz, رفیع *ālī*, عالی *ālī*, بزرگ *buzurg*,
رفیع *rafīd*. Very eminent, صاحب دولت *sāhibi daulat*,
عالی مقام *ālī mukām*, عالی شان *ālī kadr*,
عالم قدر *ālī shān*. Eminent men, اشراف *ashraf*,
ارباب *arbābi maānī*. To be or be-
come eminent, تفضل شدن *tafazzul-sh.*,
نامور *rafī.b.*—(conspicuous) رفیع بودن
nāmwar, مشهور *mashhūr*, معروف *ma-*
ārūf.

EMINENTLY, *ad.* بر وجه عالی *bar*
wajāi ālī, شریفانه *sharīfan*.

EMISSARY, *n.* جاسوس *jāsūs*, هرکاره
harkāra, خبر گیر *khābar gīr*.

EMISSION, *n.* اخراج *ikhrāj*, فرط *fart*.

EMIT, *vt.* اظهار *ikhrāj-k.*, اخراج کردن
izhār-n.

EMMET, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*.

EMOLLIENT, *a.* ملین *mulayyīn*.

EMOLUMENT, *n.* پیدایش *paydāyish*,
حاصل *hāsīl*, فایده *fāyada*, سود *sūd*.

EMOTION, *n.* آشفتگی *āshuftagī*,
اضطراب *iztirāb*, کدورت *kudūrat*.

EMPALE, *vt.* خوزقت کردن *khauzakat-k.*,
بردار کشیدن *bardār-k.*

EMPEROR, *n.* شاهنشاه *shāhanshā*,

سلطان *sultān*. The Emperor of Rome,
قیصر *kaisar*. The Emperor of China,
خاقان *faghfurī chīn*, خاقان
khākān.

EMPHASIS, *n.* تاکید *tākīd*.

EMPHATIC, *a.* باتاکید *bā tākīd*,
مؤكد *muakkad*.

EMPHATICALLY, *ad.* بطور قطعی *bā*
taurī qatī.

EMPIRE, *n.* (command) حکم *hukm*,
فرمان *farmān*.—(the imperial dig-
nity) سلطنت *pādshāhī*, پادشاهی
saltanat, حکومت *hakūmat*, شهر یاری
shahr yārī.—(kingdom) مملکت *mu-*
mlakat, پادشاهی *pādshāhī*.

EMPLOY, *vt.* مشغول *kār-s.*, کار سپردن
marshghul-k., کار و بار دادن *kār*
u bār-d., پرداختن *pardākhtan*. To
employ oneself, خود را مشغول کردن
khudrā marshghul-k., کار گذاردن *kār-g.*
To employ one another, تشاغل ساختن
tashāghul-s.—(use as an instrument)
استعمال کردن *istiāmāl-k.*

EMPLOYABLE, *a.* واجب الاستعمال *wājib*
ul istīmāl, تصرف *lāyakitasarruf*.

EMPLOYEE, *n.* کار گذار *wakīl*, وکیل
guzār.

EMPLOYED, *a.* مشغول *mushtagīl*,
مشغول *marshghul*.

EMPLOYER, *n.* کار فرما *ākā*, آقا
farmā.—(one who employs) استعمال
istīmāl kunanda, مستعمل *mu-*
stāmīl.

EMPLOYMENT, *n.* کار *kār*, شغل *shughl*,
منصب (office) *amr*, عمل *āmal*.—(office)
mansab, خدمت *khidmat*.—(service),
خدمت *khidmat*, نوکری *naūkarī*.

EMPOISON, *vt.* زهر دادن *zahr-d.*

EMPORIUM, *n.* بندر *bandar*, بازار *bāzār*.

EMPOVERISH, *a.* مفلس کردن *muflis-*

کدا کردن *kharāb-k.*, خراب کردن *k.*,
 کم زور کردن *kamzor-k.*,
 EMPOVERISHMENT, *n.* افلاس *iflās*,
 گدائی *gadāiy*, فقیری *fakīrī*.
 EMPOWER, *vt.* قدرت دادن *kudrat-d.*,
 فرمان دادن *mukhtār-k.*, مختار کردن
farmān-d.
 EMPRESS, *n.* ملکه *malaka*, سلطانہ *sul-*
tāna, قیصرہ *kaisara*.
 EMPTINESS, *n.* خالی *khālā'*, تهی *tihī*.
 EMPTY, *a.* (void) خالی *khālī*, تهی *tihī*,
 بی بار (unburdened) *muḍtīl*, —
bār, سبکبار *sabukbār*. Empty handed,
 تهی دست *tihī dast*.
 EMPTY, *vt.* خالی کردن *tihī-k.*, تهی کردن
khālī-k., خلوت کردن *safr-k.*, صفر کردن
khilwat-k.
 EMPYREAN, *n.* فلک *falak*, عرش *ārsh*.
 EMULATE, *vt.* (without envy) رقیب
hasrat-k., حسرت کردن *rakīb-sh.*,
 — (with envy) حسد بردن *hasad-b.*,
 غیبت نمودن *ghayrat-n.*
 EMULATION, *n.* غیبت *hasrat*, حسرت
ghayrat, رشک *rashk*, حسد *hasad*—
 (rivalry) *mukābala*.
 EMULATIVE, *a.* حسد در *hasad bar*,
 اهل غیبت *ahli ghayrat*.
 EMULOUSLY, *ad.* با حسرت *bā hasrat*,
 با غیبت *bā ghayrat*.
 ENABLE, *vt.* توانا *kuwat-d.*, قوت دادن
tawānā-k., دست دادن *dast-d.*,
 قابل ساختن *kābil-s.*
 ENACT, *vt.* امر *farmān-k.*, فرمان کردن
amr-n., حکم نمودن *hukm-n.*—
 (make into law) اجرا نمودن *ijrā-n.*
 ENACTMENT, *n.* قانون *kānda*, قاعده
kānūn.
 ENAMEL, *n.* مینا *mīnā*, میناکاری *mīnā-*
kārī.

ENAMEL, *vt.* مینا کردن *mīnā-k.*, میناکاری
 کردن *mīnākārī-k.*
 ENAMOUR, *vt.* عاشقی کردن *āshik-k.*,
 آشفته کردن *farīfta-k.*, فریفته کردن
āshufta-k., شیدا نمودن *shaydī-n.*
 ENAMoured, *a.* عاشق شده *āshik*
shuda, شریفه *shorīda*, شیفته *shīfta*.
 ENCAMP, *vi.* خیمه زن *khaima-z.*,
 خزل کردن *muāskar-k.*, معسکر کردن
nuzūl-k., اردو زن *urdu-z.*
 ENCAMPMENT, *n.* لشکرگاه *lashkargāh*,
 خیمه گاه *khayma gāh*, اردو *urdu*.
 ENCHAIN, *vt.* زنجیر کردن *bastan*, بستن
zanjīr-k.
 ENCHANT, *vt.* افسون کردن *afsūn-k.*,
 سحر بازی نمودن *jādūī-k.*, جادوی کردن
sahr bāzī-n.—(delight) دلکشیدن *dīl-*
k., شاد کردن *dīlāwīz-k.*, دلاویز کردن
shād-k.
 ENCHANTED, *a.* مسحور *mashur*.—(de-
 lighted) دلشاد *shādmān*, دلشاد
dīlshād.
 ENCHANTER, *n.* ساحر *jādūgar*, جادوگر
sāhir, افسونگر *afsūngar*.
 ENCHANTINGLY, *ad.* مسحورانه *masrū-*
rāna, با دلاویزی *bā dīlāwīzī*—(by
 enchantment) مسحورانه *mas-hūrāna*.
 ENCHANTMENT, *n.* (magic charms) افسون
afsūn-garī, جادوگری *jādūgarī*, سحر بازی
sahr bāzī.—(irresist-
 able influence) دلستازی *dīlsitānī*,
 دلاویزی *dīl āwīzī*.
 ENCHANTRESS, *n.* ساحرة (sorceress) *sā-*
hīrat, زن جادوگر *zanī jādūgar*.—
 (a beautiful woman) زن نازنین *zanī*
nāznīn, زن دلکش *zanī dīl lāsh*.
 ENCHASE, *vt.* نصب در زن *dar-z.*, نصب
 نمودن *nasb-n.*
 ENCIRCLE, *vt.* گرد ساختن *gard-s.*,

دایره کردن *gardāgard-n.*, گرداگرد نمودن *dāyira-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*
ENCLOSE, *vt.* (surround) احاطه کردن *ihāta-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*
 —(confine) قید کردن *kayd-k.*, سد کردن *sadd-k.* To enclose (a letter) *lifāfa-k.*, لافافه کردن *mal-fūf-k.*
ENCLOSURE, *n.* حصار *ihāta*, دار بزین *hisār*. An enclosure of pales, *dār bazīn*.—(of a letter) لافافه *lifāfa*.
ENCOMIAST, *n.* مدح *mādh*, وصف *wasf*, آفرین *āfrīn*, ستایش *sitāyish*.
ENCOMIUM, *n.* مدح *madh*, ستایش *sitāyish*, آفرین *āfrīn*, وصف *wasf*, ثنا *sanā*, تحسین *tahsīn*.
ENCOMPASS, *vt.* احاطه نمودن *ihāta-n.*
ENCORE, *ad.* باز *bāz*, بار دیگر *bāridīgar*.
ENCOUNTER, *n.* جنگ *jang*, (battle) *nabard*, رزم *razm*.—(accidental meeting) ملاقات *mulākāt*, مصادفت *musādafat*.—(casual incident) وقعت *wakaāt*, مقابله *mukābala*.
ENCOUNTER, *vt.* (combat) وقعت کردن *wakaāt-k.*, جنگیدن *jangīdan*.—(meet face to face) دو چار شدن *du chār-sh.*, روبرو کردن *rūbarū-k.*, مقابله *mukābala-k.*—(oppose) مخالفت کردن *mukhālifat-k.*, مانع کردن *mānī-k.*
ENCOURAGE, *vt.* دلیر کردن *diler-k.*, استقامت *tasallī-k.*, انگیزیدن *angīkhtan*, *istimālat-k.*, جرأت دادن *jura't-d.*—(exhort, advise, incite) تذبذبه *pand-d.*, سازختن *tambīh-s.* To encourage to fight, *katālat tahrīz-k.* To encourage an insurrection, *fitna tahrīk-k.*, فتنه تحریک کردن *fitna-a.*

ENCOURAGED, *a.* تحریک *muharrak*.
 —(favoured) صاحب همت *sāhibi himmat*, پذیر *ināyat pazīr*.
ENCOURAGEMENT, *n.* تقویت *takwīyat*, تسلی *tasallī*.—(countenance) حمایت *himāyat*, مهربانی *mehrbānī*, عذایت *ināyat*.
ENCOURAGER, *n.* تحریک نماینده *tahrīk numāyanda*, حمایت دهنده *himāyat dahanda*, متسلی *mutasallī*.
ENCROACH, *vi.* دست درازی کردن *darāzī-k.*, تجاوز کردن *tatāwul-k.*, ناحق دخل کردن *nāhakle dakhil-k.*
ENCROACHMENT, *n.* دست درازی *darāzī*, تجاوز *tatāwul*.
ENCUMBER, *vt.* حمل نمودن *haml-n.*, بار کردن *bār-k.* To encumber with debts, *madyūn-k.*
ENCUMBERED, *a.* ممنوع *bārdār*, باردار *mamnūd*.
ENCUMBRANCE, *n.* (impediment) مانع *manī*, زجر *tādrīz*, تعرض *zijr*.—(burden) بار *bār*, حمل *haml*.—(debt) دین *dayn*, وام *wām*, قرض *karz*.
ENCYCLOPEDIA, *n.* جوامع العلوم *jawāmul ʿulūm*.
END, *n.* انجام *ākhir*, آخر (conclusion) *anjām*, عاقبت *saranjām*, خاتمه *ākibat*, ختم *intihā*, خاتمه *khatam*.—(of a book) خاتمه *tamāmat*.—(aim, intention) نیت *khātima*.—(death) مرگ *marḡ*, مراد *murād*, قصد *niyat*, اجل *natīja*.—(abolition) ابطال *ibtāl*.—(point) سر *sar*, نوک *nauk*. The end or consummation of time, انقراض *inkirāzu'z zamān*. To the end of life, تا آخر حیات *tā ākhiri hayyāt*. The end of a sentence or

period, محط *mahatt*. The end of a verse, قافیه *kāfiya*. To contemplate the end, عاقبت اندیشه کردن *ākibat andīsha-k*. The end of a speech or a letter, ختم کلام *khatami kalām*. Brought to an end, منتهی *muntahī*, منقوض *munkariz*. At the end of his reign, در آخر دولتش *dar ākhiri daulatash*. About the end of the book it is mentioned, در خاتمه کتاب *dar khātimai kitāb*. At the end, در آخر *dar ākhir*. Without end, بی حد و غایت *bī hadd u ghāyat*. A good end, خوب فرجام *khūb farjām*. A bad end, بد فرجام *bad farjām*. In the end, عاقبت الامر *fi'l jumla*, فی الجملة *ākibatul amr*. To what end? چه *chi maāni*. To the end that, برای آنکه *barāyi ānki*. To gain one's end, مراد حاصل کردن *murād hāsil-k*. To no end, بی معنی *bī maāni*, بیهوده *bīhūda*. From beginning to end, از ابتدا تا آخر *az arwāl ta ākhir*, از ابتدا تا انتها *az ibtidā tā intihā*. The end of time, the last day, آخر زمان *ākhir zamān*.

END, *vt.* (bring to an end) آخر کردن *ākhir-k*, ختم انجام کردن *anjām-k*, ختم *khatam-k*, تمام کردن *tamām-k*. — (come to an end) بانجام آمدن *ba anjām-ā*, آخر تمام شدن *tamām-sh*, آخر *ākhir-sh*, منتهی کشیدن *muntahī-g*. — (put to death) قتل کردن *katl-k*, کشتن *kusktan*.

ENDAMAGE, *vt.* زیان کردن *ziyān-k*, ایذا کردن *īzā-k*.

ENDANGER, *vt.* در خطر انداختن *dar khatar-a*.

ENDEAR, *vt.* دلدوار داشتن *āzīz-k*, عزیز کردن *dil-n*.

ENDEARMENT, *n.* دلدواری *dil nawāzī*, محبت *mohabbat*, نوازش *nurwāzish*.

ENDEAVOUR, *n.* جهاد *jehad*, کوشش *kushish*, سعی *saī*. A great endeavour, سعی بلیغ *saīyi balīgh*. With every endeavour, با جمله قوت *bā jumlai kuwat*, با سعی جمیل *bā saīyi jamīl*.

ENDEAVOUR, *vi.* جد و جهد کردن *jaddu jehad-k*, سعی نمودن *saīy-n*, کوشش کردن *koshīdan*, کوشش *koshish-k*, محنت کردن *mahnat-k*.

ENDEAVOURER, *n.* محنت کننده *mahnat kunanda*, سعی کننده *saīy kunanda*.

ENDED, *a.* منتهی *tamām*, منقضی *munkazā*.

ENDITE, *vt.* (write) نوشتن *nawishtan*, انشا کردن *in-shā-k*. — (charge) الزام کردن *ilzām-k*, شکایت کردن *shikāyat-k*.

ENDICTMENT, *n.* شکایت *shikāyat* غمز *ghamz*.

ENDIVE, *n.* کاسنی *kāsnī*, کورو *kirav*.

ENDLESS, *a.* (not terminated) بی نیاییت *bī nihāyat*, بی حد *bī hadd*. — (infinite in space or number) بی حد و شمار *bīhadd wa shumār*. — (infinite in time) ابدی *abadī*, مدام *mudām*.

ENDLESSLY, *ad.* دایما *dāyiman*, همیشه *hamīsha*.

ENDLESSNESS, *n.* همیشگی *hamīshgī*, استمرار *istimrār*, دوام *dawām*.

ENDORSE, *vt.* بر پشت نوشتن *barpusht-n*, امضا کردن *rakm-k*, رقم کردن *imzā-k*.

ENDORSEMENT, *n.* بر پشت *bar na-visht*, ظهر نویسی *zahr navīsī*.

ENDOW, *vt.* (with a portion) چهیز دادن

ja'iz-d., مهر دادن *wakf-k.*, وقف کردن *mahr-d.*

ENDOWMENT, *n.* (portion) مهر *mahr*, اوقاف *kābīn.*—(for pious uses) *aukāf*, خیرات *khaiyrāt.*—(quality) *wusf*, (pl. اوصاف).

ENDUE, *vt.* فضیلت دادن *fazīlat-d.*, عقل و هنر بخشیدن *ākl u hunar-b.*

ENDURANCE, *n.* استمرار *bakā*, بقا *is-timrār.*—(patience) برداشت *bardāsh*, صبر *sabr*, طاقت *tākat.*

ENDURE, *vt.* (bear) برداشت کردن *bar-dāsh*, تحمل کردن *sabr-d.*, صبرداشتن *tahammul-k.*—(last, remain) ماندن *māndan*, قائم شدن *kāyam-sh.*

ENEMA, *n.* حقنه *hukna*, اماله *imāla.*

ENEMY, *n.* دشمن *dushman*, عدا *ādū*, خصم *khasm.* A mortal enemy, خصم جان *khasm-i jān.*

ENERGETIC, *a.* قوت دار *kuwatdār*, متجاهد *mutajāhid.*

ENERGY, *n.* قدرت *kuwat*, قوت *kudrat*, اشتیاق *shauk*, اجتهد *ijtihād.*

ENERVATE, *vt.* زبون کردن *zabūn-k.*, کمزور کردن *zāif-s.*, ضعیف ساختن *kam-zor-k.*, ناتوان کردن *nātawān-k.*

ENFORCE, *vt.* اضطرار نمودن *iztirār-n.*, قوی زور دادن *zor-d.*—(invigorate) محکم کردن *kawī-k.*—(strengthen) زور (constrain) کردن *mahkum-k.*—(put in force) برداختن *zor-ā.*—(put in force) آوردن *pardākhtan*, بر آوردن *bar-ā.*

ENFORCEMENT, *n.* (act of enforcing) تقویت *takviyat*, تاکید *tākīd.*—(compulsion) زور *zor*, تعدی *taādī.*—(putting into execution) تکمیل *takmīl.*

ENFRANCHISE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*

ENFRANCHISEMENT, *n.* آزادی *āzādī*

ENGAGE, *vt.* (fight) جنگیدن *jāngīdan*, مقاتله کردن *kitāl-k.*, مبارزه کردن *mu-kātala-k.*, در کاری معین کردن (employ) *dar kā-rimūāyyan-k.*, مقرر کردن *mukarrar-k.*—(embark in any affair) در امر مشغول گشتن *bakār dar-ā.*, در امر مشغول ساختن *dar amr mashghūl-g.*—(bring over to a party) مشغول کشیدن *ba tarf-k.*—(engage the attention) آگاهی بر کشیدن *agāhī-bar-k.*—(contract to do any thing) عهد و پیمان کردن *shart-k.*, ضمانت کردن *āhd u paymān-k.*—(be security for a debt) مال ضامن شدن *māl-zāmin-sh.*, گرو نهادن (stake) *zāmini-d.*—(stake) رهن دادن *gīru-n.*, رهن دادن *rahn-d.*

ENGAGED, *a.* مشغول *mashghūl.*

ENGAGEMENT, *n.* (conflict) جنگ *jang*, پیکار *nabard*, پیکار *paykār.*—(to pay debt) مالتزامی *māl-zāminī*, کفالت *kafālat.*—(adherence to a party) دادن گدیری *ā-mangīrī.*—(contract) قول *shart*, قرار *karār.*—(of the attention) اشتغال *ishtighāl*, شغل *shughl*, فکر *fikr.*

ENGENDER, *vt.* (beget) تولید کردن *taulīd-k.*, تناسل نمودن *tanāsul-n.*—(to be generated) مولود شدن *maulūd-sh.*, زاییده بودن *zāida-b.*—(bring forth) وضع حمل کردن *wazī haml-k.*, پیدا کردن *paydā-k.*

ENGINE, *n.* (for raising water from rivers, &c.) دولا *dol-āb*, منجنون *manjanūn.*—(for throwing stones, &c.) پیتکانی *manjanīk*, غرض *pīt-kānī.*—(device) فن *fann*, وکیل (an agent for another) *raz*—کارگذار *wakīl*, کارگذار *kārguzār.*

ENGINEER, *n.* (director of artillery) *top andāz*.—(a director of buildings or works) *midmār*, *muhandis*—(player of fire-works) *ātishbāz*.

ENGLISH, *a.* انگریز *ingrīz*, انگلیس *inglis*. To translate into English, *dar zabā-ni ingrizi tarjuma-k*.

ENGLISHMAN, *n.* انگریز *ingrīz*.

ENGLUT, *v.* اوباریدن *āwbāshdan*, اوباریدن *āwbārīdan*.

ENGORGE, *vt.* vide SWALLOW.

ENGRAIN, *vt.* رنگ بالا و ثابت دادن *rang bālā u sābit-d*.

ENGRAPPLE, *vt.* بلعیدن *balīdan*, گرفتن *giriftan*, قبض کردن *kabz-k*.

ENGRASP, *vt.* ربودن *giriftan*, گرفتن *rabūdan*, بدصرف کردن *kabz-k*, با تاساروف آوردن *ba tasarruf-ā*.

ENGRAVE, *vt.* نقش کردن *kandan*, کندن *naksh-k*, قلمکاری کردن *kalam kārī-k*.

ENGRAVER, *n.* کنده *kalam-kār*, قلمکار *kandagar*.—(a seal engraver,) مهر کن *mohr kan*.

ENGROSS, *vt.* مشغول کردن (attention) *mashghūl-k*, تحریر نمودن *tahrīr-n*. (commodities) جمع اجناس اندوختن *jamīā ajnās-a*.

ENGULPH, *vt.* غرق کردن *ghark-k*.

ENHANCE, *vt.* قیمت زیاده *afzūdan*, *kīmat ziyāda-k*.—(raise in esteem) در اعتبار پیش *dar aītibār pesh dastī-k*.

ENHANCEMENT, *n.* زیادت قیمت *ziyādat kīmat*.—(aggravation) ثقلات *sakalat*, بهز *bahz*.

ENIGMA, *n.* رمز *ramz*, لغز *lughz*, معما *mua'mmā*.

ENIGMATICAL, *a.* رمزآمیز *ramz āmīz*, مرموز *marmūz*.

ENIGMATIST, *n.* رمز *rammāz*, لغزگو *lughzgu*.

ENJOIN, *vt.* امر کردن *farmūdan*, حکم نمودن *amr-k*, *hukm-n*.

ENJOY, *vt.* (live in happiness) برخورداري *bar khurdārī-g*, عیش و عشرت *āish u āshrat-k*, کامرانی داشتن *kāmrānī-d*. To enjoy the possession or property of any thing, متصرف بودن *mutasarraf-b*, متماثل شدن *mutama-ttī-sh*. To enjoy the possession of wealth, مغتنم شدن *mughtanam-sh*. To enjoy company, رفیق و همراه شدن *rafīk u hamrāh-sh*, صحبت کردن *sohbat-k*. To enjoy an office, متصرف منصب *mutasarrafi mansab-sh*. To enjoy health, در صحت شدن *dar saht-sh*, تندرست بودن *tandurust-b*.

ENJOYMENT, *n.* کامرانی *kāmrānī*, عیش و عشرت *āish u āshrat*, تمتع *tamattī*, کامیابی *tanām*, تذمم *yābī*.

ENKINDLE, *vt.* افروختن *afrūkhtan*.

ENLARGE, *vt.* زیاده کردن *zeyāda-k*, وسیع کردن *wasīd-k*, فراخ کردن *farākh-k*.—(amplify) عبارت کردن *ibārat-k*, مبالغت ساختن *mubālaghat-s*. To enlarge eloquently, تطویل کلام کردن *tatwīli kalām-k*. To enlarge or set at liberty, آزاد کردن *āzād-k*, خلاص *khalās-k*, رها کردن *rahā-k*.

ENLARGED, *a.* دراز *mamdūd*, کشیده *darāz kashīda*.

ENLARGEMENT, *n.* توسیع *tausī*, کشادگی *kushādagi*, فراخی *farākhī*, از یاد *ziyādatī*, ترقی *tarakkī*, ازدیاد *azdiyād*.—(magnifying representation)

mubālagha, تفريط *tafrīt*.—(release from confinement) آزادي *āzādī*, نجات *najāt*.

ENLIGHTEN, *vt.* روشن کردن *raushan-k.*, مذكور کردن *munawwar-k.*—(instruct) تعلیم دادن *taʿlīm-d.*, تربیت کردن *tarbiyat-k.*

ENLIGHTENED, *a.* روشن کرده *roshan kardā*, مذكور *munawwar*.

ENLIST, *vt.* دفتري نگاه داشتن *nigāh-d.*, در دفتري لشكري نوشتن *daftar-k.*, در دفتري لشكري *dar daftari lashkarī-n.*

ENLIVEN, *vt.* حیات دادن (give life) *hayāt-d.*, نفس و حرکت بخشیدن *nafs u harakat-b.*—(rouse, give vigour) زبرک نمودن *angikhtan*, انگیزختن *angikhtan*, شادمان کردن *shādmān-k.*, خورسندی کردن *khursandī-k.*

ENMITY, *n.* دشمنی *ādāvat*, کینه *dushmanī*, خصومت *khasūmat*, اظهار خصومت *kīna*. To shew enmity, اظهار خصومت *izhārī khasūmat-k.* To be at enmity, خصومت نمودن *khasūmat-n.*, عداوت کردن *ādāwat-k.*

ENNOBLE, *vt.* سرفراز کردن *sarfarāz-k.*, مشرف کردن *buland-k.*, تشریف کردن *mushrif-k.*, تشریف *tashrif-k.*

ENNOBLED, *p. a.* سرفراز کرده *sarfarāz kardā*, مشرف *musharraf*. To be ennobled, مشرف بودن *musharraf-b.*

ENORMITY, *n.* (depravity) شدت *shiddat*, شرارت *sharārat*, ستم *sītam*, ظلم *zulm*.—(excess) زیادتى *ziyādatī*.

ENORMOUS, *a.* شدید *shadīd*, شریر *sharīr*, مفسد *mufsid*.—(excessive) کبیر *bisṡār*, نهایت *nihāyat*, بسیار *kabīr*. To be enormous, از حد گذشتن *az hadd-g.*

ENORMOUSLY, *ad.* بشدت *lashiddat*, بی حد *bī hadd*.

ENOUGH, *ad.* بس *bas*, وافر *wāfirān*. *n.* وافر *wāfir*, کفایت *kifāyat*. It is enough, کفایت است *kifāyat ast*. It is enough for me, مرا بس است *marā bas ast*. Be it enough for you, شما را کافی باشد *shumārā kāfī bāshad*.

ENQUIRE, *vt.* تفحص کردن *tafahhus-k.*, پرسیدن *pur-sīdan*, تفتیش کردن *taftīsh-k.*

ENQUIRY, *n.* تفحص *taftīsh*, پرسش *tafahhus*, پرسش *pursish*.

ENRAGE, *vt.* غضبناک کردن *ghazabnāk-k.*, تغیظ ساختن *taghayyuz-s.*

ENRAGED, *a.* غضبناک *ghazabnāk*, خشم آلود *khashm ālūd*.

ENRAPTURE, *vt.* وجد کردن *wajd-k.*, لذت دادن *lazzat-d.*

ENRICH, *vt.* تونگر کردن *tawangar-k.*, دولت مند کردن *daulatmand-k.*, مال اغنا کردن *ighnā-k.*, بخشیدن *māl-b.*

ENRICHED, *a.* تونگر کرده *tawangar kardā*, دولت مند کرده *daulatmand kardā*.

ENROL, *vt.* اسم نویسی کردن *ism nawī-sī-k.*, دفتر کردن *daftar-k.*

ENROLMENT, *n.* اسم نویسی *ism nawī-sī*, دفتر *daftar*.

ENSHRINE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, حفظ کردن *hifz-k.*

ENSIGN, *n.* نشان *nishān*, علم *ālam*, رایت *rāyat*, لوا *liwā*. The victorious ensign, رایت نصرت سرایت *rāyati nusrat sarāyat*, لوائ ظفرالدوا *zafar illiwā*. The imperial ensign, رایت علم پادشاهی *ālamī pādshāhī*, رایت دولت *rāyati daulat*.

ENSIGN-BEARER, *n.* نشانبردار *nishān-*

bardār, مدیر لوا *ālbardār*, علم بردار *mīri liwā*.

ENSLAVE, *vt.* غلام کردن *ghulām-k.*, تاذیل کردن *tazlīl-k.*, تابع کردن *tābī-k.*, استعباد کردن *istīābād-k.*, اسیر کردن *asīr-k.*

ENSUE, *vt.* در پیس *itbād-k.*, اتباع کردن *dar pas-ā*.

ENSNARE, *vt.* بدام آوردن *badām-ā.*, بکمند آوردن *ba kamand-ā*.

ENSUE, *vt.* پیروی کردن *pay-r.*, پی رفتن *payravī-k.*

ENSURE, *vt.* اهد و امان دادن *ahd u amān-d.*, در سلامت نهادن *dar salāmat-n.*

ENTAIL, *n.* تخصیص کردن *takhsīs-k.*, اقطاع کردن *iktāā-k.*

ENTANGLE, *vt.* درهم زدن *barham-z.*, پیچانیدن *parīshān-k.*, پریشان کردن *pechānīdan*, پیچش کردن *pechīsh-k.*, اضطراب کردن (bewilder) *iztirāb-k.*, پریشان نمودن *parīshān-n.*

ENTANGLEMENT, *n.* پیچش *pechīsh*, خلط *khalt*, درهمی *barhamī*.—(perplexity) سرگردانی *parīshānī*, سارگردانی *sargardānī*.

ENTER, *vt.* درون آمدن *dar-ā.*, داخل شدن *darūn-ā.*, داخل *dakhl-k.*, وضع *dākhil-sh.*, در رفتن *dar-r.*, قدم ساختن *dar-ā.*, در آمدن و بدر رفتن *dar-ā.*, ولوج و خروج کردن *wa badar-r.*, بدون اجازه *lūj u khurūj-k.* To enter without leave, بی اجازت در آمدن *bī ijāzat dar-ā.* To cause or force to enter, در کردن *dar-k.*, مستدخل *tadakh-khul-s.*, To wish to enter, مستدخل شدن *mustadkhil-sh.* To enter upon business, بکار در آمدن *ba kār dar-ā.*

To enter by force, بزور دخل کردن *ba-zor dakhil-k.*, هجوم آوردن *hajūm-ā.*

To enter into partnership, مشارکت *mushāarakat-k.*, اندازی ساختن *ambāzī-s.* To enter into an agree-

ment, اتفاق *muāhadat-k.*, عهد و پیمان نمودن *ittifāk-n.*, ساختن *ahd u paymān-s.*

To enter into a treaty of peace, عقد صلح کردن *ākdī sulh-k.*

To enter into intimacy, همدمی نمودن *dostī-d.*, دوستی داشتن *hamdamī-n.*

To enter upon office, منصب گرفتن *mansab-g.*

To enter in writing, مندرج کردن *mundarij-k.*

ENTERED, *p. a.* داخل کرده *dākhil kardā*, مدخول *madkhūl*, در آمده *dar āmada*. Entered in a book, در کتاب نوشتن *dar kitāb nawishta*.

ENTERPRISE, *n.* کار همامی *kāri hu-māmī*, مهم *muhimm*, عزیمت *āzīmat*.

ENTERPRISE, *vt.* کوشیدن *koshīdan*, عزیمت کردن *saī-n.*, سعی نمودن *āzīmat-k.*

ENTERTAIN, *vt.* (receive hospitably) میزبانی *mihmānī-k.*, میزبانی کردن *mezbanī-k.*, ضیافت کردن *ziyā-fat-k.*, میهمانداری کردن *mihmāndārī-k.*—(talk with) نمودن *guft-gui-n.*, جواب سوال کردن *jarwāb sa-wāl-k.*—(amuse) تماشای نمودن *tamā-shā-n.*, صفا دادن *safā-d.*—(admit, believe) باور دادن *bāwar-d.*

اعتقاد *itīkād-b.* To entertain or keep in mind, یاد کردن *yād-k.*

در خاطر نشان *dar khātir nishān-d.*

داشتن *dar khātir nishān-d.*

ENTERTAINER, *n.* میزبان *mezban*, صاحب *sāhibi ziyāfat*.—

خوش خاطر سازنده (one who amuses) *khush khātir sāzanda*.

ENTERTAINMENT, *n.* (hospitable reception) مهمانداری *mihmānī*, *mehmāndārī*, غریب پروری *gharīb parwarī*. An entertainment, ضیافت *ziyāfat*, مهمانی *mehmānī*. A place of entertainment, مهمان سرا *mehmān sarā*, مسافر خانہ *musāfir khāna*, کاروانسرا *kārwānsarā*.—(amusement) تماشا *tamāshā*, حظ *hizz*.

ENTHRONE, *vt.* بر مسند نهادن *bar masnad-n.*, بر تخت سلطنت نشانیدن *bar takhti saltanat-n.*, جلوس دادن *julūs-d.*

ENTHUSIASM, *n.* (inspiration) الهام *ilhām*.—(vain confidence in divine favour) توکل بیهوده *tawakkuli bihūda*.—(vain belief of divine inspiration), اعتقاد باطل در الهام ربانی *ātikādi bātil dar ilhāmi rabbānī*.—(foolish imagination) خیال باطل *khayālī bātil*, خیال بیهوده *khayāl bi ma'ānī*.—(warmness of temper) آتش مزاجی *ātish mizājī*.—(elevation of fancy) ارتفاع خیال *irtifāi khayāl*.—(ecstasy) وجد *wajd*.

ENTHUSIAST, *n.* (visionary) اهل توکل *ahli tawakkuli bihūda*.—(a man of elevated ideas) صاحب خیال *sāhibi khayāl*.—(man of warm temper) آتش مزاج *ātish mizāj*.

ENTICE, *vt.* دل آویختن *dil-ā.*, دل ربودن *dil-r.*, دل فریفتن *dil-f.*

ENTICEMENT, *n.* دلاویزی *dil āwīzī*, دلفریبی *dil farībī*, نوازش *nawāzish*.

ENTICING, *a.* دلاویز *jāzib*, جذاب *dil āwiz*, دلربا *dil rubā*.

ENTIRE, *a.* تمام *tamām*, کامل *kāmil*, درست *durust*, پاک *pāk*.

ENTIRELY, *ad.* کاملاً *sarāsar*, سراسر *sarāsar*.

kāmilāna, "تماماً" *tamāman*, فی الجمله *fil'jumla*, بدیقصور *bī kasūr*.

ENTIRENESS, *n.* تکمیل *takmīl*, درستگی *durustī*, تمامی *tamāmī*.

ENTITLE, *vt.* (confer titles of honour) القاب بخشیدن *alkāb-b.*—(denominate) نام دادن *nām-d.*—(give a claim to) دعوی *mustahakk-k.*, مستحق کردن *da'wa takhsīs-d.*

ENTITLED, *a.* مسما *musāmma'*, متلقب *mutalakkib*.

ENTITY, *n.* ذات *zāt*, هستی *hastī*.

ENTOMB, *vt.* (deposit in a tomb) در گورخانه نهادن *dar gor-khāna-n.*—(bury) دفن کردن *dafn-k.*

ENTRAILS, *n. pl.* روده ها *rudahā*.

ENTRANCE, *n.* در آمد *dar āmad*, مدخل *madkhal*, داخل *dakhl*.—(commencement) ابتداء *ibtidā*, شروع *shurū'*.

ENTRANCE, *vt.* غشیاں گردانیدن *ghishī-yān-g.*, ممنون کردن *mamnūn-k.*, مسرور *masrūr-n.*

ENTRAP, *vt.* در دام آوردن *dar dām-ā.*, گرفتار کردن *giriftār-k.*

ENTREAT, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*, نیاز کردن *neyāz-k.*, عرض کردن *arz-k.*, درخواست کردن *dar khāst-k.*

ENTREATY, *n.* درخواست *talab*, طلب *dar khāst*, خواهش *khāhish*, عرض *arz*, التماس *iltimās*.

ENTREE, } *n.* دخول *dukhūl*, دخل *dakhl*, مدخل *madkhal*.

ENTRY, } *dar*. An entry in a register, نوشتہ دفتر *nawīsh-tai daftar*.—(a passage) باب *bāb*.

ENTRENCHMENT, *n.* استحکامات *istihkāmāt*.

ENUMERATE, *vt.* شمردن *shumurdan*, عدد نمودن *ādd-n.*, تعداد کردن *ta'add-k.*, حسب کردن *hasb-k.*

ENUMERATION, *n.* شمردگی *shimur-dagi*, تعداد *taādād*, حساب *hisāb*.
 ENUNCIATION, *n.* اشتهار *ishtihār*, اعلان *ilān*, شرح *sharh*.
 ENUNCIATIVE, *a.* لفظی *lafziy*.
 ENVELOP, *vt.* لفافه کردن *lifāfa-k.*, پوشیدن *posh-idan*, ملفوف کردن *malfūf-k.*.
 ENVELOPE, *n.* لفافه *poshish*, پوشش *lifāfa*, (لفافه نام, *pl.* لفافه) *lifāfai nāma*.
 ENVENOM, *vt.* زهر دادن *zehr-d.*, زهر *zehr-ā*, سم دادن *summ-d.*.
 ENVIABLE, *a.* واجب الحسد *wājibul hasad*, رشک *lāyaki rashk*.
 ENVIED, *a.* محسود *mahsūd*, رشک *rashk-shuda*.
 ENVIER, *a.* حاسد *hāsīd*, صاحب حسد *sāhibi hasad*.
 ENVIOUS, *a.* رشکین *hasūd*, حسود *rashkīn*, بدخواه *bad khāh*.
 ENVIOUSLY, *ad.* با حسد *bā hasad*, حسودانه *hasūdāna*.
 ENVIRON, *vt.* احاطه کردن *ihāta-k.*, گرداگرد کردن *girdāgird-k.*, محاصره کردن *muhāsara-k.*.
 ENVIRONS, *n. pl.* پیرامون *atrāf*, اطراف *payrāman*, حوالی *nawāhī*, نواحی *hawālī*.
 ENVOY, *n.* وکیل *wakīl*, ایلچی *ailchī*, پیغامبر *payghāmbar*.
 ENVY, *vt.* رشک *hasad-b.*, حسد بردن *rashk-b.*.
 ENVY, *n.* حسد *hasad*, غیرت *ghayrat*, رشک *rashk*.
 EPERGNE, *n.* ظرف زینت *zarfi zinati mez*.
 EPHEMERIS, *n.* روزنامه *roz nāma*, تقویم *takwīm*.

EPIC, *a.* شعر حکایت گو *sha'iri hikāyat gu*.—(poetry) شعر رجز *shā'ri rajaz*.
 EPICURE, *n.* شکم پرست *āyyāsh*, عیاش *shikam parast*.
 EPICUREAN, *a.* عیاشی *āyyāshī*.
 EPIDEMIC, *a.* دایر و سایر *dāyar u sāyar*, مرض عمومی *marzi umūmī*.—(contagious) معدی *muādī*.
 EPIGRAM, *n.* لطیفه *latīfa*, مریض *murab-bā*, نکته *nukta*.
 EPIGRAPH, *n.* عنوان *ānwān*.
 EPILEPSY, *n.* صرع *sarī*, خبل *khabal*.
 EPILEPTIC, *a.* مصروع *masrūd*.
 EPILOGUE, *n.* خاتمه *khātimat* (*pl.* خواتم *makat*).
 EPIPHANY, *n.* تجلی *tajallī*, هوشان *hūshān*.
 EPISCOPACY, *n.* اسقفیت *uskufiyat*.
 EPISODE, *n.* واقعه *wākī*, حادثه *hādīsa*.
 EPISTLE, *n.* خط *khat*, نامه *nāma*, رقع *rukā*, مکتوب *maktūb*.
 EPISTOLARY, *a.* لایقی نامه *lāyaki nāma*, مکتوبی *khat pairwand*, خط پیوند *maktūbī*.
 EPISTROPHE, *n.* ترجیع بند *tarjī' band*.
 EPITAPH, *n.* کتابة *kitābat*, مدیت *mayyit*, تاریخ *tārīkhī*.
 EPITHET, *n.* وصف *sifat*, صفت *wasf*, لقب *lakab*, نعت *na'at*.
 EPITOME, *n.* مختصر *mukhtasar*, مانتخاب *muntakhab*, مجمل *mujmal*.
 EPITOMIZE, *vt.* اختصار کردن *ikhtisār-k.*, مختصر کردن *mukhtasar-k.*.
 EPOCH, *n.* سنه *sana*, تاریخ *tārīkh*, زمان *zamān*, ارخت *urkhat*.
 EQUAL, *a.* یکسان *barābar*, برابر *yaksān*, مساوی *masāwī*, مثل *misl*, هم *ham*, متساوی *hamwār*, (even) هموار *tā*.

- mustāwī*, برابر *barābar*.— (uniform) یکدل *mutābik*—(unanimous) یکجهد *yak jehd*.—(impartial) عادل *ādīl*. Equal in quantity, عدیل *ādīl*. Equal in age, هم عمر *ham ūmr*. Equal in height, هم سر *ham sar*. Equal in weight, هم سنگ *ham sang*, هم وزن *hamwazn*. Bearing an equal burden, هم بار *ham-bār*. Equal in price, هم قیمت *ham-kīmat*.
- EQUAL, *n.* همزادی *hamzādī*, همقدم *hamkadam*, همپهلوی *hampahlū*. Without an equal, غیر معادل *ghayri mu-ādīl*, بی نظیر *bī nazīr*.
- EQUAL, *vt.* (make equal) برابر کردن *barābar-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*— (be or become equal) برابر شدن *barā-bar-sh.*, مثل گشتن *mīsl-g.* To be equal to, لایق شدن *lāyak-sh.*
- EQUALITY, *n.* تمثیل *tamsīl*, برابری *barābarī*, مساوات *masāwāt*, همواری *hamwārī*, اعتدال *attidāl*.—(of the same dignity) همسری *hamsarī*, همزادگی *hamzādagī*.
- EQUALIZE, *vt.* برابر کردن *barābar-k.*, مساوی کردن *masāwī-k.*, بسیط کردن *basīt-k.*
- EQUALLY, *ad.* هم *ham*, سر بسز *sar basar*, پیشاپیش *pushā push*, مثلانہ *mīslāna*.
- EQUANIMITY, *n.* سنجیدگی *sanjīdagī*, صبر *sabr*, برابری *barābarī*.
- EQUATION, *n.* تسویم *tas-wīya*.— (in Arithmetic) مساوات *masāwāt*.
- EQUATOR, *n.* خط استوا *khatī istiṭwā*.
- EQUATORIAL, *a.* خط استوا منسوب *khatī istiṭwā mansūb*.— (line) خط وتر *khatī watar*.
- EQUERRY, *n.* سردار سواران *sardārī sawārān*, چابک سوار *chābuk sawār*.
- EQUESTRIAN, *a.* اسب سوار *sawārī*, اسپ پیوند *asp paywand*.— (riding on horse back) راکب *rākīb*, سوار *sawār*.
- EQUIDISTANT, *a.* همفاصله *hamfāsila*.
- EQUILATERAL, *a.* متساویة الاضلاع *mutasāwiyatu'l azlāḍ*, همپهلوی *hampahlū*.
- EQUILIBRATE, *vt.* برابر ساختن *barā-bar-s.*, عدل نمودن *ādīl-n.*
- EQUILIBRIUM, *n.* تعدیل *taddīl*, اعتدال *attidāl*, معادلات *muādalāt*.
- EQUINOCTIAL, *n.* اعتدال النهار و الليل *attidālū'n nahār wa' layl*.
- EQUINOX, *n.* (vernal) نو روز *nauroz*, ربیعی *rabīyī*.— اعتدال *attidāl*, خریفی *arīfī*.— (autumnal) مهرگان *mīhrjān*.
- EQUIP, *vt.* آماده کردن *tayyār-k.*, آراستن *ārāstan*, آراستادن *āmādah-k.*, آراستادن *āmādan*.— (furnish with arms) کمر بستن *kamr-b.* To equip a fleet, تجهیزها *jamiāti jehāzhā-ā*.
- EQUIPAGE, *n.* سوار *tayyārī*, سواران *sawārī*, رکاب *rakāb*, حشم *hasham*.— عرابه *ārāba*.— (carriage)
- EQUIPMENT, *n.* سازگاری *tayyārī*, اعداد *attidāl*, سازگاری *sāzkārī*.
- EQUIPOISE, *n.* استوا *musāwāt*, مساوات *istiwā*.
- EQUIPOLLENCE, *n.* قوت اعتدال *kuwwati attidāl*.
- EQUITABLE, *a.* اهل انصاف *ādīl*, دادگر *dādgar*, لایق *lāyak*, اهل انصاف *ahli insāf*.
- EQUITABLY, *ad.* از روی عدالت *ādālat*, لایقانه *lāyakāna*, عادلانه *ādilāna*.
- EQUITY, *n.* انصاف *insāf*, عدالت *ādālat*, داد *dād*, حق *hak*, معادلات *maādīlat*.

EQUIVALENCE, } *n.* هم‌قیمت *ham-*
EQUIVALENT, } *kīmat*, هم‌بها *ham-*
bahā, مساوی *masāwī*.

EQUIVALENT, *a.* عوض *īwaz*, بدل *bad-*
la. To give an equivalent, بدل
دادن *badla-d.*, عوض دادن *īwaz-d.*

EQUIVOCAL, *a.* دو معنی‌دار *du mad-*
nīdār, مشکوک *mashkūk*, مبهم *mub-*
ham. An equivocal expression, سخن
گفتگوی *sakhunī dumadnī*, دو معنی
مغلق *guftagūi mughlak*.

EQUIVOCALLY, *ad.* با دو معنی *bā du*
madnī, با شک *bā shak*.

EQUIVOCATE, *vi.* دو معنی نمودن *du-*
madnī-n., با حیل گفتن *bā hīla-g.*

EQUIVOCATION, *n.* دو معنی گویی *du*
madnī guī, ابهام *ibhām*, شک *shakk*.

EQUIVOCATOR, *n.* دو معنی گوینده *du*
madnī goyanda, مبهم‌گو *mubham gu.*

ERA, *n.* زمان *zaman*, عصر *āsr*, تاریخ *tārīkh*.

ERADICATE, *vt.* از بیخ بر کردن *az bekh*
bar-k., نزع کردن *nazā-k.*

ERADICATED, *a.* از بیخ بر کنده *az bekh-*
bar kanda, منزوع *manzūd*.

ERADICATION, *n.* استیصال *istisāl*,

ERASE, *vt.* تراشیدن *nashk-k.*, نسخ کردن
tarāshīdan, محو کردن *mahv-k.*

ERASED, *a.* محو شده *tarāshīda*, محو
mahkūk.

ERASEMENT, *n.* (حکوک) *hakk*, (حکوک)
mahv.

ERASER, *n.* ماحی *māhī*, محوکن *mahv*
kun.

ERE, *ad.* پدیش از آنکه *peśh az ān ki*.

ERECT, *vt.* برداشتن *buland-k.*, بلند کردن
bardāshtan, افراشتن *afraštan*, برپا
نشان دادن *nishāndan*, بارپا کردن
barpā-k., اقامت کردن *akāmat-k.*

ERECT, *a.* افراشته *afrašta*, قائم *kāyam*,
منصب *mansūb*.

ERECTION, *n.* افراختگی *afraštagī*,
استادگی *istādagī*, اقامت *akāmat*,
نصب *nasb*.

ERECTNESS, *n.* استقامت *istikāmat*,
درستی *durustī*.

ERELONG, *ad.* بزودی *ba zūdī*. عن
علي العر *ala'l faur*, *īnkarīb* قریب.

EREMITE, *n.* گوشه نشین *gusha nashīn*.

ERMINE, *n.* سنجاب *sinjāb*, قائم *kācum*.

ERR, *vi.* غلط نمودن *sahv-k.*, سهو کردن
ghalat-n., گناه *khatā-k.*, خطا کردن
بی راه *gunāh-n.*—(wander) راه شدن
gumrāh-b., گمراه بودن *bīrāh-sh.*

ERRAND, *n.* پیام *payghām*, پیغام *payām*.

ERRANT, *a.* بی راه *bīrāh*, گمراه *gum-*
rāh, ضایع *zāyī*.

ERRATUM, *n.* غلط *ghalat*, سهو *sahv*.

ERRONEOUS, *a.* خلاف قاعده *khilāfi*
kāyada, ناراست *nārāst*, پورس *pur*
shav, گمراه *gumrāh*.

ERRONEOUSLY, *ad.* "غلطاً" *ghalatan*,
"سهواً" *sahvan*, غلطانه *ghalatāna*.

ERRONEOUSNESS, *n.* عدم حقیقت *ādami*
hakikat, نادرستی *nā rāstī*.

ERROR, *n.* غلط *ghalat*, سهو *sahv*, خطا
khatā, تقصیر *taksīr*, قصور *kusūr*.

ERST, *ad.* پیشین *arūwal* اول *peśhīn*.

ERUCT, *vt.* فراخیدن *farākhīdan*,
آروغ کردن *ārūgh-k.*

ERUCTATION, *n.* آروغ *ārūgh*.

ERUDITION, *n.* تعلیم *dānish* دانش
taālīm, تادیب *tādīb*, معرفت *maārafat*.

ERUPTION, *n.* جوش *tashakkuk*, تشقق
jūsh.—(hostile excursion) خروج *khur-*
rūj, هجوم *hujūm*.—(pimples)
حصب *damīdagī*, *hasab*.

ESCAPE, *n.* نجات *najāt*, رهایی *rahāi*,
خلاص *khalās*.

ESCAPE, *vt.* گریختن *gurī-khtan*, رستن *rastan*, فرار نمودن *rahāi-y.*, یافتن *farār-n.* To escape safe, سلامت یافتن *salāmat-y.* To escape from prison, از زندان گریختن *az zindān-g.* To escape from danger, از خطر رها شدن *az khatar rahā-sh.* To escape with impunity, بی عقوبت رفتن *bī ākūbat-r.* To escape unnoticed, بی معرفت شدن *bī maārifat-sh.*

ESCAPED, *p. a.* رهائی یافته *rasta*, *rahāyi yāfta.*

ESCHAR, *n.* خشک ریش *khushk resha.*

ESCHEAT, *n.* باز داشت *bāz dāsh*, برگشت *bargasht.*

ESCHEW, *vt.* vide AVOID, SHUN.

ESCORT, *n.* بدرقه *badraka.*

ESCORT, *vt.* محافظت کردن *muhāfazat-k.*

ESCUTCHEON, *n.* علامت *ālāmat*, نشان *nishān.*

ESPECIAL, *a.* مخصوص *malḥsūs*, اخص *akhas.*

ESPECIALLY, *ad.* خصوصاً *khasūsan*, علی الخصوص *āla'l khasūs.*

ESPLANADE, *n.* میدان *maydān*, تفرج گاه *tafarrujgāh.*

ESPOUSALS, *n.* نکاح *nikāh*, شادی *shādī*, عروسی *ārūsī.*

ESPOUSE, *vt.* عروسی کردن *ārūsī-k.*, عقد نکاح ساختن *shādī-k.*, پشتمی کردن (maintain) *akdinikah-s.* حمایت دادن *himāyat-d.*

ESPY, *vt.* (see at a distance) از دور دیدن *az dūr-d.*—(watch) نظر کردن *nazar-k.*, نگریستن *nīgrīstan.*

ESQUIRE, *n.* (armour bearer) سلاح بردار *salāh bardār.*—(gentleman) میرزا *mīrzā*, اشرف زاده *ashraf zāda.*

ESSAY, *vt.* جدو جید *ajtra-k.* اجترأ کردن.

jaddu jehd-n.—(make an experiment) امتحان آزمون *āzmūdan*, امتحان نمودن *imtihān-n.*

ESSAY, *n.* رساله *jadd*, جهد *jehd*, آزمایش *āzmāyish*, *rasāla.*

ESSENCE, *n.* ذات *zāt*, جوهر *jauhar*, هستی *hastī*, وجود *wajūd*, نفس *nafs*, کاینات *mojūdāt*, موجودات *Essences*, عطر *ātr*, بوی *bui*—(perfume) *kāyīnāt.*

ESSENCE, *vt.* معطر کردن *muāttar-k.*, خوشبو کردن *khūshbu-k.*

ESSENTIAL, *a.* جوهری *zātī*, ذاتی *zātī*, ضروری (necessary) *aslī*—*harī*, واجب *wājib*, *zarūr.*

ESSENTIAL, *n.* لزمت *zarūrat*, ضرورت *lāzimat.*

ESSENTIALLY, *ad.* بذات *bizātihī*, بکلی *ba kullī*, کاملاً *kāmilan.*

ESTABLISH, *vt.* (settle firmly) قایم کردن *kāyam-k.*, برپا کردن *bar pā-k.*, پایدار کردن *mukarrar-k.*, برقرار کردن *pāyadār-k.*, سازگاری *bar karār-k.*—(make) ساختن *sākhtan*, کردن *kardan.* To establish an office, در منصب نصب کردن *dar mansab-nasb-k.*, تمکین کردن *tamkīn-k.* To establish peace, صلح منعقد ساختن *sulh munākad-s.*

ESTABLISHED, *a.* برپا ساخته *barpā sākhta*, قایم *kāyam*, مقرر *mukarrar*, برقرار *bar karār*, منصوب *mansūb*. To be established, مقرر شدن *mukarrar-sh.*, برقرار شدن *bar karār-sh.*

ESTABLISHMENT, *n.* قیام *kiyām*, بند و بست *nasb*, پایداری *pāydārī*, ثبات *band u bast*, استواری *ustuwārī*, دستور *dastūr*—(form, model) *sibāt.*—(foundation) بنیاد *kānūn.*—(allowance) سالیانه *bunyād*, اصل *asl.*—*sāliyāna*, روزگاری *rozgārī*, طلب *talab.*

- ESTATE, *n.* (state, the public) سرکار *sarkār*, جامع *jamī*.—(condition of life) حال *hāl*, وضع *wazī*.—(fortune, possession) مال *māl* (pl. اموال), مملکت *mumlikat*, (pl. ممالک). A hereditary estate, میراث *mīrās*, ملک *mlk*. A landed estate, عقار *ākār*.—(rank, quality) درجه *jāh*, مرتبه *martabā*, *daraja*. A landed estate held as a pension, جاگیر *jāgīr*.
- ESTEEM, *vt.* (prize) عزیز داشتن *dzīz-d.*, (estimate) التفات نمودن *iltifāt-n.*—(respect) محترم شدن *shimurdan.*—(think) اندیشه داشتن *muhtaram-d.*—(think) پنداشتن *pindāsh-tan.* *andīsha-k.*
- ESTEEM, *n.* عزت *izzat*, التفات *iltifāt*, تکریم *raāyat*, رغبت *raghbat*, محبت *takrīm*, *mahabbat*.
- ESTIMABLE, *a.* صاحب اعتبار *āzīz*, عزیز *sāhibi aitibār*, مکرم *mukarram*.
- ESTIMATE, *vt.* اندازه کردن *andāza-k.*, شماردن *shimurdan*, حساب نمودن *hisāb-n.*, تصور *kīmat-k.*, پنداشتن *pindāsh-tan*, ارزیادن *arzīdan*.
- ESTIMATE, } *n.* (computation) اندازه
ESTIMATION, } *andāza*, تشخیص *ta-shkhīs*, محاسبه *mahāsabat*, حساب *hisāb*, شمار *shumār*.—(value) *add*, *bahā*.—(opinion) *kīmat*.—(regard, honour) *andīsha*, *pindār*.—(re-
- ESTIMATED, *a.* اندازه کرده *andāza kardā*, مشخص *mushakklhas*, شمردۀ *shimurda*, معدود *maādūd*.
- ESTIMATOR, *n.* اندازه کننده *andāza kunanda*, محاسب *muhāsib*.
- ESTRANGE, *vt.* (keep at a distance) دور شدن *dūr-sh.*, بیگانۀ شدن *bigāna-sh.*—(alienate) خود گردانیدن *az tasarrufi khud-g.*—(withdraw) باز داشتن *bāz-d.*
- ESTRANGEMENT, *n.* بیگانگی *bigānagī*, دوری *dūrī*.
- ESTRAY, *n.* گم راه *gumrāh*.
- ETCÆTERA, *n.* و غیره *waghairah*, با سره *bi asrih.*
- ETERNAL, *a.* همیشه *hamīsha*, دایم *dāyam*, جاویدان *jāwīdān*, ابدی *abadī*, سرمادی *sarmadī*.—(without beginning) ازل *azal*.—(without end) ابد *abad*, بی آخر *bi akhir*.
- ETERNALLY, *ad.* ابدان *abadan*, دایما *dāyaman*, جاودانه *jāwīdāna*.
- ETERNITY, *n.* همیشگی *hamīshgī*, مداومت *mudāwamat*.—(without beginning) ازلیت *azaliyat*.—(without end) ابد *abad*, بقا *bakā*.
- ETERNIZE, *vt.* دایم کردن *dāyim-k.*, پایدار کردن *jāwīdān-k.*, قائم نمودن *pāydār-k.*, *kāyim-n.*
- ETHER, *n.* ائیر هوا *asīr*, *hawā*.
- ETHEREAL, *a.* سماوی *samāvī*, هوائی *hawāī*, آسمانی *āsmānī*.
- ETHIC, *a.* خدقی *khalkī*, عادت *ādatī*.
- ETHICS, *n. sing.* علم اخلاق *ilmī*, *akhlāk*, عادات *ādāt*.
- ETIQUETTE, *n.* رسوم *ru-sūm*, آداب *ādāb*.
- ETYMOLOGICAL, *a.* اصلی *aslī*, اشتقاقی *ishtikākī*.
- ETYMOLOGY, *n.* اشتقاق *ishtikāk*, اصل *asl*.—(in Grammar) صرف *sarf*.
- EUCLID, *n.* اقلیدس *uklidus*.
- EULOGIST, *n.* تعریف کننده *taḍrīf kunanda*, ستایش کننده *sitāyish kunanda*.
- EULOGIUM, *n.* مدح *madh*, سنا *sand*, ستایش *sitāyish*.

EULOGIZE, *vt.* ستایش کردن *sitāyish-k.*,
ستودن *sitūdan*, حمد کردن *hamd-k.*

EULOGY, *n.* ثنا *sanā*, ستایش *sitāyish*,
مدح *madh*, حمد *hamd*.

EUNUCH, *n.* خواجم سرا *khāja sarā*,
خصی *khasīy*.

EUPHONY, *n.* خوش آوازی *khūsh āwā-
zī*, خوش ادائی *khūsh adāī*.

EUROPEAN, *n.* فرنگی *farangī*.

EVACUATE, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*
—(by a purgative) شکم جاری کردن
shikam jāri-k.—(by vomit) استفراغ
istifrāgh-k.—(a town or castle) کردن
shahr rā rahlat-k., رحلت کردن
kilārā khālī-n. قلعه را خالی نمودن

EVACUATION, *n.* تخلیص *tafrīgh*, تخلیصیت
takhlīyat.—(by stool) شکم جاری
shikam jāri.—(by vomit) استفراغ
istifrāgh.

EVAD, *vt.* vide, ESCAPE, AVOID,
DECEIVE.

EVANESCENT, *a.* زایل *fānī*, فانی *zāil*.

EVANGELICAL, *a.* انجیلی *anjilī*,
بشارتی *bashāratī*.

EVANGELIST, *n.* انجیلی *anjilīy*,
واعظ انجیل *wāīzi anjil*.

EVANISH, *vi.* غایب شدن *ghāyab-sh.*

EVAPORABLE, *a.* ممکن *mumki-
ni nath*.

EVAPORATE, *vi.* بخار ساختن *bukhār-
s.*, خشک کردن *khushk-k.*

EVAPORATION, *n.* بخار *bukhār*, نشف
nashf, نذخ *nath*.

EVASION, *n.* بهانه *bahāna*,
حیل *hīla* سازی (artifice) —(excuse)
ūzr. —(artifice) حیل *pas u pesh*,
پیش *sāzī*.

EVASIVE, *a.* بهانه *hīla bāz*, حیل باز
bahāna āmīz.

EVE, *n.* شام *shām*, عشا *āshā*, مسا *masā*.

EVE, *n.p.* حوا *hawwā*.

EVEN, *a.* (level) هموار *hamwār*, یکسان
yaksān, برابر *barābar*, مستوی *mustawī*.
(calm) ساکن *sākin*.—(alike) برابر *barābar*,
راست *rāst*.—(straight) معادل *maādil*.
Odds or evens, تک یا جفت *tak yā
juft*, تاق یا جفت *tāk yā juft*. To
make an odd number even, شفع کردن
shafī-k.—(not odd) جفت *juft*, زوج
zūj.

EVEN, *vt.* (make equal) برابر کردن *ba-
rābar-k.*, هموار کردن *hamwār-k.*, مستوی
mustawī-n., جفت کردن *juft-k.*
—(to be equal) برابر شدن *barābar-sh.*,
هموار شدن *hamwār-sh.*

EVEN, *ad.* هم *ham*, نیز *nez*, ایضا *aizan*.

EVENING, *n.* شام *shām*, شاه‌گاد *shām-
ghāh*, مسا *masā*, عشا *āshā*. In the
evening, با وقت شام *ba wakti shām*,
شاه‌گاد *shāmgāh*. Morning and evening,
صبح و شام *sabh u shām*. Evening
prayer, نماز شام *namāzi shām*. To
wish a good evening, تمسیه کردن
tamsīyat-k. Yesterday in the even-
ing, دیروز با وقت مسا *masā amsi*,
شام *dīroz ba wakti shām*.

EVENLY, *ad.* (equally) بایکسانی *bā
yaksānī*, سر بر سر *sar ba sar*, با اعتدال
itidāl.—(without inclination to either
side) بی میل *bī mayl*.

EVENNESS, *n.* برابری *barābarī*, همواری
hamwārī, راستی *rāstī*.—(impartia-
lity) عدالت *ādālat*, ایتساف *ittisāf*.
—(calmness) آسودگی *āsūdagi*, ملایمت
mulāyamat.

EVENT, *n.* سرگذشت *sar
guzasht*, اتفاق *wākī*, انجام *ittifāk*,
حادثه *hādīsa*.—(consequence) عاقبت
ākibat, نتیجه *natīja*, انجام *anjām*.
The events of former times, ماجریات

mā jarayāt. In such an event,
inda'l wusūl. At all events,
ba har hāl.
EVENTFUL, *a.* پر اتفاقات *pur ittifā-*
kāt, با سرگذشت *bā sar guzasht.*
EVENTILATE, *vt.* افشاندن *afshāndan,*
 مذاکره کردن (discuss) *bād-d.*—
munāzara-k.
EVENTUAL, *a.* عارضی *ittifākī,*
 آخرین *ākhirīn.*
EVENTUALLY, *ad.* عندالوصول *inda'l*
wusūl, عاقبت العاقبت *ākibatul ākibat,*
 اتفاقاً *ittifākan.*
EVENTUATE, *vi.* منتهی شدن *mun-*
tahī-sh. انجامیدن *anjāmīdan.*
EVER, *ad.* همیشه *hamīsha,* هر زمان *har*
zamān, دائماً *dāyaman,* هر وقت *har*
wakt, همیدون *hamīdūn.*
EVERGREEN, *n.* همیشه تازه *hamīsha*
tāza, سبزی *sabzī.*
EVERLASTING, *a.* ابدی *lā zawāl,*
 ازلی *azalī.*
EVERLIVING, *a.* حی لايموت *hay lā ya-*
mūt, حی و قیوم *hayi u kayyūm.*
EVERMORE, *ad.* vide **EVER.**
EVERT, *vt.* معدوم کردن *nā būd-k.,*
 فنا کردن *funā-k.,* *maādūm-k.*
EVERY, *a.* هر *har,* کل *kull.* Every
 one, هر یک *har yak,* هر فرد *har fard.*
 To every one, به *bahar.* Every one
 who, هر آنکه *har ānke.* Every one
 that, هر آنچه *har ān che.* Every
 day, هر روز *har roz.* Every time
 that, هر گاه که *har gāh ke.* Every
 time, هر بار *har bār.* Every moment,
 هر دم *har dam.* Every body, هر کس
har kas, جمله *jumla.* Every where,
 هر جا *har jā,* همه جا *hama jā.*
EVICT, *vt.* بی دخل کردن *bī dakhil-k.,*

دفع *rāndan,* الزام کردن *ilzām-k.,*
 دادن *daft-k.*

EVICITION, *n.* منع *manē,* دفع *daft.*

EVIDENCE, *n.* (testimony) گواهی *ga-*
wāhī, شهادت *shahādat.*—(manifesta-
 tion) عیان *izhār,* ظاهری *zāhirī,*
 گواه *shāhid,* شاهد *āyān.*—(witness)
gawāh. Contradictory evidence, تهاثر
tahātir. To give evidence, شهادت
shahādat-d., گواهی دادن *ga-*
wāhī-d.

EVIDENCE, *vt.* (give testimony) شهادت
 گواهی دادن *shahādat-k.,* نمودن
namūdan.—(shew) *hī-d.*

EVIDENT, *a.* آشکارا *āshkārā,* ظاهر
zāhir, روشن *raushan,* واضح *wāzih,*
 امر مبین *amri mabīn.* Any thing evident,
 امر مبین *amri mabīn.* An evident reason,
 ظاهر *bīnat.* To make evident, ظاهر
 آشکاره کردن *āshkāra-k.,* کردن *zāhir-k.*
 To be or become evident, ظاهر شدن
zāhir-sh.

EVIDENTLY, *ad.* ظاهراً *zāhirāna,*
 ظاهراً *zāhiran.*

EVIL, *a.* بد *bad,* زبون *zabūn,* فاسد *fāsid.*

EVIL, *n.* بدی *badī,* زبونی *zabūnī,* فساد
fasād.—(misfortune) آفت *āfat,* بلا
balā, مرض *khatā.*—(disease) بیماری
bimārī. Evil speak-
 ing, بدنام *badnām,* تهمت *tuhmat.*
 An evil doer, بدکار *badkār,* اهل فساد
ahli fasād, مکار *makkār.* Evil minded,
 بد اندیش *bad and-
 īsh.* Evil eye, بد چشم *bad chashm,*
 زشت نظر *zisht nazar.*

EVINCE, *vt.* vide **PROVE, SHOW.**

EVINCIBLE, *a.* دایل بردار *dalīl bardār,*
 اثبات پذیر *isbāt pazīr.*

EVINCIVE, *a.* مثبت *musbit.*

EVITABLE, *a.* قابل اجتناب *kābili ijtī-nāb.*

EVOLUTION, *n.* خروج *zuhūr*, ظهور *khurūj.*

EVOLVE, *vt.* ظاهر کردن *kushādan*, کشادن *zāhir-k.*

EWE, *n.* ماده میش *nadjat*, نعجت *māda mīsh.*

EWER, *n.* آبگیر *ibrik*, ابرق *āftāba*, آفتاب *ābgīr*, آبدست *ābdast.*

EXACT, *a.* درست *durust*, راست *rāst*, صحیح *sahīh*, خبردار *kāmil*, کامل *khābardār*, هوشیار *hūshyār*, باقاعدہ *bā-kāyada.*

EXACT, *vt.* تقاضا *talab-k.*, طلب کردن *takāzā-k.*, الزام ساختن *ilzām-s.* To exact debt, تقاضی نمودن *takāzā-n.*, اداي قرض کنانیدن *adāi karz-k.—* (extort) *bazor-g.*

EXACTED, *a.* مطلوب *muktazā*, مقتضا *matlūb.*

EXACTER, *n.* طلب *muktazī*, مقتضی *talab kunanda.*

EXACTION, *n.* طلب *mutālaba*, مطالبه *talab*, تکالیف *taklīf* (pl. *sahhtgīrī.* سختگیری

EXACTLY, *ad.* بدست *ba durustī*, دقیق *bā dikkat*, کاملاً *kāmilan.*

EXACTNESS, *n.* راستی *durustī*, راستی *rāstī*, برابری *barābarī.*

EXAGGERATE, *vt.* مبالغه کردن *mubālagha-k.*, افراط کردن *tafrīt-n.*, تغریط نمودن *ifrāt-k.*

EXAGGERATION, *n.* تغلیط *taghlīt*, مبالغه *mubālagha*, افراط *ifrāt.*

EXALT, *vt.* سرافراز *afrāshtan*, افراشتن *sar afrāz-k.*, بلند نمودن *buland-n.*, برداشتن *bardāshtan*, تکریم کردن *takrīm-k.*

EXALTED, *a.* برداشت *marfūd*, مرتفع *bardāshta*, مشرف *mushraf*, عالی *āla'*, سرافراز کرده *sar afrāz kardā.* Exalted in dignity, عالی جناب *ālī janāb*, عالی مقام *ālī mukām*, شان *shān.*

EXALTATION, *n.* ارتفاع *bulandī*, بلندی *irtifād*, سرافرازی *afrazī*, افرازی *sar afrāzī*, ترقی *tarakkī.*

EXAMINATION, *n.* امتحان *imtihān*, تفتیش *taftīsh*, تجسس *tajassus*. Cross-examination, سوال و جواب *jawāb u sawāl*, مسئله پرسشی *maslai pursī.*

EXAMINE, *vt.* تفتیش کردن *taftīsh-k.*, تجویز کردن *tajwīz-k.*, تفحص نمودن *ta-fakhus-n.*, تجسس کردن *tajassus-k.*, تلاش کردن *talāsh-k.*, آزمودن *āzmūd-an.*

EXAMINED, *a.* تجویز کرده شده *tajwīz kardā shuda*, تفتیش کرده شده *taftīsh kardā shuda*, آزموده *āzmūda.*

EXAMINER, *n.* تجویز کننده *tajwīz kunanda*, امتحان کننده *mufattīsh*, امتحان کننده *imtihān kunanda.*

EXAMPLE, *n.* کارنامه *namūna*, کار *kār nāma*, رسم *rasm*, مانند *mānand*, دستورالعمل *tamsīl*, تمثیل *mīsl*, *dastur ul āmal*.—(applied to punishment) چشم نمائی *ībrat*, عبرت (precedent) تمثیل پیشین *tamsīlī peshīn*, دستور قدیم *dastūrī kadīm*.—(person proposed as a model) *dastūr*. *peshwā* پیشوا. An illustrious example, قدوت الاقران *kidwatu'l akrān*. To propose (any person) as an example, پیش نهاد کردن *pesh nihād-k.* To punish as an example, سیاست کردن *ībrat-n.*, *siyāsāt-k.*

EXASPERATE, *a.* خشمناک *khashm nāk*, آزرده *āzurda*.

EXASPERATE, *vt.* غصه کردن *ghussa-k.*, رنجیده *ghazabnāk-k.*, رنجیدن کردن *ranjīda-k.*, آزاردن *āzārdan*.

EXASPERATION, *n.* اضطراب *āzār*, مضطرب *iztirāb*, مضطرب *muztarib*.

EXCAVATE, *vt.* خالی کردن *kāwīdan*, نقب کردن *khālī-k.*, نکب کردن *nakb-k.*

EXCAVATION, *n.* حفره *kāv*, احتفار *ihṭifār*.

EXCAVATOR, *n.* حفار *kāwanda*, کاوند *hiffār*.

EXCEED, *vt.* در گذشتن *guzashtan*, از حد گذشتن *dar guzāshtan*, بزرگتر شدن *berūn-sh.*— (to be larger) *kalāntar-b.*, بزرگتر شدن *buzurgtar-sh.*, از بزرگتر شدن *afzūntar-sh.*

EXCEEDING, *ad.* ما فوق *mā fauḳ*.

EXCEEDINGLY, *ad.* بسیار *bisṡār*, نهایت *niḥāyat*, بغایت *ba ghāyat*. Exceedingly good, بسیار خوب *bisṡār khūb*, احسان *hisān*.

EXCEL, *vt.* فضیلت *fāzil-sh.*, فاضل شدن *fāzil-sh.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, بهتر بودن *bahtar-b.*

EXCELLED, *a.* مغلوب *maghlūb*, مغضول *mafzūl*.

EXCELLENCE, *n.* فضیلت *fazl*, عزت *fazīlat*, بزرگواری *buzurgwārī*, کمال *kamāl*.

EXCELLENT, *a.* فاضل *fāzil*, فاخر *fā-khīr*, صاحب فضیلت *sharīf*, شریف *sāhibifazīlat*, بسیار خوب *bisṡār khūb*, احسان *ahsan*. Of an excellent disposition, شریف ذات *zāṭi sharīf*. Excellent in any art, استاد *ustād*.

EXCELLENTLY, *ad.* با فضل *bā fazl*, با خوبی *ba khūbī*, تفضلاً *tafazzulan*.

EXCEPT, *vt.* فرو گذاشتن *farū guzashtan*, بیرون کردن *istisnā-k.*, بیرون کردن *berūn-k.*

EXCEPT, *prep. or conj.* سوا *siwā*, جز *juz*, الا *illā*, مگر *magar*, بغیر *baghayr*.

EXCEPTED, *a.* مستثنی *mustasnī*, فرو گذاشته *farū guzāshta*.

EXCEPTION, *n.* استثنا *istisnā*, ثنیت *sanīyat*. Without exception, بی غیر *ghayr sanīyat*, ثنیت *bī istisnā*.

EXCEPTIONABLE, *a.* ممکن استثنا *mumkinī istisnā*, لایق ثنیت *lāyaki sanīyat*, قابل اعتراض *kābili aṭtirāz*.

EXCEPTIONAL, *a.* منخرج *mukhrij*, مستثنی *mustasnī*.

EXCESS, *n.* (superfluity) زیادت *ziyādat*, فراوانی *farāwānī*, مبالغه *mubālagha*, افروزی *afzūnī*.— (intemperance) عدم پرهیزی *adamī parhezī*, اعتدال *ādami aṭidāl*.— (violence of passion) غضب *ghazab*, قهر *kahr*.

EXCESSIVE, *a.* از حد *az hadd* بیرون *berūn*, بی حد *bī hadd*, زاید *zāyid*, قیاس *bī kayās*. Excessive love, فرط محبت *fartī mohabbat*. Excessive heat, فوران *fawarān*.

EXCESSIVELY, *ad.* فوق الحد *fauḳul hadd*, از حد زیاده *az hadd ziyāda*, بی حد *bī hadd*.

EXCHANGE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, عوض دادن *īwaz-d.*, بدل کردن *badl-k.*, تغییر کردن *taghayyir-k.*

EXCHANGE, *n.* بدل *tabaddul*, عوض *īwaz*.— (difference of money) فرق *fark*. An exchange (where merchants meet) بازار گاه *bāzār gāh*. A bill of exchange, حواله برات *hawāla barāt*, هندی *hundī*.

EXCHANGED, *a.* تبدیل کرده شده *tab-dīl karda shuda*, مبدل *mubaddal*.

EXCHANGER, *n.* مبادلات کننده *mubādilat kunanda*, مبدل *mubaddil*.—

(a money changer) صراف *sarrāf*.

EXCHEQUER, *n.* خالص *khālisa*.

EXCISE, *vt.* باج نهادن *bāj-n*.

EXCISE, *n.* خراج محصول *mahsūl*, خراج *ikhrāj*.

EXCITE, *vt.* تحریک انگیزیدن *angīzhtan*, تحریک کردن *tahrīk-k*. To excite desire,

تأغیب ساختن *targhīb-s*. To excite disturbance, فتنه انگیزیدن *fitna-a*.

فتنه و فساد انگیز کردن *fitna wa fasād angez-k*.

EXCITEMENT, *n.* انگیزش *angīzish*, تحریک *tahrīz*, تأغیب *targhīb*.

EXCITING, *a.* انگیز *angīz*. Exciting discord, فتنه انگیز *fitna angīz*.

EXCLAIM, *vi.* فریاد کردن *faryād-k*, غریو کردن *gharīv-k*, بانگ زدن *bāngh-z*, شور کردن *shor-k*.—(speak) گفتن *guftan*, حرف زدن *harf-z*.

EXCLAIMER, *n.* فریاد کننده *faryād kunanda*, غوغا کنان *ghaughā kunān*.

EXCLAMATION, *n.* فریاد *faryād*, بانگ *bāng*, شور *shor*, فغان *faghān*.

EXCLUDE, *vt.* بیرون *khārij-k*, خارج کردن *berūn-k*, محروم کردن *mahrūm-k*, مانع کردن *manʿ-k*, رد کردن *radd-k*.

EXCLUDED, *a.* محروم *mardūd*, محروم *mahrūm*.

EXCLUDING, *a.* استثناء *istisnā*, مانع *mānʿ*.

EXCLUSION, *n.* بیرونی *ikhrāj*, اخراج *berūnī*, رد *radd*.

EXCLUSIVE, *a.* نا شامل *nā shāmil*, استثنائی *istisnāyī*, بدون *badūn*, علاوه *ilāva*.

EXCOMMUNICATE, *vt.* اخراج کردن *ikhrāj-k*, محروم کردن *rāndan*, محروم کردن *mahrūm-k*.

EXCOMMUNICATION, *n.* طرد *tard*, اخراج *ikhrāj*, محروم *mahrūm*.

EXCORIATE, *vt.* پوست بر آوردن *post bar-ā*, چرم بر کشیدن *chirm bar-k*, جلد کردن *jild-k*.

EXCORIATION, *n.* تقشیر *takashshur*, پوست کزی *post-kanī*.

EXCREMENT, *n.* نجاست *chirk*, گندگی *gandagī*, نجاست *najāsāt*.

EXCRESCENCE, *n.* تلد *talad*, برآمدگی *bar āmadagī*.

EXCRUCIATE, *vt.* شکنجه ساختن *shik-kanja-s*, آزار کردن *āzāb-d*, آزار کردن *āzār-k*, جفا دادن *jafā-d*.

EXCRUCIATING, *a.* شکنجه ساز *shik-anja sāz*, دردمند *dardmand*.

EXCULPATE, *vt.* بی گناه کردن *bī gun-āh-k*, از خطا آزاد کردن *az khatā āzād-k*.

EXCURSION, *n.* (of pleasure) سیر *sayr*, فصول *tafurruj*.—(digression) فصول *fusūl*. A hostile excursion, تاخت *tākht*.

EXCURSIVE, *a.* سیر کنان *sayr kunān*, آواره *āwāra*, بی راه روان *bī rāh rawān*.

EXCUSABLE, *a.* عذر کردنی *ʔzr karda-nī*, مستوجب *wajibʿulʔzr*, واجب العذر *mastūjabī itizār*, قابل عفو *kā-bili ʔfu*.

EXCUSE, *vt.* معذور کردن *māzūr-k*, عذر قبول ساختن *ʔzr kabūl-s*. To receive an excuse, پوشش پذیرفتن *puzish paziruftan*. To excuse one's self, عذر کردن *ʔzr-k*, بهانه نمودن *bahāna-n*.

EXCUSE, *n.* عذر *ʔzr*, معذرت *māzirat*, بهانه *bahāna*, پوشش *puzish*. A fri-

volous or weak excuse, عذر ذامعقول *ūzri n ā maḍkūl*, تعلیل عدیل *taālīlī ālīl*. By way of excuse, بطریق تعدیل *ba tarīki-taḍllul*. To make a false excuse, تعذیر، معذرت کردن *maḍzīrat-k.*, *tadzīr-s*. Worthy of excuse, معذر *nuḍzīr*. Making mutual excuses, معذرت *muḍzarat*.

EXCUSED, a. معاف *māzūr*, معذور *muāf*.

EXCUSER, n. (maker of apologies) عذر کننده *mutaḍzzir*, متعذر *ūzr kunanda*.—(a pardoner of offences) معاف کننده *khatā bakhsh*, بخشش *muāf kunanda*.

EXECRABLE, a. ذفرت *makrūh*, مکروه *mafrat angīz*, ملعون *malūn*.

EXECRABLY, ad. ذفرت *bar wajai makrūh*, بنفرت *banafrat*.

EXECRATE, vt. نفرین کردن *nafrīn-k.*, لعن گفتن *istīkrāh-s.*, استنکراه ساختن *laān-g.*, لعنت کردن *laānat-k.*

EXECRATION, n. استنکراه *nafrīn*, لعنت *istīkrāh*, لعنت *laānat*.

EXECUTE, vt. بسر *bajā-ā.*, بجا آوردن *basar-b.*, بکار آوردن *bakār-ā.*, تمام *kardan*, ساختن *sākhtan*, کردن *tamām-k.*, ادا نمودن *adā-n.* To execute a criminal, قتل کردن *katl-k.*, کشتن *kushtan*.

EXECUTION, n. (performance) عمل *āmal*, ادا *adā*, کار *kār*. To put in execution, جاری کردن *jārī-k.* To put the laws in execution, اجرای حق کردن *ijrāi hak-k.* The execution of a criminal, قتل گناهگار *katli gunāh-gār*, سیاست *siyāsāt*. A place of execution, قتل گاه *katl gāh*, مقل *mak tal*.

EXECUTIONER, n. جلد *jallād*, صمد *samād*.

EXECUTIVE, a. عمل دار *āmal dār*, کارگذار *kār guzār*, عاملی *āmīlī*. The executive power, حکم حکومت *huk-mi hakūmat*, فرمان دهنده *farmān dahanda*.

EXECUTOR, n. کارکن *kār kun*, عامل *āmil*, کار روا *kār rawā*. The executor of commands, فرمانبردار *farmānbar-dār*. The executor of a last will, وصی *wasīy*.

EXECUTORSHIP, n. کار وصی *kārī wasīy*.

EXECUTRIX, n. زن وصی *zani wasīy*, وصیه *wasīya*.

EXEMPLAR, n. نمونه *namūna*, اصل *asl*, دستور العمل *dastur'ul āmal*, بارنامه *bār nāma*.

EXEMPLARILY, ad. موجب عبرت *mūjabī ibrat*, مستوجباً *mastūjaban*, پیشوا یانه *pesvāyāna*.

EXEMPLARY, a. عبرت نما *ibrat numā*, اقتدائی *ibrat angīz*, انگیز *iktidāīy*, معقول *maḍkūl*.

EXEMPLIFICATION, n. تمثیل *tamsīl*, مثل آوری *misal āwarī*.

EXEMPLIFY, vt. تمثیل کردن *tamsīl-k.*, اثبات آوردن *isbāt-ā*.

EXEMPT, vt. مسلم *āzād-k.*, آزاد کردن *musallim-n.*, معاف کردن *mu-āf-k.*, خلاص کردن *khalās-k.*

EXEMPT, a. معاف *muāf*, مسلم *musallim*, آزاد *āzād*.

EXEMPTION, n. معافی *muāfi*, آزادی *āzādī*, رخصت *rukhsat*, آمینگی *amīnī*.

EXEQUIES, n. کفن و دفن *kafn u dafn*.

EXERCISE, n. شغل *istīmāl*, استعمال *shughl*, ارمان *armān*.—(work, labour,

- exertion) کار *kār*, عمل *āmal*, محنت *mahnat*, کوشش *kushish*.— (recreation) تماشا *tamāshā*, تفریح *tafarruj*, صفا *safā*. Literary exercise, تعلیم *taʿlīm*, درس *daras*. Military exercise, کوراء *karwāʿid*, مشق سرباز *mashkī sar-bāz*. A place for gymnastic exercises, میدان جوان گاه *jāwān gāh*, میدان *maydān*.
- EXERCISE**, *vt.* ورزشیدن *warzīdan*, صنعت نمودن *istīmāl-k.*, استعمال کردن *sunāt-n.*, بجا *āmal-g.*, عمل کردن *āzīdan*, آوردن *bajā-ā*. To exercise a horse, اسب ریاضت کردن *aspi rayāzat-k.* To exercise authority, حکم راندن *hukm-r.*, حکومت کردن *hakūmat-k.* To exercise jurisdiction, داوری کردن *dā-varī-k.* To exercise in military art, کوراء *karwāʿid-k.* To exercise or take exercise, سیر کردن *sayr-k.*, تفریح کردن *tafarruj-k.*—(on horse back) سوار بودن *sawār-b.*
- EXERCISED**, *a.* ورزشیده شده *varzīda shuda*, معود *muḍawwad*.
- EXERT**, *vt.* (endeavour) جد و جهد کردن *jadd u jahd-k.*, کوشیدن *koshīdan*, قصد کردن *kasd-k.*— (put forth) اخراج کردن *ikhrāj-k.*, صرف نمودن *sarf-n.*
- EXERTION**, *n.* جهد *jahd*, سعی *sai*, کوشش *kushish*.
- EXHALATION**, *n.* بخار *bukhār*.— (breathing) تنفس *tanaffus*.
- EXHALE**, *vt.* بخار نمودن *bukhār-n.*— (breath) دم زدن *dam-z.*, کشیدن *nafas-k.*
- EXHAUST**, *vt.* خالی کردن *khālī-k.*, صرف کردن *sirf-k.*, خراج کردن *kharch-k.* To exhaust the strength, بی طاقت *bī tākat-k.*, خستیم کردن *khasta-k.*
- EXHAUSTED**, *a.* خالی شده *khālī shuda*.— (penniless) مفلس *muflis*, ملول *malūl*.
- EXHIBIT**, *vt.* اظهار نمودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k.*, ظاهر کردن *zāhīr-k.*
- EXHIBITION**, *n.* نمایش *numāyish*, اظهار *izhār*.
- EXHILARATE**, *vt.* خوش خاطر کردن *khush khātīr-k.*, شاد کردن *shād-k.*, مسرور ساختن *shādmān-k.*, مسرور *masrūr-s.*
- EXHILARATION**, *n.* شادی *shādī*, فرحت *farhat*, خوشی *khūshī*.
- EXHORT**, *vt.* نصیحت داند *pand-d.*, وعظ کردن *waʿz-k.*, نصیحت دادن *nasihat-d.*, تحریک کردن *tahrīk-k.*
- EXHORTATION**, *n.* نصیحت *pand*, وعظ *vaʿz*, تنذیر *tāmbih*, نصیحت *nasihat*.
- EXIGENCE**, } *n.* ضرورت *zarūrat*, احتیاج *hājat*, }
EXIGENCY, } *hājat*, }
ihtiyāj, تقاضا *takāzā*. The exigency of the occasion, time or place, اقتضای *iktizāi mahl*. On account of the exigency of the affair, حسب *hasbul iktizā*. According to the exigency, بقدر احتیاج *ba kadri ihtiyāj*.
- EXILE**, *n.* نفی *shahr badarī*, شهر بدری *shahr badarī*, اخراج بلد *ikhrāji balad*. An exile, مطرود *matrūd*, اجلا یافتہ *ijlā yāfta*, شهر بدر *shahr badar*, صاحب *mardi rānda*, رانده *sāhibi nafī*.
- EXILE**, *a.* نازک *nāzūk*.
- EXILE**, *vt.* شهر بدر کردن *shahr badar-k.*, از شهر راندن *az shahr-r.*
- EXILED**, *a.* منفیی *manfīy*.
- EXIST**, *vi.* بودن *shudan*, شدن *budan*, هستن *hastan*. To cause to exist,

بسط کردن *basti jannāh-k.* To expand (as a flower) *shigoftan*, کشاده شدن *kushāda-sh.*
 EXISTENCE, *n.* وجود *hastī*, هستی *wu-jūd.* To give existence, وجود دادن *wujūd-d.*
 EXISTENT, *a.* موجود *mojūd*, هست *hast*, بودنی *budanī.*
 EXISTING, *a.* *hast*, بودنی *budanī.*
 EXIT, *n.* خروج *khurūj*, مخرج *makhraj.*
 EXODUS, *n.* خروج *khurūj*, هجره *hijra.*
 EXONERATE, *vt.* از بار خلاص کردن *az bār khalās-k.*, حمل رفع کردن *haml rafī-k.*, بیگناه ساختن *āzād-k.*, آزاد کردن *āzād-k.*, بیگناه *bigunāh-s.*
 EXONERATION, *n.* خلاص کردن از بار *khalās kardan az bār*, آزادی *āzādī*, حمل دور کردن *dūr kardanī haml.*
 EXORBITANCE, *n.* زیادتى *ziyādatī*, افزونی *afzūnī*, فضولي *fuzūlī.*—(extravagance) بی حدی *bī haddī*, غیری *ghayr kayāsī.*—(enormity, depravity) تعدی *taādī*, تجاوز *tajāwuz.*
 EXORBITANT, *a.* (enormous in size) *bī nihāyat*, بی نهایت *bī hadd*, بی قیاس *bī kiyās.*—(viciously irregular) اهل طغیان *ahli taghyyān.*
 EXORBITANTLY, *ad.* از حد بدر *az hadd badar*, از اندازه بیرون *az andāza berūn.*
 EXORCISE, *vt.* افسون کردن *afsūn-k.*, پاک کردن *āzīmat-s.*, عزیمت ساختن *pāk-k.*
 EXORCISER, *n.* جادوگر *nīranj*, زیرنج *jādūgar.*
 EXORCISM, *n.* افسون *jādū*, جادو *afsūn*, دعوت *dadwat*; جادوگری *jādūgarī.*
 EXORDIUM, *n.* مقدمه *dībācha*, دیباچه *mukaddama.*
 EXOTIC, *a.* غریب *gharīb*, اجنب *ajnab.*
 EXPAND, *vt.* (open, spread) کشادن *kushādan*, گستران *gustardan*, کشاده *kushāda-k.*, بسط کردن *bast-k.* To

expand the wings, بسط کردن *basti jannāh-k.* To expand (as a flower) *shigoftan*, کشاده شدن *kushāda-sh.*
 EXPANDED, *a.* کشاده *kushāda*, مبعسوط *mabsūt*, مفروش *mafrūsh.*—(as a flower) *shigofta.* The expanded hand, *kushāda dast.*
 EXPANSE, *n.* کشادگی *kushādagī*, گسترده *gustardī*, بسط *bast*, گستری *gustarī.*
 EXPANSION, *n.* کشادگی *kushādagī*, گسترده *gustardī*, بسط *bast*, گستری *gustarī.*
 EXPANSIBILITY, *n.* امکان *imkān*, بسط *bast*, امتداد *imtidād*, یابی *yābī.*
 EXPANSIBLE, *a.* ممکن *mumkinī*, بسط *bast*, قابل گسترده *kābili gūstardgī.*
 EXPANSIVE, *a.* بسط پذیر *bast pazīr.*
 EXPATiate, *vi.* بیان کردن *biyān-k.*, تشریح کردن *tashīr-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*
 EXPECT, *vt.* انتظار کردن *intizār-k.*, نظر کردن *muntazir-sh.*, توقف *nazar-k.*, نگران شدن *nigrān-sh.*, امید (hope for) *tawakkuf-k.* داشتن *umēd-d.*, چشم داشتن *chashm-d.* To expect impatiently, انتظار نمودن *intizār-n.* مشتاق شدن *mushtāk-sh.*
 EXPECTANT, *a.* منتظر *muntazir*, امیدوار *nigrān*, نگران *nigrān*, متوقف *mutawakkif*, *umīdwār.*
 EXPECTER, *n.* منتظر *muntazir*, امیدوار *nigrān*, نگران *nigrān*, متوقف *mutawakkif*, *umīdwār.*
 EXPECTATION, *n.* انتظاری *intizār*, نگرانی *nigrānī*, چشم داشت *tawakkuf*, توقف *nigrānī*, چشم داشت *chashm dāsh.*
 EXPECTED, *a.* انتظار *muntazir*, منتظر *intizār* کرده شده *intizār karda shuda.*
 EXPEDIENCY, *n.* ضرورت *zarūrat*, سزاواری *sazāwārī*, لیاقت *liyākat*, شایستگی *shāyistagī.*
 EXPEDIENT, *a.* واجب *wājib*, لایق *lāyiq*, مناسب *munāsib*, سزاوار *sazā-*

wār, شایسته *shāyista*. It is expedient, لایق است *lāyak ast*.

EXPEDIENT, *n.* تدبیر *tadbīr*, چاره *chāra*. To be expedient, واجب *wājib-sh.*, لازم شدن *lāzim-sh.*, مستوجب *munāsab-sh.*, گشتن *mustaujab-g.*

EXPEDIENTLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, واجبا *vājiban*.

EXPEDITE, *vt.* تعجیل کردن *tadājil-k.*, شتابانیدن *shī-tābānīdan*.—(despatch) ارسال کردن *irsāl-k.*, فرستادن *fīristādan*.—(facilitate) آسان کردن *āsān-k.*

EXPEDITION, *n.* زودی *zūdī*, شتابی *shitābī*, چالاکي *chālākī*.—(journey) سفر *safar*. A warlike expedition, غزا *ghazā*, عزیمت *āzīmat*.—(against infidels) جهاد *jehād*. A nocturnal expedition, شبخون *shab-khūn*, شبگیر *shabgīr*. To go on an expedition, عزم سفر گرفتن *āzmi safar-g.*, عزیمت نمودن *āzīmat-n.*

EXPEDITIOUS, *a.* (expedite) جلد *jald*, سبکسار *shitāb*. (disencumbered) سبکسار *sabuksār*, بی حمل *bī haml*.

EXPEDITIOUSLY, *ad.* بزودی *ba zūdī*, شتابان *shitābān*.

EXPEL, *vt.* دفع کردن *rāndan*, بدر کردن *dafī-k.*, رد کردن *radd-k.*, اخراج ساختن *ikhrāj-s.*

EXPEND, *vt.* خرج کردن *kharch-k.*, تصرف کردن *tasaruf-k.*, صرف نمودن *sarf-n.*. To expend profusely, مبدري *mubazzarī-s.*, بی اندازه خرج *bī andāza kharch-k.*

EXPENDED, *a.* خرج کرده شده *kharch kardā shuda*, مصروف *masrūf*.

EXPENDITURE, *n.* خرج *kharch*, اخراج *akhrāj* (pl. اخراجات),

EXPENSE,

صرف *sarf*, (pl. اصراف).—(price) قیمت *kīmat*. Necessary expenses, اخراجات ضرورت *akhrājātī zarūriyat*. To defray the expenses of living, نفقه کردن *nafaka-k.* At his own expense, از کیسم خود *az kīsaī khud*, از مال خود *az māli khud*.

EXPENSIVE, *a.* (extravagant) مصرف *musraf*, تلف *talaf*, مبدر *mubazzar*.—(costly) گرانی بها *girān bahā*, قیمتی *kīmatī*.

EXPENSIVELY, *ad.* با گرانی خرج *bā girān kharch*, مبدرانه *mubazzarāna*.

EXPENSIVENESS, *n.* (costliness) گرایی *girāyī*, بها *bahā*.—(extravagance) تلف *talf*, خرج گرانی *kharchī girān*.

EXPERIENCE, *n.* آزمایش *āzmāyish*, آزمودگی *āzmūdagī*, امتحان *imtihān*, تجربه *tajarabat*, وقوف *wukūf*. A man of experience, صاحب وقوف *sāhibi wukūf*.

EXPERIENCE, *vt.* آزمودن *āzmūdan*, تجربه کردن *tajarabat-k.*

EXPERIENCED, *a.* کار آموز *kār āmūz*, قوفدار *ākīl*, آموزگار *āmūzgār*, واقفدار *wakūfdār*. An experienced agent, تجربه کار *tajarabat kār*.

EXPERIMENT, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajaribat*, امتحان *imtihān*.

EXPERIMENT, *vi.* تجربه کردن *tajaribat-k.*, آزمودن *āzmūdan*.

EXPERIMENTAL, *a.* (belonging to experiment), متعلق به امتحان *imtihān mansūb*, آزمایش پیوند *āzmāyish paywand*.—(discovered by experiment) از خبرت کشاده *az khibrat kushāda*.

EXPERIMENTALLY, *ad.* از خبرت *az*

- khibrat*, با تجربه *ba rajai imti-hān*, از روی آزمودن *az rūi-ā*.
- EXPERT, *a.* چالاک *chālāk*, چست *chust*, وقوفدار *wakūfdār*, کار گذار *kār guzār*, کار آزموده *kār āzmūda*. Expert in war, جنگ آزموده *jang āzmūda*. Expert men, روزگار *tajriba kārāni rozgār*.
- EXPERTLY, *ad.* با ظرافت *bā zarāfat*, واقفاً *vākifan*.
- EXPERTNESS, *n.* مهارت *mahārat*, واقفگاری *wākifgārī*, هوشیاری *hūshyārī*, کارسازي *kārsāzi*, ظرافت *zarāfat*.
- EXPIABLE, *a.* ممکن تکفیر *mumkini takfīr*.
- EXPIATE, *vt.* کفارت دادن *kaffārat-d.*, تکفیر کردن *gunāhgārī-d.*, گناهگاری دادن *takfīr-k.*
- EXPIATION, *n.* تکفیر *kaffārat*, کفارت *takfīr*.
- EXPIATORY, *a.* کفارت پیوند *kaffārat paywand*.
- EXPIRATION, *n.* (conclusion of any limited time) سرانجام *sar-anjām*, انتہا *intihā*, آخرت *ākhirat*.—(the last breath) تسلیم روح *taslīmi rūh*, نفس *nafs*, تنفس *tanaffus*.—(respiration) نفس *nafs*, تنفس *tanaffus*.
- EXPIRE, *vt.* (breathe the last) نفس تسلیم روح *nafsi ākhīr-z.*, آخر زدن *taslīmi rūh-k.*, جان دادن *jān-d.*—(breathe out) دم زدن *dam-z.*, تنفس کردن *damīdan*, دمیدن *tanaf-fus-k.*—(exhale) بخار نمودن *bukhār-n.*—(conclude) منقطع شدن *munkatī-sh.*, آخر شدن *ākhir-sh.*
- EXPLAIN, *vt.* بیان کردن *bayān-k.*, تعبیر کردن *taā-bīr-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*, ظاهر کردن *sharah-k.*, شرح کردن *sharah-k.*

- روشن *zāhir-k.*, تعریف کردن *taārif-k.*, روشن *raushan-s.*, و نمودن *wā-n.*, کشف نمودن *kashaf-n.*
- EXPLAINED, *a.* بیان کرده شده *bayān kardā shuda*, مشروح *mashrūh*, مدین *mubayyin*, مفصل *mufasssal*. In the manner explained, در منزل مشروح *bar minvālī mashrūh*. It cannot be explained, ممکن تعبیر نیست *mum-kinī taābīr nīst*. A word difficult to be explained, کلام متعسر *kalāmi mutaāssir*, سخن تعسر *sakhunī taāssir*. Clearly explained, عاب *tafsīlan*, تفصیلاً *ālat tafsīl*.
- EXPLANATION, *n.* تفسیر *bayān*, تبیین *tafsīr*, تاویل *tāwīl*, تبیین *taābīr*, تبیین *taābīr*, توصیف *tausīf*, تفصیل *tafsīl*. The explanation of words, افادۀ کلام *afā-dai kalām*. The explanation of a dream, تعبیر رویا *taābīrī royā*.
- EXPLANATORY, *a.* تبیین کنان *taābīr kunān*, مفسر *sharah numā*, شرح نما *mufassar*, مدین *mubayyin*.
- EXPLETIVE, *n.* کلام زاید *kalāmi zāyid*, زیاد *ziyād*.
- EXPLICABLE, *a.* ممکن تبیین *mum-kinī taābīr*, قابل شرح *kābili sharah*.
- EXPLICATION, *n.* vide EXPLANATION.
- EXPLICIT, *a.* واضح *wāzih*, ظاهر *zāhir*, کشاده *kushāda*, منتشر *muntashir*, هویدا *haridā*, مدین *mubīn*.
- EXPLICITLY, *ad.* ظاهراً *zāhīran*, آشکارا *āshkāra*, با تفصیل *ba tafsīl*.
- EXPLODE, *vi.* با مذمت برطرف کردن *bā mazammāt bar tarf-k.*, با آواز رمی *bā āwāz rami-k.*, آتش کردن *ātish-k.*, با هوا رفتن *ba hawā-r.*
- EXPLOIT, *n.* غنای *muhimm*, غزا *ghazā*, کردار *kirdār*, کار *kār*.

EXPLORE, *vt.* *taftīsh*-k., تفهیش کردن
tajassus-k., تجسس کردن
tafahhus-k.

EXPLORATION, vide EXAMINATION.

EXPLOSION, *n.* آوازه *tasādum*, آتش گیری *ātish girī*. The explosion of cannon, آواز توپ *āwāzi tōp*. The explosion of a mine, آواز نقب *āwāzi nakb*. The explosion of an earthquake, آواز تزلزل *āwāzi tazulzal*.

EXPLOSIVE, a. آوازہ زن *āwāzi zan*,
با آواز رومي کذان *bā āwāzi ramī kunān*.

EXPORT, *vt.* از ملک بردن *az mulk-b.*,
از کشور اخراج *berūn-f.*, فرستادن
کردن *az kishwar ikhrāj-k.*

EXPORTATION, *n.* روانه *nakl*, رانانہ *ravana*
 اجناس تجارت بمملکت دیگر
ajnāsi tijārat ba mulki dīgar,
 اخراج از کشور *ikhrāj az kishwar*.

EXPOSE, *vt.* (lay open) ظاهر کردن *zā-hir-k.*, اخراج عرض نمودن *ārz-n.*, ساختن *ikhrāj-s.* To expose to the sun, تشمیس کردن *tashmīs-k.* To expose to danger, در خطر انداختن *dar khatar-a.*, خطرناک کردن *khatar-nāk-k.* To expose the face, عرض دیدار *ārzi dīdār-k.* To expose a child, بچه مندبون کردن *bacha mambūz-k.* To expose to infamy, طعن نمودن *taān-n.*, ملامت زدن *malāmat-z.*

EXPOSED, *a.* اظهار کرده *mashrūh*,
 شده *izhār kardā shuda.*

EXPOSITION, *n.* حکایت *hikāyat*, بیان *bayān*, تعبیر *taadbīr*.

EXPOSITOR, *n.* شارح *shā'rih*, مفسر *mu-*
fassir, بیان کننده *bayān kunanda*.

EXPOSTULATE, *vt.* نِزَاعِ ساختن *nizāa-*
s., مُنَازَعَتِ نمودن *munāziāt-n.*,

سگالش کردن *sagālīsh-k.*—(complain)
شکایت کردن *shikāyat-k.*

EXPOSTULATION, *n.* دعوي *dadwi*,
شکایت *ikhtilāf*, نزاع *nizād*,
شدید گفت و *shikāyat* *guft u shanīd*.

EXPOSTULATORY, *a.* دعا *dadva*
numā, اعتراض *itirāz āmīz*.

EXPOSURE, *n.* پرده دري *izhār*,
parda darī.—(situation) موضع *muzā*,
 محل *mahl*.

EXPOUND, *vt.* بیان نمودن *bayān-n.*,
تفسیر نمودن *tafsīr-n.*, تقریر کردن *tak-
rīr-l.*

EXPRESS, *vt.* (by language) حرف زدن
harf-z., ادا نمودن *talaffuz-k.*, نشان
adā-n., گفتن *guftan.*—(denote)
نصب نمودن *nasb-n.*, نیشان کردن
nishān-k., دلالت کردن
dalālat-k.

EXPRESS, a. (clear, plain) هویدا *hawīdā*, آشکاره *āshkārah*, ظاهر *zāhir*.—(not doubtful) نامشکوک *bī shakk*, *nā mashkūk*.—(for a particular purpose) بقصد *ba kasd*, با غرض *bā gharaz*.

EXPRESSED, *a.* تلفظ کرده شده *talaffuz*
karda shuda, لفظی *lafzī*.

EXPRESSIBLE, a. ممکن تلفظ mum-
kini talaffuz, اظهار ممکن mumkini
izhār.

EXPRESSION, *n.* (by language, &c.)
 وصف *wasf*.—(squeezing) فشردگی *fashur-*
dagī. The expression and significa-
 tion, لفظ و معنی *lafz u ma'ānī*.

EXPRESSIVE, *a.* صاحب لفظی *lafzī*, صاحب قوت تلفظ *sāhibi kuwati talaffuz*.—
(descriptive) اتصاف *vasfdah*, تصانیف *ittisāf numā*.

EXPRESSIVELY, *ad.* "بطور لفظی" *lafzan*,
ba tawri rasf.

EXPRESSIVENESS, *n.* *kuwat kalām*, قوت کلام *kuwati wasf*, وصف قوت *ittisāf*, اتصاف.

EXPRESSLY, *ad.* *bī du maāni*, بی دوعنی *malḥsūsan*, قصداً *kasdan*.

EXPULSION, *n.* *rāndagī*, اخراج *ikhrāj*, طرد *tard*, دفع *dafʿ*, رد *radd*.

EXPULSIVE, *a.* *kābili rāndan*, قابل راندن *dāfʿ*. The expulsive power, *kuwati dafʿ*, دفع قوت.

EXPUNGE, *vt.* *rakm-k.*, قلم *kalām-z.*, حکت ساختن *hak-k.*, باطل ساختن *bātil-s.*, محو کردن *mahv-k.*

EXPURGATE, *vt.* *pāk-k.*, پاک کردن *sāf-k.*, صاف کردن.

EXQUISITE, *a.* *bisṣyār khūb*, بسیار خوب *latīf*, لطیف *naḥīs*, نفیس *badīd*, خالص *khālis*. Of exquisite beauty, *badīul jamāl*. Words exquisitely arranged, *kalām badiul intizām*. Exquisite things, *naḥīs*.

EXQUISITELY, *ad.* *naḥīsāna*, نفیسانه *khālisān*, خالصاً.

EXQUISITENESS, *n.* *latāfat*, لطافت *naḥāsāt*, نفاست *ka-māl*, کمال *zauk*, ذوق.

EXSUDATION, *n.* *tarashshuh*, ترشح *arak*, عرق.

EXTANT, *a.* *maujūd*, موجود *bākī*, باقی.

EXTEMPORE, *ad.* *nāgahānī*, ناگهانی *badīhī*, بدیهی *fi'lfaur*, فی الفور. An extempore speech, *iktirāh*.

EXTEMPORIZE, *vi.* *bī andīsha-g.*, بی اندیشه گفتن *badīhī-g.*, بدیهی گفتن.

EXTEND, *vt.* *darāz-k.*, دراز کردن *tarwīl-k.*, طویل کردن *kashīdan*, کشیدن *madd-s.*—(bestow) بخشیدن

bakhshīdan, دادن *dādan*. To extend the limits, *tausīd bilād-k.* توسیع بلاد کردن. To extend the hand towards any thing, *dast darāzī-k.* دست درازی کردن. To extend the tongue, *itālātī zabān-n.* اطالت زبان نمودن.

EXTENDED, *a.* *kashīda*, کشیده *kushāda*, کشاده *tarwīl*, طویل *wasīd*, وسیع.

EXTENDIBLE, *a.* *mumkin istitālāt*, ممکن استطالة *madd yā-ftunī*, مد یافتنی.

EXTENSIBILITY, *n.* *kuwati istitālāt*, قوت استطالة.

EXTENSION, *n.* *darāzī*, درازی *tūl*, طول *vasīdāt*, فراخی *farākhī*, مد *madd*, عرض *āraz*, پهن *pahn*. Extension of the hand, *dast darāzī*. Extension of the foot, *pā darāzī*.

EXTENSIVE, *a.* vide EXTENDED.

EXTENT, *n.* *giriḥt*, گرفت *kabz*, قبض.

EXTENUATE, *vt.* (make thin) *kam-k.*, کم کردن *mukhaffaf-k.*, مخفف کردن *lāghir-s.*, لاغر ساختن *rakīk-k.*—(palliate) معذور کردن *māzūr-k.*, معذور کردن *āfu-k.*, عفو کردن.

EXTENUATED, *a.* *kam karda shuda*, کم کرده شده *lāghir*, لاغر.

EXTENUATION, *n.* *kamī*, کمی *rakīk*, رقیق *puzīsh*, پوش (palliation) عذر *ūzr*.

EXTERIOR, *a.* *berūn*, بیرون *khārīj*, خارج *zāhir*, ظاهر. The exterior part, *zāhir*, ظاهر *wajah*, وجه *ruī*, روی.

EXTERMINATE, *vt.* *istisāl-k.*, استیصال کردن *asl katī-k.*, اصل قطع کردن *maādūm-k.*, معدوم کردن *wairān-k.*, ویران کردن.

- EXTERMINATION, *n.* استیصال *istī-sāl*, خراب *kharāb*, نزع *nazī*.
- EXTERNAL, *a.* vide, EXTERIOR.
- EXTERNALLY, *ad.* از بیرون *az berūn*, ظاهرانه *zāhirāna*.
- EXTINCT, *a.* معدوم *munādam*, منقطع *maādūm*, منطفي *muntafī*.
- EXTINCTION, *n.* نابودی *inkirāz*, انقراض *nā būdī*, اطفاء *itfā*.
- EXTINGUISH, *vi.* اطفاء کردن *itfā-k.*, نشان دادن *nishāndan*. To extinguish fire, اطفای آتش کردن *itfāi ātish-k.*, آتش نشان دادن *ātish nishāndan*. To extinguish a lamp or candle, خاموش کردن *khāmūsh-k.*, چراغرا پف کردن *chirāghrā paff-k.*, شمع نشان دادن *shamī-n.*—(annihilate) نابود کردن *nābūd-k.*, معدوم کردن *maādūm-k.*
- EXTINGUISHABLE, *a.* ممکن اطفاء *mu-mkinni itfā*.
- EXTINGUISHED, *a.* منطفي *muntafī*, منقطع *munkatī*, معدوم *munādam*.
- EXTINGUISHER, *n.* مطفي *mutfī*, مبدخ *mubīkh*.
- EXTIRPATE, *vt.* برانگیختن *bar-k.*, برکندن *bar-a.*, استیصال کردن *istīsāl-k.*
- EXTIRPATED, *a.* مستأصل *mustāsil*, *bar kanda*. To be extirpated, *bar kanda-ā*.
- EXTIRPATION, *n.* استیصال *istīsāl*, قلع *kalā*.
- EXTOL, *vt.* توصیف کردن *taārīf-k.*, تعریف کردن *tausīf-k.*, حمد کردن *hamd-k.*, ستودن *sitūdan*, تحسین کردن *tahsīn-k.*, مدح کردن *madh-k.* To extol one's self, خود پسند شدن *khud pasand-sh.*, لاف زدن *lāf-z.* To extol one another, یکدیگر مدح کردن *yak dīgar madh-k.*
- EXTOLLED, *a.* وصف شده *vasf shuda*, ستوده *sitūda*, موصوف *mosūf*, محمود *mahmūd*, حمید *hamīd*, ممدوح *mumad-dah*.
- EXTOLLER, *n.* واصف *vā-sif*, ممدوح *mādah*, حامد *hāmīd*.
- EXTORT, *vt.* از زبردستی گرفتن *az zabar-dastī-g.*, بزور گرفتن *ba zor-g.*, ستم کردن *sitam-k.*, ظلم کردن *zulm-k.* To extort by torture, شکنجه کردن *ishkanja-k.*
- EXTORTED, *a.* بزور گرفته *ba zor girifta*, از رای زبردستی گرفته *az rāi zabardas-tī-girifta*.
- EXTORTION, *n.* گرفتن بزور *giriftan bazor*, زبردستی *zabardastī*, دراز دستی *darāz dastī*, ستم *sitam*, ظلم *zulm*, زور *zor*. Oppressive extortions, تکالیف *takālīfi ūnfīyat*.
- EXTORTIONER, *n.* بزور گیرنده *ba zor giranda*, ظالم *zālīm*, زبردست *zabar-dast*, باغی *bāghī*.
- EXTRACT, *vt.* بیرون کشیدن *birūn-k.*, بر کشیدن *bar-k.*, بدر آوردن *badar-ā.*, اخراج کردن *ikhrāj-k.*, انتخاب کردن (select) *intikhāb-k.*, گزیدن *guzīdan*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*
- EXTRACT, *n.* تلخیص *ijmāl*, اجمال *talkhīs*, انتخاب *intikhāb*.
- EXTRACTED, *a.* بر آورده *bar āwarda*, بیرون کشیده *birūn kashīda*.
- EXTRACTION, *n.* (descent) اصل *asl*, نسل *nasl*, نسب *nasb*, ذات *zāt*.—(act of extracting) کشش *kashish*.—(essence) عرق *arāk*.
- EXTRACTOR, *n.* کشیده *birūn kashīda*, اجمال کننده *ijmāl kunan-da*, بر آورنده *bar āranda*.
- EXTRAJUDICIAL, *a.* خلاف ترتیب *khilāfi tartībī shariāt*.

EXTRAMUNDANE, *a.* از جهان بیرون
az jahān birūn.

EXTRANEOUS, *a.* بیگانه *bigāna*,
غریب *gharīb*, اجنب *ājnab*.

EXTRAORDINARILY, *ad.* بطور غیر
بر وجه *ba tauri ghayri mākūd*,
عجیب *bar vajai ājīb*.

EXTRAORDINARY, *a.* غیر معمول *gha-*
yri mākūd, نادر *nādar*, فوق العادت
fauku'l ādat, عجیب *ājīb*.

EXTRAORDINARY, *n.* نادره *nādara*,
کرامت *karāmat*.

EXTRAVAGANCE, *n.* خرج بی اندازه
kharchi bi andāza, تلف *isrāf*,
talaf.—(irregularity) بی ترتیبی
khilāfi kāyada.—(outrage) جور
jaur, زور *jabr*, زور *zur*.—(bombast)
سخن هرزه *sakhuni harza*, کلام
kalāmi bihūda.

EXTRAVAGANT, *a.* (in expense) مذبذبه
mubazzir, تلف *sāhibi talaf*,
خلاف (irregular) *musrif*.—
khilāfi kāyada, بی ترتیب *bi*
tartīb, راه *bi rāh*, همراه *gumrāh*.

EXTRAVAGANTLY, *ad.* مذبذبه
mubazzirāna, با تلف *bā talaf*.

EXTRAVAGATE, *vt.* بلا حد رفتن
bilā hadd-r., بی راه شدن *bi rāh-sh*.

EXTREME, *a.* (last) آخر *ākhir*, اقضا
akzā.—(greatest) اعظم *adzam*, اکبر
akbar, بزرگترین *buzurgtarīn*.—(highest)
بلندترین *bulandtarīn*. Ex-
treme misery, اضطرار *iztirār*. To
arrive at extreme old age, عمر آخر
ūmr ākhīr-sh.

EXTREME, } انجام *anjām*, آخر *ākhir*,
EXTREMITY, } غایت *ghāyat*,

اندھا *intihā*, مذهب *muntahī*, حد *hadd*,
عاقبت *ākibat*. The extreme of any
thing, چیزی *goshai chizi*. From
one extreme of the globe to the other,
از قاف تا قاف *az kāf tā kāf*. Reduced
to extremity, بی چاره *bi chāra*, بی
درمان *bi darmān*.

EXTREMELY, *ad.* غایت *ghāyat*,
با نهایت *ba nihāyat*.

EXTRICATE, *vt.* خلاص کردن *khalās-k.*,
رها کردن *rahā-k.*, آزاد کردن
āzād-k.

EXTRICATED, *p.p.* خلاص کرده شده
khalās karda shuda, آزاد کرده شده
āzād karda shuda.

EXTRICATION, *n.* رهایی *rahāiy*,
آزادگی *āzādagi*.

EXTRINSIC, *a.* ظاهری *zāhirī*, صوری *sūrīy*.

EXTRINSICALLY, *ad.* "صورتاً" *sūratān*,
ظاهراً *zāhīran*.

EXUBERANCE, *n.* کثرت *afzūnī*, افزونی
kasrat, توفیر *taufīr*, زیادت *ziyādatī*.

EXUBERANT, *a.* مستغنی *mustaghni*,
کثیر *kasīr*, وافر *vāfir*.

EXUBERANTLY, *ad.* فاضلانہ *fāzilāna*,
وافر وافر *vāfir vāfir*.

EXUBERATE, *vi.* وافر بودن *vāfir-b.*,
بسیار شدن *bisyar-sh*.

EXUDATION, *n.* vide EXSUDATION.

EXULT, *vi.* شاد دل بودن *shād dil-b.*,
شاد کام نمودن *shādkām-n*.

EXULTATION, *n.* شادمانی *shādī*, شادمانی
shādmānī, تهلل *tahlīl*.

EXULTING, *a.* شاد *shād*, خوش *khūsh*,
مسرور *masrūr*.

EXULTINGLY, *ad.* با ابتهاج تام *bā ibt-*
ihāji tām, مسروراً *masrūran*.

EYE, *n.* چشم *chashm*, عین *āyn* (pl.
دیده (sight) *nāzara*.—
dīda, بصر *basar*. The two eyes, عینان

dinān. The socket of the eye, چشمخانه *chashm khāna*. Deceiving the eyes, (a juggler) نظرباز *nazar bāz*. To fix the eyes upon, نظر کردن *nazar-k.*, نگریستن *nigrīstan*. A wink, glance of the eye, طرفت العین *ramz, ghamza*, رمز *tarftu'l āyn*. To wink the eyes, رمز کردن *ramz-k.* چشم برهم زدن *chashm barham-z.* The eye of prudence, (fore-sight) بصیرت چشم *chashmi basīrat*. To shut the eyes, چشم بند کردن *chashm band-k.*, میزگان بستن نمودن *mizh-gān basta-n*. As far as the eye can reach, قدر مد البصر *kadru maddil ba sar*. Oh light of my eyes! نور ای چشم *ay nūri chashm*. To turn away the eyes, قطع نظر کردن *katī nazar-k.* چشم پوشی کردن *chashm po-shī-k.* To place before the eyes, چشم بند کردن *chashm band*. Squint-eyed, کج بین *kaj bīn*, لولچ *lūch*. One-eyed, چشم یک *yak chashm kūr*, اعور *adwar*. A mote in the eye, عوار *adwār*. To take a mote out of the eye, تغذیت کردن *takzīyat-k.* The corner of the eye, گوشه چشم *gushai chashm*. The eye of a needle, سوراخ سوزن *surākhi sozan*, چشم سوزن *chashmi sozan*. An evil eye, بد چشم *chashmi bad*. His eyes twinkled or winked, چشمش پرید *chāshmath parīd*. To veil the eyes, چشم پش کردن *chashm pesh-g.* Eyes tinged with blood, چشم خون آلود *chashmi khūn ālūd*. A rolling eye, چشم سماعیل *chashmi samāil*. A tear-

shedding eye, چشم میل زن *chashmi sayl zan*. A large open eye, چشم گاوانه *chashmi gāwāna*. To be all eye and ear, (give strict attention to) چشم و گوش شدن *chashm u gosh-sh.* Gentle, soft eyed, آهو چشم *āhū chashm*. Kissing the eye, چشم بوس *chashm-bos*.

EYE, *vt.* نگریستن *nigrīstan*, دیدن *dīdan*.

EYEBALL, *n.* مردمک *mardumak*, انسان العین *insānu'l āyn*.

EYEBROW, *n.* ابرو *abrū*, حاجب *hājib*.

EYEGLASS, *n.* چشمک *chashmak*, دوربین *dūrbīn*.

EYELASH, *n.* پلک *palak*.

EYELESS, *a.* بی چشم *bī chashm*, غیر عین *ghayri āyn*, کور *kūr*.

EYELID, *n.* جفن *jafn* (pl. اجفان), میزگان *mizha* (pl. میزگان).

EYE-SERVANT, *n.* عبد عین *abdī āyn*.

EYESIGHT, *n.* نور چشم *nūr chashm*, دیدار *dīdār*.

EYE-SORE, *n.* رمه *ramad*.

EYE-WITNESS, *n.* شاهد *shāhid* (pl. شهود), گواه *garwāh*.

F.

FABLE, *n.* قصه *kissa*, (pl. قصص), داستان *dāstān*, حکایت *hikāyat*, مثال *masal*, افسانه و (امثال). Fables and fictions, افسانه *afsāna wa afsūn*.

FABLE, *vt. & vi.* افسانه گفتن *afsāna-g.*, ایجاد کردن *ijād-k.* قصه گفتن *kissa-g.*

FABRIC, *n.* (building) بنا *binā*, عمارت *imārat*, بنیان *bunyān*.—(texture) قماش *kumāsh*.

FABRICATE, *vt.* (construct) ساختن *sākhtan*, بنا کردن *binā-k.*—(devise falsely) رنگ آمیختن *hīla-b.* *rang-ā.*

FABRICATION, *n.* ساختن عمارت *sākhtanī imārat*, بنا سازی *binā sāzī*, *taḍmīr.*—(falsehood) ایجاد *ijād*, افترا *iftirā.*

FABULIST, *n.* قصه گو *mulhtarī*, نقل بند *kissa khān*, قصه خوان *kissa gu*, نازل *nākil*.

FABULOUS, *a.* افسانه ور *afsānā wār*, دروغ *durogh*, مزور *muzawwar*.

FABULOUSLY, *ad.* با بوجء ساختن *ba wajaī sākhtan*, بطور قصه *batauri kissa*, صورتانہ *suratānā.*

FACADE, *n.* ظاهر *zāhir*, پیش رو *peshrū*.

FACE, *n.* رو *rū*, چهره *chihra*, رخ *rukḥ*, نظر *nazar*, دیدار *dīlār*, وجه *vajh*, صورت *sūrat*, سیمای *sīmā*, دیگر *paykar*, لقا *lakā*, طلعت *talāt*, هیکل *haykal*.

A beautiful face, طلعت حسنا *talāti hasanā*, روی جمال *rūi jamāl*.

A frightful face, صورت مکروهت *sūratī makrūhat*, سیمای ملعون *sīmāyi malūn*.

One faced, یک روی *yak rūi*. Two faced, دو روی *du rūi*.

To unveil the face, and display its beauties, چهره کشادن و جلوہ نمودن *chihra-k. wa jalwa-n.*

To change the face, صورت تبدیل کردن *sūrat tabdīl-k.*

To turn the face, رو گردانیدن *rū gardānīdan*.

To distort the face, رو کشیدن *rū kashīdan*. A cheerful face, روی خند *rūi khand*.

Having a beautiful face as the moon, ماه دیگر *māh paykar*.

Having the face of an angel, مہپارہ *parī paykar*, دیگر *mahpārah*. A pale face, چهرہ زرد *chah-*

rai zard. Rosy-faced, گل روی *gul rūi*. Face to face, رو برو *rū ba rū*, مقابل *mukābil*. To look at face to face, مشاهده کردن *mushāhda-k.*—(impudence), گستاخی *shokhī*, گستاخی *gustākhī*.

FACE, *vt.* (meet face to face) مقابلہ کردن *rū ba rū-ā.*, *mukābala-k.*—(oppose with boldness) *bā ghayrat mukābala-k.*—(oppose with impudence) *bā gustākhī tadrīz-k.*, بی ادب مقابلہ نمودن *bī adab mukābala-n.*—(to have a false appearance) صورت معاملہ داشتن *sūratī muāmala-d.*

FACETIOUS, *a.* خوش طبع *khush tabī*, لطیف شوخ *latīfa gu*, شوخ *shokh*, لطیف *latīf*.

FACETIOUSLY, *ad.* باشوخی *bā shokhī*, بطور ظرافت *ba taurī zarāfat*.

FACETIOUSNESS, *n.* لطافت *latāfat*, بذلہ *bazla*, شوخی *shokhī*.

FACIAL, *a.* صورتی *rūi*, روئی *sūratī*.

FACILE, *a.* (easy) آسان *āsān*, سهل *sahl*.—(pliant, flexible) ملایم *mulāyim*, حلیم *halīm*.

FACILITATE, *vt.* آسان کردن *āsān-k.*, سهل کردن *tashīl-s.*, تسهیل ساختن *sahl-k.*

FACILITATED, *p.p.* آسان کرده شده *āsān karda shuda*, میسر *muyassar*.

FACILITY, *n.* سهولت *āsānī*, ملایمت *mulāyim*, *sahūlat*.—(ductility) نرمی *narmī*, نازکی *nāzukī*, *yimat*. With facility, با سهولت *bā sahūlat*, با آسانی *ba āsānī*.

FACING, *n.* مقابل *rū ba rū*, *mukābil*.—(collar or lappet of regimen-

- tal uniform) نشان *ālāmat*, علامت *nishān*.
- FAC-SIMILE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sū-rat*, نقل *nakl*.
- FACT, *n.* (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*, حقیقت *ḥaqīqat*, امر *amr*.—(reality) حقیقت *ḥakīkat*, معنی *maʿnī*. In fact, فی الواقع *fil wāḳiʿ*, فی الحق *al ḥakk*, فی الحقیقت *fil ḥakīkat*.
- FACTION, *n.* (confederacy) اتحاد *ittihād*, اتحاد *ittifāk*, معاهده *muāhada*.—(machination) حیله بازی *hīla bāzī*, هتکامه *hangā-ma*, فتنه *fitna*, غوغا *ghaughā*.
- FACTIOUS, *a.* صاحب فتنه *sāhibi fitna*, هموئاق *angīz*, انگیز *angīz*, هموئاق *hamvisāk*.
- FACTIOUSLY, *ad.* بوجء مکر *ba wajai māk*, از روی اختلاف *az rūi ikhtilāf*.
- FACTIOUSNESS, *n.* فتنه انگیزی *fitna angīzī*.
- FACTITIOUS, *a.* تقلیدی *ʿamalī*, عملی *taklīlī*.
- FACTOR, *n.* (agent) گماشته *gumāshṭa*, کارگذار *kār guzār*, پیش کار *pesh kār*.—(in arithmetic) عدد ضرب *ʿadadi zarb*.
- FACTORAGE, *n.* وجه وکالت *wajih wa-kālat*.
- FACTORY, *n.* تجارت خانه *tajārat khāna*, کارخانه *kār khāna*.
- FACTOTUM, *n.* گماشته هرکاره *harkāra*, گماشته *gumāshṭa*.
- FACULTY, *n.* (ability) توانائی *tawānāi*, قابلیت *kudrat*, قوت *kuwat*, قابلیت *kābiliyāt*, طاقت *tākat*.—(powers of the mind, capacity) قابلیت *kābili-yat*, ادراک *idrāk*, عقل *ʿilm*, علم *ilm*.—(a body of men to whom any specific right or privilege is granted) اطبا *atibbā*, فقیه *fakīh*.
- FACUNDITY, *n.* بلاغت *balāghat*, فصاحت *fasāhat*.
- FADDLE, *vi.* تغافل کردن *taghāful-k*.
- FADE, *vi.* (grow weak) ضعیف شدن *zā-if-sh*.—(wither as a vegetable) پژمردن *pazhmurdan*, بی افسردن *afsurdan*.—(loose colour) زایل رنگ شدن *bī rang-sh*, زایل رنگ *zāil rang-g*.
- FADED, *a.* پژمرده *pazhmurda*, افسرده *afsurda*.
- FADELESS, *a.* پایدار *pāydār*, بیزوال *bē zawāl*.
- FADGE, *vi.* مناسب بودن *munāsib-b*, لایق شدن *lāyik-sh*.
- FADING, *n.* فضا *fanā*, پوسیدگی *posīda-gī*, زوال *zawāl*.—(color) باز *rang bāz*.
- FAG, *n.* زحمت کش *mahnatī*, کش *zahmat kash*.
- FAG, *vi.* عذاب مانده شدن *mānda-sh*, آزاردن *āzārdan*, آزار دادن *āzāb-d*.
- FAG-END, *n.* انقضا *inkizā*, آخر *ākhir*.
- FAGOT, *n.* بسته چوبان *bastai chobān*, دسته *dastai hīzam*.
- FAGOT, *vt.* باقم بستن *dasta-b*, بستن *bāka-b*.
- FAIL, *vi.* (become deficient) کم شدن *kam-sh*, ناقص شدن *nā-kis-sh*. To fail of a promise, بی وفا *bī wafā-sh*, غدر وفا کردن *ghadrī wafā-k*. To fail striking fire, کایل کردن *kayl-k*.—(not to succeed) نامیسر شدن *nā muyassar-sh*, بر نیامدن *bar na āmadan*.—(desert) دست از حمایت *dast az hamāyat bāz-d*.—(to disappoint) محروم کردن *mahrūm-*

- k. na umīd-sh.*—(decay) نا امید شدن.
kāstan, farsūdan.—(decline) کاستن
zawāl-y.—(become bankrupt) زوال یافتن
gadā-sh. گدا شدن
- FAIL, n.** (want of success) عدم عاقبت
ādami ākibatī khayr.—(deficiency) خیر
kamī, kūtāhī, kusūr, zawāl, nuksān.—
 (omission) غفلت *ghaflat.*—(extinction) اطفاء *itfā, nā būdī.* Without fail, *bī kusūr, bī takṣīr.*
- FAILING, n.** قصور *sahv, khatā, kusūr, takṣīr.* عیب *āib.*
- FAILURE, n.** درماندگی *darmāndagī, kusūr, takṣīr.*—(deficiency) قصور
kamī.—(bankruptcy) افلاس *iflās, idbār.*
- FAIN, ad.** (wishful) آرزومند *ārzūmand, shokhī.*—(compelled) مجبور *majbūr, bī ikhtiyār.*
- FAIN, vi.** آرزومند *lāhāstan, ārzūmand-sh.* خواستن شدن
- FAINT, a.** (feeble) بی قوت *zabūn, bī kuwat, kamzor, zaīf.*—(not bright) نا روشن *nā raushan,* نا بلند *bī tābān.*—(not loud) نا جلد *nā buland.*—(not active) نا جلد *nā buland.*—(dejected) بی شوخی *bī shokhī, jald, diltang, tīra zamīr.* A faint color, *rangi zāil.*
- FAINT, vi.** (become feeble) کاهل بودن *kāhil-b.*—(grow dejected) غمناک *diltang-sh.* بی هوش *ghamnāk-g.*—(swoon) غش *ghash-sh, bī hūsh-sh.* شدن
- FAINT-HEARTED, a.** بزدل *buz dil, nā mard, nākas.* نا مرد
- FAINTING, n.** بی هوشی *bī hūshī, ghash.*
- FAINTISH, a.** کمزور *kamzor, sust.* سست
- FAINTISHNESS, FAINTNESS, n.** ضعیفی *kāhilī, zabūnī, zaīfī.* کاهلی
- FAINTLY, ad.** کاهلانہ *kāhilāna, zaīfāna, bā ījz.*—(without light) بی ضیا *bī ziyā.*
- FAIR, a., ad.** خوش *khūb sūrat, khūsh numā, husn, jamīl, radnā.*—(clear) روشن *raushan, ābdār, shaffāf, ādil, rāst, bī hīla.*—(honest, just) عادل
 (mild, not severe) ملائم *nā durusht, mulāyim.*—(prosperous) بخندیار *ba-khtiyār, daulatmand, farkhunda.*—(commodious) مناسب
 صاحب ادب *munāsib, sāhibi adab.* Fair spoken, شیرین گو *shīrīn gu.* A fair wind, باد شرط *bādi shart, bādi muwāfik.* A fair character, نیک نامی *nek nāmī, nek nāmī, nek nāmī.* Fair weather, کشاده هوا *kushāda harwā.* Fair dealing, راست بازی *rāst bāzī, sadākat.* A fair dealer, مردمی *mardumi bī rayā.* Fair demeanor, انسانیت *insāniyat, adab.* To transcribe fair, در خوش خط نقل کردن *dar khush khat nakl-k.*
- FAIR, n.** خوبان *khūbān.*—(stated meeting of buyers and sellers) بیع *baī u sharā, bāzār.* و شرا
- FAIRLY, ad.** (beautifully) جمیلانہ *jamīlāna, khūb.*—(commodiously) لایقانه *bā muwāfakat, lāyakāna.*—(honestly) بی رنگ و ربا *bī rang u rayā, ādilāna.*—(without a blot) بی عیب *bī āib.*

(not wrested) بي پيچ *bī pīch*—(completely) کاملاً *kāmilāna*, "تماماً" *tamā-man*.

FAIRNESS, *n.* خوب صورتی *khūbsūrati*, حسن *khūbī*, جمال *jamāl*, راسخ *husn*.—(honesty) راسخی *rāstī*, عدل *ādī*, خلوص *khalūs*.

FAIRY, *n.* پری *parī*, جان *jānn*.

FAIRY, *a.* مانند پری *parī mānand*, جانی *jinnī*.

FAITH, *n.* دین *dīn*, مذهب *mazhab*, ملت *millat*, ایمان *īmān*. The faith of Muhammad, اسلام *islām*.—(trust) اعتقاد *āttikād*, اعتبار *āttibār*.—(fidelity) حقیقت *hakikat*, استقامت *istikāmat*, قول *wafā*.—(promise) قرار *karār*, عهد *āhd*.

FAITHFUL, *a.* ایماندار *īmāndār*, صادق *dīndār*.—(honest) صادق *sādīk*, معتقد *muātakid*, امین *amīn*, وفادار *wafādār*.

FAITHFULLY, *ad.* از دیانت *az diyānat*, بی رنگ *bā hakikat*, با حقیقت *bī rang u riyā*.

FAITHFULNESS, *n.* وفاداری *wafādārī*, حقیقت *namak halālī*, صداقت *hakikat*, صداقت *sidakat*.

FAITHLESS, *a.* بی وفا *bī wafā*, بی نامک *bī hakikat*, حرام *harām*, اهل *ahli ghadr*.—(unbelieving) کافر *kāfir*, بی دین *bī dīn*.

FAITHLESSNESS, *n.* بی وفایی *bī wafā*, بد دیانتی *bī īmānī*, نامک *namak*, حرامی *harāmī*.

FAKIR, *n.* فقیر *fakīr* (pl. فقرا).

FALCATE, *a.* کمانی *kamānī*, کج *kaj*.

FALCHION, *n.* شمشیر *shamshīr*.

FALCON, *n.* باز *bāz*, زهدم *zahdam*. A

large royal falcon, شاه باز *shāh bāz*, شاهین *shāhīn*.

FALCONER, *n.* باز بام *bāz bām*.

FALCONET, *n.* توپ کوچک *tupī kūchak*.

FALCONRY, *n.* باز شکاری *bāzi shikārī*.

FALL, *vi.* افتادن *uftādan*, ساقط شدن *sākit-sh.*, از پی در آمدن *az pay dar-ā*.

(a) To fall away, (become lean) لاغر شدن *lāghīr-sh.*, ضعیف گردیدن *zaīf-g.*—(revolt) عصیان *taghyān-k.*, ارتداد *dsīyān-n.*—(apostatize) برباد شدن *irtidād-k.*—(perish) زایل بودن *zāyil-sh.*

(b) To fall back, (recede) باز رفتن *bāz-r.*, پس رفتن *pas-r.*

(c) To fall down (prostrate one's self in worship) رومال *sajūd-k.*, رومال *rūmāl-sh.*—(come to the ground) دحض کردن *dahz-k.*

(d) To fall in (coincide) اتفاق نمودن *ittifāk-n.*, موافق شدن *muwāfik-sh.*—(comply) راضی بودن *rāzī-b.*

(e) To fall off (separate) منقطع شدن *munkatī-sh.*, جدا بودن *judā-b.*—(decline) کاستن *kāstan*.

(f) To fall on (begin suddenly and eagerly) با رشک آغاز کردن *bā rashk āgāz-k.*, با حمیت ابتدا کردن *ba hamīyat ibtidā-k.*—(assault) هجوم آوردن *hajūm-ā.*, حمله کردن *hamala-k.*

(g) To fall out (quarrel) ستیزه کردن *sitīza-k.*, نزاع کردن *nizāā-k.*—(happen, befall) صادر شدن *wāleī-sh.*, صادر شدن *sādir-sh.*

(h) To fall to (begin hastily and eagerly) شروع کردن *āghāz-k.*, آغاز کردن *shurūā-k.*

(i) To fall under (to be subjected) فرمان بردار شدن *farmān bardār-sh.*

بندیدن فرمان شدن *bandai farmān-sh.* —
 در نظام نمودن (to be ranged with) *dar nizām-n.* (j) To fall upon (attack)
 حمله کردن *hamala-k.* — (attempt)
 قصد کردن *kasd-k.*, سعی نمودن *sai-n.*
 1. To fall, drop, ساقط بودن *sā-
 leit-b.*, واقع آمدن *wālel-ā.*, To let fall,
 گذاشتن *guzāsh-tan*, هشتن *hishtan*.
 2. (diminish, lessen) کم بها گشتن *kam
 bahā-g.*, ارزان شدن *arzān-sh.*
 3. (bring forth young) وضع حمل کردن *wazt
 hamal-k.* — (descend from a
 higher position to a lower) از پایه
 از جاه معزول شدن *az pāy-u.*, افتادن
 از جاه *az jāh madzūl-sh.*
 4. (attain a final level) در بحر سیلان
 شدن *dar bahr silān-sh.*
 5. (die away) مقتول شدن *maktūl-
 sh.*, مرگ, مفاجات یافتن *margi
 mufājāt-y.*
 6. (descend in character or reputa-
 tion) فرو آمدن *ba zer-u.*, زیر افتادن
farū-ā.
 7. (become ensnared and embarrassed)
 مضطرب شدن *muztarib-sh.* To fall
 into difficulties, در کمین افتادن *dar
 kamīn-u.*
 8. (become or appear dejected) دل‌تنگ
 شدن *diltang-sh.* To fall below (in com-
 parison) نا معادل شدن *na muādil-sh.*
 — (come unexpectedly) ناگاه رسیدن
nāgāh-r. To fall to one's lot,
 حص دار شدن *hissadār-sh.* To fall
 to one by inheritance, میراث خور شدن
mīrās khor-sh. To fall in love, عاشق
 شدن *āshik-sh.* To fall asleep, در خواب
 افتادن *dar khāb-u.* To fall a sacri-
 fice, فدا بودن *fidā-b.* To fall into a
 passion, قهر گرفتن *kahr-g.* To fall
 into an error, سقط کردن *sakt-k.*, سقوط

قهقهه نمودن *sakūt-n.* To fall a-laughing,
 کاهکاه کردن *kahkah-k.* To fall into a snare,
 دام افتادن *dar dām-u.*

FALL, *n.* سقوط *sukūt*, افتادگی *uftādagi*.
 — (the injury received by a fall) هرس
hars, شکستگی *shikastagi*. — (ruin)
 خرابی *kharābī*, هلاک *halāk*. — (degra-
 dation) از پایه افتادگی *madzūlī*,
az pāyi uftādagi. — (diminution)
 کاست *kāst*, نقص *naks*. — (diminution
 of price) ارزانی *arzānī*, کم بها
kam bahā. — (declivity) شیب *shīb*,
 آبشار *ābshār*. — (cascade)
 خوراب *khurāb*. The fall of the leaf,
 برگ ریزان *barg rīzān*.

FALLACIOUS, *a.* دروغ آمیز *darūgh
 āmīz*, حیل باز *hīla bāz*.

FALLACIOUSLY, *ad.* با حیل *bā hīla*,
 غدارانه *ghaddārāna*.

FALLACIOUSNESS, *n.* فریبی *farībī*,
 حیل بندی *hīla bandī*.

FALLACY, *n.* دروغ *durūgh*, سهو *sahv*,
 ضلالت *zalālat*.

FALLIBILITY, *n.* امکان غبن *ikmāni
 ghabn*, ضلالت پیشه *zalālat pesha*.

FALLIBLE, *a.* ممکن غبن *mumkīni
 ghabn*, ضلالت پیشگی *zalālat peshgī*,
 قابل خطا *kābilī khatā*.

FALLING, *a.* افتان *uftān*, ساقط *sākit*.
 Rising and falling, و خیزان *uf-
 tān wa khayzān*.

FALLING-SICKNESS, *n.* سرسام *sar-
 sām*, صرع *sarī*.

FALLOW, *a.* زمین بائر *zamīni bāir*,
 قسر *kīsr*.

FALLOW, *vt.* عمارت کردن *īmārat-k.*,
 بائر گذاشتن *bāir-g*.

FALLOWDEER, *n.* آهوي کوچک *āhūi kūchak*.

FALSE, *a.* (not true) دروغ *durogh*, باطل *nā hake*, نا حق *nā rāst*, راست *bātil*.—(deceitful) فریبنده *farībanda*, غدير *ghadīr*. False-hearted, بد نهاد *bad nihād*, بد ذات *bad zāt*. False testimony, دروغ شهادت *shahādati durogh*, گواهي نا حق *gavāhi nā-hakk*. A false appearance, صورت معامله *sūratī muāmala*. A false report, خبر دروغ *khabari durogh*. A false reporter, ناقل کاذب *nākili kāzib*. A false syllogism, قیاس کاذب *kayāsi kāzib*.

FALSEHOOD, FALSENESS, *n.* دروغ *durogh*, کذب *kizb*, نا حق *nāhakk*.

FALSELY, *ad.* بدروغ *ba durogh*, بر عکس *bar āks*. To accuse falsely, اسناد کردن *isnād-k.*, تهمت نهادن *tuhmat-n.*, بهتان نمودن *buhtān-n.*

FALSIFICATION, *n.* تکذیب *takzīb*, تلبیس *talbīs*.

FALSIFIED, *a.* مزور *muzawwar*.

FALSIFIER, *n.* مزور *muzawwir*, فریبنده *farībanda*, مکذب *mukazzib*.

FALSIFY, *vt.* تزویر کردن *tazwīr-k.*, تکذیب کردن *muzawwar-s.*, ساختن *takzīb-k.* خلاف عرض کردن *khilāf ārz-k.*—(prove to be false) رد کلام کردن *raddi kalām-k.*

FALSITY, *n.* کذب *nā rāstī*, ناراستی *kizb*.

FALTER, *vi.* لکنت پیدا (stammer) کردن *luknat paydā-k.*—(hesitate) تردید داشتن *tardīd-d.*

FALTERINGLY, *ad.* بد دلانه *bad dilāna*.

FAME, *n.* نام *nām*, شهرت *shuhrat*, ناموری *nek nāmī*, نیک نامی

warī, ناموس *nāmūs*.—(report) خبر *khabar*, آوازه *āwāza*.

FAMED, *a.* نامور *nāmwar*, مشهور *ma-shhūr*, نامدار *nāmdār*.

FAMILIAR, *a.* (domestic) خانگی *khā-nagī*, اهل بیت *ahli bait*.—(intimate) همدم *āshnā*, متآلف *mutāallif*, صاحب مروت *hamdam*.—(affable) ملایم *sāhibi muruwat*, ملایم *halīm*, متآلف *mulāyim*.—(accustomed) آموخته *āmūkhṭa*.

FAMILIAR, *n.* (acquaintance) آشنا *āshnā*, دوست *mushārak*, همدم *hamdam*. To render familiar, مصاحب کردن *musāhib-k.*, رام نمودن *rām-n.* To be familiar, مصاحب بودن *āshnā-sh.*, *musāhib-b.*

FAMILIARITY, *n.* الفت *āshnāī*, همدمی *musāhibat*, صاحبیت *ulfat*, انس *uns*, *hamdamī*.

FAMILIARIZE, *vt.* مؤلف نمودن *mu-'lif-n.*, متانس کردن *āsān-k.*, انس گرفتن *mūta'annis-k.*, *uns-g.*

FAMILIARIZED, *a.* متانس مؤلف *mu'lif*, متانس *muta'annis*, آسان کرده شده *āsān karda shuda*.

FAMILIARLY, *ad.* (unceremoniously) بی تکلف *bī takkaluf*.—(commonly) چند بار *chand bār*, بسیار بار *bisṣyār bār*, بی دشواری *āsāna*, آسانه (easily) *bī dushwārī*.

FAMILY, *n.* قبیلہ *ahli khāna*, خورنده *khuranda*, عیال *āyāl*, نسب *nasb*, اصل *asl*, خاندان *khāndān*. The father or master of a family, صاحب خانہ *sāhibi khāna*. The mistress of a family, ام المنزل *ummu'l manzil*. Of a good family, شریف *sharīf ansāb*. Of a mean

family, بد نژاد *bad nizhād*.
FAMINE, *n.* قحط *kaht*, جوع *jūā*.
 Famine and pestilence, قحط و طاعون *kaht u tāūn*. A year of famine, قحط سال *kaht sālī*. To perish by famine, از قحط مردن *az kaht-m*.
FAMISH, *vt.* (kill with hunger) از گرسنگی *az gursanagī-k*, کشتن *taj-wīd-k*.—(die of hunger) از گرسنگی مردن *az gursanagī-m*, جاییع بودن *jāī-b*.
FAMISHMENT, *n.* گرسنگی *gursanagī*, جوع *jūā*.
FAMOUS, *a.* نامدار *nāmdār*, نامور *nām-war*, مشهور *mashhūr*, معروف *mārūf*.
FAMOUSLY, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna*, "مادرُفانه" *maadrūfan*, باشهرت *bāshauhrat*.
FAN, *n.* باد کش *bād kash*, باد زن *bād zan*, مروحت *mirwahat*.
FAN, *vt.* باد کشی کردن *bād kashī-k*, باد زن *bād-z*, ترویح کردن *tarwīh-k*, گردانیدن *mirwaha-g*.
FANATIC, *n.* متعصب *muta'assib*, وسواسی *wiswāsī*.
FANATICALLY, *ad.* متعصبانه *mutaa'as-sibāna*.
FANATICISM, *n.* تعصب *ta'assub*, عصبیت *āsabiya*.
FANCIFUL, *a.* متخیل *(imaginative)* *mutakhayyul*, متصور *mutasawwar*, بی قیاس *khayālī*, وهمی *wahmī*.—(capricious) بی قرار *khud sar*, خود خو *bī karār*, خود رای *khud rāy*. A fanciful humourist, خود رای *khud rāy*.
FANCIFULLY, *ad.* با خیال *bā khayāl*, بروجمِ وهمی *bar vajahī wahmī*.
FANCIFULNESS, *n.* اندیشه و رای بی تدبیر *andīsha wa rāi bī tadbīr*.
FANCY, *n.* (imagination) خیال *khayāl*,

تصور *tasa-wwur*.—(conception, opinion) فکر *fikr*, پنداری *pindārī*, ظن *zunn*, قیاس *kiyās*.—(caprice) خود کام *khud sarī*, عدم قرار *adamikarār*. Following his own fancy, خواهش *khud kām*.—(inclination) رغبت *khāhish*, شوق *shauk*, رغبه *raghbat*. The power of fancy, قوت خیال *ku-wati khayāl*, متخیلات *mutakhayilat*, Fancies, تخیلات *takhayyulāt*, خیالات *khayālāt*.
FANCY, *vi.* (imagine) خیال نمودن *khayāl-n*, تصور کردن *wahm-d*, داشتن *tasawwur-k*, پنداشتن *pindāsh-tan*.—(like) محبت داشتن *mohabat-d*, پسندیدن *pasandīdan*.
FANE, *n.* معدوم *ma'abad*, کنیسه *kanīsa*, مسجد *masjid*.
FANG, *n.* (tusks of wild boar) دندان *dandān*, سگدندان *jānwar*, چنگ *chung*.—(talons) چنگ *chung*.
FANG, *vt.* چنگ در زن *chung dar-z*, با چنگال گرفتن *bā chungāl-g*.
FANGLESS, *a.* بی دندان *bī dandān*, بی نیش *bī nīsh*.
FANNER, *n.* بادزن *bād zan*.
FANTASM, *n.* هوس *khayāl*, *havas*.
FANTASTICAL, *a.* متخیل *mutakhayyul*, بی قرار *khayālī khām*, *bī karār*.
FANTASTICALLY, *ad.* از قوت خیال *az ku-wati khayāl*, بروجمِ وهمی *bar vajahī wahmī*.
FANTASY, *n.* شوق *rasvās*, وسواس *shauk*.
FAR, *a.* دور *dūr*, بعید *baīd*, دری *barī*. To remove far off, دور کردن *dūr-k*, بعید کردن *baīd-k*. To be far off,

- dūr-sh.*, دور شدن *baīd-b.* بعید بودن *baīd-r.* دور رفتن *dūr-r.* Not far off, غیر بعید رفتن *ghayr baīd.* Very far off, دور دورا *dūrā dūr.* From afar, از دور *minal baīd.* من البعید
- FAR, *ad.* دور *baīdan.* بعید
- FARCE, *n.* *bihūdagi* بیهودگی *hīla.* حیل
—(play) بازی *bāzī*, نقل *nakl.*
- FARCE, *vt.* انباشتن *ambāshtan*, آگندن *āgandan.*
- FARCICAL, *a.* بازی گر *bāzī gar*, لعب انگیز *la'ab angiz.*
- FARE, *vi.* (feed) خوردن *khurdan*, اكل *akl-k.*—(go) گذشتن *guzashtan.*
- FARE, *n.* (food) خوراک *khoraḳ*, خوردنی *khurdanī*, غذا *ghazā*. Delicate fare, طعم و ذوق و صفا *ta'ammī zauk u safā*. Scanty fare, قوت لایموت *kūti lāyamūt*. A bill of fare, خط خوردنی *khatī khurdanī*, طعام نامه *ta'am nāma*.
—(for crossing a river) نول *nawl*, عبور *bāji ābur*.—(hire) کرایه *kirāya*, مزد *muzd.*
- FAREWELL, *n.* وداع *widāi*, الوداع *al widā*, خدای حافظ *khudā hāfiz*, پناه خدا *panāhi khudā*, سلام علیک *salām ālik*. To bid farewell, الوداع گفتن *al widā-g.*, سلام دادن *salām-d.*, بدرود کردن *padrūd-k.*, تودیع نمودن *taudī-n.*
—(leave to depart) رخصت *rukhsat*, اجازت *ijāzat*. To take leave, or farewell, اجازت گرفتن *ijāzat-g.*
- FAR-FETCHED, *a.* دور و دراز *dūru darāz*, از دوری کشیده *az dūr āwarda*, *az dūrī-kashīda*. A far-fetched comparison, تمذیل بعید فهم *tamsīli baīd fahm.*
- FARINA, *n.* آرد *ārd*, دقیق *dakik.*
- FARM, *n.* اجاره *ijāra*, مزرع *mazr'ē*, کشت زمینداری *kisht.*—(a great landed estate) *zāmīndārī.*
- FARM, *vt.* (let a farm) اجاره دادن *ijāra-d.*, (take or hire a farm) کرایه گرفتن *ba kirāya-d.*—(cultivate the ground) کاشت *ijāra-g.*, *kirāya-k.*—(cultivate the ground) زراعت کردن *zarāāt-k.*, کاشتن *kāsh-tan.*
- FARMER, *n.* (one who rents lands, &c.,) مستأجر *ijāra dār*, *mustājir.*—(husbandman) دهقان *falāh*, زمیندار *dahkān.*—(a great land-holder) *zāmīndār.*
- FARMING, *n.* اجاره داری *ijāra dārī*, زراعت *zarāāt.*
- FARMOST, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, اقصی *aksā.*
- FARRAGO, *n.* خلط *khilt.*
- FARRIER, *n.* نعلبند *na'lbānd*.—(horse doctor) بیطار *baytār.*
- FARRIERY, *n.* نعلبندی *na'lbāndī.*
- FARROW, *n.* خنوص *khinnaws.*
- FARROW, *vt.* ترکیدن *tarkīdan.*
- FAR-SIGHTED, *a.* دور اندیش *dūr an-dīsh*, عاقبت اندیش *ākibat andīsh.*
- FARTHER, *a.* دورتر *dūrtar*, پیشتر *pesh-tar.*
- FARTHER-MORE, *ad.* دیگر *dīgar*, هم *ham*, پس *pas.*
- FARTHEST, *a.* دور ترین *dūr tarīn*, ابد *abād.*
- FASCINATE, *vt.* جادو کردن *jādū-k.*, شیفتن *shīftān*, افسون کردن *afsūn-k.*, چشم بستن *chashm-b.*
- FASCINATING, *a.* دلربا *dilrubā*, چشم بند *dil pazīr*, *chashm band.*
- FASCINATION, *n.* جادو *afsūn*, سحر *sīhr*, زبان بند *jābū*, *zabān band*, دلفریبی *dil farībī*, نیرنگ *nīrang.*

FASHION, *n.* (form) صورت *waja*, *sūrat*, رسم *rasm*, شکل *shakl*.—(custom) طریق *dastūr*, عادت *ālat*, طریقی *tarik*, پیشه *pesha*. A fashion of dress, کسوت *leiswat*.—(rank) شان *shān*, شرافت *sharāfat*, مرتبه *martaba*. According to the fashion, موافق دستور *muwāfiki dastūr*.

FASHION, *vt.* صورت کردن *sūrat-k.*, تشکیل دادن *shakl-n.*, *tashkīl-k.*, صورت بزد شدن *sūrat band-sh.*, موافق کردن *muwāfiki-k.*

FASHIONABLE, *a.* (established by mode or custom) موافق دستور *muwāfiki dastūr*, رایج *rāyāj*, مناسب *munāsib*, با موجب قاعده *ba mūjabī kāida*.—(not vulgar) شریف *sharīf*, کریم *karīm*. To become fashionable, در عادت آمدن *dar ādat-ā*.

FASHIONABLENESS, *n.* ظرافت *zarāfat*.

FASHIONABLY, *ad.* با ظریف *ba wajai zarīf*, رسماً *rasman*.

FASHIONED, *a.* مصنوع *masnūd*, متشکل *mutashakkal*.

FAST, *vt.* پرهیز کردن *roza-d.*, روزۀ داشتن *parhez-k.*, فاقه کردن *fāka-k.*

FAST, *ad.* (firm, fixed) مضبوط *mazbūt*, محکم *mustahkam*, قایم *kāyīm*, محکم *muhkam*, پایدار *pāyadār*, ثابت *sābit*.—(swift, quick) زود *zūd*, شتاب *shitāb*, جلد *jald*, تند *tez rau*. To run fast, زود رفتن *zūd-r.* To stand fast, بی قرار *pā-m.* Fast and loose, بی قرار *bīkarār*, نا پایدار *nā pāyadar*. Fast by, نزدیک *nazlīk*, قریب *karīb*.

FAST, *n.* پرهیزی *roza*, صوم *saum*, روزۀ خوردن *parhezi*. To break a fast, روزۀ *roza-kh.*

FASTEN, *vt.* مضبوط کردن *mazbūt-k.*, بستن *bastan*, برقرار کردن *bar karār-k.*—(conjoin) استیکام کردن *istihkām-k.*—*paywastan*, بهم نمودن *baham-n.*, متصل نمودن *mutassal-n.*

FASTENED, *a.* مستحکم *mustahkam*, مقرر *band kardā shuda*, برقرار *mukarrar*, برقرار *bar karār*.

FASTENING, *n.* بند *band*, عقد *ākd*.

FASTIDIOUS, *a.* مستغنی *mustaghni*, مغرور *maghrūr*, گستاخ *gustākh*.

FASTIDIOUSLY, *ad.* با مذمت *bā mazammāt*, با اهانت *bā ihānat*.

FASTING, *n.* روزه داری *roza dārī*, صوم *saum*.

FASTNESS, *n.* استواری *istihkām*, پایداری *pāyadārī*.—(security) امن *amān*, آمین *amīn*.—(a strong place) حصین *hasīn*, حصار *hisār*.—(speed) شتاب *shitāb*, سرعت *surāt*.

FAT, *a.* چرب *farba*, چرب *charb*, سمن *samīn*, چسبیم *jasīm*.—(greasy, oily) چربی دار *raughan dār*, چربنزار *charb-bīdār*. Fat and lean (meat), چربی و *wary*. *charb-nizār*. Fat meat, چربی *shahm*.

FAT, *n.* چربی *charbī*, پیه *pīh*, شحم *shahm*. A bit of fat, شحم *shahmat*.

FAT, *vt.* فرم ساختن *farba-s.*, فرم شدن *farba-sh.*

FAT, *n.* (vessel) حوض *hawz*, دان *dān*.

FATAL, *a.* هلاک *halāhal*, مهلک *muhlik*, قاتل *kātil*.—(inevitable, destined) مقدر *mukaddar*, تقدیر *takdīr*.

FATALISM, *n.* جبر *jabr*.

FATALIST, *n.* جبری *jabrī*.

FATALITY, *n.* موت *maut*, وفات *vafāt*, مرگ *marg*.

FATALLY, *ad.* از تقدیر *bā kazā*, از حکم خدا *az hukm-i*

khudā.—(mortally) مهلكانه *muklikā-na*, هلاکانه *halā halāna*.

FATE, *n.* نصیب *taqdīr*, تقدیر *kazā*, قضا *nasīb*, قسمت *tālī*, طالع *sar nawisht*, نوشت

FATED, *a.* سر نوشت *mukaddar*, مقدر *sar nawisht*.

FATHER, *n.* پدر *pidar*, ابو *abū*, ابا *abā*, والد *wālīd*. Father and mother, *pidar u mādar*, والدین *wā-ladayn*. A step father (mother's husband) *pidar andar*, خسر *khusur*.

FATHER, *vt.* (own as a child) بجای فرزند *bajāi furzand kabūl-k*.—
(supply with a father) پدر دادن *pidar-d*, والد بخشیدن *wālīd-b*.—(impute anything to another) حمل ساختن *hamal-s*, اسناد کردن *isnād-k*.—(adopt or own any thing) اعتراف کردن *diti-rāf-k*.

FATHERHOOD, *n.* ابوت *pidarī*, پدری *ubūwat*.

FATHER-IN-LAW, *n.* پدر زن *pidar zan*, خسر *khusur*.

FATHER-LAND, *n.* وطن *watan*.

FATHERLESS, *a.* بی پدر *bī pidar*.

FATHERLY, *a.* پدرانه *pidarāna*.

FATHOM, *n.* یاز *bawd*, بوع *yāz*.

FATHOM, *vt.* (measure with a fathom) اندازه گرفتن *bā bawī-p*, دیدموند *andāza-g*.—(embrace) گرفتن *dar āgūsh-g*.—(take the depth) *ām-k-p*—(master, acquire) اندوختن *rasīdan*, رسیدن *yāftan*, یافتن *andūkhtan*.—(penetrate, find out) *daryāft-k*, دریافت کردن *fah-mīdan*.

FATHOMABLE, *a.* پیمایش پذیر *pay-*

māyish pazīr, معقول *madkūl*, مدرک *mudrak*.

FATHOMLESS, *a.* بی اندازه *bī tīh*, ته *bī andāza*.—(embraceless) *bilā āgūsh*.

FATIGUE, *n.* تعب *māndagī*, ماندگی *taṭb*, خستگی *khastagī*.

FATIGUE, *vt.* مانده کردن *mānda-k*, افکار نمودن *itāb-k*, اتعاب کردن *n*, در ماندن *dar māndan*, خسته شدن *khasta-sh*.

FATIGUED, *a.* مانده *mānda*, افکار *afgār*, تعب *taṭb*, عاجز *ājīz*, ملول *malūl*. To be fatigued, مانده شدن *mānda-sh*, افکار شدن *afgār-sh*.

FATIGUING, *p.pr.* مانده گزان *mānda kunān*, منتهک *muntahik*.

FATLING, *n.* پرواری *parwārī*.

FATLY, *ad.* با چرب *bā charb*, به *bā pīh*.

FATNER, *n.* فرده کننده *farba kunanda*, سامن کننده *sāmin kunanda*.

FATNESS, *n.* فرهی *farbahī*, سمن *siman*.

FATTEN, *vt.* چرب *farba-k*, فرده کردن *charb-k*.

FATTINESS, *n.* فرهی *farbahī*.—(grossness) چربی *charbī*.

FATTY, *a.* سمن *samīn*, جسیم *jasīm*.

FATUITY, *n.* حماقت *hamākat*, کودنی *kodanī*.

FATUOUS, *a.* لحمی *lahmak*, کودن *kodan*.

FAULT, *n.* عیب *khatā*, خطا *āib*, قصور *zillat*, ذلت *gunāh*, گناه *kusūr*. To commit a fault, خطا کردن *khatā-k*, غلط کردن *ghalat-k*. To find fault with, سرزنش کردن *ilzām-k*, الزام کردن *sar zanīsh-k*.

FAULT, *vt.* vide ACCUSE, FAIL.

FAULTILY, *ad.* از خطا *az khatā*, از عیب *az āib*.

FAULTINESS, n. عیب داری *dibdāri*, گناهکاری *gun-āhgārī*, تقصیر واری *taksīr wārī*, بدی *badī*.

FAULTLESS, a. بی عیب *bī dib*, بلا *bilā taksīr*, بی نقصان *bī nuk-sān*, بی گناه *bī gunāh*.

FAULTLESSNESS, n. بی تقصیری *bī taksīrī*, بی عیبی *bī gunāhī*, بی گناهی *bī dibī*.

FAULTY, a. جریم *taksīrwār*, تقصیروار *jarīm*, گناهکار *dibdār*, عیبدار *gunāh-gār*.—(defective) مقصر *mukassar*.

FAVOUR, n. (kind regard) مهربانی *mehr bānī*, لطف *tawajja*, توجہ *lutf*, یاری *yārī*, فضل *shafakat*, انعام (benefit) *inām*, مدد *madad*.—(mildness) نرمی *ihāsān*.—(mildness) *narmī*, ملایمت *mulāyamat*. By favour, از روی مهربانی *az rūi-mihrbānī*. By the favour of God, از لطف خدا *az lutfi khudā*. In favour, از برای خاطر *az barāi khātir*.—(a letter) خط *khat*, رقعہ *rukt*. Divine favour, توفیق الہی *taufīkī ilāhī*. Personal favour, انصاف خاص *iltifātī khāss*. In his favour, با طرف او *ba tarfi ū*. To ask a favour, عنایت کردن *ināyat-k*, منت نهادن *minnat-n*.

FAVOUR, vt. عنایت *lutf-k*, لطف کردن *ināyat-k*, بخشیدن *bakhshīdan*, حمایت *mulātafat-k*, ملاطفت کردن *himāyat-d*, ارزانی کردن *arzā-nī-k*, مددگار شدن *madadgār-sh*, توجہ کردن *tawajja-k*, یاری کردن *yārī-k*.

FAVOURABLE, a. مهربان *mihrbān*, فرخنده *mubārak*, مبارک *farkhunda*.—(propitious) مسعود *masūd*, موافق *muwāfik*.—(advantageous) مفید *mufīd*. A favourable wind, باد موافق *bādi muwāfik*, باد مراد *bādi murād*.

FAVOURABLENESS, n. مهربانی *mihr-bānī*, شفقت *shafakat*.

FAVOURABLY, ad. مهربان *ba waja-i mihrbān*, لطیفانہ *latīfāna*, مشفقانہ *mushfakāna*, بطور *bā latīf*, لطیف *ba taurī khubī*.

FAVOURED, p.p. مهربانی کردہ *mihrbānī kardā shudā*, محفوظ *mah-zūz*, مقبول *makbūl*. Well-favoured, خوبرو *khūb rū*, نیک منظر *nek manzar*. Ill-favoured, کرہہ المنظر *zisht rū*, زشت رو *kariulmanzar*.

FAVOURER, n. مهربانی کننده *mihrbā-nī kunanda*, عنایت *mushfak*, مشفق *ināyat farmāyanda*, مددگار *madadgār*, حامی *hāmīy*.

FAVOURITE, n. دلبر *dil khāh*, داخواہ *dilbar*, یار غار *jānān*, جانان *yārī ghār*, صاحب *musāhib*.

FAVOURITE, a. محبوب *mahbūb*, برگزیده *bar guzīda*.

FAVOURITISM, n. انصاف *iltifāt*.

FAWN, n. غزال *āhū barra*, آهو بردہ *ghazāl*.

FAWN, vi. چاہلوسی کردن *chāplūsī-k*, تملق *rishkhand-s*, ریش خند ساختن *tamalluk-k*.

FAWNINGLY, ad. با ریشخند *bā rishkhand*, چاہلوسی *az rūi chāplūsī*.

FAY, n. جن *parī*, پری *jinn*.

FAY, vt. موافقت داشتن *muwāfikat-d*, مناسب شدن *munāsib-sh*.

FEALTY, n. وفاداری *wafādārī*, نمک *namak halālī*.—(obedience) فرمان برداری *farmān bardārī*.

FEAR, n. خوف *bāk*, ترس *tars*, مہابت *hirās*, ہراس *bīm*, بیم *khauf*, mahābat. The fear of God, ترس خدا *tarsi khudā*. The fear of death,

- جان *bīmi jān*. In fear of ruin,
 در بیم هلاک *dar bīmi halāk*.
 FEAR, *vt.* ترسیدن *tarsīdan*, خوف و هراس
khauf u hirās-d., هراسیدن
hirāsīdan, در بیم بودن *dar bīm-b.-vi.*
(to be afraid of) ترسانیدن *tarsānīdan*.
 — *(to be anxious)* دلزدگی گشتن *dil-
 tang-g*.
 FEARFUL, *a.* ترسناک *tarsnāk*, در بیم
pur bīm, سهمگین *sahmgīn*, بز دل
buz dil. — *(awful)* هیبتوار *haybatwār*,
 مخوف *mukhawwaf*, خطرناک *khatar
 nāk*.
 FEARFULLY, *ad.* (timorously) از ترس
az tars, با خوف *az dahshat*, از دهشت
bā khauf. — *(awfully)* با حرمت *bā
 hurmat*, با هیبت *bā haybat*.
 FEARFULNESS, *n.* vide FEAR.
 FEARLESS, *a.* بلا ترس *bī bāk*, بی باک
bilā tars, دلیر *dīler*, بهادر *bahādur*.
 FEARLESSLY, *ad.* از بی باکی *az bī
 bākī*, از بی پروایی *az bī mardāna*, مردانه
bī parwāi.
 FEARLESSNESS, *n.* بی باکی *bī bākī*,
 پروا *ādami parwā*.
 FEASIBILITY, *n.* امکان *imkān*, تیسر
tayassur.
 FEASIBLE, *a.* میسر *shudanī*, شدنی
muyassar, ممکن الحصول *mumkinu'l
 husul*.
 FEAST, *n.* (entertainment) ضیافت *ziy-
 āfat*, جشن *mihmānī*, مهمانی *jashan*.
 — *(holiday)* عید *īd*. To make a feast,
 مهمانی دادن *ziyāfat-k.*, ضیافت کردن
mihmānī-d. — *(fare sumptuously)* عیش
dish u āshrat-k. و عشرت کردن
 FEAST, *vi.* مهمانداری کردن *mihmāndārī-
 k.*, ضیافت نمودن *ziyāfat-n.*
 FEASTER, *n.* مهماندار *mihmāndār*,

- ضيافت کننده *ziyāfat kunanda*. —
 (epicure) شکم پرست *shikam parast*,
 عیاش *āyyāsh*.
 FEAT, *n.* (deed) کار *kār*, کردار *kirdār*,
 بازیچه *band*, بند (trick) *āmal*. —
bāzīcha.
 FEATHER, *n.* ریش *par*, ریش *rīsh*. Feather
 and wing, بال و پر *par u bāl*. A plume
 of feathers, سر قوچ *sarkūch*. The
 first feathers on young birds, پر شاهی
par shahī. To change feathers, قرنست
karnasat-s.
 FEATHER, *vt.* (adorn with feathers)
 با پر سر قوچ آراستن *bā sar kūch-ā.*,
 با پر آراستن *bā par-ā*.
 FEATHERED, *a.* (covered with feathers)
 با پر پوشیده *bā par poshīda*. — *(adorned
 with feathers)* آراسته *bā sar
 kūch-ārāsta*.
 FEATHERLESS, *a.* بی پر *bī par*, بی
 بال *bī par u bāl*.
 FEATHERY, *a.* ریشی *pardār*, ریشی
rīshī.
 FEATURE, *n.* چهره *chehra*, سیمه *sīmā*,
 صورت *sūrat*, شکل *shakl*, روی *rūi*.
 FEBRIFUGE, *n.* دواي تب *dawāi tap*.
 FEBRILE, *a.* تپي *humdī*, حمائی *tapī*.
 FEBRUARY, *n.* سپندارمز *sapindār-
 maz*, ماه فبروي *māhi fabravī*.
 FECAL, *a.* نجاستي *nijāsati*.
 FECULENCE, *n.* غلیظي *ghalizi*, کدورت
kudrat.
 FECULENT, *a.* مکدر *mukaddar*, غلیظ
ghaliz.
 FECUNDATE, *vt.* برومزد کردن *barūm-
 and-k.*, حامله گردانیدن *hāmala-g*.
 FECUNDATION, *n.* آبستني *ābistanī*,
 بار برداری *bār bardārī*.
 FECUNDITY, *n.* برومزدی *barūmandī*,
 باروری *bārwarī*.

FEDERAL, *a.* عقد منسوب *dkd mansūb*.

FEDERATE, *a.* متفق *muttafik*, معاهد *muākid*.

FEDERATION, *n.* عهد *ahd*, عقد *dkd*, پیمان *paymān*.

FEE, *n.* (reward) عوض *twaz*, مزد *muzd*, پاداش *pādāsh*, سجدانه *mahnatāna*. The fee of a judge for deciding a partition of inheritance, رسم قسمت *rasmī kismat*. A broker's fee, دلالی *dallālī*, دستوری *dastūrī*. Fee of office, رسوم *rusūm*.

FEE, *vt.* عوض دادن *twaz-d.*

FEEBLE, *a.* کمزور *kamzor*, ناتوان *nāta-wān*, ضعیف *zāif*, بی قوت *bī kuwat*, عاجز *ājiz*. To make feeble, ناتوان کردن *nā tawān-k.* بی قوت کردن *bī kuwat-k.* To be or become feeble, کمزور شدن *kamzor-sh.* ضعیف گشتن *zāif-g.*

FEEBLENESS, *n.* ناتوانائی *nātarwānāi*, کمزوری *kamzorī*, ناقوتی *nā kuwatī*, ضعف *zāif*, سستی *sustī*.

FEEBLY, *ad.* عاجزانه *zāifāna*, ضعیفانه *ājizāna*.

FEED, *vt.* (supply with food) پروردن *parwardan*, خورش *taām-d.*, خوراک دادن *khurish-d.*, ماکول نمودن *mākūl-n.*, خوراندن *khurānīdan*. *vi.*—To take food, اکل کردن *akl-k.*—(pasture) چریدن *charīdan*, رعی *rai-k.* To feed cattle on hay, grass, علف کردن *ālf-k.* To feed with hope, امیدوار کردن *umedwār-k.* امید دادن *umed-d.*

FEEDER, *n.* (an eater) خورنده *khuran-da*, مطعم *mitām*.—(giver of food) خوراندنده *khurānanda*, پرورنده *parwaranda*.—(in composition) خور *khur*,

خوشخور *khār*. A nice feeder, خوشخور *khūsh khur*. Who feeds for nothing, مفت خور *muft khār*.

FEEL, *vt.* (touch) لمس کردن *lams-k.*, دروأس کردن *parwās-k.*—(perceive) دریافتن *dar-yāftan*, ادراک ساختن *idrāk-s.* To feel the pulse, نبض دیدن *nabz-d.*—(to be gentle) نرم دل بودن *narm-dil-b.*, ملایمت داشتن *mulāyamat-d.* To feel pleasure, ذوق و صفا داشتن *zawḥ u safā-d.* To feel pain, رنجیده *ranjīda-b.*, درد داشتن *dard-d.*

FEEL, *n.* (touch) لمس *lams*, لامسه *lām-isa*. The power of feeling, قوت *kuwati lāmisa*.—(perception) احساس *ihsās*, ادراک *idrāk*, فهم *fahm*, دریافت *daryāft*.—(sensitivity, tenderness) نرم دلی *narmdilī*, ملایمت *mulāyamat*, رحمت *rahmat*.—(mild) لطیف طبیعت *latīf tabiyat*, ملایم *mulāyim*.

FEELER, *n.* حساس *hassās*.

FEELING, *a.* درد انگیز *dilsūz*, دلسوز *dard angīz*.

FEELING, *n.* قوت لامسه *hiss*, حس *kuwati lāmisa*.—(compassion) دلسوزی *dilsūzī*, درد انگیز *dard angīz*.

FEELINGLY, *ad.* باشفقت *bā shafakat*, مکرمانه *mukrimāna*.

FEET, *n.* پایان *pāyān*, اقدام *akdām*. The two feet, دو پا *du pā*. A man maimed in the feet, چنگلوک *changelok*.

FEETLESS, *a.* بی پایان *bī pāyān*, غیر اقدام *ghayrī akdām*.

FEIGN, *vt.* (feign) حیلہ کردن *hīla-k.*, ریا کردن *rayā-k.*, بهانه کردن *bahāna-k.* To feign ignorance, تجاهل کردن *tajā-*

hul-k. To feign sickness تمارض کردن
tamāruz-k. To feign (anger, as lovers) نازیدن *nāzidan*, دلالت نمودن *dalālat-n.*—(make a false show of) اظهار کردن *izhār-k.*

FEIGNED, *p.p.* مزور *sākhta*, مزور *muzawwar*.

FEIGNEDLY, *ad.* از بهانه *az bahāna*, معامله با صورت *bā sūratī maāmala*.

FEIGNER, *n.* ریا کار *hīla bāz*, حیلہ باز *riyā kār*.

FEINT, *n.* (false appearance) بهانه *ba-hāna*, حیلہ *hīla*, صورت *sūratī maāmala*.—(a mock assault) هجوم *hajūmī sūrī*, حمله ساختن *hamala sākhta*.

FELICITATE, *vt.* مبارکي گفتن *mubārakī-g.*, مبارک باد گفتن *mubārak bād-g.*—(render happy) بهره مند نمودن *bahra mand-n.*, خوش کردن *khūsh-k.*

FELICITATION, *n.* مبارکي *mubārakī*, تهنیت *tahnīyat*.

FELICITOUS, *a.* نیک بخت *nek baleht*, کامران *kāmran*, فرخنده *farkhunda*.

FELICITOUSLY, *ad.* کامکارانه *kāmgār-āna*, سعیدانه *saidāna*.

FELICITY, *n.* خوشي *farhat*, خوشی *khushī*, برکت *barakat*, سعادت *saadat*, اقبال *ikbāl*, طالع *tālī*.

FELINE, *a.* منسوب *gurba mansūb*.—(like a cat) هر آسا *hirr āsā*, مانند *mānandī gurba*.

FELL, *n.* جلاد *jild*, پوست *pūst*.—(a rocky mountain) کوه *kūh*.

FELL, *a.* بی رحم *sangdil*, سنگدل *bī rahm*, ظالم *zālim*.

FELL, *vt.* (cut down) بریدن *burīdan*, قطع کردن *katī-k.*—(knock down) بار زمین انداختن *bar zamīn-a.*

FELLOW, *n.* (companion) مصاحب *mu-sāhib*, رفیق *rafik*, همنشین *ham nishīn*. A fellow-traveller, همراه *ham-rāh*. A fellow student, هم دوس *ham daras*. A fellow creature, انبای *abnāi jins*.—(one of a pair) حرامزاده *harāmzāda*. A fine fellow, صاحب *sāhibi fazl*. A jolly fellow, هم شراب *yār bāsh*, یار باش *sharāb*. A bed fellow, هم خواب *ham khāba*, هم بستر *ham bistar*. A fellow-citizen, هم شهر *ham shahar*. A school fellow, هم تلمیذ *ham talmīz*. A fellow artist, هم پیشه *ham pesha*. A fellow soldier, هم جنگ *ham jang*. A fellow servant, هم خدمتگار *ham khidmatgār*. A play fellow, هم بازی *ham bāzī*. A fellow-labourer, هم بار *ham bār*. Fellow feeling, هم حس *ham hiss*, هم دردی *ham dardī*.

FELLOWSHIP, *n.* (companionship) همدمی *ham damī*, شراکت *sharākat*, صحبت *suhbat*.—(equality) برابری *barābarī*, هم چشمی *ham chashmī*.—(festivity) عیش و عشرت *āish u dshrat*.

FELLY, *n.* دایره چرخ *dāira charkh*.

FELON, *n.* 1 (criminal) گناهکار *gunāhgār*, مجرم *mujrim*, غدار *ghaddār*.—2 (a whitlow) داحس *dāhis*.

FELONIOUS, *a.* (malicious) زبون *zabūn*, بد *bad*, فاسد *fāsid*, کینه شعار *kīna shī'ār*.

FELONIOUSLY, *ad.* مجرم *ba wajai mujrim*, مفسدانہ *mufsidāna*, زمامانہ *zamīmāna*.

FELONY, *n.* گناه عظیم *gunāhi āzīm*, گناهکاری *gunāh gārī*.

FELT, *n.* (cloth) نمد *namad*.—(skin) پوست *pūst*, جلد *jild*.

FELT, *vt.* مالیدن *mālīsh-k.*, مالیدن *mālidan*.

FELTING, *n.* نمد *namad*, مالش *mālīsh*.

FELUCCA, *n.* فلوکه *falūka*.

FEMALE, *n.* (opposed to male) ماده *mādah*, مونث *muannas*.—(belonging to the female sex) زن *zan*, عورت *durat*.

FEMININE, *a.* نازنین *nāzūk*, نازنین *nāznīn*.—(effeminate) نامرد *nāmard*, ناکس *nākas*. The feminine gender, مونث *tānīs*, مونث *muannas*.

FEMORAL, *a.* رانی *rānī*, فخذی *fakhizī*.

FEN, *n.* گلاب *gilāb*.

FENCE, *n.* (defence) حمایت *himāyat*, احاطه *ahāta*, حفظ *hafz*.—(enclosure) حصار *hissār*. A fence or lattice work, دار بزین *dār-bazīn*.

FENCE, *vt.* حمایت دادن *himāyat-d.*, (enclose) تحفظ نمودن *tahaffuz-n.* دار بزین ساختن *ahkta-k.*, احاطه کردن *dār bazīn-s.* To fence (with thorns) برخیدن *barkhīdan*.

FENCED, *p.p.* (defended) محفوظ *mahfūz*, محاط *masūn*.—(enclosed) محاط *muhāt*, احاطه کرده شده *ahāta-karda shuda*, مسدود *masdūd*.

FENCELESS, *a.* بی حمایت *bī himāyat*, غیر محفوظ *bī hissār*, بی حصار *ghayrī mahfūz*.

FENCER, *n.* جنگجو *jangjū*, سیاف *sayyāf*.

FENCIBLE, *a.* ممکن *mumkīni*, صیانت *siyānat*, قابل حفظ *kābili hafz*.

FENCING, *n.* حفظ داری *tahsīn*, تحصین *hifz dārī*.

FEND, *vt.* دور کردن *dūr-k.*, دفع کردن *dafī-k.*

FENNEL, *n.* رازدانه *rāz*, شبت *shibt*.

yāna, Fennel (herb) رازیان *lārhi-liyā*. Hogs' fennel, خور مریم *bakhūri maryam*.

FENUGREEK, *n.* شنبلیله *shambalit*.

FEOD, *n.* (feud) جاگیر *jāgīr*, قطیعت *katīdt*.

FEODAL, *a.* قطیعت منسوب *katīdt mansūb*, زمینداری *zamīndārī*.

FEODATORY, *n.* جاگیردار *jāgīrdār*.

FERINE, *a.* درنده *daranda*, جنگلی *jangalī*, وحشی *wahshī*.

FERMENT, *vt.* بجوش آمدن *ba jūsh-ā.*, (as liquors) تحریک نمودن *tahrīk-n.* جوش خوردن *jūsh-kh.*—(leaven) خمیر کردن *khamīr-k.*

FERMENT, *n.* جوش *jūsh*, تخرم *takhammur*.—(tumult) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

FERMENTABLE, *a.* ممکن *mumkīni*, خمیرت *khamīrat*, جوش پذیر *jūsh pazīr*.

FERMENTATION, *n.* جوشش *jushish*, خمیر *khamīr*, آشور *āshūr*.

FERMENTATIVE, *a.* مخمر *mukhammīr*, خمیر ساز *khamīr sāz*.

FERN, *n.* سرخس *sarakhs*, سرخم *sarkhum*.

FERNY, *a.* سرخس از *pur az sarakhs*.

FEROCIOUS, *a.* درنده *vahashī*, وحشی *daranda*, سزگدل *shangdil*, ظالم *zālim*, خونخوار *khūn khār*.

FEROCIOUSLY, *ad.* خونخوارانه *khūn-khārāna*.

FEROCITY, *n.* وحشت *wahashat*, خونخواری *khūn-khārī*, درندگی *darandagī*, تندی *tundī*, درشتی *durushtī*, *khārī*.

FERREOUS, *a.* آهنی *āhanī*, حدیدی *hadidī*.

FERRET, *n.* راسو *rāsū*.

FERRET, *vt.* اخراج کردن *rāndan* راندن *ilahrāj-le*.

FERRUGINOUS, *a.* آهن دار *āhan dār*, آهن آلود *āhan ālūd*.

FERRULE, *n.* نعل *nadī*.

FERRY, *vt.* (cross over) گذر کردن *guzar-k.*, عبور رفتن *ūbur-r.*—(carry over) عبور گذراندن *ūbur-k.*, عبور آوردن *ūbur-ā.*—(bring over)

FERRY, *n.* گذرگاه *guzargāh*, معبر *maḍ-bar*. A ferry-boat, معبر *maḍbar*, کشتی گذاره *kishti guzāra*.

FERTILE, *a.* برومند *barūmand*, خصب *khazīb*, مثمر *musmir*, معمور *māmūr*.

FERTILITY, *n.* برومندی *barūmandagi*, بارداری *bār-dārī*, برکت داری *barkat dārī*.

FERTILIZE, *vt.* برومند کردن *barūmand-k.*, مذبت ساختن *mumbit-s.*, زمین پروردن *zamīn-p.*

FERULE, *n.* نی *nāy*, ترک *tarka*.

FERULE, *vt.* با نی زدن *bā nāy-z.*

FERVENCY, *n.* گرمی *garmī*, حرارت *harārat*, دلسوزی *hamīyat*, اشتیاق *ishtiyyāk*, شوق *shauk*, دلسوزی *dilsūzī*.

FERVENT, *a.* گرم *garm*, سوزان *sūzān*, تابدار *tābdār*, با رغبت *bā raghat*.

FERVENTLY, *ad.* از شوق *az shauk*, گرم با گرمی *bā garmī*, گرمانه *garmāna*, از حرارت *az harārat*.

FERVID, *a.* گرم *garm*.—(zealous) مایل *māil*, مشتاق *mushtāk*.

FERVIDLY, *ad.* طالبانه *tālibāna*.

FERVOUR, *n.* vide FERVENCY.

FESTAL, *a.* مسرت انگیز *īdī*, عیدی *īdī*, مسرات *masrat* انگیز, شادمان *shādmān*, خوش *khūsh*.

FESTIVAL, *a.* (pertaining to feasts) خوش حال *īd mansūb*, عید منسوب *khūsh hāl*, مسرور *shādmān*, شادمان *masrūr*.

FESTIVAL, *n.* عید *īd* (عیاد *pl.*), روز جشن *rozi jashn*. The grand festival (Easter) *īdī sharīf*.—(Poverty's feast) A ceasing from man, and the union of the soul with the Supreme Spirit, عید فقر *īdī fakr*. The festival of sacrifices at Mecca, عید اضحی *īdī azha'*, عید قربان *īdī kurbān*.

FESTIVE, *a.* vide FESTAL.

FESTIVITY, *n.* شادی *khūshī*, خوشی *khūshī*, شادی *shādī*, عیش و عشرت *dish u āshrat*, نشاط *nishāt*, طرب *tarb*.

FETCH, *vt.* (go and bring) آوردن *rafta-ā*—(derive) از مصدر آوردن *az masdar-ā.* To fetch a great price, گران شدن *gir-ān-sh.*, بگران بها فروختن شدن *bagirān bahā farūkhta-sh.* To fetch a low price, ارزان شدن *arzān-sh.* To fetch breath, دم بر آوردن *dam bar-ā.*

FETCH, *n.* فرب *bahāna*, فرب *fareb*, حیل *hila*, دغا *daghā*.

FETE, *n.* عید *īd*, روز جشن *rozi jashn*.

FETID, *a.* گنده *ganda*, گندیده *gandīda*, متعفن *mutaḍffin*. To render fetid, متعفن کردن *mutaḍffin-k.* To be or become fetid, گندیدن *gandīdan*.

FETOR, *n.* عفونت *āfunat*, بد بو *bad bū*.

FETTER, *n.* زنجیر *pāy band*, پای بند *pāy band*, زنجیری *zanjīri pāy*, قید *jolāna kayd*.

FETTER, *vt.* مقید کردن *mukayyad-k.*, پای در زنجیر بستن *dar zanjir-b.*, پای قید کردن *pāy-b.*, بستن *kay-k.*

FETTERLESS, *a.* بی قید *bī kayd*, بی زنجیر *bī zanjir*, آزاد *āzād*.

FETUS, *n.* جنین *janīn*.

FEUD, *n.* جنگ *khasūmat*, خصوصیت *jang*, هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*, فساد *fasād*.—(stipendiary estate in land) جاگیر *jāgīr*.

FEUDAL, *a.* vide FEODAL.

FEUDATORY, vide FEODATORY.

FEVER, *n.* حمی *bukhār*, تب *tap*, تب *hummā*. A hectic fever, تب *tapi dilek*. Quartan fever, تب *tapi rabī*. Tertian fever, تب *tapi ghibb*. Ague, تب *tapi larza*. Ardent fever, تب *tapi muhrik*. Quotidian fever, تب *tapi muwāzabat*. Intermittent fever, تب *tapi naubat*. A contagious fever, وبا *wabā*.

FEVER, *vi.* (catch a fever) تب گرفتن *tap-g*.—(throw into a fever) حمیم کردن *hamīm-k*.

FEVERISH, *a.* تب گرفته *hamīm*, حمیم *tap girifta*, گرم و سرما *garmā wa sarmā*.

FEVERISHNESS, *n.* ماهمی *mahm-ūmī*, تپداری *tapdārī*.

FEW, *a.* کم *kam*, اندک *andak*, قلیل *kalīl*, لخت *lakht*, قدری *kadrī*.

FEWNESS, *n.* کمي *andakī*, کمیت *kamī*, قلت *killat*.

FIBRE, *n.* تار *tār*, لیف *līf*, ریش *rīsha*.

FIBROUS, *a.* لیفی *rīsha dār*, ریش دار *līfī*.

FICKLE, *a.* سبک مزاج *sabuk mizāj*, نا پایدار *nā pāydār*, بی قرار *bī karār*, متزلزل *mutaraddad*.

FICKLENESS, *n.* سبک مزاجی *sabuk mizājī*, نا پایداری *bī karārī*, بی قراری *nā pāylārī*.

FICTION, *n.* ایجاب *ijād*, (fabrication) اختراع *ikhtirāḍ*, صورت *sūrat*.—(false-

hood) فریب *fareb*, نا راستی *nārāstī*.

FICTITIOUS, *a.* تقلیدی *sākhta*, ساختہ *taklīdī*, نقلی *nahlī*.

FICTITIOUSLY, *ad.* با حیل *bā hīla*, مزورانه *muzawwarāna*, بدروغ *ba du-rūgh*.

FIDDLE, *n.* چغانه *sāz*, ساز *rubāb*, رباب *chaghāna*.

FIDDLE-FADDLE, *n.* بیهوده گوئی *bī hūda gūi*, واهیات *wāhīyāt*.

FIDDLER, *n.* سازنده *sāz bāz*, ساز باز *sāzanda*, چنگی *changī*.

FIDELITY, *n.* نمک حلائی *namak-hal-ālī*, وفاداری *wafādārī*, صدق *sidk*.

FIDGET, *v.i.* تیز و بی تربیت لاندن *tez wa bī tarbiyat-l*.

FIDUCIARY, *n.* امیدوار *umedwār*, امانتدار *amānat dār*.

FIEF, *n.* جاگیر *zamīndārī*, زمینداری *jāgīr*, تعلقه *taḍlluka*.

FIELD, *n.* دشت *maidān*, میدان *dasht*.

A cultivated or sown field, کشت *kisht*.

کشت زار *kisht zār*, مزرع *mazra*.

A barren field, زمین باطل *zamīni bātil*.

An uncultivated field, بدح *bidh* (pl. بداح).

A large field, فضائی *bidh* (pl. بداح).

A pasture field, فزائی *fazāi wāsi*.

A field of battle, میدان *maidān*, چرگاه *charāgāh*.

A field of battle, میدان *maidān*, چرگاه *charāgāh*.

To challenge to the field, نابارد گاه *nabard gāh*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

To take the field, میدان *maidāna daḍwat-k*.

- durusht*, شدید *tez mizāj*, تیز مزاج *shadīd*, شادی *mūzī*.
- FERCELY, *ad.* بدتیزی *az tundī*, از تند *batezī*, با تیزی *zālimāna*.
- FERCENESS, *n.* وحشت *tundī*, تندی *wahshat*, وحشی *tezī*, تیزی *zulm*, ظلم *sakhtī*, سختی *durushtī*.
- FERINESS, *n.* گرمی *harārat*, حرارت *garmī*, گرمی *ātish mizājī*, آتش مزاجی.
- FIERY, *a.* ناری *ātishī*, آتشی *ātish mansūb*, آتش منسوب *ātish mizāj*.
- FIFE, *n.* میزمار *nāī*, نای *nay*, نای *mār*.
- FIFTEEN, *a.* پانزده *pānzda*.
- FIFTEENTH, *n.* پانزدهم *pānzdahum*, *khāmīs ūshr*, خامس عشر.
- FIFTH, *n.* پنجم *panjum*.
- FIFTHLY, *ad.* پنجمانه *panjumāna*, *khāmisan*.
- FIFTIETH, *a.* پنجاهم *panjāhum*.
- FIFTY, *a.* پنجاه *panjāh*, *khamsūn*.
- FIG, *n.* انجیر *anjīr*, تین *tīn*. A fig-tree, *dirakhti anjīr*.
- FIGHT, *vt., vi.* مبارزت *jangīdan*, جنگیدن *paykār-k.*, پیکار کردن *mubārizat-k.*, مبارزه کردن *razm*, رزم ساختن *kitāl-k.*, قتال کردن *jang u jidāl-k.* To fight with fists, *musht-z.* To fight a duel, *wakīātu'l isnayn-k.* *musht-z.*
- FIGHT, *n.* جنگ *jang*, نبرد *nabard*, *razm*, رزم *sitīz*, ستیز *maāriaka*, معرکه *kārzār*, کارزار *paykār*.
- FIGHTER, *n.* جنگ آور *mubāriz*, مبارز *jangāwar*, محارب *muhārib*.
- FIGMENT, *n.* vide FICTION.
- FIGURABLE, *a.* ممکن *mumkīni*, ممکن *shakl*, شکل *sūrat gīr*, صورت گیر.
- FIGURATE, *a.* صاحب تشکیل *sāhibi tashkīl*.
- FIGURATIVE, *a.* عبرت نمون (typical) *ibrat-namūn*, حکمت آمیز *hikmat āmīz*.—(not literal) *majāzī*, مجازی *murādī*.—(metaphorical) *tashbīhī*, تشبیهی *ibārāt āmīz*.
- FIGURE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sūrat*, تصویر *haikal*, نقشه *naksha*, ترتیب *tar-tīb*.—(arrangement) *intizām*.—(distinguished appearance) *numāyish*, شکوه *shukoh*. A figure in Arithmetic, رقم *rakam*, عدد *ādad*. A rhetorical figure, *kanāyat*, کنایه *misāl*. A figure of speech, طرز بیان *istilāh*, اصطلاح *bayān*. A parallel figure, *shakli mutawāzī*. A circular figure, *shakli dawārī*. A square figure, *shakli tarbī*.
- FIGURE, *vt.* صورت *shakl-k.*, شکل کردن *sūrat-n.*.—(in painting, embroidery &c.) *naksh-k.*, نقش کردن *taswīr-k.*.—(represent) *misāl-ā.* *namūdan*, نمودن.
- FILAMENT, *n.* ریشم *rīsha*, تار *tār*.
- FILBERT, *n.* فندق (nut) *fandak*.
- FILCH, *vt.* vide STEAL, PILFER.
- FILE, *n.* سوهان *suhān*.—(row) *katār*. A file for papers, رشتہ کاغذ *rishtai kāghaz*, دستہ کاغذ *dastai kāghaz*. A file or catalogue, دفتر *daftar*.
- FILE, *v.t.* ساءیدن *suhān-k.*, سوهان کردن *sāidan*. To file papers, رشتہ کاغذ *kāghaz rishta-k.* کردن.
- FILE-CUTTER, *n.* سوهانگر *suhāngar*.
- FILIAL, *a.* پسری *farzandī*, فرزندی *pisarī*, بدوی *banavī*.
- FILIATION, *n.* بدوت *bunuwat*, بدوت *pisari khāndagi*, بدوتی.

FILINGS, *n.* براده *burādat*. — (of gold) ساوه *sāwa*.

FILL, *vt.* انباشتن *am-bāshtan*. — (stuff) آگندن *āgandan*. To fill (a pot) to the brim, لبالب پر کردن *labālab pur-k.* — (satisfy) سیر کردن *sayr-k.* To fill an office, منصبدار شدن *mansabdār-sh.* To be filled, پر شدن *pur-sh.*

FILL, *n.* سیری *sayrī*, ملا *milā*.

FILLED, *p.p.* پر شده *pur shuda*, آگنده *āganda*.

FILLET, *vt.* سر بند بستن *sar band-b.*

FILLET, *n.* بند *band*, عصابة *āsābat*, سر بند *sarband*, کلاه *kulāh*. — (the fleshy part of the thigh) لوله گوشت *lūlai gusht*, ران *rān*. — (the ridge between the flutings of a column) خط زر *khatti zar*.

FILLY, *n.* اسبچه *aspcha*, کرغ ماده *kur-rai māda*.

FILM, *n.* پرده *parda*, فوف *fūf*.

FILTER, *vi., vt.* آب صاف کردن *pālūdan*, آف کردن *āb sāf-k.*

FILTER, *n.* پالونه *pālūna*.

FILTH, *n.* نجاست *najāsat*, چرک *chirk*, غلاظت *ghalāzat*.

FILTHILY, *ad.* با ناپاکی *bā nā pākī*, ملوثانه *mulawwasāna*.

FILTHY, *a.* چرکین *chirkīn*, غلیظ *ghalīz*, ناپاک *nāpāk*, نا شایسته *nā shāyista*.

FIN, *n.* جناح الحوت, پری ماهی *pari mākī*, جانahu'l hūt.

FINABLE, *a.* واجب التاوان *wājibut tāwān*, سزاوار عقوبت *sazāwārī ūkūbat*.

FINAL, *a.* پسین *pasīn*, آخر *ākhir*, قاطع *ākhirīn*. — (conclusive) ختمی *khatamī*, کاتئ *kātī*.

FINALLY, *ad.* آخر الامر *ākhirul amr*,

حاصل *ākhiran*, عاقبت *ākibat*, حاصل الکلام *hasilu'l kalām*.

FINANCE, *n.* ارتفاع *mā hasal*, مال گذاری *irtifāi mulk*, مال گزاری *māl-guzārī*.

FINANCIAL, *a.* نقدی *pūlī*, پولی *nakdī*.

FINANCIER, *n.* عامل پیشه *āmil pīsha*, تحصیلدار *tahsildār*.

FINCH, *n.* دار پره *dār para*.

FIND, *vt.* میسر کردن *yāftan*, نظر *mu-yassar-k.* — (perceive) دیدن *dīdan*, چشم داشتن *chashm-d.* — (acquire) اندوختن *andūkhtan*, حاصل کردن *hāsil-k.* To find a verdict, حکم شرع *fatwa'-d.*, فتوی دادن *hukmi sharī-k.* To find out, دریافتن *daryāftan*. To find the way, راه یاب کردن *rāh yāb-k.* To find an opportunity, یافتن *fursat-y.* To find fault with, ملامت *malāmat-z.* To find an excuse, یافتن *bahāna-y.*

FINDING, *n.* حکم *hukm*, (verdict) یابندگی *fatwa'*. — (discovery) استیکشاف *yābandagī*, *istikshāf*.

FINE, *a.* باریک *bārīk*, (not coarse) صاف *sāf*, نازک *nāzūk*. — (clear, pure) ناب *nāb*. — (handsome) زیل *lālīf*, لطیف *lazīf*, شاهانه *shāhāna*, (splendid) صاحب عظمت *sāhibi āzmat*. — (thin) دقیق *dalīk*. — (subtile) نرم *narm*. — (soft, smooth) تیز *tez*. — (sharp) ملایم *mulāyim*. — (dexterous) کار ساز *kār sāz*, قابیل *kābil*. — (sly) حیل *hīla bāz*.

FINE, *n.* تاروان *tāwān*, جریمه *jarīmāna*.

FINE, *vt.* گناه کاری گرفتن *gunāhgārī-g.*, جریمه کردن *jarīmāna-k.* — (pay a

- fine) *adāi jarīma-k.* — (refine) پاک کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k.*
- FINELY, *ad.* با لطافت *jamīlāna*, با نزاکت *bā nazākat*.
- FINENESS, *n.* نزاکت *khūbī*, حسن *husn*, جمال *jamāl*. — (splendour) بزرگواری *āzmat*, پاکیزگی *pakī-zagī*. — (purity) سادگی *sādagī*. — (without coarseness) باریکی *bārīkī*.
- FINERY, *n.* طراز *tarāz*, زیبایش *zibāyish*, زینت *zīnat*.
- FINESSE, *n.* مکر *makr*, بهانه *bahāna*, حیله بازی *hīla bāzī*.
- FINGER, *n.* انگشت *angusht*, بنان *banān*, اصبع *asba*. The fore-finger, انگشت شهادت *angushti shahādat*, انگشت سبابه *sabbāba*. The middle finger, انگشت میانه *angushti miyāna*, وسطی *wasatī*. The ring finger, بندصر *binsir*. The little finger, خنصر *khinsar*. The five fingers, پنج انگشت *panj angusht*. The tip of the finger, بنانیت *banānat*. The joint of a finger, مفصل *mafsal*. The first joint of the finger, راجبت *rājibat*. The middle joint of the finger, برجمت *barjumat*.
- FINGER, *vt.* چنگال کردن *changāl-k.*, دزدیدن *dast-z.* — (steal) دست زدن *dazdīdan*.
- FINICAL, *a.* ظریف *zarīf*, نازک *nāzūk*, خود پرست *khud parast*.
- FINICALLY, *ad.* بوجہ *ba wajai*, ظریفانہ *zarīfāna*.
- FINISH, *vt.* انجام *tamām-k.*, انجام دادن *anjām-k.*, پرداختن *pardākhtan*, ختم کردن *khatam-k.*, انجام میدن *anjā-mīdan*, آخر کردن *ākhir-k.*
- FINISHED, *pp.* تمام کرده شده *tamām-karda shuda*, پرداخته *pardākhta*, منقضی *munkaza*. To be finished, *tamām-sh.* بسر آمدن *basar-ā*.
- FINISHER, *n.* تمام کننده *tamām kunanda*, متمم *mutammim*.
- FINITE, *a.* محدود *mahdūd*, منتهی *muntahī*.
- FINITELY, *ad.* محدودانہ *mahdūdāna*, قدری *kadrī*.
- FINITENESS, *n.* محدودیت *hadd*, محدودیت *mahdūdīyat*.
- FINNY, *a.* جناح دار *janāh dār*.
- FIR, *n.* صنوبر *sanaubar*.
- FIRE, *n.* آتش *ātish*, نار *nār*. Kindling fire, آتش افروز *ātish afrūz*. — (conflagration) آتش زدگی *ātish zadagī*. Casting out fire, آتش انداز *ātish andāz*, آتش افشان *ātish afshān*. A spark of fire, اخگر *akhgar*. A fire grate, آتش دان *ātish dān*. To strike fire, آتش زدن *ātish-z.* A temple of fire, آتش گاه *ātish gāh*, آتش کده *ātish kadah*. A worshipper of fire, آتش پرست *ātish parast*, گبر *gabr*. — (ardour) گرمی *garmī*, تاب *tāb*, رغبت *raghbat*. — (ardour of love) عشق *tābi tshk*. — (imagination) خیال *khīyāl*. To extinguish the fire, آتش نشاندن *ātish-n.* Playing with fire, آتش باز *ātish bāz*. A place abounding in fire, آتش لاکه *ātish lākh*. A fire of faggots, آتش نهال *ātish nihāl*.
- FIRE, *vt.* (set on fire) آتش نهادن *ātish-n.*, در افروختن *ātish-z.*, سوزان شدن *sūzān-sh.* — (take fire) سوختن *sūkhtan*, آتش گرفتن *ātish-g.* — (animate) دلیر کردن *diler-k.*, انگیزیدن *angī-*

khtan.—(to be fired) شدن *ghazabnāk-sh.*, قهر گرفتن *kahr-g.* To fire a cannon, توپ سر کردن *tōp sar-k.* To fire a musket, توپ اندازی کردن *tōp andāzī-k.* To fire a musket, بندوق سر دادن *bandūk sar-d.*

FIRE-ARM, *n.* توپ *top*.—(musket) بندوق *bandūk.*

FIRE-BRAND, *n.* آتش سوخته *sūkhta*, آتش داغ *ātish dāgh*, آتش پاره *ātish pāra*.

FIRE-BRIGADE, *n.* فوج آتش کش *fauji ātish kush*, گروهی اطفائی *garuhī itfāi*.

FIRE-ENGINE, *n.* آله آتش کش *ālai ātish kush*.

FIREMAN, *n.* مرد آتش کش *itfāi*, اطفائی *mardi ātish kush*.

FIRE-PAN, *n.* آتش دان *ātish dān*.

FIRE-WOOD, *n.* وقید *vakīd*, هیزم *hīzam*.

FIREWORK, *n.* آتش بازی *ātish-bāzī*, نفت *naft*, پرواز *parwāza*.

FIRE-WORSHIP, *n.* آتش گدیری *gibrī*, آتش پرستی *ātish parastī*.

FIRM, *vt.* vide FIX.

FIRM, *a.* (fixed) بر قرار *barkarār*, قایم *kāyim*, مستقیم *mustakīm*, استوار *ustuwār*, محکم *mahkum*.—(solid) سنگین *sangīn*, منجمد *munjamid*, استوار ساختن *kawī*. To make firm, مستحکم کردن *ustuwār-s.*, پایدار نمودن *pāyadār-n.*

FIRMAMENT, *n.* فلک *āsmān*, آسمان *falak*.

FIRMLY, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, پایدارانه *pāyadārāna*.

FIRMNESS, *n.* قرار *pāyadārī*, پایداری *karār*, ثابت قدم *sābit kadam*.

FIRST, *a.* نخست *nakhust*, اول *awwal*, نخستین *nakhustīn*. The first place or chief station, صدر عظیم *sadri āzīm*. The first step, درجه اولی *darajai*

awwalī. From first to last, تا اول *āz awwal tā ākhir*, "اولا و آخرا" *awwalan wa ākhiran*. At first, ابتدا *ibtidān*, در ابتدا *dar ibtidā*. From the first, از اول *az awwal*, از ابتدا *az ibtidā*.—(first person) متکلم *mutakallim*.

FIRST-BORN, *n.* فرزند بزرگ *farzandi buzurg*, فرزند اول *farzandi awwal*.

FIRST FLOOR, *n.* طبقه اول *tabakki awwal*.

FIRST-FRUIT, *n.* نخستگی *nakhustagi*, باکوره *bākūrah*.

FIRSTLING, *n.* بچه اول *barfanj*, بچه اول *bacha awwal*.

FIRSTLY, *ad.* اولاً *awwalan*, مقدماً *mukaddaman*.

FIRST-RATE, *a.* خیلی خوب *khailī khūb*, احسن *ahsan*.

FISCAL, *n.* خزانهچی *kharānchī*, صاحب خزانه *sāhibi khazāna*.

FISH, *n.* ماهی *māhī*, حوت *hūt*, سمک *samak*. The scale of a fish, فلس *fals*. A fishing-net, بیاحت *bayyāhat*.

FISH, *vt.* ماهی گرفتن *māhī-g.*, صید کردن *saydi samak-k.*

FISHERMAN, *n.* ماهی گیر *māhīgīr*, صیاد *sayyād*.

FISHERY, *n.* (practice of catching fish) ماهی گیری *māhī gīrī*.—(a place for catching fish) جای ماهیگیری *jāi māhīgīrī*.

FISHHOOK, *n.* شست *shast*, قلاب *kulāb*.

FISHING, *n.* ماهی گیری *māhīgīrī*, صید *sayd*.

FISH-MARKET, *n.* بازار ماهی فروشی *bāzārī māhī farushī*.

FISH-MONGER, *n.* ماهی فروش *māhī farūsh*.

- FISHY, *a.* (consisting of fish) از ماهی *az māhī* ساخته *sākhta*.—(having the qualities of fish) صاحب اوصاف ماهی *sāhibi ausāfi māhī*.
- FISSILE, *a.* ممکن *mumkinī* انشقاق *inshikāk*.
- FISSURE, *n.* شکاف *shigāf*, چاک *chāk*, شق *shak*, ثغر *saghr* (*pl.* ثغور),
- FIST, *n.* مشت *musht*. A blow with the fist, لکمه *lakmat*, چنگ *chang*. To clench the fist, مشت نمودن *musht-n.*, دست بهم زدن *dast baham-z.* To strike with the fist, مشت زدن *musht-z.*
- FISTULA, *n.* (abscess) ناسور *nāsūr*, نواصیر *navāsīr*.—(reed, pipe) نی *nay*, نای *nāi*.
- FIT, *n.* (paroxysm) نوبت تب *naubati tap*.—(a sudden and violent disorder) خروش *kharūsh*, هجوم *hujūm*. A fainting fit, ضعف *zaḍf*, غش *ghash*. A fit of anger, غضب *ghazab*.—(convulsion) نزع روح *nazʿ rūh*, فواف *fuwāk*.
- FIT, *a.* (proper) لایق *lāyak*, واجب *wājib*, روا *rawā*, سزاوار *sazāwār*.—(prepared) تیار *tayyār*, مهیا *muhayyā*, آماده *āmāda*. To be fit, شایستن *shāyīstan*.
- FIT, *vt.* سزاوار ساختن *lāyak-k.*, لایق کردن *lāyak-sh.*, سازوار ساز *sazāwār-s.*—(to be adapted) موافق بودن *muwāfik-b.*—(adapt) منسوب کردن *mansūb-k.*, موافق نمودن *muwāfik-n.*
- FITLY, *ad.* با موافقت *lāyakāna*, با موافکات *bā muwāfikat*, سزاواری *bā sazāwārī*, بطور شایستگی *ba taurī shāyistagī*.
- FITNESS, *n.* موافقت *muwāfikat*, لایکات *layākat*, سزاواری *sazāwārī*, شایستگی *shāyistagī*.
- FITTER, *n.* درست کن *durust kun*, مناسب ساز *munāsib sār*.
- FITTINGS, *n. pl.* آلات *ālāt*, اسباب *asbāb*.
- FIVE, *n.* پنج *panj*, خمسة *khamṣa*. One of five, یک پنج *panj yak*. Fivefold, پنج بار *panj bār*, مخمس *mukhammas*.
- FIX, *vt.* مقرر کردن *mukarrar-k.*, ثابت *sābit-k.*, محکم کردن *mahkum-k.*, نشان دادن *nishāndan*, نصب کردن *nasb-n.* To fix the foot, وضع قدم کردن *wazʿ kadam-k.*, پای نهادن *pāya-n.* To fix one's habitation, تمکن کردن *tamak-kun-k.*, قرار گرفتن *karār-g.* To fix the eyes, نظر نشان دادن *nazar-n.*
- FIX, *n.* vide EMBARRASSMENT.
- FIXED, *a.* نشانده *nishānda*, برقرار *bar karār*, مستحکم *kāyim*, ثابت *sābit*, مستحکم *mustahkim*. Fixed in a place, مقیم *mukim*.
- FIXEDLY, *ad.* استواری *bā ustuwārī*, ثابتانه *sābitāna*.
- FIXEDNESS, } *n.* استواری *ustuwārī*,
 FIXTURE, } قرار *pāyadārī*,
 کار *karār*.
- FLABBINESS, *n.* نرم اندامی *narm andāmī*, ثملطاة *samlatat*.
- FLABBY, *a.* زولیده *zholīda*, نرم *narm*.
- FLACCID, *a.* خنث *khanas*, هشیم *hashīm*.
- FLAG, *vi.* کمزور کردن *kam-zor-k.*, ضعیف شدن *zūf-sh.*—(become dejected) دلزدگی شدن *diltang-sh.*, فروتن آمدن *farūtan-ā*.
- FLAG, *n.* نشان *nishān*, علم *ālam*, لوا *liwā*, رایت *rāyat*.
- FLAGELLATION, *n.* تازیانه زنی *tāzyā-na zanī*, شلاق *shalāk*.
- FLAGGINESS, *n.* افتادگی *uftādagī*, سستی *sustī*.

FLAGITIOUS, *a.* زبون *zabūn*, شریر *sharīr*, فاسد *fāsid*, بد *bad*.

FLAGITIOUSNESS, *n.* شرارت *sharā-rat*, فساد *fasād*, فجور *fajūr*.

FLAGON, *n.* کوزه *kūza*, صراحی *surāhī*.

FLAGRANT, *a.* (notorious) ظاهر *zāhir*, شدید *maḍrūf*.—(enormous) شديداً *shadīd*, مسرف *musrif*.

FLAIL, *n.* مدوس *midwas*.

FLAKE, *n.* صفيحة *safīhat*, تَه *tah*.

FLAM, *n.* (falsehood) دروغ *durugh*, کذب *kizb*.—(pretext) بهانه *bahāna*.

FLAMBEAU, *n.* مشعل *mashāl*, مصباح *misbāh*.

FLAME, *n.* شعله *shuāla*, زبانه *zabāna*.—(passion) عشق *īshk*, رغبت *raghbat*.

FLAME, *vi., vt.* تلاطم *shuāla-z.*, زدن *talazzī-k.*, افروختن *af rūkhtan*.—(to be angry) خشم گرفتن *khashm-g*.

Flame coloured, آذر رنگ *āzur rang*, شعله گون *shuāla gūn*.

FLAMING, *a.* شعله دار *shuāla dār*, شعله زن *shuāla zan*, تابدار *tābdār*.

FLANK, *n.* کنار *kinār*, پهلو *pahlū*. The flank of an army, بغل لشکر *baghali lashkar*, ایاد لشکر *ayādī lashkar*. The right flank, میمنه *maymanat*. The left flank, میسر *maysarat*.

FLAP, *n.* آویز *āwīz*, دامن *dāman*.

FLAP, *vt.* زدن *zadan*.—(flies) ذباب (move the wings) زدن *zubāb-r.*—(move the wings) بال زدن *bāl-z.*

FLARE, *n.* کم روشنی *kam raushnī*.

FLASH, *n.* (of fire or lightning) درخشندگی *darakhshandagī*, برق *bark*. A flash of water, آب پاشی *āb pāshī*. A flash of wit, بذله *bazla*.—(transitory state) شان فانی *hālī tez-guzār*, تیز گذار *shānī fānī*.—(sudden impulse) هجوم ناگهانی *hujūmī nāgihāna*.

FLASH, *vi.* تافتان *tāftan*, درخشیدن *darakhshīdan*, برق زدن *bark-z.*, ضحک *zahak-n.* To flash with wit or merriment, بذله گفتن *bazla-g.*, مزه مزه کردن *mazah-n.*

FLASHING, *n.* درخشان *darakhshān*, لامع *lāmā*.

FLASHY, *a.* (dazzling for a moment) خوشنما *barrāk*.—(showy) *khūshnumā*.

FLASK, *n.* شیشه *shīsha*, صراحی *surāhī*, کوزه *kūzah*. A leathern flask, متاره *matāra*. An earthen flask, دستي *dastī*. A stone flask, اجانت *ijjānat*. The stopple of a flask, وفاق *wifād*, سداد *sadād*.

FLAT, *a.* (level) هموار *hamwār*, برابر *barābar*.—(not elevated) نابلدن *nā buland*, غیر ارتفاع *ghayri irtifā*.—(without protuberance) بی شرف *bī sharf*, کاسد *dastmāl*.—(dull) *kāsīd*.—(level with the ground) با زمین *bā zamīn barābar*.—(down right) *bā zamīn barābar*.—(insipid) بی مزه *bī maza*.—(unanimated) بی جان *bī jān*.—(dejected) غمناک *ghamnāk*. A flat roof, طایف *tāyat*. A flat discourse, سخن نافرجام *sakh-unī nā farjām*, بی مزه *guftārī bī maza*.

FLAT, *n.* بسیط *basīt*, میدان *maydān*.—(a dull fellow) ابله *abla*, احمق *ahmak*.

FLATLY, *a.* (horizontally) هموارانه *hamwārāna*, مستویاً *mustawīyan*.—(without prominence) دستمالانه *dastmālāna*.—(insipidly) بی قوت *bī kuwat*, بی مزه *zaīfāna*. To deny flatly, بی

بى تاجنيس رادى کلام دادن *bī tajnīs raddi kalām-d.*

FLATNESS, *n.* (levelness) هموارى *hamwārī*, تسوية *taswīyat*, برابرى *barābarī*. — (deadness) عدم قوت *dalamī kuwat*, سودا *barūdat*. — (dejectedness) دلنگى *diltangī*, *saudā*.

FLATTEN, *vt.* هموار ساختن *hamwār-s.*, با زمین برابر کردن *ba zamīn barābar-k.* — (make vapid) بى مزگى کردن *bī mazgī-k.*, بى قوت نمودن *bī kuwat-n.* — (depress) دلنگ کردن *diltang-k.*, غمناک ساختن *ghamnāk-s.* — (grow flat or level) هموار شدن *hamwār-sh.* — (grow vapid) مسخ بودن *maskh-b.*

FLATTER, *vt.* خوشامد کردن *khushāmad-k.*, چاپلوسى کردن *chāplūsī-k.*, تملق کردن *rishkand-n.*, ریشخند نمودن *tamalluk-k.*

FLATTERER, *n.* خوش آمد *khush āmad*, ریشخند *rishkand*, تملق *mutamallik*, چاپلوسى *chāplūsī*.

FLATTERY, *n.* خوشامدى *khushām-adī*, ریشخندى *rishkandī*, تملق *tamalluk*.

FLATULENCY, *n.* باد در شکم *bād dar shikam*, نفخ *nafkh*, ريح *rīyah*.

FLATULENT, *a.* زفاخ *bādī*, بادى *na-ffākh*.

FLAVOUR, *vt.* ذائقه دار کردن *zāika dār-k.*

FLAVOUR, *n.* (odour) خوشبو *khūshbu*, رائحة *rāiha*. — (agreeableness of taste) لذت *lazzat*, مزه *maza*, ذوق *zauk*.

FLAW, *n.* (crack) درز *darz*, رخنه *rakhna*, چاک *chāk*, شگاف *shigāf*. — (defect) عيب *āib*, خطا *khatā*, نقص *naqs*. — (blast of wind) نفخت *nafhat*.

FLAW, *vt.* شگافتن *shikastan*, شکستن *shigāftan*.

FLAX, *n.* کتان *kuttān*. H. سن *san*.

FLAY, *vt.* پوست برکشیدن *pūst bar-k.*, نقشير کردن *jild bar-g.*, بر گرفتن *takshīr-k.*, پوست کندن *pūst-k.*

FLEA, *n.* کيک *kīk*, شبگىز *shabgaz*.

FLEA-WORT, *n.* اسپغول *ispagūl*.

FLEE, *vi.* (run away) گريختن *gurikh-tan*, فرار شدن *gurīz-k.*, فرار شدن *far-ār-sh.* To flee in terror, رمیدن *ramīdan*. To flee from another, تنافر *tanāfur-k.* To flee in disorder, تنادیل کردن *tanādīl-k.*

FLEDGE, *vt.* پر و بال دادن *par u bāl-d.*

FLEECE, *vt.* ستردن *siturdan*, پشم *pashm-b.* — (rob) دزدیدن *duz-dīdan*. — (whiten) سفید ساختن *sufed-s.*

FLEECE, *n.* صوف *sūf*, پشم *pashm*.

FLEER, *n.* ریشخند *rishkand*, مسخره *maskhara*.

FLEER, *vi.* (deride) استهزا کردن *istihzā-k.*, مسخرت نمودن *maskharat-n.*

FLEET, *n.* جمیعت جہاز *jamiāti jahāz*, سنگار *sangār*. To fit out a fleet, جمیعت جہاز تیار کردن *jamiāti jihāz tayyār-k.*

FLEET, *a.* زود *zūd*, سرعت *surāt*.

FLEET, *vi.* شتافتن *shitāftan*, بزودى *ba zūdī-p.*

FLEETING, *a.* نا پایدار *nā pāyadār*, فانی *fānī*, عارضى *ārizī*.

FLEETLY, *ad.* زودانه *zūdāna*, سریعاً *sarīdān*.

FLEETNESS, *n.* زودى *zūdī*, جلدی *jaldī*, چالاکى *chālākī*, سرعت *surāt*.

FLESH, *n.* گوشت *gūsh*, لحم *lahm*. To sell flesh, گوشت فروختن *gūsh-f.* Fat flesh, لحم سمین *lahmī samīn*. Lean flesh, گوشت هرهار *harhār*. A flesh market, گوشت دار *gūsh-t-āwīz*. Full of flesh, گوشت گشت دار *gūsh-t dār*. A piece of flesh, گوشت

گشته *gūsh̄t pāra*. Living on flesh,
 گوشت خوار *gūsh̄t khār*, لحم *lāhim*.
 —(carnal desire) شهوت *nafs*, شَهَوَت
shahvat.
 FLESHY, *a.* گوشت دار *gūsh̄t dār*, ملحم
mulahham, جَسِيم *jasīm*, فَرَب *farba*.
 FLETCH, *vt.* پر نشانیدن *par-n*.
 FLEXIBILITY, *n.* مَلایمَت *narmī*, میل
mulāyamat, دَمَداری *damdārī*, رغبت
mayl, رَغَبَت *raghbat*.
 FLEXIBLE, *a.* نرم *narm*, ملایم *mulāy-*
am, سَلِيم *salīm*.
 FLEXION, *n.* مایل *pech*, دَوَج *duj*, میل
mayl.
 FLEXUOUS, *a.* مایل *māil*, پُرچین *pur*
chīn.
 FLICKER, *vi.* اضطراب *par-z*, پر زدن
iztarāb-n.
 FLIER, *n.* فراری *gurizanda*, گریزندۀ
rārī.—(in the air) پَرندۀ *paranda*,
 طائر *tāyir*.
 FLIGHT, *n.* (from danger, &c.) گریز
guriz, فرار *farār*, هزیمَت *hazīmat*.
 To take flight, گریختن *gurīkhtan*,
 فرار شدن *farār-sh*. To put to flight,
 (defeat) گریزانیدن *gurīzānīdan*,
 هزیمَت ساختن *hazīmat-s*. To feign
 a flight or retreat, اظهار فرار کردن
izhārī farār-k.—(flying through the
 air) طیران *purwāz*, طایران *tayrān*.
 FLIGHTINESS, *n.* آشفَتگی *tayrat*, پَریشانی
āshuftagī, پَریشانی *parīshānī*.
 FLIGHTY, *a.* هردم خیالی *hardam*
khiyālī, پَریشان *parīshān*.
 FLIMSY, *a.* ناتوان *nāzūk*, نازک (weak)
 خفیف *sabuk*, سَبُک (vain) *nātawān*,
 کُفِیف *khafīf*.
 FLINCH, *vi.* تردد نمودن *taraddud-n*,
 رامیدن *ramīdan*, واپس دویدن *wāpas-d*.

FLING, *n.* انداخت *ramī*, رمی *and-*
ākht.—(gibe) سرزنش *sar zanish*.
 FLING, *vt.* انداختن *afgandan*, افگندن
andākhtan. *vi.*—(kick) لگد زدن *la-*
kad-z.—(flounce) دست و پا زدن *dast*
u pā-z.
 FLINT, *n.* سنگ ریزه *kaddāh*, قداح
sang rīza, چاقمَاق *chakmāk*.
 FLIPPANT, *a.* شوخ *shōkh*, گستاخ *gustākh*.
 FLIRT, *vt.* جابجاء ور رفتن *jābajā dūr-r*,
 بشتابی انداختن *ba shitābī-a*.—(play
 the coquette) عشق بازی کردن *ishk*
bāzī-k, ناز و غمزۀ نمودن *nāz u gha-*
mza-n.
 FLIRT, *n.* شیوۀ عشوت زن *ishwat zan*,
 شیوا *shīva bāz*.
 FLIRTATION, *n.* کرشمۀ *kirishma*, شیوۀ
shīva.
 FLIT, *vi.* از منزل نفل کردن *az manzal*
nakl-k.
 FLOAT, *vi.* (swim) بالایی آب رفتن *bālāi*
āb-r, غفو کردن *ghafu-k*.—(overflow)
 متماوج کردن *saylāb-l*, سلاب کردن
mutamarwīj-k.
 FLOAT, *n.* رَمَت *ramas*, رَمَد
amad.
 FLOCK, *n.* گله *galla*, رَمۀ *rama*, حَلَقۀ
hal-
ka. A flock of sheep, رَمۀ گوسفندان *ra-*
mai guspan dān, غَنَم *ghanam*. A flock
 of people, جماعت *jamādt*, گروه *gurūh*.
 A flock of birds, اَبَالۀ *ibāla*. A keeper
 of flocks, چوپان *chopān*, گله بان *galla-*
bān. An inclosure for flocks, اَصِیدَت
asīdat. To feed flocks, چریدن *cha-*
rīdan. To flock (together) جمع
jamī-sh, فراهم آوردن *farāham-ā*.
 FLOG, *vt.* تازیانۀ زدن *tāziyāna-z*,
 چابک *chābuk-z*, قَمچِی زدن *kamchī-z*.
 FLOOD, *n.* طوفان *tūfān*, سیلاب (deluge)

sailāb, جوار *juwār*.—(high water)
مد *madd*. The flood and ebb of
the tide, جزر و مد *madd u jazr*.

FLOOD, *vt.* سیلاب کردن *ghark-k.*,
sailāb-k.

FLOOD-GATE, *n.* راه سیل *rāhi sayl*
در آب *dari āb*.

FLOOR, *n.* صحن *sahn*.—(boarded)
تخته *takhta*.—(ground) زمین *zamīn*.
Earthen floor, بلاط *balāt*. A floor or
story, طبق *tabak*, بام *bām*. The upper
and lower floors, طبق فوقانی و تحتانی
tabaki fuqānī wa takhtānī.

FLOOR, *vt.* بلاط بندی کردن *bandī-k.*,
بلاط کردن *balāt-k.*

FLORAL, *a.* گل منسوب *gul mansūb*,
گلی *gulī*.

FLORID, *a.* گلرنگ *gulrang*, گلغام *gulghām*,
سرخ *surkh*. A florid orator,
سخن ران *sakhun rān*. A florid
complexion, گلزار *gulzār*.

FLORIDNESS, *n.* گلرنگی *surkhī*, سرخی
gul rangī.

FLORIST, *n.* گل چین *gul chīn*.

FLOUNCE, *vi.* دست تپیدن *tapīdan*, دست
پا زدن *dast pā-z*.—(plunge about in
water) در آب غلطیدن *dar āb-gh*.

FLOUNCE, *n.* تیر *tīr*, دامن *dāman*.

FLOURISH, *vi., vt.* (as a plant) ترو تازه
کردن *taru tāza-k.*, سیراب شدن *sīrāb-*
sh.—(to be prosperous) معزیز شدن
muḏtabar-sh., بهره‌مند بودن *bahra-*
mand-b., دولت یافتن *daulat-y.* To
flourish in discourse, سخن ران بودن
sakhun rān-b., سخن آرای بودن
sakhun ārāi-b.—(boast) لاف زدن
lāf-z.,—(adorn) افتخار نمودن
iftikhār-n.

FLOURISH, *n.* رونق *ārāyish*, آرایش
raunak, سخن آرای *sakhun ārāi*.

FLOURISHING, *a* کامران *kām-rān*,
سعادت‌مند *sādātmand*, آباد *ābād*.

FLOUT, *n.* خنده *khanda*, استهزا *istihzā*.

FLOW, *vi.* (as water, &c.) جاری شدن
jārī-sh., جریان کردن *jarayān-k.* روان
شدن *rawān-sh.* To flow from a
source, صادر شدن *sādir-sh.*, صدور کردن
sudūr-k.—(as tears) انهال کردن *in-*
hilāl-k., رمع کردن *ramī-k.*—(through
a fissure in a rock, &c.) تفری کردن
tafarri-k. To flow rapidly, سیلان
saylān-sh. To flow as sweat,
گداختن (melt) *ār-k-r.*—
gudākhtan. To flow as the tide,
مد کردن *madd-k.* To ebb and flow,
جزر و مد کردن *jazr u madd-k.* To
flow as the waves, موج زدن *mauj-z.*

—(to be fluent in speech) زبان آوری
zabān āwarī-n.—(abound)

بسیار بودن *bis-y-*
ār-b. To flow round, اطراف جاری
شدن *atrāf-jārī-sh.* To flow back
(ebb), باز رفتن *bāz-r.*

To cause to flow, تسیل کردن *tasyīl-k.*

FLOW, *n.* مد آمدن *bālā-ā.*, مد *madd*,
نهر (current) *kasrat.*—
جوی *juī*.

FLOWER, *n.* گل *gul*, شگوفه *shagūfa*.

The flower of youth, عنفوان *anfawān*,
ریحان *rai-yān*. A bunch of flowers,
گل‌دسته *gul-dasta*. A flower garden,
گلستان *gulistān*, گلزار *gulzār*, گلشن
gulshan, چمن *chaman*.

FLOWER, *vi.* شگوفه شدن *shiguftan*,
شگوفه کردن *shigūfa-k.*

FLOWERINESS, *n.* (of speech) سخن
فصاحت *fasāhat*, سخن آرای *sakhun ārāi*.

FLOWERY, *a.* رنگین *rangīn*, فصیح *fasīh*,
خوش عبارت *khush ibārat*.

FLOWING, *a.* جاری *jārī*, روان *rawān*, جریان *jarayān*. Flowing of water, آب جاری *ābi jārī*, روان *rawān*.

FLUCTUATE, *vi.* (move as a wave) متماوج *tamawwij-s.*, ساختن *mutamawwij-sh.*—(to be irresolute) بی قرار شدن *bī karār-sh.*, بی ثبات شدن *bī sabāt-sh.*

FLUCTUATION, *n.* (of the waves) تماوج *tamawwij.*—(uncertainty) بی قراری *bī karārī*, بی ثباتی *bī sabātī*.

FLUE, *n.* (vent) دود کشی *manfas*, دود کشی *dūd kashī.*—(fur) گنده سویی *gundai mūi.*

FLUENCY, *n.* فصاحت *fasāhat*, زبان سخن آرازی *zabān āwarī*, سخن آرازی *sa-khun ārāy*, گویائی *goyāyī*.

FLUENT, *a.* سخن آوار *zabān āwar*, سخن آرا *sakhun ārā*, زبان دراز *zabān darāz*.

FLUENTLY, *ad.* فصیحانه *fusihāna*, روانی *bā rawānī*.

FLUID, *n.* آب سیال *sayyāl*, آب *āb*, نام *nam*.

FLUIDITY, *n.* روانی *sayyālī*, روانی *rawānī*, رقت *rikkat*.

FLUSH, *vt.* (redden) سرخ رو نمودن *surkh rū-n.*—*vi.* (blush) خون بجوش نمودن *khūn ba jūsh-n.*—(elate) دلشاد کردن *dilshād-k.*

FLUSH, *ad.* بسیار *bisyar*, کثیر *kasir*.

FLUSH, *n.* میل سرخ روی *surkh rūi*, سرخی *mayl ba surkhī*.

FLUTE, *n.* نی *nay*, نای *nāyi*, بوق *būk*. To play the flute, نای زدن *nāy-z.*, سفلیدن *siflidan*. A player on the flute, نای باز *nāy bāz*, نای *nay zan*. The art of playing the flute, قصابت *kisābat*.

FLUTTER, *vi.* (the wings) بال زدن *bāl-z.*, در افشاندن *par-a.*—(vibrate)—*larzidan*, جنبیدن *jumbidan*.—(disorder) دریشان کردن *parishān-k.*

FLUTTER, *n.* جنبش *jumbish*, حرکت *harakat.*—(hurry of mind) دریشان خاطر *parishān khā-tirī*, اضطراب *iztirāb*.

FLUX, *n.* (flowing) جریان *jarayān*, سیلان *sailān*. Flux and reflux of the tide, مد و جزر *madd u jazr.*—(dysentery) جریان شکم *jarayāni shikam*, اسهال *is-hāl*. To have a flux, اسهال داشتن *is-hāl-d.*—(state of being liquid) گداز *gudāz*.

FLUX, *vt.* گداختن *gudākhtan*, آب کردن *āb-k.*

FLUXION, *n.* vide FLUX.

FLY, *vi., vt.* پرواز ساختن *parīdan*, پرواز *parwāz-s.*, پیران کردن *tayarān-k.* To cause to fly, پیران کنانیدن *tayrān-k.*—(run) گریختن *gurīkhtan.*—(move rapidly) بزودی گذشتن *bazūdī-g.*, شتابان روان شدن *shitābān rawān-sh.* To fly at, حمله کردن *hamala-k.* To fly asunder, پاره پاره کردن *pāra pāra-k.* To fly in the face, طعن زدن *tad-na-z.* To fly in a passion, گرم شدن *garm-sh.*, قهر نمودن *kahr-n.* To fly off, عصیان نمودن *asiyān-n.* To fly abroad, آشکاره شدن *zāhīr-sh.*, ترک (abandon) شدن *āshkāra-sh.* ترک کردن *tark-k.*, هجر کردن *hajr-k.* To let fly, (discharge) رمی کردن *ramī-k.*, سر دادن *sar-d.*

FLY, *n.* مگس *magas*, ذباب *zubāb*. A dog fly, شذات *shazāt*. A black fly, فقیر *nakīr*. A blue fly, عذیر *āntar*. A gad fly, خرپشه *khar pashsha*. The

humming of flies, خاز باز *khāza bāza*,
مغن *mughinn*.
FLYING, *n.* پاران *parān*, طایر *tāyir*,
گريزان *gurizān*.
FLY-WHEEL, *n.* چرخ پاران *charkhi*
parrān.
FOAL, *n.* کُر *kurra*, اسبچه *aspcha*.
FOAM, *n.* کف *kaf*, تفش *tafish*. The
foam of the sea. زبد دریا *zabadi*
daryā, کف دریا *kafi daryā*.
FOAM, *vi.* کف بر آوردن *kaf-z.*,
kaf bar-ā.—(to be agitated with rage
or passion) بجوش آمدن *ba jūsh-ā.*,
قهر گرفتن *kahr-g*.
FOAMY, *a.* کفدار *kafdār*, پُرکف *pur kaf*.
FOB, *n.* خورج *jūbi khurd*.
FOB, *vt.* فریفتن *hila-b.*, حیلہ بستن *far-*
īftan.
FOCUS, *n.* مرکز *wasat*, وسط *markaz*.
FODDER, *n.* علف *ālaf*, گیاه *giyā*.
Fed with fodder, معلوف *madlūf*.
FODDER, *vt.* با علف پروردن *bā ālaf-p.*,
چرانیدن *charānīdan*.
FOE, *n.* دشمن *dushman*, حریف *harif*,
عدو *ādū*.
FÆTUS, *n.* جنین *hamal*, حمل *janīn*.
FOG, *n.* هور *nizhm*, ضباب *zabābat*,
نظم *hor*.
FOGGY, *a.* ضباب *zabābat dār*.
FOH, *int.* وای *wāh*, واه *hāy*, وای *wāy*.
FOIBLE, *n.* خطا *dib*, قصور *kusūr*, عیب
khata, نقصان *nukhsān*.
FOIL, *vt.* محروم ساختن *mahrūm-s.*,
حرمان کردن *shikast-d.*, شکست دادن
hirmān-k.
FOIL, *n.* حرمان *hirmān*, هزیمت *hazī-*
mat.—(blunt sword) سیف کند *saiifi*
kund.
FOIST, *vt.* از تزویر در کردن *az tazwīr*
dar bar-k.

FOLD, *n.* (flock of sheep) صیرت *sirat*,
کمر *kamrā*.—(doubling) تَه *tah*, چین
chīn, نور *navard*. Two-fold, دوتا
dutā, مضاعف *muzādf*. The fold of
a garment, تَی جامه *tāi jāma*.
FOLD, *vt.* (sheep) غنم در صیرت نهادن
ghanam dar sirat-n.—(cloth, &c.)
تَه کردن *tah-k.*, تَا کردن *tā-k.* To fold
up, پیچیدن *pechīdan*. To fold up a
letter, لفافه کردن *lifāfa-k*.
FOLDED, *a.* مطوی *matwiy*.
FOLIACEOUS, *a.* اوراق دار *awrāk dār*,
برگ دار *barg dār*.
FOLIAGE, *n.* اوراق *awrāk*, برگ *barg*.
FOLIO, *n.* ورق *wark*, دو صفحه *du safa*.
FOLK, *n.* قوم *kaum*, طایفه *tāyafa*, قبیله
kabila.
FOLLOW, *vt.* (go after) پس رفتن *pas-*
r., از پی رفتن *taākub-k.*, پیروی کردن
as pay-r., پیروی کردن *payravī-k.*—
(imitate) موافقت کردن *muwāfikat-k.*,
نقل (copy) *takassus-k.*—نقل کردن
nakl-k.—(attend) پس رو شدن
pas ru-sh., متعقب شدن *mutadkib-sh.*
—(obey) اطاعت نمودن *atādt-n.* To fol-
low as a consequence, نتیجه بودن
natija-b., پیروی نمودن *payrawī-n.*
FOLLOWER, *n.* پس رو *pas rau*, متعقب
mutadkub.—(disciple) شاگرد *shāgird*,
مريد *murīd*.—(copier) آخذ *ākhiz*,
متتابع *mutatabbī*.
FOLLOWING, *a.* (going after) پس روان
pas rawān. Following one another,
پی در پی *pay dar pay*.
FOLLY, *n.* دیوتونی *bī wukūfī*, ابله
ablahī, نادانی *nādānī*, حماقت
himākat.
FOMENT, *vt.* (affect by heat) تکمید
takmīd-k., کما کردن *kamād-k.*

—(apply warm lotions to) **با شست** *bā shust* (apply warm lotions to)
حمایت دادن *hīmāyat-d.*, انگیزختن *angīkhtan*.
FOMENTATION, *n.* تکمید *takmīd*.
FOMENTER, *n.* محرک *muharrīk*, فتنه *fitna* انگیز *angīz*.
FOND, *a.* عاشق *āshīk*, مایل *māil*, **پرمحبت** *pur mohabbat*, **شایق** *shāīk*, **پسند** *pasand*.
FONDLE, *vt.* نواختن *nawākhtan*, در **آغوش گرفتن** *dar āgūsh-g.*
FONDLER, *n.* نوازنده *nawāzanda*, در **آغوش گیرنده** *dar āgūsh gīranda*.
FONDLY, *ad.* با عشق *az shauk*, **عاشقانه** *āshikāna*, **شوق** *shauk*.
FONDNESS, *n.* عشق *shauk*, **خواهش** *khāhish*, **نوازش** *nawāzish*.
FOOD, *n.* قوت *kūt*, خوراک *khōrāk*, **طعام** *taām*, خوردنی *khurdanī*.
FOOL, *n.* **بیوقوف** *bī wukūf*, **احمق** *ahmak*, نادان *nādān*.—(jester) **مسخره** *maskhara*, **ندیم** *nadīm*.
FOOL, *vt. vi.* (trifle) **بیهوده شدن** *bihūdash.*, **ناز کردن** *harza-k.*—(toy) **مزه کردن** *nāz-k.*, **شیوه کردن** *shīva-k.*—(make a fool of) **مزه استهزا کردن** *istihzā-k.*, **فریفتن** *far-iftan*.—(cheat) **مذاحتن** *mazh-s.*.
FOOLERY, *n.* **بیهودگی** *bihūdagi*, **هرزه** *harza*, **گذاف** *gazāf*.
FOOLISH, *a.* **بیوقوف** *bī wukūf*, **احمق** *ahmak*, **دیوانه** *dīwāna*, **بی عقل** *bī dkl.* A foolish prating fellow, **هرزه گو** *harza gu*, **خوار** *harza khār*. A foolish expression, **بیهودی** *yāwa*, **گذاف** *gazāf*, **بی هوئی** *bī hūdī gūi*.
FOOLISHLY, *ad.* **بی عقلانه** *bī dkalāna*, **از حماقت** *az himākat*.

FOOLISHNESS, *n.* **بیوقوفی** *bī wukūfi*, **حماقت** *himākat*, **بی عقلی** *bī dhalī*, **ابهلی** *ablahī*.
FOOT, *n.* **پا** *pā*, **قدم** *kadam*, **رجل** *rijl*. The foot of the throne, **پای تخت** *pāyi takht*. The foot of a mountain, **کوه** *dāmani kuh*. The foot of any thing, **پای** *pāya*, **پایین** *pāyīn*. To kiss the foot, **پا بوسیدن** *pā-b.* To fix the foot, **وضع قدم کردن** *wazī kadam-k.* To stand on foot, **پا ایستادن** *bar pā-t.*, **رجل شدن** *rijl-sh.* To go on foot, **پایاده رفتن** *piyādu-r.* To tread under foot, **پایمال کردن** *pāymāl-k.* The sole of the foot, **کف** *kafi pā*, **پاشنه** *pā-shna*. The foot of a door, **پاشنه در** *pāshnai dar*. A foot in verse, **جز** *juz*, **وتد** *vatad*.
FOOT, *vi.* (walk) **رفتن** *raftan*, **سیر کردن** *sayr-k.*—(dance) **رقصیدن** *raksīdan*. *vt.*—(kick) **لگد زدن** *lakad-z.*
FOOT-BALL, *n.* **پا گلوله** *pā gulūla*.
FOOT-BOY, *n.* **غلام** *ghulām*, **خادم** *khādim*, **قاصد** *kāsīd*.
FOOTING, *n.* **پایداری** *pāydārī*, **پایان** *bunyād*.—(condition) **شان** *shān*, **وضع** *wazī*. To get footing, **پایدار شدن** *bar pāydār-g.*, **قرار شدن** *karār-sh.*
FOOTMAN, *n.* **پایاده** *piyāda*—(in door) **خدمتگار** *khidmatgār*.
FOOT-PATH, *n.* **پای راه** *rāhi piyāda rawī*.
FOOTSTEP, *n.* **نشان پای** *nishāni pāy*, **گام** *gām*, **قدم** *kadam*. To follow his footsteps, **در پی او رفتن** *dar py ū-r.*
FOOT-STOOL, *n.* **نشیمن** *nashīman*, **پای** *pāya*.
FOP, *n.* **بی مغز** *khud bīn*, **خود بین** *magh*, **هوادار** *hawādār*.

- FOPPERY, *n.* (vanity) بی‌هوشی *bī hud-agī*, هوا داری *hawādārī*.—(trifles) باوه *yāwa*, هرزه *harza*.
- FOPPISH, *a.* بی‌هوش *bī hūda*, هوای *hawāy*, باطلی *hawā parast*, باطل *bātil*.
- FOPPISHLY, *ad.* بطور خودنمایی *ba tauri khud numāi*, بروجه روزگاری *bar wajai rozgārī*.
- FOR, *conj.* (on account of) برای *barāya*, بهر *bahr*, از جهت *az jahat*.—(because) چراکه *cherāka*, زیرا که *zīrāka*.
- FOR, *prep.* (instead of) بجای *bajāi*, از سبب *ba īwaz*.—(by reason of) برای *barāya*, از سبب *az sabab*.
- FORAGE, *n.* علف *ālaf*, گاه *gāh*.
- FORAGE, *vt. vi.* بهجهت خوردنی جستجو *ba jihatī khurdanī justajū-k.*, تاراج کردن *tārāj-k.*
- FORBEAR, *vt. vi.* (abstain) پرهیز کردن *parhez-k.*, بازداشتن *bāz-d.*.—(delay) دیر واداشتن *wāpas-d.*, صبر (to be patient) *dīr wā-d.*.—(to be merciful) مشفق شدن *sabr-d.*, صبور شدن *sabūr-sh.*.—(to be merciful) رحمت داشتن *mushfik-sh.*, دست برداشتن (refrain from proceeding) *rahmat-d.*.—(dast-b., توقف کردن *tawakkūf-k.*
- FORBEARANCE, *n.* (abstinence) امتناع *ihtirāz*, احتراز *parhezī*, پرهیزی *imtīnād*.—(intermission) توقف *tawakkuf*, فراغت *farāghat*.—(patience) شکیبانی *shakībānī*, بردباری *burdbārī*, صبر *sabr*, رحم (mercy) *rahm*, شفقت *shafakkat*.
- FORBID, *vt.* بازداشتن *manī-k.*, منع کردن *bāz-d.*, تنذیم *hirmān-n.*, حرمان نمودن *tambīh wa tākīd-k.*
- FORBIDDEN, *p. p.* باز داشته شده *bāz*
- dāshtha shuda*, منع کرده شده *manī kardā shuda*, ممنوع *mamnūd*, منع *mumtanī*.
- FORBIDDER, *n.* مانع کننده *manī kunāda*.
- FORBIDDING, *a.* مانع *mahram*, مانع *mānī*.—(disagreeable) ناخوش *nafrīn angīz*, مانع *manfūr*.
- FORCE, *n.* (strength) قوت *zor*, قوت *kuwat*, تاق *tākat*, مجال *majāl*.—(unlawful violence to person or property) ظلم *zulm*, زبردستی *zabar dastī*, جور *jaur*, ستم *sitam*, قهر *kahr*.—(necessity) ضرورت *zarūrat*.—(destiny) سر نوشت *sar nawisht*.—(body of troops) فوج *fauj*, لشکر *lashkar*, عسکر *āskar*. By force, بی اختیار *jabran*, بجزور *bazaur*, با *bī ikhtiyār*, با ضرورت *ba zarūrat*.
- FORCE, *vt.* ظلم کردن *zor-k.*, مجبور کردن *zurm-k.*.—(compel) دفع کردن *daft-k.*.—(capture) گرفتن *giriftan*.
- FORCED, *a.* (compelled) مجبور *majbūr*, رانده شده *rān-da shuda*.—(driven) جبری *jabrī*.—(violated) اتوم *atwam*.—(overpowered) مغلوب *maghlūb*.
- FORCELESS, *a.* غیر قوت *bīzaur*, بی زور *ghūr kuwat*.
- FORCEPS, *n.* کلبتان *mīkrāz*, مقراض *kalbatān*.
- FORCIBLE, *a.* (strong) زورآور *zorāwar*, قوی *kawī*, توانا *tawānā*.—(violent) جفاکار *jafākār*, قهری *kahrī*, جبری *jabrī*.
- FORCIBLY, *ad.* زورآوران *zor āwarāna*, با قوت *bā kuwat*, جبرا *jabran*.
- FORD, *n.* گذرگاه *pāyāb*, پایاب *guzar-gāh*, معبر *ma'bar*.

FORD, *vt.* معبر پایاب رفتن *pāyāb-r.*, گذشتن *ma'bar-g*

FORDABLE, *a.* ممکن گذار *mumkini guzār*, عبور کردنی *abūr kardani*.

FORE, *a.* پیش *pesh*, پیشین *peshīn*.

FORE-ARM, *n.* ساعد *sā'id*.

FORBODE, *vt.* غایب فال *fāl-g.*, گفتن *ghāyib-g.*, پیش گفتن *pesh-g.*

FORECAST, *n.* پیش بندی *pesh bandī*, عاقبت دور *dūr andeshī*, اندیشی *ākibat andeshī*.

FORECAST, *vi.vt.* عاقبت اندیشی کردن *ākibat andeshī-k.*, بصیرت نمودن *basī-rat-n.*

FORECASTLE, *n.* صدر چهار *sadr-i jehāz*.

FORECITED, *a.* مذکور *mazkūr*, مذبور *mazbūr*, مسطور *mastūr*.

FORECLOSE, *vt.* پیش بندی کردن *pesh bandī-k.*

FOREDOOM, *vt.* قضا و قدر نمودن *kazā wa kadr-n.*, سر نوشت کردن *sar na-wisht-k.*

FOREFATHER, *n.* پیشینه *peshina* (*pl.* (پیشینگان *jadd*, (*pl.* اجداد).

FOREFINGER, *n.* سبابه *sabbāba*.

FOREFOOT, *n.* پای پیشین *kadam*, پای *pāyi peshīn*.

FOREGO, *vt.* گذاشتن *guzāsh-tan*, دست بردار شدن *dast bardār-sh.*

FOREHEAD, *n.* جبین *peshānī*, پیشانی *jabīn*, ناصیه *nāsiya*.

FOREIGN, *a.* غریب *bīgāna*, بیگانه *gharīb*, اجنب *aj-nab*.—(not appropriate) نا مناسب *nā muwāfīk*, نا موافق *nā munāsib*.

FOREIGNER, *n.* غریب *bīgāna*, بیگانه *gharīb*, سدیاح *sayyāh*, اجنبی *aj-nabī*, مسافر *musāfar*. To pretend to be a foreigner, توغرب نمودن *taghar-rub-n.* To

speak like a foreigner, استدعاجام کردن *istijām-k.*

FOREJUDGE, *vt.* قضا پیشین کردن *haz-zā peshīn-k.*

FOREKNOW, *vt.* از پیش دانستن *az pesh-d.*, تعقل کردن *ta'akkul-k.*

FOREKNOWLEDGE, *n.* علم غایب *ilmī ghaib*, تعقل *ta'akkul*, پیش بینی *pesh bīnī*.

FORELEG, *n.* مانکب *mankīb*, زراع *zurād*, پای پیش *pāyi pesh*.

FORELOCK, *n.* موی پیشانی *mūi pesh-ānī*, گیسو *gīsū*.

FOREMAN, *n.* را'یس *peshwā*, پیشوا *rā'is*.—(of a jury) میر مجلس *mīr-i majlis*.

FOREMAST, *n.* اول تیر چهار *awwal tīr-i jehāz*.

FOREMOST, *a.* پیشترین *pesh-tarīn*, اول *awwal*, مقدم *mukaddam*. First and foremost, "اولا *awwalan*, قبله *kab-ālan*. To go foremost, پیش از همه *az hama pesh-r.*

FORENAMED, *a.* مرسوم *mazkūr*, مذکور *mar-sūm*.

FORENOON, *n.* وقت ضحی *wakti zu-hā*, پیش از دو پاس روز *pesh az dū pāsi rōz*.

FORENSIC, *a.* عدالت منسوب *ādālat mansūb*, محکمت پیوند *mahkumat paywand*.

FORE-ORDAIN, *vt.* vide PREDESTINATE.

FOREPART, *n.* مقدمت *mukaddamat*, پیشین *peshīn*.

FORERUN, *vt.* پیش رفتن *pesh-r.*, سبقت کردن *sabkat-k.*

FORERUNNER, *n.* پیشرو *peshrau*.

FORESEE, *vt.* پیش دیدن *pesh-d.*,

- ākibat an'leshī-k., اندیشی کردن
 dūr an'leshī-k., دور اندیشی کردن
 sabakat-k., سبقت کردن
FORESHOW, *vt.* پیش نمودن *push-n.*
FORESIGHT, *n.* بصیرت (*prudence*) *basīrat*, عاقبت اندیشی *ākibat andishī*, عقل *dakl.*—(prescience) دور بینی *dūr bīnī*, دور اندیشی *dūr andeshī*, غیب بینی *ghaib bīnī*.
FORESKIN, *n.* قلعت *ghulfat*, قلعت *kulfat*, رعیت *radlut*.
FOREST, *n.* بیابان *biyābān*, جنگل *jangal*, دشت *dasht*.
FORESTALL, *vt.* پیش بندی کردن *push bandī-k.*
FORESTER, *n.* (an inhabitant of a forest) ساکن جنگل *sākinī jangal*.—(officer of a forest) امین صیدگاه *amīnī sayd gāh*.
FORETELL, *vt.* عاقبت گفتن *ākibat-g.*, پیش گفتن *push-g.*, فال گفتن *fāl-g.*
FORETELLER, *n.* غیب فالگو *fālgū*, غیب دان *ghaibdān*.
FORTELLING, *ppr.* فالگوبان *fālguyān*, کاهن *kāhin*.
FORETHOUGHT, *n.* عاقبت اندیشی *ākibat andishī*, بصیرت *basīrat*, آگاهی *āgāhī*.
FORETOKEN, *n.* نشان سابق *nishānī sābik*.
FOREVER, *ad.* ابدی *al' ddawām*, ابدی *abadad*, پیوسته *paywasta*.
FOREWARN, *vt.* خبردار کردن *lhabar-dār-k.*, آگاه کردن *āgāh-k.*, نصیحت نمودن *nasihat-n.*
FORFEIT, *n.* گناهکاری *tāwān*, جریمه *jarīma*, کفارت *kafārat*, *nāhgārī*.
FORFEIT, *vt.* تاوان دادن *tāwān-d.*, از دست دادن جریمه *jarīma-y.*, از دست دادن *az dast-d.*
FORFEITABLE, *a.* ممکن تاوان *mum-kīni tāwān*.
FORFEITURE, *n.* تاوان *tāwān*, جریمه *jarīma*, نقصان *nuksān*, ضبطی *zabtī*.
FORGE, *n.* آهنگر *tanūri-āhan*, آهنگرخانه *āhangar-khāna*, کوره *kūra*.
FORGE, *vt.* بر سندان کوفتن *bar sindān-k.*, با خایسک کردن *bā khāyisk-k.*—(falsify) تقلید کردن *tazwīr-k.*, تزویر کردن *taklīd-k.*, لباس کردن *libās-k.*—(make) کار *kārdan*, ساختن *sākh'an*, دروغ بانیستن *kār-k.* To forge a lie, تمسک *darūgh-b.* To forge a deed, تمسک *tamassuk muzawwar-k.*, مزور کردن *dust khat taklīd-k.*
FORGER, *n.* سازگار *sāzgār*, مزور *muzawwir*, سازنده *sāzanda*.
FORGERY, *n.* (falsification) تلبیس *talbīs*, تقلید *taklīd*, تزویر *tazwīr*.—(smiths' work) آهنگر *kārī āhangar*.
FORGET, *vt.* فراموش کردن *farāmūsh-k.*, فراموشیدن *farāmūshīdan*, نسیان *nisyān-n.*
FORGETFUL, *a.* فراموشکار *farāmūshkār*, ناسی *nāsī*.
FORGETFULLY, *ad.* از فراموشی *az farāmūshī*.
FORGETFULNESS, *n.* فراموشی *farāmūshī*, نسیان *nisyān*.
FORGIVE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, بخشیدن *madzūr-d.*, معذور داشتن *bakhshīdan*, آمرزیدن *āmurzīdan*, عفو *afū-k.*, در گذر کردن *dar guzar-k.*
FORGIVEN, *pp.* معذور *maghfūr*, آمرزیده *madzūr*. To be forgiven, بخشیده شدن *āmurzīda-sh.*, بخشیده شدن *bakhshīda-sh.*
FORGIVENESS, *n.* آمرزش *āmurzish*, مغفرت *maghfarat*, عفو *afū*.

FORGIVER, *n.* بخشنده *bakhshanda*, آمرزگار *āmurzagār*, غفور *ghafūr*.

FORK, *n.* چنگال *changāl*. The prong of a fork, شاخ *shākha*.

FORK, *vi.* با شلغم در گرفتن *bā shilgha bar-g*.

FORLORN, *a.* ترک کرده شده *tarle kar-da shuda*, گذاشته *guzāshtha*, تنها *tanhā*, نافی *nafi*, متروک *matrūk*. The forlorn hope, پیش افتاد *pesh uftād*, پیشاهنگ *pesh āhang*.

FORM, *n.* 1 (figure) شکل *shakl*, صورت *sūrat*, پیکر *paykar*, هیکل *haykal*. 2. (order) منوال *minwāl*, طور *taur*, دستور *dastūr*, قاعده *kāida*. Exterior form, ظاهر صورت *sūratī zāhir*. Interior form, باطن صورت *sūratī bātin*. 3. (mould) قالب *kālib*, کالبد *kālbud*. To assume the form, پذیر کردن *sūrat pazīr-k*. 4. (long seat) نشیمن *nashīman*, تخت *takhta*.

FORM, *vt.* 1. (make) ساختن *sākhtan*, کردن *kardan*. 2. (shape) شکل دادن *shakl-d.*, صورت بند کردن *sūrat band-k*. 3. (train) تربیت دادن *tarbiyat-d.*, تادیب کردن *tādīb-k*. 4. (arrange) ترتیب کردن *tartīb-k*, آراستن *ārāstan*. 5. (contrive) فکر کردن *fikr-k*, اندیشیدن *andeshīdan*. 6. (plan, scheme) قصد کردن *hasd-k*. 7. (constitute) ساختن *sākhtan*, اثبات نمودن *mukarrar-k*, مقرر کردن *isbāt-n*. 8. (establish) نصب کردن *nasb-k*. 9. (enact) فتوا دادن *fatwā-d.*, اجرا نمودن *ijrā-n*.

FORMAL, *a.* (methodical) مطابق دستور *mutābiki dastūr*, موافق قاعده *muwāfiki kāila*, رسم *rasm*.—(precise) درست *durust*, کامل *kāmil*.

FORMALITY, *n.* تکلف *takalluf*, ترتیب *tartīb*, ظاهر داری *zāhir dārī*.

FORMALLY, *ad.* (in a formal manner) مطابق دستور *mutābiki dastūr*, موافق قانون *muwāfiki kānūn*.—(ceremoniously) در وجه تکلف *bar wajai, takalluf*.

FORMATION, *n.* ترکیب *sārisht*, ساخت *sākh*, تشکیل *tashkīl*.

FORMATIVE, *a.* تشکیل ساز *tashkīl sāz*, صورت بند *sūrat band*.

FORMER, *a.* پیشین *peshīn*, سابق *sābik*, مقدم *mukaddam*, قدیم *kadīm*. Former times, پیشین ایام *ayyāmi peshīn*, سابق زمان *zamāni sābik*.

FORMERLY, *ad.* در ایام گذشته *dar ayyāmi guzashtha*, پیش ازین *pesh azīn*, قدیمانه *kadīmāna*, من قبل *min kabl*.

FORMIDABLE, *a.* هولناک *mahīb*, مهیب *maḥīb*, مخوف *sahmgīn*, سهمگین *hawnāk*, مخوف *mukhawwif*.

FORMIDABLENESS, *n.* هیبت *hai-bat*, مهابت *maḥābat*.

FORMIDABLY, *ad.* با هیبت *bā haibat*, مهیبانه *maḥībāna*.

FORMLESS, *a.* بی صورت *bī sūrat*, غیر شکل *ghayri shakl*, بی شکل *bī shakl*.

FORMULA, *n.* ضابطه *zābita*, قاعده *kāida*, نسخه *nushka*, اظهار *izhār*.

FORMULARY, *n.* دستور العمل *dasturu-'lāmal*, قانون نامه *kānūn nāma*.

FORNICATE, *vi.* زنا کردن *zanā-k*, با حرام رفتن *ba harām-r*.

FORNICATION, *n.* زناکاری *zanākārī*, حرام کاری *harām kārī*.

FORNICATOR, *n.* زناکار *zanākār*, فاسق *fāsik*, بدکار *bad kār*, زانی *zānī*.

FORSAKE, *vt.* ترک کردن *tarle-k*, رو

هجران نمودن *rūgardān-sh.* گردان شدن
 گزاشتن *guzāsh-tan.*
 FORSOOTH, *ad.* در حقیقت *dar hakī-*
kat, في الحقیقت *fi'l hakikat.*
 FORSWEAR, *vt.* قسم دروغ خوردن *kas-*
am durūgh kh.—(deny upon oath)
 با سوگند انکار حق کردن
bā sogand inkāri hak-k.
 FORT, *n.* (fortress) قلعه *kal'ī,* حصار *his-*
ār, بارو *bārū.*
 FORTH, *ad.* (abroad) بیرون *berūn,* بدر
badar, خارج *khārij.*—(forward) ظاهر
zāhiran; پیش *pesh.* To go forth,
badar-r. To come forth,
berūn-ā.—(to be publi-
 shed) ظهور شدن *zahūr-sh.* To bring
 forth children, وضع حمل کردن
wāzī hamal-k. To hold forth (harangue),
sakhun rāni-k. سخن رانی کردن
 izhār-k. اظهار کردن. To set forth (describe),
 از این پس *az īn pas,* بعد *mim ba'd.* And so forth,
 وغیره *waghayra.*
 FORTHCOMING, *a.* تیار *hāzir,* حاضر
tayyār, آماده *āmāda.* To be forth-
 coming, حاضر شدن *hāzir-sh.,* آماده
 شدن *āmāda-sh.*
 FORTHWITH, *ad.* علی الفور *ālū'l faur,*
 جلد *jald,* في الحال *fi'l hāl.*
 FORTIETH, *a.* چهلم *chehelum.*
 FORTIFICATION, *n.* بندی *kilā ba-*
ndī, حصار *hisār,* سد *sadd.* Strong
 fortification, حصار استوار *hisāri ustu-*
wār. The fortification of a city,
 شهر بند *shahr band.*
 FORTIFY, *vt.* (make strong) محکم
 کردن *muhkam-k.,* مستحکم کردن
mustahkam-k., مضبوط کردن
mazbūt-k., استوار کردن
ustuwār-k.—(with ram-

parts, &c.) تخصیص کردن *tahsīn-k.,*
 سد کردن *sadd-k.*
 FORTIFIED, *a.* محکم *mahsūn,* محکم
mahkum, مضبوط *mazbūt.*
 FORTITUDE, *n.* جسارت *jasārat,*
 دلوری *dilāwarī,* مردانگی
mardānagī, شجاعت *shujādt,*
 بهادری *bahādurī.*
 FORTNIGHT, *n.* دو هفته *du hafta.*
 FORTRESS, *n.* قلعه *kal'ī (pl. قلاع)*
hisār, بارو *bārū.*
 FORTUITOUS, *a.* اتفاقی *ārizī,* عارضی
ittifākī, قضای *kazāi.*
 FORTUITOUSLY, *ad.* اتفاقاً *ittifāk-*
an, ناگه *nāgāh,* عارضاً *ārizan.*
 FORTUNATE, *a.* بختیار *bakhtiyār,*
 صاحب طالع *nek bakht,* ذی بخت
sāhibi tālī, خجسته *khujasta,* فرخ
farrukh, سعادتمند *saadatmand.*
 FORTUNATELY, *ad.* قضراً *kazārā,*
 بختیاری *bayārī bakht.*
 FORTUNE, *n.* 1. (luck) نصیب *nasīb,*
 قسمت *kis-* مات, روزگار *rozgār,* زمان *zamān.* Good
 fortune, ذی بخت *nek bakhtī,* بختیاری
bakhtyārī. Bad fortune,
 عدم دولت *bad bakhtī,* بد بختی
ami daulat. 2. (possessions) مال
māl, دولت *daulat.* To tell fortunes,
 فال گفتن *fāl-g.,* طالع گفتن *tālī-g.*
 FORTUNE-TELLER, *n.* منجم *munajjim,*
 اخترگو *akhtargu,* فالگو *fālgū.*
 FORTY, *a.* چهل *chahal,* اربعون *arbaūn.*
 FORUM, *n.* میدان *bāzār,* میدان
maidān.—(court) دربار *darbār,* عدالت
ādālat.
 FORWARD, *a.* در پیش *pesh,* پیش
pesh.—(ready) تیار *tayyār.*—(quick)
 شتاب *shitāb,* زود *zūd.*—(impudent)
 بی شرم *bī sharm,* شوخ *shōkh.*

(early in season) *nā pukhta*,
مقدم *khām*.—(at the fore part)
mukaddam, اول *awwal*.

FORWARD, *ad.* در پیش *dar pesh*. To
bring forward, پیش آوردن *pesh-ā*.
To come forward, پیش آمدن *pesh-ā*.

FORWARD, *vt.* تعجیل کردن *ta'jīl-k.*,
زود ساختن *shitābānīdan*,
zūd-s. To send forward, روانه کردن
rawāna-k., فرستادن *fristādan*.

FORWARDLY, *ad.* بزودی *bazūdī*,
باشتابی *bā shitābī*.

FORWARDNESS, *n.* شوق (eagerness)
shūk, غیرت *ghairat*.—(quickness)
سریعت *surāt*, زودی *zūdī*.—(earliness)
گستاخی *ta'jīl*.—(impudence)
gustākhi.

FOSSE, *n.* خندق *khandak*.

FOSSIL, *a.* جامد معدنی *ma'ddanīy*,
جامد کانی *kānī*.

FOSTER, *vt.* پروریدن *parwardan*, تقویت
تربیت کردن *takwīyat-k.*,
tarbiyat-k.

FOSTER BROTHER, برادر رضاعی *birā-*
darī rizāī, شیر دانه *shīr dah*,
pidar khānda. Foster-mother, زن
دایا *dāyā*, پرورنده *zanī parwaranda*.
A foster child, پسر رضاعی *pisarī rizāī*,
شیر خوار *shīr khār*.

FOUL, *a.* 1. (impure) غلیظ *ghalīz*,
ناپاک *nāpāk*, ملوث *mulawwas*. 2. (detes-
table) قبیح *kabīh*, فاسد *fāsīd*. 3. (abo-
minable) مکروه *makrūh*, ملعون *malūn*.
4. (gross) فاسد *fāsīd*. Foul play,
رنگ آمیزی *hīla bāzī*, حیله بازی
āmīzī. Foul water, چرکاب *charkāb*.
A foul action, کار شذیع *kārī shanīā*,
عمل قبیح *āmali kabīh*. Foul-faced,
زشت رو *zisht rū*. Foul-mouthed,
بد زبان *āib-gū*, بد زبانه *bad zabān*.

To fall foul, دشنام دادن *dushnām-*
d., آزاردن *āzārdan*. To run foul,
باهم زدن *baham-z*.

FOUL, *vt.* آلودن *ālūdan*, ناپاک کردن
nāpāk-k., نجس ساختن *najīs-s*.

FOULLY, *ad.* ناپاکانه *nāpākāna*,
ملوثانه *mulawwasan*.—(shamefully)
بارسوائی *bā riswāī*.

FOULNESS, *n.* آلودگی *nāpākī*,
آلودگی *ālūdagī*, نجاست *najāsāt*.—(dishones-
ty) غدر *ghadr*, فریب *farīb*.—(ugliness)
مکروهی *makrūhī*, زشتی *zishtī*.—
(unfairness) قبحاحت *kabāhat*, شرارت
sharārat.

FOUND, *vt.* 1. (lay the basis of) بنیاد
کردن *buniyād-k.*, اساس نهادن *asās-n.*
2. (build) تعمیر کردن *ta'mīr-k.*, بنا
کردن *binā-k.* 3. (establish) برپا کردن
barpā-k., نصب ساختن *nasb-s*.
4. (originate) صنعت پیدا کردن *sunāt*
paydā-k. 5. (endow) خیرات نمودن
khairāt-n., وقف دادن *vakf-d.*

FOUNDATION, *n.* بنای *pāya*, بنا *bun-*
yād, اصل *asl*, اساس *asās*. The founda-
tion of a house, بنای *bunyādī*
binā. Without foundation, بی بنای
bī bunyād, بی اصل *bī asl*, حق *nā*
hak, بی سبب *bī sabab*. Laying a
foundation, ساختن بنای *sākhṭanī*
bunyād, وضع اساس *wazī asās*. 2.
(endowment) احسانات *hasanāt*, اوقاف
aukāf.

FOUNDER, *n.* (builder) بناگر *bināgar*,
معمار *mīmār*.—(one who begins or
originates or endows) مبدع *mabḍā*,
پیدا کننده *paydā kunanda*.—(one
who casts metals) کالیدگر *kālīdgar*,
صغار *saffār*.

FOUNDER, *vi.* غرق (sink as a ship)
زیر آب فرو رفتن *ghark-sh.*,
āb farū raftan.

FOUNDRY, *n.* کالیدخانه *kālīd khāna*, ریخته‌گر خانه *saffār khāna*, صفارخانه *rīkhtagar khāna*.

FOUNDLING, *n.* بچهٔ منسوب *bachai mambūz*.

FOUNTAIN, *n.* (a spring) چشمه *chashma*, آبراه *ābrāh*.—(jet or stream of water) شادربان *shādurban*, فواره *farwāra*.—(original, first cause) اصل *asl*, منشأ *mansha'*. The fountain of life, آب حیات *ābi hayāt*, آب حیوان *ābi haywān*. The fountain of darkness, ظلمت چشمه *chashmai zulmat*.

FOUNTAIN-HEAD, *n.* سر چشمه *sari chashma*.

FOUR, *a.* چهار *chahār*, اربع *arbī*. The space of four years, چهار ساله *chahār sāla*. One of four, چهار یک *chahār-yak*. Consisting of four parts, چهار مربع *chahār pāra*, مربع *marbī*. A figure of four sides, چهار گوشه *chahār gūsha*, شکل تربع *shakli tarbī*. Four-fold, چهارتا *chahārtā*, اربعه اضلاع *arba'ati azāf*. Four and four, چهارگان *chahārgān*. The four elements, چهار *chahār*, عنصر *chahār unsir*. The four quarters of the world, ربع مسکون *rabī maskūn*. Fourtimes, چهار بار *chahār bār*, دفعه *chahār dafī*. To divide in four, تربع کردن *tarbī-k.*, چهار باره کردن *chahār pāra-k.*

FOURTEEN, *a.* چهارده *chahārda*, اربعة عشر *arbi'ate dshar*.

FOURTEENTH, *a.* چهاردهم *chahārda-hūm*, رابع عشر *rābī dshar*.

FOURTH, *a.* چهارم *chahārum*, رابع *rābī*.

FOURTHLY, *ad.* چهارانه *chahārāna*, رابعاً *rābīan*.

FOWL, *n.* مرغ *murgh*, پرندۀ *parinda*.—(domestic) مرغ خانگی *murghi khānagī*.—(wild) وحشی مرغ *murghi wahshī*.

FOWL, *vi.* صید طيور کردن *saydi tuyūr-k.*

FOWLER, *n.* صیاد طيور *sayyād*, صیاد طيور *sayyādi tuyūr*. A fowler's net, طرقت *tarkat*.

FOWLING-PIECE, *n.* بندوق طيور *bandūki tuyūr*.

FOX, *n.* روباه *rūbāh*, دمنه *damna*.—(a sly fellow) روباه باز *rūbāh bāz*.

FRACTION, *n.* کسر *kasr*. Fractions of integral numbers, کسور عدد *kasūrī dād*. To reduce fractions to integral numbers, جبر کردن *jabr-k.* Fractional number, کسور عدد *ādadi maksur*.

FRACTURE, *n.* شکستگی *shikastagī*, کسر *kasr*, رخنه *rakhna*. A bandage for a fracture, استخوان بند *ustukhān band*.

FRACTURE, *vt.* شکستن *shikastan*, کسر کردن *kasr-k.*

FRAGILE, *a.* نازک *nāzūk*, منکسر *mun-kasir*, کمزور *kamzōr*.

FRAGILITY, *n.* نراکت *nazākat*, نازکی *nāzūkī*.

FRAGMENT, *n.* پاره *pāra*, ریزه *rīza*, پارچه *pārcha*, قطعه *katī*.

FRAGRANCE, *n.* خوشبوئی *khūsh būi*, عطر *ta'attar*, رایحه *rāhiyat*. To diffuse fragrance, بوی دادن *būi-d.*, نفح کردن *nafh-k.*

FRAGRANT, *a.* خوش بو *khush bū*, عطر *mu'attar*, سا *dtr sā*.

FRAGRANTLY, *ad.* با خوشبوئی *bā khūshbūi*, نفحانه *nafhāna*.

FRAIL, *a.* ناپایدار *nāpāydar*, فانی *fānī*, کمزور *kamzor*, ضعیف *za'if*.

FRAIL, *n.* زنبیل *zambīl*.

FRAILNESS, *n.* ناپایداری *nāpāyidārī*,
نازاکت *nazākat*, ناتوانی *nātawānī*.

FRAILTY, *n.* فنا *fanā*, زبونی *zabūnī*.
Human frailty, طبیعت بشریت *tabī-
āti basharīyat*.

FRAME, *vt.* (make) ساختن *sākhtan*. —
(adjust) نظام *paywastan*, دروغ بافتن
(fabricate) *nazām-k.* — (durūgh-b).

FRAME, *n.* کواچ *kawām*, حلقه *halqa*. Frame
of mind, خاطر, حال *hālī khātir*. — (case)
کالبد *dān*. — (mould) قالب *kālib*,
kālbud. — (border) حاشیه *hāshīya*.

FRAMER, *n.* جاعل *jāil*, بان *bānī*, سازنده
sāzanda.

FRANCE, *n.p.* فرانسه *farāncha*, فرانسا
farānsa.

FRANCHISE, *n.* امینتی *āzādī*, آزادی
amīnī, حق معافی *hakki muāfi*.

FRANCHISE, *vt.* آزادی بخشیدن *āzā-
dagī-b.*, خلاص کردن *khalās-k.*

FRANGIBLE, *a.* vide FRAGILE.

FRANK, *a.* (sincere) منکلس *mukhlis*,
کشاده دل *kushāda dil*, صادق *sādik*,
سخی *sakhī*, کریم *karīm* (generous).

FRANK, *n.* انگریز *farngī*, فرنگی *ang-
rez*.

FRANKINCENSE, *n.* نشواره *lubān*,
nishwāra.

FRANKLY, *ad.* (sincerely) منکلساً *mu-
khlisan*, صادقانه *sādikāna*.

FRANKNESS, *n.* جوانمردی *jawānm-
ardī*, کرم *karam*. — (sincerity)
اخلاص *ikhlas*, کشاده دلی *kushāda dilī*.

FRANTIC, *a.* دیوانه *dīwāna*, مجنون
majnūn, غصبناک *āshufta*, آشفتہ
gha-zab nāk.

FRATERNAL, *a.* برادرانه *birādarāna*,
اخوی *akhawīy*.

FRATERNITY, *n.* برادری *birādarī*,
خواهات *ukhuwat*, موآخات *muākhāt*.

FRATRICIDE, *n.* قتل برادر *katlibirādar*.

FRAUD, *n.* دغا *daghā*, فریب *furīb*,
مکر *makr*, حیل *hīla*, بازی *tazwīr*, تزویر
bāzī, ریا *rayā*, غدر *ghadr*, خیانت
khiyānat.

FRAUDULENCE, *n.* حیل بازی *hīla bā-
zī*, دغابازی *daghā bāzī*.

FRAUDULENT, *a.* دغاباز *daghā bāz*,
حیل باز *hīla bāz*, فریبنده *farībānda*,
مکار *makkār*.

FRAUDULENTLY, *ad.* غدارانه *ghad-
dārāna*, با حیل *bā hīla*.

FRAUGHT, *a.* آگنده *pur*, پر *āganda*.
— (laden) محمول *mahmūl*.

FRAY, *n.* هنگام *hangāma*, فتنه *fitna*.

FREAK, FREAKISHNESS, *n.* خیال
khiyāl, وهم *wahm*, تغیر *taghayyur*.

FREAKISH, *a.* خیالی *khiyālī*, وهمی
wahmī.

FRECKLE, *n.* گندمه *gandama*, آبله
ābila.

FREE, *a.* رها *āzād*, رستگار *rastagār*, آزاد
rahā. — (guiltless) بی گناه *bī gunā*,
غیر خطا *ghayrī khatā*. — (clear from
distress) بی رنج *bī ranj*. — (not com-
pelled) غیر اضطرار *ghayrī iztirār*. —
(permitted) مرخص *murakhkhas*. —
(open) بی ریا *bī rayā*, صادق *sādik*.
— (common) عام *ām*, مشارک *mushārak*.
— (gratuitous) مفت *muft*, بی محصول
bī mahsūl. Free and easy, و آسوده
āsūda wa āzāda.

FREE, *vt.* (set at liberty) خلاص کردن
khalās-k., آزاد کردن *āzād-k.*, رها کردن
rahā-k. — (clear from impediments)
صاف کردن *sāf-k.*

FREEBOOTER, *n.* دزد *duzd*, راه زن
rāhzan, قضاک *kazzāk*.

- FREE-BORN, *a.* آزاد بخت *āzād bakht*.
 FREE-COST, *n.* بی خرچ *bī kharch*,
 مفت *muft*.
 FREEDMAN, *n.* ارادت بنده *irādat-
 banda*, آزاد کرده *āzād kardā*.
 FREEDOM, *n.* آزادی *āzādī*, آزادیگی *āz-
 ādagī*, امانت *amīnī*, سلامت *salāmat*,
 نجات *najāt*, خلاص *khalās*.
 FREE-HEARTED, *a.* آزاد دل *āzād
 dil*, سخی *sakhī*.
 FREEHOLD, *n.* میراث *jāgīr*, جاگیر *mīrās*.
 FREELY, *ad.* (at liberty) با آزادی *bā āzā-
 dī*.—(without fear) بی پروا *bī parwā*,
 بی باک *bī bāk*.—(without restraint)
 بی تکلف *bī takalluf*.
 FREEMAN, *n.* مرد آزاد *mardi āzād*,
 مردم اصلی *mardumi aslī*.
 FREETHINKER, *n.* خود دهریہ *dahrīya*, خود
 رای *khud rāi*, ملحد *mulhid*.
 FREE-WILL, *n.* اختیار *ikhtiyār*,
 مختاری *mukhtārī*.
 FREEZE, *vi.* منجمد کردن *munja-
 mid-k.*, یخ بستن *yakh-b.*, فسرده کردن
fasurda-k. Freezing point, نقطه
 جمود *nukta-i jamūdat*.
 FREIGHT, *vt.* حمل بر کشتی (load a ship)
 حمل بر کشتی *haml bar kishtī-n.*—(hire a
 ship) *jehāz ba kirāya-g.*—(let out a ship for hire)
jehāz ba kirāya-d.
 FREIGHT, *n.* بار (cargo) *bārī je-
 hāz*, حمل کشتی *hamli kishtī*.—(the
 price paid for shipping goods) نول
kirāya jehāz.
 FRENZY, *n.* دیوانگی *janūn*, جنون
shaydāi, شیداگی *dīwānagī*.
 FREQUENCY, *n.* جمعیت *kasrat*, کثرت
jamīāt.—(concourse) آمد و شد *āmad
 u shud*.
 FREQUENT, *a.* چند بار *chand bār*,
 کثیر بار *bār bār*, کثیر *kasīr*.
 FREQUENT, *vt.* آمد و شد کردن *āmad
 u shud-k.*, رفت و آمد کردن *āmad u
 raft-k.* To be frequent, بار بار شدن
bār bār-sh., کثیر شدن *kasīr-sh.*
 FREQUENTLY, *a.* بسیار بار *bisyyār
 bār*, "دفعات" *dafātan*, اکثر اوقات
aksar aukāt.
 FRESH, *a.* تازه *tāza*, تر *tar*, نو *naw*.—
 (cool) خنک *khunuk*, سرد *sard*.—
 (as vegetables) سر سبز *sar sabz*.—
 (sweet) شیرین *shirīn*, گوارا *guvārā*.
 FRESHEN, *vt.* (make fresh) تازه کردن
tāza-k., خنک کردن *khunuk-k.* *vi.*—
 (grow fresh) تازه گشتن *tāza-g.*
 FRESHLY, *ad.* بردانه (cooly) *bardāna*.
 —(newly) از نو *az naw*.—(unfadingly)
 بتازگی *batāzagī*.—(with a ruddy look)
 با سرخ رو *bā surkh rū*.
 FRESHNESS, *n.* تازگی *tāzagī*, تر و تازی
tar u tāzī, طراوت *tarāwat*.—(coolness)
 سرخ *barūdat*.—(liveliness) سرخ
 روی *surkh rui*.
 FRET, *n.* (fermentation) جوش *jūsh*.—
 (agitation of mind) پریشانی *parīshā-
 nī*, اضطراب *iztirāb*.
 FRET, *vt.* (agitate or disturb) آزار کردن
āzār-k., اضطراب کردن *iztirāb-k.*—(eat
 away) اکل کردن *akal-k.*, لیس کردن
lahs-k.
 FRETFUL, *a.* غضبناک *ghazabnāk*,
 خشمناک *kha-shmnāk*, تیز طبیعت
tez tabīāt.
 FRETFULLY, *ad.* با اضطراب *bā iztirāb*,
 تند مزاجانه *bā āzār*, *tund mi-
 zājāna*.
 FRETFULNESS, *n.* آزار *ghazab*, غضب
āzār, پریشانی *pareshānī*.

FRETWORK, *n.* نقش *nahsh*, سلسله *silsila bandi*.

FRIABLE, *a.* ریزناک *reznāk*, رشت *rasht*.

FRIAR, *n.* راهب *rāhib*, زاهد *zāhid*.

FRICTION, *n.* حک *hak*, مالش *mālsh*, فرسودگی *fursūdagi*.

FRIDAY, *n.* آدینه *ādina*, جمع *jumā*.

FRIED, *a.* بریان *biryān*, برشته *birishta*.

FRIEND, *n.* دوست *dūst*, یار *yār*, دوستدار *dustdār*, رفیق *rafīq*, حبيب *habīb*, خیرخواه *khayr khāh*, دلداری *dildār*, همدم *hamdam*, غمگسار *ghamgusār*. A sincere friend, یار وفادار *yāri wafādār*, محب *muhibbi sādik*. An intimate friend, یار غار *yāri ghār*. A meeting of friends, صحبت یاران *suhbatī yārān*.

FRIENDLESS, *a.* بی کسی *bī kas*, بی یار *bī yār*, حاجتمند *hājatmand*.

FRIENDLINESS, *n.* خیرخواهی *khair khāhi*, شفقت *shafakat*, مهربانی *mehrbāni*.

FRIENDLY, *a.* یارانه *dūstāna*, دوستانه *dūstāna*, مهربان *mehrbān*.

FRIENDSHIP, *n.* یاری *dūstī*, دوستی *dūstī*, محبت *mahabbat*, مودت *muwaddat*, صداقت *sidakat*. Mutual and sincere friendship, مخالفت *mu-khālasat*, خلوص *khulūs*. To have friendship, دوستی داشتن *dūstī-d*, یاری کردن *yārī-k*.

FRIGATE, *n.* جہاز سم دقلمی *jehāzi si dakalmi*.

FRIGHT, *n.* vide, FEAR.

FRIGHTEN, *vt.* ترسانیدن *tarsānidan*, هول کردن *khauf-r*, خوف رسانیدن *haul-k*.

FRIGHTFUL, *a.* هولناک *haulnāk*, ترسناک *tarsnāk*, خوف *mulhawwif*.

FRIGHTFULLY, *ad.* مخوفانه *mulkhawwifāna*, با وحشت *bā wahshat*.

FRIGHTFULNESS, *n.* هولناکی *haulnākī*, خوف *takhwif*.

FRIGID, *a.* سرد *sard*, برد *bard*, —(passionless) محبت *bī mahabbat*, غیر مودت *ghayri muwaddat*. Frigid in constitution, بارد المزاج *bāridu'l mizāj*, سست اندام *sust andām*.

FRIGIDITY, *n.* سردی *sardi*, —(want of affection) عدم محبت *ādami mahabbat*, —(dullness) ناتوان *nā tawān*.

FRIGIDLY, *ad.* سردی *ba sardi*, —(without affection) بی محبت *bī mahabbat*, —(impotently) ناتوان *ba wajai nā tawān*.

FRINGE, *n.* ریش *risha*, طراز *tirāz*.

FRINGE, *vt.* ریش دادن *risha-d*, طراز کردن *tirāz-k*.

FRIPPERY, *n.* لباس کهنه *libāsi kuhna*, زنده *zhinda*.

FRISK, *vi.* رقصیدن *rak-sīlan*, جستن *jastan*, جهیدن *jahīdan*.

FRISKINESS, *n.* خرمی *shādī*, شادی *shādī*, چالاکي *chālākī*.

FRISKY, *a.* شاد *shād*, مسرور *masrūr*, رقصان *raksān*.

FRITH, *n.* حلق البحر *halku'l bahr*, جنگل *jangal*, —(forest) خلیج *khulij*.

FRITTER, *n.* پاره *pāra*, (fragment).

FRITTER, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k*.

FRIVOLOUS, *a.* سبک *sabuk*, بیهوده *bihūda*, باطل *bātil*, نا چیز *nā chīz*.

FRIVOLOUSLY, *ad.* بی معنی *bī ma-āni*, باطلانه *bātilāna*.

FRIVOLOUSNESS, *n.* سبکی *sabukī*, کذاب *gazāf*, بطلان *butlān*.

FRIZZLE, *vt.* زلف *pech-d.*, ریج دادن
 zulf pur chîn-k. کردن

FRO, a l, j! az, 5° min.

FROCK, *n.* قبا *kabā*, جاما *jāma*.

FROG, n. گھوک *ghūk*, وازغ *vazagh*, وطواط *watwāt*.

FROLIC, *n.* بازی *bāzi*, بازی *bazla*, رنگ *rang*.

FROLIC, *vi.* بازی کردن *bazla bāzī-k.*

FROLICsome, a. باز باز *baz'a bāz*,
شوخ *shokh*, شادمان *shādmān*.

FROM, *prep.* از *az*, از *zi*, عن *an*, من *min*.

From top to bottom, az از بالا تا پایین

bālā tā pāyīn, سار تا پا. From

the beginning, از سر *az ibtidā*, از ابتدا

az sar. From day to day, روز به روز

rōz ba rōz, يوم في يوم yaum fi

yam. From morning till evening, از

صباح تا شام *az sabāh tā shām*. From

the first of it to the last, من اول العمل

س, ا min arwaliki ila' alakhiriki.

FRONT, *n.* (forehead) پشانی *peshānī*

... *iabin*.—(of anything) *pegh*.

پیشگاه *peshgāh*, مقدمت *mukaddamat*.

To stand in front. *pesh-i* پیش ایستادن.
dar pesh-sh. در پیش شدن.

FRONTIER, n. *ḥudūd; sar zamīn.*

سر حد، مرزبوم sar hadd, marzbūm

Living on the frontiers, سكن على الحدود

sar kald nishin. Beyond the

frontiers, از سرحد *az sar hadd*

nishin.

FRONTISPIECE ۲۰ مَشَاۃ moshāʿa

پیشگاه, *peshgāh* عمارت, *avāz*

Imārat.—(to a book or letter) —

نوشتن *saṇ manīšt* *داختن* *dākhān*

FRONTLET. *مذبح* *mashbāḥ*

band بند *band*

FROST 23. ॥ *chāla* ॥ *chāla* ॥

FROTH   ʔ   ðk   haf   t̃   ʔ   ʔ   q̃i   wā   l   z

PROTH, *n.* نک *naksh* نکس در آب *naksh*
ham āh

bar ab.

kifāyatī, کم خرج *ham kharch*, کفایت
kifāyat shiār.
FRUGALITY, *n.* خانه داری *khāna dārī*,
اعتدال *kifāyat shiārī*, *attidāl*.
FRUGALLY, *ad.* با خانه داری *bā khāna*
dārī, با کفایت *mutadilāna*, *bā kifāyat*.
FRUIT, *n.* میوه *mīva*, ثمر *samr*, بر *bar*,
نفع *fākihāt*.—(*advantage*)
نتیجه *fāyida*.—(*result*)
natija, ثمره *samra*.—(*offspring*)
اولاد *aulād*. Late fruits, میوهٔ مبطلیه
mīvai mubtā. Fresh fruits, نو بار
nau bār. Preserved fruits, مربی
murabbā. A fruit basket, تبرک *tab-*
rak. To reap the fruit (of any thing)
fāyada-y.
FRUITAGE, *n.* میوهجات *mewajāt*,
فواکه *mewahāi gunāgūn*, گوناگون
fawāka.
FRUITFUL, *a.* بار میوه دار *mewadār*,
دار *bār dār*, برومند *barūmand*.—
naḥūz. (*prolific*)
FRUITFULLY, *ad.* باردارانه *bār dārāna*,
مثمرانه *musmirāna*.
FRUITFULNESS, *n.* بار داری *bār dārī*,
برومندی *mewa dārī*, میوه داری
rūmandī.
FRUITION, *n.* کامرانی *tamattā*,
کام یابی *kāmyābī*.
FRUITLESS, *a.* بی ثمر *bī samr*, بر
bī bar.—(*without advantage*)
بی منفعت *bī manḥīd*, بی فایده
lā ḥāsīl.
FRUIT-TREE, *n.* درخت میوه *dira-*
khti mewa bar.
FRUSTRATE, *vt.* محروم کردن *mahrūm-*
ke, بی بهره *hirmān-s*.

نا امید کردن *bī bahra-k*,
باطل کردن *bātil-k*.
FRUSTRATED, *a.* محروم *mahrūm*,
بی بهره *bī bahra*. To be frustrated,
محروم شدن *mahrūm-sh*.
FRUSTRATION, *n.* ناامیدی *nāumedī*,
شکست *shikast*.
FRY, *vt.* برشته کردن *biryān-k*,
برشته *burushtan*.
FRYING, *n.* برشته *burushta*,
بریان *biryān*.
FRYING-PAN, *n.* تابه *tāwa*, تابه
tāba.
FUDDLE, *vt.* (*make drunk*) مست
mast-k, بی‌هوش نمودن *bī hūsh-n*.
FUEL, *n.* هیزم *hīzam*, وقود *wukūd*.
FUEL, *vt.* هیزم انداختن *hīzam-a*.
FUGH, *n.* وای *wāi*, پوچ *puch*.
FUGITIVE, *a.* بی قرار *ārazī*,
بی قیام *bī kayām*.
FUGITIVE, *n.* گریزنده *farārī*,
گریزنده *gu-rīsanda*.
FUGITIVENESS, *n.* مهاجرت *muhā-*
jarat, فرار *farār*, جلا *jilā*.
FULCRUM, *n.* مرکز *markaz*.
FULFIL, *vt.* (*accomplish*) تمام
کردن *tamām-k*, بسر بردن *bajā-ā*,
ادا کردن *adā-k*.—(*fill full*)
لبالب ساختن *pur-k*,
لبالب *labā-lab-s*.
FULFILMENT, *n.* (*accomplishment*)
تمام *itmām*, تمام *tatama*.—(*perfor-*
mance) عمل *amal*, کردار *kirdār*.
Fulfilment of terms, ایفای وعده
ifāya vaidā.
FULGENCY, *n.* روشنی *nūr*,
لامان *lamān*.
FULL, *a.* پر *pur*, سرشار *sar shār*,
پر معنی *maufūr*.—(*expressing much*)
پر ماده *pur madnī*.—(*containing much*)

- kasir dār*, بسیار دار *bisyar dār*. Full weight, تمام عیار *tamām tyār*, کامل الوزن *kāmil u'l wazn*. Half full, نصفی *nisfī*. A full bumper, جام لبالب *jāmi labālab*.
- FULL, *n.* (freedom from deficiency) بی نقصان *bī nukṣān*.—(the whole) کل *kull*, تمام *tamām*. The full moon, بدر *badar*, قمر تمام *kamrī tamām*. Full speed, تیز رو *tez rau*.
- FULL, *vt.* جامه قصارت کردن *jāma kisārat-k.*, شستن *shustan*.
- FULLER, *n.* قصار *kassār*, گانر *gāsur*. The fuller's art, قصارت *kisārat*.
- FULLY, *ad.* "تماماً" *tamāman*, بالتام *bi't tamām*.
- FULMINATE, *vi.* (thunder) رعد کردن *radḍ-k.*, صدا بلند کردن *sadāi buland-k.* *vt.*—ملامت کردن *malāmat-k.*, طعن دادن *tadn-d.*
- FULMINATORY, *a.* رعد فشان *radḍ fishān*.
- FULNESS, *n.* پری *purī*, آگندگی *āgan-dagī*.—(repletion) سیری *sīrī*.—(largeness) وسعت *wasīdt*, فراخی *farākhī*.—(abundance) فراوانی *bisyarī*, *furāwānī*.
- FULSOME, *a.* نا گوار *nā guwār*, (nauseous) بخر *makrūh*.—(stinking) بکhar *bakhar*, دم گرفتار *dam girifta*.—(obscene) زشت *fāhish*, فاحش *sisht*. Fulsome discourse, کلام نا پسند *kalāmi nā pasand*.
- FULSOMENESS, *n.* (nauseousness) گند *nā guwārī*.—(stink) گند *gand*.—(obscenity) زشتی *sishtī*.
- FUMBLE, *vi.* نا سزا کردن *nā sazā k.*, بی معنی ساختن *bī madnī-s.*—(to be impotent) سستی نمودن *sustī-n.*
- FUMBLER, *n.* مرد نا قابل *mardī nā kābil*, یاوه رفتار *yāwa raflār*.
- FUME, *n.* دود *dūd*, بخار *dukhān*, بخار *bukhār*.
- FUME, *vi.* تبخیر نمودن *dūd-d.*, دود دادن *tabkhīr-n.*
- FUMIGATE, *vt.* دود ساختن *dūd-s.*, دود بخار دادن *dukhār-d.*, دخنه کردن *dukhna-k.*—(perfume) معطر کردن *muattar-k.*
- FUMIGATION, *n.* بخار سازی *bukhār-sāzi*, دخنه *dukhna*.—(scent) خوشبو *khūshbū*.
- FUMITORY, *n.* شہترج *shahtaraj*.
- FUN, *n.* بازی *bāzi*, بذله *bāsla*, لہو *lahu*.
- FUNCTION, *n.* (office) منصب *mansab*, عمل *amal*.—(performance) جاد *jāh*.—(power) قابلیت *kuwat*, ادا *adā*.—(business) کار *kār*.
- FUNCTIONARY, *n.* کارپرداز *kār pardās*, منصبدار *masab lār*.
- FUND, *n.* (capital) اصل *asl*, سرمایه *sar-māya*.—(stock) مایه *māya*, وجه *wajah*. Trust fund, زری امانت *zari amānat*.
- FUNDAMENT, *n.* اساس *asās*.—(anus) کون *kaun*.
- FUNDAMENTAL, *a.* اصلی *asli*, ذاتی *zātī*, اساس دار *asās dār*.
- FUNDAMENTALLY, *ad.* اساسیانه *asliy-āna*, اساسی *asāsī*.
- FUNERAL, *a.* کفنی *kafnī*, ماتمی *mā-tamī*. A funeral pile, آتشتان *ātish-tān*. Funeral oration, فاتحه *fātih*, مرثیه *marsiya*.
- FUNERAL, *n.* جنازه *janāza*, میت *mayīt*.—(burial) دفن *dafn*, تکفین *tak-fīn*.
- FUNGOUS, *a.* ملایم *mūlāyam*.
- FUNGUS, *n.* چتره مار *chatri mār*, سم ماروغ *samārūgh*.
- FUNNEL, *n.* خوهن *khūhan*, قمع *kimā*.

FUNNY, a. لاهو انگیز *lahw angiz*.

FUR, n. پوستین *postin*, خز *khaz*.

FURBELOW, n. ریش *rinjaf*, زنجف *rinjaf*, ریش *risha*.

FURBISH, vt. صیقل کردن *say-kal-k.*, پاک (clean) *jald-d.* پاک کردن *pak-k.*

FURIOUS, a. تند *tund*, تیز *tez*. —(mad) دیوانه *dīwāna*, مجنون *maj-nūn*. —(enraged) غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashmnāk*. To be furious, *khashmnāk-sh*.

FURIOUSLY, ad. با وجہ *ba waj-ai* مجنون *majnūn*, از دیوانگی *az dīwānagi*, با تندی *bā tundī*.

FURIOUSNESS, n. دیوانگی *dīwānagi*, جنون *janūn*. —(fierceness) خشم *tezi*, تندی *tundī*. —(rage) خشم *khashm*, غصه *ghussa*, قهر *kahr*.

FURL, vt. بادبان فراهم کشیدن *bādbān farāham-k.*, پیچیدن *pechidan*.

FURLOUGH, n. رخصت *rukhsat*, تعطیل *tadtīl*, اجازت *ijāzat*.

FURLOUGH, vt. رخصت دادن *rukhsat-d.*

FURNACE, n. آتش دان *ātish dān*, فرن *furn*, کوره *kawra*. A baker's furnace, تنور *tannur*. A lime furnace, فرن *furni nawarat*. A potter's furnace, داش *dāsh*.

FURNISH, vt. سر برآه *dādan*, دادن *dādan*, رسانیدن *rasānīdan*. —(assist) مدد دادن *madad-d.*, آماده کردن *yārī-k.* —(prepare) آماده کردن *āmādan*, تیار کردن *tayyār-k.* —(adorn) آراستن *ārāstan*, پیراستن *payrāstan*.

FURNISHED, a. سر برآه کرده *dāda*, مدد (assisted) *sar ba rāh kardā*. —(prepared) آماده کرده *madad kardā*. —(adorned) پیراسته کرده *āmāda kardā*. —(adorned) پیراسته *payrāsta*.

FURNISHER, n. دهنده *dahanda*, یاری *yārī kunanda*, عطا گر *dtā gar*.

FURNITURE, n. اسباب *asbāb*, سامان *sāmān*, رخت *rakht*. Household furniture, رخت خانه *rakht khāna*, اسباب خانه *asbāb khāna*.

FURRIER, n. سمور فروش *sammūr fa-rūsh*, پوستین دوز *pōstīn dūz*.

FURROW, vt. خط *shiyār-k.* شیار کردن *khatt-k.* کشیدن

FURROW, n. خط *khatt* شیار *shiyār*.

FURTHER, vt. مدد دادن *madad-d.*, ترقی (forward) *yārī-n.* —(forward) ترقی *tarakkī-d.* دادن

FURTHER, a. بیشتر *dūrtar*, دورتر *peshtar*.

FURTHER, ad. از نو *juz ān* جز آن *afzūn*. —(again) باز *dīgar*, باز *bāz*, علاوه *dlāwa*.

FURY, n. خشم *kahr*, خشم *khashm*, دیوانگی *dīwānagi*, غصه *ghussa*. —(madness) مجنون *majnūnī*. —(of the wind) تندی *tundī*.

FURZE, n. رگم *ratam*.

FUSE, vt. حل کردن *gudākhtan*, گداختن *hall-k.*

FUSEE, n. تفنگچه *hawā fishak*, هوا فشک *tufangeha*.

FUSIBILITY, n. امکان ریزش *imkāni rezish*, گدازش *gadāzish*.

FUSIBLE, a. گداختنی *gudākhtanī*, روان *rawān*.

FUSION, n. گداختگی *rezish*, ریزش *gudākhtagī*.

FUSS, n. خود نمایی *tashwīsh*, تشویش *khud numāī*.

FUSTIAN, a. بیخود *sakhuni bī-hūda*, سخن هرزه *kalāmī hirza*.

FUSTINESS, n. گندی *gandīdagi*, بد بوئی *bad būī*.

FUTILE, a. بی سود *bihūda*, بی معنی *bī madnī*, باطل *bātil*.

FUTURE, a. آینده *mustakbil*, آینده *āyanda*. A future state, عالم غیب *āl-amī ghayb*. Future events, مستقبلیات *mustakbiliyāt*. The future tense, مستقبل *zamāni mustakbil*. The future perfect, ماضی متشکی *māzī mutashakkī*.

FUTURITY, n. وقت آینده *wakti āyanda*, عاقبت *ākibat*, آخرت *ākhirat*.

FY, interj. واه *wāya*, وای *wāya*, واه *wāh*, اف *uff*.

G.

GABBLE, n. باوه هرزه گوئی *harza gūi*, باوه گوئی *yāwa gūi*.

GABBLE, vi. باوه گوئی کردن *yāwa gūi-k.*, کمال و قال دیهوده کردن *kāl u kāl bihūda-k.*

GABBLER, n. باوه گو *harza gu*, باوه گو *yāwa gu*.

GABBLING, n. زیاده گوئی *puch*, زیاده گوئی *siyāda gui*.

GABION, n. زنبیل با خاک آگنده *zambīl bā khāk āganda*.

GABRIEL, n. جبرائیل *jibrāil*.

GAD, n. قلم حکاکي (graver) *kalamī hakkākī*.—میخ (wedge) *mekh*.—

(point of a spear) سر نیزه *sar nīzah*.

GAD, vi. گردش کردن *gardīdan*, گردیدن *gardish-k.*

GADFLY, n. خرگس *khar magas*.

GAG, vt. با صمام دهن بستن *bā samām dahan-b.*

GAG, n. دهن بستگی *dahan bastagi*, گلو گیر *gulu gir*.

GAGE, n. رهن *rahn*, پیمان *pay mān*, دعوت جنگ (challenge) *girau*.—*dadwati jang*. Rain gage, باران سنج *bārān sanj*.

GAGE, vt. (pledge) رهن دادن *girau-d.*, رهن گذاشتن *rahan-g.*

GAIETY, a. خوشحالی *khūsh hālī*, نشاط *ni-shāt*, مسروری *masrūrī*, فرح *farh*.

GAILY, ad. خرمانه *masrūrāna*, با زینت و زیبت (finely) *khurramāna*.—*bā zeb u zinat*.

GAIN, n. فایده *fāy-ada*, سود *sūd*, نفع *naft*, پیدایش *paydāyish*, حاصل *hāsil*, منفعت *manfiat*.

GAIN, vt. نفع یابیدن *hāsil-k.*, اندوختن *paydā-k.*, پیداکردن *naft-y.*, بدست آوردن *badast-ā.*, تحصیل کردن *tahsil-k.*, افحام ساختن (gain over) *manfiat-k.*, دل ربای کردن *ifhām-s.*, To gain force, قوت یافتن *kuwat-y.*, To gain credit, اعتقاد اندوختن *attikād-a.*, To gain one's ends or desires, بهر راه رسیدن *bamurād-d-r.*, حاصل کردن *murād hāsil-k.*

GAINED, a. اندوخته *muyassir*, اندوخته *andūkhta*, محصل *mahsūl*.

GAINER, n. مستفید *muntafī*, منتفع *mustafīd*.

GAINFUL, a. مفید *sūd mand*, نافع *naft*, مفید *mufīd*.

GAINLESS, a. بی فایده *bī fāyda*, بی حاصل *bī hāsil*.

GAINLY, ad. تیز دست *tez dast*.

GAINSAY, vt. رد کردن *radd-k.*, رد کلام *raddi kalām-k.*, خلاف نمودن *khilāf-n.*

GAINSAYER, n. خلاف گو *khilāf gū*, مذاقش *munākiṣ*.

GAIT, n. رفتار *raftār*, شیوه *shīwa*, سلوک *sulūk*.

GAITER, n. پاتابه *pā-tāba*, موزه *mozha*.

GALADAY, n. روز عید *rozi id*.

GALANGAL, n. (a medical root) خولنجان *khūlanjān*, ورز *warazh*.

GALAXY, n. ام انجوم *ammu'n nujūm*, ام السما *ummu's samā*.—(assemblage) انجمن *anjuman*.

GALBANUM, n. بارزد *bārṣad*.

GALE, n. (of wind) باد *bād*, هوا *hawā*, نسیم *nasīm*. A gentle gale, باد صبا *bādi sabā*, نسیم *nasīm*. A strong gale, باد سخت *bādi sakht*, زفیان *zafayān*. A violent gale or storm, طوفان *tūfān*.

GALIOT, n. دونی *dūnī*.

GALL, n. (bile) صفرا *safrā*, زهره *zahra*. کینه (nuts) *māzū*.—(malignity) *kīna*, دشمنی *dushmanī*.

GALL, vt. مشقت دبر کردن *dabar-k.*, ساختن *muskkat-s*.—(wear or rub) اضطراب ساختن *sūdan*.—(vex) آزاردن *āzārdan*.

GALLANT, a. (gay, showy, well dressed) زیبا *nāruk*, نازک *zarīf*, ظریف *ṣībā*.—(magnificent) بزرگوار *buzurgwār*, شاهانه *shāhāna*.—(polite) صاحب ادب *sāhibi adab*.—(courageous) دلاور *dilāwar*, دلیر *diler*, بهادر *bahādur*, جوانمرد *jawānmard*.

GALLANT, n. (gay, splendid man) اهل *ahli zarāfat*.—(whore master) زناکار *zanākār*, روسپی *rūspī bāra*.—(fornicator) عشق باز *tshk bās*.—(paramour) آشنا *āshnā*, یار *yār*.

GALLANTLY, ad. (bravely) دلیرانه *dilerāna*, بهادرانه *bahādurāna*.—(gaily)

باظرافت *bā zarāfat*.—(generously) کریمانه *karīmānā*.

GALLANTRY, n. (nobleness of mind) مردانگی *mardānagi*, جوانمردی *jawānmardī*, دلوری *dilāwarī*.—(splendour of appearance) ظرافت *zarāfat*, نازاکت *naṣakat*.—(courtship) عشق بازی *tshk-bāzī*.—(debauchery) بهرستی *shahwat parastī*.

GALLERY, n. رواق *rawāk*, دهلیز *dehlīz*, کاشانه *kāshāna*. A picture gallery, تصویر خانه *taswīr khāna*.

GALLIPOT, n. مرتبان *martabān*, حقه *hukka*.

GALLOP, vi. دویدن *tākhtan*, تاختن *dawīdan*, شتافتن *shitāftan*. To gallop a horse, اسب تاختن *asp-t*.

GALLOP, n. تاز *tāz*, تقریب *takrīb*.

GALLOWAY, n. اسب میانه *aspi miyāna*.

GALLOWS, n. دار *dār*, صلیب *salīb*, چار میخ *chār mekh*.

GALVANIC, a. کهربائی *kah rubāī*.

GALVANISM, n. کهرباءیت *kah rubāyat*.

GAMBLE, vi. قمار بازی کردن *kimār ba-zi-k.*, باختن *bākhtan*.

GAMBLER, n. قمار باز *kimār bāz*.

GAMBLING, n. قمار بازی *kimār bāzī*.

GAME, n. (sport) لعب *ladb*, بازی *bāzī*.—(animals hunted) صید *sayd*, شکار *shikār*. To kill, hunt or catch game, شکار کردن *shikār-k.*, حشرت گرفتن *ha-sharat-g*.

GAME, vi. بازی کردن *bākhtan*, باختن *bāzī-k.* To game at dice, ششدر بازی *shashdar bāzī-k.*, قمار باختن *kimār-b*.

GAME-COCK, n. خروس جنگی *khurūsi jangī*.

- GAMEKEEPER, n. شکار بان *shikār-bān*.
- GAMESOME, a. لعب کار *laab-kār*.
- GAMESTER, n. قمار باز *kimār bās*, ششدر باز *shashdar bās*.
- GAMING, n. قمار بازی *kimār bāzi*. A gaming-house, قمارخانه *kimār khāna*.
- GANDER, n. قاز نر *kā-si nar*, بٹ نر *bati nar*.
- GANG, n. طایفه *tāifa*, گروه *gurūh*.
- GANGLION, n. سلعیت *sildt* (tumour), آماس *āmās*.
- GANGRENE, n. آکل *āki-lah*, خورا *khūrā*.
- GANGRENE, vt. خورا نمودن *khūrā-n*, خوره زدن *khūrah-s*.
- GAOL, n. زندان *sindān*, قیدخانه *kayd khāna*, حبس *habs*. Confined to a gaol, محبوس *ahli sindān*, اهل زندان *mahbūs*.
- GAOLER, n. سجان *sajjān*, زندان بان *sindānbān*.
- GAP, n. چاک *chāk*, شکاف *shigāf*, شق *shakk*. To stop a gap, چاک در *chāk pur-k*.
- GAPE, vi. خمیازه کردن *khamy-āza-k*, تناب کردن *tasāwub-k*. — (open in fissures) چاک نمودن *chāk-n*, در شق کشادن *dar shakk-k*.
- GAPE, n. دهن کشائی *khamyāza*, خمیازه *dahn-kushāi*.
- GARB, n. لباس *libās*, پوشاک *poshāk*, جامه *jāma*. — (appearance) نمایش *nu-māyish*, ظهور *zahūr*.
- GARBAGE, n. روده *rauda*, فضله *fuzla*.
- GARBLE, vt. مقطوع کردن *maktūd-k*, خراب کردن *kharāb-k*.
- GARDEN, n. باغ *bāgh*, روضه *rauza* (pl.
- ریاض). A flower garden, بوستان *bust-ān*, گلستان *gulistān*, گلزار *gulsār*. A fruit garden, چمن *chaman*. Pleasant gardens, ریاض دلکشا *riyāsi dil-kushā*. A botanical garden, باغ *bāgh*, نباتات *nabātāt*.
- GARDEN, vt. خشاوه ساختن *khishā-wa-s*, باغ آراستن *bāgh-s*, باغ ساختن *bāgh-ā*.
- GARDENER, n. بوستانچی *bāgh bān*, باغبان *būstāni*.
- GARDENING, n. باغبانی *bāghbāni*, علم بوستانی *ilmi bustāni*.
- GARGLE, n. غرغره *ghar ghara*.
- GARGLE, vt. غرغره نمودن *gharghara-n*, قلقله کردن *kilkila-k*.
- GARLAND, n. گلبنده *gulband*.
- GARLIC, n. سیر *sir*, ثوم *sūm*.
- GARMENT, n. لباس *libās*, پوشاک *pūshāk*, کسوت *kisvat*, جامه *jāma*. An upper garment, بیرونه *birūna*. The lining of a garment, آستر *astar*. The collar of a garment, گریبان *garībān*. A short garment, نیم تن *nīm tan*, شاماک *shāmāk*. A patched garment, زنده *zhanda*. To put on a garment, جامه در در کردن *poshīdan*, پوشیدن *jāma dar bar-k*. Mourning garments, حداد *hidād*.
- GARNER, n. انبار *ambār*, مخزن *makh-zan*.
- GARNET, n. یاقوت *yākut*, لعل *laāl*.
- GARNISH, vt. پیراستن *ārāstan*, آراستن *payrāstan*.
- GARRET, n. طباقه فوقانی *tabakai fau-kāni*.
- GARRISON, n. (soldiers) اهل قلعه *ahli kild*, حافظان قلعه *hāfizāna kild*. — (fortification) قلعه *kild*, حصار *hisār*, بارو *bārū*.

GARRISON, *vt.* لشکر در قلم تعیین کردن *lashkar dar kild tayyun-k.*, مستحکم *mustahkim-g.* گردانیدن

GARRULITY, *n.* زیادہ گوئی *ziyāda gūi*, اسباب *is-hāb.*

GARRULOUS, *a.* زیادہ گو *ziyda gū*, مقوال *mikwāl.*

GARTER, *n.* برت زانو بند *zānū band*, برت *burat.*

GARTER, *vt.* زانو بند بستن *zānū band-b.* برت بستن *burat-b.*

GASCONADE, *n.* لاف زنی *lāf sanī.*

GASH, *n.* جراحت *jarā-hat*, زخم *zakhm.*

GASH, *vt.* جرح زخم کردن *zakhm-k.*, جراحت ساختن *jurh-s.*

GASP, *n.* نفس کشی *dam kashī*, نفس *nafs.* The last gasp, دم نفس *dam nafsī*, قریب المرگ *karīb u'l marg.*

GASP, *vi.* نفس زدن *dam-k.*, کشیدن *nafs-z.*

GATE, *n.* باب در *dar*, دروازه *darwāza*, باب *bāb*, در *darb.* An open gate, در *bābi* مفتوح *dari kushāda*, باب *bābi* بسته *dari maftūh.* A shut gate, در *bābi maujūh.* To knock a gate, در زدن *dar-z.* To shut a gate, در بند کردن *dar band-k.*, باب *bāb maujūh-n.* To open a gate, در کشادن *dar-k.*, باب *bāb maftūh-s.*

GATE-KEEPER, *n.* دربان *darbān*, بواب *barwāb.*

GATHER, *vt.* 1. جمع (accumulate) *jamī-k.* فراهم آوردن *farāham-ā.* 2. (pluck) چیدن *chidan.* 3. (come together) فراهم *jamī-sh.* 4. (bring together) آوردن *farāham-ā.* 5. (gain) فراهم کردن *farāham-k.*

بدست آوردن *an-lūkhtan*, غلیظ *badast-ā* 6. (grow thick) *ghalīz-g.* 7. (pucker) چین *pur chīn-d.*

GATHER, *n.* چین *chīn*, پیچ *pech*, تا *tā.*

GATHERER, *n.* جمع کننده *jamī kun-anda*, چینان *chīnān.*

GAUDILY, *ad.* بوجہ شاهانہ *ba vajai shāhāna*, با ظرافت *bā sarāfat.*

GAUDINESS, *n.* زینت ظرافت *zarāfat zīnat.*

GAUDY, *a.* تابدار *tābdār*, زیبا *zībā*, با زور *bā zivar.*

GAUGE, *n.* اندازہ *an-dāza*, پیمان *paymān*, قیاس *kayās.*

GAUGE, *vt.* پیمودن *paymūdan.*

GAUNT, *a.* نزار *nizār*, لاغر *lāghir.*

GAUNTLET, *n.* دستانہ آھنی *dastānāi āhanī*, بازو بند *bāzū band.*

GAUZE, *n.* گوھر تاب *gauhar tāb.*

GAY, *a.* (merry) شاد *shād*, خوش *khush*, دلشاد *dilshād*, خرسند *khursand*, ظریف (showy) *zarīf*, تابدار *tābdār.*

GAYETY, *n.* خوشی *shādī*, شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, شادمانی *shādmānī.*

GAYLY, *ad.* شادمانہ *shādmāna* از خوشی *az khushī.*

GAZE, *vi.* نظر کردن *nigrīstan*, نگریستن *nazar-k.*, دیدن *dīdan.*

GAZE, *n.* نظر *nazar*, نگرانی *nigarānī.*

GAZETTE, *n.* صحیفہ اخبار *sahifa hu'l akhbār*, روز نامہ *rōz nāma.*

GAZETTE, *vt.* مندرج *darj-k.* درج کردن *mundarij-s.*

GAZETTEER, *n.* جمع اخبار *majma'ul akhbār.*

GEAR, *n.* ساز *sāz*, اسباب *asbāb*, لباس (dress) *libās*, اسب (harness) *sāzi asp.*

- GELD, *vt.* ساد کردن *ākhta-k.*, سادگی کردن *sāda-k.*, خاص کردن *khassī-k.*
- GELDING, *n.* خاص *khassī*, آختن *ākhta*.
- GEM, *n.* گوهر *jauhar*, گوهر *gohar*. A brilliant gem, گوهر آبدار *jauhari ābdār*. Adorned with gems, مرصع *murassd*.
- GEM, *vt.* مرصع کردن *mujaubar-k.*, مرصع کردن *murassd-k.*
- GEMINATE, *vt.* دوتا کردن *dutā-k.*, مضاعف ساختن *muzādf-s*.
- GEMINI, *n. pl.* جوزا *burjī jauzā*.
- GEMMEOUS, *a.* جوهر آسا *jauharāsā*, گوهر پیوند *ghauhar paywand*.
- GENDER, *n.* قسم *nau*, نوع *jins*, جنس *al jins*.—(in grammar) *al jins*.—(masculine) مذکر *muzakkar*.—(feminine) مؤنث *muannas*.—(neuter) غیر ذی روح *ghayri zī rūh*.
- GENDER, *vt.* تولید کردن *zāidan*, زاییدن *taulīd-k.*
- GENEALOGICAL, *a.* نسب منسوب *nasab mansūb*, آبا ئی *ābāī*. Genealogical tree, شجره خاندان *shajrai khāndan*. Genealogical table, نسب نامه *nasab nāma*.
- GENEALOGIST, *n.* نساب *nassāb*, تاریخ دان *tārīkh dān*.
- GENEALOGY, *n.* نسب *nasab*, اصل *asl*, سلسله *silsila*, نساب *nasab*.
- GENERAL, *a.* (common) عموم *āmūm*, کلی *kullī*, مطلق *mutlak*, عام *ām*, جامع *jamī*.—(summary) *mu-jmill*.
- GENERAL, *n.* سردار لشکر *sardāri lashkar*, سالار *sālār*, سرهنگ *sarhang*, امیرالعبودش *amīru'l juyūsh*.
- GENERALISSIMO, *n.* امیر الامر *amīru'l amr*, مدیر بخششی *mīri bakhshī*.
- GENERALITY, *n.* عمومیت *āmūmiyat*, عوام الناس *awāmmu'n nās*.
- GENERALLY, *ad.* (universally) عمومًا *āmūman*, بالجملة *bi'ljumla*.—(frequently) چند بار *chand bār*, دفعه بدفعه *daft ba daft*.
- GENERALNESS, *n.* کثرت *kasrat*, بسیاری *bisyarī*.
- GENERALSHIP, *n.* سپه سالاری *sipah sālārī*, سرداری *sardārī*, سالاری *sālārī*.
- GENERATE, *vt.* تولید کردن *taulīd-k.*,—(produce) زادن *zādan*, پیدا کردن *paydā-k.*, وجود کردن *wajūd-k.*
- GENERATED, *a.* مولود *maulūd*, موجود *maujūd*.
- GENERATION, *n.* (begetting) پیدایش *paydāyish*, زاییدگی *zāyidagī*, ولادت *wilādat*.—(race) اصل *asl*, نسب *nasb*, نسل *nasl* (pl. *ansāl*).—(progeny) *khāndān*.—(an age) عصر *asr*, دور زمان *dauri zamān*.—From generation to generation, جد بجد *jadd bajadd*.—(single succession) پشت *pusht*.
- GENERATIVE, *a.* تولیدی *taulīdī*, پیدا کننده *paydā kunanda*.
- GENERIC, *a.* کلی *kullī*, جنسی *jinsī*.
- GENERICALLY, *ad.* از جنس *az jins*, کلیتًا *kulīyatan*.
- GENEROSITY, *n.* کرم *karam*, بذل *bazl*, جوانمردی *sakhāwat*, سخاوت *jawān mardī*.
- GENEROUS, *a.* (magnificent) جوانمرد *jawān mard*, فیاض *fayyāz*, کریم *karīm*, بلند همت *buland himmat*, سخا *sakhī*.
- GENEROUSLY, *ad.* از جوانمردی *az jawānmardī*, از سخاوت *az shakhāwat*, کریمانه *karīmāna*.

GENESIS, *n.* مَولود *maulūd*, نِزاد *nizhād*.—(the book) تَوریت *tawrit*.

GENITIVE, *n.* (case) اِضافت *izāfat*.

A noun in the genitive case, مضاف *muzāf*.
A noun governing a genitive case, مضاف *muzāf*.

GENIUS, *n.* مِزاج *khaslat*, خصلت *mizāj*,
طبیعت *khulk*, خلُق *tabīdt*.—

(mental faculties) قوتِ مدرک *kūwati mudraka*,
ادراک *idrāk*.—(man of superior abilities) صاحبِ ادراک *sāhibi idrāk*.—(a spirit) جن *jinn*, دیو *dīv*.

GENTEEL, *a.* نازک *nāzūk*, شایسته *shā-yasta*, لطیف *latīf*.

GENTEELNESS, *n.* نِزاکت *nazākat*, لطافت *latāfat*.

GENTIAN, *n.* کوشاد *kūshād*, جنطیانا *jantiyānā*.

GENTILE, *a.* بت پرست *shadb*, بت پرست *but parast*, امی *ummī*.

GENTILITY, *n.* (of birth) اصلِ زادگی *asl zādagi*,
پاک *sharāfat*, شرافت *pāk nizhādagi*.

GENTLE, *a.* (soft, mild) غریب *gharīb*,
سَلیم *salīm*, مَلایم *mulāyīm*.—(well-born) پاکِ نِزاد *pāk nizhād*, شریف *sharīf*.—(soothing) دِل پزیر *dil pazīr*.

GENTLEMAN, *n.* شریف *sharīf*, میرزا *mīrzā*,
مرد آدمی *mard ādamī*.

GENTLEMANLY, *a.* بر وجهِ شریف *bar vajai sharīf*.

GENTLENESS, *n.* مَلایمت *mulāyamat*,
مدارا *nazākat*, نِزاکت *narmī*, شرافت *mudārā*,
sharāfat.

GENTLEWOMAN, *n.* زنِ پاکِ نِزاد *zani pāk nizhād*,
خاتون *khātūn*.

GENTLY, *ad.* (tenderly) با مَلایمت *bā mulāyamat*,
مُشفقانه *mushfikāna*,

—(smoothly) آهسته *āhista*, مهلاً *mah-lan*.
Going gently, آهسته روان *āhista rawān*.
Gently ! Gently ! آهسته آهسته *āhista āhista*.

GENTRY, *n.* اصحابِ دولت *as hābi dāulat*,
اهلِ پاکِ نِزاد *ashraf*, اشراف *ahli pāk nizhād*.

GENUFLECTION, *n.* زانو زنی *zānū zanī*,
سجده *siyda*.

GENUINE, *a.* صاف *khālīs*, خالص *sāf*,
اصیل *khāss*, صالح *asīl*, خاص *sālah*, درست *durust*.

GENUINELY, *ad.* خالصانه *khālīsāna*,
صاف *ba vajai sāfi*, صحت *saht*, اصلیت *aslīyat*.

GENUINENESS, *n.* خلوص *khulūs*.

GENUS, *n.* جنس *jins*, نوع *naʿl*.

GEODESY, *n.* مساحت *masāhat*.

GEOGRAPHER, *n.* صاحبِ تخطيطِ بلاد *sāhibi takhtīti bilād*,
خطاطِ البلاد *khattātu'l bilād*.

GEOGRAPHICAL, *a.* تخطيطِ بلادِ منسوب *takhtīti bilād mansūb*.

GEOGRAPHY, *n.* تخطيطِ بلاد *takhtīti bilād*,
خطاطِ البلاد *khattātu'l bilād*.

GEOLOGY, *n.* علمِ طبقاتِ زمین *ilmī tabakāti zamīn*,
ارضیات *arziyāt*.

GEOMANCER, *n.* فالگیر *rammāl*, رمال *fālgīr*.

GEOMANCY, *n.* علمِ رمال *ilmī ramal*.

GEOMETRICAL, *a.* هندسی *handasī*.

GEOMETRICALLY, *ad.* بمقتانونِ هندسی *ba kānūni muhandasī*.

GEOMETRICIAN, *n.* مهندس *muhandis*,
هندس *handasa shanās*.

GEOMETRY, *n.* علمِ هندس *ilmī handasa*,
علمِ المساحت *ilmu'l masāhat*.

GERMINATE, *vi.* رویدن *rustan*, رویدن *royīdan*.

GESTICULATE, *vi.* صورت نمازي کردن *sūrat numāi-k.*, مسخره کردن *maskhara-k.*

GESTICULATION, *n.* مسخره *maskhara*, حقه بازی *hukka bāzi*.

GESTURE, *n.* جنبش *harakat*, جذبش *jumbish*, وضع *wazī*. An amorous gesture, کشش *kīrishma*, شیوه *shewa*.

GET, *vt.* (acquire) يافتن *yāftan*, اندوختن *andūkhtan*, حاصل کردن *hāsil-k.*—

(beget) تناسل *taulīd-k.*, To get off (escape) *tanāsul-s.*

To get over, رهايي يافتن *rahāiy-y.*, مغلوب کردن *ghālib-sh.*

To get over (cross) عبور *maghlūb-k.*, برخاستن *ūbūr-k.*

To get up, *barkhāstan*, قايم شدن *kāyam-sh.*—

(from bed) *az bistar-b.*, To get acquainted, معرفت کردن *ma-*

īrifat-k., ياران گشتن *yārān-g.*, To get before, پيش رفتن *pesh-r.*

To get by heart, *muhaddam-sh.*, یاد گرفتن *yād-g.*, آموختن *āmūkhtan*.

GHASTLINESS, *n.* وحشت روی *vahshat rūi*, هولناكي *haulnākī*.

GHASTLY, *ad.* پژمرده *pazhmurda*, سهمگين *sahmgīn*.

GHOST, *n.* صورت وهمي *sūratī vahmī*, خیال *khiyāl*. The Holy Ghost, روح القدس *rūhu'l kads*.

GHOSTLINESS, *n.* روحانیت *rūhānīyat*.

GHOSTLY, *ad.* نفساني *ruhānī*, نغسانه *nafsānī*.

GIANT, *n.* دیو *dīv*, عفریت *īfrīt*, مرد بلند قد *mardi buland kadd*.

GIBBERISH, *n.* غلط *ghalat*, عبت *ābas*, بی‌وادی *bihūdagi*.

GIBBET, *n.* دار *dār*, صلیب *salib*.

GIBBET, *vt.* صلب کردن *salb-k.*, در دار کشیدن *bar dār-k.*

GIBBOSITY, *n.* نامواری *nā hamwārī*.

GIBBOUS, *a.* محدب *muhaddab*, نامواری *nā hamwār*.

GIBE, *vi.* کلام استهزا *taḍni-z.*, زدن *kalāmi istihzā-k.*

GIBE, *n.* استهزا *istihzā*, افسوس *afsūs*, طعنه *taḍni*.

GIDDILY, *ad.* بی پروانه *bī parwāna*, غفلتانه *gh iflatāna*.—(in a giddy manner) سرگردان *sar gardān*, بی هیوش *bī hūsh*.

GIDDINESS, *n.* دوران سر *da-urāni sar*, سرگرد *sar gard*.—(inconstancy) بی استواری *bī ustuwārī*, عدم قرار *ādami karārī*.—(carelessness) غفلت *ghaflat*.

GIDDY, *a.* سرگردان *sar gardān*, بی قرار *sarsām*.—(inconstant) بی قرار *bī karār*, نا پایدار *nā pāydār*.—(careless) بی پروا *bī parwā*, Giddy-headed, سبکسر *sabuksar*, سر *sar dar harwā*.

GIFT, *n.* بخشش *bakhshish*, عطا *dād*, انعام *inām*. 2 نظر *dtā*, *nazar*, قوت *kuwat* (faculty) قابلیت *kābiliyat*, قدرت *kudrat*.

GIFTED, *a.* بخشنده *bakhshanda*, صاحب قوت *sāhibi kuwat*.

GIG, *n.* (a top) دوامت *duwāmat*, فر فر *farfar*.—(light carriage) عرابه کوچک *drābai kūchak*.

GIGANTIC, *a.* قوی هیكل *karwī haykal*.

GIGGLE, *vi.* خندیدن *kahkah-z.*, زدن *khanlīdan*.

GIGGLER, *n.* زن *kahkah zan*.

GIGLOT, *n.* زن شوخ چشم *zani shūkh chashm*.

GILD, *vt.* طلاکاری *ba zar-a.*, طلا کردن *tilākārī-k.*, تذهیب کردن *tazhib-k.*
 GILDED, *a.* زر نگار *zar nigār*, مرصع *murassā*, مذهب *muzahhab*.
 GILDER, *n.* طلاکار *tilākār*, مذهب *mu-zahhib*.
 GILDING, *n.* زر نگاری *tilā kārī*, طلا کاری *zar nigārī*.
 GILLY-FLOWER, *n.* قرنفل *karanful*.
 GILT, *n.* زر اندودی *tilā kārī*, طلا کاری *zar andūdī*.
 GIMLET, *n.* میسکاب *barmāh*, برمه *mis-kab*.
 GIN, *n.* کماند *dām*, دام *kamand*.
 GIN, *vt.* دانه پند *pāk-k.*, پاک کردن *dānai pumba judā-k.*
 GINGER, *n.* زنجبیل *zanjabīl*.
 GINGERLY, *ad.* زنجبیلان *zanjabīlāna*.
 GINGLE, *vi.* طنطنه کردن *tantana-k.*, نغمه سرای کردن *naghmai sarāi-k.*
 GINGLE, *n.* طنطنه *tantana*, صدا *sadā*.
 GIRAFFE, *n.* شتر گاو *shutur gaw*.
 GIRD, *vt.* (surround) گرد کردن *gird-k.*, محاصره کردن *ahāta-k.*, بستن *muhāsara-k.*—(fasten) *bastan*, بند کردن *band-k.*
 GIRD, *n.* حلقه *halqa*, دایره *dāyira*.
 GIRDED, *a.* بسته *basta*, محاط *muhāt*.
 GIRDER, *n.* تیر *tīr*.
 GIRDLE, *n.* میان کمربند *kamar band*, میانبند *miyān band*.
 GIRL, *n.* دوشیزه *dūshiza*, دختر *dukht*, بنت *bint*.
 GIRLISH, *a.* دخترک آسا *dukhtarak āsā*.
 GIRTH, *n.* تنگ *tang*, پشتنگ *pushtank*.
 GIVE, *vt.* دادن *dādan*, بخشیدن *bakh-shīdan*, بذل کردن *ātā-k.*, احسان دادن *ihsān-d.* To

give a present, انعام دادن *inām-d.*, بخشش کردن *bakhshish-k.* To give advice, پند دادن *pand-d.*, نصیحت *nasihat-k.* To give warning, آگاهی نمودن *āgāhī-n.* To give interest (for money), سود دادن *sūd-d.* To give up, گذاشتن *guzāshtan*, ترک *tark-k.* To give up or over, تسلیم ساختن *taslīm-s.*—(think no more) *katī nazar-k.* To give possession, تملیک کردن *tamlīk-k.* To give away, بخشیدن *bakhshīdan*. To give out (proclaim) *ishtihār-k.*, بیان نمودن *bayān-n.* To give out orders, فرمان دادن *farmān-d.*, صورت (pretend) امر کردن *ām-r-k.*—(pretend) بهانه کردن *osūrat muāmala-k.* *bahāna-k.* To give out, give over, give up, (desist) کشیدن *durust-k.*, (distribute) *wā māndan.*—(distribute) قسمت کردن *hissa-d.*, حصه دادن *hissat-k.* Give (melt as ice) گذاشتن *gudākhtan*. To give way, راه دادن *rāh-d.*, تواضع گشتن *tawāzī-g.* To give into (adopt) راضی شدن *rāzī-sh.*, اختیار نمودن *ikhtiyār-n.* To give an advantage, غلبت دادن *galbat-d.*,—(allow profit) فایده دادن *fāyda-d.* To give an answer, نفع دادن *naḥ-d.* To give a denial, جواب دادن *javāb-d.* To give credit, (believe) اعتقاد بردن *itihād-b.*—(trust to) اعتماد کردن *attimād-k.*—(lend) قرض دادن *karz-d.* To give a blow, ضرب کردن *zarb-k.* To give in charge, حواله کردن *hawāla-k.* To give law (command) *hukm guzārī-k.* To give leave, *ijāzat-k.* To give strength

- دادن *kuwat-d.* To give up an argument, از مباحثت باز ماندن *az mubāhasat bāz-m.*
- GIVER, *n.* عطا کننده *dahanda*, عطا کننده *dtā kunanda*, واهب *wāhib.* The giver of life, جان بخش *jān bakhsh.*
- GIZZARD, *n.* حوصلت *sang dān*, حوصلت *hausalat.*
- GLAD, *a.* خرم *shād*, خوش *khūsh*, خرم *khurram*, مسرور *masrūr.* To be glad, شادمان شدن *shādmān-sh.*, خرم شدن *khurram-sh.*
- GLAD, *vt.* دلشاد کردن *dilshād-k.*, مژگون *shādmān-s.*, شادمان ساختن *mamnūn-k.*
- GLADIATOR, *n.* شمشیر زن *shamshir zan*, پهلوان *pahlawān.*
- GLADLY, *ad.* شادمانانه *shādmānāna*, از خوشی *az khūshī*, با سر و چشم *ba sar u chashm.*
- GLADNESS, *n.* خوشی *shādī*, خرمی *khurramī*, مسرور *masrūr*, فرحت *farhat.*
- GLANCE, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*, رمزالعین *ramzu'ldyn.* The first glance, نگاه اول *nigāhi auwal.* At one glance, بکرة *yak rah.*
- GLANCE, *vi.* رمزالعین *nigrīstan*, نگر بستن *ramzu'ldyn-n.*— (strike obliquely) نارسا زدن *nārāst-z.* To glance at, ایما کردن *īmā-k.*
- GLAND, *n.* ضوات *zawāt.*
- GLARE, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*, روشن شدن *raushan-sh.*
- GLARE, *n.* روشنی *raushnī*, تاب *tāb.*—(a fierce look) درشت نظر *duru-sht nazar.*
- GLARING, *a.* تابان *tābān*, روشن کنان *raushan kunān.*—(barefaced) گستاخ *gustākh*, بی شرم *bī sharm.*
- GLASS, *n.* شیشه *shīsha*, آبگینه *ābgīna*, زجاج *zujāj.* A glass maker, زجاج *zajjāj.* Brayed glass, مینا *khurdai mīnā.* A bit of glass, زجاجت *zujājat.* A looking glass, آینه *āīna*, A glass bead, مینا *mīnā.* An hour-glass, شیشه ساعت *shīsh-ai sādt.* A perspective glass, دوربین *dūrbīn.* A cupping glass, کبة *kuba.*
- GLASSY, *a.* زجاجی *zujājīy.*
- GLAZE, *vt.* (windows, &c.) با زجاج *bā zujāj-ā.*—(paper, &c.) مهره آراستن *muhra-k.*, جلا کردن *jilā-k.*
- GLAZED, *a.* (with glass) دار شیشه *shīsha-dār*, با زجاج آراسته *bā zujāj ārāsta.*—(linen, paper, &c.) دار مهره *muhra-dār*, مهره زده *muhra zada.*
- GLAZIER, *n.* شیشه بر *zujājī*, شیشه بر *shīsha bur.*
- GLEAM, *n.* شعاع *shuā*, پرتو *partau.* لامع *lamd.*
- GLEAM, *vi.* پرتو انداختن *partau-a.*, درخشیدن *dirakhshidan*, لامع زدن *lamd-z.*
- GLEAN, *vt.* چیدن *chidan*, خوشه چیدن *khusha-ch.*
- GLEBE, *n.* مدر *madar*, چمن *chaman.*
- GLEE, *n.* شادمانی *shādmānī*, طرب *tarab.*
- GLEET, *n.* جربان *jaryān*, مواد *mawād.*
- GLEN, *n.* دره *darra.*
- GLIDE, *vt.* لغزیدن *laghzidan.*
- GLIMMER, *vi.* نافتن *tāftan*, لامع نمودن *lamd-n.*
- GLIMPSE, *n.* روشنائی تیز رو *raushnāī tez rau.*—(faint light) روشنائی کمزور *raūshnāī kam zor.*
- GLISTER, *n.* (transitory view) نظر سبک *nazarī sabuk.*

GLITTER, *vi.* درخشیدن *dirakhshidan*,
تافتن *tāftan*, لامع کردن *lamā-k.*

GLITTER, *n.* درخشیدگی *dirakhshī-*
dagī, تاب *tāb*, لامعان *lamān.*

GLITTERING, *a.* درخشان *dirakhsh-*
ān, تابان *tābān*, لامع *lāmī.*

GLOBE, *n.* کره *kurah*, گوی *gūī.* The
terrestrial globe, کره ارضی *kurah-i-*
arzī. The celestial globe, کره فلکی
kurahī falakī.

GLOBULAR, *a.* کروی *kurī*, کروی *kuravī*,
مستدیر *mustadīr.*

GLOBULE, *n.* کره خرد *kurah khurd.*

GLOMERATE, *vt.* جمع کردن *jamī-k.*,
انباشتن *ambāshstan.*

GLOOM, *vi.* تاریک تیره نمودن *tīra-n.*,
تاریک کردن *tārīk-k.*

GLOOM, } *n.* تاریکی *tārīkī*,
GLOOMINESS, } ظلمت *zulmat.* Gloo-
miness of mind, تیره ضمیری *tīraza-*
mīrī, دلشکستگی *dilshikastagī.*—(of
countenance) سخت روی *sakht rūī.*

GLOOMILY, *ad.* تاریکانه *tārīkāna*,
تیره ضمیرانه *tīra zamīrāna.*

GLOOMY, *a.* (obscure) تاریک *tīra*, تاریک
tārīk. Gloomy minded, تیره ضمیر
tīra zamīr, دلشکسته *dilshikasta.*
Gloomy of look, سخت رو *sakht rū*,
تورش رو *tursh rū.*

GLORIFICATION, *n.* اجلال *ijlāl*,
ستایش *sitāyish*, افتخار *iftikhār.*

GLORIFIED, *a.* ستوده *sitūda*, مغرور
mufukkhār.

GLORIFY, *vt.* ستودن *sitūdan*, ستایش
sitāyish-d., حمد کردن *hamd-k.*

GLORIOUS, *a.* مغرور *mufakhhār*,
ذوالجلال *zu'l jalāl*, مجید *majīd.*—
(proud) متکبر *mutakabbir.*

GLORIOUSLY, *ad.* با اجلال *bā ijlāl*,
با عزت *bā izzat*, شریفانه *sarīfāna.*

GLORY, *n.* (praise) ستایش *shitāyish*,
حمد *hamd*, مدح *madh.*—(grandeur,
honor) سرافرازی *jalāl fakhrr*,
sar afrāzī, عزت *izzat.* True glory,
اصیل *majdī asīl.* False glory,
تکبر *takabbur.* The height of glory,
تکبرانیت *takbirānīyat.* To contend
for glory, مغاخرت کردن *mufākha-*
rat-k.

GLORY, *vi.* افتخار کردن *iftikhār-k.*,
لاف *lāf-z.*, شادمانی کردن *shādmānī-k.*

GLOSS, *n.* (comment) تفسیر *tafsīr*, شرح
sharh.—(specious interpretation)
ترجمه مجازی *tarjumaī majāzī.*—
(brightness) تابش *tābish*, رونق *rau-*
nak.

GLOSS, *vt.* (comment) تاویل کردن *tāwīl-*
k., شرح ساختن *sharh-s.*—(make a
specious representation) ترجمه مجازی
tarjumaī majāzī-n.—(embel-
lish with superficial lustre) جلا دادن
jilā-d., جلوه دادن *jalwa-d.*

GLOSSARIAL, *a.* تفسیری *tafsīrī*,
توضیحی *tauzīhī.*

GLOSSARY, *n.* کتاب لغت *kitābi*
lughat, فرهنگ *farhang.*

GLOSSINESS, *n.* جلای *jilā*, مهره
muhra dārī, جلوه *jalwa.*

GLOSSOGRAPHER, *n.* اهل تفسیر *ahli*
tafsīr.

GLOSSY, *a.* جلوه دار *jalwa dār*,
مهره دار *muhra dār.*

GLOUT, سخت روی نمودن *sakht rūi-*
n., تورش روی نمودن *tursh rūi-n.*

GLOVE, *n.* دست دستانه *dastāna*,
mūzai dast. To put on gloves,
دستانه پوشیدن *dastāna-p.*

GLOVER, *n.* دستانه فروش *dastāna*
farūsh.

GLOW, *vi.* (be hot) گرم شدن *garm-sh.*,

- (to be bright) *harr-b.* حر بودن
 تابان بودن *raushan-sh.* روشن شدن
tābān-b. To glow with anger,
 از غضب گرم شدن *az gūzab garm-sh.*
 To glow with zeal or courage, از غیرت
 گرم شدن *az ghayrat garm-sh.* To
 glow with fancy, تاب خیال نمودن
tābi khiyāl-n.
- GLOW, *n.* (shining heat) تاب *tāb*,
 افروزش *afrūzish.* — (vehemence of
 passion) حمیت *hamīyat*, گرمی *gar-*
mī, حرارت *kahr.* — (ardour, zeal,) حرارت
harārat, رشک *rishk*, غیرت *ghayrat*.
 — (brightness of colour) روشن گویی
raushan gūi, آذرنگی *āzrangī*.
- GLOW-WORM, *n.* کرم شبتاب *kirmi*
shab tāb, ابو حباب *abu hubāhib*.
- GLOZE, *vi.* تملق *chāplūsi*, چاپلوسی
tamalluk.
- GLUE, *n.* سریش *sarish*, یلم *yalam*.
- GLUE, *vt.* با سریش چسپانیدن *bā sarish*
ch., با سریش وصل کردن *bā sarish wasl-*
k., پر کردن *pur-k.*
- GLUT, *vt.* (satiare) سیر کردن *sayr-k.*,
 (swallow) اوباشتن *aubāsh-tan.* — (over-
 stock) زاید کردن *zāid-k.*
- GLUT, *n.* زیادتى *ziyā-*
dati, افزونی *afzūnī.* — (satiety) سیری
sayrī. — (obstruction) سد *sadd*.
- GLUTINATE, *vt.* بهم پیوستن *ba ham-p.*,
 وصل نمودن *wasl-n.*
- GLUTINOUS, *a.* سریش آسا *sarish*
 آشکار *ashkar*.
- GLUTINOUSLY, *ad.* آشکارا *ashkaran*,
 چربانه *charbāna*.
- GLUTINOUSNESS, *n.* چربی *charbi*,
 آشکاری *ashkarī*.
- GLUTTON, *n.* بسیار خوار *bis-yār khār*,
 شکم پرست *shikam parast*.
- GLUTTONIZE, *vi.* بسیار خوردن *bis-*
yār-kh.
- GLUTTONOUS, *a.* بسیار خور *bis-yār*
 شکم پرست *shikam parast*.
- GLUTTONOUSLY, *ad.* بسیار خورانه
bis-yār khurāna, باشراحت *bā sharāhat*.
- GLUTTONY, *n.* بسیار خواری *bis-yār*
 طمعکاری *tamē kārī*.
- GLYCERINE, *n.* شکر دهنده *shakar-da-*
hnat.
- GNARL, *vi.* نعره زدن *gurridan*, غریدن
nadra-z.
- GNASH, *vt.* دندان بهم زدن *baham-z.*,
 دندان فشردن *dandān-f*.
- GNAT, *n.* پشه *pashsha*, بعوض *bāūz*.
- GNAW, *vt.* دندیدن *khāidn*, خائدن
dandān.
- GNOMON, *n.* عقرب *dkrab*.
- GO, *vi.* روان شدن *raftan*, رفتن
sh. — (walk) سیر کردن *sayr-k.* —
 (desert) گذاشتن *guzāsh-tan.* To let
 go, رها کردن *rihā-k.*, گذاشتن *guzāsh-*
tan. To go on foot, پیاده رفتن *piy-*
āda-r. To go on horse back, سوار
 شدن *sawār-sh.* To go a hunting,
 برای شکار رفتن *barāya shikār-r.* To
 go fast, زود رفتن *zūd-r.* To go slow,
 آهسته رفتن *āhista-r.* To go one
 after another, یکدیگر رفتن *pasī*
yak dīgar-r. To go away, گذاشتن
guzash-tan, گشتن *gashtan.* To go
 before, پیش رفتن *push-r.*, پیش رفتن
mukaddam-sh. To go behind, پس رفتن
pas-r. To go back, باز رفتن *bāz-r.*
 To go backward, باز پس رفتن *bāz*
pas-r. To go to the necessary, بجای
 ضرور رفتن *bajāi zurūr-r.* To go on
 shore, از جهاز بساحل رفتن *az jehāz ba-*
sāhil-r. To go round, گردیدن *gard-*

idan, احاطه رفتن *ahāta-r.* To go up,
 گردیدن *bālā-r.* To go about,
garlidan. To go aside, گمراه شدن
gumrāh-sh. To go between, در میان رفتن
dar miyān-r. To go or pass
 by, گذشتن *marūr-n.*, مرور نمودن
gushtan. To go by, از قاعده رفتن
kāyada-r. To go down, فرو رفتن
rū-r. To go in, داخل شدن
dākhil-sh. To go out, بیرون رفتن
berūn-r. To go off, آخر زدن
nafs ākhir-z. To go on, حمله کردن
hamala-k. —(proceed) پیش رفتن *pesh-r.*, استمرار نمودن
istimrār-n. To go out, (upon
 an expedition) عزم سفر کردن
āzmisafar-k., To go out (of doors) بیرون رفتن
berūn-r., بدر رفتن *badar-r.*—(to be
 extinguished) منطفی گردیدن *munt
 afi-g.*, منقطع گشتن *munkātī-g.* To
 go through (execute) اجرا آوردن
bajā-ā., بسر بردن *basar-b.*—(suffer, undergo)
 تحمل کردن *tahammul-k.*
 GO-CART, *n.* مدحانت *gardūn*, گردون
mudhāt.
 GOAD, *vt.* مهیاز زدن *khalidan*, خلیدن
 تحریک کردن (stimulate) *mahmiz-z.*
 برانگیختن *tahrīk-k.*, *bar-a.*
 GOAD, *n.* غاوشدنگ *mihmazat*, میهمزه
ghāw-shang.
 GOAL, *n.* (starting post) مقبض *mihbas*,
 نشان (winning post) *mikwas.*—
 (any place of destination) *nishān.*
 نشانگاه *nishāngāh*, منزل *manzil.*—
 (the end) مقصود *maksūd*, غرض *gharaz.*
 GOAT, *n.* بز *buz*, معز *māz.* A he-goat,
 بز نر *buzi nar*, تیس *tays.* A she-
 goat, بز ماده *buzi māda.* The bleat-
 ing of a goat, تواج *suāj.* A goat
 herd, گله دار *chopāni buz*, چوپان بز

gulla dār. Goats' leather, تیهاج
tīmāj.
 GOBBET, *n.* لقمه *lukma*, حنطه *hafnat.*
 GOBBET, *vt.* او باریدن *lukma-k.* کردن
aubārīlan.
 GO-BETWEEN, *n.* میانچپی *mīyānchī*,
 دلاله *dallāla*, مشاطه *mashshāta.*
 GOBLET, *n.* پیاله *piyāla*, ساغر *sāghir*,
 جام *jām.*
 GOBLIN, *n.* جین *jinn*, دیو *dev*, پری
parī.
 GOD, *n.* خدا *khudā*, ایزد *īzad*, باری
bārī, اله *allāh*, رب *rabb*, حق *hakke*,
rabbu'l ālamīn. God the
 most high, اله تعالی *allāh ta'ālā*,
hakku jalla wa ālā. God the creator,
 خداوند آفرینش *khudāwandi āfrīnīsh.* God the
 omnipotent, قادر مطلق *kādirī
 mutlak.* Blessed God, باریک اله
bāraku'llāh. Blessed be God,
 سبحان الله *subhānu'llah.* God be
 merciful, صلی الله *salla' allāh.* Oh
 God! یارب *yā allāh*, یا اله *yā ilāhī*,
yā rabb. There is no God but God,
 لا اله الا الله *lā allāh illā allā.* God
 willing, انشاء الله تعالی *inshā allāh*
 خداپرست *taāla.* A worshipper of God,
 خدا پرست *khudā parast*, عابد *ābid.* To
 worship God, پرستش خدا کردن
parastishi khudā-k., عبادت کردن
ibādat-k. By God's grace, با توفیق خدا
bā taufīki khudā, با عنایت اله *bā in
 āyati allāh.* Praised be God, thanks to
 God, الحمد لله *alhamdulillā.* God
 preserve you, خدا شمارا نگاه دارد
khudā shumārā nigāh dārad. To
 swear by God, قسم بالله خوردن
kasam ba allāh-kh. By God! بالله *bi'llāh*, والله

wa'llāh. God forbid, خدا نکند *khudā nakhudā*, خدا نخواستم *khudā nakhāsta*, خدا نخواست *khudā nakhāsta*, God forbid that, *hāshā ki* Good God! (in admiration) سبحان الله *subhāna' allāh*, باریک الله *bāraka' allāh*. For God's sake, از برای خدا *az barāi khudā*.

GODDESS, *n.* الهه *ilāhat*.

GODHEAD, *n.* vide DEITY.

GODLESS, *a.* ملامت *bī khudā*, ملحد *mulhid*.

GODLIKE, *a.* الهی *khudāi*, خدائی *ilāhi*.

GODLINESS, *n.* خدا تقوی *takwa'*, خدا پرستی *khudā parastī*.

GODLY, *a.* خدا اهل تقوی *ahli takwa'*, خدا پرست *khudā parast*.

GODSPEED, *n.* کامیابی *kāmyābī*, ظفر *saḥar*.

GOGGLE, *vi.* تشازر *shanf-k.*, شنف کردن *shanf-k.*, خیره نگریستن *khī-ru-n.*

GOING, *a.* رحلت *rawān*, ران *rahlat*. Going to and from, آمد و رفت *āmad u raft*, آمد و شد *āmad u shud*.

GOLD, *n.* زر *zar*, طلا *tila*, ذهب *zahab*. Pure gold, طلای خالص *tilāi khālis*, زر جعفری *zari jadfarī*. Unrefined or base gold, طلای خام *tilāi khām*, پāk *pāk*. Gold coin, زر مسکوک *zari maskūk*. Gold thread, زر رشت *zari rishta*. Gold wire, تار طلائی *tāri tilāi*. Gold leaf, ورق طلائی *warkī tilāi*. A gold wire-drawer, زر کش *zar kash*. Made of or covered with gold wire, زر کش *muzarkash*. A mass or ingot of gold, سببکت *sabīkat*. A bit or particle of gold, زر پاره

zar pāra, ذرات *zahabat*. Liquid gold, انغده *anfaghda*, سونچ *sūfcha*. An ounce of gold, نوات *nawāt*. Gold and silver, زر و سیم *zar u sim*. Gold dust, زراسگ *zarāsag*. Gold lace, *tirāzi zahab*, زری *zari zar*. Interwoven with gold, بشار *bishār*. Adorned with gold and gems, مرصع *murassad*, با زر و جواهر مزین *bā zar u jawāhir muzayyan*. Written in letters of gold, آزده *āzada*. To gild with gold, زر اندودن *zar andūdan*. Inlaid with gold, زر نگار *zar nigār*. A refiner of gold, زر شناس *zar shanās*, زر ساو *zar sāw*. A gold-beater, زر سای *zar sāya*, زر کوب *zar kūb*.

GOLDEN, *a.* طلائی *tilāi*, زرین *zarrīn*. —(colour) زرد *zard*.

GOLDSMITH, *n.* زرگر *zar gar*, طلاکار *tilākār*.

GONG, *n.* ناقوس *jaras*, جرس *nākūs*.

GONORRHEA, *a.* سوزاک *sūzāk*, آتشک *ātishak*.

GOOD, *a.* خوش *khayr*, خیر *khūb*, خوب *khūsh*, نیک *nek*, حسن *hasan*. Whether good or bad, خواه نیک *khāh nek*, خواه بد *khāh bad*. Good morning, صباح الخیر *sabāhū'l khair*. Good evening, مساء الخیر *masāu'l khair*. With good faith, با اعتقاد *bā ditikād*. With good fortune, با طالع *bā tālī*. With good manners, با ادب *bā adab*. Good natured, نیک *latif mashrab*. نیک *khush mizāj*. نیک *nek tabī*. نیک *fatli nek*. نیک *hasanat*. Good qualities, اوصاف *ausāfi jamila*. Good news, خوش خبری *khush khabarī*.

بشارت *bashārat*. In good time, *bar mahl*. To make good, (perform) *bajā-ā*.—(prove by argument) ثابت کردن *sābit-k*. To do good, نافع کردن *nāfi-k*, احسان *ihsān-n*.

GOOD, GOODNESS, *n*. خیریت *khay-riyat*, نیکوئی *nekūi*, بهتری *baharī*. The good and the bad, حسن و سوء *hasana u sia*, خطا و صواب *khatā u sawāb*. A common good, جدوی *jadhwa'*.

GOOD, *ad*. خوش *khūsh*, خوب *khūb*. Good! خیر *khayr*.

GOOD-BYE, *n*. or *interj*. خدا حافظ *khudā hāfiṣ*.

GOOD-DAY, *n*. سلام علیکم *salām alai-kum*.

GOOD-FRIDAY, *n*. جمع خیر *jumat khair*, روز نجات *rozi najāt*.

GOOD-WILL, *n*. نیک نیتی *nek niyatī*, خیر خواهی *khair khāhī*.

GOODS, *n*. اشیا (اموال *māl* (pl. *ashyā*, اسباب *asbāb*, متاع *matād*, املاک (pl. *millk*).

GOOSE, *n*. غاز *ghāz*, قاز *kāz*, بط *bat*.

GORE, *n*. دم *dam*, خون *khūn*.

GORE, *vt*. سوراخ کردن *shākh-k*, سوراخ کردن *sūrākh-k*.

GORGE, *n*. حلق *halak*.—(narrow passage) تنگ راه *tang rāh*.

GORGEOUS, *a*. شاهانه *shāhāna*, بزرگوار *buzurgwār*, جلیل *jālīl*.

GORGEOUSLY, *ad*. شاهانه *shāhāna*, با عظمت *bā āzmat*.

GORGET, *n*. گلو بند *galū band*.

GORY, *a*. خونخوار *khunīn*, خونی *khār*.

GOSLING, *n*. بچه قاز *bachai kāz*.

GOSPEL, *n*. انجیل *injīl*.

GOSSAMER, *n* نسال *nu-āl*, تار *tār*.

GOSSIP, *n*. هرزه گو *bihūda gū*, سخن چین *hirza gū*, ساکن چین *sakhuun chīn*.

GOSSIP, *vi*. گفتگو *bihū la-g*, بیپوده گفتن *guftu gu-k*, یارود گفتن *yārua-g*.

GOURD, *n*. کدو *kadū*.

GOUT, *n*. لذت *lazzat*.—(disease) نقرس *nikeris*.

GOUTY, *n*. صاحب نقرس *sāhibi nikeris*, نقرس دار *nikeris dār*.

GOVERN, *vt*. داورى *farmūdan*, حکم رانی کردن *hukm-rānī-k*, حراست کردن *hirāsāt-k*, ضبط و ربط کردن *zabtu rabt-k*.

GOVERNABLE, *a*. متواضع *mutawāz*, فرمان بردار *hukm bardār*, فرمان بردار *farmān bardār*.

GOVERNED, *a*. مضبوط *mahkūm*, محکوم *marbūt*.

GOVERNESS, *n*. کدبانو *kad bānū*, حاکمه *hākima*.

GOVERNMENT, *n*. ریاست *riyāsāt*, عمل *āmal*, حکم رانی *hukm rānī*, حکومت *farmāndahī*, حکم *hūmat*.—(state) سرکار *sarkār*, حکم ران *hukmrān*. Self-government, خود حاکمی *khud hākimi*.

GOVERNOR, *n*. حاکم *hākīm* (pl. *hākām*), فرمان روا *far-mān rawā*, ناظم *nāzim*, عامل *āmil*. The governor of a large province, دار صوبه *sūba dār*. The governor of a district, فوجدار *faujdār*.—(preceptor) اتالیق *atālīk*.—(for machinery) ضابطه *zābita*.

GOVERNORSHIP, *a*. فرمان فرمائی *far-mān farmāi*, منصب حکومتی *man-sabi hukūmatī*.

GOWN, *n*. (woman's) پیشواز *peshwāz*, جامه *jāma*, (man's) تلیک *tilak*.—نیمه *nīma*.

- GRACE, *n.* (favour) عذایت *ināyat*, احسان (benefit) *mihrbānī*. — (virtue, excellence) فضیلت *fazilat*, هنر *hunar*. — (pardon) عفو *afū*, مغفرت *maghfarat*. — (privilege) برات *barāt*, منشور *man-shūr*. — (beauty, elegance) جمال *jamāl*, حسن *husn*. To say grace, شکر گفتن *shukr-g*. The grace of God, توفیق *taufik*, تائید *tāyīd*.
- GRACE, *vt.* لطافت نمودن *latāfat-n.*, آراستن *ārāstan*, روانه دادن *raunak-d.*
- GRACEFUL, *a.* لطیف *latīf*, زیبا *zibā*, جمیل *jamīl*.
- GRACEFULLY, *ad.* ظریفانه *zarīfāna*, با لطف *bā lutf*. To walk gracefully, خوش رفتن *khush-kh.*, خرامیدن *khush-r.*
- GRACEFULNESS, *n.* زیبائی *zibāi*, جمال *jamāl*, لطافت *latīf*, ظرافت *zarāfat*, حسن *husn*.
- GRACELESS, *a.* کمبخت *kambakht*, شریر *sharīr*, نا بکار *nā bakār*.
- GRACIOUS, *a.* شیرین *shīrīn*, لطیف *latīf*, خاطر نواز *khātir nawāz*, کریم *karīm*, گستر *gustar*, مهربان *mihrbān*, مشفق *mushfik*. Most gracious, عالی همت *ālī himmat*. Good gracious, سبحان الله *subhān allāh*.
- GRACIOUSLY, *ad.* ملاطفانه *mulātīfāna*, مکرمانه *mukrimāna*.
- GRACIOUSNESS, *n.* شیرینکاری *shīrīn-kārī*, مکرمت *mukrimat*, ملایمت *mulāyamat*, خاطر نوازی *khātir nawāzī*, مهربانی *mihrbānī*.
- GRADATION, } *n.* تدریج *daraja*, درجه }
GRADE, } تدریج *tadarruj*, مرتبه *martaba*.
- GRADUAL, *a.* درجه دار *daraja dār*, تدریجی *tadarrujī*.
- GRADUALLY, *ad.* قدم ب قدم *kadam ba kadam*, آهسته آهسته *āhista, āhista*, رفتن *darajā ba daraja*, رفتن *rafta rafta*.
- GRADUATE, *n.* درجه یاب *daraja yāb*, علامی *allāmī*.
- GRADUATE, *vt.* درجه کردن *daraja daraja-k.*, فضیلت مآب گردانیدن *fazilat māb-g.*, علامی شدن *allāmī-sh.*, درجه حاصل کردن *daraja hāsīl-k.*
- GRAFT, *n.* کلام *kulam*, دزد *pa. wand.*
- GRAFT, *vt.* پیوند کردن *paywand-k.*, وصل کردن *wast-k.*
- GRAIN, *n.* (corn) غله *ghalla*, دانه *dāna*, زرع *khirman*. To sow grain, زرع کردن *sarī-k*. To bring forth grain, *dāna bar ā*. To gather in or lay up grain, ذخیره کردن *zakhī-ra-k.*, غله در انبار نهادن *ghalla dar ambār-n.* An ear full of grain, دانه *dānai mustaghliḥ*. A grain of barley, دانه جو *dānai jav.* — (berry &c.) دانه *dāna*, حب *habb*. Grain by grain, جو ب جو *jav ba jav*.
- GRAMMAR, *n.* علم صرف و نحو *ilmī sarf u nahv*. A grammar, کتاب *kitābi sarf u nahv*.
- GRAMMARIAN, *n.* اهل علم صرف و نحو *ahli ilmi sarf u nahv*, نحوی *nahvī*, علمای صرف و نحو *ulumāi sarf u nahv*, قواعد دان *lawā'id dān*.
- GRAMMATICAL, *a.* صرفی *sarfī*, نحوی *nahvī*. Grammatical terms, اصطلاحات *istilāhātī nahwiya u sarfīya*. Grammatical mistake, غلط *ghalati nahvī*.
- GRAMMATICALLY, *ad.* با قاعده صرف و نحو *bā kāidai sarf u nahv*.

GRANARY, *n.* انبار خانه *ambār khāna*,
ذخیره خانه *zikhīra khāna*.

GRAND, *a.* عظیم *āzīm*, کبیر *kabīr*,
شریف *sharīf*, بزرگ *buzurg*, کلان *kalān*.

GRAND HILD, *n.* حافد *hāfid*.—(by
a son) پسر زاده *pisar zāla*.—(by a
daughter) ندیره *nabīra*.

GRANDEE, *n.* عظیم *sharīf*, شریف *āzīm*,
ارباب *mīrzā*. Grandees, ارباب
ارکان سلطنت *arbābi daulat*,
اعیان مملکت *arkāni saltanat*,
ایمانی مملکت *aiyāni mumlakat*.

GRANDEUR, *n.* عظمت *āzamat*,
دولت و اقبال *buzurgwārī*,
حشمت *daulat u ikbāl*, شکوه *shukoh*,
حشمت *hishmat*, جلال و جاه *jāl u jalāl*.

GRANDFATHER, *n.* جد *jadd*, نیا *niyā*.—(paternal)
پدر پدر *pidari pidar*, جد صحیح *jaddi sahīh*.—
(maternal) پدر مادر *pidari mādar*,
جد فاسد *jaddi fāsīd*.

GRANDMOTHER, *n.* جدۀ *jadda*.

GRANDSON, *n.* نواۀ *nawāda*, ندیره *nabīra*,
نواۀ پسرینم *nawāda pisarīna*.
—(a son's son) پسر زاده *pisar zāda*.
—(daughter's son) دختر زاده *dukhtar
zāda*, نواۀ دخترینم *nawāda dukhta-
rīna*.

GRANGE, *n.* ضیعت *zayāt*.

GRANITE, *n.* سَمَاق *summāk*.

GRANT, *vt.* اجازت *kabūl-k.*, قبول کردن
موافق شدن *ijāzat-k.*,
murwā-fak-sh.—(bestow) بخشیدن *bakhshīdan*,
عطا کردن *ātā-k.* To
grant permission, اجازت فرمودن
ijāzat-f., رخصت کردن *rukhsat-k.*

GRANT, *n.* بخشش *bakhshish*, احسان
ihsān, عطا *ātā*, انعام *inām*.—(con-
cession) اجابت *ijābat*, اجازت *ijāzat*,
قبول *kabūl*.

GRANTOR, *n.* بخشنده *bakhshanda*
بخش *bakhsh*.

GRANULAR, *a.* دانۀ وار *dāna wār*, دانۀ
دار *dāna dār*.

GRANULATE, *vt.* دانۀ دار کردن *dāna
dār-k.*, دانۀ دانۀ کردن *dāna dāna-k.*

GRANULE, *n.* دانۀ *dāna*, حب *habb*.

GRAPE, *n.* انگور *angūr*, عنب *ʿnab*.

A bunch or cluster of grapes, خوشه
khushai angūr, Sour or unripe
grapes, انگور خام *angūri khām*,
غوره *ghūra*. A grape-stone, انگور
دانۀ *dānai angūr*, فرصاد *firsād*. A grape-
seller, انگور فروش *angūr farūsh*,
عنباب *annāb*.

GRAPHIC, *a.* واضح *wāzih*, منقش
munakkaṣh.

GRAPNEL, *n.* انگور خورد *langari khurd*.

GRAPPLE, *n.* قلاب آهنین *kullābi
āhanīn*, گیر و دار *gīr u dār*.

GRAPPLE, *vt.* گرفتن *giriftan*.—(with a
hook) با خطاف گرفتن *bā khutāf-g.*—
(contend) نمودن اختلاف *ikhtilāf-n.*

GRASP, *n.* (of the hand) قبضه *kabṣa*,
گیر دست *dastgīr*, پنجه *panja*.—(pos-
session, hold) تصرف *tasarruf*, گرفت
girift.

GRASP, *vt.* گرفتن *giriftan*, بدست
گرفتن *balast-g.*, در مشت دادن *dar musht-d.*,
بچنگال گرفتن *ba changāl-g.*

GRASS, *n.* علف *nabāt*, گیاه *giyā*,
علف *ālaf*.—(under grass) اغمرا *āghmira*.
Dry grass, ثلثان *silsilān*. A grass-
plot, سبز زار *sabz zār*, علفزار *ālaf zār*.

GRASSHOPPER, *n.* ملخ *malakh*, جراد
jarād.

GRATE, *n.* شبکہ *shabaka*. A fire-grate,
موقد *mawkid*, آتش دان *ātish dān*.

GRATE, *vt.* (rub, wear) سائیدن *sāīdan*,
سودن *sūdan*, رندیدن *randīdan*.

خراشیدن *khirāshīdan*.—(make a harsh noise) عریف ساختن *arīf-s*.—(offend) آزاردن *āzārdan* جفا نمودن *jafā-n*.—(lattice) قفس کردن *kufas-k*.
 GRATEFUL, *a*. شکور *wafā-lār*, وفادار *shukūr*.—(agreeable) دلخوش *dilkhūsh*, مقبول *makbūl*, دلیذر *dil pazīr*.
 GRATEFULLY, *ad*. با شکر *bā shukr*, با حق شناسی *bā hakk shināsi*.
 GRATEFULNESS, *n*. پسندیدگی *pasandīdagī*, دلخوشی *dilkhūshī*.
 GRATER, *n*. رنده *rinda*, سوهان *sauhān*.
 GRATIFICATION, *n*. خوشی *khūshī*, خاطر نواز *farhat*, عیش *dish*, کامرانی *kāmranī*.—(reward) انعام *inām*, عوض *īwaz*, جزا *jazā*.
 GRATIFY, *vt*. کامران کردن *kāmran-k*, اطمینان *khātir nawāz-k*, خاطر نواز کردن *itmi'nān-d*.
 GRATINGLY, *ad*. بطور نا پسندیده *ba taurī nāpasandīda*, نا خوش *ba vajai nā khūsh*, مکروهان *makrūhan*.
 GRATIS, *ad*. مفت *muft*, رایگان *rāigān*, بلا عوض *bilā īwaz*.
 GRATITUDE, *n*. وفاداری *shukr*, شکر *shukr guzārī*, وفاداری *wafā-lārī*, حق شناسی *hakk shināsi*.
 GRATUITOUS, *a*. رایگان *muft*, مفت *rāyagān*.
 GRATUITOUSLY, *ad*. بامیل خود *ba mayli khud*, مفت *muft*.
 GRATUITY, *n*. اجر *ajr*, انعام *inām*, بخشش *baḥshish*.
 GRAVE, *n*. تربت *gūr*, قبر *kabr*, مزار سنگ *turbat*. A grave-stone, گور *mazār sang*. To dig a grave, گور کردن *gūr-k*.
 GRAVE, *vt*, قلمکاری کردن *kalam kārī-k*, تراشیدن *kan lan tarāshīdan*.

GRAVE, *a*. (solemn) شکوهمند *shukoh-mand*, وقار *ahliwikār*, هیدبتوار *hai-batwār*.—(deep in sound) بم *bamm*, نرم *narm*.—(not showy) نا تابدار *nā tābdār*, نا روشن *nā raushan*. A grave matter, کار مهم *kāri muhim*.
 GRAVEL, *n*. ریگ *sang rīza*, سنگ ریزه *rīg*, رمل *raml*. The gravel or stone in the bladder, ریگ مثانه *rīgī masāna*, سنگ مثانه *sangi masāna*.
 GRAVEL, *vt*. سنگ ریزه گستریدن *sang-rīza-g*.—(puzzle) مشوش کردن *mushawwish-k*, پریشان کردن *purīshān-k*.
 GRAVELLY, *a*. پر ریگ *pur rīg*, پر رمل *pur raml*.
 GRAVELY, *ad*. از سنجیدگی *az sanjīdagī*, با ثقات *bā sakālat*.—(not showily) نا تابدار *nā tābdār*.
 GRAVENESS, *n*. vide GRAVITY.
 GRAVER, *n*. قلمکار *kalamkār*, نقشبند *nakhsh band*, نقاش *nakkāsh*.
 GRAVING, *n*. کندگی *kandagī*, نقاش *nakkāshat*.
 GRAVITATION, *n*. کشش *kashish*.
 GRAVITY, *n*. سنجیدگی *sanjīdagī*, وقار *wakār*, شکوهمندی *shukohmandī*.—(weight) گرانی *girānī*, سنگینی *sangīnī*. Centre of gravity, مرکز ثقات *markazi sakālat*. Specific gravity, وزن مخصوص *wazni makhsūs*.
 GRAVY, *n*. آب گوشت *ābi gusht*.
 GRAY, *a*. خاکستری *sanjābī*, سنجابی *khākistarī*, خاکی *khākī*.—(old) پیر *pīr*, ضعیف *zaīf*. Gray hair, سفید موی *pukhta mū*, پخته موی *mūi*.
 GRAZE, *vt*. چریدن *charīlan*, رعی *giyā-kh*.—(feed cattle) خوردن *raī-k*, سوم کردن *sarwm-k*.

GRAZIER, *n.* (feeder of cattle) شبان *shabān*.—(seller of cattle) حیوان فروش *haywān farūsh*.

GRAZING, *a.* علف خوری *raī*, رعی *raī*, *ālaf khūrī*.

GREASE, *n.* چربی *charbī*, پیه *pīh*, روغن *raughan*, شحم *shahm*.

GREASE, *vt.* با روغن اندودن *bā rau-ghan-a.*, با شحم آلودن *bā shahm-ā.*, چرب کردن *charb-k.*

GREASY, *a.* چربی دار *raughanī*, روغنی *raughanī*, چرب *charbī* دار, شحم *shahm*.

GREAT, *a.* (illustrious) عظیم *āzīm*, کبیر *kabīr*, بزرگوار *buzurgwār*, مشهور *ma-shhūr*, قادر *karīm*.—(powerful) *karīm*.—(large of size) *kādir*, توانا *tawānā*.—(large of size) *kādir*, عظیم *āzīm*, بزرگ *buzurg*, کلان *kalān*, اصلی *mutlak*, مطلق (principal) *mutlak*, (intimate) *asli*, نخست *nakhust*.—(intimate) *asli*, آشنا *āshnā*, همدام *hamdam*. Great bellied, باردار *bārdār*, حامله *hāmala*.—(violent) *zarabī*, شدید *shadīd*. A great man, بزرگوار *buzurgwār*, امیر *amīr*. Having a great name, نامدار *nāmdār*, نامی *nāmī*. Great in number, بسیار *bisyar*, عدید *ādīd*. A great deal, بسیار *bisyar*. Of great value, گران بها *girān bahā*. A great effort, جد *jiddi* موفور *maufūr*. A great misfortune, فساد عظیم *fisādi-āzīm*. To become great, کبیر گشتن *ka-bīr-g.* بزرگ *buzurg-sh*. To make great, تعظیم کردن *taʿzīm-k.*, اشراف *ashrāf-n.* With great care, با اهتمام تام *bā ihtimāmī tām*. How great? چند *chand*. So great, چندان *chandān*, چندین *chandīn*. Greater, greatest, اکبر *akbar*, اعظم *ad-zam*. Greater, بزرگتر *buzurgtar*, کلانتر *kalāntar*.

kalāntar. With the greatest honor, با تعظیم تام و تکریم تمام *bā taʿzīmī tām wa takrīmī tamām*.

GREATLY, *ad.* (in a great degree) بسیار *bisyar*, غایت *ghāyat*, نهایت *nahāyat*.—(illustriously) مشهورانه *ma-shhūrāna*, بزرگانه *buzurgāna*.—(bravely) دلیرانه *dilerāna*, بهادرانه *bahādurāna*.

GREATNESS, *n.* (illustrious) بزرگی *buzurgī*, کلائی *kalānī*, دوات و اقبال *daulat u ikbāl*.—(largeness of quantity, extent, number, &c.,) کلائی *kalānī*, وسعت *wasāt*, کثرت *kasrat*, جاه *jāh*, (dignity) *farākhī*.—(power) قوت *kuwat*, مرتبه *martaba*.—(comparative quantity) مقدار نسبت *mikdārī nisbat*.—(swelling pride) کبر *kibr*, تکبر *takabbur*, غرور *gharūr*.—(familiarity) همدمی *musāhibat*, همدامی *hamdamī*.

GREECE, *n. p.* یونان *yūnān*, روم *rūm*.

GRECIAN, *a.* یونانی *yūnānī*, رومی *rūmī*.

GREEDILY, *ad.* با حرص *bā tamī*, طمع *bā tamī*, رشک *bā hirs*, رشک *bā rishk*.

GREEDINESS, *n.* حرص *hirs*, آرز *āz*, طمع *tamī*.

GREEDY, *a.* حریص *āz mand*, آزمند *āz mand*, طمعکار *tamī kār*, راغب *rāghib*, آرزومند *āzūmand*.

GREEN, *a.* (in colour) سبز *sabz*, اخضر *akhzar*. Very green, سر سبز *sar sabz*.—(fresh) تازه *tāza*, تاز و تاز *tar u tāza*.—(not dry) خشک *nā khushk*.—(pale, sickly) زرد *zard*, پژمرده *pazh murda*.—(young, unripe) نا رسیده *nā rasīda*, خام *khām*.—(raw) نا کار *nā kār* آموز *nā kār āmūz*, بی تجربه *bī taj-*

- rabat*. A light green, اشهب اخضر *ash-hab akhzar*. Clothed in green, سبز پوش *sabz pūsh*. Green herbs تره *tarra*, سبزه *subza*. To make green, سبز کردن *sabz-k.*, خضر ساختن *khazar-s*. To become green, سبز گشتن *sabz-g*, اخضر شدن *akhzar-sh*.
- GREEN, *n.* چمن *sabza zār*, چمن *chaman*.
- GREENISH, *a.* اندک سبز *andak sabz*, سبز فام *sabz fām*.
- GREENLY, *ad.* سبزانه *sabzāna*, "اخضرا" *akhzaran*.—(freshly) تازه *barwajai tar u tāza*.—(immaturely) خامانه *khāmāna*.—(without experience) بی تجربه *bī tajaribat*.
- GREENNESS, *n.* خضرت *sabrī*, سبزی *khazarat*.—(immaturity) خامی *khāmī*.—(want of experience) نا آزموده *nā āzmūda kārī*.—(freshness) تازه کاری *tāzagi*, تری *tarī*.
- GREEN-VITRIOL, *n.* ویتریایی آهن *tū-tiyāi āhan*.
- GREET, *vt.* خطاب *salām-d.*, سلام دادن *khitāb-k.*, مبارک گفتن *mubārak-g*.
- GREETING, *n.* سلام *salām*, تهنیت *tahnīyat*, بندگی *bandagi*.
- GREGARIOUS, *a.* ابا بیل *abābīla*, اجتماعی *ijtimāī*.
- GRENADIER, *n.* بهادران *bahādurān*, سر باز *sar bāz*.
- GREYHOUND, *n.* سگ تازی *sagi tāzī*, سگ شکاری *sagi shikārī*.
- GRIEF, *n.* اندوه *gham*, رنج *ranj*, آزرده *andūh*, الم *alam*, درد *dard*, آزرده گی *āzurdagi*, دلتنگی *diltangī*. To cause grief, غمگین کردن *ghamgīn-k.*, غم دادن *gham-d.*, آزاردن *āzārdan*.
- GRIEVANCE, *n.* سختی *zulm*, ظلم *sakhtē*, شدت *shiddat*, جور *jaur*, تعدی *taddī*, ستم *sitam*, ضرر *zurar*, زبردستی *zabardastī*.
- GRIEVE, *vt.* (vex) آزردن *āzurdan*, رنج دادن *ranj-d.*, ظلم کردن *zulm-k.*, غمگین (mourn) *gham-kh.*, غم خوردن *ghamgīn-sh.*, افسوس کردن *afsoos-k.*, رنجیدن *ranjīdan*.
- GRIEVED, *a.* رنجیده *ghamghīn*, رنجیدار *ranjīda*, دردمند *dardmand*.
- GRIEVOUS, *a.* الم *dardnāk*, درد ناک *alamdah*, دلتگیر *ghamnāk*, دلتگیر *dilgīr*.
- GRIEVOUSLY, *ad.* با طور درد ناک *ba taūrī dardnāk*, ظلم *bā zulm*.
- GRIFFIN, *n.* سیمرغ *sirang*, سرنگ *sīmurg*.
- GRILL, *vt.* بریان کردن *biryān-k.*
- GRIM, *a.* ترش *durush*, ترش *tursh*. A grim countenance, ترش روی *abus rūi*, ترش روی *tursh rūi*.
- GRIMACE, *n.* لعج *rū kashī*, روکشی *lahā*, ترش روی *tursh rūi*.
- GRIMALKIN, *n.* گربه *gurba*.
- GRIME, *vt.* چرک کردن *ālūdan*, چرک *churk-k.*
- GRIMLY, *ad.* ترشانه *turshāna*, عبوسا *ābūsan*.
- GRIMNESS, *n.* سخت *ābūsat*, عبوس *sakht rūi*.
- GRIN, *n.* دندان نمایی *kalahat*, دندان *dandān numāī*.
- GRIN, *vi.* روی درهم کشیدن *rūi darham-k.*, دندان نمودن *dandān-n.*
- GRIND, *vt.* سحق کردن *sāīdan*, سحق *sahk-k.*.—(sharpen) تیز کردن *tez-k.*.—(smoothe) سائیدن *mālīdan*, جور کردن *sāyida-k.*.—(oppress) جور *jaur-k.*, قهر نمودن *kahr-n.*

GRINDER, *n.* طحان *sāyanda*, ساینده *tahhān*. — (grinding instrument)
طحن کر *tahn-gar*.

GRINDSTONE, *n.* سنگ, فسان *sangi*,
سنگ آسیا *sangi āsiyā*.

GRIPE, *vt.* بدست گرفتن *giriftan*, بدست گرفتن *badast-g.*, در قبض گرفتن *dar kabz-g.*
— (give the belly ache) درد شکم دادن *dardī shikam-d.*, پیچش کردن *pechish-k.*

GRIPE, *n.* (grasp) گیر *gīr*, قبض *kabz*,
ظلم (oppression) *dastgīr*. — دستگیر *zulm*, ستم *sitam*.

GRIPING, *n.* پیچش *pechish*, درد شکم *dardi shikam*.

GRIST, *n.* آرد *ārd*. — (provision) غله *ghalla*. — (grain) نافع *naḥ*, فایده *fāyada*.

GRISTLE; *n.* غصروف *ghuzrūf*.

GRIT, *n.* ریگ *rīg*, رمل *raml*.

GRITTINESS, *n.* ریگ آمیز *rīg āmīz*,
ریگی *rīgī*.

GRIZZLE, *n.* خاکی رنگ *khākei rang*,
خاکستری *khākeistari*.

GROAN, *vi.* نا آیدن *āh-z.*, آه زدن *nā-līdan*, زارییدن *nālīsh-k.*, زارییدن *zārīdan*, فغان نمودن *fighān-n.*

GROAN, *n.* آه *āh*, زاری *zārī*, فغان *nālīsh*, فغان *fighān*.

GROCER, *n.* عطار *attār*, بقال *bakkāl*.

GROCERY, *n.* (commodities) آبار *āba-zār*, اسباب بقالی *āsbābi bakkālī*.
— (store) مخزن عطاری *makhzani attārī*.

GROIN, *n.* زهار *zahār*, رفغ *rafgh*.

GROOM, *n.* نفر *naḥ*, سائیس *sā'īs*.

GROOM, *vt.* تیمار کردن *tīmār-k.*

GROOVE, *n.* نعلیر *nakīr*, ناو *nāv*, جوف *jūf*.
— (a deep hollow) شگاف *shigāf*,
شگرفت *sugharat*.

GROOVE, *vt.* نعلیر ساختن *nāvīdan*, ناویدن *nakīr-s.*, کاویدن *kāwīdan*.

GROPE, *vi.* تپم کردن *tahammum-k.*,
لمس کردن *lams-k.*

GROSS, *a.* (thick, bulky) جسیم *jasīm*,
غده (coarse) *tanāwar*, تزار *kalān*,
غده *ganda*, هنگفت *hanguft*, غلیظ *ghalīz*.
— (not pure) نا پاک *nā pāk*,
— (indelicate) فاحش *fā hīsh*.
— (rude, ill mannered) بی ادب *bī adab*. —
(dull, stupid) خیره *khīra*, کند *kund*,
جمله (entire, total) *ahmak*. —
جمله *jumla*, تمام *tamām*.

GROSS, *n.* (bulk or chief part) مجموع *majmūd*,
کثرت *kisrat*. — (a collective body) جمع *jamī*,
جمله *jumla*. — (twelve dozen) حاصل دوازده در دوازده *hās-ili duwāzda dar duwāzda*.

GROSSLY, *ad.* (bulkily) جسیمانه *jasīmāna*. — (without delicacy or good manners) فاحشانه *bī adabāna*,
فاحشانه *fāhishāna*. — (exceedingly) نهایت *ba nihāyat*,
درشتی *durushtī*.

GROSSNESS, *n.* (coarseness) هنگفتی *hanguftī*. — (unwieldy fatness) جسامت *jisāmat*,
فریبی *farbahī*. — (want of delicacy) ناپاکی *nāpākī*,
عدم فحش *ādami fahsh*.

GROTESQUE, *a.* شوخ *khīyālī*, خیالی *shokh*,
هفت رنگی *haft rangī*.

GROTTO, *n.* سرداب *sirdāb*, مغاره *maghāra*,
حجره *hujra*.

GROUND, *n.* زمین *zamīn*, ارض *arz*,
تراب *turāb*. The surface of the ground, روی زمین *rūi zamīn*. A race ground, مطلق *mutlak*, میدان *maidān*. — 2. (land, estate) مزرع *mazrū*,
اجاره *ajāra*. To level with the ground, زمین برابر کردن *zamīn*

- barābar-k.*— 3. (basis, foundation) بنیاد *buniyād*, اساس *asās* —4. (reason) سبب *sabab*, باعث *bā'is*. To break ground, خاک کاویدن *khāk-k.*, زمین در کردن *zamin dar-k.* To gain ground (get the better) فضیلت *fazīlat-y.*, غالب شدن *ghālib-sh.* To lose ground, مغلوب شدن *maghlūb-sh.* Barren ground, زمین شور *zamīni shūr.*
- GROUND. *vt.* بر زمین نشانیدن *nishāndan*, نصب نمودن *bar zamin-n.*, نشانیدن *nasb-n.*
- GROUND-FLOOR, *n.* طبقهٔ پائین *tabakai pāyīn.*
- GROUNDLESS, *n.* بی سبب *bī sabab*, نا حق *bī bā'is*, دلیل *nā hakk*, بلا دلیل *bilā dalīl.*
- GROUND-PLOT, *n.* جایگاه *jāigāh.*
- GROUND-RENT, *n.* اجارهٔ زمین *ijārai zamin.*
- GROUND-WORK, *n.* بنیاد *kā'ila*, بنیاد *bun'yād*, اصل *asl*, ابتدا *ibtīlā.*
- GROUP, *n.* جماعت *majma'*, گروه *jamādt*, گروه *gurūh.*
- GROUP, *vt.* جماعت آوردن *jam'ī-ā.* جماعت نمودن *jamādt-n.*
- GROVE, *n.* درختستان *dirakhtistān*, مرغزار *marghzār.*
- GROVEL, *vi.* (creep) خزیدن *khazīdan.* —(to be prostrate) برو در افتادن *ba rū dar-u.* —(to be mean) فرومایه بودن *farūmāya-b.*, خوار شدن *khār-sh.*
- GROW, *vi.* (vegetate) رستن *rustan*, از دیار *ruīdan.* —(increase) از دیار *azdiyād-k.*, ترقی یافتن *tarakkī-y.* To grow tall, بالیدن *bālīdan.* To cause to grow, تذبذبت کردن *tambiyat-k.* To grow by degrees, قدم بقدم *kadam ba kadam-r.* —(accrue) با نفع در آمدن *ba naf'i bar-ā.*
- GROWL, *vi.* غریدن *ghurīdan*, عف عف *āf āf-k.*
- GROWTH, *n.* روئدگی *roīdagī*, از دیار *azdiyād*, ترقی *tarakkī*, افزونی *afzūnī.*
- GRUB, *vi.* کنندن *kandan*, از بیخ در آوردن *az bekh-bar-ā.*
- GRUB, *n.* دود *dūd*, خرک *kharak.*
- GRUDGE, *vt.* (envy) حسد بردن *hasad-b.*, رشک بردن *rashk-b.*
- GRUDGE, *n.* دشمنی *dushmanī*, عداوت *ādāwat*, حسد *hasad*, شکایت *shikāyat.*
- GRUDGING, *n.* کینه خواه *kīna khāh.*
- GRUDGINGLY, *ad.* از روی حسد *az rūi hasad*, از ناخوشی *az nā khushī.*
- GRUEL, *n.* شربا *shurbā*, آش *āsh.*
- GRUFF, *a.* تند *tund*, رو سخت *sakt rū*, درشت *durusht.*
- GRUFFLY, *ad.* به تندی *ba tundi*, بی ادبانه *bī adabāna.*
- GRUMBLE, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.* شکایت داشتن *shikāyat-d.*
- GRUMBLE, *n.* غوغا *ghaughā*, شور *shūr*, شکایت *shikāyat.*
- GRUMBLING, *n.* دمدمد *damdama*, شکایت *shikāyat*, زمزمه *zamzama*, غوغا *ghaughā.*
- GRUNT, *vi.* شنه کردن *shana-k.*
- GUARANTEE, *n.* ضامن *zāmin*, کفیل *kafil*, ضمانت *zamānat.*
- GUARANTEE, *vt.* ضامن شدن *zāmin-sh.*, کفیل شدن *kafil-sh.*
- GUARD, *n.* ناظر *pāsbān*, پاسبان *nāzir*, محافظ *mahāfiz*. An advanced guard, پیش لشکر *mukaddamat*, لشکر *lashkar* —(state of caution) خبرداری *khābardārī*, نگهبانی *nigahbānī.*
- GUARD, *vt.* حفاظت کردن (defend)

- hifāzat-k.*, *himāyat-d.*, *himāyat-d.* > حمایت دادن *himāyat-d.*,
hirāsat-k.—(watch) حراست کردن
nigāhbānī-k., نگاهبانی کردن
pāsbānī-k. To guard against,
احتياط *khābardār-sh.*, خبردار شدن
ahtiyāt-n. احتیاط نمودن
- GUARDED, *a.* نگاه داشته *mahfūz*, نگاه داشته *nigāh dāshta.*
- GUARDIAN, *n.* نگاهبان *hāfiz*, نگاهبان *nigāhbān*, حامی *muhāfiz*, محافظ *hāmī*, امین *amīn*. A guardian to orphans, وصی *wasīy*.
- GUARDIANSHIP, *n.* محافظت *muhā-fazat*, نگاهبانی *nigāhbānī*.
- GUARDING, *n.* حفاظت *himāyat*, *hifāzat*, حراست *hirāsat*.
- GUARDLESS, *a.* بی حمایت *bī himā-yat*, بی نگاهبان *bī nigāhbān*.
- GUESS, *n.* خیال *khīyāl*, قیاس *kiyās*, گمان *gumān*. By guess, تخمینا *takhmīnan*.
- GUESS, *vt.* خیال *khīyāl-k.*, قیاس کردن *kiyās-k.*, گمان داشتن *gumān-d.*
- GUEST, *n.* ضیف *zāif*, مهمان *mihmān*.
- GUGGLE, *vi.* قلقل کردن *kulkul-k.*
- GUIDANCE, *n.* راهنمایی *rahnumāiy*, پیشروایی *peshwāi*, ره *rah* باری *rah barī*, دلالت *dalālat*.
- GUIDE, *n.* راهبر *rāhnumā*, راهنما *rāh-bar*, هدایت *hidāyat*, بدرقه *badriqa*.
- GUIDE, *vt.* راهنمایی کردن *rāhnumāi-k.*, هدایت کردن *hidāyat-k.*, دلالت کردن *dalālat-k.*
- GUIDED, *a.* مندل *rahnamūda*, راهنموده *rahnamūda*, *mundall*.
- GUIDELESS, *a.* بی راهنما *bī rāhnumā*.
- GUILE, *n.* مکر *makr*, فریب *fareb*, حیله *hīla*, دغا *daghā*.
- GUILEFUL, *a.* دغا باز *hīlabāz*, حیله باز *hīlabāz*, غدار *ghaddār*, ماکر *makkār*.
- GUILELESS, *a.* بی مکر *bī makr*, بی حیله *bī hīla*.
- GUILT, *n.* گناه *gunāh*, تقصیر *taksīr*, جرم *jurm*.
- GUILTY, *ad.* مجرمانه *mujrimāna* با گناه *bā gunāh*.
- GUILTINESS, *n.* گناهکاری *gunāhgārī*, تقصیرواری *taksīrwārī*.
- GUILTLESS, *a.* معصوم *ma'sūm*, بی گناه *bī gunāh*, بی تقصیر *bī taksīr*.
- GUILTY, *a.* تقصیروار *gunāhgār*, گناهگار *gunāhgār*, جرم *mujrim*, تقصیروار *taksīrwār*.
- GUINEA-FOWL, *n.* مرغ زبرک *murghī zīrak*.
- GUISE, *n.* صورت *rajaḥ*, وجه *shakl*, شکل *shakl*, رسم *rasm*, صورت *sūrat*.
- GUITAR, *n.* ستار *sītār*, قیتار *kītār*.
- GULF, *n.* جای (abyss) *khālīj*—جای (abyss) *khālīj*, گرداب (whirlpool) *jāi bī tīh*—گرداب (whirlpool) *jāi bī tīh*, *girdāb*.
- GULFY, *a.* پر از گرداب *pur az girdāb*.
- GULL, *vt.* غدر کردن *farīftan*, فریفتن *ghadr-k.*
- GULL, *n.* غدر *ghadr*, حیله (fraud) *hīla*, ابله (dupe) *ablah*.
- GULLET, *n.* حلقوم *nāi gulū*, نای گلو *nāi gulū*, *halkūm*.
- GULLY, *n.* کاریز *kārīz*.
- GULP, *vt.* بلع کردن *balā-k.*, فرو بردن *farū-b.*
- GULP, *n.* شرب *shurb*, جرعت *jurd*.
- GUM, *n.* بن دندان (of teeth) *bunī dandān*, عمو *ūmūr*.
- GUM, *n.* صمغ (vegetable substance) *samgh*, صمغ عربی *samghī ārabi*, Gum Arabic, صمغ القتاد *katīra*, کتیره *katīra*, Gum tragacanth, لذاق *u'll katād*, Gum ammoniac, اشق *lizākuz' zahab*, شاق *ushak*, Gum sandarac, سندروس *sandaros*.

- GUM, *vt.* با صمغ پیوستن *bā samgh-p.*,
 با شلم وصل کردن *bā shilim wasl-k.*
- GUMMY, *a.* چسپان *chas-pān*, صمغی *samghī*.
- GUN, *n.* توب *tūp*, مدفع *midfī*, بندوق *bandūk*. To fire a gun, توب دادن *sar dādani tūp*. The explosion of a gun, ولولہ بندوق *walwalaḥ bandūk*.
- GUNNER, *n.* توب انداز *tūp andāz*,
 توبچی *tūpchī*, بندوقچی *bandūkchī*.
- GUNNERY, *n.* علم توب اندازی *ilmī tūp andāzī*.
- GUNPOWDER, *n.* داروی *bārūt*, باروت *bārūt*,
 بندوق *dārūī bandūk*.
- GUNSHOT, *n.* ضرب توب *zarbi tūp*,
 تیر تفنگ *tīrī tufang*.
- GURGLE, *vi.* غرغره کردن *gharghara-k.*
- GURGLING, *n.* غرغره *gharghara*, قلقل *kulkul*.
- GUSH, *vi.* انهلال *tez jāri-sh.* تیز جاری شدن
 نمودن *inhilāl-n.*
- GUST, *n.* (of wind) نفخت *nafhat*,
 خرمی (pleasure) لطمت *latmat*.—
 مزه (relish) شادی *shādī*.—
 مزه *khurramī*, ذوق *zauk*.
- GUT, *n.* روده *rūda*, معده *mid*,
 بطن (stomach) حشا *hashā*.—
 درون *darūn*.
- GUT, *vt.* روده را بر آوردن *rūdahā bar-ā.*—
 خالی کردن (remove the contents of)
khālī-k.
- GUTTER, *n.* آبریز *ābrīz*, آبخانه *ābkhāna*,
 نالدان *nāvdān*.
- GUTTURAL, *a.* (pronounced in the throat)
 در حلقوم تلفظ ساختن *dar hallūm talaffuz sākhṭa*.—
 (belonging to the throat)
 حلقوی *halkī*, حنجری *hanjarī*.
 A guttural letter, حرف حلقوی *harfi halkī*.
- GYMNASIUM, *n.* کشتی گاه *kushtī gāh*,
 مصارعتگاه *musāriāt gāh*.
- GYMNASTIC, *n.* کشتی *kushtī*, زورخانهگی *zūr khānagī*.
- GYRATION, *n.* دوران *daurān*, گردش *gardish*.
- GYVE, *n.* قید *kayd*, پا بند *pā band*.

H.

- HA, *interj.* واہ واہ *wāh wāh*, آہ *āh*.
- HABEAS-CORPUS, *n.* خط آزادی *khatī āzādī*, رهای نوشتہ *nāvishtai rahāiy*.
- HABERDASHER, *n.* خورده فروش *khur-da farūsh*.
- HABILIMENT, *n.* پارچه *jāma*, جامه *jāma*,
 لباس *libās*, پیرچه *pārcha*.
- HABIT, *n.* (dress) لباس *libās*, جامه *jāma*.—
 خوی دستور (custom) *dastūr*.—
 قاعده *kāida*, عادت *ādat*, *khūi*.—
 (mode, manner) طریق *tarīk*.—
 (temperament) مزاج *mizāj*, طبع *tabī*.
- HABIT, *vt.* پوشیدن *poshīdan*, رخت
 پوشیدن *rikht-p.*
- HABITABLE, *a.* قابل استقامت *kābili istikāmat*,
 قابل سکون *kābili sukūn*.
- HABITATION, *n.* (place of abode)
 مکان *maskan*, مسکن *khāna*,
 حویلی *havilī*.—
 (act of inhabiting) سکونت *sakūnat*,
 استقامت *istikāmat*. A winter habitation,
 کاشانه *kāshāna*. To fix a habitation,
 جایگزین کردن *tawattun-k.*,
 جایگزین کردن *jāigīr-sh.*
- HABITUAL, *a.* مستعمل *mustadmal*,
 عادتت *ādatī*, دستورانه *dastūrāna*.
- HABITUALLY, *ad.* عادتاً *ādatan*.

HABITUATE, *vt.* استعمال کردن *istim-āl-k.*, پیشنه‌ها گرفتن *peshnihād-g.*, خو *khu-g.*, عادت دادن *ādat-d.*

HABITUDE, *n.* رسم *rasm*, عادت *ādat*.

HACK, *vt.* پاره پاره زدن *pāra pāra-z*, قطع کردن *katt-k.*, بریدن *burīdan*.

HACK, *n.* قطع *katt*, پاره *pāra*.—(hesitating speech) کلام با تردد *kalām bā taraddud*.—(horse) اسب کرایه *aspi kirāya*.

HACKLE, *vt.* پاك کتان زدن *kattān-z*, پاك کردن *pāk-k.*

HACKNEY, *n.* اسب خوش راه *aspi khushrah*, اسب رقص *aspi raks*.—(hired horse) اسب کرایه *aspi kirāya*.—(hireling) اجیر *ajir*, سردر عتیل *mardi dtīl*.—(prostitute) روسپی *rospi*.

HACKNEYED, *a.* مستعمل *mustāmil*.—(worn out) خسته *khasta*.

HAFT, *n.* دستم *dasta*, قبضه *kabza*.

HAG, *n.* (sorceress) جادوگر زن *zani jā-dūgar*, مسخارة *sahhārat*.—(ugly old woman) بدنما *ūjūzi badnumā*.

HAGGARD, *a.* (lean) لاغر *lāghir*.—(ugly) قبیح *kubih*, بد شکل *bad shakl*.—(wild) وحشی *wahshī*.

HAGGARDLY, *ad.* زشتانه *zishtāna*, قبیحانه *kabihāna*.

HAGGLE, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k*.

HAIL, *n.* تگرگ *zhāla*, بار *barad*, سلام *salām*, تبریک *tahniyat*.—(salutation)

HAIL, *vt.* مبارک *salām-d.*, دعا کردن *mubārak-g.*, تگرگ باریدن *marhabā g.*—(pour down as hail) *tagrag-b.*

HAIR, *n.* مو *mū*, مو *mūi*, شعر *shār*.
A curling lock of hair, زلف *zulf*, گیسو

gisū. Dishevelled hair, پربشان *zulfi parishān*. White or grey hair, سفید موی *sufed mūi*. Red or brown hair, امغر *amghar*.

HAIR-BREADTH, *n.* سر موی *sari mūi*, پهنای موی *pahnāi-mūi*.

HAIR-CLOTH, *n.* لبد *libd*, پارچه موئی *pārchai mūi*.

HAIR-LACE, *n.* موی بند *mūi band*, گیسو بند *gisū band*.

HAIR-LESS, *a.* بی موی *bē mūi*, کل *kal*.

HAIRY, *a.* موی دار *mūidār*, هلوف *hillawaf*.—(made of hair) موین *mūin*.

HALBERD, *n.* شمشیر *shishpar*, تور *tavar*.

HALBERDIER, *n.* شمشیردار *shishpardār*.

HALCYON, *a.* همایون *humāyūn*.

HALE, *a.* قوی *kawī*, زور آور *zor-āwar*.

HALF, *a.* شطر *nisf*, نصف *nīm*, نصف دیگر *shatr*. The other half, *nisfi dīgar*.

Half-eaten, نیم خورده *nīm khurda*. Half of a sheep, طابق *tābik*.

Having half male, half female children, شطرت *shitrat*. Half-faced, نیم چهره *nīm chahra*.

Half-blood, مادر زاک *nīm khūn*, نیم خون *mādar zād*. Half drunk, نیم مست *nīm mast*.

Half alive, نیم جان *nīm jān*. Half-dead, نیم کشته *nīm kush-ta*.

نیم جان *nīm jān*. Half a dozen, شش *shash*. Half-caste, نیم ذات *nīm zāt*.

دو رنگ *du rang*. Half-way, نیم راه *nīm rāh*. Half-burnt, نیم سوخته *nīm sūkh-ta*.

Half-used, نیم کار *nīm kār*.

HALL, *n.* دالان *dālān*, ایوان *aiwān*.—(of audience) دیوان خانه *dīwān khāna*.

دیوان *dīwāni ām*.—(court of justice) عدالت *ādālat*, محکمه *mah-kumat*.

HALLELUJAH, *n.* شکر خدا *shukri khudā.*

HALLOO, *vi.* فریاد *bāng-z.*, بانگ زدن *faryād-k.*

HALLOO, *n.* بلند آواز *buland āwāz.*, بانگ *bāng.*

HALLOW, *vt.* مقدس کردن *mukaddas-k.*, تقدس کردن *takdis-k.*

HALO, *n.* سراج، شمس (round the sun) *sarāchai shams.*—(round the moon) *sarāchai māh.*

HALT, *vi.* (limp) لنگیدن *langīdan.*, عرج *arj-n.*—(stop) استقامت کردن *istikāmat-k.*, منزل *wā-i.* و ایستادن *manzil-k.* To halt on a march, اقامت کردن *mukām-k.*, پس و پیش کردن *ikāmat-k.*—(hesitate) *pas u pesh-k.*, تردد نمودن *taraddud-n.*—(falter) زبان گرفته شدن *zabān girifta-sh.*

HALT, *n.* لنگی *langi.*, عرجان *arjān.* The halt of an army, اقامت *ikāmat.*, توقف *wakfi-dskar.*—(stay) *tawakkuf.*

HALTER, *n.* ریسمان *rīsmān.*, زمام *zimām.* خطام *khitām.*

HALTER, *vt.* *bā habl-b.* با حبل بستن *bā rishta band-k.* با رشته بند کردن

HALTING, *n.* توقف *tawakkuf.*, تردد *taraddud.* نازل *nāzil.*

HALVE, *vt.* نصف کردن *nīm-k.*, نیم کردن *nisf-k.*, تنصیف کردن *tansif-k.*

HAM, *n.* ران (thigh) *rān.* دانهست *dā-ghisat.*

HAMLET, *n.* داه *dah.* روستا *rūstā.*

HAMMER, *n.* چاکوچ *chākoch.*, آژینه *āzhina.* A smith's hammer, مطرقة *mitrakat.*, بتک *putk.* A brazier's hammer, چکش *chakkush.* To bruise with a hammer, مروق نمودن *muwakkt-n.*

HAMMER, *vt.* چاکوچ زدن *chākoch-z.*, کوفتن *kūftan.* ضرب کردن *zarb-k.*, چکش زدن *chakkush-z.*

HAMMOCK, *n.* مرجوحه *marjūhat.*, دستر *bistari āwizān.*

HAMPER, *n.* زنبیل *zambīl.*, جلت *jullat.*

HAMPER, *vt.* (embarass) اضطراب کردن *istirāb-k.*, پریشان کردن *parishān-k.*

—(ensnare) در دام گرفتن *dar dām-g.*—(enchain) در زنجیر بستن *dar zanjir-b.*

HAMSTRING, *vt.* عقر کردن *akr-k.*, پا بریدن *pā-b.*

HAND, *n.* يد *yadd.* دست *dast.* The right hand, دست راست *dasti rāst.* The left hand, دست چپ *yaddi-yamīni.* دست چپ *dasti chap.* دست یسار *dasti yasār.* The two hands, دو دست *dū dast.* ایادی *yaddayn.* Hand and foot, دست و پا *dast u pā.* The palm of the hand, کف دست *kafi dast.* A tendon of the hand, حبل الذراع *hablu'z'zirā.* To give the hand, *dast-d.* To take the hand, دست گرفتن *dast-g.* To strike with the hand, دست زدن *bā dast-z.* مشت زدن *musht-z.* To clap the hands, تصدیق کردن *tasdiyat-k.* Hand writing, خط *dast khat.* To write a fine hand, خوش خط نوشتن *khush khatt-n.* Hand in hand, دست بدست *dast ba dast.* Walking hand in hand, تخاصر *takhāsur.* To come to hand, دست آمدن *ba dast-ā.* Mutilated or lame in the hands, چنگلوک *changalok.* The hand of a watch, clock &c., میقیاس *mikyās.* Beforehand, عقر *akrab.* Beforehand, اول *aw-walan.* To be beforehand, پیش *pesh dast-b.*—(to be rich

شدن *dastmāl-sh.* Behind hand, *tang dast*, مفلس *muflis.* To be behind hand, *āhista rū-n.* Out of hand (presently), *a'lalfaur*, في الحال *fil'hāl.* Under hand, باز *hīla bāz*, غدار *ghaddār.* At hand, نزدیک *nazdik*, قریب *karīb.* A bird in the hand is worth two in the bush, *kunj-ishk dar dast bah az bāz dar hawā.* To be hand and glove, *hamdam-b.* To wash one's hands of life, *dast az jān-sh.* To stretch forth the hand, *dast-k.* To open the hand (exercise liberality), *dast-k.* Bound hand and foot, *dast u pā basta.* From hand to hand, *dastā dast.* Hand to the hilt, *dast ba kabza.* Kissing of hands, *dast bos.* Broken handed, *dast shikasta.* Amputated in the hand, *dast kalam.* A little hand, *dastak.* Rubbing the hands, *dastmāl.*

HAND, vt. vi. از دست بدست دادن *az dast badast-d.* To hand down, *sina basina-k.*—(to lead by the hand) از دست کشیدن *az dast-k.*—(to lay hands on) گرفتار کردن *giriftār-k.*, دستگیر کردن *dast-gīr-k.*

HAND-BREADTH, n. کف *arsh*, دست *kafi dast.*

HANDCUFF, n. دست بند *dast band*, زنجیر دست *zanjiri dast.*

HANDED, a. (from one to another)

از دست بدست رسانده *az dast ba dast rasānda.* Right handed, راست *rāsta.* Left handed, چپ دست *chap dast.* Clever handed, دستکار *dastkār*, صاحب یدی *sāhibi-yaddi.* Empty handed, تهی دست *tihī dast.*

HANDFUL, n. مشت *musht*, جزوی *dasta.*—(small quantity) جزوی *juz-wi*, قلیل *kalīl.* A handful of sticks, *bastai chobān.* A handful of papers, کاغذ *dastai kāgh-a.* By handfuls, دستم دستم *dasta dasta.*

HAND-GALLOP, n. وکوکت *walwakat*, متداحی *mutadahhī.*

HANDICRAFT, n. دستکاری *dastkārī*, پیشموری *peshawarī.*

HANDICRAFTSMAN, n. دستکار *dast-kār*, کارگر *kārgar*, پیشمور *peshawar.*

HANDILY, ad. دستکارانه *dastkārāna* با ظرافت *bā zarāfat*, قابلیت *bā kā-biliyat.*

HANDINESS, n. سهولت *sahūlat*, ظرافت *zarāfat*, قابلیت *kābiliyat*, تیز دستی *tez dastī.*

HANDIWORK, n. دستکاری *dastkārī*, صناعت *sināt*, کارگری *kārgarī.*

HANDKERCHIEF, n. رومال *rūmāl*, دستمال *dastmāl*, عرق چین *drak chīn.*

HANDLE, n. دست *dasta*, قبضه *kabza*, دستگیر *dastgīr.*—(cause, pretence) *bahāna*, موجب *mūjib.* Without a handle, بی تقریب *bī takrīb.*

HANDLE, vt. دست نهادن *dast-n.*, استعمال کردن *badast-g.*, معامله کردن *istimāl-k.*—(deal with) معامله کردن *muāmala-k.*, تأمیل کردن *tadmīl-k.*, معالجه ساختن *maālīja-s.* To handle in discourse, مکالمه کردن *makālama-k.*, مذاکره نمودن *musākara-n.*

HANDMAID, *n.* جاريد *kaniz*, کنيز *jāriya*.

HAND-MILL, *n.* دست آسیا *dast āsyā*, راحي *raha'*.

HANSEL, *n.* دست دستلای *dastlāf*, دست فال *dast fāl*.

HANDSOME, *a.* (good-looking) خوبروي *khūb rūi*, خوش نما *khush numā*, حسین *hasin*, خوب صورت *khūb sūrat*, زیبا *zebā*. A handsome fortune, گران *mālī girān*, غنیمت *ghanimat*.—(liberal) کریم *karīm*, کشاده *kushāla dust*.

HANDSOMELY, *ad.* (beautifully) در حسن حال *dar husn hāl*, زیبا *bā zibāi*.—(liberally) جوانمردانه *jawānmardāna*, کریمانه *karīmāna*.

HANDSOMENESS, *n.* خوب صورتی *khūb sūratī*, حسن جمال *jamāl*, *husn*.

HANDY, *a.* دست قابل *dastī kābil*, کارگر *kārgar*, کارساز *kārsāz*.—(convenient) لایق *lāyak*, مناسب *munāsib*, موجود *madkūl*.—(at hand) نزدیک *nazdik*.—(performed by the hand) بدست ساخته *badast sākhṭa*.

HANG, *vt.* or *vi.* آویختن *āwikhtan*, معلق کردن *āwizān-n.*, آویزان نمودن *muāllak-k.*—(kill by suspending) دردار کشیدن *bar dār-k.*, معلق شدن *mal-allak-sh.*—(to be suspended) آویخته شدن *āwikhta-sh.*—(to be strangled) مصلوب بودن *maslūb-b.*—(to be delayed) موقوف شدن *mo-kūf-sh.*, تاخیر شدن *tākhīr-sh.*—(to be in a dependent state) تابع بودن *tābi-b.*, آویزان شدن *āwizān-sh.*—(to be displayed) اظهار شدن *izhār-sh.* To

hang round the neck, در گردن آویخته شدن *dar gardan āwikhta-s.* To hang together, مواصالت شدن *muwā-silat-sh.*, یکجهد نمودن *yak jahad-n.*—(to be firm) برقرار شدن *bar karār-sh.*—(to be in suspense with doubt) در گمان بودن *shubhat-d.*, شکیبایی داشتن *dar gumān-b.* To hang upon (be suspended by delight or attention) مشغول بودن *andīsha-k.*, اندیشه کردن *mashghūl-b.* To hang the head upon the bosom, سر بسینم نهادن *sar ba sīna-n.* To hang a wall with tapestry, دیوار پرده کردن *dīwār parda-k.* To hang or tend downward, بنشینب رفتن *ba nashīb-r.*

HANGED, *a.* (strangled) بردار *bar-dār*, مصلوب *maslūb*. Deserving to be hanged, واجب الصلب *wajib-u's salb*. To be hanged, مصلوب شدن *maslūb-sh.*

HANGER, *n.* (one who suspends) آویزنده *āwizanda*.—(a kind of sword) شمشیر *shamshīr*, سیف *saif*. A hanger on, متعلق *mutadallak*, آویز کن *āwiz kun*.

HANGING, *p. a.* آویزان *āwiz*, آویزان *āwizān*. Hanging loose, معلق *muāllak*, آویخته *āwikhta*. Hanging up, آویزش *āwizish*.—(strangulation) صلب *salb*, بر داری *bar dārī*.

HANGING, *n.* (tapestry) پرده *parda*.

HANGMAN, *n.* جلاک *jullād*, صفاک *saffāk*.

HANK, *n.* دست *dasta*, وشیت *washīdt*.

HANKER, *vi.* میل داشتن *mayl-d.*, آرزومند شدن *arzūmand-sh.*

HANKERING, *n.* رغبت *raghbat*, میل *mayl*, شوق *shauk*.

HAP, n. سرگذشت *sar guzasht*, قضا *kazā*,
 اتفاق *ittifāk*, حادثه *hādīsa*, موقع *mu-
 wakkt*.

HAPLESS, a. کم بخت *bīchāra*, بدبخت *kambakht*,
 صاحب بدبخت *bad bakht*, بدطالع *sāhibi bad tālī*.

HAPLY, ad. اتفاقاً *ittifākān*. — (per-
 haps) شاید *shāyad*, مگر *magar*.

HAPPEN, vi. صادر *wākī-sh.*, واقع شدن
sādir-sh., ظهور آمدن *bazahūr-ā.*,
 اتفاق افتادن *ittifāk-u.*, سر زدن
sar-z., وقوع یافتن *wukū-y.*, روی نمودن
rūi-n.

HAPPILY, ad. (fortunately) بالخیر *b'il-
 khair*, با دولت و اقبال *bā daulat u
 ikbāl*, بخیر و خوبی *ba khair u khūbī*.
 خوشحالانه *khūsh hālāna* — (gracefully)
 حسب مراد *hasbi murād* — (successfully)

HAPPINESS, n. سعادت *khushī*, خوشی
saādat, اقبال *ikbāl*, برکت *barakat*,
 فرح *kāmranī*, کامرانی *nasīb*, نصیب
farah.

HAPPY, a. خیر *khair*, خوش *khūsh*,
 سعادت مند *saādatmand*, مبارک *mub-
 ārak*, خجسته *khujasta*, فیروزی *fīrozī*,
 ذی کمالات *kāmran*, کامران *maymūn*, میمون
nek akhtar. Happy tidings,
 بشارت *bashārat*, مزده *muzhda*. A
 happy omen, مبارک فال *fālī mubār-
 ak*. May he be happy! مبارک باد
mubārak bād. Having a happy con-
 clusion, خجسته فرجام *khujasta farjām*.

HARANGUE, n. کلام *kalām*, خطاب *khi-
 tāb*, مکالمه *mukālama*.

HARANGUE, vt. کلام کردن *kalām-k.*,
 نثر گفتن *sakhun-p.*, سخن برداختن
nasr-g.

HARANGUER, n. متکلم *mutakallim*,
 سخن پرداز *sakhun pardāz*, نثرگو
nasr gū.

HARASS, vt. تکلیف *izā-d.*, اذیت دادن
taklīf-d., تصدیع دادن *tasdīd-d.*,
 آزریدن *āzurdan*, رنج دادن
ranj-d., اذیت کردن *azīyat-k.*

HARBINGER, n. پیشرو *pesh rau*, مزده
muzhda rasān.

HARBOUR, n. (for shipping) بندر *ban-
 dar*, مینا *mīnā*, — (asylum) مأمن
māman, ملجأ *maljā*. To arrive in
 harbour, در بندر رسیدن *dar ban-
 dar-r.*

HARBOUR, vt. (shelter) پناه دادن *pan-
 āh-d.*, حفظ کردن *hifz-k.* — (take
 shelter) پناه گرفتن *panāh-g.* —
 میهمانداری نمودن (receive hospitably)
mihmān-dārī-n.

HARD a., ad. سخت *sakht*,
 ظالمگار *sulb.* — (oppressive)
zālimgār, درشت *durusht* — (diffi-
 cult) مشکل *mushkil*, دشوار *dushwār*.
 — (distressful) زحمت دار *zihmataār*,
 بی رحم *nāsib.* — (unfeeling)
bī rahm. — (stingy) تنگ چشم *tang
 chashm*, طمعکار *tamīkār*. Hard to
 the taste, خام *khām*, نارسیده *nā
 rasīda*. To be hard at work, بکار
ba kār mashghūl-b. Hard to get,
 کم یاب *kam yāb*. Hard
 to be understood, مشکل فهم *mushkil-
 fahm*. Hard of digestion, ناخوشگوار
nā khushgawār. To run hard,
 تند دویدن *shitāb-r.*, شتاب رفتن
tund-d., تیز رفتن *tez-r.* Hard by,
 نزد *nazdik*, قریب *karīb*, نزدیک *ind.*

HARDEN, vt. سخت کردن *sakht-k.*,
 تصلیب ساختن *taslīb-s.* To harden
 the heart, متعصب گشتن *mut'attib-g.*
 To harden in impudence, بی ادب
bī adab-k. گستاخ کردن *gustākh-k.*

- To harden into firmness, پایداری دادن *pāya lāri-d.*—(with difficulty) مشکلاَنه *mushkilāna*, با دشواری *bā dushwārī*.
- HARD-HANDED, *a.* زحمت کش *zah-mut kash*.
- HARD-HEARTED, *a.* سخت دل *sakht dil*, بی رحمت *bī rahmat*.
- HARD-HEARTEDNESS, *n.* سخت سَنگدلی *sakht dili*, ظلم *zulm*, سَنگدلی *sangdili*.
- HARDINESS, *n.* مردانگی *mardāngī*, تیز دلی *tez dili*, دلیری *dilerī*.—(vigour) قوت *kuwat*, توانا *tawānā*.—(effrontery) گستاخی *shokhī*, گستاخی *gustākhī*.
- HARDLY, *ad.* با تندی *bā tundī*, با درشتی *bā durushtī*. To treat hardly, درشتی کردن *durushtī-k.*
- HARDNESS, *n.* صلابت *sakhtī*, درشتی *durushtī*.—(rigidness) درشتی *durushtī*, شدت *shiddat*.—(severity of countenance) سخت روی *sakht rūi*.—(callosity) ناسور *nāsūr*.—(difficulty) دشواری *dushwārī*, سختی *sakhti*.—(brave) بهادر *bahādur*.
- HARDSHIP, *n.* ظلم *zulm*, سختی *sakhtī*, نا همواری *nā hamwārī*, تعدي *taddī*.—(difficulty) تعدي *taddī*, ماندگی *māndagī*, اضطراب *iztirāb*.
- HARDWARE, *n.* ظروف آهنی *zurūfi āhanī*.
- HARDY, *a.* دلیر *dilīr*, بی باک *bī bāk*.—(stout) مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, قوی *kaui*, توانا *tawānā*.
- HARE, *n.* خرگوش *khargūsh*, ارنب *arnab*. The crying of a hare, ضغاب *zughāb*.
- HARK, *vi.* استماع کردن *istimād-k.*, سرگوشی کردن *sar gūshī-k.*
- HARK, *interj.* ای *ayā*, ای *ay*, هیا *hayā*.
- HARLOT, *n.* زانی *zāniya*, روسپی *rospi*, فاجره *fājira*.
- HARLOTRY, *n.* روسپیگری *rospigari*.
- HARM, *vt.* اِذا *zarar-r.*, رسانیدن *zarar-r.*, ستم کردن *izā-k.*, آزار دادن *āzār-d.*, جفا کردن *sitam-k.*, ظلم کردن *zulm-k.*, جفا *jafā-k.*
- HARM, *n.* گزند *garand*, ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, تکلیف *taklif*, آزیت *aziyat*.—(oppression) جور *jaur*, ستم *sitam*. (fault, crime) خطا *khutā*, گناه *gunāh*. To receive harm, آزار یافتن *āzār-y.*, جفا پذیرفتن *jafā-p.*
- HARMFUL, *a.* مضر *muṣir*, جفاکار *jafākār*, مونی *mūzi*.
- HARMFULLY, *ad.* با زیان *bā ziyān*, با نقصان *bā nuksān*, از ضرر *az zarar*.
- HARMLESS, *a.* معصوم *bī gunāh*, بی گناه *bī gunāh*, پاک *pāk*, آزاد *āsād*.—(unhurt) بی نقصان *bī ziyān*, بی نقصان *bī nuksān*.
- HARMLESSLY, *ad.* "معصومان" *maḍṣūman*, بی گناهانه *bī gunāhāna*.
- HARMONIOUS, *a.* هم آهنگ *ham āhang*, خوشخوان *ham sār*, ساز *khush khān*, صاحب نغمه *sāhibi naghmat*.—(sweet sounding) ملایم *mulāyim*, شیرین آواز *shirīn āwāz*, خوش هموار *khūshāwāz*.—(well adapted) موافق *muwāfak*.
- HARMONIOUSLY, *ad.* با آهنگ *bā āhang*, با نغمه *bā naghmat*.
- HARMONY, *n.* هم سازی *ham sārī*, آهنگ *āhang*, هم ترانه *ham tarāna*.—(proportion) موافقت *muwāfakat*, مناسبت *munāsabat*.—(concord of sentiment) یکدلی *yak dili*, یکانگی *yagānagī*, اتفاق *ittifāk*.

HARNESS, *n.* ساز *sāz*, رخت *rikht*,
سامان *sāmān*.

HARNESS, *vt.* رخت *sāz-n.* ساز نهادن
rikht-n. نهادن

HARP, *n.* چنگ *barbat*, ربط
To play upon a harp, نواختن *nawā-*
lhtan, چنگ نواز کردن *chang nawāz-k.*

HARPER, *n.* ربط *barbat nawāz*, نواز
بربط *barbat sarāy*.

HARPOON, *n.* چنگ *chang*.

HARPOON, *vt.* با چنگ زدن *bā chang-z.*

HARRIDAN, *n.* روسپی *rospī*.

HARROW, *n.* خاک کش *māzū*, مازو
khāk-kash, ملایق *malāk*.

HARROW, *vt.* مازو *malāk-k.* ملایق کردن
māzū-k. کردن

HARSH, *a.* نا خوش آواز (to the ear) *nā khūsh āwāz*, بی آهنگ *bī āhang*.
—(to the taste) تارش *tursh*, حامز *hāmiz*, شور *shūr*, تلخ *talkh*.—(in
disposition) درشت *durusht*, زشت *zisht*, تند *tund*.

HARSHLY, *ad.* (sourly) "حامز" *hāmiz-*
an, ترشانه *turshāna*.—(morosely)
زشتانه *zishtāna*, با درشتی *bā durushtī*.
—(violently) جبراً *jabran*, باستم *bā-*
sitam.

HARSHNESS, *n.* تلخی (of taste) *ta-*
lkhī, مرارت *marārat*.—(of sound) ازیز
aziz, عدم آهنگ *ādami āhang*.—(of
disposition) درشتی *durushtī*, تندی *tundī*.—(violence) ضرب *zarb*, قهر
kihr, جور *jaur*.

HART, *n.* گاو دشتی *āhū*, آهو *gāw dashtī*.

HARTSHORN, *n.* شاخ آهو *shākhī āhū*.

HARVEST, *n.* محصول *khirman*, خرمن
mahsūl, حاصل *hāsīl*. The season of
harvest, هنگام درو *hangāmi darv*. In
harvest, درو در موسم *dar musimi drav*.

HASH, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*,
قطع کردن *katī-k.*

HASP, *n.* بند *band*, زنجیر *zanjir*.

HASSOCK, *n.* سجاده *musalla*, مصلی
sajjādat.

HASTE, *n.* زودی *jaldī*, جلدی *zūdī*,
تعجیل *tundī*, تندی *tundī*, چالاکي *chālākī*,
taājīl, شتاب *shitāb*. Making haste,
عاجل *ājīl*, شتابان *shitābān*. Make
haste, شتاب کن *shitāb kun*.

HASTEN, *vt.* زودی کردن *zūdī-k.*,
سرعت ساختن *sur-*
āt-s., شتابان کردن *shitāftan*, تعجیل کردن *tad-jīl-k.*

HASTILY, *ad.* (in haste) از جلدی *az*
jaldī, زودانه *zūdāna*, سریعاً *sarīdn*.—
(rashly) غافلانه *ghāfilāna*, گستاخانه *gustākhāna*,
باحدت (passionately) *ghāfilāna*.—
bā hiddat, اکید و شدید *akīd u shadīd*.

HASTINESS, *n.* تیز مزاجی *tez mizājī*,
شدت *shiddat*, درشتی *durushtī*.

HASTY, *a.* جلد *ājīl*, عجل *zūd*, زود
jald, تیز مزاج (passionate) *sarī*.—
tez mizāj, تیز طبیعت *tez tabīat*.—
(rash) بی تدبیر *bī tadbīr*, گستاخ *gustākh*.

HAT, *n.* کلاه *kulāh*, کلاه پوش *kulah posh*.
A hatband, بند کلاه *kulāh band*. A
hat-maker, کلاهگر *kulāhgar*.

HATCH, *vt.* مرغ *tafrīkh-k.* تغریخ کردن
murgh bacha az
bayza bar-ā., ایشانه کردن *ishāna-k.*.—
اختراع *tadbīr-k.* تدبیر کردن (contrive)
ikhtirād-k. To hatch or to be
hatched, از بایض بر آوردن *az baiza bar-ā.*

HATCH, *n.* ایشانه (brood of chickens)
ishāna.—(half-door) نیم باب *nīm*
bāb, نصف در *nisfi dar*.

HACHEL, *vt.* پاک *kattān-z.* کتان زدن
کردن *pāk-k.*

HATCHET, *n.* تبر *tabar*, تیش *tīsha*,

- دوم *kalūm*. To hew with a hatchet, *randīdan*.
 HATE, *vt.* داشتن *makrūh-d.*, کینه داشتن *kirāhiyat-k.*, تشاور *kīna-d.* To hate one another, *tashānu-k.*, تخاصن کردن *ghun-k.*
 HATE, *n.* کینه *kīna*, کراهیت *kirāhiyat*, استیکراه *istikrah*, دشمنی *dushmani*, بدخواهی *bal khāhī*, غرض *gharaz*.
 HATEFUL, *a.* مکره *makrūh*, عیوب *māyūb*, ناپسندیده *nāpasandīda*.
 HATEFULLY, *ad.* مغضوبانه *maghzūbāna*, منفورانه *manfūrāna*.
 HATRED, *n.* vide HATE.
 HAUGHTILY, *ad.* مغرورانه *maghrūran*, متکبرانه *bā khud bīnī*, *mutakabbirāna*.
 HAUGHTINESS, *n.* مغروری *maghrūrī*, خود بینی *khud bīnī*, گستاخی *gust-ākhī*, تکبر *takabbur*.
 HAUGHTY, *n.* مغرور *mutakabbir*, خود بین *maghrūr*, گستاخ *gustākh*, *khudbīn*.
 HAUL, *vt.* vide DRAG, DRAW.
 HAUNCH, *n.* vide HIP.
 HAUNT, *vt.* آمد و *imbāgh-k.*, رفت کردن *āmad u raft-k.*
 HAUNT, *n.* جای آمد و رفت *jāi āmad u raft*, سپیخ *sapīkh*.
 HAUNTER, *n.* خراباتی *kharābātī*.
 HAUTBOY, *n.* سرنای *nāy*, *sur-nāy*.
 HAVE, *vt.* داشتن *dāshtan*, تصرف کردن *tasarruf-k.* To have confidence, اعتقاد *āttikād-b.* To have doubts, شک *shak-b.* To have malice, حسد *hasad-b.* To have possession, داشتن *tasarruf-d.* Have a care! دور باش *dūr bāsh*.
 HAVEN, *n.* بندر *bandar*, کشتی گاه *kishti gāh*.
 HAVOC, *n.* خرابی *wairānī*, ویرانی *kharābī*, یغما *yaghma*, خلال *khalal*.
 HAVOC, *vt.* خراب کردن *kharāb-k.*, ویران کردن *wairān-k.*, تباہ کردن *tabāh-k.*
 HAW, *n.* (hedge) احاطه *ahāta*.—(hesitation of speech) زبان گیری *zabān girī*, لکنت *laknat*.
 HAWK, *n.* باز *bāz*, شکره *shikra*.
 HAWK, *vi.* با باز شکار کردن *ba bāz shikār-k.* با باز صید طيور کردن *bā bāz saidi tuyūr-k.*—(cough) تقحیث کردن *takhiyat-k.*, سرفه نمودن *surfa-n.*
 HAWKER, *n.* پلور *pīlawar*, خود فروش *khurda farūsh*.
 HAWKING, *n.* با باز صید طيور *bā bāz saidi tuyūr*.—(coughing) ناکمات *nakmat*.
 HAY, *n.* گیاه خشک *giyāi khushk*, حشیش *hashish*, آلف *ālaf*. A bundle of hay, جرزت *jurzat*.
 HAZARD, *n.* (accident) سرگذشت *sar guzasht*, سر انجام *sar anjām*.—(danger) خطر *khatar*, هول *haul*, ششدر بازی *bīm*.—(game of dice) ششدار بازی *shashdar bāzī*, *kimār bāzī*.
 HAZARD, *vt., vi.* در خطر انداختن *dar khatar-a.*, در بلا افکندن *dar balā-a.*
 HAZARDOUS, *a.* خطر *pur khatar*, خطرناک *khatar-nāk*, مخوف *mukhaw-wif*, مهلک *muhlik*.
 HAZE, *n.* vide FOG.
 HE, *pron.* او *ū*, او *wāi*.
 HEAD, *n.* 1. سر *sar*, راس *rās*, کله *kalla*.—(chief part of any thing) سرات *sarāt*. Exalting the head, سر افراز *sar afrāz*. Striking the head, سر کوب *sar kūb*. To bow the head,

کله *sar-n*. The hind head, *kallah*, چاک *chakād*. 2.—(chief, leader) سردار *sardār*, پیشوا *peshwā*. 3.—(intellect) عقل *akl*, هوش *hūsh*. 4.—(source) اصل *asl*, مبداء *mabdā*. To get ahead, قدم نمودن *pesh-r.*, پیش رفتن *kadam-n.*—(become superior) دست یافتن *dast-y*. From head to foot, سرآپا *sarāpā*, سراسر *sarāsar*. To nod the head, سر دوان کردن *sar dawān-k*. To recline the head, سر زبر کردن *sar zer-k*. To draw back the head, سر باز کشیدن *sar bāz-k*. To number by the head, سر مره کردن *sar mara-k*. To hang the head, سرنگون نمودن *sar nagūn-n*. A crowned head, سر با *sarī bā* افسر *afsar*. To lift up the head, سر بر کردن *sar bar-k*. To turn away the head, سر بر تافتن *sar bar-t*. HEAD, *vt.* (to lead) رهزماي کردن *rah-numāi-k.*, پیشوا بودن *pishwā-b.*—(behead) قطع کردن *gardan-z.*, پیدا شدن *katī-k.* *vi.* (originate) *paidā-sh.*, بظهور آمدن *ba zahūr-ā*. HEADACHE, *n.* درد سر *dardi sar*, وجع الرأس *wajau'r rās*. To have a headache, درد سر داشتن *dardi sar-d.*, سر بار شدن *sar bār-sh*. HEAD-BAND, *n.* سر بند *sar band*. HEAD-DRESS, *n.* کله پوش *kallah pūsh*. HEADED, *a.* صاحب سر *sāhibi sar*, سردار *sardār*. Bare headed, سروا *sar-wā*. High headed, سر بلند *sar bul-and*. Light headed, سبکسر *sabuk sar*, سر در هوا *sar dar hawā*. HEADINESS, *n.* گستاخی *gustākhī*, بی تدبیری *bī tadbīrī*. HEADLAND, *n.* رأس جبل *rāsi jabal*, انف الجبل *anfu'l jabal*.

HEADLESS, *a.* سر بی *bī sar*, سر بریده *ghayri rās*.—(beheaded) *sar burīda*, گردن زده *gardan-zada*.—(without a chief) بی سالار *bī sālār*.—(inconsiderate) بلا فکر *bilā fikr*. HEADLONG, *a.* سرنگون *sar nigūn*.—(rash) سرکش *sarkash*, گستاخ *gustākh*.—(sudden) ناگهانی *nāgihānī*, ناگاه *nāgāh*. *ad.*—(rashly) خود سرانه *khud sarāna*. HEAD-PIECE, *n.* سر پایان *sar pāyān*, سر پدنگ *sar pang*. HEAD-QUARTERS, *n.* مقر *makarr*, مرجع *marjā*, عرضگاه *arzgāh*. HEADSHIP, *n.* سرداری *sardārī*, سالاری *sālārī*. HEADSMAN, *n.* جلا *jallād*. HEADSTRONG, *n.* (obstinate) سرکش *sarkash*, خود پسند *gustākh*, خوش *shokh*, خود پسند *khud pasand*. HEAL, *vt.* (cure) شفا دادن *shifā-d.*, علاج *muālahat-n.*, معالجت نمودن *shifā-y.*, شفا یافتن *ilāj-d.* *vi.* تندرست شدن *tandurust-sh*. HEALING, *a.* شافی *shāfī*, چاره کنان *chāra kunān*. HEALTH, *n.* تندرستی *tandurustī*, سلامت *sihhat*, عافیت *āfiyat*, سلامت *salāmat*. To recover health, شفا یافتن *shifā-y.*, سلامت یافتن *sihhat-y*. To wish a restoration of health, مستشفي کردن *mustashfī-k*. To wish health, سلام دادن *salām-d*. Health to you, سلامت و عافیت *sihhat u āfiyat*.—(purity of mind) پاکي *pākī*, نجات *sādagī*.—(salvation) *najāt*, خلاص *khalās*. HEALTHY, *a.* تندرست *tandurust*, برومند *bahbūd*, پرورمند *barūmand*. To

be healthy, تندرست شدن *tandurust-sh.*, خوش شدن *khūsh-sh.*
 HEAP, *n.* توده *tūda*, انبار *ambār*, پشت *pushta*, مجمع *mujmā*. A heap of corn, چاچ *chāch*, راز *rāzh*. A heap of earth, تودۀ خاک *tūdai khāk*. A heap of sand, خام *khāma*. A heap of money, صوبت *sūbat*. A heap of stones, خرۀ سنگ *kharai sang*. A heap of books, اضمامت کتب *izmā-mati kūtub*.
 HEAP, *vt.* انبار کردن *tūda-k.*, توده کردن *ambār-k.*, جمع کردن *jamā-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā*.
 HEAPED, *a.* جماعت *mujtamā*, مجتمع *jamādt-shuda*, مرتب *murtajam*.
 HEAR, *vt.* شنیدن *shanīdan*, سماعت *simādt-k.*, گوش دادن *gūsh-d.*, شنودن *shanūdan*, شنفتن *shinuftan*, استماع کردن *istimād-k.*. To hear judicially, عدالت کردن *ddālat-k.*, دعویٰ حکم نمودن *daāwai hukm-n.*. To hear with pleasure, خوش شنیدن *khush-sh.*. To hear with attention, گوش زدن *mutavajja-sh.*, مستمع *mustamīan*.
 HEARER, *n.* شنونده *shanwanda*, سامع *sāmī*, مستمع *mustamī*.
 HEARING, *n.* مستمع *mustamī*. The sense of hearing, سمع *samī*, استماع *istimād*.—(audience) حضار مجلس *huzzāri majlis*, مستمعان *mustamiān*. A judicial hearing, حکم شرع *hukmi sharī*.
 HEARKEN, *vi.* vide HEAR.
 HEARSAY, *n.* شہرت *sh-uhrat*, آوازہ *āwāza*, سخنی سماعی *sakhuni samāiy*.
 HEART, *n.* قلب *dil*, ضمیر *zamīr*, دل

kalb, خاطر *khātir*. Alluring, ravishing, deceiving the heart, دلربا *dilrubā*, دلکش *dil kash*. Inflaming the heart, دلسوز *dil sūz*. Tormenting the heart, دلآزار *dilāzār*. Rejoicing the heart, دلپذیر *dilpazīr*, دلپسند *dilpasand*. A pure heart, پاک قلب *kalbi pāk*, خالص خاطر *khātiri khālis*. With heart and soul, با دل و جان *bā dil u jān*. From the bottom of the heart, عن صمیم القلب *an samimu'l kalb*. By heart, از بر *az bar*, خاطر نشان *khātir nishān*. 2.—(courage) دلیری *dilerī*, دلآوری *dilāwarī*. Belonging to the heart, قلبی *kalbi*, خاطر منسوب *khātir mansūb*. To recite by heart, ظاهر کردن *zāhir kara'at-k.* Black at the heart, سیہ دل *siya dil*. Hard-hearted, دلآزار *dilāzār*, ظالم *zālim*. Light-hearted, خوش خاطر *khush khātir*. Faint-hearted, بد دل *bad dil*. Tender-hearted, نرم دل *narm dil*.
 HEART-ACHE, *n.* دلگیری *dilfigārī*, دلتنگی *diltangī*, درد دل *dardi dil*.
 HEART-BROKEN, *a.* دلشکسته *dil shi-asta*, دلریش *dilrīsh*, خاطر مانده *khātir-mānda*.
 HEART-BURN, *n.* جگر سوز *jigar sūz*, دلسوزش *dil sūzish*.
 HEART-BURNING, *n.* ناخوشنودی *nā khūshnūdī*, کینہ *kīna*.
 HEARTEN, *vt.* دلیر کردن *diler-k.*, تہریش نمودن *dilāsa-k.*, دلآسا کردن *tahrīz-n.*
 HEART-FELT, *a.* دلگیر *dilgīr*, خالص *khālis*, جانی *jānī*.
 HEARTH, *n.* آتشدان *ātishdān*.
 HEARTILY, *ad.* (sincerely) بد دل *badil*,

از دل و (eagerly) *khālisan*—
 دلیرانه *dilerāna*, *az dīl u jān*,
 آرزومندان *ārzūmandāna*.

HEARTINESS, *n.* (sincerity) حقیقت *hakikat*, صداقت *sadākat*.—(earnestness) اشتیاق *ishtiyyāk*, شوق *shauk*.

HEARTLESS, *a.* بیجان *bīdīl*, بی دل *bī jān*, بد دل *bad dīl*.

HEARTLESSNESS, *n.* بی دلی *bī dīlī*, بد دلی *bad dīlī*, ظلم *zulm*.

HEARTY, *a.* (sincere) مخلص *mukhlis*, صادق *sādīk*, صاف دل *sāf dīl*.—
 بهبود *tandurust*, تندرست (healthy) *bah būd*.

HEAT, *n.* گرما *tāb*, گرمی *garmī*, تاب *tāb*, حرارت *harārat*.—(passion) *garmā*, غضب *ghazab*, خشم *khashm*.—(ardour) شوق *shauk*, غیرت *ghairat*.

HEAT, *vt.* تابدار کردن *garm-k.*, تابدان کردن *tābdār-k.*.—(excite) تحریک کردن *tahrīk-k.*, انگیزختن *angīkhtan*.—
 (enrage) غضب ساختن *gh izūb-s*.

HEATED, *a.* محموم *mahmūm*, مهیرو *muhirr*.—(enraged) غضوب *ghazūb*.

HEATH, *n.* بوته *bota*.

HEATHEN, *n.* بت پرست *butparast*, کافر *kāfir*, ملحد *mulhid*.

HEATHENISM, *n.* بت پرستی *butparastī*, کفر *kufir*.

HEAVE, *vt.* (raise) برداشتن *bardāshtan*, انداختن *rafī-k.*.—(throw) انداختن *andākhtan*, افگندن *afgandan*. *vi.* خیزان و افتان شدن (rise and fall) *khizān u uftān-sh*.

HEAVE, *n.* بار آمدگی *bardār*, برخاست *bar khāst*, بار *āmādagī*.

HEAVEN, *n.* (sky) آسمان *āsmān*, چرخ *charkh*, جنت (paradise) *falak*.—برکت (bliss) *bihisht*, *jinnat*.

barakat, سعادت *saādat*. The highest heaven, فلک الافلاک *falakul aflāk*. The revolutions of the heavens, گردش *girdishi āsmān*, چرخ دوار *charkhi dawwār*. The assistance of heaven, امداد غیبی *imdādi ghaybī*.

HEAVEN-BORN, *a.* آسمان زاده *āsmān zāda*, آسمان پرور *āsmān parwar*.

HEAVENLY, *a.* آسمانی *samāwī*, ربانی (godlike) *āsmānī*, فلکی *fulakī*.—
 با وجہ آسمانی *ba wajai āsmānī*.

HEAVILY, *ad.* با گرازی *bā girānī*, با سنگینی *bā sangīnī*, ثقیلاً *sakīlan*. Going heavily, آهسته رو *āhasta rau*. Raining heavily, سیال باران *sayāli bārān*.—(grievously) بدشواری *ba dushwārī*, دشوارانه *dushwārāna*.

HEAVINESS, *n.* گرانی *girānī*, وزن *wazn*, ثقل *saklat*.—(depression) غم *gham*, درد *dard*, رنج *ranj*.—
 عدم عقل *himākat*, حماقت (dulness) *ādami ākl*.—(slowness of motion) آهستگی *āhistagī*.

HEAVY, *a.* گران *girān*, وزنی *waznī*, اندوه گین (sorrowful) *sakīl*.—
 غمگین *ghamgīn*, andūhgīn. (oppressive) ظالم *zālīm*, جان آزار *jān āzār*.—
 نا زبرک *ahmak*, احمق (stupid) *nā zīrak*.—(dull, lazy) سست *sust*, کاهل *kāhil*.—(indigestible) نا گوارنده *guwāranda*.—
 (large in amount) بسیار *bisyar*, خیلی *khaīlī*.

HEAVY-LADEN, *a.* گران بار *girān bār*.

HEBREW, *a.* عبرانی *ibrī*, یهودی *yahūdī*.

HEBREW, *n.* عبران *ibrān*, یهودی *yahūdī*.

HECTIC, *a.* صاحب دق *sāhibi dikk*.—
 عادی (habitual) *ādī*. vide FEVER.

- HECTOR, *n.* vide BULLY.
- HEDGE, *n.* خار بند *khār band*, احاطه *ahāta*, خار بست *khār bast*.
- HEDGE, *vt.* سیاج کردن *ahāta-k.*, سیاج *siyāj* بنا کردن *binā-k.*
- HEDGEHOG, *n.* خارپشت *khārpusht*, خدنگی *khudang*.
- HEDGER, *n.* سیاج ساز *siyāj sār*.
- HEED, *vt.* استماع گوش دادن *gūsh-d.*, ilti- التفات کردن *timād-k.*, ihtiyāt-k. احتیاط کردن *fāt-k.*
- HEED, *n.* انتباه *intibāh*, احتیاط *ihtiyāt*, التفات *iltifāt*.
- HEEDFUL, *a.* بیدار *multafit*, ملتفت *bīdār*, متوجه *mutawajja*.
- HEEDLESS, *a.* غافل *bī khabar*, بیخبر *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*.
- HEEDLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, غافل *bī khabarī*, بی خبری *taghāful*.
- HEEL, *n.* پاشنه *pāshna*, کعب *kaḍb*, عقب *akb*.
- HEEL, *vt.* (as a ship) بجانب مایل *ba jānib māyil-b.* — (dance) پا کوبیدن *pā-k.* — (heel a shoe), پاشنه زدن *pāshna-z.*
- HEGIRA, *n.* هجرت *hijrah*.
- HEIFER, *n.* گوساله ماده *gūsāla māda*, بقره *bakra*, عجل *ajl*.
- HEIGHT, *n.* رفعت *bulandī*, بلندی *rafāt*, ارتفاع *irtifād*, بالائی *bālāī*. The height of glory and magnificence, *irtifāifarrū shokāt*. The height of the tide, *madd*. Equal in height, *hamsar*. The height of excellence, *faḍlī*, کامل *kāmīl*, تمام *kamālī tamām*.
- HEIGHTEN, *vt.* برداشتن *bardāshstan*, بالا بردن *buland-k.*, افراختن *afrah-tan*. — (meliorate) بهتر کردن *behtar-k.*,
- خوبتر ساختن *khūbtar-s.* — (aggravate) بدتر کردن *badtar-k.*, زیاده ساختن *zi-yāla-s.* — (embellish by decorations) آرایش کردن *ārā-yish-k.*, زینت کردن *zīnat-k.*.
- HEINOUS, *a.* شریر *sharīr*, زشت *zisht*, بد *bad*, عیوب *mayūb*, سخت *sakht*, زبون *zabūn*. A heinous crime, گناه *gunāhi kabīr*.
- HEINOUSLY, *ad.* ظالماً *sharran*, "شراً" *zālīman*.
- HEINOUSNESS, *n.* فساد *badī*, بدی *fiṣād*, شرارت *sharārat*, ظلم *zulm*.
- HEIR, *n.* میراث گیر *wāris*, وارث *mīrās gīr*. Heir apparent, والی عهد *walī-ahd*. To appoint an heir, وارث *tawrīs-s.* توریث ساختن *wāris-k.* کردن
- HEIR, *vt.* میراث یافتن *mīrās-y.* To be heir, میراث زدن *mīrās-z.*, میراث خوردن *mīrās-kh.*
- HEIRESS, *n.* وارثه *wārisa*.
- HEIRLESS, *a.* بی وارث *bī wāris*, لا وارث *lā wāris*.
- HEIRSHIP, *n.* میراث وراثت *warāsat*, میراث گیری *mīrās gīrī*.
- HELIOTROPE, *n.* آفتاب پرست *āftāb parast*, خور پرست *khūr parast*.
- HELL, *n.* جهنم *jahannam*, دوزخ *du-zakh*, سقر *sakar*. Hell fire, آتش دوزخ *ātashī duzakh*. The lowest pit of hell, *asfalū's sāfilīn*. The inhabitants of hell, اهل جهنم *ahli jahannam*.
- HELLEBORE, *n.* خربق *kharbuk*.
- HELLISH, *a.* دوزخی *dūsakhī*, اهل جهنم *ahli jahannam*, جهنمی *jāhan-namī*.
- HELM, *n.* (of a ship) خلا *khalla*, خلاش *khalāsha*, سکان *sukkān*.

HELM, *vt.* خلاشم *khalla-g.*, رهدري *lhalāsha-d.* — (guide) ارشاد کردن *irshād-k.*, رهبري *rahbari-k.*

HELMET, *n.* زره کلاه *zirih kulāh*, خود *kūd*. The plume of a helmet, سر قوچ *sarkeūch*.

HELP, *n.* ياري *yārī*, مدد *madad*, اعانت *muāwinat*, عون *āun*, استعانت *istiānat*. To beg for help, طلب کردن *muāwinat talab-k.*, استعانت ساختن *istiānat-s.* To call out for help, فرياد کردن *far-yād-k.*

HELP, *vt.* ياري کردن *yārī-k.*, مدد دادن *madad-d.*, امداد کردن *imdād-k.*, دست *muāwinat-k.*, دست دادن *dast-d.*

HELPER, *n.* مددگار *madadgār*, ناصر *nāsir*, عون *āun*.

HELPFUL, *a.* يار *yār*, معاون *muāvin*, بکار *imād āwar*, امداد آور *bakār*.

HELPLESS, *a.* بي مدد *bī madad*, در ماند *lāchār*, عاجز *ājiz*, بیچاره *bīchāra*, *mānda*.

HELPLESSLY, *ad.* عاجزانة *ājizāna*, بیچارگی *ba bīchāragī*.

HELPLESSNESS, *n.* عدم امداد *āda-mi imdād*, در ماندگی *dar māndagī*.

HELTER-SKELTER, *n.* درهم درهم *dar-ham barham*, هرج مرج *harj marj*.

HELVE, *n.* دستم تیر *dastai tabar*.

HELVE, *vt.* دستم کردن *dasta-k.*

HEM, *n.* کنار دوخت *dukhti kinār*, سبانی *hāshīya*, مغزي *maghzi*, حاشیه *sajāf*.

HEM, *vt.* کنار دوختن *kinār-d.*, دامن *dāman-s.* To hem in, دایره *dāyara-b.*, احاطه کردن *ihāta-k.*

HEMISPHERE, *n.* نصف الارض *nisfu'-lārz*, نصف الدایره *nisfu'd dāyara*.

HEMISTICH, *n.* مصرع *misrād*. The first part of the first hemistich of a poem, صدر *sadr*. The last part of the hemistich, عروض *ūrūz*.

HEMLOCK, *n.* شیکران *shūgirān*, شوگران *shaykurān*.

HEMORRHAGE, *n.* خون جاری *khūn jāri*, خون اسهال *is hāli khūn*.

HEMORRHOIDS, *n. pl.* بواسیر *bawā-sir*, جریان دم *jarayāni dam*.

HEMP, *n.* کند *kand*, کنو *kanū*. Hemp-seed, کنو دانه *kanū dāna*.

HEN, *n.* ماکیان *mākiyān*, دجاجه *dajōja*. A hen-roost, خانه دجاجه *dajōja khāna*. — (female bird) مرغ ماده *murghi māda*.

HENCE, *ad.* (from this place) از این جا *az injā*. — (from this time) از این وقت *az in wakt*. — (from this reason) از برای *az bar āya in*. — (from this source) از این مصدر *az in masdar*.

HENCEFORTH, *ad.* بعد از آن *ba'd az ān*, من بعد *az in pas*, از این پس *mim baād*.

HEPTAGON, *n.* هفت گوشه *haft gūsha*, مسدج *musabbā*.

HERALD, *vt.* سبوت نمودن *sabat-n.*, شهرت نمودن *shuhrat-n.*

HERALD, *n.* جارچی *nakīb*, نقیب *jār-chī*, خبر آور *khabar āwar*.

HERB, } *n.* نبات *nabāt*, گیاه *giyā*,
HERBAGE, } سبزي *sabzi*, علف *ālaf*.

HERBACEOUS, *a.* نباتي *nabātī*.

HERBALIST, *n.* گیاه شناس *giyā shanās*.

HERCULEAN, *a.* قوی *karwī*, زور آور *zor āwar*, دشوار *dushwār*.

HERD, *n.* گله *galla*, گروه *guroh*, جماعت *jamādt*, رمة *rama*. Herds of cattle, اقاطيع بقر *akātiyi bakar*.

HERD, *vi.* گروه کردن *guroh-k.*, جماعت
انس (associate) *jamādt-n.*—
musāhibat-n. مصاحبت نمودن, *uns-g.* گرفتن
ibat-n.

HERDSMAN, *n.* شبان *galla bān*, گله بان
shabān.

HERE, *ad.* اینجا *injā*, در اینجا *dar injā*.
Here and there, اینجا آنجا *injā ānjā*,
من هنا و هنا *min hunā wa hunā*.

HEREABOUT, *ad.* نزدیک *nazdīk*,
از این طرف *az in tarf*, در اینجا
dar injā.

HEREAFTER, *n., ad.* آینده *āyanda*,
بعد *zamāni mustakbil*, زمان مستقبل
baād az in.

HEREAT, *ad.* از این سبب *dar in* در این
az in sabab.

HEREBY, *ad.* از این *az in*.

HEREDITABLE, *a.* ممکن موروث *mum-*
kini maurūs.

HEREDITAMENT, *n.* میراث *mīrās*,
تملیک *tamlīk*.

HEREDITARILY, *ad.* بطریق میراث
ba tarīqi mīrās.

HEREDITARY, *a.* موروثی *maurūsī*,
ملکی *milki*, تملیکی *tamlīkī*. Here-
ditary possessions, مال موروث *mālī*
maurūs, اتلا *atlād*.

HEREIN, *ad.* بدین *dar in* در این.

HEREOF, HEREFROM, *ad.* از این *az*
in, من هذا *min hazā*.

HEREON, *ad.* علی هذا *bar in* بر این
alā hazā.

HEREOUT, *ad.* از این جا *az in jā*.

HERESY, *n.* بدعت *bidāt*, الهاد *ilhād*,
کفر *kufr*.

HERETIC, *n.* خارجي *rāfiṣī*, رافضی
khārijī, ملحد *mulhid*.

HERETO, *adv.* تا اینجا *bad in* بدین
injā.

HERETOFORE, *ad.* پیشتر *peshtar*
قبل از این *pesh az in*, پیش ازین
kabl az in, مقدمه *mukuddaman*,
چنان *sābikāna*. As heretofore, چنان
در وقت پیشین *chunān dar wakti*
pesh in.

HEREWITH, *ad.* باین *ba in*, به همراهی
ba hamrāhi i in.

HERITABLE, *a.* ممکن میراث *mum-*
kini mīrās, قابل موروث *kābili ma-*
urūs.

HERITAGE, *n.* میراث *mīrās*, وراثت
wirāsat, موروث *maurūs*. To leave
in heritage, میراث نمودن *mīrās-n*.
To take by heritage, میراث خوردن
mīrās-kh.

HERMAPHRODITE, *n.* خنثی *khunsa'*,
مخنث *mulhannas*.

HERMES, *n.* هرمس *hurmus*.

HERMIT, *n.* گوشه نشین *gūsha nish in*,
زاهد *khilwat nish in*, خلوت نشین
zāhid.

HERMITAGE, *n.* خلوت خانه *khilwat*
khāna, گوشه *gūsha*.

HERNIA, *n.* باد خایه *fitak*, فتق
khāya.

HERO, *n.* بهادر *bahādur*, غازی *ghāzī*,
شهبسوار *pahlwān*, دلیر *diler*,
بل *yal*, گورد *gurd*, شاهسوار
shahsawār.

HEROIC, *a.* دلیرانه *pahalwānāna*,
شجاع *shujād*. A heroic
achievement, کار همای *kāri humāmī*.

HEROICALLY, *ad.* دلیرانه *dilerāna*,
مردانه *mardāna*.

HEROINE, *n.* دلیرانه زن *zanī dilerāna*,
شجاع *shujād*.

HEROISM, *n.* بهادری *bahādurī*,
دلوری *dilāwarī*, شجاعت
shujād.

HERON, *n.* بوتیمار *būtīmār*, ماهی خوار
māhi khār.

HERSE, *n.* در بند *dar-band*, مسده *ma-sadda*.

HESITATE, *vi.* پس و پیش کردن *pas u pesh-k.*, شک *gumān-k.*, گمان کردن *shak-k.*, تردد نمودن *taraddud-n.*, شُبّه داشتن *shubah-d.*—(stammer) زبان گرفتن *zabān-g.*

HESITATION, *n.* پس و پیش *pas u pesh*, تردد *taraddud*, گمان *gumān*.—Without hesitation, بی تردد *bi taraddud*, بلا شُبّه *bilā shubah*.

HETERODOX, *a.* کافر دین *kāfirī dīn*, غیر مومن *ghayri mu'min*.

HETEROGENEOUS, *a.* مخالف *mu-khālif*, ناموافق *nā muwāfak*, ناموآوار *nā hamwār*, نامجنس *nā jins*.

HEW, *vt.* تراشیدن *tarāshidan*, بریدن *burīdan*, راندیدن *randīdan*.

HEWER, *n.* رنده گر *randa gar*, نجار *najjār*, تراشنده *tarāshanda*.

HEXAGON, *n.* شش گوش *shash gūsha*, شش مسدس *musaddas*, شش جانب *shash jānib*.

HIATUS, *n.* شکاف *sūrākh*, سوراخ *shigāf*.

HIBERNAL, *a.* شتوی منسوب *shatīvī mansūb*.

HICCOUGH, *n.* فواق *huk-huk*, هک هک *fu'āk*.

HICCOUGH, *vi.* هک هک کردن *huk-huk-k.*, فواق کردن *fu'āk-k.*

HIDE, *vt.* پنهان کردن *poshīdan*, پوشیدن *panhān-k.*, مخفی کردن *makhfī-k.* To be concealed, رو پوش شدن *rū pūsh-sh.*, مخفی شدن *makhfī-sh.*

HIDE, *n.* جلد *jild*. A raw hide, پوست خامسوز *khām-soz*.

HIDEOUS, *a.* شذیخ *shazht*, زشت *zishat*, هولناک *haulnāk*, مهیب *mahīb*.

Hideous in countenance, قبیح المنظر *kabihu'l manzar*.

HIDEOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*, زشتانه *zishtāna*.

HIDEOUSNESS, *n.* شذیعت *shanīdt*, هیدیت *haibat*, زشتی *zishti*.

HIE, *vi.* شتافتن *shitāftan*.

HIGH, *a.* بلند *buland*, بالا *bālā*, عالی *ālā*, رفیع *rafīd*, برین *barīn*. Most high, بلند ترین *buland tarīn*, حق تعالی *hak k tadla*. High-born, شریف *sharīf*, پاک نژاد *pāk nazhād*. High-minded, متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*. High in prize, گران بها *girān bahā*, گران مایه *girān māya*. On high, بالا *bālā*. High-sounding, جهوری *jahwarīy*. High-spirited, دلاور *dil āwar*. High water, مد *madd*, آب پر *āb pur*.

HIGH-HANDED, *a.* ظالم *zālīm*, زبر دست *zabar dast*.

HIGHLAND, *n.* کوهستان *kuhistān*, زمین بلند *zamīni buland*.

HIGHLANDER, *n.* اهل کوه *ahli kuh*, صاحب جبل *sāhibi jabal*.

HIGHLY, *ad.* بلندانه *bulandāna*, رفیعاً *rafīdān*.—(in a high degree) نهایت *nihāyat*, غایت *ghāyat*.—(proudly) گستاخانه *mutakabbirāna*, با الیفات *gustākāhāna*.—(with esteem) با ایتبار *bā iltifāt*, با ایتبار *bā ātibār*.

HIGHNESS, *n.* بلندی *bulandī*, رفعت *rafīdt*, برتری *bartarī*.—(a royal title) حضرت *hazrat*, خداوند *khudāwand*, عالی جناب *ālī janāb*.

HIGHWAY, *n.* شہراه *shahrāh*, طریق *tarīki ām*, شارع *shārī*.

HIGHWAYMAN, *n.* راهزن *rāhzan*, قطاع *kattāu't tarīk*.

- HILARITY, *n.* عشرت *dysh*, مسرت *ashrat*, مسرت *masarrat*.
- HILL, *n.* جبل *jabal*, کوه *kūh*. The top of a hill, کوه *kullai kūh*. From hill to hill, کوه *kūh ba kūh*.
- HILLOCK, *n.* کوهچه *kūhcha*, تپه *tappa*, پشت *pushta*.
- HILLY, *a.* نشیب و فراز *kūhisār*, ناشیب و فراز *nashīb u farāz*, بلند *past u buland*.
- HILT, *n.* قبضه *kabza*, دسته *dasta*.
- HIMSELF, *pron.* او خود *khūd*, خود *khūd*.
- HIND, *a.* پسین *pasīn*, آخرین *ākhirīn*.
- HIND, *n.* (female of a stag) آهو ماده *āhū māda*.—(peasant) دهقان *dahkān*, روستایی *rūstāī*.
- HINDER, *a.* آخر *ākhir*, پسین *pasīn*. The hinder part, آخر *ākhir*, پس *pas*.
- HINDER, *vt.* مزاحمت کردن *mānt-k.*, تعرض کردن *muzāhamat-k.*, مزاحمت *mānt*, باز داشتن *bās-d.*, مزاحمت *mumānadt-k.*
- HINDERANCE, *n.* مزاحمت *muzāhamat*, معارفت *mumānadt*, معارفت *muārazat*, تعرض *tadrūz*, مانع *mānt*.
- HINDOO, *n.* اهل هند *hindū*, هندو *ahli hind*.
- HINDOOSTAN, *n.* هندوستان *hindūs-tān*, ملک هند *mulki hind*.
- HINGE, *n.* قبضه *kabza*, نرماده *narmāda*.
- HINGE, *vt.* با قبضه آراستن *ba kabza-ā*.
- HINT, *vt.* ضمزدن *ishāra-k.*, اشاره کردن *gkamz-z.*, رمز کردن *ramz-k.*
- HINT, *n.* اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*, خبر *ramz*, خبر *khavar*.
- HIP, *n.* پشت *surīn*. The hips, پشت *pusht māsa*. The hip bone, ور *warr*, ورک *wark*.
- HIPPOPOTAMUS, *n.* فرس البحر *farasu'l-bahr*.
- HIRE, *vt.* (rent) اجاره کردن *ijāra-k.*—(take on hire) بکرایه گرفتن *ba kirāya-g.* To let on hire, بکرایه دادن *ba kirāya-d.*—(let in farm) اجاره دادن *ijāra-d.*—(bribe) رشوت دادن *rish-wat-d.*
- HIRE, *n.* اجاره *kirāya*, مزد *muzd*, اجاره *ijāra*, اجرت *ujrat*. On hire, بکرایه *ba kirāya*, التزامانه *iltizāmāna*.
- HIRELING, *n.* مزدور *ajir*, اجیر *mas-dūr*, کراجی *kirājī*.
- HIRER, *n.* اجاره دار *kirāya dār*, اجاره دار *ijāra dār*, ملتزم *multazim*.
- HISS, *vi.* هشت کردن *sufār-z.*, صفار *sufār*, هشت *hisht-k.*, صفیر *safir-z.*
- HISS, *n.* صفیر *sufār*, هشت *hisht*, هفت *safir*, هفت *haff*.
- HIST, *interj.* خاموش *khāmūsh*, باش *bāsh*.
- HISTORIAN, *n.* تواریخ نویس *tawārīkh navīs*, راوی *muwarrikh*, رآوی *rāwī*. Historians, تواریخ *ashābitawārīkh*, روایت *muwarrikhīn*, روایت *ruwāt*. The writers of history, راویان *rāwīyāna akhbār*.
- HISTORICAL, *a.* تاریخ منسوب *tārīkh mansūb*, نقل پیوند *nakl paywand*.
- HISTORICALLY, *ad.* از روی حکایت *az rūi hikāyat*, با طریق *ba tarīki* *tārīkh*.
- HISTORY, *n.* (تواریخ *pl.*) تاریخ *tārīkh*, روایت *riwāyat*, داستان *dāstān*.—حکایت *nāma*, قصه *kissa* (account) *hikāyat*.
- HIT, *vt., vi.* ضربه زدن *zadan*. To hit a blow, ضربه زدن *zarb-z.*, ضربه زدن *musht-z.* To hit the mark,

hadaf-s., *علامت زدن* *dlā-mat-z.* To hit the fancy, *خوش آمدن* *khūsh-ā.*, *مقبول بودن* *makbūl-b.* To hit upon, *راست افتادن* *rāst-u.*, *مصادف کردن* *musādif-k.*—(accord with) *یک رای شدن* *yak rāi-sh.*—(fall upon by accident) *نکو آمدن* *neku-ā.*
 HIT, n. *ضرب* *zurb*, *کوب* *kūb*, *مصادمت* *musādamat.*
 HITCH, n. (knot) *عقد* *dkd*, *گیره* *giriḥ.*—(defect causing a break) *آفت* *āfat*, *مانع* *mānt.*
 HITCH, vi. *فارسودن* *farsūdan*, *غلاب* *ba kulāb-g.*
 HITHER, ad. *این طرف* *in taraf*, *اینسو* *insū.* Hither and thither, *آهسو و اینسو* *ānsū insū.* Hithermost, *از همه نزدیکتر* *az hama nazdiktar.*
 HITHERTO, ad. *تا حال* *tā hāl*, *هنوز* *hanūz*, *الی الان* *ila'l-a'n.*
 HIVE, vt., vi. *در کندو نهادن* *dar kandū-n.*, *جمع کردن* *jamt-k.*, *جمع شدن* *jamt-sh.*, *مجموع گشتن* *mujtamt-g.*
 HIVE, n. (of bees) *غذینه* *ghanīna*, *جمع کندو* *jamt sambūri dsl*, *کندو* *kandū.*—(company) *جمیعت* *jami-dt*, *انبوه* *ambūh.*
 HO, interj. *ایها* *yā*, *ایها* *ayahā.*
 HOARD, n. *گنجینه* *ganjīna*, *جمع* *jamt*, *انبار* *ambār*, *ذخیره* *zakhīra.*
 HOARD, vt. *جمع کردن* *jamt-k.*, *فراهم آوردن* *andūkhtan*, *اندوختن* *farāham-ā.*
 HOAR-FROST, n. *پژمه* *puṣha*, *زاله* *zhāla*, *پشتک* *pashtak.*
 HOARINESS, n. *پخته روی* *pukhtai mūi*, *شیدیت* *shībat.*
 HOARSE, a. *آواز گرفته* *āwāz girifta*, *گلو گرفته* *gulu girifta*, *بخت* *bahhat.*

To make a hoarse noise, *وحوت کردن* *wahwahat-k.*
 HOARSELY, ad. *با گرفتگی آواز* *bā giriftagi āwāz.*
 HOARY, a. *پخته روی* *sufed mūi*, *پخته روی* *pukhtai mūi*, *شایب* *shāyib.*
 HOBBLE, n. *لنگی* *langi.*—(difficulty) *مشکلات* *mushkilat*, *دشواری* *dushwārī.*
 HOBBLE, vi. *لنگیدن* *langīdan.*
 HOBBY, n. (nag) *بابو* *yābū.*—(favourite theme of discourse) *مقصود* *maksūd*, *مطلوب* *matlūb.*
 HOBGOBLIN, n. *غول* *ghūl*, *جن* *jinn.*
 HOBNAIL, n. *میخ* *mekh*, *مسمار* *mis-mār.*
 HODGE-PODGE, n. *مخلوط* *makhlūt.*
 HOCKY, n. *گویی بازی* *gūi bāzi.*
 HODIERNAL, a. *امروزی* *imrūzī.*
 HOE, n. *دیل* *bīl.*
 HOG, n. *خنزیر* *khūk*, *خنازیر* *khanzīr* (pl. *خنازیر*). The grunting of hogs, *کبایت* *kabīdt*, *شנה* *shana.*
 HOGGISH, a. *خوکویی* *khanzīrī*, *خوک* *khūkt.*
 HOIST, vt. *افراختن* *bardāshtan*, *بلند کردن* *buland-k.*
 HOIST, n. *طناب* *tanāb*, *رسان* *rasan*, *بلند نمایی* *buland-nūmāi*, *افراخت* *afrakht.*
 HOLD, vt. (contain) *گنجیدن* *gunjīdan.*—(possess) *داشتن* *dāshtan*, *تصرف کردن* *tasarruf-k.* To hold fast, *ضابط کردن* *zābit-k.*, *سخت گرفتن* *sakht-g.* To hold back, *مانع کردن* *mān-k.*, *باز داشتن* *bāz dāshtan*. To hold in (a horse, &c.) *مانع ساختن* *mant-s.*—(restrain one's self) *نفس ضبط* *nafas zabt-k.* To hold forth, *پراوردن* *paydā-s.*

—(harangue) راندن *sakhun-r.*
 To hold off, (keep one at a distance) دفع کردن *bāz-d.*, داشتن *daft-k.*—(procrastinate) واپس انداختن *wāpas-a.* To hold on, (continue) مداومت نمودن *mudāwamat-n.*—
 (proceed) گذشتن *pesh-r.*, رفتن *gusashtan.* To hold out, (stretch out the hand, &c.) دست درازي کردن *dast darāzi-k.*—(continue to bear) بردباري نمودن *tahmul-k.*, تحمل کشیدن *burd bārī-n.*—(offer, propose) عرض *arz-n.*—(last) ماندن *māndan,* *kāyim-b.*—(not to yield) *nā makhūr-sh.* To hold together, درهم گرفتن کردن *darham girifta-k.*—(to be joined) پیوسته شدن *paywasta-sh.*—(remain in union) *dāyiman muwāsilat-sh.* To hold up (raise) برداشتن *bardāshstan.*—(continue fair weather) *bī bārān-sh.*—(continue at full speed) زود رفتن *sūd-r.* To hold one's peace, سکونت نمودن *sakūnat-n.* To hold a council, دیوان داشتن *divān-d.*, دربار فرمودن *darbār-f.* To hold a conference, عقد مجلس داشتن *akdi majlis-d.*

HOLD, *n.* (grasp) گرفتن *giriftagi,* *kab.*—(support) دستگیری *dast-girī,* اعتماد *attimād.*—(the power of seizing) امکان گیر *kuwat gir,* زندان گرفتن *imkāni girift.*—(prison) *zindān,* قدرت *habs.*—(power) *kudarat,* قوت *kuwat.*—(strong-hold) *hisār,* قلعه *kilī.*—(lurking place) کمینگاه *kamīngāh.* The hold of a ship, درون بطن *batani jehāz,* کشتي *darūni kishti.*

HOLDING, *n.* گیران *gīrān,* مسک *mumsik.*—(in comp.) گیر *gīr,* دار *dār.*

HOLE, *n.* سوراخ *sūrākh,* ثقب *sakib,* رخنه *rakhna.* A round hole, خرب *khurb.* A hole in a wall, دیوار *surākhī dīwār.* A hole under ground, غار *ghār.* Full of holes, سوراخدار *surākhdār.* To make a hole, سوراخ کردن *sūrākh-k., sakb-k.*

HOLIDAY, *n.* روز جشن *rozi ʿid,* روز تعطیل *rozi jashan, tadtīl.*

HOLILY, *ad.* مقدسا *mukaddasan,* با طهارت *bā tahārat.*

HOLINESS, *n.* پاکی *pākī,* پارسائی *parsāiy,* تقدیس *takdīs.*

HOLLOW, *a.* خالی *khālī,* مجوف *muja-awwaf,* میانه تهی *miyān tihī.*—(insincere) *nā bī wafā,* نا صادق *sādik.*—(resounding) مصوات *miswāt.*

HOLLOW, *n.* (cavity) کاواک *kāwāk,* تجويف *tajwīf.* The hollow of the hand, روی دست *rūi dast.* The hollow of the eye, چشم خانه *chashm khāna.*

HOLLOW, *vt.* میانه تهی کردن *miyān tihī-k.,* تجويف ساختن *kāwīdan,* *tajwīf-s.*—(shout) بانگ زدن *bāng-z.*

HOLLOWNESS, *n.* تهی میانی *tihī miyānī,* کاواکی *kāwākī,* *jūf,* جو ف *adami*—(insincerity) حقیقت *hakikat,* ریاکاری *rayākārī.*

HOLM, *n.* سندیان *sindiyān,* بلخ *bulākh.*

HOLOCAUST, *n.* محرقیت *muhrakat,* وقود *wukūd.*

HOLY, *a.* پاک *pāk,* پارسا *pārsā,* اهل صفا *ahli safā,* مقدس *mukaddas.* The holy land, ارض المقدس *arzūl mukaddas.*

HOLY GHOST, n. روح الله rūh'allāh, روح القدس rūh-ulukaddus.

HOMAGE, n. فرمانبرداری atādt, اظهار اطاعت farmān bardārī, اظهار اطاعت atādt. To do homage, اظهار اطاعت izhārī atādt-n.

HOME, n. سرای, بیت khāna, سرای sarāya, وطن mukām, watan, در خانه maskan. At home, در خانه dar khāna. To go home, در خانه رفتن dar khāna-r. To come home, در خانه آمدن dar khāna-ā. Home-bred, خانه پرور khāna parwar.

HOMELINESS, n. خلایق ادب khilā-fi adab, خوربادی khuryādī.

HOMELY, a. غیر ادب ghayr adab, بی آزارم bī āzarm.

HOME-MADE, a. خانگی khānagī, در خانه ساخته dar khāna sākhta.

HOMESTALL, } n. جای قرار jāya
HOMESTEAD, } کارگاه کارār gāh.

HOMEWARD, ad. بسوی خانه ba sūi khāna, سوی مکان sūi makān.

HOMICIDAL, a. قتال khūnī, مردم کُش mardum kush, کُش kattāl.

HOMICIDE, n. مردم کُشی mardum kushī, قتل khūn, کُش kattāl.

HOMOGENEAL, } a. هم جنس ham jins,
HOMOGENEOUS, } یکسان yaksān,

موافق muwāfak. To make homogeneous, تجنّیس کردن tajnīs-k.

HOMOGENEOUSNESS, n. همجنس hamjins, مطابقت muwāfakat, برابر barābarī.

HOMOLOGOUS, a. هم قدر ham kadr, مناسب munāsib, mansūb, موافق muwāfak.

HONE, n. مشحذ mish-haz.

HONEST, a. دیانت دار diyānatdār, عادل ādil, صادق sādik, صالح sālih.

HONESTLY, ad. صالحانه sālihāna, با عدل bā ādl, پاکي bā pākī.

HONESTY, n. دیانتداری rāstī, راستی, دیانتداری diyānatdārī, اخلاص ikhlās, عدل ādl.

HONEY, n. عسل āsal, شهد shahd, انگبین angabīn.

HONEY-COMB, n. مهران shān, شان mihrān.

HONEYMOON, n. اوقات عروسی aukāti drūsi.

HONORARIUM, n. اجرت muzd, مزد ujrat.

HONORARY, a. عزت فاکیره fākhirā, فاخره, مکرم mukarram, izzat bakhsh, بخش.

HONOUR, n. حرمت ābrū, آبرو, عزت izzat, جلال jalāl, بزرگواری buzu-rgwārī.—(magnanimity) دلوری dilā-warī, مردانگی mardānagī.—(chastity) پاکي pākī, عصمت āmat, پرهیز pāhez.—(reverence) حرمت hurmat, تکریم takrīm, شکوه shukoh.—(reputation, good name) نیک نامی nek nāmī, نامواری nāmwarī. To defend one's honour, حفظ نام و ننگ کردن hifzi nām u nang-k. Without honour, بی ناموس و ننگ bī nāmūs u nang.

HONOUR, vt. تعظیم کردن tadzīm-k., حرمت دادن takrīm-s., احترام کردن akram-k., توقیر نمودن ihtirām-n., تشکیر کردن taukīr-n., مشرف کردن musharraf-k., عزیز داشتن dziz-d.

HONOURABLE, a. صاحب عزت sāhibi izzat, نامور nāmwar, محترم muhtaram, با احترام bā ihtirām, کریم karīm.

HONOURABLENESS, n. کرامت karām-mat, رفعت rafadt, جلال jalāl.

HONOURABLY, *ad.* از حرمت *az hur-mat*, با کرم *ba karam*, با عزت *bā izzat*, با بلند همت *bā buland himmat*.

HONOURED, *a.* معظم *mukarram*, مکرم *mu'azzam*, مرفوع *marfū*, مجید *majīd*.

HOOD, *n.* سرانداز *sar andāz*, کلاه *kulāh*, آویزه *āwīza*.

HOOD, *vt.* چشم بند کردن *chashm band-k.*, چشم پوشیدن *chashm-p.*

HOOF, *n.* نعل *nādī*, حافر *hāfir*, سم *sum*, سنب *sumb*.

HOOK, *n.* قلاب *kulāb*, خطاف *khuttāf*. A fish-hook, شست *shust*. By hook or crook, بهر حال *bahar hāl*.

HOOK, *vt.* با قلاب گرفتن *ba kulāb-g.*, با قلاب کشیدن *bā kulāb-k.*—(join together) پیوستن *paywastan*.—(entrap) در دام گرفتن *dar dām-g.*

HOOKED, *a.* قلاب گرفته *kulāb girifta*.—(suspended by a hook) آویخته *āwīkhta*.—(drawn with a hook) کشیده *az kulāb-kashīda*.—(joined) پیوسته *paywasta*.—(curvated) کج *kaj*, پیچیده *pechīda*.

HOOP, *n.* چنبر *chambar*, حلقه *halqa*, دایره *dāira*.

HOOP, *vi.* (cry out) شور کردن *shūr-k.*, سرفه کردن *gharīv-k.*—(cough) حلقه در گرد زدن *surfa-k.* *vt.*—(encircle) حلقه *halqa bar gard-z.*

HOOPING-COUGH, *n.* سرفه سیاه *surfa siyāh*.

HOOT, *vi.* بانگ زدن *bāng-z.*, بهقارت *ba hikārat shūr-k.*

HOP, *n.* رقص *raks*, تک *tak*.

HOP, *vi.* رقصیدن *raks-k.*, رقص *raksidan*, جستن *jastan*.

HOPE, *n.* امید *umed*, توقع *tawakkd*, انتظار *intizār*, توقف *tawakkuf*. A

place of hope, امیدگاه *umed gāh*. The forlorn hope, پیش افتاد *pesh-uftād*. To lose hope, نا امید شدن *nā umed-sh*. To give hope, امیدوار کردن *umedwār-k*. To cut off hopes, امید قطع کردن *umed katt-k*.

HOPE, *vi.* چشم امید داشتن *umed-d.*, چشم توقع نمودن *chashm-d.*, چشم انتظار *chashm-tawakkul-n*.

HOPEFUL, *a.* امیدوار *umedwār*, متوقع *mutawakkd*, راجی *rājī*.

HOPEFULLY, *ad.* امیدوارانه *umedwārāna*, با امید *bā umed*, توقع *tawakkul*.

HOPEFULNESS, *n.* امیدواری *umed wārī*, چشم *chashm*.

HOPELESS, *a.* نا امید *nā umed*, بی غیر امید *bī ghayr amal*, توقع *tawakkul*.

HOPPER, *n.* دلو *dalw*.

HORAL, *a.* ساعت منسوب *sādt mansūb*, وقت پیوند *wakt paywand*.

HORDE, *n.* طایفه *tāifa*, اوردو *urdū*, جماعت *jamādt*.

HORIZON, *n.* خافق (آفاق), *ufuk*, (pl. خافقان), *khāfik*.

HORIZONTAL, *a.* افقی *ufākī*, افقی *ba khāfiki masāwī*.

HORIZONTALLY, *ad.* در طریق مساوی *dar tarīki masāwī*.

HORN, *n.* شاخ *shākh*, قرن *karn*, (pl. قرون). Two horned, دو شاخ *du shā-kha*, دو القرنین *du al kar nayn*. The horn of the moon, نوک *nōk*. The horns of a bow, گوشه کمان *gūshai kamān*.—2. (musical instrument) بوق *būk*, کرنا *karnāy*.

HORNED, *a.* شاخدار *shākh-dār*, صاحب القرن *sāhibūl karn*.

HORNET, *n.* خرنز *sambūr*, زنبور *khar-gaz*.

HORNY, *a.* شاخ منسوب *shākh*, شاخی *shākh mansūb*.

HOROLOGE, *n.* ساعت *sādt*.

HOROSCOPE, *n.* برج طالع *akhtar*, اختر *burji tālt*, طالع نام *tālt*, زایچه *zāicha*, *nāma*.

HORRIBLE, *a.* مخوف *haulnak*, هولناک *haulnak*, *mukhawwaf*, مکروه *makrūh*, هایل *hāil*, مهیب *mahib*.

HORRIBLENESS, *n.* هولناکی *haulnāki*, وحشت *wahashat*, زشتی *zishti*.

HORRIBLY, *ad.* از هولناک *az haulnāk*, مخوفانه *mukhawwifāna*, با وحشت *bā wahashat*.

HORRID, *a.* زشت *zisht*, قبیح *kabih*, مکروه *makrūh*, شنیع *shaniid*.

HORRIDNESS, *n.* شنیعیت *shaniidt*, قباح *kabāhat*.

HORRIFIC, *a.* نفرت ساز *dilgīr*, داکیر *dilgīr*, *nifrat sāz*.

HORRIFY, *vt.* دهشت دادن *dahshat-d.*, خوف آوردن *khauf-ā*.

HORROR, *n.* هول *haul*, خطر *khatra*, کراهت *karāhat*, نفرت *nifrat*, هیدیت *haibat*. To conceive horror, *karāhat*. نفرت داشتن *nifrat-d.*, استکراه کردن *istikrah-k.* Held in horror, *makrūh*, منفور *manfūr*.

HORSE, *n.* اسب *asp*, فرش *fars*, (pl. *markab*). A piebald horse, *aspi abrak*. A bay horse, *kumayt*. An Arabian horse, *aspi tāzi*. A fleet horse, *bād tnan*. An unbroken or unmanageable horse, *aspi sarkash*, توسن *ta-wsan*. A well broke, gentle going horse, *aspi nārm raw*. To mount or ride on horse-back,

bar-n. در نشستن *suwār-sh.* سوار شدن

To alight from a horse, *az asp farūd-ā*, فازل شدن

nāzil-sh. پیاده شدن *piyādu-sh.* A galloping horse, *aspi rākiz*.

To break or exercise a horse, *asp farjām-k.* جولان

rām-k. رام کردن *jaulān-k.* To dress or curry a horse, *aspi timār-k.* 2.—(cavalry) سواره

mawkib. A troop of horse, *sipāh suwār*, رساله *risāla*. Horse and foot, *suwār u piyāda*.

A set of horses, *tarwa*. Horse-dealer, *asp farūsh*, دال *dallāl*.

HORSE, *vt.* (mount a horse) در اسب راکب *bar asp rākib-k.* سوار کردن

suwār-k.—(carry one upon the back) در سوار *bar pusht-k.*—(ride) راکب شدن *rākib-sh.* سوار شدن *suwār-sh.*

HORSE-BACK, *n.* راکب *rākib*, سواره *suwāra*. To ride on horse-back, *suwār-r.* سوار رفتن

HORSE-BOY, *n.* غلام اخور *ghulāmi ākhūr*.

HORSE-BREAKER, *n.* چابک سوار *chābuk suwār*, سلاح شور *silāh shor*.

HORSE-DEALER, *n.* اسب فروش *asp farūsh*, سوداگران اسبان *saudāgarāni aspān*.

HORSE-DOCTOR, *n.* دیطار *baitār*.

HORSE-GUARDS, *n.* اسب موكب *asp mawkib*.

HORSE-LAUGH, *n.* قهقهه *kahkah*.

HORSE-LEECH, *n.* علقت *alk*, علقت *alkat*.

HORSE-LITTER, *n.* تخت روان *takhti rawān*,

HORSEMAN, *n.* فارس *suwār*, سوار

- شہسوار (good rider) *rākib*.—راکب *fāris*,
shah suwār.
 HORSEMANSHIP, *n.* سواری *suwārī*,
 شاه سواری *shah suwārī*.
 HORSE-RACE, *n.* اسب دوی *asp dawī*,
 تاز *tāz*, شرف *sharaf*.
 HORSESHOE, *n.* نعل اسب *naḍli asp*.
 HORTICULTURE, *n.* باغبانی *bāgh-*
bānī, بوستان پیرای *būstān payrāīy*.
 HORTICULTURIST, *n.* درخت نشان *dirakht nishān*,
 باغ ساز *bāgh sāz*.
 HOSE, *n.* جورب *jaurab*, موزه *mūzah*.
 HOSIER, *n.* جورب *jaurabgar*, جورب گر
 فروش *jaurab farūsh*.
 HOSPITABLE, *a.* غریب نواز *gharīb*
 اهل *nawāz*, مهماندار *mehmāndār*,
 میزبان (man) *ahli mudārā*—
 صاحب ضیافت *sāhibi ziyāfat*.
 HOSPITABLY, *ad.* مهماندارانه *mihmān-*
dārāna, با میزبانی *bā mezbānī*.
 HOSPITAL, *n.* تیمار خانہ *tīmār khāna*,
 دارالمرض *dārūsh shifā* دارالشفاء
shifā khāna, ماراز خانہ *maraz*.
 HOSPITALITY, *n.* مهمانداری *mihmān-*
dārī, میزبانی *ziyāfat*, ضیافت
mizbānī, پروری *mudārā*, مدارا
parwarī.
 HOST, *n.* مهماندار *mihmāndār*, صاحب
 کتخدا *sāhibi ziyāfat*, ضیافت
khudā.
 HOSTAGE, *n.* یرغمال *yarghamāl*, کفیل
kafil, رهن *rahn*.
 HOSTESS, *n.* ام المنزل *ummūlmanzil*,
 زن مهماندار *zanī mehmāndār*,
 کدبانو *kad bānū*, خادمہ *khādima*.
 HOSTILE, *a.* حربی *harbī*, مخالف *mulkhālīf*,
 دشمن *dushman*, منسوب *mansūb*. A hostile excursion,
 هجوم *hujūmī harbīy*. Hostile troops,
 گروه دشمن *giruhī dushman*. In a
 hostile manner, آسا دشمن *dushman*
āsā.
 HOSTILITY, *n.* دشمنی *ddāwat*, مخالفت
dushmanī, خصومت *khāsūmat*, مخالفت
mulkhālafat, جنگ *jang*. To com-
 mit hostilities, عداوت کردن *ddāwat-*
k., جنگ کردن *jang-k.*
 HOSTLER, *n.* اهل آخور *sāīs*, سائس
ahli ākhūr.
 HOT, *a.* گرم *garm*, تابدار *tābdār*, حر *harr*.
 Hot water, آب گرم *ābi garm*, حمیم
hamīm. A hot bath, گرم آوہ *garmā-*
wa, حمام *hammām*, گرمابه *garmāba*.
 —(furious) *tez*, آتشی *ātishī*.—
 (lascivious) *shokh*.—(acid) *tez*, تیز
hirrīf. A hot day, گرم *nihārī garm*. A very hot place,
 جاکم *jāhim*, گرمگاه *garmgāh*. Some-
 what hot, نیم گرم *nīm garm*. Hot
 wind, عجزوز *djūz*. To be hot, گرم شدن
garm-sh. To make hot, گرم کردن
garm-k. Hot and cold, گرم و سرد
garm u sard.
 HOT-BRAINED, *a.* تیز مزاج *tez mizāj*,
 گستاخ *gustākh*.
 HOTCH-POTCH, *n.* اجتماع *ijtimād*.—
 تندي *tundī*.
 HOTEL, *n.* مهمان خانہ *mihmān khāna*,
 رباط *ribāt*.
 HOTLY, *ad.* گرمانه *garmāna*, محرا
muhirran.—(violently) *bā* گرمی *garmī*.—(lewdly)
 با شدت *ba shiddat*.—(lewdly)
 با شهوت *bā shahvat*, حریصانه *harīsāna*.
 HOTNESS, *n.* گرمی *garmī*, گرما *garmā*,
 حرارت *harārat*.
 HOT-SPUR, *n.* سر گرم *sar garm*, جملقی
jallakī.

HOUGH, *n.* داغست *dāghisat*.

HOUND, *n.* صیود سگ شکار *sagi shikār*, صیود *sayūd*.

HOUND, *vt.* صید شکار کردن *shikār-k.*, صید نمودن *sayd-n*.

HOUR, *n.* ساعت *sādt*. From hour to hour, ساعت ساعت بساعت *sādt ba sādt*. In a happy hour, در ساعت مسعودت *dar sādti masūdat*. Every hour, ساعت هر *har sādt*. Hour-hand, دست ساعت *dastai sādt*. Hour-glass, شیشه ساعت *shishai sādt*.

HOUSE, *n.* خانه *khāna*, حویلی *hawaili*, دار *dār*, بیت *bait*, مسکن *maskan*, مکان *makān*, سرای *sarāy*.—(descendants from one ancestor) خاندان *khāndān*, نسل *nasl*, اصل *asl*, آل *āl*. A royal house, دولت خانه *daulat khāna*, بارگاه *bārgāh*. The master of the house, صاحب خانه *katkhudā*, *sāhibi khāna*. A court before a house, پیشگاه *pesh gāh*. A toll house, جزیت خانه *jazīyat khāna*. A store-house, انبار خانه *ambār khāna*. A counting-house, دفتر خانه *daftar khāna*. A work-house, کار خانه *kār-khāna*. A house of correction, زندان *zindān*. A coffee-house, قهوه خانه *kahwa khāna*. The house of Commons, مجلس العموم *majlisu'l ūmūm*. The house of Lords, مجلس الخصوص *majlisu'l khusūs*. The house of parliament, مجلس مشورت *majlisi mashwarat*.

HOUSE, *vt.* (shelter) پناه گرفتن *panāh-g.*, مخلص یافتن *makhlas-y.*—(harbour) پناه دادن *panāh-d.*, مخلص دادن *makhlas-d.* *vi.*—اقامت بودن *būdan*, ماندن *māndan*.

HOUSE-BREAKER, *n.* خانه دزد *khāna dūz*, نقب زن *nakab zan*.

HOUSE-BREAKING, *n.* خانه دزدی *khāna dūzdī*, نقب زنی *nakab zanī*.

HOUSE-HOLD, *n.* خاندان *khāndān*, اهل بیت *ahli bait*. Household furniture, اسباب خانه *asbābi khāna*, رخت خانه *rikhti khāna*.

HOUSE-KEEPER, *n.* خانه دار *khāna dār*, کتخدا *katkhudā*, صاحب خانه *sāhibi khāna*.

HOUSE-KEEPING, *n.* خانه داری *khāna dārī*, نفقت *nafakat*.

HOUSE-LESS, *n.* بی خانه *bī khāna*, غیر بیت *ghayri bait*.

HOUSE-MAID, *n.* کنیز *kanīz*.

HOUSE-ROOM, *n.* جایگاه در خانه *jāi-gāh dar khāna*.

HOUSE-WARMING, *n.* حتره *hutrat*, خانه گرمی *khāna garmī*.

HOUSE-WIFE, *n.* ام المنزل *umm'ul manzil*, زن خانه دار *zani khāna dār*.

HOUSEWIFERY, *n.* خانه داری *khāna dārī*.

HOUSING, *n.* زین پوش (saddle-cloth) *zīn pūsh*, رخت اسپ *rikhti asp*, دیوت (houses) *namadi zīn*.—*bayyūt*, دیار *diyār*.

HOVEL, *n.* خورگاه *tawāra*, *khargāh*.

HOVER, *vi.* (over head, as a bird) تفرش *tafarrūsh-k.*—(hesitate) شک داشتن *shak u shubah-d.*

HOW, *ad.* چگونه *chigūna*, چون *chūn*, به چه طور *ba chi taur*, به چه وجه *bucha vaja*. How long? تا کی *tā kay*. How often? چند بار *chand bār*. How many? چند *chand*. How then? فکیف *fakīf*. How do you do? خیر و عافیت *khayr u āfiyat*.

- HOWEVER, *ad.* *misāji sharīf.* How much? How great? *چند chand,* *چه قدر che kadr,* *چند مقدار chi mikdār.*
 HOWEVER, *ad.* *لیکن līkin,* *والبین wa-līkin,* *مگر magar,* *مع هذا ma'hāṣā.* conj.—(in whatever manner) *هر وجه bahar waja,* *هر حال har hāl.*
 HOWL, *vi.* *زئوئیدن valvala-k.,* *زئوئیدن zinūidan,* *غریو کردن gharīv-k.*
 HOWL, *n.* *غریو valvala,* *غریو gharīv,* *واوایا wāwailā.*
 HOWSOEVER, *ad.* vide HOWEVER.
 HUBBUB, *n.* *غوغا ghaughā.* *هنگامه hangāma,* *فتنه fitna.*
 HUCKLE-BACKED, *a.* *گرد کوزه kūsh,* *گرد گشت girdi pusht.*
 HUCKSTER, *n.* *خرده فروش khurda farūsh.,* *بازارچی bāzārjī.*
 HUDDLE, *vi.* *سراسری کردن sarāsarī-k.,* *التعجیل ساختن ala't taājil-s.,* *سرعت نمودن surāt-n.*
 HUDDLE, *n.* vide CROWD.
 HUE, *n.* *رنگ rang,* *گون gūn.*—(legal pursuit) *داد و فریاد dādu faryād.* To make hue and cry, *داد و فریاد کردن dād u faryād-k.*
 HUFF, *vt.* *لاف زدن lāf-z.*—(treat with insolence) *گستاخی نمودن gustākhi-n.,* *پف کردن puf-k.*
 HUFF, *n.* *خوف بیدنی khafagī,* *حمله خود بیدنی hamalai khud bīnī,* *قهر kahr.*
 HUG, *n.* *آغوش āghūsh,* *قبض kabz.*
 HUG, *vt.* *آغوش baghal-g.,* *سخت گرفتن āgūsh-k.*—(hold fast) *سخت گرفتن sakht-g.*
 HUGE, *a.* *بزرگ kalān,* *عظیم āzim,* *بزرگ buzurg,* *بی قیاس bī kiyās.*
 HUGELY, *ad.* *بی قیاسانه bisyār,* *بی قیاسانه bī kayāsāna.*
- HUGENESS, *n.* *کلاهی buzurgī,* *کلاهی kalānī.*
 HULK, *n.* *جهماز jirmi jahāz.*—(any thing bulky) *چیز عظیم الجرم chizi āzimu'jirm.*
 HULL, *n.* (of a ship) *تنه tana,* *جسد jasd.*—(of a nut) *پوست pūst.*
 HUM, *vi.* *دندنه کردن dandana-k.,* *ریستن rīstan.* To hum and haw, *رفتار زبانی giriftāri sabānī-n.* *خطا کردن khatl-k.* To hum an air, *آهسته سرود āhista-sarūd-k.*
 HUM, *n.* *دندام damdama,* *زوزه zam-zama,* *غضت gunnat.*
 HUMAN, *a.* *آدمی ādamī,* *بشری basharī,* *انسانی insānī.* Human nature, *انسانیت admīyat,* *انسانیت insāniyat.* The human race, *بشر bashar,* *انسان ins.* A human being, *انسان insān,* *آدم زاد ādam zād.*
 HUMANE, *a.* *نرم دل narm dil,* *حلیم halīm,* *لطیف mulātafat,* *ملاطفت mulātafat,* *اهل مروت ahli muruwat.*
 HUMANELY, *ad.* *با ملایمت bā mulā-yamat,* *از روی مروت az rūi muruwat.*
 HUMANITY, *n.* *رحم rahm,* *حلم hilm,* *نرم دلی narmdilī,* *ملاطفت mulātafat,* *مروت muruwat,* *مدارا mudārā.*
 HUMANIZE, *vt.* *آدمیت دادن admīyat-d.,* *نرم دل mulāyim-k.,* *نرم دل narm dil-k.*
 HUMANLY, *ad.* *آدمیانه admīyāna,* *با انسانیت bā insāniyat.*
 HUMBLE, *a.* *مسکین farūtan,* *مستضعف miskīn,* *غریب gharīb,* *متواضع mutawāẓi,* *کمینہ kamīna,* *دو دūn.* A humble petition, *ارضا داشت ārza-dāsh.*
 HUMBLE, *vt.* *تحقیر کردن tahkīr-k.,*

حقارت کردن *farūtan-s.*, فروتن ساختن *hikārat-k.*, سر فرو آوردن *sar farū-ā.*, فروتنی نمودن *farīhat-n.* To humble one's self, تواضع نمودن *tawāzū-n.*, تضرع نمودن *tazarrū-n.*

HUMBLED, *a.* ناکس *makhzūd*, متواضع *nākas*, متواضع *muttawāzū*. To be humbled, فروتن گشتن *farū tan-g.*, ناکس *makhzūd-b.*

HUMBLY, *ad.* از فرو تنی *az farūtanī*, حقیرانه *hakīrāna*, با تواضع *bā tawāzū*.

HUMBUG, *n.* دروغ *makr*, حيله *hila*, *durugh*.

HUMID, *a.* نمدار *ābdār*, نم *nam*, رطوب *ratb*, نمدار *namdār*.

HUMIDITY, *n.* تری *tarī*, نمدی *namī*, رطوبت *rutūbat*, نمداکی *namnāki*.

HUMILIATE, *vt.* تحقیر کردن *tahkīr-k.*, پست کردن *pasat-k.*

HUMILIATION, *n.* تحقیر *tazarrū*, تضرع *tahkīr*, انکسار *inkisār*.

HUMILITY, *n.* فروتنی *tawāzū*, تواضع *farūtanī*, انکسار *inkisār*, خضوع *khuzūd*, مدارا *mudārā*.

HUMOR, *n.* نمدی *tarī* (moisture) *namī*, رطوبت *rutūbat*.—(state of mind) خوی *khui*, مزاج *mizāj*.—(jocular) لطیفه *latīfa*, بذله گوئی *bazla guī*.—(caprice) خود سری *khud sari*, خود رای *khud rāya*. Humours, خلط *khilt*, (pl. اخلاط). Morbid humours, اخلاط فسادت *ikhilāti fisādat*.

HUMOR, *vt.* خاطر داشتن *khātir-d.*, دست دادن *dast-d.*, نواختن *nawākhtan*, نوازش کردن *nawāzish-k.*

HUMORIST, *n.* خود رای *khud rāya*, لطیفه گو *latīfa gu*, هوا پرست *hawā parast*.

HUMOROUS, *a.* خود سر (capricious)

khud sar, خود اندیش *khud andish*.—مسخره *latīfa gu*, لطیفه گو (jocular) *maskhara*, بذله گو *bazla gu*.

HUMOROUSLY, *ad.* با خود سری *bā khud sarī*, با لطیفه *bā latīfa*, با بذله *bā bazla*.

HUMOROUSNESS, *n.* خود سری *khud sarī*, بی قراری *bī karārī*.

HUMOR-SOME, *a.* خود سر *khud sar*, خوش *bī karār*, بی قرار *shokh*, مزاج *khush mizāj*.

HUMP, *n.* کوهان *kūhān*, کوز *kūz*. Hump-backed, کوز پشت *kūz pusht*, *ihdab*.

HUNDRED, *n.* صد *sad*. A hundred thousand, صد هزار *sad hazār*, لک *lak*. About a hundred, صد چندان *sad chandān*. A hundred fold, صد تا *sad tā*, صد بار *sad bār*.

HUNG, *a.* آویخته *āwī-khta*, متعلق *muālīk*, متعلق *mutadlīk*.

HUNGER, *n.* گرسنگی *gurisnagī*, جوع *jūd*, اشتها *ishtihā*. Extreme hunger, هجو *hamaji hāmij*, *hafw*.

HUNGER, *vi.* گرسنه شدن *gurisna-sh.*, تجویغ ساختن *tajwid-s.*

HUNGRILY, *ad.* با گرسنگی *bā gurisnagī*.

HUNGRY, *a.* گرسنه *gurisna*, جوعان *jauān*. To be hungry, گرسنه شدن *gurisna-sh.*, اشتها داشتن *ishtihā-d.*

HUNT, *vt.* شکار کردن *shikār-k.*, صید *sayd-k.*, نخبه پیر کردن *nakhchīr-k.*, عقب کردن (pursue) *akab-k.*, گشتن *gashtan*, جست *justan*.

HUNT, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*, نخبه پیر *nakhchīr*. To go a hunting, عزم شکار کردن *āzmi shikār-k.*

HUNTER, } *n.* شکاری *shikārī*, صیاد

HUNTSMAN, } *n.* نخبه پیرگیر *sayyād*, *nakhchīr gir*.

HUNTING, *n.* شکار *siyādat*, *shikār*,

HUNTRESS, *n.* شکار زن *zanī shikār* باز *bāz*, صیاده *sayyāda*.

HURL, *vt.* رمی انداختن *andākhtan*, رمی ساختن *ramī-s.*, افگندن *afgandan*.

HURLY-BURLY, *n.* غوغا *ghaughā*, هرج و مرج *harj u marj*.

HURRAH, *interj.* مرحبا *marhāban*, آفرین *āfarīn*, شاباش *shābāsh*.

HURRICANE, *n.* تند گرد باد *gird bād*, تند باد *tund bād*, سخت باد *bādi sakht*, طوفان *tūfān*.

HURRY, *vt.* شتاب کردن *shitāb-k.*, تعجیل کردن *jaldī-k.*, تعجیل *tadjīl-k.*

HURRY, *n.* عجلت *shitābi*, شتابی *shitābi*, تعجیل *tadjīl*, عجلت *djlat*.

HURT, *vt.* آزریدن *ranjīdan*, زنجیدن *āzurdan*, ضرر کردن *īzā-n.*, ایدا نمودن *īzā-n.*, نقصان *zakar-k.*, زخم کردن *sakhm-k.*, رسانیدن *nuksān-r.*

HURT, *n.* آزار *īzā*, (harm) *azār*, زخم *sakhm*, (wound) *azīyat*, نقصان *jarāhat*, (damage) *nuksān*, ضرر *zarar*.

HURTFUL, *a.* زبان کار *muzīrr*, مضر *muzīrr*, *sayān kār*, Very hurtful, کثیرالضرر *kasīru'z zarar*.

HURTFULLY, *ad.* مفسداً *bā āzār*, آزار *bā āzār*, *mufsīdan*.

HURTFULNESS, *n.* زیان کاری *ziyān kārī*, مضررت *mazararrat*, آفت *āfat*.

HURTLESS, *a.* بی مضر *nā muzar*, بی آزار *bī āzār*, بی ضرر *bī zarar*.

HUSBAND, *n.* شوی *shauhar*, شوهر *shauhar*, *shuy*, خاوند *khāwand*, زوج *zauj*.

HUSBAND, *vt.* زوج دادن *zauj-d.*, خرچ قلیل کردن (manage frugally) *kharchi kalīl-k.*, امساک کردن *imsāk-k.*

k.—(farm) زراعت کردن *zarādt-k.*, کشتکاری نمودن *kisht kārī-n.*

HUSBANDMAN, *n.* کشتکار *kishtkār*, دهقان *musārī*, کشاورز *kashāwarz*, *dahkān*.

HUSBANDRY, *n.* کشتکاری *kishtkārī*, زراعت *zarādt*, فلاحت *falāhat*.—(frugality) خانه داری *khāna dārī*, منفعت بینی *munfidt bīnī*.

HUSH, *interj.* ساکت خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*.

HUSH, *vt.* خاموش کردن *khāmūsh-k.*, خاموشیدن *khāmūshīdan*, ساکت بودن *sākit-b.*

HUSK, *n.* پوست قشر *kishr*, پوست *pūst*.

HUSK, *vt.* مقشر *pūst-b.*, پوست برداشتن *pūst-b.*, پوست کردن *mulashshar-k.*, پوست کندن *pūst-k.*

HUSKY, *a.* قشری *pūst-dār*, پوست دار *pūst-dār*, قشری *kishrī*.

HUSSY, *n.* زن شوخ چشم *jāf*, جاف *jāf*, *shokh chashm*.

HUSTLE, *vt.* با هم لاندن *bā ham lāndan*, دفع کردن *daft-k.*

HUT, *n.* خانه کوچک *khāna kūchak*, کلبه *khargāh*, زاویه *zāwiya*, کلبه *kulba*, کاشانه *kāshāna*.

HUTCH, *n.* صندوق *sandūk*.

HUZZA, *n.* شور و شماتت *shimātat*, شغب *shur u shaghab*.

HYACINTH, *n.* سنبُل (flower) *sumbul*, آسمان گون (gem) *āsmān gūn*.

HYBRID, *n.* حیوان دو رنگ *haywāni-du rang*, دو نسل *du nasl*.

HYDRA, *n.* مار بسیار سر *māri bisyār sar*.

HYDRAULIC, *n.* آب شناسی *āb shanāsī*, آب روی *āb ravi*.

HYDROCELE, *n.* نزول آب *nuzūli āb*.

HYDROMEL, ماء العسل *shahdāb*, شهد آب *māu'l āsal*.

HYDROPHOBIA, *n.* نفريں آب *nafrī-ni āb*, خوف الماء *khaufu'lmā*.

HYENA, *n.* کفتار *kaftār*, ضبع *zabud*.

HYGIENE, *n.* علم حفظ *sihhat*, صحت *ilmi hifzi sihhat*.

HYMEN, *n.* پردہ *parda*.—(marriage) نکاح *nikāh*, عروسی *ārūsī*.

HYMN, *n.* تسبیح *tasbīh*, (pl. تسبیحات), مناجات *munājāt*.

HYMN, *vt.* تسبیحات خواندن *tasbīhāt-kh.*, ستایش *ilāhī adā-k.*, ادا کردن *sitāyish-g.*

HYPERBOLE, *n.* مبالغت *mubālaghat*, اغراق *ighrāk*.

HYPERBOLICAL, *a.* صاحب مبالغت *sāhibi mubālighat*, بلیغ *balīgh*.

HYPERBOREAN, *a.* شمالی *shimālī*, بارد *bārīd*.

HYPERCRITIC, *n.* نکته سنج بلا حد *nukta sanj bilā hadd*, سودائی *sawdāī*, سودا زده *sawdā zada*.

HYPHEN, *n.* علامت وصل *ālāmati vasl*.

HYPOCRISY, *n.* مرات *ma-rāt*, ریا *riyā*, دو رنگی *du rangī*, نفاق *nifāk*.

HYPOCRITE, *n.* مکار *riyākār*, ریاکار *makkār*, اهل نفاق *ahli nifāk*.

HYPOCRITICALLY, *ad.* مکر از مکر *makr*, با نفاق *bā nifāk*.

HYPOTENUSE, *n.* وتر قائم *vatarī kāima*.

HYPOTHESIS, *n.* قیاس *mazinna*, مظنه *kayās*.

HYPOTHETICAL, *a.* فرضی *farzī*, قیاسی *kayāsī*.

HYSSOP, *n.* اشنان دارو *ush-nān dārū*, زوفا *zūfā*.

HYSTERIA, *n.* غشیان *ghashayān*, خفقان *khafakān*.

HYSTERICAL, *a.* غشیانی *ghashayānī*, اختیلاقی *ikhtinākī*.

HYSTERICIS, *a.* بی هوشی *ghashī*, غشی *bī hūshī*.

I.

I, *pron.* من *man*, انا *ana'*. I myself, من خود *man khud*.

IAMBIC, *n.* رجز *rajaz*.

IBEX, *n.* بز کوهی *buzī kūhī*.

ICE, *vt.* یخ ساختن *afsurdan*, یخ *yakh-s*.

ICE, *n.* یخ *yakh*, جم *jamad*, آبگون *āb-gūn*. Icedwater, یخ آب *ābi yakh*.

ICEBERG, *n.* کوه یخ *kūhī yakh*.

ICECREAM, *n.* بستنی شیر *bastanī shīr*.

ICE-HOUSE, *n.* یخدان *yakhdān*, یخچال *yakh chāl*.

ICHOR, *n.* زرداب *zardāb*, ریش *resh*, آبله *ābila*.

ICICLE, *n.* قلم یخ *kalami yakh*, کلفکشنگ *kalfakhshang*.

ICINESS, *n.* یخی *yakhī*, جمادی *jamadī*.

ICY, *a.* یخدار *yakh dār*, پر یخ *pur yakh*.

IDEA, *n.* تصور *tasawwur*, خیال *khiyāl*, وهم *wahm*, گمان *gumān*. An absurd idea, خیال باطل *khiyālī bātil*. Foolish ideas, خیالات بی معنی *khiyālāti bī ma'ānī*. To entertain an idea, خیال کردن *tāsawwur-k.*, خیال *khiyāl-k.*

IDEAL, *a.* متصور *mutasawwar*, وهمی *vahmī*, خیالی *khiyālī*.

IDEALLY, *ad.* از تصور *az tasawwur*, خیالانه *khiyālāna*.

IDENTICAL, *a.* همان *hamānā*, حقیقی *hakīkī*.

IDENTICALLY, *ad.* بطور *baīna*, یکسانگی *batauri yagānagī*.

IDENTIFY, *vi.* مطابق کردن *mutābik-le*, یکت ساختن *shunākhtān*, شناختن *yak-s*.

IDENTITY, *n.* خودیت *hamānī*, *khudyat*.

IDIOM, *n.* اصطلاح *istilāh*, معاشرت *mu-hāwarat*.

IDIOMATIC, *a.* اصطلاحی *istilāhī*, موافق معاشرت *mustalih*, *muwāfiki muhāwarat*.

IDIOT, *n.* ابله *abla*, بیوقوف *bī wukūf*, هیچمدان *ahmak*, جاهل *jāhil*, *hich madān*.

IDLE, *a.* (lazy) سست *sust*, کاهل *kāhil*. —(unemployed) بی کار *bikār*, معطل *muāttal*. —(trifling) هرزه *hirza*, هوای *hawāi*.

IDLE, *vi.* بی کار شدن *bī kār-sh*.

IDLENESS, *n.* بیکاری *butlān*, سستی *sustī*, تعطیل *taḍtil*, کاهلی *kāhilī*.

IDLER, *n.* آواره *āwāra*, اوباش *aubāsh*, نا بکار *nābakār*.

IDLY, *ad.* (inactively) بی کارانه *bī kārāna*, غفلتانه *kāhilāna*, *ghaf-latāna*. —(triflingly) بی معنی *ba wajai bī madnī*.

IDOL, *n.* (image) بت *but*, صنم *sanam*, نگار *nigār*. —(person) محبوب *mah-būb*, معشوق *maāshūk*.

IDOLATER, *n.* بت پرست *but parast*, وثنی *wasnī*, ملحد *mulhad*.

IDOLATROUS, *a.* عبادت زمای صنم *ibādat numāi i sanam*, بت پرست *but parast*.

but parast.

IDOLATRY, *n.* بت پرستی *but par-astī*, عبادت صنم *ibādati sanam*.

IDOLIZE, *vt.* تکریم کردن *takrīm-le*, تعظیم نمودن *tadẓīm-n*.

IF, *conj.* اگر *agar*, گر *gar*, ار *ar*. And if, اما *in*, وگر *wagar*, *war*. But if, ان *in*, اما *ammā*. If not, اگر نه *agar na*, ان لم *in lam*.

IGNEOUS, *a.* آتشی *ātishī*, ناری *nārī*.

IGNITE, *vt.* سوزاندن *suzānīdan*, آتش زدن *ātish-z*.

IGNOBLE, *a.* کمین *kamīna*, فرومایه *far-rūmāya*, بد نژاد *bad nizhād*, دون *dūn*, بد سرشت *bad sarisht*. —(dishonourable) بی احترام *bī ihtirām*, خوار *khār*.

IGNOMINIOUS, *a.* ناشایسته *nā shāy-ista*, خوار *khār*, فزیه *fazīh*, معیوب *māyūb*, بی آبرو *bad nām*, *bī ābrū*.

IGNOMINIOUSLY, *ad.* با رسوایی *bā ruswāiy*, با طعن *bā tadna*.

IGNOMINY, *n.* فزیه *ruswāi*, رسوائی *fazihat*, عیب *āib*, عار *ār*.

IGNORAMUS, *n.* نادان *nādān*, احمق *ahmak*.

IGNORANCE, *n.* نادانی *jahl*, جهالت *nādānī*, حماقت *jahālat*, جهل مرکب *mākat*. Gross ignorance, *jahali marakhab*. Pretended ignorance, *tajāhul*.

IGNORANT, *a.* بی وقوف *nādān*, نادان *bī wukūf*, جاهل *jāhil*.

IGNORANTLY, *ad.* جاهلانه *jāhilāna*, بطور نادانی *ba tauri nādānī*.

IGNORE, *vt.* تجاهل *jāhil-le*, نادان نمودن *tajāhul-n*.

ILL, *n* (evil) عیب *baṭī*, ظلم *zulm*, مصیبت *izā* — (calamity) ایذا *āfat*, آفت *musibat*.

ILL, *ad.* زشتانه *zishāna*, قبیحانه *kabī-hāna*. To be ill, بیمار شدن *bimār-sh.*, رنجور کردن *ranjūr-k.*

ILL, *a.* (bad) بد *bad*, زشت *kabīh*, ویدیج *zish*. — (indisposed) بیمار *bimār*, ناخوش *marīz*. — (not well) دشوارانه *nākhūsh*. — (not easily) دشوارانه *dush-vārāna*.

ILLATION, *n.* نتیجه *natīja*, حاصل *hāsīl*.

ILLAUDABLE, *a.* ناستوده *nā sitūda*, ناپسند *nāpasand*.

ILL-BRED, *a.* بد اخلاق *bad ikhlāk*, بی ادب *bī adab*, گستاخ *gustākh*, زشت نهاد *zish* *nihād*.

ILLEGAL, *a.* خلاف شرع *khilāfi sharʿ*, غیر حرام *harām*, ناک حق *nā hak*, واجب *ghayr wājib*.

ILLEGALITY, *n.* مخالفت شرع *mukhā-lifatī sharʿ*, عدم شریعت *ādami sha-riʿt*, برخلاف شرع *bar khilāfi sharʿ*.

ILLEGALLY, *ad.* حرامانه *harāmāna*, ناکر *nā makrūh*.

ILLEGIBLE, *a.* ناکخواندنی *nā khāndanī*.

ILLEGIBLY, *ad.* بطور ناکخوانی *ba tauri nā khānī*.

ILLEGITIMACY, *n.* حرامزادگی *harām-zādagī*, ناکپاکی *bad asl*, ناکپاکی *nāpākī*.

ILLEGITIMATE, *a.* حرامزاده *harāmzāda*, بد نژاد *bad asl*, بد اصل *bad nizhād*.

ILLEGITIMATELY, *ad.* بطور حرامزاده *ba tauri harāmzāda*.

ILL-FAVOURED, *a.* زشت رو *zish* *rū*, قبیح *kabīh*, بد صورت *bad sūrat*.

ILLIBERAL, *a.* بد اصل *bad asl*. —

(parsimonious) بخیل *bahīl*, حاک *tang last*. — (disingenuous) باز *hīla bāz*.

ILLIBERALLY, *ad.* با رنگ *bā rang*, بطور حیل *batauri hīla bāz*.

ILLICIT, *a.* ناکدرست *nā durust*, حرام *harām*, خلاف شرع *khilāfi sharʿ*.

ILLICITLY, *ad.* برخلاف شرع *bar khilāfi sharʿ*, بر ضد قانون *bar ziddi kānūn*.

ILLIMITABLE, *a.* بلا امکان حد *bilā imkāni hadd*, غیر منتهی *gayri mun-tahī*.

ILLITERATE, *a.* ناکخوانده *nā khānda*, نادان *jāhil*, بی علم *bī ilm*, بی دانشی *nādān*, *bī dānishī*.

ILLITERATENESS, *n.* ناکدانی *nādānī*, بی دانشی *nā shanāsī*, ناکشناسی *dānishī*.

ILLNESS, *n.* بیماری *bimārī*, آزار *āsār*, بدی (badness) *badī*, رنج *ranj*, مرض *marḥ*, فساد *badī*, فساد *fisād*, قباح *kabāhat*.

ILL-NATURE, *n.* بد خوئی *badkhūī*, بد نهادی *bad nihādī*, بد گوهری *bad gauharī*.

ILL-NATURED, *a.* بد خو *badkhu*, بد اندیش *bad andesh*, ناک *bad nihād*, کینه *kīna khāh*.

ILL-NATUREDLY, *ad.* بطور بد خواه *ba tauri bad khāh*, با کینه *bā kīna*.

ILL-TIMED, *a.* بی زمان *bī zamān*, بی هنگام *bī hangām*, غیر محل *ghayri mahl*.

ILLUDE, *vt.* فریفتن *farīftan*, فریب *farīb dādan*.

ILLUMINATE, *vt.* روشن کردن *raushan-k.*, افروختن *afrukhtan*, منور کردن *munnavar-k.*, تابش کردن *tābish-k.* — زینت دادن *ārāstan*, آراستن (adorn)

- zīnat-d.*, نقش و نگار ساختن *naksh u nigār-s.*
- ILLUMINATED, *a.* منور *munawwar*, روشن *raushan*, تابدار *tābīlār.*
- ILLUMINATION, *n.* افروختگی *tāb* تاب — (*with lights*) چراغان *chirāghān.* — (*of books*) نقش و نگار *naksh u nigār.* — (*infusion of intellectual light or knowledge*) روشن سازی *raushan sāzi*, تفهیم *tafhīm.*
- ILLUMINATOR, *n.* نور منیر *munīr*, نور بخش *nūr balhsh.*
- ILLUMINE, *vt.* روشن ساختن *raushan-s.*, منور ساختن *munawwar-s.*
- ILLUSION, *n.* تصور *khīyāl*, خیال *khīyāl*, *tasawwur*, شعبده *shu'bada*, حیل *hīla.* The illusions of dreams, خیالات رویا *khīyālāti royā.* The illusions of the devil, تسویلات شیطانیت *taswīlāti shaytāniyat.*
- ILLUSIVE, *a.* متخیل *mutakhayyil*, خیالی *khīyālī*, بی ثبات *bī sibāt.*
- ILLUSTRATE, *vt.* واضح کردن *wāzih-k.*, بیان کردن *bayān-k.*, مبین کردن *mubīn-k.*, اظهار کردن *tafsīr-s.*, تفسیر ساختن *tafsīr-s.*, اظهار کردن *izhār-k.*, توضیح کردن *tauzih-k.*
- ILLUSTRATED, *a.* مشروح *mashrūh.*
- ILLUSTRATION, *n.* توضیح *tauzih*, تفسیر *tafsīr*, شرح *sharh*, اظهار *izhār*, تاویل *tāwīl*, مثال *misāl.*
- ILLUSTRATIVE, *a.* منکشف *munkashif*, تعبیر کن *bayyinat sāz*, بدینت ساز *bayyinat sāz*, تadbīr *kun.*
- ILLUSTRATIVELY, *ad.* بطور شرح *ba tauri sharh*, بوجه بیان *ba wajai biyān.*
- ILLUSTRIOUS, *a.* نامدار *nāmdār*, صاحب جلال *sāhibi jalāl*, بزرگوار *buzurgwār*, مشهور *maskhūr*, کریم *karīm*, عالی *ālī.*
- ILLUSTRIOUSLY, *ad.* از بزرگوار *az buzurgwārī*, مشهورا *maskhuran*, با احترام *bā ihtirām.*
- IMAGE, *n.* صورت *sūrat*, شکل *shakl*, منم *sanam*, تصویر *taswīr*, دیگر *paikar*, بت *but*, نگار *nigār.*
- IMAGE, *vt.* مثال *taswīr-k.*, تصویر کردن *taswīr-k.*, آوردن *misāl-ā.*
- IMAGINABLE, *a.* متصور *mutasawwur*, ممکن و هم *mumkinī wahm.*
- IMAGINARY, *a.* متخیل *khīyālī*, خیالی *khīyālī*, *mutakhayyul*, وهمی *wahmī.*
- IMAGINATION, *n.* تصور *khīyāl*, خیال *khīyāl*, *tasawwur*, وهم *wahm*, متخیلات *mutakhayyilat*, تفکر *tafakkur.*
- IMAGINATIVE, *a.* فکر انگیز *fikr angīz*, خیالی *khīyālī.*
- IMAGINE, *vt.* تصور کردن *tasawwur-k.*, خیال کردن *khīyāl-k.*, قیاس کردن *hiyās-k.*, ظن کردن *zann-k.*
- IMBECILE, *a.* ناتوان *nāta-wān*, زبون *zabūn*, کمزور *kamzor*, ضعیف *za'if.*
- IMBECILITY, *n.* ناتوانی *zudf*, ضعف *zudf*, کم عقلی *kam aklī*, *nā ta-wānī.*
- IMBIBE, *vt.* نوشیدن *noshīdan*, آشامیدن *āshāmīdan*, مشرب کردن *mashrab-k.* — (*absorb*) جذب کردن *jazb-k.*, فشف *nashf-n.*
- IMBITTER, *vt.* تلخ کردن *talkh-k.*, مر *murr-s.* — (*render unhappy*) مسکین *mustamand-s.*, مستمند ساختن *mustamand-s.*, نمودن *miskīn-n.*
- IMBODY, *vi.* vide EMBODY.
- IMBOLDEN, *vt.* دلیر کردن *diler-k.*
- IMBOSOM, *vt.* در بر گرفتن *dar bar-g.*, در خاطر پذیرفتن *dar khātir-p.*
- IMBOWER, *vt.* با درختها پوشیدن *bā dirakht hā-p.*

IMBROWN, *vt.* اسمر کردن *asmar-k.*,
گندمی رنگ کردن *gandumī rang-k.*

IMBRUE, *vt.* در خون غرق کردن *dar*
khūn-ghark-k., خون آلود کردن *khūn*
ālūd-k., تر کردن *tar-k.*

IMBUE, *vt.* مصبوغ *rang-z.*, رنگ زدن
کردن *masbūgh-k.*

IMITABLE, *a.* ممکن, اقتدا *mumkīni*
iktīdā, لایق *kābili taklīd*, تقلید
lāyaki iktīdā.

IMITATE, *vt.* 1. (copy) نقل کردن *nakl-*
k., موافقت کردن *iktīdā-n.*, اقتدا نمودن
muwāfaqat-k. 2. (counterfeit) صورت
تزییر *sūrat muāmala-k.*, معامله کردن
tazwīr-n. To imitate another's
hand, دستخط *taklīd-k.*, تقلید کردن
dast khati dīgar tamassul-s.

IMITATION, *n.* تقلید *taklīd*, اقتدا
iktīdā, نقل *nakl*, متابعت *mutābiāt.*

IMITATIVE, *a.* نقلی *taklīdī*, تقلیدی
naklī.

IMITATOR, *n.* متابع *mukallid*, مقلد
mutābī.

IMMACULATE, *a.* بی عیب *bī āib*, بی
معصوم *pāk*, پاک *bī jurm*, جرم
āsum.

IMMATERIAL, *a.* بی جوهری *bī jau-*
harī, غیر *nā hayūlānī*, هیلولانی
ghayri māddī.—(unimportant)
nā muhimm. نا مهم *nā chīz*, نا چیز

IMMATERIALLY, *ad.* بلا جوهر *bilā*
jauhar, بی جسمانه *bī jismāna.*

IMMATURE, *a.* (not ripe) خام *khām*,
نا رسید *nā rasīda*, نا پخته *nā pūkhta*,
نا کامل *nā kāmīl*, (not perfect)
بی *nā tamām.*—(unseasonable)
bī hangām, پیش زمان *peshi*
zamān, بی وقت *bī wakt.*

IMMATURELY, *ad.* بی هنگامانه *bī han-*
gāmāna, بی طور *ba taurī bī wakt.*

IMMATURITY, *n.* نارسیدگی *nā rasīda-*
gī, ناکامی *khāmī*, ناتمامی *nā tamāmī.*

IMMEASURABLE, *a.* بی اندازه *bī*
andāza, بی پایان *bī hadd*, حد

IMMEDIATE, *a.* حاضر *hāzir.*—(instant)
زود *zūd.*—(near) قریب *karīb.*

IMMEDIATELY, *ad.* در حال *hālā*, حالا
فی الحال *fi'lfaur*, فی الفور *fi'lhāl*,
عالی الفور *ala'lfaur.*

IMMEMORIAL, *a.* بلا ذکر *bilā zikr*,
بلا یاد *bilā yād*, مدید *madīd*, سابق
sābik.

IMMENSE, *a.* بی اندازه *bī andāza*,
بی پیران *bī kīrān*, بی پایان *bī pāyān*,
بلا حد و شمار *bilā kiyās*, بلا قیاس
hadd u shumār. Immense wealth,
اموال نا محصور *amwālī nā maksūr.*

IMMENSELY, *ad.* از حد بیرون *az hadd*
bīrūn, بی طور *ba taurī bī and-*
āza.

IMMERGE, *vt.* زیر آب نهادن *zeri āb-n.*,
غرق کردن *ghūta-kh.*, غوطه خوردن
ghark-k., فرو بردن *farū-b.*

IMMERSE, *vt.* غرق کردن *ghark-k.*, غمرور
غوطه دادن *gūta-d.* غوطه کردن *maghmūr-k.*

IMMERSION, *n.* غرق *ghark*, غوطه *ghūta*,
صبغ *sibagh.*

IMMETHODICAL, *a.* بی نظام *bī nizām*,
بلا اصول *bilā asūl*, بی اسلوب
bī kāda.

IMMINENT, *a.* قریب *mushrif*, مشرف
karīb, نزدیک *nazdīk.* Imminent
danger, خطر تنخویف *khatarī takhvīf.*

IMMISSION, *n.* ادخال *dukhūl*, ادخال
idkhāl, ارسال *irsāl.*

IMMIT, *vt.* ادخال کردن *dukhūl-k.*,
ادخال آوردن *idkhāl-k.*, در آوردن *dar-ā.*

IMMOBILITY, *n.* بایداری *sukūn*, سکون *pāyadārī*.

IMMODERATE, *a.* بی اندازه *bī andāza*, بی اعتدال *bī itidāl*.

IMMODERATELY, *ad.* بطور منتبزه *ba taurī muntahiz*, غیر معتدلانه *ghayrī mutadilāna*.

IMMODERATION, *n.* بی اندازهگی *bī andāzagī*, بی اعتدالی *bī itidālī*.

IMMODEST, *a.* بی شرم *bī sharm*, بی حیاء *bī hayā*, بی حجاب *fāhish*, بی حجاب *bī hajāb*.

IMMODESTY, *n.* بی حیائی *bī hayāīy*, بی ادبی *bī adabī*.

IMMOLATE, *vt.* قربانی کردن *kurbānī-k.*, فدا کردن *fidā-k.*

IMMOLATION, *n.* فدا *fidā*, ذبح *zibh*, قربانی *kurbānī*, قتل *katl*.

IMMORAL, *a.* فاسد *bad kirdār*, بد کردار *fasid*, نا بکار *fājir*, فاجر *shokh*, شوخ *nābakār*.

IMMORALITY, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, ذفاق *badī*, بدی *fahsh*, فحش *nifāk*, فجور *fujūr*.

IMMORALLY, *ad.* از روی فجور *az rūi fujūr*, فاسقانه *fāsikāna*.

IMMORTAL, *a.* بی لایموت *lāyamaut*, ابدی *bī zawāl*, بی مرگ *bī marg*, *abadī*.

IMMORTALITY, *n.* عدم موت *ādami maut*, بقا *bakā*, زندگیابی *zindagānī* بی زوال *bī zawāl*.

IMMORTALIZE, *vt.* بی زوال کردن *bī zawāl-k.*, بقا دادن *bākī-k.*, *bakā-d.*

IMMORTALLY, *ad.* همیشه *hamīsha*, ابداً *abadan*.

IMMOVABLE, *a.* مستقیم *mustakīm*, قائم *kāyim*, بلا حرکت *bilā harakat*,

غیر متحرک *ghayrī mutaharrik*. Im-movable property, عقارات *alāārāt*. A collection of movable and immovable (effects), جمع صامت و ناطق *jamī sāmat u nātīk*. Immovables and movables. رمیده و آرمیده *ramīda u āramīda*.

IMMOVABLY, *ad.* در حال بلا حرکت *dar hālī bilā harakat*.

IMMUNITY, *n.* زهائی *mu'afī*, معافی *rihāī*, در گذر *dar guzar*, نجات *najāt*, آمیذی *amīnī*. A privilege or charter of immunity, معاف نامه *muāf nāma*, براتی آزادی *barātī āzādī*.

IMMURE, *vt.* زندان حبس کردن *habs-k.* زندان کردن *zindān-k.*

IMMUTABILITY, *n.* بی تبدیلی *bī tab dīlī*, ثابت *sābit*.

IMMUTABLE, *a.* بلا تغییر *bilā taghay-yur*, بی تبدیلی *bī tabdīlī*.

IMP, *n.* دیو *dev*, جن *jinn*.

IMPAIR, *v.t.* کم کردن *kāstan*, خراب کردن *kam-k.*, سودن *sūdan*, زیان آوردن *ziyān-ā.* *leharāb-k.*

IMPAIRMENT, *n.* نقصان *kāhish*, زیان *nuksān*, زیان *ziyān*. To be impaired, کم شدن *kam-sh.*, فرسودن *farsūdan*, کمتر گشتن *kamtar-g.*

IMPALE, *vt.* بردار کشیدن *bardār-k.*, مصلوب کردن *maslūb-k.*

IMPALPABLE, *a.* ناممکن لمس *nā mum-kinī lams*, غیر محسوس *ghayrī mam-sūs*.—(not coarse) لطیف *latīf*.

IMPANNEL, *vt.* اسم نویسی کردن *ism nawīsī-k.*

IMPART, *vt.* آگاه *vākīf-k.*, واقف کردن *āgāh-k.*—(grant) عطا ساختن *ātā-s.*, بخشیدن *dādan*, بخشیدن *bakh-shīdan*.

IMPARTIAL, *a.* بی جانبداری *ādīl*, بی جانبداری *bī jānīb dārī*, راست *rāst*, معدل *mad-dīl*, صادق *sādik*, بی تعصب *bī ta'assub*.

IMPARTIALITY, *n.* عدالت *mādalat*, راستی *rāstī*, بی طرفداری *bī tarafdārī*, بی جانبداری *bī jānīb dārī*.

IMPARTIALLY, *ad.* از روی اعتدال *az ruī āitidāl*, باصواب *ādilāna*, بی گشادگی *bī's sawāb*.

IMPARTIBLE, *a.* غیر منقسم *ghayrī munkasim*.

IMPASSABLE, *a.* ناممکن عبور *nā mumkīni ābūr*, بی طریق *bī tarīk*, ناگذشتگی *nā guzashtagī*.

IMPATIENCE, *n.* بی صبری *bī sabrī*, غیر تحملی *nā shakībāī*, نا شکیبایی *ghayr tahammulī*.

IMPATIENT, *a.* بی صبر *bī sabr*, بی تحمل *bī tahammul*.

IMPATIENTLY, *ad.* بی صبرانه *bī sabrāna*, نا شکیبای *bawajai nā shakībā*.

IMPAWN, *vt.* گذاشتن رهن *rahn-g.*, گرو *girau-d.*

IMPEACH, *vt.* نالیش کردن *nālīsh-k.*, دعوی کردن *da'wa-k.*, فریاد کردن *faryād-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*

IMPEACHABLE, *a.* لایق شکایت *lāyaki shikāyat*, ممنوع *mamnūā*, متهم *mut-tahim*.

IMPEACHMENT, *n.* برآمد *bar āmad*, شکایت *da'wa*, فریاد *faryād*, شکایت *shikāyat*, زعم *zamm*, افترا *iftirā*, بهتان *buhātān*.

IMPEDE, *vt.* تعرض *manī-k.*, مزاحمت کردن *ta'drīz-k.*, باز داشتن *bāz-d.*

IMPEDIMENT, *n.* تعرض *manī*, مزاحمت *muzā-tadrīz*, مانع *mānī*.

himat. An impediment in speech, *luknat*, زبان *raddi zabān*.

IMPEL, *vt.* تسویق کردن *rāndan*, راندن *taswīk-k.*

IMPELLENT, *n.* قدرت دفعه *kudrati dafiāt*.

IMPEND, *vi.* قریب شدن *karīb-sh.*, نزدیک بودن *mushrif-b.*, معلق بودن *mu'allak-b.*

IMPENETRABLE, *a.* منتهی *mumtani muttalī*, لا ممکن الدخول *lā mumkinuddukhūl*, غیر منغوف *ghayrī manfūz*.

IMPENITENCE, *n.* عدم پشیمانی *ādamī pashīmānī*, عدم توبه *ādamī tūba*.

IMPENITENT, *a.* بی توبه *bī tūba*, پشیمانی *bī pashīmānī*, سخت *sakht*.

IMPENITENTLY, *ad.* بی توبه *bawajai bī tūba*, غیر تائبانه *ghayrī tāibāna*.

IMPERATIVE, *a.* فرمان ده *farmāndah*, حکومت ران *hakūmat rān*.—(in Grammar) امر *amr*. The negative imperative, نهی *nahī*.

IMPERCEPTIBLE, *a.* نا آشکار *nā āsh-kār*, بیرون از نظر *nā manzūr*, نا منظور *berūn az nazar*, نا دیدنی *nā dīdanī*.

IMPERCEPTIBLENESS, *n.* نا منظوری *nā manzūrī*, عدم آشکارا *ādamī āsh-kārā*.

IMPERCEPTIBLY, *ad.* بطور نا منظور *ba tauri nā manzūr*, نا آشکار *bawajai nā āshkār*, رفتن رفتن *rafta rafta*.

IMPERFECT, *a.* ناقص *nā tamām*, نا تمام *nākis*, عیبدار *āib dār*.—(tense) ماضی استمراری *māzī istamrārī*.

IMPERFECTION, *n.* نقص *naks*, عیوب *āib*, قصور *kusūr*.

IMPERFECTLY, *ad.* نا تمام *nā tamām*, با عیوب *bā āib*, بلا کمال *bilā kamāl*.

- IMPERFORATE, *a.* نا سوراخدار *nā sūrākhdār.*
- IMPERIAL, *a.* شاهي *pādshāhī*, شاهي *shāhī*, عاليشان *shahryārī*, شهرباري *shāhī*, *ālīshān*, خسرواني *khusrawānī.*
- IMPERIALLY, *ad.* خسروانه *khusrawāna*, پادشاهانه *pādshāhāna.*
- IMPERIOUS, *a.* مغرور *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*, مستمگار *zālim*, ظالم *sitamgār.*
- IMPERIOUSLY, *ad.* با عذف *bā ūnuf*, قهرا *kaḥran*, مغرورانه *maghrūrāna.*
- IMPERIOUSNESS, *n.* قهر *ūnuf*, عذف *ḥar*, ظلم *zulm*, مغروري *maghrūrī.*
- IMPERISHABLE, *a.* نا پايدار *nā pāyadār*, بي زوال *bī zawāl.*
- IMPERSONAL, *a.* غير شخصي *ghayrī shakhsī*, ناقص *nākis.* — (verb) فعل بي فاعل *faʿli bī faʿl.*
- IMPERTINENCE, *n.* گستاخي *gustākhī*, شوخي *shokhī*, بي هودگي *bī hūdagi*, گستاخي *gustākhī*, ادبي *bī adabī*, ابلهي *ablahī.*
- IMPERTINENT, *a.* بي هوده *bīhūda*, گستاخ *gustākh*, بي امتياز *bī imtiyāz*, نا لايق *nā munāsib*, نا مناسب *lāyalē*, شوخ *shōkh.* An impertinent fellow, خوار *karza khār*, ابله *ablah.* An impertinent action, وضع نا مرغوب *wāzī nā marghūb.* An impertinent speech, هفت *huft*, ياف *yāfa.*
- IMPERTINENTLY, *ad.* گستاخانه *gustākhāna*, بي ادبانه *bī adabāna*, بي مناسب *bī munāsib.*
- IMPERVIOUS, *a.* غير مدفون *ghayrī manfūz*, بي مدخل *bī madkhal.*
- IMPETUOSITY, *n.* تندي *tezī*, تيزي *tundī*, غلبه *ghalba*, شدت *shiddat*, جبر *jabr*, سختي *sakhtī.*
- IMPETUOUS, *a.* گرم *garm*, تيز *tez*, شديد *shadīd*, جبري *sakht*, سخت *jabrīy.*
- IMPETUOUSLY, *ad.* بشدت *ba shiddat*, با عذف *bā ūnuf*, با حدت *bā hiddat.*
- IMPETUS, *n.* زور *zūr*, قوت *kūwat*, حمل *hamla*, حرکت *harakat.*
- IMPIETY, *n.* فجور *fujūr*, فسق *fisk*, ذفاق *nifāk*, الحاد *ilhād.*
- IMPIOUS, *a.* ملحد *malhad*, بي دين *bī dīn*, کافر *kāfir*, دهری *dahrīy.*
- IMPIOUSLY, *ad.* ملحدانه *malhadāna*, کافرانه *kāfirāna.*
- IMPLACABLE, *a.* بي مرحمت *bī marahmat*, سختدل *sakhtdil*, بي رحم *bī rahm.*
- IMPLACABLY, *ad.* سختدلانه *sakhtdilāna*, از سنگ دلي *az sang dilī.*
- IMPLANT, *vi.* نصب *nishāndan*, نشاندن *idkhāl-k.* ادخال کردن *nasb-k.*
- IMPLEMENT, *n.* ساز کاري *ālat*, آلات *sāz kārī*, اسباب *adāt*, ادات *asbāb.*
- IMPLEX, *a.* در هم در هم *dar ham bar ham*, مشکل *mushkil.*
- IMPLICATION, *n.* کنایه *ishāra*, اشاره *kināya*, نتیجه *natīja.*
- IMPLICIT, *a.* کامل *kāmil*, تام *tām*, بي قصور *bī kusūr.* Implicit confidence, اعتماد *aʿtimādi tamām*, اعتماد تمام *aʿtimādi kāmīl.* Implicit obedience, اطاعت متواضع *itāʿati muttawāzī*, امتثال معبد *imtisāli muʿabbad.*
- IMPLICITLY, *ad.* با اعتماد تمام *bā aʿtimādi tamām*, با اطاعت متواضع *bā itāʿati mutawāzī.*
- IMPLORE, *vt.* امداد طلب کردن *imdādī talab-k.*, نیاز *tamannā-k.*, تمنا کردن *niyāz-k.*, مناجات *duā-k.*, دعا کردن *munājāt-k.*
- IMPLORE, *n.* نیاز *niyāz*, دعا *duā*, مناجات *munājāt*, فریاد *faryād.*

IMPLORED, n. مستدعی *dār*, *mustadā*, فریاد کننده *faryād kunanda*, مدد خواه *madad khāh*.

IMPLY, vt. اشاره *dalālat-k.*, معنی دادن *maānī-d.*, *ishāra-k.*

IMPOISON, vt. با زهر آلودن *bā zahr-ā*.

IMPOLITIC, a. بی بصیرت *bī basīrat*, نامناسب *nā munāsib*.

IMPORT, vt. نقل کردن *dar-ā*, وارد نمودن *wārid-n.* To import goods, نقل اسباب کردن *nakli asbāb-k.*, امتیاز در آوردن *imtiāz-dar-ā*.—(signify) معنی داشتن *maānī-d.*, دلالت کردن *dalālat-k.*

IMPORT, n. تجارت *āmadanī*, *tijārat* در آوردن *dar-āwarda*.—(consequence) نتیجه *natīja*.—(meaning) معنی *maānī*, دلالت *dalālat*.

IMPORTANCE, n. مهم *zarūr*, ضرورت *mu-himm*, لازمت *lāzimat*. To be of importance, لازم *zarūr-sh.* شدن *lāzim-sh.* A thing of no importance, نا چیز *nā chēz*, لا شی *lā shī*.

IMPORTANT, a. گران *girān*, مهم *mu-himm*, بزرگ *zarūr*, ضرورت *khatīr*, خطیر *buzurg*, عظیم *āzīm*.

IMPORTATION, n. در آوردن *dar āward*, نقل تجارت *nakli tijārat*, واردات *irād*, واردات *wāridāt*.

IMPORTUNATE, a. متقاضی *mutakāzī*, مبطل *mublīt*, مبرم *mubrim*.

IMPORTUNATELY, ad. با ابرام *bā ibrām*.

IMPORTUNE, vt. تقاضا کردن *takāzā-k.*, زحمت دادن *likdām-s.*, اقدام ساختن *zahmat-d.*, ابرام کردن *ibrām-k.*

IMPORTUNE, a. بی وقت *bī wakt*, نامناسب *nā munāsib*, محل *bī mahl*.

IMPORTUNITY, n. تصدیع *takāzā*, ابرام *ibrām*, *tasdī*.

IMPOSE, vt. خراج گذار *nihādan*, حمل کردن *khirāj guzār-k.*, فرض نمودن *farz-n.*—(enjoin as a duty, obligation, &c.) امر ساختن *amr-s.*, حکم کردن *hukm-k.* To impose upon, فریفتن *farīftan*, خدرا کردن *ghadr-k.*, حیله کردن *hīla-k.*

IMPOSITION, n. وضع (act of laying on) *wazī*, نهاد *nihād*, طرح *tarah*.—(taxes) *bāj*, خراج *khirāj*.—(burdens) *takālīf*, تکالیف *rusūm*.—(command) فرمان *farmān*, امر *amr*.—(deceit) فریب *farīb*, خیانت *khīyā-nat*, خدرا *ghadr*, حیله *hīla*.—(inflicting) تذبیه *tambīh*, عقوبت *ūkubat*.

IMPOSSIBILITY, n. ناممکنی *nā mumkinī*, امتناع *imtinād*, عدم امکان *ādami imkhān*.

IMPOSSIBLE, a. ناممکن *mumtanz*, ناممکن *nā mumkin*, محال *muhāl*, نامیسر *nā muyassar*.

IMPOST, n. تکلیف *bāj*, خراج *khirāj*, رسم *rasm*, *taklīf*.

IMPOSTHUME, n. دُنبَل *ābila*, ورم *waram*, *dumbal*, قرح *karh*.

IMPOSTOR, n. ملبس *makkār*, باز *hīla bāz*, خدرا *ghaddār*, دغا باز *daghābāz*, عیار *āyyār*.

IMPOSTURE, n. تلبیس *farīb*, تزویر *talbīs*, حیله *hīla*, مکر *makkār*, روباه بازی *rūbāh bāzī*, *wīr*.

IMPOTENCE, n. عدم قوت *ādami kuwat*, نا توانی *nā tawānī*, کم زوری *kam zorī*, سستی *nā mardī*, *sustī*.

IMPOTENT, a. بی توان *nā tawān*, ضعیف *zāif*, کم قوت *kam kuwat*, *nā mard*.

IMPOTENTLY, ad. از ناتوانی *az nātawānī*, ضعیفانه *zāifāna*.

IMPOUND, *vt.* حبس *ahāta-k.*, احاطه کردن *habs-k.*

IMPRACTICABLE, *a.* ناممکن *nā mum-kin*, محال *muhāl*.

IMPRECATE, *vt.* نفرین کردن *nafrīn-k.*, لعنت کردن *bad duā-g.*, لعنت *laānat-k.*

IMPRECATION, *n.* بد دعا *bad duā*, لعنت *laānat*, نفرین *nifrīn*.

IMPREGNABLE, *a.* دشوار *manī*, منتهی *mum-tant-akhzī*. An impregnable fortress, قلعه *hisni hasīn*, حصین *hisni hasīn*, کله *leilā dushwārgīr*.

IMPREGNATE, *vt.* حامله کردن *hāmi-la-k.*, آبستن *bār dār-k.*, باردار کردن *ābistan*, پر کردن *pur-k.*

IMPREGNATION, *n.* حاملگی *hāmi-lagī*, برکت *bārdār sāzī*, باردار سازی *barakat-bakhshī*.

IMPRESS, *vt.* نشان کردن *nishān-k.*, تاثیر نمودن *tāsīr-n.*, اسخره (force into the public service) *sukhra-g.*, گرفتن *ba zūr-g.* To impress upon the mind, خاطر نشان کردن *khātar nishān-k.*

IMPRESS, *n.* علامت *nishān*, نقش *naksh*, اثر *asar*, اثر *ālāmat*.

IMPRESSION, *n.* اثر *asar*, شکل *shikl*. To make an impression, تاثیر کردن *tāsīr-k.*, اثر کردن *asar-k.*

IMPRINT, *vt.* چاپ *tabī-k.*, طبع کردن *chāp-k.*

IMPRISON, *vt.* در زندان نهادن *dar zindān-n.*, محبوس کردن *habs-k.*, قید کردن *kayd-k.*, بند کردن *band-k.*

IMPRISONMENT, *n.* حبس *habs*, بند *band*, قید *kayd*, گرفتاری *giriftārī*.

IMPROBABILITY, *n.* عدم معقولات *ādami maākulat*, غیر احتمال *ghayri ihtimāl*, سباعدت *mubāādat*.

IMPROBABLE, *a.* بی احتمال *bī ahtimāl*, دور *ghayri maākul*, نامحتمل *nā muhtamal*, از عقل *dūr az ākl*.

IMPROBITY, *n.* بی ایمانی *sharr*, شر *bī imānī*, ناپستی *ruswāī*, رسوائی *nā rāstī*.

IMPROPER, *a.* نالایق *nā lāyak*, نامناسب *nā munāsib*.—(unseasonable) *bī jā*, بیجا *bī zamān*.

IMPROPERLY, *ad.* نادرست *nā munāsib*, نالایقانه *lāyakāna*.

IMPROPRIETY, *n.* نامناسبیت *nā munāsibat*, ناپستی *nā shāyistagī*, بد کرداری *bad kirdārī*.

IMPROVABLE, *a.* ممکن *mumkinī*, قابل اصلاح *kābili islāh*.

IMPROVABLENESS, *n.* امکان *imkāni*, قابل آباد *kābili ābād*.

IMPROVABLY, *ad.* بطور ممکن *batauri mumkinī*.

IMPROVE, *vt.* خوبتر کردن *khūbtar-k.*, ترقی کردن *tarakkī-k.*, اصلاح کردن *aslah-k.*—(edify) *taālīm-n.* Ta improve a country or estate, معمور کردن *maāmūr-k.*, آباد ساختن *ābād-s.*—(become better) *bahtar-g.*, خوبتر شدن *khūbtar-sh.*

IMPROVEMENT, *n.* بهتری *bahtarī*, ترقی *tarakkī*, ازدیاد *azdiyād*. Improvement of the estate, معمور و آبادانی *maāmūr u ābādānī*—(edification) *tarbiyat*, تربیت *taālīm*.

IMPROVIDENT, *a.* کوتاه اندیش *kūtāh*

andīsh, بی بصیرت *bī basīrat*, بی تدبیر *bī tadbīr*, غافل *ghāfil*.

IMPROVIDENTLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna*.

IMPRUDENCE, *n.* بی امتیازی *bī imtiyāzī*, غفلت *ghaflat*, بی تمیزی *bī tamīzī*, نادانی *bī tadbīrī*, بی تدبیری *nā dānī*.

IMPRUDENT, *a.* بی تمیز *bī tamīz*, بی امتیاز *bī imtiyāz*, بی عقل *bilā ahl*, نادان *nādān*, بی تدبیر *bī tadbīr*, جاهل *jāhil*.

IMPRUDENTLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna*, بی عقلی *bī āl' l' ghaflat*, غفلت *ākalāna*.

IMPUDENCE, *n.* گستاخی *shokhī*, بی شرمی *bī sharmī*, بی ادبی *bī hayāyī*, عدم ادب *ādami adab*.

IMPUDENT, *a.* گستاخ *shokh*, بی ادب *bī adab*, بی حیاء *bī hayā*.

IMPUDENTLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, گستاخانه *az gustākhī*, بی ادبانه *shokhāna*.

IMPUGN, *vt.* مخالفت نمودن *mukhālafat-n.*, مناقشه *itirāz-k.*, رد کردن *radd-k.*, رد کردن *munākasha-k.*.

IMPULSE, *n.* قوت دفعه *kuwati daf'at*, تدریک *tahrīk*, مساق *masāk*, حالت *hālat*, باعث *bā'is*.

IMPULSIVE, *a.* ساینی *muharrik*, موجب *mūjab*, ساینی *sāyik*, قوت محرکه *kuwati muharrika*.

IMPUNITY, *n.* بی سزایی *bī sayāsati*, بی سزایی *ādami ākūbat*, بی عذوبت *bī sazāi*. With impunity, بی عذاب *bī āzāb*, سزا *bī sazā*, میزرا *mizran*.

IMPURE, *a.* ناپاک *nā pāk*, پلید *palīd*, نجس *najis*, غلط *ghalīz*, ملوث *mulawwas*.

IMPURELY, *ad.* ناپاکانه *nāpākāna*, از نجاست *az najāsat*.

IMPURITY, IMPURENESS, *n.* ناپاکی *nāpākī*, نجاست *najāsat*, پلیدی *palīdī*, آلاشی *ālāyish*.

IMPUTABLE, *a.* محتمل *muhtamal*, منسوب *mumkin*, اسناد *mumkin*, منسوب *mansūb*.

IMPUTATION, *n.* احتمال *ihtimāl*, بهتان *tuhmat*, اسناد *isnād*, افترا *iftirā*.

IMPUTE, *vt.* حمل کردن *haml-k.*, اتهام *tuhmat-n.*, منسوب *iftirā-k.*, افترا کردن *mansūb-k.*.

IN, *prep., ad.* در *dar*, اندرون *andarūn*, درون *dar miyān*, در میان *fi*, در این میان *dar in mayān*. In the mean time, در این میان *fi' l' hakikat*. Inasmuch, چون *chūn*, چونکه *chūnki*. In debt, قرضدار *haraz-dār*. In two or three days, بعد دو سه روز *ba'adi du si rūz*. In order that, تا که *tā ki*. In short, فی الجمله *fi' l' jumla*. In spite of, با وجود *bā wujūd*.

INABILITY, *n.* ناتوانایی *nā tawānāi*, ننگدستی *dar māndagi*, قوت *ādami kuwat*.

INACCESSIBILITY, *n.* مناعت *ma-nā'at*, تمنع *tamannā*.

INACCESSIBLE, *a.* ناپاب *nā yāb*, منقطع الوصول *mumtanu' l' wusūl*, مانع *man'ī*.

INACCURACY, *n.* ناصحت *nā sihat*, ناصحتی *ādami aslāh*, بی سازگاری *bī sāzkarī*, غلط داری *ghalat dārī*.

INACCURATE, *a.* ناصحیح *nā sahih*, غلطی *ghalatī*, نادرست *nā durust*, بی اصلاح *bī islāh*.

- IN ACTION, *n.* بی حرکت *bī harakat*, بی شغلی *bī shughālī*, آرام *ārām*, فراغت *farāghat*.
- INACTIVE, *a.* بی حرکت *bī harakat*, باطل *bātil*, گاهی *kāhil*, سست *sust*.
- INACTIVELY, *ad.* کاهلانہ *kāhilāna*, با طریقہ *ba tarīqī* کاهل.
- INADEQUATE, *a.* نا لایق *nā lāyāk*, نا مناسب *nā muwāfak*, نا موافق *nā munāsib*, غیر کافی *ghayrī kāfī*. To be inadequate, نا لایق شدن *nā lāyāk-sh.*, کم شدن *kam-sh.*, نا موافق *nā muwāfak-b.*
- INADEQUATELY, *ad.* بطور نالایق *ba taurī nālāyāk*, از قصور *az kasūr*, ناقصانہ *nākisāna*.
- INADVERTENCY, *n.* سهو *khatā*, غافلہ *ghāfilī*, فراموشی *farā-mūshī*, بی خبری *bī khabarī*, بی التفاتی *bī iltifātī*.
- INADVERTENT, *a.* غافل *bī fikr*, بی فکر *bī fikr*, بی خبر *bī khabar*.
- INADVERTENTLY, *ad.* غافلانہ *ghāfilan*, بی خبرانہ *bī khabarāna*.
- INAFFABLE, *a.* بی ادب *bī adab*, نارام *nā rām*.
- INALIENABLE, *a.* غیر مغارق *ghayrī mufārik*.
- INANIMATE, *a.* جامد *bī jān*, بی جان *bī jān*, دلمردہ *dil murda*.
- INAPPLICABLE, *a.* نا مناسب *nā mu-nāsib*, بی موافقت *nā shāyista*, نا شایستہ *nā shāyista*, بی موافقات *bī muwāfakat*, نا مطابقتی *nā mutābik*.
- INAPPROPRIATE, *a.* بیجا *bijā*, نا مناسب *nā mu-nāsib*, نا موافق *nā muwāfak*.
- INARTICULATE, *a.* بی تلفظ *bī talaffuz*, آواز نا آشکار *lalnāt* (sound) — *āwāzī nā āshkār*.
- INARTICULATELY, *ad.* با آواز نا صاف
- bā āwāzī nā sāf*, بی تلفظانہ *bī talaffū-zāna*.
- INARTIFICIAL, *a.* بی هنر *bī hunar*, بی صناعت *bī sinādt*.
- INATTENTION, *n.* تغافل *ghaflat*, بی خبری *bī khabarī*, غافلہ *ghāfilī*, بی پرواہی *bī parwāī*.
- INATTENTIVE, *a.* غافل *ghāfil*, بی خبر *bī khabar*, کاهل *kāhil*.
- INAUDIBLE, *a.* نا ممکن استماع *nā mumkīni istimād*, نا شنیدہ *nā shā-nīda*.
- INAUGURATE, *vt.* تقدیس کردن *tak-dīs-k.*, ابتدا *dākhil-k.*, داخل کردن *ibtidā-k.*
- INAUGURATION, *n.* بیعت *baydt*, تقدیس *takdīs*.
- INAUSPICIOUS, *n.* بد بخت *bad bakht*, بد اختر *bad akhtar*, بی طالع *bī tālī*, شوم *shūm*, نا مبارک *nā mubārak*, بد فال *bad fāl*.
- INBORN, *a.* ذاتی *zātī*, مطبوع *matbū*, طبیعی *tabīy*.
- INCAGE, *vt.* در قفس نهادن *dar kafas-n.*
- INCAPABLE, *a.* (unfit) نا لایق *nālāyāk*, بی قابلیت *bī kābī-lyat*.—(without power) بی قدرت *bī kudrat*, بی قوت *bī kuwat*.—(without understanding) بی عقل *bī ʿilm*, بی علم *bī hunar*, بی هنر *ākl*.
- INCAPACIOUS, *a.* تنگ *tang*, فراخ *nā farākh*.
- INCAPACIOUSNESS, *n.* تنگی *tangī*, عدم وسعت *ādami wasiāt*.
- INCAPACITY, *n.* نا قابلیت *nā kābī-lyat*, عدم عقل *ādami ākl*.
- INCARCERATE, *vt.* حبس کردن *habs-k.*, قید کردن *kayd-k.*

INCARNATE, *a.* متجسم *mutajassam*, متجسد *mutajassid*.

INCARNATION, *n.* جسمانیت *jismā-niyat*, پیکر گیری *paykar girī*.

INCAUTIOUS, *a.* بی بصیرت *bī basī-rat*, غافل *ghāfil*, بی خبر داری *bī khabar dārī*, بلا ملاحظه *bilā mulāhaza*.

INCAUTIOUSLY, *ad.* غافلان *ghāfilan*, با غفلت *bā ghaflat*, کاهلان *kāhilāna*.

INCENDIARISM, *n.* آتش افروزی *ātish afrūzī*, خانه سوزی *khāna sūzī*.

INCENDIARY, *n.* آتش افروز *ātish afrūz*, حراق *ātish angīz*, انگیز *angīz*, فتنه انگیز *angīz*, (a seditious man) فتنه انگیز *angīz*, مفسد *mufsid*, آس *āsī*, *fitna angīz*.

INCENSE, *n.* کندر *kundur*, لوبان *lobān*.

INCENSE, *vt.* آزریدن *khafā-k.*, خفا کردن *khafā-k.*, خشمناک *āzurdan*, رنجیدن *ranjīdan*, *hashamnāk-k.* To be incensed, گرم شدن *garm-sh.*, کهر گرفتن *kahr-g.*.

INCENTIVE, *a.* محرر *muharriz*, محرک *muharrik*.

INCEPTIVE, *a.* آغاز نما *āghāz numā*, ابتدائی *ibtidāī*, شروعی *shurūī*.

INCESSANT, *a.* بی توقف *bī tawakkuf*, دایم *dāyam*, مدمن *mudmin*.

INCESSANTLY, *ad.* همیشه *hamīsha*, مداومت *bā mudāwamat*, دایما *dayiman*.

INCEST, *n.* فجور القربا *fujr'ul karāba*, زناکاری با خویشان *zanākārī bā khīshān*.

INCH, *n.* یک بند انگشت *asbī*, اصبع *asbī*, *yak bandi angusht*.

INCIDENT, *n.* اتفاق *hādīsa*, سرگذشت *sar guzasht*, ماجرا *mājarā*, وقوع *wukūd*, اتفاقی *ittifākī*, واقعی *wāqīy*, (casual) اتفاقی *ittifākī*.

INCIDENTAL, *a.* عارضی *ittifākī*, عارضی *arizī*, ناگهانی *nāgihānī*.

INCIDENTALLY, *ad.* عارضانه *arizāna*, اتفاقی *ittifākī*.

INCIPIENT, *a.* مستأنف *bādī*, ابتدائی *ibtidāī*, *mustānaf*.

INCISION, *n.* زخم *zakhm*, برش *burish*, جراحت *jarāhat*.

INCISIVE, *a.* زخم نما *katī sāz*, قطع ساز *katī sāz*, *zakhm numā*.

INCITE, *vt.* تحریک *angīkhtan*, انگیزیدن *angīkhtan*, تیز کردن *tez-k.*, ساختن *tahrīk-s.*, اغوا ساختن *targhīb-n.*, ترغیب نمودن *ighwā-s.*

INCITEMENT, *n.* انگیزش *angīzish*, تحریک *tahrīk*, تحریز *tahrīz*.

INCIVILITY, *n.* بی مروتی *bī muruw-watī*, بی ادبی *bī adabī*.

INCLEMENCY, *n.* بی رحمی *bī rahmī*, ظلم *zulm*, درشتی *durushtī*.

INCLEMENT, *a.* ظالم *bī rahm*, بی رحم *bī rahm*, سخت *sakht*, شدید *shadīd*, *zālīm*.

INCLINABLE, *a.* راغب *māil*, آرزومند *ārzu-mand*, *rāghīb*.

INCLINATION, *n.* رغبت *mayl*, میل *mayl*, خواهش *khāhish*, آرزو *ārzu*, رغبت *raghbat*, خوی *khūī*, خاطر *khātīr*, اراده *irāda*.

INCLINE, *vi., vt.* آرزو *māil-sh.*, میل کردن *māil-k.*, داشتن *ārzu-d.*, التفات کردن *raghbat-k.*, رغبت کردن *raghbat-k.*, *iltifāt-k.* To incline the body or the head, صغو زدن *rukū-k.*, رکوع کردن *rukū-k.*, *saghw-z.* — (lean) تکیه دادن *takiya-d.*

INCLINED, *a.* عاطف *ālīf*, مایل *māil*, *ālīf*. To be inclined, مایل شدن *māil-sh.*

Inclined plane, منحد *munhadar*.

INCLOSE, *vt.* مغلوف *band-k.*, بند کردن *band-k.*, *malfūf-k.*

INCLOSURE, *n.* حصار *hissār*, حیاط *hiyāta*, احاطه *ahāta*.

INCLUDE, *vt.* داخل کردن *dākhil-k.*

- ishti-shāmil کردن. *shāmīl-k.* شامل کردن
mutazammīn-sh. متضمن شدن.
 INCLUDING, *a.* متضمن *mutazammīn,*
 شامل *shāmīl,* مشتمل *mushtamīl.*
 INCLUDED, } *a.* داخل *dākhil,* شامل
 INCLUSIVE, } *shāmīl,* مندرج *mun-*
darīj.
 INCLUSIVELY, *ad.* مجموعانه *majmūā-*
na, تضمننا *tazammunan.*
 INCOGNIZABLE, *a.* منکر *munkar,* نا
 معلوم *nā madlūm.*
 INCOHERENCE, *n.* غیر مطابقت *ghayrī*
mutābakat, عدم مناسبت *ādami*
munāsabat.
 INCOHERENT, *a.* بی *bī hūda,* بی
 معنی *bī maḍnī,* نا مناسب *nā mu-*
 ناسب *nāsib,* بی ربط *nā murwāfik,* نا
 موافق *bī rabt.*
 INCOHERENTLY, *ad.* بطور نا موافق *ba*
tauri nā murwāfik, بوجه نا ملحق *ba*
wajai nā malhak.
 INCOMBUSTIBLE, *a.* مستنزع سوزش
mumtanī sūzish, نا سوختنی *nā*
sūkhtanī.
 INCOME, *n.* حاصل *āmadanī,* آمدنی
hāsil, وصول *mudākhil,* مداخل
mā hasal. Income-tax,
 عشر *khirāji āmadanī,* خراج آمدنی
ashr mah-sūl.
 INCOMMENSURABLE, *a.* مستنزع قیاس
mumtanī kiyās, غیر مساوی *ghayrī*
musāwī.
 INCOMMODE, *vt.* ایذا دادن *izā-d.,*
 تصدیع دادن *taklīf-d.,* تکلیف دادن
tasdīf-d., زحمت دادن *zahmat-d.,*
 ستم نمودن *sitam-n.*
 INCOMMODIOUS, *a.* متصدع *mutasa-*
ddī, نا معقول *nā munāsib,* نا
 مناسب *nā madkūl.*
- INCOMMODIOUSLY, *ad.* با تکلف *bā*
takalluf, با زحمت *bā zahmat.*
 INCOMMODIOUSNESS, *n.* زحمت
zahmat, تکلف *takalluf,* مزاحمت *mu-*
zāhamat, نا مناسبی *nā munāsabī.*
 INCOMMUNICABLE, *a.* نا ممکن بیان
nā mumkīni bayān, نا گفتنی *nā*
guftanī.
 INCOMPACT, *a.* نا پیوسته *nā paywasta,*
 نا ملحق *nā mulhak.*
 INCOMPARABLE, *a.* بی نظیر *bī nazīr,*
 لا شبیه *nādir,* نادر *bī misāl,* بی مثال
 لا ناذی *bī mānand,* مانند *lā shabīh,*
 لا آنی *lā ānī.*
 INCOMPASSIONATE, *a.* بی رحمت
bī rahmat, بی شفقت *bī shafakat,*
 سنگدل *sangdil,* ظالم *zālīm.*
 INCOMPATIBLE, *a.* مخالف *mukhālīf,*
 نا مناسب *nā munāsib.*
 INCOMPETENT, *a.* نا مناسب *nā mu-*
 ناسب *nāsib,* بی موافقت *nā lāyāk,* نا
 لایق *bī murwāfikat.*
 INCOMPETENTLY, *ad.* بوجه نا مناسب
ba wajai nā munāsib, نا قابلانه
kābilāna.
 INCOMPLETE, *a.* نا تمام *nā tamām,*
 ناقص *nākīs,* نا کامل *nā kāmīl.*
 INCOMPLETENESS, *n.* نا تمامی
tamāmī, نقص *naks.*
 INCOMPLIANCE, *n.* درشتی *durushtī,*
 عدم موافقت *ādami murwāfikat.*
 INCOMPREHENSIBLE, *a.* (not to be
 conceived) نا ممکن *bī kiyās,* بی قیاس
nā mumkīni fahm, بلا ادراک
idrāk. — (not to be contained) بلا قیاس
bī kiyās, از حد بیرون *az hadd berūn,*
 از بی قیاسی *az bī kiyāsī.*
 INCOMPREHENSIBILITY, *n.* عدم

- عدم ادراک *ādamī daryāft*, دریافت *ādamī idrāk*.
- INCOMPRESSIBLE, *a.* ممتنع فشار *mumtanī fishār*, نا قابل افشرش *nā kābili afshurish*.
- INCONCEALABLE, *a.* نا پوشیدگی *nā poshidagi*, ممتنع نهفتگی *mumtanī nihuftagi*.
- INCONCLUSIVE, *a.* قاصر *nākis*, ناقص *kāsir*, بی نتیجه *nā tamām*, نا تمام *hāsir*, نتیجه *natīja*.
- INCONCLUSIVELY, *ad.* بلا نتیجه *bilā natīja*, غیر مفیدانه *ghayri mufidāna*.
- INCONCLUSIVENESS, *n.* عدم نتیجه *ādamī natīja*, نا تمامی *nā tamāmī*, قصور *kusūr*.
- INCONDITIONAL, *a.* بی شرط *bi shart*.
- INCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *ādamī muwāfakat*, نا مطابقی *nā mutābakī*.
- INCONGRUITY, *n.* نا همواری *nā hamwārī*, نا شایستگی *nā shāyistagi*, نا لایقی *nā lāyakī*.
- INCONGRUOUS, *a.* نا موافقی *nā muwāfak*, نا هموار *nā hamwār*, نا درست *nā durust*, بیجا *bījā*.
- INCONGRUOUSLY, *ad.* بطور نا هموار *ba tauri nā hamwār*, بی مناسبانه *bi munāsibāna*, نا موافقانه *nā muwāfikāna*.
- INCONSIDERABLE, *a.* بی اعتبار *bi aītibār*, کم بها *nā chīz*, نا چیز *ātibār*, قدر *bāhā*, بی قدر *bi kadr*, نا گران *nā girān*, دون *dūn*.
- INCONSIDERABLENESS, *n.* نا چیزی *nā chīzī*, عدم اعتبار *ādmī aītibār*, کوچکی *kūchakī*.
- INCONSIDERATE, *a.* بی پروا *bi parwā*, بی اندیشه *bi andīsha*, بی

- بی فکر *bi dkl*, غافل *ghāfil*, بی عقل *bi filer*. An inconsiderate speech, گداز *sakhuni bihūda*, سخنی دیهوده *gazāf*.
- INCONSIDERATELY, *ad.* بی تأمل *bi tāmul*, بلا بصیرت *bilā basīrat*, بی عقلانه *bi aklāna*, *bilā mulāhaza*, ملاحظه.
- INCONSIDERATENESS, *n.* عدم فکر *ādamī filer*, غفلت *ghaflat*, بی خیالی *bi khiyālī*, نادانی *nādānī*.
- INCONSISTENCE, *n.* بیهودگی *biहुdagī*, نا سازگاری *nā sāzkārī*, مخالفت *mukhālafat*, اختلاف *ikhtilāf*, تعلل *tadlil*.
- INCONSISTENCY, *n.* بیهودگی *biहुdagī*, نا سازگاری *nā sāzkārī*, مخالفت *mukhālafat*, اختلاف *ikhtilāf*, تعلل *tadlil*.
- INCONSISTENT, *a.* دیهوده *biहुdagī*, نا لایق *nā lāyak*, بی مدنی *bi madnī*, نا مناسب *nā munāsib*, مخالف *munākaz*, مناقض *mukhālif*.
- INCONSISTENTLY, *ad.* بیهودانه *biहुdāna*, نا لایقانه *nā lāyakāna*, نا باطالانه *ba tauri nā munāsib*, نا مناسب *bātilāna*.
- INCONSOLABLE, *a.* اندوه گین *an-dūhgīn*, دل تنگی *diltang*, تیره دل *tīra dīl*.
- INCONSTANCY, *n.* بی قراری *bi karārī*, سبکساری *nā pāyadārī*, نا پایداری *sabukārī*, بی استقلالی *bi istiklālī*. The inconstancy of fortune, چرخ دوار *charkhi dawwār*.
- INCONSTANT, *a.* بی قرار *bi karār*, نا استوار *nā pāyadār*, نا پایدار *ustuwār*, غیر ثابت *ghayri sābit*, متغیر *mutaghayyir*.
- INCONTESTABLE, *a.* مستحیل منازعت *mustahīli munāziāt*, شافی *shāfī*, قاطع *kātī*. An incontestable proof, دلیلی شافی *dalīli shāfī*.

INCONTINENCE, *n.* بی عصمتی *bī as-matī*, شهوت پرستی *shahwat parastī*, نفس اماره *nafsi ammāra*.

INCONTINENT, *a.* بی پرهیز *bī par-hīz*, شهوت پرست *shahwat parast*, بی عصمت *bī āsmat*.

INCONTINENTLY, *ad.* از بی پرهیزی *az bī parhīzī*, بی پرهیزانه *bī parhī-zāna*.

INCONTROVERTIBLE, *a.* ناممکن *nā mumkinī nizā*.

INCONVENIENCE, *n.* نا شایستگی *nā shayistagī*, تکلف *takalluf*, زحمت *zahmat*, عدم لیاقت *ādami liyākat*, عذاب *āzāb*, نا همواری *nā hamwārī*.

INCONVENIENT, *a.* (incommodious) بی محضرت *bī huzūr*, مزاحم *muzāhim*, نالایق (unfit) *zahmatdār*.—نا موافق *nā muwāfaq*, نا معقول *nā maākul*.

INCONVENIENTLY, *ad.* با زحمت *bā zahmat*, مزاحمانه *muzāhimāna*, با تکلف *bā takalluf*.

INCONVINCIBLE, *a.* ناممکن الزام *nā mumkinī ilzām*.

INCORPORAL, *a.* مجرد *mujarrad*, بلا جسم *bilā jasad*, بی جسم *bī jism*.

INCORPORATE, *vt.* سرشتن *sarishtan*, ضمیت آوردن *āmīkhtan*, زحمات *zamīmat-ā*, الحام کردن *ilhām-k.*, جمع کردن *jamī-k.* To incorporate cities, ملحقیات کردن *mulhakāt-k.*

INCORPORATION, *n.* آمیزش *khalt*, ضم *zamm*, الحاق *ilhāk*, آمیزش *āmīzish*, ضمیت *zamīmat*.—(body of artists, &c.) رفاقت *rafakat*, عرفت *ūrfat*.

INCORPOREALLY, *ad.* بلا جوهری *bilā jauharī*, نامجسمانه *nā jismāna*.

INCORRECT, *a.* نامصوب *nā sahīh*,

نا درست *nā durust*, خطا *khatā*, غلط *ghalat*.

INCORRECTNESS, *n.* نا درستی *nā durustī*, غلط *ghalat*.

INCORRIGIBLE, *a.* لا علاج *shadīd*, نا اصلاح پذیر *nā islāh pazīr*, از حد خراب *az hadd kharāb*.

INCORRIGIBLENESS, *n.* عدم اصلاح *ādami islāh*, از حد خرابی *az hadd kharābī*.

INCORRIGIBLY, *ad.* از شرارت *az sha-rārat*, با عدم اصلاح *bā ādami islāh*.

INCORRUPT, *a.* پاک *khālīs*, بی فساد *bī fisād*, صالح *sālīh*, پاک *pāk*.

INCORRUPTIBILITY, } *n.* سادگی
INCORRUPTNESS, } پاکي *sādagī*, عدم فساد *ādami fanā*, بی تباهی *bī tabāhī*.

INCORRUPTIBLE, *a.* ناممکن اتلاف *nā mumkinī itlāf*, قابل تباه *bī dyb*, نا قابل تباه *kābili tabāh*, بی فنا *bī fanā*.

INCRASSATE, *vt.* سطر کردن *sitbar-k.*, غلیظ ساختن *ghalīz-s.*

INCREASE, *vi.* مزید *afzūdan*, ترقی کردن *tarakī-k.*, زیاد کردن *mazīd-k.*, از دیاد کردن *ziyādah-k.*, اضافت نمودن *izāfat-n.*—زیاده شدن (grow more or greater) *ziyāda-sh.*, از دیاد یافتن *azdiyād-y.*, رستن *rustan*, ترقی داشتن *tarakī-d.*

INCREASE, *n.* ترقی *afzūnī*, اضافت *izāfa*, زیادتی *tarakī*, برکت *barakat*.

INCREDIBILITY, *n.* عدم اعتبار *ādami ittibār*, نامعتبری *nā muātabarī*.

INCREDIBLE, *a.* نا لایق باور *nālā-yaki bāwar*, نا لایق اعتبار *nā lāyaki ittibār*, نا واجب اعتقاد *nā wājibi ittikād*.

INCREDULITY, *n.* بی اعتقادي *bī* *ʿitikādī*, انکار *inkār*, کفر *kufr*.

INCREDULOUS, *a.* بی ایمان *bī imān*, منکر *munkir*.

INCREMENT, *n.* افزونی *tarakkī*, ترقی *afzūnī*.

INCRUST, *vt.* اندودن *andūdan*, اندوده *andūda-k.*—(cover with a husk) *bā kishr-p.*

INCRUSTATION, *n.* اندودگی *andūdagī*.—(husk) *kishr*, پوست *pūst*.

INCUBATE, *vi.* بار بایستن *bar bai-za-n.*, حضن کردن *hazn-k.*

INCUBUS, *n.* خفتک *kābūs*, کابوس *khuftak*.

INCULCATE, *vt.* آموختن *āmūkhthan*, درس گفتن *nasihat-d.*, نصیحت دادن *daras-g.*, تعلیم نمودن *tālīm-n.*

INCULPABLE, *a.* بی گناه *bī gunāh*, بی *bī takṣīr*, بی تقصیر *bī khatā*, خطا *bī ilzām*.

INCULPABLY, *ad.* از بی گناهی *az bī gunāhī*, معصومانه *maḥsūmāna*.

INCUMBENT, *a.* (lying upon) واکن *wākin*, متکي *muttaki*.—(imposed as a duty) لازم *lāzim*, واجب *wājib*, مقتضا *muktaẓā*. To be incumbent, واجب شدن *wājib-sh.*, بایستن *bāyīstan*. It is incumbent on me, مرا لازم است *marā lāzim ast*.

INCUR, *vt.* مستوجب گشتن *yāftan*, یافتن *mastaujib-g.* To incur expense, صرف *kharch-k.*, خرچ کردن *sarf-k.*, کردن

INCURABLE, *a.* ممتنع *lā ilāj*, لا علاج *mumtanī'ul ilāj*.

INCURABLENESS, } *n.* بی علاجی *bī ilājī*, امتناع *imtinā'ul ilāj*.

INCURSION, *n.* تاخت *tākht*, هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.

INCURVATION, *n.* کجی *mayl*, میل *kajī*.

INDEBTED, *a.* (being in debt) مقروض *makrūz*, قرضدار *karzdār*, دین دار *dayndār*, مدیون *madyūn*.—(having obligations) ممتددار *minnatdār*, ممدون *mamnūn*.

INDECENCY, *n.* عدم ادب *ādami adab*, شوخی *tarkī adab*, ترک ادب *bī hayāi*, حیائی *shokhī*.

INDECENT, *a.* بی ادب *bī adab*, نا *nā sāzā*, شایسته *nālāyak*, لایق *nā shāyista*.

INDECENTLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, با نا شایستگی *bā nā shāyistagī*.

INDECISIVE, *a.* متردد *mutaraddid*, بی عزم *bī ʿazm*.

INDECLINABLE, *a.* غیر مذكرف *ghayri munṣarif*, بی تصریف *bī tasrīf*.

INDECORUM, *n.* بی ادبی *bī adabī*, فضولی *fuzūlī*.

INDEED, *ad.* فی الواقع *albatta*, فی حقیقتا *fi'l wāqī*, حقیقتا *hakīkatan*, یقینا *fi'l hakikat*, یقینا *yakīnan*.

INDEFATIGABLE, *a.* ممتنع ماندگی *mumtanī māndagī*, محنتی *mihnati*.

INDEFATIGABLY, *ad.* بی ماندگی *bī māndagī*, بلا اتعاب *bilā itāb*.

INDEFEASIBLE, *a.* ممتنع ابطال *mumtanī ibtāl*.

INDEFENSIBLE, *a.* ممتنع مقاومت *mumtanī mukāwamat*.—(admitting no apology) ممتنع العذر *mumtanī'ul ʿizr*.

INDEFINITE, *a.* غیر معین *ghayri muyyin*, غیر محقق *ghayri muhakkak*, نا محدود *nā mahdūd*. An indefinite number, ادنک *adank*.

- INDEFINITELY, *ad.* بطریق نا مقرر *ba tarīkī nā mukarrar*.
- INDELIBLE, *a.* مستحیل الاندراس *must-ahilū'l indirās*, ممتنع ابطال *mum-tanā ibtāl*.
- INDELICACY, *n.* شوخی *shokhī*, نا *nā* شایستگی *pākīzagi*, نا پاکیزگی *pākīzagi*, فاحش *fahsh*.
- INDELICATE, *a.* نا پاک *nā pāk*, نا *nā* شایسته *shāyista*, بی ادب *bī adab*, بی نزاکت *bī nizākat*, فاحش *fāhish*.
- INDEMNIFICATION, *n.* امن *aman*, تضمین *tazmīn*, تاوان *tāwān*.
- INDEMNIFY, *vt.* تاوان دادن *tāwān-d.*, تضمین کردن *tazmīn-k.*, محفوظ داشتن *mahfūz-d.*.
- INDEMNITY, *n.* آزادی از تعذیب *āzādī az tadzīb*, سلامت از عقوبت *salāmat az ākūbat*.
- INDENT, *vt.* کنده کردن *kanda-k.*—عهد و شرط کردن (covenant) *shart-k.*, پیمان دادن *dhdu paymān-k.*
- INDENTURE, *n.* اقرارنامه *ikrār nāma*, قولنامه *kaul nāma*, عهدنامه *ahd nāma*.
- INDEPENDENCE, *n.* استقلال *istīqlāl*, استغنا *amīnī*, آزادی *āzādī*, عدم ضبط و ربط *ādami zabt u rabt*, مختاری *mukhtārī*.
- INDEPENDENT, *a.* مستقل *mustakill*, مطلق *khud mukhtār*, خود مختار *mutlak*.—(without reference or connection) بی نسبت *bī nisbat*, بی تعلق *ghayrī mutālluk*, بی تعلق *bī taālluk*.
- INDEPENDENTLY, *ad.* (freely) مستقلاً *mustiklan*.—(without relativeness) بطریق بی *bī nisbatāna*, بی *bī* بطریق *ba tarīkī bī taālluk*.
- INDETERMINABLE, *a.* ممتنع فصل *mumtanā fasl*.
- INDETERMINATE, *a.* غیر معین *ghayrī muyyin*, نا محدود *nā mahdūd*.
- INDETERMINATELY, *ad.* بطور نا محدود *ba taurī nā mahdūd*, بطریق نا مقرر *ba tarīkī nā mukarrar*.
- INDETERMINATION, *n.* عدم تعیین *ādami tadyyun*, بی استقلالی *bī istīqlālī*.
- INDEVOUT, *a.* بی تقوی *bī takwā'*, بی کفایت *bī kunūt*.
- INDEX, *n.* نمود *namūd*, نمونه *namūna*, دلیل *dalīl*. The Index to a book, سر دفتر *sari daftar*, فهرست *fahrist*.
- INDIA, *n. p.* ولایت هند *wilāyati hind*, هندوستان *hindustān*.
- INDIAN, *a.* هندی *hindī*.—(language) زبان هندی *zabāni hinduwi*, هندی *hind*.
- INDICATE, *vt.* نمودن *namūdan*, اظهار *āshkāra-k.*, آشکاره کردن *izhār-k.*, آگاهی دادن *dalālat-k.*, دلالت کردن *āgāhi-d.*
- INDICATION, *n.* دلالت *ishāra*, علامت *dalālat*, نمایش *numāyish*, اظهار *āshkāra*.
- INDICT, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n.*, شکایت کردن *malāmat-k.*, دعوی کردن *daāwa-k.*, شکوه کردن *shukuh-k.*
- INDICTABLE, *a.* واجب شکایت *wājibush shikāyat*, قابل اسناد *kābilī asnād*.
- INDICTMENT, *n.* شکایت *shikāyat*, اسناد *asnād*, افترا *iftirā*.
- INDIFFERENCE, *n.* (want of affection) بی پروایی *ādami mohabbat*—(carelessness) بی پروایی *barūdat*.

bī parwāi, بي غرضي *bī gharazī*, اعتدال *ghaflat*.—(equipoise) *aditidāl*, برابري *maddilat*, معادلات *barābari*.

INDIFFERENT, *a.* (cold, unaffectionate) *sāhibi barūdāt*, صاحب برودت *bī mohabbat*.—(careless) *ghāfil*, غافل *bī parwā*.—(left to free choice) *mukhayyar*.—(disinterested) *khālis*, خالص *khālisu'l janān*. An indifferent action, *amri ādat*, امر عادت *jā'iz*.—(impartial) *ādil*, بي غرض *bī gharaz*.

INDIFFERENTLY, *ad.* *ghaflatan*, غفلتاً *kāhilāna*.—(indiscriminately) *bīla fark*, بلا فرق *bā mukhayyar*.—(tolerably) *muṭtadilāna*.

INDIGENCE, *n.* *gadāi*, گدائي *bī nawāi*, بی نواي *iflās*, افلاس *mufliṣi*, مفلسي *nīyāzmandi*, نیازمندی *hājat*, حاجت *zarūrat*, ضرورت *mandi*.

INDIGENOUS, *a.* *mulki*, ملکی *vatanī*.

INDIGENT, *a.* *gadā*, گدا *bī nawā*, بی نوا *mufliṣ*, مفلس *tahī dast*, تهی دست *muhtāj*, محتاج *hājatmand*, حاجتمند.

INDIGESTED, *a.* (not arranged) *bī tartīb*, بی ترتیب *nā murattab*.—(not concocted in the stomach) *nā guwārīda*, نا گواریده *nā hazīm*, نا هضم *bī tahlīl*, تحلیل.

INDIGESTIBLE, *a.* *mumtānī guwār*, ممتنع گوار *mumtānīu'l hazm*, ممتنع الهضم *nā guwāra*, نا گواره.

INDIGESTION, *n.* *badhazmī*, بد هضمي *wakhāmat*, وخامت *tukhmat*, تخمة.

INDIGNANT, *a.* *ghazabnāk*, غضبناک

khashmnāk, خشمناک *pur kahr*, پُر قهر *khashmgīn*, خشمگین.

INDIGNATION, *n.* *ghazab*, خشم *khashm*, قهر *kahr*. To excite indignation, *ghazab-u.*, ازگیختن *āzurda khātir-k.* To be fired with indignation, *ātishī-g.*, خشم گرفتن *khasm-g.*

INDIGNITY, *n.* *khiffat*, بی خفت *bī hurmatī*, بی حرمتي *ihānat*, اهانت *zillat*, ذلت.

INDIGO, *n.* *nīl*, نیل *wasmat*, وسمت.

INDIRECT, *a.* (not straight) *nā durust*, ملتوي *muḍwwaj*, موچ *multawī*.—(not honest) *nā sādik*, نا صادق *bī ihhlās*.—(not in express terms) *nā dar kalāmi zāhir*, ظاهر *kalāmi zāhir*.

INDIRECTLY, *ad.* *ba tarīq*, بطور نا راست *ba waja*, بوجہ *muḍwwaj*.—(dishonestly) *bī sālihāna*, بی صالحانه *bā hīla bāzī*, با حیله بازی *nā jiddan*.—(not clearly).

INDIRECTNESS, *n.* *nā rāstī*, نا راستي *nā durustī*, بی چیدلگی *pechīdagī*.—(unfairness) *nā safāi*, نا صفائي *hīla*, حیله *kabāhat*, قباحه.

INDISCERNIBLE, *a.* *nā manzūr*, نا منظور *bī namūd*, بی نمود *nā hawīdā*.

INDISCERNIBLY, *ad.* *nā manzūrāna*, نا منظورانه *nā āshkārāna*, نا آشکارانه.

INDISCREET, *a.* *bī imtiyās*, بی امتیاز *bī tadbīr*, بی تدبیر *bī tamīz*, بی تمیز *ghāfil*, غافل *bī basīrat*, بی بصیرت.

INDISCREETLY, *ad.* *ghāfilāna*, غافلانه *ghafulatan*, غفلة.

INDISCRETION, *n.* *ghaflat*, بی غفلت *bī tadbīrī*, بی تدبیری

- an'leshī*, ناداني *gustākhī*, گستاخي *nādānī*, بی‌عقلی *bī dklī*.
- INDISCRIMINATE, *a.* نا مفرق *nā ma-frūk*, بی فصل *bī fasl*.
- INDISCRIMINATELY, *ad.* بلا فرق *bilā fark*, نا مفروقانه *nā mafrukāna*.
- INDISPENSABLE, *a.* لازم *lāzim*, ملتمزم *multazim*, مقتضی *muktaz'a*.
- INDISPENSABLENESS, *n.* لزومت *lā-zimat*, اقتضا *iktazā*, ضرورت *zurūrat*.
- INDISPENSABLY, *ad.* "فرضا" *farzan*, لا جرم *lā jaram*, ضرورتاً *zarūratān*, بالضرورت *bi' zarūrat*, لازمانه *lāzimāna*.
- INDISPOSE, *vt.* (in point of health) مزاج نا خوش کردن *mizāj nākhūsh-k.*, نامریض کردن *tamrīz-k.*—(render unfit) نا موافق کردن *nā lāyak-k.*, متذفر *nā muwāfak-k.*—(make averse) مخالف کردن *mutanaaffir-k.*, *mu-khālīf-k.*
- INDISPOSED, *a.* بیمار *marīz*, خسته *bimār*, *khasta*.
- INDISPOSITION, *n.* بیماری *marz*, *bimārī*.
- INDISPUTABLE, *a.* ممتنع بحث *mu-mtanī bahs*, نا قابل اعتراض *nā kābili a'ttirāz*, بی نزاع *bī nizā*.
- INDISPUTABLENESS, *n.* یقین *yakīn*, بی اختلافی *ādami gumān*, *bī ikhtilāfī*.
- INDISPUTABLY, *ad.* بلاشک *bilā shakk*, یقیناً *yakīnan*, تحقیقاً *tahkīkan*.
- INDISSOLUBILITY, *n.* امتناع گداز *im-tināi gudāz*, پایداری *pāyadārī*.
- INDISSOLUBLY, *ad.* بطور ممتنع گداز *ba taurī mumtanī gudāz*, نا گدازانه *nā gudāzāna*.
- INDISSOLVABLE, *a.* ممتنع گداز *mum-tanī gudāz*, نا قابل تغریق *nā kābili tafrik*.
- INDISTINCT, *a.* نا هویدا *nā haridā*, بی تمیز *ghayri wāzih*, غیر واضح *tamīz*.
- INDISTINCTLY, *ad.* نا آشکار *nā āshkār*, بی امتیازانه *bilā fark*, *bī imti-yāzāna*.
- INDISTINCTNESS, *n.* تشویش *tashwīsh*, بی امتیاز *ādami fark*, عدم فرق *imtiyāz*—(want of clearness) عدم تبیین *ādami tabayyun*.
- INDITE, *vt.* انشا کردن *inshā-k.*, نوشتن *nawishtan*.
- INDITEMENT, *n.* تصنیف *tasnīf*, انشا *inshā*.
- INDIVIDUAL, *a. n.* مفرد *mufrad*, واحد *wāhid*, فرد *fard*, شخص *shakhs*.
- INDIVIDUALITY, *n.* احدیت *ahdīyat*, انفراد *infirād*, فردیت *fardīyat*.
- INDIVIDUALLY, *ad.* فرداً *fardan*, جدا جدا *yaghān yaghān*, یک یک *yak yak*, *yaghān wāhidan*, واحداً *judā judā*.
- INDOCIBLE, *a.* نا قابل تعلیم *nā kābili tadlīm*, ممتنع معرفت *mumtanī ma'arifat*, تربیت نا پذیر *tarbiyat nā pazīr*.
- INDOCILITY, *n.* عدم قابلیت *ādami kābiliyat*, امتناع علم *imtināi ilm*.
- INDOLENCE, *n.* کاهلی *sustī*, سستی *kāhili*, کسالت *ghaflat*, غفلت *kasālat*.
- INDOLENT, *a.* غافل *sust*, سست *ghāfil*, بلا درد *kāhil*—(free from pain) *bilā dard*, بی رنج *bī ranj*.
- INDORSE, *vt.* پشت نویسی کردن *pusht navīsī-k.*, پسند کردن *pasand-k.*, مهر کردن *takwīyat-d.*, تقویت دادن *muhir-k.*
- INDUBITABLE, *a.* بی شک *bī shak*, بی شبهه *bī shubh*, بی گمان *bī gumān*.

- INDORSEMENT, *n.* پشت نویسی *pusht nawīstī*, تقویت *takwīyat*.
- INDUCE, *vt.* ترغیب *angīkhtan*, انگیزیدن *targhīb-s.*, تحریک کردن *tahrīk-k.*
- INDUCEMENT, *n.* ترغیب *targhīb*, قصد *hasd* — (motive) *tahrīs*, آهنگ *āhang*.
- INDUCTION, *n.* قیاس *istidlāl*, استدلال *kiyās*.
- INDUCTIVE, *a.* قابل استدلال *kābil-i istidlāl*.
- INDULGE, *vt.* (grant) عذایت کردن *in-āyat-k.*, اجازت دادن *ijāzat-d.* — (show kindness) مهربانی کردن *mehr-bānī-k.*, شفقت نمودن *shafakat-n.*, نوازش نمودن *nawāzish-n.*
- INDULGENCE, *n.* نوازش *nawāzish*, شفقت *shafakat* — مهربانی *mīhrbānī*, اجازت *ijāzat*, عذایت (grant) *ināyat* — (remission of punishment) مغفرت *maghfarat*.
- INDULGENT, *a.* شفیق *mīhrbān*, مهربان *shafīk*, کریم *karīm*.
- INDULGENTLY, *ad.* از مهربانی *az mehr-bānī*, با شفقت *bā shafakat*, از عذایت *az ināyat*.
- INDURATE, *vi., vt.* سخت (grow hard) *sakht-g.* — (make hard) سخت *sakht-k.*, تصلیب ساختن *taslīb-s.*
- INDURATION, *n.* (growing hard) *sakhtī*, تصلیب *taslīb* — (obduracy) مقاسات *mukāsāt*, اقسا *ikṣā*.
- INDUSTRIOUS, *a.* محنتی *mihnatī*, محنت کش *jāhid*, ساعی *sāyī*, *mihnat kash*.
- INDUSTRIOUSLY, *ad.* با سعی *bā saī*, با کوشش *bā kūshish* — (on purpose) قصد *hasdan*, غرض *bā gharaz*.
- INDUSTRY, *n.* حد و جهد *hadd u jahd*, محنت *saī*, شغل *mahnat*, کوشش *shu-ghal*, کوشش *kūshish*.
- INEBRIATE, *vt.* مست کردن *mast-k.*, سر مست *madhūsh-k.*, مدهوش کردن *sar mast-k.* — (to be intoxicated) سکران *madhūsh-g.*, مدهوش گردیدن *mast-sh.*, مست شدن *sakrān-sh.*
- INEBRIATION, *n.* مدهوشی *mastī*, نشا *madhūshī*, *nishā*.
- INEFFABLE, *a.* ناگفتنی *nā guftanī*, بی چون و چرا *bī chūn u charā*.
- INEFFECTIVE, *a.* باطل *bī asr*, بی اثر *bātil*, غیر عمل *nā kāfī*, کار ساز *nā kārsāz*, غیر موثر *ghayrī muassar*.
- INEFFECTUALLY, *ad.* بلا قوت *bilā kuwat*, بی اثرانه *bī asarāna*.
- INEFFICACY, *n.* عدم *ādami kuwat*, بی تاثیر *ādami tāsir*, بی توانی *nā tawānī*, بی عملی *bī āmalī*.
- INEFFICIENT, *a.* بی عمل *bī āmal*, نالایق *nā lāyak*, بی کاره *bī kāra*.
- INELEGANCE, *n.* عدم *ādami latāfat*, نراکت *ādami nazākat* — (of writing or composition) عدم *ādami istilāh*, انشایردازی *ādami inshā pardāzi*.
- INELEGANT, *a.* نا شایسته *nā shāyista*, بی ادب *bī nizākat*, بی نراکت *nā latīf*.
- INELEGANTLY, *ad.* با لطیفانه *bā latīfāna*, با طور بی ظرافت *ba taurī bī zarāfat*.
- INELOQUENT, *a.* نا زبان آور *nā zabān āwar*, بی علم *bī ilmi kalām*.
- INEPT, *a.* مناسبت *bī munāsabat*, بی موافقت *nā kābil*, بی معنی *bī madnī*, موافقات *muwāfakat*.

INEQUALITY, *n.* نا همواري *nā ham-wārī*, عدم برابري *ādamī barābarī*.

INERT, *a.* سست *bī harakat*, بی حرکت *bi harakat*, کاهل *kāhil*.

INERTIA, *n.* بی حرکتی *bī harakatī*, سکون *sukūn*, ثقلات *sakālat*.

INERTLY, *ad.* کاهلانہ *kāhilāna*.

INERTNESS, *n.* کاهلی *sustī*, سستی *sustī*, کاهلی *kāhilī*.

INESTIMABLE, *a.* بالا *bī bahā*, بی بها *bī bahā*, گران *girān*, قیمت *bilā kīmat*, مایا *māya*.

INEVITABLE, *a.* اجتناب *mu-mtamt ijtināb*, اجتناب *ijti-nāb* نا شدنی *nā shudanī*.

INEVITABLY, *ad.* خواه *khāh*, خواه *khāh*, امکان *bī imkā-ni ijtināb*, اجتناب *makhāh*.

INEXCUSABLE, *a.* نا واجب العذر *nā wājibul ʿẓr*, بی *bī pūʿīsh*, بی *bī pūʿīsh*, بوزش *wājibul ʿẓr*, بی *bī taʿallul*, تعلل *bī taʿallul*.

INEXCUSABLENESS, *n.* خلاف واجب *nā khilāf i wājibul ʿẓr*, نا *nā* معذوری *maʿzūrī*.

INEXCUSABLY, *ad.* نا معذورانہ *nā maʿzūrāna*, بطور نا واجب العذر *batauri nā wājibul ʿẓr*.

INEXHAUSTED, *a.* نا ماحول *nā mahlūl*.

INEXHAUSTIBLE, *a.* مستحیل *mustahīl*, ماحول *mahlūl*.

INEXISTENCE, *n.* نا نیستی *nīstī*, عدم *ādamī*, موجود *nābūdī*, بودی *maujūd*.

INEXISTENT, *a.* نا پدید *nābūd*, بی *bī* وجود *adīm*, عدم *nā padīd*, وجود *wujūd*.

INEXORABLE, *a.* بی رحم *bī rahm*, سخت دل *sakht dil*.

INEXORABLY, *ad.* سنگدلانہ *sangdilāna*.

INEXPEDIENCE, *n.* عدم مناسبت *ādamī munāsabat*, نا لایقی *nālāyah*, بی منفعتی *bī munfidtī*.

INEXPEDIENT, *a.* نا مناسب *nā munāsib*, نا شایسته *nā shāyista*, نا موافق *nālāyah*, نا موافق *nā muwāfaq*.

INEXPERIENCE, *n.* نا آزموده کاری *ādmī tajribat*, عدم تجربه *ādmī wukūf*.

INEXPERIENCED, *a.* بی وقوف *bī wukūf*.

INEXPERT, *a.* نا واقف *nā wākif*, نا آزموده کار *nādān*, نا آزموده کار *nā āzmūda kār*.

INEXPIABLE, *a.* معجز *bī ʿẓr*, معجز *bī ʿẓr*, معجز *bī ʿẓr*, معجز *bī ʿẓr*.

INEXPIABLY, *ad.* معجز *ba vajai mumtanī takfīr*.

INEXPLICABLE, *a.* نا ممکن تفسیر *nā mumkinī tafsīr*, نا قابل بیان *nā kābili bayān*, معجز *mumtanī sharah*.

INEXPLICABLY, *ad.* بی تعبیرانہ *bī tadbīrāna*.

INEXPRESSIBLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*, نا ممکن تلفظ *nā mumkinī talaffus*.

INEXPRESSIBLY, *ad.* بی گفتارانہ *bī guftārāna*, بی امکان *bī imkāni talaffuzāna*.

INEXTINGUISHABLE, *a.* معجز اطفا *mumtani itfā*, نا کشتنی *nā kushtanī*.

INEXTRICABLE, *a.* از مشکلات *az mushkalāt*, معجز رها *mumtanī rihā*, نا ممکن حل *nā mumkinī hall*.

INEXTRICABLY, *ad.* مشوشانہ *mushawwishāna*, بدون رستگاری *badūni rastgārī*.

INFALLIBILITY, *n.* بی گناهی *bī gu-nāhī*, بی خطائی *bī khatāī*.

- INFALLIBLE, a. بی خطا *bī khatā*, محقق *muhakkak*.
- INFALLIBLY, ad. بی خطا *bilā khatā*, بیغلطانه *bī ghalatāna*, تحقیقاً *tahkīkan*.
- INFAMOUS, a. بی آبرو *bī ābrū*, بدنام *badnām*, بی حرمت *bī hurmat*, فزیه *ma'yūb*, رسوا *ruswā*, فزیه *fazīh*.
- INFAMOUSLY, ad. بی رسوائی *bā ruswāy*, بی بدنامی *bā badnāmī*, فزیه‌خانه *fazīhāna*.
- INFAMY, n. بی آبرویی *bī ābrūī*, سیه *dyb*, بی حرمتی *bī hurmatī*, بدنامی *badnāmī*, رویی *siya rūī*.
- INFANCY, n. کودگی *bachagī*, کودکی *kudakī*, طفولیت *tufuliyat*.
- INFANT, n. کودک *tifl*, طفل *bacha*, بی *kodak*, صبی *sabī*.
- INFANTINE, a. بیسری *tifl āsā*, طفل آسا *pisarī*.
- INFANTRY, n. پیادگان *rajlān*, رج‌لان *piyādagān*.
- INFATUATE, vt. دیوانه کردن *dīwāna-k.*, بی وقوف *bī hūsh-k.*, بی هوش کردن *bī wukūf-k.*, فریفتن *farīftan*, شیفتن *shīftan*.
- INFATUATION, n. دیوانگی *dīwānagī*, بی‌هوشی *bī hūshī*, فریفتگی *farīftagī*.
- INFECT, vt. وبا اصابت کردن *isābat-k.*, وبا گستران کردن *sirāyat-k.*, فاسد کردن *fāsid-k.*, *wabā-g.*
- INFECTION, n. سرایت *isābat*, عفونت *ūfūnat*, وبا *wabā*, سرایت *sirāyat*.
- INFECTIOUS, a. ساری *muddī*, وبا گستر *wabā gustar*, *sārī*.
- INFELICITY, n. بدبختی *badbakhtī*, زوال *zawāl*, نا مبارکی *nā mubārakī*.
- INFER, vt. بر دلالت کردن *dalālat-k.*, نتیجه نمودن *natīja-n.*, آوردن *bar-ā.*, سبب آوردن *sabab-ā.*
- INFERENCE, n. حاصل *natīja*, قیاس *kiyās*, آوردن *bar āward*, سبب *sabab*.
- INFERIOR, a. کمتر *kamtar*, پست *past*, پائین *pāyīn*, کاهن *kahtar*, دونا *dūn*, اسفل *asfal*, *adnā*, تحت *taht*. To be inferior, پست شدن *past-sh.*, دونا شدن *dūn-sh.*, اسفل بودن *asfal-b.*, کمتر شدن *kamtar-sh.*
- INFERIOR, n. صاحب دونی *sāhibi dūnī*, مرد اسفل *mardi asfal*.
- INFERIORITY, n. فروتنی *pastī*, کمتری *kamtari*, دونی *dūnī*, *farū tanī*.
- INFERNAL, a. جهنمی *jahannamī*, دوزخی *dūzakhi*.
- INFERTILE, a. بی برکت *shūr*, بی حاصل *bī hāsīl*, *barakat*.
- INFERTILITY, n. عدم برکت *adamī barakat*, کمزوری *nā samarī*, *ham zūrī*.
- INFEST, vt. تعدی ساختن *taddī-s.*, آزاردن *ranjīda-k.*, رنجیده کردن *āsārdan*. To infest the roads, وهزنی *katiūtтарīk-k.*, قطع الطریق کردن *rahzanī-k.*
- INFIDEL, a. کافر *kāfir* (pl. کفار), *zindīq*, ملحد *mulhid*.
- INFIDELITY, n. بی دینی *kufī*, کفر *kufr*, عدم ایمان *adamī imān*.— (treachery) خیانت *khiyānat*, بی وفایی *bī rafāī*.
- INFINITE, a. بی انجام *bī anjām*, بی قیاس *bī kiyās*, بی انتها *bī intihā*, بی نهایت *bī nihāyat*, بی پای *bī pāyān*.
- INFINITELY, ad. بی نهایت *bilā nihāyat*, بطریق بی حد و شمار *ba tarīqī bī hadd u shumār*.

- INFINITIVE, *a.* مصدر *masdar*.
- INFIRM, *a.* کمزور *hamzor*, ضعیف *sa'if*, ناتوان *nā tawān*, علیل *alil*, مریض *mariz*, بیمار *bimār*.—(irresolute) متردد *mutaraddid*, بی ثبات *bi sabāt*.
- INFIRMARY, *n.* دارالشفا *dārush shafā*, بیمارخانه *dārul mara*, بیمارخانه *bimār khāna*.
- INFIRMITY, *n.* ناتوانی *sa'f*, ضعف *sa'f*, سستی *hamzori*, کمزوری *hamzori*, سستی *susti*, مرض *marā*. Infirmity of mind, غلبانیت *ghabānat*.
- INFIX, *vt.* در کردن *dar-k.*, در زدن *dar-z.*, *dar-k.*, تنشید کردن *tanshib-k.* To infix in the ground, نشانیدن *nishāndan*, نصب کردن *nash-k.* To infix or drive nails, چکیدن *chakidan*, وند کردن *vataad-k.*
- INFLAME, *vt.* (set on fire) افروختن *afrūkhtan*, آتش افروختن *ātiḥ-a.*, (kindle desire) هواي *targhib-k.*, ترغیب کردن *targhib-k.*, هوائی *hawāi nafsānī-a.*—(exaggerate) مبالغت ساختن *mubālaghat-s.*—(fire with rage) آتشمزاج *ātish mizāj-k.*, کهرانگیختن *kahr-a.*
- INFLAMED, *a.* مشتعل *mushtāḥ*, ملتهب *multahib*, افروخته *afrūkhta*.
- INFLAMMABLE, *a.* سوز پذیر *sūz pazir*, تابناک *tābnāk*.
- INFLAMMATION, *n.* سوزش *sūzish*, وزم *ishtiḥāl*, اشتعال *āmās*, آماس *waram*.
- INFLAMMATORY, *a.* محرک *muhrik*, آماسی *āmāsī*.
- INFLATE, *vt.* نفخ کردن *naḥk-k.*, در *dar-d.*, باددم *bā dam-a.*
- INFLATION, *n.* انتفاخ *intifākh*, آماس *āmās*, ورم *waram*.
- INFLECT, *vt.* تغییر دادن *tāftan*, *pechidan*, اساله کردن *imāla-k.* To inflect (a noun or verb) تصرف کردن *tasrif-k.*
- INFLECTION, *n.* عطف *pechish*, عطف *ataf*, میل *mayl*.—(modulation of the voice) نغمات *naghmat*, ترانه *tarāna*.—(of a noun) تصرف *tasrif*.
- INFLECTIVE, *a.* گردان *gardān*, ویرج *pech āwar*.
- INFLEXIBILITY, *n.* سختی *sakhti*, استوار *ustuwārī*, *inād*.
- INFLEXIBLE, *a.* سخت *sakht*, سرکش *sarkish*, استوار *ustuwār*.
- INFLEXIBLY, *ad.* با عذا *bā inād*, سرکشانه *sarkishāna*.
- INFLICT, *vt.* تعذیب کردن *tadhib-k.*, سزا دادن *siyāsāt-k.*, سیاست *sasā-d.*
- INFLECTION, *n.* ایراد *irād*.—(punishment) عقوبت *siyāsāt*, *akūbat*.
- INFLUENCE, *n.* اثر *asar*, تاثیر *tāsir*, قدرت *kuwat*, *kudrat*.—(authority) حکم *hukm*, اقتدار *iktidār*.
- INFLUENCE, *vt.* اثر کردن *asar-k.*, حکم کردن *hukm-k.*, تاثیر کردن *tāsir-k.*, ترغیب نمودن *kuwat-d.*, ترغیب *targhib-n.*
- INFLUX, *n.* وصول *dar āmad*, در آمد *wusūl*, مداخلت *mudākhlat*, جریان *jarayān*.
- INFOLD, *vi.* در پیچیدن *dar-p.*, لفافه *poshtan*, پوشیدن *lifāfa-k.* کردن *malḥūf-k.*
- INFORM, *vt.* آگاهی *ittilā-k.*, اطلاع کردن *āgāhī-d.*, خبر دادن *khavar-d.*, آگاهی *taf-hīm-k.*, تفهیم کردن *āilām-k.*, اعلام کردن *hīm-k.*
- INFORMATION, *n.* اطلاع *ittilād*, آگاهی

āgāhī, خبر *khābar*. To have information, آگاهی *ittilād-d*, آگاهی داشتن *āgāhī-d*, مطلع شدن *mutlī-sh*, واقف شدن *wākīf-sh*.

INFORMED, *a*. خبردار *mutlī*, خبردار *khābardār*. To be informed, خبردار شدن *khābardār-sh*, واقف شدن *wākīf-sh*.

INFORMER, *n*. (one who informs) خبر دهنده *khābar dehandā*, اطلاع کننده *ittilā kunandā*, خبر گیر *khābar gir*. — (accuser) شکایت نما *shikāyat numā*, غماز *ghammāz*, عیب گو *dīb gu*.

INFRACTION, *n*. شکستگی *shikastagī*, *shikāst* شکاف *shigāf*. Infraction of the peace, صلح شکستگی *shikastagī i sulh*.

INFREQUENT, *a*. کم اتفاق *nādir*, نادر *kam ittifāk*.

INFRINGE, *vt*. فسخ کردن *faskh-k*, تناقض کردن *ta nakz-s*, نقض ساختن *nākuz-k*.

INFRINGEMENT, *n*. نقض *faskh*, فسخ *nakz*.

INFUSE, *vt*. القا ساختن *rikkhtan*, ریختن *ilkā-s*. — (macerate) خیساییدن *khisānīdan*, خیسیدن *khisīdan*. — (inspire) دم دادن *dam-d*.

INFUSIBLE, *a*. ممتنع گذار *mumtānī-gudāz*, قابل فیضان *kābili fayazān*.

INFUSION, *n*. (pouring) ریزش *rīzish*, القا *ilkā*. — (steeping) انقاع *inkā*. A cold infusion, خیسانده *khisānda*. — (hot) جوشانده *jūshānda*.

INFUSIVE, *a*. قوت انقاع دار *rīzān*, ریزان *kuwatī-inkādār*.

INGENIOUS, *a*. لطیف *zarīf*, ظریف *latīf*, زیرک *zīrak*, خردمند *khirad-mand*, هوشیار *hūshyār*, زهین *zahīn*. An ingenious man, صاحب عقل *sā-*

hibi dhl, اهل کیاست *ahli kiyāsat*, *mardī zarīf* مرد ظریف.

INGENIOUSLY, *ad*. ظریفانه *zarīfāna*, با فراس *bā kiyāsat*, با کیاست *furāsat*.

INGENUITY, *n*. دراست *dhl*, عقل *firāsat*, کیاست *kiyāsat*, زیرکی *zīrākī*, هوشیاری *hūshyārī*, ظرافت *zarāfat*, ادراک *idrāk*.

INGENUOUS, *a*. بی صاف دل *sāf dil*, بی ریا *bī riyā*, صادق *sādīk*, مخلص *mu-khlis*, دکی *zakī*, خالص *khālīs*.

INGENUOUSLY, *ad*. مخلصانه *mukhlī-sāna*, صادقانه *sādīkāna*.

INGENUOUSNESS, *n*. راستی *rāstī*, صلاح *hakikat*, حقیقت *khulūs*, خلوص *salāh*, صفا *safā*.

INGLORIOUS, *a*. بی نام *bī nām*, حقیر *riswā*, رسوا *bī ghayrat*, غیرت *hakīr*, بی عزت *bī izzat*.

INGLORIOUSLY, *ad*. حقیرانه *hakīrāna*, با حقارت *bā hakārat*, قبیحانه *kabīhan*.

INGOT, *n*. خشت زر *khafcha*, خشتی زر *khishti zar*.

INGRAFT, *vt*. پیوستن *paywastan*, در کردن *dar-k*, نشان دادن *nishāndan*.

INGRAFTMENT, *n*. پیوند *paywand*, نشانندگی *nishāndagī*.

INGRATiate, *vt*. محبت انداختن *moh-bat-a*, دل گرفتن *dil-g*, خاطر نواختن *khātīr-n*, استعطاف کردن *istītāf-k*.

INGRATITUDE, *n*. بی وفایی *bī wafā-ty*, کفر *namak harāmī*, نمک حرامی *kufrat*, غدر *ghadr*.

INGREDIENT, *n*. جزوی *juzwī*, جزء *juz*.

INGRESS, *n*. در آمد *dukhl*, مدخلت *āmad*, *mudākhalat*. Ingress and egress, دخول و خروج *dukhl u khurūj*, آمد و شد *āmad u shud*.

INGULF, *vt.* در عمق انداختن *dar amak-a.*, در خلیج انداختن *dar khalij-a.*

INHABIT, *vt.* سکونت داشتن *sakūnat-d.*, مسکن استقامت داشتن *istikāmat-d.*, ساکن *sākin-b.*, مقیم بودن *mukīm-b.*, مقام داشتن *mukām-d.* To come to inhabit, در مقام آمدن *dar mukām-ā.*, نزول کردن *nuzūl-k.*

INHABITANT, *n.* باشندده *bāshanda*, متوطن *mukīm*, ساکن *sākin*, متواتر *mutawattin*.

INHABITED, *pa.* مسکون *maskūn*, مور *madmūr*, آباد *ābād*. To be inhabited, آبادان شدن *ābādān-sh.*

INHALE, *vt.* با هوا کشیدن *bā hawā-k.*, دم کشیدن *dam-k.*, در دمیدن *dar-d.*

INHARMONIOUS, *a.* بی آهنگ *bī āhang*, نا دمساز *nā dam sāz*, نا خوش *nā khūsh khān*.

INHERE, *vi.* متعلق شدن *mutallik-sh.*, مادرزاد شدن *mulāzim-sh.*, ملازم شدن *mādar zād-sh.*

INHERENT, *a.* اصلی *jaballī*, جبلی *jaballī*, طبیعی *tabīī*, مطبوع *matbūd*, اصلی *aslī*.

INHERIT, *vt.* میراث یافتن *mīrās-y.*, وراثت داشتن *wāris-sh.*, وارث شدن *warāsat-d.*

INHERITANCE, *n.* میراث *mīrās*, وراثت *wirāsat*, ترک *taraka*.

INHIBIT, *vt.* نهی *manī-k.*, منع کردن *manī-k.*, نهی کردن *nahī-k.*

INHIBITION, *n.* مانع *manī*, ممانعت *mumānadt*, مزاحمت *muzāhimat*.

INHOSPITABLE, *a.* نا مهماندار *nā mīhmāndār*, بی مدارا *bī mudārā*, بی تواضع *bī tawāzūl*, بی توفیق *bī taufīk*.

INHOSPITABLENESS, *n.* عدم ضیافت *adamī ziyāfat*, عدم توفیق *adamī taufīk*, عدم تواضع *adamī tawāzūl*.

INHOSPITABLY, *ad.* بطور بی میزبانی *ba tauri bī mezbānī*.

INHUMAN, *a.* ستمگر *bī rahm*, ستمگر *sangdil*, نا مرد *nā mard*, ظالم *zālim*.

INHUMANITY, *n.* ستمگرایی *sangdilī*, درشتی *bī rahmī*, بی رحمی *zūlm*, درشتی *durushtī*.

INHUMANLY, *ad.* ظالمانه *zālimāna*, ستمگرانه *sitamgarāna*.

INIMITABLE, *a.* ممتنع تقلید *mumtānī taklīd*, بی مثل *bī misl*.

INIQUITOUS, *a.* غیر عذر *bī dād*, غیر انصاف *ghayr insāf*, متعدي *mutaddī*, نا راست *nā rāst*, جفاکار *jafākār*, معیوب *maḍyūb*.

INIQUITY, *n.* بی انصافی *bī insāfi*, خلاف حق *ghayr wājabi*, ظلم *zūlm*, تعدی *taddī*, جور *jaur*.

INITIAL, *a.* ابتدائی *mukaddam*, نخستین *ibtidāī*, نخستین *nakhustīn*.

INITIATE, *vt.* شروع *āghāz-k.*, آغاز کردن *āghāz-k.*, داخل کردن *dākhil-k.*, شروع *shurūd-k.*

INITIATED, *a.* داخل *mashrūd*, شروع *mashrūd*, داخل *madkhūl*.

INITIATION, *n.* مداخلات *idkhāl*, آغاز *āghāz*, مداخلات *mudākhalat*.

INJECT, *vt.* در انداختن *dar-a.*, داخل کردن *idkhāl-k.*, تزقیه نمودن *tankīya-n.*

INJECTION, *n.* در انداختگی *dar andā-khtagī*, القا *ilkā*. An injection, حققت *huknat*, شاف *shāf*. To give an injection, حققت دادن *huknat-d.*, شاف دادن *shāf-d.*

INJUDICIOUS, *a.* بی تامل *bī tāmmul*, بی بصیرت *bī basīrat*.

INJUDICIOUSLY, *ad.* بلا تامل *bilā tāmmul*, بی عقلانه *bī āklāna*.

INJUNCTION, *n.* فرمان *hukm*, امر *farmān*, منع *amr*, مانع *mant*.

INJURE, *vt.* زیان *āzār-d.*, آزار دادن *ziyān-k.*, ستم کردن *jafā-k.*, جفا کردن *sitam-n.*, نفعان رسانیدن *nuk-sān-r.*

INJURER, *n.* اهل عذر *jafākār*, جفاکار *ahli ʿẓr.*

INJURIOUS, *a.* مضر *zālim*, ظالم *mu-zirr*, ستم آمیز *sitam āmīz*.—(unjust) *bī dād*, بی داد *bī insāf*, بی انصاف *maṣam-mat numā*.—(reproachful)

INJURIOUSLY, *ad.* ظالمانه *zālimāna*, ستم *bā sitam*.

INJURIOUSNESS, *n.* مضرت *izār*, اضرار *mazarraṭ*.

INJURY, *n.* جور *ziyān*, زیان *jaur*, مضرت *zarar*, ضرر *nukṣān*, نقصان *dast darāsi*, دست درازی *kahr*.

INJUSTICE, *n.* بی انصافی *bī insāfi*, ظلم *zulm*, واجبی *ghayr wājabi*, خلاف حق *khilāfi hak*.

INK, *n.* مرکب *siyāhi*, سیاهی *murakkab*, مداد *midād*.

INK, *vt.* با مرکب اندودن *bā murakkab-a.*, سیاه کردن *siyā-k.*

INK-HORN, } دوات *dawāt*, موهبره
INK-STAND, } مرکب دان *mahbara*, *murakkab dān*.

INLAID, *a.* مرصع *murased*, موعین *mu-dyyan*.

INLAND, *n.* بائد از بحر *baīd az bahr*, دور از دریا *dūr az daryā*, دری *barri*, بلدی *baladī*.

INLAY, *vt.* زر نگار *tarsīd-k.*, ترصیع کردن *zar nigār-k.*

INLET, *n.* مدخل *madkhal*, راه *rāh*.

INLY, *a.* اندرون *bātinī*, باطنی *andarūn*.

INMATE, *n.* مسکن *hamkhāna*, ساکن *sākin*, اهل *mukīm*, قیم *ahl*.

INMOST, *a.* درون *darūnī*, دخیل *dakhil*.

INN, *n.* سرای *sarāya*, منزلگاه *manzal-gāh*.—(hotel) *mihmān khāna*, کاروان سرای *kārwān sarāya*.—(tavern) *khimār khāna*, شرابخانه *sharāb khāna*.—(college) *madrasa*.

INN, *vt.* در کاروان سرای رفتن *dar kārwān sarāi-r.*, در مهمان خانه دخل *dar mihmān khāna dakhil-k.* Inn-keeper, مالک سرای *mālīkī sarāya*, رباطی *ribātī*.

INNATE, *a.* طبیعی *tabīʿī*, اصلی *asli*, جبلی *jibillī*, ذاتی *zātī*, طبع *malbūd*. Innate ideas, عقل اول *akliawwal*, جبلیات *jibillat*. An innate quality, خاصیت *khāsiyat*.

INNATENESS, *n.* ذات *zāt*, طبیعت *tabīʿyat*, قوت ذاتی *kuwatī zātī*, جبلیات *jibillat*.

INNER, *a.* اندرونی *darūnī*, درونی *andarūnī*. An inner garment, اندرون *andarūna*.

INNING, *n.* فراهم آری *jamī*, جمع *far-āhamārī*.

INNOCENCE, *n.* (harmlessness) موعوم *madsūmī*, بی گناهی *bī gunāhi*.—(purity) پاک *pākī*, عصمت *ʿṣmat*, خلوص *khulūs*.

INNOCENT, *a.* (not guilty) بی گناه *bī gunāh*, بی خطا *ma'sūm*, ساده دل *pāk*, پاک (pure) *khātā*.—خالص *khālīs*, ساده دل *sāda dil*.

INNOCENTLY, *ad.* بی گناه *bilā gunāh*, بی آزارانه *bī takṣirāna*, آزارانه *āzārāna*.

INNOVATE, *vt.* ابتداء کردن *ibtidād-k.*, احداث نمودن *ijāl-k.*, ایجاد کردن *ihdās-n.*, تغییر دادن *nuu-s.*, نو ساختن *taghyyir-d.*

INNOVATION, *n.* ابتداء *ibtidād*, پیدایش *paydāyish*, ایجاد *ijād*, بدعت *bidāt*, اختراع *ikhtirād*.

INNOVATOR, *n.* مخترع *mubtadī*, مخترع *mukhtarī*.

INNOXIOUS, *a.* vide INNOCENT.

INNUMERABLE, *a.* بی حد *bī hadd*, بی شمار *bī shu-mār*, بی حساب *bī hisāb*.

INNUMERABLY, *ad.* از روی بی شمار *az rūi bī shumār*, از روی بی حساب *az rūi bī hisāb*.

INOFFENSIVE, *a.* vide INNOCENT.

INORDINATE, *a.* بی قاعده *bī kāyada*, بی نظام *bī nizām*.—(excessive) *musrif*.

INORGANIC, *a.* بی رگ و زیش *bī ragu rīsha*, بی‌هول *hayūla'*.

INQUIRE, *vi.* پرسیدن *pur-sīdan*, استقصا *pursish-k.*, پرسش کردن *istiksā-k.*, استفهام کردن *istifhām-k.*—(search after) *justan*, تفحص *justujū-k.*, جست و جو کردن *tafahhus-k.*, تفحیش کردن *taftīsh-k.*

INQUIRER, *n.* متفحص *mutafakhis*, پرسنده *pursanda*.

INQUIRY, *n.* تفحیش *pursish*, پرسش *taftīsh*, استفهام *istifsār*, تفحص *tafahhus*, جست و جو *justujū*, و *tak u pū*.

INQUISITIVE, *a.* متجسس *mutajassīs*, صاحب هوش *sāhibi hūsh*.

INQUISITIVELY, *ad.* با استقصا *bā istiksā*, با جست و جوی *bā just u jūi*.

INQUISITIVENESS, *n.* جست و جو *just u jū*, استقصا *istiksā*, تجسس *tajassūs*.

INQUISITOR, *n.* تفحیش کننده *taftīsh kunanda*, مبحث *mufattīsh*, مبحث *mubīsh*.

INRAIL, *vt.* با دار بزین احاطه کردن *bā dar bazīn akāta-k.*

INROAD, *n.* تاخت *tākht*, حمله *hamla*.

INSANE, *a.* دیوانه *dīwāna*, مجنون *majnūn*, بی عقل *bī āql*.

INSANITY, *n.* دیوانگی *dīwānagī*, سودا *saudā*, جنون *junūn*.

INSATIABLE, *a.* تنگ چشم *tang chashm*, نا سیر گردنی *nā sayr kardanī*, حریص *harīs*, آزمند *āzmand*.

INSATIABLENESS, *n.* طمعکاری *tamt-kārī*, حریصی *harīsī*.

INSATIABLY, *ad.* با طمع *bā tamṣ*, حریصانه *harīsāna*.

INSCRIBE, *vt.* نگاشتن *nigāshtan*, رقم *rakm-k.*, نوشتن *nawishtan*.—(dedicate) *nāmzad-n.*, اسناد نمودن *isnād-n.*

INSCRIPTION, *n.* کتابت *kitābat*, رقم *rakm*, رسم *nigārish*, نگارش *rasm*.—(dedication) *nāmzad*, تسمیه *tasmīya*.

INSCRUTABLE, *a.* متعذر *mutam-tan*, تفحیش *taftīsh*, مشکل *mushkil*.

INSECT, *n.* کرم *kirm*, حشرات *hasharat*, هاست *hāmat*.

INSECURE, *a.* نا مسلم *nā musallam*, بی امن *bī aman*, نا محفوظ *nā mahfūz*.

INSECURITY, *n.* بی امانی *bī amīnī*, خوف *khatar*, خطر *khauf*.

INSENSIBILITY, *n.* خلاف حس *khi-lāfi hiss*, عدم جان *ādami jān*.—(stupidity) حماقت *bī wukufī*, سستی *hamākat*.—(dulness) *sustī*, نا توانی *nā tawānī*.

INSENSIBLE, a. (imperceptible) بلا حس *bilā hiss*.—(stupid) بی عقل *bī dkl*, غیر احساس *ahmak*.—(void of feeling) محبت *ghayri mohabbat*.

INSENSIBLY, ad. (by degrees) بتدریج *ba tadrīj*, درجه بدرجه *daraja ba daraja*.—(without mental or corporal sense) از بی حسی *az bī hīstī*.

INSEPARABLE, a. ممزوج مفروق *mum-tant mafrūk*, جدا بی *nā mum'kini judāiy*.

INSEPARABLY, ad. بطور ممزوج مفروق *ba tauri mumtant mafrūk*, ملازمانه *mulāzimāna*.

INSERT, vt. در میان *darj-k.*, درج کردن *darmiyān-n.*, داخل کردن *dākhil-k.*, نشان دادن *nishāndan*.

INSERTION, n. درج *idkhāl*, درج *darj*, تدمیق *tadmik*.

INSIDE, a. در میان *andarūn*, اندرون *darmiyān*, درون *darūn*.

INSIDE, n. ضمن *batn*, بطن *zimn*.

INSIDIOUS, a. حیلہ باز *rayākār*, ریاکار *hīla bāz*, مکار *makkār*.

INSIDIOUSLY, ad. مخدارانہ *ghaddārā-na*, مکارانہ *bā hīla bāzī*, با حیلہ بازی *makkārāna*.

INSIGHT, n. مباشرت *mu-bāsharat*, بصیرت *basīrat*.—(skill) معرفت *maārifat*, علم *ilm*.

INSIGNIFICANCE, n. نا چیز *nā chīzī*, بی مقدار *bī bihūdagi*, بی قدری *bī kadarī*, mikdārī.

INSIGNIFICANT, a. بی معنی *bī ma-dnī*, نا چیز *bilā fāyada*, بی فایده *nā-chīz*. An insignificant talk, کلام بیهودہ *kalāmi bihūda*, نا فرجام *sakhu-ni nā farjām*.

INSIGNIFICANTLY, ad. بلا معنی *bilā*

madnī, از بیهودگی *az bihūdagi*, بلا *hakīrāna*, حقیرانہ *bilā farjām*, فرجام

INSINCERE, a. بی راست *nā rāst*, بی وفا *bī wafā*, نا مخلص *nā mukhlis*, رنگ آمیز *rang āmīz*.

INSINCERELY, ad. بلا حقیقت *bilā hakikat*, نا راستانہ *nā rāstāna*.

INSINCERITY, n. بی وفا بی *bī wafāiy*, ربا *rayā*, نا راستی *nā rāstī*.

INSINUATE, vt. اشاره کردن *ishāra-k.*—(introduce gently) پائیدار ادخال کردن *pāya pāya idkhāl-k.*, قدم قدم در *kadam ba kadam dar-ā*. To insinuate one's self, خاطر نواختن *khā-tir-n.*, دل گرفتن *dil-g.*

INSINUATION, n. اشاره *ishāra*, نوازش *kināya*—(into favour) *nawāzish*, خاطر نوازی *khātir nawāzī*.

INSINUATIVE, a. دل دار *dilrubā*, دل کش *dil kash*, جان نواز *jān nawāz*.

INSIPID, a. بی ذائقہ *bī maza*, بی مزہ *bī zāika*.—(dull) بیجان *bījān*, بی روح *bī rūh*.

INSIPIDITY, n. بی لذتی *bī lazzatī*.

INSIPIDLY, ad. بدون *bilā maza*, بی مزہ *badīni zāika*.

INSIST, vi. قایم ماندن *bar-ī*, بر استادن *kāyam-m.*, اقامت نمودن *akāmat-n.*, تکلیف کردن *taklīf-k.*

INSNARE, vt. دام گرفتن *dar dām-g.*, کمند انداختن *kamand-a*. To be insnared, در کمند گرفتار شدن *dar kamand giriftār-sh.*

INSOLENCE, n. گستاخی *shokhī*, گستاخی *gustākhī*, کبر *leibr*, بی ادبی *bī adabī*, بی امتیازی *bī imtiyāzī*, بی شرمی *sharmī*.

INSOLENT, a. شوخ *gustākh*, گستاخ *shokh*, بی ادب *bī adab*, بی حیا *hayā*, مغرور *maghrūr*.

INSOLENTLY, *ad.* گستاخانه *gustākhā-na*, با شوخ *mutakabbirāna*, *bā shokh*.

INSOLVABLE, *a.* حل *mumtani hall*, بی تفسیر *bī tafsīr*.

INSOLVENCY, *n.* شکستگی *shikastagī hāl*, مغرم *mughram*, مدیونی *madyūnī*.

INSOLVENT, *a.* مدیون *madyūn*, مفلس *muflis*, مقروض *makrūz*.

INSOLVENT, *n.* شخص نادار *shakhsi nādār*, قرضداری بی مقدر *muflis*, *karzdārī i bī maldūr*.

INSOMUCH, *ad.* چنانچه *chunāncha*, چنانکه *chunānki*, بنا برین *banābarīn*, تا حدی که *tā haddī ke*.

INSPECT, *vt.* نظر *nigāh-k.*, نگاه کردن *nazar-k.*, ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*, مباشرت نمودن *mubāsharat-n.*

INSPECTION, *n.* نظر *nazar*, نگاه *nigāh*, ملاحظه *mulāhaza*, مباشرت *mubāsharat*, مشاهده *mushāhada*.

INSPECTOR, *n.* مباحثه ناظر *nāzir*, مباشر *mubāshir*, کار گذار *kār guzār*, نگاه بان *nigāh bān*, امین *amīn*.

INSPIRATION, *n.* الهام *ilhām*. — نفس *dam kashī* (breathing) کشی *nafs gīrī*. Divine inspiration, وحی ربانی *ilhāmi ilāhī*, الهام الهی *wahī i rabbānī*.

INSPIRE, *vi. vt.* (draw in breath) دم گرفتن *dam-g.*, دم کشیدن *dam-k.* — (affect, as with a supernatural influence) وحی ساختن *ilhām-k.*, الهام کردن *wahī-s.* — (breathe into) نفخ کردن *nafkh-k.*

INSPIRER, *n.* ملهم *mulhim*.

INSPIRIT, *vt.* دلگرم کردن *dilgarm-k.*, روح دادن *dilfarūz-s.*, دلغورز ساختن *rūh-d.*

INSPISSATE, *vt.* تغلیظ کردن *taghlīz-k.*, قوام دادن *kawām-d.*

INSTABILITY, *n.* نا پایداری *nā pāyadārī*, بی استقلالی *bī karārī*, بی استقلال *bī istiklālī*, تبدل *tabaddul*.

INSTALL, *vt.* نصب کردن *nasb-k.* To install in an office or dignity, منصب *mansab taklīf-k.*, به مرتبه *bar martaba-b.* — (invest with a robe of honour) خلعت دادن *khildāt-d.*

INSTALLATION, *n.* مسند نشیمنی *masnad nishīnī*, اجلاس *ijlās*, تعیین *tāyīn*.

INSTALMENT, *n.* قسط *kist*.

INSTANCE, *n.* 1. (example) مثال *misāl*, تمثیل *tamsīl*, عبرت *ibrat*. 2. (proof) دلیل *dalīl*, اثبات *isbāt*. 3. (intreaty) درخواست *dar khāst*, استدعا *istidaā*. 4. (importunity) تقاضا *takāzā*. For instance, مثلاً *masalan*, "فرضا *farazan*.

INSTANCE, *vt.* تمثیل کردن *tamsīl-k.*, شاهد آوردن *masal-n.*, مثل نمودن *shāhid-ā.*, مثال زدن *masal-z.*

INSTANT, *a.* (immediate, present) حاضر *hāzīr*, موجود *maujūd*, زود *zūd*. — (urgent) لازم *lāzīm*, ضرور *zarūr*, واجب *wājib*.

INSTANT, *n.* (of time) دم *dam*, لحظه *lahza*, دقیقته *dakīkat*.

INSTANTANEOUS, *a.* (without interval) بی میانه *bī miyāna*. — (quick, without delay) زود *zūd*, بلا توقف *fi'lfaur*, فوراً *faruran*.

INSTANTLY, *ad.* در حال *ba zūdī*, در حال *dar hāl*, به مجرد *fi'lfaur*, *mujarrad*.

INSTEAD, *ad.* به جای *ibaz*, *mu-*

kāfāt, بجای *ba jāi*. Instead of which,
 آن بدل *badlī ān*.
 INSTEP, *n.* روی قدم *pushti pā*, پشت پا *rūi kadam*.
 INSTIGATE, *vt.* انگیزختن *angikhtan*,
 تحریک ساختن *ighwā-k.*, تحریک کردن
tahrīk-s., تحریض کردن *tahrīz-k.*,
 غلاظیدن *barghalānīdan*.
 INSTIGATION, *n.* بر *ighwā*,
 تحریض *bar angikhtagi*, انگیزختگی
tahrīz, تحریک *tahrīk*.
 INSTIGATOR, *n.* محرک *muharrīk*,
 محرض *ighwā sāzanda*, سازنده
muharrīz.
 INSTIL, *vt.* تقطیر کردن *taktīr-k.* To
 instil into the mind, در خاطر قدم بقدم
dar khātir kadam bakadam-n.
 INSTILLATION, *n.* استقطار *taktīr*,
istikār.
 INSTINCT, *n.* عقل حیوانی *ākli hay-*
wānī, جبلت *jiblat*.
 INSTINCTIVE, *a.* از عقل حیوانی *az*
ākli haywānī, طبیعی *tabīyī*.
 INSTITUTE, *vt.* بر پا کردن (establish)
bar pā-k., نصب کردن *nasb-k.*,
 قایل *kāyīm-k.*, نشان دادن *nishāndan*.—
 (instruct) تعلیم ساختن *taālīm-s.*,
 تادیب نمودن *tādīb-n.*
 INSTITUTE, } *n.* آیین *kānūn*, قانون
 INSTITUTION, } *āyīn* فرمان *farmān*.—
 (establishment) نصب *wazī*, وضع
ādat, عادت (maxim, precept)—
 تربیت (education) *kānūn*.—(institution)
tarbiyat, تعلیم *taālīm*.—
madrasa, مدرسه *maktab*.
 INSTRUCT, *vt.* آموختن *āmūkhtan*,
 تعلیم کردن *tarbiyat-k.*, تربیت کردن
taālīm-k., پند دادن *pand-d.*
 INSTRUCTION, *n.* تربیت *tarbiyat*,
 تعلیم *taālīm*, تادیب *tādīb*.

INSTRUCTIVE, *a.* تعلیم ساز *taālīm*
sāz, دانش آموز *dānīsh āmūz*.
 INSTRUCTOR, *n.* معلم *muāllīm*,
 استاد *ustād*.
 INSTRUMENT, *n.* 1. (tool) آلات *ālat*,
 ادات *adāt*. Warlike instrument,
 آلات حرب *ālātī harb*. Musical
 instrument, ساز *sāz*, آهنگ *āhang*. 2.
 (a legal writing) قباله *kabāla*, عهد
āhd nawishta. 3. (agent) وکیل
wakīl, کار گزار *kār guzār*. 4. (cause
 or mean of any thing) سبب *sabab*,
 موجب *mūjib*.
 INSTRUMENTAL, *a.* مددگار (aiding)
madadgār, فاعلی *fāilī*.—(musical)
 ساز *sāzī*, آلتی *ālatī*.
 INSTRUMENTALITY, *n.* امداد آوری
imdād āwarī, آلیت *ālīyat*.
 INSTRUMENTALLY, *ad.* با قوت ساز
bā kuwat sāz, با آلات *bā ālāt*.
 INSUBORDINATION, *n.* سرکشی *sar*
kashī, نافرمانداری *nā farmān barā*
dārī.
 INSUFFERABLE, *a.* نا تحمل *n-*
tahammul, نا برداشتنی *nā bardāsh-*
tanī, سخت *sakht*.
 INSUFFICIENCY, *n.* عدم کفایت *ada-*
mī kifāyat, بی مناسبتی *bī munāsa-*
batī, قصور *kusūr*.
 INSUFFICIENT, *a.* بی کفایت *bī kifā-*
yat, نا قابل *nā kāfī*, نا کافی
bilā kifāyat.
 INSUFFICIENTLY, *ad.* بلا کفایت
bilā kifāyat.
 INSULAR, *a.* جزیره منسوب *jazīra*
mansūb, جزیری *jazīrī*.
 INSULATE, *vt.* جدا کردن *judā-k.*,
 یکسو *yak sū-n*.
 INSULT, *n.* دشنام *dushnām*,
 تهنیت *tahkīr*, اهانت *ihānat*.

INSULT, *vt.* دشنام دادن *dushnām-d.*, آزردن *malāmat guftan*, ملامت گفتن *āzurdan*, حقیر، اهانت کردن *ihānat-k.*, داشتن *hakīr-d.*

INSUPERABLE, *a.* نامغلوب *nā magh-lūb*, برتر *bar tar*, بی غالب *bī ghālib*.

INSURANCE, *n.* بیمه (against risk) *bīma*. *khātir jamʿ* خاطر جمع.

INSURE, *vt.* پایداری کردن *pāyadārī-k.*, بیمه کردن *bīma-k.*

INSURGENT, *a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, عاصی *āsi*, بغی *bughī*.

INSURRECTION, *n.* فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*, فساد *fusād*, هجوم *hujūm*, طغیان *tughiyān*.

INTEGER, *n.* عدد صحیح *ādadi saḥīḥ*, کلیت *kullīyat*.

INTEGRAL, *a.* کامل *saḥīḥ* صحیح، کلی *kullī*.

INTEGRITY, *n.* دیانت *lehulūs* خلوص، راستی *rāstī* راستی، *diyānatdārī* داری.

INTELLECT, *n.* فهم *fahm*، عقل *akl*، ادراک *idrāk*، ادراک *furāsāt*، فراست *hūsh*، هوش *idrāk*.

INTELLECTUAL, *a.* عقل منسوب *akl mansūb*، ذهنی *zihni*، *aklī*.

INTELLIGENCE, *n.* 1. (information) *ittilā* اطلاع، *khābar* خبر. 2. (understanding) *hūshyārī* هوشیاری، *akl* عقل، *idrāk* ادراک.

INTELLIGENT, *a.* عالم *ālim*، عاقل *ākil*، زیرک *zīrak*، دانا *dānā*، دانا *hūshmand*، هوشمند، صاحب فراست *zahīn*، ذهین *zīrak*، *sāhibi farāsāt*. To be intelligent, *zīrak u ākil-b.* To render intelligent *tadkīl-k.* کردن.

INTELLIGENTLY, *ad.* عاقلانه *ākilāna*، معقولانه *madkūlāna*.

INTELLIGIBLE, *a.* فهمیدنی *fahmī-danī*، قابل ادراک *kābili idrāk*.

INTELLIGIBLY, *ad.* بطور معقول *ba tauri madkūl*، واضحاً *wāzihan*.

INTEMPERANCE, *n.* بی پرهیزی *bī parhīzī*، بی اعتدال *bī aītīdāl*، بی تقوای *bī takwāi*.

INTEMPERATE, *a.* بی پرهیز *bī parhez*، غیر اعتدال *ghayri aītīdāl*، مست *mast*، نافرمانی *nafsānī*. To be intemperate, *bī parhīz-b.*

INTEMPERATELY, *ad.* بلا اعتدال *bilā aītīdāl*، بی پرهیزی *bā bī parhīzī*.

INTEND, *vt.* عزم *irāda-k.* اراده کردن، مقصد *kasd-k.* قصد کردن، *asm-k.* عزم کردن، خواستن *khāstan*، *maksad-b.* کردن.

INTENDANT, *n.* ناظر *dārūgha*، داروغه *nāzir*، وکیل *wakīl*، امین *amīn*.

INTENSE, *a.* شدید *sha-dīd*، سخت *sakht*، شدت *karwī* قوی. Intense cold, *shiddati shitā*، صبرارت *sabārat*. Intense heat, *mutahhim*، گرمی *garmī*.

INTENSELY, *ad.* بشدت *ba shiddat*، بغایت *ba ghāyat*.

INTENSITY, *n.* شدت *shiddat*، بسیاری *bisyarī*.

INTENT, *a.* مشغول *mashghūl*، مطلع *matlū*، آرزومند *arzūmand*.

INTENTION, *n.* عزم *azm*، اراده *irāda*، کام *kām*، مراد *murād*، مقصود *maksūd*، نیت *niyat*، سعی *saʿy*.

INTENTIONAL, *a.* نیت پیوند *niyat paywand*، بالقصد *bi'l kasd*.

INTENTIONALLY, *ad.* بقصد *ba kasd*، قصداً *kasdan*.

INTENTLY, *ad.* با جد و جهد *bā jaddu jahd*، مشغولانه *mashghūlāna*.

INTER, *vt.* زیر خاک *dafn-k.* دفن کردن، *zīri khāk-n.* نهادن.

INTERCALARY, *a.* کپیسم *kabīsa*.—

- (day) روز کبیسه *rozi kabisa*.—(month) سال *māhi kabisa*.—(year) سال کبیسه *sāli kabisa*.
- INTERCALATION, *n.* کبیسائی *kabīsāiy*, روز افزونی *rozi afzūnī*.
- INTERCEDE, *vi.* شفاعت کردن *shifādt-k.*, میانم کردن *tawassut-k.*, میانه کردن *miyāna-k.*
- INTERCEPT, *vt.* در اثنای راه گرفتن *dar asnāi rāh-g.*—(prevent) مزاحمت کردن *muzāhamat-k.*
- INTERCEPTION, *n.* گرفتگی *giriftagi*, مزاحمت *muzāhamat*, مانع *manī*.
- INTERCESSION, *n.* شفاعت *shifādt*, توسط *tawassut*.
- INTERCESSOR, *n.* شفیع *shafīa*, میانچی *miyānchī*.
- INTERCHANGE, *vt.* مبادله کردن *mu-bādala-k.*, رد و بدل کردن *radd u badal-k.*
- INTERCHANGEABLE, *a.* ممکن بدل *mumkinī badal*, قابل تبدیل *kābili tabdil*.
- INTERCOURSE, *n.* صحبت *sauhbat*, آمد و شد *muāmala*, علاقه *ilāka*, آمد و رفت *āmad u shud*, رفت *āmadu raft*, همقدمی *hamkadamī*.
- INTERCURRENT, *a.* در میان روان *dar miyān rawān*, اثنای *asnāi*.
- INTERDICT, *vt.* منع کردن *manī-k.*, نهی نمودن *nahī-n.*, باز داشتن *bāz-d.*
- INTERDICTION, *n.* منع *manī*, نهی *nahī*, ممنوعیت *mumāniyat*.
- INTERDICTORY, *a.* حاکم مانع *mānī*, امتناعی *imtināi*.
- INTEREST, *vt.* (give a share in) تشریک کردن *tashrīk-k.*, بهره دادن *bahra-d.*—(excite emotion) خاطر *dīl-k.*, علاقه داشتن *khātir-g.*—(concern) علاقه *ilāka-d.*, داخل دادن *dakhl-d.*
- INTEREST, *n.* (advantage) فایده *fāida*, نفع *nafī*, سود *sūd*.—(participation) بهره *bahra*, حصه داری *hissa dārī*.—(concern) دلبستگی *dīlba-stagi*. Interest of money, سود *sūd*, ربا *ribā*.—(excitement of feeling) شوق *shauk*.—(influence) غلبه *ghalaba*, وسیله *wasila*. To lend upon interest, تضمین کردن *tazmīn-k.* To take interest, شریک شدن *sharīk-sh*, لطف آوردن *lul-f-ā*. Simple interest, سود *sūd*. Compound interest, سود در سود *sūd dar sūd*. Against the interest of, خلاف فایده *khilāfi fāida*.
- INTERESTED, *a.* (concerned) شریک *sharīk*.—(moved) دلبسته *dīl basta*. Self-interested, خود غرض *khud gharaz*, غرضمند *gharazmand*.
- INTERFERE, *vi.* مانع و مزاحم شدن *mānī wa muzāhim-sh.*, مخالف بودن *mukhālif-b.*, معارض شدن *wa muārīz-sh.*, رخنه کردن *rakhna-k.*
- INTERFERENCE, *n.* توسط *tawassut*, مداخله *mudākhalā*.
- INTERIM, *n.* اثنای وقت *asnāi wakt*, عرصه مابین *dar miyān*, در میان *ārsaī mā bayn*.
- INTERIOR, *a.* درون *darūn*, باطن *bātin*, اندرنی *andarūnī*. Interior and exterior, ظاهر و باطن *bātin u zāhir*, درون و بیرون *darūn u berūn*.
- INTERJACENT, *a.* متوسط *mutawassit*, متعرض *mutaāriz*.
- INTERJECTION, *n.* صوت *saut*, (pl. حرف ندا *harfi nidā*, حرف تعجب *harfi tadjjub*.
- INTERLACE, *vt.* درهم آمیختن *darham-ā.*, مشبک نمودن *mushabbak-n.*

- INTERLEAF, *n.* ورق میانه *warki miy-āna*.
- INTERLINE, *vt.* در میان دو سطر نوشتن *dar miyāni du satar-n*.
- INTERLOCUTION, *n.* مکالمه *mukā-lamat*, محاوره *muhāwara*.
- INTERLOPE, *vi.* فضولی نمودن *fuzūlī-n*, مداخله کردن *mudākhalā-k*.
- INTERLUDE, *n.* نقل تماشا *tamāshā*, نقل *nakl*.
- INTERLUNAR, *a.* حلال قمری *hulūli kamarīy*.
- INTERMARRIAGE, *n.* شغار *shaghār*, زن دهی و زن گیری *zan dahī wa zan girī*, مزاجات *muzāwajat*.
- INTERMARRY, *vi.* شغار کردن *shagār-k*, وصلت کردن *wasalat-k*.
- INTERMEDDLE, *vi.* مداخلت کردن *mudākhalat-k*, دست اندازی کردن *dast andāzi-k*.
- INTERMEDIATE, *a.* متوسط *mutawas-sut*, در میان *dar miyān*.
- INTERMENT, *n.* تدفین *dafn*, تدفین *tadfin*.
- INTERMINGLE, *vt.* آمیختن *āmīkhtan*, مخلوط ساختن *sarishlan*, مخلوط *makhlūt-s*.
- INTERMISSION, *n.* فراغت *farāghat*, اهمال *ihmāl*, توقف *tawakkuf*. The intermission of the pulse, فتر *futar*. The intermission of a fever, قلع *kalī*.
- INTERMIT, *vt.* فراغت نمودن *farāghat-n*, توقف کردن *tawakkuf-k*.
- INTERMITTENT, *a.* مہمل *muhmil*, با فاصله *bā fāsila*, فراغت *farāghat*. Intermittent fever, حمای غب *hamāi ghibb*, تب نوبت *tapi naubat*.
- INTERMIX, *vt.* vide INTERMINGLE.
- INTERNAL, *a.* درون *darūn*, باطن *bātin*, اندرون *andarūn*.
- INTERNALLY, *ad.* باطناً *bātinan*, داخلی *dākhilan*.
- INTERNATIONAL, *a.* ما بین اقوام *mā bayini akwām*, در میان مختلف قوم *dar miyāni mukhtalif kaum*.—(law) قانون شعوبی *kānūni shaūbī*.
- INTERPOLATE, *vt.* داخل کردن *dākhil-k*, درج کردن *darj-k*.
- INTERPOSE, *vt.* در میان آمدن *dar miyā-n-ā*, وساطت کردن *wasātat-k*, میانجی شدن *miyānchī-sh*.
- INTERPOSITION, *n.* میانداری *miyān-dārī*, وساطت *wasātat*.
- INTERPRET, *vt.* ترجمه کردن *tarjuma-k*, تفسیر کردن *sharah-d*, شرح دادن *tafsīr-k*, تعبیر کردن *taābīr-k*.
- INTERPRETABLE, *a.* ممکن ترجمه *mumkinī tarjuma*.
- INTERPRETATION, *n.* ترجمه *tarjuma*, تفسیر *tafsīr*, تاویل *tāwīl*, شرح *sharh*. The interpretation of dreams, تعبیر خواب *taābīri khāb*.
- INTERPRETER, *n.* مترجم *mutarjim*, ترجمان *tarjumān*, مفسر *mufassar*. An interpreter of the law, مفتی *muftī*.
- INTERREGNUM, *n.* حلال مملکت *hulūli mumlakat*, فترت *fitrat*.
- INTERROGATE, *vt.* پرسیدن *pursīdan*, استفسار کردن *pursish-k*, استفتاء نمودن *istifhām-n*, پرسش *istifsār-k*.
- INTERROGATION, *n.* پرسش *pursish*, استفتاء *istifhām*, استفسار *istifsār*, سوال *sawāl*.
- INTERROGATIVE, *a.* استفتاءیه *istif-hāmī*, پرسشی *pursishī*.—(pronoun) ضمیر استفتاء *zamīri istifhām*.
- INTERROGATIVE, } *n.* بطور سوال *ba*
INTERROGATORY, } *tauri sawāl*, از

mustafhim. *استفهم sa'il* سایل *istifhām* استفتیام
 INTERRUPT, *vt.* گفتار دیگر را مقطع ساختن *guftāri dīgar rā maktū-s.* ساکت
sākit-k. سخن قطع کردن *akhun*
katū-k.—(business) تعرض کردن *tadr-*
uz-k. مزاحمت کردن *muzāhimat-k.*
 INTERRUPTION, *n.* تعرض (in business) *taāruz*, مزاحمت *muzāhamat*, خلل
hhalal.—(of speech) مقطع *maktū*, شکستگی *shikastagī*.
 INTERSECT, *vt.* در میان بریدن *miyān-b.*,
 تقسیم کردن *katū miyān-k.*, تقسیم کردن
taksīm-k.
 INTERSECTION, *n.* قطع میان *katū mi-*
yān.
 INTERSPERSE, *vt.* در میان افشاندن
dar miyān-a., نثار کردن *nisār-k.*,
 متفرق گردانیدن *mutafarrik-g.*
 INTERSPERSION, *n.* در میان افشانی
darmiyān afshānī, مابین نثار *mā*
bayni nisār.
 INTERTWINE, *vt.* در پیچیدن *dar-*
p., بهم پیچ کردن *baham pech-k.*
 INTERVAL, *n.* مابین *asnā* اثنا *asnā*,
 مابین *mā bayn*, مسافت *masāfat*,
 مدت *muddat.*
 INTERVENE, *vt.* در آمدن *dar-ā.*,
 دخل کردن *miyān-ā.*, میان آمدن
dakhl-k., مابین آمدن *mābayn-ā.*—
 (happen) واقع شدن *wākū-sh.*
 INTERVENTION, *n.* در میان آمدگی
dar miyān āmadagī, توسط *tawassut.*
 INTERVIEW, *vt.* ملاقات کردن *mulākāt-*
k. خدمت رسی کردن *khidmat rasī-k.*
 INTERVIEW, *n.* ملاقات *mulākāt*,
 دوچار *duchār*, مواصلت *muwāsalat*,
 دیدار *dīdār.*
 INTERWEAVE, *vt.* میان بافتن *miyān-*
b., بهم بافتن *baham-b.*

INTESATE, *a.* بی وصیت *bī vasiyat*,
 بلا توصیت *bi'lā tausiyat.*
 INTESTINAL, *a.* معی *ma'i*, احشای
ahshāi.
 INTESTINE, *n.* روده *rūda*, امعاء *amā.*
 INTESTINE, *a.* درونی *darūnī*, باطنی
bātinī.
 INTHRAL, *vt.* استعباد کردن *istiābād-*
k., اسیر کردن *asir-k.*
 INTIMACY, *n.* همدمی *hamdamī*,
 مواضات *muāhabat*, صاحبیت
nasat.
 INTIMATE, *a.* مونس *musāhib*, صاحب
munis, همدم *hamdam.*
 INTIMATE, *vt.* اشاره کردن *ishāra-k.*,
 اطلاع کردن *itilā-k.*
 INTIMATION, *n.* اشاره *ishārā*, کنایه
kināya, خبر *khābar*, اطلاع *ittilā.*
 INTIMIDATE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*,
 هراسان کردن *bā khauf-z.*, هراسان
hirāsān-k.
 INTO, *prep.* در *dar*, درون *darūn*,
 اندرون *andarūn*, در میان
darmiyān, در فی *fī.*
 INTOLERABLE, *a.* غیر محتمل *ghayr*
muhtamal, نا برداشت *nā bardāsh*,
 دشوار *dushwār.*
 INTOLERANT, *a.* بی تحمل *bī taham-*
mul, بی صبر *bī sabr.*
 INTOXICATE, *vt.* مست کردن *mast-k.*,
 مسکور نمودن *madhūsh-k.*, مدهوش کردن
maskūr-n., ساختن *makhmūr-s.*
 INTOXICATED, *a.* مست *mast*, سرشار
sarshār, مدهوش *madhūsh*, مسکور
makhmūr, مسکور *maskūr*. To be
 intoxicated, مست شدن *mast-sh.*,
 مدهوش شدن *madhūsh-sh.*
 INTOXICATION, *n.* مستی *mastī*,
 مسکوری *makhmūrī*, نشاء *nasha'*,
 مدهوشی *madhūshī.*

INTRANSITIVE, *a.* (verb) فعل لازم *fu-
ali lāzimī* متعدی *ghayr mutādī*.

INTRENCH, *vt.* با خندق تصدین کردن *bā khanduk tahsīn-k.*, مورچه ساختن *mūrcha-s*.

INTRENCHMENT, *n.* مورچه *mūrcha*, خندق *khanduk*, بندی *kalī bandī*.—(defence) حصار *hisār*.—(encroachment) دست اندازی *dast andāzī*.

INTREPID, *a.* دلور *bī bāk*, بی باک *bī bāk*, دلیر *dilīr*, دلیر *bī parwā*, بی پروا *bī parwā*, مردانه *mardāna*.

INTREPIDITY, *n.* بهادری *bahādurī*, مردانگی *mardānagī*, دلیری *dilīrī*, بی خوفی *bī khaufī*.

INTREPIDLY, *ad.* دلورانه *dilāwarāna*, بلا باک *bilā bāk*.

INTRICACY, *n.* پیچ و تاب *pech*, پیچ *pech*, خلط *khalt*, خلل *khāl*, پیچ *pech*, اضطرابی *istarābī*, درهم *darham*, درهم *barhamī*.

INTRICATE, *a.* مشوش *pechdār*, پیچدار *pechdār*, درهم *darham*, درهم *barham*, مشکل *mushkil*.

INTRICATELY, *ad.* با پیچش *bā pechish*, با پیچ و خم *bā pech u kham*.

INTRIGUE, *n.* کار سازی *sāzish*, سازش *sāzish*, ittifāki pinhān, کتمان *makr*.

INTRIGUE, *vi.* حیل *makr-k.*, مکر کردن *makr-k.*, حیل *hila-k.*.

INTRINSIC, *a.* حقیقی *zātī*, ذاتی *zātī*, hakiki, اصلی *aslī*, معنوی *maānawī*.

INTRODUCE, *vt.* (to a place) در آمدن *idkhāl-k.*, (to a person) ملاقات گذاشتن *mulākāt-k.*, معروف گردانیدن *mārūf-g.*

INTRODUCED, *a.* در آورده *dar āwar-da*, مدخل *madkhal*.

INTRODUCTION, *n.* ادخال *idkhāl*, واسطه *wasīlat*, در آوردگی *dar āwar-dagī*, ظهور *zuhūr*.—(to a book) دیباچه *dībācha*, تمهید *tamhīd*. A letter of introduction, سفارش نامه *sifārish nāma*.

INTRODUCTORY, *a.* دیباچه وار *dībācha wār*, مقدم *mukaddam*.

INTRUDE, *vi.* بی طلب ادخال کردن *bī talab idkhāl-k.*, بی اجازت دخل *bī ijāzat dakhil-k.*, داخل شدن *dākhil-sh.*

INTRUDER, *n.* نا خوانده آبخده *nā khānla āyanda*, مزاحم *mudākhil*, مزاحم *muzāhim*.

INTRUSION, *n.* ادخال نا خامه *idkhāl li nā khāsta*, بی دعوتی *bī dadwatī*, مداخله *mudākhala*.

INTRUST, *vt.* تفویض *sipurdan*, سپردن *sipurdan*, حواله کردن *hawāla-k.*, تفویض *tafūyaz-k.*.

INTUITION, *n.* خیال *ilhām*, الهام *ilhām*, خیال *khayāl*, درایت *dirāyat*.

INTWINE, *vt.* پیچانیدن *pīchānīdan*.

INUNDATE, *vt.* سیلاب نمودن *saylāb-n.*, مستغرق ساختن *mustaghrak-s*.

INUNDATION, *n.* سیلاب *saylāb*, سیلاب *sayl*, سیلاب *jūyān*.

INVADE, *vt.* هجوم آوردن *hujūm-ā.*, تاخت کردن *hamla-k.*, تاخت *tākh-k.*. To invade a country, سیل *sayli sayf-k.*. To invade in the night-time, شبخونی کردن *shabkhūnī-k.*. To invade suddenly, غول کردن *gawl-k.*.

INVALID, *a.* فا چیز *bī kuwat*, بی قوت *bī kuwat*, باطل *bātil*, بیمار *bīmār*, مریض *marīz*.

INVALIDATE, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, منسوخ کردن *mansūkh-k.*.

INVALIDITY, *n.* عدم قوت *adamī kuwat*, بطلان *butlān*, ابطال *ibtāl*.

INVALUABLE, *a.* بلا بی بها *bī bahā*, گرانبه گران *girān* *bilā kīmat*, قیمتی *māya*.

INVARIABLE, *a.* نا متغیر *nā mutaghayyur*, بی تبدیلی *bī tabdīl*, دائم *dāim*, پایدار *pāyadār*.

INVARIABLENESS, *n.* عدم تبدیلی *ādami tabaddul*, استقامت *istikāmat*.

INVARIABLY, *ad.* نا متغیرانه *nā mutaghayyarāna*, همواره *hamwāra*, هر وقت *har wakt*.

INVASION, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*, تاخت *tākh*.

INVECTIVE, *n.* طعن زنی *taāna zani*, دشنام *dushnām*, بهتان *buktān*, ملامت *malāmat*, شکایت *shikāyat*.

INVEIGH, *vi.* دشنام *taāna-z.*, طعن زدن *dushnām-d.*, ملامت کردن *malāmat-k.*

INVEIGLE, *vt.* از شیرین زبانی فریفتن *az shīrīn zabānī-f.*, اغوا کردن *ighwā-k.*, اضلال کردن *izlāl-k.*

INVENT, *vt.* ایجاد *paydā-k.*, پدید آوردن *ijād-k.*, اختراع کردن *ikhtirā-k.* — (fabricate) افترا نمودن *iftirā-n.*

INVENTION, *n.* ایجاد *ihdās*, اختراع *ikhtirād*, *ijād*.

INVENTIVE, *a.* مبدع *mubdā numā*, اختراعی *ikhtirāi*.

INVENTOR, *n.* مبدع *mujīd*, مخترع *mukhtarī*, *mubdī*.

INVENTORY, *n.* صورت فهرست *fihrist*, صورت دفتر *sūrat daftar*.

INVERSE, *a.* سرنگون *wāzghūn*, وارزون *sarnigūn*, معکوس *maākus*, منقلب *munkalib*.

INVERSELY, *ad.* بر عکس *bar āks*, معکوسانه *mākusāna*.

INVERSION, *n.* انقلاب *āks*, عکس *inkīlāb*.

INVERT, *vt.* سرنگون کردن *sar nigūn-k.*, زیر و زبر نمودن *gardānīdan*, *zer u zabar-n.*, منعکس کردن *munākas-k.*, بر خلاف کردن *bar khilāf-k.*

INVEST, *vt.* (in an office) تعلیم کردن *taklīd-k.*, تکلیف کردن *taklīf-k.* — (with possession) تصرف دادن *tasarruf-d.*, ضبط گیر ساختن *zabtگیر-s.* — (with a robe of honour) خلعت دادن *khilāt-d.* — (surround) احاطه کردن *ahāta-k.* — (dress) پوشیدن *poshīdan*, محاصره (besiege) آراستن *ārāstan* — *muhāsara-k.*

INVESTIGABLE, *a.* ممکن *mumkin*, قابل تفتیش *kābilī taftīsh*, *mumkinī taftīsh*, *tafahhus*.

INVESTIGATE, *vt.* تفتیش کردن *taftīsh-k.*, تفتیش کردن *talāsh-k.*, تفتیش *tafahhus-k.*, پژوهش کردن *pazūhish-k.*

INVESTIGATION, *n.* تلاش *talāsh*, تفتیش *taftīsh*, پژوهش *pazūhish*, تفتیش *tafahhus*, تفتیش *tafahhus*, تفتیش *tafahhus*.

INVESTITURE, *n.* (in office) تعلد *takallud*, نصب *nasb* — (in possession) (with a robe of honor) تصرف دهی *tasarruf dahī*, پوشاک *khilāt*, پوشاک *poshāk*.

INVESTMENT, *n.* محاصره *muhāsara*.

INVETERACY, *n.* شدت *shiddat*, فرسودگی *farsūdagi*, سختی *sakhtī*, کهنگی *kuhnagi*.

INVETERATE, *a.* آزموده *kuhna*, کهنه *āzmūda*, کار دیده *kār dīda*.

INVIDIOUS, *a.* کینه انگیز *kīna angīz*, بد فرجام *bad farjām*, عداوت گیر *ādāwatگیر*, *bad khāh*.

INVIDIOUSLY, *ad.* از عداوت انگیزی *az ādāwat angīzī*, حسودانه *hasūdāna*, بد چشمه *bad chashmāna*.

INVIDIOUSNESS, *n.* عداوت انگیزی *ādāwat-angīzī*, رشک *hasad*, رشک *rishk*.

INVIGORATE, *vt.* قوت دادن *kuwat-d.*, تقویت دادن *takwīyat-d.*

INVINCIBLE, *a.* غنیر مغلوب *ghairi maghlūb*, منتهز مغضول *mumtanā-mafzūl*, "المظفر دایما" *al muzaffar dāiman*.

INVINCIBLENESS, *n.* نا مغلوبی *nā maghlūbī*, استحکام *istihkām*.

INVINCIBLY, *ad.* نا مغلوبانه *nā mak-hūrāna*.

INVIOLEABLE, *a.* منتهز نقض *mumtanā nakz*, مستحیل فسخ *mustahīli faskh*.

INVIOLEATE, *a.* بلا *bī nakz*, بی نقص *bilā nukṣān*, بی مضرت *bī mazarrat*, بی عیب *bī ziyān*, بی زیان *bī ātib*, بی قصور *bī kusūr*.

INVISIBILITY, *n.* عدم احساس *ādami ihsās*, نا پیدائی *ghayūbat*, غیوبت *nā paydāi*, نهفتگی *nihuftagi*.

INVISIBLE, *a.* نا پدید *ghāib*, غایب *nāpadīd*, مخفی *mukhtafī*. To render invisible, نا پدید گردانیدن *nāpadīd-g.*, غیبی ساختن *ghaybī-s.*

INVITATION, *n.* طلب *daāwat*, دعوت *talab*, استدعا *khāndagi*, زیافهت *istiduā*, طعمت *tuāmat*, زیافهت *ziyāfut*.

INVITE, *vt.* دعوت کردن *daāwat-k.*, طلب کردن *talab-k.*, خواندن *khāndan*. To invite to an entertainment, طعامت دادن *taāmat-d.* To invite to supper, شام دعوت کردن *ba taāmi shām daāwat-k.* To invite to nuptials, در عروسی خواندن *dar ārūsī-k.*

INVOCATION, *n.* دعا *duā*, مذاجات *munājāt*, خواندگی *khāndagi*.

INVOICE, *n.* فهرست ارسال *fhristi irsāl*, بیجک *bījak*, خرید نامه *kharīd nāma*.

INVOKE, *vt.* خواندن *khāndan*, مذاجات *munājāt-k.*, دعا کردن *duā-k.*

INVOLUNTARILY, *ad.* بی اختیارانه *bī ikhtiyārāna*, کرها *karhan*.

INVOLUNTARY, *a.* بی اراده *bī irāda*, بی اختیار *bī ikhtiyār*, بی قصد *bī kasd*.

INVOLUTION, *n.* پیچیدگی *pechish*, لایف *lafif*, خلط *khilt*.—(Mathe.) حساب صعود *hisāb-suūd*.—(Gram.) جمله معترضه *jumla muātariza*.

INVOLVE, *vt.* 1. (intwist, inwrap) در پیچیدن *lifāfa-k.*, لفافه کردن *dar-p.*, مبتلا کردن *mubtalā-k.* 2.—(comprise, imply) اشتغال کردن *ishtimāl-k.*, نتیجه نمودن *natīja-n.* To involve in difficulties, اضطراب دادن *istirāb-d.*, پریشان ساختن *parīshān-s.* To involve in darkness, در ظلمت و سوت *dar zulmat wash-k.*

INVOLVED, *a.* پیچیده *pechīda*, ملتف *multaf*, مخلوط *makhlūt*, گرفتار *giriftār*.

INWARD, *a.* درونی *darūnī*, باطن *bātin*.

INWARDLY, *ad.* از درون *az darūn*, در داخل *dar dākhil*, باطنان *bātinan*.

INWRAP, *vt.* vide INVOLVE.

IRASCIBLE, *a.* آتشی *ātishī*, غضبناک *ghazabnāk*, تند طبیعت *tund tabīāt*.

IRE, *n.* کین *kīn*, غضب *ghazab*, خشم *khashm*.

IRIS, *n.* کمان فلکی *kamāni falakī*, قوس قزح *kausi kazah*.

IRK, *vt.* آزریدن *bīzār-k.*, آزراندن *āzūrdan*.

IRKSOME, *a.* بیزارى *bizārī*, مشکل *mu-shkil*, درد ناک *dard nāk*.

IRON, *n.* آهن *āhan*, حدید *hadīd*. — (chain) زنجیر *zanjīr*. Iron mine, معدن آهن *maddani āhan*.

IRON, *a.* حدیدی *āhanīn*, آهنین *āhanīn*, کارخانه آهن ریزی *hadīdī*. Iron-foundry, کارخانه آهن ریزی *kārkhānai āhan rezī*.

IRON, *vt.* (smooth with an iron) باتلم *bā tala-p*. — (put in irons) در زنجیر بند کردن *dar zanjir band-k*.

IRONICAL, *a.* با طعن *pur taān*, کینایه دار *kināya dār*, سرزنش *bā sarzanish*, زغزغته نما *tanzāmīz*, زغزغته *zaghzaghat numā*.

IRONICALLY, *ad.* با طور کینایه *ba tauri kināya*.

IRON-MONGER, *n.* آهنگر *āhangar*, حداد *haddād*.

IRONY, *a.* استهزا *istihzā*, طنز *tanz*, تسخر *tasakhkhur*, سخت *sakht*.

IRRADIANCE, *n.* پرتو اندازی *partau andāzī*, شعاع *shiā*.

IRRADIATE, *vt.* پرتو انداختن *partau-a*, شعاع نمودن *shiā-n*.

IRRATIONAL, *a.* غیر عقل *bī ākl*, غایری *ghayrī nātik*. An irrational animal, حیوان غیر ناطق *haywāni ghayrī nātik*.

IRRATIONALITY, *n.* بی عقلی *bī āklī*, بی ناطقی *bī nātikī*.

IRRATIONALLY, *ad.* احمقانه *ahma-kāna*, بی طور بی عقل *ba tauri bī ākl*.

IRRECLAIMABLE, *a.* ناممکن تهذیب *nāmumkinī tahzīb*, بلا اصلاح *bilā islāh*.

IRRECONCILABLE, *a.* کینه خواه *kīna khāh*, صلح نا پذیر *sulh nāpazīr*. —

(inconsistent) غیر موافق *ghayrī mu-wāfaq*, مطابقی *ghayrī mutābik*.

IRRECOVERABLE, *a.* از دست رفته *az dast rafta*, لا علاج *lā ilāj*.

IRRECOVERABLY, *ad.* مستذع الحصول *mumtani'ul husul*.

IRREGULAR, *a.* بی ترتیب *bī tartīb*, خلاف قاعده *bī kāida*, بی قاعده *khilāfi kāida*, بی نظام *bī nizām*, بی دستور *bī dastūr*.

IRREGULARLY, *ad.* بی نسبت *bī nisbat*, غیر انتساب *ghayr intisāb*, بی اعتدالانه *bī atidālāna*.

IRRELEVANT, *a.* بی تعلقی *bī jā*, بی موقع *bī ta'alluk*.

IRRELIGION, *n.* بی دینی *bī dīnī*, کفر *kufīr*.

IRRELIGIOUS, *a.* بی دین *bī dīn*, کافر *kāfir*, ملحد *mulhad*.

IRREMEDIABLE, *a.* بی لا علاج *lā ilāj*, بی چاره *bī chāra*.

IRREMISSIBLE, *a.* مستذع عفو *mum-tani' afw*.

IRREMOVABLE, *a.* ناممکن دفع *nāmumkinī dafī*, نا قابل جذبش *nā lā-bilī jumbish*.

IRREPARABLE, *a.* ناممکن ترمیم *nāmumkinī tamīm*, مرمت ناپذیر *marammat pazīr*, ادا مستحیل *adā mustahīlī*.

IRREPARABLY, *ad.* مستذع مرمت *mumtani' marammat*.

IRREPREHENSIBLE, *a.* بی جرم و گناه *bī jurm u gunāh*.

IRRESISTIBILITY, *n.* قوت بلا مخالفت *kuati bilā mukhālifat*.

IRRESISTIBLE, *a.* بلا مخالفت *bilā mukhālafat*, مستذع مقاومت *mumtani' mukāwamat*, امتناع عمل *imtinā' āmal*.

IRRESOLUTE, *a.* بی قرار *bī karār*,
بی پایداری *nāpāydar*,
بی ثبات *bī istiklāl*,
بی سبات *bī sabāt*.

IRRESOLUTELY, *ad.* از سبکساری *az sabuksārī*,
بی قرارانه *bī karārāna*.

IRRESOLUTION, *n.* تردد *taraddud*,
بی استقلالی *bī karārī*,
بی ثباتی *bī sabātī*.

IRRETRIEVABLE, *a.* vide IRRECO-
VERABLE.

IRREVERENCE, *n.* بی عزتی *bī īzzatī*,
تَرکِ ادب *tarkī adab*.

IRREVERENT, *a.* بی ادب *bī adab*,
بی حرمت *bī hurmat*.

IRREVOCABLE, *a.* ممتنع *mumtanī*,
غیر *taghayyur*, محکم *mukham*.

IRRIGATE, *vt.* تدلیل *āb-d.*,
اسقاء نمودن *iskā-n.*,
ساختن *tablīl-s.*

IRRITATE, *vt.* غضبناک کردن *ghazab-*
نāk-*k.*, رنجاندن *ranjīdan*,
مغضوب کردن *maghzūb-k.*,
آزردن *āzurdan*.

IRRITATION, *n.* تحریض *tahrīz*, آزار
غضب *khāsham*, خشم (anger) *āzār*.
ghazab.

IRRUPTION, *n.* هجوم *hamala*,
دخول *hujūm*.—(forcing an entrance)
آمد در *dar āmad*. To make
an irruption, بزور در آمدن *ba zūr dar*
آمدان *āmādan*, دخول کردن *dukhūl-k.*

ISCHURY, *n.* حبس پول *habsī*
بُل *būl*.

ISINGLASS, *n.* سریش *sarīsh* یلم
yalam.

ISLAND, ISLE, *n.* جزیره *jazīra* (pl. جزایر)
ābjū.

ISLANDER, *n.* اهل جزیره *ahli jazīra*.

ISOLATE, *vt.* مجرد ساختن *mujarrad-*
s., جدا کردن *judā-k.*

ISSUE, *n.* (egress) خروج *khurūj*, صدور
sudūr.—(termination) سرانجام *sar*
anjām, عاقبت *ākibat*.—(event)
وقیعت *sarguzasht*, *wakīāt*.
—(progeny) اولاد *aulād*, نسل *nasl*.—
(consequence) نتیجه *natīja*.—(edition)
نسخه *nuskhā*, بار *bār*.

ISSUE, *vi.* جاری صدور کردن *sudūr-k.*,
جاری *jārī-k.*—(sally forth) هجوم
کردن *hujūm-s.* To issue out money,
کُرخ کردن *kharch-k.* To issue out
a decree, فرمان اصدار کردن *farmān*
isdār-k., حکم جاری کردن *hukm*
jārī-k.

ISSUELESS, *a.* بی اولاد *bī aulād*,
بی فرزند *bī farzand*.

ISTHMUS, *n.* عنق ارض *ūnki arz*, گردن
زمین *gardani zamīn*.

IT, *pron.* آن *ān*, او *ū*.

ITCH, *n.* خارش *khārish*, جرب *jarab*.
—(longing) آرزو *ārzū*, هوا *hawā*.

ITCH, *vi.* خاریدن *khārīdan*.—(have
the itch) خارش داشتن *khārish-d.*—
(long for) آرزو نمودن *ārzū-n.*

ITEM, *ad.* ایضا *īzan*, هم *ham*, نیز *nez*.

ITEM, *n.* چیز *chīz*, بابت *bābat*, جزی
حساب *juzi i hisāb*.

ITERATE, *vt.* مکرر کردن *mukarar-k.*

ITERATION, *n.* تآکید *tākīd*, اعاده *aāda*.

ITINERANT, *a.* مسافر *musāfar*, پویان
poyān.

ITSELF, *pron.* خود *khud*.

IVORY, *n.* دندان فیل *āj*, عاج *dandāni*
fil.

IVORY, *a.* عاجی *ājī*.—(like ivory)
عاج آسا *āj āsā*.

IVY, *n.* ابلاب *liblāb*, عشقه *āshika*.

J.

JABBER, *vi.* بي هرزه گفتن *harza-g.*, بي معني گفتن *bī maʿnī-g.*

JABBER, *n.* هرزه *harza*, ياره گوي *yāwa gūi.*

JACK, *n.* (paltry fellow) مردک *mardak.*

—(machine) آلت *ālat.*—(leathern

cup) قدت *kadat.*—(coat of mail)

جبه *jabah.* Jack of all trades,

پيش فاضل فاضل و پيش فاضل فاضل

lit. و پيش هر دو هيچ و پيش هر دو

With a poet an orator, and with an orator a poet; and with both neither, and with neither both.

JACKAL, *n.* شغال *shighāl*, دمنه *damna.*

JACKDAW, *n.* کلاغ پيشه *kalāgh pesha*, زاغ *zāgh.*

JACKET, *n.* کت *kurta*, قبا *kabā.*

JADE, *n.* (mean horse) گير *bārgīr.* —(wench) روسپه *rospa.*

JADE, *vt.* عاجز کردن *khasta-k.*, عاجز کردن *ājiz-k.*

JADISH, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, بدکار *bad kār.*

JAG, *vt.* دندان آساکردن *dandān āsā-k.*

JAGGEDNESS, *n.* دندانگي *dandānagī*, رندگي *randagī.*

JAIL, *n.* زندان *zindān*, قيدخانه *kayd khāna.*

JAILER, *n.* زندانبان *dārogha*, زندانبان *zindān bān.*

JAKES, *n.* بای جاي ضرر *jaī zarūr*, بای خانه *pāya khāna.*

JALAP, *n.* بیکه گل عباس *bikhi guli ābbās.*

JANGLE, *vi.* صدای نا ساز کردن *sadāi nā sāz-k.*, غوغا کردن *nizād-k.*, غوغا کردن *ghaughā-k.*

JANUARY, *n.* کانون آخر *bahman*, کانون جنوري *janvarī.*

JAR, *n.* (vessel) سبو *sabū*, خم *khum.* —(discord) اختلاف *ikhtilāf*, هذگامه *hangāma.*

JAR, *vi.* نا موافق شدن *nā muwāfaq-sh.*, مخالفت کردن *mukhālafat-k.*

JARGON, *n.* غلط *ghalat*, سخن بي معني *sakhuni bī maʿnī.*

JASMINE, *n.* ياسمين *yāsmīn*, ياسمن *yāsmān*, سامن *saman.* Scented like Jasmine, ياسمن بوئي *yāsmān būi.*

JASPER, *n.* يشف *yashf.*

JAUNDICE, *n.* مرض زهره *yarkān*, *marzi zahra.*

JAUNDICED, *a.* يرقاني *yarkānī*; غلط بين *ghalat bīn.*

JAUNT, *vi.* گردش سیر کردن *sayr-k.*, گردش کردن *gardish-k.*

JAUNTINESS, *n.* چالاكي *chālākī*, خوشنودي *khushnūdī.*

JAVELIN, *n.* نیزه *nayza*, حرط *harbat.*

JAW, *n.* چانه *chāna*, فک *fakk.* The upper jaw, فک اعلي *fakki āla.* The lower jaw, فک اسفل *fakki asfal.*—(scolding) طعن *tadna*, ملامت *malāmat.*

JAW-BONE, *n.* مضغت *māzighat* (pl. مضغتان *zanakhdān.*)

JAY, *n.* غراب البين *ghurābu'l bayn.*

JEALOUS, *a.* رشکين *rashkīn*, حاسد *hāsīd.* To be jealous, رشکين شدن *rashkīn-sh.*, غيبت بردن *ghayrat-b.*

JEALOUSLY, *ad.* از غيبت *az ghayrat* با رشک *bā rashk.*

JEALOUSY, *n.* رشک *rashk*, غيبت *ghayrat*, بد گمانی *bad gumānī.* To cause jealousy انگيزختن *ghayrat-a.*, رشک کردن *rashk-k.*

JEER, *vi.* vide DERIDE.

JEHOVAH, *n.* ياهو *yāhūwa.*

- JELLIED, a. افسرده *munjamid*, افسردا *afsurda*.
- JELLY, n. بستنی *munjamad*, بستنی *ba-stani*. Jelly-fish, ماهیایه *māhiyāba*.
- JEOPARDY, n. بیم *bīm*, ترس *tars*, خوف *hhauf*.
- JERK, vt. (move quick) تیز جنبانیدن *tez-j.*—(give a sudden pull) تیز زدن *tez-z.*, تند کوفتن *tund-k.*
- JERK, n. ضرب تیز *kūbi tund*, ضرب تیز *zarbi tez*, تکان *takān*.—(a spring) تافتن *tafrati tund*.—(a sudden jolt) زنجبش ناگهانی *jumbishināgahānī*.
- JERKIN, n. کز اغند *kazhāghand*.
- JERUSALEM, n. بیت المقدس *bait u'l mukaddas*, قدس شریف *kudsi sharif*, کعبه قدس *ka'aba kuds*. An inhabitant of Jerusalem, قدسی *kudsiy*, مقدسی *mukadasi*.
- JESSAMINE, n. vide JASMINE.
- JEST, n. مسخره *istizhā*, استیضا *bazla*, بازی *lāb*, بازی *bāzi*, بازی *maskhara*, بازی *rishkhand*. In jest, با لطیف *bā latīf*, با صورت معالیه *bā sūrat-madmalā*.
- JEST, vi. بذله استیضا کردن *istizhā-k.*, بذله *bazla-b.*
- JESTER, n. مسخره *bazla bāz*, بذله باز *bazla bāz*, بازی *maskhara*, لطیفه گو *latīfa gu*.
- JESTING, n. بازی *bazla zāzi*, بذله سازی *latīfa gūi*.
- JESTINGLY, ad. با لطیف *bā latīfat*, شوخی کنان *shokhī kunān*.
- JET, n. سنگ موسی (fossile) *sangi mūsā*.—(a rush) فواره *fawwāra*, شادروان *shādurwān*.
- JET, vi. فواره کردن *fawwāra-k.*, پیش شدن *pesh-sh.*
- JEW, n. یهودی *yahūdī*, یهودی *jahūdī*.
- JEWEL, n. گوهر *jauhar*, گوهر *gauhar*, زیور *zīwar*.
- JEWELLER, n. گوهری *jauharī*, گوهری *gauharī*, حکاک *hakkāk*.
- JEWELRY, n. زیورات *jawāhir*, زیورات *zīwarāt*.
- JEWESS, n. عورت جهود *aurati jahūd*, کتابیت *kitābiyat*.
- JIG, n. سماعی *samāi*.
- JILT, n. زن هر جائی *zani har jāi*.
- JILT, vt. عشوت زدن *dil-f.*, دلغریفتن *ishwat-z.*
- JINGLE, vi. طنطنه صدا دادن *sadā-d.*, طنطنه کردن *tantana-k.*
- JINGLE, n. طنطنه *tantanat*, صدا *sadā*.
- JOB, n. عمل صغیر *fiāl*, کار *bār*, عمل صغیر *āmali saghīr*.
- JOB, vt. کار صغیر کردن *kār saghīr-k.*, عمل نمودن *amal-n.*
- JOCKEY, vt. فرب دادن *farīb-d.*
- JOCKEY, n. چابک سوار *chābuk sawār*, اسب فروش *asp farūsh*.
- JOCOSE, } a. خوش طبع *khūsh tabī*.
- JOCULAR, } ظریف *latīfagū*, لطیفه گو *zarīf*, مسخره *maskhara*.
- JOCULARITY, n. خوش طبعی *khūsh tabaiy*, ظرافت *zarāfat*, لطیفه گوئی *latīfa gūi*.
- JOCUND, a. شاد *shād*, خوش *khūsh*, لطیف *latīf*.
- JOCUNDLY, ad. با شادی *bā shādī*, لطیفانه *latīfāna*.
- JOG, vt. دفع کردن *dafi-k.*, راندن *rāndan*.
- JOIN, vt. وصل *paywastan*, وصل *wasl-k.*, چسپیدن *chaspīdan*, با هم آمدن *bāham-ā.*
- JOINED, a. متصل *muttasil*, متصل *mutawassil*. To be joined. پیوسته شدن.

payuasta-sh. To join hands, دست *dast ba dast*-n.
 JOINER, n. نجار *najjār*.
 JOINT, n. پیوند *paywand*, مفصل *mafsil* (pl. مفاصلات *band*), بند *azw*. The space between two joints, لنب *umbub*. The junctures of the joints, مفاصلات *mufāsalāti ash-lā*. The joints of the back, پشت ماز *pusht-māza*. - (of the jaw) فذیک *fanik*. Out of joint, منفک *munfal*.
 JOINT, a. وصل کرده *paywasta*, متفق *wasl karda*. Joint consent, متفق *muttafik*, متحد *muttahid*. Joint action, فعل مشترک *fa'ili mushtarik*. Joint stock, سرمایه *sarmāya*.
 JOINT, vt. تقسیم کردن *tafsil-k.*, رنده نمودن *taksim-k.*, رانده نمودن *randā-n.*
 JOINTLY, ad. با اتفاق *bāham*, با همراهی یکدیگر *ittifāk*, با همراهی دیگر *ba hamrāh-i-yak dīgar*.
 JOINTURE, n. مهر *mahr*, جهاز *jihāz*.
 JOIST, n. تیر *tīr*.
 JOKE, n. vide JEST.
 JOILILY, ad. با خرمی *khurramāna*, با شادی *bā shādī*.
 JOLLITY, n. خوشی *shādī*, شادی *khūshī*, خرمی *ashrat*, نشاط *nishāt*, شادی *khurramī*.
 JOLLY, a. شاد *shād*, خرم *khurram*, دلشاد *khūsh hāl*, خوش حال *dilshād*.
 JOLT, n. جنبش ناگهانی *jumbishi nāgah*, ناگهان *khalajāni nāgahāna*.
 JOLT, vi. جنبیدن *jumbidan*, ناگهان کردن *khalajāni nāgahāna-k.*
 JOSTLE, vt. بهم برخوردن *baham bar-kh.*
 JOT, n. ذره *zarra*, نکته *nukta*, سر *sari mū*.
 JOURNAL, n. روزنامه *rūz nāma*, روزیانه *rūzina*, اخبار *akhbār*.

JOURNEY, n. سفر *sāfar*, سیر *sayr*, سیاحت *siyāhat*. A day's journey, یک منزل *yak manzul*, مرحله *marhalat*. A nocturnal journey, سوا صد الليل *sawāmidul'layl*. A journey of a day and night, سیر المیقات *sayr-u'l mīkāb*. A journey by post, سیر فی البر *sayr fī'l barid*. A long journey, سولکی بعید *sulūki ba'id*. To undertake or begin a journey, عزم راه کردن *dzmi rāh-k.*, عزم طریق ساختن *dzmi tarīk-s.* To set off upon a journey, کوچ کردن *kūch-k.*, رحلت کردن *rahlat-k.*, قطع *kat'i rāh-n.* To make a journey on foot, پیاده رفتن *payāda-r.*
 JOURNEYMAN, n. مزدور *muzdūr*.
 JOVIAL, a. شاد *shād*, مسرور *masrūr*, خرم *khurram*. A jovial fellow, عیاش *dyyāsh*.
 JOVIALLY, ad. با شادی *bā shādī*, خوشحالانه *khūsh hālāna*.
 JOY, n. شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, مسرت *farah*, خوشی *khushī*, مسرت *masarrat*, انبساط *imbisāt*. To give or wish joy, مبارک باد گفتن *mubārakbād-g.* To give joy or delight, مسرور کران *khūshī-d.*, مسرور *masrūr-k.* To show great demonstrations of joy, تاج تمام نمودن *ibtihāji tāmm-n.*
 JOYFUL, a. شاد *shād*, خوش *shūsh*, خرم *khurram*, مسرور *masrūr*. Joyful news, بشارت *muzhda*, بشارت *bāsharat*. Be joyful, باش *shād bāsh*. To be joyful, مسرور بودن *masrūr-b.*, شاد شدن *shād-sh.* To make joyful, دل شاد کردن *shād-k.*, دل شاد کردن *dil shād-k.*

JOYFULLY, *ad.* شادمانانه *shādmānā-na*, خرمانه *khurramāna*, مسرورانه *masrūran*.

JOYFULNESS, *n.* شادمانی *shādmānī*, مسروری *masrūrī*.

JOYLESS, *a.* غیر شادی *bīshādī*, غیبت *ghayr masarrat*.

JOYOUS, *a.* شادمان *shādmān*, مسرت داده *masarrat dah*.

JUBILEE, *n.* شادمانی جشن *jashan*, شادمانی عید *shādmānī*, *īd*.

JUDGE, *n.* حاکم (قضات *pl.*) *kāzī*, مدصف *hākim*, (حکام *pl.*) *dāwar*, مولانا قاضی *munsif*. My lord judge, مولانا قاضی *mawlānā kāzī*. The decree of a judge, حکم شرع *hukmi sharī*. The signature of a judge to any decree, deed, &c., ترزده *tarazda*. The actuary who writes the sentence of a judge, دواج *sakk*. A judge's robe, قاضی *duwāj*. The chief judge, قاضی *kāzī 'l kuzāt*. The greatest judge of its age, اعظم قضات زمان *āzamī kuzāti zamān*. To appoint a judge, تقضیت کردن *takziyat-k*. To go or appear before a judge, مغایرت نمودن *mufātahat-n*. To cite before a judge, پیش قاضی طلب کردن *peshi kāzī talab-k*. محضر دعوت نمودن *mahzari da'wat-n*. Belonging to a judge, مولوی *mawlawīy*. 2. (umpire, an expert), صاحب عقل *sāhibi ākl*, اهل علم *ahli ilm*.

JUDGE, *vi., vt.* (do justice) انصاف کردن *insāf-k*, عدالت کردن *ādālat-k*.—(decide law suits) حکم نمودن *hukm-n*, فصل خصومت کردن *fasli khasūmat-k*.—(form an opinion) نظر بردن *zann-k*, فراست کردن *firāsāt-k*.

b., قیاس کردن *kiyās-k*. Civil judge, *hākimi dīwānī*. Criminal judge, *hākimi faujdārī*.

JUDGMENT, *n.* (opinion) ظن *zann*, تدبیر *rāya*, *tadbīr*.—(understanding) عقل *ākl*, فراست *farāsāt*.—(sentence of a judge) فتوی *fatwa'*, حکم *hukm*, قصا *kazā*.—(punishment from heaven) قهر الهی *kahri ilāhī*. The day of judgment, روز قیامت *rozi kiyāmat*, رستخیز *rastakhīz*. To pronounce judgment, فتوی دادن *fatwa'-d*. Sound judgment, داور *dāwarī-k*. Sound judgment, ذهن *ākli dūr bīn*, زهن *zahni sadīd*. A man of sound judgment, صاحب عقل *sāhibi ākl*, اهل خرد *ahli khīrad*. Without judgment, بی رای *bī rāya*, بی عقل *bī ākl*. Judgment-seat, کرسی عدالت *kursī i ādālat*, محکمه *mahkama*, دادگاه *dād-gāh*.

JUDICATORY, *n.* 1. (court of justice) عدالت *ādālat*, محکمت *mahkamat*. 2. (distribution of justice,) داد دهی *dād dahī*, شریعت نهایی *sharīāt numāi*.

JUDICATURE, *n.* حکم *hukm*, قصا *kazā*, انصاف *insāf*.—(court of justice) عدالت *mahakamai ādālat*.

JUDICIAL, *a.* قضای *sharāī*, شرعی *kazāī*.

JUDICIALLY, *ad.* موافق شرع *muwā-faki sharī*, عادلانه *ādilāna*.

JUDICIOUS, *a.* صاحب *ākil*, عاقل *zīrak*, *sāhibi farāsāt*.

JUDICIOUSLY, *ad.* عاقلانه *ākilāna*, با عقل و فراست *bā ākl u farāsāt*.

JUG, *n.* کوزه *kūza*, ابریق *ibrīk*.

JUGGLE, *vi.* نظر بندی کردن *nazar bā-ndī-k*, شعبدستی کردن *shuābadat-k*.

- JUGGLE, *n.* حقه بازی *hukka bāzī*, شعله *shuābada*, بازیگری *bāzīgarī*.
 JUGGLER, *n.* حقه نظر بند *nazar band*, حقه *hukkabāz*, شعله بازی *shuābad bāz*.
 JUGULAR, *a.* حنجره *halakūmī*, حنجره *hanjarī*. The jugular vein, حبل *hablu'l warid*.
 JUICE, *n.* آب *shīra*, شیره *shīra*, عرق *ark*, لیمو *ābi ghūra*. Lemon-juice, لیمو *līmūnā*.
 JUICELESS, *a.* بی *bī ark*, بی عرق *bī shīra*, خشک *khushk*.
 JUICINESS, *n.* عرق داری *ark dārī*, رطوبت *rutūbat*.
 JUICY, *a.* پُر رطوبت *pur rutūbat*, سیراب *serāb*, آبدار *ābdār*.
 JUJUBE, *n.* سنجد *sinjīd*, عذاب *innāb*, — (tree) *pistak*.
 JULEP, *n.* شربت *sharbat*, جلاب *jullāb*.
 JULY, *n.* جمادی الاول *mardād*, جولای *julāī*, *jamādiu'l auwal*.
 JUMBLE, *vt.* خلط *barham-z.*, آمیزش *khilt-k.*, قاعده کردن *āmīzishi khilāfi kāyada-k.*
 JUMBLE, *n.* آمیزش *khilt*, خلط *āmīzishi khilāfi kāyada*.
 JUMP, *n.* جست *jast*, یوز *yūz*.
 JUMP, *vi.* جهیدن *jihīdan*, جستن *jastan*, موافق شدن (agree with) *mu-wāfak-sh.*
 JUNCTION, *n.* پیوستگی *paywastagī*, اتصال *ittisāl*, وصل *wasl*.
 JUNCTURE, *n.* سرگذشت *hādīsa*, حادثه *sarguzasht*, زمان (time) *wākt*, واقع *zaman*, وقت *wakt*.
 JUNE, *n.* جیون *june*, تیر *tīr*.
 JUNGLE, *n.* جنگل *jangal*.
 JUNIOR, *a.* کوچکتر *khurdar*, خوردتر *kuchiktar*, کمتر *kihtar*.
 JUNIPER, *n.* اردج *ardīj*.
 JUNK, *n.* رسن کهنه *rusani kuhna*. — (Chinese vessel) جهاز چین *gehāzi chīn*.
 JUNTO, *n.* مکر *mahr*, فتنه *fitna*.
 JUPITER, *n.* مشتری *mushtarī*.
 JURIDICAL, *a.* قضاوی *sharāī*, شرعی *kazāwī*.
 JURIDICALLY, *ad.* شرعاً *sharān*, از روی قانون *az rūi kānūn*.
 JURISDICTION, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم *hukm*, قضا *kazā*. Absolute jurisdiction, *hukmi hukūmat*. Exercising jurisdiction, والی *wālī*.
 JURISPRUDENCE, *n.* علم *sharī*, شرع *ilmī fika*.
 JURIST, *n.* فقیه *kanūndān*, قانون دان *fakih*.
 JUROR, *n.* اهل انصاف *ahli insāf*, قانونی *kānūnī*.
 JURY, *n.* مجلس عدالت *majlisi ādālat*, اهل قضا *ahli kazā*.
 JURYMAN, *n.* فتوی ده *fatwa dah*, شریعت دان *sharīatdān*.
 JUST, *a.* صدیق *rāst*, راست *ādīl*, عادل *ādīl*.
 Just weight, *adīk*—(accurate) صحیح *sahih*.
 Just price, وزن وافی *wazni wāfī*.
 A just price, قیمت واجب *kīmati wājib*, صبح الثمن *sibghu's saman*.
 To do what is just, احقاق حق کردن *ahkākī hakk-k.*
 To distinguish the just from the unjust, حق از باطل فرق کردن *hakk az bātīl fark-k.*
 To oppose what is just, حق را مخالفت نمودن *kakk rā mukhālafat-n.*
 To be just, بوقتیکه *maādil-b.*
 Just as, *ba waqtī ki.*
 Just then, در این بین *dar īn bayn.*
 Just in time, با موقع *bā maukt.*

- JUST, *ad.* عدیل *hālan*.—(alike) *ādīl*.
- JUSTICE, *n.* انصاف *ādīl*, داد *dād*, اذناف *insāf*, راستی *rāstī*, شریعت *sharīat*. Public justice, سیاست *siyāsat*. Distributive justice, عدالت قاسمت *ādālati kāsīmat*. Commutative justice, قسط مبادله *histi mubādala*. An administrator of justice, دادگر *dādgār*. According to justice, بحسب شرع *ba hasbi sharī*, شرع شریف *sharī sharīf*. Contrary to justice, خلاف شرع *khilāfi sharī*. To administer justice, عدالت *ādālat*. عدل و انصاف نمودن *ādālat-k.*, کردن *ādīl u insāf-n.* To implore justice, داد خواستن *faryād-k.*, فریاد کردن *dād-kh.* A petitioner for justice, داد خواه *dād khāh*. The lord chief justice, احکم الحاکمین *ahkamū'l hākimīn*, قاضی القضاة *kāzīu'l kazāt*. A court of justice, عدالت *ādālat*. Practiser of justice, عدالت پیش *ādālat pesha*. Connected with justice, عدالت قرین *ādālat karīn*.
- JUSTIFIABLE, *a.* حقیقی صالح *sālīh*, *hakīkī*, بجا *ba jā*.
- JUSTIFIABLY, *ad.* با حقیقت *bā hakīkat*, بوجہ صلاح *bā wajai salāh*.
- JUSTIFICATION, *n.* عذر *pūzish*, پوزش *ūzr*, معذرت *madzurat*.—(purgation from sin) خلاص *khalās*.
- JUSTIFIER, *n.* عذر کننده *ūzr kunanda*, صدق *musaddik*.
- JUSTIFY, *vt.* عذر نمودن *ūzr-n.*, پوزش *pūzish-k.*, خلاص ساختن *khalās-s.*
- JUSTLE, *vt.* تصادم کردن *tasādum-k.*, راندن *rāndan*.
- JUSTLY, *ad.* باحق *ādālāna*, بالحق *hakīk*, بالانصاف *bi'ssawāb*, محققاً *mu-hakkakan*.
- JUSTNESS, *n.* راستی *rāstī*, درستگی *durustī*.
- JUT, *vi.* سر بر آوردن *bar-ā*, بر آمدن *bar-ā*.
- JUVENILE, *a.* خردسال *jawān*, *lehurdsāl*. The juvenile age, عهد شباب *āhdi shabāb*.
- JUVENILITY, *n.* شباب *jawānī*, *shabāb*.
- JUXTAPOSITION, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, مقابله *mukābala*.

K.

KALI, *n.* قلیا *kilyā*.

KECK, *vi.* بدیشیدن *manish-z.*, بدیشیدن کردن *pīshīn-k.*

KEEK, *vi.* vide PEEP.

KEEL, *n.* ته کشتی *tahī kishtī*.

KEEN, *a.* (eager) آرزومند *tez-ta'bbī*, آبدار *tez*, تیز (sharp) *ārdār*.—(severe) درشت *durusht*, شدید *shadīd*.

KEENLY, *ad.* تیزانه *tezāna*, تندانه *tundāna*, حربانه *harīsāna*.

KEENNESS, *n.* (eagerness) تیز مزاجی *tez mizājī*, شدت *shiddat*.—(ardor) اشتیاق *ishtiyyāk*.—(sharpness of edge) تیزی *tezī*.—(severity) تندی *tundī*, درشتی *durushtī*.—(rigour of weather) شدت *siddati bard*.

KEEP, *vt.* داشتن *dāshtan*.—(preserve) پاسداری کردن *nigāh-d.*, نگاه داشتن *pāsbānī-k.*, محافظت کردن *bāz-d.*, باز داشتن (detain) *fazat-k.*, برقرار شدن (last) *wā-d.*, پایدار کردن *karār-sh.*, بی اتلاف شدن (not to spoil) *bē*

- itlāf-sh.*, ناسرف شدن *nā musrif-sh.*—(maintain) پروردن *parwardan*.
 To keep back, (withhold) باز داشتن *bāz-d.*—(restrain) ضبط کردن *zabt-k.*
 To keep company, صحبت نمودن *suhbat-n.* To keep in (conceal) پنهان کردن *panhān-k.* To keep off, keep aloof, وازماندن *wā-m.*, واپس رفتن *wā-pas-r.*—(hinder) مانع کردن *manī-k.*
 To keep up, بی نقص برداشتن *bī naks-b.*—(hinder from ceasing) بی فراغت *bī farāghat-n.*—(remain undismayed, دلیر شدن *dilīr-sh.* To keep under, (oppress) ظلم نمودن *zulm-n.*, جور کردن *jaur-k.* To keep on, (advance) پیش رفتن *pesh-r.* To keep in mind, استظهار کردن *istizhār-k.* To keep or dwell, ساکن شدن *sākin-sh.*, مقیم شدن *mukīm-sh.* To keep house, (maintain a family) پروردن *khānmān-p.* To keep the house, (to be at home) ماندن *dar khāna-m.* To keep out, (prevent entrance) مخالفت دخول کردن *mukhālifat dakhūl-k.* To keep a promise, عهد وفادار شدن *dhd wafā-k.*, وفادار شدن *wafādār-sh.* To keep guard, پاسبان بودن *pāsbān-b.*, نگاه داشتن *nigāh-d.*
KEEPER, *n.* محافظ *muhāfiz*, دارنده *dāranda.*—(in comp.) دار *dār*, بان *bān*, استاد *ustād.*—(jailor) زندان *dārū-ghai zindān.*—(governor) حاکم *hākim*.
KEEPING, *n.* (holding) نگاهداشت *nigāhdāsh-t.*—(custody) حفظ *hifz*.
KEEPSAKE, *n.* یادگار *yādgār*, خاطر *khātir nishān*.
KEN, *vt.* (know) دانستن *dānistān.*—(descry) دریافته *daryāftan*.
- KEN**, *n.* نگران *nazar*, دیدار *dīdār*, *nigrān*.
KENNEL, *n.* (for dogs) سگخانه *sag-khāna.*—(a pack of dogs) کلایب *ka-lib.*—(hole of a fox, &c.) مکا *makā*.
KENNEL, *vi.* در سگخانه خسپیدن *dar sagkhāna-kh.*, جا کردن *jā-k.*
KERCHIEF, *n.* دستمال *dast-māl*.
KERMES, *n.* فرمز *kirmiz*.
KERNEL, *n.* مغز *maghz*, آسته *āsta*.
KETCH, *n.* قسم چهار *kismi jehāz*.
KETTLE, *n.* دیگ *dīg*, دیگچه *dīgcha*, صیدان *ābtāba*. Stone kettle, *saydān*. Brass kettle, مسین *dīgi misīn*. The lid of a kettle, سرپوش *sar pūshi dīg*.
KETTLEDROM, *n.* کوس *kūs*, نقاره *nak-kāra*.
KEY, *n.* کلید *kilīd*, مفتاح *miftāh* (*pl.* مفتاحیم). A key of a musical instrument, حل *dastān.*—(solution) حل *hall*, کشف *kashf*.
KEY-HOLE, *n.* سوراخ کلید *sūrākhī kilīd*.
KEY-STONE, *n.* سنگ در میان عمارت *sang dar miyāni imārat*.
KHAN, *n.* خان *khān*.
KIBE, *n.* شق در کعب *shak dar ka'ab*.
KICK, *vt.* پا زدن *lakad-z.*, پشت پای زدن *pusht pāya-z.*
KICK, *n.* لکد *lakad*, لاج *laj*.
KID, *n.* بزغاله *buz ghāla*, بره *barra*.
KIDNAP, *vt.* بچه گان الغامع کردن *bachagān iltimād-k.*, دزدیدن *duzdīdan*.
KIDNAPPING, *n.* دزدی *duzdī*, ربودن *rabūdanī*.
KIDNEY, *n.* گرده *gurda*, کلیه *kulya.*—(sort) جنس *jins*, قسم *kism*.
KIDNEY-BEAN, *n.* دسمه *dasmar*, لوبیا *lūbiya*.

- KILL, *vt.* کشتن *kushtan*, قتل کردن *katl-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*, میقتال کردن *miktāl-k.* To kill animals for food, *halāl-k.*, ذبح کردن *zibh-k.*
- KILLED, *a.* کشته *kushta*, مهلک *muh-lak*, مقتول *maktūl*. Killed by poison, *masmūm*. Half-killed, نیم *nīm kushta*. To be killed, کشته شدن *kushta-sh.*, هلاک شدن *halāk-sh.*
- KILLER, *n.* قاتل *kātil*, قاتل *kattāl*, خونی *khūnī*.
- KILLING, *ppr.* جانستان *kushān*, کشان *jān sitān*.
- KILN, *n.* فروان *furwan*, تنور *tannūr*.
- KIMBO, *a.* گنبد آسا *gumbad āsā*, کج *kaḡ*.
- KIN, *n.* خویشان *khishān*, قرابت *karābat*.
- KIND, *a.* مهربان *mihrbān*, شفیق *shafīk*, کریم *karīm*, خیرخواه *khayrkhāh*, محب *muhabb*, احسان *ihsān*.
- KIND, *n.* (sort) جنس *jins* (اجناس) نوع *naū* (pl. اقسام) قسم *kism* (انواع) — (race) نسل *nasl*, قبیلت *kabīlat*. — سیرت *khāsiyat* (quality) خاصیت *khāsiyat* (character) نشان *ni-shān*. — طریق *tarīk* (way, manner) — راه *rāh*. Of all kinds, از هر قسم *az har kism*. Of the same kind, از یک گونه *az yak gūna*. Another kind, نوع دیگر *naū dīgar*. Of different kinds, انواع گوناگون *gūnā gūn*, انواع *an-wād*, اجناس *ajnās*. Of two kinds, از دو گونه *az du gūna*. Of what kind, از چه قسم *az che kism*.
- KINDLE, *vt.* افروختن *afrūkhtan*, احراق *ihrak-k.*, روشن کردن *raushan-k.* To kindle a fire, آتش افروختن *ātish-a.* — (catch fire) آتش گرفتن *ātish-g.*, سوزان گشتن *sūzān-g.*
- KINDLED, *pp.* افروخته *afrūkhta*, مشعل *mushāl*.
- KINDLING, *ppr.* افروزان *afrūzān*. Kindling fire, آتش افروز *ātish afrūz*. Kindling rage, غضب انگیز *ghazab angīz*.
- KINDLY, *a.* مهربانی *bā mihrbānī*, محبت *muhibbāna*, بالطف *bā lutf*, دوستی *dūstāna*, لطف *lutfan*.
- KINDNESS, *n.* مهربانی *mihrbānī*, خاطر نواری *khā-tir nawāzī*, نیکو کاری *nikū kārī*, ملاطفت *mulātāfut*, لطف *lutf*.
- KINDRED, *n.* (by blood) خویشی *khīshī*, قرابت *karābat*, نسب *nisb*. — (by affinity) همخانگی *hamkhānagī*, وسیلت *wasīlat*, خویشاوندی *khīshāwandī*.
- KINDRED, *a.* قریب *karīb*, خویشاوند *khīshāwand*, خویش *khīsh*, متعلق *mutadlīk*.
- KINE, *n.* گاوان *gāwān*, بقر *bukur*, مواشی *mawāshī*.
- KING, *n.* شاه *shāh*, پادشاه *pādshāh*, ملک *malik*, خسرو *khusrāu*, شهریار *sharyār*, دین دار *dīn parwar*, جهاندار *jehāndār*, کسری *kasra*, فرمان ده *farmāndah*, شاهنشاه *shā-hinshāh*; خاقان *khākānī*, خواقین *khawākīn*. A certain king, پادشاهی *pādshāhī*. Belonging to the king, شاهانه *shāhāna*, میری *mīrī*. Any thing worthy of a king, شایگان *shāyagān*.
- KINGCRAFT, *n.* سیاست *siyāsāt*, آئن *āīnī shahr yār*.
- KINGDOM, *n.* مملکت *mamlakat*, سلطنت *saltanat*, ملک *mulk* (pl. شاهي) *shāhī*.

KINGLY, *a.* شاهوار *shāhwār*, شاهانه *shāhāna*, خسروانه *khusravāna*.

KING'S-EVIL, *n.* سرآجم *chakhsh*, سرآجا *surāja*.

KINGSHIP, *n.* پادشاهی *pādashāhī*.

KINSFOLK, *n.* قبیله *khīshān*, خویشان *khīshān*, *kabīla*.

KINSMAN, *n.* خویشاوند *khīshāwand*, اقربا *karīb* (*pl.* اقربا).

KINSWOMAN, *n.* زن خویشاوند *zanī khīshāwand*, قریبت *karibat*.

KISS, *n.* بوسه *būsa*, التیام *iltisām*. To smack the lips, in kissing, شکستن بوسه *bosa-sh*.

KISS, *vt.* بوسه دادن *bosīdan*, بوسانید *bosa-d*. To cause to kiss, بوسانیدن *bosānīdan*. To kiss the mouth, دهان *dahn-b*. To kiss the cheek, رخصسار بوسیدن *rukhsār-b*. To kiss the ground, زمین بوسی کردن *zamīn bosī-k*. To kiss hands, دست بوسی کردن *dast bosī-k*. To kiss one another, یکدیگر را بوسه دادن *yak dīgar rā bosa-d*.

KISSED, *pp.* بوسیده شده *bosīda shuda*, ملتئم *multasam*. A person or thing kissed, مقبل *mukabbal*.

KISSING, *n.* تقبیل *lasm*, بوس *bos*, تقبیل *takbīl*. Kissing and embracing, بوس و کنار *bos u kinār*. The place of kissing (mouth) جای بوس *jāī bos*.

KIT, *n.* گربه *gurba* بچه *bacha*.—اسباب *asbāb*, سامان *sāmān* (goods).

KITCHEN, *n.* طبخ خانه *tabkh khāna*, باورچی خانه *bāwar-chī khāna*.—(furniture) اسباب باورچی خانه *asbābi bāwarchī khāna*.

KITE, *n.* غلیوچ *khād*, زغن *zaghan*, کاغذ باد *ghalīwāj*. A paper kite, کاغذ باد *kāghaz-bād*.

KITTEN, *n.* هر کوچک *hirri kūchak*.

KITTEN, *vi.* حمل بچه *hamli bachai* وضع کردن *gurba wazī-k*.

CLICK, *vi.* صدای تیز زدن *sadāi tez-z*.

KNACK, *n.* سلیقه *salīka*, لیاقت *liyākat*, قابلیت *kābīliyat*. To have the knack, داشتن سلیقه *salīka-d*, قابلیت داشتن *kābīliyat-d*.

KNAG, *n.* عقد *dkd*, گره *giriḥ*.

KNAPSACK, *n.* جامدان *jāmadān*, راخت دان *rakhtdān*, راویت *rāwīyat*.

KNAVE, *n.* دغا باز *hīla sāz*, حیل ساز *hīla sāz*, غدار *ghābāz*, غدار *ghaddār*.

KNAVERY, *n.* دغا بازی *daghā bāzī*, غدر *ghadr*, عیاری *talbīs*, حیل *hīla*, تلبیس *talbīs*, دغا بازی *dyārī*.

KNAVISH, *a.* دغا باز *hīla bāz*, حیل باز *hīla bāz*, دغا باز *daghā bāz*.

KNEAD, *vt.* خمیر ساختن *khamīr-s*, خمیر کردن *takhmīr-k*.

KNEADING-TROUGH, *n.* ناو *nāw*, طشت *tasht*.

KNEE, *n.* زانو *zānū*, رکبت *rukbat*. Knee to knee, زانو بزانو *zānū ba zānū*. Sitting on the knees, زانو زده *zānū zada*.

KNEEL, *vi.* بر زانو نشستن *bar zānū-n*.

KNEE-PAN, *n.* سر زانو *sarī zānū*.

KNELL, *n.* صدای جرس *sadāi jaras*.

KNIFE, *n.* سکنین *sakkīn*, کارد *kārd*. A large butcher's knife, ساطور *sātūr*. A shoemaker's paring-knife, شغره *shafra*. A pen-knife, تراش *ka-lam tarāsh*, مبرآ *mibrā*.

KNIGHT, *n.* خان *khān*, میرزا *mīrzā*. The knight Templars, دویت *dawīyat*.

KNIGHT, *vt.* بهادر کردن *bahādur-k*.

KNIGHT-ERRANT, *n.* یکسوار *yaksu-wār*, دلاور خان *dilāwar khān*.

KNIGHT-ERRANTRY, *n.* یکسواری *yak suwārī*, رزم خواهی *razm khāhi*.

KNIGHTHOOD, *n.* بهادری *bahādurī*, خانی *khānī*.

KNIT, *vt.* (unit by knots) گره کردن *girah-k*.—(by texture) بافتن *bāftan*.

To knit the brows, چیدین برچیدین نمودن *jubīn pur chīn-n*, درهم کشیدن *dar ham-k*.

KNITTER, *n.* تعقید کننده *taākid kun-anda*, بافنده *bāfanda*.

KNOB, *n.* دره *darra*, افراز *afrāz*. A knob on a tree, لکت *luk*. A knob behind the ear, افراز پس گوش *afrāzi pasi gūsh*. The joint knob on a stalk of corn, کعبرت *kuāburat*.

KNOBBY, *a.* گره دار *girihdār*, در افراز *pur afrāz*.

KNOCK, *vi.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, ضرب زدن *zurb-z*. To knock at the door, دق در *halaka dar-z*, دق باب کردن *dakki bāb-k*. To knock down, با خاک *bazamīn-z*, برابر نمودن *bā khāk burābar-n*. To knock on the head, کشتن *kushtan*, کتل کردن *katl-k*. To knock under, مطیع گشتن *gardan-n*, مطیع *mutī-g*.

KNOCK, *n.* کوب *kūb*, ضرب *zarb*, کوبه *musādamat*. A knock at a door, دق در *zarb bar dar*, دق باب *dakki bāb*.

KNOCKER, *n.* ضرب کننده *zarb kun-aada*, ضارب *zārib*.—(ring of a door) حلقه *halaka*, آهنچه *āhanja*.

KNOT, *n.* عقد *ākd*, گره *girih*, دشواری *dushwārī*. A knot in wood, عجزت

ijrat. The matrimonial knot, عقد *ākdī nikāh*. Thread full of knots, رشته پر عقد *rishta pur ākd*. An unlooser of knots, گره کشاينده *girah leushāyanda*. To unloose a knot, گره کشادن *girah-k*.

KNOT, *vt.* گره ساختن *ākd-k*, گره *girih-s*.

KNOTTY, *a.* عقد دار *girihdār*, عقد دار *ākd dār*.

KNOW, *vt.* دانستن *shinākhtan*, دانستن *dānistan*, معلوم کردن *maālūm-k*, مطلع شدن *wākif-sh*, علم دانستن *ilm-d*, معرفت نمودن *maārifat-n*. To let know, خبر دادن *khabar-d*.

KNOWABLE, *a.* ممکن *mumkinī*, دانستنی *dānistanī*.

KNOWING, *a.* واقف *wākif*, دانا *dānā*, خبردار *khabardār*, آگاه *āgāh*.

KNOWINGLY, *ad.* آگاهانه *āgāhāna*, با دانش *bā dānish*.

KNOWLEDGE, *n.* علم *ilm* (pl. علوم), فن *dānish*, معرفت *maārifat*, فن *fann* (pl. فنون), هنر *hunar*, باسار *basar*. A knowledge of laws, علم فقهی *ilmī-fakīh*. Desirous of knowledge, طالب *tālībī*. Without knowledge, علم *tālībī ilm*, بی دانش *bī dānish*, غیر معرفت *ghayri maārafat*. Belonging to knowledge, علم منسوب *ilm mansūb*, معرفت پیوند *maārafat paywand*.

KNOWN, *pp.* معروف *maārūf*, معلوم *maālūm*, دانسته *dānista*.

KNUCKLE, *n.* بند انگشت *bandī angusht*, مفصل *mafsil*.

KNUCKLE, *vi.* مطیع شدن *mutīā-sh*, فرمان بردار شدن *farmān bardār-sh*.

KORAN, *n.* القرآن *al kurān*.

L.

LABEL, *n.* سرنام *sarnāma*, نشان *nishān*.

LABEL, *vt.* سرنام نوشتن *sarnāma-n.*, نشان کردن *nishān-k.*

LABIAL, *a.* شفیه *shafīy*, شفیه *shafahī*.
—(letters) حروف شفیه *hurūfi shafahīya*.

LABORATORY, *n.* کارخانه کیمیاگر *kār khānai kīmyāgar*, کیمیا دستگاه *kīmyādastgāh*.

LABORIOUS, *a.* محنتی *mahnatī*, دشوار *dushwār*, بی سهولت *bī sahūlat*. —(not easy) جاهد *jāhid*.

LABORIOUSLY, *ad.* با محنت *bā mahnat*, با جد و جهد *bā jadd u jahad*.

LABOUR, *n.* (hard work) محنت *mahnat*, مزدوری *mazdūrī*. — (work, action) کار *kār*, عمل *āmal*, فعل *faʿl*. —(endeavour) سعی *saʿī*, جهد *jahd*. —(pain, trouble) رنج *ranj*, درد *dard*.

Labour in vain, کوشش بیهوده *kushīshi bīhūda*. Labour and industry, کار و کسب *kār u kasb*, کار و جهد *kār u jahd*. Oppressed with labour, واکشیده *mahnat kashīda*, واکشیده *wā mānda*. Without labour, بی کوشش *bī mahnat*, بی کوشش *kūshish*. With great labour, با محنت بسیار *bā mahnati bisyār*, و با تعب و *bā taʿb u mashakkat*. —(child birth) وضع حمل *wazʿi haml*.

LABOUR, *vi.* محنت کشیدن *mihnatk.*, جهد کردن *jahdk.*, سعی کردن *saʿī-k.*, کوشش نمودن *kushish-n.* To labour the ground, کاشتن *kāshtan*. To labour under difficulty, ورنجیده و رمیده بودن *ranjīda wa ramīda-b.*, مبتلا بودن *mubtalā-b.* To labour in mind, آشفته یافتن *āshufta-b.*

tagī-y. To be in childhood, وضع حمل کردن *wazʿi hamal-k.*

LABOURER, *n.* (for hire) مزدور *mazdūr*. —(workman, &c.) کارگر *kārgar*, عامل *āmil*.

LABOURSOME, *a.* با گران سعی *bā girāni saʿīy*, با بذل همت *bā bazli himmat*.

LABYRINTH, *n.* دولاپ *pech*, دولاپ *dulāb*, ورطه *warta*.

LAC, *n.* لک *lak*, صد هزار *sad hazār*.

LACE, *n.* رژه *razha*, طراز *tarrāz*. —(boot-lace) کفش بند *kafsh-band*. Gold or silver lace, کلابتون *kalābatūn*. —(cord) ریسمان *rīsmān*.

LACE, *vt.* با کلابتون آراستن *bā kalābatūn-ā.*, با طراز پیراستن *bā tarrāz-p.*

LACEMAN, *n.* کلابتون فروش *kalābatūn farūsh*, طراز فروش *tarrāz farūsh*.

LACERABLE, *a.* ممکن دریدن *mumkinī darīdan*.

LACERATE, *vt.* دریدن *darīdan*, چاک کردن *chāk-k.*

LACERATION, *n.* دریدگی *darīdagī*, خراش *chārāsh*. —(with the nails) چاک *chāk*.

LACHRYMAL, *a.* اشکبار *ashkbār*.

LACING, *n.* بند *band*. —(cord) ریسمان *rīsmān*.

LACK, *vt.* کم شدن *kam-sh.*, معدوم شدن *maʿdūm-sh.* احتیاج داشتن *ihitiyāj-d.*

LACK, *n.* ضرورت *zarurat*, احتیاج *ihitiyāj*, حاجت *hājat*.

LACKEY, *n.* خدمتگار *pas rau*, پیک *payk*.

LACONIC, *a.* مختصر *kūtāh*, مختصر *mukhtasar*.

LACONICALLY, *ad.* مختصراً *mukhtasaran*, باختصار *bā ikhtisār*.

LACONISM, *n.* کلام مختصر *kalāmi mukhtasar.*

LAD, *n.* کودک *kulak*, طفل *tifl.*

LADDER, *n.* زین *zīna*, سلم *sullam*, نردبان *nardubān.*

LADE, *vt.* حمل کردن *bār-k.*, آب انداختن (throw out) *hāml-k.*—*āb-a.*

LADEN, *a.* حمل کرده *hāmīl*, حمل *hāml kardā.*

LADING, *n.* بار *bār*, حمل *hāml.*

LADLE, *n.* کفگیر *kafgīr*, کفچه *kafcha.*
A ladle full of holes, کفچه‌ایز *kafchalez.*

LADY, *n.* خاتون *khātūn*, بانو *bānū*, صاحب *sāhiba*, بیگم *bīgīm*, لطیف *latīf*.
Lady like, سادات آسا *sādat āsā*, A lady's maid, مشاط *mash-shāta.*

LADYSHIP, *n.* بانوگری *bānūgarī.*

LAG, *vi.* آخر *wāpas-m.*, واپس ماندن *ākhīr-sh.*, دیر شدن *der-sh.*, فرو ماندن *farū-m.*

LAG, *n.* (fag end) سر ریسمان *sar rīsmān.*

LAKE, *n.* غدیر *ghadīr*, آبرگیر *ābgīr*, تالاب *tālāb*.

LAMB, *n.* بره *mesh bacha*, میش بچه *barra*, خروف *khurūf.*

LAME, *a.* لنگ *lang*, اعرج *āraj.*

LAME, *vt.* اعرج *lang-k.*, لنگ کردن *āraj-s.*

LAMELY, *a.* لنگانه *langāna*, عرجا *ārjan.*

LAMENESS, *n.* لنگی *langī*, عرج *ārj.*

LAMENT, *vt. vi.* زاریدن *nālīdan*, زاریدن *zārīdan*, متأسف *girya-k.*, شکایت کردن *mutāsuf-k.*, افسوس کردن *shikāyat-k.*

LAMENTABLE, *a.* مستوجب الشکایت *mustawjibū's shikāyat*, واجب الشکو *wājibush shakw.*

LAMENTABLY, *ad.* باشکایت *bā shikāyat*, با نالیش *bā nālīsh.*

LAMENTATION, *n.* نالیش *nālīsh*, گریه *gīrya*, زاری *zārī*, فغان *faryād*, فغان *fighān.*

LAMENTER, *n.* فغان کننده *faryād kūnanda*, ناله زن *nāla zan.*

LAMINA, *n.* طبق *tabak.*

LAMP, *n.* چراغ *chirāgh*, سراج *sirāj*, قندیل *kandīl.*

LAMP-BLACK, *n.* دوده چراغ *dūdaī chirāgh*, سیاهی چراغ *siyāhī chirāgh.*

LAMPOON, *n.* هجو *hajw*, دشنام *dushnām.*

LANCE, *n.* نیزه *nayza*, رمح *rumh*, نشتر *nishtar.*

LANCE, *vt.* نیزه *nishtar-z.*, نشتر زدن *nayza-a.*

LANCET, *n.* قلم جراح *nishtar*, قلم کلامی جراحی *kalami jarrāh.*

LAND, *vt. vi.* (set on shore) از جهاز بساحل *az jehāz ba sāhil-b.*—(come on shore) *az jehāz ba sāhil-ā.* از جهاز آمدن *az kishtī farūd-ā.*

LAND, *n.* (region) کشور *kishwar*, ملک *mulk*, ولایت *wilāyat.*—(earth) زمین *umīn*, بوم *būm.*—(immovable estate in land) عمار *ākār*, (surface of the ground) روی زمین *rūi zamīn.*—(nation) خلق *khalk*, قوم *kaum.* By sea and land, برآ و برآ *bihran wa barran.*—(Land forces) لشکر *lashkar.*

LANDED, *a.* بساحل آورده *ba sāhil āwarda*, بدارکنار آمده *barhīnārā mada.*—(possessed of an estate in land) صاحب عمار *sāhibi ākār.*

LAND-HOLDER, *n.* زمیندار *zamīndār.*

LANDLESS, *a.* بی زمین *bī zamīn*, بی عمار *bī ākār.*

LANDLADY, *n.* vide HOSTESS.

LANDLORD, *n.* زمیندار *zamīndār*, مالک *mālīk*, صاحب خانه *sāhib khāna*.

LANDMARK, *n.* اُرت *uras*.

LANDSCAPE, *n.* تخطيط بلاد *takhtīti balād*, نقشه *naksha*, نظرها *nazargāh*.

LANDWARD, *ad.* بسوی زمین *ba sūi zamīn*.

LANE, *n.* کوچه *kūcha*, رزن *barzan*, خانق *khānik*.

LANGUAGE, *n.* (speech) زبان *zabān*, لسان *lisān*, گفتار *guftār*, سخن *su-khun*.—(Arabic) زبان عربی *zabāni ʿarabī*, تازی *zabāni tāzī*.—(Persian) زبان *zabāni ājamī*, فارسی *zabāni fārsī*. The language of the moderns, متاخرین *lisāni muta'khkhirīn*.—(foreign) زبان اجنبی *zabāni ajnabī*. Expressive language, عذب البیان *lisāni dzbū'lbayān*.—(vernacular) لغت *lughat*.—(metaphorical) مجاز *majāz*.—(style) *waḡa*.

LANGUID, *a.* سست *sust*, ضعیف *zāif*, کاهل *kāhil*, ناتوان *nātawān*.—(dull heartless) بیدل *bīdil*, بیجان *bījān*.—To make languid, ملول ساختن *malūl-s*. To become languid, ضعیف شدن *zāif-sh*.

LANGUIDNESS, *n.* کاهلی *sustī*, سستی *sustī*, ناندگی *nātawānī*, ناتوانی *kāhili*, ماندگی *māndagi*.

LANGUISH, *vi.* پژمردن *pazhmurdan*, کاستن *kāstan*, افسردن *afsurdan*, سست بودن *sust-b*.

LANGUISHINGLY, *ad.* ضعیفانه *zāifāna*, با سستی *bā sustī*.

LANGOUR, *n.* کمزوری *nātawānī*, ناتوانی *kamzorī*.

LANK, *a.* لاغر *lāghir*, نا سمن *nā samīn*.

LANTERN, *n.* چراغ برهیز *fānūs*, فانوس *chirāg parhez*.—(magic lantern) فانوس شعبده *fānūsī shu'bada*.

LAP, *n.* زانو *kinār*, کنار *āghūsh*, آغوش *zānū*.—(of a garment) دامن *dāman*.

LAP, *vi.* لفافه کردن *pechīdan*, لیسیدن *lisīdan*, لیفا *lifāfa-k*.

LAPDOG, *n.* سگچه *sagcha*.

LAPIDARY, *n.* سنگ *hakāk*, حکاک *sang tarāsh*, تراش *jauharī*.

LAPIS-LAZULI, *n.* لاجورد *lājaward*, میذا *mīnā*.

LAPPER, *n.* لاف *laffāf*, لافچیده *pechīda*.

LAPPET, *n.* چین *chīn*, دامن *dāman*.

LAPSE, *n.* سقوط *uftādagī*, افتادگی (fall) *sakūt*.—(flow) سیل *sayl*, جاری *jārī*.—(error) خطا *khatā*, تقصیر *taksīr*.

LAPSE, *vi., vt.* سیل *jārī-sh*, جاری شدن *sayl-k*.—(commit a fault) سهو کردن *sahv-k*, غلط کردن *ghalat-k*.—(pass away) گزشتن *guzashtan*.—(deviate from rectitude), حق سقوط یافتن *hakke sakūt-y*.

LARBOARD, *n.* طرف *tarf*, چپ *chapi*, چهار *jeḥāz*.

LARCENY, *n.* دزدی *duzdī*.

LARCH, *n.* کاج *kāj*.

LARD, *n.* شحم خنزیر *shahmī khanzīr*.

LARD, *vt.* با شحم آمیختن *bā shahm-ā*.

LARDER, *n.* مخزن لحم *makhzanī lahm*, طعام گاه *taām gāh*.

LARGE, *a.* (wide) فراخ *farākh*, واسع *wāst*, بزرگ *kalān*, کلان (big) *fasīh*.—(abundant) بسیار *buzurg*, عظیم *āzīm*.—(abundant) بسیار *bisyar*, وافر *wāfir*.

LARGELY, *ad.* بسیارانه *bisyarāna*, زیاده *ba nihāyat*, زیاده *ziyāda*.

LARGENESS, *n.* بزرگی (greatness)

- buzurgī*, عظمت *azmat*.—(bigness)
 کثرت *wusadt*.—(abundance) وسعت
kasrat.—(generosity) سخاوت *sakhāwat*.
 LARGESS, *n.* انعام *inām*, بخشش *bakhshish*, هدیه *hadīya*.
 LARK, *n.* چکاوک *chakāwuk*.
 LARYNX, *n.* حلقوم *halkūm*, حنجر *hanjar*.
 LASCIVIOUS, *a.* نغساذی *shahwatī*, شهوتی *shahwatī*, نغس *nafsānī*, مست *mast*.—(person) نغس، نغساذی *nafsi shahwat parast*.
 LASCIVIOUSLY, *ad.* با هوا و هوس *bā harwā u harwas*, با شهوت *bā shahwat*, فاسقانم *fāsikāna*, شوخانه *shūkhāna*.
 LASCIVIOUSNESS, *n.* شهوتی *shahwatī*, بد نغسی *bad nafsī*.
 LASH, *n.* شلاق *shallāk*, تازیانه *tāziyāna*, جفن *kamchī*. The eye-lashes, جفن *jafn*, میژه *mizha*.
 LASH, *vt.* شلاق *tāziyāna-z.*, تازیانه *tāziyāna-z.* زدن *shallāk-z.*—(satirize) هجو کردن *hajv-k.*, ملامت کردن *malāmat-k.*
 LASS, *n.* صبیبه *bikr*, دوشیزه *dushīza*, صبیبه *sabīya*.
 LASSITUDE, *n.* ماندگی *sustī*, سستی *sustī*, ناتوانی *nātarwānī*.
 LAST, *a.* آخر *ākhir*, پسین *pasīn*. The last day, آخر زمان *ākhirī zamān*. The last war, جنگ *jangī pasīn*. The last, آخر *ākhir*, آخرت *ākhirat*. The last horse in a race, فسکل *fuskul*. Last week, هفته *haftaī pasīn*. Last month, ماه *māhi guzashta*, گذشته *māhi ākhar*. Last year, سال *sālī guzashta*. Last night, شب *dīshab*.
 LAST, *vi.* ماندن *kāyim-sh.*, قایم شدن *kāyim-sh.*, مداومت *karār-y.*, قرار یافتن *māndan*, کردن *mudāwamat-k.*
 LAST, *n.* کفش *kālibi kafash*.
 LASTING, *a.* قایم *kāyim*, پایدار *pāyadār*, دایم *dāyam*.
 LASTINGLY, *ad.* قایما *jāwidāna*, جاودانه *jāwidāna*, کایمان *kāiman*.
 LASTLY, *ad.* عاقبت الامر *ākhir*, آخر *ākhir*, باتو'ل امر *batu'l amr*, عند العاقبت *āndul ākibat*.
 LATCH, *n.* قفل *kufī*, زبرفین *zūrfīn*.
 LATCHET, *n.* چکمه بند *chakma band*.
 LATE, *a.* دیر *der*, درنگ *dirang*, نا سرعتا *nā surātan*. Very late, دیری *derī*. The late, مرحوم *marhūm*.
 LATELY, *ad.* اندک پیش *andak pesh*, اندک قبل *andak kabl azīn*. Lately born, نو زاده *nau zāda*.
 LATENESS, *n.* دیرگی *derī*, درنگی *dirangī*.
 LATENT, *a.* پنهان *pinhān*, نهفته *nihufta*, مخفی *makhfi*.
 LATER, *a.* پس تر *pas tar*, دیر تر *der tar*.
 LATERAL, *a.* جانبی *jānibī*, پهلوئی *pahlūī*.
 LATERALLY, *ad.* بجانب *ba jānib*, جانباً *jāniban*.
 LATEST, *a.* از همه پس *az hama pas*, پستترین *pastarīn*.
 LATH, *n.* تراشه *tarāsha*.
 LATH, *vt.* با تراشه پوشیدن *bā tarāsha-p.*
 LATHE, *n.* خراک *kharād*.
 LATHER, *n.* کف صابون *kafi sābūn*.
 LATHER, *vt.* کف صابون کردن *kafi sābūn-k.*
 LATIN, *n.* لاتین *lātin*.
 LATISH, *a.* اندک دیر *andak der*, قدری *qadri*, کاداری *kadarī der*.
 LATITUDE, *n.* عرض *arz*, پهنائی *pahnāī*. —(extent) وسعت *wusadt*.—(freedom from rules, &c.) آزادی *āzādgi*, خودسری *khud sarī*.
 LATITUDINARIAN, *n.* آزاده *āzāda*.
 LATITUDINARIAN, *a.* بی قید *bī kayd*, بی پروا *bī parwā*.
 LATTER, *a.* پسین *pasīn*, آخرین *ākhirīn*. The latter part, دابرت *dābirat*.

LATTERLY, *ad.* در زمان آخر *dar zamā-ni ākhir*.

LATTICE, *n.* دار بزم *dār bazm*, شبکه *shabka*.

LATTICE, *vt.* مشبک کردن *mushabbak-k*.

LAUDABLE, *a.* لایق تعریف *lāyaki taḍrīf*, ستایش *hamīd*, حمید *hamīd*, ستایش *sitāyish*. Laudable actions, مدایح *madā'ih*, ماحامد *mahāmid*. Laudable qualities, اخلاق حمیدت *ikhlāki hamīdat*. Laudable endeavours, مساعی *masā'i*. Of laudable morals, مستوده اخلاق *sitūda ikhlāk*.

LAUDABLY, *ad.* بطور حمیدگی *ba tauri hamīdagī*.

LAUDANUM, *n.* جوهر تریاق *lādan*, لادن *lādan*, جواهر تریاق *jauhari tiryāk*.

LAUDATORY, *n.* ستایش مدح *madh*, ستایش *sitāyish*.

LAUGH, *vi., vt.* قهقهه خندیدن *khandīdan*, قهقهه *kah kah-k*.—(ridicule) مسخره کردن *maskhara-k*, استهزا کردن *istihzā-k*.

LAUGH, *n.* خنده *khandā*, ضحک *zakhk*, قهقهه *kahkah*.

LAUGHING, *n.* ریشخند *khandān*, خندان *khandān*, ریشخند *rīshkhand*.

LAUGHTER, *n.* خندیدگی *khandīdgī*, قهقهه *kahkah*, ضحک *zakhk*.

LAUNCH, *vt.* جهاز بدربار راندن *jehāz ba daryā-r*.

LAUNCH, *n.* سفینه *safīna*.

LAUNDRESS, *n.* قصاره *gāzur*, کازور *kāzur*, قصاره *kassāra*.

LAUREATE, *a.* بادهمست آراسته *bādahmast ārāsta*. A poet laureate, شاعر شاهی *shā'iri shāhī*.

LAUREL, *n.* دهمست *dahmast*.

LAVISH, *a.* مذبذره *mubazzir*, مسرف *musrif*.

LAVISH, *vt.* بسیار خرچ کردن *bisyār kharch-k*, اسراف کردن *isrāf-k*.

LAVISHLY, *ad.* مذبذرا *mubazzirāna*.

LAVISHNESS, *n.* اسراف *isrāf*, مذبذری *mubazzarī*.

LAW, *n.* (rule, custom) قانون *kānūn* (pl. قوانین *kā'ida*), رسم *rasm*. —(right, justice) عدالت *hakk*, حق *hakk*, (شرایع *pl.*), شرع *shar'at*—(divine) شرع *shar'at*. The law of retaliation, پاداش *pādāsh*. The holy law, شریعت شریفه *shari'ati sharīfa*. According to law, موافق شرع *muwāfaki shar'at*. Contrary to law, خلاف شرع *khilāfi shar'at*. Penal law, حدود *hudūd*. The divine laws, حقوق الهیت *hukūki, ilāhiyat*. To put the laws in execution, اجرای شرع کردن *ijrāi shar'-k*. To obey the laws, مراسم نمودن *ifāi murāsam-n*.

LAWFUL, *a.* موافق شرع *shar'at*, شرعی *shar'at*, جایز *muwāfaki shar'at sharīfa*, جایز *jā'iz*, روا *rawā*. A lawful wife, حلال *halāl*. To be lawful, حلال شدن *halāl-sh*.

LAWFULLY, *ad.* با شریعت *shar'at*, شرعاً *shar'an*, با شریعت *bā shar'at*.

LAWFULNESS, *n.* شریعت *shar'at*, عدالت *ādālat*.

LAWGIVER, *n.* واضع قانون *shar'at*, شارع *shar'at*, واضع قانون *wāz'at kānūn*.

LAWLESS, *a.* بی دین *bī kā'ida*, بی شرع *bī shar'at*, بی دین *bī dīn*.

LAWN, *n.* میدان مرغزار *marghzār*, میدان *may-dān*.—(fine linen) پارچه *karbās*, پارچه *pārchai khāss*.

LAWSUIT, *n.* قضیه *kazīya*, دعوی *dāwa*, خصومت *khasūmat*. To carry on a lawsuit, احتجاج کردن *ihtijāj-k*, خصومت نمودن *khasūmat-n*. To decide a lawsuit, داد دادن *dād-d*. An adversary in a lawsuit, مدعی *muddā'i*.

- LAWYER, *n.* *اهل فقه* *ahli fikah*, *فقيه* *fakīh*, *وکیل الدعوا* *wakīlud da'awā*.
- LAX, *a.* *مسترخي* *mustarkhī*, *سست* *sust*.
—(vague) *بی دقت* *bī dikkat*.
- LAXATIVE, *a.* *مسهل* *mus-hil*.
- LAXITY, *n.* *کسل* *kasal*, *رخوت* *rikhwat*, *سستی* *sustī*.
- LAY, *vt.* (place) *نهادن* *nihādan*, *نصب* *nasb-s.*—(settle) *تسکین کردن* *taskīn-k.* To lay or spread carpets, &c., *گستر دادن* *bast-k.*, *بسط کردن* *gustar-dan*. To lay about, *بهر جانب کوفتن* *bahar jānib-k.* To lay aside, *در طرف* *ba kinār wazī-k.* To lay before, *پیش* *pesh-n.* To lay by, *استقبا کردن* *istikbā-k.* To lay down, *فرو نهادن* *farū-n.*—(quit) *ترک* *tark-n.*—(advance as a proposition) *رای دادن* *rāya-d.* To lay hold of, *ذخیره کردن* *giriftan*. To lay in, *مقرر* *zakhīra-k.* To lay on taxes, *مقرر کردن* *khirāj mukarar-k.* To lay on, at, *ضرب کردن* *zarb-k.* To lay open, *کشادن* *kushādan*. To lay over, *اندودن* *andūdan*. To lay out, *خرج کردن* *kharch-k.*—(display) *نمایش دادن* *izhār-k.*—(plan, arrange) *ترتیب کردن* *tartīb-k.* To lay to, *جهد تمام کردن* *jehd tamām-k.* To lay together, *جمع کردن* *jam'at-k.* To lay under, *ضبط کردن* *zabt-k.* To lay under contribution, *خراج گرفتن* *khirāj-g.* To lay eggs, *بذیه نهادن* *baiza-n.* To lay a wager, *شرط کردن* *shart-k.*
- LAYER, *n.* (stratum) *تہ* *tah*, *طبق* *tabak*.
—(row) *صف* *saff.*—(a sprig) *غصنت* *ghusnat*.—(person who lays), *تہنده* *tahanda*.—(a bed) *بساط* *bisāt*.
- LAYMAN, *n.* *دنیادار* *duniyādār*, *نا ملا* *nā mullā*.
- LAZAR, *n.* *جذام* *juzām*, *اهل برص* *ahli baras*.
- LAZARETTO, *n.* *برص خانہ* *baras khāna*.
- LAZILY, *ad.* *بکاهلی* *ba kāhilī*, *نا بکار* *ba tauri nā bakār*.
- LAZINESS, *n.* *سستی* *sustī*, *کاهلی* *kāhilī*, *بی کاری* *bī kārī*.
- LAZY, *a.* *سست* *sust*, *غافل* *ghāfil*, *نا بکار* *nā bakār*.
- LEAD, *n.* *سرب* *surb*, *رصاص* *rasās*. Melted lead, *سرب گداخته* *surbī gudākhta*. To lead or cover with lead, *از سرب پوشیده کردن* *az surb poshīda-k.* White lead, *سپیداب* *sapedāb*. Red lead, *سرنج* *suranj*.
- LEAD, *vt.* (draw) *کشیدن* *kashīdan*, *بردن* *burdan*.—(to guide) *راہ نمایی کردن* *rāh numāī-k.* To lead about, *دلالت کردن* *dalālat-k.* To induce, *راہ* *rah-n.*—(to lead about) *انگیختن* *angīkhtan*. To lead an army, *لشکر کشیدن* *lashkar-k.* To lead against, *علی کشیدن* *ālā-k.* To lead astray, *اضلال کردن* *izlāl-k.* To lead back, *راجع نمودن* *raj'at-n.* To take the lead, *در پیش شدن* *dar pesh-sh.* To lead a life, *زندگانی کشیدن* *zindagānī-k.* To lead an agreeable life, *زندگانی بعیش بردن* *zindagāni ba dīsh-b.* To lead a life of ease, *عیش و عشرت یافتن* *dīsh u āshrat-y.*
- LEAD, *n.* (first place) *پیش کار* *peshkār*, *مقدمت* *mukaddamat*. To give the lead, *تقدیم کردن* *takdīm-k.* To give guidance, *پیشوائی دادن* *peshwāī-d.* To lead, *دلالت* *dalālat*.

LEADER, n. سرهنگ *sarhang*, سرور *sarwar*, سردار *sardār*, سالار *sālār*, پيشوا *peshwā*. The leader of an army, لشکر کعبه *lashkar kash*.—(leading article) فصل مقدم *fasli mukaddam*.

LEADING, a. (showing the way) ره‌دما *rahnumā*, ارشاد *irshād*.—(principal) اصلی *aslī*, مطلق *mutlak*. Leading or catch word, خراج *kharāja*.

LEAF, n. (of a tree) برگ *barg*, ورق *warak* (pl. اوراق).—(thin plate or sheet) طبق *tabak*. A leaf of paper, کاغذ *tabaki kāghaz*, کاغذ *waraki kāghaz*. Leaf of a book, ورق *warak*, مطوي *matwa*, (pl. مطاوي). Falling leaves, اوراق پریشان *awrāki parīshān*. Leaves and fruits, برگ و بار *barg u bār*. Fallen leaves and fruit, نغص *nafaz*. A green leaf, برگ سبز *bargi sabz*, تازه *bargi tāza*. To be in leaf (as a tree) برگ‌دار شدن *bargdār-sh*. To strip a tree of its leaves, اوراق گرفتن *az dirakht aurāk-g*. To cover with leaves برگ‌دار کردن *bargdār-k*. To turn a leaf ورق گردانیدن *warak bar-g*.

LEAF, vi. (put forth leaves) تصنیف نمودن *tasnīf-n*.

LEAFAGE, n. برگ *barg*, ورق *warak*.

LEAFLESS, a. برگ‌بی *bī barg*, برهنه *barahna*.

LEAFLET, n. برگ کوچک *bargi kūchak*.

LEAFY, a. پر اوراق برگ‌دار *barg dār*, پوری اوراق *puri awrāk*.

LEAGUE, n. (confederacy) عهد *ahd*, (pl. عهود) *muāhada*, اتفاق *it-tifāk*.—(combination) سازش *sāzish*, فرسنگ *bastagī*.—(three miles) عهد *farsang*, فرسخ *far-sakh*.—(alliance) عهد *ahd*, پیمان *paymān*.

LEAGUE, vi. معاهده کردن *muāhada-k*, پیمان بستن *paymān-b*. To observe a league, ایفا کردن *īfā-k*, رعایت نمودن *dhd u paymān rā raāyat-n*. To break a league, شکستن پیمان *paymān-sh*, فاسخ‌العقد شدن *fāsikhul dkd-sh*. A written league, عهد نامه *dhd nāma*.

LEAGUER, n. هم‌راز *muāhid*, هم‌راز *ham rāz*.

LEAK, n. رخدم *shikk*, شکاف *shikāf*, رخنه *rikhna*. A leak in a ship, شکاف جہاز *shikāfi jahāz*, شق کشتی *shakki kishti*, رخنه جہاز *rikhnai jehāz*.

LEAK, vi. رخدم دار شدن *rikhna dār-sh*, شکاف چکیدن *shigāf-n*, چکیدن *chakīdan*.

LEAKAGE, n. چکه *chakka*, نقطه *takattur*.

LEAKY, a. هر شکاف *rikhna dār*, رخدم دار *pur shikāf*.

LEAN, vi. مایل کردن *takiya-k*, مایل ساختن *māil-s*, تساند کردن *tasānud-k*. To lean upon a staff, در عصا اتکا نمودن *bar āsā ittikā-n*. To lean against a wall, اتکای دیوار کردن *ittikāi dūwār-k*. To lean to an opinion, مایل شدن *ba rāi māil-sh*. To lean to a side, (to be partial) عول شدن *awl-sh*.

LEAN, a. (not fat) لاغر *lāghir*, ضعیف *zāif*, کم گوشت *kam gusht*. Lean-faced, لاغر روی *lāghir rūi*.

LEAN, n. (of meat) لحم بی شحم *lahmi bī shahm*. To grow lean, لاغر شدن *lāghir-sh*. Make lean, لاغر کردن *lāghir-k*.

LEANLY, ad. لاغرانه *lāghirāna*, ضعیفانه *nahīfan*.

LEANNESS, n. کم گوشتی *lāghirī*, ضعیفی *zāifī*, کم گوشتی *kam gushtī*.

LEAP, vi. جهیدن *jāstan*, جهیدن *jahīdan*.

- LEAP, *n.* رقص *jast*, پرتاب *partāb*, رقص *raks*.
- LEAP-FROG, *n.* مژید *mazhīda*.
- LEAP-YEAR, *n.* کبیسه سال *sālī-kabīsa*.
- LEARN *vt., vi.* تحصیل *āmūkh-tan*, درس گرفتن *tahsili ilm-n.*, *dars-g.* — (to teach) *āmūkh-tan*, آموختن *āmūzānīdan*. To learn by heart, حفظ کردن *yād-g.*, گرفتن *hifz-k.*
- LEARNED, *a.* دانا *dānā*, عالم *ālim* (*pl.* حکیم, (فلا *fāzil*, (*pl.* حکما *hakīm* (*pl.* حکما).
- LEARNEDLY, *ad.* دانشمندانه *dānishman-dāna*, عالمانه *ālimāna*.
- LEARNER, *n.* شاگرد *āmūzanda*, آموزنده *shāgird*, مرید *murīd*, تلمیذ *talmīz*.
- LEARNING, *n.* علم *ilm*, معرفت *maʿrifat*, فضل *fann*, ادب *adab*, هنر *hunar*, طالب علم *fazl*. Desirous of learning, طالب علم *tālibi ilm*.
- LEASE, *n.* کرایه *ijāra*, اجاره *kirāya*. — (deed) *ijāra nāma*.
- LEASE, *vt.* بکرایه *ijāra-k.*, اجاره کردن *ba kirāya-d.* To take on lease, *ijāra-g.*
- LEASH, *n.* پالهند *band*, قید *kaid*, پالهند *pālhang*. — (three) *sih*. A leash of hounds, *sih sag*.
- LEASH, *vt.* بستن *bastan*.
- LEAST, *a.* کوچکترین *kamtarīn*, کمترین *kuchaktarīn*, خردترین *khurd tarīn*, اصغر *asghar*.
- LEAST, *ad.* در مرتبته ادنا *dar martabati adnā*, بدتر *badarajai kahtarīn*. At least, باری *bārī*, اقلاً *aklan*. — (not in the least) *hargiz na*.
- LEATHER, *n.* چرم *chirm*, پوست *pūst*, چرم *jild*. Russia leather, بلغار *bulghār*. Cow or ox leather, شغور *shughūr*. Thin leather for lining boots, shoes, &c., صلال *silāl*. Morocco leather, ادیم *adīm*. Black leather, اردنج *ardanj*. A leather garment, پوستین *pūstīn*. A leather sword belt, دوال شمشیر *durwālī shamshīr*. A leather bucket, دوال *durwāl*, دلچاه *dulchah*. A leather dresser, چرمکار *charm-kār*, دباغ *dabbāg*. A leather seller, چرم فروش *charm farūsh*.
- LEATHERN, *a.* پوستین *charmīn*, چرمین *pūstīn*.
- LEAVE, *n.* اجازت *parwānagī*, پروانگی *ijāzat*, رضا *razā*, دستور *dastūr*, ان *izn*. — (leave to depart) *rukhsat*. To ask leave, اجازت خواستن *ijāzat-kh.*, دستور طلب کردن *dastūr talab-k.*, اجازت گرفتن *ijāzat-g.* To give leave, رخصت فرودن *rukhsat-f.*
- LEAVE, *vt.* ترک کردن *guzāsh-tan*, گذاشتن *tark-k.*, هجر کردن *hajr-k.*, هب کردن *hibah-k.*, وصیت نمودن *wasīyat-n.* To leave off, واماندن *wā-m.*, دست برداشتن *dast-b.* To leave out, فراموش نمودن *farāmūsh-n.* To leave a remainder of anything, باقی نمودن *bākī-n.* To leave one behind, در پی گذاشتن *dar paya-g.*
- LEAVEN, *n.* خمیر *māya*, مایه *khamīr*.
- LEAVEN, *vt.* تخمیر کردن *takhmīr-k.*, مایه نمودن *māya-n.*
- LEAVENED, *a.* خمیر *mukhammar*. — (leavened bread) نان خمیری *nāni-khamīrī*.
- LEAVINGS, *n.* باقیات *bakiyat*, بقیت *bākīyāt*, خورپاره *fazla*. — (of food) *khūrpāra*.
- LECHER, *n.* زنیاره *zampāra*, شهوتی *shahwatī*.

LECHEROUS, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, فاسق *fāsik*.

LECHEROUSLY, *ad.* باشهوت *bā shahwat*, فاسقاً *fāsikan*.

LECHEROUSNESS, *n.* شهوت *shahwat*, هوا *hawā*, فجور *fajūr*.

LECHERY, *n.* هوس *hawās*, مستی *mastī*.

LECTION, *n.* دوان *nawān*, درس *dars*.

LECTURE, *n.* درس *dars*, سبق *sabak*, موعظت *mau'izat*. A public lecture, سرزنش (reproof) *darsi ām*.—*sarzanish*.

LECTURE, *vi.* درس دادن *dars-d.*, درس گرفتن *dars-g.*, سبق کردن *sabak-k.*—(reprove) ملامت کردن *malāmat-k.*

LECTURER, *n.* خواننده *mudarris*, درس دهنده *khānanda*, درس *dars dehandā*, واعظ *wā'iz*.

LEDGE, *n.* تخت *takhta*, طبقه *tabaka*.

LEDGER, *n.* حساب نامہ *daftar*, دفتر *hisāb nāma*.

LEECH, *n.* علقہ *ālka*, زالو *zālū*, زالو *zalū*.

LEEK, *n.* گندانه *gundāna*.

LEER, *n.* کج نگاہی *kaj nigāhī*, غمزہ *ghamz*.

LEER, *vi.* کج نگاہی کردن *kaj nigāhī-k.*, غمزہ نمودن *ghamz-n.*

LEES, *n.* درد *durd*, فضله *fazla*.

LEEWARD, *a.* بسوی باد *ba sūi bād*.

LEEWAY, *n.* پهلوی روی *pahlū rawī*.

LEFT, *a.* (not right) چپ *chap*, ناراست *nārāst*, دست چپ *dasti-chap*, دست چپ *dasti yasār*. Going to the left, چپ رو *chap rau*. The left wing of an army, میسرے *maysarat*. To the right and left, بسوی چپ *basūi chap u rāst*. میمنت *maymanat* میسرے *maysarat*.

LEFT-HANDED, *a.* چپ دست *chap-dast*, شمالی *shimālī*.

LEG, *n.* ساق پا *sāk*, ساق *sāki pā*.

Calf of the leg, گوشت ساق *gūshti sāk*.

LEGACY, *n.* میراث *mīrās*, ترکہ *tarka*, وصیت *wasīyat*.

LEGAL, *a.* موافق شرع *muwāfaki shar'ī*, حلال *sharā'ī*, مشروع *mashrū'ā*, *halāl*.

LEGALITY, *n.* شریعت *sharī'at*, جواز *jarwāz*.

LEGALIZE, *vt.* مشروع کردن *mashrū'ā-k.*, حلال نمودن *sharī-s.*, ساختن *halāl-n.*

LEGALLY, *ad.* شرعاً *sharā'n*, حلالانه *halālāna*, با شریعت *bā sharī'at*.

LEGATE, *n.* vide DELEGATE.

LEGATION, *n.* الحیی گری *ilchī garī*.

LEGATOR, *n.* وصیت گر *musī*, وصیت *wasīyat gar*.

LEGEND, *n.* قصہ *kissa*, افسانہ *afsāna*. —(memorial) تذکرت الاولیا *tazakiratu'l aulīyā*.—(chronicle) روایت *rawāyat*.

LEGENDARY, *n.* نقل خلاف باور *nakli khilāfi bāwar*, یاوہگو *yāwagū*.

LEGER, *n.* دفتر *daftar*.

LEGERDEMAIN, *n.* حقم بازی *hukka bāzī*, شہیدہ *shu'badah*.

LEGGED, *a.* ساق دار *sākdār*.

LEGIBILITY, *n.* خوانده شدگی *khānda shudagī*, صافی *sāfī*.

LEGIBLE, *a.* خوانده شدنی *khānda shudanī*, ممکن خوانده *khānā*, خوانا *shudan*, *mumkini khānda shudan*.

LEGIBLY, *ad.* صاف صاف *sāf sāf*, بطور *ba taurī khānār*.

LEGION, *n.* جند *guruh*, تمن *taman*, لشکر *sipāh*, (اجزاء *pl.*) *jund*, *lashkar*.

LEGIONARY, *a.* سپاہی *sipāhī*, لشکری *lashkarī*.

LEGISLATE, *vi.* قانون ساختن *kānūn-s.*

LEGISLATION, *n.* وضع قانون *waz' kānūn,*
قانون سازی *kānūn sāzī.*

LEGISLATIVE, *a.* شرایعی *sharā'ī,* قانون ساز *kānūn sāz.*

LEGISLATOR, *n.* واضع القانون *shārt,* واضع القانون *wāzi'u'l kānūn.*

LEGISLATURE, *n.* قوت شرایع گزاری *kuwati sharā'ī guzārī,* حکومتی *hukm-rānī,* اهل قانون *ahli kānūn.*

LEGITIMACY, *n.* مولود محمول *maulūdi mahlūl,* حلال زادگی *halāl zādagī.*

LEGITIMATE, *a.* حلال زاده *halāl zāda,* حقیقی *hakīkī,* جایز *jā'iz,* روا *rawā.*

LEGITIMATE, *vt.* حلال زاده ساختن *halāl zāda-s.,* روا گردانیدن *rawā-g.*

LEGITIMATELY, *ad.* بالاحلال *bilhalāl,* حسب قانون *hasbi kānūn.*

LEGITIMATION, *n.* دادن حلال زادگی *dā-dani halāl zādagī,* پارسا سازی *pārsāsāzī.*

LEGUME, *n.* حب قطیذت *katīnat,* حب *habb.*

LEGUMINOUS, *a.* قطیذت منسوب *katīnat mansūb.*

LEISURE, *n.* فراغت *farāghat,* فرصت *fursat,* آزادی *āzādī,* مهلت *mohlat.*

LEISURELY, *ad.* فرصتانه *fursatāna,* با فراغت *bā farāghat.*

LEMMA, *n.* مقدمه *mukaddama.*

LEMON, *n.* ترنج *turanj,* لیمو *līmu,* Lemon juice, عرق لیمو *araki līmu,* لایمونا *laymūnā.*

LEMONADE, *n.* شربت لیمو *sharbatī līmū,* آب لیمو *ābi līmū.*

LEND, *vt.* وام دادن (money) *wām-d.,* عاریت دادن *ārīyat-d.,* اقراض نمودن *ikrāz-n. — (goods)* عاریت ساختن *iārat-s.* To lend upon interest, ربا خوردن *ribā-kh.* Lend without interest, سلف کردن *aslāf-k.,* سلف

گوش *salaf-n.* To lend an ear, گوش دادن *gūsh-d.* To lend assistance, عون دادن *yārī-d.,* یاری دادن *dun-d.*

LENDER, *n.* وام دهنده *wām dahanda,* مقرض *wām sitān,* عاریت رباخور *ribā khur. — (of goods)* عاریت دهنده *ārīyat dahanda.*

LENGTH, *n.* درازی *darāzī,* طول *tūl.* Length of head, شقی *shanak.* Length of time, مدت *muddat,* دیری *derī,* کثرت زمان *kasrati zamān.* Length of life, درازی عمر *darāzī i ūmr,* طول زندگانی *tūli zindagānī.* Length and breadth, طول و عرض *tūl u drz.* In length and breadth, "طولا" *tūlan u drzan.* Extended in length, دراز کرده شده *darāz kardā shuda,* طویل *tawīl.* According to the length, بدرازی *badarāzī.* At length, "طولا" *tūlan.*

LENGTHEN, *vt., vi.* (make long) دراز کردن *darāz-k.,* طویل ساختن *tawīl-s. — (grow long)* طویل شدن *darāz-g.,* دراز گشتن *tawīl-sh.*

LENGTHILY, *ad.* بطور دراز *ba taurī darāz.*

LENGTHWISE, *ad.* از درازی *az darāzī,* "طولا" *tūlan.*

LENGTHY, *a.* دراز *darāz,* مطول *mutawwal.*

LENIENCY, *n.* نرمی *narmī,* عطوفت *atūfat.*

LENIENT, } *a.* نرم *narm,* ملایم *mulā-yim,* ملایم *mullayyin.*

LENITY, *n.* نرمی *narmī,* ملایمت *mulā-yamat,* نرم دلی *narm dilī,* حلم *hilm,* مهربانی *mehr bānī.*

LENT, *n.* روزه رمضان *ramazān,* روزه *rūza.*

LENTEN, *a.* روزه روزهانی *rūzai ramzānī.*

LENTICULAR, *a.* عدسي *ādasī*.

LENTIL, *n.* عدس *ādas*, منجیو *manjū*.

LEO, *n.* اسد *asad*, برج اسد *burjī asad*.

LEONINE, *a.* شیری *shīrī*, اسدی *asadī*.

LEOPARD, *n.* پیلنگ *pilang*. A young leopard, یوزک *yūzak*.

LEPER, *n.* اهل برص *ahli barīs*, برص *barīs*, جذام *juzām*.

LEPROSY, *n.* برص *barīs*, پیسی *pīsī*, جذام *juzām*, بیاض *bayāz*.

LEPROUS, *a.* برص *barīs*, جذام *juzām*, مبروص *mabrūs*.

LESION, *n.* زخم *zakhm*, صدمه *sadma*.

LESS, *a.* کمتر *kamtar*, کوچکتر *kūchaktar*, اصغر *asghar*. More or less, کم و بیش *kam u bīsh*. So much the more or less, فکیف *fakayf*.—(in a lower degree) بدرجه کمتر *badarajai kamtar*.

LESSEE, *n.* کراجی *ijāra dār*, اجاره دار *kirāji*.

LESSEN, *vt.* کم کردن *kam-k.*, کاستن *kāstan*, تخفیف نمودن *takhfīf-n.*

LESSON, *n.* نصیحت *nasīhat*, پند *pand*, تندیه *tambīh*.—(scholar's lesson) سبق *sabak*, درس *dars*. To receive a lesson, درس گرفتن *dars-g.*, سبق سابق *sabak-y.* To give a lesson, درس دادن *dars-d.*, سبق سابق *sabak.-g.*

LEST, *conj.* تا که *tā ke*, مبادا *mabādā*.

LET, *vt., vi.* (allow) اجازت دادن *ijāzat-d.*, دستور دادن *rukhsat-n.*, رخصت نمودن *dastūr-d.*, اذن کون *izn-k.*—(hinder) مخالفت نمودن *manā-k.*, منع کردن *mukhālafat-n.* To let or let out for hire, اجاره نمودن *ba kirāya-d.*, اجاره *ijāra-n.* To let blood, رگ زدن *rag-z.*, فرو فصد کردن *fasd-k.* Let down, فرو دخول دادن *farū-h.* Let in, اجازت خرج دادن *dukhūl-d.* Let out,

ijāzati kharj-d. Let off a gun, بندوق رسی کردن *bandūk ramī-k.*, Let loose, توپ سر دادن *top sar-d.* Let loose, پراگنده ساختن *kushāda-k.*, پراگنده *parāganda-s.* Let slip an opportunity, فوت فرصت کردن *fauti fursat-k.*, کم فرصت شدن *kam fursat-sh.* Let alone ! بگذار *buguzār.*

LETHAL, *a.* مهلک *mu-hlik*, سنگین *sangīn*, قاتل *kātil*.

LETHARGIC, *a.* غشیان *subātī*, غشی *ghasyān*, غشی *ghashy*.

LETHARGY, *n.* غشیت *subāt*, غشی *ghashyat*, سستی *sustī*.

LETTER, *n.* (of the alphabet) حرف *harf*, (pl. احرف or حروف). The letters of the alphabet, حروف الهجی *hurufut takajjī*.—(written character) رقم *rakm*, (pl. رقوم). To repeat the letters of the alphabet, تہجی کردن *tahijjī-k.* Letter by letter, حرف خط (epistle) *harf baharf*.—نامه *rukā*, نامه *khatt*, مکتوب *maktūb*, نامه دوستی *nāma*. Friendly letters, نامه دوستی *nāmai dūstī*, مکتوب محبت *maktūbi mahabbat*. Imperial or royal letters, خط همايون سعادت مقرون *nāmai khākānī*. Letters patent, رقوم خط همايون سعادت مقرون *khatī humāyuni saādat makrūn*, رقوم شاه *rūkūmi shāh*. Letters of agreement, عهد نامه *āhd nāma*. Letters of compliment, مکتوب ملاطفت اسلوب *maktūbi mulātafat uslūb*. Agreeable letters, نامه دلکشا *nāmai dīlkushā*. Judicial letters, کاغذ قاضی *kāghazī kāzī*, حجت قاضی *hujjati kāzī*. Conso-latory letters, تسلیت نامه *taslīyat nāma*. Congratulatory letters, تهنیت نامه *tahnīyat nāma*. Letters of attes-tation, شهادت نامه *shahādat nāma*.

Supplicatory letters, مکتوبِ ضراعت *maktūbi zarādt uslūb*. Letters of apology, اذتذار نامه *aātizār nāma*. Letters of recommendation or intercession, سفارش نامه *safārish nāma*, شفاعت نامه *shifādt nāma*. Threatening letters, مکتوبِ تهدید مصحوب *maktūbi tahdīd mas-hūb*, مکتوبِ ستم *maktūbi sitam āmīz*. Letters of capitulation, اطاعت نامه *atādt nāma*, عهد نامه *āhd nāma*. Letters announcing victory, فتح نامه *fath nāma*. A letter of exchange, هندوی *hunduwi*. A letter-carrier, قاصد *kāsid*, پیک *payk*, حاملِ مکتوب *hāmili maktūb*. Sending letters to one another, مراسلات *murāsalat*, مکاتبات *mukātabat*. To write letters, خط خطوط نوشتن *khatt khutūt-n.*, مکتوب مسطور نمودن *maktūb mastūr-n.* The forms of letter writing, انشا *inshā*. The cover of a letter, لغافه *lifāfa*.

LETTER, *vt.* (stamp with letters), با حروف *bā hurūf nishān-k.*

LETTERED, *a.* صاحبِ علم *sāhibi ʿilm*, دانا *dānā*.

LETTERLESS, *n.* نادان *nādān*.

LETTUCE, *n.* کاهو *kāhū*, خس *khass*.

LEVANT, *a.* vide EASTERN.

LEEVE, *n.* سلامِ عام *salā-mi ām*, دربار *darbār*.

LEVEL, *n.* (a plain) جای هموار *jāi hamwār*, آمیخته *jāi basīt*, سرحد *āmīnat*. Soft level ground, میزان *sardah*.—(rate, standard) *mīzān*, وزن *wazn*.—(equality of rank) همرازگی *hamsarī*, همراز *hamzādagi*.—(proportion) مناسبت *munāsabat*, اندازه *andāza*. A mason's level, هنجار *hanjār*.

hanjār. To be upon a level (with any person) همسر شدن *hamsar-sh.*, جفتی *hamkadr-sh.*, یکسان شدن *jufti-d.*, همسری دادن *sh.* To put upon a level, یکسان ساختن *ham sarī-d.*, *yaksān-s.*

LEVEL, *a.* صاف *hamwār*, صاف *sāf*, همپایه *hampāya*, همسر *hamsar*, برابری *ufākī*, برابر *barābar*.

LEVEL, *vt.* هموار کردن *barābar-k.*, همدرجه گردانیدن *hamwār-s.*, *hamdaraja-g.*

LEVELLED, *a.* مسطح *mu-sattah*, برابر ساخته *barābar sākhta*.

LEVELLER, *n.* برابر کننده *barābar kun-anda*, یکسان سازنده *yaksān sāzanda*.

LEVELNESS, *n.* همواری *hamwārī*, برابری *barābarī*, تسویات *taswīyat*.

LEVER, *n.* پیتکان *pītkānī*, بلکن *balkan*.

LEVERAGE, *n.* ارتفاع *irtifād*, رفع *rafʿ*.

LEVERET, *n.* خرانق *khirniq*, (pl. خراانق).

LEVIABLE, *a.* قابل تحصیل *kābili tahsīl*.

LEVIGATE, *vt.* سحق *sārydan*, سحق کردن *sahk-k.*

LEVIGATION, *n.* سحق *sahk*.

LEVITE, *n.* شریف *sharīf*, لوی *lāvī*.

LEVITIC, *a.* شریفی *sharīfī*, سیدی *sayyidi*.

LEVITY, *n.* سبکی *subukī*, سبکساری *subuksārī*, خفت *khiffat*. Levity of behaviour, بی ثباتی *bī sabātī*, بی استقلال *bī istiklālī*.

LEVY, *vt.* لشکر جمع کردن *lashkar jamʿ-k.* Levy tributes or taxes, خراج و خراج *khirāj akhz-k.* To levy war, جنگ کردن *jang-k.* To levy a fine, جریمه کردن *jarīma-k.*

LEVY, *n.* (of men) لشکر *jamʿ*.

āti lashkar.—(of money) *bāj* باج *khirāj*.

LEWD, *a* شهوتي *shahwatī*, نغسانه *nafsānī*, زناکار *zinā kār*.

LEWDLY, *ad.* ناپرهیزگارانه *nāparhīzgārāna*.

LEWDNESS, *n.* نغس پرستی *nafs-parastī*, شهوت *shahwat*.

LEXICAL, *a.* لغوي *lughwī*, فرهنگي *farhangī*.

LEXICOGRAPHER, *n.* اهل لغت *ahli lughat*, لغت نویس *lughat nawīs*.

LEXICOGRAPHY, *n.* علم لغت *ilmi lughat*, لغت نویسی *lughat nawīsī*.

LEXICOLOGY, *n.* سخن شناسی *sakhun shanāsī*, علم کلام *ilmi kalām*.

LEXICON, *n.* (لغات) *lughat*, لغت *farhang*, کتاب لغت *kitābi lughat*.

LIABILITY, *n.* سزاواری *istihkāk*, استحقاق *sazāwārī*.

LIABLE, *a.* (not exempt) معرض *muār-raz*, سزاوار *nā muāf*, نامعاف *sazāwār*.

Liable to indisposition, ممرض *mimrāz*, موصوب *mūwassab*. Liable to suspicion, مرجم *murajjam*. Anything liable to error, اغلوطه *ughlūtāt*.

LIAR, *n.* دروغ گو *durūghgū*, کاذب *kāzib*, کذاب *kazzāb*. To prove one a liar, مکذب کردن *mukzib-k*. Treating as a liar, تکذیب *takzīb*.

LIBATION, *n.* هدیه *bāda rīzī*, ریزی *hadīya khamrī*.

LIBEL, *n.* بدنامی *bad nāmī*, هجو *hajw*, مذمت *mazammāt*, بهتان *buktān*, افترا *iftirā*.

LIBEL, *vt.* هجو کردن *hajw-k*, مذمت کردن *mazammāt-k*, عیب ثابت کردن *āib sābit-k*.

LIBELLER, *n.* بدنامی نویس *badnāmī navīs*, مغذری *muftarī*.

LIBELLOUS, *a.* vide DEFAMATORY.

LIBERAL, *a.* سخا *sakhī*, (munificent) کشاده دل *kushāda dil*, کریم *karīm*, عطا بخش *ātā-bakhsh*. Of liberal extraction, اصل *asl* زاده *zāda*, پاک نژاد *pāknīzhād*, صاحب ادب (polite) *sharīf*.—اهل آزم *ahli āzarm*, *sāhibi adab*.

LIBERALITY, *n.* کشاده دلی *kushāda dilī*, کریم *karam*, جوانمردی *javānmardī*, بذل *bazl*, سخا *sakhā*, سخاوت *sakhāwat*.

LIBERALIZE, *vt.* آزاد کردن *āzād-k*, خوش خیال کردن *khush khiyāl-k*.

LIBERALLY, *ad.* جوانمردانه *javānmardāna*, کریمانه *karīmāna*, فیضا *fayzan*.

LIBERATE, *vt.* خلاص *āzād-k*, آزاد کردن *āzād-k*, نجات *rahā-k*, رها کردن *khalās-k*, دادن *najāt-d*.

LIBERATION, *n.* آزادی *khalāsī*, خلاصی *āzādī*, رهای *rahār*.

LIBERATOR, *n.* رهای بخش *rahārī bakhsh*, نجات آور *najāt āwar*.

LIBERTINE, *n.* خرابا *bī kayd*, بی قید *khārābātī*, بدکار *badkār*, رند *rind*, صاحب شهوت *sāhibi shahwat*, هوس *sāhibi hawas*.

LIBERTINISM, *n.* بدکاری *badkārī*, کفر *kufr*, شهوت *shahwat*, رندی *rindī*, فساد *fasād*.

LIBERTY, *n.* آزادی *āzādī*, رهای *rahār*, خلاصی *khalāsī*.—(exemption) معافی *muāfī*.—(relaxation of restraint) اطلاق *itlāk*, کشادگی *kushādagī*.—(leave) اجازت *ijāzat*. To set at liberty, آزاد کردن *āzād-k*, خلاص کردن *rahānīdan*, رها کردن *khalās-k*.

LIBIDINOUS, *a.* شهوتی *shahwatī*, بی ضبط *bī zabt*.

LIBRA, *a.* میزان *mīzān*, برج *burjī* میزان *mīzān*.

LIBRARIAN, *n.* داروئے کتب خانہ *dārū-ghai kutub khāna*, صحاف *sahhāf*, سفار *saffār*.

LIBRARY, *n.* کتب خانہ *kutub khāna*, قاطر کتاب خانہ *kitāb khāna kimatr*.

LIBRATE, *vt.* تعدیل کردن *taādil-k.*, سنجیدن *sanjidan*.

LIBRATION, *n.* تعادل *muādalat*, تعادل *taādil*, هموزنی *hamwazanī*.

LICENSE, *n.* خود کامی *khud kāmī*.—
(permission) رخصت *ijāzat*, رخصت *rukhsat*, دستور *dastūr*, ان *izn*. Letter of license, حکم نامہ *hukm nāma*, پروانہ *parwāna*.

LICENSE, *vt.* اجازت دادن *ijāzat-d.*, پروانہ دادن *parwāna-d.*

LICENSER, *n.* اجازت دہندہ *ijāzat-dahanda*, پروانہ دہندہ *parwāna dahanda*.

LICENTIATE, *n.* اجازت یافتہ *ijāzat yāfta*, مرخص *murakhkhas*.

LICENTIOUS, *a.* بد اخلاق *bad ikhlāk*, شقی *shakīy*, مسرف *musrif*.

LICENTIOUSLY, *ad.* شوخانہ *shokhāna*, مسرفانہ *musrifāna*.

LICENTIOUSNESS, *n.* شوخی *shokhī*, عدم ضبط و ربط *shakāwat*, شقاوت *ādami zabt u rabt*.

LICIT, *a.* جایز *halāl*, روا *rawā*, جایز *jāiz*.

LICK, *vt.* لیس کردن *līsīdan*, لیس *lahs-k.* — (beat) ضرب کردن *zarb-k.*, کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*. Lick up, خوردن *khurdan*, بلع کردن *bal-k.*

LICK, *n.* لیسیدگی *līsīdagī*, لیس *lahs*.—
(blow) ضرب *zarb*, کوب *kūb*. Any thing licked, لسوب *lasūb*.

LICKERISH, *a.* طامع کار *nafīs*, نفیس *tamākār*.

LICORICE, *n.* اصل السوس *aslu's sūs*.

LICTOR, *n.* سرهنگ *sarhang*, حاضر *mahzar*.

LID, *n.* سرپوش *sar pūsh*, سرخم *sarkham*, تم *tam*. Redness of the eye-lid, رمش *ramash*. Having a pain in the eye-lids, مرسع *murassī*.

LIE, *n.* دروغ *durūgh*, کذب *kizb*, بهتان *buhtān*, خلاف *khilāf*. To invent lies, افترا کردن *iftirā-k.*

LIE, *vi.* (tell a lie) دروغ گفتن *durūgh-g.*, تزویر بستن *tazwīr-b.*, کذب کردن *kizb-k.*

LIE, *vi.* (recline) آرام کردن *ārām-k.*, خفتن *istirāhat-k.*, استراحت کردن *istirāhat-k.*, خوابیدن *khābīdan*.—(remain fixed) ثابت *bar karār-sh.*, نشست کردن *sābit-m.*—(reside) نشست کردن *nashist-k.*, مکان داشتن *makān-d.* To lie hid, پنهان شدن *ba pinhān-sh.*, نهفته بودن *makhfī-sh.*, در زندان *nihufta-b.* To lie in prison, در زندان بودن *dar zindān-b.* To lie in one's power, بدست آمدن *badast-ā.* To lie by, واماندن *ārāmīdan*, واماندن *wā māndan*, اقامت نمودن *akāmat-n.* To lie down, استراحت کردن *istirāhat-k.*, آرام کردن *ārām-k.* To lie in (to be in child-bed) وضع حمل کردن *wazī haml-k.* To lie under, فرمان بردار بودن *farmān bardār-b.* To lie upon, لازم گشتن *lāzim-g.* To lie with, نکاح کردن *nikāh-k.*

LIEF, *ad.* بخوشنودی *ba khūshnūdī*.

LIEGE, *n.* vide Sovereign, Subject.

LIEU, *n.* عوض *īwaz*, بدل *badal*. In lieu of, بجای *bajāi*.

LIEUTENANCY, *n.* جانشیندی *jā nishīnī*, نیابت *niyābat*.

LIEUTENANT, *n.* قائم مقام *kāim mukām*

- نایب *nāib*, (pl. نواب *khālifa*), (pl. خلیفہ *wakīl*), (pl. وکیل). Lord Lieutenant, سردار اکرم *sardāri akram*. Lieutenant-colonel, صدر اعظم *sadri adzam*. Lieutenant-General, نایب سردار *nāibi sardār*. Lieutenant-Governor, نایب نایب *nāibu'l hukūma*.
- LIEUTENANTSHIP, *n.* قائم مقامی *kāy-im mukāmī*, وکالت *wakālat*.
- LIFE, *n.* زندگی *zindagī*, زندگانی *zinda-gānī*, عمر *umr*, حیات *hayāt*, جان *jān*, هستی *hastī*. Present life, این جهان *in jehān*, حیات عاجل *hayāti ājilat*. The life to come, دارالبعث *ākhirī*, دارالبقا *daru'l bakā*. The present and future life, دو جهان *dū jehān*, دارین *dārayn*. An agreeable life, زندگی به عیش و عشرت *zindagāni ba āish u āshrat*. Life is sweet, جان شیرین است *jān shīrīn ast*, عمر عزیز است *umr āzīz ast*. A long life, عمر طویل *umri tawīl*. Possessing life, جاندار *jāndār*. Possession of life, جانداري *jāndārī*. To restore life, زنده کردن *zinda-k*. Restoring life, زنده ساز *zinda sāz*. To lead a life, زندگانی گذران کردن *zindagānī guzarān-k*. To expose one's life, جانبازی کردن *jānbāzī-k*, ترک سر نمودن *tarki sar-n*. Increasing life, روح افزا *rūh afzā*. — زیرگی *zindā dili*, زنده دای (vivacity) *zīrakī*, تیزی *tēzi*, دلیری *dilerī*.
- LIFE-GIVING, *a.* روح بخش *rūh bakhsh*, عمر ده *umr dah*.
- LIFE-GUARD, *n.* محافظ *muhāfizi* جان *jān*.
- LIFELESS, *a.* بی حیات *bījān*, بی قدرت *bī hayāt*, نا روان *nā rawān*,

- بے کدرت *bī kudrat*, ناتوان *nā tawān*, افسرده *afsurda*.
- LIFELESSLY, *ad.* بطور بلا جان *bilā jān*, بے حیات *batauri bī hayāt*.
- LIFELESSNESS, *n.* بی جانی *bī jānī*, عدم قوت *ādami kuwat*.
- LIFT, *vt., vi.* برداشتن *bar-d.*, بلند ساختن *buland-s.*, افراختن *afrahktan*.
- LIFT, *n.* (assistance) یاری *yārī*, کمک *kumak*. — (rise) رفیع *rafī*, برداشت *bar-dāsht*.
- LIGAMENT, *n.* پیوند *pay*, بند *band*, مقید *mukayyad*, پیوند *paywand*.
- LIGATURE, *n.* بستگی *bastagī*, عقد *dkd*.
- LIGHT, *n.* نورانی *nūr*, نور *raushnī*, شمع *shuā*, شعله *tajallī*, نورانی *nūrānī*, نور آفتاب *lamā*. Light of the sun, نور آفتاب *nūri āftāb*, شمع شمس *shuāi shamsh*. The light of the moon, روشنایی ماه *raushnāi i māh*, ماه تاب *māhtāb*. Diffusing light, ضیا پاش *ziyā pāsh*. To bring to light, اظهار کردن *izhār-k.*, شمع *zāhir-k.* — (lamp) ظاهر کردن *shamī*, چراغ *chirāgh*, قندیل *kandīl*. — (instruction) تادیب *tādīb*, تعلیم *taālīm*.
- LIGHT, *a.* (bright) روشن *raushan*, نور *munawwar*, تابناک *tābnāk*.
- LIGHT, *a.* 1. (not heavy) سبک *subuk*, خفیف *khafīf*, ناگران *nā girān*. Somewhat light, سبکچه *subukcha*. 2. (active) چالاک *chālāk*. 3. (easy of digestion, as light food) خوش گوار *khush guwār*. 4. (not chaste) ناپاک *nāpāk*, ناپرهیز *nā parhez*. 5. (not gross) ناستبر *nā sitabr*. 6. (of little value) سبکمایه *sabukmāya*. 7. (unencumbered) ناگران بار *nā girānbār*. 8. (not difficult) آسان *āsān*, بی دشوار *nādushwār*. 9. (not painful) بی رنج *bī ranj*.

LIGHT, *vt.* (set on fire) افروختن *afrūkh-tan*, آتش افروز کردن *ātish afrūz-k.* Light a candle or a lamp, شمع افروز ساختن *sham' afrūz-s.*, موم سوز کردن *mūm sūz-k.*, چراغ افروختن *chirāg-a.*—(to give light) روشنی دادن *raushnī-d.*, نور نمودن *nūr-n.* *ziyā-p.*, ضیا پاشیدن

LIGHT, *vi.* (come down) فرود آمدن *farūd-ā.*, پایین آمدن *pāyīn-ā.*—(to light as a bird on a tree) لبود نمودن *labūd-n.* To light upon by chance, راست *rāst-u.*, از اتفاقی یافتن *az ittifāk-y.*

LIGHTEN, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, برق کردن *bark-k.*—(shine like lightning, برق آسا ضیا پاشیدن *bark āsā ziyā-p.*—(illuminate) روشن کردن *raushan-k.*, ضیا گستردن *ziyā-g.*—(exonerate) سبک بار ساختن *sabukbār-s.*—(exhilerate) خوش دلشاد کردن *dilshād-k.*, خوش خاطر کردن *khush khātīr-k.*

LIGHT-FINGURED, *a.* چابک دست *chābuk dast.*

LIGHT-FOOTED, *a.* تیز رو *subukpā*, تند *tez rau.*

LIGHT-HEADED, *a.* سبکسر *sabuksar*, بی حواس *shūrīda.*—(delirious) *bī hawāss*, بی خود *bī khud.*

LIGHT-HEARTED, *a.* دلشاد *dilshād*, دلخوش *dil khush.*

LIGHT-HEARTEDNESS, *n.* بی خودی *bī khūdī*, بی حواسی *bī hawāssi.*

LIGHT-HOUSE, *n.* منارت *manār*, (منایر - مناور *manārat*, *pl.*)

LIGHT-INFANTRY, *n.* سرباز سبک دست *sarbāzi subuk dast.*

LIGHTLY, *ad.* سبکانه *sabukāna*, خفیفانه *khafīfāna.*—(without difficulty) نامشکله *nā mushkilāna*, بی سبب *āsāna.*—(without cause)

bī sabab, بی تقریب *bī takrīb.*—(cheerfully) شادمانه *shādmāna*, خرمانه *khurramāna.*—(not chastily) بی پاکي *bī pākī*, غیر پردهیز *ghayrī parhez.*—(nimbly) *bā subuk pāya.*—(without steadiness) بی قراری *bī karārī.*

LIGHT-MINDED, *a.* سبک خرد *subuk khirad*, بی قرار *bī karār.*

LIGHTNESS, *n.* سبکی *subukī*, چستی *khiffat.*—(agility) *chustī*, چالاکی *chālākī.*—(want of chastity) بی پردهیزی *bī parhezī.*

LIGHTNING, *n.* برق *bark*, تاب *tāb*, آتش باز *sāika*, درخش *darakhsh*, *ātish bāz.*

LIGHTNING-ROD, *n.* میل برق *mayli bark.*

LIGHTS, *n. pl.* شش *shush*, ریه *rīah.*

LIGHTSOME, *a.* (exhilerating) دلنواز *dil nawāz.*—(not dark) روشن *raushan.*

LIGHTSOMENESS, *n.* شادی *shādī*, روشنی *khurramī.*—(brightness) *raushnī.*

LIKE, *a.* برابر *mīsl*, مانند *mānand*, *barābar*, یکسان *yaksān*, مشابه *mushābih*, مانستن *hamāwar*, To be like, *mānistān*, مشابه شدن *mushābah-s.* To make like, تذایر کردن *tanzīr-k.*, تمشیل نمودن *tamsīl-n.* *ad.* (in comp.) سان *sār* و ش *asā* آسا *sā* سا *sār* سار *sān*, همچون *chūn*, چون *ki* که *chūn*, چو *chu.* Like a man, (manlike) آسا *mard āsā.* Like ambergris, عذرسا *āmbersā.* Like a king, (royal) شاهوار *shāhwār.* Like an atom (minute), ذرهوار *zarrawār.* Like the moon, قمرش *kamrwash.* Like the sea, دریاهانند *daryā mānand.* Like wax, شمع سان *shamāsān.* Like the full moon, بدر صفت *badar sīfat.*

Like the sun, شمس مثال *shams misāl*. In like manner, آنچنان *ān chunān*, کما *kamā*.

LIKE, *vt.* دوست داشتن *dūst-d.*, پسند *pasand-k.*, پسندیدن *pasandīdan*, کردن *pasand-k.*, نیکو داشتن *neku-d.*, راضی شدن *rāzī-sh.*, تحسین کردن *tahsīn-k.*

LIKELIHOOD, *n.* معقولیت *maākulīyat*. (pl. محمولات *muhtamāl*).

LIKELY, *a.* محمول *maākul*, محتمل *muhtamal*, پسندیده *pasandīda*.

LIKELY, *ad.* محمولا *maākulan*, احتمالا *ihtimālan*, اغلب *aghlab*.

LIKEN, *vt.* vide COMPARE.

LIKENESS, *n.* مانندگی *mānandagī*, مثل *tamsīl*, برابری *barābarī*, تشبیه *tashbīh*, تصویر *taswīr*, صورت *sūrat*.

LIKEWISE, *ad.* نیز *nez*, هم *ham*, ایضا *aiẓan*.

LIKING, *n.* پسندگی *pasandagī*, نیکوداری *nekūdārī*, رغبت *raghbat*.

LILAC, *n.* گل یاس *guli yās*.—(color) ارغوانی *arghawānī*.

LILY, *n.* سوسن *sūsan*, समन *saman*.—(water-lily) نیلوفر *nīlūfar*.

LIMB, *n.* جزئی (اعضا *pl.* *āẓw*), عضو *āẓw*, مجزئ *juẓi tan*, شلو *shilw*, (اشلا *pl.* *ashlā*). Maimed, lamed in any member, مقطوع العضو *maktu'ul uzw*.—(edge) لب *lab*, جانب *jānib*, کناره *kināra*.

LIMB, *vt.* بریدن (cut) *wasal-k.*—(cut) *burīdan*.

LIMBER, *a.* نرم *narm*, مطیع *mutīd*.

LIMBO, *n.* زندان *barzakh*.—(prison) *zindān*.

LIME, *n.* لیمات *āhak*, نوره *nūra*, لیمات *liyāt*, پاج *pākh*, ساروج *sārūj*. Burnt lime, کوهیج *kūhīj*, مکلس *mukallas*.

Bird lime, دبک *dibk*.—(a sort of lemon) لموی کاغذی *līmūi kāghzī*.

LIME, *vt.* 1. (to ensnare with birdlime) با دبک گرفتن *bā dibk-g.* 2. (manure with lime) بار دادن *bār-d.* 3. (cement) آهک ریختن *āhak-r.*

LIMEKILN, آهک پزخانه *āhak paz khāna*, کوره آهک پزی *kurai āhak pazī*.

LIMESTONE, *n.* سنگ آهک *sangi āhak*.

LIME-WATER, *n.* آب آهک *ābi āhak*.

LIMIT, *n.* حد *hadd*, (pl. حدود *pl.* *ḥudūd*), سرزمین *sarzamīn*, کران *kirān*.

LIMIT, *vt.* حد کردن *ḥudūd-b.*, تحدید نمودن *tahdīd-k.*

LIMITATION, *n.* تحدید *tahdīd*, حد *hadd*.

LIMITED, *a.* محدود *mahdūd*, متحد *mutahadad*.

LIMITLESS, *a.* بی کران *bī hadd*, بی کران *bī kirān*.

LIMN, *vt.* vide PAINT.

LIMNER, *n.* نقاش *musawwar*, نقش *nakk-āsh*.

LIMP, *vi.* لنگیدن *langīdan*, رفتن *langān-r.*, ساقط بودن *sākit-b.*

LIMPID, *a.* زلال *εāf*, صاف *pāk*, پاک *pāk*, زلال آب *ābi zulāl*.

LIMPIDITY, LIMPIDNESS, *n.* صفائی *safāī*, زلالی *zulālī*, پاکي *pākī*.

LIMPING, *a.* لنگان *langān*, لنگان *langān*.

LIMPINGLY, *ad.* لنگانه *langāna*.

LINCH-PIN, *n.* میخ *mekh*, میسمار *mismār*.

LINE, *n.* خط *khatt*, (خطوط *pl.* *ḥuṭūṭ*), ریسمان *tanāb*, (a slender cord) خط استوا *rīsmān*.—(the equator)

خط *khatti istiṭwā*. Equinoctial line, خط *khatti aṭtidāl*. A right line,

خط *khatti mustakīm*. A parallel line, خط متوازي *khatti muta-wāzī*. A curved line, خط منحنی *khatti munhanī*, موج *khatti mur-*

- wwaj*. A longitudinal line, خط مـحـوـر *khatī mihwar*. An unequal line, خط مختلف *khatī muk'talif*. A meridional line, خط نصف النهار *khatī nisfu'n nahār*. Crooked line, خط کج *khattī kaj*. A circular line, خط مستدیر *khatī mustadīr*. A perpendicular line, خط عمود *khattī āmūd*. A definite line, خط محدود *khatī mahdūd*. An indefinite line, خط غیر محدود *khatī ghayr mahdūd*. Foundation line of a house, خط *khittat*. A plumb line, خط *bukhya*, هنجار *hanjār*. A black line, خط سیاه *khatī siyāh*. A line on the palm of the hand, سر *sirr* or *surr* (pl. اسرار). Lines on the face, نظر *nizār*. Fishing line, رشته ماهی *rishtai māhī*. Line of a book, سطر *satar*.—(verse, hemistich) مصرع *misrāh*. In one line, یکزده *yak zada*.—(military trenches) محاصر *mahāsir*, خندق *khandak*, (pl. خنادق). A line of battle, صف *saff*. Family line, نسل *nasl*, رسم سلسله *rasmī silsila*, آل *āl*, خاندان *khāndān*. To draw a line, خط کشیدن *khatt-k*.
- LINE, *vt*. استر *tabtīn-k*. تبطین کردن *astar-n*. To line with fortification, تحصین کردن *tahsīn-k*. To line with soldiers, با سپاه حفظ ساختن *bā sipāh hafz-s*.
- LINEAGE, *n*. نسل *nasl*, خاندان *khāndān*, آل *āl*, اصل *asl*.
- LINEAL, *a*. (composed of lines) خطوطی *khutūtī*, مستور *mastūr*.—(genealogical) اصلي *aslī*, خاندانی *khāndānī*.
- LINEALLY, *ad*. در خط مستقیم *dar khattī mustakīm*, نظامانه *nazāmāna*.
- LINEAMENT, *n*. نقشه *chehra*, چهره *naksha*, صورت بندی *sūrat bandī*.
- LINEAR, *a*. vide LINEAL.
- LINEN, *n*. کتان *kattān*, شرب *sharb*, کرباس *kirbās*. Linen-draper, بزاز *bazzāz*, پارچه فروش *pārcha farūsh*.
- LINEN, *a*. کرباسی *kirbāsī*.
- LINGER, *vi*. (remain long in pain) بزمان *ba zamāni tarwīl dard-k*.—(to be in suspense) در رای خود متردد بودن *dudil-sh*, در ری *dar rāya khud mutaraddud-b*, تردد نمودن *taraddud-n*.—(to protract) درنگ کردن *dirang-k*, واکشیدن *wāpas-a*, واپس افکندن *wā-k*. Linger behind, پس استادن *pas-ī*. Linger in expectation or uncertainty, به مدت مدید امید داشتن *ba muddati madīd umed-d*. Linger long without action, بزمان کثیر بی کار بودن *ba zamāni kasīr bī kār-b*.
- LINGERING, *a*. درنگ *dirang*, واکش *wākash*.
- LINGERINGLY, *ad*. باتوانی *bā tarwānī*, بدیری *ba derī*.
- LINGUADENTAL, *a*. لسانی و سنی *lisānī wa sinnī*.
- LINGUAL, *a*. زبان *lisānī*, زبانی *zabānī*.
- LINGUIST, *n*. اهل لغت *ahli lughat*, اهل زبان *ahli zabān*, زباندار *zabāndān*, لسان آموز *lisān āmūz*.
- LINGUISTIC, *a*. متعلق بلسان *lisānī*, متعلق *muta'alluk ba lisān*.
- LINIMENT, *n*. مرهم *marham*, طلا *tilā*.
- LINING, *n*. استر *astar*, بطان *batāna*.
- LINK, *n*. (of a chain) زنجیر *halkai zanjīr*.—(torch) مشعل *mashāl*.
- LINK, *vt*. پیوستن *silsila-k*, پیروستان *paywastan*, مقرون نمودن *makrūn-n*.
- LINNET, *n*. کنجشک خوش الحان *kūnjishki khush alhān*.

LINSEED, *n.* تخم کتان *tukhmi kattān*,
بازرک *bazrak*.

LINSEED-OIL, *n.* روغن کتان *raughani
bazari kattān*.

LINSEY-WOOLSEY, *a.* از کتان و پشم *az
kattān u pashm*.

LINT, *n.* کتان *kattān*, عوف *sūf*.

LINTEL, *n.* سر آستانه *sardar*, سر *sari*
āstāna.

LION, *n.* شیر *shīr*, حیدر *haidar*, لایس *lais*,
اسد *asad*. A roaring lion, شیر ژبان
shīri zhiyān. A furious lion, شیر شرزه
shīri sharza, شیر مست *shīri mast*.
Hunting lions, شکار شیر *shikāri
shīr*. Bold as a lion, شیرانه *sherāna*.

LIONESS, *n.* شیر ماده *mādaī shīr*, شیر
ماده *shīr māda*, اسدات *asadat*.

LIP, *n.* لب *lab*, شفۀ *shafa*, مشفر *mishfar*
(*pl.* مشافر). The two lips, *al*
wazratāni. Lip or edge of anything,
لب *lab*, کنار *kinār*. Full to the lip,
لبالب *labālab*, لبریز *labrīz*. To be
full to the lip, *labrīz-sh*.

LIQUEFACTION, *n.* گداز *gudāz*, ادابت
izābat.

LIQUEFIABLE, *a.* ممکن گداز *mumkini
gudāz*.

LIQUEFY, *vt.* گداز *gudākhtan*, گداختن
gudākhta-sh, گداز کردن *gudāz-k*,
گداختن شدن *gudākhta-sh*, ادابت کردن
izābat-k.

LIQUESCENT, *a.* گدازا *gudāzā*, ذایب
zā'ib.

LIQUID, *a.* مذاب *muzāb*, آبی *ābi*. To
render liquid, تمویج کردن *tamwīh-k*.

LIQUID, *n.* آب *āb*, ماء *mā*.

LIQUIDATE, *vt.* باز دادن *adā-k*, ادا کردن
bāz-d.

LIQUIDATION, *n.* قرض دهی *adā*, ادا
karz dahī.

LIQUIDNESS, *n.* گدازی *ābdārī*, آبداری
gudāzi.

LIQUOR, *n.* آب *āb*, ماء *mā*.—(spirit)
شراب *sharāb*.

LIQUORICE, *n.* اصل السوس *aslu's sūs*.

LISP, *vi.* مثل طفلان ناصاف گفتن
misli teflān nā sāf-g.

LISP, *n.* زبان گرفتگی *zabān giriftagī*,
لکنت *luknat*.

LIST, *n.* (catalogue) فهرست *fihrist*, دفتر
daftar, جدول *jadwal*. A list of
names, اسم نویسی *ism nawīsī*. 2.
(enclosed ground for combats) میدان
maydān, گاه کشتی *kushtī gāh*. 3.
(border of cloth) کنار *kinār*, دامن
dāman.

LISTEN, *vi.* گوش دادن *gūsh-d*, استماع
istimād-k, شنیدن *shanīdan*.

LISTENER, *n.* مستمع *mustamī*, سامع
sāmī.

LISTENING, *n.* استماع *īstimād*.

LISTLESS, *a.* غافل *ghāfil*, سست *sust*.

LITERAL, *a.* حرفی *harfī*, لفظی *lafzī*,
لغوی *lughawīy*. The literal meaning,
madni lughawīy. A literal
translation, ترجمۀ لفظی *tarjumaī lafzī*.

LITERALLY, *ad.* حرف بحرف *harf ba
harf*, بطور لغوی *ba tauri lughawīy*.

LITERARY, *a.* دانشی *ilmī*, علمی
dānishī, مرکب از الفاظ *murakkab az
alfāz*, اهل علم *ahli ilm*.

LITERATE, *n.* فضلا *fuzalā*, علما *ulamā*.

LITERATURE, *n.* علم *ilm*, معرفت *ma-
arifat*, دانش *dānish*, فهم *fahm*, علمیت
ilmīyat, فضیلت *fazīlat*.

LITHARGE, *n.* مردار سنگ *murdārsang*.

LITHOGRAPH, *n.* سنگ نویسی *sang
nawīsī*, طبع *tabī*.

LITIGANT, *n.* مدعی *mudār*, متخاصم
mutakhāsīm.

LITIGANT, *a.* مدّعی *khasīm*, مدّعی *mudā'i*, منازع *munāzī*.

LITIGATE, *vt.* نزاع *daḍwa-k.*, دعوی کردن *nizād-k.*, خصومت ساختن *khasūmat-s.*

LITIGATION, *n.* منازعت *daḍwi*, قضیه *kazīya*, خصومت *khasūmat*.

LITIGIOUS, *a.* قضیه جو *munāzī*, منازع *kazīya ju*.

LITIGIOUSNESS, *n.* جنگ جوی *jang-jūi*, قضیه جو *kazīya jūi*.

LITTER, *n.* میانه *miyāna*, پالکی *pālaki*, محافه *muhāfa*. An elephant-litter, *īmārī*. 2. (a bed of straw for animals) آخور *ākhūr*. 3. (a brood of pigs), نرجه *natīja*. 4. (a condition of disorder), پریشان *parīshānī*.

LITTER, *vt.* (bring forth as beasts) ولیدت *walīdat-n.*—(spread straw) آخور گستردن *ākhūr-g.*—(strow about) پریشان نمودن *parīshān-n.*

LITTLE, *a.* کوچک *khurd*, خورد (small) *kūchakī*, صغیر *saghīr*.—(in quantity) اندک *andak*, قلیل *kalīl*. To become little, کم شدن *kam-sh.*, اندک گشتن *andak-g.* A little boy, پسرک *pisarak*. Little bits, خورپاره *khur pāra*. Little matters, خرده مرده *khurda murda*. The little finger, انگشت خورد *angushti khurd*. Of little value, متاع بایق *matār bā'ik*.

LITTLE, *n.* اندکی *juzwī*, جزوی *andakī*.—(a small space of time) یکچندی *yekchandi*, دقیقه *dakīkat*. By little and little, اندک اندک *andak andak*, آهسته *darja ba daraja*, بدرجه *āhista āhista*.

LITTLENESS, *n.* اندکی *kūchakī*, اندکی *andakī*.

LITURGY, *n.* آداب نماز *ādābi namāz*.

LIVE, *vt., vi.* زندگانی کردن *zīstan*, عمر *zindagānī-k.*, زنده شدن *zinda-sh.*, سال کشیدن *āmīr-k.* To live long, سال *sāl-kh.*, دیدن *sāl-d.* To live in a place, خانه گیر شدن *khānagīr-sh.* To live well, عشرت کردن *dish ū āshrat-k.*, بر خورداری گرفتن *bar khurdārī-g.* To live poorly, مغلس *muflis-b.*, حاجتمند شدن *hājat-mand-sh.*

LIVELIHOOD, *n.* گذران *rozī*, روزی *guzar-rān*, خوردنی *khurdanī*, معاش *maāsh*.

LIVELINESS, *n.* شادی *shādī*, خرمی *khurramī*, خوش طبعی *khūsh taba'iy*.

LIVELY, *a.* خرم *khurram*, شاد *shād*, دلشاد *khūsh tabī*, خوش طبع *dil shād*.

LIVELY, *ad.* شادانه *shādāna*, با فرح *bā farīh*.

LIVER, *n.* 1. (one who lives) زندگانی *zindagānī kashanda*. 2. جگر *jigar*, کبد *kabid*. Inflaming the liver, *jigar sūz*. The disease of the liver, زیادت الکبد *ziyādatu'l kabid*.

LIVERY, *n.* لباس نوکران *libāsi naukarān*.

LIVID, *a.* نیل فام *nīlfām*, زرد *zard*.

LIVIDITY, *n.* نیل فامی *nīlfāmī*.

LIVING, *a.* زنده *zinda*, حی *ziyān*, حی *hayy*. Ever living, حی لایموت *hayy lā yamūt*. Living and eternal, حی *hayy u kayyūm*.

LIVING, *n.* vide, LIVELIHOOD.

LIZARD, *n.* خناز *khunnāz*, چاچاس *chal-pāsa*.

LOAD, *n.* بار *bār*, حمل *haml*. Carrying loads, بار کشی *bār kashī*, بار برداری *bār bardārī*. A bearer of loads, بار *bār bardār*, حامل *hāmil*. To lay down a load, وضع حمل کردن *wazī*

- haml-k.* Horse or camel loads, حمولات *humūlat.*
- LOAD, *vt.* حمل کردن *bār-n.*, بار نهادن *haml-k.* To load with chains, در زنجیر کردن *dar zanjīr-k.* To load a cannon, توپ تیار کردن *top tayyār-k.*—(a musket) بندوق تیار کردن *bandūk tayyār-k.*—(make heavy) بار کردن *pur bār-k.*, گران کردن *girān-k.*
- LOADED, *pp., a.* گران بار *mahmūl*, بار میوه دار *girān bār.* Loaded with fruit, مستارب *mewadār.* Loaded with debt, در زنجیر قید شده *dar zanjīr kayd shuda.*
- LOADSTONE, *n.* آهن کش *āhan kash*, آهن ربا *āhan rubā*, مغناطیس *maghnātīs.*
- LOAF, *n.* نان *nān*, کما *kumāch.*
- LOAM, *n.* و حل *wahal*, خلاب *khilāb.*
- LOAMY, *a.* گلی *gilī.*
- LOAN, *n.* (of goods) عاریت *āriyat.*—(of money) وام *wām*, قرض *karz*, دین *dayn.*—(promissory) سند استقراض *sanadi istikrāz.*
- LOATHE, *vt.* نفرت داشتن *nifrat-d.*, کراهیت داشتن *karahīyat-d.*
- LOATHFUL, *a.* نفرت انگیز *nifrat-angīz*, مکروه *makrūh.*
- LOATHSOME, *a.* مکروه *makrūh*, نفرت انگیز *nifrat angīz.*
- LOATHSOMENESS, *n.* کراهیت *karahīyat*, نفرت *nifrat.*
- LOBE, *n.* (of the ear) بنائیه گوش *banāi gūsh*, نرم گوش *narmai gūsh.*
- LOCAL, *a.* مقامی *mahallī*, محلی *mu-kāmī*, جای منسوب *jāi mansūb.*
- LOCALITY, *n.* مکان *makān*, جای *jāya*, موضع *mauzū*, محل *mahl*, گاه *gāh.*
- LOCALLY, *ad.* بامکان *bi'l makān.*
- LOCK, *n.* (of hair) زلف *zulf*, جعد *ja'ad.*—(of a door) قفل *kufl*, (pl. اقفال).
- LOCK, *vt.* با قفل بستن *bā kufl-band-k.*, قفل بستن *kufl-b.*
- LOCKED, *a.* مقفل *mukfal.*
- LOCKER, *n.* پر فنده *barfanda*, پر فنده *parwanda.*
- LOCOMOTION, *n.* حرکت از جا *harakat az jā bajā.*
- LOCUST, *n.* جراد *jarād*, ملخ *malakh.* A swarm of locusts, ثوالت *sawwālat.*
- LODGE, *vi, vt.* (reside) ماندن *māndan*, متمکن شدن *muta-makin-sh.*—(place, fix) نهادن *nihādan*, بود و باش دادن *nasb-k.*—(furnish with a temporary habitation) در کاروان سرای شدن *būd u bāsh-d.*, *manzal-d.* To lodge at an inn, در کاروان سرای شدن *dar kārwān sarāya-sh.* To lodge with any person, همخانه بودن *hamkhāna-b.*, هم سفره شدن *ham sufra-sh.* To lodge in the memory, در خاطر نشانیدن *dar khātir-n.*—(lay flat) برابر زمین نهادن *barābar zamīn-n.*
- LODGE, *n.* خانه *khāna*, مقام *mukām.*—(small house) خرگاه *khargāh.*—(secret association) محل اجتماع *mahalli ijtīmād.*
- LODGER, *n.* مقیم *mukīm*, باشندده *bāshan-da*, مسافر *musāfar.* A fellow-lodger, همخانه *hamkhāna*, هم سفره *hamsufra.*
- LODGING, *n.* جای قرار *jāi karār*, بود و باش *būd u bāsh*, منزل *manzal*, همان *mahmān sarāya.*
- LODGMENT, *n.* جمع *jam'*, آغالش *āghālīsh.*—(possession of an enemy's work), نصب در حصار *nasb dar hisāri dushman.*
- LOFT, *n.* طبقه *tabaka*, سقف *sakf.* A cock-loft, طبقه فوقانی *tabakai faukānī.* A hay-loft, کاه خانه *kāh dān*, کاه *kāh.*

khāna. A corn-loft, خرمن گاه *khir-man gāh*.

LOFTILY, *ad.* (haughtily) متکبرانہ *mutakabbirāna*, با کبر *bā kibr*.—(on high) بالا *bālā*, بلند *buland*, رفیع *rafīd*, *makāni rafīd*.

LOFTINESS, *a.* (haughtiness) تکبر *takabbūr*, مغروری *maghrūrī*.—(height) بلند *bulandī*, ارتفاع *irtifād*.

LOFTY, *a.* متکبر *mutakabbir*, مغرور *maghrūr*.—(high) بلند *buland*, رفیع *rafī*, علمی *alī*.

LOG, *n.* کند *kund*, جایز *jāiz*, (pl. جوائز — اجوز).

LOGGERHEAD, *n.* احمق *ahmak*, بی وقوف *bī wukūf*.

LOGIC, *a.* منطق *ilmī mantik*.

LOGICAL, *a.* منطقی *mantikī*.

LOGICALLY, *ad.* از روی منطق *az rūi mantik*.

LOGICIAN, *n.* صاحب منطق *sāhibi mantik*, منطقی *mantikī*.

LOGWOOD, *n.* بقم *bakam*.

LOIN, *n.* میان *miyān*, کمر *kamar*.

LOITER, *vi., vt.* درنگی کردن *dirangī-k.*, دیری کردن *dar pas-m.*, درپس ماندن *derī-k.*

LOITERER, *n.* دیری کننده *derī kunanda*, آواره *āwāra*.

LOITERING, *a.* دیری *derī*, درنگی *dirangī*.

LONE, LONESOME, LONELY, *a.* یگانه *yagāna*, تنها *tanhā*, منفرد *munfarad*.

LONELINESS, *n.* خلوت *tanhāi*, یگانگی *khilwat*, *yagānagī*.

LONG, *a.* دراز *darāz*, طویل *tawīl*, طول *tūl*, مدید *madīd*. Long and broad, طویل و عریض *tawīl u ārīz*. A long time, مدت مدید *muddati madīd*.

To become long, دراز شدن *darāz-sh.*, To make long, تطویل شدن *tawīl-sh.* To make long, دراز کردن *darāz-k.*, طویل ساختن *tawīl-s.* How long? چقدر *ba tā*. Long ago, از مدت *az muddat*, دیر *der*. Long-lived, دراز عمر *darāz ūmr*. A long way off, دور *dūr*, بعید *baīd*.

LONG, *vi.* آرزو داشتن *ārzū-d.*, رغبت نمودن *raghbat-n.*

LONGEVITY, *n.* عمر درازی *ūmr darāzī*, طول *tūl*.

LONGIMANUS, *n.* دراز دست *darāz dast*.

LONGING, *n.* خواهش *khāhish*, رغبت *raghbat*.

LONGITUDE, *n.* درازی *darāzī*, طول *tūl*, A degree of longitude, درجه طول *darajai tūl*.

LONGITUDINAL, *a.* بادرازی منسوب *bā darāzī mansūb*.

LONG-WINDED, *a.* سخنران *sakhunrān*.

LOOK, *vi., vt.* نظر کردن *nazar-k.*, دیدن *dīdan*, نگاه کردن *nigāh-k.*, نگرستن *nigrīstan*, صورت پذیر شدن (seem) *sūrat pazīr-sh.* To look after, صیرت نمودن *basīrat-n.*, بیدار شدن *bedār-sh.*—(look back) باز نگرستن *bāz-n.* To look for (expect), انتظار کردن *intizār-k.*, منتظر شدن *muntazir-sh.*—(search after) تلبس کردن *tajassus-k.*, تلاش *talāsh-k.* To look into, تفتیش کردن *taftīsh-k.* To look on (respect), التفات نمودن *atībār-k.*, ناظر بودن (to be a spectator) *iltifāt-n.*—جستن *nāzir-b.* To look out (search), *justan.*—(discover) معلوم کردن *maḍlūm-k.*, دریافت کردن *daryāft-k.* To look to, (take care of) نگاه داشتن *nigāh-d.*, خبرداری کردن *khābardārī-k.*

LOOK ! *interj.* اینک *īnak*.

LOOK, *n.* نگاه *nigāh*, نظر *nazar*.—(appearance) دیدار *rui*, چهره *chehra*, صورت *dīdār*, *sūrat*.

LOOKING-GLASS, *n.* آینه *āyina*, مرآت *mirāt*, آینه *ābgīna*.

LOOM, *n.* منسج *minsaj*, منوال *minwāl*.

LOOP, *n.* جوشک *jushak*.

LOOPHOLE, *n.* شگاف *shigāf*.—(shift, evasion) خیل *hīla*, بهانه *bahāna*.

LOOSE, *vt., vi.* (untie) کشادن *kushādan*, حل کردن *hall-k.*, کشودن *kashūdan*.—(set free) خلاص کردن *khalās-k.*, رها کردن *rahā-k.* To loose a knot, گره کشادن *girah-k.*, عقد حل کردن *akd hall-k.* To loose the belly, اسهال کردن *is-hāl-k.* To loose a belt, کمربند کشادن *kamar band-k.* To loose and tie, حل و ربط کردن *hall u rabt-k.*

LOOSE, *a.* (untied) کشاده *nā basta*, مسترخ *mustar-kha*,—(relaxed) نا پایدار *nā pāyadār*, بی ثبات *bī sabāt*.—(hanging down) آویزان *āwīzān*, معلق *muallak*.—(not close) نا افشوده *nā afshurda*—(not chaste) نا پاکیزه *nāpākīza*, غیر *nā pāk*.—(undeterminate) نامحدود *nā mahdūd*.—(unconnected) بی پیوستگی *bī paywastagī*, نامکرون *nāmakrūn*.—(not costive) نامنکابیز *nāmunkabiz*.—(not enslaved) آزاد *āzād*, رها *rahā*.—(not attentive) نامشغول *nā mashghūl*. To break loose, رهای یافتن *rahāi-y.* To let loose, آزاد کردن *āzād-k.*, رهای دادن *rahāi-d.*

LOOSE, *n.* رهای *rahāi*, آزادی *āzādī*.

LOOSELY, *ad.* (not fast) بی قرار *bīkarār*, نا پایداری *nā pāyadārī*.—(without bondage) بی بند *bī band*.—(irregu-

larly) بی نظام *bī nizām*.—(carelessly) شوخانه *ghāfilāna*.—(dissolutely) از بی پاکي *shūkhāna*.—(unchastely) *az bī pākī*, غیر پرهیز *ghayrī perhez*.—(meanly) حقیرانه *hakīrāna*. To sew loosely, شل کردن *shall-k.*

LOOSEN, *vt.* حل کردن *kushādan*, *hall-k.*

LOOSENESS, *n.* (unfixedness) بی قراری *bī karārī*, کشادگی *kushādagī*.—(laxity) رخاوت *rakhāwat*, سستی *susti*.—(irregularity) بی ترتیبی *bī tartībī*.—(want of chastity) عدم پاکي *ādami pākī*, شهوت *shahwat*.—(diarrhoea) اسهال شکم *is-hāli shikam*. To have a looseness, *is-hāli shikam-d.* To give a looseness, اسهال دادن *is-hāl-d.*

LOP, *vt.* قطع کردن *hitāb-k.*, تشذیب کردن *kat-k.*, *tashzīb-k.*

LOP, LOPPING, *n.* قطع *hitāb*, *kitād*.

LOQUACIOUS, *a.* زیادگو *mikwāl*, زیادگی *ziyāda gū*.

LOQUACITY, *n.* زیادگی *ziyāda guī*, قیل و قال *kīl u kāl*.

LORD, *n.* بیدگ *beg*, خان *khān*, میر *mīr*, مولای *maulā*, آغا *āghā*. My lord, *hazarat*, حضرت *khudāwand*, مولانا *maulāna*.

LORD, *vt.* سلطنت نمودن *saltanat-n.*, حکم کردن *hukm-k.*

LOSE, *vt., vi.* (miss) غایب *gum-k.*, ضایع کردن *ghāyib-k.*—(waste) زیان کردن *ziyān-k.*—(ruin) نقصان کشیدن *nuksān-k.* To lose one's self, گم شدن *gum-sh.* To lose one's labour, جفا کشیدن *ābas jafā-k.* To lose at play, قمار کردن *nuksān dar kimār-k.* To lose

the way, گمراه *rāh gum-k.*, گمراه شدن *gumrāh-sh.* To lose hope, نا امید شدن *nā umed-sh.* To lose courage, دلشکستگی یافتن *dil shikastagī-y.* To lose an opportunity, فرصتی گم کردن *fursati gum-k.* To lose time, تلف کردن اوقات *talafi aukāt-k.*

LOSER, *n.* گم کننده *gum kunanda,* زیان خسارت زده *ziyān kār,* زیان کار *at zada.*

LOSS, *n.* اتلاف *nuksān,* زیان *ziyān,* نقصان *itlāf,* خسارت *khasārat.* To suffer a loss, زیانایی *nuksān-k.,* کشیدن *ziyānī-y.* To be at a loss, حیران شدن *hayrān-sh.*

LOST, *pp.* غایب *ghāib,* ضایع *zāyī,* غایب شدن *ghāib-sh.* To be lost, گم شدن *gum-sh,* گم شدن *ghāyib-sh.*

LOT, *n.* نصیب *nasīb,* قسمت *kiśmat,* حصه *hissa,* بیره *bahra,* فال *fāl.* 2. (dice) کعبه *kaāb,* قرعه *kurā,* To cast or draw lots, قرعه دادن *kurā-d.*

LOTE, *n.* (tree) دَوم *dawm.*

LOTION, *n.* غسل *shustagī,* شستگی *ghusal.*

LOTTERY, *n.* شرطی *kurā bāzī,* قرعه بازی *sharatī.*

LOUD, *a.* بلند *buland,* جهور *jahūr.* A loud voice, بلند آواز *āwāzi buland,* بانگ *bāng.* To cry with a loud voice, بانگ زدن *bāng z.,* هنگامه کردن *hangāma-k.*

LOUDLY, *ad.* با بلند آواز *bā buland āwāz,* با هنگامه *bā hangāma.*

LOUDNESS, *n.* بلند آوازی *buland āwāzī.* — (shout) بانگ *bāng,* هنگامه *hangāma,* غوغا *ghaughā.*

LOUSE, *n.* سیمس *supus,* قمل *kamlat.*

LOVE, *n.* محبت *mohabbat,* مودت *muwaddat,* عشق *īshk,* یاری *yārī,* آشنایی *āshnāī,* مهربانی *mihrbānī.* Sincere love, بی غرضانه *mohabbati bē gharazāna.* The love of one's country, حب الوطن *hubbu'l watan.* Paternal love, عطوفت پدری *ūtūfati pidarī.*

دوستی داشتن (as a friend) *dūstī-d.,* عطوفت نمودن *ūtūfat-n.* To be in love, عاشق شدن *āshik-sh.* To make love, عشق کردن *īshk-k.* To love one another, نمودن *muāshakat-n.* A love-letter, عشق نامه *īshk nāma,* محبت نامه *mahabbat nāma.*

LOVED, *a.* معشوق *maāshūk,* محبوب *mahbūb.*

LOVELINESS, *n.* دلکشی *dilbarī,* دلکشی *dil kashī.* — (beauty) حسن *husn,* جمال *jamāl.*

LOVELY, *a.* دلکش *dilkash,* نازنین *nāznīn,* لطیف *latīf,* حسین *hasīn.*

LOVER, *n.* عاشق *āshik,* حبيب *habīb,* محب *muhibb.* A lover and his beloved, عاشق و معشوق *āshik u maāshūk,* حبيب و محبوب *habīb u mahbūb.* To toy as lovers, عشق بازی کردن *īshk bāzī-k.,* ناز نمودن *nāz-n.*

LOVING, *a.* عاشق *āshik,* محب *muhabb.*

LOVINGKINDNESS, *n.* رحم *rahm,* شفقت *shafakat.*

LOVINGLY, *ad.* عاشقانه *āshikāna,* با محبت *bā mahabbat.*

LOW, *a.* 1. (not high) پست *past,* فرو *farūd.* 2. (mean) فرومایه *farū māya,* کمین *kamīna,* دون *dūn.* 3. (not loud) نا بلند آواز *nā buland āwāz.* To be low in the world, تدنگ شدن *tang-sh.*

LOW, *vi.* (as a cow) گاو زدن *bāngī gāw-z.*

LOWER, *vt.* (let down) آوردن *farūd-ā.,* زیر کردن *zer-k.* To lower the

- head, سر فرو کردن *sar farū k.* — (fall, grow less) افتادن کمتر گشتن *kamtar-g.*, *uftādan.* — (appear dark, stormy) تاریکی نمودن *tārīkī-n.* — (look sullen) نگاه ظلمت آورد نمودن *nigāhi zulmat ālūd-n.*
- LOWER, (compr. of low) پستتر *pastar*, فروتر *farūtar*, اسفل *asfal.* The lower part of any thing, پائین *pāyīn.*
- LOWLAND, *n.* پست زمین *zamīni past*, زمین نشیب *zamīni nashīb.*
- LOWLINESS, *n.* (humility) تواضع *tarwāzū*, فروماندگی (meanness) *farūtanī.* — (want of dignity) عدم عظمت *adamī āzmat.* — (dejection) دل تنگی *diltangī.*
- LOWLY, *a.* (humble), متواضع *mutawāzū*, حقیر (mean) *farūtan.* — (without dignity) غیر ذلیل *zalīl.* — (without dignity) غایت *ghayrī āzmat.*
- LOWNESS, *n.* (want of height) پستی *pastī*, بلندی عدم *ādamī bulandī.* — (meanness) خوردگی *khurdī.*
- LOW-SPIRITED, *a.* دلتنگی *dil tang*, دل شکسته *dil shikasta.*
- LOYAL, *a.* مطیع *mutīd*, وفادار *wafādār*, نمک حلال *farmānbardār*, فرمان بردار *namak halāl.*
- LOYALIST, *n.* اهل وفادار *wafādār*, اهل صداقت *ahli sadākat.*
- LOYALLY, *ad.* از فرمانبرداری *az farmānbardārī*, از اطاعت *az atāāt*, صادقانه *sādikāna.*
- LOYALTY, *n.* فرمانبرداری *farmānbardārī*, حلالی *atāāt*, اطاعت *namak halālī*, وفاداری *wafādārī.*
- LUBRICATE, *vt.* ماس کردن *nasū-k.*, ماس ساختن *malas-s.*
- LUCID, *a.* نورانی *nūrānī*, روشن *raushan*, شعله دار *shuāla dār*, لامع *lāmī.*
- LUCIFER, *n.* (match) کبریت *kibrīt.* — (venus) زهره *zuhra.*
- LUCK, *n.* نصیب *nasīb*, بخت *bakht*, قسمت *kismat*, طالع *tāl.* Good luck, بختیاری *bakhtiyārī*, نیک بختی *nek bakhtī.* Bad luck, بد بختی *bad bakhtī.*
- LUCKILY, *ad.* از نیک بختی *az nek bakhtī*, از دولت و قسمت *az kismat*, از اقبال *az daulat u ikbāl.*
- LUCKLESS, *a.* کم بی نصیب *bī nasīb*, کم بخت *kam bakht*, بی طالع *bī tāl.*
- LUCKY, *a.* بختیار *bakhtiyār*, نیک اختر *nek akhtar*, طالع *tāl.*
- LUCRATIVE, *a.* مفید سودمند *sūdmand*, *mufīd.*
- LUCRE, *n.* فایده *fāyada*, سود *sūd*, دفع *naf.*
- LUCUBRATE, *vi.* تبذیریت ساختن *tabyīt-s.*
- LUDICROUS, *a.* طناز *tannāz*, لعبی *laābī.*
- LUDICROUSLY, *ad.* از مسخرگی *az maskharagī*, طنازانه *tannāzāna.*
- LUDICROUSNESS, *n.* مسخرگی *maskharagī*, لعب *laāb.*
- LUGGAGE, *n.* اسباب *asbāb*, ائقال *askāl.*
- LUKEWARM, *a.* نیم گرم *nīm garm*, فاتر *fātir.* — (indifferent) بی پروا *bī parwā.*
- LUKEWARMLY, *ad.* نیم گرمانه *nīmgar-māna*, معتدلاً *muāṭadīlan.* — (coldly) با برودت *bā burūdat.*
- LUKEWARMNESS, *n.* شیر گرمی *shīr garmī*, معتدلی *muāṭadīlī.* — (indifference) برودت *burūdat.*
- LULL, *vt.* خوابیدن *ārāmīdan*, خوابانیدن *khābānīdan*, تسکین دادن *taskīn-d.*
- LULLABY, *n.* آواز خواب ساز *āwāzai khāb sāz.*
- LUMBAGO, *n.* درد کمر *dardi kamar.*
- LUMBER, *n.* اسباب گران *asbābi girān*, ائقال *iskāl.*

LUMINARY, *n.* روشنی *raushnī*, ضیا *ziyā*, چراغ *chirāgh*, شمع *shamū*.

LUMINOUS, *a.* روشن *raushan*, منور *munawwar*, نورانی *nūrānī*.

LUMP, *n.* (mass) کتله *kunda*. A lump of gold or silver, سبکته *sabikat*. — (gross) انبار *ambār* *majmūd* مجموع (gross).

LUMP, *vt.* آمیختن *āmīkhtan*, جمع کردن *majmūd-k*.

LUNACY, *n.* دیوانگی *diwānagī*, سودا *saudā*.

LUNAR, *a.* قمری *kamrīy*, ماهی *māhī*.

LUNATIC, *a.* دیوانه *diwāna*, سودائی *saudāyī*.

LUNATION, *n.* سیر دور قمر *dauri kamr*, سیر قمر *sayri kamr*. — (month) ماه *māh*, شهر *shahr*.

LUNCHEON, *n.* پاره *pāra*, قطعت *katiāt*.

LUNGS, *n.* ریه *rīya*, فواک *fuwād*.

LURCH, *vi.* دغا دادن *hīla-k*, حیل کردن *daghā-d*. — (devour) بلع کردن *balā-k*.

— (disappoint) محروم ساختن *mahrūm-s*. — (pilfer) استتراق کردن *istirāk-k*.

To leave in the lurch, در بلا گذاشتن *dar balā-g*.

LURE, *n.* کشاکش *kashā*, فریب *farīb*, طمع *tamū*, *kash*.

LURE, *vt.* کشاکش نمودن *tamū-n*, طمع نمودن *kashākash-n*.

LURK, *vi.* پنهان شدن *pinhān-sh*, نهفتن *nihufta-sh*, کمین کردن *kamīn-k*.

LURKING-PLACE, *n.* کمینگاه *kamīn gāh*.

LUSCIOUS, *a.* لذیذ *lazīz*, مزه دار *maza-dār*.

LUSCIOUSNESS, *n.* شیرینی *shīrīnī*, لذت *lazzat*, مزه *maza*.

LUST, *n.* حرص *hawā*, شهوت *shahwat*, نفس *nafs*, آرزوی *ārzūi*, *hirs*. To restrain lust, نفس را ضبط کردن *nafsā zabt-k*.

LUST, *vt.* شهوت داشتن *shahwat-d*, هوس *hawās-n*.

LUSTFUL, *a.* شهوت پرست *shahwat parast*, فاسق *fāsik*, مست *mast*.

LUSTFULLY, *ad.* باشهوت *bā shahwat*, از مستی *az mastī*.

LUSTFULNESS, *n.* شهوت پرستی *shahwat parastī*.

LUSTILY, *ad.* با زور *bā zor*, با قوت *bā kuwat*.

LUSTINESS, *n.* قوت *kuwat*, زور *zor*, مضبوطی *mazbūtī*.

LUSTRE, *n.* (brightness) روشنی *raushnī*, نامداری (renown) *nāmdārī*, تاب *tāb*, ضیا *ziyā*, بزرگواری *buzurgwārī*.

LUSTY, *a.* تندرست *tandurust*, قوی *kawī*, مضبوط *mazbūt*.

LUTE, *n.* بربط *barbat*.

LUXATE, *vt.* فسخ کردن *faskh-k*.

LUXURIANCE, *n.* زیادت *afzūnī*, فراوانی *farāwānī*, زیاده *ziyādatī*.

LUXURIANT, *a.* کثیر *ziyāda*, زیاده *kasīr*, وفار *wāfar*, فراوان *farāwān*.

LUXURIANTLY, *ad.* وافرانه *wāfirāna*, کثیرا *kasīran*.

LUXURIOUS, *a.* اهل عیاش *āyyāsh*, با عیش و عشرت *ahli zaūk u safā*.

LUXURIOUSLY, *ad.* با عیش و عشرت *bā āysh u āshrat*, با ذوق و صفا *bā zaūk u safā*.

LUXURY, *n.* عیش و *āyyāshī*, عیش و عشرت *āysh u āshrat*, ذوق و صفا *zaūk u safā*, لذت *niāmat*.

LYING, *n.* کذب *durūgh guī*, دروغگویی *kizb*. Lying in bed, بستر نشینی *bis-tar nishīnī*. Lying hid, نهفته شده *nihufta shuda*.

LYNX, *n.* سیاه گوش *siyāh gūsh*.

LYRE, *n.* بربط *barbat*.

LYRIC, *a.* سرودی *sarūdī*. — (poetry) نغمه *naghma*, سرود *sarūd*.

LYRIST, *n.* نواز *barbat nawāz*.

M.

MACE, *n.* گرز *gurz*, گوپال *gūpāl*.—(club)
چوب *chūb*, عسا *āsā*.—(the second
coat which covers the nutmeg) پوست
گرز *pusti jauz*. A mace-bearer, گرز
بردار *gurz bardār*, عسا بردار *āsā-bardār*.
MACERATE, *vt.* (make lean) لاغر کردن
lāghir-k., نحیف ساختن *nahīf-s.*,
(mortify the flesh) ریاضت کردن *riyā-*
zat-k.—(steep almost to solution)
خیسیدن *khīsīdan*.
MACERATION, *n.* لاغر سازی *lāghir sāzī*.
(mortification of the flesh) ریاضت
riyāzat.—(steeping) خیس *khīs*.
MACHINATE, *vt.* کارسازی کردن *kārsāzī-*
k., مکر و حیله *sāzish-k.*, سازش کردن
makr u hīla-k.
MACHINATION, *n.* تزویر *tazwīr*, حیله
hīla, غدر *ghadr*.
MACHINE, *n.* آلات *ālat*, (*pl.* آلات),
منجذیق *manjanīk*.
MACHINERY, *n.* دولابی *ālatī*, دستگاه
dastgāh.
MAD, *a.* دیوانه *dīwāna*, شوریده *shorīda*,
مجنون *majnūn*.
MAD, *vt.* (make mad) دیوانه گردان
dīwāna-k., مجنون ساختن *majnūn-s.*—
(become mad) دیوانه شدن *dīwāna-sh.*,
آشفتن *āshuftan*.
MADAM, *n.* بی بی *shāhiba*, صاحب *bībī*,
بانو *bānū*.
MADCAP, *n.* دیوانه *dīwāna*, مجنون
majnūn.
MADHOUSE, *n.* دیوانه خانه *dīwāna*
khāna, بیت المجنون *baytu'l majnūn*.
MADLY, *ad.* دیوانه وار *dīwāna wār*, مثل
مجنون *misli majnūn*.
MADMAN, *n.* دیوانه *majnūn*, مجنون
dīwāna.

MADNESS, *n.* دیوانگی *dīwānagī*, مجنونگی
majnūnī, شوریدگی *shorīdagī*.
MAGAZINE, *n.* مخزن *makhzan*, خزانه
khazāna, انبار خافه *nabar*, گنج *ganj*,
سلاح خانه *ambār khāna*.—(of arms)
رساله *salāh khāna*.—(a pamphlet)
rasāla.
MAGGOT, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*. 2.
(whim) وهم *wahm*.
MAGGOTY, *a.* کرم دار *kirm dār*.
MAGI, *n. pl.* آتش پرستان *ātish parastān*,
مغان *mughān*, گبران *gabrān*.
MAGIC, *n.* جادو *jādū*, افسون *afsūn*, سحر
sahr.
MAGIC, *a.* جادوگری *afsūnī*, افسون
jādūgarī.
MAGICALLY, *ad.* از جادوگری *az jādūgarī*.
با سحر *bā sahr*.
MAGICIAN, *n.* جادوگر *jādūgar*, سحر باز
sahr bāz.
MAGISTERIAL, *a.* مغرور (*imperious*)
maghrūr, متکبر *mutakabbir*.—(per-
taining to a master) حاکمی *hākīmī*,
فرمان روائی *farmān rawāi*.
MAGISTERIALLY, *ad.* متکبرانانه *muta-*
kabbirāna, حاکمانه *hākīmāna*, مالکانه
mālīkāna.
MAGISTRACY, *n.* حکومت *hukumat*,
ریاست *riyāsāt*.
MAGISTRATE, *n.* حاکم *hākīm*, رئیس
rai's, عامل *āmīl*.
MAGNACHARTA, *n.* حکم عالی *hukmī*
ālī, امر شاهي *amri shāhī*.
MAGNANIMITY, *n.* شجاعت *shujādt*,
جوانمردی *javānmardī*, دلیری *dilīrī*,
همت *himmat*.
MAGNANIMOUS, *a.* صاحب همت *sā-*
hibi himmat, شجاع *shujād*, بهادر
bahādur, بلند همت *buland himmat*.

MAGNANIMOUSLY, *ad.* دلورانه *dilāwa-rāna*, از جوانمردی *az jawān mardī*.

MAGNET, *n.* آهن *āhan* ربا *rubā*, آهن کش *āhan kash*, مغنطیس *magnatīs*.

MAGNETIC, *a.* آهن ربا پیوند *āhan rubā paywand*.

MAGNETISM, *n.* قوت آهن کش *kuwati āhan kash*, کشش *kashish*.

MAGNIFICENCE, *n.* بزرگی *buzurgī*, حشمت *hishmat*, شوکت *shaukat*, بزرگواری *buzurgwārī*.

MAGNIFICENT, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, شکوهمند *shukūhmand*, عظیم *āzīm*.

MAGNIFICENTLY, *ad.* با عظمت *bā āzmat*, کریمانه *az buzurgī*, از بزرگی *az buzurgī*, با عزت *bā izzat*.

MAGNIFIER, *n.* بزرگ کننده *buzurg kunanda*.—(optical instrument) ذره *zarra bīn*, شیشم بزرگ نما *shīshai buzurg numā*.

MAGNIFY, *vt.* بزرگ کردن *kalān-k.*, بزرگ *buzurg-k.*, تعظیم کردن *tadzīm-k.*, ستودن (extol) *sitūdan*.

MAGNITUDE, *n.* کلانگی (greatness) *kalānī*, عظمت *āzmat*.—(importance) *muhammī*, لازمت *lāzimat*.

MAGPIE, *n.* غراب الدین *gurābu'l bayn*, کندش *kundush*.

MAHOMEDAN, *n.* اسلامی *islāmī*.—(religion) *islām*, دین محمدی *dīni muhammadī*.

MAID, MAIDEN, *n.* دوشیزه *dūshīza*, دختر *dukhtarīna*, بکر *bikr*. A bride-maid, واسطه *wāsitat*.

MAIDEN, *a.* بکری *bikrī*, دختری *dukhtarī*.

MAIDENHOOD, *n.* بکارت *bikārat*, دوشیزگی *dūshīzagī*.

MAIDENLY, *a., ad.* با حیا *bikr āsā*, با حیاء *bā hayā*.

MAID-SERVANT, *n.* کنیزک *kanīzak*, جار *jārīya*, پرستار *parastār*.

MAIL, *n.* 1. (armour) جوشن *jaushan*, زره *zirih*, جبه *jabba*, خفتان *khaftān*. Armed with a coat of mail, زره پوش *zirih posh*. 2. (letter-bag) خریطه *kharīta*. 3. (post) داک *dāk*.

MAIM, *vt.* زخمی کردن *zakhmī-k.*, سقط کردن *sakat-k.*

MAIM, *n.* زخم *zakhm*, لنگی *langī*, عضو ناقص *uzwi nākis*.

MAIN, *a.* اول *awwal*, مقدم *mukaddam*.—(important) مهم *muhimm*, گران *girān*.—(forcible) قوی *kawī*, شدید *shadīd*.—(chief part) مجموع *majmūd*.

MAIN, *n.* (ocean) بحر *bahri mahīt*.—(hamper) زنبیل *zambīl*.

MAINLAND, *n.* زمین *zamīn* در *barr*, در *zamīni ūmda*.

MAINLY, *ad.* اولاً *awwalan*, غالباً *ghālī-ban*.—(powerfully) با قوت *bā kuwat*, با شدت *bā shiddat*.

MAIN-MAST, *n.* تیر کلان *tīri kalāni jehāz*.

MAIN-SAIL, *n.* بادبان کلان *bādbānī kalān*, شرع *shirāī* بزرگ *buzurg*.

MAINTAIN, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, (defend by argument) دلیل اظهار کردن *dalīl izhār-k.*, (support with) پروردن *parwardan*, پرورش کردن *parwarish-k.*, خوراک دادن *khurāk-d.* To maintain a family, (bear up) *khānmān-p.*—(continue) برداشتن *bardāshtan*.—(preserve from failure) مداومت کردن *mudāwamat-k.* از نقص نگاه داشتن *az naks nigāh-d.*

MAINTAINABLE, *a.* لایق اقرار *lāyaki ikrār*, محفوظ *mahfūz*.

MAINTAINER, *n.* پرورش دهنده *parwarish dihandā*, پروردگار *parwardigār*.

MAINTENANCE, *n.* پرورش *parwarish*, خوردنی *khordni*, معاش *muāsh*, خوراک *khorāk*, روزی *rozī*. — (support) نگهداری *nigah-dārī*, محافظت *muhāfazat*.

MAJESTIC, *a.* خسروی *khusrawī*, نوجلال *zūjalāl*, همايون *humāyūn*.

MAJESTICALLY, *ad.* با عظمت *bā ʿẓmat*, شاهانه *shāhāna*, شوکت *shaukat*, از شوکت *az shaukat*.

MAJESTY, *n.* سلطنت *salṭanat*, وقار *wikār*, فر *farr*. — (king's address) جناب *janāb*, حضرت *hazrat*, عالی *ālī*, جناب *janābi ālī*.

MAJOR, *a.* بيشتر *bīshṭar*, اعظم *ʿẓam*, اکبر *akbar*.

MAJOR, *n.* (officer) عملدار *ʿamal-dār*. A majordomo, خانسامان *khānsāmān*, تقدمت *takdimat*, (first proposition) مقدم *mukaddam*, Major-general, سر عسکر *sari ʿaskar*.

MAJORITY, *n.* کثريت *kasariyat*, اکبري *akbarī*, بلوغ *bulūgh*. — (full age) اغلب *aghlab*. — (the office of major) سرداري *sardārī*.

MAKE, *vt.* کردن *kardan*, ساختن *sākhtan*. — (cause) کنانیدن *kunānīdan*. To make away with, کشتن *katl-k.*, قتل کردن *qatl-k.*, حساب *hisāb-k.*. To make account of, iltifāt-k. To make good, ثابت کردن *sābit-k.*. To make light of, بیهوده پنداشتن *bīhūda-p.*. To make merry, شاد کردن *shād-k.*. To make much of, نوازش *dzīz-d.*, عزیز داشتن *ʿazīz-d.*, nawāzish-k. To make over, سپارش کردن *sipārish-k.*. To make out, تعریف *ʿashkāra-k.*, آشکاره کردن *ʿashkāra-k.*.

tadrīf-n. To make sure of, یقین پنداشتن *yakīnī-p.* To make up, (reconcile) اصلاح ما بین ساختن *islāh mā bayn-s.* — (repair) مرمت *marammat-s.* — (compound) صورت (shape) *baham-n.* — (put together) تمام کردن *sūrat-b.* — (complete) تمام کردن *tamām-k.* To make for (advantage) فایده نمودن *fāyada-n.* — (operate as a proof) تقویت *barkarār-k.*, برقرار کردن *takwīyat-s.*

MAKE, *n.* ساخت *sākht*, صورت *sūrat*, کالبد *kālbud*, شکل *shikl*.

MAKER, *n.* سازنده *sāzanda*, صانع *sānī*, خالق *khālik*.

MALADMINISTRATION, *n.* بدعالمی *bad ʿmalī*, بد انتظامی *bad intizāmī*, تدبیر فساد *tadbīri fisād*.

MALADY, *n.* بیماری *bīmārī*, مرض *marz*, درد *dard*, آزار *āzār*, رنج *ranj*.

MALE, *n.* مذکر *muzakkar*, نار *nar*. Male and female, نار و ماده *nar u māda*, مذكر و مؤنث *muzakkar u muʿanas*. A male animal, فحل *fahl*.

MALARIA, *n.* ابخورت فاسد *abkhirati fāsīd*.

MALCONTENT, *n.* نا راض *nā rāz*, نا خوش *nā khūsh*.

MALEDICTION, *n.* لعنت *bad duā*, لعنت *laʿnat*.

MALEFACTION, *n.* گناه *gunāh*.

MALEFACTOR, *n.* گناهگار *gunāhgār*, مجرم *mujrīm*.

MALEVOLENCE, } *n.* بد خواهی *bad khāhī*,
MALICE, } کینه *kīna*,
دشمنی *dushmanī*, عداوت *ʿdāwat*.

MALEVOLENT, *a.* بد خواه *bad khāh*, بد اندیش *bad gumān*.

andīsh, بد فرجام *bad kirdār*, بد کردار *bad farjām*.

MALEVOLENTLY, } *ad.* بد خواهانه *bad*
MALICIOUSLY, } *khāhāna*, با کین *bā*
kīn.

MALICIOUS, *a.* بد نیت *bad zāt*, بد نیت *bad niyat*.

MALIGNANT, *a.* نا خواه *bad khāh*, نا
nābakār, کینه *kīna war*.

MALIGNANTLY, *ad.* vide MALICI-
OUSLY.

MALIGNITY, *n.* دشمنی *dushmanī*, کینه *kīna*.

MALLEABILITY, *n.* امکان کوفتن شدن
imkāni kufta-sh., ملایمی *mulāyamī*.

MALLEABLE, *a.* کوفته شدن *kūfta*
shudanī, امتداد یابی *imtidād yābī*.

MALLET, *n.* میخ چوب *mekh chūba*, میخ
mekh kūb.

MALT, *n.* بوزه *boza*.

MALTREAT, *vt.* بد سلوکی کردن *bad su-*
lūkī-k.

MAMMA, *n.* vide MOTHER.

MAMMALIA, *n.* حیوانات شیر ده *haywā-*
nāti shīr dah.

MAMMON, *n.* مال دولت *daulat*, مال *māl*.—
(deity) رب المال *rabbu'l māl*.

MAN, *n.* انسان *ādam*, (mankind) *insān*, بشر *nās*, ناس *bashar*.—(a male)
mard, مرد *mardum*.—(servant)
chākar, چاکر *khidmatgār*. A
common man, نفر *nafar*. A man of
war, مرزب *jehāzi jang*, جنگ *mirzāb*. Every man, هرکس *har kas*.
No man, هیچکس *hīch kas*. A little
man, مردهک *mardumak*.

MAN, *vt.* مردمان تعیین کردن *mardumān*
tayyun-k., مردمان نهادن *mardumān-n.*

MANACLE, *n.* دستبند *dastband*.

MANACLE, *vt.* زنجیر کردن *zanjīr-k.*,
دست بند کردن *dast band-k.*

MANAGE, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, کار
معامله *kār guzārī-n.*, سر براهی کردن *muāmala-k.*,
مباشرت کردن *mubāsharat-k.*, To manage well (an estate or
money matters) ترقیح کردن *tarkīh-k.*.—
(make tractable) رام ساختن *rām-*
s., حکم بردار کردن *hukm bardār-k.*.—
(use with ease) با آسانی ساختن *bā āsānī-*
s., تیز دستی نمودن *tezdastī-*
n..—(treat with address) ادب نمودن *adab-n.*,
قابلیت و آزر نمودن *kābīliyat*
wa āzram-n.

MANAGEABLE, *a.* دست آموز *dast āmūz*,
آسان معامله *ba kār shāyista*, آسان
فرمان بردار *āsān muāmala*, فرمان
bardār.

MANAGEABLENESS, *n.* دست آموزی *dast āmūzī*,
فرمانبرداری *farmān bar-*
dārī.

MANAGEMENT, *n.* کارگذاری *kār guzārī*,
مباشرت *mubāsharat*, معامله *muāmala*,
تدبیر *tadbīr*, کارسازی *kār sāzī*.

MANAGER, *n.* کارگذار *kār guzār*, پیش
مباشر *mubāshir*, عامل *āmīl*, کار *peškār*,
خانهدار *khānadār*, وکیل *wakīl*, شیر *shīr*.

MANDATE, *n.* حکم *hukm*, فرمان *farmān*,
وصیت *wasīyat*.

MANDATORY, *n.* فرمان ده *farmān dah*,
حکم گذار *hukm guzār*.

MANDRAKE, *n.* مردم گیاه *mardum*
giyāh, یبروج *yabrūj*.

MANE, *n.* عرف *urf*, یال *yāl*.

MANFUL, *a.* دلیر *diler*, مردانه *mardāna*.

MANFULLY, *ad.* دلیرانه *dilerāna*, مردانه وار
mardānawār.

MANFULNESS, *n.* مردانگی *mardanagī*
دلایوری *dilāwarī*.

MANGE, *n.* خارش *jarab*, جرب *garī*, گري *khārish*.

MANGER, *n.* ادرون *idraun*, معلق *madlaf*.

MANGLE, *vt.* بي آزمودگي پاره پاره زدن *bī āzmūdagi pāra pāra-z.*, دریدن *darīdan*.

MANGO, *n.* انبه *amba*, نغزک *naghzak*.

MANGY, *a.* گري دار *purī khārish*, پرخارش *garī dār*.

MANHOOD, *n.* رجوليت *rujūliyat*.—(opposite to childhood) شباب *shabāb*, مردانگي (prowess) *jawānī*.—*jawānagī*, جوانمردي *jawānmardī*.—رسيدگي بلوغت *bulūghat* (puberty) *rasīdagī*.

MANIACAL, *a.* مجنون *diwāna*, دیوانه *majnūn*.

MANIFEST, *a.* ظاهر *āshkāra*, آشکارا *zāhir*, روشن *hawīdā*, هویدا *raushan*. To be manifest, ظاهر شدن *zāhir-sh.*, واضح شدن *wāzih-sh.*

MANIFEST, *vt.* هویدا *zāhir-k.*, ظاهر کردن *hawaydā-n.*, روشن کردن *rau-shan-k.*, بیان ساختن *bayān-s.*

MANIFESTABLE, *a.* آسان اظهار *āsāni izhār*.

MANIFESTATION, *n.* توضیح *izhār*, اظهار *tauzīh*, بیان *kashf*, کشف *bayān*.

MANIFESTLY, *ad.* ظاهرانه *zāhīran*, ظاهراً *zāhīrāna*.

MANIFESTO, *n.* اظهار نامه *izhār nāma*, صورت حال *surati hāl*.

MANIFOLD, *a.* اقسام *gunāgūn*, گوناگون *aksām aksām*.

MANIFOLDLY, *ad.* با گوناگوني *bā gunāgūnī*, با چندین بار *ba chandīn bār*.

MANIKIN, *n.* مردمک *mardumak*.

MANIPLE, *n.* چند نفر *chand-nafar*, دست *dasta*.

MAN-KILLER, *n.* مردم کش *mardum kush*.

MANKIND, *n.* بشري *banī ādam*, آدم *bashar*, خلقت *khalkat*.

MANLINESS, *n.* مردمي *mardumī*, جوا *jarwānmardī*, دلوري *dilāwarī*.

MANLY, *ad.* دایر *mardāna*, مردانه *diler*.

MANNA, *n.* شر ترنجبین *taranjubīn*, شربت *shirkhist*.

MANNER, *n.* روش *taur*, وجه *vajah*, رسم *rawish*, طریق *tarīk*, منوال *minwāl*, آئین *rasm*, دستور *dastūr*, عادت *ādat*, خوي (disposition) *āyīn*, نامت *namat*.—قسم (sort) *khūi*, مزاج *mizāj*.—نوع *nau*.—چهره *chahra*, وجه *wajh* (air). In what manner? چگونه *chigūna*, چطور *chitūr*. Manners, آداب *ādāb*, اخلاق *akhlāk*, خصال *khasāl*.

MANNERLY, *a.* خوش اخلاق *khush akhlāk*, خلیق *khalīk*, ادبانه *adabāna*, با لطف *bā lutf*.

MANŒUVRE, *n.* حکمت *tadbīr*, تدبیر *hikmat*, چالاکي *chālākī*.

MANSION, *n.* بیت *bayt*, حویلي *hawilī*, دار *dār*, خانہ *khāna*, مسکن *maskan*.

MANSLAUGHTER, *n.* مردم کشي *mardum kushī*, قتل *katl*.

MANTLE, *n.* خرقة *bālā posh*, بالا پوش *khirka*.

MANTLE, *vi.* کف بر آوردن *kaf bar-ā*. *vt.* پوشیدن (cover) *poshīdan*—(disguise) *tabdīli wazī-k.*

MANUAL, *a., n.* يدي *dastī*, دستي *yadī*.—کتاب کوچک (small book) *kitābi kūchak*, رساله *risāla*.

MANUFACTORY, *n.* کارخانه *kār khāna*, دستگاه *dastgāh*.

MANUFACTURE, *n.* دستکاري *dastkārī*, کاربگري *karīgarī*, صنعت *sunāt*.

MANUFACTURE, *vt.* از دست ساختن *az dast-s.*, دستکاری کردن *dastkārī-k.*

MANUFACTURER, *n.* کاربگر *kārīgar*, صنایع *sānī*, دستکار *dast kār.*

MANUMISSION, *n.* آزادی *āzādagī*, آزادی *āzādī.*

MANURABLE, *a.* لایق زراعت *lāyaki zirādt.*

MANURE, *vt.* سرگین دادن *sargīn-d.*, زبل دادن *zabl-d.*

MANURE, *n.* سرگین *sargīn*, زبل *zabl*, دمال *damāl.*

MANUREMENT, *n.* زمین زراعت *zirādt*, زمین تیماری *zamīn timārī.*

MANURER, *n.* زراعت گر *zirādt gar.*

MANUSCRIPT, *n.* دست خط *dast khatt*, نوشته *nawishta.*

MANY, *a.* (a good many) فراوان *farāwān*, بسیار *bisyar*, کثیر *kasīr*, بسی *basī.*—(several) چند *chand.* How many? چند *chand*, قدر *chi kadr.* So many, چندین *chandīn*, این قدر *īn kadr.*—(as many as that) چندان *chandān*, آنقدر *ānkadr.* Many times, بارها *bārha*, کثرت *chandbār.* Many words, کثرت *kasratī kalām.* Many favours, الطاف *altāfi wāfiyat.*

MAP, *n.* نقشه زمین *nakshai zamīn*, هدیت *hiatul arz*, نقشه بلاد *takhtīti balād.*

MAR, *n.* (injury) ضرر *zarar*, زیان *ziyān.*—عیب *āib.*—(blot)

MAR, *vt.* ضرر رسانیدن *ziyān-k.*, زیان کردن *zarar-r.*, خسارت کردن *khasārat-k.*

MARBLE, *n.* سنگ مرمر *sangi marmar*, رخام *rukham.*

MARBLE, *a.* رخامی *marmarī*, مرمری *rukhamī.*

MARCH, *vi.* سیر کردن *sayr-k.*, رفتن *raftan*, گام نهادن *gām-n.* To march on

foot, پیاده رفتن *payāda-r.* To set off upon a march, کوچ کردن *kūch-k.*, رحلت کردن *rahlat-k.*

MARCH, *n.* (walking) سیر *raftār*, رفتار *sayr.*—(military progress) کوچ *kūch*, رحلت *rahlat.*—(month) فروردین *farwardīn*, مارچ *march.*

MARCHIONESS, *n.* بانو خانم *khānam*, بانو *bānū.*

MARE, *n.* ماده اسپ *aspi māda*, ماده یان *mādiyān.*

MARGARITE, *n.* مروارید *marwārīd*, لؤلؤ *lūlū.*

MARGIN, *n.* (border) حاشیه *hāshīya.*—(brink, edge) کناره *kināra*, لب *lab*, حد *hadd.*

MARGINAL, *a.* کناری *kinārī.* A marginal note, حاشیه *mahshshī*, حاشیه *hāshīya.* To write marginal notes on a book, تاحشیت کردن *tahshiyat-k.*

MARGRAVE, *n.* مرزبان *marzbān*, شریف *sharīf.*

MARIGOLD, *n.* گل صد برگ *guli sad barg.*

MARINE, *a.* دریائی *dar yāi*, بحری *bahrī.*

MARINER, *n.* کشتی بان *mallāh*, کشتی اهل جهاز *kishti bān*, اهل جهاز *ahli jahāz.*

MARITIME, *a.* دریائی *daryāi*, بحری *bahrī.*

MARJORAM, *n.* حبیب الغیل *habku'lfīl*, مرزنجوش *marzanjūsh.*

MARK, *n.* نشان *nishān*, علامت *ālāmat*, اشارت *ishārat.* A mark on cattle, داغ *dāgh.* A mark for shooting at, هدف *hadaf*, نشان *nishāna.*—(proof) عیار *āyyār*, شهادت *shahādat.*

MARK, *vt.* نشان نمودن *ālāmat-n.*, نشان کردن *nishān-k.*, رسم کردن *rasm-k.*, داغ کردن *dāgh-k.*—(take notice of)

ghaur-k., بصیرت نمودن *basī-rat-n.*, نظر کردن *nazar-k.*
MARKER, *n.* نشان کننده *nishān kun-anda*, علامت سازنده *alāmat sāzanda*.
 —(counter) پیش تختہ *pesh takhta*.
MARKET, *n.* بازار *bāzār*, چوک *chauk*.
 —(buying and selling) خرید و فروخت *kharīd u farūkht*. The market people, *mardumāni bāzār*. —
 قیامت بازار *nirikh*, نرخ (certain price) *kīmatī bāzār*. Belonging to a market, *bāzārī*. A dull market, *bāzārī ghirār*, کساد *kasād*.
MARKET, *vi.* بیع و شرا *bāzār-k.*, نمودن *bat u sharā-n.*
MARKETABLE, *a.* رایج الوقت *bāzārī*, *rāijū'l wakt*.
MARKING-INK, *n.* مرکب نشان *marak-kabi nishān*.
MARKSMAN, *n.* نشانہ دار *nishānadār*, شکاری *shikārī*.
MARMALADE, *n.* مربای نارنج *murabbāi nāranj*.
MARQUIS, *n.* میر *mīr*, خان *khān*.
MARRIAGE, *n.* ازدواج *nikāh*, *izdawāj*, شادی *shādī*, مزاجت *muzāwajat*. A marriage contract, *mu-āhadai nikāh*, عقد نامہ *ākd nāma*. A marriage contract signed by a judge, *hujjati nikāh*. A marriage portion, *kābīn*. A marriage settlement, *kābīni zan*, صدق *sadāk*. A marriage entertainment, *mahmāni ārūs*. To ask in marriage, *ba nikāh talab-k.* To contract marriage, *ākdī nikāh-k.*
MARRIAGEABLE, *a.* لایق نکاح *lāyaki nikāh*. —(at the age of puberty) بالغ *bāligh*, رسیده *rasīda*.

MARRIED, *a.* مذکوح *mankūh*. A married man, *kad khudā*, زوج *zauj*. A married woman, *zaujah*, عروس *ārūsa*.
MARROW, *n.* مغز *maghz*.
MARROWLESS, *a.* بی مغز *bī maghz*.
MARRY, *vt.* نکاح کردن *nikāh-k.*, ازدواج *ākdī izdiwāj-k.*, بستن *nikāh-b.*, عروس کردن *ārūs-k.*
MARS, *n.* مریخ *mirrīkh*, بهرام *bahrām*.
MARSH, *n.* گلاب *gilāb*, وحل *wahal*, خلاب *khalāb*.
MARSHAL, *n.* سپاه سالار *sipāh sālār*. — (harbinger) پیشرو *peshrau*.
MARSHAL, *vt.* صف صف کردن *saff saff-k.*, صف آراستن *saff-ā*.
MARSHALLER, *n.* صف آرا *saff ārā*, ناظم *nāzim*.
MARSHY, *a.* گلابی *gilābī*, شوره *shūra*.
MART, *n.* بازار *bāzār*, تجارتگاه *tijāratgāh*.
MARTIAL, *a.* لشکری *lashkarī*, جنگی *jangī*, سپاهی *sipāhī*. — (law) قانون *kānūni jangī*.
MARTIN, *n.* طوطا *abābīl*, *watwāt*.
MARTINGALE, *n.* پیش بند *pesh band*, زیر بند *zer band*.
MARTYR, *n.* شهید *shahīd*, (pl. شهدا).
MARTYR, *vt.* شهید کردن *shahīd-k.*, قتل کردن *katl-k.*
MARTYRDOM, *n.* شهادت *shahādat*. A place of martyrdom, *mashhad*.
MARVEL, *vi.* تعجب کردن *tadjjub-k.*, متعجب شدن *hayrān-sh.*, متعجب شدن *mutaājjib-sh.*, آشفته شدن *āshufta-sh.*
MARVEL, *n.* عجب *ājab*, بدیع *badīd*, کرامت *karāmat*.
MARVELLOUS, *a.* عجب *ājīb*, حیرت انگیز *gharīb hayrat angīz*.

MARVELLOUSLY, *ad.* عجبانه *ājabāna*,
 بطور تعجب *ba tauri taājjub*.

MARVELLOUSNESS, *n.* غریبی *gharībī*,
 عجبی *ājabī*.

MASCULINE, *n.* مذکر *muzakkar*, ذر *nar*.
 دلیر (strong) *diler*, مردانه *mardāna*.

MASH, *n.* خلت *khilt*, آمیزش *āmizish*.

MASH, *vt.* خلت با هم زدن *khilt bāham-z.*,
 کوفتن *kūftan*.

MASK, *n.* حجاب *burkū*, برقع (visor) *hijāb*.
 بهانه *hīla*, حیل (subterfuge) *hijāb*.
 مسخره *maskhara*.—(revel) *bahāna*.

MASK, *vi.* burkū-n.—(cover)
 پوشیدن *poshīdan*, پنهان کردن *pinhān-k.*

MASKER, *n.* مسخره *burkū pūsh*, پوش *maskhara*.

MASON, *n.* سنگ تراش *sang tarāsh*,
 مرخم *murakkhim*.—(a builder with
 stone, &c.) معمار *mīmār*. A mason's
 rule, زنج *zīj*. A mason's trowel, مال *māla*.

MASONRY, *n.* سنگتراشی *sang tarāshī*,
 معماری *mīmārī*.

MASQUERADE, *n.* تبدیل صورت و بذله
 مسخره *tabdīli sūrat wa bazla bāzī*, بازی
maskhara bāzī.

MASQUERADE, *vi.* تبدیل صورت و بذله
 بازی نمودن *tabdīli sūrat wa bazla
 bāzī--n.*, مسخره کردن *maskhara-k.*

MASS, *n.* (large quantity) انبار *ambār*,
 جماعت (assemblage) *tūda*.—
 گروه *gurūh*, *jamāat*.

MASS, *vt.* انداختن *farāham-ā.* فراهم آوردن
andūkhtan.

MASSACRE, *n.* خونریزی *katli āmm*,
 کشتگی *khūnrīzī*, کشتی *kushtagī*.

MASSACRE, *vt.* مقتالت کردن *mukāta-
 lat-k.*, خون ریختن *katl-k.*, قتل کردن
khūn-r.

MASSINESS, *n.* کلاهی *kalānī*, سنگینی
sangīnī.

MASSIVE, *a.* کالان *kalān*, عظیم *āzīm*,
 سنگین *sangīn*.

MAST, *n.* ستون *tīri kishtī*, تیر کشتی
 سفید *sitūni safīna*.

MASTER, *n.* خداوند *mālik*, مالک *khū-
 dāwand*, خواجه *sāhib*, *khāja*.
 The master of a house, خداوند خانه
khudāwandi khāna, کتخدا *kat khudā*.
 معلم *ustād*, استاد (a teacher) *muāllim*.
 صاحب (mister, sir) *sāhib*, آغا *āghā*.

MASTER, *vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k.*,
 دست یافتن *ghālib-sh.*, غالب شدن
 قتم کردن *mutī-k.*, مطیع کردن *dast-y.*,
 فتح کردن *fath-k.*

MASTERLY, *a.* استادانه *ustādāna*, دانا
dānā, قابل *kābil*.

MASTER-PIECE, *n.* کار استاد *kāri ustād*,
 کار گزیده *kāri guzīda*.

MASTICATION, *n.* هرمت *harmazat*,
 خیسیدگی *khisīdagī*.

MASTICH, *n.* مصطکی رومی *mastakī
 rūmī*, شهدانه *shahdāna*.

MASTIFF, *n.* سگ بزرگ *dirwās*, درواس
sagī buzurg.

MAT, *n.* حصیر *būryā*, بوریا *hasīr*. A
 maker of mats, بوریا باف *būryā bāf*.

MAT, *vt.* بوریا با حصیر پوشیدن *bā hasīr-p.*,
 بوریا بافتن *būryā-b.*

MATCH, *n.* (of a gun) فتیله *fatīla*.—
 (a contest at any athletic exercise)
 مقابله *mukābalat*, کشتی *kushtī*,
 بازی (game) *jang*.—
 همپای (an equal) *laābat*.—
 همقدم *ham pāya*, مقدم *ham kadam*.—
 مانند (anything resembling) *mānand*,
 کاج (a marriage) *mushābih*.—
 عروسی *nikāh*, *ārūsī*. A safety match,
 کبریت سلامت *kibrītī salāmatī*.

MATCH, vt. (to be equal to) برابر شدن *barābar-sh.*, همپایه بودن *hampāya-b.* —(make equal) همقدم نمودن *hamka-dam-n.*, برابر کردن *barābar-k.* —(confront) مقابله کردن *mukābala-k.* —(suit) معادل کردن *muwāfik-s.*, موافق ساختن *muādil-k.* —(proportion) نكاح *muwāfik-k.* —(join in marriage) نكاح *nikāh-k.* —(to be married) نكاح کردن *nikāh karda-sh.*

MATCHLESS, a. بی مثال *bī misāl*, بی نظیر *bī nazīr*, لا ثانی *lāsānī*.

MATCHLESSLY, ad. بی نظیرانه *bī nazīrāna*.

MATCHLESSNESS, n. بی نظیری *bī nazīrī*, بی مثالی *bī misālī*.

MATCH-MAKER, n. (maker of matches) کبریت ساز *kibrītsāz.* —(marriage-broker) مشاطه *darmiyānī*, درمیانی *mashshāta*.

MATE, n. (husband or wife) زوج *zauj.* —(companion) رفیق *rafīk*, همدم *hamdam.* —(assistant) یار *yār*. Check-mate, (at chess) شاه مات *shāh māt*.

MATERIAL, a. (consisting of matter) جسمانی *jismānī*, مادی *māddī*. —(important) ضرور *zarūr*, مهم *muhimm.* —(essential) ذاتی *zātī*, اصلی *aslī*. A material cause, علت مادی *illatī mādiyyat*. A material witness, شاهد *shāhidi ūmdah*.

MATERIALITY, n. جسمانیت *jismānīyat*, مادیت *māddiyat*.

MATERIALS, n. اسباب *sāmān*, سامان *asbāb*.

MATERIALLY, ad. در اصل *dar asl.* —(importantly) با ضرورت *bā zarūrat*.

MATERIA MEDICA, n. قرابادین *karābādīn*, کتاب ادویه *kitābi adwīya*.

MATERNAL, a. مادری *mādarī*.

MATERNITY, n. مادری *umūmat*, مادری *mādarī*.

MATHEMATICAL, a. هندسی *handasī*, ریاضی *riyāzī*.

MATHEMATICALLY, ad. از روی هندسه *az rūi handasa*.

MATHEMATICIAN, n. مهندس *mukhandis*, ریاضی دان *riyāzī dān*.

MATHEMATICS, n. sing. علم ریاضی *ilmī riyāzī*, هندسه *handasa*. Axioms in mathematics, ریاضیت *ilūmī riyāziyat*.

MATINS, n. نماز صبح *nimāzi fajr*, نماز فجر *nimāzi subh*.

MATRICE, n. قالب *kālīb*. —(womb) رحم *rihm*.

MATRICIDE, n. قتل مادر *katli mādar*.

MATRICULATE, vt. پذیرفتن *pazīruftan*, ان د خول *talmīz-s.*, تلمیذ ساختن *izni dukhūl-y*.

MATRICULATION, n. ادخال در مدرسه *idkhāl dar madrasa*.

MATRIMONIAL, a. نکاحی *nikāhī*, زوجی *zaujī*.

MATRIMONIALY, ad. نکاحیانه *nikāh-yāna*.

MATRIMONY, n. نکاح *nikāh*, ازدواج *izdiwāj*.

MATRON, n. کدبانو *khātūn*, خاتون *bānū*.

MATRONAL, a. بیگمی *khātūnī*, خاتونی *begamī*.

MATTER, n. جسم *jism*, جسد *jasad*, بابت *bābat*, کار (affair) *kār*, تن *tan*. 2. کار و بار *kār u bār*. What is the matter? چه شده است *chi shuda ast.* —(importance) مضایقه *mu-zāyaka*. —(purulent matter) ریم *rīm*.

MATTER, *vi.* مضایقه شدن *muzāyaka-sh.*

مهم و لازم شدن *muhimm wa lāzim-sh.*

It does not matter, هیچ مضایقه نیست

hīch muzāyaka nīst. — (suppurate)

ریم ناک شدن *rīm nāk-sh.*

MATTOCK, *n.* تیشم *tīsha*, کلند *kuland*,

بیل *bīl.*

MATRESS, *n.* توشک *tūshak*, بسترو *bistar.*

MATURE, *a.* رسیده *rasīda*, پخته *pukhta*,

کامل *kāmil.*

MATURE, *vt.* رسیدن *pukhta-k.*, پختن کردن

rasīdan, کامل شدن *kāmil-sh.*

MATURELY, *ad.* از پختگی *az pukhtagī*,

از رسیدگی *az rasīdagī*, کاملاً *kāmilan.*

—(good time) با زمان *bā zamān.* —(with

counsel well digested) برای نصیحت *bā*

rāya nasīh.

MATURITY, *n.* رسیدگی *rasīdagī*, پختگی

pukhtagī. — (puberty) بلوغت *bulūghat*

MAUL, *vt.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*,

ضرب کردن *zarb-k.*

MAUND, *n.* (weight) من *man.*

MAUSOLEUM, *n.* مقبره *rauza*, روضه

makbara.

MAW, *n.* چینه دان *chīna*, ماده *māda*

dān.

MAXIM, *n.* مقولہ *makūla*, مسله *masala*,

قانون *kānūn*, آئین *āīyn*, قاعده *kāīda*

MAY, *n.* ربیع الاول *rabīu'l*, خورداد *khurdād*

awwal, می *may.*

MAYOR, *n.* vide MAGISTRATE.

MAZE, *n.* دولاب *dolāb.* — (confusion of

thought) حیرت *hayrat*, سرگردانی

sargardānī.

MAZE, *vt.* حیران کردن *hayrān-k.*, سر

گردان کردن *sargardān-k.* To be in

a maze, حیران شدن *hayrān-sh.*

MAZY, *a.* پیچ دار *mutaraddid*, متروک

pīch dār, مشکل *mushkil.*

MEADOW, *n.* چراگاه *charāgāh*, عذغزار

ālafzār, مرغزار *marghzār.*

MEAGRE, *a.* لاغر *lāghir*, کم گوشت *kam*

gusht, حقیر *hakīr.*

MEAGRENESS, *n.* ضعیفی *lāghirī*, لاغری

zāfī, محتاجی *muhtājī.*

MEAL, *n.* 1. (ground corn) آرد *ārd*, دقیق

dakīk. 2 (repast) خورش *khurish*,

طعام *taām.*

MEALY, *a.* نرم *narm*, پر آرد *pur ārd.*

MEAN, *a.* (despicable) فرومایه *farūmāya*,

کمینه *kamīna* — (moderate) میانه *mī-*

yāna, معتدل *muāṭadil.* — (niggardly)

بد ذراد *bakhīl.* Of mean birth, بد

ذراد *bad nīzhād*, بد اصل *bad asl.* In a

mean condition, کمپایه *kampāya.*

MEAN, *n.* (mediocrity) میان *miyān*,

اعتدال *āṭidāl*, وساطت *wasāṭat.* Mean

time, mean while, در این میان *dar īn*

miyān, در این اثنا *dar īn asnā.*

MEAN, *vt.* (signify) معنی داشتن *maānī-*

d. — (intend) مقصود داشتن *maksūd-d.*,

اراده داشتن *irāda-d.*

MEANDER, *n.* پیچ *pīch.*

MEANING, *n.* (design) قصد *kasd*, کزیم

āzm, مراد *irāda*, کام *kām*,

مراد *murād* — (signification) معنی *maānī*,

نتیجه *natīja.*

MEANLY, *ad.* با دونی *hakīrāna*, حقیرانه

bā dūnī, با فرومایه *bā farūmāya.*

MEANNESS, *n.* حقارت *hikārat*, دونی

فا مردی *dūnī*, ذل *zill*, پستی *pastī*,

بخیلی *nā mardī.* — (want of liberality)

bakhīlī.

MEANS, *n.* (revenue) مال *māl* (pl. اموال), (ارزاق

rizk (pl. By all means,

بهر صورت *bahar waja*, هرگز نه *sūrat.* By no means,

از وسیله *na*, "اصلاً *aslan.* By means of,

- az wasīla, بسبب *ba sabab*. Means of subsistence, کفاف *waja kafāf*.
- MEASLES, *n.* سرخک *surkhak*, سرخچه *surkhcha*, سرخگان *surkhgān*.
- MEASURABLE *a.* لایق اندازه *lāyaki andāza*, ممکن *mumkini paymān*.
- MEASURE, *n.* اندازه *paymāyish*, قیاس *kiyās*, میزان *mīzān*, مقدار *mikdār*. A measure, پیمان *paymāna*, مقیاس *mikyās*. To stamp measures with standard marks, تعویج *taḍwīr-k*. A wine measure, ناطل *nātil*. Full measure, وافی *wāfī*. Poetic measure, وزن *mīzān*, وزن *wazn*.—(tune) ترانه *tarāna*. Above measure, بی سروسامان *bī hadd*, بی حد *bī sar u sāmān*. The greatest common measure, اعظم *āddi aāzam*.
- MEASURE, *vt.* قیاس *paymūdān*, اندازه کردن *kiyās-k*, اندازه کردن *andāza-k*. To measure ground, مساحت کردن *misāhat-k*. To measure by the cubit, تذرع کردن *tazarī-k*.
- MEASUREMENT, *n.* پیمایش *paymāyish*, مساحت *kiyās*.—(of ground) *misāhat*.
- MEASURER, *n.* پیماینده *paymāyanda*. A land measurer, مساحت دار *misāhatdār*.
- MEAT, *n.* (flesh) گوشت *gūsh*, لحم *lahm*.—(food) خوراک *khōrāk*, غذا *ghazā*. Roast meat, کباب *kabāb*.
- MECHANICAL, *a.* منجذیق شناس *man-janīk shanās*.—(belonging to an art) هنرمند *sanāt paywand*, دیوژد *hunarmand*.
- MECHANICALLY, *ad.* موافق علم ادات *muwāfaki ilmi adāt*.
- MECHANICS, *n.* اهل حرفه *ahli hirfa*, اهل صنعت *ahli sanāt*.
- MECHANISM, *n.* علم ادات *ilmi adāt*, منجذیق *ilmi munjanīk*.
- MEDAL, *n.* سکه *sikka*, علامت *ālāmat*.
- MEDALIST, *n.* علامت گیر *ālāmat gīr*, نشان یاب *nishān yāb*.
- MEDDLE, *vi.* دخل کردن *dakhl-k*, مداخله *muāmalā-k*, مداخلت کردن *mu-dākhalat-k*, دست زدن *dast-z*.
- MEDDLER, *n.* دخیل *dakhīl*, فضولی *fuzūlī*.
- MEDIAL, *a.* میانه *miyāna*, متوسط *mutawassit*.
- MEDIATE, *vi.* وساطت کردن *wasātat-k*, توسط کردن *miyāndār-sh*, میاندار شدن *tawassut-k*.
- MEDIATE, *a.* متوسط *mutawassit*.—(interposed) درمیان نهاده *darmiyān nihāda*, مابین نشسته *mā bayn nishasta*.
- MEDIATELY, *ad.* بواسطت *ba wasātat*.—(by a secondary cause) از موجب *az mūjabī sunyān*.
- MEDIATION, *n.* میانه *miyānā*, وساطت *wasātat*, میانداری *shifādt*, میانداری *miyāndārī*.
- MEDIATOR, *n.* میانجی *miyānchī*, شفیع *shafī*, میاندار *miyāndār*, منصف *munsif*.
- MEDIATORIAL, *a.* میانداری *miyāndārī*.
- MEDIATRIX, *n.* زن میاندار *wāsita*, واسطه *zani miyāndār*.
- MEDICAL, *a.* طب *tibbī*, منسوب *ilāj mansūb*. The medical art, علم طب *ilmi tibb*, طبابت *tibābat*.
- MEDICINAL, *a.* دوائی *dawāyī*, طب *tibbī*.
- MEDICINALLY, *ad.* از روی طبابت *az rui tibābat*.
- MEDICINE, *n.* دارو *ilāj*, دار *dārū*, دوا *dawā*. A medicine chest, دارو دان *dārū dān*. To profess medicine, پزشکی نمودن

bizishki-n. To administer medicine,
 علاج نمودن *tlāj-n.* *daawā-d.* دادن
 MEDIOCRITY, *n.* میاندگی *itidāl*, اعتدال
miyāngī.
 MEDITATE, *vi. vt.* اندیشیدن *andīshīdan*,
 تصور کردن *tasaw-*
wur-k., غور کردن *ghaur-k.*, فکر نمودن *fikr-n.*,
 پنداشتن *pin-*
dāsh-tan. To meditate on the issue
 of any thing, عاقبت اندیشیدن *ākibat-*
a. To meditate flight, آهنگ گریز کردن
āhangī gurīz-k. To meditate any
 thing good, خیر اندیشیدن *khayr-a.*
 To meditate any thing bad, بد اندیشیدن
bad-a.
 MEDITATION, *n.* فکر *andīsha*, اندیشه
 تصور *tāmmul*, تامل *ghaur*, غور *fikr*,
tasawwur.
 MEDITATIVE, *a.* متأمل *mutā'mmil*,
 متفکر *mutafakkir.*
 MEDITERRANEAN, *a.* بحر ارومی (sea)
bahru'r rūmī.
 MEDIUM, *n.* درمیانه *miyāna*, میان
dar-
miyān, اثنا *asnā*, بین *bayn*, واسطه *wāsita*,
 درج *zarīya.*
 MEDLAR, *n.* کندس *kundus.*
 MEDLEY, *n.* آمیزش *khilt*, خلط *āmīzish.*
 MEDLEY, *a.* مخلوط *makhlūt.*
 MEDULLAR, *a.* مغزی *maghzī.*
 MEEK, *a.* نرم دل *narm dil*, حلیم *halīm*,
 سلیم *salīm.*
 MEEKEN, *vt.* ملایم کردن *salīm-k.*, ملایم
mulāyim-k., ملایم نمودن *halīm-n.*
 MEEKLY, *ad.* ملایمانه *mulāyamāna*,
 با نرم دلی *bā narm dilī.*
 MEEKNESS, *n.* نرمی *narmī*, حلم *hilm.*
 MEET, *vt.* ملاقات کردن (encounter) *mu-*
lākāt-k., رودر *du chār-sh.*, دو چار شدن
 جمع (assemble) *rūbarū-sh.* شدن
jamā-sh., فراهم آمدن *farāham-ā.*
 —(engage) *muhāraba-*

s.—(join) اتصال یافتن *ittisāl-y.*, وصال
 کردن *wasāl-k.* To go out to meet a
 person on the road, استقبال کردن
istikbāl-k.
 MEETING, *n.* (assembly) مجلس *majlis*,
 انجمن *jamādt*, اجتماع *mahfil*,
anjuman.—(encounter) ملاقات *mu-*
lākāt, دیدار *dīdār.*—(conflux) جمع
majmunnaharīn. A meeting
 house, مجلس خانه *majlis khāna*,
 عبادتگاه *ibādatgāh.*
 MEETLY, *ad.* vide FITLY.
 MEGRIM, *n.* سرگردانی *dardi sar*, سر
sargardānī.
 MELANCHOLIC, *a.* سوداوی *malūl*, ملول
saudāwī, غمگین *ghamgīn*, دل‌بسته
dil-
basta, دلگیر *dilgīr.*
 MELANCHOLY, *n.* ملالات *malālat*, سودا
 دلگیری *dil shikastagī*, دل‌شکستگی *saudā*,
dilgīrī, ماکحولیا *mākhulyā.*
 MELIORATE, *vt.* بهتر کردن *bahtar-k.*,
 خوبتر کردن *khūbtar-k.*
 MELIORATION, *n.* بهبودی *bahtarī*, بهتری
bahbūdī.
 MELLIFEROUS, *a.* شهد *āsāl*, عسل
 آمیز *shahd āmīz.*
 MELLIFLUENCE, *n.* شکر ریزی *shakar*
 ریزی *shīrīnī*, شیرینی *rīzī*.
 MELLIFLUOUS, *a.* شکر ریز *shakar rīz*,
 شیرین *shīrīn.*
 MELLOW, *a.* (ripe) رسیده *pukhta*, پخته
rasīda.—(soft) ملایم *mulāyam*, نرم
narm.—(intoxicated) مست *mast.*
 MELLOW, *vi.* ملایم شدن *pukhta-sh.*, پخته
mulāyim-sh. *vt.* پخته کردن
pukhta-k., نرم کردن *narm-k.*
 MELLOWNESS, *n.* پختگی *pukhtagī*,
 نرمی *rasīdagī.*—(softness) نرمی
narmī. ملایمات *mulāyamāt.*
 MELODIOUS, *a.* خوش نوا *khush narwā*,
 خوش الحان *khush alhān.*

MELODIOUSLY, *ad.* با خوش الحان *bā khush alhān*, خوش نغمه *bā nagh mai khush*.

MELODY, *n.* آهنگ *āhang*, ترانه *tarāna*, نغمه *naghma*.

MELON, *n.* خربزه *kharbuza*. A water-melon, تره *tarbuz*, هندوانه *hindunwāna*. A musk-melon, خربزه *kharbuza*. A melon-ground, فالیز *fālīz*.

MELT, *vt.* آبدار کردن *gudākhtan*, گداختن *ābdār-k.*, ذوب ساختن *zūb-s.* To melt gold, زر تسبیک کردن *zar tasbīk-k.*—(soften) کران ملایم *mulāyam-k.*, نرم کردن *narm-k.*

MELTED, *a.* مذاب *gudākhta*, گداخته *muzāb*.

MELTING, *a.* گداختگی *gudāzish*, گدازش *gudākhtagī*, ذوب *zawb*.

MEMBER, *n.* (limb.) عضو *āzw* (اعضا) *shilv*, (pl. اشلا). 2. (a constituent of a body) یکی از صاحبان مجلس *yaki az sāhibāni majlis*, قطع *katī*. A member of a college, مدرسه پرورده *parwardai madrasa*.

MEMBRANE, *n.* پرده *hijāb*, حجاب *parda*. The membrane of the brain, غشا *ghishā*. The membrane which envelopes a child in the womb, مشیمت *mashīmat*.

MEMBRANOUS, *a.* غشائی *ghishāy*, پرده *puri parda*.

MEMENTO, *n.* کنایه *ishāra*, اشاره *kināya*, تذکره *tazkira*.

MEMOIR, *n.* سرگذشت *tazkara*, تذکره *sarguzasht*.

MEMORABLE, *a.* یادداشتی *yāddāsh-tī*, یادگار *yādgār*, لایق یاد *lāyaki yād*, واجب الذکر *wajabu'z zikr*, مشهور *mash-hūr*. Any thing memorable, مذكورت *mazkarat*.

MEMORANDUM, *n.* یادداشت *yād dāsh-t*, ذکر *zīkr*. A book of memorandum, ذکرنامه *zīkrnāma*, مسوده *musawwada*.

MEMORIAL, *a.* تذکره *yādgār*, یادگار *tazkara*.—(petition) عرضداشت *ārz dāsh-t*, عرضی *ārzī*.

MEMORIALIST, *n.* تذکره نویس *āriz*, عارض *tazkara nawīs*.

MEMORY, *n.* حافظت *yād*, یاد *hifz*, خاطر نشان *hāfizat*.—(remembrance) *khātir nishān*, یاد *yād*. To commit to memory, استظهار کردن *istizhār-k.*, در خاطر نشانیدن *dar khātir-n.* To occur to the memory, بیا یاد آمدن *bayād-ā.*, در خاطر رسیدن *dar khātir-r.* To preserve in memory, یاد داشتن *yād-d.*, یاد گرفتن *yād-g.* To recall to memory, تذکیر کردن *bayād-ā.*, *tazkīr-k.*

MENACE, *vt.* تهدید کردن *tahdīd-k.*, تخویف ساختن *takhwīf-s.*

MENACE, *n.* تهدید *tahdīd*, تخویف *takhwīf*.

MENAGE, *n.* خوش خانه *khush khāna*.

MEND, *vt.* (repair) مرمت کردن *maram-mat-k.*, تعمیر کردن *taāmīr-k.*—(improve) بهتر کردن *islāh-k.*, *bahtar-k.* *vi.* بهتر گشتن *bahtar-g.* To mend a garment, رفو کردن *rafū-k.*, در ترقیع کردن *tarkī-k.* To mend in health, افاقت یافتن *ifākat-y.* To mend one's fortune, مال ترقی کردن *māl tarakkī-k.*

MENDABLE, *a.* ممکن *mumkini*, مرمت *marammat*, اصلاح *mumkini islāh*.

MENDER, *n.* مرمت کننده *marammat-k.*

MENDICANT, *n.* درویش *darwīsh*, گدا *gudā*, فقیر *fakīr*.

MENIAL, *n.* خدمتگار *naukar*, بنده *khidmatgār*, *banda*.

MENSES, *n. pl.* حیض *haiz*, طمث *tums*.

MENSTRUAL, *a.* ماهی ماهواره *māhwāra*, ماهی *māhī*.

MENSTRUOUS, *a.* حیض دار *haiz dār*.

MENSURATION, *n.* علم مساحت *ilmi masāhat*, پیمایش *paymāyish*.

MENTAL, *a.* خاطر منسوب *zamīrī*, ذهن *khātir mansūb*, ذهن *zihn*.

MENTALLY, *ad.* در خاطر *az khātir*, در باطن *dar bātin*.

MENTION, *n.* تذکره *tazkara*, ذکر *zikh*, ذکر *irād*. Honourable mention, ذکر جمیل *zikhri jamīl*.

MENTION, *vt.* ذکر کردن *yād-k.*, بیان کردن *bayān-k.*

MERCANTILE, *a.* بازاری *tijāratī*, بازاری *bāzārī*. A mercantile agent, گماشته *gumāshtha*. A mercantile agreement, بیعت *bayiāt*.

MERCENARY, *n.* مزدور *ajīr*, اجیر *muzdūr*.

MERCENARY, *a.* طاع *harīs*, حربص *tāmī*.

MERCER, *n.* ابریشمی فروش *harīrī*, ابریشمی *abrīshamī farūsh*.

MERCERY, *n.* اسباب *harīr*, حربص *asbābi saudāgarī*.

MERCHANDISE, *n.* سوداگری *saudāgarī*, داد و ستد *dād u sitad*, تجارت *tijārat*, خرید و فروش *kharīd u farūkht*.— (wares) اموال *amwāl*, اجناس *ajnās*, امتعت *matāi*. Rich merchandise, امتعت گران بها *amtiāti girān bahā*. Low priced merchandise, امتعت بایق *matāi bāyik*.

MERCHANDISE, *vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*, سوداگری کردن *saudāgarī-k.*, بازار کردن *bāzār-k.*

MERCHANT, *n.* سوداگر *saudāgar*, تاجر *tājir*, بازرگان *bāzurgān*.

MERCHANTMAN, *n.* جہاز تجارت *jehāzī tijārat*.

MERCIFUL, *a.* رحیم *rahīm*, شفیق *shafīk*, رحمان *rahmān*.

MERCIFULLY, *ad.* مشفقانه *mushfakāna*, با مرحمت *bā marahmat*.

MERCIFULNESS, *n.* مرحمت *marhamat*, نرم دلی *narm dilī*.

MERCILESS, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی شفقت *bī shafakat*.

MERCILESSLY, *ad.* ظالمانه *zālīmāna*, از بی رحم *az bī rahm*.

MERCURIAL, *a.* سیمایی *sīmābī*.— (active) چالاک *chālāk*.

MERCURY, *n.* سیماب *sīmāb*, زینق *zībak*.— (the planet) عطارد *utārid*.

MERCY, *n.* رحم *rahm*, رحمت *rahmat*, شفقت *shafakat*, ملایمت *mulāyamat*, نرم دلی *narm dilī*.

MERE, *a.* محض *mahz*, فقط *fakat*, مجرد *mujarrad*.

MERE, *n.* بیدار *ābdān*, بیدار *bahīrat*.

MERELY, *ad.* فقط *fakat*, محضاً *mahzan*.

MERIDIAN, *a.* ظہری *zahrī*.

MERIDIAN, *n.* نصف النهار *zahr*, ظهر *nisfu'n nahār*.

MERIT, *n.* سزاواری *liyākat*, لیاقت *sazāwārī*, فضل *fazl*, قدر *kadr*, قابلیت *kābiliyat*.

MERIT, *vt.* vide DESERVE.

MERITORIOUS, *a.* سزاوار *sazāwār*, واجب *wājib*, قابل *kābil*, فضیلت *fazīlat* ماب *māb*.

MERITORIOUSLY, *ad.* از سزاواری *az sazāwārī*.

MERITORIOUSNESS, *n.* سزاواری *sazāwārī*, لیاقت *liyākat*.

MERMAID, *n.* بنت البحر *bintu'l bahr*.

MERRILY, *ad.* شادمانه *bā shādī*.

- shādmāna*, باخوشي *bā khushī*, خرمانه *khurramāna*.
MERRIMENT, *n.* شادی *shādī*, خوشی *khushī*.
MERRY, *a.* شاد *shād*, خوش *khūsh*, مسرور *masrūr*, خرم *khurram*. To make merry, عیش و عشرت کردن *āysh u āshrat-k.* To be merry, شاد بودن *shād-b.*, خوش دل شدن *khūsh dil-sh.*
MESH, *n.* دام *dāma*, شبکه *shabaka*.
MESMERISM, *n.* مغناطیس حیوانی *maghnātisi haiwānī*, تاثیر قوت نفس *tāsiri kuwati nafs.*
MESMERIZE, *vt.* بیهوش گردانیدن *bikhūd-g.*, با خواب انداختن *ba khāb-a.*
MESS, *n.* طعام *taām*, خوراک *khurākī*, ورطه *mushkalī*, مشکلی (difficulty) *warata*, ضایع *zāya*.
MESSAGE, *n.* رسالت *payghām*, پیغام *payghām*, *rasālat*.
MESSENGER, *n.* پیغمبر *payghambar*, رسل *rasūl*, قاصد *kāsīd*, پیک *payk*.
MESSIAH, *n.* مسیح *al-masīh*.
MESSMATE, *n.* همسفر *hamsufra*.
MESSUAGE, *n.* بیت *bayt*, خانه *khāna*, سرا *sarā*.
METAL, *n.* معدنی *maʿdanī*, مهل *muhl*, فلز *filizz*.
METALLIC, *a.* فلزی *maʿdanīya*, معدنی *maʿdanīya*, فلزی *filizzī*.
METAMORPHOSE, *vt.* تبدیل صورت *tabdīli sūrat-k.*
METAMORPHOSIS, *n.* تبدیل شکل *tabdīli shikl*.
METAPHOR, *n.* کنایه *kināyat*, استعاره *istiāra*, مجاز *majāz*.
METAPHORIC, *a.* مجازی *rangīn*, رنگین *majāzī*. Metaphorical expressions, مصطلحات *mustalahāt*.
METAPHORICALLY, *ad.* مجازانه *majāzāna*, از روی استعاره *az rūe istiāra*. To speak metaphorically, استعاره گفتن *istiāra-g.*
METAPHYSICS, *n. sing.* علم کلام *ilmi kalām*, الهیات *ilahīyāt*.
METEMPSYCHOSIS, *n.* التباس *al tanāsukh*, شکل بشکل گردی *shikl ba shikl gardī*.
METEOR, *n.* شهاب *shahāb*, آتار علویه *āsāri ʾilwīya*.
METEOROLOGY, *n.* علم شهبان *ilmi shuhbān*.
METHINKS, *v. impers.* قیاس کردن *kayās-k.*, گمان بردن *gumān-b.*
METHOD, *n.* سلیقه *salīka*, طریقه *tarīka*, رسم *rasm*, قاعده *kāʾda*, طور *taur*.
METHODICAL, *a.* مرتب *murattab*, صاحب (person) *muntazim*—*sāhibi nizām*.
METHODICALLY, *ad.* بترتیب *ba tartīb*, بانتظام *ba intizām*.
METHODIZE, *vt.* مرتب کردن *murattab-k.*, نظام کردن *nizām-k.*
METONYMICAL, *a.* کنایه *kināyat* و منسوب *kināyat mansūb*.
METONYMICALLY, *ad.* بکنایه *ba kināyat*.
METONYMY, *n.* کنایه *kināyat*.
METRE, *n.* میزان *mīzān*, نظم *nazm*, شعر *shʿr*, وزن *wazn*, عروض *drūz*.
METRICAL, *a.* موسیقی *mauzūn*, وزن *mauzūn*, موسیقی *musajjā*.
METROPOLIS, *n.* دارالسلطنت *dārus saltanat*, پایتخت *pāya takht*.
METROPOLITAN, *n.* مطران *matrān*.
MEW, *n.* قفس *kafs*.
MEW, *vt.* در قفس نهادن *dar kafs-n.*
MICROSCOPE, *n.* خرد چیز دراز نما *khurd chīz darāz numā*, ذره بین *zarra bīn*.
MID, *a.* در میان *dar miyān*, میان *miyān*.

MIDCOURSE, *n.* نیم راه *nīm rāh*.

MIDDAY, *n.* ظهر *zuhr*, نیم روز *nīm rūz*, *nisfu'n nihār*. At midday, فی نصف النهار *dar nīm roz*, *fī nisfu'nnihār*.

MIDDLE, *a.* میانه *miyāna*, وسطی *wasatī*. — (intermediate) میاندار *miyāndār*, ممتد *muntasif*. The middle finger, انگشت وسطی *angushti wasatī*. Middle aged, نیم سال *nīm sāl*. The middle place, قلبگاه *kalb gāh*. Of middle stature, میان قد *miyāni kad*.

MIDDLE, *n.* میانه *miyāna*, وسط *wasat*, ائذا *asnā*, نصف *nisf*, متوسط *mutawassit*. In the middle, در میان *dar miyān*, *fī mā bayn*. In the middle of the day, در نیم روز *dar nīm roz*, *dar nisfu'n nihār*. In the middle of the night, در نصف الليل *dar nisfu'l layl*.

MIDDLING, *a.* میانه *wasatī*, وسطی *miyāna*.

MIDLAND, *a.* در میان زمین *dar miyāni zamīn*, دور از کنار دریا *dūr az kanāri daryā*, وسطی *wasatī*, ملکی *mulkī*.

MIDMOST, *a.* میانی *wasatī*, وسطی *miyānī*.

MIDNIGHT, *n.* نصف *nīm shab*, شب *nisfu'l layl*. At midnight, در نیم شب *dar nīm shab*. Till midnight, تا نیم شب *tā nīm shab*.

MIDRIFF, *n.* پرده فاصل *pardai fāsil*.

MIDSHIPMAN, *n.* ناظر کشتی *nāziri kishti*, سرکار جہاز *sar-kāri jehāz*.

MIDST, *n.* میان *miyān*. From the midst, از میان *az miyān*. In the midst of them, در میان ایشان *dar miyāni īshān*. In the midst of the journey, در اثنای سفر *dar asnāi safar*. In the midst of the crowd, در میان *dar miyāni hangāma*.

MIDSTREAM, *a.* میان رود خانه *miyāni rūd khāna*, وسط رود بار *wasatī rūdbār*.

MIDSUMMER, *n.* رأس السرطان *rāsu's saratān*, وسط الصيف *wasatī's saif*.

MIDWAY, *n.* نصف طریق *nīm rāh*, *nisfi tarīk*.

MIDWIFE, *n.* قابله *kābila*, دایه *dāya*, ماماچ *māmācha*.

MIDWIFERY, *n.* دایگری *dāyagari*, مامائی *māmāi*.

MIDWINTER, *n.* وسط الشتاء *wasatish shitā*.

MIEN, *n.* منظر *chihra*, سیما *sīmā*, منظر رو *manzar, rū*.

MIGHT, *n.* توانائی *tawānāi*, قوت *kuwat*, قدرت *kudrat*, طاقت *tākat*, زور *zūr*. — (ability) قابلیت *kābiliyat*. — (energy) دل و جان *dil u jān*, جگر *jigar*.

MIGHTILY, *ad.* نهایت *nihāyat*, شدت *ba shiddat*, از زور *az zūr*.

MIGHTINESS, *n.* زور آوری *zūr āwarī*, قدرت *kudrat*, بزرگی *buzurgī*, بزرگواری *buzurgwārī*, جاه *jāh* (dignity).

MIGHTY, *a.* توانا *kawī*, قوی *tawānā*, دلاور *sāhibi kuwat*, صاحب قوت *dilāwar*. — (in a great degree) نهایت *gāyatu'l ghāyat*.

MIGRATION, *n.* انتقال *intikāl*, تبدیل *jalār i watan*, جلائی وطن *tabdīli makān*.

MILCH, *a.* شیرده *shīrdah*. — (cow) گاو *gāwi shīrdah*.

MILD, *a.* حلیم *halīm*, نرم *narm*, ملایم *mulāyim*, لطیف *latīf*.

MILDLY, *ad.* ملایمانه *bā narmī*, با نرمی *bā lutf*, ملایمانه *mulāyamāna*.

MILDNESS, *n.* لطف *narmī*, نرمی *lutf*, حلم *hilm*, ملایمت *mulāyamat*.

MILE, *n.* میل *mīl*, رتوت *ratwat*.

MILE-STONE, *n.* علامت میل *ālāmātī mīl*, سنگ میل *sangi mīl*.

MILFOIL, *n.* ہومادران *hazārdāna*, بومادران *būmādarān*.
 MILITARY, *a.* سپاہی *jangī*, جنگی *shīpāhī*, لشکری *lashkarī*. Military affairs, *ahwālī jangī*. A military pass word (parole) *shiār*.
 MILITARY, MILITIA, *n.* لشکر *lashkar*, عسکر *askar*.
 MILK, *n.* شیر *shīr*, لبن *laban*—(sour milk) دوغ *dūgh*, ماست *māst*.
 MILK, *vt.* شیر کشیدن *dūshīdan*, شیر کشیدن *shīr-k*.
 MILKER, *n.* حالب *dūshanda*, دوشنده *hālib*.
 MILKING, *n.* شیر دوشی *shīr dūshī*, حلب *halb*.
 MILKMAID, *n.* زن شیر دوشی *zani shīr dūshī*.
 MILKMAN, *n.* لبن فروش *shīr farūsh*, *labbān*.
 MILK-PAIL, *n.* دول *dol*.
 MILL-PAN, *n.* شیر دان *shīr dān*.
 MILKSOP, *n.* زنانه *nāmard*, نامرد *zanāna*.
 MILK-WHITE, *a.* شیر رنگ *abyaz*, *shīr rang*.
 MILKY, *a.* شیری *shīrī*.—(resembling milk) شیر مانند *shīr mānand*.—(giving milk) شیر ده *shīr dah*.
 MILKY-WAY, *n.* کهکشان *kahkashān*, مجرة *mujarra*.
 MILL, *n.* آسیا *āsyā*, آس *ās*. A wind mill, آسیای باد *āsyāi bād*. A powder mill, آسیای باروت *āsyāi bārūt*. A paper-mill, آسیای کاغذ *āsyāi kāghaz*. A water mill, آسیاب *nāūr*, ناعور *āsyāb*. A hand-mill, دست آس *dast ās*. The handle of a hand mill, راید *rāid*. An oil mill, ملطاط *miltāt*. A mill-hopper,

دیمند *dalw*. The mill-clapper, *bīmand*.
 MILL, *vt.* آسیدن *āsīdan*, سحق کردن *sahk-k*.
 MILLEPEDES, *n.* هزار پای *hazār pāya*, صد پای *sad pāya*.
 MILLER, *n.* طحان *āsyā bān*, آسیا بان *tahhān*. The trade of a miller, طحانیت *tihānat*. The miller's hire, تزد *tazda*.
 MILLESIMAL, *a.* هزارم *hazārūm*, الف *alf*.
 MILLET, *n.* دخن *arzan*, ارزن *dukhn*.
 MILLION, *n.* ده صد هزار *dah sad hazār*, الف الف *alf alf*.
 MILLIONAIRE, *n.* دولت مند *daulatmand*.
 MILLSTONE, *n.* سنگ آسیا *sangi āsyā*, راجی *rajī*. The iron axle of a millstone, تزره *tazra*.
 MILL-WHEEL, *n.* چرخ آسیا *charkhi āsiyā*.
 MILL-WRIGHT, *n.* آسیا گر *āsyā gar*.
 MILT, *n.* طحال *tihāl*.
 MIMIC, *a.* نقل باز *naklbāz*, تقلید *mukallid*, *bazla bāz*.
 MIMIC, *vt.* تقلید کردن *nakl-k*, تقلید کردن *taklīd-k*.
 MIMICAL, *a.* تمسخری *tamashuri*, استهزا *istihzā*.
 MIMICALLY, *ad.* بوجہ *barwajai*, تقلید *mukallid*, نقل باز *nakl bāzāna*.
 MIMICRY, *n.* تقلید *naklbāzī*, تقلید *taklīd*.
 MINARET, *n.* مناره *mināra*.
 MINCE, *vt.* قییم کردن *kīma-k*, قطع *katī katī-k*.—(walk with short steps), بناز خرامیدن *banāz-kh*.
 MINCED, *a.* پاره پاره زده *pāra pāra zada*. Minced meat, قییم *kīma*, کوفته *kūfta*.
 MIND, *n.* خاطر *khātīr*, دل *dil*, جان *jān*, فراست *farāsat*, (intellect) *zamīr*.

ادراک *idrāk*.—(inclination, choice),
 مراد *khāhish*, آرزو *ārzū*, خواهش
murād. To dwell on the mind, یاد بودن
yād-b. To come into one's mind, در
 یاد آمدن *dar yād-ā*. در یاد آوردن
dar yād-ā. To recall to mind, در یاد آوردن
dar yād-ā. Having an enlightened
 mind, روشن ضمیر *raushan zamīr*.
 MIND, *vi.*, *vt.* آگاهی *ghaur-k.*, گاهی
āgāhī-n., فکر داشتن *fikr-d.*,
 بصیرت نمودن *basīrat-n.*
 MINDFUL, *a.* هوشیار *khābardār*,
 آگاه *āgāh*, *hūshyār*.
 MINDFULNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*,
 خبرداری *khābardārī*, بصیرت *basīrat*,
 آگاهی *āgāhī*.
 MINDLESS, *a.* غافل *bī khabar*,
 بی عقل *bī ākl*.
 MINE, *n.* معدن *maādan*, کان *kān*. A
 mine rich in ore, معدن اذات *maādanī*
inālat.
 MINE, *vi.* در کندن *maādan dar-k.*,
 نقب کاویدن *nakb-k.*
 MINER, *n.* معدنی *kān kan*, کن
maādanī.
 MINERAL, *a.* معدنی *maādanī*, کانی
kānī.
 MINERALIST, *n.* معدن شناس *maādan*
shinās.
 MINERALOGY, *n.* علم معدن *al-mi*
maādan.
 MINGLE, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, آمیختن
sirishtan, جمع کردن *khilt-k.*, خلط کردن
jamī-k.
 MINIMUM, *n.* غایت کمی *ghāyati kamī*.
 MINISTER, *n.* (of state) وزیر *wazīr*, (pl.
 وزراء) *mudabbir*. The prime
 minister, وزیر اعظم *wazīrī āzam*.—
 (agent) گماشته *gumāshta*, وکیل *wakīl*.
 —(a christian priest) شماس *shammās*.

The ministers of state, ارکان دولت
arkāni daulat, وکلای دولت *wukalāi*
daulat.—(of foreign affairs) وزیر امور
wazīrī umūri khārija.
 MINISTER, *vi.* خدمت کردن *khidmat-k.*,
 دادن *mutawajja-sh.* *vt.* داندن
dādan, عطا کردن *ātā-k.*
 MINISTERIAL, *a.* حکم بردار *hukmbardār*,
 فرمان بردار *farmān bardār*.—(pertain-
 ing to ministers of state), وزیری *wazīrī*,
 امیری *amīrī*.
 MINISTRY, *n.* خدمت *khidmat*.—(office
 of ministers of state) وزارت *wazārat*,
 وکالت *wakālat*.—(dignity of prime
 minister) وزرات عظمی *wazarāti āzmi*.
 The ministry, ارکان دولت *arkāni*
daulat.
 MINIMUM, *n.* زنجیره *zinjifra*.
 MINOR, *a.* اصغر *asghar*, کمتر *kamtar*.—
 کوچک *kūchak*, صغیر (petty) *saghīr*.
 —(under age) نا بالغ *nā bāligh*.
 MINOR, *n.* خرد سال *nā bāligh*, نا بالغ
khurd sāl.
 MINORITY, *n.* کثرت *killat*, کمتری
khurd tarī.—(being under
 age) نا بالغی *khurdsālī*, نا بالغی
nā bālighī.
 MINSTREL, *n.* مغزی *mutrib*, مطرب
mughannī.
 MINSTRELSY, *n.* جماعت *mutribī*, مطربان
jamāāti mutribān.
 MINT, *n.* 1. (plant) پودینه *pūdīna*, 2.
 ضرب (a place where money is coined)
 دار الصرب *dar al-sarb*, *zarb khāna*,
 داروغه *darughah*. The master of the mint,
 دارالصرب *dar al-sarb*.
 MINT, *vt.* سکه ضرب کردن *sikka-z.*,
 سکه *sikka* ضرب *zarb-k.*.
 MINUS, *n.* علامت *tafrīk*.—(sign)
 علامت *ālāmāti tafrīk*.

MINUTE, *a.* رقيق *bārīk*, رقيق *rakīk*, خردۀ *khurda*. Minute objects, خردۀ *khurda murda*.

MINUTE, *n.* 1 (of time) لحظه *lahza*, ذره *zarra*, لمحۀ *lamha*. 2. (memorandum) یاد آوار *yād āwar*, رقم زد *rakam zad*. A minute book, یاد داشت نامہ *yād dāsh t nāma*. A minute glass, شیشہ دقیقہ *shīshai dakīka*.

MINUTE, *vt.* یاد داشت نوشتن *yād dāsh t-*
n., رقم زد کردن *rakam zad-k*.

MINUTELY, *ad.* تفصیلاً *bādikkat*, با دقت *tafsīlāna*.

MINUTENESS, *n.* دقت *dikkat*—(smallness) کوچکی *khurdī*, کوچکی *kūchakī*.

MINX, *n.* شوخ چشم زن *zani shūkh chashm*,

MIRACLE, *n.* کرامت *karāmat*, (pl. کرامات), معجزات *mu'ājaza* (pl. معجزات).

MIRACULOUS, *a.* معجزه نما *ājīb*, عجیب *mu'ājiza numā*.

MIRACULOUSLY, *ad.* از کرامت *az karāmat*, بطور اعجاز *batauri ājāz*.

MIRE, *n.* خلل *khilāb*, واصل *wahl*.

MIRROR, *n.* آینه *āyīna*, مرآت *mirāt*, آینه *ābgīna*. A convex mirror, آینه محدب *āīnai muhaddab*. A concave mirror, آینه مقعر *āīnai mujawwaf*.

MIRTH, *n.* شادی *khushī*, خوشی *shādī*, عشرت *khurramī*, سرور *surūr*, مسرت *āshrat*, فرح *masarrat*, فرح *farah*.

MIRTHFUL, *a.* خرم *shādmān*, شادمان *khurram*, خرسند *khursand*, مسرور *masrūr*.

MIRTHLESS, *a.* بی شادی *bī shādī*, نا خرسند *nā khursand*.

MIRY, *a.* گلدار *gildār*, پر و حل *puri wahl*.

MISACCEPTATION, *n.* خیال خام *khīyālī khām*.

MISAPPLICATION, *n.* بیوجهی *bī wajahī*, بی شایستگی *bī shāyistagī*.

MISAPPLY, *vt.* بیجا خرچ کردن *bījā kharch-k*, بیوجهی کردن *bī wajahī-k*.

MISAPPREHEND, *vt.* نا فهمیدن *nā-f*, خلاف معنی دریافت کردن *khilāfi ma'ānī daryāft-k*.

MISAPPREHENSION, *n.* خلاف فهمیدگی *khilāfi fahmīdagī*.

MISAPPROPRIATE, *vt.* تصرف بیجا *bījā tasarrufī* *bījā-k*, عین کردن *ghaban-k*.

MISAPPROPRIATION, *n.* تعیین نام مناسب *tayīnī nā munāsib*, تصرف بیجا *tasarrufī bījā*.

MISBEHAVE, *vi.* بد سلوکی نمودن *bad sulūkī-n*, بی لیاقت عمل کردن *bī liyākat āml-k*, بی ادب کار کردن *bī adab kār-k*.

MISBEHAVIOUR, *n.* بد سلوکی *bad sulūkī*, نا شایستگی *nā shāyistagī*.

MISBELIEF, *n.* بی اعتقادی *bī artikādī*, الهاد *ilhād*.

MISBELIEVER, *n.* کافر *kāfar*, زندیق *zindīk*.

MISCALCULATE, *vt.* غلط در حساب کردن *ghalat dar hisāb-k*, خلاف حساب کردن *khilāfi hisāb-k*, ناراست نمودن *nārāst-n*.

MISCALL, *vt.* نام ناراست دادن *nāmi nārāst-d*, بی موافقت نامیدن *bī muwāfakat-n*.—(rail at) دشنام دادن *dushnām-d*, نام کشیدن *nām-k*.

MISCARRIAGE, *n.* بد انجام *bad anjām*, اسقاط *bad bakhtī*.—(abortion) اسقاط *iskāti haml*.

MISCARRY, *vi.* بد انجام یافتن *bad anjām-y*, نامراد شدن *nāmurād-sh*.—(have an abortion) اسقاط *iskāti haml-d*.

MISCELLANEOUS, *a.* متفرق *mutafarrīk*, مخلوط *makhlūt*, مجموع *majmū'ā*.

MISCELLANY, *n.* مجموعه *majmūʿ*, مجموعه *majmuʿāt*.

MISCHANCE, *n.* کم بختی *kambakhtī*, بد بختی *bad bakhtī*, آسب *āsīb*, سدا *sadama*, قضا *kazā*, بلا *balā*.

MISCHIEF, *n.* ظلم *āzār*, آزار *ziyān*, زیان *zulm*, فتنه *fitna*, گزند *zarar*, ضرر *gazand*.

MISCHIEF-MAKER, *n.* فتنه انگیز *fitna angīz*, آشوب *āshūb*.

MISCHIEVOUS, *a.* فتنه ساز *ranj sāz*, رنج ساز *fitna angīz*, فساد *fisādī*. — کینه ور *bad khāh*, (malicious) *kīna war*.

MISCHIEVOUSLY, *ad.* مضرانه *muzirrāna*, بطور فتنه انگیز *az sharārat*, از شرارت *ba tauri fitna angīz*.

MISCHIEVOUSNESS, *n.* زیانکاری *ziyān-kārī*, فتنه انگیزی *fitna angīzī*.

MISCONCEIVE, *vt.* سهو کردن *sahv-k.*, خلاف معنی *khilāfi*, خطا ساختن *khilāfi maʿnī-f.*

MISCONCEPTION, *n.* خلاف فهمی *khilāfi fahmī*, خطا *ghalat*, سهو *sahv*.

MISCONDUCT, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, سهو *sahv*, غفلت *ghaflat*.

MISCONDUCT, *vt.* بد معامله کردن *bad muʿāmalī-k.*

MISCONSTRUCTION, *n.* تعبیر خلاف *sharh bi taʿbīri khilāf*, شرح بد معنی *madnī*, هرزه *ibārati hirza*.

MISCONSTRUE, *vt.* خلاف معنی تعبیر کردن *khilāfi maʿnī taʿbīr-k.*, مخالف *mukhālif bayān-k.* بیان کردن

MISCREANT, *n.* اوباش *aubāsh*, ملحد *muhid*.

MISDEED, *n.* بد کرداری *bad kirdārī*, خطا *ghalat*, گناه *gunāh*.

MISDEMEANOUR, *n.* بد رفتاری *bad raftārī*, گناه *gunāh*.

MISDIRECT, *vt.* غلط ارشاد کردن *ghalat irshād-k.*, غلط ارسال نمودن *ghalat irsāl-n.*

MISDO, *vt.* گناه کردن *khatā-k.*, خطا کردن *gunāh-k.*

MISDOER, *n.* بدکار *bad kirdār*, بدکار *badkār*, مفسد *mufsid*.

MISDOUBT, *vt.* ظن فریب بردن *zanni farīb-b.*

MISEMPLOY, *vt.* بیجا صرف نمودن *bijā sarf-n.*, ضایع کردن *zāʿ-k.*

MISER, *n.* طمعکار *tamākār*, بخیل *bakhīl*, لایم *laīm*, خسیس *khasīs*.

MISERABLE, *a.* ذلیل *zalīl*, خوار *khār*, شکسته *shikastahāl*, مستمند *mustamand*, سیاه بخت *bīchāra*, *siyā bakht*. To make miserable, ذلیل کردن *zalīl-k.* *mustamand-z.* *mustamand* زدن. To be miserable, ذلیل بودن *zalīl-b.*, مسکین شدن *miskīn-sh.*

MISERABLY, *ad.* مستمندانه *mustamandāna*, بد بختانه *bad bakhtāna*, ذلیلانه *zalīlan*.

MISERY, *n.* شکستگی *kharābī*, خوار *khārī*, خوار *shikasta hālī*, خوار *khārī*, خست *āfat*, آفت *nakbat*, نکبت *kasta hālī*, بلا *balā*, زلالت *zillat*.

MISFORTUNE, *n.* آسب *āsīb*, آفت *āfat*, بد بختی *bad bakhtī*, حادثه *hādīsa*, مصیبت *musibat*, سختی *sakhtī*.

MISGIVE, *vt.* بد فال گرفتن *bad fāl-g.*, در شک انداختن *dar shakk-a.*

MISGUIDANCE, *n.* گمراهی *gumrahī*, اضلال *izlāl*.

MISGUIDE, *vt.* گمراه کردن *gumrah-k.*, اغوا کردن *ighwā-k.*, فریفتن *farīftan*.

MISHAP, *n.* vide MISFORTUNE.

MISINFORM, *vt.* خبر ناراست دادن *durūgh-khabari nārāst-d.*, دروغ گفتن *bad-r.* بد رسانیدن

MISINFORMATION, *n.* خبر ناراست *khābari nārāst*, خبر دروغ *khābari darūgh*, بد فهمیدن *bad-f.*

MISINTERPRET, *vt.* بد تاویل کردن *bad tāwīl-k.*

MISJUDGE, *vt.* بد گمانی کردن *bad gumānī-k.*, فکر فاسد کردن *fikri fāsīd-k.*

MISLAY, *vt.* در جای غلط نهادن *dar jāi ghalat-n.*, گم کردن *gum-k.*

MISLEAD, *vt.* vide MISGUIDE.

MISMANAGE, *vt.* بد تدبیری کردن *bī tadbīrī-k.*, بدیهوده عمل ساختن *bīhūda āmal-s.*, بد معنی کار کردن *bī mānī kār-k.*

MISMANAGEMENT, *n.* بد تدبیری *bī tadbīrī*, عمل بدیهوده *āmali bīhūda*, کار بد معنی *kāri bī mānī*.

MISMATCH, *vt.* بد مثل کردن *bī mīl-k.*, بد مانند کردن *bī mānand-k.*, بد جفت کردن *bī juft-k.*

MISNAME, *vt.* نام ناراست دادن *nāmi nārāst-d.*

MISNOMER, *n.* خلاف نام *khilāfi nām*, سهو نام *sahvi nām*.

MISPLACE, *vt.* بد جای غلط نهادن *ba jāi ghalat-n.*

MISPRINT, *n.* غلط چاپ *ghalat chāp*, غلط طبع *ghalat tabī*.

MISPROPORTION, *n.* بد اندازه کردن *bī andāza-k.*, غیر مناسب ساختن *ghayr munāsib-s.*

MISQUOTE, *vt.* خلاف عبارت بیان کردن *khilāfi ābārat bayān-k.*

MISRELATE, *vt.* ناراست بیان کردن *nārāst bayān-k.*, بد وقت گفتن *bī dīkkat-g.*

MISREPRESENT, *vt.* تلبیس کردن *talbīs-k.*, دروغ *bī sadākat-g.*, دروغ تکرار کردن *darūgh takrār-k.*

MISREPRESENTATION, *n.* انقلاب *inkī-lāb*, خبر بی صداقت *talbīs*, خلاف گوئی *khilāf guī*.

MISS, *vt.* (the mark) خطا کردن *khatā-k.* — (fail of obtaining) نایافتن *nā yāftan*, قصور کردن *gum-k.* — (omit) از غفلت گذاشتن *az ghaflat-g.* (to be lost or missing) گم شدن *gum-sh.*, غایب شدن *ghāyib-sh.*

MISS, *n.* غیب *nuksān*, نقصان *kusūr*, قصور *ghayb*.

MISSHAPE, *vt.* بد شکل کردن *bad shakl-k.*, صورت قدیم کردن *surati kabīh-k.*

MISSILE, *a.* دور اندازی *ramī*, دور *dūr andāzī*.

MISSION, *n.* فرستادگی *rasālat*, رسالت *fīristādagī*, ارسال *īrsāl*.

MISSIONARY, *n.* پیغمبر *payghambar*, رسول *rasūl*.

MISSIVE, *a.* ارسالی *īrsālī*.

MISSIVE, *n.* رساله *rasāla*, خط *khat*.

MIST, *n.* بخار *dukhān*, دود *dūd*, بخار *bukhār*.

MISTAKE, *vt.* سهو خطا کردن *khatā-k.*, سهو *sahv-k.*, قصور کردن *kusūr-k.*

MISTAKE, *n.* قصور *sahv*, سهو *khatā*, خطا *ghalat*, *kusūr*.

MISTELL, *vt.* vide MISREPRESENT.

MISTER, *u.* آغا *āghā*, صاحب *sāhib*.

MISTIME, *vt.* بد وقت کردن *bī wakt-k.*, بد هنگام ساختن *bī hangām-s.*

MISTINESS, *n.* تیرگی *tīragī*.

MISTRESS, *n.* خاتون *sāhiba*, صاحب *khātūn*, بیبی *bībī*. — (sweet heart) شاهد *maāshūka*, دلداری *dildār*, *shāhid*. — (woman teacher) آتون *ātūn*, معلم *muallima*.

MISTY, *a.* پر بخار *bukhārdār*, پر یغ *pur megh*.

MISUNDERSTAND, *vt.* خلاف فهمیدن *khilāf-f.*, غلط دانستن *ghalat-d.*

MISUNDERSTANDING, *n.* مخالفت *mukhālafat*, اختلاف *munāziāt*, منازعت *ikhtilāf*, غلط *ghalat*.

MISUSAGE, *n.* بد استعمالی *bad istīmālī*, بد سلوکی *bad sulūkī*.

MISY, *a.* مسی *misi*.

MITE, *n.* (insect) دیوچه *dīvcha*. — (a small particle) ذره *zarra*, شمه *shamma*.

MITIGATE, *vt.* ملایم *kam-k.*, کم کردن *mullāyam-k.*, ملین نمودن *mulāyam-k.*, تسلی دادن *ārām-d.*, آرام دادن *tasallī-d.*

MITIGATION, *n.* نرمی *takhfīf*, تخفیف *narmī*, ملایمت *mullāyamat*.

MITRE, *n.* کلاه *kulāh*, تاج *tāj*.

MIX, *vt.* سرشتن *āmīkhtan*, آمیختن *sirīsh-tan*, تشویش کردن *tashwīsh-k.*, تخیل *takhlīt-k.*, شوریدن *shorīdan*. To mix milk with water, سمج کردن *samhaj-k.*, آب در شیر نهادن *āb dar shūr-n.* To mix severity with soft words, شمز کردن *shamz-k.*

MIXED, *a.* آمیز *āmīz*, مخلوط *makhlūt*, شوریده *shūrīda*, مرکب *murakkab*. Words mixed with threats, کلام ستم آمیز *kalāmi sitam āmīz*. A speech mixed with entreaties, نیاز آمیز *niyāz āmīz*. Advice mixed with wisdom, پند حکمت آمیز *pandi hikmat āmīz*.

MIXEN, *n.* دامایل *damāmīl*.

MIXTURE, MIXTION, *n.* آمیزش *āmīzish*, اجزا *ajzā*, مزاج *mizāj*, خلط *khilt*.

MOAN, *vt.* زاریدن *nālīdan*, نالیدن *zārīdan*, فغان کردن *fighān-k.*

MOAN, *n.* ناله *nāla*, فغان *faryād* و فغان *u faghān*, غریه *giryā*, غریو *gharīv*, شکایت *shikāyat*.

MOAT, *n.* خندق *khandak*, مترس *mataras*.

MOB, *n.* جمع *majmā*, آذوبه *ambūh*, جماعت *jamādt*. — (tumultuous rout) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

MOB, *vt.* فتنه انگیزیدن *fitna-a.*, هنگامه *hangāma-k.*, شوریدن *shurīdan*.

MOBBISH *a.* ازدحام آسا *azdihām āsā*, گروهی *gurūhī*.

MOBILITY, *n.* عوام الناس *awwām*, عوام *awwāmu'n nās*.

MOCK, *vt.* مسخره کردن *maskha-ra-k.*, استهزا کردن *istihzā-k.*, ضحک *zahk-k.* — (elude) بازی کردن *hīla bāzī-k.*, فریفتن *farīftan*.

MOCK, *a.* نقلی *nakalī*, ساخت *sākhta*.

MOCKER, *n.* طعنه زن *ta'na zan*, مستهزی *mustahazī*, طنزگو *tanz gū*.

MOCKERY, *n.* استهزا *istihzā*, مسخرت *maskharat*, تضحک *tazahhuk*.

MOCKINGLY, *ad.* استهزانه *istihzāna*, تحقیرانه *tahkīran*.

MODE, *n.* منزل *minwāl*, صورت *sūrat*, شکل *shakl*, وجه *wajah*, طور *taur*, طریق *tarīk*, رسم *rasm*, ضابطه *zābitat*, رواج *riwāj*, دستور *dastūr*, عود *ūd*, عود *ūd*, عود *ūd*. According to the mode, بطور *ba taur*, در روش *dar rawish*. A mode of expression, ضرب مثل *zarbi misl*. A musical mode, پرده *parda*, نوا *nawā*.

MODEL, *n.* نمونه *namūna*, نقل *nakl*, بارنامه *bār nāma*, نقشه *naksha*, نسخه *nuskha*.

MODEL, *vt.* تشکیل کردن *tashkīl-k.*, قالب *kālib-s.*, شکل ساختن *shakl-s.*, صورت بند کردن *sūrat band-k.*

MODERATE, *a.* معتدل *mu'atadil*, متوسط *mutawasit*, میانه *mayāna*. Moderate in temper, ملایم *halīm*, مودب *muaddab*. Moderate weather, هوای معتدل *harwāi mu'atadil*.

MODERATE, *vt.* ضبط *bāz-d.*, باز داشتن *zabt-k.*—(pacify) ساکن کردن *sākin-k.*, خاموش کردن *khāmūsh-k.*—(make temperate) معتدل کردن *mud-tadil-k.*

MODERATELY, *ad.* ملایمانه *mulāyamāna*, با لطف *bā lutf.*—(with temperature) معتدلاً *mudtadilān*, با اعتدال *bā ittidāl.*—(in a middle degree) در میانه *dar miyāna*, بدرجه *ba darajai wasatī.*

MODERATENESS, *n.* اعتدال *ittidāl*, توسط *tawassut.*

MODERATION, *n.* ملایمت *mulāyamat*, اطمینان خاطر *itmīn-nāni khātir*—(forbearance) بردباری *burdbārī.* Moderation in expense, خانه داری اعتدال *ittidālī kharch*, خرچ *khāna dārī.*

MODERATOR, *n.* مدبر *mudabbir*, حاکم *hākīm*, عادل *ādil*, *muaddib* مودب. To appoint a moderator, مدبر ساختن *mudabbir-s.* To preside as a moderator, تسویرس کردن *taswīs-k.*

MODERN, *a.* متاخر *mutāakhhir*, نو *nau*, نوخاسته *jadīd*, *nau khāsta.* The moderns, متاخرین *mutāakhhirīn*, ابنای زمان *ibnāi zamān.*

MODERNNESS, *n.* حالت نو *hālātī nau*, نو پیدایش *nau paydāyish.*

MODEST, *a.* (bashful) شرمگین *sharmgīn*, صاحب حیا *sāhibi hayā*, خجالت *khajil.*—(not arrogant) مغرور *nā maghrūr*, پاک *pāk*—(not chaste) غریب *gharīb*, زاهد *zāhid.*

MODESTLY, *ad.* (not presumptuously) ادبانه *adabāna*, غریبانه *gharībāna.*—(chastely) زاهدانه *zāhidān.* To behave modestly, ادب و آزرمن نمودن *adab u āzaram-n.*

MODESTY, *n.* شرمساری *sharmsārī*, حیا *hayā*, وقار *wakār*, خجالت *khijālat*, پاکي *pākī*—(chastity) تواضع *tawāzzū.*—زاهدی *zāhidī.*

MODIFICATION, *n.* ترکیب *tarkīb*, اصلاح *islāh*, تعدیل *taddīl*, تشکیل *tashkīl.*

MODIFY, *vt.* (moderate) معتدل کردن *mudtadil-k.*, اعتدال دادن *ittidāl-d.*—(form) ساختن *sākhtan.*

MODISH, *a.* موافق دستور *muwāfaki dastūr.*

MODULATE, *vt.* خوش الحان زدن *khush alhān-z.*, نغمه سرا کردن *naghma sarā-k.*, نواختن *nawākhtan.*

MODULATION, *n.* نغمه *naghma*, نوا *nawā*, خوش لحن *khūsh khānī*, لحن *lahn.*

MODULATOR, *n.* مطرب *mutrib*, سراینده *sarāyanda*, نغمه پرداز *naghma pardāz.*

MOHAMMED, *n. p.* محمد *muhammed.*

MOIETY, *n.* نصف *nisf*, نیم *nīm.*

MOIST, *a.* تر *tar*, نمگین *namgīn*, نم *nam.*

MOISTEN, *vt.* تر ساختن *nam-k.*, نم کردن *namgīn-k.*, ترسیدن *tar-s.*, خیسیدن *khīsīdan.*

MOISTURE, *n.* تری *tarī*, نم *namī*, رطوبت *rutūbat.*

MOLE, *n.* کور موش *kūr mūsh.* 2. (mole of the skin) خال *khāl*, شاهمت *shāmat.* 3. (dike) پشت *pushta*, بندرugh *bandrūgh*, توده *tūdah.*

MOLE-HILL, *n.* توده کور موش *tūdah kūr mūsh.*

MOLEST, *vt.* آزریدن *ranjīdan*, رنجیدن *āzurdan*, اضطراب کردن *jafā-z.*, جفا زدن *iztirāb-k.*, تصدیع دادن *tasdīq-d.*

MOLESTATION, *n.* آزردهی *āzurdagī*, آسید *zahmat*, زحمت *tasdīq*, تصدیع *āsīb*, رنج *ranj.*

MOLESTER, *n.* جفا زن *jafā zan*, مزاحمت کننده *mūzī.*

MOLLIFY, *vt.* ملائم ساختن *mulāyim-s.*, نرم کردن *narm-k.*

MOMENT, *n.* 1. (of time) لامحه *lamha*, لامه *lam*, ساعت *sāāt*, دقیقه *dakikat*. — (importance) لزمت *zurūrat*, لازمت *lāzimat*. Every moment, هر دم *har-dam*, دامه *damādām*. In a moment, یک لامحه *yak lamha*, در یکدم *dar yak dam*.

MOMENTARY, *a.* نا پایدار *nā pāyadār*, یکدمی *yak damī*, فانی *fānī*.

MOMENTOUS, *a.* مهم *girān*, ضرور *zarūr*, مهم *muhimm*.

MONAD, *n.* یک *yak*, فرد *fard*, احد *ahd*.

MONARCH, *n.* شاه *shāh*, ملک *malik*, پادشاه *pādshāh*, جهاندار *jehāndār*, خسرو *khusru*, فرمانده *farmāndah*.

MONARCHICAL, *a.* جهانداري *shāhī*, شاهي *shāhī*, جهانداري *jehāndārī*.

MONARCHY, *n.* مملکت *mamlakat*, سلطنت *saltanat*, پادشاهی *pādshāhī*, دولت *daulat*.

MONASTERY, *n.* خانقاه *khānakāh*, صومعه *sūmā*, تکیه *takiya*.

MONASTIC, *a.* زهد *zāhidī*, زاهدی *zuhd*.

MONASTICALLY, *ad.* زاهدانه *zāhidāna*.

MONDAY, *n.* یوم الاثنين *du shamba*, دو شنبه *du shamba*, یوم الاثنين *yaumu'l isnayn*.

MONEY, *n.* زر *zar*, نقد *nakd*, مایه *māya*. Ready-money, نقد *nakd*, (*pl.* نقود), حاضر *zari hāzir*. Money paid in advance, پیشگی *peshgī*, سلف *salaf*. To lend money, قرض دادن *karz-d.*, وام دادن *wām-d.* To pay money, ادا کردن *adā-k.* A sum of money, مبلغ *mublagh*. Any place where money is spent, مصرف *masrif*. Tribute money, طبلیت *tablīyāt*. Earnest money, زیون *zabūn*. To change money, تصریف کردن *tasrif-k.*

MONEY-BAG, *n.* کیسه *kīsa*, صرة *surra*.

MONEY-CHANGER, *n.* صراف *sarrāf*, نقاد *naqqād*.

MONEYED, *a.* زردار *zardār*, مالدار *māldār*.

MONEYLESS, *a.* بی نقد *bī nakd*, تهی *tihi*, دست *tihi dast*, مفلس *muflis*.

MONGER, *n.* فروش *farūsh*, دلال *dallāl*.

MONITOR, *n.* واعظ *wā'iz*, معلم *mu'allim*, پند بخش *pand bakhsh*, ناصح *nāsih*.

MONITORY, *a.* مشورت نما *mashwarat numā*, نصیحت ده *nasihat dah*.

MONK, *n.* راهب *rāhib*, زاهد *zāhid*, گوشه *gūsha*, قلندر *kalandar*. To make a monk, تهریب کردن *tarhīb-k.* To become a monk, رهبیت شدن *rakbat-sh.*

MONKEY, *n.* بوزنه *būzana*, میمون *maymūn*.

MONOCULAR, *a.* یک چشم *yak chashm*, عور *adwar*.

MONODY, *n.* مرثیه *marsīya*, ماتم نامه *mātam nāma*.

MONOGRAM, *n.* رمز *ramz*, اسم *ism*, علامت *ālamat*.

MONOGRAPH, *n.* نوشته *nawishta*, نقل *nakli*, مطلب *matlab*.

MONOMANIA, *n.* جنون مخصوص *junūni makhsūs*.

MONOPOLISE, *vt.* بخود کشیدن *ba khud-k.*, تصاحب نمودن *tasāhub-n.*

MONOPOLY, *n.* تصاحب *takhsīs*, تصاحب *tasāhub*, مال خود سازی *mālī khud sāzī*.

MONOSYLLABLE, *n.* یک هجا *yak hijā*.

MONOTONY, *n.* یک صدا *yak sadā*, بی *bī*, تبدیل آواز *tabdīlī āwāz*.

MONSOON, *n.* موسم *mausim*, (*pl.* مواسم).

MONSTER, *n.* دیو *dīv*, غول *ghol*, مرد شریر *mardi sharīr*.

MONSTROUS, *a.* مسوخ *mamsūkh*, سیهناک *sahimnāk*.

MONSTROUSLY, *ad.* با بزهائیت *ba nihāyat*,
با بگاییت *ba ghāyat*, هایلانه *hāyilāna*.

MONTH, *n.* ماه *māh*, شهر *shahr*, (pl. شهر *shahr*,
اشهر *ashahr*). The space of one month, ماهی *māhī*,
شهری *shahrī*. The end of the
month, آخر ماه *ākhirī māh*, عقب
شهر *akabi shahr*. The first ten days
of a month, اوایل *awāil*. The second
ten days of a month, اواسط *awāsit*.
The last ten days of a month, اواخر
awākhir. From month to month,
ماه به ماه *māh ba māh*. Every month,
هر ماه *har māh*. Lunar month, قمری
māhi kamari. Solar month, شمسی
māhi shamshī.

MONTHLY, *a.* ماهیانه *māhyāna*, شهری
shahrī, ماهواره *māh-wāra*. Monthly pay,
مشاھره *mushāhara*, ماهیانه *māhyāna*.

MONUMENT, *n.* یادگار *yādgār*, تذکره
tazkara, نشان *nishān*. A monument
for the dead, مقبره *markad*, مقبره
makbarat.

MONUMENTAL, *a.* یادگاری *yādgārī*,
علامتی *ālāmatī*.—(belonging to a
tomb) مقبره *makbarī*, گوری *gurī*.

MOOD, *n.* (state) حالت *hālat*, حال *hāl*.
—(state of mind) مزاج *mizāj*, حالت
کهر *kahr*, (anger) خاطر *hālati khātir*.
—(style of music) پرده *khāsham*.
—(in gram.) صیغه *sīgha*.

MOODY, *a.* غصب آلود *ghazab ālūd*,
آزرده *āzurda*.

MOON, *n.* ماه *māh*, ماهتاب *māhtāb*, قمر
kamar, هور *hor*. The new moon, هلال
hilāl. The full moon, بدر *badr*. The
moon's disk, قرص ماه *kursi māh*.
The change of the moon, تحویل ماه
tahwīli māh. Like the moon, مهوار
mahwār, ماه و ش *māh wash*. Round

the moon, اطراف ماه *atrāfi māh*,
بگرد ماه *ba girdi māh*.

MOONBEAM, *n.* شعاع ماه *shaulai māh*,
بدر *partavi badr*.

MOONLIGHT, *n.* روشنی ماه *raushnī i māh*,
ماھتاب *mahtāb*.

MOONSHINE, *n.* ماھتاب *mahtāb*, اواضح
awāzih.

MOONSTRUCK, *a.* زده ماه *māhzada*,
مجنونی *majnūnī*.

MOOR, *n.* 1. (marsh) اجم *ajm*, کول *kol*.
2. (negro) زنگی *zangī*, حبشی *habashī*.

MOOR, *vt.* جهاز درمیدنا نصب کردن *jehāz dar mīna nasb-k.* لنگر انداختن *langar-a.*

MOORISH, *a.* (marshy) وحلی *wahalī*.—
(of moor) زنگی *zangī*, حبشی *habashī*.

MOOT, *vt.* جدال کردن *jidāl-k.*, بحث
نمودن *bahs-n.*

MOP, *n.* خاکروب *khāk rūb*.

MOPE, *vi.* غمگین شدن *ghamgīn-sh.*,
غم خوردن *gham-kh.*

MORAL, *a.* پندانه *pākdāman*, پندانه
pandāna, اخلاق *akhlāk numā*.

MORAL, } *n.* اخلاق *akhlāk*, سلوک
MORALITY, } *ādāb*, مدارا *ādāb*,
sulūk, پند *pand*. The science of
morality, علم اخلاق *ilmī akhlāk*.

MORALISE, *vt.* اخلاق فهمانیدن *akhlāk-f.*,
معنوی نمودن *mānavī-n.*

MORALISER, *n.* خیر اندیشی کننده
khayr andīshī kunanda, آداب آموز
ādāb āmūz.

MORALIST, *n.* اتالیق *atālīk*, ناصح
nāsīh, واعظ *wāʿiz*.

MORALLY, *ad.* درحق *dar hakk*, راستی
ba rāstī.

MORASS, *n.* خلاب *khilāb*, گلاب *gilāb*.

MORBID, *a.* مریض *marīz*, خسته *khasta*.

MORBIDNESS, *n.* مرض *marz*, بیماری
bīmārī, خستگی *khastagī*.

MORBIFIC, *a.* بیمار *marz dah*, داء *bīmār sāz*.

MORE, *a.* بیش *afzūn*, زیاده *ziyāda*, دو چیز *bīsh*. Two or more things, *dū chīz yā bīsh tar*. More than enough, *afrāt*. More or less, *kam u bīsh*. Neither more nor less, *hamīn*. To add more, *ziyāda-k*. To give more, *ziyāda-d*. More necessary, *āwjab*, الزم *alzam*. More than, *ziyāda tar az*, فوق *fauk*. More behind, *pastar*, پستتر. More before, *peshtar*.—(a greater quantity) کثیر *kasīr*, زیاده *ziyāda*.

MOREOVER, *ad.* علاوه *juz ān*, جز آن *juz az ān*, *ālāwa*.

MORION, *n.* سر پایان *sar pāyān*, خود *khud*.

MORNING, *n.* سحر *subh*, فجر *fajar*, بامداد *bāmdād*. Early in the morning, *sahr gāhī*. To rise early in the morning, *sahr khīzī*. علی الصبح برخاستن *sahr khīzī-sh*. *ala's sabāh bar-kh*. In the morning, *subhan*. Morning and evening, *subh u masā*, سحر و شام *sahr u shām*. Tomorrow morning, *fardā ba wakti sabāh*. Good morning, *sabāhu'l khayr*, احوال شریف *ahwālī sharīf*. Morning prayer, *namāzi sabāh*.

MOROSE, *a.* تند مزاج *durusht*, درشت *tund mizāj*, سخت *sakht*. To be morose, *durusht-sh*, ثقیل شدن *sakīl-sh*.

MOROSELY, *ad.* درشتانہ *durushtāna*, ثقیلاً *sakīlan*.

MOROSENESS, *n.* ترش روی *tursh rūi*, درشتی *durushtī*.

MORPHIA, *n.* نهمش *namash*, بهی *bahak*.

MORSE, *n.* اسب بحری *aspi bahrī*.

MORSEL, *n.* لقمه *lukma*, فواله *narwāla*.

In morsels, *lukma lukma*.

(a little piece) پاره *pāra*, پارچه *pārcha*.

MORTAL, *n.* انسان *insān*, آدم *ādam*.

MORTAL, *a.* (deadly) قاتل *kātil*, مهلک *muhlik*.—(subject to death) فانی *fānī*, اجل ساز *mūtī*.—(bringing death) مرگ آور *marg-āwar*, *ajal sāz*.

MORTALITY, *n.* مرگ *marg*, فنا *fanā*, اجل *ajal*, وفات *wafāt*. A great mortality, *halkat halkā*, جالف *jālīf*.—(human nature) بشریت *insānīyat*, *basharīyat*.

MORTALLY, *ad.* قاتلانہ *kātilāna*, مهلکانہ *muhlikāna*, بغایت *ba ghāyat*.

MORTAR, *n.* 1. (for pounding) هاون *hāwun*, 2. (for building) نواش *nawāsha*, *mīhrās*, ریخته *rīkhta*.

MORTGAGE, *vt.* گرو نهادن *girau-n*, رهن گذاشتن *rahn-g*.

MORTGAGE, *n.* گرو *girau*, رهن *rahn*.

MORTGAGEE, *n.* مرتین *murtahin*.

MORTIFICATION, *n.* خورا (gangrene) *khūrā*.—(self-denial) ضبط نفس *zabtī nafs*, پرهیزگاری *parhīzgārī*.—(vexation) اضطراب *iztarāb*, آزار *azār*.

MORTIFY, *vi.* دشنام *āzār-d*, آزار دادن *āzār-d*, رنج دادن *ranj-d*, رنجاندن *ranjānīdan*.—(to be abstemious) نفس ضبط کردن *nafs zabt-k*, پرهیز داشتن *parhīz-d*.

MOSAIC, *a.* ترصیع *muyyīn*, نقش دار *tarsīd*, *nakshdār*.

MOSLEM, *n.* مسلم *muslim*, اسلامی *islāmī*.

MOSQUE, *n.* مسجد *masjid* (pl. مساجد), *masajid*.

siyda gāh. عبادتگاه *ibādat gāh*.
A great mosque, مسجد جامع, *masjidi-jāmī*.
MOSQUITO, *n.* پشه کرک *pashsha karik*.
MOSS, *n.* (of any kind) اشنه *ushna*.
MOSSINESS, *n.* اشنگی *ushnagi*.
MOSSY, *a.* اشنه دار *ushna dār*.
MOST, *a., ad.* اکثر *aksar*, بیشترین *bishtarīn*,
مبالغه *az hama ziyāda*, مبالغه *mubālagha*.
MOSTLY, *ad.* اکثر *aksar*, غالباً *ghāliban*.
MOTE, *n.* ذره *zarra*, شمه *shamma*. A
mote in the eye, رایدالعين *rāidu'l dyn*.
MOTH, *n.* پروانه *parwāna*, فراش *farāsh*,
دیوک *devak*.
MOTHER, *n.* مادر *mādar*, والده *wālida*,
ام *umm*. A wife's mother, زن مادر *mādari zan*. A step mother, مادر اندر *mādar andar*. A mother-in-law,
خوشدامن *khūsh dāman*.
MOTHERHOOD, *n.* مادری *mādarī*, حال
مادر *hālī mādar*.
MOTHERLESS, *a.* بی مادر *bī mādar*,
غیر ام *ghayri umm*.
MOTHERLY, *a.* مادر آسا *mādar āsā*,
با وجه مادر *ba wajaī mādar*.
MOTION, *n.* جنبش *jumbish*, حرکت
harakat, جولان *jaulān*.—(proposition)
تکریر *takrīr*, مقدمت *mukaddamat*. To
make a motion, نمودن *mukaddamat-n.*,
محرک شدن *muharrik-sh*. The motion of the pulse,
نبض *nabz*.
MOTIONLESS, *a.* بی حرکت *bī harakat*,
بی جنبش *bī jumbish*.
MOTIVE, *a.* محرک *muharrik*, حرکت
بخش *harakat bakhsh*.
MOTIVE, *n.* سبب *sabab*, باعث *bā'is*,
مطلب *murād*, مراد *mūjib*, موجب
مطالب *matalab*, وجه *wajah*, علت *illat*.

MOTLEY, *a.* رنگارنگ *rangārang*, گوناگون
gūnāgūn.
MOTTO, *n.* نقش *naksh*, علامت *dlāmat*,
تکیم کلام *takiya kalām*.
MOULD, *n.* قالب *kālib*, کالبود *kālbud*.
To cast in a mould, در قالب افراغ
خاک (soil) *dar kālib ifrāgh-k.* خاک *khāk*,
تراب *tarāb*.
MOULD, *vt.* صورت بند نمودن *sūrat*
band-n., تشکیل کردن *tashkīl-k.*
MOULDABLE, *a.* تشکیل ممکن *mumkini*
tashkīl.
MOULDER, *n.* صورت بند *sūrat band*,
تشکیل گر *tashkīlgar*.
MOULDER, *vt.* خاک شدن *khāk-sh.*,
غبار شدن *tarāb-sh.*, غبار شدن
ghubār-sh.
MOULDINESS, *n.* زنگ *zang*, زغار *zaghār*.
MOULDY, *a.* زنگ گرفته *zang*, زغار *zaghār*,
گرفته *girifta*. Mouldy bread, متسنه نان
nāni mutasannih. To become mouldy,
زنگ گرفته شدن *zhang girifta-sh*. To
make mouldy, با زنگ پوش کردن *bā*
zang pūsh-k.
MOULT, *vi.* پریش کردن *karīz-k.*,
پرفش کردن *par fashurdan*.
MOUND, *n.* پشت *pushta*, بند روغ *tandarūgh*.
MOUND, *vt.* پشت بندی کردن *pushta*
bandī-k., سد کردن *sadd-k.*
MOUNT, *vt.* بالا رفتن *bālā-r.*—
(raise up) برداشتن *bardāshtan*, بالا کردن
bāla-k. To mount on horseback, سوار
sawār-r. To mount or rise in
price, بها گردیدن *girān bahā-g.*
To mount in the scale, کمیدن *kamīdan*.
—(embellish clothes, &c.,) آرایش
ārāyish-n., نقش کردن *naksh-k.*
To mount guard, ساختن پاسبانی
pāsbānī-s., نگاهبان شدن *nigāhbān-sh.*

To mount a cannon, توپ بر عربہ نصب *tūp bar ʿaraba nasb-k.*

MOUNT, *n.* تل *tull*, پشتہ *pushta*. Mount Sion, صیہون *sayhūn*. Mount Sinai, طور *tūr*, سیدنا *tūri sīnā*.

MOUNTAIN, *n.* کوه *kūh*, جبل *jabal*, (pl. جبال). The top of a mountain, سر *sari kūh*, کوه *kullai kūh*. The foot of a mountain, دامن *dāmani kūh*, کوه پای *pāyi kūh*. To climb a mountain, بالائی کوه رفتن *bālāi kūh-r.* From mountain to mountain, کوه بکوه *kūh ba kūh*. A pass between mountains, درہ *darrah*, درقوب *ʾarkūb*. Clefts in mountains, ثغور *sughūr* (pl. of ثغور). Mountains covered with snow, شیب *shīb* (pl. اشیب).

MOUNTAINOUS, *a.* کوهسار *kūhisār*, جبلی *jabalī*. A mountainous country, کوهستان *kūhistān*, کوه پای *kūh pāya*.

MOURN, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین شدن *ghamgīn-sh.*, افسوس کردن *afsūs-k.*, ناله کردن *nāla-k.*, زاری کردن *zārī-k.*, تأسف کردن *tāssuf-k.* To mourn for the dead, ماتم کردن *mātam-k.*—(wear mourning) سیاه پوش کردن *siyāpūsh-k.*

MOURNER, *n.* شاکی *shākī*, ماتم زده *mātam zada*.

MOURNFUL, *a.* غمگین *ghamgīn*, دلفگار *dilfigār*, ملول *malūl*.

MOURNFULLY, *ad.* از ماتم *az gham*, از غم *az mātam*, با غم *bā gham*.

MOURNFULNESS, *n.* غمگیزی *ghamgīnī*, ماتم *mātam*, غمخواری *ghamkhārī*.

MOURNING, *a.* ماتم کنان *mātam kunān*, زاری *zārī*.

MOUSE, *n.* موش *mūsh*, فار *fār*, فرذب *firnīb*. A mouse hole, ورث *warb*. A mouse trap, موش گیره *mūshgīra*, دام *dāmi mūsh*.

MOUTH, *n.* دهان *dahān*, دهن *dahan*, دهان کشادن *fū*. To open the mouth *dahān-k.*, دهان باز کردن *dahān bāz-k.* The mouth of a vessel, دهن *dahan*. To rub or clean the mouth, تسوکت کردن *tasawwuk-k.* Belonging to the mouth, دهنی *dahnī*. The mouth of a river, خور *dahnai rūd khāna*, خور *khawr*.

MOUTH, *vt.* بازگ برزدن *āwāz-k.*, آواز کردن *bāng bar-z.*—(chew) *khārdan*. از دهن ساختن (form by the mouth) *az dahan-s.*

MOUTHFUL, *n.* لقمه *lukma*, نواله *nawāla*.

MOUTHLESS, *a.* بی دهن *bī dahan*, بی سر *bī sar*.

MOVE, *vt., vi.* جنبانیدن *jumbānīdan*, متحرک کردن *harakat-d.*, متحرک کردن *mutaharrik-k.* *vi.* جنبیدن *jumbīdan*, رفتن *raft-an*. Unable to move, بی قوت حرکت *bī kuwati harakat.*—(propose) مقدمه *mukaddama-k.* To make angry, قهر انگیزختن *kahr-a.*—(touch pathetically) دل نواختن *dil-n.*, لایم ساختن *mulāyim-s.*—(make melancholy) دلفگار *dilfigār-s.*, دلتنگ کردن *angīkhtan.*—(excite) انگیزختن *angīkhtan.*

—(move in a circle) گردیدن *gardīdan*, آمد و *jābajā-r.*—(go from one place to another,) دور کردن *daur-k.* To move to mutiny or sedition, فتنه انگیزختن *fitna-a.* To move one's self forward پیش رفتن *pesh-r.*, استمرار کردن *istimrār-k.* To move anything forward, پیش راندن *pesh-r.*

MOVABLE, *a.* متحرک *mutaharrik*, ممکن *mumkinī jumbish*, ممکن *mumkinī harakat.* Not mov-

able, *nā mutaharrik*, نا متحرک, *nā mumkini harakat*. Movable powers, *kuwāya mutaharrika*.

MOVABLY, *ad.* متحرکا *mutaharrikan*.

MOVEMENT, *n.* جنبش *harakat*, *jumbish*, تحریک *tahrīk*.

MOVER, *n.* جنبش کننده *jumbish kunanda*, *muharrik*. A mover of mischief, *muharriki fitna*, فتنه انگیز *fitna angīz*, مقدم *mukaddam*.

MOVING, *a.* متحرک *jumbān*, *jigar muharrik*.—(pathetic) جگر سوز *jigar sūz*, دل سوز *dil sūz*.

MOVINGLY, *ad.* از جگر سوزی *as jigar sūzī*, مغسرا نه *mufassirāna*.

MOW, *vt.* حصاد کردن *darv-k.*, درودن *darūdan*.

MOW, *n.* خرمین *khirman*, توده *tūda*.

MOWER, *n.* حاصد *hāsīd*, درونده *darwanda*.

MUCH, *a.* فراوان *kasīr*, بسیار *bisyyār*, *farāwān*, بسی *basī*, بلوغ *balīgh*. Much time, *zamāni kasīr*, وقت *wakti*, بسیار *bisyyār*. Little or much, *kam besh*, کم بیش *kalīlu kasīr*. Much water, *bisyyār āb*, هرهار *harhār*. As much as, *chandān*, هر قدر *har kadr*. Much money, *zari kasīr*, زر کثیر *bisyyār nakd*. Raining much, *sayāl*. Much rain, *bisyyār bārān*, مطر کثیر *matri kasīr*. How much? *chi kadr*. Very much, *ba ghāyat*, خیلی *khaylī*. Much the same, *hamkadr*, همسر *hamsar*.

MUCID, }
MUCILAGINOUS, } *a.* لعابدار *luābdār*,
                          luābī.

MUCILAGINOUSNESS, *n.* لعاب *luāb*.

MUCOUS, *a.* لعابدار *luābdār*.

MUCUS, *n.* مخاط *mukhāt*, بلغم *balgham*.

MUD, *n.* گل *gil*, کدورت *kadarat*, وahl.

MUD, *vt.* در گل منغمس کردن *dar gil muna-ghghas-k.*

MUDDILY, *ad.* بطور گل آلوده *batauri gil ālūda*.

MUDDINESS, *n.* کدورت *kudūrat*, گل آلودگی *gil ālūdagī*.

MUDDLE, *vt.* ذیم مست کردن *nīm mast-k.*, مکدر کردن *mukaddar-k.*

MUDDY, *a.* (turbid) آلوده *ālūda*, مکدر *mukaddar*.—(full of mud) گلی *gilī*. Muddy water, *ābi tīra*, رذقی *ranak*. To make muddy, *mukaddar-k.*

MUFFLE, *vt.* (cover from the weather) از آب و هوا پوشیدن *az āb u hawā-p.*—(blindfold) چشم پوش کردن *chashm pūsh-k.*—(speak inarticulately) آواز *āwāzi nā āshkāra-z.*

MUFFLER, *n.* نقاب *nikāb*, پرده *parda*, دهن بند *dahan band*.

MUG, *n.* بط *bat*, کوزه *kūza*.

MULATTO, *n.* دو رنگ *dū rang*.

MULBERRY, *n.* شہتوت *tūt*, *shahtūt*.

MULCT, *n.* جریمه مان *jarīmāna*, تاوان *tāwān*.—(for murder) خونبها *khūn bahā*.

MULCT, *vt.* جریمه مان گرفتن *jarīmāna-g.*, تبریم ساختن *tāwān-a.*, انداختن *tajrīm-s.*

MULE, *n.* استر *ustar*, بغل *baghl* (pl. بغال).

MULETEER, *n.* استربان *ustarbān*, بغال *baghghāl*.

MULLET, *n.* چنانغ *chanāgh*.

MULTANGULAR, *a.* کثیرالاطراف *kasīru'l atarāf*.

MULTIFARIOUS, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگ *rangārang*, انواع *anwād*.

- MULTIFARIOUSLY, *ad.* با گوناگونی *bā gūnā gūnī*, اصنافانه *isnāfāna*.
- MULTILATERAL, *a.* در اطراف *pur atarāf*, کثیر الجنوب *kasīru'l junūb*.
- MULTINOMINAL, *a.* بسیار نام *bisyr nām*, کثیر الاسما *kasīru'l ismā*.
- MULTIPED, *n.* صد پا *hazār pā*, هزار پا *sad pā*.
- MULTIPLIABLE, *a.* ممکن ضرب *mumkinī zarb*, تعداد باب *taādād yāb*.
- MULTIPLICAND, *n.* مضروب فیه *mazrūb fihī*.
- MULTIPLICATION, *n.* تکاثر *takāsūr*, ضرب توفیر *taufīr*. (in arithmetic) *zarb*.
- MULTIPLICITY, *n.* افزونی کثرت *kasrat*, *afzūnī*.
- MULTIPLIED, *a.* متزايد *afzūda*, مضروب *mutazāyid*.—(in arithmetic) *mazrūb*.
- MULTIPLIER, *n.* مضمّر *musmir*.—(in arithmetic) ضرب کننده *zarb kunanda*, مضروب *mazrūb*.
- MULTIPLY, *vt.* زیاده (cause to increase) کردن *ziyāda-k.*, تکثیر نمودن *taksīr-n.* To multiply or become multiplied, افزودن *afzūdan*, کثیر شدن *kasīr-sh.* To multiply arithmetically, ضرب کردن *zarb-k.*
- MULTITUDE, *n.* بسیاری کثرت *kasrat*, بسیار *bisyrārī*, جمع توافر *tawāfar*, *jamʿ*, انبوه *ambū*. *jamāʿat*. A great multitude, جمع کثیر *jamʿ kasīr*.
- MUM, *n.* خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*.
- MUMBLE, *vt.* زمزمه ساختن *zamzama-s.*, آواز نا ظاهر کردن *āwāza nā zāhīr-k.*, نرم نرم خاژدن *narm narm-kh.*
- MUMBLER, *n.* زمزمه *mutaramrim*, زمزمه گو *zamzama gū*.
- MUMBLING, *a.* زمزمه *zamzama*, دندمد *damdama*.
- MUMM, *vt.* تبدیل صورت و بذله بازی کردن *tabdīlī sūrat wa bazla bāzī-k.*
- MUMMER, *n.* مسخره *maskhara*, بذله باز *bazla bāz*.
- MUMMERY, *n.* تبدیل صورت و بذله بازی *tabdīlī sūrat wa bazla bāzī*.
- MUMMY, *n.* مومیا *mūmiyā*.
- MUMP, *vt., vi.* خاژدن *dandīdan*, خاژدن *khāīdan*.
- MUMPER, *n.* در بدر *dar ba dar*, گدا *gadā*.
- MUNDANE, *a.* عالمی روزگاری *rozgārī*, دنیوی *dunyavī*, *ālimī*.
- MUNICIPAL, *a.* محلی شهری *shahrī*, محلی *mahallī*.
- MUNIFICENCE, *n.* سخاوت *sakhāwat*, بخشندگی *dād u dahish*, بخشندگی *bakhshindagī*, بذل *bazl*, جوانمردی *javānmardī*.
- MUNIFICENT, *a.* کشاده *sakhī*, عطا بخش *kushāda dast*, بخش *bakhsh*.
- MUNIFICENTLY, *ad.* جوانمردانه *javān-mardāna*, با سخاوت *bā sakhāwat*.
- MURAL, *a.* دیوار منسوب *dīwār mansūb*.
- MURDER, *n.* قتل *khūn*, قتل *katl*, خونریزی *khūn rīzī*. A place of murder قتلگاه *katlgāh*.
- MURDER, *vt.* هلاک کردن *kushtan*, خونریختن *halāk-k.*, قتل کردن *katl-k.*, *khūn-r.*
- MURDERED, *a.* کشته شده *maktūl*, کشته شده *kushta shuda*.
- MURDERER, *n.* قاتل *khūnī*, قاتل *kattāl*.
- MURDERESS, *n.* قاتله *kātīla*.
- MURDERING, *a.* جانستار *jānsitān*.
- MURDEROUS, *a.* خونریز *khūn rīz*, قاتل *katūl*.
- MURMUR, *n.* شکایت (complaint) *shikāyat*, نالیش *nālīsh*.—(confused noise) و عومت *waʿwaʿat*. The murmur

of a crowd, غلغلہ *ghulghula*, هڱامہ *hangāma*, غوغا *ghaughā* The murmur of flowing water, شران *sharrān*. The murmur of a boiling pot, هزت *hizzat*.

MURMUR, *vi.* (complain) شکایت کردن *shikāyat-k.*, نالیدن *nālīdan*. To murmur as water, شران کردن *sharrān-k.*—(mutter) غلغله کردن *ghulghula-k.*

MURMURER, *n.* شکایت *shāḱī*, شایسته *shikāyat kunanda*.

MURMURING, *a.* وعوَّت كنان *wadwat*
kunān.—(as water) شران *sharrān*,
 آبشار *ābshār*.

MURRAIN, *n.* طاعون, *wabā*, حيوان, *tāūni haywān*.

MUSCLE, *n.* عَضَلَة *âzalat*, عَصَب *âsab*.

MUSCULAR, *a.* وِزَام *ázala dār*, *wazzām*. Very muscular, كَثِيرُ الْعِضَلِ

kasīru'l āzala. A muscular arm, بازوي
bārūi āzala.

MUSE, *n.* اندیشه *andīsha*, فکر *fikr*.

MUSE, vi. فکر کردن *andīshīdan*, اندیشیدن
fikr-k., در اندیشم مستغرق بودن
andīsha mustaḡharik-b.

MUSEUM, *n.* نادرة خانہ *nādīra khāna*,
مجمع الصنائع *majmau's sanāya*.

MUSHROOM, *n.* سماروغ *samārūgh.*

MUSIC, *n.* علم موسيقى *ilmi mausikī*.
Vocal music, سرود *surūd*, سماع *samād*.
Skilled in music, موسيقى دان *mausikī-dān*.

MUSICAL, *a.* خوشخوان *āhangī*, خوشخوان *khūshkhān*, موسیقی منسوب *mausikī mansūb*. A musical instrument, ساز *sāz*. A musical note, نرْد *parda*. A musical air, نوا *nawā*, ترانه *tarāna*.

MUSICALLY, *ad.* ساز و سوز *bā sāz u sūz*, آهنگ *bā āhang*.

MUSICIAN, *n.* مطرب *mutrib*, مغني *mughannī*, نغمه پرداز *naghma pardāz*.

MUSK, *n.* مشک *mushk*, اناَب *anāb*,
H. کستوری *kastūrī*. Dry musk, دشت *dasht*. Adulterated musk, ناک *nāk*.
A bag of musk, ناف *nāfai* مشک *mushk*. Perfumed with musk, ممسک *mumassak*. Having the odour of musk,
بو مشک *mushk bū*.

MUSKET, *n.* تفنگ *tufang*, بندوق *bandūk*.
The explosion of a musket, اوله بندوق *walwalai bandūk*,

MUSKETEER, *n.* بندو قچې *bandūkchī*,
تفنگچی *tufangchī*,

MUSK-MELON, *n.* کربوز *kharbūza.*

MUSKY, *a.* معطر *mu'attar*, مشكين
mushkīn,

MUSLIN, *n.* مالم *malmal*, کرباس *karbās*.
Fine muslin, مالم باریک *malmali bārīk*.

MUSSULMAN, n. *musalmān*.

MUST, *vi.* ضرور شدن *zarūr-sh.*, لازم شدن *lāzim-sh.* It must be, ضرور است *zarūr ast*, لازم است *lāzim ast.*

MUSTACHE, *n.* بروت *burūt*, خ *khat*,
لحيات *lihyat*.

MUSTARD, *n.* سپید دان *khardal*, خردل *sapīd dān*.

MUSTER, *vt.* *mojūdāt-g.*, *mojūdāt* گرفتن
jamā-k., *jamā* جمع کردن
baham-ā. بهم آوردن

MUSTER, *n.* جابزه *mojūdāt*, عرض لشکر *ārzi lashkar*, قحسین یافتن *tahsīn-y*. To pass muster, دفتر *daftar*, کتابت عسکر *kitābatī āskar*. A muster-roll, دفتاری لشکر *daftari lashkar*. A muster-master, عارض *āriz*.

MUSTILY, *ad.* از بوسیدگی *az būsīdagī*.

MUSTINESS, *n.* بوسیدگی *būsīdagī*.

MUSTY, *a.* بوسیدہ *būsīda*, بوگیرفتہ *bugirifta*.
To become musty, بوسیدہ شدن *būsīda-sh*.

- MUTABILITY, *n.* بی قراری *bī karārī*, بی ثباتی *bī sabātī*, ناپایداری *nāpāyadārī*, تبدیل *tabdīl*.
- MUTABLE, *a.* بی قرار *bī karār*, ناپایدار *nāpāyadar*, متغیر *mutaghayyir*.
- MUTE, *a.* خاموش *bī zabān*, ساکت *sākit*, بی آواز *bī āwāz*, مال صامت *sākin*. Mute property, صامت *mālī sāmit*.
- MUTE, *n.* بی زبان *ādami bī zabān*.
- MUTELY, *ad.* از بی زبانی *az bī zabānī*, خاموشانه *khāmūshāna*.
- MUTILATE, *vt.* مکتود *maktūd-n.*, نقصان کردن *sakat-k.*, خراب کردن *kharāb-k.*
- MUTILATED, *a.* مکتوب *maktūd*, مخجل *mukhabbal*.
- MUTILATION, *n.* نقصان *nuksān*, سقط *sakat*.
- MUTINEER, *n.* نا فرمان *bāghī*, فتنه انگیز *fitna angīz*.
- MUTINOUS, *a.* سرکش *bāghī*, عاصی *āsī*, فتنه جو *fitna jū*, سركاش *sarkash*.
- MUTINY, *n.* طغیان *baghī*, فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*, فساد *fasād*, تughyān.
- MUTINY, *vi.* فتنه *baghī-k.*, عاصی شدن *āsī-sh.*, فتنه *fitna-a.*, انگیزختن.
- MUTTER, *vi., vt.* زمزمه ساختن *damdama wa zamzama-s.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*, زمزمه *lundīdan*, مشوش کردن *mushawwash-k.*.
- MUTTER, *n.* زمزمه *lundish*, زامزاما *zamzama*.
- MUTTON, *n.* گوشت گوسفند *gushti*, لحم غنم *lahmi ghanam*.
- MUTUAL, *a.* جانبدین *tarfayn*, طرفین *jānibayn*, دو طرفی *du tarafī*. Giving mutual assistance, متادی *mutaādī*.
- MUTUALLY, *ad.* از طرفین *az tarafayn*, به مشارکت *ba mushārakat*.
- MUZZLE, *n.* دهن *dahan*, دهن بند *dahan band*. —(for a dog) دهن بند *dahan band*.
- MUZZLE, *vt.* دهن بستن *dahan-b.*
- MY, *pron.* من *i man*.
- MYOPIA, *n.* کوتاه نظری *kūtāh nazarī*.
- MYRIAD, *n.* ده هزار *da hazār*. —(a large number indefinitely) هزارها *hazārha*.
- MYROBALAN, *n.* آمله *āmla*, هلیله *halīla*.
- MYRRH, *n.* مر *murr*. Oil of myrrh, مایعت *māiāt*.
- MYRTLE, *n.* آس *ās*, مورد *mūrd*.
- MYSELF, *pron.* من خود *man khud*, خودم *khudam*.
- MYSTERIOUS, *a.* مخفی *makhfī*, غیبی *ghaybī*.
- MYSTERIOUSLY, *ad.* با عبرت *bā ībrat*, بالرمز *bi'r ramz*.
- MYSTERY, *n.* راز *rāz*, رمز *ramz*, سر *sirr*, علامت *hikmat*, (اسرار *pl.*), غیب *ghayb*, Divine mysteries, اسرار خدا *isrārī khudā*.
- MYSTICAL, *a.* باطنی *bātinī*, رمزی *ramzī*.
- MYTH, *n.* قصه کهنه *fusūn*, فسون *kissa kuhna*.
- MYTHOLOGY, *n.* موهومات *mawhūmāt*, علم جن و شیاطین *ilmī jinni wa shayātīn*.

N.

- NADIR, *n.* نظیرالسمت *naziru's simt*.
- NAG, *n.* اسب کوچک *aspi kūchak*, یابو *yābū*.
- NAIL, *n.* 1. (of a finger) ناخن *nākhun*. 2. (spike of iron) میخ *mekh*, میسمار *mismār*.
- NAIL, *vt.* میخ زدن *mekh-z.*, میخ کردن *mekh-k.*

NAKED, *a.* برهنه *barhana*, عریان *ūryān*.
—(clear, plain) آشکاره *āshkāra*, ظاهر *zāhir*.—(simple) صرف *sarf*, مطلق *mutlak*.

NAKEDLY, *ad.* برهنه *barhana*, بیدون *bīdūn*, پوشاک *bīdūni poshāk*, عریان *ūryān*.
—(plainly) آشکاره *āshkāra*, ظاهرانه *zāhirāna*.—(simply) مطلقاً *mutlakan*.

NAKEDNESS, *n.* برهنگی *barahnagī*, عربت *ūryat*.

NAME, *n.* نام *nām*, اسم *ism*.—(title) لقب *lakab*, (القاب *pl.*). A celebrated name, نامی *nāmi nāmī*. A good name, نیک نامی *nek nāmī*. A bad name, بد نام *nāmi bad*. To give a name, نام دادن *nām-d.*, تسمیت کردن *tasmīyat-k.* To substitute one name for another, وا خواندن *wā khāndan*. To call names, نام کشیدن *nām-k.*

NAME, *vt.* تسمیت کردن *nāmīdan*, نامیدن *nāmīdan*, تسمیات *tasmīyat-k.*, اسم نمودن *ism-n.*—(appoint) نامزد ساختن *nāmzad-s.*

NAMELESS, *a.* غیر اسم *bī nām*, بی نام *bī nām*, غیری *ghayrī ism*.—(not famous) بی ناموری *bī nāmwarī*, نا معروف *nā maārūf*.

NAMELY, *ad.* با اسم و رسم *yanī*, یعنی *yanī*, خصوصاً *bā ism wa rasm*.—(particularly) *bi' l khasūs*, khasūsan.

NAMESAKE, *n.* هم نام *ham nām*, هم اسم *ham ism*, samī.

NAP, *n.* خواب *khāb*, نوم *nawm*. The nap of cloth, پرزه *purza*.

NAP, *vi.* غمزدن *khāb-k.*, خواب کردن *ghanūdan*.

NAPE, *n.* قفا *pasi gardan*, پس گردن *kafā*.

NAPHTHA, *n.* نفت *naft*.

NAPKIN, *n.* دستمال *rūmāl*, رومال *dastmāl*.

NAPLESS, *a.* بی پرزه *bī purza*.

NAPPY, *a.* خواب آلود *khāb ālūd*.—(having a nap) پرزه دار *purza dār*.—(frothy) کف دار *kaf dār*.—(half drunk) نیم مست *nīm mast*.

NARCISSUS, *n.* نرگس *nirgis*, نسرین *nasrīn*.

NARCOTIC, *a.* مسکر *muskir*, حیرت انگیز *hayrat angīz*.

NARD, *n.* نرد *nard*.

NARRATE, *vt.* بیان *takrīr-n.*, تکریر نمودن *biyān-n.*

NARRATION, *n.* حکایت *kissa*, قصه *hikāyat*, روایت *riwāyat*, داستان *dāstān*, نقل *nakl*.

NARRATIVE, *a.* قصه خوان *nakl gū*, نقل گو *kissa khān*.

NARRATIVELY, *ad.* بطور حکایت *bataurī hikāyat*, از روی حکایت *az rūi hikāyat*.

NARRATOR, *n.* ناقل *rāwī*, راوی *nākīl*, مورخ *muarrikh*.

NARROW, *a.* (not broad) تنگ *tang*, بی وسعت *bī wasīdt*, نا پهن *nā pahn*.—(covetous) تنگ دست *tang dast*, طمعکار *tamīkār*. A narrow pass, دره *darra*. A narrow road, راه تنگ *rāh tang*. Narrow circumstances, تهی دستی *tahī dastī*, درویشی *darwīshī*.

NARROW, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, بی *bī* وسعت نمودن *wasīdt-n.*

NARROWLY, *ad.* (without extent) با تنگی *bā tangī*.—(closely, vigilantly) با بیداری *bā bīdārī*.—(nearly) عذقرب *ānkarīb*.—(avariciously) با طمعکاری *bā tamī kārī*.

NARROWNESS, *n.* کم پهنای *tangī*, تنگی *kam pahnāi*.—(avarice) بخل *bukhl*, عدم *tamī*.—(want of capacity) *ādami ākl*.

NASAL, *a.* بینی منسوب *bīnī mansūb*.—(spoken through the nose) غنم *ghunna*, از بینی گفتن *az bīnī gufta*.

NASTILY, *ad.* ملوثا *mulawwasan*,
 ناپاکانه *nā pākāna*.
 NASTINESS, *n.* غلاظت *nā pākī*, ناپاکی
ghilāzat, نجاست *ālāyish*, آلابش
 NASTY, *a.* غلیظ *nāpāk*, ناپاک
 زشت *mulawwas*, ناساف *nāsāf*, ناپسند
zisht, ناپسند *nā pasand*.
 NATAL, *a.* تولدی *maulūdī*, مولودی
tawalludī.
 NATION, *n.* خلق *khalk*, قوم *kaum*.
 NATIONAL, *a.* ملتیی *ūmūmī*, عمومی
millatī, وطن دوست *watan dūst*.
 NATIONALITY, *n.* قومیت *kaumīyat*,
 قومی صفت *kaumī sifat*.
 NATIONALLY, *ad.* عمومانه *ūmūmāna*,
 قوما *kauman*.
 NATIVE, *a.* طبیعی *aslī*, ذاتی *zātī*,
 tabāī. Native country, وطن *watan*.
 NATIVE, *n.* اهل ولایت *mutawattin*, متوطن
ahli wilāyat.
 NATIVITY, *n.* تولد *maulūd*, مولود
taulūd, بخت *wilādat*, ولادت
 NATURAL, *a.* طبیعی *tabīyī*, ذاتی *zātī*,
 جبلی *jibillī*. — (easy, unaffected)
 صاحب ادب *nāzūk*, نازک *latīf*, لطیف
sāhibi adab. A natural death, اجل معلوم
ajli maālūm. A natural instinct, طبیعت
tabīāt. A natural inclination, میل طبع
mayli tabī. — (illegitimate) حرام زاده
harām zāda.
 NATURAL, *n.* احمق *jāhil*, جاهل
 NATURALLY, *ad.* از طبیعت *ba zāt*, بذات
az tabīyat.
 NATURE, *n.* طبیعت *tabīyat*, ذات *zāt*,
 وجود *wajūd*, جبلت *jibillat*. — (sort)
 جنس *jins*, قسم *kism*. Divine nature,
 طبع الهی *tabī ilāhī*. Human nature,
 بشریت *basharīyat*, آدمیت *ādmīyat*.
 Against nature, خلاف طبیعت *khilāfi*
tabīyat. Of a jovial nature, شوخ طبع

shokh tabī. Good natured, خوش مزاج
khūsh mizāj. Ill-natured, بد نهاد *bad*
nihād, بد خو *bad khū*.
 NAUGHTINESS, *n.* شرارت *sharārat*,
 بدی *badī*.
 NAUGHTY, *a.* مفسد *sharīr*, شریر *bad*,
 مفسد *mufsid*.
 NAUSEA, *n.* حالت استفراغ *istifarāgh*,
 قی *hālati kai*.
 NAUSEATE, *vt., vi.* نفرت داشتن *nifrat-d.*,
 قی کردن *istifragh-k.*, استفراغ کردن
kai-k.
 NAUSEOUS, *a.* قی انگیز *makrūh*, مکروه
kai angīz.
 NAUSEOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*,
 از کراهیت *az karāhiyat*.
 NAUSEOUSNESS, *n.* کراهیت *nifrat*,
 کراهیت *karāhiyat*.
 NAUTICAL, *a.* بحری *mallāhī*, ملاحی
bahri.
 NAVAL, *a.* کشتی پیوند *jahāzī*, جهازی
kishti paywand.
 NAVEL, *n.* سرت *nāf*, ناف
 NAVIGABLE, *a.* قابل ابھار *kābili abhār*,
 لایق اقلع *lāyaki iklād*.
 NAVIGABLENESS, *n.* قابلیت ابھار
kābiliyatī ibhār, کشتی روی *kishti rawī*.
 NAVIGATE, *vt., vi.* ملاحی کردن *mallāhī-k.*,
 کشتی روان کردن *ibhār-s.*, ابھار ساختن
kishti rawān-k.
 NAVIGATION, *n.* ملاحیت *mallāhiyat*,
 ملاحات *milāhat*, اقلع *iklād*, ابھار
ibhār.
 NAVIGATOR, *n.* ملاح *mallāh*.
 NAVY, *n.* جمیعت جہازها *jamiāti*
jehāzāt, جنگی *jehāzāt jangī*.
 NAY, *ad.* نہ *na*, نی *nay*.
 NEAP, *n.* پست *jazr*, جزر
 NEAR, *a.* نزدیک *nazd*, نزدیکی
karīb. — (related) قریب

دور و نزدیک *khīsh*. Far and near, *dūr u nazdīk*.
 NEARLY, *ad.* غالبانه *ghālibāna*, عنقریب *ānkarīb*.
 NEARNESS, *n.* نزدیکی *kurb*, قرب *khīsh*, *nazdīkī*, تقریب *takrīb*.
 NEAT, *a.* خوشنما *nafīs*, لطیف *latīf*, پاکیزه *pākīza*, *khushnumā*.—(clean) ناب *nāb*, صاف *sāf*.—(unadulterated) خالص *khālīs*.
 NEAT, *n.* بقر *bakar*.
 NEATLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*, از نفاست *az nafāsat*.
 NEATNESS, *n.* نفاست *latāfat*, لطافت *latāfat*, پاکیزگی *pākīzagī*, *nafāsat*.—(cleanliness) صفائی *safāī*.
 NECESSARIES, *n.* ضروریات *asbāb*, حاجات *hājāt*.—(for food) *zarūriyāt*, ضروریات معاشی *zarūriyāti maāshī*.
 NECESSARILY, *ad.* لازماً *lāzimāna*, بالضرورت *biz'zarūrat*, البته *albatta*.
 NECESSARY, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zarūr*, واجب *wājib*, مهم *muhimm*. Necessary consequences, مقتضیات *muktaziyāt*. Necessary to be performed, لازم الادا *lāzimu'l adā*. Necessary to be preserved, لازم الوقا *lāzimu'l wakā*. Necessary to be obeyed, لازم الانقیاد *lāzimu'l inkiyād*. Necessary to be esteemed, لازم التکریم *lāzimu't takrīm*. It is necessary, لایق است *lāzim ast*, لازم است *lāzim ast*, لایق است *lāyak ast*. Very necessary, الزم *alzam*, ضرور *awajab*. To be necessary, لازم شدن *lāzim-sh*, ضرور شدن *zarūr-sh*.
 NECESSITATE, *vt.* ضرور کردن *zarūr-k*, لازم کردن *lāzim-k*.
 NECESSITOUS, *a.* محتاج *muhtāj*, تنگدست *tang dast*, حاجتمند *hājatmand*.
 NECESSITOUSLY, *ad.* حاجتمندانه *hājat-mandāna*, نیازمندانه *niyāz-mandāna*.

NECESSITY, *n.* ضرورت *zarūrat*, در تنگ دستی *dar māndagī*, احتیاج *ihtiyāj*.—(fatality) تقدیر *kazā u kadr*, قضا و قدر *kazā*, لازمت *takdīr*.—(indispensableness) ضرورت *zarūrat*, *lāzimat*.
 NECK, *n.* گردن *garden*, گلو *gulu*, عنق *ēnuk*. To seize by the neck, بگردن گرفتن *bagardan-g*. Long-necked, دراز گردن *darāz garden*.
 NECKERCHIEF, *n.* گلو بند *gulu band*.
 NECKLACE, *n.* گردن بند *garden band*, قلادت *kilādat*.
 NECROMANCER, *n.* جادوگر *jādūgar*, فالگو *shuābad bāz*, ساحر *sāhir*, *fālgū*.
 NECROMANCY, *n.* جادو *jādū*, سحر *jādūgarī*, جادوگری *fāl*, فال *sahr*.
 NECTAR, *n.* آب حیات *ābi hayāt*.
 NECTARINE, *n.* شفتالو *shaftālū*.
 NEED, *n.* احتیاج *ihtiyāj*, حاجت *hājat*, ضرورت *zarūrat*.—(exigence) لازمت *zarūrat*, *lāzimat*.
 NEED, *vt.* احتیاج کردن *ihtiyāj-k*, ضرور شدن *hājat-d*, حاجت داشتن *zarūr-sh*, درخواستن *khāstan*, درکار شدن *dar kār-sh*.
 NEEDFUL, *a.* لازم *lāzim*, ضرور *zarūr*, ملتمزم *multazim*.
 NEEDFULLY, *ad.* لازمانه *lāzimāna*.
 NEEDILY, *ad.* نیازمندانه *niyāz-mandāna*, مفلسانه *hājat-mandāna*, حاجتمندانه *muflisāna*, با احتیاج *bā ihtiyāj*.
 NEEDLE, *n.* سوزن *sūzan*, خیاط *khayāt*, ابری *darzan*. A needle-dealer, *ībriy*. Needle-case, *zanīla*. The eye of a needle, سوراخ سوزن *sufār*, نقش بزدی *surākhi sūzan*. Needle-work, طراز *tirāz*, *nakshbandī*.
 NEEDLESS, *a.* بی احتیاج *bī ihtiyāj*,

غیر ملتزم *bī zarūrat*, بی ضرورت *ghayri multazim*.
 NEEDLESSLY, *ad.* بلا لازمت *bilā lāzimat*, نا لازمانه *nā lāzimāna*.
 NEEDLESSNESS, *n.* عدم لازمت *ādami lāzimat*, عدم اقتضا *ādami iktazā*.
 NEEDS, *ad.* لازمانه *lāzimāna*, لاجرم *lājaram*.
 NEEDY, *a.* محتاج *hājatmand*, دست تنگ *muhtāj*, دست *tang dast*.
 NEGATION, *n.* نفی *nafī*, نهي *nahī*, انکار *inkār*.
 NEGATIVE, *a.* منفي *manfī*, نافي *nāfiya*, منکر *munkir*. The negative imperative, امر نهي *amri nahi*. A negative particle, حرف نفي *harfi nafī*.
 NEGATIVE, *vt.* نفی کردن *nafī-k.*, انکار کردن *inkār-k.*
 NEGATIVELY, *ad.* با نفي *bā nafī*, با نافي *bawaja nafī*.
 NEGLECT, *vt.* غافل کردن *ghatā-k.*, غافل شدن *ghāfil-sh.*, اهمال نمودن *ihmāl-n.*, غفلت کردن *ghaflat-k.*
 NEGLECTFUL, *a.* غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*.
 NEGLIGENCE, *n.* غفلت *ghaflat*, خطا *khatā*, تقوا *tahāwun*, تغافل *taghāful*, مساهلت *musāhalat*.
 NEGLIGENCE, *a.* کاهل *kāhil*, غافل *ghāfil*, بی خبر *bī khabar*, سهوا *sahwān*. To be or become negligent, غافل شدن *ghāfil-sh.*, کاهل گشتن *kāhil-g.*
 NEGLIGENCE, *ad.* غافلانہ *ghāfilāna*, غافلانه *ghāfilāna*, کاهلانہ *kāhilāna*, غافلانه *ghāfalatan*.
 NEGOTIATE, *vi., vt.* معامله کردن *muāmala-k.*, مصلحت کردن *karbār-k.*, کاربار کردن *maslihat-k.* — (as a merchant) تجارت کردن *tajārat-k.*, بازار کردن *bāzār-k.* To negotiate a treaty, عقد نمودن *ākd-n.*, عهد و پیمان جانیبین کردن *ahd u paymāni jānibayn-k.*, عقد صلح مقرر *ākdī sulha mukarar-k.*

NEGOTIATION, *n.* معامله *muāmala*, مصلحت *maslahat*, جواب سوال *jawāb sarwāl*.
 NEGOTIATOR, *n.* کارباری *muāmil*, میاندار *miyāndār*, کارباری *kārbārī*.
 NEGRO, *n.* حبشی *habashī*, زنگی *zangī*.
 NEIGH, *vi.* زدن *shakhūlīdan*, شخولیدن *zanūdan*.
 NEIGH, *n.* وشنه *washna*, سهیل *sahīl*.
 NEIGHBOUR, *n.* همسایه *hamsāya*, همسایگان (pl.) *hamjāwār*, مجاور *mujāwir*.
 NEIGHBOUR, *vt.* نزدیک بودن *nazdīk-b.*, قریب بودن *muttasīl-sh.*, ملاصق شدن *karīb-b.*, ملاصق شدن *mulāsik-sh.*
 NEIGHBOURHOOD, *n.* همسایگی *hamsāyagī*, قرب *kurb*, نواحی *nawāhī*, هم دیواری *ham dīwārī*, نزدیک *nazdīkī*.
 NEITHER, *a.* نه این نه آن *na īn na ān*. Neither one nor the other, نه یک نه دیگر *na yak na dīgar*. Neither long nor short, وسطی *wusta*. Neither more nor less, نه زیاد نه کم *na kam na ziyād*.
 NEPHEW, *n.* برادر زاده (brother's son) *birādar zāda*. — خواهرزاده (sister's son) *khāhar zāda*.
 NERVE, *vt.* تقویت کردن *takwīyat-k.*
 NERVE, *n.* حبل *habl*, عصب *āsbat*, قوت *kuwat* (power) — رگ *rag*.
 NERVELESS, *a.* ناتوان *nātarwān*, بی قوت *bī kuwat*.
 NERVOUS, *a.* رگی *ragī*, عصبی *āsbī*, ترسان (timid) *tarsān*.
 NEST, *n.* کابوک *kābuk*, آشیانه *āshiyāna*. To build a nest, آشیانه کردن *āshiyāna-k.*
 NESTLE, *vi., vt.* در آشیانه رفتن *dar āshiyāna-r.* — پرورتن (cherish) *parwardan*.
 NESTLING, *a.* بچه مرغ از آشیانه گرفتن *bachai murgh az āshiyāna girifta*.
 NET, *n.* دام *dām*, شبکه *shabaka*. A fishing net, شبکه *shabaka*, کمند *kamand*. A

fowler's net, شرکت *sharakat*, طرقت *tarakat*. A hunter's net, کابول *kābūl*. To catch in a net, در دام گرفتن *dar dām-g*.
NETHER, *a.* پست *past*, فرو *farū*.
NETTLE, *n.* گزنه *gazna*, انجيرة *anjurat*.
NETTLE, *vt.* جفا ساختن *āzurdan*, آزردن *jafā-s*.
NETWORK, *n.* شبکه *shabaka*.
NEURALGIA, *n.* درد عصب *dardi āsab*, پاي درد *paya dard*.
NEUTER, *a.* بي جانب *masāwī*, غير (gender) *bī jānibdāri*.—(verb) فعل لازم *ghayri zīrū*.—(verb) *fa'li lāzimī*.
NEUTRAL, *a.* هيچ طرفي *hich tarafi*, نه اين نه آن *na īn na ān*.
NEUTRALITY, *n.* بي طرفي *bī tarafi*, حال ميانه *hāli miyāna*.
NEVER, *ad.* هرگز نه *hargiz na*, اصلا *aslan*. Never hereafter هرگز بعد از اين *hargiz bād azīn*. Nevertheless, تا هم *tāham*, باوجود *ba wujūdi ān*.
NEW, *a.* نو *nau*, نورسيده *nau rasīda*, جديد *jadīd*, تازه *tāza*, خاسته *khāsta*. The new moon, هلال *halāl*. The new year, نو روز *nauroz*.—(rare, wonderful) مبدع *nau āward*, نو ساختن *mabadd*. To make new, تجديد کردن *nau-s*, *tajdīd-k*.
NEWLY, *ad.* نو *az nau*, مبدعا *mujaddan*. Newly made, نو ساخته *nau-sā-khta*, حديث *hadīs*. Newly born, نو زاده *nau zāda*.
NEWNESS, *n.* نورسيديگي *tāzagī*, تازهگي *nau rasīdagī*.
NEWS, *n.* (اخبار *pl.* *khābar*), حديث *hadīs*. Good news, خوش خبر *khābari khūsh*, مزده *muzhda*. To bring or announce good news, مزده آوردن *muzhda-ā*. The messenger of good news, فرماي *muzhda farmāya*, بشارت رسان *bashārat rasān*. Bad news, خبر فخر *khābari nākhūsh*. False news, ارجاف *arjāf*, خبر فريبنده *khābari farībānda*. A news writer, اخبار نويس *akhbār nawīs*. To hear the news, اخبار شنيدن *akhbār-sh*. Newspaper, روزنامه *roz nāmchai*, اخبار *akhbār*.
NEXT, *a.* متصل *muttasil*, پيوسته *paywasta*. The next house, همديوار خانه *khānai hamdīwār*.—(then, after which) بعد از آن *bād az ān*, پس *pas*.—(immediately following) د بگر *dīgar*, *ānkarīb*. Next year, سال آينده *sālī āyanda*, د بگر سال *dīgar sāl*. Next time, وقت د بگر *wakti dīgar*.
NIB, *n.* (beak) منقار *mīnkār*.—(of a pen) سر قلم *sarī kalam*, نوک قلم *naūki kalam*.
NIBBLE, *vt.* پايه پايه دنديدن *pāya pāya-d*, خايدن *khāidan*, گازيدن *gazīdan*.
NICE, *a.* 1 (accurate) دقيق *bārīkbīn*, نکته دان *nukta dān*. 2 (squeamish) لذت *manish zan*. 3 (delicious) لذت *manish zan*. 4 (minute) مزه دار *maza dār*. 5 (tender) دقيق *dakīk*, باریک *bārīk*. 6 (delightful) نرم *narm*, عمده *ūmda*, دلکش *dilkash*, خوش *khūsh*.
NICELY, *ad.* صافيانه *ba khūbī*, بخوبي *ba dikkat*, بدقة *safiyāna*.
NICENESS, NICETY, *n.* (accuracy) دقت *dikkat*.—(squeamishness) منزش *mā-nish*, نغرين *nafrīn*.—(exquisiteness) نيزاکت *nizākat*, صفا *safā*.
NICHE, *n.* محراب *tākcha*, ماذم گاه *mah-rāb*.—(place for statue) گاه *sanam gāh*.

NICK, *n.* گز *giz*, شمار *shumār*. The nick of time, عین الوقت *dynu'l wakt*.

NICK, *vt.* گز کردن *giz-k*. To nick the time, در عین وقت آمدن *dar dyn wakt-ā*.

NICKNAME, *n.* نذب *nazb* (*pl.* انزاب), لقب *lakab*, عرف *urf*.

NICKNAME, *vt.* نام کشیدن *nām-k*, نام زشت گذاشتن *nāmi zisht-g*.

NIECE, *n.* دختر, (brother's daughter) *dukhtari birādar*.—(sister's daughter) دختر خواهر *dukhtari khāhar*.

NIGGARD, *n.* تنگ دست *bakhīl*, لئیم *laīm*.

NIGGARDLINESS, *n.* طمعکاری *tamī*, بخل *bukhl*.

NIGH, *a.* نزد *nazd*, قریب *karīb*. To draw nigh, نزدیک آمدن *nazdik-ā*, قریب رفتن *karīb-r*.

NIGHT, *n.* شب *shab*, لیل *layl*. Night and day, شب و روز *shab u roz*, لیل و نهار *layl u nahār*. A dark night, تاریک شب *shabi tār*, شب تاریک *shabi tār*. At night, وقت شب *wakti shab*. An invasion, attack or surprise by night, شبخونی *shab khūnī*. To attack by night, شبخونی کردن *shab khūnī-k*. One night, یک شب *yak shaba*. Good night, خدا حافظ *khudā hāfiz*.

NIGHTCAP, *n.* شبکلاه *shab kulāh*.

NIGHTDEW, *n.* شبند *shabnam*.

NIGHTDRESS, *n.* لباس شب *libāsi shab*, شبانه *shabāna*.

NIGHTFALL, *n.* شبانگاه *shabāngāh*.

NIGHT-GOWN, *n.* جامه شب *jāmai shab*.

NIGHTINGALE, *n.* بلبل *bulbul*, (*pl.* بلبلان), هزار (عذایب) *andalīb*, داستان *hazār dāstān*.

NIGHTLY, *ad.* (by night) شب

ba wakti shab, در شب *dar shab*.—

(every night) هر شب *har shab*, شب شب *shab ba shab*.

NIGHTMARE, *n.* کابوس *kābūs*, خفتک *khaftak*.

NIGHTSHADE, *n.* انگور مگ *angūrī sag*, عذب الثعلب *ambu's saḍlab*.

NIGHT-WALK, *n.* شبگردی *shabgardī*, مشی اللیل *mashīu'l layl*.

NIGHTWARD, *a.* نزد شب *nazdi shab*, عند اللیل *indū'l layl*.

NIGHTWATCH, *n.* پاسبان شب *pās-bāni shab*.

NIMBLE, *a.* تیز رو *tez*, تیز *tez*, زود *zūd*, چالاک *chālāk*.

NIMBLENESS, *n.* جلدی *jaldī*, زودی *zūdī*, تند روی *tund rūi*, چالاکي *chālākī*.

NIMBLY, *ad.* با تندی *bā tundi*, تیزانه *tezāna*, سریعاً *surīān*.

NINE, *a.* نه *nuh*, تسع *tisā*.

NINEFOLD, *a.* نه تا *nu chand*, چند *nu tā*.

NINE-SCORE, *a.* یک صد هشتاد *yak sad hishtād*.

NINETEEN, *a.* تسع عشر *tisāt ashara*, نوزده *nūzda*.

NINETEENTH, *a.* نوزدهم *nūzdahum*.

NINETIETH, *a.* نودم *nawadum*.

NINETY, *a.* نود *nawad*, تسعون *tisūn*.

NINTH, *a.* نهم *nuhum*, تاسع *tāsī*.

NIP, *vt.* چنگال *bā nākhūn-g*, گرفتن *guzīdan*, (bite) گازیدن *changāl-z*.

—(blast) با سردی زدن *bā sardī zadan*.

NIP, *n.* دندان چنگال *changāl*, گیر *dan-dān gīr*.—(blast) سر *sirr*, سرما *sarmā bard*.

NIPPERS, *n.* موچینه *mūchīna*.

NIPPLE, *n.* حلمت *sari pistān*, سر پستان *halamat*.

NIT, *n.* سرکه *sirka*, شپش *shapish*.

NITRE, *n.* شورہ *shūra*, ابقر *abkar*, نطرون *natrūn*.

NITROUS, *a.* شورہ دار *shūra dār*, نطرونی *natrūnī*.

NITTY, *a.* صغاب دار *pur sirka*, سرکه *sugābdār*.

NO, *a.* نه *na*, نه *nai*, هیچ *heech na*.
Of no account, نا چیز *nāchīz*, نا کاره *nā kāra*.

NOBILITY, *n.* شرافت *amīrī*, رفعت *sharāfat*, بزرگواری *buzurgwārī*, مکرمت *makrumat*.

NOBLE, *a.* (اشراف *pl.* *sharīf*), اصیل *āmīrī*, بزرگوار *āmīrī*, اکبر *akbar*, کبیر *kabīr*, پاک نژاد *pāk nizhād*, عالی *ālī*. A noble disposition, مزاج *mizāji sharīf*. To be or become noble, شریف شدن *buzurg-sh.*, شریف شدن *sharīf-sh.*, رفعت یافتن *rafīdt-y.* To make noble, شریف دادن *sharīf-d.* Nobler, noblest, اشرف *ashraf*, اکرم *akram*, افضل *afzal*.

NOBLEMAN, *n.* امیر *amīr* (*pl.* امرا *mīrzā*), شریف *sharīf* (*pl.* *sharīf*), سید *sayyad*, خاتون بانو *bānū*, شرفا *khātūn*, سیدیه *sayyada*.

NOBLENES, *n.* vide NOBILITY.

NOBLY, *ad.* شریفانه *sharīfāna*, امیرانه *amīrāna*, دلیرانه *dilerāna*.

NOBODY, *n.* هیچ شخص *hīch kas*, نه *hīch shakhs na*. There is no body, کسی نیست *kasī nīst*.

NOCTURNAL, *a.* شبانه *shabāna*, لیلی *laylī*.

NOD, *n.* اشارت *sar dawān*, اشاره *ishārat*.

NOD, *vi.* سر دوان کردن *sar dawān-k.*, رمز کردن *ramz-k.*, اشاره کردن *ishāra-k.*, جنبانیدن *jumbānīdan*.

NODDLE, *n.* سر *sar*, کله *kalla*.

NODDY, *n.* احمق *ahmak*, ابله *ablah*.

NODE, *n.* گره *giri*, ورم *waram*.—(astr.) ملتقا *multaka*.

NOISE, *n.* (sound) صدا *sadā*, آواز *āwāz*, شور *shūr*, نعره *naāra*.—(clamour) غوغا *ghaughā*, فریاد *faryād*. The noise of thunder, رعد *raād*.—(of the clashing of arms) شخشخ *shakhshakha*.—(of falling water) طنطنه *tantana*, غلغل *azīz*.—(of liquor decanting) ولول *ghulghul*.—(of fire-arms) بندوق *walwalai bandūk*.—(of the chirping of birds) چا و چاو *chāw chāw*.—(of a crowd) آوازه *āwāza*. To make a noise, شورش کردن *ghaughā-n.*, شور *shūrish-k.*

NOISE, *vt.* شور کردن *āwāz-k.*, بانگ *shūr-k.*, ولول ساختن *walwala-s.*, غوغا ساختن *ghaughā-s.*, صدا زدن *sadā-z.*—(spread by a report) هوا کردن *shuhrat-k.*, *hawā-k.*

NOISINESS, *n.* بلند آوازی *buland āwāzī*.

NOISOME, *a.* دم گرفتن *dam girfta*.—(mischievous) مفسد *mufsid*, زبانشکار *ziyānkār*.—(disgusting) ناگوار *nāguwār*, نفرت *nafrat*.

NOISOMENESS, *n.* دم گرفتن *dam giriftagī*.—(noxiousness) زینکاری *ziyānkārī*, ضرر *zarar*.—(disgustfulness) مکروهی *makrūhī*.

NOISY, *a.* آوازی *āwāzī*, صداکن *sadākun*, هنگامه ساز *hangāma sāz*.

NOLENS VOLENS, *ad.* طوعاً و کرهاً *taudān wa karhan*.

NOMINAL, *a.* اسم منسوب *nāmī*, فرضی *ism mansūb*.—(not real) خیالی *farzī*, *khīyālī*.

NOMINALLY, *ad.* از لقب *az nām*, از نام *az lakab*.

- NOMINATE, *vt.* نامزد کردن *nāmzad-k.*,
تسمییت کردن *tasmīyat-k.*
- NOMINATION, *n.* نامزدگی *nāmzadagī*,
تسمییت *tasmīyat.*
- NOMINEE, *n.* منصوب *gumāshṭa*, گماشته
mansūb.
- NONAGE, *n.* خورده *nā bālighī*, نا بالغی
khurd sālī.
- NONCONFORMITY, *n.* عدم موافقت *ādami muwāfakat.*
- NONE, *a.* کسی نه *chīzī na*, چیزی نه
kasī na, لاشی *lā shī*, هیچ نه *hīch na*.
- NONENTITY, }
NON-EXISTENCE, } *n.* نابودی *nābūdī*,
نیستی *nīstī.*
- NONPAREIL, *a.* بی نظیر *bī nazīr*,
لا ثانی *lā sānī.*
- NONPLUS, *n.* تشویش *hayrānī*, حیرانی
tashwīsh, مات *māt*, لا جوابی *lā jawābī*,
خاموشی *khāmūshī.*
- NONPLUS, *vt.* لا جواب کردن *lā jawāb-k.*,
حیران کردن *hayrān-k.*, مات کردن
māt-k., خاموش کردن *khāmūsh-k.*
- NON-RESISTANCE, *n.* عدم تردد *ādami taraddud*,
عدم مقاومت *ādami mukāwamat.*
- NONSENSE, *n.* لغو *bīhūdagī*, بیهودگی
laghv, یاوه *yāwa*, گزاف *gazāf*. To speak
nonsense, بی معنی *yāwa-g.*, یاوه گفتن
bī maānī-g.
- NONSENSICAL, *a.* بیمعنی *behūda*, بیهوده
bī maānī, باطل *bātil.*
- NOON, *n.* نصف النهار *nīmrūz*, نیمروز
nisfun nihār.
- NOONDAY, *n.* نیمروزی *zuhri*, ظهري
nīmrūzī.
- NOOSE, *n.* دام *kamand*, کمند
pā band, پابند.
- NOOSE, *vt.* در دام گرفتن *dar dām-g.*,
در کمند گرفتن *dar kamand-g.*
- NOR, *ad.* نه این نه آن *wa na*, نه
na ān.
- NORMAL, *a.* قانونی *kānūnī*.—(med.)
معلم خانه *gharīzīy*.—(school)
muāllim khāna.
- NORTH, *n.* شمال *shimāl*. North-east,
shimāl shark. North-west,
shimāl gharb. The north
pole, شمالی *kutbi shimālī.*
- NORTHERLY, *ad.* بسوی شمال *ba sūi*
shimāl.
- NORTHERN, *a.* شمالی *shimālī.*
- NOSE, *n.* انف *bīnī*, بینی *anf*. The tip of
the nose, نوک بینی *naruki bīnī*. The
two sides of the nose, مرقیالانف
markaya'l anf. The cartilage of the
nose, خیشوم *khayshūm.*
- NOSE, *vt.* بوی یافتن *ākab-k.*, عقب کردن
būi-y.
- NOSEGAY, *n.* گل دست *gul dasta.*
- NOSELESS, *a.* بی بینی *bī bīnī.*
- NOSTRIL, *n.* پره بینی *parrai bīnī.*
- NOT, *ad.* نه *na*, لا *nā*, ذی *naī*, غیر
ghayr. Not at all. اصلاً *aslan*, هرگز نه
hargiz na.
- NOTABLE, *a.* نامور *mashhūr*, مشهور
nāmwar.—(careful) جد و جهد ساز
jadd u jehad sāz.—(active) چالاک
chālāk. — (industrious) محنت کش
mahnat kash.
- NOTABLENESS, *n.* معروفی *shuharī*, شهره
maārūfī.
- NOTABLY, *ad.* مشهورانه *mashhūrāna*,
باظهار جد و جهد *ba izhārī jaddu jehad.*
- NOTARIAL, *a.* دفتر داری *daftar dārī.*
- NOTARY, *a.* شرطی *sharatī*, دفتر نویس
daftar nawīs, دبیر *dabīr*. The attesta-
tion of a notary, سبیل *sijl.*
- NOTATION, *n.* رقم *rakam*, اشارت
ishārat, نشان *nishān.*

NOTCH, *n.* دهنه *dahna*, دندان *dandāna*, سوفار *sūfār*.

NOTCH, *vt.* دندان *dahna-k.*, دندان کردن *dandāna-k.*

NOTE, *n.* علامت *ālāmat*, رقم *rakam*, آگاهی *ishārat*.—(attention) *āgāhī*, بصیرت *basīrat*.—(reputation) *shuhrat*.—(a memorandum), یادداشت *yād dāsht*, زکرت *zikrat*.—(a short letter) *rukā*.—(a bill) *tamassuk*, دستاویز *dastāwīz*. A note in music, مقام *makām*, لحن *lahn*. A marginal note, حاشیه *hāshīya*.—(money) *kāima*. Official note, رسمی *kāghazī rasmānī*. Foot-note, ذیل *zail*. Note-book, یادداشت نامه *yād dāsht nāma*, مفید *safīna*.

NOTE, *vt.* ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*, انگاشتن *angāshtan*. To note down, درج کردن *darj-k.*, داخل کردن *dākhil-k.*

NOTED, *a.* نامدار *nāmdār*, معروف *ma-ārūf*, نامور *nāmwar*, مشهور *mashhūr*.—(marked) *mukayyad*, نشانده *nishānda*.

NOTEWORTHY, *a.* قابل ذکر *kābili zikr*.

NOTHING, *ad.* هیچ *hīch na*, چیزی *nā chīz*.

NOTHINGNESS, *n.* چیزی *nā chīzī*, نیستی *nīstī*.

NOTICE, *n.* (observation) نگاه *nigāh*, غور *ghaur*, نظر *nazar*, بصیرت *basīrat*.—(intelligence) آگاهی *āgāhī*, خبر *khābar*, اطلاع *ittilāʿ*. To give notice, خبر دادن *khābar-d.*, ظاهر *ittilāʿ-k.*, اطلاع کردن *zāhir-k.*, آگاهی دادن *āgāhī-d.*

NOTIFICATION, *n.* خبر *ittilāʿ*, اطلاع *khābar*, آگاهی *āylām*, اشتہار *ishtihār*.

NOTIFY, *vt.* اشتہار *āylām-k.*, آگاهی دادن *ishtihār-d.*

NOTION, *n.* خیال *khīyāl*, فکر *fikr*, پندار *pindār*, رای *rāi*, اندیشه *andīsha*, تدبیر *tadbīr*, ظن *zann*.

NOTIONAL, *a.* خیالی *wahmī*, خیالی *khīyālī*.

NOTIONALLY, *ad.* از خیال *az khīyāl*, در فکر *dar fikr*.

NOTORIETY, *n.* شهرت *shuhrat*, اظهار *izhār*, بدنامی *bad nāmī*.

NOTORIOUS, *a.* مشهور *mash hūr*, معروف *maʿrūf*, آشکار *āshkār*.

NOTORIOUSLY, *ad.* بشهرت *ba shuhrat*, آشکاره *āshkāra*.

NOTWITHSTANDING, *conj., prep.* با وجود *bā wujūd*, با وجودی که *bā wujūdī ki*, با آنکه *bā ānki*, حال آنکه *hāl ānki*.

NOUGHT, *n., ad.* هیچ *hīch na*, صفر *sifr*. To set at nought, نادیده شنیدن *nā chīz-a.*, سبک گرفتن *sabuk giriftan*. To come to nought, نابود شدن *nā būd-sh*.

NOUN, *n.* اسم *ism* (pl. اسما).—(common noun) اسم عام *ismi ām*.—(abstract noun) اسم ذات *ismi zāt*.—(collective noun) اسم جمع *ismi jamʿ*.—(definite noun) اسم معروف *ismi maʿrūf*.—(indefinite noun) اسم منکر *ismi munakkar*.—(derivative noun) اسم مشتق *ismi mushtak*.—(diminutive) اسم تصغیر *ismi tasghīr*.—(generic noun) اسم جنس *ismi jins*.—(noun of agency) اسم فاعل *ismi fāʿl*.—(of instrument) اسم (of place) *ismi ālat*.—(of time) مکان *ismi makān*.—(declinable noun) اسم زمان *ismi zamān*.—(primitive noun) اسم جامد *ismi jāmid*.—

- (verbal noun) مصدر *masdar*.—(proper noun) اسم خاص *ismi khās*.
- NOURISH, *vt.* پرورش *parwardan*, پرورش کردن *parwarish-k.*, تربیت کردن *tarbiyat-k.*
- NOURISHABLE, *a.* قابل پرورش *kābili parwarish*.
- NOURISHER, *n.* پرورنده *parwaranda*, پرور *parwar*.
- NOURISHMENT, *n.* پرورش *parwarish*, غذا *ghazā*, طعام *taām*, خوراک *khōrāk*.
- NOVEL, *a.* نو *nau*, تازه *tāza*, جدید *jadīd*.
- NOVEL, *n.* داستان *afsāna*, افسانه *kissa*, قصه *dāstān*.
- NOVELIST, *n.* قصه خوان *kissa khān*, قصه نویس *kissa nawīs*.
- NOVELTY, *n.* نو رسیدگی *nau rasīdagī*, حدث *mubdā*, مبدع *tajaddud*, تجدد *ghurābat* (pl. احداث *hadas*).
- NOVEMBER, *n.* نومبر *navember*.
- NOVICE, *n.* نا آموخته کار *nau āmūz*, نو آموز *nā āzmudakār*, تلمیذ *talmīz*, مرید *murīd*.
- NOVITIATE, *n.* نو آموزی *nau āmūzī*, شاگردی *shāgirdī*.
- NOW, *ad.* اکنون *aknūn*, حالا *hālā*, *in wakt* این وقت *fi'lhāl* فی الحال *gāh gāh* گاه گاه *wakt ba wakt* وقت بوقت *dar in zamān* در این زمان *dar in zamān*.
- NOWHERE, *ad.* در هیچ جا نه *dar hīch jā na*.
- NOWISE, *ad.* نه هیچ وجه نه *hīch hīch*, *ba hīch waja na*.
- NOXIOUS, *a.* فاسد *fāsīd*, مضر *mūzīr*, زهر آلود *zahr ālūd*, موزی *mūzī*, زیان *ziyān*, ناسوا ب *nāsawāb*.
- NOXIOUSLY, *ad.* مفسدانده *mufsidāna*, ناسوابانه *nā sawābāna*.
- NOXIOUSNESS, *n.* زهر ناگی *zahr nāgī*, زیاننداری *ziyāndārī*, اذیاء *īzā*, ضرر *zarar*.
- NUBILE, *a.* بالغ *bāligh*, لایق نکاح *lāyaki nikāh*.
- NUCLEUS, *n.* مغز *maghz*, اصل *asl*, قلب *kalb*.
- NUDITY, *n.* برهنه گی *barahnagī*.
- NUGATORY, *n.* بی معنی *bī maʿnī*, بی فایده *bī fāyada*.
- NUISANCE, *n.* آزار *āzār*, وبال *wabāl*, رنجش *ranjish*.
- NULL, *a.* بی قوت *bī kūwat*, باطل *bātil*, رد *radd-k.*, رست *sust*, ردی *raddī*.
- NULLIFY, *vt.* بر طرف کردن *bar taraf-k.*, باطل کردن *bātil-k.*, رد کردن *radd-k.*, ابطال کردن *ibtāl-k.*
- NULLITY, *n.* بطلان *butlān*, فاجیزی *nāchīzī*, نیستی *nīstī*.
- NUMB, *a.* (cold) سرد *bard*.—(motionless) بی حرکت *bī harakat*.—(torpid) بی حس *bī hiss*.
- NUMB, *vt.* بی حس کردن *bī hiss-k.*, بی حرکت ساختن *bī harakat-s.*
- NUMBER, *n.* شمار *shumār*, عدد *ādād*, حساب *hisāb*, تعداد *tadād*. A great number, عدد کثیر *ādadi kasīr*. A small number, عدد قلیل *ādadi kalīl*. An even number, عدد شفع *ādadi shafʿ*, زوج *zūj*. An odd number, عدد تک *ādadi tak*. To make an odd number even, شفع کردن *shafʿ-k.* Without number, بی شمار *bī shumār*, عدد بی حساب *be hisāb*.—(in gram.) عدد *ādād*, صیغه *sīgha*. A cardinal number, عدد مطلق *ādadi aslī*, عدد ذاتی *ādadi zātī*.—(fractions of numbers) عدد خردها *khurdahā*.—(concrete) عدد متعلق *ādadi mutaʿallik*.—(whole number) عدد تام *ādadi tāmm*.

NUMBER, *vt.* اعداد *shumurdan*, شماردن *aidād-k.*, حساب کردن *hisāb-k.*, عدد ساختن *add-s.*

NUMBERER, *n.* شمارگیر *shumār gīr*, محاسب *muhāsib.*

NUMBERLESS, *a.* بی شمار *bī shumār*, بی عدد *bī ādad.*

NUMBNESS, *n.* بی حرکتی *bī harakatī*, سستی *sustī.*

NUMERABLE, *a.* لایق حساب *lāyaki hisāb.*—(many) بسیار *bisyar*, کثیر *kasīr.*

NUMERAL, } *a.* شماری *shumārī*,
NUMERICAL, } عدد منسوب *hisābī*, حسابی *hisābī*, رقم *rakam.*

NUMERALLY, *ad.* بحسب عدد *bahasbi ādad*, موافق حساب *muwāfaki hisāb.*

NUMERARY, *n.* شمار منسوب *shumār mansūb*, عددی *ādadi.*

NUMERATION, *n.* تعداد *shumār*, شماردن *tadād*, رقم *rakam*, شمردگی *shumurdagi.*

NUMERATOR, *n.* شمار کننده *shumār kunanda.*—(in math.) میزان حساب *mizāni hisāb.*

NUMEROUS, *a.* کثیر *bisyar*, بسیار *kasīr*, وافر *wāfir.*

NUMMARY, *n.* نقد منسوب *nakdi mansūb.*

NUN, *n.* زن گوشه نشین *rāhiba*, راهبه *gūsha nashīn.*

NUNNERY, *n.* راهب خانه *saumā*, راهب *rāhib khāna.*

NUPTIAL, *a.* عروسی *nikāhī*, نکاحی *ārūsī.*

NUPTIALS, *n.* شادی *nikāh*, نکاح *shādī*, عروس *ārūs.*

NURSE, *n.* دایه *dāya*, مامان *māmācha*, تیماردار *tīmārdār.*

NURSE, *vt.* شیر دادن (a child) *shūr-d.*, دایگی کردن *dāigī-k.*—(attend upon a sick person) بیمار پرستی کردن *bīmār pursī-k.*

NURSERY, *n.* دایه خانه *dāya khāna*, بچه خانه *bacha khāna.*

NURSLING, *n.* پرورده *parwarda.*—(infant) شیر خوره *shūr khūra.*

NURTURE, *n.* پرورش *parwarish*, خوردنی *khurdanī.*—(education) تربیت *tarbiyat.*

NUT, *n.* جوز *jauz*, گردان *girdgān*, چار مغز *chārmaghz.*

NUTCRACKER, *n.* فندق شکن *funduk shikan.*

NUTGALL, *n.* مازو *māzū.*

NUTMEG, *n.* جوز الطیب *jauzu't tib.*

NUTRIMENT, *n.* غذا *ghazā*, خوراک *khordanī*, خوردنی *khordanī.*

NUTRITIOUS, } *a.* مقوی *mukawwī*,
NUTRITIVE, } پرورش ده *parwarishdah*, طعام بخش *taām bakhsh.*

NUTSHELL, *n.* پوست جوز *pustī jauz.*

NUT-TREE, *n.* درخت جوز *dirakhti jauz.*

NUX VOMICA, *n.* کچله *kuchla*, فلوس ماهی *fulūsi māhī.*

NYMPH, *n.* حور *hūr* (pl. حواری *parī*). A nymph of paradise, حور بهشت *hūri bahisht.*

O.

OAK, *n.* درخت بلوط *dirakhti ballūt.*—(the royal oak) شاه بلوط *shāh ballūt.*

OAKEN, *a.* بلوطی *ballūtī.*

OAR, *n.* خاذه *khāda*, هلیسم *halīsa*, غادوف *ghādūf.*

OAR, *vt.* هلیسم *mījdāf-k.*, مجداف کردن *halīsa-d.*

OATH, *n.* سوگند *sogand*, قسم *kasam*, عهد
ahd. To exact or administer an
oath, سوگند دادن *sogand-d*. To bind
one another by oath, تقاسم کردن *takā-*
sum-k. To take an oath, سوگند خوردن
sogand-lch., قسم گرفتن *kasam-g*.

OATMEAL, *n.* آرد زن *ārdi zinn.*

OATS, *n.* خرتال *khartāl*, زن *zinn*.

OBDURACY, *n.* سختي, *sangdilī*, سنگدلي
sakhtī, عدم شفقت *ādami shafakkat*,
 فساد *fisād*.

OBDURATE, *a.* سنگدل *sangdil*, بي
 بى شفقت *bī shafakkat*, بي رحم *bī rihm*.

OBDURATELY, *ad.* فاسدانامه *fāsidāna*,
با سخت دلی *bā shakht dilī*.

OBEDIENCE, *n.* فرمانبرداری *tāāt*, طاعت
farmān bardārī, اتباع *ittibād*.

OBEDIENT, *a.* فرمان بردار *mutī*, مطيع *farmān bardār*, تابع *rām*, رام *tābī*.

OBEDIENTLY, *ad.* باطاعت *ba itāât*,
از فرمان برداری *az farmān bardārī*.

OBEISANCE, *n.* تسلیم *taslīm*, تکریم *takrīm*, سجده *sijda*.

OBELISK, *n.* مِيل *mīl*, علامت *ālāmat*.

OBEY, vt. مطیع فرمان بردن *farmān-b.*,
 اطاعت نمودن *itāāt-n.*,
 تسلیم کردن *taslīm-k.*,
 تابع شدن *tābī-sh.*

OBITUAL, *a.* موتي *mawtī*, وفاتي *wafātī*.

OBITUARY, *n.* مرگ نامہ *marg nāma*,
تذکرہ الاموات *tazarahu'l amwāt*.

OBJECT, *n.* (any thing seen) منظر *man-*
zar (*pl.* مناظر), مظهر *mazhar* (*pl.* مظاهر).
—(desire) قصد *kasd*, مراد *murād*,
مقصود *maksūd*, غرض *gharaz*. —(thing)
شيء *shī*, چیز *chīz*.

OBJECT, *vt.* رد کلام کردن *raddi kalām-k.*,
مخالف بودن *itirāz-k.*,
mukhālif-b.

OBJECTION, *n.* اعتراض *atirāz*, ایراد

irād, كلام *raddi kalām*, مضايقة
muzārika, عيب *āib*, شك *shakk*.

OBLATION, *n.* قربان *kurbān*. صدقة *sidka*,
نذر *nazr*.

OBLIGATION, *n.* فرض *farz* (*pl.* فرائض),
عهد *âhd*, (*pl.* عهود).—(favour) احسان
ihsān, مینت *minnat*.

OBLIGATORY, *a.* قادر *kādir*, واجب *rwājib*. An obligatory writing, اقرار نامه *ikrār nāma*, عهد نامه *āhd nāma*.

OBLIGE, *vt.* (bind) بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, عقد کردن *âkd-k.*—
(compel) مجبور کردن *ilzām-n.*, ممتنع کردن *majbūr-k.*—(confer favours) منت
إحسان *ihsān-k.*, نهدن *minnat-n.*, عنایت کردن *înāyat-k.*

OBLIGED, *a.* (bound) مستم *basta*, مقید *mukayyid*.—(compelled) مجبور *majbūr*.
—(favoured) ممنون *mamnūn*, احسانمند *ihsānmand*. To be obliged, منت دار *minnat dār*.
minnat dār-b.

OBLIGING, *a.* نوازش *nawāzish numā*,
 ملاطفت *mulātafat*, مشفق *mushfaq*.

OBLIGINGLY, *ad.* از لطف *az lutf*,
 با نوازش *bā nawāzish*, از مروت *az muru'at*.

OBLIQUE, *a.* نَارَاسْت *nārāst*, کَج *kaj*,
خَم *kham*, مَلْتَوِي *multawī*.

OBLIQUELY, *ad.* نَا اَمُودَانَا *nā amudāna*,
بَا كَجِي *bā kajī*. Going obliquely,
كَجِرَاو *kajrau*.

OBLIQUITY, *n.* کجی *nārāstī*, راستی نا *kajī*, عوج *awj* (*pl. of* اعوج).

OBLITERATE, *vt.* محو کردن *mahw-k.*,
حک کردن *hak-k.*, نسخ کردن *naskh-*
k., عفو نمودن *âfw-k.*

OBLITERATION, *n.* مَحْو *mahw*, نسخ *naskh*.

OBLIVION, *n.* فراموشی *farāmūshī*,
نسیان *nisyān*.

OBLIVIOUS, *a.* فراموشکار *farāmūshkār*,
نسیدان *nisyān*.

OBLONG, *a.* مستطیل *mutirr*,
مطری *mutirr*,
mustatīl.

OBLOQUY, *a.* زبان درازی *zabān darāzī*,
شکایت *shikāyat*, ملامت *malāmat*,
تہمت *tuhmat*.

OBNOXIOUS, *a.* مکروه *makrūh*. Obnox-
ious to punishment, گناهگار *gunāhgār*,
سزاوار *sazāwār*. Obnoxious to censure,
بطعن معرض *bataḍn-maḍriz*.

OBNOXIOUSLY, *ad.* مکروهانہ *makrūhāna*.

OBNOXIOUSNESS, *n.* مکروہی *makrūhī*.

OBSCENE, *a.* ناپاک *fāhish*,
ناپاک *nāpāk*, زشت *zisht*, گستاخ *gustākh*.
Obscene discourse, فحشیات *fahshiyāt*.

OBSCENELY, *ad.* قبیحانہ *kabīhāna*,
فاحشانہ *fāhishāna*. To speak obscenely,
زشت گوی کردن *zisht gūi-k*.

OBSCENITY, *n.* گستاخی *fuhsh*,
گستاخی *gustākhī*.

OBSCURATION, *n.* تاریکی *kasāfat*,
تاریکی *tārīkī*.

OBSCURE, *a.* تیره *tārik*, تاریک *tārīk*,
تیره *tira*, مشکل (abstruse) *zulm*,
تار *tār*, مشکلی *mushkil*.—(mean) حقیر *hakīr*.—(not
known) بی نام *nā maārūf*, نا معروف (not
known) *bī nām u nishān*.

OBSCURE, *vt.* تاریک کردن *tārīk-k*,
تاریک *tārīk*, با ظلمت پوشیدن *bā zulmat-p*.

OBSCURELY, *ad.* (not brightly) نا روشنانه *nā raushanāna*,
تاریکی *bā tārīkī*.—
(not distinctly) نا مفصلانہ *nā mufsilāna*,
مشکلانہ *mushkilāna*.

OBSCURENESS, } تاریکی *tārīkī*,
OBSCURITY, } میاھی *zulmat*,
تاریکی *tārīkī*, تنہائی (privacy) *siyāhī*.—
تنہائی *panhāī*.

OBSEQUIES, *n.* تہیز و تکفین *tajhīz u*
تکفین *takfīn*, جنازہ *janāza*.

OBSEQUIOUS, *a.* فرمان بردار *farmān*
bardār, مطیع *mutīd*, رام *rām*,
بند *bandai farmān*.

OBSEQUIOUSLY, *ad.* با اطاعت *bā itāāt*.

OBSEQUIOUSNESS, *n.* اطاعت *itāāt*,
تواضع *tawāzū*.

OBSERVABLE, *a.* مشہور *mash-hūr*,
ظاهر *zāhir*.

OBSERVABLY, *ad.* مشہورانہ *mash-*
hūrāna, ظاہرا *zāhiran*.

OBSERVANCE, *n.* اطاعت *adab*,
عزت *itāāt*, اکرام *akrām*,
عزت *iltifāt*, رعایت *raāyat*.

OBSERVANT, *a.* متوجہ (attentive)
متوجہ *mutavajji*, متفکر *mutafakir*.—(respect-
ful) صاحب التفات *sāhibi iltifāt*,
حرمات آور *hurmat āwar*.

OBSERVATION, *n.* ملاحظہ *mulāhaza*,
مشاہدہ *basīrat*, بصیرت *nazārat*,
نگہداری *nigahdārī*.—
(astr.) رصد *rasad*.

OBSERVATORY, *n.* رصد مرصد *marasad*,
رصد *rasad*.

OBSERVE, *vt.* نگرہستن *nigrīstan*, چشم
چشم *chashm-d*, نظر کردن *nazar-k*,
نظارہ *nigāh-k*.—(pay attention to)
گوش دادن *raāyat-b*, رعایت کردن
نگاہ *andishīdan*, اندیشیدن *gūsh-d*,
نگاہ داشتن *nigāh-d*. To observe a fast,
روزہ داشتن *roza-d*. To observe a
promise, عہدہ وفا کردن *āhdi wafā-k*.
To observe the flight of birds, از طیر فال
از طیر فال *az tayir fāl-g*. To observe the stars,
تاججم کردن *tanaajjum-k*.

OBSERVER, *n.* ناظر *nāzir*, حارس *hāris*,
ناظر *nāzir*, راسد *rāsīd*, بیننده *bīnanda*,
ملاحظہ *zāghit*.

OBSERVING, *a.* نگران *nigrān*, رعایت
رعایت *riāyat kunān*, ملاحظہ *mulāhaza*.

OBSOLETE, *a.* مہمل *mahmal*, معطل
مہمل *matrūk*, منسوخ *man-*
منسوخ *muāttal*.

- sūkh*. To render obsolete, ابطال کردن *ibtāl-k*. To grow obsolete, باطل شدن *bātil-sh*. An obsolete word, کلام مهمل *kalāmi mahmal*, سخن باطل *sakhuni bātil*.
- OBSOLETENESS, *n*. باطلائی *butlān*, بطلان *bātil*.
- OBSTACLE, *n*. مانع *mānʿ*, سد *sadd*, اعتراض *itirāz*, ممانعت *mumāniāt*.
- OBSTETRIC, *a*. متعلق دایگی *dāyagē*, متعلق بقابله *muta'llik ba kābila*.
- OBSTETRICS, *n*. زایمان *taulīd*, زایمان *bacha zāi*.
- OBSTINACY, *n*. گردنکشی *gardan kashī*, سرکشی *sarkashī*, خودکامی *khudkāmi*, خود بینی *khud bīnī*, تمرد *tamarrud*.
- OBSTINATE, *a*. متهمر *mutamarrid*, سرکش *sar kash*, خود سر *khud sar*, خود رای *khud rāi*. To be obstinate, متهمر شدن *sarkash-sh*, متهمر شدن *mutamarrid-sh*.
- OBSTINATELY, *ad*. از خود سري *az khudsarī*, باعناد *bā ʿnād*.
- OBSTRUCT, *vt*. ممانعت کردن *mumāniāt-k*, مزاحمت کردن *muzāhamat-k*, تعرض کردن *tadriz-k*, سد کردن *sadd-k*, مانع کردن *manʿ-k*.
- OBSTRUCTION, *n*. ممانعت *mumāniāt*, مزاحمت *muzāhamat*, تعرض *tadriz*.
- OBSTRUCTIVE, *a*. متعرض *mutadriz*, مانع *mānʿ*.
- OBSTRUCTOR, *n*. مزاحم *mānʿ*, مزاحم *muzāhim*.
- OBTAIN, *vi, vt*. حاصل کردن *yāftan*, میسر *hāsil-k*, اندوختن *andūkhtan*, میسر کردن *muyassar-k*.—(come or continue in use) رایج شدن *rāyij-sh*, در استعمال آوردن *dar istimāl-ā*.
- OBTAINABLE, *a*. ممکن *muyassar*, ممکن الحصول *mumkinu'l husul*.
- OBTRUDE, *vt*. انداختن *andākhtan*, افگندن *afgandan*.
- OBTUSE, *a*. نا تیز *nā tez*, کند *kūnd*, بی زاویه *bī nauk*. An obtuse angle, زاویه منفرجه *zāwīya munfarija*.
- OBTUSELY, *ad*. جاهلان *kundāna*, جاهلان *jāhilāna*.
- OBTUSENESS, *n*. کندي *kundi*, بی نوکي *bī naukī*, ابله *ablahī*.
- OBVERSE, *n*. روی سکه *rūi sikka*.
- OBVERSE, *a*. برعکس وار *bālā pahn*, برعکس وار *bargwār*.
- OBVIATE, *vt*. استقبال کردن *istakbāl-k*, چاره نمودن *mānā-sh*, رفع کردن *rafʿ-k*. To obviate an objection کردن *raddi kalām-k*.
- OBVIOUS, *a*. (clear) آشکار *āshkār*, واضح *wāzih*, روشن *hawīdā*, روشن *raushan*. —(opposite) مقابل *mukābil*.
- OBVIOUSLY, *ad*. آشکارانه *zāhīran*, آشکارانه *āshkārāna*.
- OBVIOUSNESS, *n*. اظهار توضیح *tauzīh*, اظهار آشکارا *āshkārā*.
- OCCASION, *n*. 1 (convenience) فرصت *fursat*, دست یافت *dast yāft*. 2 (cause) باعث *bāʿs*, جهت *jehat*. 3. (need) احتیاج *ihtiyāj*, ضرورت *zarūrat*. 4. (occurrence) سرگذشت *sar guzasht*. Pressing occasion, لازم *lāzimat*, اقتضا *iktizā*. Without occasion, بی باعث *bī bāʿs*, بی سبب *bī sabab*. Seeking an occasion, جو فرصت *fursat ju*.
- OCCASION, *vt*. باعث بودن *bāʿs-b*, پیدا کردن *sabab-sh*, سبب شدن *paydā-k*.
- OCCASIONAL, *a*. عارضی *ārizī*, اتفاقی *ittifākī*.—(producing by accident) از سرگذشت آور *az sar guzasht āwar*.

OCCASIONALLY, *ad.* گاه گاه *gāhgāh*,
با فرصت *bā fursat*.

OCCIDENTAL, *a.* مغربی *maghribī*.

OCCULT, *a.* مخفی *makhfī*, نهان *nihān*,
پوشیده *pushīda*.

OCCULTATION, *n.* نهفتگی *nihuftagī*,
خفیت *khafiyat*, پوشیدگی *poshīdagī*.

OCCUPANCY, *n.* تصرف *tasarruf*, قبض *kabz*,
تملک *tamalluk*.

OCCUPANT, *n.* متصرف *mutasarraf*,
قابض *kābiz*.

OCCUPATION, *n.* 1. (employment) عمل *āmal*,
شغل *shughal*. 2. (trade) پیشه *pesha*,
کسب *kisb*. 3. (possession) تصرف *tasarruf*,
ضبط *zabt*.

OCCUPY, *vt.* تصرف کردن *giriftan*,
قبض *tasarruf-k.*, ضبط کردن *zabt-k.*,
ساختم *kabz-s.*, اخذ کردن *akhaz-k.*,
کار کردن *mashghul-d.*, مشغول داشتن
عمل کردن *kār-k.*, پیشه کردن *pesha-k.*,
عمل *āmal-k.*

OCCUR, *vi.* افتادن *wāqū-sh.*, واقع شدن
uftādan, با ظهور آمدن *ba zahūr-ā*. To
occur to the mind, در خاطر آمدن *dar*
khātir-ā.

OCCURRENCE, *n.* سرگذشت *sarguzasht*,
عارض *āriz*, اتفاق *ittifāk*, وقوع *wukūā*,
ماجرای *mājarā*.

OCEAN, *n.* قلموس *bahri muhīt*, بحر محیط
kāmūs. The Indian ocean, بحر الهند
bahru'l hind.

O'CLOCK, *n.* وقت *sāāt*, ساعت *wakt*.

OCTAGON, *n.* هشت گوشه دار *hasht*
gūsha dār, هشتمن *musamman*.

OCTAVE, *a.* هشتم *sāmin*, ثامن *hashtum*.

OCTAVO, *a.* هشت برگی *hasht bargī*.

OCTENNIAL, *a.* هشت ساله *hasht sāla*,
هشت سالی *hasht sālī*.

OCTOBER, *n.* ابان *ibān*, شعبان *suābān*,
اکتوبر *aktubar*.

OCTUPLE, *a.* هشت تا *hasht tā*.

OCULAR, *a.* چشمی *chashmī*, بصری
basarī, منسوب *dyn mansūb*.

Ocular demonstration, مشاهده *mushā-*
hada, نمایش نظری *numāyishi nazarī*.
An ocular witness, شاهد *shāhid*.

OCULIST, *n.* کمال *kakhāl*, حکیم چشم
hakīmi chashm.

ODD, *a.* (not even) یک *yak*, تک *tak*,
تک یا جفت *fard*. Odds or evens, تک یا جفت
tak yā juft.—(strange) عجیب *ājīb*,
نادر *nādir*, غریب *gharīb*.—(fantasti-
cal) خود سر *khudsar*, هوادار *hawādār*.

ODDLY, *ad.* (not evenly) فردا *fardan*.
—(strangely) غریبانه *gharībāna*, مهملانه
mahmilāna.

ODDNESS, *n.* غریبی *gharībī*, ناداری *nādara*.

ODDS, *n.* (strife) فساد *fisād*, ستیز *sitiz*,
منازعت *munāziat*.—(advantage, super-
iority) فایده *fāyda*, ظفر *zafar*.—
(difference) فرق *fark*, تفاوت *tafāwat*.

ODE, *n.* غزل *ghazal*, سرواد *sarwād*.

ODIOUS, *a.* نامقبول *nā makbūl*, مسخره
mustakra, ناپسند *nā pasand*, ملعون
malūn.

ODIOUSLY, *ad.* مکروهانه *makrūhāna*,
حاسودانه *hasūdāna*.

ODIOUSNESS, *n.* کراهیت *karāhiyat*,
نفرت *nafrīn*.

ODIUM, *n.* بدخواهی *bad khāhī*, کینه
kīna آوری *āwarī*, نفرت *nifrat*, عار *ār*.

ODORIFEROUS, *a.* خوشبو *khush bū*,
مشعوم *muāttar*, مشموم *mashmūm*.

ODORIFEROUSNESS, *n.* خوشبوئی *khush*
bū, رایحت *rāihat*.

ODOUR, *n.* بو *bū*, رایحه *rāiha*, شمم
shamm, عطر *itr*.

OF, *prep.* ز *ze*, از *az*, من *min*, (,) *zer* or
اضافه *izāfat*.

OFF, *ad.* دور *dūr*, بعيد *ba'īd*. Very far off, دورا دور *dūrā dūr*. Not far off, غیر بعيد *ghayri ba'īd*. To cut off, وا بریدن *wā-b.* To come off, خلاص شدن *khalās-sh.* To go off, (as grief, a fever, rain, &c.) وا شدن *wā-sh.* To fall off, طغیان کردن *tughiyān-k.*—(apostatize) ارتداد ساختن *irtidād-s.*—(decline gradually) قدم قدم *kadam ba kadam* اتلاف کردن *itlāf-k.* To carry off, رفع کردن *raft-k.*—(assassinate) کشتن *kushtan*. To put off cloths, &c.) برطرف نهادن *bar-taraf-n.*, نضو نمودن *nazū-n.* Off hand, قبلا *kablan*, بی تاویل *bī tāmūl*.

OFF, *interj.* دور باش *dūr bāsh*, برو برو *birau birau*.

OFFALS, *n.* فضله *fazla*, خورپاره *khurpāra*.

OFFENCE, *n.* نقصان *taksīr*, گناه *gunāh*,
 عیب *sahv*, خطا *khatā*, جرم *jurm*,
ḍib.—(injury) نقصان *nuksān*, آزار *āzār*,
 ایذا *īzā*.—(displeasure) آزردهگی *āzurd-*
agī, رنج *ranj*. To take offence, آزار
 یافتن *āzār-y.*, قهر گرفتن *kahr-g.*

OFFEND, *vt.* (injure) *bīzār-k.*,
 آزردن *āzurdan.*—(make angry) قهر
 انگیزختن *kahr-a.*—(to be criminal) گناه
 کردن *gunāh-k.*, تقصیر کردن *taksīr-k.*

OFFENDED, *n.* بیزار *bīzār*, آزرده *āzurda*,
مضطرب *muztarib*. To be offended,
قهر گرفتن *kahr-g*.

OFFENDER, *a.* گناهگار *gunāhgār*, تقصیروار *taksīrwār*, عاصي *āsī*, مجرم *mujrīm*, فاسق *fāsik*.

OFFENSIVE, *a.* (displeasing) کهر انگیز *kahr angīz*, جان آزار *jān āzār*.—(disgusting) زشت *zisht*, ناپسند *nā pasand*.
—(assailant) هجوم آور *hujūm āwar*.
Offensive weapons, آلات حرب *ālāti harb*. Arms offensive and defensive, آلات و سلاح ضرب و دفع *ālāt wa silāhi zarb u dafʿ*.

OFFENSIVELY, *ad.* (injuriously) مکروهانه *makrūhāna*, آزار رسان *āzār rasān*. —
(by way of attack) هجومه *barwajai hujūm*.

OFFENSIVENESS, *n.* رنج *āzārī*, رنج *ranj*, پريشاني *parīshānī*, ضرر *zarar*.

OFFER, vt. (as a gift) تقدیم کردن *takdīm-k.*, در پیش کردن *darpesh-k.*—(make a proposal) عرض کردن *ârz-k.*, مقدمت کردن *mukaddamat-k.* To offer as a sacrifice, قربان نمودن *kurbān-n.*, وفا کردن *wafā-k.* To offer a price for, اباعت ساختن *ibādt-s.* To offer or present itself, ظهور شدن *zuhūr-sh.* To offer or aim at, اجترا کردن *ijtirā-k.* To offer to sale, قصد کردن *kasd-k.* To offer proof, مباع نمودن *mubād-n.* To offer presents to one another, گواهی نمودن *gawāhī-n.* To desire one to offer, تمنا کردن *tahādī-k.* To desire one to offer, مستعرض کردن *mustadriz-k.*

OFFER, *n.* اقدم *ikdām*, تقدم *takdīm*,
عرض *arz*, اهدأ *ihdā*.—(a price bid)
قديم *kimat*, بيع *barī*.—(attempt)
آزمایش *āzmāyish*, سعی *sāī*, قصد *kasd*.

OFFERING, *n.* عرض *arz.*—(present) نذر *nazr*, هدیه *hadīya*, قربان *kurbān*.

OFFICE, n. (public charge) *amal*, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, عهدہ *uhda*, منزلات *manzalat*. A good office, سلوک *sulūk*, نعمت *naʿmat*, نفع *naʿf*, خیر خواہی *khayr khāhī*. An office, دفتر خانہ *daftar khāna*. To solicit an office, طالب منصب شدن *tālībī mansab-sh*. To confer an office, عہدہ دادن *uhda-d*, خدمت دادن *kidmat-d*. To resign an office, منصب *uhda-d*. To remove from an office, فراغت نمودن *mansab farāghat-n*. To leave an office, عزل کردن *mansab āzl-k*, جہ معزول ساختن *jāh maʾzūl-s*.

OFFICER, *n.* منصبدار *ūhda dār*, *mansabdār*, عاملدار *āmaldār*. A military officer, سردار *sipah sālār*, جنگ *sardāri jang*. The officer of a court, سرهنگ *sarhang*, میزبان *mihzar*.

OFFICIAL, *a.* منسوب *jāh mansūb*, رسمی *rasmī*.

OFFICIALLY, *ad.* رسمانه *rasmāna*.

OFFICIATE, *vi.* خدمت کردن *khidmat-k.*, سر براهی کردن *adā-k.*, *sar ba rāhī-k.* To officiate for another, نیابت کردن *twaz-k.*, *niyābat-k.*

OFFICIOUS, *a.* (kind) نیکوکار *nekukār*, (impertinent) خیرخواه *khayr khāh*.—(importunely forward) گستاخ *gustākh*.—*bi talab madad kunanda*.

OFFSPRING, *n.* نسل *aulād*, *nasl*, فرزند *farzand*, *bacha*, (pl. بچگان).

OFT, } *ad.* چندبار *bisyyār bār*, *chand bār*, اکثر اوقات *aksar aukāt*,
OFTEN, } چند دفعه *dafa'n*. How often ? چند بار *chand bār*. As often as, هر بار که *har chandke*, هر بار که *bār ke*, *hardamke*. Not often, *ghibban*.

OGLE, *vt.* شوخ چشم *nazar-b.*, شیهه نمودن *shokh chashm-sh.*, *shewa-n.*

OGLE, *n.* رمزالعین *nazar bāzī*, *ramzu'l āyn*.

OGLER, *n.* شیهه نما *nazar bāz*, *shewa numā*.

OH ! *interj.* وای *wāya*, وای *ayā*, واه *wāh*.

OIL, *n.* روغن *raughan*, دهن *duhan*. An oil mill or press, بزرخانه *bazr khāna*.

OIL, *vt.* با دهن *raughan-m.*, روغن مالیدن *bā duhan nasū-k.*, روغن

اندودن *bā raughan-a.*

OILINESS, *n.* دهنیت *duhnīyat*.

OILMAN, *n.* روغن فروش *raughan farūsh*, عصار *āssār*, بزرچی *bazrjī*.

OILY, *a.* روغنی *raughanī*, روغن آلود *raughan ālūd*.

OINTMENT, *n.* مرهم *marham*, طیب *tīb*, دهن *dahn*, روغن *raughan*.

OLD, *a.* 1. (aged) سالدیده *sāldīda*, کهنه *kuhna*, پیر *pīr*. 2. (ancient) قدیم *kadīm*, پیشین *pehīn*, کهن *kuhn*. 3. (not new) تازه *nā tāza*. 4. (worn) پوشاک *farsūda*. Old clothes, *poshāki kuhna*. Old age, *shuyukhīyat*, پیری *pīrī*. An old man, *pīr (pl. پیران)* *shaikh*. ((*pl. فرتوت* *sāl khurda*, سالخورده), *shiyūkh fartūt*. Like an old man, *pīrāna*. Old and young, *pīr u jawān*. To grow old, *kuhna-sh.*, سابقانه *pīrāna-gh*. Of old, *sābikāna*, قدیمانه *kadīmāna*.

OLEANDER, *n.* خرزهره *khar zahra*.

OLEASTER, *n.* زیتون بیابان *zaitūni bayābān*.

OLIVE, *n.* زیت *zait*, زیتون *zaitūn*. Olive-oil, روغن زیتون *raughani zaitūn*.

OMELET, *n.* عجت *ūjjat*, کوکو *kūkū*.

OMEN, *n.* فال *fāl*, شگون *shugūn*. A good omen, نیک اختر *nek akhtar*, فال خجسته *fāli khujasta*. A bad omen, بد فال *fāli bad*.

OMINATE, *vt.* فال گرفتن *fāl-g.*

OMINOUS, *a.* خوش فال *bad fāl*, بد فال *khūsh fāl*.

OMINOUSLY, *ad.* بد فالانه *bad fālāna*.—(with a good omen) نیک اخترانه *nek akhtarāna*.

OMISSION, *n.* قصور *sahw*, سهو *kusūr*,

- خطا *khatā*, غفلت *ghaflat*, ترک *tark*, مساهلت *musāhalat*.
- OMIT, *vt.* ترک کردن *sakw-k*, دریغ کردن *ghāfil-k*, غافل کردن *tark-k*, فرود گذاشتن *farū-g*.
- OMNIBUS, *n.* گاری *kāliska*, کالسکه *gārī*.
- OMNIPOTENCE, *n.* قدرت مطلق *kudrat-i mutlak*, جبروت *jabrūt*.
- OMNIPOTENT, *a.* گردار *dādgar*, دادگر *kirdār*.
- OMNIPRESENCE, *n.* در همه جا *dar hama jā*, حاضری *karjā hāzīrī*.
- OMNIPRESENT, *a.* در هر جا *dar har jā*, در همه جا *dar hama jā*.
- OMNISCIENCE, *n.* علم غیب *ilm-i ghayb*, علام *āllām*.
- OMNISCIENT, *a.* عالم الغیب *ālimu'l ghayb*, علیم *ālīm*.
- ON, *prep., ad.* علی *fauk*, بالا *bālā*, در *bar*. On the contrary, *bar khilāf*. On account of, *barāya*. To be on foot, *payāda-sh*. To be on horse back, *bar asp sawār-sh*. To go on, *pesh-r*. To put on clothes, *libās-p*. To come on, *pesh-ā*.—(assault) هجوم آوردن *hujūm-ā*.—(thrive) سود داشتن *sūd-d*. Come on! *biyā biyā*. Go on, *buru buru*.
- ONAGER, *n.* حمار وحشی *himār-i wahshī*, گورخر *gūr khar*.
- ONCE, *ad.* یک بار *yakbār*, دفعه *yak dafā*. Once more, *digarbār*, باز یک دفعه *bāz yak dafā*. Once or twice, *yak du bār*. At once, *yak bārgī*, یک *yaka*. Once (at a former time) سابق *sābik*, پیشتر *peshtar*. Once upon a time, *bārī waktī*.
- ONE, *a.* یک *yak*, واحد *wāhid*, فرد *fard*. One by one, *yak yak*. From one to another, *az yak tā dīgar*. One another, *yak dīgar*. One after another, *pas az pas*, پی در پی *pay dar pay*. From one another, *az yak dīgar*. One time, *yakbār*. All one, *yaksān*. One man, *kasī*, یکی *yakī*. To be or become one, *yak-sh*. To come one by one, *yak-r*. One-eyed, *yak chashm*. No one, *hīch kas*.
- ONENESS, *n.* یکتائی *yak tā*, یکی *yakī*.
- ONE-SELF, *a.* خود *khud*, نفس *nafs*.
- ONION, *n.* پیاز *piyāz*, بصل *basal*.
- ONLY, *ad.* (singly) یگانه *yagāna*, فردا *fardan*, صرف *yaktā*.—(merely) صرف *sarf*, محض *mahz*, فقط *fakat*.
- ONLY, *a.* واحد *wāhid*, فرد *fard*.
- ONSET, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.
- ONUS, *n.* بار *bār*.—(onus-probandi) حمل اثبات *hamli isbāt*.
- ONWARD, *ad.* پیش *pesh*, تقدم *takaddum*, پیشتر *peshtar*.
- OOZE, *n.* طین *tīn*, و حل *wahl*, گل *gil*.
- OOZE, *vi.* ریختن *chakīdan*, ریختن *rīkhtan*.
- OOZY, *a.* گلی *gilī*, و حل دار *wahal dār*.
- OPACITY, *n.* غیر شفاف *ghayr-i shaffāfī*, تیرگی *tīragī*.
- OPAQUE, *a.* ناشفاف *nā shaffāf*, تاری *tār*.
- OPEN, *vt.* (unclose) کشادن *kushādan*, فتح کردن *fath-k*.—(explain, show) ظاهر کردن *zāhir-k*, اعلام دادن *ailām-d*.—(divide, break, separate) چاک کردن *chāk-k*, شکافتن *shigāftan*, دو نیم زدن

du nīm-z. To open the mouth, دهن *dahn-k.* To open the eyes, چشم کشادن *chash wā-k.* To open a door, چاش واکردن *dar-k.* To open one's mind, در کشادن *kishfi rāz-k.* To open or begin, راز کردن شروع کردن *shurū-k.* To open or expand as a flower, شکفتن *shiguftan.*

OPEN, a. (not closed) کشاده *kushāda,* *wā karda,* مفتوح *maftūh.* — (clear, shining) روشن *raushan.* — (apparent) آشکاره *āshkāra,* ظاهر *zāhir.* — (not gloomy) نا تیره ضمیر *nā tīra zamār.* — (not fortified) بی حصار *bī hisār.* — (not denied) غیر ممنوع *ghayri mamnūā.* — (candid) مخلص *mukhlis,* صادق *sādik.*

OPENING, n. کشاد *kushād,* فتح *fath.* — (exordium) شروع *shurū,* ابتدا *ibtidā.* — (hole) سوراخ *surākh,* نقب *nakab.*

OPENLY, ad. ظاهران *zāhīran,* هوبدا *hawīdā,* در کشادگی *dar kushādagī.*

OPENNESS, n. کشادگی *kushādagī,* اخلاص *ikhhlās.*

OPERA, n. تماشا *tamāshā.* — (house) تماشاخانه *tamāshā khāna.* — (glass) دوربین تماشاخانه *dūrbīnī tamāshā khāna.*

OPERATE, vi., vt. تأثیر کردن *asar-k.*, کار *tāsīr-k.*, عمل کردن *āml-k.*, جراحی ساختن *kār-k.*, ساختن *sākhtan,* جراحی کردن *jarrāhī-k.*

OPERATION, n. (work) کار *kār,* عمل *āmal,* اثر *fāal,* کردار *kirdār.* — (effect) اثر *asar,* حرکت *tāsīr.* — (movement) حرکت *harakat.* — (surgical) جراحی *jarrāhī.*

OPERATIVE, a. کارگر *kārgar,* موثر *muassir.*

OPERATOR, n. عامل *fāil,* عامل *āmīl,* کارگذار *kārguzār,* کار ران *kār rān,* کارکن *kārkun.*

OPHTHALMIC, a. چشمی *chashmī,* رمادی *ramadī.*

OPHTHALMY, n. آشوب چشم *āshūbi chashm,* رماد *ramad.*

OPIATE, n. دوائ خواب بخش *darwārī khāb bakhsh,* معجون افیونی *maājūnī afyūnī.*

OPINATIVE, a. خود بین *khud bīn,* وهمی *maghrūr,* خیالی *khiyālī,* وهمی *wahmī.*

OPINE, vi. خیال کردن *fikr-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*

OPINION, n. فکر (ظنون *zann* (pl. *zann*), فکر *fikr* (pl. *fikr*), وهم *wahm* (pl. *wahm*), افکار *afkār*), رای *rāi,* اذیت *adīsha,* گمان *gumān,* خیال *khiyāl.* To form an opinion, ظن *zann-k.*, پذیرا شدن *fikr-k.*, پذیرا شدن *pindāshtan,* گمان *gumān-d.*

OPIUM, n. تریاق *tiryāk,* افیون *afyūn.*

OPPONENT, n. مقابل *harīf,* حریف *harīf,* معارض *mukābil,* مخالف *mukhālīf,* معارض *muāriz.*

OPPORTUNE, a. مناسب *munāsib,* موافق *muwāfik,* با موقع *bar wakt,* mauka.

OPPORTUNELY, ad. در وقت و زمان *bar waktu zamān,* لایقانه *lāyakāna,* یا *bā munāsabat.*

OPPORTUNITY, n. فرصت *fursat,* قابو *kābū,* محل *mahall,* موقع *wakt,* فرصت *maukū.* To give an opportunity, فرصت دادن *fursat-d.* To find an opportunity, دست گرفتن *fursat-y.* فرصت یافتن *dast-g.* To seize the opportunity, فرصت را غنیمت شمردن *fursat rā ghanīmat-sh.*

OPPOSE, vt., vi. مخالفت نمودن *mukhālafat-n.*, مقاومت کردن *mukāwamat-k.*, مانع کردن *muzāhim-sh.*, مانع کردن *mānī-k.*, اعتراض ساختن *ītirāz-s.*, مقابل کردن *rūbarū-n.*, مقابل کردن *mukābala-k.*

OPPOSITE, *a.* (facing each other) روبرو *rūba rū*, مقابل *mukābil*.—(adverse) مخالف *mukhālif*, نا موافق *nā muwāfik*, ضد *zidd*.

OPPOSITELY, *ad.* مقابلانه *mukābilāna*, در مقابلهت *ba waja rūbarū*, مخالفانه (adversely) *dar mukābilat*.—*mukhālifāna*.

OPPOSITION, *n.* مقابلهت *mukābilat*, روبروی *rū ba rūi*.—(contrariety) مخالفت *mukhālifat*, تعرض *ta'aruz*. Without opposition, بلا تردد *bilā taraddud*, بی مزاحمت *bī muzāhimat*, بی مخالفت *bī mukhālifat*.

OPPRESS, *vt.* ظلم *ta'ddī-n.*, تعدی نمودن *zūl-k.*, زور *ja'ur-k.*, جور کردن *zūr-k.*, انیت *jafā-k.*, جفا کردن *azīyat-d.* دادن

OPPRESSED, *a.* مظلوم *mazlūm*, ستم *sitam dīda*.

OPPRESSION, *n.* زبردستی *zulm*, ظلم *zabardastī*, ستم *ta'ddī*, تعدی *sitam*, انیت *azīyat*, جور *ja'ur*.

OPPRESSIVE, *a.* ظلم نما *zulm numā*, سخت *sitam bar*, ستم بر *kahr āwar*, دشوار *sakht*, دشوار *dushwār*.

OPPRESSOR, *n.* ستمگر *zālim*, ظالم *sitam-gar*, جفا کار *mardum āzar*, آزار *jafā kār*.

OPPROBRIOUS, *a.* دشنام زن *dushnām zan*, معیوب *māyūb*.

OPTATIVE, *a.* مراد نما *murād numā*, صدیقه تمیزی (mood) *arzūmand*, *sīghai tamannā*.

OPTICAL, *a.* نظری *basarī*, بصری *nazarī*.

OPTICS, *n.* دوربین *dūrbīn*. The science of optie, علم بصر *ilmī basar*.

OPTICIAN, *n.* صاحب علم بصر *sāhibi ilmī basar*.

OPTION, *n.* اختیار *ikhtiyār*, مرضی *marzī*, پسند *pasand*.

OPULENCE, *n.* دولت *daulat*, غنا *ghanā*, اموال *amwāl*.

OPULENT, *a.* مالدار *māldār*, غنی *ghanī*, دولتمند *daulatmand*, تونگر *tawangar*.

OPULENTLY, *ad.* دولتمندانه *daulatmandāna*, با توانگری *bā tawāngarī*, با مالدار *ba wajaī māldār*.

OR, *conj.* یا *yā*. Or else, الا *illā*, وگرنه *wagarna*.

ORACLE, *n.* خطاب الهی *khitābi ilāhī*, کلام ربانی *kalāmī rabbānī*. To deliver oracles, خطاب الهی دادن *khitābi ilāhī-d.*, آیات گفتن *āyāt-g.*—(diety) *but*, خدا *khudā*.

ORACULAR, *a.* فرمانی *āyat gū*, آیت گو *farmānī*.

ORAL, *a.* لفظی *lafzī*, زبانی *zabānī*, گفته *gufta*.

ORALLY, *ad.* زبانی *lafzan*, لفظاً *zabānī*.

ORANGE, *n.* نارنجی *nārangī*, نارنج *nāranj*.

ORATION, *n.* سخن *sakhun*, خطاب *khitāb*, تقریر *guftār*, کلام *kalām*, سخن *takrīr*. To make an oration, سخن *sakhun-g.*, گفتن *nasar-k.* To begin an oration, سخن آغاز کردن *sakhun āghāz-k.* A funeral oration, *nadb*, نذر *marsīya*.

ORATOR, *n.* سخن ران *sakhun rān*, سخن دان *sakhungū*, نثر گو *ahli kalām*, سخن *nasar gū*, نکته *nukta sanj*.

ORATORICAL, *a.* علم کلام منسوب *ilmī kalām mansūb*, با فصاحت *bā fasāhat*.

ORATORICALLY, *ad.* از سخن پردازی *as sakhun pardāzī*.

ORATORY, *n.* زبان آوری *zabān āwarī*, فصاحت *sakhun rānī*, رانی

fasāhat, بلاغت *balāghat*, کلام *ilmi kalām*.—(a private chapel) نماز گاه *nimāzgāh*, خلوت گاه *khilwat gāh*
 ORB, *n.* چرخ *charkh*, دایره *dāira*, دور *daur*, حلقه *halqa*, کوره *kura*. The celestial orb, چرخ فلک *charkhi falak*, گردون *gardūn*.
 ORBICULAR, *a.* مدور *mudawwar*, دوار *dawwār*, مستدیر *mustadīr*.
 ORBICULARLY, *ad.* بوجه دوار *ba wajai dawwār*, در دواری *dar dawwārī*.
 ORBIT, *n.* دایره *dāira*, دور *daur*, گردش *gardish*, فلک *falak*.
 ORCHARD, *n.* باغ *bāgh*, بوستان *būstān*.
 ORCHESTRA, *n.* نوبت خانه *naubat khāna*.—(stalls) مراتب پائین *marātibi pāyīn*.
 ORDAIN, *vt.* (appoint) قایم کردن *kāim-k.*, مقرر کردن *muyyin-k.*, معین کردن *mukarar-k.*—(decree) فرمان کردن *farmān-k.*, حکم نمودن *hukm-n.*—(establish) وضع کردن *mukarar-k.*, مقرر کردن *wazf-k.*—(appoint to an office) منصب دادن *mansab taklīf-k.*
 ORDAINER, *n.* فرمان گذار *famānguzār*, نامزد کننده *nāmzad kunanda*.
 ORDEAL, *n.* آزمایش *tajriba*, تجربه *āzmāyish*.
 ORDER, *n.* (method, regular disposition) اسلوب *ārayish*, ترتیب *tartīb*, نظام *nizām*, سبک *uslūb*, دستور *dastūr*, قاعده *kāāda*, (mandate) طریق *tarīk*, قانون *kānūn*.—(rank, class) امر *amr*, فرمان *farmān*, حکم *hukm*, جنس *jins*, قسم *kism*.—(fraternity, society) درجه *daraja*.—(of the same order) برادری *birādarī*. Of the same order, همدرجه *hamdaraja*, همسر *hamsar*. Of one order, یکسان *yaksān*. In alphabetical order, در ترتیب هجا *dar tartībi hijā*.

Arranged in order, آراسته *ārāsta*, منظوم *manzūm*. Following in order, طبق *tabak pas tabak*. Orders.—(ranks of men, &c.) اصفاف *asfāf*.—(commands) احکام *ahkām*, اوامر *awāmīr*, رسوم *rusūm*. In order that, تا *tāki*.

ORDER, *vt.* (regulate, arrange) آراستن *ārāstan*, ترتیب دادن *nazm-k.*, تنظیم کردن *tartīb-k.*, انتظام نمودن *intizām-n.*—(manage) مباشرت کردن *mubāsharat-k.*, معامله *muāmala-s.*—(direct) فرمان دادن *farmūdan*, حکم کردن *amr-k.*, امر کردن *hukm-k.*.

ORDERLY, *a.* از آراستگی *az ārāstagī*, با ترتیب *bā tartīb*.—(not tumultuous) ساکن *sākin*, صلح جو *sulhjū*.

ORDERLY, *ad.* بترتیب *ba tartīb*, منظم *munazzam*.—(according to custom) موافق قاعده *bā kāida*, با قاعده *muwāfaki kāyada*.

ORDINAL, *a.* نظام نما *nizām numa*.

ORDINANCE, *n.* آئین *āyīn*, شرع *sharʿ*, تقدیر *takdīr*, قانون *kānūn*.

ORDINARILY, *ad.* در وقت *rawish*, روش *bar wafk*, با عادت *bā ādat*.—(usually) اکثر *aksar*, عموماً *āmūman*.

ORDINARY, *a.* رسمی *rasmī*, (usual) عام *āmālī*, رایج *rāyij*.—(vulgar) عام *ām*, فرومایه *farū māya*.—(of inferior rank) پست *past*, فرومایه *farū māya*.—(not handsome) زشت *nā zībā*, زشت *zisht*.

ORDINATION, *n.* تقدیر *takdīr*, نظم *nazm*, ترتیب *tartīb*.

ORDNANCE, *n.* توپخانه *tūpkhāna*.

ORDURE, *n.* چرکین *charkīn*.

ORE, *n.* معدنی *filzzi khām*, فلز خام *maādanī*.

ORGAN, *n.* (musical instrument) ارغنون

- arghanūn*, چغانه *chaghāna*.—(instrument) آلت *alat*, عضو *uzw*. The organ of hearing, قوت سامعت *kūwati sāmi'at*.—(of speech) زبان *zabānt*.—(of taste) —(of touch) آلت *ālati zāikat*.—(of smell) آلت لامست *ālati lāmisat*.—(of sight) قوت شامه *kuwati shāmma*.—(of sight) باصرت *ālati bāsirat*.
- ORGANIC, *a*. اعضاي *tarkībī*, ترکیبی *āzāī*, آلتی *ālatī*.
- ORGANIST, *n*. ارغنون نواز *arghanūn nawāz*.
- ORGANIZE, *vt*. درست *ārāstan*, آراستن *tarkīb-k.*, ترکیب کردن *durast-n.*, نمودن *tartīb-d.*, ترتیب دادن.
- ORIENT, *a*. روشن *ābdār*, آب دار (bright) *raushan*.—(rising as the sun) مطلع *matlā*, مشرق *mashrik*.
- ORIENTAL, *a*. شرقی *mashriki*, مشرقی *sharīkī*. Oriental countries, مشارق *mashārik*.
- ORIENTAL, *n*. خاوری *shārikī*, شارقی *khāwarī*.
- ORIFICE, *n*. (mouth) دهن *dahn*.—(opening) سوراخ *sūrākh*, The orifice of the uterus مهبل *mahbil*, کراض *kirāz*.
- ORIGIN, *n*. (source) اصل *asl*, بنیاد *bunyād*. اصل (descent) *bekh*.—(descent) *asl*, نسل *nasl*, نژاد *nizhād*. Of an illustrious origin, پاک نژاد *pāk nizhād*, اصلي *aslī*. Of a mean origin, بد اصل *bad asl*, بد نژاد *bad nizhād*.
- ORIGINAL, *n*. (first copy) اصل *asl*, مسوده *nuskhāt*, نسخه *musawwada*. An original author, مؤلف الاصل *muallifu'l asl*, مصنف الاصل *musannifu'l asl*.
- ORIGINAL, *a*. اول *zātī*, ذاتی *aslī*, اصلي *arwal*, نخست *nukhust*.
- ORIGINALITY, *n*. اصلیت *aslīyat*, بدعت *badiyat*.
- ORIGINALLY, *ad*. در اصل *awwal*, ابتدا *ibtidan*, *dar asl*.
- ORIGINATE, *vt*. صادر شدن *sādir-sh.*, اصل گرفتن *asl-g.*, بنیاد گرفتن *bunyād-g.*, شروع کردن *shurūd-k.*—(bring into existence) وجود دادن *wujūd-d.*, در *dar hastī-ā*, هستی آوردن.
- ORINATION, *n*. انشا *ījād*, ایجاد *tarīkai inshā*.
- ORIGINATOR, *n*. موجد *mubdī*, مبدع *mujid*.
- ORISON, *n*. دعا *duā*, نماز *namāz*.
- ORNAMENT, *n*. زیبایش *ārāyish*, آرایش *zībāyish*, زیور *tirāz*, طراز *pīrāya*, پیرایه *zīwar*, جواهر *jawāhir*.
- ORNAMENTAL, *a*. مزین *muzayyan*, زینتی *zīnatī*.
- ORNAMENTALLY, *ad*. زیبانه *zībāna*, آرایش با *bāārāyish*.
- ORNAMENTED, *a*. مزین *ārāsta*, آراسته *muzayyan*, زیبا *zībā*.
- ORNATE, *a*. زیبا *zībā*, آراسته *ārāsta*, An ornate style, کلام فصیح *kalāmi fasīh*, سخن رنگین *sakhuni rangīn*.
- ORNATENESS, *n*. آراستگی *ārāstagī*.
- ORPHAN, *a*. بی پدر و مادر *bīpidar u mādar*, یتیم *yatīm*, (pl. یتام *yatīmī*).
- ORPHANAGE, *n*. یتیمی *yatīmī*, خانۀ یتیم *yatīm khāna*.
- ORPIMENT, *n*. زردیخ *zarnīkh*.
- ORTHODOX, *a*. دین دار *dīndār*, مومن *mumīn*, متدین *ahli īmān*, اهل ایمان *mutadayyin*.
- ORTHODOXY, *n*. راستی *islām*, دینداری *rāstī*, *dīndārī*.
- ORTHOEPY, *n*. تلفظ *kirāat*, قرائت *talaffuzi durust*, درست.
- ORTHOGRAPHY, *n*. رسم خط *imlā*, رسم نویسی *rasmī khatt*, درست *durust*, نویسی *nawīsī*.

ORTHOGRAPHICAL, *a.* املا نما *imlā numā.*

OSCILLATE, *vi.* جذبیدن *jumbīdan.*

OSCILLATION, *n.* جذبش *jumbish.*

OSSIFY, *vt.* استخوان نمودن *ustukhān-n.*

OSTENSIBLE, *a.* نمایان *zāhir,* واضح *numāyān, wāzih.*

OSTENTATION, *n.* خود نمائی *khud numā,* لاف *lāf,* هوا داری *hawādārī,* افتخار *iftikhār.*

OSTENTATIOUS, *a.* خود نما *khud numā,* لاف زن *lāf zan,* هوا پرست *hawā parast.*

OSTENTATIOUSLY, *ad.* از خود نمائی *az khud numā,* با کبر *bā kibr,* با لاف *bā lāf.*

OSTRICH, *n.* شتر مرغ *shutur murgh,* سبزه خور *sang khūr.*

OTHER, *a.* دیگر *dīgar,* آخر *ākhir.* Each other, یک دیگر *yak dīgar.* The one and the other, یک و دیگر *yak wa dīgar.* The one or the other, یک یا دیگر *yak yā dīgar.* One after the other, پی در پی *pay dar pay.* Others, دیگران *dīgarān.* Other than, *dīgar az.*

OTHERWISE, *ad.* (if not) وگرنه *wagar na,* والا *wa illā.*—(in other respects) *dīgar gūn,* دیگر طریق *tarīk.*

OTTER, *n.* ماهی گیر *sag ābī,* سگ آبی *māhī gīr.*

OTTO, *n.* (of roses) عطر گل *ītri gul.*

OTTOMAN, *n.* ترک *turk,* رومی *rūmī.*

OUGHT, *v., imp.* (should) باید *bāyad,* شاید *sāyad.*

OUNCE, *n.* انس *uns.*

OUR, *pron.* ما — *i mā.*

OURSELF, *pron.* ما *mā,* خود *khud.*

OUST, *vt.* راندن *rāndan.* اخراج کردن *ikhrāj-k.*

OUT, *ad.* بیرون *berūn,* بدر *badar,* خارج *khārij.* Out of hand, بزودی *ba zūdī,* بلا توقف *bilā tawakkuf.* To turn out of office, از منصب معزول کردن *az mansab madzūl-k.* To copy out, نقل کردن *nakl-k.* Out of tune, بی ساز کاری *bī sāj kārī.* Out of time, بی وقت *bī wakt,* بی هنگام *bī hangām.*

OUTBALANCE, *vt.* ترجیح کردن *tarjīh-k.,* سنگین تر شدن *sangīntar-sh.*

OUTBREAK, *n.* فتنه *fitna,* هنگامه *hangāma.*

OUTBURST, *n.* طغیان *khurūj,* خروج *tughyān.*

OUTCAST, *a.* مانفی *manfī,* مردود *mardūd,* رانده *rānda.*

OUTCRY, *n.* فریاد و فغان *shūr,* بانگ *faryād u faghān* غریو *gharīv,* مزاد (auction) *bāng, nadra.*—

OUTDO, *vt.* ازودن *ziyāda-k.,* افزودن *afzūdan.*

OUTDOING, *n.* کار از دست گیری *kār az dast gīrī.*

OUTER, *a.* بیرونی *birūnī,* ظاهری *zāhirī.*

OUTERMOST, *a.* از همه بیرون *az hama bīrūn,* آخر ترین *ākhir tarīn.*

OUTFACE, *vt.* گستاخی غلبه *ba nihāyat gustākhī ghalaba-k.,* مقابله کردن *mukābala-k.*

OUTGO, *vt.* سبقت بردن *sabakat-b.,* پیش افتادن *pesh uftādan.*

OUTGUARD, *n.* طلایه *talāya,* مقدمه *mukaddamai lashkar.*

OUTHOUSE, *n.* بیرون خانه *berūn khāna,* انبار *ambār.*

OUTLAST, *vt.* زیاده استوار شدن *ziyāda ustuwār-sh.*

OUTLAW, *vt.* مردود کردن *murdūd-k.*,
خارج کردن *khārij-k.*

OUTLAW, *n.* مرد بلا حمایت شریعت *mardi bilā hamāyati sharīāt*,
بی دین *bī dīn*, خارج *khārijī*.

OUTLET, *n.* خروج *bar āmad*, در آمد
kharūj مخرج *makhraj*.

OUTLINE, *n.* نقشه *khatt*, خط *naksha*,
رسم *rasm*, خلاصه *khulāsa*.

OUTLIVE, *vt.* دیر تر زیستن *der tar-z.*,
زیاده عمر کردن *ziyāda ūmr-k.*

OUTMOST, *ad.* دور ترین *abād*, ابعدا
tarīn.

OUTNUMBER, *vt.* بشمار افزون شدن
bashumār afzūn-sh.,

OUTRAGE, *n.* جفا *sulm*, ستم *sitam*, ظلم
jafā, ایدها *zabardastī*, زبردستی

OUTRAGE, *vt.* آزار *zulm-k.*, ظلم کردن
āzār-d., تعدی کردن *taāddī-k.*

OUTRAGEOUS, *a.* ظالم *sitamgar*, ستمگر
zālim, ستم و تعدی نما *sitam wa taāddī numā*.

OUTRAGEOUSLY, *ad.* با ظلم و قهر *bā*
zulm u kahr.

OUTRAGEOUSNESS, *n.* ظلم و قهر *zulm*
wa kahr, جور و جبر *zor u jabr*, جفا *jafā*
ستم *sitam*.

OUTRUN, *vt.* زود تر دویدن *zūdtar-d.*,
پیش دویدن *pesh-d.*

OUTSIDE, *n., a.* ظاهری *bīrunī*, بیرونی
zāhirī, خارج *khārij*, بیرون *bīrūn*.

OUTSTANDING, *a.* بیرون مانده *bīrūn*
mānda, باقی *bākī*, تنه *tatama*.

OUTSTRIP, *vt.* در پیش رفتن *pīsh-r.*,
پس گذاشتن *dar pas-g.*

OUTWALL, *n.* دیوار بیرونی *dīwārī*,
bīrūnī.

OUTWARD, *a., ad.* ظاهری *bīrūn*, بیرون

zāhirī. The outward appearance, صورت
sūratī zāhir.

OUTWARDLY, *ad.* از بیرون *az bīrūn*,
ظاهراً *zāhiran*.

OVAL, *a.* بادامی *baizawī*, بیضوی

OVARY, *n.* تخم دان *tukhm dān*.

OVEN, *n.* تنور *tannur*, فروان *farwan*.

OVER, *prep, ad.* (above, superior) اعلیٰ

ala', بالا *bālā*, فوقانی *faukānī*, ز *zabar*,

از کنار بکنار *bar*.—(across) عبور *ūbūr*, در

az kinār ba kinār.—(above the top)

ala' اعلیٰ *bālāi sar*, در *bar*,—

(too much) خیلی *khaylī*, زیاده *ziyāda*

روبرو *bī hadd*. Over against, بی حد

rū ba rū, مقابل *mukābil*. To cross

over, عبور رفتن *ūbūr-r*. To pass over

a river, عبور دریا کردن *ūbūr i daryā-k.*

OVERACT, *vt.* زیاده کار کردن *ziyāda kār-k.*

OVERANXIOUS, *a.* بغایت متفکر *ba*
ghāyat mutafakkir.

OVERAWE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*,
تذبذب کردن *tambīh-k.*

OVERBALANCE, *vt.* وزن زیاده نمودن
wazni ziyāda-n.

OVERBEAR, *vt.* زبردستی کردن *zabar-*
dastī-k., غالب شدن *zer-ā*, زیر آوردن
ghālib-sh.

OVERBOARD, *ad.* بیرون جهاز *bīrūnī*
jehāz, از کشتی بیرون افتاده *az kishti*
bīrūn uftāda, بدریا انداختن *ba daryā-a.*

OVERBURDEN, *vt.* کثرت الحمل کردن
kasru'l haml-k., گران بار نهادن
gīrān bār-n.

OVERCAST, *a.* مغمو *maghmūm*, تیره *tīra*.

OVERCAST, *vt.* با ظلمت پوشیدن *bā*
zulmat-p., تاریک شدن *tārīk-sh.*, تزیین
tangdil-s. دل ساختن

OVERCHARGE, *vi.* (rate too high)

قدیمت زیاده خواستن *kīmat ziyāda-kh.*

OVERCOME, *vi., vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k.*, غلبه کردن *ghālib-sh*, غلبه شدن *ghalaba-k.*, فتح کردن *fat-h-k.*

OVERDO, *vt.* زیاده پختن *ziyāda-p.*, بسیار کار نمودن *bisyar kār-n.*

OVERFALL, *n.* آبشار *ābshār*, ریزش *rīzish.*

OVERFLOW, *vt.* سیلاب کردن (deluge) *silāb-k.*, طوفان نمودن *tūfān-n.* To overflow the brim, لبریز شدن *labrīz-sh.* To overflow or cause to run over, سر شار *sar shār wa labrīz-k.* —(abound) کثرت یافتن *kasrat-y.*

OVERGROW, *vt.* طویل و بالا رستن *tawīl wa bālā-r.*, بلند تر شدن *buland tar-sh.*, فزون یافتن *fazūn-y.*

OVERGROWTH, *n.* فزون روئی *fazūn rawī*, زیاده رازی *ziyādati*, پردازی *pur darāzi.*

OVERHANG, *vt.* مشرف بودن *mushrif-b.*, آویختن *bīrūn-ā.*

OVERHASTY, *a.* پرشتاب *pur shītāb*, مستعجل *mustājil.*

OVERHEAR, *vt.* گوش دادن *gūsh-d.*, مستمع بودن *mustamā-b.*

OVERJOY, *vt.* از حد شادمان شدن *az hadd shādmān-sh.*, بغایت مسرور ساختن *ba ghāyat masrūr-s.*

OVERJOY, *n.* فرح زیاد *farahi ziyād*, خوشی بسیار *khushī i bisyar.*

OVERLABOUR, *vt.* بسیار رنج بردن *bisyar ranj-b.*, محنت بی حد کردن *mihnati bi hadd-k.* —(harass) وا مانده کردن *wā mānda-k.*

OVERLAND, *a.* خشکی *khushkī*, دری *barrī.*

OVERLAY, *vt.* رو پوش کردن *rū pūsh-k.*, در رو نهادن *bar rū-n.*

OVERLOAD, *vt.* زیاده بار کردن *zayād bār-k.*, پر کردن *pur-k.*

OVERLOOK, *vt.* از بالا نظر کردن *az bālā nazar-k.*, از مشرف نگریستن *az*

mushrif-n. —(superintend) نگاه کردن

nigāh-k., مباشر بودن *mubāshir-b.* —

(neglect) غفلت نمودن *ghaflat-n.* —

(connive) چشم پوشی کردن *chashm*

pūshī-k. —(forgive) معاف کردن *muāf-*

k., بخشیدن *bakhshīdan.*

OVERMATCH, *n.* مغر *muzaffar*, غالب *ghālib*, پیش دست *pesh dast.*

OVERMUCH, *ad.* زیاده *zayāda*, افزون *afzūn*, از حد بیرون *az hadd bīrūn.*

OVERPOWER, *vt.* مغلوب کردن *maghlūb-k.*, ظفر گرفتن *mastūlī-k.*, مستولی کردن *zafar-g.*, غالب بودن *ghālib-b.*

OVERPRIZE, *vt.* بقیامت زیاده اندیشم کردن *bakīmat ziyāda andīsha-k.*

OVERRATE, *vt.* زیاده سنجیدن *ziyād-s.*

OVERREACH, *vt.* دغا فریفتن *farīftan*, دغا کردن *daghā-k.*

OVERRULE, *vt.* ضبط و ربط کردن *zabt u rabt-k.*, قهر و تعدی ساختن *kahr u taādī-s.*, دفع نمودن *radd-k.*, رد کردن *dafī-n.*

OVERRUN, *vt.* پیش فرا گرفتن *farā-g.*, پیش دویدن *pesh-d.*

OVERSEE, *vt.* مباشرت نمودن *mubāsharat-n.*, ناظر بودن *nāzir-b.*

OVERSEER, *n.* داروغه *peshkār*, کارگذار *kār-guzār*, پیشکار *darūgha*, مباشر *mubāshir*, گماشته *gumāshta.*

OVERSET, *vt.* سرنگون کردن *sarnigūn-k.*, واژگون کردن *wāzhgūn-k.*

OVER-SHADE, *vt.* سایه گستردن *sāya-g.*, پوشیدن *hamāyat-d.*, حمایت دادن *poshīdan.*

OVERSIGHT, *n.* غلط *ghalat*, خطا *khatā*, غفلت *ghaflat*, سهو *sahv.*

OVERSLEEP, *vi.* زیاده خوابیدن *ziyāda-kh.*

OVERSPREAD, *vt.* در *pur-k.*, در *bar rūi-g.* روی گستردن

OVERSTOCK, *vt.* بی حد افزون کردن *bī hadd afzūn-k.*

OVERSTRAIN, *vi.* بی حد کشیدن *bī hadd-k.*, جد و جهد از حد قدرت کردن *jadd u jahad az haddi kūdrat-k.*

OVERTAKE, *vt.* برابر آمدن *barābar-ā.*, در پای رفتن و واصل شدن *dar pāya raftan wa wāsil-sh.*, در پی رفتن و *dar pāya raftan wa-g.*

OVERTHROW, *vt.* (turn upside down) سر زبون ساختن *sar zer-n.*, سر زبر نمودن *sar nigūn-s.*, zer u zabar-k., ویران کردن *pāyamāl-k.*—(ruin) مغلوب کردن *wayrān-k.*—(defeat) شکستن *maghlūb-k.*, *shikastan.*

OVERTHROW, *n.* (defeat) شکست *shikast*, هزیمت *hazīmat.*—(destruction) خرابی *kharābī*, هلاک *halāk.*

OVERTIME, *n.* وقت زیاد *wakti ziyād*, وقت نامعین *wakti nā muayyīn.*

OVERTOP, *vt.* فضیلت داشتن *fazīlat-d.*, افزونی یافتن *afzūnī-y.*

OVERTURE, *n.* اظهار *izhār*, کشف *kishf.*—(proposal) اظهار مطلب *izhāri mata-lab*, عرض *arz.*

OVERTURN, *vt.* سرنگون کردن *sarnigūn-k.*, واژگون کردن *wāzhgūn-k.*, شکست دادن *shikast-d.*

OVERTURN, *n.* خلل *khalal*, شکست *shikast.*

OVERWEIGH, *vt.* در وزن افزودن *dar wazn afzūdan.*

OVERWHELM, *vt.* غلبه کردن *ghalaba-k.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, غرق کردن *ghark-k.*

OVERWORK, *n.* کار بسیار *kāri bisyār.*

OVERWORK, *vt.* خسته گردانیدن *khastā-g.*, زیاد کار کردن *ziyād kār-k.*

OVIPAROUS, *a.* بیضه دار *baiza dār.*

OWE, *vt.* وام گرفتن *karz-d.*, قرض داشتن

wām-g., داشتن *dayn-d.* To pay what one owes, ادای قرض کردن *adāi karz-k.* Owing to this, بسبب این *ba sababi īn.*

OWL, *n.* بوم *būm*, چغند *chughd.*

OWN, *pron.* خود *khud*, خودش *khudish*, خویش *khīsh*, خویشتن *khīshtan.*

OWN, *vt.* (acknowledge) قبول کردن *kabūl-k.*, اعتراف *ikrār-k.*, اقرار کردن *itirāf-n.* To own a fault, خطا *khatā kabūl-k.*—(possess) مالک شدن *tasarruf-k.*, تصرف کردن *mālik-sh.*—(claim) ادعوی کردن *dadwa-k.*

OWNER, *n.* صاحب *mālik*, مالک *sāhib.*

OWNERSHIP, *n.* مالکیت *mālikīyat*, خداوندی *khudāwandī.*

OX, *n.* بز گاوی *nar gāv*, بقر *bakar.* A wild ox, گاوی دشتی *gāvi dashtī.* A yoke of oxen, جفت بز گاوی *jufti nargāv.*

OXIDE, *n.* جوهر *jauhar.*—(of zinc) توتیا *tutiya.*—(of iron) جوهر آهن *jauhari āhan.*

OX-STALL, *n.* بقر خانه *bakar khāna*, آخور بقر *ākhūri bakar.*

OXYGEN, *n.* مولداله *mauladdu'l humūza.*

OXYMEL, *n.* شکنجه بین *shikanjabīn.*

OYSTER, *n.* صدف *sadaf.*

P.

PABULUM, *n.* غذا *ghazā*, خوراک *khōrāk.*

PACE, *n.* قدم *kadam*, گام *gām*, خطوت *khatwat.* Pace by pace, قدم بقدم *kadam ba kadam*, پایه پایه *pāya pāya.*

PACE, *vt.* رجع نمودن *rajʿ-n.*—(go gently) رفتن آهسته *āhista*—(measure by steps) پایه پایه *āhista-r.*—(measure by steps) پایه پایه *pāya pāya-p.*

PACIFIC, *a.* صلح ساز *sulh sâz*, ملایم *mulāyam*, سلیم *salīm*.

PACIFICATION, *n.* تسکین صلح *sulh*, تسکین *taskīn*, تسلی *tasallī*.

PACIFY, *vt.* تسلی کردن (tranquilize) *tasallī-k.*, آرام *taskīn-k.*, تسکین کردن *taskīn-k.*, صلح و *ārām-d.*—(make peace) فرو نشانیدن *sulh wa salāh-k.*, صلح کردن *farū-n.*, اطفا کردن *itfā-k.*

PACK, *n.* 1. (bale) بسته *basta*. 2. (load) کلبه *bār*. A pack of hounds, کلبه *kalīb*, دسته سگ *dastai sag*. A pack of cards, دسته اوراق *ganjīfa*, دسته اوراق *dastai aurāk*.

PACK, *vt.* (bind up) بستن *bastan*. To pack off (drive away) دفع کردن *dafī-k.*, گریختن *rāndan*.—(run away) راندن *gurīkhtan*.

PACKAGE, *n.* بسته *bukcha*, بسته *basta*. —(charge) مزد بار بندی *muzdi bār bandī*.

PACKET, *n.* بسته *basta*, بسته *dasta*.—(mail) خرطوم *kharīta*.

PACK-HORSE, *n.* اسب بارگیر *aspi bārgīr*, حموله *hamūla*.

PACKING, *n.* بسته بندی *bukcha bandī*.

PACK-SADDLE, *n.* بالان *khūgīr*, بالان *pālān*.

PACK-THREAD, *n.* ریسمان *rīsmān*.

PACT, *n.* شرط *shart*, عهد *āhd*.

PAD, *n.* (road) راه *rāh*.—(an easy going horse) اسب آهسته *aspi āhista rau*—(low soft-saddle) خوگیر *khūgīr*.

PAD, *vt., vi.* (travel gently) آهسته آهسته *āhista āhista-r.*—(rob) راه زدن *rāh-z.*, قطع التریق کردن *katiu't tarīk-k.*

PADDLE, *vi.* آب بازی نمودن *āb bāzī-n.*

PADDOCK, *n.* شکارگاه *shikārgāh*, آهوستان *āhūstān*.

PADLOCK, *n.* قفل *kufī* (*pl.* اقفال).

PADLOCK, *vt.* با قفل بستن *bā kufī-b.*, بند نمودن *band-n.*

PAGAN, *n.* بت پرست *but parast*, کافر *kāfir*.

PAGANISM, *n.* بت پرستی *but parastī*.

PAGE, *n.* 1. (of a book) صفحه *safha*. (*pl.* صفحات) 2. (وراق) ورق *warak* (*pl.* اوراق), غلام *ghulām*, نوکر *naukar*.

PAGE, *vt.* ورق داغی کردن *warak dāghī-k.*, صفحه نشان کردن *safha nishān-k.*

PAGEANT, *n.* تماشا *tamāshā*, منظر *manzar*.—(a statue in a show) صنم پروازه *sanam parwāza*.

PAGEANT, *a.* vide, POMPOUS.

PAGEANT, *vt.* تماشا نمودن *tamāshā-n.*

PAGEENTRY, *n.* حشمت *hishmat*, نمایش *numāyish*, تماشا *tamāshā*.

PAGODA, *n.* بت خانه *butkhāna*, بت کده *but kadah*.—(idol) بت *but*, صنم *sanam*.

PAID, *a.* قضا ساخته *adā shuda*, ادا شده *kazā sākhta*.

PAIL, *n.* شیردان *shīrdān*, دول *dul*.

PAIN, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, الم *iztirāb*, اضطراب *zihmat*, زحمت *alam*, غم *gham*, ملالت *malālat*.—(punishment) عذاب *siyāsāt*, سیاست (pains) *āzāb*. Pains, سعی *mahnat*, محنت *saī*, جد و جهد *mashakkat*, مشقت *jadd u jehad*. To take pains, سعی *zihmat-k.*, زحمت کشیدن *saī-k.*, کردن

PAIN, *vt.* رنجیدن *ranjīdan*, درد کردن *dard-k.*, آزار دادن *āzār-d.*, اضطراب کردن *iztirāb-k.*

PAINFUL, *a.* دردمند *dard nāk*, دلدگیر *dard mand*, غمناک *ghamnāk*, دلدگیر *dildgīr*.—(paining) درد کزان (*difficult*) *kunān*, رنج آور *ranj āwar*.—(indus- *sakht*.—(indus-

- trious) *mehnatī*, کارگذار *kār-guzār*.
- PAINFULLY, *ad.* با رنج و غم *bā ranju-gham*, دادرماندانه *dard mandāna*.—(laboriously) با محنت *bā mihnat*, با جد و جهد *bā jadd u jehad*.
- PAINFULNESS, *n.* درد مندی *dard mandī*.—(industry) محنت *mihnat*.
- PAINLESS, *a.* بی رنج *bī dard*, بی رنج *bī ranj*.—(without labour) بی جد و جهد *bī jadd u jehad*, بی محنت *bī mahnat*.
- PAINSTAKER, *n.* محنت کننده *mihnat kunanda*, زحمت کش *zahmat kash*.
- PAINT, *vt.* نگاریدن *naksh-k.*, نقش کردن *nigārīdan*, تصویر کشیدن *taswīr-k.*.—(colour) ملون کردن *rang-k.*, رنگ کردن *mulawwan-k.*
- PAINT, *n.* رنگ *rang*.—(for the face) بلغونه *bulghūna*.
- PAINTED, *a.* رنگ کرده *rang kardā*.—(as a picture) منقوش نگاریده *nigārīda*, منقوش *mankūsh*.
- PAINTER, *n.* نقاش *nakkāsh*, مصور *mu-sawwīr*, تصویر کش *taswīr kash*.
- PAINTING, *n.* نقش *naksh*, نگار *nigār*, علم *sūrat*. The art of painting, پر تصویر *ilmī taswīr*. Full of paintings, پر نگار *puri naksh u nigār*. A gallery of paintings, نگارستان *nigāristān*.
- PAIR, *n.* جفت *juft*, زوج *zauj*. A pair of compasses, پرگار *pargār*, وانساز *wānsāz*. A pair of gloves, جفت *jufti dastīna*. A married pair, زوج *zūj*. A pair of oxen, جفت *juft*.
- PAIR, *vt., vi.* جفت کردن *juft-k.*.—(to be joined in couples) جفت شدن *juft-sh.*, زوجی شدن *zaujī-sh.*
- PALACE, *n.* کوشک *kūshak*, ایوان *aiwān*, سراي *sarāya*, قصر *kasr*, بارگاه *bārgāh*, درگاه *dargāh*.
- PALANQUIN, *n.* پالکی *pālakī*, تخت روان *takhti rawān*.
- PALATABLE, *a.* لذیذ *lazīz*, مزه دار *maza-dār*, خوش ذائقه *khūsh zāika*, خوش مزه *khush maza*.
- PALATAL, *a.* (letter) حرف لهوي *harfi lahwī*.
- PALATE, *n.* کام *kām*, حنک *hanak*, مذاق *mazāk*.
- PALATINE, *n.* شهریاری *mulkī*, ملکی *shahar yārī*.
- PALE, *a.* (in color) زرد *zard*, اصفر *asfar*. To make pale, زرد کردن *zard-k.*
- PALE, *n.* (for making inclosures) میخ *mekh*, واتاد *watad*, مسماک *mismāk*.
- PALE, *vi.* (encompass) کردن *dārba-zīn-k.*, (make pale) زرد کردن *zard-k.*
- PALEFACED, *a.* زرد رو *zard rū*, زرد رنگ *zard rang*.
- PALENESS, *n.* پژمردگی *zardī*, پژمردگی *pazhmurdagī*.
- PALL, *vt., vi.* (become insipid) بی مزه *ghayrī lazizat-sh.*—(make insipid) بی مزه کردن *bī maza-k.*, بی لذت ساختن *bī lazizat-s.*
- PALLET, *n.* تخت رنگ *bistarak*, تخت رنگ *takhtai rang*.
- PALLIATE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, عذر خواستن *ūzr-kh.*.—(mitigate pain) تسکین کردن *takhfīf-k.*, تسکین کردن *taskīn-k.*
- PALLIATION, تسکین *takhfīf*, تسکین *taskīn*, معاف *muāf*.
- PALLIATIVE, *a.* تسکین بخش *taskīn bakhsh*.
- PALLID, *a.* زرد *zard*, اصفر *asfar*.
- PALM, *n.* درخت خرما *dirikhti khurmā*, نخل *nakhl*.—(victory) ظفر *zafar*, نصرت *nusrat*. The palm of the hand, کف دست *kafi dast*.

PALM, *vt.* حیلہ بازی کردن *farīftan*, فریفتن *hāla bāzī-k.*, مشت زدن *musht-z.*

PALMER, *n.* صلیبی *salībī*, حاجی *hājī*.

PALMISTRY, *n.* دست شناسی *dast shanāsī*, علم کف *ilmī kaf*.

PALPABLE, *a.* قابل لمس *kābil u'l lams*, ممکن *mumkinī parwās*. — آشکارا *raushan*, روشن (manifest) *āshkārā*, ظاهر *zāhir*.

PALPABLENESS, *n.* امکان *imkāni parwās*, قابلیت لمس *kābiliyati lams*. — روشنایی (manifestation) *raush-nāī*, ظاهری *zāhirī*. — (by the touch) از لمس *az lams*, از پرواس *az parwās*.

PALPITATE, *vi.* در *tapīdan*, طپیدن *bar jastan*, جستن *larzīdan*, لرزیدن.

PALPITATION, *n.* خفقان *tapish*, طپش *khafakān*.

PALSIED, *a.* زمین *zamin*, زمزمین *muzmin*, فالج دار *fālījdār*.

PALSY, *n.* فالج *fālīj*, شل *shall*. — (hemiplegia) نیمه *nīma*, فالج *fālīj*. — (paralysis) لرزش *raāsha*, لقوه *lakwa*.

PALTRY, *a.* فرومایه *farū-māya*, حقیر *hakīr*, ذلیل *zalīl*, پست *past*.

PAMPER, *vt.* با ناز و نعمت پروردن *bā nāz u naāmat-p*.

PAMPHLET, *n.* رساله *risāla*, دفتر *daftar*.

PAMPHLETEER, *n.* رساله نویس *risāla nawīs*.

PAN, *n.* تابه *tāwa*, طبق *tabak*.

PANACEA, *n.* علاج مطلق *ilāji mutlak*.

PANCAKE, *n.* رقائق *khām-sūz*, خامسوز *rukāk*, روغن جوش *raughan jūsh*.

PANE, *n.* شیشه *zujāj*, زجاج (of glass) *shīsha*.

PANEGYRIC, *n.* تعریف *madh*, مدح *taādrīf*.

PANEGYRIST, *n.* مداح *maddāh*, مدح *madh khān*.

PANEL, *n.* تختہ *takhta*. — (roll of jury) دفتر اسماء *daftari asāmī*.

PANG, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, غم *gham*, آزار *āzār*, الم *alam*.

PANG, *vt.* درد رسانیدن *āzārdan*, آزاردن *dard-r*.

PANIC, *n.* بیم *bāik*, هول *haul*, ترس *tars*, *bīm*.

PANNIER, *n.* جوالق *javālik*, زنبیل *zambīl*, سبد *sabad*.

PANT, *vi., vt.* تیز دم زدن *tapīdan*, آرزو داشتن *tez dam-z.* To pant after, هوس داشتن *hawas-d.* *ārzū-d.*

PANTHER, *n.* یلنگ *palang*, یوز *yūz*.

PANTOMIME, *n.* خفیه آموز *khafīya amūz*, مقلد بی صدای *mukallidi bī sadā*.

PANTRY, *n.* انبار خانه *ambār khāna*.

PAP, *n.* سر پستان *sari pistān*. — (food) خوراک *khorāk*.

PAPA, *n.* vide FATHER.

PAPER, *n.* کاغذ *kāghaz*, بیاض *bayāz*, قرطاس *kirtās*, رجل *rijl*. Glazed paper, کاغذ مهره دار *kāghazi-muhradār*. To glaze paper, مهره کردن *kāghaz muhra-k.* A glazer of paper, مهره گر *muhra gar*. To commit to paper, رقم زدن *rakam-z.* A sheet of paper, ورق *warak*. A quire of paper, دستہ کاغذ *dastai kāghaz*. A bundle of papers, بسته کاغذ *bastai kāghaz*. Folded paper, طومار *tūmār*.

PAPER-MAKER, *n.* کاغذ گر *kāghaz-gar*, کاغذی *kāghazī*.

PAR, *n.* مساوات *masā-wāt*, برابر *barābarī*, عدل *ādl*. At par, برابر *barābar*, در حال عدل *dar hālī ādl*. To be at par, برابر شدن *barābar-sh*.

PARABLE, *n.* تمثیل *tamsīl*, مثل *misl*, مانند *mānand*. To speak parables,

مِثْل مَثَل گو بودن *misl* افسانه گزشتن *afsāna-g.*
gu-b.
 PARABOLICAL, *a.* مِثْل آسا *misl āsā*,
 تمثیل وار *tamsil wār.*
 PARABOLICALLY, *ad.* تمثیلاً *tamsilan.*
 PARADE, *n.* (pomp) حشمت *hashmat*,
 میدان شوکت *shaukat.*—(ground)
 صف آرای *maydān*—(Military parade)
 قواعد گاه *kawā'id gāh.*
 PARADIGM, *n.* مثال *misāl*, بار نامه *bār*,
 نمودار *namūdār.*
 PARADISE, *n.* (فرادیس *firdaus* (pl. بهشت *jinnat* (pl. جنت *jinnat*
 بهشت *bihisht*, خلد *khuld.*
 PARADISE, *a.* بهشتی *firdausī*, فردوسی *firdausī*,
 بهشتی *bihishtī.*
 PARADOX, *n.* خلاف *ibtidā'*, ابتداء
 مخالف *khilāfi fikri mutlak.*—(as-
 sertion contrary to appearance) مغالطه
mughālata, معما *mu'ammā.*
 PARADOXICAL, *a.* بعید عقل *bā'di āql*,
 مبتدع نما *mubtad'ī numā.*
 PARAGON, *n.* (model) نمونه *namūna*,
 دستورالعمل *dasturu'l* پیشرو *peshrū*,
 بی مثال *āmal*—(supremely excellent)
 بی نظیر *bī nazīr.*
 PARAGRAPH, *vt.* تفصیل کردن *tafsil-k.*,
 مطلب جدا کردن *matlab judā-k.*
 PARAGRAPH, *n.* فصل *fasl*, فقره *fakra*,
 قطعه *kitā.*
 PARAGRAPHICALLY, *ad.* فصل بفصل
fasl ba fasl, قطعه قطعه *kitā kitā.*
 PARALLEL, *a.* مساوی *barābar*, برابر
masāwī, متوازی *mutwāzī.* A parallel
 line, خط متوازی *khati mutawāzī.*
 A parallel figure, شکل متوازی *shakli*
 متوازی *mutawāzī.*—(comparison)
 تشبیه *tashbih*, تمثیل *tamsil.*—(conformity)
 موافقت *mutābakat*, موافقت *muwāfakat*.

PARALLEL, *vt.* برابر شدن *barābar-sh.*,
 تمثیل داشتن *hamsar-b.*, همسر بودن
tamsil-d.—(place in parallel lines)
 در خط متوازی نشان دادن
dar khati muta-
wāzī-n.—(compare) تشبیه کردن *tash-*
bih-k., مقابله کردن *mukābala-k.*
 PARALLELISM, *n.* برابری *bārābarī*,
 موافقت *muwāfakat.*
 PARALOGISM, *n.* سبب بی حقیقت
sababi bī hakikat, حجت نامحکم
hujjati nā sahīh.
 PARALYSIS, *n.* ریشه *radsha*, فالج *fālij*,
 PARALYTIC, *a.* فالج زده *fālijzada*,
 افلیج *iflij.*
 PARAMOUNT, *a.* صدر نشین *sadr nishīn*,
 اکبر *akbar*, اعظم *āzam*, اکرم *akram*,
 عالی *ālā.*
 PARAMOUNT, *n.* شاهنشاه *shāhinshāh*,
 پادشاه *pādshāh.*
 PARAMOUR, *n.* یار *yār*, آشنا *āshnā*,
 عاشق *āshik.*
 PARAPET, *n.* کنگره *kungara.*
 PARAPHRASE, *n.* شرح مجازی *sharh*
 مجازی *majāzī*, تفسیر *tafsīr*, تعبیر *ta'bīr.*
 PARAPHRASE, *vt.* شرح کردن *sharh-k.*,
 تفصیل کردن *tafsil-k.*
 PARAPHRASE, *n.* اهل تفصیل *ahli tafsīl*,
 شارح *shārah.*
 PARASITE, *n.* مفت خور *muft khur*,
 خوشامد *khushāmad*, طفیل *tufail.*
 PARASOL, *n.* چتر *chatr*, سایبان *sāyabān*,
 سراپرده *sarāparda.*
 PARBOIL, *vt.* ذیم جوش کردن *nīm jūsh-k.*
 PARCEL, *n.* (small bundle) بسته *basta*,
 حصه *bukcha.*—(part) پاره *pāra*,
 شمار *hissa*, قطعه *kitā.*—(number)
 شمار *shumār*, عدد *ādad.*
 PARCEL, *vt.* تقسیم کردن *hissa-k.*,
 تقسیم کردن *taksīm-k.*

PARCH, *vt.* محرق *khushīdan*, ساختن *muhrik sākhtan*.

PARCHED, *a.* ذیم *khūshīda*, سوخته *nīm sūkhta*.

PARCHMENT, *n.* پوست *pust*, رق *rikk*.

PARDON, *n.* عفو *āfu*, معافی *muāfi*, مغفرت *maghfirat*. To ask pardon, استغفار *āfu talab-k.*, عذر ساختن *uzr-s.* *istighfār-k.*

PARDON, *vt.* در *muāf-k.*, معاف کردن *dar-g.*, عفو بخشیدن *bakhshīdan*, گذشتن *āfu-k.*, شفاعت نمودن *shafakkat-n.*

PARDONABLE, *a.* معاف کردنی *muāf kardanī*, واجب العفو *wājibu'l āfu*.

PARDONABLENESS, *n.* معذوری *maḍ-zūrī*.

PARDONABLY, *ad.* معذورانہ *maḍzūrāna*.

PARDONED, *a.* معذور *muāf*, معاف *maḍzūr*, بخشیده *bakhshīda*. To be pardoned, معذور *muāf-sh.*, معاف شدن *maḍzūr-sh.*, مغفور شدن *maghfūr-sh.*

PARDONER, *n.* عفو کننده *āfu kunanda*, بخشنده *bakhshanda*, غفور *ghafūr*.

PARDONING, *a.* مغفرت دہا *maghfirat-numā*, خطا بخش *khatā bakhsh*.

PARE, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*, تراش *tarāsh-k.*

PARENT, *n.* نازل *nājil*, والد *wālid*, اباں *pidar u mādar*, پدر و مادر *abāni* (dual of اب), والدان *wālidāni*.

PARENTAGE, *n.* نسل *nasl*, اصل *asl*, نسب *nasb*.

PARENTAL, *a.* والدین منسوب *wālidain mansūb*.—(affectionate) مشفق *mushfik*.

PARENTHESIS, *n.* جمله معترضہ *jumlai mudta'riza*.

PARHELION, *n.* سرچشم آفتاب *sarāchai āftāb*.

PARING, *n.* تراش *tarāsha*. Paring-knife, ناخن تراش *nākhūn tarāsh*.

PARITY, *n.* مشابهت *barābarī*, اعتدال *itidāl*, *mushābahat*.

PARK, *n.* شکارگاه *shikārgāh*, صیدگاه *sayd gāh*. Public Park, باغ عام *bāghi āmma*.

PARLEY, *vi.* مکالمہ کردن *mukālama-k.*, جواب و سوال کردن *jawāb u sawāl-k.*, گفتگو کردن *guftagu-k.*

PARLEY, *n.* مکالمہ *mukālama*, جواب سوال *jawāb sawāl*.

PARLIAMENT, *n.* دارالشوری *darūsh shurwara'*, مجلس ملت *majlisi millat*.

PARODY, *n.* تمثیل *tamsil*, مثل *misl*.

PARLOUR, *n.* دیوانخانہ *dīwānkhāna*, ایوان *iwān*.

PAROLE, *n.* قول *kaul*, کلمہ *kalama*. A military parole, شعار *shiār*.

PAROQUET, *n.* طوطی *tūtī*.

PAROXYSM, *n.* حالت *naubat*, فوبت *hālat*.—(of a fever, &c.,) فوبت *naubati tap*.

PARRICIDE, *a.* قتل پدر *katli pidar*, پدرکش *pidar kush*.

PARRICIDE, *n.* قاتل الوالد *kātilu'l wālid*.

PARROT, *n.* طوطی *tūtī*, پروان *parwān*, نوا *narwā*.

PARRY, *vt.* دفع کردن *dafī-k.*

PARSIMONIOUS, *a.* تنگ *bakhil*, دست *tangdast*.

PARSIMONIOUSLY, *ad.* طمعکارانہ *tamī kārāna*, بخیلانہ *bakhilāna*.—(frugally) با تنگی دستی *bā tang dastī*.

PARSIMONY, *n.* بخل *bukhl*, امساک *imsāk*, تنگی دستی *tang dastī*.

PARSLEY, *n.* کرفس *karfas*, اجمود *ajmūd*.

PARSNIP, *n.* اسطون *ustūn*, گزر *guzar*.

PARSON, *n.* کشیش *kashīsh*.

PART, *n.* 1. (piece, portion) پاره *pāra*, پُرزه *purza*, قطعه *kitā*, جزوی *juzwī*. 2. (share, lot) حصه *hissa*, قسمت *kismat*. 3. (business, duty) خدمت *khidmat*, کار *kār*, عمل *āmal*, امر *amr*. 4. (side, party) جانب *taraf*, جنب *jānib*. The best part of any thing, خلاصه *khulāsat*. The greatest part of any thing, اکثری *aksarī*. Third part, یک سوم *sah yak*, ثلث *salas*. The fourth part, ربع *chehār yak*, چهار یک *rabī*. From this part, از این جانب *az in jānab*. That part, آنسو *ānsū*. From every part, از هر طرف *az har taraf*. The fore-part, قبل *kabl*, پیشگاه *peshgāh*. The latter part, پای *pāya*, آخر *ākhir*. In whole and in part, کلی و جزئی *kullī u juzī*. To take in good part, نیکو داشتن *nekū-d*. To take in ill part, زبون دانستن *zabūn-d*. To take a part, طرفداری کردن *tarafdārī-k*, جانبداری کردن *jānibdārī-k*. Parts, (abilities) قابلیت *kābiliyat*, ادراک *idrāk*, عقل *akl*.—(quarters) اطراف *atrāf*, اقالیم *akālīm*. In every part, در اکناف *bahar jānib*, اطراف *dar aknāf u atrāf*. In parts, پاره پاره *pāra pāra*, قطعه قطعه *kitā kitā*. To divide into two equal parts, تصنیف کردن *tasnīf-k*.

PART, *vt.* (divide) تقسیم کردن *taksīm-k*, حصه کردن *kismat-k*, جدا کردن *judā-k*.—(separate) تفريق نمودن *tafrīk-n*.—(keep asunder) تفاوت داشتن *tafāwat-d*. *vi.*—(be separated) جدا شدن *judā-sh*.—(take farewell) وداع گفتن *widāā-g*, رخصت گذاشتن *rukhsat-g*. To part with, ترک کردن *tark-k*, گزاشتن *guzāsh-tan*.

PARTAKE, *vi.* بهره‌مند بودن *bahramand-b*, حصه گیر *sharīk-sh*, شریک شدن

شریک داشتن *hissa gīr-sh*, شریک شدن *sharākat-d*.

PARTAKER, *n.* حصه گیر *hissa gīr*, مشارک *sharīk*, مشارک دار *hissa dār*, *mashārik*.

PARTED, *a.* جدا کرده *judā kardā*, مقسوم *maksūm*.

PARTERRE, *n.* گلزار *gulzār*, چمن *chaman*.

PARTIAL, *a.* طرفدار *jānibdār*, طرفدار *tarafdār*.—(not universal) خاص *khāss*, قدری (little) *kadrī*.—(not totally) نا مطلق *nā mutlak*.

PARTIALITY, *n.* جانبداری *jānibdārī*, عدم راستی *ādami rāstī*, طرفداری *tarafdārī*.

PARTIALLY, *ad.* با جانبداری *bā jānib dārī*, از روی تعصب *az rūi tāssub*.—(not totally) نا تمامانه *nā tamāmāna*, جمله *nā jumlatan*.

PARTICIPATE, *vi.* حصه گرفتن *hissa-g*, شریک شدن *bahra-d*, شریک شدن *sharīk-sh*.

PARTICIPATION, *n.* حصه داری *hissa dārī*, شریک شدن *sharākat*. To give a participation, بهره دادن *hissa-d*, بهره دادن *bahra-d*.

PARTICIPLE, *n.* اسم فاعل (present) *ismi fāʾil*.—(past) اسم مفعول *ismi mafūl*.

PARTICLE, *n.* ذره *zarra*, ریزه *rīza*, شمه *shamma*. A particle of gold, ذرات *zahbat*.—(parts of speech) حرف *harf*, (pl. حروف). A particle of relation or possession, ادات نسبت *adāti nisbat*. A particle of action, ادات فاعل *adāti fāʾil*. Affirmative particle, حرف *harfi ijāb*. Negative particle, حرف نفی *harfi nafī*. Adversative particle, حرف استدراک *harfi istidrāk*. A disjunctive particle, حرف تردید *harfi tardīd*.

PARTICULAR, a. 1. (not general) مخصوص *makhṣūs*, خاص *khāss*. 2. (single) مفرد *mufrad*, مفصل *mufassal*. 3. (odd) بلا قاعده *ājīb*. 4. (uncommon) *bilā kāda*. To apply to any particular use, خاص کردن *khāss-k*. To do any thing particular, خصوصاً *khasūs-s*. In particular, خصوصاً *khasūsan*.

PARTICULAR, n. (individual) یکی *yakī*, شخص *shakhs*.—(a single point, thing, or instance) نکته *nukta*.—(a minute detail) تفصیل *tafsīl*, کیفیت *kaifiyat*, بابت *bābat*.

PARTICULARISE, vt. تفصیل کردن *tafsīl-k*, جدا جدا بیان کردن *judā judā bayān-k*, مفصل گفتن *mufassil-g*.

PARTICULARITY, n. شرح *tafsīl*, شرح *sharah*.—(individuality) یگانگی *yagā-nagī*.—(oddness) خود سري *khud sarī*, هوا داری *hawādārī*.

PARTICULARLY, ad. (distinctly) تفصیلاً *tafsīlan*, مفصلاً *mufassilāna*.—(peculiarly) خصوصاً *khasūsan*.—(extremely) بغایت *baghāyat*.

PARTING, n. تقسیم *taksīm*, فراق *farāk*, روانگی *rawāngī*.

PARTISAN, n. (adherent) رفیق *rafīk*, دامن گیر *dāman gīr*.—(commander of a party) رساله دار *rasāladār*.

PARTITION, n. (division) قسمت *kismat*, حصه *hissa*, تقسیم *taksīm*, تفریق *tafrīk*. The partition of an inheritance, اقتسام *iktisām i mīrās*.—(separation) جدائی *judāī*, فراق *firāk*.—(a wall, &c.) حجاب *pardai dīwār*, پرده دیوار *pardai dīwār*, حجاب *hijāb*. A partition of boards, تختۀ دیوار *takhtai dīwār*, A partition of stone, سنگ دیوار *sangi dīwār*.

PARTITION, vt. پرده کردن *parda-k*, تقسیم کردن *taksīm-k*, جدائی کردن *judāī-k*.

PARTLY, ad. نزدیک *nazdīk*, یکی *yak chandī*, در جز *dar juz*. Partly one partly another, یکی *yak chand yak*, یکی *yak chand dīgar*.

PARTNER, n. شریک *sharīk*, مشارک *mushārīk*, حصه دار *hissa dār*, زوج *zauja*, رفیق *rafīk*. A partner in wealth, هم مال *ham māl*. A partner in situation, هم حال *ham hāl*. A partner at play, هم باز *ham bāz*.

PARTNERSHIP, n. شراکت *shirākat*, حصه داری *hissa dārī*, انبازی *ambāzī*. To be in partnership, شریک شدن *sharīk-sh*.

PARTRIDGE, n. کبک *kabk*, تیهو *tihū*.

PARTY, n. اهالی همروانی *ahālī i ham wisāk*, اهل تشارور *ahli tashāwur*. A party in a law-suit, فریق ثانی *farīki sāni*. A party (assembly) مجلس *majlis*, محفل *mahfil*, جماعت *jamāāt*. (side) جانب *jānib*, طرف *taraf*.—(banquet) ضیافت *ziyāfat*. Party-coloured, گوناگون *gunā-*, بو قلمون *bu kalamūn*, گون *gūn*. Party-man, طرفدار *tarafdār*, جماعت دوست *jamāāt dūst*. Party spirit, تعصب *ta'assub*. Party wall, دیوار میان *diwāri miyān*.

PASS, vi., vt. (go forward, by or through) گذشتن *guzashtan*, گذر کردن *guzar-k*, عبور کردن *ūbūr-k*.—(cross over) عبور کردن *ūbūr-k*. To pass away, مرور کردن *murūr-k*. To pass away, گذشتن *guzashtan*.—(make a transition) از چیزی به چیزی *az chīzī ba chīzī-g*.—(to be at an end) تمام شدن *tamām-sh*, سر انجام یابتن *sar anjām-y*.—(depart this life) فوت شدن *faut-sh*, مردن *murdan*. To pass a law, حکم *hukm wa farmān* گذاری کردن *guzārī-k*, شرع ساختن *sharī-s*. To pass or to be current, بدست

روان گشتن *az dast ba dast-r.*, رفتن *rawān-g.* To pass sentence, حکم کردن *hukm-k.*, حکم شرع گفتن *hukmi sharʿ-g.* To pass, pass by, pass over, (omit) *tark-k.*, غافل شدن *ghāfil-sh.* —(excuse) *dar-g.*, معذور داشتن *madzūr-d.* To pass or surpass, *afzūn-ā.*, گذشتن *guzashtan*, غالب شدن *ghālib-sh.* —(allow, admit, approve) *pasandīdan*, تحسین کردن *tahsīn-k.* —(to be approved) *pasandīda-sh.* To pass upon, *farīftan*, غدر ساختن *ghadr-s.* To pass or send from one place to another, *jā ba jā rawāna-k.*, فرستادن *firistādan*. To pass one's word for another, ضامن شدن *zāmin-sh.* To pass one's time, زندگانی کردن *aukāṭ-g.*, اوقات گذرانیدن *zindagānī-k.* To pass for, (personate another) اسم و صورت دیگر را گرفتن *frīftan*, *ism wa sūratī digar rā girifta-f.* To pass under examination, تجویز یافتن *tajwīz-y.*, آزموده شدن *āzmūda-sh.* To come to pass, واقع شدن *wākī-sh.*, اجازت *uftādan*. To let pass, *rukhsat-k.*, رخصت کردن *ijāzat-d.* To cause to pass, گذرانیدن *guzrānīdan*. PASS, *n.* (passage) راه تنگ *rāhi tang.* —(of a mountain) دره *darra*, عرقوب *arkūb*. A dangerous pass, خطرناک *maābari khatar nāk.* —(condition) *hāl*, وضع *wazʿ*. Pass-book, دفتر *daftar*, حساب نامه *hisāb nāma*. PASSABLE, *a.* قابل عبور *kābili ūbūr*, گذر *lāyaki guzar.* —(supportable) *kābili tahammul.* —(allowable) روا *rawā*, جایز *jāiz*. PASSAGE, *n.* (road) راه *rāh*, ره *rah*, سفر *safar*, طریق *tarīk.* —(journey)

سیر *sayr*. A passage in a book, مقالات *makālat*, فقرة *fikra*.

PASSED, *a.* گذشته *guzashta*, رفته *rafta*. Passed over, *muāttīl*, ناسی *nāsī.* —(forgiven) *muāf shuda*, مغفور *maghfūr*.

PASSENGER, *n.* راننده *rawanda*, راهرو *rāhrau*, مسافر *musāfar*, راهگذار *rāh-guzār*, سالک *sālik*.

PASSING, *a., ad.* گذر کنان *guzar kunān.* —(going through) *guzarān.* —(exceedingly) *nihāyat*, زیاده *ziyāda*.

PASSION, *n.* انفعال *infiāl.* —(anger) *ghazab*, خشم *khashm.* —(love) *ishk*, محبت *mohabbat*. The passions of the mind, هوائی نفسانی *hawāi nafsānī*. To restrain the passions, *nafsā zabt-k.* To give way to the passions, *tābī hawā u hawas-sh.* The passion of love, *hawāi ʿishk*.

PASSIONATE, *a.* آتش مزاج *ātish mizāj*, خشمناک *khashm nāk*, قهرناک *kihr-nāk.* —(earnest, eager) *ārzū-mand*, گرم *garm*.

PASSIONATELY, *ad.* با قهر *bā kihr*, *ghazabāna.* —(with strong desire) *bā ʿishk u ārzū-mandī*, با هوا و هوس *bā hawā u hawas.*

PASSIONATENESS, *n.* خشمناکی *khashm-nākī*, *ghazabnākī*, آرزومندی *ārzūmandī*, رشک و غیرت *rishk u ghayrat*.

PASSIVE, *a.* متحمل *mutahammil*, بی ساکن *bī mukhālīf*. A passive verb, *fāili majhūl*.

PASSIVELY, *ad.* با تحمل *bā tahammul*, متحملانه *mutahammilāna*.

PASSIVENESS, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, بردباري *burd bārī*.

PASSPORT, *n.* پروانه *rāhdārī*, گذرنامه *parwānai rāhdārī*, گزاری *guzar nāma*.

PAST, *a.* گذشته *guzashta*, رفته *rafta*, سابقه *māzī mutakaddim*, ماضی *māzī sākīka*.—(beyond) بالا *bilā*, فوق *fauk*. Past hope, امید گذشته *bilā umīd*, امید *umīdi guzashta*.—(past tense) ماضی مطلق *māzī mutlak*.—(past continuous) ماضی استمراري *māzī istimrārī*.—(past perfect) ماضی بعید *māzī baīd*.—(past potential) ماضی تمنا *māzī tamanna*. The past participle, اسم مفعول *ismi mafūl*.

PAST, *n.* زمان گذشته *zamāni guzashta*, سال *salf*. The past or last year, سال *sālī guzashta*, پارسال *pārsāl*. Past ages, زمان متقدم *zamāni mutakaddim*.—(predecessors) رفتگان *raftagān*, باستان *guzashtagān*, باستان *bāstān*.

PASTE, *n.* خمیر *khamīr*, عجین *ājīn*, سریش *sarīsh*.

PASTE, *vt.* چسپانیدن *chaspānīdan*, سریش کردن *sarīsh-k*.

PASTE-BOARD, *n.* کاغذ و صلی *kāghazi waslī*, مقوی *makwa*.

PASTERŃ, *n.* خردۀ *khurda*, وظیف *wazīf*.

PASTIME, *n.* تماشا *tamāshā*, تفرج *tafaruj*, بازیچه *bāzīcha*.

PASTOR, *n.* گله بان *galla bān*, چوپان *chaupān*, راعی *rāī*.

PASTORAL, *a.* چوپانی *chaupānī*, صحرا نشین *sahrā nishīn*.

PASTRY, *n.* سنبوسه *sambūsa*, گوشت *gushti āganda*.—(confectionary) نان روغنی *nāni raughanī*, حلوا *halwā*.

PASTURE, *n.* چراگاه *charāgāh*, علوفه *ālafzār*, مرعی *marāī*.

PASTURE, *vi., vt.* (feed as cattle) چریدن *charīdan*, علف *marāī-sh*, خوردن *ālaf-kh.*, چرانیدن *charānīdan*, رعی کردن *raī-k*.

PASTY, *n.* سنبوسه *sambūsa*.

PAT, *a.* لایق *lāyak*, شایسته *shāyista*, سزاوار *sazāwār*.

PAT, *vt.* ضرب سبک زدن *zarbi subuk-z*.

PATCH, *n.* پاره *pāra*, پیوند *paywand*, پدیده *pīna*, رقعہ *rukī*.

PATCH, *vt.* پدیده زدن *pīna-z*, دوز *pīna dūz-k*.

PATCHER, *n.* پاره زن *pīna dūz*, پاره *pāra zan*.

PATCHWORK, *n.* مرقعہ *murakkī*, پوش *pūsh*.

PATE, *n.* سر *sar*, راس *rās*.

PATENT, *a.* کشاده *kushāda*, هویدا *hawīda*.

PATENT, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*, پروانه *parwāna*, برات عالیشان *barāti ālīshān*. The royal sign on letters patent, توثیق پادشاه *taukī i pādshāh*.

PATENT, *a.* ظاهر *zāhir*, واضح *wāzih*.

PATENTEE, *n.* سند دار *sanaddār*, پروانه دار *parwānadār*.

PATERNAL, *a.* پدری *pidarī*, ابوئی *abarī*. Paternal succession, میراث *mīrās*, مورث *muras*.

PATERNITY, *n.* پدری *pidarī*, ابوت *ubuwat*.

PATH, *n.* راه *rāh*, ره *rah*, سبیل *sabīl*, طریق *tarīk*.

PATHETIC, *a.* دلگیر *dilgīr*, دلنواز *dil nawāz*, دلکش *jān kash*, دلدار *dilāwīz*, جگر سوز *jigar sūz*.

PATHETICALLY, *ad.* دلنوازانہ *dil nawāzāna*, از جان گذاری *az jān guzārī*. To touch pathetically, دلخواختن *dil-n.*, دلآویز کردن *dil āwīz-k*.

PATHLESS, *a.* بی راه *bī rāh*, بی سبیل *bī sabīl*, بی طریق *bī tarīk*.

- PATHOLOGY, *n.* علم امراض *ilm-i imrāz*.
 PATHWAY, *n.* طریق *tang rāh*, تنگ راه *tarik*.
 PATIENCE, *n.* صبر *sabr*, صبري *sabūrī*, برد *tahammul*, شکيب *shikīb*, باري *burd bārī*. To have patience, *sabr-k.*, صبر داشتن *sabr-d.*
 PATIENT, *a.* صابر *sābir*, بردبار *burdbār*, شکيبا *shakībā*. To be patient, صابر *sābir-sh.*, صبر و تحمل نمودن *u tahammul-n.*
 PATIENT, *n.* مريض *marīz*, عليل *ālīl*.
 PATIENTLY, *ad.* شکيبانه *sabran*, صبرا " *shakībāna*.
 PATRIARCH, *n.* شيخ *batarīk*, بطريق *shekh*.
 PATRICIDE, *n.* قتل پدر *katli pidar*.
 PATRIMONIAL, *a.* ميراثي *mīrāsī*, تملکي *tamlīkī*. Patrimonial possessions, مال *māl*, موروث *maurūs*.
 PATRIMONY, *n.* وراثت *mīrās*, ميراث *warāsat*.
 PATRIOT, *n.* وطن دوست *watan dūst*, اهل حب الوطن *ahli hubbul watan*.
 PATRIOTIC, *a.* حبيب الوطن *habību'l watan*.
 PATRIOTISM, *n.* حب الوطن *hubbul watan*, وطن دوستي *watan dustī*.
 PATROL, *n.* شب پاسبان *pāsbāni shab*, شبگرد *shab gird*.
 PATROL, *vt.* شب گردی کردن *shab girdī-k.*, پاسبانی کردن *pāsbānī-k.*
 PATRON, *n.* حارس *hāris*, مربی *murabbī*, دستگیر *dastgīr*, حمایتي *himāyatī*.
 PATRONAGE, *n.* حمایت *hamāyat*, مربی پناهي *dastgīrī*, مربی پناهي *murabbī panāhī*, مربی گري *murabbīgarī*.
 PATRONESS, *n.* زن دستگیر *zani dastgīr*, حارسة *hārīsa*.
 PATRONISE, *vt.* مربی شدن *murabbī-sh.*, حمایت *dastgīrī-n.*, دستگیری نمودن *himāyat-d.*
 PATTER, *vi.* قطر و طظنه کردن *katr wa tan tana-k.*, بارش زدن *bārīsh-z.*
 PATTERN, *n.* نمونه *namūna*, نمودار *namūdār*, طرح *tarah*, انمودج *unmudaj*, طرز *tarz*.
 PATTERN, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, نمونه ساختن *namūna-s.*
 PAUCITY, *n.* کمی *kamī*, قلت *killat*, اندکی *andakī*.
 PAUNCH, *vt.* شکم دریدن *shikam-d.*
 PAUPER, *n.* مسکین *miskīn*, فقیر *fakīr*, محتاج *muhtāj*.
 PAUSE, *n.* توقف *tawakkuf*, (stop) — (suspense) شک *shakk*, شبهه *shubh*.
 PAUSE, *vi.* (make a stop) توقف کردن *tawakkuf-k.*, وقف کردن *wakf-k.* — تردد نمودن *taraddud-n.*, فکر کردن *fikr-k.* (hesitate) درنگ نمودن *dirang-n.*
 PAVE, *vt.* فرش بندی *farsh-k.*, فرش کردن *farsh bandī-k.* To pave the way, راه کشادن *rāh-k.*
 PAVEMENT, *n.* فرش *farsh*, بلاط *balāt*.
 PAVER, *n.* فرش بند *farsh band*, بلاط گر *balāt gar*.
 PAVILION, *n.* خیمه *khaima*, سراپرده *sarāparda*. An open pavilion, شامیانہ *shāmyāna*, سایبان *sāyabān*.
 PAW, *n.* پنجه *panja*, چنگ *chang*.
 PAW, *vt.* پای بر زمین کشیدن *pāya bar zamīn-k.* — لمس کردن *sūdan*, لمس کردن *lams-k.*
 PAWN, *n.* گرو *girau*, رهن *rahn*. A pawn at chess, پیاده *piyāda*.
 PAWN, *vt.* گرو کردن *girau-k.* رهن کردن *rahn-k.* To demand a pawn, رهن خواستن *rahn-kh.* To redeem a pawn, fakki *fakki rahn-k.* To receive a pawn, رهن گرفتن *rahn-g.*

PAWNBROKER, *n.* رهن گیر *rahngīr*,
گرو گیر *girau gir*.

PAWNER, *n.* گرو کننده *girau kunanda*,
مرتبه *murtahin*.

PAY, *vt., vi.* گذاردن *adā-k.*,
قرض ادا کردن *guzārdan*. To pay debt,
karz adā-k., وام ونا کردن *wām wafā-k.*
To pay tribute, خراج گذار کردن *khirāj*
guzār-k. To pay or atone for, تکفیر
کردن *takfīr-k.* To pay wages, وظایف
دادن *wazīfa-d.*, مزد دادن *muzd-d.*
To pay or beat, ضرب کردن *zarb-k.*,
زدن *zadan*.

PAY, *n.* طلب *talab*, وظیفه *wazīfat*,
مواجب *mawājib*, مزد *muzd*. Daily
pay, روزانه *rozīna*, روزیانه *rozyāna*.
Monthly pay, ماهیانه *māhiyāna*. Yearly
pay, سالانه *sālyāna*. Advance of pay,
پیشگی *peshgī*, سلف *salaf*.

PAYABLE, *a.* واجب الادا *wājibu'l adā*,
واجب القضا *wājibu'l kazā*, دادنی *dādanī*.

PAYEE, *n.* تانخواه دار *tankhāh dār*.

PAY-DAY, *n.* روزگزار *ruzi adā*,
روزگزار *ruzi guzār*.

PAYER, *n.* ادا کننده *adā kunanda*,
گذارنده *guzāranda*.

PAYMASTER, *n.* خزانچی *khazānchī*,
وجه ادا کننده *wajh adā kunanda*.

PAYMENT, *n.* ادا *adā*, گذارش *guzārish*,
جزا *jazā*, عوض *īwaz*.

PEA, *n.* کرسنه *karasna*, مشو *mushū*.

PEACE, *n.* صلح *sulh*, سازگاری *sāz kārī*,
عقد *āshtī*. A treaty of peace, عهد
و عهد *āhdi sulh u salāh*, و صلح و صلح
āhd u paymāni sulh. Articles
of peace, عهد نامه *sulh nāma*,
āhd nāma.—(rest) راحت *ārām*,
rāhat. To make peace, صلح کردن *sulh-k.*,
آشتی کردن *āshtī-k.*

PEACE, *interj.* خاموش *khāmūsh*.

PEACEABLE, *a.* صلح جو *sulh jū*,
آرامش *salāh andīsh*. A peaceable
dwelling, آرامگاه *ārām gāh*. Peaceable
times, ایام صلح و آشتی *ayyāmi sulh*
wa āshtī.

PEACEABLENESS, *n.* راحت *rāhat*, صلح
جوئی *sulh jūi*

PEACEABLY, *ad.* بی جدگ و شمانت
bī jang u shamātat, به صلح *ba masālah*,
آسوده *āsūda*.

PEACEFUL, *a.* vide PEACEABLE.

PEACEFULLY, *ad.* vide PEACEABLY.

PEACEMAKER, *n.* مصالح *muslih*,
صلح و صلح ساز *sulh kār*, صلح
u salāh sāz.

PEACH, *n.* شفتالو *shaftālū*.

PEACOCK, *n.* طاووس *tāus* ((*pl.* اطواس)).
خرامیدن like a peacock, خرامیدن
kharāmīdan.

PEAHEN, *n.* طاووس ماده *tāusi māda*.

PEAK, *n.* سرکوه *sar kūh*, قله *kulla*,
راس الجبل *rāsu'l jabal*.

PEAL, *n.* غرش *ghurrish*.—
(of bells) طنطنه زنگبارها *tantanai zang*
bārha.

PEAR, *n.* ناشپاتی *nāsh*, امرو *amrūd*,
پاتی *pātī*.

PEARL, *n.* مروارید *marwārīd*, در *durr*,
(*pl.* لالی *lālī*), (در *lālī*). A large
royal pearl, لولوی شاهوار *lūlūi shāhwār*.
Piercing pearls, سفتن مروارید *suftani*
marwārīd. A pearl or speck on the
eye, ظفر چشم *zufri chashm*. Mother
of pearl, گوهر پرور *gauhar parwar*, ام
تومت *ummi tūmat*.

PEARLY, *a.* در آسا *durr āsā*,
مروارید دار *marwārīd dār*.

PEASANT, *n.* دهقانی *dihkānī*,
روستائی *rūstāi*, فلاح *fallāh*.

- PEASANTRY, *n.* اهالي قريه *ahālī i karīb*, روستا *rūstā*.
- PEAS-COD, *n.* پوست نخود *pusti nukhūd*.
- PEBBLE, *n.* سنگه پاره *hasā*, سنگه شفاف *sang pāra*, سنگه شفاف *sangi shaffāf*.
- PECCADILLO, *n.* قصور *āib*, عيب *kusūr*.
- PECCANT, *a.* (corrupt) شر *sharr*, بد *bad*. — (criminal) مجرم *mujrim*, گناهگار *gunāhgār*.
- PECK, *vt.* سوراخ *minkār-z.*, منقار زدن *sūrākh-k.*
- PECTORAL, *a.* سينه *sadriya*, صدریه *sīna makhsūs*. — (breast plate), سينه پوش *sīna pūsh*, جبهه *jubba*.
- PECULATION, *n.* فريب بيت المال *farībī baytu'l māl*, خيانت *khayānat*.
- PECULIAR, *a.* مخصوص *khāss*, مخصوص *makhsūs*, غير عمومي *ghayar dmūmī*, عجيب *ājīb*.
- PECULIARITY, *n.* خاصيت *khāssiyat*, مخصوصيت *makhsūsiyat*.
- PECULIARLY, *ad.* "خصوصاً" *khasūsan*, "خاصة" *khāssitan*.
- PECUNIARY, *a.* (relating to money) نكدي *nakdī*, زر منسوب *zar mansūb*. (consisting of money) از زر *az zar*. A pecuniary consideration, عوض در نقد *īwaz dar nakd*. Pecuniary payment, ادا کردن بزر حاضر *adā kardan ba zari hāzir*.
- PEDAGOGUE, *n.* خواجم *ūstād*, اوستاد *khāja maktab*.
- PEDAL, *a.* پاي منسوب *pāya mansūb*, پا *pāya*.
- PEDANT, *n.* مغرور *ilm maghrūr*, عالم خود فروش *ālīmī khud farūsh*.
- PEDANTIC, *a.* فضيلت فروش *fazīlat farūsh*.
- PEDDLAR, *n.* دست فروش *dast farūsh*, خرده فروش *khurda farūsh*.
- PEDDLERY, *n.* خرده فروشي *khurda farūshī*, اسباب کمبها *asbābi kam bahā*.
- PEDDLING, *n.* دست فروشي *dast farūshī*, سوداگري *saudāgarī*.
- PEDESTAL, *n.* بن ستون *bunni sitūn*, پاي عمود *pāya umūd*. — (basis of a statue) پاي صنم *pāya sanam*.
- PEDESTRIAN, *n.* پياده *payāda*, قاصد *kāsid*.
- PEDIGREE, *n.* نسب *nasab* (pl. انساب), نسل *nasl*, آل *āl*, (اصول pl. اصل).
- PEEL, *vt.* قشر برداشتن *pūst-b.*, غارت کردن *kishr-k.* — (plunder) غارت کردن *ghārat-k.*
- PEEL, *n.* قشر *pūst*, قشر *kishr*, جلد *jild*.
- PEEP, *vi.* چشم داشتن *chashm-d.*, نظر *nigrīstan*, نگاه کردن *nazar-s.*, (look at privately) نگاه کردن *pīn-hān-n.* — (make the first appearance) بنظر آمدن *ba zahūr-ā*, با نظر آمدن *ba nazar-ā*.
- PEEP, *n.* نظر *lamh*, نظرت *nazarat*. — (appearance) نظر اول *nazari arwal*, طلوع *tulū*.
- PEEP-HOLE, *n.* چشمک *chashmak*, منظر *manzar*, سوراخ *sūrākh*.
- PEER, *n.* هم نشین *ham sar*, همسر *ham-nishīn*. — (lord) شريف *sharīf*, سيد *sayyid*.
- PEERAGE, *n.* سيادت *siyādat*, شرافت *sharāfat*. — (body of peers) شرفا *shurafā*, بزرگان *buzurgān*.
- PEERLESS, *a.* بي مثال *bī nazīr*, بي نظير *bī misāl*, بي همتا *bī hamtā*.
- PEERLESSNESS, *n.* بي مثالي *bī misālī*.
- PEEVISH, *a.* تند خو *tez mizāj*, تند *tund khu*, تيز طبيعت *tez tabīyat*.
- PEEVISHLY, *ad.* تندانه *tundāna*.
- PEEVISHNESS, *n.* تندي *tundī*, تيز طبيعتي *tez tabīyati*.
- PEG, *n.* میخ *mekh*, وتد *vatad*, مسمار *mismār*.

- PEG, *vt.* بند کردن *ba mekh band-k.*, تسمیر ساختن *tasmīr-s.*
- PELF, *n.* مال *māl*, زر *zar*, نقد *nakd.*
- PELLET, *n.* گوله *gulla*, گلوله *gulula.*
- PELLICLE, *n.* پوست *pusti*, باریک *bārīk*, پرده *parda.*
- PELLUCID, *n.* صاف *shaffāf*, شفاف *shāffāf*, بلورین *bilaurīn*, *sāf*.
- PELT, *n.* ضربه (blow) *zarb*, پوست *pūst.*
- PELT, *vt.* صدمه رسانیدن *zadan*, زدن *zadan*, *sadma-r.*
- PELVIS, *n.* پایی شکم *pāya shikam*, تنه‌گاه *tahīgāh.*
- PEN, *n.* کلمت *khāma*, قلم *kalam*, نوک *kilk.* The nib of a pen, قلم تراش *nauki kalam.* To mend a pen, قلم ساختن *kalam tarāsh-k.*, قلم دان *kalamdān.* Pencase, *kalam-s.*
- PEN, *vt.* رقم کردن *nawishtan*, نوشتن *nawishtan*, *rakm-k.*, مسطور ساختن *mastūr-s.*
- PENAL, *a.* سیاست ساز *sazār*, سزائی *sazār*, حدود شرعیت *siyāsāt sāz.* Penal laws, حدود اجرای حدود کردن *hudūdi shariāt.* To put in execution the penal laws, اجرای حدود کردن *ijrāi hadūd-k.*
- PENALTY, *n.* تاوان *jarīmāna*, جریمه *jarīmāna*, عاقبت *ukūbat*, سزا *sazā*, *tāwān.*
- PENANCE, *n.* تکفیر گناه *takfīri gunāh*, جزای شر *jazāi sharr.* عاقبت *ukūbat.*
- PENCIL, *n.* مداد *kalamī surb*, قلم سرب *kalamī surb*, *midād.*
- PENCIL, *vt.* تحریر *naksh-k.*, نقش کردن *naksh-k.*, تحریر کردن *tahrīr-k.*
- PENDANT, *n.* آویزه *āwīza*, معلقه *muḍallaka.*
- PENDENCY, *n.* آویختگی *tadlīk*, تعلیق *tadlīk*, *āwīkhtagī.*—(delay of legal decision) توقف قضا *tākhīri hukm*, تاخیر حکم *tākhīri hukm*, وجبت *tawakkūfi kazā u hujjat.*
- PENDENT, *a.* آویزان *āwīzān*, متعلق *mu-āllak*, متعلق *mutaāllik.*
- PENDING, *a.* غیر قضا *nāmāhkūm*, نا محکم *nāmāhkūm*, *ghayri kazā u hujjat.*
- PENDULUM, *n.* آویزه ساعت *āwīza sāūt*, شاکل متحرک *shākuli mutaharrik.*
- PENETRABILITY, *n.* امکان نفوذ *imkāni nafāz*, تداخل *tadākhul.*
- PENETRABLE, *a.* ممکن نفوذ *mumkīni nafāz*, راد *rāhdah.*
- PENETRATE, *vt.* نفوذ نمودن *suftan*, سفتن *suftan*, داخل *guzar-k.*, گذر کردن *guzar-k.*, داخل شدن *dākhil-sh.*, تسمیم کردن *tasmīm-k.*—(reach the meaning) دریافت کردن *daryāft-k.*, فراست *mutlī-sh.*, مطلع شدن *mutlī-sh.*, *farāsāt-k.*—(make an impression on the mind) دریافتن *daryāftan*, مفهوم *mafhum-b.*—(pierce the heart) دلگرفتن *dil-g.*, دلریش کردن *dilrīsh-k.*
- PENETRATED, *a.* مدخول *muassar*, موثر *muassar*, *madkhul.*
- PENETRATING, *a.* نافذ *nāfiz.*—(inspect-ing) بصیرت نما *basīrat numā*, مطلع *mutlī*, اطلاع *itlād numā.*
- PENETRATION, *n.* در آمد *dakhl*, دخل *dakhl*, تأثیر *tāsīr*, نفوذ *nafāz*, *dar āmad.*—(acuteness) تندی *tundī*, تیزی *tezī*, *tundī.*—(sagacity) فراست *akl*, عقل *zīrakī*, زیرکی *zīrakī*, *firāsāt.*
- PENINSULA, *n.* جزیره *jazīra* (pl. جزایر *pl.*), *jazīra.*
- PENITENCE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, تاسف *tāssuf*, ندامت *nidāmat*, توبه *tauba*, *afsūs.*
- PENITENT, *a.* متأسف *mutāassuf*, پشیمان *pashīmān*, نادم *nādam*, تائب *tāib.* To be penitent, پشیمان شدن *pashīmān-sh.*, نادم شدن *nādim-sh.*
- PENITENTLY, *ad.* از تاسف *az tāassuf*, با پشیمانی *bā pashīmānī.*
- PENKNIFE, *n.* قلم تراش *kalam tarāsh*, چاقو *chākū*, مبرات *mibrāt.*
- PENMAN, *n.* مصنف *musannif*, (author) *musannif.*

نویسنده *kātib*, کاتب *nawīsanda*.—
 (fine writer) خوش قلم *khush kalam*,
 خوش نویس *khush narōis*.
 PENMANSHIP, *n.* خوش نویسی *khush narōis*, کتابت *kitābat*.
 PENNANT, *a.* علم نشان *nishān*, *ālam*.
 PENNILESS, *a.* محتاج *muftis*, مفلس *muhtāj*, بی زر *bī zar*.
 PENSION, *n.* وجہ گذران *wajai guzarān*,
 وظیفہ *wazīfa*, مدد معاش *madadi maāsh*,
 جاگیر *jāgīr*, علوفہ *ālūfa*.
 PENSION, *vt.* وجہ گذران دادن *wajai guzarān-d.*,
 وظیفہ جاگیر دادن *jāgīr-d.*,
 مدد معاش دادن *wazīfa-d.*
 PENSIONER, *n.* جاگیر وظیفہ دار *wazīfadār*,
 اہل معاش *ahli maāsh*, جاگیردار *jāgīrdār*.
 PENSIVE, *a.* اندیشہ *fikrmand*, فکرمند *andīsha nāk*.
 PENSIVELY, *ad.* با اندیشہ *fikrāna*, فکرانہ *bā andīsha*.
 PENSIVENESS, *n.* دلفگیری *dilfigārī*,
 اندیشہ ناکہ *andīsha nākī*, تامل *ta'āmmul*.
 PENTAGON, *n.* پنج گوشہ *panj gūsha*,
 منکھمس *mukhammas*.
 PENTAGONAL, *a.* پنج گوشہ دار *panj gūsha dār*.
 PENTATEUCH, *n.* توریت *tūrīyat*.
 PENTECOST, *n.* عید الخمین *idu'l kham-sīn*.
 PENULTIMATE, *a.* حرکت پیش از آخری *harakat pesk az ākhirī*.
 PENURIOUS, *a.* تنگدست *tangdast*,
 لکم *laīm*, شوم *shūm*, بخیل *bakhīl*.
 PENURIOUSLY, *ad.* از تنگدستی *az tang-dastī*,
 با طمعکاری *bā tam' kārī*, بخیلان *bakhīlan*.
 PENURY, *n.* تنگ دستی *ihitiyāj*, احتیاج *tang dastī*,
 گدائی *gadār*.
 PEON, *n.* پیادہ *payāda*, خادم *khādim*.

PEOPLE, *n.* خلق *khalk* (*pl.* خلایق), قوم *kaum* (*pl.* اقوام), طایفہ *tāifa* (*pl.* طوایف). A concourse of people, جمیعت خلق *jami'ati khalk*. The common people عوام الناس *āwwām*, عوام الناس *āwāmmunnās*. People of a higher class, ارباب دولت *arbābi daulat*, اشرف *ashraf*. People of various nations, طوایف مختلفہ *tawāifi mukhtalifa*.
 PEOPLE, *vt.* معمور آباد کردن *ābād-k.*, آباد و معمور نمودن *maāmūr-k.*, آباد و معمور نمودن *ābād u maāmūr-n.*
 PEOPLED, *a.* معمور آبادان *abādān*, معمور *maāmūr*. To be peopled, آباد شدن *ābād-sh.*
 PEPPER, *n.* فلفل دراز *filfil darāz*, فلفل *filfil*. A pepper box, فلفل دان *filfil dān*.
 PEPPER, *vt.* با فلفل پاشیدن *bā filfil-p.*
 PEPPERMINT, *n.* نعنع *na'na*.
 PEPSIN, *n.* هاضمہ *hāzima*.
 PER, *a.* فی *fī*, بہ *bā*. Per annum, فی صد سالیانہ *sālyāna*. Per cent, فی صد *fī sad*.
 PERADVENTURE, *ad.* مگر شاید *shāyad*, مگر *magar*, اتفاقاً *ittifākan*.
 PERAMBULATE, *vt.* گشتن *gashtan*, طواف نمودن *tawāf-k.*, سیر کردن *sayr-k.*, مساحت کردن *masāhat-k.*
 PERAMBULATION, *n.* طواف *tawāf*, گردش *gardish*, حد *hadd*.
 PERAMBULATOR, *n.* گرد و فچہ *gardūncha*.
 PERCEIVE, *vt.* معلوم دریافتن *daryāftan*, معلوم *maālūm-k.*, ادراک کردن *idrāk-k.*, دریافت کردن *daryāft-k.*, تفہم کردن *tafhūm-k.*.
 PERCEIVED, *a.* معلوم *maālūm*, معلوم *mafhūm*, دریافتہ *daryāfta*.
 PERCEPTIBILITY, *n.* قابلیت ادراک *kābiliyati idrāk*.
 PERCEPTIBLE, *a.* ممکن دریافت *mum-kini daryāft*, محسوس *mahsūs*.

PERCEPTIBLY, *ad.* ظاهراً *zāhiran*.

PERCEPTION, *n.* ادراک *daryāft*, دریافت *idrāk*, بصیرت *āgāhī*, آگاهی *fahm*, فهم *basar*.

PERCEPTIVE, *a.* بینا *mudrik*, مدرک *bīnā*.

PERCH, *n.* پاگیره *bāzū* بازو *pā gīra*.

PERCH, *vt.* قرار دادن *nihādan*, نهادن *karār-d*.

PERCHANCE, *ad.* اتفاقاً *shāyad*, شاید *ittifākan*, مگر *magar*.

PERCOLATE, *vt.* صاف کردن *pālūdan*, پالودن *sāf-n*.

PERCOLATOR, *n.* پالونه *pālūna*.

PERCUSSION, *n.* ضرب *sadmat*, صدمت *zarb*, کوب *zadagī*, زدگی *kūb*.

PERDITION, *n.* تباہی *halākat*, هلاکت *tabāhī*, خرابی *kharābī*.

PEREGRINATION, *n.* مسافرت *saḡar*, سفر *musāfirat*, غربت *siyāhat*, سیاحت *ghurbat*.

PEREMPTORILY, *ad.* با تاکید *bā tākīd*, قاطعانه *ba wajai faisalāna*, فیصله *kātiāna*. To decide peremptorily, فیصله کردن *faysal-k*.

PEREMPTORINESS, *n.* استعجاب *isti-hkām*, قطعیت *faysal*, قطعیّت *katīat*.

PEREMPTORY, *a.* قاطع *n. kātī*, قاطع *nātik*, شافی *shāfī*.

PERENNIAL, *a.* پاینده *dāyīm*, دائم *pāyanda*, ابدی *jāwīd*, جاوید *abadī*.

PERFECT, *a.* تمام *durust*, درست *tamām*, صحیح *fāzil*, فاضل *kāmīl*, کامل *sahīh*. — پاک *pāk*, پاکیزه *pākīza*, پاک (pure) *bī āib*.

PERFECT, *n.* ماضی قریب *māzī* (tense) *karīb*.

PERFECTION, *n.* کمال *kamāl* (pl. *tatamat*, تکمیل *takmīl*, کمالات *fazīlat* (pl. فضایل *fazāil*).

PERFECTIVE, *a.* مکمل *mukammīl*, فضل بخش *fazl bakhsh*.

PERFECTLY, *ad.* فاضلانہ *kāmīlāna*, کاملاً *fāzilāna*, بکمال *ba kamāl*.

PERFIDIOUS, *a.* نامک *namak* حرام *harām*, خائن *khāīn*, غدار *ghaddār*, بد نهاد *bad nihād*, اهل فریب *ahli farīb*.

PERFIDIOUSLY, *ad.* با خیانت *bā khiyānat*, بوجہ بد نهاد *ba wajai bad nihād*. To act perfidiously, خیانت *khiyānat-n.*, غدر کردن *ghadr-k*.

PERFIDIOUSNESS, *n.* خیانت *khiyānat*, نامک حرامی *namak harāmī*, مکر *makr*, فریب *farīb*.

PERFIDY, *n.* غدر *khiyānat*, بیوفائی *bī wafāīy*, حیل *hīla*, غدر *ghadr*.

PERFORATE, *vt.* سوراخ *suftan*, سفتن *rakhna*, رخند ساختن *surākh-k*, کردن *sakab-k*, ثقب کردن.

PERFORATION, *n.* رخند داری *rakhna dārī*, سوراخ *surākh*, ثقب *sakab*.

PERFORATOR, *n.* سذب *miskab*, مثقب *sumb*.

PERFORCE, *ad.* بزور *bazor*, ضرباً *zaraban*, جبراً *jabrāna*. To seize perforce, بزور گرفتن *bazor-g*.

PERFORM, *vt.* ساختن *kardan*, کردن *sākhtan*, بکار آوردن *bajā-ā.*, آوردن *bakār-ā.*, پرداختن *pardākhtan*, ادا نمودن *adā-n*. To perform on a musical instrument, نواختن *nawākhtan*.

PERFORMABLE, *a.* قابل ادا *kābili adā*, شدنی *mumkīnī*, ممکن *pardāz*, پرداز *shudanī*.

PERFORMANCE, *n.* عمل *kirdār*, کردار *amal*, کار *kār*. — (literary composition) تصنیف *tasnīf*, انشاء *īnshā*. Performance of a promise, ایفا *īfā*.

PERFORMER, *n.* سازنده *sāzanda*, عامل

āmil, صانع *sānʿ*.—(in comp.) گر *gar*,
گار *gār*, ساز *sāz*. A musical performer,
سازنده *sāzanda*, نواز *nawāz*.
PERFUME, *n.* خوش بوئی *khūsh būi*,
عطر *itr*, شمیم *shamīm*.
PERFUMER, *n.* عطر فروش *itr farūsh*,
عطار *attār*.
PERFUMERY, *n.* عطریات *itrīyāt*,
مشموومات *mashmūmāt*.
PERFUNCTORY, *a.* بیخبر *ghāfil*, غافل
bī khabar.
PERHAPS, *ad.* شاید *shāyad*, اتفاقاً
ittifākan.
PERICARDIUM, *n.* پردۀ دل *pardai dil*.
PERICRANIUM, *n.* پردۀ مغز سر *pardai*
maghzi sar.
PERIL, *n.* ترس *bīm*, خطر *khatar*,
تارس *tars*, باک *bāk*.
PERILOUS, *a.* بیم خطرناک *khatar-nāk*,
بیم *bīm* آوار *āwar*, مخوف *mukhawwaf*,
هولناک *haulnāk*, مهلک *muhlik*.
PERILOUSLY, *ad.* مخوفانه *mukharwi-*
fāna, با خطر *bā khatar*, مهلکانه
muhli-kāna.
PERINEUMONY, *n.* ذات الریت *zātu'r*
riyat.
PERIOD, *n.* دور زمان (دوار *pl.* *daur*),
dauri zamān.—(time) وقت *wakt*,
زمان *zamān*, عهد *āhd*.—(a full sent-
ence) جمله *jumla*, فقره *fakra*.—(con-
clusion) انجم *anjām*, آخرت *ākhirat*,
تمام *tamām*. Periods or cycles of years,
ادوار و اکرار *adwār u akrār*.
PERIODICAL, *a.* فصلی *dawwārī*,
فصلی *fasalī*, موسمی *mausamī*,
ایامی *ayyāmī*.
PERIODICALLY, *ad.* باعقبیت *bā ākabat*,
بذنوبت *ba naubat*.
PERIOSTEUM, *n.* ضریع *zarʿ*.
PERIPHERY, *n.* دایره *dāira*.
PERIPHRASE, *n.* افادۀ کلام *ifādai kalām*,
سخن گردانی *sukhun gardānī*.

PERISH, *vi.* هلاک شدن *halāk-sh.*, مردن
mārdan, فوت شدن *faut-sh.*, ضایع
کردن *zāyʿ-k*.
PERISHABLE, *a.* فانی *fānī*, ناپایدار
nāpāyadār, زایل *zā'il*, ساقط *sākit*.
PERITONEUM, *n.* شکم صفاق *sifāk*,
پردۀ شیکم *pardai shikam*.
PERJURE, *vt.* (one's self) دروغ
سوگند *saugandi durūgh-kh.*, قسم
خوردن *kasamikhilāfi hakk-k*,
خلاف حق کردن
PERJURED, *a.* حذیث *hanīs*.
PERJURY, *n.* سوگند کاذب *saugandi*
kāzib, سوگند خلاف حق *saugandi*
khilāfi hakk.
PERK, *vi.* سرافراز نمودن *sar afrāz-n.*,
آراستن *ārāstan*.
PERMANENCE, *n.* پایداری *pāyadārī*,
بقا *bakā*, ثبات *sabāt*, مداومت
mudāwamat.
PERMANENT, *a.* استوار *pāyadār*,
جاوید *dāyīm*, دایم *kāyīm*, قائم
ustuwār, جاوید *jāwīd*.
PERMANENTLY, *ad.* قایماً *kāiman*,
دایماً *dāiman*.
PERMEABLE, *a.* قابل نفوذ *kābili*
nifāz, ممکن گذاز *mumkini*
gudāz.
PERMISSIBLE, *a.* واجب الاجازت
wājibul ijāzat, پذیر *āmīzish*
pazīr, روا *rawā*, جایز *jāiz*.
PERMISSION, *n.* پروانگی *parwānagī*,
ان *ijāzat*, اجازت *rukhsat*, رخصت
izn, رضا *razā*.
PERMISSIVE, *a.* رخصت نما *rukhsat*
numā.
PERMISSIVELY, *ad.* با اجازت *bā*
ijāzat, بطور ان *ba tauri izn*.
PERMIT, *vt.* پروانگی دادن *parwānagī-d.*
ان *izn-d.*, اجازت دادن *ijāzat-d.*,
جایز کردن *jāiz-k*.
PERMIT, *n.* دستک *parwāna*,
راهداری *dastaki rāh dārī*.

PERMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*.

PERNICIOUS, *a.* ضرر رسان *muzirr*, مضر *zarar-r.*, مفسد *mufsid*, مهلك *muhlak*.

PERNICIOUSLY, *ad.* "مضرا" *muzirran*, مفسدان *mufsidāna*.

PERNICIOUSNESS, *n.* زبان ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, فساد *fisād*.

PERORATION, *n.* عاقبت کلام *ākibat kalām*, ختم سخن *khatamī sakhun*.

PERPENDICULAR, *a.* عمود *muāmmad*.
— (perpendicular line) خط مستقیم *khatī mustakīm*.

PERPENDICULARLY, *ad.* "عمودا" *dmūdān*.

PERPETRATE, *vt.* ارتکاب کردن *irtikāb-k.*, بجا آوردن *bajā-ā.*, گناه کردن *gunāh-k.*.

PERPETRATION, *n.* ارتکاب *irtikāb*, گناه سازی *gunāh sāzi*.

PERPETUAL, *a.* جاویدان *dāyīm*, سرمدی *sar-madī*, پایدار *pāyadār*, جاویدان *jāwīdān*.

PERPETUALLY, *ad.* همیشه *hamīsha*, "دایما" *dāiman*, الدوام *āladdawām*, ابد *abdan*.

PERPETUATE, *vt.* مداومت کردن *mudāwamat-k.*, استمرار *abadi-k.*, ابدی کردن *abadi-k.*, استمرار *istimrār-d.*

PERPETUATION, *n.* استداامت *istidāmat*, استمرار *istimrār*.

PERPETUITY, *n.* همیشگی *hamīshgī*, مداومت *mudāwamat*, دوام *dawām*, ثبات *sabāt*, ابد *abad*, استمرار *istimrār*.

PERPLEX, *vt.* (distract the mind) حیران کردن *hairān-k.*, پریشان کردن *parīshān-k.*, (confound) مضطراب کردن *iztirāb-k.*, مشوش نمودن *bar ham-z.*, درهم زدن *mushawwash-n.*

PERPLEXED, *a.* دشوار *mushkil*, مضطراب *dushwār*, مشوش *mushawwash*. Per-

plexed in mind, حیران *hairān*, مضطرب *muztarib*, پریشان *parīshān*. To be perplexed, حیران شدن *hairān-sh.*, سرگردان شدن *sar gardān-sh.*

PERPLEXING, *a.* دشوار *mushkil*, دشوار *dushwār*, بر گمان و شک *bar gumān u shakk*.

PERPLEXITY, *n.* دشواری *tashwīsh*, دشواری *dushwārī*, حیرانی *hairānī*, اضطراب *iztirāb*, پریشانی *parīshānī*, سرگردانی *sar gardānī*.

PERQUISITE, *n.* دستوری *dastūrī*, مزد *muzd*.

PERSECUTE, *vt.* ظلم و آزردن *āzurdan*, ظلم و آزار *zulm wa taādī-r.*, ایذا دادن *iztirāb-z.*, آزاریدن *iztirāb-z.*

PERSECUTION, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*, آزار *jafā*, آزرده *āzurdagī*, آزار *taādī*, اضطراب *iztirāb*.

PERSECUTOR, *n.* ستمگر *jafākār*, آزار *sitamgar*, آزار *mardum āzār*, آزار *iztirāb sāzanda*.

PERSEVERANCE, *n.* مداومت *mudāwamat*, استمرار *istimrār*, بقاء *bakā*.

PERSEVERE, *vt.* استمرار کردن *istimrār-k.*, قایم بودن *akāmat-k.*, قایم بودن *kāim-b.*, مداومت کردن *mudāwamat-k.*, صبر کردن *sabr-k.*

PERSEVERING, *a.* ثابت قدم *sābit-kadam*, صابر *sābir*.

PERSEVERINGLY, *ad.* با استمرار *bā istimrār*, از ثابت قدم *az sābit kadam*.

PERSIA, *n. p.* پارس *pāris*, عجم *ājam*, فارس *fāris*, ایران *īrān*.

PERSIAN, *a.* پارسی *pārsī*, عجمی *ājamī*, فارسی *fārsī*.

PERSIST, *vi.* اصرار *sabāt-w.*, ورزیدن *isrār-n.*

PERSISTENCE, *n.* اصرار *isrār*, ابرام *ibrām*.

PERSISTENT, *a.* مستمر *mustamirr*,
مابر *mabrīm*.

PERSON, *n.* آدم *ādam*, شخص *shakhs*
(*pl.* اشخاص *kas*, (*pl.* کسان *tan*,
(افراد *insān*, فرد *fard* (*pl.* افراد)).
—(self) *khud* نفس *nafs*.—(exter-
nal appearance) ظاهر *sūrat*,
zāhir, شکل *shakl*, پیکر *paykar*. A
certain person, فلان *falān*, شخصی
shakhsī, کسی *kasī*.—(in Gram.) The
first person, متکلم *mutakallim*, The
second person, مخاطب *mukhātib*,
حاضر *hāzır*. The third person, غایب
ghāyib. In person, شخصاً *shakhsān*,
فی ذات *fi zātihī*.

PERSONABLE, *a.* خوب صورت *khūb*
sūrat, خوش اندام *khūsh andām*,
خوش منظر *khush manzar*.

PERSONAGE, *n.* ذات شریف *zāti*
zharīf, اصلي *aslī*, بزرگوار *buzurgwār*,
امیر *amīr*, سید *sayyad*.—(appearance)
صورت *sūrat*.—(character) عادت *ādat*,
وصف *wasf*.

PERSONAL, *a.* ذاتی *shakhsī*,
zātī, مخصوص *makhsūs*, خاص *khāss*. A
personal property, مال و متاع *māl u*
matāʿ, جنس و نقد *nakd u jins*. Per-
sonal reflections, طعن *taʿn*, ذم *zamm*.

PERSONALITY, *n.* آدمیت *ādmiyat*,
ذات *zāt*.

PERSONALLY, *ad.* خود بالذات *biz zāt*,
خود *khud ba khud*.

PERSONATE, *vt.* صورت نقل کردن *nakl-k.*,
تمثیل *sūratī shakhsī-g.*,
تماس *mutamassil-sh.*

PERSONIFICATION, *n.* تشبیه *tashbīh*,
جان بخشی *jān bakhshī*.

PERSONIFY, *vt.* تشبیه نمودن *tashbīh-n.*

PERSPECTIVE, *n.* دوربین *dūrbīn*.—
(view) بصر *basar*.

PERSPECTIVE, *a.* نظری *nazarī*.

PERSPICACIOUS, *a.* صاحب بصیرت *sāhibi basīrat*,
تیز چشم *tez chashm*,
خرد بین *khīrad bīn*,
زود ادراک *zūd idrāk*.

PERSPICUITY, *n.* سلاست *salāsāt*,
انجلا *injilā*, روشنی *raushnī*.

PERSPICUOUS, *a.* آشکار *zāhir*,
واضح *wāzih*,
هویدا *hawīdā*, آشکارا *āshkāra*.

PERSPICUOUSLY, *ad.* هویدا *hawīdā*,
آشکارا *āshkāra*, ظاهرانه *zāhirāna*.

PERSPIRATION, *n.* عرق *ārak*,
بصیع *basīd*, رشت *rash-hat*.

PERSPIRATIVE, *a.* عرق ریز *ārak rīz*,
خوی نما *khawīnumā*.

PERSPIRE, *vt.* عرق کردن *ārak-k.*,
خوی *kharī-k.*, رشت کردن *rashhat-k.*

PERSUADABLE, *a.* نصیحت پذیر *nasīhat*
pazīr, قابل پند و تدبیر *kābili pand u*
tadbīr.

PERSUADE, *vt.* مایل شدن *māil-sh.*,
نصیحت کردن *targhīb-k.*, رای دادن *pand-g.*,
پند گفتن *nāsīhat-k.*,
رای *rāi-d.*

PERSUADER, *n.* پند گو *pandgū*,
ناصح *nāsīh*.

PERSUASION, *n.* نصیحت *nasīhat*,
پند *pand*, تحریک *tahrīk*.—(opinion,
belief) اعتماد *itimād*, باور *bāwar*.

PERSUASIVE, *a.* دلنواز *dil nawāz*,
ناصح *nāsīh*,
جهت *khātir nishīn*,
جهد *jehat*.

PERSUASIVELY, *ad.* با وجه *ba*
wajai *nāsīh*, با پند *bā pand*,
دلپاسند *dilpasand*.

PERT, *a.* شوخ *shūkh*, گستاخ *gustākh*.

PERTAIN, *vt.* نسبت داشتن *nisbat-d.*,
تعلق داشتن *taʿlluk-d.*

PERTINACIOUS, *a.* ملزم *mulāzim*,
سخت *sakht*.

PERTINENCY, *n.* سزاواری *sazāwārī*,
مناسبت *munāsibat*.

PERTINENT, *a.* سزاوار *sazāwār*, لایق
lāyāk, واجب *wājib*.

PERTINENTLY, *ad.* *bā* شایستگی *shāyistagī*, سزاوارانه *lāya kāna*, لایقانه *lāya kāna*, سازوارانه *sazāwārāna*, *bā* مناسبیت *bā munāsabat*.

PERTLY, *ad.* شوخانه *shūkhāna.*

PERTNESS, *n.* گستاخی, *hawādārī*, هوا داری, *gustākhī*.

PERTURBATE, *vt.* اضطراب کردن *iztirāb-*
k., آشفتن *āshuftan*.

PERTURBATION, *n.* پریشانی *parīshānī*,
 حیروت *iztirāb*, تشویش *tashwīsh*,
 hayrat, آسید *āsīb*.

PERUSAL, n. آزمایش *mutālā*, امتحان *āzmāyish*, *imtihān*.

PERUSE, *vt.* خواندن *khāndan*, مطالعه کردن *mutālā-k.*

PERVADE, *vt.* داخل در آمدن *dar-ā.*, شدن *dākhil-sh.*

PERVERSE, *a.* کجرو *kajrau*, ضدی *ziddī*,
 فاسد *fāsid*, گمراه *gūmrāh*, سرکش
sarkish, سر خود *khudsar*, شریر *sharīr*.

PERVERSELY, *ad.* فاسدانه *fāsidāna*, شراراً
sharran.

PERVERSENESS, *n.* کج روی *kaj rawī*,
گردنکشی *girdankashī*, سرکشی *sar*
kashī, خود سری *khudsarī*.

PERVERSION, *n.* انقلاب *inkilāb*, در
خلاف سازي *bar khilāf sāzī*.

PERVERT, *vt.* بر اضلال *izlāl-k.*, در خلاف کردن, *bar gashta-n.*, گشتن نمودن *bar khilāf-k.*, منکوس کردن *mankūs-k.*

PERVERTED, *a.* *در گشتن* *bar gashta*, *در*
منقلب *bar khilāf karda*, *مُنْكَالِب*
munkalib.

PERVIOUS, *a.* قابل دخول *kābili dakhūl*,
ممکن ذوق *mumkini nafāz*.

PEST, *n.* وبا *wabā*, آفت *āfat*.

PESTER, *vt.* اضطراب کردن. *āzār-d.* آزار دادن.
iztirāb-k.

PESTILENCE, *n.* سرايت *tāūn*, طاعون
sarāyat, اصابه *isābat*, وبا *wabā*.

PESTILENT, *a.* مفسد *mufsid*, طاعونى
taūnī, سارى *sārī*.

PESTILENTIAL, *α.* وبائي *tāūnī*, طاعوني *wabār*.

PESTLE, *n.* دستاره هاوون *dastarī hāwān.*

PET, *vt.* دوست *nawāzish-k.*, نوازش کردن
داشتن *dūst-d.*

PET, *n.* خفگی *khafagī*, اضطراب *iztirāb*.
—(dear) عزیز *āzīz*, معشوق *madshūk*.

PETITION, *n.* عرض *arz*, درخواست *dar khāst*, آرزومندی *ārzū-mandī*, استدعا *istidʿā*.—(written) عرضی *ārzi*, عرضداشت *ārzdāsh*.

PETITION, *vt.* خواستن *arz-k.*, عرض کردن
 استدعا *iltimās-k.*, التماس کردن *khāstan*,
 خواهش نمودن *istiduā-n.*, نمودن *khāhish-n.*

PETITIONER, *n.* داد خواہ *dād khāh*,
طالب *tālib*. سائل *sā'il*.

PETRIFICATION, *n.* पत्थर ताहिनी.

PETRIFY, *vt.* در حجر گردانیدن *dar hajr-g.*
سنگ کردن *sang-ki.*

PETTICOAT, *n.* فرجي *farjīy*, فستان *fistān*.

PETTINESS, *n.* کوچکي *kuchakī*, اندکي *andakī*.

PETTY, a. خورد *khurd*, کوچک *kuchak*,
 صغیر *saghīr*. پست *past* کمال *kalāl*.

PETULANCE, *n.* گستاخی *shokh̄*, شوخی *shokh̄*,
 اُستākhh̄, هوارى *hawādārī*.

PETULANT, *a.* هوا دار *harwādār*, گستاخ *gustākh*, بی ادب *bī adab*.

PETULANTLY, *ad.* با شوخي *bā shokhī*,
بی ادبانه *bī adabāna*.

PEWTER, *n.* قلعى *kalaī*, رصاص *rasās*.

PHAETON, *n.* اِدْرَافَة *â'rāba*.

PHALANX, *n.* دسته *saff*, صف *dasta*.
 PHANTASM, *n.* خیال باطل *khiyālī bātil*,
 ماتکهایولات *matakhayyulat*, توهم *tawakhum*.
 PHANTASTICAL, *a.* خیالی *khiyālī*,
 خود رای *khud rāi*, متخیل *mutakhayyul*,
 خود کام *khūd kām*.
 PHANTOM, *n.* خیال *khiyāl*, ریه *rīv*,
 صورت و هیم *sūratī wahīma*.
 PHARMACOPŒIA, *n.* معجون نامه *ma'ājūn*
 nāma, قرابادین *karābādīn*.
 PHARMACY, *n.* علم دوا سازی *dawā sāzī*,
 علم ادویه *ilmī adwīya*.
 PHAROS, *n.* فانوس *fānus*, منار *manār*,
 مشعل *mushāl*.
 PHASE, *n.* شکل *shakl*, صورت *sūrat*.
 PHEASANT, *n.* تزارو *tazarw*.
 PHENOMENON, *n.* عارض *nādira*, نادره
 علامت طبیعی *ālāmatī tabī'ī*, *āriz*.
 PHIAL, *n.* کاسه *kāsa*, شیشه *shīsha*.
 PHILANTHROPY, *n.* خیر خواهی *khayr*
 لطیف *khāhī*, نیک طبعی *nek taba'iy*,
 مشرب *latīf masharb*.
 PHILOLOGER, *n.* زبان معبود *mujawwid*,
 زبان *zabāndān*, کلام فهم *kalām fahm*.
 PHILOLOGY, *n.* علم لغات *ilmī lughāt*,
 لغات شناسی *lughāt shināsī*.
 PHILOMEL, *n.* عندلیب *bulbul*, بلبل
āndalīb.
 PHILOSOPHER, *n.* (حکما *hakīm* (pl. حکیمان),
 صاحب دانش *ālīm*, فیلسوف *fīlsūf*,
sāhibī dānish. Philosophers' stone,
 کیمیا *kīmiyā*, اکسیر *aksīr*.
 PHILOSOPHICAL, *a.* حکیمانه *hakīmāna*,
 فیلسوفی *fīlsūfī*, عالم *ālīm*.
 PHILOSOPHICALLY, *ad.* حکیمانه *hakīm-*
māna, از روی حکمت *az rūi hikmat*.
 PHILOSOPHIZE, *vt.* فلسفه نمودن *falsafa-n*.
 PHILOSOPHY, *n.* علم حکمت *ilmī*
hikmat, دانش *dānish*, فلسفه *falsafa*.
 PHIZ, *n.* روی *rūi*, وجه *waja*, پیکر *paykar*.

PHLEBOTOMIST, *n.* نشتر زن *nishtar*
zan, رگ زن *rag zan*, فساد *fassād*.
 PHLEBOTOMIZE, *vt.* نشتر زدن *nishtar-*
z., رگ زدن *rag-z*.
 PHLEGM, *n.* بلغم *balgham*, کف *kaf*.
 PHLEGMATIC, *a.* بلغمی *balghamī*,
 کفدار *kafdār*.
 PHŒNIX, *n.* سیمرغ *sīmurgh*, عنقا *ankā*.
 PHONETIC, *a.* صدائی *sadāī*, صوتی *sūtī*.
 PHONOGRAPHY, *n.* علم صوت *ilmī sūt*,
 صدا فهمی *sadā fahmī*.
 PHOSPHORUS, *n.* (morning star)
 ستاره بامداد *satārai-bāmdād*.
 PHOTOGRAPH, *n.* صورت عکس *sūratī*
āks.
 PHOTOGRAPHER, *n.* صورت گیر *sūrat-*
gīr, عکاس *ākkās*.
 PHRASE, *n.* (اصطلاح *istilāh* (pl. اصطلاحات),
 لغت *lughat*, (عبارات *ibārat* (pl. عبارات
 ضرب *kalām*. A proverbial phrase, ضرب
 مثل *zarbī misl*.
 PHRASEOLOGY, *n.* طرز کلام *tarz*
kalām, لغت گفتار *guftār*, عبارت *ibārat*,
lughat.
 PHRENOLOGY, *n.* ذهن دانی *zihn dānī*.
 PHTHISIS, *n.* مرض ریه *marzī*
rīa.
 PHYSICAL, *a.* (relating to nature) طبیعی
tabī'ī, ذاتی *zātī*.—(relating to medi-
 cine) دوائی *davāī*. Physical strength,
 قوت جسدی *kuwati jasadī*.
 PHYSICALLY, *ad.* طبیعتاً *tabī'atan*,
 از روی طبیعت *az rūi tabī'at*.
 PHYSICIAN, *n.* طبیب *tabīb* (pl. اطبا),
 پزشک *pazīshk*, (حکما *hakīm* (pl. حکیمان).
 PHYSIC, *vt.* علاج دادن *ilāj-d.*, جلاب
jullāb-d..
 PHYSICS, *n. sing.* (the science of healing)
 طب *tibbat*, علم طب *ilmī tibb*,
 معرفت ادویه *ma'arifatī adwīya*.—

- (medicine) علاج *ilāj*, معالجت *muālajat*, شربت جلاب (purge) *jullāb*, دوا *dawā*.—*sharbatī mus-hil*.
- PHYSIOGNOMIST, *n.* قیافه دان *kiyāfa dān*, صاحب فراست *sāhibi farāsat*.
- PHYSIOGNOMY, *n.* علم قیافه *ilmī kiyāfa*, چهره (face) *chahra*, وجه *waja*.—*ilmī farāsat*.
- PIAMATER, *n.* پردۀ مغز *pardai maghiz*.
- PICK, *vt.* اختیار کردن *chīdan*, انتخاب ساختن *intikhāb*, پاک کردن *sāf-k.* To pick a quarrel, از گدیزختن *kazīya-a.*
- PICKAXE, *n.* بیل *bīl*, کلند *kuland*.
- PICKLE, *n.* ترشی *turushī*, آچار *āchār*.
- PICKLE, *vt.* آچار ساختن *āchār-s.*
- PICKPOCKET, *n.* خردۀ کیسه *kīsa bar*, خردۀ دستی *khurda-dastī*.
- PICKTOOTH, *n.* خلال *khilāl*.
- PICNIC, *n.* طعام و شراب *taām u sharāb*.
- PICTURE, *n.* (تصاویر) *taswīr* (*pl.* نقوش *naksh*), شبیه *shabīh*.
- PICTURE, *vt.* تصویر کشیدن *taswīr-k.*, صورت کشیدن *sūrat-k.*
- PICTURESQUE, *n.* خوش منظر *khūsh manzar*, تصویری *taswīrī*.
- PIE, *n.* ساندوچ *sambūsa*.
- PIEBALD, *a.* دورنگ *durang*, ابلق *ablak*.
- PIECE, *n.* (bit) پارۀ *pāra*, قطعۀ *katī*, ریزۀ *rīza*. A piece of cloth or paper, رقعۀ *rukī*. 2. (composition) انشا *inshā*, تصنیف *tasnīf*. A piece of ordnance, توپ *tūp*, بندوق *bandūk*. A piece of money, عدد *ādad*. A-piece, هر یک *haryak*, یک یک *yak yak*. Of a piece with, همجنس *hamjins*, همتا *hamtā*.
- PIECE, *vt.* وفا کردن *paywastan*, پیوند کردن *paywand-k.*
- PIER, *n.* بندرگاه *bandargāh*, گنبد *gumbad*, *ūmūd i gumbad*.
- PIERCE, *vt.* نفوذ کردن *nufūz-k.*, سوراخ کردن *sūrākh-k.*, رخزم زدن *rikhma-z.*
- PIERCING, *a.* نافذ *nāfiz*, دخول *dakhūl*, گذر *guzar*.
- PIETY, *n.* تقوی *takva*, دیانت *diyānat*, ریاضت *riyāzat*, پرهیزگاری *parhīzgārī*.
- PIG, *n.* خنزیر *bachai khūk*, *khinzīr*.
- PIGEON, *n.* کبوتر *kabūtar*, حمامۀ *hamāma*. The carrier pigeon, کبوتر بار *kabūtari bār*. The wood pigeon, فاختۀ *fākhta*.
- PIGMY, *n.* مرد خورد اندام *mardi khurd andām*, کوتاه قد *kūtā kad*.
- PIKE, *n.* پیکان *sinān*, نیزۀ *nīza*, *paykān*. A pikeman, نیزۀ باز *nīza bāz*. A pikestaff, چوب نیزۀ *chūbi nīza*.
- PILASTER, *n.* ستونچۀ *sitūncha*, عمود *āmūdī saghīr*.
- PILE, *n.* پشتۀ *tūda*, انبار *ambār*, *pushta*. A pile of buildings, بنا *binā*. A pile of stones, خرغۀ سنگ *kharaī sang*. The piles, بواسیر *barwāsīr*.
- PILE, *vt.* تودۀ کردن *khara-k.*, انبار کردن *tūda-k.*, جمع ساختن *jamī-s.*, *ambār-k.*
- PILFER, *vi.* دزدیدن *duzdīdan*, ربودن *rubūdan*.
- PILGRIM, *n.* طایف *tāif*, سیاح *sayyāh*, —(to Mecca) حاجی *hājī*.
- PILGRIMAGE, *n.* سیاحت *ziyārat*, *siyāhat*. The pilgrimage to Mecca, *hajj*. To go on a pilgrimage, سیاحت کردن *ziyārat-k.*, *siyāhat-k.*
- PILL, *n.* حب *habb* (*pl.* حبوب *habba*).
- PILLAGE, *n.* غارت *tārāj*, غارت *ghārat*, یغما *yaghma*, غنیمت *ghanīmat*, راهزنی *rāhzanī*.
- PILLAGE, *vt.* غارت کردن *tārāj-k.*, یغما گرفتن *yaghma-g.*, غارت کردن *ghārat-k.*

PILLAGER, *n.* غارتگر *ghāratgar*.

PILLAR, *n.* ستون *āmūd*, *sitūn*, رکن *rukn*. The pillars of the state, ارکان دولت *arkāni dawlat*. The capital of a pillar, سر *sari āmūd*. The base of a pillar, پایه ستون *pāya sitūn*.

PILLORY, *n.* بالهنگ *du shākha*, بالهنگ *pālhang*, صلیب *salīb*.

PILLORY, *vt.* مصلوب ساختن *maslūb-s.*, عقوبت کردن *bardār-k.*, کشیدن *akūbat-k.*

PILLOW, *n.* تکیه *takiya*, بالش *bālīsh*. To lean on a pillow, توسل کردن *tawassud-k.*

PILLOW, *vt.* تکیه کردن *takiya-k.*, مستند نمودن *mustanad-n.*

PILOT, *n.* معلم دریا *muallim daryā*, کشتی بان *kishti bān*, ملاح *mallāh*.

PILOT, *vt.* رهنمائی *jehāz-r.*, رهبری کردن *rahnumā-k.*

PILOTAGE, *n.* علم *ilmi*, جہاز گذاری *jehāz-guzārī*, ملاحی *mallāhī*.

PIMP, *n.* قمرمساق *kurmsāk*, دلال *dallāl*.

PIMP, *vi.* قمرمساقی کردن *kurmsākī-k.*, دلال بودن *dallāl-b.*

PIMPLE, *n.* بثر *basar*, آبله *āblah*.

PIN, *n.* سوزن *watad*, میخ *mekh*, سوزان *sūzan*, سنجاق *sanjāk*. A rolling-pin, چوبه *chūba*, مسطح *mistah*.

PINCERS, *n.* موچینه *mūchīna*, انبر *ambur*.

PINCH, *vt.* بخیه *taadrīk-k.*, آزار دادن *bakhīya-k.*—(gall, fret) *āzār-d.*, اضطراب کردن *īztirāb-k.*—(gripe, oppress) *jaur-k.*, قور نمودن *kahr-n.*—(to be frugal), تنگی دستی نمودن *tang dastī-n.*

PINCH, *n.* بخیه *nishkunj*, خورده *bakhīya*, ناخن *nākhun*—(small quantity) *khurda*, قلیل *kalīl*.

PINCUSHION, *n.* سوزن بالش *sūzan bālīsh*.

PINE, *n.* صنوبر *sinaubar*, سرو *sarv*.

PINE, *vi.* افسردن *afsurdan*, ضعیف زاری نمودن *zārī-n.*, زاری نمودن *zārī-g.*, ماتم خواری کردن *mātam khārī-k.*

PINE-APPLE, *n.* عین الناس *ainu'n nās*.

PINHOLE, *n.* چشمک *chashmak*, عین *āyn*.

PINION, *n.* بال *bāl*, بازو *bāzū*, جناح *janāh* (pl. اجنحه).

PINION, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*

PINK, *n.* قرنگل گل *guli karanful*.

PINK, *a.* گلرنگ *ānābī*, غلابی *gulrang*.

PINK, *vt.* سوراخ دار نمودن *surākhdār-n.*, بنخیه کردن *bakhīya-k.*

PINNACE, *n.* کشتی *dūnī*, دونی *kishti*, ناو *nāv*.

PINNACLE, *n.* کنگره *kungura*, کله *kalla*, سر *sar*.

PIONEER, *n.* بیلدار *bīldār*, پیشرو *pesh rau*.

PIOUS, *a.* اهل تقوی *sālih*, صالح *ahli takwā*, زاهد *dīndār*, زاهد *zāhid*.

PIOUSLY, *ad.* باتقوی *bā takwā*, صالحانه *sālihāna*.

PIPE, *n.* نی *naya*, لوله *lūla*. A water-pipe, مرزاب *mirzāb*, آبریز *ābrīz*. The wind-pipe, نای گلو *nāya galū*. A tobacco-pipe, لوله *lūla*. A musical pipe, نی *naya*, نای *nāya*.

PIPE, *vi.* سفلیدن *nāya-z.*, نای زدن *siflīdan*.

PIPER, *n.* زن نی *naya zan*, زمار *zammār*.

PIPING, *a.* گرم *garm*, تابدار *tābdār*.

PIQUANCY, *n.* ترشی *tezī*, ترشی *turshī*.

PIQUANT, *a.* تیز *tez*, ترش *tursh*, منصر *muzirr*—(severe) *tund*, درشت *durusht*.

PIQUANTLY, *ad.* زشتی *bā zishti*, تندانه *tundāna*.

PIQUE, *n.* بد خواهی *badkhāhī*, کینه *kīna*, عداوت *ādāwat*.

PIQUE, *vt.* رنجانیدن *āzurdan*, رنجانیدن *ranjānīdan*.

PIRACY, *n.* دزدی دریا *duzdī daryā*, تاراج بدریا *tārāj ba daryā*.

PIRATE, *n.* دزد بدریا *duzd ba daryā*.

PIRATE, *vt.* در دریا دزدی کردن *bar daryā duzdī-k.*

PIRATICAL, *a.* دزد کار *duzd kār*.

PISCES, *n.* سمک *hūt*, سمک *samak*.

PISMIRE, *n.* مور *mūr*, نمل *naml*.

PISS, *vi.* پیشاب کردن *pīshāb-k.*, بول *baul-k.*, شاشیدن *shāshīdan*.

PISS, *n.* پیشاب *pīshāb*, بول *baul*.

PISTACHIO, *n.* پسته *pasta*, فستق *fustuk*.

PISTOL, *n.* تفنگ *bandūkcha*, بندو قچ *tufang*.

PIT, *n.* چاه *ghār*, مغاک *maghāk*, غار *chāh*.
To dig a pit, چاه غار ساختن *ghār-s.*, چاه کاویدن *chāh-k.*

PITCH, *n.* سفت *zifti shāmī*, زفت شامی *sift*, حد *dujayl*.—(measure) قامت *andāza*.—(stature) ارتفاع *andām*.—(height) *irtifād*, افرازی *afrāzī*.

PITCH, *vt.* (smear with pitch) قیر مالیدن *barpā-k.*, (fix, plant) دریا کردن *kāyim-k.* To pitch a camp, *khaima-z.*—(throw head long) *peshe-a.*—(fall head long) *sarpeshe-u.*, سرپیش افتادن *sar nigūn-u.*—(choose) اختیار کردن *pasand-k.*, پسند کردن *ikhtiyār-k.*

PITCHER, *n.* کوزه *sabū*, سبزو *kūza*, آفتاب *āftāba*

PITCHFORK, *n.* چنگال *shilgha*, شلغ *changāl*.

PITCHINESS, *n.* تاریکی *tārīkī*.

PITCHY, *a.* تاریک *tārīk*, سیاه *siyāh*.

PITEOUS, *a.* درد انگیز (exciting pity)

dard angīz, دلسوز *dilsūz*.—(compassionate) دلدمند *dardmand*, مشفق *mushfak*.—(sorrowful) دلغمار *dilfigār*, مذموم *ghamgīn*.—(paltry) *mazmūm*.

PITEOUSLY, *ad.* مشفقانه *mushfakāna*, دلسوزانه *dilsūzāna*.

PITH, *n.* مغز *maghz*, قلب *kalb*, روح *rūh*.

PITHILY, *ad.* زور *bā kuwat*, با قوت *ba zaur*.

PITHINESS, *n.* زور آوری *zaur āwarī*, توانائی *tawānāī*.

PITHLESS, *a.* کم زور *kam zūr*, بی قوت *bī kuwat*.

PITHY, *a.* زور آور *zūr āwar*, پر مغز *pur maghz*.

PITIABLE, *a.* واجب الرحمت *wājibur rahmat*, لایق رحمت *lāyaki rahmat*.

PITIFUL, *a.* vide, PITEOUS.

PITLESS, *a.* بی شفقت *bīrahm*, بی رحم *bī shafakat*, درست *durust*.

PITTANCE, *n.* نوانه *wazīfa*, وظیفه *nawāla*, کفاف *kafāf*.

PITY, *n.* شفقت *rahm*, شرافت *shafakat*, ملاحظت *marhamat*, ملایمت *mulāyamat*. What a pity? حیف *haif*, افسوس *afsūs*.

PITY, *vt.* ترحم کردن *rahm-k.*, شرافت نمودن *shafakat-n.*

PIVOT, *n.* محور *madār*, مدار *mihwar*.

PIX, *n.* ظرف *zarf*.

PLACABLE, *a.* ملایم *mulāyim*, حلیم *halīm*.

PLACARD, *n.* اشتهار نامه *ishtihār nāma*, اعلام *ailām*.

PLACE, *n.* 1. جای *jāi*, مکان *makān*, موضع *mauza*.—(in compos.) گاه *gāh*, جا *jā*. 2. (priority of rank) تقدم *takaddum*. 3. (employ-

ment) عهدۀ *ūhda*, منصب *mansab*, خدمت *khidmat*. A market-place, بازار *lāzār*. A place of destination, منزل *manzil*. To give place, گنجایش *gunjāyish*. To give place or precedence, تقدیم کردن *takdīm-k*. From place to place, جایجا *jābajā*. In the same place, یکجا *yakjā*, در همان *dar hamān jā*. In the first place, نخستین *nakhustīn*. In every place, در هر جا *dar har jā*. From another place, از دیگر جا *az dīgar jā*. Places, مواضع *mukāmāt*, جاهها *jāhā*, مواضع *muwāzāt*. In place of, بجای *bajāi*, عوض *ʿwaz*. In place, با محل *bā mahall*. Out of place, بی محل *bī mahall*.

PLACE, *vt.* نشان دادن *nishāndan*, نشان دادن *nishāndan*, موضوع نمودن *mauzūd-n*, قرار دادن *karār-d*. To place the foot, وضع قدم کردن *wazʿ kadam-k*, پای نهادن *pāya-n*.

PLACID, *a.* ملایم *mulāyim*, نرم *narm*, حلیم *halīm*, سلیم *salīm*.

PLACIDLY, *ad.* با ملایمت *bā mulāyamat*, مظلومانۀ *mazlūmāna*.

PLAGIARISM, *n.* سرقت *sarikat*, حرف *harf duzdī*.

PLAGUE, *n.* طاعون *tāūn*, وبا *wabā*, تکلیف (distress) *sirāyat*, تصدیع *tasdiʿ*.

PLAGUE, *vt.* سرایت افشاندن *sarāyat-a*. — (vex) اذیت دادن *īzā-d*, تکلیف دادن *taklīf-d*, اضطراب کردن *īztirāb-k*, آزر دادن *āzurdan*.

PLAGUY, *a.* آزار رسان *āzār rasān*, جفا ساز *jafā sāz*.

PLAIN, *n.* میدان *maydān*, همواری *hamwārī*, هموار *zamīni hamwār*, بسط *zamīni basīt*. An extensive plain, دشت و هامون *dasht u hāmūn*.

PLAIN, *a.* (level, even,) هموار *hamwār*, برابر *barābar*, مسطح *mistah*. — (void of ornament) بی زینت *bī zīnat*, ساده *sāda*. — (artless) دل ساده *sāda dil*. — (honestly, open) بی نزاکت *sāda dili bī nazākat*. — (clear, evident) ظاهر *zāhir*, دویدا *hawīdā*. A plain statement, تقریر واضح *takrīrī wāzih*.

PLAIN, *vt., vi.* هموار ساختن *hamwār-s.*, یکسان ساختن *barābar-k.*, یکنواختی *yaksān-s.*

PLAIN-DEALING, *n.* سادگی *sādagī*.

PLAINLY, *ad.* (levelly) هموارانۀ *hamwārāna*. — (without ornament) بی زینت *bilāzīnat*. — (sincerely) با اخلاص *bā ikhlās*, بی ریا *bī riyā*. — (in earnest) حقیقۀ *hakīkatan*. — (evidently) ظاهرانۀ *zāhirāna*, آشکاره *āshkāra*.

PLAINNESS, *n.* همواری *hamwārī*, برابری *barābarī*. — (openness) کشادگی *kushādagī*. — (simplicity) سادگی *sādagī*, اخلاص *ikhlas*. — (want of ornament) سادگی *sādagī*.

PLAINT, *n.* فریاد *faryād*, شکایت *shikāyat*, گریه *gīrya*.

PLAINTIFF, *n.* مدعی *muddaʿī*, داد *dād*, فریادی *faryādī*, خواه *dād khāh*.

PLAIT, *n.* تپ *tah*, چین *chīn*, پیچ *pech*.

PLAIT, *vt.* تپ جام ساختن *tāya jāma-s.*, چین افکندن *chīn-a*.

PLAN, *n.* 1 (scheme) قصد *kasd*, تدبیر *tadbīr* 2. — (form) نقشه *naksha*, صورت *sūrat*.

PLAN, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*, بندش *bandish-s*. To plan a building, نقشه معماری بستن *nakshai ʿmārat-b.*, رسم مبنی کردن *rasmī mabnī-k*.

PLANE, *n.* بسط *basīt*. A joiner's plane, رندۀ نجار *randai najjār*.

PLANE, *vt.* هموار *randa k.*, رنده کردن *hamwār-k.*

PLANET, *n.* سیاره *sayyāra*, نجم *najm*, سایر *sāyir*, اختر *akhtar*.

PLANETARY, *a.* سیارهء منسوب *sayyāra mansūb*.

PLANK, *n.* تخته *takhta*, لوح *lūh*.

PLANK, *vt.* تخته وضع کردن *takhta wazī-k.*

PLANT, *n.* نهال *nihāl*, شجر *shajar*, غرس *ghars*.

PLANT, *vt.* نشانیدن *nasb-k.*, نشانیدن *nishāndan*, کاشتن *kāsh-tan*. To plant a colony, جای ویران آباد ساختن *jāi wairān ābād-s.*

PLANTAIN, *n.* (fruit) (herb) میوه *mūz*. — (herb) لسان الحمل *lisānul haml*.

PLANTATION, *n.* نشاندگی *nasb*, نشاندگی *nishāndagī*, نخلستان *nakhlistān*.

PLANTER, *n.* ناصب *gharrās*, غراس *gharrās*, ناصب *nāsib*, کاشت کار *kisht kār*.

PLASTER, *n.* آژند *āzhand*, گچ *gach*. 2. (for a wound) مرهم *marham*, (pl. مرهم), مرهم *zamād*.

PLASTER, *vt.* گچگری *andūdan*, اندودن *andūdan*, گچگری کردن *gachgarī-k.*

PLAT, *vt.* بافتن *bāftan*.

PLATE, *n.* طباق *tabak*, رکابی *rakābī*, صحن *sahn*.

PLATE, *vt.* ملامع کردن *mulammā-k.*, با تانکه آرامتن *bā tanka-ā*. — (with silver) تفضیض کردن *tafzīz-k.*

PLATFORM, *n.* سقف *chabūtrah*, چبوتره *chabūtrah*, سقف *sakf*, اجار *ijjār*.

PLATTER, *n.* تاش *tasht*, پذگوه *pingara*.

PLAUSIBILITY, *n.* نمایش *numāyish*, آراستگی *ārāstagī*.

PLAUSIBLE, *a.* خوش نما *khush numā*, نمایشی *numāyishī*.

PLAY, *vt., vi.* بازی کردن *bāhktan*, باختن

bāzī-k., لعبت زدن *laābat-z.* — (at dice)

قمار *shashdarbāzī-k.*, ششدر بازی کردن *shashdarbāzī-k.*, باختن *kimār-b.* To win at play, بازی

بازن *bāzī-y.* — (on a musical instrument) نواختن *nawākhtan*. — (jest) بزله

باز *bazla-b.* — (represent on a theatre) ناز و نواز *nakl-k.* — (toy) نازل

شده بازی کردن *nāz u nawāz-n.*, شده بازی کردن *shewa bāzī-k.* To play with life,

بازی کردن *jānbāzī-k.* To play odd or even, زوج و فرد باختن *zūj u fard-b.*

To play upon, استهزا کردن *istihzā-k.* افسوس زدن *afsūs-z.*

PLAY, *n.* بازی *bāzī*, لعبت *laābat*. — (at cards, dice, &c.) بازی *bāzī*, قمار

kimār bāzī. Belonging to play, لعبتی *laābatī*. A stage-play, تماشا *tamāsha*,

بازی *bāzīcha*, تقلید *taklīd*. Play-game, بازی *bāzīcha*, نقل خانه *laābat*. A play house,

نقل خانه *nakl khāna*, تماشاگاه *tamāshā gāh*.

PLAYER *n.* بازیکن *bāzanda*, لاعب *lāīb*. A stage player, نقال *nakāl*, نقل باز

nakl bāz. A player on an instrument, سازنده *sāzanda*. — (in compos.) باز *bāz*,

شطرنج بازی *nawāz*. A chess-player, شطرنج بازی *shitranj bāz*.

PLAYFELLOW, *n.* همباز *ham bāz*, مبارزت *sabādirat*.

PLAYFUL, *a.* عشوت باز *ishwat bāz*, شیهه نما *shewa numā*.

PLEA, *n.* دعوی *hujjat*, حجت *daāwa*, دلیل *dalīl*, بحث *tahs*.

PLEAD, *vi.* (a cause) احتجاج کردن *ihitjāj-k.*, دعوی کردن *daāwa-k.*, حجت کران

hujjat-k., دلیل آوردن *dalīl-ā*, بحث *dād-kh*. داد خواستن *bahs-n.*, نمودن

PLEADABLE, *a.* ممکن *mumkinī* احتجاج *ihitjāj*. PLEADER, *n.* وکیل الدعوا *wakilu'd daāwa*, داد خواه *dād khāh*.

PLEADINGS, *n.* مباحثه *mubāhasa*,
احتیاج *ihtijāj*.

PLEASANT, *a.* لطیف *latīf*, خوش *khush*,
مفرح *mufarriḥ*, خوشنما *khūshnumā*,
شاد *dil pazīr*.—(gay, lively) شاد
shād, مسرور *shādmān*, مسرور
masrūr, خرم *khurram*.

PLEASANTLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*,
دلویزی *bā tafarruj*, با تفرج
dil āwīzī.—(gaily) شادمانه
shād māna, خرمانه
khurramāna, مسرورانه
masrūran.

PLEASANTNESS, *n.* خوشی *khushī*,
عیش *dil āwīzī*, تفرج *tafarruj*,
و عشرت *āyish u āshrat*.

PLEASANTRY, *n.* شادی *shādī*,
خرمی *khurramī*, لطافت
latāfat, لطف *lutf*, بذله
bazla.

PLEASE, *vt., vi.* شاد *khūsh-k.*,
دلویز کردن *dilāwīz-k.*,
خوشنود *dil pasand-k.*,
دلشاد ساختن *khūsh nūd-k.*,
شاد *shād-s.*

PLEASING, *a.* دلانواز *dilāwīz*,
خاطر نواز *khātir nawāz*.

PLEASINGLY, *ad.* دلانوازانه
dilāwīzāna, از خاطر نوازی
az khātir nawāzī.

PLEASINGNESS, *n.* دلانوازی
dilāwīzī, خاطر نوازی
khātir nawāzī.

PLEASURE, *n.* خوشی *khūshī*,
خرمی *khurramī*, عیش
khursandī, سرور *sarūr*,
تفرج *sauk*, ذوق *āyish*,
کامرانی *kāmranī*.—(choice,
will) اختیار *ikhtiyār*, مراد
murād, واردات *wāridāt*.

PLEBEIAN, *n.* عام *āmm* (pl. عام).

PLEBEIAN, *a.* فرومایه *farū-*
māya, حقیر *hakīr*.

PLEDGE, *n.* کفیل *girau*, رهن
rahn, کفیل *kafil*.

PLEDGE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.* 2. (give

in surety) ضمان دادن *zāmin-d.*,
کفالت دادن *kafālat-d.*

PLEIADES, *n.* پروین *parwīn*,
سرایه *surayyā*.

PLENIPOTENTIARY, *n.* (powers) استقلال
istiklālī kullī, مباشرت
mubāsharat.—(negociator invested with full pow-
ers) وزیر مطلق *wakīlī mutlak*,
وزیر مختار *wāziri mukhtār*. A plenipoten-
tiary commission, وکالت نامه
wakālat nāma.

PLENTEOUS, *a.* فراوان *farāwān*,
وافر *wāfir*, بسیار *bisyyār*,
کثیر *kasīr*.

PLENTEOUSLY, *ad.* بسیارانه
bisyyārāna, کثیرانه
kasīran, فراوانی
bā farāwānī.

PLENTY, *n.* بسیاری *bisyyārī*,
فراوانی *farāwānī*, زیادت
ziyādatī.

PLENTY, *a.* بسیار *bisyyār*,
وافر *wāfir*, فراوان
farāwān.

PLEONASM, *n.* فضول *fuzūl*,
زیادت *ziyādatī*.

PLETHORA, *n.* افراط خون
ifrāti khūn.

PLETHORIC, *a.* دموی *damawī*,
پر خون *pur khūn*.

PLEURISY, *n.* ذات الجنب
zātu'l jamb, درد پهلو
dardi pahlū.

PLIABLE, *a.* خمیدگی *khamīdgī*,
آسان *āsāni māyal*, نرم
narm.

PLIANCY, *n.* ملایمت *mulāyamat*,
سلاست *silāsat*.

PLIANT, *a.* نرم *narm*, زود اعتقاد
zūdi ātikād.

PLIGHT, *vt.* ار کردن *dhd-d.*,
پیمان بستن *paymān-b.*,
ار کردن *ikrār-k.*,
کاهل دادن *kaul-d.*

PLIGHT, *n.* حالت *hāl*, وضع
wazʿ, کاهل *kaul dahī*.—(pledge)
hālat.

PLOD, *vt.* محنت کردن *mahnat-k.*,
جد *jaddu jehad-k.* و جهد کردن

PLOT, *n.* 1. (scheme, plan) غرض *gharaz*, قصد *kasd*, نیت *niyat* 2. (conspiracy) بندش *bandish*, سازش *sāzish*. 3. (piece of ground) زمین قطعه *katāi zamīn*. 4. (bed in a garden) چمن *chaman*.
 PLOT, *vi., vt.* (conspire) سازش کردن *sāzish-k.*, بندش کردن *bandish-k.* — (machinate) فتنه برپا کردن *hila-b.*, حیل بستن *fitna bar pā-k.*
 PLOTTER, *n.* بندشی *bandishī*. — (contriver of mischief) فتنه انگیز *fitna angīz*, حیل باز *hila bāz*.
 PLOUGH, *n.* قلمه *kulba*, فدان *fadān*.
 PLOUGH, *vt.* زمین قلمه راندن *kulba-r.*, فلاحه *zamīn tīmār-k.*, تیمار کردن *falāhat-k.*
 PLOUGHMAN, *n.* قلمه ران *kulba rān*, حرث *harrās*, زارع *zārū*.
 PLOUGHSHARE, *n.* آهن *āhani* قلمه *kulba*, سپار *supār*.
 PLUCK, *vt.* بزودی *bazūr-g.*, گرفتن *bazūdī-g.* To pluck up by the roots, از بیخ کشیدن *az bekh-k.* — (gather) چیدن *chīdan*. To pluck a rose, گل چیدن *gul-ch.* To pluck up courage, دلیر *himmat-g.*, دلت گرفتن *diler-sh.* To pluck hairs, تدمس کردن *tanammus-k.*
 PLUG, *n.* سداد *sadād*, سمام *simām*.
 PLUG, *vt.* سمام زدن *simām-z.*
 PLUM, *n.* آلو *ālū* (pl. آلو یان).
 PLUMAGE, *n.* زلف *zulf*, بال *par u bāl*.
 PLUMB, *vt.* سرب انداختن *surb-a.*
 PLUMB, *n.* سرب *surb*, رصاصه *rasāsa*.
 PLUMBAGO, *n.* سرب *surb*, سرمه *surma*.
 PLUMBER, *n.* سرب *surb gar*, سرب گر *surb rīz*.
 PLUMBERY, *n.* سرب ریزی *surb rīzi*.
 PLUMB-LINE, *n.* هندجار *hinjār*, بلد *balad*.

PLUME, *n.* سر قوچ *sarkūch*, طره *turra*, پر *par*.
 PLUME, *vt.* با سر قوچ آراستن *bā sarkūch-ā.*, پیراستن *payrāstan*.
 PLUMMET, *n.* سرب *surb*, هندجار *hinjāra*.
 PLUMP, *a.* سیم *jasīm*, فربه *farba*, سمن *samīn*.
 PLUMP, *vt.* سمن فربه کردن *farba-k.*, تسمین *tasmīn-s.* — (fall in a direct line) راست افتادن *rāst-u*.
 PLUMPNESS, *n.* جسامت *farbah*, فربه *farbah*, گوشتداری *gūshtdārī*.
 PLUNDER, *n.* غنیمت *yaghmā*, غارت *ghārat*, (pl. غنایم) *ghanīmat*, تاراج *tārāj*.
 PLUNDER, *vt.* غارت کردن *ghārat-k.*, غنایم کردن *ghanīmat-k.*, غارت کردن *baghārat-b.*, غنایم کردن *yaghmā-k.*, دزدی کردن *duzdī-k.*
 PLUNDERER, *n.* غارت گر *ghārat gar*, غنایمی *yaghmānī*, دزد *duzd*.
 PLUNGE, *vt.* زیر آب انداختن *zeri āb-a.*, در آب فرو زدن *dar āb farū-z.* — (one's self into water) غوطه خوردن *ghūta-kh.*, خود را در آب انداختن *khūdrā dar āb andākhtan*. — (one's self into danger) خود را در خطر انداختن *khūdrā dar khatar-a.*
 PLUNGE, *n.* غوطه *ghūta*, غوص *ghaus*.
 PLUPERFECT, *a.* ماضی بعید (tense) *māzī baīd*.
 PLURAL, *a.* جمع *jamī*.
 PLURALITY, *n.* جمعیت *jamīdt*, کثرت *kasrat*.
 PLUS, *n.* و *wa*, با *bā*, جمع *jamī*.
 PLY, *vt.* مشغول داشتن (keep one busy) *mashghūl-d.* — (practise diligently) با جد و جهد *mahnat-k.*, کار ساختن *bā jaddu jehad kār-s.* —

(solicit importunately) تصدیع کردن *tasdīd-k.*, آزار دادن *āzār-d.*—(offer service) خدمت نمودن *khidmat-n.*—(bend) مایل کردن *kham-k.*, مایل کردن *māil-k.*

PLY, *n.* تا *tah*, تا *tā*, چین *chīn*.—(bent, bias) مایلی *māilī*, مایل *mayl*.

PNEUMATICAL, *a.* باد منسوب *bād mansūb*, بادی *bādī*, ریحی *rīhī*.

PNEUMATICS, *n.* معرفت هوا *maḍrifati hawā*, هوا شناسی *hawā shanāsī*.

POACH, *vt.* نیم جوش *nīm-jūsh*, نیم پختن *nīm-p.*, نخچیر کردن *nīm-jūsh-k.*—(steal game) نخچیر کردن *nakhchīr-d.*

POACHER, *n.* نخچیر دزد *nakhchīr duzd*, دزد شکار *duzdi shikār*.

POCK, *n.* آبله *ābila*.

POCKET, *vt.* در جیب نهادن *dar jīb-n.*—(steal) دزدیدن *duzdīdan* To pocket up (to bear), برداشت کردن *bardāsht-k.*

POCKET, *n.* دستگی *kīsā*, جیب *jīb*, دستگی *dastagī*, جزدان *juzdān*. Pocket-money, خرج جیب *kharchi jīb*.

POD, *n.* (of cotton) جوزق *jauzak*.

POEM, *n.* شعر *shiār*, قصیده *kasīda* (*pl.* *ghazal*). Heroic poem غزل *ghazal* (قصاید).

POESY, *n.* vide POETRY.

POET, *n.* ناظم (شعرا) *shāīr*, شاعر *shāīr*, (pl. *nāzim*).

POETESS, *n.* شاعره *shāīra*.

POETIC, *a.* نظمیه *nazmī*, شعری *shāīrī*. A poetic work, دیوان *dīwān*. Poetic licence, ضرورت شعر *zarūratī shaār*.

POETICALLY, *ad.* شعراانه *shāīrāna*.

POETIZE, *vi.* شعر ساختن *shāīr-s.*, شعر گوئی کردن *shāīr-gūī-k.*

POETRY, *n.* نظم (اشعار) *shāīr* (*pl.* *nazm*).

POIGNANCY, *n.* تندی *tundī*, تیزی *tezī*, درشتی *hiddat*.—(severity) درشتی *durushtī*, شدت *shiddat*.

POIGNANT, *a.* تیز *tez*, تند *tund*, ترش *tursh*.

POINT, *n.* نکت *nauk*, سر *sar*.—(period) نقطه *nukta*.—(dot) نقطه *nukta*.—(nicety) دقیقه *dakīka*, نکت *nukta*. A point of time, لحظه *lahza*.—(object) مقصد *maksad*, مطلب *matlab*. A material point, امر مهم *amri muhimm*.—(aim, mark) نشان *nishān*. The point of a pen, نوک قلم *nauki kalam*. From point to point, نقطه بنقطه *nukta ba nukta*. Point blank, راست *rāst*, در خط *dar khatī mustakīm*. To the point, بعین *baāyn*. At the point of death, جان باب *jān balab*.—Points at issue, امور تصفییه طلب *umūri tasfīhi talab*. In point of, نسبت *ba nisbat*. The diacritical vowel points, حرکات *harakāt*.

POINT, *vt.* 1. (sharpen) تیز کردن *tez-k.*, شست *tahdīd-k.*, 2. (aim) شست *shast-k.* 3. (mark with vowel points) نقطه زدن *āīrāb-d.*, نقطه زدن *nukta-z.* To point out, نمودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k.* To point with the finger, با انگشت دلالت کردن *bā angusht dalālat-k.* To point out the way, رهنما *rahmumā-b.*, راه دلالت کردن *rah dalālat-k.*

POINTED, *a.* تیز *tez*, دار نوک *naukdār*. (epigrammatical) نکت آمیز *nukta āmīz*.

POINTEDLY, *ad.* با دقت *bā dikkat*, با نکت *bā nukta*, بعین *ba āyn*.

POINTLESS, *a.* بی نوک *bī nauk*, غیر نکت *ghayr nukta*.

POISON, *n.* زهر *zahr*, سم *samm* (*pl.* *samm*). Mortal poison, زهر هلال *zahrī halāl*, زهر قاتل *zahrī kātīl*. To drink poison, آشامیدن *āshāmīdan*, زهر *zahr samm āshām-sh.*

POISON, *vt.* زهر دادن *zahr-ā.*, زهر آلودن *zahr-d.*, سم دادن *samm-d.*

POISONED, *a.* از زهر کشته *az zahr kushtā*, مسموم *masmūm*.

POISONOUS, *a.* زهری *zahr ālūd*, زهری *zahrī*, سام *sāmm*.

POISE, *n.* اعتدال *arṭidāl*, برابری *barābarī*, ترازو *tarāzū*, معادلات *maādilat*.

POISE, *vt.* (weigh) وزن کردن *wazn-k.*, سنجیدن *sanjīdan*.—(place in equilibrium) در *mudtidal-k.*, در ترازو داشتن *dar tarāzū-d.*

POKE, *vt.* سبویختن *baham-z*, سبویختن *supūkhtan*, سبویختن *sīkh-z*.

POKER, *n.* سبویختن *ātish kāw*, آتشکاو *ātish*, سبویختن *sīkhi ātish*.

POLAR, *n.* قطبی *kutbī*.

POLE, *n.* قطب *kutb* (*pl.* قطب).—(north pole) قطب شمالی *kutbi shi-mālī*.—(south pole) قطب جنوبی *kutbi janūbī*. The two poles, قطبین *kutbayn*. 2. (long stick) چوب دراز *chūbi darāz*. A tent-pole, *āmūd*, *āmūd*, *watīra*. Pole-axe, *bīlcha*, *watīra*. Pole-star, ستاره قطب *sitā-rai kutb*.

POLICE, *n.* ضبط و ربط *zabtu rabṭi shahr*, بست و بند *bandu bast i millat*, نگهبانان شهر *nigahbānāni shahr*, پاسبان *pāsban*.

POLICY, *n.* علم (art of government) *ilmī hakūmat*.—(art, stratagem) حکمت *hikmat*, تدبیر *tabīr*, هنر *hunar*.—(of insurance) بیمه نامه *bīma nāma*.

POLISH, *vt.* زدودن *saykal-k.*, زدودن *zadūdan*, زیلا دادن *jilā-d.*—(make of elegant manners), ادب و آزرم کردن *adab u āzarm-k.*, تهذیب کردن *tahzīb-k.*

POLISH, *n.* (gloss) زدودگی *zadūdagi*,

ظرافت *jilā* —(elegance of manners) *zarāfat*, ادب *adab*, خوش رفتاری *khūsh raftārī*.

POLISHABLE, *a.* قابل صیقل *kābili saykal*.

POLISHER, *n.* صقال *sakkāl*, صیقل گر *saykal gar*. A polisher of gems, *hakkāk*. A polisher of arms, *saykalgar*.

POLITE, *a.* خوش اخلاق *adīb*, اخلاق *khūsh ikhlāk*, اهل مروت *ahli muru'at*, ادیب *latīf*. To be polite, ادیب شدن *adīb-sh.*, خوش اخلاق شدن *khūsh akhlāk-sh.*

POLITELY, *ad.* ظریفانه *az adab*, از ادب *zarīfāna*, خوش طبعانه *khūsh tabiāna*.

POLITENESS, *n.* ادب *adab*, آزرم *āzram*, لطافت *murū'at*, تعظیم *ta'āzīm*, بی ادبی *latāfat*. Want of politeness, *tarki adab*, بی ادبی *bī adabī*.

POLITICAL, *a.* مدبر *mulkī*, مدبر *mudabbir*, واقف امور دولت *wākifi umūri daulat*.—(cunning) زیرک *zīrak*, هنرمند *hunar-mand*.

POLITICALLY, *ad.* مدبرانه *mudabbirāna*, با تدبیر *bā fann*, با تدبیر *bā tadbīr*.

POLITICIAN, *n.* صاحب تدبیر *sāhibi tadbīr*, مدبر *mudabbir*.—(artful man), حیله باز *hīlabāz*.

POLITICS, *n.* علم سیاست *ilmī sayāsāt*, علم تدبیر *ilmī tadbīr*.—(public affairs) امور مملکت *umūr mumlakat*.

POLITY, *n.* نظام ملک *nizāmi mulk*, دستور العمل مملکت *dastūr u'l āmalī mumlakat*.

POLL, *n.* سر شماري *sar*, راس *rās*, سر شماری *sar shumārī*. A poll-book, *ism nawīsī*. A poll-tax, *sar khirājī*, جزیه *jizya*.

POLL, *vt.* (enter in a register) در دفتر

- سر دریدن *dar daftar-n.*—(lop) نوشتن *sar-b.*, خطاب کردن *hitāb-k.*
- POLLUTE, *vt.* ملوث کردن *ālūdan*, ملوث *mulawwas-k.*, ناپاک کردن *nāpāk-k.*
- POLLUTED, *a* آلوده *ālūda*, پلید *palīd*, ناپاک *nāpāk*, مردار *murdār*.
- POLLUTION, *n.* ناپاکی *ālāyish*, ناپاکی *nāpākī*, نجاست *najāsāt*.
- POLTROON, *n.* شتر دل *nāmard*, شتر دل *shutur dīl*.
- POLYGAMIST, *n.* کثیر الزکاح *kasīru'n nikāh*.
- POLYGAMY, *n.* (انکحت) *nikāh* (pl. انکحتات) *bisyyār zanī*.
- POLYGON, *n.* بسیار پهلو *bisyyār pahlū*.
- POMATUM, *n.* روغن خوش بوی *raughani khush būi*, *mus-ha*.
- POMEGRANATE, *n.* رمان *anār*, رمان *rummān*.—(flower) گل *guli anār*.—(tree) درخت *dirikhti anār*.
- POMMEL, *n.* کبزه شمشیر *kabzai sham-shūr*, دست *dastai sayf*.
- POMMEL, *vt.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*.
- POMP, *n.* احتشام *hishmat*, احتشام *ihiti-shām*, شوکت *shaukat*, جلال *jāhu jalāl*.
- POMPOUS, *a.* اهل شوکت *ahli shaukat*, اهل *ahli* کر و فر *bā hishmat*, با حشمت *karr u farr*.
- POMPOUSLY, *ad.* بزرگان *āzamāna*, بزرگان *buzurgāna*, با حشمت *bā hishmat*, با شوکت *bā shaukat*.
- POND, *n.* آبگیر *hauz*, تالاب *tālāb*, آبگیر *ābgīr*, غدير *ghadīr*. The bottom of a pond, پایاب *pāyāb*.
- PONDER, *vt.* اندیشیدن *pindāshtan*, اندیشیدن *andīsha-k.*
- PONDEROUS, *a.* ثقیل *sangīn*, سنگین *sakīl*, گران *girān bār*.
- PONDEROUSLY, *ad.* ثقیلاً *sakīlāna*.
- PONDEROUSNESS, *n.* گران *girānī*, سنگینی *sangīnī*.
- PONIARD, *n.* خنجر *pesh kabz*, خنجر *khanjar*.
- PONTIFF, *n.* امام *imām*, خلیفه *khalīfa*.
- PONTOON, *n.* مژب *mābar*.
- PONY, *n.* یابو *yābū*, اسپچه *aspcha*.
- POOL, *n.* آب استاده *ābi istāda*, برک *birka*, آبگیر *ābgīr*.
- POOR, *a.* غریب *gharīb*, مفلس *muflis*, فقیر *tihī dast*, گدا *gadā*, مسکین *miskīn* (pl. فقرا). To be poor, مسکین شدن *miskīn-sh*. To make poor, مسکین کردن *miskīn-k*. Poor-spirited, بی دل *bī dīl*. Poor-house, گدا خانه *gadā khāna*.
- POORLY, *ad.* درویشان *fakīrāna*, فقیرانه *darwīshāna*, حقیرانه *hakīrāna*. *a.*, نا توان *na tawān*, بیمار *bīmār*.
- POORNESS, *n.* تنگ دستی *iflās*, گدائی *tangdastī*, گدائی *gadāi*.
- POP, *n.* صدای تیز *sidāi tez*.
- POP, *vt.* انداختن *andākhtan*.
- POPE, *n.* ریم پاپا *rīm pāpā*.
- POP-GUN, *n.* تفنگچه *tufangcha*.
- POPLAR, *n.* حور *chinār*, چنار *hawar*. The white poplar, سپیدار *sapīdār*. The black poplar, حوری رومی *hawarī rūmī*.
- POPPY, *n.* خشخاش *hashkhāsh*. Poppy-seed, پوست دانا *post dānā*. Poppy juice, شیر خشخاش (opium) *shīri hashkhāsh*.
- POPULACE, *n.* عوام *dwāmm*, عامت *āmmat*, مردم *jamhūr*, مردمان *mar-dumān*, خلق *khalk*.
- POPULAR, *a.* عام *āmm*, مشهور *mash-hūr*, معروف *maārūf*.—(suitable to the people) ملت *lāyaki millat*, واجب العامة *wājibu'l āmmat*.—

- محبوب القلوب (esteemed by the people) *mahbūb u'l kulūb*.
- POPULARITY, *n.* اعتبار خاق *ʔtibārī khalk*, محبت الامت *mahabbatul immat*, معروفیت *maʔrūfiyat*.
- POPULARLY, *ad.* با اعتبار خلق *bā ʔtibārī khalk*, با دوستی و محبت ملت *bā dushtī u mahabbati, milla't*.—(vulgarly) عاموماء *āmūman*.
- POPULATION, *n.* آبادانی *ābādānī*, جمعیت *jamāʔt*, مأموری *maʔmūrī*, باشنده *bāshinda*.
- POPULOUS, *a.* مأمور *maʔmūr*, آبادان *ābādān*, پر خلق *pur khalk*, آباد *ābād*.
- POPULOUSNESS, *n.* کثرت الخلق *kasratul khalk*, مأموری *maʔmūrī*.
- PORCELAIN, *n.* ظروف چینی *chīnī*, ظروف چینی *zurūfi chīnī*.
- PORCH, *n.* دهلیز *dahlīz*, پیشگاه *peshgāh*, تاق *tāk*, دالان *dālān*.
- PORCUPINE, *n.* خار پشت *khār pusht*, شبهم *shabham*.
- PORE, *n.* (of the body) مسام *masāmm* (pl. مسامات).—(hole) سوراخ *surākh*, منفذ *manfaz*.
- PORK, *n.* گوشت خوک *gūshti khūk*, لحم خنزیر *lahmi kanzīr*.
- POROSITY, *n.* منفذ داری *manfaz dārī*.
- POROUS, *a.* مسامدار *masāmmdar*, پر منفذ *pur manfaz*.
- PORPHYRY, *n.* سنگ سماق *sangi sum-māk*.
- PORPOISE, *n.* خوک دریایی *khūki daryārī*.
- PORT, *n.* بندر *bandar* (pl. بندار *mīnā*, سنار *sinār*).—(a gate) در *dar*, باب *bāb*.—(air, mien) رفتار *raftār*, روش *rawish*, چهره *chehra*.
- PORTABLE, *a.* قابل حملات *kābili hamūlat*, لایق بارگیر *lāyaki bārgīr*.
- PORTABLENESS, *n.* قابلیت حملات *kābiliyatī hamūlat*.
- PORTAGE, *n.* کرایه حمل و نقل *kirāya haml u nakl*.
- PORTEND, *vt.* دلالت کردن *dalālat-k*, نشان دادن *nishān-d*.
- PORTENT, *n.* بد فال *fāli bad*, نحوسات *nahūsāt*.
- PORTENTOUS, *a.* بد فالی *bad fālī*, عیب نما *ʔibnumā*.
- PORTER, *n.* 1. (to a gate) دربان *darbān*, بواب *barwāb*. 2. (carrier of burdens) بار بردار *bār bardār*, بارکش *bār kash*, حامل *hamāl*.
- PORTERAGE, *n.* مزدوری *muzdūrī*, بار کشی *bār kashī*.
- PORTFOLIO, *n.* جز دان *juz dān*.
- PORTICO, *n.* پیش طاق *pesh tāk*, رواق *rawāk*, دهلیز *dhlīz*.
- PORTION, *n.* حصه *hissa* (pl. حصص), نصیب *nasīb*, بهره *bahra*, قسمت *kismat*. The portion of a wife, مهر *mahr*, کابین *kābīn*. The portion of a child, نصب *nisbi*, میراث *mirās*, *nisbi bacha*, *iktisā-mi mīrās*. A small portion, چیزی *chīzī*, شی *shī*.
- PORTION, *vt.* تقسیم *hissa-k*, حصه کردن *taksīm-k*.
- PORTLINESS, *n.* بزرگواری *buz-urgwārī*, وقار *wakār*, عظمت *ʔzmat*.
- PORTLY, *a.* بزرگوار *shāhāna*, شاهانه *buz-urgwār*.
- PORTMANTEAU, *n.* جامه دان *jāmadān*, خورجی *khūrjī*.
- PORTRAIT, *n.* شبیه *shabīh*, تصویر *taswīr*, صورت *sūrat*. A portrait painter, مصور *musawwir*. To draw portraits, تصویر کردن *shabīh-k*, *taswīr-k*.
- PORY, *a.* مسامدار *pur surākh*, سوراخ *masāmmdar*.

POSITION, *n.* نهاد *nihād*, محل *mahall*,
 طرأ *tarah*, موضع *mauzi*, حالت *hālat*,
 مرتبة *martaba*, جا *jā*.

POSITIVE, *a.* (not negative) موجب *mūjibā*,
 محقق *ghayri nafī*.—(certain) غیر نفی
muḥakkik, یقینی *yakīnī*.—(dogmatical)
 خود رای *khud sar*, خود سر *khud*
rāi.—(degree) اسم محض *ismi mahz*.

POSITIVELY, *ad.* (not negatively) بلا
 یقیناً *bilā istiklāl*.—(certainly) یقیناً
yakīnan, بلا شک *bilā shak*.—(dogma-
 tically) از خود سر *az khud sarī*, از
 خود رای *az khud rāi*.—(in strong
 terms) با اقرار شدید *bā ikrārī shadīd*.
 —(peremptorily) قطعاً *kitiān*.

POSITIVENESS, *n.* عدم نفی *adamī nafī*,
 معنیت *maāniyat*.—(cer-
 tainty) ثبوت *subūt*, تيقن *tayakkun*,
 تحقیق *tahkīk*.—(dogmaticalness)
 خود کامی *khud kāmī*.

POSSESS, *vt.* بدست داشتن *dāshtan*,
 تصرف نمودن *ba dast-ā*, تصرف نمودن
tasarruf-n., مالک شدن *mālik-sh.*—(seize)
 ضبط *ba tasarruf-ā*, تصرف آوردن
zabt-k.

POSSESSED, *a.* تملک داشتن *dāshta*,
 تملک *tamalluk*, تصرف *mutasarrif*. Posses-
 sed of (in comp.) دار *dār*, ناک *nāk*,
 صاحب *sāhib*, زی *zī*, ذو *zū*, مند *mand*.

POSSESSION, *n.* قبضه *kabza*, تصرف *tasar-
 ruf*, مالکیت *āmal*.—(property) مالکیت
mālikīyat, ملک *milik* (pl. املاک).—
 Hereditary possession, میراث *mīrās*.
 Complete and absolute possession,
 تصرف مالکانه *tasarrufi mālikāna*. To
 take possession, ضبط کردن *zābt-k.*,
 تصرف گرفتن *tasarruf-g.* To give posses-
 sion, تصرف دادن *tasarruf-d.*, املاک
 تملیک ساختن *tamlīk-k.*, دادن *imlāk-k.*

POSSESSIVE, *a.* مالکی *mālikī*.—(case)
 اضافت *izāfat*.

POSSESSOR, *n.* دارنده *dāranda*, مالک
mālik, متصرف *mutasarrif*, قابض *kābiz*,
 خداوند *khudāwand*.

POSSIBILITY, *n.* امکان *imkān*, احتمال
ihtimāl, قابلیت *kābiliyat*, مقدور *makdūr*.

POSSIBLE, *a.* ممکن *mumkin*, بودنی
būdanī, قابل *kābil*. Possible things,
 ممکنات *mumkināt*, محتملات *muhtamī*
lāt. To be possible, ممکن شدن *mumkin-*
sh., مقدور داشتن *makdūr-d.*

POSSIBLY, *ad.* شاید *shāyad*, باشد *bāshad*.

POST, *n.* (mail) برید *barīd*.—(letter car-
 rier) پیک *payk*, قاصد *kāsīd*.—(situa-
 tion) مقام *mukām*, محل *mahall*. An
 advanced post, مقدمت *mukaddamat*,
 خدمت *pesh rau*.—(employment) پیشرو
khidmat, عهده *uhda*, منصب *mansab*,
 جاه *jāh*.—(a piece of timber set
 erect) چوب *chūb*, ستون *sitūn*. The
 winning post at a race, میتا *mītā*,
 نشانگاه *nishāngāh*. The starting post,
 مقوس *mikwas*. A direction post on
 a road, ساره *sāra*. The post of a door,
 پذیر *labi dar*. By post, برید *ba*
zarīya barīd. A travelling by
 post, سیر فی البرید *sayr fīl barīd*. A
 post-boy, برید *barīd*. Post-day, روز
 روانگی یا آمد برید *rūzī rawāngī yā*
āmadi barīd. Post-horse, منزل
bārgīri manzal. Postman, بر
nāmabar.

POST, *vt., vi.* برودی سفر کردن *ba zūdi safar-*
k.—(to assign to a station) تعیین کردن
tayyīn-k., وضع ساختن *wazī-s.*—(ad-
 vertise) اشتها کردن *ishtiḥār-k.*

POSTAGE, *n.* محمول خط برید *mahsūli*
khatti barīd.

POST-DILUVIAN, *n.* بعد از طوفان نوح
baād az tūfāni nūh.

- POSTERIOR, *a.* موخر *pas*, بعد *baād*, آخر *muakhhir*, آخر *ākhir*. Posteriors, نشستهگاه *nashistgāh*.
- POSTERITY, *n.* نسل *nasl*, اولاد *aulād*.
- POSTERN, *n.* در بچم *bābcha*, در بچم *darīcha*.
- POST-HASTE, *n.* با سرعت *ba surāt*.
- POSTHUMOUS, *a.* پس از مرگ *pas az marg*.
- POSTMASTER, *n.* صاحب البرید *sāhibu'l barīd*, مختار برید خانه *mukhtārī barīd khāna*.
- POSTMERIDIAN, *a.* بعد الظهر *baād u' lzuhr*.
- POST-MORTEM, *a.* تشریح مرده *tashrīhi murda*.
- POST-OFFICE, *n.* برید خانه *barīd khāna*.
- POSTPONE, *vt.* تاخیر کردن *tākhīr-k.*, مهلت کردن *tawakkuf-k.*, توقف کردن *muhlat-k.*, موقوف کردن *maukūf-k.*
- POSTSCRIPT, *n.* ذیل الخط *zailu'l khat*, ملحقیات *mulhakāt*, خط *tatammai khat*.
- POSTULATE, *n.* دعوای بلا دلیل *dāwa bilā dalīl*, مطالبی بی اثبات *matlūbi bi isbāt*.
- POSTURE, *n.* طرز *tarz*, وضعت *waziāt*, طرز *tarah*, حالت *hālat*. The posture of the body, وضعت تن *wazaāti tan*, وضع بدن *wazā badan*. The posture of affairs, حال امور عموم *hālī umūri amūm*.
- POSY, *n.* گلدسته *guldasta*.
- POT, *n.* دیگ *dīg*, آوند *āwand*, سبزو *sabū*, آب تاب *ābtāba*, آبریق *ibrīk*. A water pot, فلجان *sifālīn*, سفالین *filjān*. A flower pot, گلدان *guldān*. To go to pot, ویران شدن *wayrān-sh.*, مفلس شدن *muflis-sh.* Pot upon pot, دیگ بر دیگ *dīg bar dīg*. The foot of the pot, دیگ پایه *dīg pāya*.
- POT, *vt.* در دیگ نهادن *dar dīg-n.*, در ظرف کاشتن *dar zarf-k.*
- POTABLE, *a.* مشروب *mashrūb* (pl. مشروبات *shurb*).
- POTASH, *n.* رماد *ramād*, شکار *shakhār*.
- POT-BELLIED, *a.* شکمدار *shikamdār*, سبزو شکم *sabū shikam*.
- POTCOMPANION, *n.* همپیاله *hampiyāla*, هم سفره *ham sufra*.
- POTENCY, *n.* قوت *kuwat*, زور *zūr*, توانائی *tawānāi*.
- POTENT, *a.* قوی *karwī*, زور آور *zūrāwar*, قادر *kādir*, توانا *tawānā*.
- POTENTATE, *n.* شاه *shāh*, ملک *malik*.
- POTENTIAL, *a.* ممکن *mumkin*, محتمل *muhtamil*. — (mood) ممکن فعل *farli mumkin*.
- POTENTLY, *ad.* زور آورانه *zūrāwarāna*, قادرانه *kādirāna*.
- POTHER, *n.* آشوب *āshūb*, هرج مرج *harj marj*.
- POT-HERB, *n.* تره *tarah*, سبزه *sabza*.
- POTION, *n.* مشروب *mashrūb*, شربت *sharbat*.
- POTLID, *n.* دیگ پوش *dīg pūsh*, سر پوش *sar pūsh*.
- POT-SHERD, *n.* سفال پارچه *pārai sifāl*.
- POTTAGE, *n.* فالوده *fālūda*, شوربا *shūrbā*.
- POTTER, *n.* خراف *khazzāf*, سفالگر *sifālgar*, گل کار *gil kār*.
- POTTERY, *n.* کارخانه چینی سازی *kārkhāna chīnī sāzī*, ظروف چینی *zurūfi chīnī*.
- POUCH, *n.* کیسه *kīsa*, جیب *jīb*.
- POULTERER, *n.* مرغ فروش *murgh farūsh*.
- POULTICE, *n.* مرهم *marham*, ضماد *zamād*.
- POULTICE, *vt.* مرهم دادن *marham-d.*, ضماد نهادن *zamād-n.*
- POULTRY, *n.* مرغ و خروس *murgh u khurūs*, ماکیان *mākiyān*.
- POUNCE, *n.* چنگ *chang*, چنگل *changal*.

POUNCE, *vt.* چنگ زدن *chang-z.*,
با چنگل گرفتن *ba changal-g.*

POUND, *n.* ده روپيه *nīm asār*,
dah rūpiya.

POUND, *vt.* دق کردن *kūftan*,
dak-k., فرسودن *farsūdan*, زدن *zadan.*

POUNDER, *n.* دستم *dasta*, کوبه *kūba.*

POUR, *vt.* ریختن *rīkhtan*, ریزیدن *rīzīdan.*

To pour out water, آب ریختن *āb-r.*

To pour down blood, خونریز شدن
khūn rīz-sh.

POUT, *n.* غمگینی *ghamgīnī*, اندوه *andūh.*

POUT, *vi.* سخت روی نمودن *sakht rūi-n.*,
قهر کردن *kahr-k.*

POVERTY, *n.* مفلسی *muflisī*, فقر *fakr*,
تنگدستی *tangdastī*, مسکینی *miskīnī.*

POWDER, *n.* سفوف *safūf*, تراب *turāb*,
گرد *gard.*—(for face) سفیداب *safīdāb.*
—(gunpowder) باروت *bārūt.* Powder
room, باروت خانه *bārūt khāna.*

POWDER, *vt.* ریزه *safūf-k.*, سفوف کردن
سحق *rīza-k.*, ساویدن *sāwīdan*,
زدن *sahk-z.*

POWDERY, *a.* سفوف آمیز *safūf āmīz*,
سحق پذیر *gard ālūd*, گرد آلود
pazīr.

POWER, *n.* توانایی *kuwat*, زور *zūr*,
tawānāi, عزت *izzat*, طاقت *tākat*,
حکومت *majāl.*—(authority) *hukūmat*,
اختیار *ikhtiyār.*—(vigour) *tandurastī*,
تندرستی *ānfawān*,
Absolute power, کل اختیار *kull*
ikhtiyār. The power of attraction,
جاذبه *kuwati jāzibat.* The
repelling power, دافعه *kuwati*
dāfiāt. The power of motion, قوت
kuwati muharrikat. The in-
tellectual power, قوت مدرک *kuwati*
mudrakī. The thinking power, فکر

fikrat. The power of memory, حافظت
hāfizat. Natural or inherent power,
کوت ذاتیه *kuwati zātīya.* Animal
or vital powers, حیوانیت *kuwāi*
haywānīyat. The powers or
senses of the body, قوا بدن *kuwāi*
badan. To gain power, نیرو گرفتن
nerū-g. High in power, بلند مرتبه
buland martaba, بلند اقتدار *buland*
iktidār. Possessed of power, اهل
ahli kudrat. Without power,
بی قدرت *bī kudrat.* A power,
(potentate) شاه *shāh,* سلطان *sultān.*—
(military force) لشکر *lashkar,* عسکر
askar.

POWERFUL, *a.* قوی *zūrāwar,* زورآور
kawī, توانا *tawānā,* قادر *kādir,*
زبردست *zabardast.* Very powerful,
بلند اقتدار *buland iktidār.* عزت
izzat marfū. To be or become powerful,
زورآور شدن *zūrāwar-sh.,* قوی شدن
kawī-sh., توانستن *tawānistān.* To make power-
ful, قدرت زور بخشیدن *zūr bakhshīdan,*
دادن *kudrat-d.* A powerful man,
ذوالاقتدار *sāhibi kudrat,* صاحب قدرت
zu'l iktidār. A powerful speech, کلام
موثر *kalāmi muassir.*

POWERFULLY, *ad.* با قدرت *ba kudrat,*
تندرستانه *ba zūr,* با قوت
tandurustāna.

POWERLESS, *a.* بی توانایی *bī tawānāi,*
عاجز *bī tākat,* بی طاقت

POX, *n.* آبله *ābila.*—(venereal) آتشک
ātishak.

PRACTICABLE, *a.* ممکن *kardanī,* کردنی
mumkin.

PRACTICAL, *a.* عملی *istīmālī,* استعمالی
āmalī.

PRACTICALLY, *ad.* از روی استعمال *az*
rūi istīmāl, کار گذاری *kārguzārī.*

- PRACTICE, *n.* (experience, use) استعمال *istiāmāl*, کار گذاری *kār*, عمل *amal*, کار گذاری *kār guzārī*.—(habit) عادت *ādat*, خو *khu*.—(custom) دستور *dastūr*, حیلہ بازی *zābita*. Bad practice, حیلہ بازی *hīla bāzī*, بد کرداری *bad kirdārī*. In practice, در استعمال *dar istīmāl*.
- PRACTISE, *vt.* عمل کردن *kardan*, عمل کردن *amal-k.*, استعمال کردن *istīmāl-k.*, مشق کردن *tajriba-k.*, حیلہ بازی *mashk-k.* To practise artifice, حیلہ بازی *hīla bāzī-k.* To practise physic, طبابت کردن *tibābat-k.*
- PRACTITIONER, *n.* حکیم *tabīb*, کار آزموده *hakīm*, کار آزموده *kār āzmūda*.
- PRAGMATIC, *a.* مداخل *gustākh*, گستاخ *madākhāl*.
- PRAGMATICALLY, *ad.* از روی گستاخی *az rūi gustākhī*, بطور فضوایی *ba tauri fuzūlī*.
- PRAISE, *n.* ستایش *taārīf* *sitāyish*, صفت *sanā*, نعت *naāt*, شکر *shukr*, تحسین *sifat*, مدح *madh*, آفرین *āfrīn*, تحسین *tahsīn*. The praise of God, شکر *shukr*, ذکر خدا *zikri khudā*. Praise be to God, الحمد لله *al hamdu'llah*.
- PRAISE, *vt.* ستایش کردن *sitāyish-k.*, ثنا کردن *sanā-k.*, تعریف کردن *taārīf-k.*, شکر کردن *tahsīn-k.*, تحسین کردن *shukr-k.*, سپاس دادن *sipās-d.*, حمد *hamd-k.*, ستودن *sitūdan*.
- PRAISEWORTHY, *a.* ستایش لایق *lāyaki sitāyish*, ممدوح *mamdūh*, مستحسن *mustahsan*.
- PRANCE, *vi.* وکری کردن *wakra'-k.*, رقصیدن *raksīdan*.
- PRANCER, *n.* وکری *wakra'*.
- PRANK, *n.* رنگ *bazla*, بازی *bāzī*, مسخره *maskhara*.
- PRATE, *vi.* باف کردن *hirza-g.*, هرزه گفتن *yāfa-k.*
- PRATE, *n.* گفت و گوی بیجوده *guftagū*, هرزه گوی *bīhūda*, هرزه *hirza gūi*.
- PRATER, *n.* هرزه خوار *yāfa gū*, باف *hirza khār*.
- PRAVITY, *n.* vide DEPRAVITY.
- PRAWN, *n.* اردیان *irbiyān*.
- PRAY, *vi.* دعا کردن *nimāz-k.*, استدعا کردن *duā-k.*, درخواست کردن *istiduā-k.*, (entreat) درخواست کردن *darkhāst-k.*, التماس کردن *iltimās-k.*, عرض کردن *arz-k.*
- PRAYER, *n.* نماز *nimāz*, خطبه *khutba*, نماز گاه *duā*. A place of prayer, نماز گاه *ibādatgāh*.— (entreaty) نیاز *niyāz*, عرض *arz*.
- PREACH, *vi., vt.* نصیحت *wa'z-k.*, نصیحت کردن *nasihat-k.*, پند دادن *pand-d.*, مواعظ نمودن *muwā'izi-n.*
- PREACHER, *n.* واعظ *wā'iz*, خطیب *khatīb*, شیخ *shekh*.
- PREAMBLE, *vt.* دیباچه نوشتن *dibācha-n.*
- PREAMBLE, *n.* مقدمت *mukaddamat*, دیباچه *dibācha*.
- PRECARIOUS, *a.* بی قرار *bi karār*, نا پایدار *nā pāyadār*, ثابت *nā sābit*, بی اعتبار *bī ītibār*.
- PRECARIOUSLY, *ad.* از بی ثباتی *az bī sabātī*.
- PRECARIOUSNESS, *n.* بی قراری *bī karārī*, بی ثباتی *bī sabātī*.
- PRECAUTION, *n.* عاقبت اندیشی *ākibat andīshī*, خبر دور اندیشی *dūr andīshī*, بصیرت *basīrat*, داری *khābardārī*, هوشیاری *hūshyārī*.
- PRECAUTION, *vt.* آگاه کردن *āgāh-k.*, احتیاط دادن *pand-g.*, پند گفتن *ihitiyāt-d.*
- PRECEDE, *vt.* تقدم *pesh-r.*, پیش رفتن *takaddum-d.*, اقدام کردن *ikdām-k.*, در پیش شدن *dar pesh-sh.*

PRECEDENCE, *n.* پیش روی *pesh rawī*, اقدام *takaddum*, سبق *sabkat*, تقدم *ikdām*.

PRECEDENT, *a.* پیش رو *pesh rau*, مقدم *peshīn*, اول *awwal*, mukaddam, قبل *sābik*, سابق *kabl*.

PRECEDENT, *n.* نمونه *dastūr*, دستور *namūna*, پیشینه *masal*, مثال *pesh nihād*.

PRECEPT, *n.* پند *pand*, نصیحت *nasīhat*, حکم *hukm*, فرمان *farmān*, امر *amr*, قانون *kānūn*, قاعده *kāida*.

PRECEPTOR, *n.* استاد *muāllim*, معلم *ustād*, ادیب *adīb*.

PRECESSION, *n.* پیش رفتاری *pesh raftārī*, مقدمت *mukaddamat*.

PRECINCT, *n.* حد *hadd*, دیار *dayār*, اطراف *kishwar*, حوالی *harwālī*, کشور *atrāf*.

PRECIOUS, *a.* گران *girān*, گرانباه *girān māya*, فاخر *āzīz*, قیمتی *kīmatī*, فاکیر *fākhīr*. A precious gift, هدیه بهیم *hadiyai bahīya*. Precious effects, اموال *amwālī nafāis*. A precious stone, سنگ بهیم *sangi besh kīmat*.

PRECIOUSLY, *ad.* بهی *ba girān*, با گران *ba girān māya*, لایقانه *lāyakāna*.

PRECIOUSNESS, *n.* گران *girān*, قیمتی *kīmatī*, ارجمندی *arjūmandī*, قیمت *kīmat*, بهی *bahā*.

PRECIPICE, *n.* مسقط *maskat*, هلاک *halak*, ورطه *warta*.

PRECIPITANCE, *n.* شتاب *shitāb*, تعجیل *tājīl*, چالاکي *chālākī*.

PRECIPITATE, *vt.* انداختن *andākhtan*, سرفرو کردن *halak-k.*, هلاک کردن *farū-k.* To precipitate one's self into danger, خود را در خطر انداختن *khudrā*

dar khatar-a.—(hurry rashly) تعجیل *tājīlī bī tadbīr-k.*—(fall headlong) سرنگون افتادن *sar nigūn-u.*

PRECIPITATE, *a.* (hasty) جلد *jald*, زود *zūd*.—(imprudently hasty) متهاک *mutahālik*, متهور *mutahawwir*.—خشهناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashmnāk*.

PRECIPITATELY, *ad.* بشتاب *ba shitāb*, بزودی *ba zūdī*, بسرعت *ba surāt*.

PRECISE, *a.* (accurate) درست *durust*, صحیح *sahīh*, کامل *kāmil*.—(definite) مقرر *muyyin*, معین *mahdūd*, محدود *mukarrar*.

PRECISELY, *ad.* (exactly) با دقت *bā dikkat*, مکمل *mukammalan*.—(definitely) مستقلاً *mustakilāna*.—(ceremoniously) با تکلف *bā takalluf*.

PRECISENESS, *n.* (exactness) درستی *durustī*, کمال *kamāl*, راستی *rāstī*.—(definiteness) یقین *yakīn*, تحقق *tahkīk*.

PRECLUDE, *vt.* بیرون داشتن *birūn-d.*, محروم کردن *manī-k.*, مانع کردن *dafī-k.*

PRECLUSION, *n.* سد *sadd*, مانع *manī*.

PRECOCIOUS, *a.* زود رس *zūd ras*, سبق *sabakat*, گیر *gīr*.

PRECOGNITION, *n.* پیش دانی *peshdānī*, علم سابق *ilmi sābik*.

PRECONCEIVE, *vt.* پیش پنداشتن *pesh-p.*, پیش از وقت اندیشیدن *pesh az wakt-a.*

PRECONCEPTION, *n.* پیش بینی *pesh bīnī*, فکر مقدم *fikri mukaddam*, فکر سابق *fikri sābik*.

PRECONTRACT, *n.* عقد مقدم *ākd*, mukaddam, عهد و پیمان پیشین *āhd u paymāni peshīn*.

- PRECONTRACT, *vt.* عقد مقدم ساختن *ākdi mukaddam-s.*
- PRECURSOR, *n.* پیشرو *pesh rau*, مقدم *mukaddama.*
- PREDAL, *a.* غارتار *tārājī*, غارتی *ghāratī.*
- PREDECESSOR, *n.* پیشین *peshīna* (pl. پیشینگان *salaf*, متقدم *mutakaddim.*
- PREDESTINARIAN, *a.* قابل تقدیر *kābili takdīr*, قدری *kadrī.*
- PREDESTINATION, *n.* سر نوشت *sar nawisht*, تقدیر *takdīr*, قضا و قدر *kazā u kadr*, طالع *tālī.*
- PREDESTINE, *vt.* تقدیر کردن *takdīr-k.*, قسمت *mukaddar-s.*, تقدیر ساختن *kismat-n.*
- PREDESTINED, *a.* مقدر *mukaddar*, سر نوشت *sar nawisht.*
- PREDETERMINATION, *n.* عزیمت پیشین *āzīmati peshīna*, قرار مقدم *karārī mukaddam.*
- PREDETERMINE, *vt.* نیت پیش گرفتن *nīyat pesh-g.*, عزیمت پیش گرفتن *āzīmat pesh-g.*
- PREDICAMENT, *n.* شان *hālat*, حالت *hāl*, نوبت *naubat*, حال *hāl.*
- PREDICATE, *vt.* اقرار کردن *ikrār-k.*, نسبت نمودن *khavar-d.*, خبر دادن *nisbat-n.*
- PREDICATE, *n.* (in Gram.) خبر *khavar.* — (logic) مقدم و تالی *muhaddas.* The subject and the predicate *mukaddam u tālī.*
- PREDICATION, *n.* اقرار *taārīf*, تعریف *ikrār*, اثبات *isbat.*
- PREDICT, *vt.* خبر غیب *pesh-g.*, پیش گفتن *khavarī ghayb-n.*, دلالت ساختن *dalālat-s.*, فال گفتن *fāl-g.*
- PREDICTION, *n.* خبر غیب *khavarī ghayb*, فال گوئی *fālgūi.*
- PREDISPOSE, *vt.* پیش تیار کردن *peys tayyār-k.*, آماده ساختن *āmāda-s.*
- PREDISPOSITION, *n.* توجه *tawajja*, میل *mayl*, پیش تیار *pesh tayyārī*, رغبت *raghbat.*
- PREDOMINANCE, *n.* دست *dast*, غلبه *ghalaba*, سبق *sibkat*, عموم *umūm*, رواج *riwāj.*
- PREDOMINANT, *a.* غالب *ghālib*, غالب *aghlab*, رایج *rājī*, مستولی *mustulī.*
- PREDOMINATE, *vi.* غالب آمدن *ghālib-ā.*, مسلط شدن *musallit-sh.*
- PRE-ELECT, *vt.* پیش گزیدن *pesh-g.*, قبل اختیار نمودن *kabl ikhtiyār-n.*
- PRE-EMINENCE, *n.* فوقیت *sibkat*, برتری *bartarī*, فضیلت *fazīlat*, امتیاز *imtiyāz.*
- PRE-EMINENT, *a.* ممتاز *afzal*, پیش دست *pesh dast*, مستولی *mustulī.*
- PRE-ENGAGE, *vt.* پیش مقرر کردن *pesh mukarrar-k.*, پیش وعده کردن *wāda-k.*
- PRE-ENGAGEMENT, *n.* عقد پیشین *ākdi peshīn*, شرط مقدم *shartī mukaddim.*
- PRE-ESTABLISH, *vt.* پیش مقرر کردن *pesh mukarrar-k.*, سابق قرار دادن *sā-bik karār-d.*
- PRE-ESTABLISHMENT, *n.* بند و بست *band u bastī*, تعیین مقدم *peshīn*, پیش تعیین *tayyuni mukaddam.*
- PRE-EXIST, *vt.* وجود مقدم داشتن *vujūdi mukaddam-d.*
- PRE-EXISTENCE, *n.* وجود مقدم *vajūdi mukaddam*, پیش هستی *pesh hastī.*
- PREFACE, *n.* پیشاچه *mukaddama*, دیباچه *dībācha.*

- PREFACE**, *vt.* پیش کردن *pesh-k*, مقدمه *mukaddama-n*, دیباچه نوشتن *dibācha-n*.
- PREFATORY**, *a.* متعلق دیباچه *mutaāl-likī dibācha*.
- PREFECT**, *n.* مباشر *sarwar*, موباشیر *mubāshir*, والی *wālī*, ناظر *nāzir*.
- PREFER**, *vt.* (give a preference) مقدم کردن *mukaddam-k*, تقدم دادن *takaddum-d*, ترجیح دادن *tarjīh-d*, قبول کردن *ka-būl-k*, اختیار کردن *ikh-tiyār-k*.—(advance) سر فراز کردن *sar farāz-k*, بر سر بلند کردن *sarbuland-k*, ترقی دادن *tarakkī-d*. To prefer a complaint, شکایت نمودن *shikāyat-n*.
- PREFERABLE**, *a.* لایق ترجیح *bahtar*, افضل *afzal*, احسن *ahsan*, *lāyaki tarjīh*.
- PREFERENCE**, *n.* برگزیدگی *bar guzīdagī*, رغبت *raghat*, ترجیح *tarjīh*, تقدیم *takdīm*.
- PREFERMENT**, *n.* سر بلندی *tarakkī*, سر بلندی *sar bulandī*, سر فرازی *sar farāzī*, اقبال *ikbāl*.—(a place of honor or profit) منصب *mansab*, مرتبه *martaba*, پایه *pāya*.
- PREFIX**, *vt.* تقدم نهادن *pesh-n*, پیش نهادن *pesh-n*, در قبل نشان دادن *takaddum-s*, ساختن *dar kabl-n*, با مقدمت نمودن *ba mukaddamat-n*.
- PREFIX**, *n.* ادات الجزا *adātu'l jazā*, حرف وصل *harfi wasl*.
- PREGNANCY**, *n.* بار داری *haml*, حاملگی *bār dārī*, *ābistagī*.
- PREGNANT**, *a.* باردار *hāmila*, حامله *bārdār*, آبیسته *ābista*. To make pregnant, حامله کردن *hāmila-k*. To become pregnant, حامله شدن *hāmila-sh*, بار گرفتن *bār-g*.
- PREJUDGE**, *vt.* بی دانش و آگاهی رای *bī dānish wa āgāhī rāi-d*, رای نادانانه حکم کردن *nā dānista hukm-k*.
- PREJUDICE**, *n.* رای بی دانش و تفحص *rāi bī dānish u tafahhus*, فکر بی خبر و تفتیش *fikrī bī khabar u taftīsh*.—(prejudice for or against) تعصب *taḍs-sub*.—(in favor of) میل *mayl*, طرف داری *tarafdārī*, رغبت *raghat*.—(against) بد گمانی *bad gumānī*.—(detriment) ضرر *zarar*, زیان *ziyān*, نقصان *nuksān*.
- PREJUDICE**, *vt.* (injure) زیان کردن *ziyān-k*, (fill with prejudices, ضرر رسانیدن *zarar-r*.—(fill with prejudices, بی خبر و تفتیش *awhāmi bī khabar u taftīsh-a*.—(for or against) متعصب کردن *mutāssib-k*.—(in favour of) میل کردن *māyil-k*.—(against) بد گمانی انداختن *bad gumānī-a*.
- PREJUDICIAL**, *a.* ضرر رسان *muzirr*, ضرر رسان *zarar rasān*, زیان آور *ziyān āwar*, متعصب *mutāssib*.
- PRELIMINARY**, *n.* مقدمه *mukaddama*, افتتاح *iftitāh*, سر آغاز *sar āghāz*.
- PRELIMINARY**, *a.* متقدم *mutakaddim*, ابتدای *ibtidāy*.
- PRELUDE**, *n.* پیشرو *mukaddama*, پیشرو *peshrau*.
- PRELUDE**, *vt.* مقدمه ساختن *mukaddama-s*, پیش خواندن *pesh-kh*.
- PREMATURE**, *n.* قبل الوقت *kabl'ul wakt*, بی محل *bī mahl*, بی وقت *bī wakt*, پیش از زمان *pesh az zamān*. A premature death, اختصار *ikhtizār*.
- PREMATURELY**, *ad.* پیش از زمان *pesh az zamān*, قبل الوقت *kabl'ul wakt*, زود *ba zūd*.
- PREMEDITATE**, *vi.* پیش بندی کردن *pesh bandī-k*, پیش اندیشیدن *pesh-*

- PREMEDITATED, *a.* پیش اندیشیده *pesh andishīda*, با فکر *bā fikr* متقدم *mutakaddim-g.*, تدبیر نمودن *tadbīr-n.*
- PREMEDITATEDLY, *ad.* با قصد سابق *bā kasdi sābik.*
- PREMEDITATION, *n.* پیش اندیش *pesh andīsha*, نیت *niyat*, تامل *tāmmul*, قصد *kasd*, ارادت *irādat*. Without premeditation, بی تامل *bī fikr*, با *bā tāmmul*. With premeditation, با *bā fikr*, تامل *bā tāmmul*, با *bā pesh dil*.
- PREMIER, *n.* وزیر اعظم *wazīrī āzam*.
- PREMIER, *a.* نخست *nukhust*, اول *awwal*.
- PREMISE, *vt.* تصور کردن *tasawwur-k.*, تقدیم *mukaddama-s.*, ساختن *takdīm-k.*
- PREMISES, *n.* مقدمات *mukaddamāt*, تقدمات *takaddumāt*.—(houses and lands) عقارات *ākār* (pl. عقارات).
- PREMIUM, *n.* پاداش *pādāsh*, عوض *ʔwaz*, بخشش *bakhshish*, مزد *muzd*, اجر *ujr*, وجم *wajai bīma*.
- PREMONITION, *n.* نصیحت *nasīhat*, آگاهی *āgāhī*.
- PREMONITORY, *a.* نصیحت نما *nasīhat numā*, آگاه ساز *āgāh sāz*.
- PREOCCUPANCY, *n.* پیش گیری *pesh gīrī*, پیش دستی *pesh dastī*.
- PREOCCUPY, *vt.* پیش گرفتن *pesh-g.*, قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*
- PREORDAIN, vide PREDESTINE.
- PREPAID, *a.* قبل ادا شده *kabl adā shuda*.
- PREPARATION, *n.* آمادگی *āmādagī*, تدارک *takmīl*, تدارک *tadāruk*.
- PREPARATIVE, *a.* تدارک ساز *tadāruk sāz*, با آمادگی *bā āmādagī*.
- PREPARATIVELY, *ad.* تدارک *bawajai tadāruk*, با آمادگی *bā āmādagī*.
- PREPARATORY, *a.* ابتدائی *ibtidār*, لازم *lāzim*, اول *awwal*.
- PREPARE, *vt.* آماده کردن *āmādan*, مهیا *āmāda-k.*, تیار کردن *tayyār-k.*, پرداختن *pardākh-tan*, تدارک کردن *tadāruk-k.*
- PREPARED, *a.* آماده *āmāda*, مهیا *muhyyā*, مستعد *musta'idd*, حاضر *hāzīr*.
- PREPAY, *vt.* اول ادا نمودن *awwal adā-n.*
- PREPAYMENT, *n.* پیش دهی *pesh dahī*, تسلیم قبل *taslīmī kabl*.
- PREPONDERANCE, *n.* ترجیح *tarjīh*, تجاوز *ziyād sangīnī*, سنگینی *tajāwuz*.
- PREPONDERATE, *vt.* ترجیح نمودن *tarjīh-n.*, زیر کردن *zer-k.*, سنگین تر *sangīn tar-b.*
- PREPOSITION, *n.* حرف جر *harfi jarr*, ادات *adāt*.
- PREPOSSESS, *vt.* قبل تصرف کردن *kabl tasarruf-k.*
- PREPOSTEROUS, *a.* زیر و زبر *zer u zabar*, معکوس *maʔkūs*, سرنگون *sar nigūn*, باطل *bātil*.
- PREPOSTEROUSLY, *ad.* بر عکس *bar āks*, مخالفانه *mukhālafāna*.
- PREPUCE, *n.* غلغله *ghulfa*.
- PREROGATIVE, *n.* امتیاز *imtiyāz*, استحقاق *istihkāk*.
- PRESAGE, *n.* دلالت *hikmat*, علامت *dalālat*, فال *fāl*, طالع *tālī*, علامت *ālāmat*.
- PRESAGE, *vt.* فشان *khavar-d.*, قبل اظهار داشتن *nishān-d.*, تدارک *kabl izhār-d.*
- PRESBYTER, *n.* صاحب القدس *sāhibu'l*

kads, شيخ *shaykh*, امام *imām* (pl. *āimā*)
rāhib.
 PRESCIENCE, *n.* غیب علم *ilmī ghayb*,
 پیش بینی *pesh bīnī*.
 PRESCIENT, *a.* غیب دان *ghaybdān*,
 عالم غیب *ālīmī ghayb*.
 PRESCRIBE, *vt.* (order, direct) فرمودن
farmūdan, امر حکم کردن *hukm-k.*, امر
 نمودن *amr-n.* To prescribe as a
 physician, نسخه دادن *nuskhā-d.*,
 پزشکی نمودن *bazashkī-n.* To prescribe
 bounds, حدود تعیین کردن *hudūd*
tayyīn-k.—(become a law) شریعت
 شدن *sharīāt u ādat-sh.*
 PRESCRIBED, *a.* فرموده *farmūda*,
 مرسوم *māmur*, مرسوم *marsum*.
 PRESCRIPTION, *n.* قاعده *kāyida*, رسم
rasm, دستور *dastūr*.—(ancient custom)
sābika. A medicinal prescription,
 نسخه *nuskhā*, رسم حکیم *rasmī hakīm*.
 PRESENCE, *n.* 1. (state of being pre-
 sent) وجود *wujūd*, حضور *huzūr*. 2. (air,
 demeanour) روی *rūi*, چهره *chahra*,
 وجاه *waja*. Presence of mind, هشیاری
hūshyārī, دلیری *dilerī*. In the pre-
 sence of, در حضور *dar huzūr*, روبرو
rūbarū.
 PRESENT, *a.* 1. (not absent) حاضر *hāzīr*,
 موجود *maujūd*. 2. (not past) حال
hāl, نا گذشته *nā guzashta*. 3. (at
 hand) تیار *tāyyār*, آماده *āmāda*. To
 be present, حاضر شدن *hāzīr-sh.* The
 present time, زمان حال *zamāni hāl*.
 At present, حالا *hālā*, اکنون *aknūn*.
 PRESENT, *n.* بخشش *bakhshish*, نذر *nazr*,
 تحفه *tuhfa*, انعام *inām*, عنایت
īnāyat.
 PRESENT, *vt.* بخشش دادن *bakhshish-d.*,
 عطا نمودن *ātā-n.*, تحفه دادن
tuhfa-d. *ihsān-d.* To present to

view, ظاهر کردن *zāhir-k.* To present
 one's self, حاضر شدن *hāzīr-sh.* To
 present a complaint, شکایت کردن
shikāyat-k.
 PRESENTATION, *n.* اهدا *ihdā*, تقدیم
takdīm, احضار *ihzār*, عرض *arz*.
 PRESENTLY, *ad.* فی الفور *fi'l faur*, زود
zūd.
 PRESENTMENT, *n.* حضور *huzūr*, عرض
arz.
 PRESERVATION, *n.* حفاظت *hifāzat*,
 حمایت *himāyat*, حراست *hirāsat*.
 PRESERVE, *vt.* نگاه داشتن *nigāh-d.*,
 محافظت کردن *hifz-k.*, نگاهداری
muhāfazat-k. *himāyat-d.* *hirāsat-k.* To preserve
 fruits, مرید ساختن *murabba-s.*
 PRESERVE, *n.* مرید *murabba*.
 PRESERVER, *n.* محافظ *muhāfiz*, نگاهبان
nigāhbān, دستگیر *dastgīr*.
 PRESIDE, *vi.* صدر نشین شدن *sadr nishīn-*
sh., رئیس بودن *rais-b.*, پیشرو شدن
pesh rau-sh.
 PRESIDENCY, *n.* صدر نشینی *sadr*
nishīnī, ولایت *vilāyat*, ریاست *riyāsat*.
 PRESIDENT, *n.* صدر نشین *sadr nishīn*,
 مدیر مجلس *peshwā*, سردار *sardār*,
mīri majlis, رئیس *rais*. Vice-president,
 رئیس ثانی *raisi sānī*.
 PRESS, *vt.* 1. (compress) شکنجه کردن
shikanja-k. 2. (squeeze) افشردن
afshurdan, پالودن *pālūdan*. 3. (distress)
tasdīd-d. آزدن *āzurdan*, تصدیع دادن
īztirār-k. 4. (drive) راندن *rāndan*,
 جبر کردن *jabr-k.* To
 press with argument, با حجت الزام
 کردن *bā hujjat ilzām-k.* دلایل برهانی
dalīli burhānī-n. To press upon
 تنگ کردن *dar gusha-r.* هجوم
tang-k. To press upon in battle,

کردن *hujūm-k.*, *hamla-s.* *hamla-s.* *hamla-s.*
 —(blockade) *hasr-k.* To press into the service of the state,
sukhra-g. To press on (go fast), *shitāb-z.* سرعت
surāt-k. To press to a conclusion, *ba sar anjām-sh.* بسرانجام
 PRESS, *n.* شکنجه *shikanja*, عصر *māsar*, افشگر *afshurgar*. 2. (chest for holding clothes) *jāma dān*, برفند *barfand*. 3. (throng, tumult) *hangāma*, ازدحام *azhdihām*.
 PRESSING, *a.* فشار *fishār*, عصر *āsr*, مجاهدت *muzāhamat*.—(earnest) *mubrim*, مؤکد *muakkid*.—(important) سخت *muhimm*.—(distressing) شدید *shadīd*.
 PRESSMAN, *n.* مطبع گردان *matbā gar-dān*, چاپ گر *chāp gar*.
 PRESSURE, *n.* فشار *fishār*, عصر *āsr*.—(oppression, grievance) تعدی *taādī*, آزار *āzār*, جور *jaur*, کهر *kahr*.—(impression) نشان *nishān*, علامت *ālāmat*.—(weight) وزن *māzn*.—(urgency) فشار هوا *fishāri hawā*. Pressure of business, کثرت مشاغل *kasrati mashāghil*.
 PRESTIGE, *n.* نیک نامی *shuhrat*, شهرت *shuhrat*, آبرو *ābrū*, *nek nāmī*.
 PRESUMABLE, *a.* محتمل *muhtamal*, واهی *wahmī*, ممکن *mumkin*.
 PRESUME, *vt.* (suppose) پنداشتن *pin-dāshtan*, خیال *gumān-k.*, داشتن *khiyāl-d.*—(to have presumption, impudence) گستاخ بودن *gustākh-b.*, جسارت کردن *jisārat-k.*
 PRESUMER, *n.* صاحب خیال *sāhibi khiyāl*, گستاخ *gustākh*, اهل مغروری *ahli maghrūrī*.

PRESUMPTION, *n.* (supposition) پندار *pindār*, گمان *gumān*, اندیشه *andīsha*, تکبر *takabbur*, تصور *tasawwur*.—(arrogance) غرور *ghurūr*.
 PRESUMPTIVE, *a.* پنداشتم *pindāshta*, مغرور *maghrūr*, گستاخ *gustākh*, متصور *mutasawwar*, خود بین *khudbīn*.
 PRESUMPTUOUSLY, *ad.* گستاخانه *gustā-khāna*, مغرورانه *maghrūran*.
 PRESUPPOSE, *vt.* پیش اندیشه کردن *push andīsha-k.*
 PRETENCE, *n.* حیل *hīla*, بهانه *bahāna*, پوزش *riyā*, ریا *riyā*, غدر *ghadr*, مکر *makr*, دعوی *da'wa*.—(claim) *pūzish*.
 PRETEND, *vt., vi.* عذر *bahāna-k.*, با ریا گفتن *ūzri durūgh-k.*, دعوی نمودن *bā riyā-g.*—(lay claim to) طالب کردن *talab-k.* To pretend to superior merit, اظهار تفاضل *izhāri tafāzul-n.*
 PRETENDER, *n.* دعوی کننده *dā'ī*, *da'wa kunanda*.—(boaster) لاف زن *lāf zan*, خود فروش *khūd furūsh*.
 PRETENSION, *n.* علاقه *da'wat*, مدعی *da'wa*, مطلب *matlab*, *ilāka*. To explain one's pretensions, مدعیان *muddaā bayān-k.* To support one's pretensions, تائید *muddaā tāid-k.*
 PRETERIT, *a.* ماضی مطلق *māzī mutlak*.
 PRETERNATURAL, *a.* خلاف ذات *khilāfi zāt*, قاعده *khilāfi kāida*, نا مطبوع *nā matbū'ā*.
 PRETEXT, *n.* vide PRETENCE.
 PRETTILY, *ad.* با نزاکت *latīfāna*, ظریفانه *zarīfan*, با لطف *bā nazākat*, *bā lutf*.
 PRETTINESS, *n.* خوش نمایی *khūsh*

نراکت *numār*, حسن *husn*, جمال *jamāl*, نراکت
لطاف *nazākat*, لطف *lutf*.

PRETTY, *a.* خوب صورت *jamāl*, لطیف *latīf*, خوشنما *khush-*
khūb sūrat, بر وجه (in some measure) *numā. ad.*
bar waja, بطور *ba taur*,

PREVAIL, *vi.* غالب شدن *ghālib-sh.*, دست یافتن *dast-y.* To
prevail upon, رواج داشتن *rawāj-d.*, جاری شدن
jārī-sh., راجب شدن *rāghib-sh.*

PREVAILING, *a.* غالب *ghālib*.

PREVALENCE, *n.* افزونی *ghalaba*, غلبه *ghalaba*,
روانی (currency) *afzūnī*, استیلا *istilā*,—
rawānī, رواج *rawāj*.

PREVALENT, *a.* مستوایی *mastaulī*.—
عمومی *umūmī*, رایج *rāij*, جاری (current)
jārī.

PREVALENTLY, *ad.* غالباً *ghāliban*, از
قوت *az kuwat*, بزور *ba zaur*.—(cur-
rently) *umūman*.

PREVARICATE, *vt.* فسق نمودن *fisk-n.*,
معصیت کردن *baghī-g.*, بغي گفتن
maāsīyat-k.

PREVARICATION, *n.* حیله بازی *hīla*
بغی *baghī*, معصیت *maāsīyat*, *bāzī*.

PREVARICATOR, *n.* حیله باز *hīla bāz*,
مخیل *muhīl*.

PREVENT, *vt.* مذبح کردن *bāz-d.*, باز داشتن
manā-k., ممانعت کردن *mumāniāt-k.*,
سد کردن *muzāhim-sh.*, مزاحم شدن
sadd-k., تعرض ساختن *taāraz-s.*, مانع
شدن *mānī-sh.*

PREVENTION, *n.* مزاحمت *manā*, مانع
muzāhamat, ممانعت *mumāniāt*,
تعرض *taārriz*.

PREVENTIVE, *a.* معارض *mānī*, مانع
muāriz.

PREVIOUS, *a.* متقدم *pesh*, قبل *kabl*, پیش
matakaddim, سابق *sābik*. Previous to

this, قبل از این *pesh az īn*, پیش از این
kabl az īn.

PREVIOUSLY, *ad.* قبل از این *kabl az īn*,
سابقاً *sābikan*, من قبل *min kabl*,
قبل الزمان *kabluzzamān*.

PREY, *n.* شکار *shikār*, صید *sayd*,
تاختیر *nakhchīr*.—(plunder) تاراج *tārāj*,
غذیمت *ghanīmat*. A beast of prey,
شیرزه *haywāni darinda*, درنده
shīrza.

PREY, *vi.* صید نمودن *shikār-k.*,
بغما گرفتن *sayd-n.* To prey upon,
خسارت و غارت کردن *yaghmā-g.*,
اکل (corrode) *khisārat u ghārat-k.*,
دندیدن *dandīdan*, اکل کردن *akl-k.*

PRICE, *n.* ارز *arz*, بها *bahā*, قیمت *kīmat*.
Price paid for any thing hired, کرایه
kirāya, پای مزده *pāya muzda*. The
current price of provisions, نرخ *nirkh*.
Price paid by a captive for liberty,
فدا *fidā*. High price, گران بها *girān*
bahā, مبلغ خطیر *mablaghi khatīr*.
Low-priced, سبک ما به *sabuk māya*,
ارزان *arzān*, کم بها *kambahā*. To be
at a low price, ارزان شدن *arzān-sh.*
According to the market price,
باحتساب نرخ بازار *ba hasbi nirkhā*
bāzār. To fix a price, نرخ کردن *nirkh-k.*
Without price, بلا عوض *talīfan*,
بسیار *bilā īwaz*. At the lowest price,
بقیمت آخر *bisyar arzān*,
kīmati ākhīr.

PRICE, *vt.* نرخ قیمت کردن *kīmat-k.*,
نرخ نمودن *nirkh-n.*

PRICELESS, *a.* بی بها *bī bahā*, بیش
قیمت *bīsh kīmat*.

PRICK, *vt.* گزیدن *khalīdan*, خرایدن
gazīdan.—(pain) درد کردن *dard-k.*,
ترش (make acid) *āzār-k.*,
تیز کردن *tez-k.*,—(grow
tursh-k.

- acid) شدن ترش *tursh-sh*. To prick with reproaches, طعن و طذّر کردن *taān u tanz-k*.
- PRICK, *n.* سیخ *nishāngāh*, نشانگاه *sīkh*. — (pain) درد *dard*, وجع *wajʿ*.
- PRICKLE, *n.* خار *khār*, شوک *shauk*.
- PRIDE, *n.* خودبیزی *gharūr*, کبر *kibr*, گردن کشی *khud bīnī*, تکبر *takabbur*, نخوت *gardankashī*, *nikhwat*.
- PRIEST, *n.* کاهن *kāhin*, امام *imām*, ملا *mullā*, پیر *pīr*, مرشد *murshid*.
- PRIESTHOOD, *n.* امامت *imāmat*, پیشوائی *peshwāī*.
- PRIESTLY, *ad.* کاهن *imāmat*, امامت *kāhin mansūb*.
- PRIM, *n.* دقیق *dakīk*, راست *rāst*.
- PRIMACY, *n.* ریاست کبری *riyāsati kubra'*, سروری *sarwarī*.
- PRIMARILY, *ad.* اولاً *nukhust*, نخست *awwalan*, در ابتدا *dar ibtidā*.
- PRIMARY, *a.* اصلی *aslī*, اول *awwal*, پیشین *peshīn*, سابق *sābik*, قدیم *kadīm*.
- PRIMATE, *n.* امام اعظم *imāmi āzam*, خلیفه *khalīfa*.
- PRIME, *a.* اصلی *khūbtarīn*, خوبترین *aslī*, افضل *ashraf*, اشرف.
- PRIME, *n.* (of day) صبح *sabāh*, فجر *fajr*, عین *āyn*, گزیده *guzīda*. — (best part) جوانی *ānfawāni jawānī*. Prime cost, اصل *asl kīmat*, بهای نخست *bahāi nakhust*.
- PRIMER, *n.* کتاب مقدم *kitābi mukaddama*, اول کتاب *kitābi awwal*.
- PRIMEVAL, *a.* پیشین *kadīm*, قدیم *peshīn*, نخستین *sābik*, سابق *kuhna*, کهنه *nakhustīn*.
- PRIMITIVELY, *ad.* مقدمه *mukaddaman*, در اصل *dar asl*.
- PRIMITIVENESS, *n.* پیشینی *peshīnī*, قدیمی *kadīmī*.
- PRIMOGENIAL, *a.* نخست زاده *nukhust zāda*.
- PRIMORDIAL, *a.* اولی *awwal*, اصلی *aslī*.
- PRINCE, *n.* ملک *malik*, خان *khān*, امیر *amīr*, شاهزاده *shāhzāda*, ملک زاده *malik zāda*.
- PRINCEDOM, *n.* حکومت *saltanat*, سلطنت *hukūmat*.
- PRINCELY, *a.* امیرانه *shāhāna*, شاهانه *amīrāna*.
- PRINCESS, *n.* ملکه *malika*, سلطان *sultāna*. — (kings' daughter) شاهزادی *shāhzādī*. — (wife of a prince) خاتون شاه *khatūni shāh*, بیگم *begam*.
- PRINCIPAL, *a.* اول *awwal*, اصل *asl*, مطلق *mutlak*.
- PRINCIPAL, *n.* سردار *sardār*, رئیس *ra'is*, پیشوا *peshwa*. — (sum) زر اصل *zari asl*, سرمایه *sarmāya*.
- PRINCIPALITY, *n.* حکومت *hukūmat*, حکم رانی *hukm rānī*.
- PRINCIPALLY, *ad.* خصوصاً *khasūsan*, بهای *ba ghāyat*, فرضاً *farzan*, حقاً *hakkan*.
- PRINCIPLE, *n.* عنصر *unsur* (element). — (original cause) اصل *asl* (pl. عناصر). — (fundamental truth) مصدر *masdar*. — (motive) موجب *mūjab*, باعث *bā'is*.
- PRINT, *vt.* نقش کردن *naksh-k*, نشان *nishān-k*, طبع کردن *tab'ī-k*.
- PRINT, *n.* نقش *naksh*, علامت *ālāmat*, چاپ *chāp*, اثر *asar*, نشان *nishān*.
- PRINTER, *n.* چاپگر *chāpgar*, طابع *tabbā*.
- PRINTING, *n.* فن طبع *fanni tab'ī*. Printing ink, مرکب چاپ *murakkabi chāp*.

- Printing office, چاپخانه *chāpkhāna*, مطبع *matbʿ*.
- PRINTLESS, *a.* بی نشان *bī nishāna*.
- PRIOR, *n.* رئیس الرهبان *raisurrahbān*.
- PRIOR, *a.* قدیم *qadīm*, پیش *pesh*, پیشین *peshīn*, پیش *kadīm*, قبل *kabl*. To be prior, پیش *pesh-sh.*, قبل *kabl-sh.*
- PRIORITY, *n.* اولیت *takaddum*, تقدم *takaddum*, اولیت *awwaliyat*, مقدمت *mukaddamat*.
- PRISM, *n.* منشور *maushūr*.
- PRISON, *n.* حبس *habs*, زندان *zindān*, باندی خانہ *bandī khāna*, قید خانہ *kayd khāna*.
- PRISON, *vt.* در زندان نهادن *dar zinān-n.*, حبس نمودن *asīr-k*, اسیر کردن *habs-n.*
- PRISONER, *n.* اهل زندان *asīr*, اسیر *asīr*, قیدی *kaydī*. To take prisoner, گرفتار کردن *giriftār-k.*, اسیر گرفتن *asīr-g.*
- PRISTINE, *a.* اصلي *aslī*, سابق *sābik*.
- PRITHEE, دارم التماس *iltimās dāram*.
- PRIVACY, *n.* (state of being alone) یگانگی *yagānagī*, تنهایی *tanhā*, گوشه نشینی *khilwat* (retirement) *gūsha nashīnī*.—(state of being secret) پوشیدگی *poshīdagī*, پنهانی *pinhānī*.—(place of retirement) خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATE, *a.* یگانہ *tanhā* (alone), تنہا *tanhā*, مخفی *yagāna*, مخبر *mujarrad*.—(secret) مخفی *makhfī*, پنهان *nihān*.—(not public) خاص *khāss*, مخصوص *makhshūs*. In private, تنہا *tanhā*. Private effects, اموال خاصہ *amwālī khāssa*. A private chamber, خلوت گاه *khilwat gāh*.
- PRIVATEER, *n.* کشتی دزد *kishti i duzd*.
- PRIVATELY, *ad.* (secretly) پنهانی *bā nihūftagī*, مخفی *makhfī*.—(alone) تنہا *tanhā*, بخلوت *bakhilwat*. Privately and publicly, "و سرا" و "جہرا" *sirran wa jaharan*. "و علانیة" و "سرا" *sirran wa ālāniyatān*.
- PRIVATENESS, *n.* پنهانی *nihūftagī*, پنهانی *pinhānī*.
- PRIVATION, *n.* احتیاج *ādam*, عدم *ihitiyāj*.
- PRIVATIVE, *a.* انکاری *ādamī*, انکاری *īnkārī*.—(Gram.) حرف نفی *harfi nafī*.
- PRIVILEGE, *n.* امتیاز *āzādī*, امتیاز *imtiyāz*, حق *hakk* (pl. حقوق).—(written) برات *barāt*.
- PRIVILEGE, *vt.* معاف کردن *muāf-k.*, منشور دادن *man-shūr-d.*, برات دادن *barāt-d.*, حق دادن *hakk-d.*
- PRIVILY, *ad.* vide PRIVATELY.
- PRIVITY, *n.* (consciousness) آگاهی *āgāhī*, شناسایی *shināsāī*, خبرداری *khābardārī*.—(joint knowledge) همدانش *ham dānish*, همراز *ham rāzī*.
- PRIVY, *a.* واقف *khābardār*, خبردار *wākif*. Privy to a secret, همراز *hamrāz*. A privy counsellor, صاحب دیوان *sāhibi dīwān*, وزیر *wazīr*.
- PRIVY, *n.* پای خانہ *jāī zarūr*, جای ضرور *pāya khāna*. To go to the privy, بقضای *ba kazāī hājat-r.*
- PRIZE, *n.* هدیه *hidīya*, عوض *iwaz*, غنیمت *bakhshish*.—(booty) غنیمت *ghanīmat*, یغما *yaghmā*.
- PRIZE, *vt.* غنیمت *āzīz-d.*, عزیز داشتن *ghanīmat-sh.*, شہر کردن *āitibār-k.*
- PROBABILITY, *n.* احتمال *ihitimāl*, قابلیت *kābīliyat*, معقولیت *mākūliyat*.
- PROBABLE, *a.* معقول *muhtamal*, محتمل *mākul*, ممکن *mumkin*.
- PROBABLY, *ad.* معقولانہ *maākūlāna*,

شاید *az rūi ihtimāl*, از روی احتمال *shāyad*.

PROBATE, *n.* امتحان *isbāt*, اثبات *imtihān*.

PROBATION, *n.* برهان *dalīl*, درهان *burhān*, آزمایش *imtihān*, اثبات *isbāt*, آزماییش *āzmāyish*.

PROBATIONAL, *a.* در امتحانی *imtihāni*, در معرض آزمایش *dar madrazi āzmāyish*.

PROBE, *n.* سبار *sibār*, میخراف *mihraf*.

PROBITY, *n.* راستی *diyānat*, دیانت *diyānat*, راستی *rastī*, پارسائی *pārsāi*, صلاح *salāh*, اخلاص *ikhlās*.

PROBLEM, *n.* مسأله *masala*, (مسایل *pl.*) *muāmmā*, لغز *lughaz*, مشکل *mushkil*.

PROBOSCIS, *n.* خرطوم *khartūm* (*pl.* خراطیم).

PROCEDURE, *n.* رفتار *muāmala*, معامله *muāmala*, روش *wazī*, وضع *sulūk*, سلوک *sulūk*, رفتار *raftār*, عمل *āmal*.

PROCEED, *vt.* پیش *guzashtan*, گذشتن *guzashtan*, حرکت نمودن *harakat-n.*, رفتن *pesh-r.*, استمرار کردن *wazī-s.*, وضع ساختن *istimrār-k.*—(act, transact) کردن *kardan*, معامله *āmal-s.*, عمل ساختن *muāmala-k.*—(flow) صدور کردن *sudūr-k.*, در آمدن *dar āmadan*.

PROCEEDING, *n.* معامله *rawān*, روان *rawān*, مصلحت *maslahat*, عمل *āmal*, معامله *muāmala*, روی داد مقدمه *rui dādi mukaddama*, روبکاری *rū ba kārī*, پیش رفت *pesh raft*.

PROCEEDS, *n. pl.* پیدایش *paydāyish*, یافت *yāft*, حاصل *hāsīl*.

PROCESS, *n.* عمل *tarakkī*, ترقی *tarakkī*, وجه *waja*, روش *rawish*, داد مقدمه *rui dādi mukaddama*, دعوی *dāwa*.—(method, management) کار گذاری *tarkīb*, ترکیب *kārguzārī*. Process of time, امتداد زمان *imtidādi zamān*.

PROCESSION, *n.* سوارى *tawāf*, طواف *tawāf*, جلوس *julūs*, طایفه *tāifa*, سوارى *suwārī*.

PROCLAIM, *vt.* منادی کردن *manādī-k.*, اعلان کردن *ishtihār-k.*, اشتہار کردن *ātlān-k.*.

PROCLAIMER, *n.* مودن *muazzin*.

PROCLAMATION, *n.* اشتہار *ishtihār*, منادی *ilān*, اعلان *shuhrat*, شهرت *munādī*.—(written) نامہ *ishtihār nāma*.

PROCONSUL, *n.* نایب *nāyib*.

PROCRASTINATE, *vt.* تا فردا موقوف *tā fardā mokūf-k.*, تاخیر نمودن *tākhīr-n.*, دفع الوقتی کردن *mu'attal-k.*, معطل کردن *waktī-k.*.

PROCRASTINATION, *n.* دفع الوقتی *daf' ul waktī*, تاخیر *dirangī*, درنگی *tākhīr*.

PROCURE, *vt.* تولید کردن *taulīd-k.*, ولادت کردن *paydā-k.*, پیدا کردن *wilādat-k.*.

PROCREATION, *n.* پیدایش *paydāyish*, آفرینش *taulīd*, تولید *wilādat*, ولادت *āfrīnīsh*.

PROCREATIVE, *a.* مولد *murwallid*, وجود ده *wujūd dah*.

PROCREATOR, *n.* خالق *wālid*, والد *khālik*.

PROCTOR, *n.* وکیل *wakīl* (*pl.* وکلا), معلم *muāllim*.

PROCTORSHIP, *n.* وکالت *wakālat*, ریاست *riyāsāt*.

PROCURABLE, *a.* میسر *muassar*, یافتنی *yāftanī*, دستیاب *dastyāb*.

PROCURATOR, *n.* وکیل *wakīl*, مباشر *mubāshir*, نایب *nāib*.

PROCURE, *vt.* میسر کردن *muyassar-k.*, بدست آوردن *dastyāb-k.*, دستیاب کردن *badast-ā.*, ورزیدن *warzīdan*.

PROCUREMENT, *n.* تحصیل *tahsīl*, حصول *husūl*.

PROCURER, *n.* vide PIMP.

PRODIGAL, *a.* مَبْذِر *musrif*, مَبْذَر *mubazzir*, متلف *mutlif*.

PRODIGAL, *n.* صاحب اسراف *sāhibi israf*, اهل مَبْذَر *ahli mubazzir*.

PRODIGALITY, *n.* مَبْذَر *mubazzir*, اسراف *israf*.

PRODIGALLY, *ad.* مَسْرِفَانَه *musrifāna*, مَبْذَرَانَه *mubazziran*.

PRODIGIOUS, *a.* عَجَب *ājab*, عَجَبِي *ājīb*.—(big) بزرگ *buzurg*.

PRODIGY, *n.* عَجَب العجائب *ājab*, عَجَبِي العجائب *ājabu'l ājāyib*.

PRODUCE, *vt.* ظاهر کردن *bar-ā*, نمودن *zāhir-k.*, حاضر کردن *hāzir-k.*, نمودن *namūdan*, در میان آوردن *dar miyān-ā*, پدید کردن *padīd-k.*, ظهور کردن *zuhūr-k.*, To produce flowers, شگفتان *shiguftan*. To produce fruit, ثمر دادن *samr-d.*, وجود دادن (give birth) *zārdan*.—*wujūd-d.* To produce proof, اثبات آوردن *isbāt-ā*, ثابت کردن *sābit-k.*

PRODUCE, *n.* حاصل پیدایش *paidāyish*, حاصل *hāsil*, محصول *mahsūl*.—(emolument), نفع *naḥḥ*, فایده *fāyada*.

PRODUCIBLE, *a.* بر آورده شدنی *bar āwarda shudanī*.

PRODUCT, *n.* حاصل ضرب (mathematics) *hāsilizarb*.

PRODUCTION, *n.* پیدایش *paydāyish*, اثر *asar*.—(literary composition) انشا *inshā*, تصنیف *tasnīf*.

PRODUCTIVE, *a.* مولد *muwallad*, سر حاصل *sar hāsil*.

PROEM, *n.* دیباچه *sar daftar*, سر دفتر *dibācha*.

PROFANATION, *n.* بی ادبی *bī adabī*, بی امتیازی *bī imtiyāzī*.

PROFANE, *a.* ناپاک *nāpāk*, پلید *palīd*, ملحد *mulhid*, بی ادب *bī adab*.

PROFANE, *vt.* ناپاک کردن *palīd-k.*, ناپاک کردن *nāpāk-k.*

PROFANELY, *ad.* بی ادبی *az bī adabī*, از ناپاکی *az nā pākī*.

PROFESS, *vt., vi.* اقرار کردن *ikrār-k.*, دعوی کردن *da'ā-va-k.* To profess friendship, اظهار *izhāri dostī-k.* To profess veracity, صداقت پیشه شدن *sidākat pesha-sh.*

PROFESSEDLY, *ad.* ظاهران *zāhīran*.

PROFESSION, *n.* پیشه *pesha*, هنر *hunar*, بیان (declaration) *sanāt*.—*bayān*, تعریف *tadrīf*.

PROFESSIONAL, *a.* پیشه منسوب *pesha mansūb*, پیشه پرداخت *sanāt paywand*.

PROFESSOR, *n.* مدرس *mudarris*, معلم *muallim*.

PROFESSORSHIP, *n.* مدرسی *ūhdai mudarrasī*.

PROFFER, *vt.* تواضع کردن *tawāzu-k.*, قصد کردن *kasd-k.*

PROFICIENCY, *n.* لیاقت *tarakkī*, قابلیت *liyākat*, کابلیت *kābiliyat*.

PROFICIENT, *a.* واقف گار *wākifgār*, قابل *sāhibi tarakkī*, کابیل *kābil*.

PROFILE, *n.* تصویر یک *nīm rū*, تصویر چشمی *taswīri yak chashmī*.

PROFIT, *n.* نفع *sūd*, سود *fāyada*, نفع *naḥḥ*, ترقی *tarakkī*, منفعت *manfiāt*.

PROFIT, *vt., vi.* سود *naḥḥ-y.*, یافتن *sūd-y.*, حاصل گرفتن *hāsil-g.*, اندوختن *andūkhtan*.—(give advantage) سود دادن *tarakkī-b.*, پیشه کردن *sūd-d.*—(make better) بهتر کردن *bahtar-k.*, خوبتر ساختن *khūbtar-s.*—(become better) خوبتر شدن *khūbtar-sh.*, تعلیم گرفتن *taālīm-g.*

PROFITABLE, *a.* سودمند *sūdmand*,
فایده بخش *fāyada bakhsh*.

PROFITABLENESS, *n.* فایده مندی *fāyada mandī*,
سودمند *sūdmandī*.

PROFITABLY, *ad.* با فایده *bā fāyada*,
مفیدانه *mufīdāna*.

PROFITLESS, *a.* بی فایده *bī fāyada*,
بی ترقی *bī tarakkī*.

PROFLIGACY, *n.* فسق *badkārī*,
فجور *fisk u fujūr*.

PROFLIGATE, *n.* حرامزاده *harāmzāda*,
بدکار *badkār*, رند *rind*,
نا بکار *nābakār*, فاسق *fāsik*.

PROFOUND, *a.* عمیق *āmīk*.—(pene-
trating) فاضل *fāzil*, کامل *kāmil*.

PROFOUND, *n.* (sea) بحر *bahr*.

PROFOUNDLY, *ad.* "عمیقا" *āmikan*.—
(in a most learned manner) بطور افضل
ba tauri afzal.

PROFOUNDNESS, PROFUNDITY, *n.*
(depth) عمق *āmīk*.—(great knowledge)
کثرت العلم *kasratu'l ilm*.

PROFUSE, *a.* مبذر *mubazzar*,
مصرف *musrif*, فراوان *farāwān*. Profuse style,
بیان طول و طویل *bayāni tūl u tawīl*.

PROFUSENESS, PROFUSION, *n.* اسراف
isrāf, مبذری *mubazzarī*.—(abundance)
کثرت *barakat*, برکت *bisyārī*,
بسیاری *kasrat*.

PROGENY, *n.* نسل *nasl*, اولاد *aulād*,
اصل *asl*, نسب *nasb*, خاندان *khāndān*.

PROGNOSTICATE, *vt.* پیش گفتن *push-
g*, دلالت کردن *ghayb-n*, غیب نمودن
dalālat-k, فال گفتن *fāl-g*.

PROGNOSTICATION, *n.* فال گوی *fālgūī*,
غیب شناسی *ghayb shanāsī*, پیش گوی
push gūī.

PROGNOSTICATOR, *n.* منجم *munajjim*,
فالگو *fāl gū*, رمال *rammāl*.

PROGRAMME, *n.* دستورالعمل *dasturu'l
amal*, قایم *kāima*.

PROGRESS, *n.* تدریج *tad-
rīj*, رفتار *raftār*, روش *rawish*.—(advancement in
knowledge) تعلیم *tadlīm*, ترقی *tarakkī*,
تادیب *tādīb*.—(circuit, journey)
سفر *safar*, طواف *tawwāf*.

PROGRESS, *vi.* ترقی کردن *tarakkī-k*,
سبقت گرفتن *sabkat-g*.

PROGRESSION, *n.* پیش روی *push rawī*.
حساب سلسله جمع و (arithmetical)
hisābi silsilai jam' u tafrik.—
حساب سلسله ضرب و (geometrical)
hisābi silsilai zarb u taksīm.

PROGRESSIVE, PROGRESSIONAL, *a.*
متقدم *mutakad-
dim*, پیش روان *push rawān*,
متدرج *mutadarrij*.

PROGRESSIVELY, *ad.* بتدریج *ba tadrīj*,
درجه بدرجه *kadam ba kadam*,
رفتارفته *rafta rafta*,
daraja ba daraja.

PROHIBIT, *vt.* باز مانع کردن *man'ī-k*,
مانع *nahī-k*, نهی کردن *bāz-d*,
ممانعت *mān' u muzāhim-sh*.

PROHIBITION, *n.* ممانعت *mumāniāt*,
امتناع *imtinā*, نهی *nahī*.

PROJECT, *vt., vi.* تدبیر کردن (contrive)
tadbīr-k, پدید آید *ijād-k*,
اختراع کردن *ikhtirā-k*,
پیش انداختن (cast forward) *push-a*,
بر آمدن *bar-ā*.

PROJECT, *n.* تدبیر *tadbīr*, ایجاد *ijād*,
عزم *āzm*, پیش نهاد *push nihād*.

PROJECTILE, *a.* رمی *ramī*, اندازی
andāzī, متحرک *mutaharrik*.

PROJECTION, *n.* پیش اندازی *push
andāzī*, تدبیر *tadbīr*, پیش نهاد
push nihād.—(delineation) رسم *rasm*,
نقشه *naksha*.

PROJECTOR, *n.* مبدع *mubdī*,
موجد *mujid*, مخترع *mukhtara*.

PROLATE, *a.* خارج *khārij*, مامدود *mam-dūd*.

PROLIFIC, *a.* کش *bacha kash*, برو *barūmand*, مژمر *musammir*.

PROLIX, *a.* دراز *darāz*, طویل *tawīl*.

PROLIXITY, *n.* طول کلام *darāzī*, طول *tūl kalām*.

PROLOGUE, *n.* مقدمه *tamhīd*, مقدمه *mukaddama*, مطلع *dībācha*, مطلع *matlū*.

PROLONG, *vt.* طول *darāz-k.*, طول *tawīl-k.*, مدید کردن *madīd-k.*

PROLONGATION, *n.* امتداد *imtidād*, مد *madd*, طول *tawīl*, دراز *darāzī*.

PROMENADE, *vi.* سیر کردن *sayr-k.*, تفرج کردن *tafarruj-k.*

PROMINENCE, *n.* رفعت *afrāz*, بزرگی *buzurgī*, رفعت *rafiāt*.

PROMINENT, *a.* رفیع *mashhūr*, ظاهر *zāhir*, پدید *paydā*, رفیع *rafī*.

PROMINENTLY, *ad.* شریفانه *sharīfāna*, از روی امتیاز *az rūi imtiyāz*.

PROMISCUOUS, *a.* آمیخته *āmīkhta*, بی تدبیر *bī tad-bīr*, آمیخته *āmīkhta*, بی امتیاز *bī imtiyāz*.

PROMISCUOUSLY, *ad.* با آمیزش *bā āmīzish*, از بی امتیاز *az bī imtiyāzī*, درهم *darham* درهم *barham*.

PROMISE, *n.* عهد *ahd*, پیمان *paymān*, اقرار *ikrār*, قول *kaul*. According to promise, حسب الوعود *hasbū'l mau'ūd*. The performance of a promise, وفا *wafā*. A promise breaker, شکن پیمان *paymān shikan*, بی وفا *bī wafā*. A breach of promise, شکنی پیمان *paymān shikanī*. To break a promise, وعده شکستن *wa'da-sh*.

PROMISE, *vt., vi.* وعده کردن *wa'da-k.*, عهد و پیمان *ta'āhhud-s.*, اقرار کردن *ahd u paymān-n.*, قول دادن *ikrār-k.*, قول دادن *kaul-d.*

PROMISING, *a.* عهد کزان *āhd kunān*, خوش مزاج *pakīza khūi*, فرخ *farrukh*, بخندیار *bakht-yār*.

PROMISSORY, *a.* متضمن قرار داد *mutazaminna karārdād*, بوجه اقرار *ba wajai ikrār*.—(note) عهد نامه *āhd nāma*.

PROMONTORY, *n.* کوه *bīnī i kuh*, راس *rās*, انف الجبل *anfu'l jabal*.

PROMOTE, *vt.* (prefer) سر فراز کردن *sar farāz-k.*, افراشتن *tarakkī-d.*, افراشتن *afraštan*, بر داشتن *bardāshstan*.—(patronize) حمایت دادن *himāyat-d.*, سیانت کردن *siyānat-k.* To promote any thing, بکار آوردن *ba kār-ā.*, بجا *bajā-ā.* To promote to dignity, منصب *ba martaba-b.*, بر داشتن *mansab-d.*

PROMOTER, *n.* کننده *tarakkī kunanda*, فضیلت ده *fazīlat dah*.

PROMOTION, *n.* سر فرازی *sarfarāzī*, منصب *tarakkī*, برتری *bartarī*, عالی *mansabi ālī*.

PROMPT, *a.* (ready) حاضر *hāzīr*, مهیا *muhayyā*, مستعد *musta'idd*.—(acute) تیز دست *tez dast*, هوشیار *hūshyār*.

PROMPT, *vt.* تذکیر کردن *tazkīr-k.*, تحریک *targhīb-k.*, ترغیب کردن *tahrīk-k.*, یاد آوری کردن *yād āwarī-k.*

PROMPTER, *n.* یاد ده *yād dah*, مذكر *muzakkir*.

PROMPTITUDE, PROMPTNESS, *n.* تیز دستی *tez dasti*, هوشیاری *hūshyārī*, تعجیل *ta'ajīl*, چالاکي *chālākī*.

PROMPTLY, *ad.* بزودی *ba zūdī*, علی الغرر *āla'l faur*.

PROMULGATE, *vt.* شهرت دادن *shuhrat-d.*, خبر دادن *ishtihār-k.*, ظاهر کردن *zāhir-k.*, کhabar-d.

PROMULGATION, *n.* اشتہار *ishtihār*,
اعلام *ailām*, اظہار *izhār*.

PROMULGATOR, *n.* مشتہر *mushtahir*,
اعلام کن *ailām kun*.

PRONE, *a.* مایل *māil*, راجب *rāghib*, فرو
عطوف *farū rawān*, *ātūf*. Prone
to anger, خشمناک *khashmnāk*, تیز
مزاج *tez mizāj*.

PRONENESS, *n.* میل *mayl*, رغبت *raghbat*.

PRONG, *n.* شاخ *shākha*, چنگ *chang*.

PRONOUN, *n.* ضمیر *zamīr* (personal)
اسم اشارہ (demonstrative) — (ضمایر *pl.*)
ismi ishāra. — (relative) اسم موصول (relative)
ismi mausūl. — (interrogative) اسم استفہام
ismi istifhām. — (indefinite) اسم تذکیر
ismi tankīr. — (reflexive) ضمیر مشترک
zāmīri mushtarik. — (possessive) اسم
اضافت *ismi izāfat*.

PRONOUNCE, *vt.* تلفظ کردن *talaffuz-k.*,
ادا نمودن *adā-n.*, ذکر کردن *zīkr-k.*, To
pronounce sentence, قضا کردن *kazā-k.*,
فتوا دادن *fatwa'-d.* To pronounce
sentence of death, قتل فرمودن
hukmi katl-f. To pronounce a speech
اقتراح کردن *iktirāh-k.*

PRONUNCIATION, *n.* تلفظ *talaffuz*, تکلم
takallum.

PROOF, *n.* دلیل *dalīl*, اثبات *isbāt*,
برهان *burhān*, حجت *hujjat*. — (evi-
dence) گواہی *gawāhī*, شہادت *shahādat*.
A convincing or positive proof, دلیل
dalīli burhānī. — (test, trial) امتحان
imtihān, تجربت *tajrubat*, آزمائش
āzmāyish. Without proof,
bī dalīl, بی ثبات *bī sibāt*. Legal proofs,
ادلہ شرعیہ *adillat sharīyat*. To produce proofs before
a judge, احتجاج و ابراز نمودن
ihtijāj u ibrāz-n. A proof mark upon
weights, gold, silver, &c., عیار *īyār*.

PROOFLESS, *a.* بی ثبات *bī sabāt*,
بی دلیل *bī dalīl*, بلا حجت *bilā hujjat*.

PROP, *n.* پشت *pusht*, تکیم *takya*, نمود
āmūd.

PROP, *vt.* پشتی دادن *pushtī-d.*, تکیم
برپا داشتن *bar pā-d.*, *takya-k.* کردن

PROPAGATE, *vt., vi.* جاری کردن *jārī-k.*,
مروج کردن *muraw-waj-k.*, رایج کردن
rāyij-k., تقویت ساختن *takwīyat-s.* —
ازدیا کردن (increase) *azdiyād-k.*,
افزایش نمودن (generate) *afzāyish-n.* —
تولد کردن *tarwal-lud-k.* To propogate religion,
انتشار دین *intishāri dīn-k.*

PROPAGATION, *n.* زیادت (increase) *ziyādat*,
افزونی *afzūnī*. — (diffusing) پیدایش
intishār. — (generation) تولد *paydāyish*,
tarwallud.

PROPAGATOR, *n.* والد *wālid*, مولد
muwallid. — (spreader) پاشنده *pāsh-*
anda, مروج *murawij*.

PROPEL, *vt.* پیش راندن *pesh-r.*, دفع
نمودن *daft-n.*

PROPENSITY, *n.* میل *maīl*, شوق *shauk*,
آرزومندی *khātir*, خاطر *raghbat*, رغبت
ārzūmandī.

PROPER, *a.* مستوجب *lāyak*, لایق (fit)
mustūjab, روا *rawā*, موافق *murwāfak*.
— (peculiar) خاص *khāss*, مخصوص
makhsūs. — (accurate) درست *durust*,
اصلی (natural, original) *rāst*. —
حقیقی *hakīkī*, *aslī*.

PROPERLY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, به تناسب
از لیاقت *az layākat*, واجباً *wājiban*.

PROPERTY, *n.* 1. (peculiar quality)
خصالت *khāsiyat*, وصف *wasf*, *khāslat*, صفت
sifat. 2. (possession) ملک *milik*, تصرف
tasarruf. 3. (goods) مال *māl* (pl. اموال).

PROPHECY, *n.* غیب دانی *ghaybdānī*,
رمالی *rammālī*, فالگوی *fālgū*.

PROPHECY, *vt., vi.* غیب گفتن *ghayb-g.*,
نبوت کردن *nabuwat-k.*

PROPHET, *n.* پیغمبر *payghambar*, نبی
nabī, رسول *rasūl*.

PROPHETESS, *n.* نبیه *nabīya*.

PROPHETIC, *a.* نبوی *nabawī*, پیغمبری
payghambarī.

PROPINQUITY, *n.* قرابت *karābat*, نزدیکی
nazdīkī, قرب *kurb*.

PROPITIATE, *vt.* میهربان کردن *mihrbān-*
k., خیر خواه *muwāfīk-k.*, موافق کردن
استغفار کردن *khayr khāh-s.*, ساختن
istighfār-k.

PROPITIATION, *n.* میهربان سازی *mihrbān-*
sāzī, استغفار *istighfār*.

PROPITIOUS, *a.* خیر *mihrbān*, میهربان
خواه *khayr khāh*, بخشنده *khujasta*,
میسود *maymūn*, مسود *masūd*.

PROPITIOUSLY, *ad.* لطیفانه *latīfāna*,
بطور میهربانی *ba tauri mihrbānī*.

PROPITIOUSNESS, *n.* میهربانی *mihrbānī*,
بخشندگی *bakh-*, خیرخواهی *khayrkhāhī*,
شفقت *shafkat*, تیاری *tiyārī*.

PROPORTION, *n.* مقدار *andāza*, تساوی
mikdār, موافقت *muwāfakat*, همواری
tasāwī, hamwārī.—(simple)
تناسب مفرد *tanāsubi mafrad*.—
(compound) تناسب مرکب *tanāsubi*
murakkab.

PROPORTION, PROPORTIONATE, *vt.*
با اندازه *munāsabat-k.*, تناسب کردن
موافق ساختن *bā andāza-s.*, موافق
muwāfīk-s.

PROPORTIONABLE, PROPORTION-
AL, PROPORTIONATE, PROPOR-
TIONED, *a.* موافق اندازه *muwāfīki*
andāza, مناسب *munāsib*, موافق
muwāfīk, هموار *hamwār*.

PROPORTIONALLY, *ad.* با اندازه *bā*
andāza, با تناسب *bā munāsabat*.

PROPOSAL, PROPOSITION, *n.* عرض *arz*,
درخواست *iltimās*, سوال *suāl*, استدعا
istikdā, مقدمه *mukad-*
dama.—(design) قصد *kasd*, نیت
niyat, مراد *murād*. The proposition of a
syllogism, مقدمه *takdimat*.

PROPOSE, PROPOUND, *vt., vi.* مقدمه
نمودن *mukaddamat-n.*, اقامت کردن
akāmat-k., التماس *arz-k.*, عرض کردن
iltimās-k., سوال کردن *suāl-k.* To
propose to one-self, عزم کردن *āzm-k.*,
اراده کردن *irāda-k.*

PROPOSER, PROPOUNDER, *n.* مقدم
mukaddim, عارض *āriz*, سائل *sāil*.

PROPOSITION, *n.* مسئله *masala*, مقدمه
mukaddama, عرض *arz*.—(of Euclid)
تحریر اقلیدس *tahrīri uklidas*,

PROPRIETARY, *a.* مالکانه *mālīkāna*.

PROPRIETOR, PROPRIETARY, *n.*
صاحب مال *sāhibi māl*, مالک *mālīk*.

PROPRIETY, *n.* شایستگی *liyākat*, لیاقت
shāyistagī, سزاواری *sazāwārī*,
مناسبت *munāsabat*.

PROROGATION, *n.* توقف *tawakkuf*,
تطویل *tatwīl*, امتداد *imtidād*.

PROROGUE, *vt.* موقوف کردن *mokūf-k.*,
تطویل ساختن *imtidād-k.*, امتداد کردن
tatwīl-s., تعطیل کردن *tātīl-k.*

PROSAIC, *a.* نثر منسوب *nasr mansūb*,
نثری *nasrī*.

PROSCRIBE, *vt.* منعی کردن *manī-k.*, نفی
nafī-k., مردود کردن *mardūd-k.*

PROSE, *vi.* نثر گفتن *nasr-g.*

PROSE, *n.* نثر *nasr*, منثور *kalāmi*
mansūr. Prose writer, نثر نویس *nasr*
nawīs.

PROSECUTE, *vt., vi.* استمرار کردن

- istimrār-k.*, بجا آوردن *bajā-ā.*—(pursue) پیروی کردن *taākkub-k.*, تعقب کردن *payravī-k.* To prosecute a design, نیت استمرار کردن *niat istimrār-k.* To prosecute at law, خواستن *dād-kh.*, متهم داشتن *mutahhim-d.*
- PROSECUTION, *n.* (pursuit) پیروی *payrawī*, تعقب *taākkub.*—(persevering to carry on) استمرار *istimrār*, مداومت *mudāwamat.* A legal prosecution, داد دعوی *daāwa*, داد خواهی *dād khāhī*, داد رسی *muākhaza*, مواخذه *khāhī*, داد رسی *dādrasī.*
- PROSECUTOR, *n.* داد خواه *dād khāh*, فریادی *faryādī*, مدعی *muddaī*.
- PROSELYTE, *n.* عربید *nau dīn*, نو دین *murīd*, معتقد *muātakid.*
- PROSODY, *n.* علم عروض *ilmī ārūz*, میزان شعر *mīzānī shaīr.*
- PROSPECT, *n.* منظر *manzar.*—(view, sight) بعید المنظر *baīdu'l manzar.*—(distant view) دیدگاه *dīd gāh*, an extensive view) منظر *manzarat.*—(anything hoped or looked for) چشم داشت *chashm dāsh*, انتظار *intizār.*
- PROSPECT, *n.* (expectation) امید *umed*, منظر *manazar.*—(view) تکیه *takiya.*—(anticipation) نقشه *naksha.*—(face) پیش اندیشی *pesh andīshī.*
- PROSPECTIVE, *a.* منتظر *muntazir*, آینده *āyanda.*
- PROSPECTUS, *n.* تعریف *tafsīl*, تفصیل *namūna*, نمونه *taārifnāma*.
- PROSPER, *vt., vi.* بخشنید *bakhtyār-k.*, خوش *bahramand-k.*, بهره مند کردن *khush-k.*, سعادتمند کردن *saādatmand-k.*, فرخنده کردن *farkhanda-k.*—(to be happy or successful) بخشنید *bakhtyār-sh.*, فیروز گشتن *fīrūz-g.*
- PROSPERITY, *n.* بختیاری *bakhtyārī*, سعادتمندی *bahramandī*, بهره مندی *saādatmandī*, فیروز مندی *fīrūz mandī*, بختی *nek bakhtī*, یک بختی *bahbūdī*, نعمت *barakat*, برکت *ikbāl*, اقبال *maāmat*, فلاح *falāh.*
- PROSPEROUS, *a.* بختیار *bakhtyār*, سعادتمند *bahramand*, بهره مند *mubārak*, مبارک *bar khurdār*, در خوردار *saādatmand*, فیروز *fīrūz.*
- PROSPEROUSLY, *ad.* بختیارانه *bakhtyārāna*, مقبالانه *mukbilāna*, با اقبال *bā ikbāl.*
- PROSTITUTE, *vt.* رسوائی نمودن *ruswār-n.*, ذلالت *fazihat-k.*, فضیحت کردن *khārī-k.*, خواری کردن *zalālat-k.*
- PROSTITUTE, *n.* فاحشه *rūspī*, روسپی *kahba*, قحبه *jāf*, جاف *fāhisha.*
- PROSTITUTION, *n.* فضیحت *fazihat*, رسوائی *ruswār*, قحبه گری *kahba garī.*
- PROSTRATE, *a.* سر به سجود *ba sajud*, صریح *sarīd.*
- PROSTRATE, *vt.* سجده کردن *sijda-k.* سر بر زمین نهادن *sar bar zamīn-n.*, افتادن *uftādan.*
- PROSTRATION, *n.* سجود *sijda*, سجده *sujud.*
- PROTECT, *vt.* حمایت دادن *himāyat-d.*, پناه دادن *panāh-d.*, پشتی دادن *pushtī-d.*, نگاه بازي *hifāzat-k.*, حفاظت کردن *nigāhbānī-k.*, دستگیری کردن *dastyārī-k.*
- PROTECTION, *n.* حمایت *himāyat*, نگاهبانی *panāh*, پناه *pushtī*, پشتی *nigāhbānī*, دستگیری *dastgīrī*, حفاظت *hifāzat.*
- PROTECTOR, *n.* نگاهبان *nigāhbān*, فریادرس *hāris*, حارس *dastgīr*, دستگیر *faryādras*, پشت و پناه *pusht u panāh.*
- PROTEGE, *n.* پرورده *murabbī*, مربی *parwarda.*

PROTEST, *vt., vi.* اقرار کردن *ikrār-k.*, بحث و مطالبه نمودن *mutālaba-n.*, اعتراض کردن *bahs u irād-g.*, ابراد گرفتن *itirāz-k.*

PROTEST, PROTESTATION, *n.* اقرار *ikrār*, اشتها *ishtihād*, اندازنامه *andāz nāma*, اعتراض *itirāz*.

PROTESTER, *n.* اعلام ده *mukir*, اعلام ده *ilām dah*.

PROTHONOTARY, *n.* دفتر دار *daftar dār*, مدیر مهر *mīri muharrir*.

PROTRACT, *vt.* دراز کشیدن *darāz-k.*, تا خیر *der-k.*, دیر کردن *tūl-k.*, طول کردن *tā khīr-k.*, درنگ کردن *dirang-k.*

PROTRACTION, *n.* دیر *tākhīr*, تاخیر *derī*.

PROTRUDE, *vt.* پیش پدیش راندن *pesh-r.*, پیش آمدن *pesh-ā*.

PROTRUSION, *n.* پیش راندن *pesh rānī*, دفع *dafʿ*.

PROTUBERANCE, *n.* آهاس *waram*, ورم *bulandī*, افراز *afrāz*, آماس *āmās*.

PROTUBERANT, *a.* ورمی *afrāz*, افراز *waramī*.

PROTUBERATE, *vi.* ورم شدن *waram-sh.*, افراز نمودن *afrāz-n.*

PROUD, *a.* مغرور *mutakabbir*, گردنکش *khudbīn*, خودبین *maghrūr*, گردانکاش *gardankash*. To be proud, مغرور بودن *maghrūr-b.*

PROUDLY, *ad.* مغروراً *maghrūran*, از خود بینی *mutakabbirāna*, از خود *az khud bīnī*.

PROVE, *vt., vi.* ثابت کردن *sābit-k.*, اثبات نمودن *gawāhī-d.*, اثبات *isbāt-n.*, دلیل برهان دادن *dalīli burhān-d.*—(try) امتحان کردن *imtihān-k.*, واقع (happen) آزمودن *āzmūdan*—(be) افتادن *uftādan*—(be-

come) شدن *shudan*, گشتن *gashtan*.—
(find by experience) یافتن *az wukūf-y.*, از تجربه در یافتن *az tajaribat dar-y.*

PROVEABLE, *a.* قابل اثبات *kābili isbāt*, ممکن *dalīli burhān*, تجربه *mumkinī tajribat*.

PROVENDER, *n.* خوراک *khōrāk*, قوت *kūt*.

PROVERB, *n.* مثل *masal*, (pl. امثال) *zarbu'l masal*, ضرب المثل.

PROVERB, *vt.* مثل گفتن *masal-g.*

PROVERBIAL, *a.* مثالی *masali*, لایق *lāyaki masal*, مثل.

PROVERBIALLY, *ad.* از مثل *az masal*, بطرز تمثیل *ba tarzi tamsīl*.

PROVIDE, *vt., vi.* تیار کردن *tayyār-k.*, مهیا کردن *muhyyā-k.*, آمادگی *āmādan*. To provide necessities, مهیات پردازی *muhiyyāt pardāzī-k.*, تدارک کردن *tadāruki lawāzim-n.* To provide against, بصیرت نمودن *basīrat-n.*—(stipulate) شرط کردن *shart-k.*

PROVIDENCE, *n.* پروردگار *parwardīgār*, عاقبت *khudā*—(foresight) *basīrat*, بصیرت *ākibat andīshī*, اندیشی.

PROVIDENT, *a.* دور اندیش *dūr andīsh*, عاقل *kār sāz*, کارساز *ākīl*.

PROVIDENTIAL, *a.* قدرت *ilāhī*, اتفاقی *ittifākī*, *kudrat paywand*, پیوند.

PROVIDENTIALLY, *ad.* از فضل خدا *az fazli khudā*.

PROVIDENTLY, *ad.* با بصیرت *bā basīrat*, از عاقبت اندیشی *az ākibat andīshī*, عاقلانه *ākīlāna*.

PROVINCE, *n.* ولایت *kishwar*, دیار *diyār*—(duty, office) *wilāyat*, کار *kār*, عهده *uhdah*, خدمت *khidmat*.

PROVINCIAL, *a.* ساکن بلد *sākini balad*, ولایت منسوب *wilāyat mansūb*.

PROVISION, *n.* (food) خوراک *khurāk*, خوردنی *khurdanī*, ذخیره *zakhīra*, توشه *tūsha*.—(providing beforehand) تیار *tayyārī*, تدارک *tadārūk*.—(stipulation) عهد و پیمان *ahd u paymān*, شرط *shart*.

PROVISIONAL, *a.* مشروط *shartī*, مشروط *mashrūt*.

PROVISIONALLY, *ad.* با شرط *bā shart*, موقتاً *muwakkatan*.

PROVISO, *n.* شرط *shart*, پیمان *paymān*, عقد *ahd*, اقرار *ikrār*.

PROVOCATION, *n.* تحریک *tahrīk*, غضب انگیزی *ghazab angīzī*, تحریض *tahrīz*, غصه *ghussa*.

PROVOCATIVE, *a.* شهوت انگیز *shahwat angīz*, محرک *muharrīk*.

PROVOKE, *vt.* خشمناک کردن *khashm-nāk-k.*, طعن و ذم گفتن *taān u zamm-g.*, قهر انگیزیدن *kahr-a.*—(promote) بکار آوردن *bā kār-ā.* پرداختن *pardākhtan*.

PROVOKER, *n.* قهر انگیز *kahr angīz*, محرک *muharrīk*.

PROVOST, *n.* سردار مدرسه *hākīm*, حاکم *sardārī madrasa*.

PROW, *n.* راس العجازه *rāsu'l jehāz*.

PROWESS, *n.* مردانگی *mardānagī*, شجاعت *shujāāt*, بهادری *bahāderī*, دلیری *delerī*.

PROWL, *vi.* شکار کردن *shikār-k.*, پنهان شدن *pinhān-sh.*

PROXIMATE, *a.* نزدیک *nazdīk*, قریب *karīb*, متصل *mutassil*.

PROXIMITY, *n.* نزدیکی *nazdīkī*, تقرب *takrīb*, قربت *kurbat*.

PROXY, *n.* وکالت نامه *iwazī*, عوضی *wakalat nāma*, وکیل *wakīl*.

PRUDENCE, *n.* بصیرت *imtiyāz*, بصیرت *basīrat*, زیرکی *zīrakī*, هوشیاری *hūshyārī*, داندیش *dānish*, هوشمندی *hūshmandī*.

PRUDENT, PRUDENTIAL, *a.* صاحب *sāhibi basīrat*, خردمند *khirad-mand*, دانا *dānā*, عاقل *ākil*.

PRUDENTLY, PRUDENTIALLY, *ad.* هوشیارانه *hūshyārāna*, با تدبیر *bā tad-bīr*, عاقلانه *ākilāna*.

PRUNE, *n.* آلوئی بخارا *ālūi bukhārā*.

PRUNE, *vt.* تراشیدن *tarā-shīdan*, بریدن *burīdan*, حطاب کردن *hitāb-k.*

PRAY, *vi.* تپس کردن *tajassus-k.*, چشم داشتن *jāsūsī-k.*, جاسوسی کردن *chashm-d.*, نظر کردن *nazar-k.*

PSALM, *n.* زبور *zabūr*, زمر *zamr*.

PUBERTY, *n.* رسیدگی *rasīdagī*, بلوغ *bulūgh*. To arrive at the age of puberty, بالغ شدن *bāligh-sh.*

PUBLIC, *a.* عمومی *āmūmī*, عام *āmm*, مشهور *mashhūr*, ظاهر *zāhir*. Public business, امور دولت *umūri dawlat*. The public treasury, خزانه عام *khazānai āmm*. Public burdens, تکالیف عرفیت *takālfī ʿurfīyat*. Public prayers, دعا *duā*, نماز *namāz*. Public works, اعمال *āmalī ʿurfīya*.

PUBLIC, *n.* ملت *millat*, قوم *kaum*, رعایا *raʿīyā u barāyā*, عام *āmm*. To make public, افشار کردن *ifshār-k.*, اشتہار *ishtihār-d.*

PUBLICATION, *n.* افشا *ishtihār*, اشتہار *ifshā*. The publication of a book, تصنیف *tasnīf*, تالیف *tālīf*.

PUBLICLY, *ad.* آشکاره *zāhiran*, ظاهراً *āshkāra*.

PUBLISH, *vt.* شهرت *zāhir-k.*, ظاهر کردن *āshkāra-k.*, آشکاره کردن *shuhrat-k.*, فاش کردن *fāsh-k.*, افشا کردن *ifshā-k.*, اشتہار دادن *ishtihār-d.*

PUBLISHER, *n.* آشکاره کننده *āshkāra kunanda*.—(of a book) مصنف *mus-annif*, طابع *tabbā*.

PUCKER, *vt.* پُر چین کردن *pur chīn-k.*

PUDDING, *n.* شیرینی *shīrīnī.*

PUDDLE, *vt.* گل آلود کردن *ālūdān.* گل آلود *gil ālūd-k.*

PUDDLE, *n.* آبگیر *ābgīr,* برکه *birka.*

PUERILE, *a.* پسران *pisarī,* کودکی *kūdakī,* طفولی *tiftī.*

PUERILITY, *n.* نادانی *bachagī,* بی‌حکمی *nādānī.*

PUFF, *n.* نفخت *puf,* نفخت *nafakhat.*

PUFF, *vt., vi.* نفخت *puf-d,* نفخت *nafakhat-z.* To puff and blow, *tez dam-z.* To puff up, *bā rīh par-k.*—(swell with pride) مغرور کردن *maghrūr-k.*—از ستایش سرافراز (swell with praise) زیاده *az sitāyish sar afrāz-k.* زیاده *ziyāda taḍrīf-k.*

PUFFY, *a.* بادیه *pur hawā,* بادیه *bādī.*

PUGH, *interj.* واه *wāh,* اه *ah.*

PUGNACIOUS, *a.* جنگجو *jangjū.*

PUISNE, *a.* کوچک *kūchak,* صغیر *saghīr.*

PUISSANCE, *n.* قوت *kuwat,* زور *zūr.*

PULL, *vt., vi.* کشیدن *kashīdan,* جذب *chīdan.*—(gather) *jazb-k.* To pull up, *bar-k.* To pull down, *takhrīb-k.* To pull back, *bāz-k.* To pull out, *kandan.*

PULLER, *n.* جاذب *jāzib,* کشنده *kashanda.*

PULLET, *n.* چوزۀ *chūza,* چواچه *chuwācha.*

PULLEY, *n.* چرخ *charkh,* قامت *kāmat.*

A block of pulleys, *kahdat.*

The axle of a pulley, *mirwad.*

PULMONIC, *a.* شخار منسوب *shakhār mansūb.*

PULP, *n.* مغز *maghz,* لب *lubb.*

PULPIT, *n.* منبر *mimbar* (pl. منابر). Pulpit

oratory, *waṭz,* خطیب *khatīb.*

PULPY, *a.* مغزدار *maghz dār,* نرم *narm.*

PULSATION, *n.* حرکت *jumbish,* جذبش *harakkat,* نبض *nabza.*

An interval between two pulsations, *jaynīn.*

PULSE, *n.* نبض *nabz.* One stroke of the pulse, *nabzat.*

To beat as the pulse, *nabazān-k.* The motion of the pulse, *nabz.*

To feel the pulse, *nabz-d.,* نبض *nabzgīr-sh.*

PULVERIZABLE, *a.* ممکن السحق *mumkinu'ssahk.*

PULVERIZE, *vt.* سحق کردن *sahk-k.,* ریزه کردن *rīza-k.*

PUMP, *n.* مغرقت *mighrafat,* طوالمب *tūl-amba,* آب کش *āb kasha.*

PUMPKIN, *n.* کدو *kadū.*

PUN, *n.* لطیفه *zarbi masal,* ضرب مثل *latīfa,* بذله *bazla,* ذوالمعذین *zū maḍn-ayn.*

PUN, *vi.* لطیفه گفتن *bazla-k.,* گفتن *latīfa-g.*

PUNCH, *vt.* سوراخ کردن *sūrākh-k.*

PUNCH, *n.* درفش *dirafsh,* مٹقت *miskat,* مشروب نوشین (drink) *mashrūbi noshīn.*

PUNCTUAL, *a.* بوقت *ba wakt,* راست *rāst ba wakt,* صحیح *sahīh.*

PUNCTUALITY, *n.* راسخی *rāstī,* صدق *siddk.*

PUNCTUALLY, *ad.* با دقت *bā dikkat,* معین *bi'l wakt,* مویین *muyyīn.*

PUNCTURE, *n.* سوراخ *sūrākh.*

PUNGENCY, *n.* حدت *hiddat,* تیزی *tezī.*

PUNGENT, *a.* تیز *tez,* حاد *hādd,* تند *tund.*

PUNISH, *vt.* سیاست کردن *siyāsāt-k.,* عقوبت کردن *sazā-d.,* سزا دادن *taḍzīb-k.,* تعذیب کردن *kābili*

PUNISHABLE, *a.* قابل عقوبت *siyāsāt,* سزاوار *siyāsāt.*

- PUNISHMENT, *n.* سزا *siyāsat*, ساز *saṣā*, سرزنش *śar-zanish*, عقوبت *ʿukūbat*, تذبذب *tambih*.
- PUNKAH, *n.* مروحہ *bād kash*, باد کش *mirvaha*.
- PUNY, *a.* کوچک *kūchak*, خورد *khurd*.
- PUP, *n.* بچه *bacha*, بچہ سگ *bacha sag*.
- PUP, *vi.* بچہ وضع کردن *bacha wazū-k*.
- PUPIL, *n.* 1. (apple of the eye) حدقہ *hadaka*, مردمک چشم *mardumaki chashm*. 2. (a scholar) شاگرد *shāgird*, مرید *murīd*, تلمیذ *talmīz*.
- PUPILAGE, *n.* مریدی *shāgirdī*, شاگردی *murīdī*.
- PUPPET, *n.* لعبت *ladbat*, تاموز *tāmūr*. —(person) مطیع *mutiā*.
- PUPPY, *n.* سگچہ *sagcha*, کلیب *kalīb*.
- PURBLIND, *a.* کوتاہ نظر *shabkūr*, شبکور *kūtāh nazar*.
- PURCHASABLE, *a.* قابل خرید *kābili kharīd*, ممکن اشترا *mumkini ishtirā*.
- PURCHASE, *vt.* اشترا *kharīdan*, خریدن *ishtirā-k*.
- PURCHASE, PURCHASING, *n.* خرید *kharīd*, اشترا *ishtirā*.
- PURCHASER, *n.* مشتری *mushtarī*, خریدار *kharīdār*.
- PURE, *a.* 1. (clear, limpid) صاف *sāf*, پاک *pāk*, زلال *zulāl*, شفاف *shaffāf*. 2. (not dirty) صاف *sāf*, پاک *pāk*. 3. (unmixed) خالص *bīāmīzish*, پاکیزہ *khālīs*. 4. (innocent, chaste) پاکیزہ *pākīza*, پارسا *pārsā*. —(sincere of heart) صاف دل *sāfdil*, شراب *mukhlīs*. Pure wine, شراب ناب *sharābi nāb*. Purer, Purest, اطہر *at-har*, اخلاص *akhlās*.
- PURELY, *ad.* با پاکي *sāfāna*, با پاکي *bā pākī*, خالصاً *khālisan*. —(merely) صرف *sarf*, محض *mahz*.
- PURENESS, PURITY, *n.* پاکی *pākī*, اخلاص *sādagī*, سادگی *safāī*, طہارت *tāhārat*, پاکیزگی *ikhhlās*. Purity of heart, اخلاص خاطر *ikhhlāsi khātar*.
- PURGATION, *n.* صفا *safā*, مطہر *mutāhīr*, جریان شکم *shikam jāri*, جریانی شکم *jiryāni shikam*.
- PURGATIVE, *n.* مسهل *mus-hil*.
- PURGATORY, *n.* اعراف *ārāf*.
- PURGE, *n.* دوائی مسهل *jullāb*, جلاب *dawāi mus-hil*.
- PURGE, *vt., vi.* صاف پاک کردن *pāk-k.*, شکم رانی کردن *shikam rāni-k.*, ساف کردن *sāf-k.*.
- PURIFICATION, *n.* پاک سازی *pāk sāzī*, تطہیر *tat hīr*.
- PURIFICATIVE, *a.* صفا بخش *safā bakhsh*, پاک ساز *pāk sāz*, ماصفای *masafā*.
- PURIFY, *vt., vi.* پاک صاف کردن *sāf-k.*, پاکیزه کردن *pāk-k.*, تقدس کردن *takaddus-k.*, طہارت کردن *tahārat-k.* —(to become pure) پاک گشتن *sāf-sh.*, صاف شدن *pāk-g.*
- PURLOIN, *vt., vi.* دزدیدن *duzdīdan*, خیانت کردن *khiyānat-k.*
- PURPLE, *a.* قرمز *arghawānī*, ارغوانی *kirmazī*.
- PURPORT, *n.* نتیجہ کلام *maḍnī*, مقصود *maksūd*, موضوع *natījai kalām*, مضمون *mazmūn*.
- PURPORT, *vt.* معنی داشتن *maḍnī-d.*, نتیجہ نمودن *natīja-n.*
- PURPOSE, *n.* قصد *irāda*, ارادہ *kasd*, مقصود *maksūd*, مراد *murād*, عزم *āzm*, نتیجہ (consequence) *matlab*. —(consequence) *natīja*.
- PURPOSE, *vt., vi.* ارادہ داشتن *irāda-d.*, عزم کردن *āzm-k.*
- PURPOSELY, *ad.* دیدہ و دانستہ *dīda u*

dānista, بالقصد *bil kasd*, قصداً *kasdan*,
با غرض *bā gharaz*.

PURR, *vi.* خر خر *harīr-k.*, هریز کردن *khar khar-k.*

PURSE, *n.* خریطه *surrah*, کیسه *kīsa*,
kharīta.

PURSE, *vt.* در کیسه نهادن *dar kīsa-n.*

PURSLANE, *n.* بقلة الحمة *kharfa*, خرفه
baklatu'l hamkā.

PURSUANCE, *n.* تعقب *istimrār*, استمرار
taākub, پی *pay*. In pursuance of,
مواظف *muwāfik*, بحسب *ba hasb*.

PURSUANT, *a.* حسب *muwāfik*, موافق
hasb, مطابق *mutābik*. Pursuant to the
signal, حسب الإشارة *hasbu'l ishāra*.
Pursuant to promise, حسب المأور *hasbu'l māmūr*.

PURSUE, *vt., vi.* در پی رفتن *pas-r.*, پیس رفتن
dar paya-r., تعاقب رفتن *taākub-r.*,
پیروی کردن *payarawī-k.*—(prosecute
with perseverance) استمرار کردن *isti-*
mrār-k.—(prosecute legally) داد
خواستن *dād-kh.*

PURSUER, *n.* متعاقب *mutaākub.*—
(hunter) شکاری *shikārī.*—(prosecutor)
داد خوا *dād khāh*.

PURSUIT, *n.* پیروی *taākub*, تعاقب
payarawī. 2. (endeavour) کوشش
koshish, سعی *saī*, جهد *jehd*.

PURULENCE, *n.* ریم *rīm*, ماده *mādda*.

PURVEY, *vt. vi.* تدارک خوردنی کردن
tadāruki khurdanī-k., حاضر کردن
hāzir-k.—(buy provisions) خوردنی
اشترا کردن *khurdanī ishtirā-k.*

PURVEYANCE, *n.* تدارک خوردنی
tadāruki khurdanī, آمادگی *āmā-*
danī taāma.

PURVEYOR, *n.* توشه گیر *tūsha-gīr*,
تدارک خوردنی کننده *tadāruki khur-*
danī kunanda.

PUSH, *vt., vi.* دفع کردن *rāndan*, راندن
dafī-k., تسویق کردن *taswīk-k.* To push
back or away, رد کردن *radd-k.*, دفع
dafī-k. To push or press forward,
بزور پیش رفتن *bazūr pesh-r.*

PUSH, *n.* دفع *dafī*, راندگی *rāndagī*.—
(attack) حمله *hamala*, هجوم *hujūm.*—
(an effort) سعی *saī*, کوشش *kūshish.*—
(emergence) سر گذشت *sar guzasht*,
اقتضا *iktizā*.

PUSS, *n.* پوشک *pushak*, گرد *gurba*.

PUSTULE, *n.* دانه *dāna*, آبله *ābila*.

PUT, *vt.* نهادن *nihādan*, داشتن *dāshtan*,
نصب ساختن *wazī-k.*, وضع کردن
nasb-s., نشان دادن *nishāndan*. 1. To put
aside, برطرف کردن *bartaraf-k.* 2. To
put down, (confound) کردن
āshufta-k.—(degrade) رد کلام کردن
maāzūl-k.—(confute) *raddi kalām-k.* 3. To put forth (ex-
tend) دراز نمودن *darāz-n.*—(sprout)
کوشش نمودن *shiguftan.*—(exert) *kushish-n.*—(propose) عرض کردن
ārz-k. 4. To put in, ادخال ساختن
idkhāl-s.—(interpose) در میان آمدن
darmiyān-
ā. To put in practice, بکار آوردن
ba kār-ā., بجا آوردن *bajā-ā.* To put
in a claim, طلب ساختن *talab-s.*
مداعی کردن *mudaī-k.* To put into
port, بندر رفتن *dar bandar-r.* 5. To
put by (turn off), بپراش کردن
bīrāh-k. 6. To put off (lay aside)
برطرف نهادن *bar taraf-n.*—(procrastinate)
تاخیر *dafī u'l waktī-k.*—(defer) ترک کردن
tākhīr-n.—(discard) از سوار رحلت
tark-k.—(put to sea) 7. To put
on, لباس شدن *litās-p.*, لباس پوشیدن
malbas shudan.—(assume an air of
consequence) سر در هوا داشتن *sar dar*

hawā-d.—(proceed briskly) تیز رفتن *tez-r.* 8. To put over (prefer) مقدم کردن *mukaddam-k.*—(sail across a river) عبور دریا رفتن *ūbūrī daryā-r.* 9. To put out, نشان دادن *itfā-k.*, آتش *nishāndan.* To put out a fire, آتش نشان دادن *ātish-n.*—(publish) *ishtihār-k.*—(disconcert) آشفتن *āshuftan.* To put to death, قتل کردن *katl-k.*, فراهم کردن *kushtan* To put together, آوردن *farāham-ā.*, مابیع کردن *mabīā-k.* To put up to sale, طالب خدمت شدن *tālabi khidmat-sh.* 10. To put upon (impose) غدر کردن *farīftan*, سوال کردن *ghadr-k.* To put a question, سوال کردن *suāl-k.*

PUTREFACTION, PUTRESCENCE, PUTRIDNESS, *n.* گندیدگی *gandīdagī*, بوسیدگی *busīdagī*, عفونت *ūfūnat.*

PUTREFY, *vt., vi.* گزیدیدن *gandīdan*, بوسیدن *busīdan*, متعفن ساختن *mutaāfun-s.*

PUTRID, *a.* گنده *ganda*, بد بو *bad bū.*

PUZZLE, *vt., vi.* حیران کردن *hayrān-k.*, آشفتن *parīshān-k.*, پریشان کردن *āshuftan.*

PUZZLE, *n.* رمز *ramz*, معما *muāmmā*, حیران *parīshān*, حیران *hayrān.*

PUZZLING, *n.* مشکل *mushkil*, حیرت افزا *hayrat afzā.*

PYRAMID, *n.* هرم *haram* (*pl.* اهرام), میذار *mīnār.*

Q.

QUACK, *vi.* لاف زدن *lāf-z.*

QUACK, *n.* لاف زن *lāf zan*, پارول *pārūla*, نیم حکیم *nīm hakīm.*

QUACKERY, *n.* خود فروشی *khud farūshī.*

QUADRANGLE, *n.* چهار گوشه *chehār gūsha*, شکل مربع *shakli murabbī.*

QUADRANGULAR, *a.* مربع *murabbī*, چهار گوشه دار *chehār gūsha dār.* To make quadrangular, مربع کردن *murabbī-k.*

QUADRANT, *n.* ربع *rabī*, دایره ربع *rabī dāyara.*

QUADRATE, *vi.* مناسب شدن *munāsab-sh.*, لایق بودن *lāyak-b.*

QUADRENNIAL, *a.* چهار ساله *chehār sāla.*

QUADRILATERAL, *a.* مربع *murabbī.*

QUADRILITERAL, *a.* رباعی *rubāī.*

QUADRUPED, *a.* چهار پای *chehār pāya*, ستور *satūr*, حیوان *haywān.*

QUADRUPLE, *a.* چهار تا *chehār tā*, چهار چند *chehār chand.*

QUAFF, *vt., vi.* آشامیدن *āshāmīdan*, نوشیدن *noshīdan.*

QUAIL, *n.* سمانی *sumāna'*, سلوا *salva.*

QUAINT, *a.* نازک *nāzuk*, باریک *bārīk.*

QUAINTLY, *ad.* با دقت *bā dīkkat*, لطیفانه (neatly) *latīfāna.*

QUAKE, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, جنبیدن *jumbīdan*, تپیدن *tapīdan.*

QUAKE, QUAKING, *n.* لرزه *larza*, جنبش *jumbish*, رعشه *rāsha.*

QUALIFICATION, *n.* وصف *wasf*, (*pl.* صفات *sifat*), لیاقت *liyākat*, (اوصاف *fazl*, هنر *hunar*, توصیف *tausīf.*

QUALIFIED, *a.* سزاوار *sazāwār*, لایق *lāyak.*

QUALIFY, *vt., vi.* (make fit for anything) سزاوار نمودن *munāsib-k.*, سزاوار نمودن *sazāwār-n.*, پرداختن *pardākhtan.*—(modify, regulate) راست کردن *rāst-k.*, انتظام کردن *durust-k.*, معتدل کردن *intizām-k.*—(moderate) *muātdil-k.*

QUALITY, *n.* 1. (property) خاصیت *khassiyat*, وصف *tabiʿ*, سیرت *sīrat*, *wasf*, خصلت *khasslat*, نیک *nihād*. 2. (disposition) مزاج *mizāj*, منزل *minwāl*, خو *khū*. 3. (rank) درجه *daraja*, منزلت *manzalat*. جاه *jāh*.

QUALM, *n.* غشیان *ghashyān*.

QUALMISH, *a.* اهل غشیان *ahli ghashyat*.

QUANTITY, *n.* چندی *mikdār*, مقدار *chandrī*, اندازه *andāza*, قدر *kadr*. A great quantity, کثرت *ziyādatī*, زیادت *kasrat*. A small quantity, شملت *shamalat*, مقدار قلیل *mikdārī kalīl*.

QUANTUM, *n.* جمله *jumla*, مقدار *mikdār*.

QUARANTINE, *n.* منع *manʿ*, حبس *habs*.

QUARREL, *n.* مذاقش *kazīya*, قضیه *munākasha*, نزاع *nizā*, خصومت *khusūmat*, بحث *bahs*.

QUARREL, *vi.* مذاقش کردن *munākasha-k.*, ستیزیدن *munāzaʿt-k.*, مزاحمت کردن *sitizīdan*, نزاع کردن *nizāʿ-k.*, خصومت کردن *khusūmat-k.*

QUARRELSOME, *a.* ستیزه جو *sitiza-jū*, جنگ جو *jang jū*.

QUARRY, *n.* سنگ کان *kāni sang*, معدن الحجر *mādan u'l hajar*.

QUART, *n.* یک اسار *yak asār*.

QUARTAN, *n.* چهاری *hamāya*, مربع *murabbī*.

QUARTER, *n.* 1. (fourth part) ربع *rubʿ*, چهار یک *chēhār yak*. 2. (region) ضلع *zīlʿ*, کشور *kishwar*, دیار *diyār*. The quarter of a city, محله *mahalla* (pl. محلات). From every quarter, از هر *az har jānib*. Soldiers' quarters, لشکرگاه *lashkar gāh*. Quarter of an hour, ربع ساعت *rubʿ sāt*. To give quarter, پناه دادن *amān-d.*, پناه *panāh-d.*

QUARTER, *vt., vi.* چهار حصه کردن *chēhār hissa-k.*, مسکن دادن *maskan-d.*

QUARTERLY, *a.* چهار پاره *chēhār pāra*, ربع *rubʿ*.—(every three months) هر سه ماه *har sih māh*.

QUARTERMASTER, *n.* داروغه پیش *dārūghaya pesh khayma*, ناظر *nāziri muʿaskar*.

QUASH, *vt.* باطل کردن *bātil-k.*, ابطال *naskh-s.* نسخ ساختن *ibtāl-k.* کردن

QUATRAIN, *n.* رباعی *rubāʿ*, مربع *murabbī*.

QUAVER, *vi.* لرزیدن *jumbīdan*, لرزیدن *larzīdan*.

QUAY, *n.* بندرگاه *pushta*, پشت *bandar gāh*.

QUEEN, *n.* ملکه *malika*, سلطان *sultāna*. فرزین *begam*. The Queen at chess, *farzīn*. Queen dowager, بیوه سلطان *bewa sultān*.

QUEER, *a.* متخیل *mutakhay-yul*, عجیب *harwādār*.—(strange) *ājab*, نادر *nādir*.

QUEERNESS, *n.* تعجب *taʿjjub*, تخیل *takhayyul*.

QUELL, *vt.* آرامیدن *farū-n.*, فرو نشانیدن *ārāmīdan*.

QUENCH, *vt.* (fire) آتش نشانیدن *ātish-n.*, اطفا *itfāʿi ātish-k.*—(thirst) تشنگی دفع کردن *tishnagī dafʿ-k.*, عطش دفع کردن *dafʿ ātsh-k.*

QUENCHABLE, *a.* قابل اطفا *kābili itfāʿ*.

QUERIST, *n.* پرسنده *sāil*, سائل *pursanda*.

QUERY, *n.* سوال *masala*, مسلم *suāl*.

QUERY, *vt., vi.* پرسیدن *pursīdan*, سوال *suāl-k.* کردن

QUEST, *n.* تفتیش *taftīsh-k.*, جستجو کردن *just u jū-k.*

QUESTION, *n.* پرسش *pursish*, سوال *suāl*.—(doubt) شک *shak*, شبهه *shubah*. An improper ques-

tion غلوطه *ghalūtāt*, مغلطه *maghlatāt*.—
(dispute) قضیه *kazīya*, نزاع *nizād*.
Both sides of the question, معذیت *maʿnīyat* با معارضت *bā muʿarazāt*.
QUESTION, *vt., vi.* پرسیدن *pursīdan*,
استفسار کردن *istif-sāl-k.*, سوال کردن *suāl-k.*—(doubt) شک بردن *shakk-b.*,
گمان بردن *gumān-b.*
QUESTIONABLE, *a.* مشتبّه *mushtabā*,
قابل اعتراض *kābili ʿitirāz*, مشکوک *mashkūk*.
QUESTIONER, *n.* پرسنده *pursanda*,
سائل *sāyil*.
QUIBBLE, *n.* حیل *hīla*, نکته *nukta*,
ایهام *ihām*.
QUIBBLE, *vi.* حیل *bahāna-k.*, بهانه کردن *hīla-k.*
QUICK, *a.* (speedy) جلد *jald*, زود *zūd*,
زنده *zinda*, شتاب *shitāb*.—(living)
haya. Going quick, زود رو *zūd rau*.
A quick writer, زود نویس *zūd nawīs*.
Quick sighted, تیز چشم *tez chashm*.
QUICKEN, *vt., vi.* (make haste) شتابانیدن *shitābānīdan*,
تعبیل ساختن *taʿjīl-s.*—(make alive) زنده کردن *zinda-k.*
QUICKLIME, *n.* آهک *āhak*.
QUICKLY, *ad.* شتابان *ba zūdī*, زودی *shitābān*,
قبیض *kabīz*.
QUICKNESS, *n.* زودی *shitābī*, شتابی *zūdī*,
چالاکي *chālākī*, چستی *chūstī*, تعبیل *taʿjīl*,
چالاکي *chālākī*.
QUICKSAND, *n.* ریگ روان *rīgī rawān*.
QUICKSILVER, *n.* زیبق *sīmāb*, سیماب *zībak*.
QUIET, QUIESCENT, *a.* (undisturbed)
ساکن *sākin*, بی حرکت *bī harakat*.—
(peaceable, silent) خاموش *khāmūsh*,
ساکت *sākit*.—(mild) غریب *gharīb*,
ملایم *mulāyim*.

QUIET, QUIESCENCE, *n.* آرام *ārām*,
قرار *rāhat*, راحت *āsāyish*, آسایش
karār, استراحت *istirāhat*.
QUIET, *vt.* آرام دادن *ārām-d.*, آسودن
āsūdan, راحت دادن *rāhat-d.*
QUIETLY, *ad.* آرام *āhista*, با راحت *bā*
rāhat.
QUIETNESS, QUIETUDE, *n.* آسودگی
āsūdagī, آرامی *ārāmī*.—(calmness
of mind) اطمینان خاطر *itmināni khā-*
tir, دل آسائی *dil āsāi*.—(silence)
khāmūshī.—(gentleness)
mulāyamat, غریبی *gharībī*.
QUILL, *n.* شاهپر *shāhpar*, خار *khār*.
QUILT, *n.* لپاف *bālāpūsh*, بالاپوش
توضیع *sūzanī-k.*, سوزنی کردن *tarzī-k.*
QUINCE, *n.* بیج *bihī*, سفرجل *safarjal*.
QUINQUANGULAR, *a.* پنجم گوشه *panj*
gūsha.
QUINSY, *n.* (inflammation in the throat)
خناق *khunāk*.
QUINTESENCE, *n.* خلاصه *khulāsa*,
جوهر *jauhar*.
QUIP, *n.* طعنه *ramz*, رمز *tanz*.
QUIRE, *n.* دستم *dasta*.
QUIRK, *n.* نکته *nukti*, حکمت *hikmat*.
QUIT, *vt.* ترک *guzāshān*, گذاشتن
آزاد کردن *tark-k.*—(set free)
āzād-k., خلاص کردن *khalās-k.*—(dis-
charge) ادا کردن *adā-k.*
QUITE, *ad.* هر جنب تمام *tamām*,
کاملان *kāmilāna*, بالجملة *bi'l-jumla*,
سراسر *sarāsar*.
QUITTANCE, *n.* ابرارنامه *ibrār nāma*,
وفا *wafā*, فارغخطی *fārigh khatī*.
QUIVER, *n.* کیش *jaāba*, جعبه *kīsh*,
تیر دان *tīr dān*.
QUIVER, *vi.* لرزیدن *larzīdan*,
جذبیدن *jumbīdan*,
tapīdan.

QUIXOTIC, *a.* عجبیہ *ajīb*, وهمی *wahmī*.

QUIZ, *n.* معما *mu'ammā*.

QUORUM, *n.* ارباب فتویٰ *arbābi fatwa'*,
اجلاس عدالت لایق اجراء کار
ādālat lāyaki ijrāri kār.

QUOTA, *n.* حصہ *hissa*, قسمت *kismat*,
مقدار *mikdār*.

QUOTABLE, *a.* قابل ذکر *kābili zikr*.

QUOTATION, *n.* سند کلام *sanadī kalām*,
حوالہء مثال *harwālai misāl*, عبارت *ibārat*.

QUOTE, *vt.* مثال *iktibās-k.*, اقتباس کردن
ایراد *nakl-k.*, نقل کردن *misāl-d.*, دادن
ذکر قیمت نمودن *zikrī kīmat-n.*, *irād-n.* نمودن

QUOTED, *a.* مقتبس *muktabas*.

QUOTER, *n.* مقتبس *muktabis*.

QUOTH, *vi.* گفت *guft*.

QUOTIDIAN, *n.* روز مره *har rūza*, هر روز
rūz marra. A quotidian ague, تب
حمای یومی *tapi har rūza*, *hummāi yūmī*.

QUOTIENT, *n.* حاصل *kāsil*, مبالغه *mablagh*.

R.

RABBET, *vt.* الساق وصل کردن *wasl-k.*,
الساق کردن *ilsāk-k.*

RABBET, *n.* درز *darz*, الساق *ilsāk*.

RABBIT, *n.* خرگوش *khargūsh*, ارنب *arnab*.

RABBLE, *n.* عوام الناس *hangāma*, هنگامه
āwāmunnās.

RACE, *n.* نسل *nasl*, اصل *asl*, اولاد *aulād*,
خانندان *khān-dān*, سلسله *silsila*, ذات *zāt*, نسب
nasab. Of an illustrious race, پاک نژاد
pāk nīzhād. Of a mean race, بد نژاد
bad nīzhād. A race (in running) مسابقت
دور *daur*, تاز *tāz*, *musābakat*, شرط *shart*. A race-ground,

میدان *maydān*, تاختنی *tākhtanī*.

A race-horse, اسب شرط *aspi shart*,
اسب چابک *aspi chābuk*.

RACER, *n.* تیزرو *tez rau*, تیز گام *tez gām*,
دونده *dawanda*.

RACK, *n.* شکنجه *shikanja*, کیستار
kīstār.—(torture) سیاست *siyāsāt*,
عذاب *āzāb*. A rack for hay, علف
مادلاف *maḍlaf*, آخوره *ākhūra*.

RACK, *vt.* در شکنجه کشیدن *dar shikanja-*
k., سیاست کردن *siyāsāt-k.*, عذاب کردن
āzāb-d., صاف (wine) صاف کردن
sāf-k.

RACKET, *n.* شور *shūr*, غوغا *ghaughā*.

RACY, *a.* خوش ذائقه *khūsh zāika*,
اصلی *aslī*.

RADIANCE, *n.* روشنی *nūr*, ضیا *ziyā*,
روشنی *raushnī*, تاب *tāb*, لامعان *lamān*,
رونق *raunak*.

RADIANT, *a.* درخشنده *munawwar*,
درخشند *dirkhshanda*, تابدار *tābdār*,
نورانی *nūrānī*.

RADIATE, *vi.*, *vt.* درخشیدن *dirakh-*
shīdan, منیر شدن *lāmī-sh.*,
منیر شدن *munīr-sh.*

RADICAL, *a.* ذاتی *zātī*, اصلی *aslī*,
مصدری *masdarī*.

RADICALLY, *ad.* از بنیاد *az asl*,
از اصل *az bunyād*.

RADICALNESS, *n.* اصلیت *aslīyat*.

RADISH, *n.* ترب *turb*, فجل *fujl*.

RADIUS, *n.* نیمه دایره *nīmai dāyara*,
نصف القطر *nīsfu'l katr*.

RAFFLE, *n.* قمار بازی *kimār bāzī*.

RAFFLE, *vi.* قمار باختن *kimār-b.*

RAFT, *n.* رمث *ramas*.

RAFTER, *n.* پالارخانه *tīrī chūb*,
چوب *pālār khāna*.

RAGAMUFFIN, *n.* حرامزاده *harāmzāda*,
وبش *wabash*.

RAGE, *n.* قهر *kahr*, خشم *khashm*, غصه *ghussa*, کین *kīn*.

RAGE, *vi.* خشمناک *kahr-g.*, گرفتن *kahr-g.*, آشفتن *āshuftan*, *khashmnāk-g.*, گشتن *khashmnāk-g.*.

RAGING, RAGEFUL, *a.* صاحب قهر *sāhibi kahr*, غضبناک *ghazabnāk*, خشمناک *khashm nāk*.

RAGOUT, *n.* خوراک لذیذ *naḥāis*, نفایس *naḥāis*, *khurāki lazīz*.

RAIL, *n.* باره *bāra*, دار بزین *dār bazīn*, چوب حصاربند *chūbi hisārband*.

RAIL, *vi., vt.* *dār bazīn-k.* To rail at, طعنہ *dushnām-d.*, دشنام دادن *dushnām-d.*, زدن *taḍna-z.* To rail at one another, تشاتم کردن *tashātum-k.*

RAILER, *n.* طعنہ زن *taḍna zan*, فحاش *fahhāsh*.

RAILLERY, *n.* استهزا *istihzā*, بذله *bazla*, طعز *tanz*, دشنام *dushnām*.

RAILWAY, *n.* راه آهن *rāhi āhan*.

RAIMENT, *n.* جامه *jāma*, لباس *libās*.

RAIN, *n.* مطر *bārish*, بارش *bārān*, باران *bārān*, شتاب *shatāb* (*pl.* امطار). A heavy rain, *shitāb bārān*, شدید باران *shaddīd*. A slight rain, سست باران *sust bārān*, دهن *dahn*. A salutary rain, مطر طیب الاثر *matri tayyibul asar*. A place where rain water collects, مرهت *murhat*. A rain cloak, بارانی *bārāni*.

RAIN, *vt., vi.* مطر کردن *bārīdan*, باریدن *bārīdan*, *matr-k.* To rain incessantly, تہتان *tahtān-k.* To cause to rain, بارانیدن *bārānīdan*.

RAINBOW, *n.* قوس *kausi*, قزح *kuza*, کمان *kamāni*, رستم *rustam*, فلکی *falakī*, *kamāni rustam*.

RAINY, *a.* ماطر *mātir*, از باران *az bārān*, لایلی *layli*, هالبا *hālibat*. A rainy night,

The rainy season, ایام بارش *ayyāmi bārish*.

RAISE, *vt.* 1. (lift) افراختن *bar-d.*, برداشتن *bar-d.*, *afrahktan*, رفع *buland-k.*, بلند کردن *buland-k.*, 2. (prefer) سرافاز کردن *rafā-k.*, *sarafarāz-k.*, ترقی کردن *tarakkī-k.*—(excite) انگیزختن *angīkhtan*. To raise an insurrection, فتنہ *fitna-a.*, انگیزختن *angīkhtan*. To raise an army, لشکر برپا کردن *tughyān-k.*, *lashkar bar pā-k.* To raise contributions, سپاه جمع کردن *sipāh jamā-k.*, خراج اخذ کردن *khirāj akh-z-k.*, تکالیف عرفیہ گرفتن *takālīfi ʿarfīya-g.* To raise money, زر نقد *pūl jamā-k.*, جمع کردن *pūl jamā-k.*, حاصل کردن *zari nakd hāsīl-k.* To raise a cry, بلند آواز کردن *buland āwāz-k.*

RAISIN, *n.* انگور خشک *angūri khushk*, کشمش *kishmish*, زبیب *zabīb*, مویز *mawīz*.

RAKE, *n.* شوپ *khāk kash*, خاک کش *khāk kash*, *shawf*. A coal-rake, خاده *khāda*. A rake-hell, رند *kharābātī*, *rind*.

RAKE, *vt., vi.* خاک کشیدن *khāk-k.*—با بیل فراهم آوردن *bā bīl farāham-ā.*—(gather with a rake) (clear with a rake) *randīdān.*—(lead a loose disorderly life) زناکاری کردن *zinākārī-k.*, باحرام رفتن *ba harām-r.*

RALLY, *vt., vi.* (dispersed troops) فوج *fauji shikasta* باز جمع کردن *bāz jamā-k.*—(play of raillery) بزم ساختن *bazla-s.*, طعز کردن *tanz-k.*

RAM, *n.* غوچ *mīshi nar*, میس *mīshi*, حمل *hamal*.—(the celestial sign) *burji hamal*. A battering ram, منجنیق *manjanīk*.

RAM, *vt.* با منجنیق ضرب کردن *bā man-janīk zarb-k.*—(fill with anything driven hard) آگندن *āgandan*.

- RAMBLE, *vi.* جا بيجا *sayr-k.*, سیر کردن *jā ba jā-g.*, پوئیدن *poīdan.*
- RAMBLE, *n.* گشت *gasht*, تفرج *tafarruj*, سیر *sayr.*
- RAMBLER, *n.* آواره *āwāra*, در بدر *dar ba dar*, گمراه *gumrah.*
- RAMIFICATION, *n.* ریشم داری *rīsha dārī*, شاخ داری *shākh dārī.*
- RAMMER, *n.* میطدت *mitadat.*—(of a gun) گز طوپ *gazi tūp.*
- RAMP, *vi.* چیدن *jāstan*, چمیدن *jahīdan.*
- RAMPANCY, *s.* شوخی *mastī*, مستی *shaukhī*, هوا و هوس *harwā u harwas.*
- RAMPANT, *a.* شوخ *shaukh*, مست *mast.*
- RAMPART, *n.* دیوار قلعه *diwārī kilā*, شهر پنجاه *shahr panāh.*
- RANCID, *a.* متعفن *mutaāfun.*
- RANCIDNESS, RANCIDITY, *n.* گنده *busīdagī*, بوسیدگی *ganda būi*.
- RANCOROUS, *a.* کینه خواه *kīna khāh*, بد خواه *bad khāh.*
- RANCOUR, *n.* کینه *kīna*, بد خواهی *bad khāhī.*
- RANDOM, *n.* اتفاق *ittifāk*, سرگذشت *sarguzasht*, قضا *kazā.* *a.* عارضی *ittifākī*, اتفاقی (accidental) *ārizī.* At random, از اتفاق *az ittifāk*, عارضانه *ārizāna.*—(inconsiderately) غافلانه *ghāfilāna*, بی محل *bī mahl.*
- RANGE, *vt., vi.* ترتیب *ārāstan*, آراستن *sayf ba sayf-k.* To range at large, گشت کردن *gasht-k.*, پوئیدن *poīdan.*
- RANGE, *n.* صف *kitār*, قطار *silk*, سلک *sayf.*—(the step of a ladder) درجه *darajja*, قدم *kadama.*—(grate for fire) آتشدان *ātishdān.*
- RANK, *n.* (series) صف *sayf*, قطار *kitār*, مرتبه *martaba*, (degree) سلک *silk.*—(prece-
- dency) دست *dast*, تقدم *takaddim.*
- A man of rank, امیر *amīr*, میرزا *mīrzā.*
- RANK, *vt., vi.* صف صف کردن *sayf sayf-k.*, نظم دادن *nazm-d.*
- RANK, *a.* (luxuriant) خوشرو *khushrau.*—(rancid) بدبو *badbū.*—(coarse) کشیف *kashīf*, فاحش *ghalīz.*—(indelicate) فاحش *fāhish*, ناپاک *nāpāk.*—(strong) شدید *shadīd*, سخت *sakht.*
- RANKLE, *vi.* فاسد شدن *fāsīd-sh.*
- RANKLY, *ad.* پر جوشانه *ba shiddat*, پور جوشانه *pūr jūshāna.*
- RANKNESS, *n.* افزایش *afzāyish*, ازدیاد *azdiyād*, بوسیدگی *busīdagī.*
- RANSACK, *vt.* تاخت و تاراج کردن *tākht u tāraj-k.*, غارت ساختن *khisārat u ghārat-s.*—(search narrowly) تجسس کردن *talāsh-k.*, تلاش کردن *tajassus-k.*
- RANSOM, *n.* (of a captive) فدا *fidā*, خلاص *khalās*, فدی *fidya.*—(compensation for blood shed) خونبها *khūn bahā.*
- RANSOM, *vt.* خلاص *fidā-k.*, فدا کردن *khalās-n.*, فدی *fidya-d.*
- RANT, *n.* هرزه گوی *hirza gūi*, یاوه *yāwa.*
- RANTER, *n.* هرزه گو *hirzagū.*
- RAP, *n.* ضرب *zarb*, لطمه *latmat.*
- RAP, *vt., vi.* زدن *zadan*, لطمه زدن *latma-z.*
- RAPACIOUS, *a.* درنده *daranda*, ژیان *zhyān.*—(greedy) حرص *harīs.*
- RAPACIOUSLY, *ad.* قهرا *kahran.*
- RAPACIOUSNESS, RAPACITY, *n.* ربا بوندگی *ghazab*, ربا بوندگی *rubāyandagī*, درندگی *darandagī.*
- RAPE, *n.* تعدی بکاری *taādi ba kāri*, بی زنا *parda darī*, زنا *zinā.* To commit a rape, بی عصمتی *bī āsmatī.* بیکارت کردن *bakārat-k.*, بی عصمتی *bī āsmat-k.*, بزور زنا کردن *ba zūr zinā-k.*

RAPID, *a.* سریع *tez rau*, زود *zūd*, شتاب *sarī*, شتاب *shitāb*.

RAPIDITY, RAPIDNESS, *n.* زودی *zūdī*, سرعت *chālākī*, شتابی *shitābī*, سرعت *surāt*.

RAPIDLY, *ad.* سرعتاً *bā surāt*, با سرعت *surātan*, با تیزی *bā tezi*.

RAPIER, *n.* تیغ *tegh*, کداره *kaddāra*.

RAPINE, *n.* دزدی *duzdī*, نهب *nahb*, غارت *ghārat*, یغما *yaghma*.

RAPTURE, *n.* بی آشفته‌گی *āshuftagī*, شادمانی *shādmānī*, خودی *bī khūdī*.

RAPTUROUS, *a.* دلکش *dilkash*, دلربا *dil rubā*, دلشاد *dil shād*.

RARE, *a.* نادر *nādir*, کمیاب *kam yāb*, نازک (thin) *ājīb* — عجیب *azīz*, عزیز *nāzūk*, رقیق *rakīk*.

RARELY, *ad.* کم وقت *kam wakt*, گاه گاه *gāh gāh*. Happening rarely, نادر الوقوع *nādiru'l wukūd*.

RARENESS, *n.* کمیابی *nādirī*, نادری *nādirī*, کمیابی *kam yābī*, عزیزی *āzīzī*.

RARITY, *n.* نادره *nādira*, تحفه *tuhfa*.

RASCAL, *n.* شریر *harāmzāda*, حرامزاده *sharīr*, فاسق *fāsik*, غدار *ghaddār*, حیله باز *hīla bāz*.

RASCALITY, *n.* حرامزادگی *harāmzādagī*, بدکاری *bad kārī*, دغا بازی *daghā bāzī*, حیله بازی *hīla bāzī*.

RASCALLY, *a.* بد *bad*, کمین *kamīna*, حقیر *hakīr*.

RASE, *vt.* محو کردن *tarāshīdan*, تراشیدن *mahw-k*.

RASH, *a.* بی تدبیر *gustākḥ*, گستاخ *tadbīr*, متهور *mutahawwīr*.

RASH, *n.* گرمی دانه *garmī dāna*.

RASHLY, *ad.* بی گستاخانه *gustākḥāna*, بی غافلانه *bī tadbīrāna*, غافلانه *ghāfilāna*.

RASHNESS, *n.* بی تدبیری *tahawwur*, غفلت *bī tadbīrī*, گستاخی *gustākḥī*, غفلت *ghaflat*.

RASP, *n.* سوهان *sūhān*.

RASP, *vt.* سوهان کردن *sūhān-k*, سائیدن *sāīdan*.

RASURE, *n.* تراشش *tarāshish*, خراش *kharāsha*.

RAT, *n.* موش *mūsh*, فار *fa'r*.

RATABLE, *a.* موافق *muwāfaq*, خراج پذیر *khirāj pazīr*.

RATE, *n.* 1, (proportion) اندازه *andāza*, مقدار *mikdār*. 2, (price) قیمت *kīmat*, نرخ *nirakh*, ارز *arz*. 3, (tax) خراج *khirāj*, باج *bāj*. 4 (degree) درجه *darja*, پای *pāya*. At the rate of, بر وفق *bar wafk*.

RATE, *vt.* اندازه کردن *andāza-k*, قیمت *kīmat mukarrar-s* — مقرر ساختن *malāmat-k*, ملامت کردن (chide) *tambīh-k*.

RATHER, *ad.* بیشتر *bīshtar*, اولاً *awwalan*, پیش *fi'l ghālib*, غالب *balka*, ازان *pesh azān*.

RATIFICATION, *n.* اقرار *istikrār*, استقرار *ikrār*, اثبات *takwīyat*, تقویت *isbāt*.

RATIFY, *vt.* برقرار کردن *muyyin-k*, برقرار *bar karār-k*, تقویت ساختن *takwīyat-s*.

RATIO, *n.* اندازه *andāza*, مقدار *mikdār*, حسب *hasb*, وجہ *waja*, نسبت *nisbat*.

RATION, *n.* وظیفه *wazīfa*, یومیه *yumīya*, وجہ کفاف *waja kafāf*.

RATIONAL, *a.* عاقل *nātik*, ناطق *ākil*, اهل هوش *ahli hūsh*. A rational creature, حیوان ناطق *haywāni nātik*.

RATIONALITY, *n.* قوت *kuwati*, وهم *wahm*, شایستگی *shāyistagī*.

RATIONALLY, *ad.* معقولانه *bā ākl*, با هوش *bā hūsh*, محسوسانه *maākūlāna*, هوشمندانه *hūshmandāna*.

RATTLE, *n.* زنگ *bīmand*, زنگاله *zangala*.

RATTLE, *vi.* زوفا *bīmand-z*, زدن *bīmand-z*.

کردن *ghaughā-k.*, هرزه گفتن *hirza-g.*,
صدا کردن *sadā-k.*

RATTLING, *n.* صدای جرس *sadāi jaras*,
غوغا ساز *ghaughā sāz*.

RAVAGE, *vt.* ویران *tārāj-k.*, تاراج کردن
wayrān-k., پایمال کردن *pāya-*
māl-k., غارت کردن *ghārat-k.*

RAVAGE, *n.* پایمالي *wayrānī*, ویرانی
pāyamālī, غارت *ghārat*.

RAVE, *vi.* دیوانه وار گفتن *diwāna wār-g.*,
یاوه گفتن *yāwa-g.*

RAVEL, *vt.* درهم زدن *dar-p.*, در پیچیدن
barham-z., در هم کردن *dar ham-k.*,
درهم شدن *barham-sh.*

RAVEN, *n.* کلاغ *zāgh*, غراب *ghurāb*,
kulāgh.

RAVENOUS, *a.* حرص *khūrān*, خوراک
harīs akl, درنده *daranda*.

RAVENOUSLY, *ad.* حرصانه *akūlāna*,
harīsāna.

RAVENOUSNESS, *n.* آرز *hirs*, حرص *āz*.

RAVISH, *vt.* بکارت گرفتن *bakārat-g.*
ba zūr zinā-k.— (seize
by violence) *ba zūr-g.*—
dil-r. (transport delight) دل ربودن

RAVISHER, *n.* بکارت گر *bakārat gar*,
فاسق *fāsik*.

RAVISHMENT, *n.* زنا ربودگی *rabūdagī*,
zinā.

RAW, *a.* خام *khām*, نا پخته *nā pukhta*,
نا (unskilful) *nā rasīda*.—
nā āzmūda, نادان *nādān*.

RAWLY, *ad.* نا پختگی *az nā pukhtagī*,
از بی (unskilfully) *khāmāna*.—
az bī wukūfī.

RAWNESS, *n.* نا پختگی *nā pukhtagī*,
نا (unskilfulness) *khāmī*.—
خام دستی *nā āzmūdagī*,
khām dastī.

RAY, *n.* رخس *shāla*, پرتو *partau*,
ruksh. Rays of the sun, شعاع
shuāi āftāb, لوامع *lawāmī*.

RAZE, *vt.* پایمال کردن *pāyamāl-k.*

RAZOR, *n.* استره *ustara*, مردوده *mardūda*.

REACH, *vt., vi.* (touch with the hand) دست

دست رسانیدن *dast ras-k.*, رسیدن

dast-r.—(arrive at, obtain)

حاصل کردن *rasidan*, یافتن *yāftan*,

دست *hāsil-k.* To reach out the hand,

دست دراز کردن *dast darāz-k.*—(penetrate to)

داخل کردن *dakhl-k.*—

(to be adequate to) لایق شدن *lāyak-*

sh., موافق شدن *muwāfak-sh.*—(extend)

تطویل ساختن *madd-k.*, مد کردن

کشیده شدن *wīl-s.*—(to be extended)

kashīda-sh. As far as the eye can reach,

قدر مدالبصر *kadru maddil basar.* To

reach (vomit) قی کردن *kaya-k.*

REACH, *n.* امتداد *imtidād*,

مد *madd.*—(intellectual capacity),

دراک *kūwati mudrikat*, قوت مدرکت

idrāk, هوش *hūsh.*—(contrivance)

بندش *bandish*, حیا *hīla.*—(power)

قدرت *kudrat*, اختیار *ikhtiyār.*—

(vomiting) قی *kay.*

REACT, *vi.* هجوم باز *dafī-n.*, دفع نمودن

hujūm bāz-a.

REACTION, *n.* مدافع *mudāfī*, هجوم باز

bāz hujūm.

READ, *vt.* مطالعه کردن *khāndan*,

مطالعه *mutālī-k.*, قرائت کردن *kirāat-k.* To

read backward, نکس کردن *naks-k.* To

read aloud, با آواز بلند خواندن

āwāzi buland-kh.

READER, *n.* خواننده *khānanda.*—(a

reader in university) مدرس *mudarris.*

An accurate reader, قرا *kurra.*

READILY, *ad.* علی الغور *bazūdī*, بزودی

āla'l fawr, سرعتاً *surātan*.—(willingly)
 با دل و جان *bā dil u jān*, با آرزو *bā ārzū*.
 READINESS, *n.* تیارى *āmādagī*, آمادگى *āmāda*.
tayyārī.—(promptitude) تيزى *tezī*,
 شتاب *shitāb*. Readiness or fluency
 of speech, زبان آوري *zabān āwarī*.—
 (willingness) آرزو *ārzū*.

READING, *n.* مطالعہ *khāndagī*, خواندگى *khāndagī*.
mutālā, درس *dars*. To teach by
 lecture, تدریس کردن *tadrīs-k*. Writ-
 ing and reading, نوشت و خواند *na-*
wisht u khānd. Reading-room, خواندنگاه *khāndan gāh*,
 قرائت خانه *kirāat khāna*.

READMISSION, *n.* باز دادن *bāz dādani dakhūl*,
 باز در آوردگى *bāz dar āwardagī*.

READMIT, *vt.* باز داخل دادن *bāz dakhil-*
d, دو باره داخل کردن *du bāra dākhil-k*.

READY, *a.* حاضر *āmāda*, آماده *āmāda*.
hāzir, مستعد *mustaād*.—(prompt,
 quick) تيز *tez*, چالاک *chālāk*, زود *zūd*.
 —(acute of understanding) زیرک *zīrak*,
 فهم *fahm*.—(willing) آرزومند *ārzū-*
mand. Ready money, نقد *nakd*,
 حاضر زری *zari hāzir*. Ready to receive,
 مستعد قبول *mustaādi kabūl*. A
 ready answer, جواب حاضر *jawābi*
hāzir. Ready at work, کارگذار *kār*
guzār. To make ready, تیار کردن *tayyār-k*,
 حاضر کردن *hāzir-k*. To be
 ready, مستعد شدن *tayyār-sh*, مستعد شدن
mustaādd-sh.

REAL, *a.* حقیقی *hakīkī*, اصلی *aslī*,
 صحیح *mukhlis*, منحصص *rāst*, راست
sahīh, معنوی *maānawī*.

REALITY, *n.* حقیقت *rāstī*, راستی *rāstī*,
 حقیقت *hakīkat*, معنی *maānī*. In reality,
 فی الواقع *fil wāq*.

REALIZE, *vt.* معنوی نمودن *maānawī-n*,

بدست *hakīkī-s*, حقیقی ساختن
ba dast-ā, تحصیل نمودن *tahsīl-n*.

REALLY, *ad.* البته *albatta*, حقیقتاً *hakī-*
katan, یقیناً *yakīnan*, فی الواقع *fil*
wāq, بالفعل *bi'l fāil*.

REALM, *n.* مملکت *mamlakat*, ملک *mulk*,
 پادشاهی *pādshāhī*, سلطنت *saltanat*.

REANNEX, *vt.* باز پیوستن *bāz-p*,
 باز متصل *bāz muttasil-s*.

REAP, *vt., vi.* حصاد کردن *hasād-k*,
 درو کردن *darv-k*, درویدن *darwīdan*.

REAPER, *n.* حصاد *hassād*, دروگر *darvgar*.

REAR, *n.* دنبال *ākab*, عقب *pas*, پس
dumbāl, لشکر *pasi lashkar*.

REAR, *vt., vi.* در آوردن *bar-d*, برداشتن
bar-ā.—(educate) پرور دادن *parwardan*,
 تعلیم کردن *tarbiyat-n*, تربیت نمودن
taālīm-k. To rear an edifice, بنا کردن
binā-k, عمارت برداشتن *īmārat-b*. To
 rear the head, سر افراز کردن *sar afrāz-*
k. To rear as a horse, سربو پا ایستادن
sari du pā-i. Rear-guard, سانی لشکر
sāki lashkar.

REAR-MOUSE, *n.* شبیره *shab para*, خفاش
khaffāsh.

REASCEND, *vi.* باز بر آمدن *bāz bar-ā*,
 باز بالا رفتن *bāz bālā-r*.

REASON, *n.* 1. (reasoning faculty) فهم
fahm, ادراک *idrāk*. 2. (ground,
 principle, cause) سبب *sabab*, موجب
mūjab, دلیل *dalīl*, وجه *waja*. 3. (mode-
 ration) اعتدال *itidāl*. For this reason,
 از این سبب *az īn jahat*, از این جهت
az īn sabab. Endowed with reason,
 عقلمند *āklmand*. Consistent with
 reason, معقول *maākul*.

REASON, *vt., vi.* بحث کردن *bahs-k*,
 دلیل در میان *munāzara-k*, مذاکره کردن
 رای دادن *dalīl darmiyān-ā*, آوردن
rāya-d.

REASONABLE, *a.* خردمند *ākil*, واجب *khiradmand*.—(just, proper) واجب *wājib*, مناسب *munāsib*, لایق *lāyak*, درست *durust*. It is reasonable, لایق *lāyak ast*, واجب است *wājib ast*.

REASONABLENESS, *n.* شایستگی *shāy-istagi*, لایاقت *layākat*, معقولیت *maḍkūliyat*.—(moderation) اعتدال *attidāl*, سزاواری *sazāwārī*.

REASONABLY, *ad.* معقولانه *maḍkūlāna*, لایقانه *lāyakāna*, با انصاف *bā insāf*.

REASONING, *n.* مباحثه *mubāhasa*, منطقی *mantak*, برهان *burhān*.

REASONLESS, *a.* نامعقول *nā maḍkūl*, غیر ناطق *ghayri nātik*.

REASSEMBLE, *vt., vi.* باز جمع کردن *bāz jamʿ-k.*

REBATE, *vt.* کم کند ساختن *kund-s.*, کم کردن *kam-k.*

REBEL, *n.* گردن *āsi*, باغی *bāghī*, سرکش *sar kash*, گشت *gardankash*.

REBEL, *vi.* طغیان *bāghī-sh.*, گردنکشی نمودن *tughyān-a.*, گشتن *gardan kashī-n.*, عاصی شدن *āsi-sh.*

REBELLION, *n.* طغیان *baghī*, فتنه *nā farmānī*, نافرمانی *tughyān*, بر گشتگی *bar gashtagī*.

REBELLIOUS, *a.* گردنکش *bāghī*, عاصی *āsi*, گشت *gardankash*.

REBELLIOUSLY, *ad.* سرکشانه *sarkashāna*, از گردنکشی *az gardan kashī*.

REBOUND, *vt., vi.* باز گشتن *bāz-g.*, جهیدن *jahīdan*.

REBOUND, *n.* باز گشت *bāz gasht*, جستگی *jastagī*.

REBUFF, *n.* دفع *dafʿ*, رد *radd*.

REBUILD, *vt.* باز بنا کردن *bāz binā-k.*

REBUKE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*, سرزنش کردن *sar zanish-k.*

REBUKE, *n.* ملامت *malāmat*, سرزنش *sar zanish*, طعن *taʿn*, ذم *zamm*.

RECALL, *vt.* اعادت *bāz-t.*, برخاست (from office) کردن *iādat-k.*, To recall to life, انشار کردن *barkhāst-k.*, زندگ گردانیدن *zinda-g.*, یاد *inshār-k.*, To recall to memory, یاد گرفتن *yād-g.*

RECAIT, *vt.* انحراف کردن *inhirāf-k.*, ارتداد کردن *irtidād-k.*

RECAPITULATE, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.*, باز تفصیل گفتن *bāz tafsīl-g.*

RECAPITULATION, *n.* تکرار کلام *takrārē kalām*, نتیجه کلام *natijai kalām*.

RECEDE, *vi.* باز استادن *bar-g.*, تسلیم نمودن *taslīm-n.*

RECEIPT, *n.* رسید *rasīd*, داخلة *dākhila*, وصول *kabzi wusūl*. Receipt and disbursement, جمع خرج *jamʿ kharch*. A book of receipt and disbursement, kabz, (receiving) آورج *āwarja*.—گرفتگی *giriftagī*.

RECEIVABLE, *a.* گرفتگی *giriftagī*, قابل اخذ و قبض *kābili akhḡ u kabz*, وصول یاب *wusūlyāb*.

RECEIVE, *vt.* اخذ کردن *giriftan*, گرفتن *akhḡ-k.*, قبول کردن *kabz-k.*—(accept) پذیرفتن *kabūl-k.*, حاصل کردن *pazī ruf-tan*.—(obtain) یافتن *hāsil-k.*, (entertain as a guest) میهمانداری نمودن *yāftan*.—*mihmāndārī-n.*

RECEIVER, *n.* گیرنده *gīranda*, قابض *kābiz*, امانت دار *amānat dār*.

RECENCY, *n.* طراوت *tāzagī*, تازه *tarāwat*.

RECENT, *a.* جدید *tāza*, نو *nau*, تازه *jadīd*, نورسیده *nau rasīda*, نا قدیم *nā kadīm*.

RECENTLY, *ad.* جدیداً *az nau*, نو پیداً *jadīdan*. Recently produced, نو پیداً *nau paydā*. Recently planted, نو پیداً *nau ājista*. Recently born, نو زاده *nau zāda*.

RECEPTACLE, *n.* مکان *ma'khaz*, ظرف *maukū*, موقع *makān*, ظرف *zarf*.

RECEPTIBILITY, *n.* امکان *imkāni* اخذ *akhz*, قابلیت *kābiliyat*.

RECEPTION, *n.* قبض *giriftagī*, گرفتن *giriftagī*, اخذ *akhz*, *kabz*. Favourable reception, قبول *kabūl*, اجابت *ijābat*.— (entertainment) ضیافت *ziyāfat*, استقبال *istikbāl*.

RECEPTIVE, RECEIVING, *a.* قابل *kābil*, آخذ *ākhiz*.

RECESS, RECESSION, *n.* خلوت *khilwat*, تعطیل *ta'atīl*, توقف *ta'wakkuḥ*, گوشه *gūsha*, رحلت *rahlat*.— (departure) تنهایی *tanhāi*, (place of retirement) خلوتگاه *khilwat gāh*.

RECIPE, *n.* رسم *rasm*, حکیم *hakīm*, نسخه *nuskha*, رسمی *rasmī*.

RECIPIENT, *n.* گیرنده *gīranda*, قابل *kābil*.

RECIPROCAL, *a.* از طرفین *az tarfayn*, یکدیگر *yakdigar*.

RECITAL, *n.* انشا *inshā*, تقریر *takrīr*, بیان *bayān*, قرائت *kirāāt*.

RECITATION, *n.* خواندگی *khāndagī*, قرائت *kirāat*, تقریر کلام *takrīri kalām*, از بر خوانی *az bar khānī*.

RECITE, *vt., vi.* بیان کردن *guftan*, گفتن *guftan*, خواندن *khāndan*, از بر گفتن *az bar-g.*, از بر آوردن *bar zabān āvordan*.

RECITER, *n.* راوی *rāwī*, ناقل *nākil*.

RECKON, *vt., vi.* شمردن *shimurdan*, حساب کردن *hisāb-k.*, عدد ساختن *add-s.*, اعتبار کردن *itibār-k.*, (esteem) ذیت *iltifāt-n.*, (intend)

اعتقاد بردن *niyat-g.*—(trust) *itikād-b.*

RECKONER, *n.* شمار *muhāsib*, محاسب *shumārgīr*.

RECKONING, *n.* حساب *shumār*, شمار *hisāb*.

RECLAIM, *vt., vi.* درست کردن *durust-k.*, راست کردن *islāh-k.*, قابل زراعت کردن *kābili zarāāt k.*, رست کردن *rāst-k.*

RECLINE, *vt., vi.* تکیه کردن *takya-k.*, پشت دادن *pusht-d.*, خم کردن *khuftan*.

RECLUSE, *n., a.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, خلوت نشین *khilwat nishīn*.

RECOGNIZANCE, *n.* شناخت *shanākht*, تصدیق *tasdik*, اقرار *ikrār*.

RECOGNIZE, *vt.* شناختن *shanākhtan*, تشخیص کردن *tash-k.*, یاد کردن *yād-k.*, اقرار نمودن *ikrār-n.*, (avow) *khās-k.*

RECOIL, *vi.* باز جستن *pas-r.*, پس رفتن *bāz-jastan*.

RECOLLECT, *vt.* یاد *zīkr-k.*, یاد کردن *yād-k.*, در خاطر آوردن *dar khā-tir-ā.*, (collect again) باز فراهم آوردن *bāz farāham-ā.*

RECOLLECTION, *n.* یاد آوری *yād āwarī*, یادگاری *yādgārī*, تذکر *tazakkur*, حافظه *hāfiza*, یاد داشت *yād dāsh*.

RECOMMENCE, *vt.* از سر نو شروع کردن *az sari nau shurū-k.*

RECOMMEND, *vt.* ستودن *sitūdan*, (praise) تعریف کردن *ta'arīf-k.*, (introduce to favour) سفارش کردن *sifārish-k.*, تعریف کردن *ta'arīf-k.*

RECOMMENDABLE, *a.* واجب الوصف *wājibul wasf*, لایق ستایش *lāyaki sitā-yish*.

RECOMMENDATION, *n.* ستایش *sitāyish*, سفارش *wasīla*, وسیله *wasf*, وصف *sifārish*. A letter of recommendation,

شفاعت نامه *sifārish nāma*, سفارش نامه
shifāāt-nāma.

RECOMMENDATORY, *a.* تعریفی *taa-rīfī*, سفارشی *sifārishī*.

RECOMPENSE, *n.* پاداش *īwaz*, عوض *īwaz*, مجازات *jazā*, مزد *muzd*, پاداش *pādāsh*, مکافات *mukāfāt*.

RECOMPENSE, *vt.* عوض دادن *īwaz-d*, جزا دادن *jazā-d*, مزد ساختن *muzd-s*, بدل کردن *badl-k*, مکافات کردن *mukāfāt-k*.

RECOMPOSE, *vt.* از سر *bāz-s*, باز ساختن *bāz-s*, باز خوابانیدن *az sari nau-s*, نو ساختن *bāz-kh*.

RECONCILABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*, مستعد *mustaādi*, مسالحت *masālahat*, موافق *mu-wāfak*, سازوار *sazāwār*.

RECONCILABLENESS, *n.* قابلیت اصلاح *kābiliyati islāh*, سازش *sāzish*, امکان دوستی *imkāni dūstī*.

RECONCILE, *vt.* آشتی *ashti-k*, صلح کردن *islāh-k*, آشتی کردن *āshtī-k*, مناسب *munāsab*, متفق ساختن *muttafik-s*, مناسبت کردن *munāsab-k*.

RECONCILIATION, *n.* مسالحت *masālahat*, دلنوازی *dilnawāzī*, آشتی *āshtī*, خوشنودی *khūshnūdī*, صلح *salāh*.

RECONDITE, *a.* مشکل *mughlak*, مخفی *mughlak*, سری *sirrī*, مشکلی *mushkil*.

RECONNOITRE, *vt.* نگاهي کردن *nigāhi-k*, ملاحظه *jāsūsī-k*, جاسوسی کردن *jāsūsī-k*, ملاحظه نمودن *mulāhaza-n*.

RECONQUER, *vt.* باز فتح کردن *bāz fath-k*.

RECONVEY, *vt.* باز رسانیدن *bāz-r*.

RECORD, *vt.* در دفتر داخل کردن *dar daftar dākhil-k*, درج کردن *darj-k*, در سرشته *mundarij-k*, مندرج کردن *dar sirishta-n*.

RECORD, *n.* (دفاتر *daftar* (pl. *daftar*), کل کاغذات *kull sarishta*, سرشته *kāgazāt*. A place where records are kept, دفتر خانه *daftar khāna*. On the record, داخل دفتر *dākhil daftar*.

RECORDER, *n.* اهل دفتر *ahli daftar*, محافظ دفتر *daftar nawīs*, دفتر نویس *muhāfiz daftar*.

RECOUNT, *vt.* نقل کردن *bāz-g*, باز گفتن *bāz-g*, خبر دادن *bayān-k*, باز شمردن *khābar-d*—(count again) *bāz-sh*, باز دیگر حساب کردن *bāz-sh*, دیگر *dīgar* *hisāb-k*.

RECOURSE, *n.* استعجا *murājaāt*, مراجعت *iltijā*.

RECOVER, *vt., vi.* (anything lost) باز *bāz* *yāft*, وجد کردن *wajad-k*—(a sick person) شفا دادن *shifā-d*, صحت *tandurust-k*, تندرست کردن *sahhat-d*. To recover health, صحت یافتن *shifā bāz-y*, شفا باز یافتن *sahhat-y*.

RECOVERABLE, *a.* ممکن الوصول *mumkin'ul wusul*, باز یافت شدنی *bāz yāft shudanī*, بدست آمدنی *ba dast āmadanī*, ممکن الحصول *mumkin'ul husul*.

RECOVERY, *n.* شفا *shifā*, ایفاقت *ifākat*, صحت *sahhat*—(of anything lost) *bāz yāft*, تحصیل *tahsīl*.

RECREANT, *n., a.* بد دل *buzdil*, بددل *baddil*.

RECREATE, *vt.* دل شاد کردن *dil shād-k*, نزهت دادن *khūsh-k*, خوش کردن *nuzhat-d*.

RECREATION, *n.* تفریح *farah*, تفرج *tafar-ruj*, شادمانی *ārām*, گشت *gasht*, آسایش *āsāyish*, شادمانی *shādmānī*.

RECREATIVE, RECREATING, *a.* فرح *farah* بخش *farah bakhsh*, نزهت ساز *nuzhat sāz*, جان بخش *jān bakhsh*.

RECREMENT, *n.* فضالہ *fuzāla*.

RECRIMINATE, *vt., vi.* دیکھ دیکھ کر دینا گفتن *ba hamdīgar buhtān-g.*, ملامت نمودن *malāmat-n.*

RECRIMINATION, *n.* تهمت, یکدیگر *tuhmmati yak digar*, ملامت *malāmat*.

RECRUIT, *vt.* takwīyat-k., تقویت کردن *azdiyād-k.* To recruit an army, سپاه تازه در دفتر لشکر قید کردن *sipāhi tāza dardastari lashkar kayd-k.*

RECRUIT, *n.* (supply) از دیان *azdiyād*, زیادت *ziyādat*, تقویت *takwīyat*.— (for the army) سپاه نو *sipāhi nau*, سپاه تازه *sipāhi tāza*.

RECTANGULAR, *a.* قائم الزوایا *kāimu'z zawāyā*.

RECTIFIABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh*, درست شو *durust shaw*.

RECTIFICATION, *n.* تصحیح *islāh*, اصلاح *tas-hih*, درستی *durustī*.

RECTIFY, *vt.* درست کردن *rāst-k.*, راست کردن *dūrust-k.*, اصلاح دادن *islāh-d.*

RECTILINEAL, *a.* خط مستقیم دار *khatti mustakīm dār*.

RECTITUDE, *n.* حق *salāh*, *hakk*, راستی *neki*, صدق *rāstī*, *sidk*, صداقت *sadākat*.

RECTOR, *n.* ملا *mullā*, مرشد *murshid*, ناظم *nāzim*.

RECUMBENCY, *n.* استراحت *ārām*, *istirāhat*.

RECUR, *vi.* مراجعت کردن *murājiāt-k.*, واقع شدن *wāki-sh*. To recur to the mind, در خاطر باز آمدن *dar khātir bāz-ā*, یاد آمدن *yād-ā*.

RED, *a.* سرخ *surkh*, احمر *ahmar*.

REDDEN, *vt., vi.* سرخ کردن *surkh-k.*, احمر ساختن *ahmar-s.*—(grow red)

سرخ روی (blush) *surkh-g.*—گشتن *surkh rūi-sh*.

REDDISH, *a.* سرخگون *surkh gūn*, گلفام *gulfām*.

REDEEM, *vt.* باز خریدن *fidā-k.*, آزاد ساختن *āzād-s.*

REDEEMABLE, *a.* قابل فدا *kābili fidā*, رهایی یاب *rahāi yāb*.

REDEEMER, *n.* شافی *shāfi*, حامی *hāmī*.

REDEMAND, *vt.* باز طلب کردن *bāz talab-k.*, باز خواستن *bāz-kh.*

REDEMPTION, *n.* باز خریدگی *bāz kha-rīdagī*, خلاص *khalās*, آزادی *āzādagī*.

REDNESS, *n.* سرخی *surkhī*, حمرت *humrat*.

REDOUBLE, *vt.* دو بار دو تا کردن *du bār dutā-k.*, باز دو چند کردن *bāz du chand-k.*, تضاعف کردن *tazā'uf-k.*

REDOUBT, *n.* سد *sadd*, حصار *hissār*.

REDOUBTABLE, *a.* هولناک *haul nāk*, هیبتوار *hībatwār*.

REDOUND, *vi.* تقویت دادن *takwīyat-d.*, افزون ساختن *ziyāda-k.*, زیاده کردن *afzūn-s.* To redound to one's honor, مکرمت افزون کردن *makramat afzūn-k.*

REDRESS, *n.* (amendment) اصلاح *islāh*, علاج *ilāj*,—(relief, remedy) بدله *badla*, دادرسی *dādrasī*, چاره *chāra*.

REDRESS, *vt.* تصحیح *islāh-k.*, اصلاح کردن *tas-hih-k.*, چاره دادن *chāra-d.*, تدارک کردن *tadārūk-k.*

REDUCE, *vt.* (bring back) باز آوردن *bāz-ā*,—(subdue) اعادت کردن *iādat-k.*, ضبط کردن *maghlūb-k.*, کمیل کردن *kalīl-k.*—(diminish) کم کردن *kam-k.*—(degrade) معزول کردن *ma'āzūl-k.* To reduce to nothing, تباه ساختن *nā būd-k.*, ترتیب *tabāh-s.* To reduce to order,

تارتیب ساختن *tartīb-s.* To reduce to poverty, فقیر کردن *miskīn-k.*, مسکین کردن *fakīr-k.*

REDUCIBLE, *a.* قابل تخفیف *kābili takhfīf.*

REDUCTION, *n.* (bringing back) باز *bāz āwarī*, اعادت *iādat* — (diminution) کاهش *kāhish*, تخفیف *takhfīf*. — (degradation) معزول *maāzūlī*, *az pāya āzal*. Reduction to slavery, استرقاق *istirkāk*. — (in arith.) tahwīlī mukādīr.

REDUNDANCE, *n.* زیادت *afzūnī*, افزونی *ziyādat*, فاضلی *fāsili*.

REDUNDANT, *a.* افزون *afzūn*, زاید *zīyad*, وافر *wāfir*, کثیر *kasīr*, مزید *mazīd*.

REDUNDANTLY, *ad.* از افزونی *az afzūnī*, زایدان *zāidan*.

REDUPLICATION, *n.* دو تا مازی *du tā sāzī*, اضاعف *azāf*.

REDUPLICATIVE, *a.* مضاعف *muzāāf*, دو تا کرده *du tā kardā*.

RE-ECHO, *vt., vi.* باز آواز کردن *bāz āwāz-k.*, رد صدا کردن *raddi sadā-k.*

REED, *n.* نی *nay*, قصب *kasab*. — (pen) قلم *kalam*, خام *khāma*. A bed of reeds, نیستان *nayistān*.

REEDY, *a.* نیزار *nayzār*, پر قصب *pur kasab*.

REEK, *n.* بخار *bukhār*, دود *dūd*.

REEL, *n.* چرخ *chirkha*, کلاف *kalāfa*.

REEL, *vt.* (yarn) تسمیک کردن *tasīk-k.*

RE-ELECTION, *n.* باز پسندگی *bāz pas-andagī*, اختیار بار دیگر *ikhtiyārī bārī dīgar*.

RE-ENFORCE, *vt.* زیادت قوت کردن *ziyādati kuwat-k.*, تائد کردن *tāid-k.* To re-enforce an army, لشکرزیاده کردن *lashkar ziyāda-k.*

RE-ENFORCEMENT, *n.* اردباد لشکر *az diyādi lashkar*, خدمت سپاه *zamā-mati sipāh*, تقویت *takwīyat*.

RE-ENJOY, *vt.* باز تمتع شدن *bāz muta-matī-sh.*

RE-ENTER, *vt.* باز در آمدن *bāz dar-ā.*, باز دخول کردن *bāz dukhūl-k.*

RE-ESTABLISH, *vt.* باز مقرر کردن *bāz mukarrar-k.*, باز بحال کردن *bahāl-k.*, باز وضع کردن *bāz wazā-k.*

RE-ESTABLISHMENT, *n.* بحالی *bahālī*, نصب تازه *nasbi tāza*, باز تقرر *bāz takarrur*.

RE-EXAMINE, *vt.* باز تجویز کردن *bāz tajwīz-k.*, باز تفتیش کردن *bāz taftīsh-k.*, از نو امتحان کردن *az nau imtīhān-k.*

REFER, *vt., vi.* علامت داشتن *ilāka-d.*, اشاره نمودن *nisbat-k.*, رو بکار (for information) *ishāra-n.*, رجوع کردن *rujū-k.*, روبرو کردن *rūbakār-k.*

REFEREE, REFERENDARY, *n.* ثالث *sālis*, وکیل *wakīl*, میاندار *mayāndār*, گماشته *gumāshta*.

REFERENCE, *n.* نسبت *ilāka*, نسبت *nisbat*, مناسبت *munāsabat*. — (to another for any thing) حواله *hawāla*, رجوع *rujū*. — (allusion) اشاره *ishāra*, کنایه *kināya*. To make a reference, پرسیدن *pursīdan*.

REFINE, *vt., vi.* خالص کردن *sāf-k.*, پاک کردن *pāk-k.* — (make elegant) ظریف کردن *zarīf-k.*, خوشنما کردن *khush numā-k.* — (grow pure) پاوده شدن *safā-p.*, پذیرفتن *pālūda-sh.* — (become elegant) نزاکت *nizakat-p.*

REFINED, *a.* مصفای *musaffā*, صاف *sāf*. — (elegant) ظریف *zarīf*, خوشنما *khush numā*. — (subtile) باریک *bārīk*, دقیق *dakīk*. — (polite) ادیب *adīb*, خوش خلق *khush khulk*.

- REFINEMENT, *n.* (from dross, &c.) *islāh-k.*, *اصلاح کردن* *islāh-k.*, *بهتر کردن* *durust-k.*, *دست کردن* *bahtar-k.*, *اصلاح و ترتیب کردن* *islāh u tartīb-k.*
- REFORM, REFORMATION, *n.* *اصلاح* *islāh*, *تادیب* *tādīb*, *ترقی* *tarakkī*, *تبدیل* *tabaddul*, *بهتری* *bahtarī*.
- REFORMER, *n.* *مصلح* *muslih* *mazhab*, *بهتر ساز* *bahtar sāz*.
- REFRACT, *vt.* *عکس کردن* *āks-k.*
- REFRACTION, *n.* *عکس* *āks*, *انحراف* *inhirāf*.
- REFRACTORY, *a.* *سرکش* *sar kash*, *معاند* *muānid*, *گردنکش* *gardan kash*.
- REFRAIN, *vt., vi.* *خود را باز داشتن* *khud-rā bāz-d.*, *اجتناب* *parhez-k.*, *پرهیز کردن* *ijtināb-k.*, *منع کردن* *man'ī-k.*
- REFRESH, *vt.* *آسایش کردن* *āsāyish-k.*, *آسودن* *āsūdan*, *سرد کردن* *sard-k.*
- REFRESHING, REFRIGERENT, *a.* *مفرح* *mufarrah*, *آسودگی* *āsūdagi*, *تقویت* *takwīyat*.
- REFRESHMENT, *n.* *آسایش* *āsāyash*, *تازگی* *tāzagī*. — *استراحت* *istirāhat*, *غذا* *khurdanī*, *طعام* *taām*.
- REFRIGERATE, *vt.* *سرد کردن* *sard-k.*, *حرارت دفع کردن* *harārat-dafī-k.*
- REFUGE, *n.* *پناه* *panāh*, *امن* *aman*, *ملجأ* *maljā*, *ملأ* *malāz*. — (device) *تدابیر* *tadbīr*, *حکمت* *hikmat*. To take refuge, *پناه گرفتن* *panāh-g.*, *iltijā-k.* To give refuge, *پناه دادن* *panāh-d.*
- REFUGEE, *n.* *پناهنده* *panāhgīr*, *فراری* *farārī*.
- REFULGENCE, *n.* *روشنی* *raushnī*, *تجلی* *tajallī*, *ضیا* *ziyā*.
- REFULGENT, *a.* *تابان* *tābān*, *ضیا پاش* *ziyā pāsh*.
- REFINEMENT, *n.* (from dross, &c.) *safā*. — (culture) *tahzīb*. — (elegance) *shīrīnkārī*, *ظرافت* *zarāfat*. — (subtlety) *dikkat*, *باریکي* *bārikī*. — (politeness) *mardumī*, *تادیب* *tādīb*.
- REFINER, *n.* *صفا بخش* *musaffā*, *صفا بخش* *safā bakhsh*, *اهل ادب و آزر* *ahli adab u āzarm*.
- REFIT, *vt.* *مرمت کردن* *marammat-k.*, *باز درست کردن* *taadmīr-s.*, *تعمیر ساختن* *bāz durust-k.*
- REFLECT, *vt., vi.* 1. (throw back) *bāz-a.*, *عکس کردن* *āks-k.* To reflect light, *عکس نور انداختن* *āksi nūr-a.* 2. (consider attentively) *tāmmul-k.*, *تأمل کردن* *tafakkur-k.* 3. (throw reproach) *malāmat-a.*, *ملامت انداختن* *shikāyat-k.*, *شکایت کردن* *taāna-z.*, *طعن زدن* *ruswāy u malāmat-ā.* — (bring reproach)
- REFLECTION, *n.* 1. *عکس* *āks*, *انعکاس* *inīkās*. Reflection of light, *عکس نور* *āksi nūr*, *برق* *barīk*. 2. (meditation) *tāmmul*, *اندیشه* *andīsha*, *تأمل* *tafakkur*, *تصور* *tasawwur*. 3. (censure) *malāmat*, *طعن* *taān*.
- REFLECTIVE, REFLECTING, REFLECTOR, *n., a.* *عکس انداز* *āks andāz*, *مذعکس* *munākis*. — (considering) *andīshīda*, *متفکر* *mutafakkir*. Reflecting deeply, *دور اندیش* *dūr andīsh*. Reflecting justly, *خیر اندیش* *khayr andīsh*.
- REFLEX, *a.* *معکوس* *maālkūs*, *انقلاب* *inkilāb*.
- REFLEXIBILITY, *n.* *امکان* *imkāni*, *عکس* *āks*.
- REFLEXIBLE, *a.* *قابل عکس* *kābili āks*.
- REFLUENT, *a.* *باز جریان* *bāz jiryān*.
- REFLUX, *n.* *جزر* *jazr*, *باز جاری* *bāz jāri*.

- REFUND, *vt.* واپس دادن *bāz-d.*, باز دادن *wāpas-d.*, باز ادا کردن *bāz adā-k.*
- REFUSAL, *n.* انکار *nā kabūlī*, ناکبوالی *inkār*, امتناع *imtinā*, رد *radd*.
- REFUSE, *vt., vi.* امتناع کردن *imtinād-k.*, نفی کردن *naḥī-k.*, مانع دادن *manʿ-d.*, رد کردن *radd-k.*, ناکبول کردن *nākabūl-k.*
- REFUSE, *n.* بقایا *bakāyā*, فضله *fuzla*.
- REFUTATION, *n.* رد کلام *ibtāl*, ابطال *raddi kalām*.
- REFUTE, *vt.* نسخ کردن *radd-k.*, رد کردن *naḥī-k.*, باطل کردن *bātil-k.*, ساختن *nashk-s.*
- REGAIN, *vt.* باز اندوختن *bāz-y.*, باز یافتن *bāz-a.*
- REGAL, *a.* شاهانه *pādshāhī*, پادشاهی *shāhāna*, خسروی *khusravī*.
- REGARD, *vt.* (esteem) عزیز داشتن *āzīz-d.*, اخلاص و تکریم داشتن *takrīm-d.*, رعایت کردن *ikhhlās u riāyat-b.*— (observe, attend) نگاه داشتن *nigāh-d.*, چشم داشتن *iltifāt-k.*, نسبت (have a relation to) *chashm-d.*— *nisbat-d.*, موافق بودن *muwāfik-b.*
- REGARD, *n.* التفات *iltifāt*, تکریم *takrīm*, رعایت *riāyat*— (attention) غور *ghaur*, نسبت (reference) آگاهی *āgāhī*— (look) *nisbat*, مذاکره *munāsibat*— (look) *manzar*, نگاه *nigāh*.
- REGARDABLE, *a.* ملتفت *multafit*, خبردار *lāyaki iltifāt*, لایق التفات *khabar dār*.
- REGARDING, *a.* نسبت *bābat*, بابت *nisbat*.
- REGARDFUL, *a.* متوجه *mutavajja*, آگاه *āgāh*, خبردار *khabardār*.
- REGARDLESS, *a.* بی خبر *bī khabar*, بی ملاحظه *bī mulāhaza*, غافل *gāfil*.
- REGENCY, *n.* فرماندهی *hukūmat*, حکومت *farmāndahī*, حکومت جا نشین *hukū-mati jā nishīn*, تدبیر قائم مقام *tadbīri kāyim mukām*.
- REGENERATE, *vt.* از سر نو پیدا کردن *az sari nau paydā-k.*
- REGENERATION, *n.* نو پیدایش *nau paydāyish*.
- REGENT, *n.* فرمانروا *farmān rawā*, جا قائم *jā nishīni sultān*, نشین سلطان *kāyim mukāmi pādshāh*.
- REGICIDE, *n.* قاتل الملک *kātil u'l malik*.
- REGIMEN, *n.* تدبیر غذا *parhīz*, ترتیب *tadbīri ghazā*, رعایت *riāyat*— (in Gram.) *āmal*.
- REGIMENT, *n.* رساله *risāla*, سالاری *sālārī*, دست *dasta*.
- REGION, *n.* کشور *kishwar*, ملک *mulk*, اقلیم *aklīm*.
- REGISTER, *n.* دفتر (دفاتر *pl.*) *daftar*, اسم نویس *ism nawīs*. Register of births and deaths, کتاب زایش و مرگ *kitābi zāyish u marg*.
- REGISTER, *vt.* در دفتر ثبت کردن *dar daftar sabt-k.*, درج کردن *darj-k.*
- REGISTRAR, *n.* دفتردار *daftar dār*, امین دفتر *amīni daftar*.
- REGISTRATION, *n.* اسم نویسی *ism nawīsī*, ثبت نامی *sabt numārī*.
- REGISTRY, *n.* دفتر خانه *daftar khāna*, نوشتجات *nawishta-jāt*.
- REGORGE, *vi.* باز استغفراف کردن *bāz istigh-farāgh-k.*, باز فرو بردن *bāz farū-b.*
- REGRESS, *n.* باز رهگذار *bāz rahguzār*.
- REGRET, *n.* پشیمان *hasrat*, حسرت *pashimān*, غم *afsūs*, افسوس *gham*.
- REGRET, *vt.* افسوس کردن *afsūs-k.*, غمگین شدن *hasrat-d.*, حسرت داشتن *ghamgīn-sh.*, ندامت کشیدن *nadā-mat-k.*
- REGULAR, *a.* رسمی *kānūnī*, قانونی *rasmī*, حسب مأمول *bā kāyida*, با قاعده *hasbi māmul*.

REGULARITY, *n.* ترتیب *kāyada*, قاعده *tartīb*, انتظام *intizām*, قریبہ *karīna*, همواری *hamwārī*.

REGULARLY, *ad.* موافق قانون *muwāfaki kānūn*, با قاعده *bā kāyada*.

REGULATE, *vt.* انتظام کردن *intizām-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārāstan*, تسوییت نمودن *taswīyat-n.*

REGULATION, *n.* بندوبست *band u bast*, طریق *tartīb*, انتظام *intizām*, سازگاری *sāzkārī*.

REGULATOR, *n.* منتظم *murattib*, مرتب *muntazim*.

REHEARSAL, *n.* تکرار *takrār*, اعادت *iādat*.

REHEARSE, *vt.* تکرار کردن *takrār-k.*, قرائت نمودن *iādat-k.*, کرائت *kirāat-n.*

REIGN, *vi.* پادشاهی کردن *pādshāhī-k.*, فرمان روائی *saltanat-k.*, سلطنت کردن *farmān rawāy-k.*

REIGN, *n.* سلطنت *pādshāhī*, حکومت *saltanat*, عهد *āhd*, ملک *mulk*. — (dominion) *zamān*.

REIMBURSE, *vt.* عوض دادن *īwaz-d.*, ادا کردن *tāwān-k.*

REIMBURSEMENT, *n.* ادا نمائی *adā numā*, باز دهی *bāz dahī*.

REIN, *n.* زمام *lagām*, زمان *īnān*, زمام *zamām*.

REIN, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*

REINS, *n. pl.* میان *mayān*, کمر *kamr*, لیجام *lijām*.

RE-INSTAL, *vt.* باز بحال کردن *bahāl-k.*, نصب کردن *bāz nasb-k.*

REJECT, *vt.* دور کردن *radd-k.*, نفعی *nā kabūl-k.*, نافی *dūr-k.*, نا منظور *tark-k.*, نافی کردن *nafī-k.*, نافی نمودن *nā manzūr-k.*

REJECTION, *n.* رد *radd*, نافی *nā* قبولی *kabūlī*, نافی پسندی *inkār*, نافی پسند *nā pasandī*.

REJOICE, *vt., vi.* شاد شدن *shād-sh.*, خوشنود شدن *masrūr-sh.*, شاد کردن *khushnūd-sh.* — (make glad) *shād-k.*, خوشنود کردن *khushnūd-k.*, فرح نمودن *farah-n.*

REJOICING, *n.* شادی *shādī*, سرور *sarūr*, نشاط *nishāt*, ادبساط *imbisāt*.

REJOIN, *vt., vi.* (join again) باز دیوستن *bāz jamī-8.*, — (meet again) بار دیگر ملاقات کردن *bāz jamī-8.* — (reply) جواب دادن *jawāb-d.*

REJOINDER, *n.* باز جواب *bāz jawāb*, رد جواب *raddi jawāb*.

RELAPSE, *vt.* نکس کردن *bāz-u.*, باز افتادن *nuks-k.*

RELAPSE, *n.* باز افتادگی *bāz uftādagi*, عود مرض *tajdīdi marz*, تجدید مرض *awdi marz*.

RELATE, *vt., vi.* بیان کردن *bayān*, — (recite) *bayān*, تکریر کلام ساختن *takrīri kalām-8.*, — (to have reference) *nakl-g.*, نسبت داشتن *īlāka-d.*, — (kindred) *nisbat-d.*

RELATION, *n.* بیان *bayān*, قصه *kissa*, روایت *riwāyat*. — (reference, regard) *nakl*, تعلق *īlāka*, نسبت *nisbat*, خویشی *khishī*, — (kindred) *taalluk*, نزدیکی *karābat*, قرابت *nazdīkān*, (اقربا) *karīb (pl.)*.

RELATIVE, *a.* متعلق *mansūb*, راجع *rājī*, متعلق *mutaallik*.

RELATIVELY, *ad.* با نسبت *bā nisbat*, نسبتاً *nisbatan*.

RELAX, *vt., vi.* فرم *sust-k.*, سست کردن *kushāda-k.*, — (remit) *narm-k.*, — (become) *mulāyamat-n.*, — (become) *āmurzīdan*.

mild) ملایم شدن *mulāyim-sh.* To relax from favour, فراغت یافتن *farāghat-y.* To relax the mind, تفريح کردن *tafarruj-k.*, دلآسا کردن *dilāsā-k.*

RELAXATION, *n.* استراحت *itlāk*, سستی *sustī*, نرمی *narmī*.—(repose) فراغ *farāgh*, راحت *rāhat*. Relaxation of mind, خاطر فراغ *farāghi khātir*.

RELEASE, *vt.* رهاي آزاد کردن *āzād-k.*, رهاي *rahāi-d.*, خلاص کردن *khalās-k.*—(free from obligation) از حق رست *az hakki minnat khalās-k.* To release from debt, ابرا کردن *ibrā-k.*

RELEASE, *n.* نجات *khalāsī*, خلاصی *najāt*, آزادي *āzādī*. A release from obligation, خلاص از حق رست *khalās az hakki minnat*. A release from debt, ابرا *ibrā*. A release from responsibility, ابراي نوم *ibrāi zimma*.

RELENT, *vi.* شفقّت *rahm-d.*, رحم داشتن *shafkat-n.*

RELENTLESS, *a.* بی شفقّت *bī shafkat*, بی رحم *bī rahm*.

RELIANCE, *n.* اعتماد *itikād*, اعتقاد *i'timād*, تکیه *takya*.

RELIC, *n.* باز مانده *bākī*, باقی *bāz mānda*.

RELICT, *n.* بیوه *bewa*.

RELIEF, *n.* تسلي *tasallī*, (comfort) آرام *ārām*.—(assistance) مدد *madad*, ياري *yārī*. Relief from duty, فراغت *farāgat*.

RELIEVABLE, *a.* قابل فضیلت *kābili*, تسکين پذير *taskīn pazīr*.

RELIEVE, *vt.* (assist) امداد کردن *imdād-k.*, ياري کردن *pushtī-k.*, دلآسا کردن *dilāsā-k.*—(comfort) آرام دادن *ārām-d.*

RELIEVER, *n.* دستگیر *dastgīr*, يار *yār*, خاطر نواز *khātir nawāz*.

RELIGION, *n.* دین *dīn*, (pl. ادیان), مذهب *mazhab*, ایمان *īmān*. The Christian religion, مسیحیت *millatī masīha*. The Mahomedan religion, اسلام *islām*, امت محمد *ummat muhammad*. Of the same religion, هم دین *ham dīn*. Observance of religion, دینداری *dīndārī*. Of no religion, بی مذهب *bī mazhab*.

RELIGIOUS, *a.* دیندار *dīndār*, متدین *mutadayyin*, ایماندار *īmān dār*. A religious life, زهدت *darwīshī*, درویشی *zahādat*. A religious society, مذهب *mazhab*, طایفه *tāyfa*. A religious man, دیندار *dīndār*, پارسا *pārsā*. To observe religious duties, دیندار شدن *dīndār-sh.*

RELIGIOUSLY, *ad.* زاهدانه *bā dīn*, با دین *zāhidāna*.—(exactly) کاملاً *kāmilāna*.

RELIGIOUSNESS, *n.* دینداری *dīndārī*, ایمانداري *īmāndārī*.

RELINQUISH, *vt.* گزاشتن *guzāsh-tan*, ترک کردن *tark-k.*

RELINQUISHMENT, *n.* گذاشتگی *guzāsh-tagī*, ترک *tark*.

RELISH, *n.* لذت *maza*, مزه *zāyika*, چاشنی *chāshnī*. Having a fine relish, لذیذ خوش مزه *khush maza*, بی مزه *bī maza*. Having no relish, لذت بی *bī lazzat*.

RELISH, *vt., vi.* مزه *lazīz-k.*, لذیذ کردن *khush gawār-s.*—(feel pleasure) نیکو داشتن *neku-d.*, پسند کردن *pasand-k.*

RELISHABLE, *a.* ممکن مزه *mumkīni*, لذت قابل *kābili lazzat*.

RELUCTANCE, *n.* بی دلي *bī dilī*, نفرت *i'rāz*, اعتراض *istikrāh*, دوری *nifrat*. To show a reluctance, استکراه *istikrāh-d.*, دوری *dūrī-n.*

RELUCTANT, *a.* بی رغبت *bī dil*, *bī raghat*, بی اختیار *bī ikhtiyār*, دلگیر *dilgīr*, نفرت *ahli nafrat*, متردد *mutaraddid*.

RELY, *vi.* باور *i'tikād-b.*, اعتماد توکل کردن *bāwar-k.*, اعتماد نمودن *tawakkul-k.*, تکیه کردن *takiya-k.*, *i'timād-n.*

REMAIN, *vi.* (continue) ماندن *māndan*, ساکن شدن *ikāmat-k.*, *sākin-sh.*—(to be left as a remainder) فضالت نمودن *bākī-m.*, باقی ماندن *fuzālat-n.*—(endure, last) *bākī-sh.*, استمرار کردن *istimrār-k.*, پایدار شدن *pāydār-sh.* To remain behind, باز ماندن *bāz-m.*, *wā-m.* To remain firm, برقرار بودن *bar karār-b.* To remain alone, تنها ماندن *tanhā-m.*

REMAINDER, *n.* (باقیات *bākī* (pl. باقیات *bakāya*, *tatama*.—(mathe.) حاصل تفریق *hāsil tafrik*.

REMAINS, *n.* (of victuals) خور پاره *khur pāra*.—(traces) آثار *āsār*, رسوم *rusūm*.—(the body left by the soul) لاش *lāsh*, کالبی بی جان *kālībī bī jān*.

REMAND, *vt.* باز فرستادن *bāz-f.*

REMARK, *n.* نظر *nazar*, آگاهی *āgāhī*, گفتار *guftār*, غور *ghaur*.—(annotation) شرح *sharih*, قول *kaul*.

REMARK, *vt., vi.* نگاه کردن *nigāh-k.*, نظر کردن *nazar-k.*, اشاره کردن *ishāra-k.*, گفتن *guftan*, آگاهی ساختن *āgāhī-s.*

REMARKABLE, *a.* عجب *ajīb*, نادر *nādar*, مشهور *mashhūr*, هویدا *hawidā*, نامور *nāmwar*, ممتاز *mumtāz*.

REMARKABLY, *ad.* عجباً *ājaban*, بطور عجب *ba mashhūran*, نهایت (exceedingly) *tauri ajīb*.—بسیار *bisyar*, *nihāyat*.

REMEDIAL, *a.* قابل علاج *kābili ilāj*, ممکن شفا *ilāj pazīr*, *mum-kini shifā*.

REMEDILESS, *a.* بی چاره *lā ilāj*, *bīchāra*.

REMEDY, *n.* چاره *chāra*, *ilāj*, شفا *shifā*, *darwā*, معالجه *muālaja*.

REMEDY, *vt.* شفا *ilāj-d.*, تیمار کردن *timār-k.*, *shifā-s.* ساختن

REMEMBER, *vt.* یاد داشتن *yād-d.*, یاد *yād-k.*, ذکر کردن *zīkr-k.*, *dar yād-ā.* گرفتن *yād-g.*

REMEMBRANCE, *n.* یاد *yād*, یاد آوری *yād āwarī*, داشت *yād dāsht*, ذکر *zīkr*, حفظ *hifz*.

REMEMBRANCER, *n.* یاد آور *yād āwar*, مشیر *mushīr*, مخبر *mukhbīr*.

REMIND, *vt.* یاد دهانیدن *yād-d.*, تذکیر *khīyāl-k.*, *tazkīr-k.* خیال کردن *yād-d.*

REMINDER, *n.* یاد داشت *yād dāsht*, مذكر *muzakkīr*.

REMISS, *a.* غافل *ghāfil*, بی خبر *bī khabar*, سست *sust*.

REMISSLY, *ad.* غافلانه *ghāfilāna*.

REMISSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, بی پروایی *bī parwār*, *sustī*.

REMISSION, *n.* عفو *afw*, آمرزش *āmur-zish*, مغفرت *maghfīrat*.—(abatement) تخفیف *takhfīf*, رعایت *riāyat*.—(cessation) توقف *tawakkuf*.

REMIT, *vt., vi.* عفو *muāf-k.*, معاف کردن *afw-k.*, رعایت کردن *riāyat-k.*, بخشیدن *bakhshīdan*.—(send back) *bāz-f.* To remit money, *fīristādan*, ارسال کردن *īrsāl-k.*

REMITTANCE, *n.* فرستادگی *fīristādagī*, ارسال *īrsāl*, ترسیل *tarsīl*, ادا *adā*, امانت *amānat*.

REMITTENT, *a.* با فاصله *naubati*, نوبتی *bā fāsila*.

REMNANT, *n.* باقی *bākī*, بقیه *bākiya*, تمام *tatamma*.

REMONSTRANCE, *n.* اعتراض *ittirāz*, ملامت *malāmat*.

REMONSTRATE, *vi.* تعرض نمودن *taḍrruz-n.*, اعتراض نمودن *ittirāz-n.*

REMORSE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, دل‌آزاری *ta'ssuf*, تاسف *nadāmat*, اندامت *dilāzārī*, افسوس *afsūs*.

REMORSELESS, *a.* بی ندامت *bī nidāmat*, بی پشیمانی *bī pashīmānī*, بی غیر شفاعت *bī rahmat*, رحمت *shafkat*.

REMOTE, *a.* دور *dūr*, بعید *ba'īd*, بیگانه *bigāna*.

REMOTELY, *ad.* از دور *az dūr*, بعید *ba'īd*.

REMOTENESS, *n.* دوری *dūri*, بعد *bad*, تفاوت *tafāwat*.

REMOVABLE, *a.* انتقال پذیر *intikāl pazīr*.

REMOVAL, *n.* (changing one's abode) انتقال *intikāl*.—(departing from a place) رحلت *rahlat*, کوچ *kūch*. Removal from office, معزولی *ma'āzūlī*.

REMOVE, *vt., vi.* انتقال کردن *intikāl-k.*, رحلت کردن *rahlat-k.*, روانه شدن *rawāna-sh.*, برداشتن *nakl-k.*, نقل کردن *bardāshtan*.

REMUNERATE, *vt.* مکافات کردن *mukāfāt-k.*, حق ادا کردن *muзд-d.*, مزد دادن *hakk adā-k.*

REMUNERATION, *n.* پاداش *pādāsh*, مزد *muzd*, اجر *ajr*.

RENCOUNTER, *n.* تصادم *tasādum*, جنگ *jang*, مبارزه *mukābalat*, حرب *harb*.

RENCOUNTER, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, مبارزه کردن *baham-z.*, مقابله کردن *mukā-*

balat-k., ملاقات کردن *nāgāh mulākāt-k.*

REND, *vt.* چاک کردن *darīdan*, دریدن *chāk-k.*

RENDER, *vt.* واپس دادن *wāpas-d.*, ادا کردن *adā-k.*—(translate) ترجمه کردن *tarjuma-k.*—(yield) حواله کردن *hawāla-k.*, تسلیم کردن *taslīm-k.*—(make) ساختن *sākhtan*. To render necessary, لازم کردن *lāzim-k.*, دادن *zarūr-k.*—(give) بخشیدن *dādan*, بخشیدن *bakhshīdan*.

RENDEZVOUS, *n.* جماعت *jamā'at*.—(of an army) لشکر *jamā'atī lashkar*. The place of rendezvous, فرامگاه *farāham gāh*, مرجع *marja'*.

RENDEZVOUS, *vt., vi.* جمع کردن *jam'ē-k.*, فراهم آوردن *farāham-ā.*

RENEW, *vt., vi.* تجدید *nau-k.*, نو کردن *tajdīd-k.*, تحویل ساختن *tahwīl-s.*. To renew friendship, تجدید محبت *tajdīdī mohabbat-k.*—(repeat) تکرار کردن *iāda-k.*, اعاده کردن *takrār-k.*

RENEWABLE, *a.* نو کردنی *nau kardani*, قابل تجدید *kābili tajdīd*.

RENEWAL, *n.* تجدید *tajdīd*, تحویل *tahwīl*.

RENNET, *n.* مایه شیر *māyai shīr*.

RENOUNCE, *vt., vi.* منکر کردن *munkir-k.*, انکار کردن *inkār-k.*, رد کردن *radd-k.*, ترک نمودن *tark-n.*

RENOVATE, *vt.* vide RENEW.

RENOWN, *n.* نیک نامی *nek nāmī*, شهرت *shuhrat*, ناموری *nāmwarī*, عزت *izzat*, ناموس *nāmūs*.

RENT, *n.* 1 (fissure) چاک *chāk*, شق *shakk*, شکاف *shigāf*. 2. (income) آمد *āmad*, مالگذاری *mālguzārī*, خراج *khirāj*, حاصل *dakhl*, دخل *hāsil*.

Annual rent, سالانه *sālyāna*. Rent paid for any thing held of another, کرایه *kirāya*, اجاره *ijāra*.

RENT, *vt., vi.* (to let) اجاره دادن *ijāra-d.* کرایه بکرایه دادن *ba kirāya-d.*—(to hold by paying rent) اجاره کردن *ijāra-k.*, کرایه گرفتن *ba kirāya-g* کرایه کردن *kirāya-k.*
Rent free, لا خراج *lā khirāj*.

RENTABLE, *a.* کرایه قابل *kābili kirāya*.

RENTAL, RENT-ROLL, *n.* جمع‌بندی *jam' bandī*, طومار جمع *tumār jam'*.

RENTER, *n.* کرایه دار *ijāra dār*, کرایه دار *kirāya dār*.

RENUNCIATION, *n.* قطع علاقه *kat' ālāka*, ترک دنیا (of the world) *inkār*.—*tarki dunyā*.

REPAIR, *vi.* مرمت کردن *marammat-k.*, تعمیر ساختن *durust-k.*, رفتن (to any place) رجوع شدن *taāmīr-s.* *rujūd-sh.*

REPAIR, *n.* مرمت *marammat*, تعمیر *taāmīr*, اصلاح *islāh*.

REPARATION, *n.* عوض *īwaz*, تاوان *tāwān*, تضمین *jazā*, جزا *mukāfāt*, مکافات *tazmīn*, مرمت *marammat*.

REPAIRABLE, *a.* قابل مرمت *kābili marammat*, اصلاح پذیر *islāh pazīr*.

REPARTEE, *n.* حاضر جوابی *hāzīr jawābī*, بذله *bazla*, ظرافت *zarāfat*.

REPARTEE, *vt.* حاضر جوابی شدن *hāzīr jawābī-sh.*

REPASS, *vt.* باز گذر کردن *bāz guzar-k.*

REPAST, *n.* دعوت *khurish*, خورش *dadwat*, ضیافت *jashn*, جشن *zayāfat*.

REPAY, *vt.* ادا کردن *bāz-d.*, باز دادن *adā-k.*

REPAYMENT, *n.* باز دهی *adā*, ادا *dahī*.

REPEAL, *vt.* نسخ باطل کردن *bātil-k.*, نسخ کردن *radd-k.*, ساختن *naskh-s.*, برطرف کردن *bartarf-k.*

REPEAL, *n.* ابطال *ibtāl*, رد *radd*, نسخ *naskh*.

REPEAT, *vt.* بتکرار گفتن *bāz-g.*, با تکرار گفتن *ba takrār-g.*, عادت کردن *iādat-k.*, بی در پی کردن *bayān-k.*, پایا دار پایا *paya dar paya-k.*

REPEATEDLY, *ad.* بتکرار *bār bār*, با تکرار *ba takrār*.

REPEL, *vt. vi.* دفع رد کردن *radd-k.*, دفع *daf'k.*, دور کردن *dūr-k.*, مانع کردن *man'k.*, دفع نمودن *daf'-n.*

REPENT, *vt., vi.* پشیمان شدن *pashīmān-sh.*, افسوس *nidāmat-d.*, ندامت داشتن *afsūs-k.*, توبه گرفتن *tuba-g.*

REPENTANCE, *n.* پشیمانی *pashīmānī*, ندامت *nadāmat*, توبه *tūba*. Regret and repentance, حسرت و ندامت *hasrat u nadāmat*.

REPEOPLE, *vt.* باز معمور کردن *bāz maāmūr-k.*, باز آباد کردن *bāz ābād-k.*

REPETITION, *n.* تکرار *takrīr*, عادت *iādat*, باز گویی *bayān*, بیان *bāz gūr*.

REPINE, *vi.* غم خوردن *gham-kh.*, غمگین *ghamgīn-sh.*, رنجیدن *ranjīdan*.

REPLACE, *vt.* عوض دادن *bāz-n.*, باز نهادن *īwaz-d.*, بدل کردن *badl-k.*

REPLANT, *vt.* باز نصب کردن *bāz nasb-k.*

REPLENISH, *vt.* باز پر کردن *bāz pur-k.*, انباشتن *ambāshtan*.

REPLETE, *a.* پر *pur*, سیر *sayr*.

REPLETION, *n.* سیری *sayrī*.

REPLY, *n.* رد کلام *jawāb*, جواب *raddī kalām*, پاسخ *pāsukh*, جواب خط *jawābī khat*.

REPLY, *vi.* پاسخ دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsukh-d.*

REPORT, *n.* (of news) خبر *khavar*, شهرت *shuhrat*.—(rumour) آوازه *āwāza*, شهرت *shuhrat*. Of good report, نیک نام *neknām*, جمیل ذکر *jamīlī zikr*. Of

bad report, بد نام *bad nām*. 3. (loud noise) آواز *āwāz*, صدا *sadā*. 4. (account) صورت حال *sūrati hāl*. The report of a cannon, آواز توپ *āwāzi tūp*. A false report, خبر دروغ *khābari darūgh*. To make a report, صورت حال کردن *surati hāl-k.*, تلخیص کردن *talakhīs-k.*

REPORT, *vi., vt.* خبر دادن *khābar-d.*, اعلام *guftan*, آوازه کردن *āwāza-k.*, شهرت دادن *i'lām-n.*

REPORTER, *n.* مخبر *mulkbir*, اعلام نویس *ilām nawīs*.

REPOSE, *vt., vi.* 1. (rest) آسودن *āsūdan*, استراحت کردن *ārmīdan*, خوابیدن *istirāhat-k.* 2. (sleep) خوابیدن *khābīdan*, خفتن *khuftan*. To repose confidence, اعتماد کردن *itimād-k.* 3. (place) قرار دادن *nihādan*, قرار *karār-d.*

REPOSE, *n.* (rest) آسایش *āsāyish*, خواب (sleep) راحت *rāhat*—*khāb*.

REPOSIT, *vt.* سپردن *nihādan*, سپردن *sipurdan*, امانت گذاشتن *amānat-g.*

REPOSITORY, *n.* خزینه *makhzan*, توشه خانه *khazīna*—(for provision) *tūsha khāna*, انبار خانه *ambār khāna*—(for clothes) جامه دان *jāma dān*.

REPREHEND, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*, عتاب *sar zanish-k.*, سرزنش کردن *ātab-k.*

REPREHENSIBLE, *a.* مذمت پذیر *malāmat pazīr*, لایق سرزنش *lāyaki sar zanish*.

REPREHENSIBLY, *ad.* مذمتیانه *zamī-māna*.

REPREHENSION, *n.* ملامت *malāmat*, طعن *taān*, عتاب *ātab*, سرزنش *sar zanish*.

REPRESENT, *vt.* (exhibit) نمودن *namū-*

din, اظهار کردن *izhār-k.*—(by painting, imitation, &c.) تصویر کردن *taswīr-k.*, تمثیل کردن *tamsīl-k.*—(by reflection) عکس انداز کردن *āks andāz-k.*—(by petition) التماس کردن *iltimās-k.*, عرض *ārz-k.*—(act as the representative of another) وکیل شدن *wakīl-sh.*, نایب بودن *nāyib-b.*

REPRESENTATION, *n.* 1. (image, form) تصویر *numāyish*, صورت *sūrat*, نمایش *taswīr*, شکل *shakl*—(a memorial) *ārza dāsht*, عرض داشت *ārzi*, عرضی *numāyish*—(exhibition) اظهار *izhār*. Theatrical representation, تماشا *tamāshā*, نقل *nakl*. Representation of the person of another, وکیل *wakīl*.

REPRESENTATIVE, *a.* ممائل *mumāsīl*, صورت نما *sūrat numā*—(of another person) وکیل جا نشین *jā nashīn*, وکیل *wakīl*. A representative vested with full powers, وکیل مطلق *wakīli mutlak*. To appoint a representative, وکیل نمودن *wakīl-k.*, نایب نامزد نمودن *nāyab nāmzad-n.*

REPRESS, *vt.* ضبط و ربط ساختن *zabt u rabt-s.*, منع کردن *bāz-d.* بازداشتن *manī-k.*

REPRESSION, *n.* ضبط *zabt*, ربط *rabt*, منع *manī*.

REPRIEVE, *n.* مهلت *muhlat*, امهال *imhālī taāzīb*.

REPRIEVE, *vt.* مهلت دادن *mahlat-d.*, امهال کردن *imhāl-k.*

REPRIMAND, *vt.* vide REBUKE.

REPRISAL, *n.* بدل *badla*, عوض *īwaz*.

REPROACH, *vt.* طعن *taāna-z.*, سرزنش *malāmat-z.*, سرزنش گفتن *sar zanish-g.*, دشنام دادن *dushnām-d.*

REPROACH, *n.* ملامت *malāmat*, بهتان

- buktān*, طعن *taāna*, سرزنش *sar zanish*, عتاب *dtāb*.—(infamy) رسوایی *ruswāi*, بدنامی *bad nāmī*.
- REPROACHABLE, *a.* واجب الملامت *wājibu'l malāmat*, قابل دشنام *kābili dushnām*.
- REPROACHFUL, *a.* معیوب *mdyūb*, رسوای *ruswāi*, بدنام *bad nām*, در طعن *pur taān*.
- REPROACHFULLY, *ad.* با ملامت *bā malāmat*, طعناً *taānan*.
- REPROBATE, *vt.* انکار کردن *inkār-k.*, رد کردن *radd-k.*
- REPROBATE, *n.* اهل فساد *ahli fasād*, فاجر *fājir*, اوباش *aubāsh*.
- REPRODUCE, *vt.* باز بر آوردن *bāz bar-ā.*, نو پیدا ساختن *nav paydā-s.*
- REPRODUCTION, *n.* اعادت *tādat*, خلق جدید *khalki jadīd*.
- REPROOF, *n.* طعن *taāna*, ملامت *malāmat*, سرزنش *sarzanish*.
- REPROVE, *vt.* ملامت کردن *malāmat-k.*, سرزنش کردن *sar zanish-k.*, طعن زدن *taāni-z.*
- REPTILE, *n.* حشر *hashrat*, کرم *kirm*.
- REPUBLIC, *n.* جمهور *jamhūr*.
- REPUBLICAN, *n.* جمهوری دوست *jamhūrī dūst*.
- REPLICATION, *n.* افشای ثانی *ifshāi sānī*, اشتهاار ثانی *ishtihāri sānī*.
- REPUGNANCE, *n.* (contrariety) مخالفت *mukhālafat*, اختلاف *ikhtilāf*.—(reluctance) پس و پیش *taraddud*, تردد *pas u pesh*.—(aversion) کراهت *karāhat*, نفرت *nafrat*.
- REPUGNANT, *a.* (contrary) مخالف *mu-khālif*, خلاف *khilāf*.—(reluctant) نفور *mutaraddud*.—(averse) متبرود *nufūr*, مستکراه *mustakrah*.

- REPUGNANTLY, *ad.* با مخالفت *bā mukhālafat*, با تردد *bā taraddud*.
- REPULSE, *n.* دفع *dafʿ*, رد *radd*, شکست *shikast*, حرمان *harmān*. To meet with a repulse, شکست خوردن *shikast-kh.*, محروم بودن *mahrūm-b.*
- REPULSE, *vt.* رد کردن *bāz-r.*, باز راندن *radd-k.*, شکست *dafʿ-s.*, دفع ساختن *shikast-d.*, محاربت کردن *mumāniāt-k.*
- REPULSION, *n.* مدافعت *dafʿ*, دفع *mudāfiāt*, باز داری *bāz dārī*.
- REPULSIVE, *a.* باز دار *bāz dār*, دفع *dafʿ*, نفرت انگیز *nifrat angīz*.
- REPUTABLE, *a.* معتبر *mu'atabar*, عزت *izzat dār*, نامور *nāmwar*.
- REPUTABLY, *ad.* با حرمت *bā hurmat*, شریفانه *sharīfāna*.
- REPUTATION, REPUTE, *n.* حرمت *hurmat*, ذیقت *ābrū*, آبرو *izzat*, عزت *irz*, عرض *nek nāmī*.
- REPUTE, *vt.* اندیشیدن *andeshīdan*, داشتن *dāshtan*, شمردن *shimurdan*.
- REQUEST, *n.* درخواست *darkhāst*, عرض *arz*, طلب *ārzū*, آرزو *maksad*, خواهش *khāhish*. In request, رواج *riwāj*, مطلوب *matlūb*. Any thing greatly in request, بغایت *baghāyat*. To be in request, رواج شدن *riwāj-sh.*, مطلوب شدن *matlūb-sh.*
- REQUEST, *vt.* درخواست کردن *darkhāst-k.*, التماس کردن *arz-k.*, عرض کردن *iltimās-k.*, استدعا کردن *istiduā-k.*, طلبیدن *talabīdan*, سوال کردن *sua'l-k.*
- REQUIRABLE, *a.* لایق درخواست *lāyaki darkhāst*, واجب المطلب *wājibu'l matlab*.
- REQUIRE, *vt.* دعوی نمودن *daʿwa-n.*, لازم داشتن *khāhish-k.*, خواهش کردن *lāzim-d.*, ضرور داشتن *zarūr-d.*

REQUISITE, *n.* ضرور *zarūr*, درکار *darkār*, لازم *lāzim*.

REQUISITE, *a.* حاجت *lāzimat*, لازمیت *lāzimāt*, واجب *wājib*, ضرور *zarūr*, *hājat*.

REQUISITELY, *ad.* ضرورتاً *zarūratan*, لازمانه *lāzimāna*, بالضرورت *bi'z zarūrat*.

REQUISITENESS, *n.* ضرورت *zarūrat*, لازمی *lāzimī*.

REQUISITION, *n.* خواهش *talab*, طلب *talab*, درخواست *darkhāst*, *khāhish*.

REQUITAL, *n.* عوض *mukāfāt*, مکافات *mukāfāt*, جزا *jazā*, *āwaz*.

REQUITE, *vt.* جزا *īwaz-k.*, عوض کردن *īwaz-k.*, سزا دادن *sazā-d.*, *jazā-d.* دادن.

RESCIND, *vt.* باطل *radd-k.*, رد کردن *radd-k.*, بریدن *burīdan*, *bātil-k.* کردن.

RESCRIPT, *n.* خط شریف *farmān*, فرمان *farmān*, *khatti sharīf*.

RESCUE, *vt.* خلاص *āzād-k.*, آزاد کردن *āzād-k.*, رها کردن *rihā-k.*, *khalās-k.* کردن.

RESCUE, *n.* خلاص *rihāi*, رهایی *rihāi*, *khalās*, نصرت *nusrat*.

RESEARCH, *n.* تفتیش *talāsh*, تلاش *talāsh*, جستجو *justujū*, *taftīsh*.

RESEARCH, *vt.* جست و جو کردن *justujū-k.*, تفتیش *talāsh-k.*, تلاش کردن *talāsh-k.*, *taftīsh-k.* کردن.

RESEMBLANCE, *n.* تشبیه *tamsīl*, تمثیل *tamsīl*, مشابهت *mushābahat*, *tashbīh*, برابری *barābarī*.

RESEMBLE, *vt.* تمثیل *mānistān*, مانستن *mānistān*, مشابهت داشتن *tamsīl-d.*, *tamsīl-d.* داشتن, *mushābahat-d.*, *mukābala-s.* ساختن.

RESENT, *vt.* قهر *kīna-d.*, کینه داشتن *kīna-d.*, خشم نمودن *kihr-g.*, گرفتن *kihr-g.*.

RESENTFUL, *a.* کینه کش *kīna kash*, کینه *kīna*, بد خواه *bab khāh*.

RESENTMENT, *n.* عداوت *kīna*, کینه *kīna*, غضب *ghazab*, *ādāwat*.

RESERVATION, *n.* باز داری *bāz dārī*, نگاهداشت *nigāh dāsh*, (saving) *nigāh dāsh*.

RESERVATION, *n.* نگاهداشت *nigāh dāsh*, (concealment of something in the mind) ریا *riyā*, پوشیدگی *pūshīdagī*, (exception, condition) شرط *shart*, انتشا *intishā*, احتیاط (caution) *ihtiyāt*, انتباه *intibāh*.

RESERVE, *vt.* نگاه *bāz-d.*, باز داشتن *bāz-d.*, در (keep in store) *nigāh-d.* داشتن, *dar ambār khāna-n.* انبار خانه نهادن.

RESERVEDLY, *ad.* ادبانه *adabāna*, با شرم *bā sharm*, (modestly) *adabāna*, بی ملایمت *tīra zamīrī*, *bī mulāyamat*.

RESERVEDNESS, *n.* شرم *adab*, ادب *adab*, *sharm*, وقار *wakār*, آهستگی *āhistagī*, (sullenness) *tīra zamīrī*.

RESERVOIR, *n.* تالاب *hauz*, حوض *hauz*, *tālāb*.

RESIDE, *vi.* سکونت *māndan*, ماندن *māndan*, اقامت داشتن *sukūnat-d.*, *ikāmat-d.* بودن.

RESIDENCE, *n.* اقامت *maskan*, مسکن *maskan*, منزل *ikāmat*, *būd u bāsh* بود و باش, *manzil*, *khāna* خانه, *makān* مکان.

RESIDENT, *a.* ساکن *sākin*, ساکن *sākin*, متوطن *mutavattin*.

RESIDENT, *n.* گماشته پادشاه *wakīl*, وکیل *wakīl*, *gumāshai pādshāh*.

RESIDUARY, *a.* باقی خواه *bākī khāh*.

RESIDUE, *n.* بقیت *bakīyat*, *tatamma* تمام.

RESIGN, *vt.* تسلیم *tark-k.*, ترک کردن *tark-k.*, *taslīm-k.* حواله کردن *hawāla-k.*, *taslīm-k.* تسلیم کردن, *istīfā-kh.* استعفا خواستن, *tarwakkul-k.* توکل کردن, *razā-n.* رضا نمودن.

RESIGNATION, *n.* ترک (of office, &c.,) *tark*, *guzāsh-tagī* گذاشتگی, *astaāfā* استعفا, (submission to providence) *tarwakkul*, *razā* رضا, *taslīm* تسلیم.

RESIN, *n.* راتینج *rātīnj*, راتین *rātīn*.

RESIST, *vt, vi.* مقاومت کردن *mukāwamat-k.*, مزاحمت کردن *muzāhimat-k.*, مقابلهت *mumāniāt-k.*, mukābalat-k., مانع شدن *mānī-sh.*, مخالفت نمودن *taāruz-n.*, تعرض نمودن *mukhālafat-n.*

RESISTANCE, *n.* مقاومت *mukāwamat*, مزاحمت *muzāhamat*, مقابلهت *mumāniāt*, تردد *tarad-dud*, اعتراض *ītirāz*, تعرض *taāruz*, مانع *manī*.

RESISTIBILITY, *n.* قوت دافعت *kuwati dāfiāt*.

RESISTIBLE, *a.* دفع پذیر *dafī pazīr*, قابل مقاومت *kābili mukāwamat*.

RESOLUTE, *a.* استوار *bar karār*, برقرار *ustuwār*, مستحکم *mustamirr*.—(bold) *diler*, دلیور *bī parwā*.

RESOLUTELY, *ad.* دایرانه *ba karār*, با جان و دل *bā jān u dil*.

RESOLUTION, RESOLUTENESS, *n.* دلایور *dilerī*, غیرت *ghayrat*, ثبات *dilāwarī*.—(fixed purpose) *sabāt*, قرار *karār*, استواری *ustuwārī*, قصد *kasd*.

RESOLVABLE, *a.* آسان حل *āsāni hall*, قابل گداز *kābili gudāz*.

RESOLVE, *vt., vi.* (determine) قرار کردن *karār-k.*, نیت *kasd-g.*, قصد گرفتن *niyat-n.*,—(dissolve) حل کردن *hall-k.*, گداختن *gudākhtan*.—(analyse) خبر و (inform) *tafrīk-k.* تفریق کردن *khābar u āgāhī-d.*

RESOLVENT, *a.* محلل *muhallil*.

RESORT, *vi.* آمد و رفت کردن *āmad u raft-k.*, بار بار رفتن *bār bār-r.*

RESORT, *n.* آمد و شد *majmā*, *āmad u shud*.

RESOUND, *vt., vi.* صدا کردن *sidā-k.*, آواز زدن *āwāz-z.*

RESOURCE, *n.* (fund) اصل *asl*, مایه *māya*.—(remedy) چاره *chāra*, علاج *ilāj*.

RESPECT, *vt.* تکریم داشتن *takrīm-d.*, عزیز داشتن *iltifāt-n.*, احترام *ītibār-k.*, اعتبار کردن *īhtirām-k.*

RESPECT, *n.* تکریم *takrīm*, تعظیم *taāzīm*, احترام *iltifāt*, عزت *izzat*, نسبت *ilāka*, علاقه (relation) *nisbat*. In respect of, علی حسب *āla hasb*, نسبتاً *nisbatan*. In this respect, در این باب *dar īn bāb*.

RESPECTABLE, *a.* معتبر *muātabar*, مکرم *mukarram*.

RESPECTFUL, *a.* صاحب الدفات *sāhibi iltifāt*, متواضع *muaddab*, متواضع *mutawāzī*.

RESPECTFULLY, *ad.* با رعایت *bā riāyat*, با تکریم و احترام *bā takrīm u ihtirām*.

RESPECTIVE, *a.* مخصوص *khāss*, منسوب *mansūb*.—(relative) متعلق *mutaāllak*.

RESPECTIVELY, *ad.* خصوصاً *khāsūsan*, فرداً فرداً *fardan fardan*, نسبتاً *nisbatan*.

RESPIRATION, *n.* دم زدگی *dam zadagī*, تنفس *tanaffus*.

RESPIRE, *vi.* دم زدن *dam-z.*, نفس کشیدن *nafs-k.*

RESPITE, *n.* فرصت *fursat*, فراغت *farāghat*, مهلت *muhlat*.

RESPLENDENCE, *n.* تجلی *tajallī*, ضیا *ziyā*, تاب *tāb*.

RESPLENDENT, *a.* روشن *raushan*, تابدار *tābdār*, نورانی *nūrānī*.

RESPLENDENTLY, *ad.* روشنانه *raushan nāna*, با ضیا *bā ziyā*.

RESPOND, *vi.* جواب دادن *jawāb-d.*, پاسخ دادن *pāsukh-d.*

RESPONDENT, *n.* جواب ده *jawāb dah.*

RESPONSIBILITY, *n.* ضمانت *zamānat*, ذمه *zāminī*, کفالت *kafālat*, ذمه *zimma*, جوابداری *jawābdārī*.

RESPONSIVE, *a.* جواب ده *jawāb dah.*

REST, *n.* آرام *ārām*, آسودگی *āsūdagī*, استراحت *istirāhat*, فراغت *farāghat*, سکون *sukūn* و حرکت *harakat*.—(remainder) *mā bākī*, باقی *bakiyat*, بقیت (others) *dīgarān*, سایر *sāyir*.

REST, *vt., vi.* آرام دادن *ārām-d.*, آسایش *āsāyish-d.*, تسکین کردن *taskīn-k.*, استراحت *ārāmīdan*, آرامیدن *ārāmīdan*, خوابیدن *istirāhat-d.*—(sleep) *khābīdan*, خسپیدن *khuspīdan*.—(to be without motion) ساکن شدن *sākin-sh.*, بی حرکت شدن *bī harakat-sh.*—(to cease from labour) فراغت گرفتن *farāghat-g.*, از کار باز استادن *az kār bāz-ī.*—(lean upon) تکیه کردن *takya-k.* To rest satisfied, راضی شدن *rāzī-sh.*, قبول کردن *kabūl-k.*

RESTAURANT, *n.* مینخانه *maya khāna*, خانه اکل و شرب *khānai akl u shurb.*

RESTITUTION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, عوض *ʿiwaz*, تلافی *talāfī*, تسلیم *taslīm*.

RESTLESS, *a.* بی آرام *bī ārām*, مضطرب *muztarib*, بی خواب و راحت *bī khāb u rāhat*. To be restless, بی آرام شدن *bī ārām-sh.*

RESTLESSLY, *ad.* از بی آرامی *az bī ārāmī*, بلا قرار *bilā karār*.

RESTLESSNESS, *n.* اضطراب *iztirāb*, بی آرامی *bī ārāmī*, بی راحتی *bī rāhat*.—(unsteadiness) بی قراری *karārī*, ناپایداری *nā pāya dārī*.

RESTORABLE, *a.* قابل اصلاح *kābili islāh.*

RESTORATION, *n.* باز دهی *bāz dahī*, باحالی *bahālī*, استرداد *istirdād*. Restoration of health, صحت *shifā*, تفت فشیذی *sihhat*.—(of Charles II.) تخت نشینی *takht nishīnī*.

RESTORATIVE, *a.* شفا بخش *shifā bakhsh.*

RESTORE, *vt.* واپس دادن *wāpas-d.*, باز *bāz*, مسترد کردن *mustaridd-k.*, شفا دادن *shifā-d.*, اصلاح کردن *islāh-k.*

RESTORER, *n.* شفا بخش *shifā bakhsh.*, مسترد ساز *mustaridd sāz*.

RESTRAIN, *vt.* ضبط کردن *zabt-k.*, باز *bāz*, تحدید کردن *tahdīd-k.*—(confine) *bāz-d.*, حد نمودن *hadd-n.*—(check) مزاحمت کردن *manʿ-k.*, منع کردن *muzāhimat-k.*

RESTRAINABLE, *a.* ممکن ضبط *mumkin zabt*, قابل ضبط و ربط *kābili zabt u rabt.*

RESTRAINT, *n.* ضبط *zabt*, باز داری *bāzdārī*, منع *manʿ*.—(limitation) تحدید *tahdīd*, حد *hadd*.

RESTRICT, *vt.* تحدید کردن *tahdīd-k.*, باز داشتن *bāz-d.*, حصر کردن *hasar-k.*

RESTRICTION, *n.* مانع *mumāniyat*, تحدید *tahdīd*, منع *manʿ*, قید *kayd*.

RESULT, *n.* نتیجه *natīja*, (pl. نتایج) *natījāt*, حاصل *hāsil*, ثمره *sumra*, انجام *anjām*.—(decision) فیصله *faisla*.

RESULT, *vi.* حاصل شدن *bar-ā.*, روی *hāsil-sh.*, نتیجه داشتن *natīja-d.*, روی نمودن *rūī-n.*

RESULTANT, *n.* حاصل قوت *hāsili kuwwat*.

RESUMABLE, *a.* باز یافت پذیر *bāz yāft pazīr*, ممکن باز گیری *mumkin bāz girī*.

RESUME, *vt.* واپس گرفتن *bāz-g.*, دوباره شروع کردن *du bāra shuru'-k.*

RESURRECTION, *n.* رستخیز *rast khīz*, حشر *hashr*, قیامت *kiyāmat*.

RESUSCITATE, *vt., vi.* احیا کردن *ihyā-k.* زنده کردن *zinda-k.*

RETAIL, *vt.* خریده فروختن *khurda-f.*

RETAILER, *n.* خریده فروشنده *khurda farūsh.* جزئی فروش *juzī farūsh.*

RETAIN, *vt.* نگاه داشتن *bāz-d.*, باز داشتن *nigāh-d.*, واپس داشتن *wāpas-d.*, حفظ *hifz-k.*, با تصرف در آوردن *ba tasarruf dar-ā.*

RETAINER, *n.* داء‌نگیر *rafīk*, رفیق *rafīq*, داء‌نگار *dāmangīr*, حکم بردار *hukm bardār.*

RETAKE, *vt.* باز واپس گرفتن *wāpas-g.*, باز گرفتن *bāz-g.*

RETALIATE, *vt., vi.* عوض دادن *īwaz-d.*, پاداش کردن *intikām-k.*, انتقام گرفتن *pādāsh-k.*, معاقب ساختن *muākab-s.*

RETALIATION, *n.* عوض *īwaz*, بدله *badla*, پاداش *intikām*, مکافات *mukāfāt*, جزا *pādāsh*, جزا *jazā.*

RETARD, *vt.* مزاح کردن *bāz-d.*, باز داشتن *manā-k.*, دیری کردن *derī-k.*

RETENTION, *n.* امساک *bāz dārī*, باز داری *imsāk.*—(memory) حافظت *hāfizat*, یاد *yād.*, جزا *jazā.*

RETENTIVE, *a.* حافظ *bāzdār*, باز دار *hāfiz*, تیز حافظه *dār.*—(memory) *tez hāfiza.*

RETINUE, *n.* حشم *jilau*, جلو *hashm* سوار *sawārī.*

RETIRE, *vt., vi.* انصراف *bāz-r.*, باز رفتن *īnsrāf-n.*, عزالت گرفتن *īzlat-g.* دست *īzlat-g.*, عزالت گزیدن (resign) *dast-k.* کشیدن

RETIRED, *a.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, تنه‌ا *maāzūl*, تنه‌ا *tanhā.*

RETIREMENT, *n.* باز رفت *bāz raft.* گوشه نشینی (of life) *ijtināb.* خلوت *tanhāī*, تنه‌امی *gūsha nishīnī*, فراغت (from business) *khilwat.*

farāghat, معزول *maāzūl* از خدمت *az khidmat.* A place of retirement, خلوتگاه *khilwat gāh*, خلوتخانه *khilwat khāna.*

RETORT, *n.* جواب درشت *jawābi durusht*, حاضر جوابی *hāzīr jawābī.*

RETRACE, *vt.* در پای باز رفتن *dar pāya bāz-r.*, در عقب رفتن *bar ākab-r.*

RETRACT, *vt., vi.* باز کشیدن *bāz-k.*, باز باطل *inkār-k.*, انکار کردن *bāz-m.*, نامردن *bātil-n.*

RETRACTION, *n.* باز کشش *bāz kashish*, انکار *inkār*, عادت *ādat.*

RETREAT, *n.* خلوتگاه *khilwat gāh.* The retreat of an army, لشکر راجع *rajī* لشکر *lashkar*, فرار *farār*, گریز *gurīz.*

RETREAT, *vi.* گریختن *pusht-d.* پشت دادن *gurīkhtan*, فرار کردن *farār-k.*

RETRENCH, *vt., vi.* اختصار کردن *ikhtisār-k.*, قطع کردن *kūtāh-k.*, کوتاه کردن *katī-k.*, محدود کردن *mahdūd-k.*

RETRENCHMENT, *n.* اختصار *ikhtisār*, کاهش *kāhish*, قطع *katī.*

RETRIBUTE, *vt.* مکافات کردن *mukāfāt-k.*, عوض دادن *īwaz-d.*

RETRIBUTION, *n.* جزا *jazā*, بدله *badla*, پاداش *mukāfāt*, مکافات *īwaz*, عوض *pādāsh.*

RETRIBUTIVE, *a.* عوض بخش *īwaz bakhsh*, جزا ده *jazā dah.*

RETRIEVABLE, *a.* بدست آمدنی *badast āmadanī*, اصلاح یاب *islāh yāb.*

RETRIEVE, *vt.* تجدید و *bāz-y.* باز یافتن *tajdīd u islāh-k.*, اصلاح کردن *badast bāz-ā.* آوردن

RETROGRADE, *a.* رجوع *rājī*, پس *pas pā*, معکوس *maākūs.*

RETROGRADE, *vi.* رجوع نمودن *rajī-n.*, باز گشتن *bāz-g.*

RETROSPECT, *n.* پس بینی *pas bīnī*,
پس نگران *pas nigarān*, خیال *khiyāl*.

RETURN, *vi., vt.* (come back) واپس آمدن *wāpas-ā*, باز آمدن *bāz-ā*.—(go back) باز رفتن *bāz-r*.—(come or go back) مراجعت کردن *murājaāt-k*.—(give back) واپس دادن *wāpas-d*.—(bring back) باز آوردن *bāz-ā*.—(send back) باز فرستادن *bāz-f*.—(make answer) پاسخ دادن *jawāb-k*, پاسخ دادن *pāsukh-d*. To return to one's sense, بهوش آمدن *bahūsh-ā*.—(recompense) عوض دادن *īwaz-d*.

RETURN, *n.* بازگشت *bāz gasht*, مراجعت *murājaāt*.—(profit on labour) منافع *munāfī*, منفعت *manfaāt*.—(account) صورت حساب *sūrati hisāb*.—(recompense) جزا *jazā*, مکافات *mukāfāt*.

RETURNABLE, *a.* قابل رجوع *kābili rujūā*,

REVEAL, *vt.* آشکاره کردن *āshkāra-k*, ظاهر کردن *zāhir-k*, فاش کردن *fāsh-k*, نامودن *namūdan*, اظهار کردن *izhār-k*.

REVEL, *vi.* عیش و عشرت کردن *āysh u āshrat-k*, رندی کردن *rindi-k*.

REVELATION, *n.* افشا *ifshā*, اظهار *izhār*, آشکاره *āshkāra*. A revelation from heaven, واهی ربانی *wahīi rabbānī*, الهام *ilhām*.

REVENGE, *n.* انتقام *intikām*, جزا *jazā*, کینه *kīna*, عوض *īwaz*.

REVENGE, *vt.* انتقام گرفتن *intikām-g*, عوض گرفتن *īwaz-g*, کینه کشیدن *kīna-k*.

REVENGEFUL, REVENGING, *a.* کینه *kīna*, کینه ور *kīna-khāh*, خواه انتقام *pur intikām*.

REVENGEFULLY, *ad.* با کینه *bā kīna*.

REVENGER, *n.* کش *kīn kash*, انتقام گیر *intikām-gīr*.

REVENUE, *n.* مالگذاری *mālguzārī*, خراج *khirāj*, حاصل *hāsīl*, محصول *mahsūl*,

ارتفاع *irtifā*, دخول *dukhūl*. A collector of revenue, باجدار *tahsīldār*, باجدار *bājdar*. Collection of the revenue, مالگذاری *tahsīli mālguzārī*. Arrears of revenue, بقیه جمع *bakāyari jamī*. A court of revenue, محکم مال *mahakma māl*. Fixed revenue, مقرر *mukarrari jamī*. Paying the revenue by instalments, قیسط بندی *kīst bandī*. A revenue officer, اهل کار *ahl kārī māl*.

REVERBERATE, *vt., vi.* باززدن *bāz-z*, منعکس کردن *munākis-k*.

REVERBERATION, *n.* بازگشت *bāz gasht*, رد صدا *raddi sidā*, انعکاس *inīkāś*.

REVERE, *vt.* تکریم نمودن *takrīm-n*, احترام ساختن *taāzīm-k*, تعظیم کردن *ihitirām-s*, داشتن *muhtarim-d*.

REVERED, *a.* مکرم *mukarram*, محترم *muhtarim*, عزیز *āzīz*.

REVERENCE, *n.* احترام *ihitirām*, تکریم *takrīm*, انتفات *iltifāt*, تعظیم *taāzīm*, توقیر *taukīr*, حرمت *hurmat*.

REVEREND, *a.* محترم *muhtarim*, عزیز *āzīz*, مکرم *mukarram*.

REVERENTIAL, *a.* مودبان *muaddabāna*, صاحب ادب و آرم *takrīmī*, *sāhibi adab u āzram*.

REVERENTLY, *ad.* با ادب و آرم *bā adab u āzram*, با انتفات و احترام *iltifāt u ihtirām*.

REVERSE, *vt.* برگردانیدن *bar gardānīdan*, منعکس کردن *munākis-k*, زیر و *bāz-g*, بازگشتن *zīr u zabar-k*, رد کردن *radd-k*, مقلوب کردن *maklūb-k*.

REVERSE, *n.* عکس *āks*, انقلاب *inkilāb*, وارزگونی *warzgunī*, سرنگونی *sharngūnī*, خلاف (contrary) *khilāf*, تبدیل *tabdīl*, ضد *zidd*. The reverses of fortune,

- inkilābi rūzgār. The reverse of a coin, عکس سکه āksi sikka.
 REVERSION, *n.* برگشت *mīrās*, رجعت *rajāt*, برگشت *bargasht*.
 REVERT, *vt., vi.* رجوع *bāz-g.*, باز گشتن *rujū-k.*
 REVIEW, *vt.* ملاحظه *bāz-n.*, باز نگریستن *mulāhaza-k.*, دیگر بار اندیشیدن *dīgar bār-a.* To review an army, عرض لشکر کردن *ārzi lashkar-k.* To review a book, نظر مقابله کردن *mukābala-k.*, نظر ثانی کردن *nazarī sānī-k.*
 REVIEW, *n.* نظر ثانی *nazarī sānī*, باز پرس *bāz pursī.*—(of an army) عرض لشکر *ārzi lashkar.*—(of a book) مقابله *mukābala*, ملاحظه *mulāhaza*.
 REVIEWER, *n.* ملاحظه نما *mulāhaza numā*, کاتب *kātib*.
 REVILE *vt.* دشنام دادن *dushnām-d.*, ملامت سرزنش کردن *sarzanish-k.*, ملامت کردن *malāmat-k.*
 REVISE, *vt.* مقابله کردن *mukābala-k.*, تصحیح نظر ثانی کردن *nazarī sānī-k.*, تصحیح کردن *tas-hīh-k.*
 REVISE, *n.* مقابله *nazarī sānī*, نظر ثانی *mukābala*.
 REVISION, *n.* ملاحظه ثانی *mulāhaza sānī*, باز نگری *bāz nigrī*.
 REVIVAL, *n.* ترقی *bāz zīst*, باز زیست *tarakkī*.
 REVIVE, *vt., vi.* باز زنده شدن *bāz zīndash.*, زنده کردن *bāz-z.*, باز زیستن *zīnda-k.*, ترقی دادن *hayāt-d.*, ترقی *tarakkī-d.*
 REVOCABLE, *a.* قابل اعاد *kābīlī iād*, درمان پذیر *darmān pazīr*.
 REVOCATION, *n.* نسخ *naskh*, ابطال *ibtāl*.
 REVOKE, *vt.* باطل کردن *radd-k.*, رد کردن *bātil-k.*
 REVOLT, *vt., vi.* بارگشتن *bar-g.*, باغی شدن *bāghī-sh.*, طغیان کردن *tughyān-k.*, عاصی رو گردان شدن *rū gardān-sh.*, عاصی شدن *āsī-sh.*
 REVOLT, *n.* بغاوت *baghawāt*, رو گردانی *tughyān*, طغیان *rū gardānī*.
 REVOLUTION, *n.* گردش *gardish*, دور *daur*, تحول *tahwīl*, انقلاب *inkilāb*, نوبت *naubat.*—(of the heaven) چرخ گردش آسمان *charkhi dawwār*, دور زمان *gardishi āsmān.*—(of ages) دوری زمان *dauri zamān.*—(change of government) تبدیلی سلطنت *tabdīlī saltanat*.
 REVOLVE, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, تحول کردن *tahwīl-k.*, دور کردن *daur-k.*, اندیشیدن *andīshīdan*.
 REVOLVER, *n.* تپانچه شش لوله *tapān-chai shash lūla*.
 REWARD, *n.* جزا *jizā*, مزد *muzd*, عوض *īwaz*, مکافات *pādāsh*, *mukāfāt*, بخشش *bakhshish*, انعام *inām*.
 REWARD, *vt.* جزا *īwaz-d.*, عوض دادن *jazā-d.*, بخشش دادن *bakhshish-d.*, انعام دادن *inām-d.*
 REWARDABLE, *a.* واجب العوض *wājib ul īwaz*, لایق جزا *lāyaki jizā*.
 REYNARD, *n.* روباه *rūbāh*, شغال *shighāl*.
 RHETORIC, *n.* علم *ilmī kalām*, علم فصاحت *ilmī balāghat*, بلاغت *fasāhat*.
 RHEUM, *n.* نزله *nuzla*, زکام *zūkām*.
 RHEUMATIC, *a.* زکام پیوند *zūkām paywand*, ریخی *rīhī*, بادی *bādī*.
 RHEUMATISM, *n.* درد ریخی *dardi rīhī*, وجع مفاصل *wajʿ mafāsīl*.
 RHINOCEROS, *n.* گورگدن *gargadan*.
 RHUBARB, *n.* ریوند *rāwand*, راوند *rīwand*.
 RHYME, *n.* قوافی *kāfīya* (*pl.* قوافی), *sajā*, (*pl.* اسباج). Without rhyme

- and reason, *بی قافیہ و بی معنی* *bī kāfiya u bī ma'ānī*.
- RHYME, *vt., vi.* *ماوزون نمودن* *mauzūn-n.*, *هم قافیہ بودن* *ham kāfiya-b.*
- RHYTHMICAL, *a.* *مسیحج* *mauzūn*, *قافیہ دار* *kāfiya dār*.
- RIB, *n.* *استخوان* *ustakhāni pāhlu*, *ضلع* *zild* (*pl.* *ضلع*).
- RIBALDRY, *n.* *فحش* *fuhash*.
- RIBBON, *n.* *شریط* *tarāz*, *بافتہ* *bāfta*, *شاریت* *sharīt*.
- RICE, *n.* (cleaned) *برنج* *biranj*.—(in the husk) *شالی* *shālī*, *ارز* *urz*. Boiled rice, *برنج خشک* *khushka*. A rice-seller, *برنج فروش* *biranj farūsh*.
- RICH, *a.* *توانگر* *tawāngar*, *مالدار* *māldār*, *دولتمند* *daulat mand*, *مستغنی* *mustaghanī*. The rich and the poor, *غنی و محتاج* *ghanī u muhtāj*. 2. (fruitful) *باردار* *bārdār*. 3. (costly) *قیمتی* *kīmatī*, *گران بها* *garān bahā*. 4. (highly flavoured) *مزہ دار* *mazahdār*. 5. (harmonious) *هم آهنگ* *hām āhang*.—(in beauty) *خوبصورت* *khūbsūrat*.
- RICHES, *n. pl.* *دولت* *daulat*, *مال* *māl*, *نعمت* *na'amat*.
- RICHLY, *ad.* *بکثرت* *bā daulat*, *بکثرت* *bakasrat*, *بسیار* *bisyar*, *تماماً* *tamāman*.
- RICHNESS, *n.* *توانگری* *tawangarī*, *دولتمندی* *dawlatmandī*, *برومندی* *barūmandī*, *وسعت* *wasāt*.
- RICK, *n.* *توده* *tūda*, *انبار* *ambār*.
- RID, *vt.* *مشکل کشادن* *mushkil-k.*.—(set free) *آزاد نمودن* *khalās-k.*, *آزاد نمودن* *āzād-n.* To get rid of, *رستن* *rastan*, *آزادی یافتن* *āzādī-y.*—(drive away) *برطرف کردن* *dafī-s.*, *نابود کردن* *bartarf-k.*—(annihilate) *نابود کردن* *nābūd-k.*
- RIDDLE, *n.* *چرستان* *chīstān*, *معما* *mu'ammā*, *لغز* *laghz*, *رمز* *ramz*.
- RIDDLE, *vt.* *شرح رمز ساختن* *sharhi ramz-s.*, *مشکل کشادن* *mushkil-k.*
- RIDE, *vt., vi.* *سوار شدن* *sawār-sh.*, *راکب شدن* *rākib-sh.*
- RIDER, *n.* *سوار* *suwār*, *فارس* *fāris*, *راکب* *rākib*.
- RIDGE, *n.* *پشته* *pushta*, *سر* *sar*, *راس* *rās*. The ridge of a house, *بالای خانه* *bālāi khāna*.
- RIDICULE, *n.* *بذاء* *bazla*, *مسخره* *mas-khara*, *استهزا* *istihzā*.
- RIDICULE, *vt.* *بذاء باختن* *bazla-b.*, *طنز* *tanz-d.*, *ضحک کردن* *zahak-k.*, *تسخیر ساختن* *tasakhkhur-s.*
- RIDICULOUS, *a.* *مضحک* *muzhak*, *هزیه گو* *hirza gū*.
- RIDICULOUSLY, *ad.* *مضحکانه* *muzhikāna*.
- RIDICULOUSNESS, *n.* *حال مضحک* *hālī muzhak*.
- RIDING, *n.* *سواری* *sawārī*, *رکوب* *rukūb*.
- RIFLE, *vt.* *تاراج کردن* *tārāj-k.*, *دزدیدن* *duzdīdan*.
- RIFLE, *n.* *تفنگ شش خانہ* *tufangi shash khāna*.
- RIFT, *n.* *شکاف* *shigāf*, *چاک* *chāk*.
- RIG, *vt.* *آراستن* *ārāstan*. To rig a ship, *جهاز با بادبان و رسن آراستن* *jehāz bā bādbān u rasan-ā*.
- RIGHT, *a.* 1. (fit, proper) *لایق* *lāyak*, *مزاوار* *munāsab*, *روا* *rawā*, *درست* *razāwār*. 2. (true) *راست* *rāst*, *دروست* *durust*, *صمیم* *sahīh*. 3. (just, honest) *صادق* *sādik*, *عادل* *ādil*. 4. (not crooked) *راست* *rāst*, *مستوی* *mustawī*. 5. (not left) *راست* *rāst*, *یمن* *yamīn*. To the right, *بطرف راست* *ba tarāfi rāst*. Right and left, *چپ و راست*.

chap u rāst. Right and wrong, حق *hak*. The right wing of an army, میمانات *mīmanat*. A right line, خط مستقیم *khati mustakīm*. The right way, راه راست *rāhi rāst*. Not right, نادرست *nā rāst*, نادرست *nā rāst*. To be right, لایق *nā sawāb*. راست شدن *lāyak-sh.*—(to be straight) صحیح شدن *rāst-sh.*—(to be correct) سدید بودن *sahih-b.*

RIGHT, *interj.* خوب *khūb*, خیر *khayr*.

RIGHT, *ad.* واجباً *lāyakāna*, واجباً *wājiban*.

RIGHT, *n.* (justice) عدالت *ddālat*, حق *hak*, (just claim) انصاف *insāf*.—(property) دعوی *daāwa*.—(prerogative) مال *māl*, milk, برات *ikhtiyār*.—(privilege) اختیار *ikhtiyār*. By right of priority, اولویت *ba tarīki auwalīyat*. Hereditary right, ارث *irs*. To set to rights, ترتیب کردن *durust-k.*, ترتیب کردن *tartīb-k.*

RIGHT, *vt.* داد دادن *dād-d.*, انصاف کردن *insāf-k.*

RIGHTEOUS, *a.* صالح *sālih*, صادق *sādik*, راست *rāst*.

RIGHTEOUSLY, *ad.* صالحانه *sālihāna*.

RIGHTEOUSNESS, *n.* صداقت *sadākat*, راستی *raستی*, حقیقت *hakikat*, تقوی *takwā*, sawāb, راستی *rāstī*.

RIGHTFUL, *a.* مستحق *hakiki*, مستحق *mustahik*.

RIGHTFULLY, *ad.* از روی انصاف *az rūi insāf*, با حق *bā hak*.

RIGHTLY, *ad.* براستی *lāyakāna*, دقیقاً *barāstī*.—(exactly) بطریق *ba tarīki*, مستقیم *baāyīn*.—(straightly) راست *ba tarīki rāst*.

RIGHTNESS, *n.* راستی *rāstī*, درست *durustī*.

RIGID, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*, سخت *sakht*.

RIGIDITY, *n.* درشتی *sakhtī*, درشتی *durushtī*, صلابت *salābat*, شدت *shiddat*.

RIGIDLY, *ad.* با سختی *bā sakhtī*, بشدت *bashiddat*, با تندی *bā tundī*.

RIGOROUS, *a.* سخت *sakht*, درشت *durusht*, سطر *sitabar*.

RIGOROUSLY, *ad.* بسختی *ba sakhtī*, بی شدت *bī shiddat*.

RILL, *n.* جدول *jadwal*, آب رشت *rishtai āb*.

RIM, *n.* کنار *kinār*, لب *lab*.

RIME, *n.* زاله *zhāla*, برف *baraf*.

RIND, *n.* پوست *pūst*, قشر *kishr*.

RING, *n.* (circle) حلقه *halka*.—(of a finger) انگشتری *angushtarī*.—(of persons) طایفه *tāifa*.

RING, *vt.* نواختن *nawākhtan*, آهنگ *āhang-k.*, حلقه کردن *halka-k.*, سدا دادن *sidā-d.*

RING-DOVE, *n.* قمری *kumrī*, فاکhta *fākhta*.

RINGLEADER, *n.* سر گروه *sar giru*, سردار *sardār*, پیشرو *pesh rau*.

RINGLET, *n.* زلف *zulf*, جمع *jaād*.

RINGWORM, *n.* حصف *hasaf*, کوبا *kūbā*, بهق *bahak*.

RIOT, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*, شورش *shūrish*.

RIOT, *vi.* فتنه انگیزی *fitna-a.*, هنگامه *hangāma-a.*

RIOTER; RIOTOUS, *n., a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, فرمان *nā farmān*, سرکش *sarkash*, اوباش *aubāsh*.

RIOTOUSLY, *ad.* با فتنه انگیزی *bā fitna angīzī*.

RIP, *vt.* چاک کردن *chāk-k.*, دریدن *darīdan*, شق کردن *shak-k.*

RIPE, *a.* رسیده *pukhta*, رسیده *rasīda*. Of ripe years, بالغ *bāligh*, سال *sāl*.

dīda. Not ripe, ناپخته *nā pukhta*, خام *khām*.

RIPEN, *vt, vi.* رسیدن *pukhta-sh.*, شدن *rasīdan*.

RIPENESS, *n.* رسیدگی *pukhtagī*, پختگی *rasīdagī*.

RISE, *vi.* بر آمدن *bar-kh.*, برخاستن *bar-ā.*, طلوع کردن *tulū-k.*—(spring up) پدید آمدن *sudūr-ā.*—(emerge) *padīd-ā.* To rise from bed, *az bistar barkhāstan*. To rise in growth, *nushū-k.* To rise in price, *girāntar-sh.*, ترقی (prosper) *bālā-r.*—(make insurrection) *tarakkī-y.*—(make insurrection) *fitna-a.*

RISE, *n.* 1. (elevation) *afzūnī*, زیادتى *ziyādatī*. 2. (source) *masdar*, شروع *shurūd.* 3. (preferment) *tarakkī*, ترقی *sarafrāzī*. 4. (springing up) *khīzish*. 5. (appearing) *tulūd.* 6. (action) *irtifād.*—(of river) *azdiyād*, طغیان *tugh-yān.*—(of an empire) *ghalaba*, شروع *shurūd.*

RISK, *n.* خطر *khatar*, بیم *bīm*. To run a risk, *khudrā dar khatar-a.*

RISK, *vt.* *dar khatar-a.*, خطر انداختن *bākhtan*.

RITE, *n.* رسم *rasm*, (pl. رسوم) *dīn*, (pl. آدیان) *kāyada*.

RIVAL, *n.* همخواه *hamkhāh*, حریف *harīf*, (pl. اغیار) *ghayr*.

RIVAL, *a.* هم مطلب *ham matlab*, همخواه *ham khāh*.

RIVAL, *vt.* رقابت نمودن *rakābat-n.*, هم مطلب شدن *ham matalab-sh.*, رقابت کردن *mukābalat-k.*

RIVALRY, *n.* هم کاهى *rakībī*, رقابت *ham kāmī*.

RIVER, *n.* رود *rūd*, نهر *nahr*, جوی *jūi*. The bed of a river, *rūd khāna*. The bank of a river, *kinār*, لب *lab*. The swell of a river (by tides, &c.) *madd*. The winding of a river, *girdā gird*.

RIVET, *n.* میخ *mekh*, میسمار *mismār*.

RIVET, *vt.* مسمر کردن *masmūr-k.*, وصل نمودن *wasl-n.*

RIVULET, *n.* دریاچه *daryācha*, آبجو *ābjū*.

ROAD, *n.* راه *rāh*, طریق *tarīk*, مسدیل *sabīl*. The high road, *shāh rāh*, راه *shāh rāh*, عام *tarīki ām*. A narrow road, *tang rāh*. To show the road, *rāh-n.*, دلالت کردن *dalālat-k.* To block up a road, *rāh-b.*, راه بستن *rāh sadd-k.*

ROAM, *vt., vi.* آواریدن *āwārīdan*, پویدن *poīdan*, گشتن *gashtan*.

ROAR, *vi.* غریدن *ghurrīdan*, غرش کردن *ghurrish-k.* To roar as the sea, *talātami amwāj-s.*—(make a loud noise) *bāng* بر زدن *bar-z.*, نعره *naḍra-z.*

ROAR, ROARING, *n.* غرش *ghurrish*, شدت *shiddat*, جوش *jūsh*, نعره *naḍra*, خروش *kharūsh*.

ROAST, *vt., vi.* کباب کردن *kabāb-k.*, برشته کردن *burishtan*. Roast meat, *kabāb*, بریان *biryān*.

ROB, *vt.* راه زنی کردن *duzdīdan*, راه زانی کردن *rāh zanī-k.*, غارت کردن *ghārat-k.*, تاراج نمودن *tārāj-n.*

ROBBER, *n.* راه زن *rāh zan*, دزد *duzd*, قطاع الطريق *katāu't tarīk*.

ROBBERY, *n.* راهزنی *rāh-zanī*, دزدی *duzdī*, غارت *ghārat*.

ROBE, *n.* لباس *khilāt*, خلع *khilāt*, کبا *kabā*, رخت *libās*, رخت *rakht*.

ROBUST, *a.* زور آور *tanūmand*, تندرست *tandurust*, قوی *kawī*, زور آوار *zūr āwar*.

ROBUSTNESS, *n.* تندرستی *tanūmandī*, توانایی *tawānāi*.

ROCK, *n.* سنگ *sang*, کوه *kūh*, جبل *jabal*.

ROCK, *vt., vi.* حرکت *jumbūdan*, جذبیدن *jumbūdan*, حرکت *harakat-k*. To rock a cradle, *gahwāra jumbān-k*.

ROCKET, *n.* تیر *tīr*, فشک *fishak*.

ROCKY, *a.* کوه سار *sangistān*, سنگستان *kūh sār*.

ROD, *a.* عصا *dsā*, چوب *chūb*, گز *gaz*.

ROE, *n.* غزاله *ghazālā*, ماده آهو *āhūi māda*.

ROGUE, *n.* دغا باز *daghabāz*, اوباش *aubāsh*, خدای *ghaddār*, حرام زده *harāmzāda*, شریر *sharīr*.

ROGUERY, *n.* حیله بازی *sharārat*, حرام زادی *hīla bāzī*, فریب *farīb*, بزم بازی *istihzā*, استهزا *harāmzādagī*, باز *bazla bāzī*.

ROGUISH, *a.* حیله باز *sharīr*, شریر *hīla bāz*, مکر *pur makr*, دیاری *āyyārī*.

ROGUISHLY, *ad.* خدایانه *ghaddārāna*, با شرارت *bāsharārat*.

ROLL, *n.* 1. (catalogue) فهرست *fihrist*. A muster-roll, اسم نویسی *ism nawīsī*.

2. (of paper) دستکاه *dastai kāghaz*. —(register) دفتر *daftar*, طومار *tumār*.

ROLL, *vt., vi.* گردیدن *ghalatīdan*, غلطایدن *ghalatīdan*. To roll up, پیچ کردن *pech-k*, پیچیدن *pechīdan*, برهم زدن *barham-z*. To roll as the waves, موج شدن *mut mawwīj-sh*. To roll on wheels, بچرخیدن *ba charkha-g*. To roll down, لغزیدن *laghzīdan*.

ROLLER, *n.* لوف *lūgh*, غلطاک *ghaltak*.

ROLLING-PIN, *n.* چوب زان *chūbi nān*, مسطح *mistah*.

ROMANCE, *n.* افسانه *afsāna*, قصه *kissa*, داستان *dāstān*.

ROMANCE, *vi.* افسانه کردن *afsāna-k*, قصه خواندن *kissa-kh*.

ROMANTIC, *a.* افسانه آسا *afsāna āsā*, عجیب *ajīb*, خیالی *khiyālī*.

ROOF, *n.* بالار خانه *bām*, سقف *sakf*, خر پشته *pālār khāna*. A sharp roof, *khar pushta*. A flat roof, *tarrād*.

ROOF, *vt.* پوشیدن *bā bām-p*.

ROOK, *n.* کدغ *ku-lāgh*, غراب *gharāb*, زاع *zāgh*. The rook at chess, رخ *ruk*.

ROOM, *n.* 1. (place) محل *mukām*, جا *jā*. 2. (space) وسعت *wasāt*, گنجایش *gunjāyish*. 3. (place of another) عوض *ʿwaz*. In his room, بجای او *bajāi ū*. 4. (apartment) اتاق *utāk*, حیره *hujra*, طعمگاه *taʿmgāh*.

ROOMY, *a.* وسیع *kushāda*, کشاده *wasī*, فراخ *farāk*.

ROOST, *n.* دجاج خانه *dajāj khāna*, نشیمنگاه مرغ *nashīmangāhi murgh*.

ROOT, *n.* بنیاد *banyād*, اصل *asl*, بیخ *bīkh*. The square root, جذر *jazr*. To take root, اصل گرفتن *asl-g*. —(etymology) مصدر *masdar*.

ROOT, *vi.* از بیخ کردن *az bīkh-k*.

ROPE, *n.* ریسمان *rasan*, حبل *habl*, سر رشته *sar rishta*. A cable-rope, چهل *juml*. A tent rope, رهن کشتی *tanāb*. To make ropes, حبل *rasani kishti*. A rope-maker, حبال *habl-t*. A rope-dancer, رهن تاب *rasan tāb*. A rope-dancer, باز *rismān bāz*.

ROPY, *a.* لعاب دار *luāb dār*.

ROSARY, *n.* تسبیح *tasbīh*, سجده *sijda*.

ROSE, *n.* گل *gul*, ورد *ward* (*pl.* اوراد).

A rose leaf, گل برگ *gul barg*. A rose

bud, غنچه *ghuncha*. A rose tree, گل بن *gul bun*.

A bed of roses, گلستان *guli-*

stān, گلزار *gulzār*. A handful of

roses, گلدسته *guldasta*. Oil of roses,

گل دهن *dahni*, روغن گل *raughani gul*,

ماء النورد *gulāb*, Rose water, گل

مآء النورد *māu'lwārād*. Syrup of roses, گل

مکّرر *mukarrar*. Conserve of roses, گل

باشکار *bashakar*, گل کند *gul kand*. Ottar

of roses, عطر گل *itri gul*. A rosy bower,

گلگشت *gul gasht*. A beautiful, deli-

cate scented rose, گل رعنا *gul-raānā*.

Scattering roses, گل افشان *gul fishān*.

Gathering roses, گل چین *gul chīn*.

ROSEATE, *a.* سرخ *surkh*, گلگون *gulgūn*.

ROSEMARY, *n.* اکیل الجبل *akilu'ljabal*.

ROSY, *a.* گلگون *gulgūn*, گلغام *gulfām*,

گلرنگ *gulrang*. Rosy-cheeked, گل

تزار *gul tēār*.

ROT, *vt., vi.* گزیدن *bosīdan*, گزیدن

gandīdan.

ROTATION, *n.* نوبت *gardish*, گردش

naubat, چرخ *charkh*, دور *daur*.

ROTE, *n.* از بار *az bar*. To repeat by

rote, از بار کلام کردن *az bar kalām-k*.

ROTTEN, *a.* گزیده *pusīda*, پوسیده *gan-*

dīda, کرم خورده *kirm khurda*.

ROTUND, *a.* گرد *gird*, مدور *mudavvar*.

ROUGH, *a.* درشت *nā hamwār*, ناهموار

durusht, تند *tund*, نا موافق *nā muwā-*

fak. Rough ground, ظریف *zalīf*. A

rough road, شازب *shāzib*. A rough

sea, بحر مواج *bahri mawwāj*. Of rough

manners, بی ادب *bī adab*.—(not

polished) بی تراشیده *nā tarāshīda*, بی

صیقل *bī saykal*.—(harsh to the ear)

بی آهنگ *nā muwazzan*, بی آهنگ

āhang.

ROUGHLY, *ad.* درشتی *bā durushti*,

نا هموارانه *nā hamwārāna*, بی

تندی *bā tundi*, بی ادبانه *bī adabāna*.

ROUGHNESS, *n.* درشتی *durushti*, سختی

sakhti, عدم ادب *tursh rūi*, عدم

ādami adab.

ROUND, *a.* مدور *mudavvar*, مستدیر *mu-*

stadīr, دایره *dāira*. Round about,

گرداگرد *girdā gird*, حوال *hawāla*. To

wheel round, گردیدن *gardīdan*. To

wrap round, دور کردن *daur-k*. To drive

round, گردانیدن *gardānīdan*. To turn

round, گردان کردن *gardān-k*. To wind

round, گرداگرد ساختن *gardāgard-s*.

ROUND, *ad.* دور *daur*, گرداگرد *girdāgarē*,

در پیرامون *dar payrāman*.—(on every

side) هر طرف *bahar jānib*, هر

طرف *har taraf*.

ROUND, *vt.* (make round) دور ساختن

mudawwar-s, گرد کردن *gird-k*.—(go

round) دور رفتن *gardīdan*, در دور رفتن

dar daur-r.—(become round) مدور

شدن *mudawwar-sh*.

ROUNDABOUT, *a.* گرداگرد *girdāgird*,

وسیع *wasīd*.

ROUNDLY, *ad.* گرداگرد *girdāgird*, ظاهراً

zāhīran.

ROUNDNESS, *n.* مدوری *mudawwarī*.—

(without reserve) بی ریا *bī riyā*.—

(vigorously) با جد *bā kushish*, با

جهد *bā jadd u jahd*.

ROUSE, *vt., vi.* انگیزیدن *angīkhtan*. To

rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k*.

ROUT, *n.* شکست *shikast*, انهزام *inhizām*,

هزیمت *hazīmat*.

ROUT, *vt.* شکست دادن *shikast-d*, انهزام

کردن *inhizāmi lashkar-k*.

ROUTE, *n.* راه *rāh*, ره *rah*, طریق *tarīk*, سبیل *sabīl*.

ROVE, *vt.* آواره گشتن *gashtan*, سیر کردن *āwāra-g.*, گردیدن *gardīdan*, sayr-k.

ROW, *n.* 1. (line) صف *saff* (*pl.* صفوف *saff*), در سلسله *silsila*, In a row, صف *saff* صف *saff*, در سلسله *silsila*. 2. (tumult) هنگامه *hangāma*, فتنه *fitna*.

ROW, *vt., vi.* غادوف زدن *ghādūf-z.*, خاده *halīsa-kashīdan*, کشیدن *khāda-z.*

ROWER, *n.* غادوف کش *ghādūf kash*, غادف *ghādīf*.

ROYAL, *a.* پادشاهانه *pādshāhāna*, ملکی *mulkī*, خسروی *khusrawī*. The royal treasury, خالصه شریفه *khālisa sharīfa*.

ROYALTY, *n.* پادشاهی *pādshāhī*, سلطنت *saltant*.

RUB, *vt., vi.* سائیدن *mālīdan*, سایدن *sāyīdan*, فرسودن *farsūdan*, سودن *sūdan*, حک کردن *hak-k.*

RUB, RUBBING, *n.* حک *hak*, مالش *mālīsh*, عفس *āfas*. Rubbing the skin, عفس *āfas*. Rubbing the teeth, تشویص *tashwīs*. 2. (difficulty) مشکل *mushkil*, اضطراب *iztirāb*, آزار *āzār*. 3. (gibe) طعن *taʿn*, طنز *tanaz*.

RUBBER, *n.* سادگ ساو *sang sāv*.

RUBBISH *n.* فضاله *khāshāk*, خاشاک *fuzāla*.

RUBY, *n.* لعل *laʿl*, یاقوت *yāqūt*, لعل *laʿlī* بدخشانی *badakhshān*.

RUDDER, *n.* دنبال *dumbāla* جہاز *jehāz*, خله *khalla*, سکان *sukkān*.

RUDDINESS, *n.* حمرت *surkhī*, سرخی *humrat*.

RUDDY, *a.* لعلفام *laʿlfām*, گلگون *gulgūn*.

RUDE, *a.* بی ادب *bī adab*, (uncivil)

دروست *durusht*, بی مروت *bī muruwat*.

—(ignorant) بی دانش *bī dānish*, نادان *nādān*, بی علم *bī ʿilm*.

RUDELY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, بی مروت *bī muruwat*, بی دقت *bī dānish*, بی دیکت *bī dikkat*. To behave rudely, ترک *tarki* ادب *adab-n*.

RUDENESS, *n.* ترک *gustākhi*, گستاخی *tarki adab*, درشتی *durushtī*, جاهلی *jāhili*.

RUDIMENT, *n.* قاعده *kāda*, اصل *asl*, مصدر *masdari ʿilm*, عنصر *ʿunsar*.

RUDIMENTAL, *a.* اساسی *aslī*, اصلی *asālī*.

RUE, *n.* سداب *sudāb*.

RUE, *vt.* تاسف *afsūs-k.*, افسوس کردن *tāssuf-k.*

RUEFUL, *a.* ملول *ghamgīn*, غمگین *malūl*.

RUFFIAN, *n.* حرامزاده *harāmī*, حرام *harāmzāda*, اوباش *rahzan*, رهن *aubāsh*.

RUFFLE, *vt., vi.* اضطراب کردن *iztirāb-k.*, آزار دادن *āzār-d.*—(put out of form) *barham-z.*—(to be contracted into plaits) چین افکندن *chīn-a*.

RUG, *n.* کليم *galīm*, نمد *namad*.

RUGGED, *a.* زاهوار *durusht*, سخت *nā hamwār*, ساکت *sakht*.

RUGGEDLY, *ad.* زاهوارانه *nā hamwārāna*, درشتی *bā durushtī*.

RUGGEDNESS, *n.* درشتی *durushtī*, زاهواری *nā hamwārī*.

RUIN, *n.* زوال *takhrīb*, تخریب *zawāl*, ویرانی *wayrānī*, ویرانه *tabāhī*.—(of a building) خرابه *khārāba*, ویرانه *wairāna*.

RUIN, *vt.* ویران کردن *wayrān-k.*, خراب کردن *pāyamāl-k.*, هلاک کردن *halāk-k.*, برباد دادن *barbād-d.*

RUINOUS, *a.* *bī marammat.* — (destructive) *mufsid*, فاسد *fāsid*, *muhlik*, مهلك.

RULE, *n.* 1. (government) *āmal*, عمل *riyāsat*, ریاست *hukūmat*, حکومت. 2. (a cannon) *kāda*, قاعده *kānūn*, قانون *rasm*, رسم. According to rule, *mūwāfaki kāda*, موافق قاعده. A mason's rule, *gūnyā*, گونیا. Rule of three, *kānūni musallasī*, مثلثی.

RULE, *vt., vi.* *hukūmat-k.*, حکومت کردن *zabt u rabt-k.*, تدبیر و ربط کردن *hukm-f.* — حکم فرمودن *tadbūr-k.*, تدبیر کردن *khatt-k.*, خط کشیدن (draw a line) *mistar-k.*, مسطر کردن.

RULER, *n.* (governor) *hākīm*, حاکم *pādshā*, پادشاه. — (a ruler by which right lines are drawn) *mistar*, مسطر (*pl.* مساطر).

RUMBLE, *vi.* *raād-k.*, رعد کردن *hangāma k.*, هنگامه کردن.

RUMINATE, *vt., vi.* *zārīdan*, زاریدن *andīsha-k.*, اندیشه کردن *fikr-k.*, فکر کردن.

RUMINATION, *n.* *nushkhār*, ناز *zhāzh*, زاز *andīsha*, اندیشه *fikr*, فکر.

RUMMAGE, *vt., vi.* جستوجو کردن *talāsh-k.*, تلاش کردن *justajū-k.*

RUMOUR, *n.* *āwāza*, آواز *afwāh*, افواه *shuhrat*, شهرت *khavar*, خبر.

RUMOUR, *vt.* شهرت دادن *shuhrat-d.*, خبر دادن *ishtihār-k.*, اشتیهار کردن *khavar-d.*

RUMP, *n.* *surīn*, سرین *pusht māza*, پشت مازه.

RUN, *vt., vi.* *dawīdan*, تاخیدن *tākhtan*, تابیدن *poīdan*, پویدن *shitāb-k.* To run away (flee) *gurīkhtan*, گریختن *jarayān*, جاری شدن — (to flow) فرار شدن *jarayān-k.*, جاری کردن *jarī-sh.* جاری شدن. To run up and down, *sar farū-z.* سر فرو زدن.

tak u pū-k. — (dissolve) *gudākhtan*. To have a run, *kuwat-g.* To run after, *bā jadd u jehad-j.* To run away with, *bī razā shitāb-k.* To run on, *bī inkitaḍ rawān-b.* To run over, *labrīz-sh.* — (to be at an end) *basar-ā.* — (expatiate on) *sakhun rān-k.* To run the hazard, *dar khatar-a.* To run down (depress) *sar farū-z.*

RUN, RUNNING, *n.* *davīdagē*, دویدگی *dawān*, دوان *puyān*, پویان. Running water, *ābi jarayān*, آب روان *ābi rawān*. At the long run, *ākhirulamar*.

RUNAWAY, *n.* *farārī*, فراری.

RUNNER, *n.* *kāsad*, قاصد *payk*, پیک.

RUPEE, *n.* *rūpiya*, روپیہ.

RUPTURE, *n.* 1. (breach of peace) شکست *shikasti salāh*, صلح *rikhna*, رخنه *khalal*, خلل. 2. (hernia) *bādkhāya*, باد خایه *fatk*, فتق. 3. (dispute) *khilāf*, خلاف.

RUPTURE, *vt.* *shikastan*, شکستن *gusīkhtan*, گسیختن.

RURAL, *a.* *dihkānī*, دهقانی *rūstāī*, روستایی.

RUSH, *n.* *jast*, جست *tākht*, تاخت.

RUSH, *vi.* تند رو رفتن *zūd-r.*, زود رفتن *tund rau-r.* To rush upon, *bar-t.*, بر تاختن *hamla-b.* حمله بردن.

RUST, *n.* *zang*, زنگ *mūryāna*, موربانہ.

RUST, *vt. vi.* زنگ خوردن *zang-kh.*, زنگ زدگی *zang ālūd-k.* زنگ آلود کردن.

RUSTIC, *a.* *rūstāī*, دهقانی *dihkānī*. — (rude) *nā tarā-shīda*, نا تراشیده *bī adab.* — (honest, simple) *pāk*, پاک *sāda dil*, ساده دل.

بی (plain, unadorned) *sālih*.
 بی زینت *bī zīnat*, آرایش *bī ārayish*.
 RUSTIC, *n.* دهقان *dihkān*, روستا *rūstā*,
 خوریاد *khūryād*, فلاح *falāh*.
 RUSTICALLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*.
 RUSTICATE *vt., vi.* (banish) نفی بلد
 از شهر بدر راندن *nafī i balad-k.*,
 از شهر بدران *az shahr badar-r.*—(live in the country)
 در قربت نشستن *dar karīyat-n.*
 RUSTICITY, *n.* دهقانیه *rūstāi*,
 دهقانان *dihkānī*.
 RUSTY, *a.* زنگ خورده *zang khurda*.
 RUTH, *n.* (pity) رحم *rahm*.—(misery)
 اندوه *andūh*, غم *gham*.
 RYE, *n.* کنگران *kangarān*.
 RYOT, *n.* رعیت *raīyat*, زمیندار *zamīndār*.

S.

SABBATH, *n.* یوم السبت *yāumu's sabt*.
 —(Sunday) یکشنبه *yak shamba*.
 SABLE, *n.* سیاه *siyā*, تیره *tīra*.
 SABRE, *n.* شمشیر *shamshīr*, تیغ *tegh*.
 SACCHARINE, *a.* شکرین *shakarīn*,
 شیرین *shīrīn*.
 SACERDOTAL, *a.* امامی *imāmī*.
 SACHEL, *n.* کتابدان *juzdān*, جز دان
kitābdān.
 SACK, *n.* 1. جوال *juwāl*, جوالی *jawālīk*,
 خریطه *kharīta*.
 SACK, *vt.* تاراج *ghārat-k.*, غارت کردن
 تاخت و تاراج کردن *tārāj-k.*,
 تاخت و تاراج کردن *tākhṭ u tārāj-k.*
 SACKCLOTH, *n.* لباس *libd*, پلاس *palās*.
 SACRAMENT, *n.* vide OATH.
 SACRED, *a.* مقدس *mukaddas*, معبد
majīd, پاک *pāk*.—(inviolable) حرم

haram—(private) خاص *khāss*, مخصوص
makhsūs. The sacred writings, کلام
 عزت *kalāmi izzat*.
 SACREDLY, *ad.* با راستی *bā dīn*, با
 تقدس *bā rāstī*, مقدسانه *mukaddasāna*.
 SACREDNESS, *n.* تقدس *takaddus*,
 قدس *kuds*.
 SACRIFICE, *vt., vi.* قربان کردن *kurbān-k.*,
 ذبح ساختن *zibh-k.*, فدا کردن
fidā-k.
 SACRIFICE, *n.* قربان *kurbān*, فدا *fidā*,
 ذبح *zibh*. A place of sacrifice, قربانگاه
kurbāngāh.
 SACRIFICER, *n.* صاحب ذابح *zābih*,
 صاحب القربان *sāhibul kurbān*.
 SAD, *a.* دلنگین *diltang*, غمگین *gham-*
gīn, اندوه گین *andūhgīn*, حزین *hazīn*,
 تیره *tīra*.
 SADDEN, *vt.* غمگین کردن *ghamgīn-k.*,
 دلنگین کردن *diltang-k.*, ملول کردن
malūl-k.—(grow sad) ملول گردیدن
malūl-g., دلغمار شدن *dilfigār-sh.*
 SADDLE, *n.* ریحات *rihālat*, زین *zīn*.
 SADDLE, *vt.* زین بستن *zīn-d.*, زین
zīn-b.
 SADDLE-CLOTH, *n.* زین پوش *zīn pūsh*,
 ناماد زین *namadi zīn*.
 SADDLER, *n.* سراج *zīn sāz*, ساز
sarrāj.
 SADDLERY, *n.* سراجی *sarrājī*, زین
 سازی *zīn sāzī*.
 SADLY, *ad.* غمگینانه *bā ghām-gīnī*,
 ملولانه *malūlāna*.
 SADNESS, *n.* اندوه *andūh*, ملوای *malūlī*,
 غمگینانه *ghām-gīnī*.
 SAFE, *n.* محفوظ *amīn*, امین *mahfūz*,
 مسلم *musallam*. Safe and sound,
 صحیح و سالم *sahīh u sālim*.
 SAFE-CONDUCT, *n.* بدرقه *badraka*.
 SAFEGUARD, *n.* حمایت *himāyat*,
 نگاهداری *nigāhlānī*, سیانیت *siyānat*.

SAFELY, *ad.* *bar waja* در وجه امدین *amīn*, با سلامت *bā salāmat*.

SAFETY, *n.* *salāmat* ایمنی, *amīnī*, رسیدگاری *kifāzat*, حفاظت *rastugārī*, خلاص *khalāz*, عافیت *āfiyat*.

SAFFRON, *n.* *zaāfrān*, زعفران *karkam*.

SAGACIOUS, *a.* *zīrak* بصیرت, *ahli basīrat*, عاقلمند *tez fahm*, تیز فهم *āklmand*, اهل فراست *ahli firāsāt*.

SAGACIOUSLY, *ad.* *zīrakāna*, زیرکانه, *āklmandāna*, عاقلمندانه, *bā basīrat*, با بصیرت *bā firāsāt*, با فراست.

SAGACITY, *n.* *tez fahm*, زیرکی, *zīrakī*, بصیرت *basīrat*, فراست *firāsāt*.

SAGE, *a.* *dānā*, دانا, *ālim*, عالم *ākil*, عاقل *hūshyār*, هوشیار *zīrak*, زیرک *raushan zamīr*, روشن ضمیر *khiradmand*, خردمند.

SAGE, *n.* *dānishmand*, صاحب, *khiradmand*, خردمند *sāhibi ilm*, علم *hakīm*, حکیم *sūfī*, صوفی.

SAGELY, *ad.* *bā tamīz*, با تمیز *hūshyārāna*, هوشیارانه.

SAGITTARIUS, *n.* *burjī* برج, *kamān*, *burjī kaus*, قوس.

SAIL, *n.* *shirād*, شراع *bādbān*, بادبان *bādbān-b.* To hoist sail, برداشتن *shirād-k.* کشیدن شراع.

SAIL, *vt., vi.* *ba rui* بروی دریا رفتن *daryā-r.*, در جهاز سفر کردن *safar-k.*

SAILING, *n.* *abhar*, ابحار *iklāā*, *mallāhī*, ملاحی.

SAILOR, *n.* *mallāh*, ملاح *khalāsī*, خلاصی.

SAINT, *n.* *walī*, ولی *sūfī*, صوفی (pl. *barr* (pl. ابرار), اولیا).

SAKE, *n.* *kasd*, قصد (end, purpose), *gharaz*, غرض *maksūd*, مقصود *murād*, — (cause) سبب *sabab*, موجب.

mūjab, For the sake of, برای *barāya*, *āla' hasb*, علی حسب.

SALAD, *n.* *salāta*, — (oil) روغن *raughani zīt*, زیت.

SALAMANDER, *n.* *samandar*, سمندر.

SALAMMONIAC, *n.* *shakhār*, نوشادار, *naushādar*.

SALARY, *n.* *sālyāna*, مواجب *wazīfat* (pl. وظایف), *marwājib*, وظیفه *tawzīf-k.* To pay a salary, توظیف کردن *sālyāna-d.* سالیانه دادن.

SALE, *n.* *farūkht*, بیع *bat*, شرا *sharā*. To put up to sale, مزاد کردن *mazād-k.* To bid again at a sale, *musāwamat-s.* مساومت ساختن. The time of sale, رواج *rawāj*. Sale to the highest bidder, مزاد *mazād*.

SALEABLE, *a.* *farūkhtanī*, فروختنی *layaku'l bat*, لایق البیع *rawāj*. Not saleable, *nā farūkhtanī*, نا فروختنی *nā rawā*. To be saleable, لایق *lāyaki farūkht-sh.* شدن *rawān-k.* روان کردن *rawāj-d.* رواج دادن.

SALESMAN, *n.* *dallāl*, دلال *bayyā*, بیاع *dast farūsh*, دست فروش.

SALIENT, *a.* *khīzān*, خیزان.

SALINE, *a.* *namakīn*, ملحي *milhī*.

SALIVA, *n.* *ābi dahan*, لعاب *luāb*, تف *tuf*.

SALLY, *n.* *hujūm*, هجوم *khurūj*, خروج *khush*, خوش خیال *latīfa*, لطیفه *khīyāl*.

SALLY, *vi.* *hujūm-ā.*, حمله آوردن *hamla-k.*, تاختن کردن *tākhtan*.

SALT, *n.* *namak*, ملح *milh*.

SALT, *a.* *namkīn*, نمکین *shūr*, شور *namak zada*, نمک زده *mamlūh*, مملوح.

SALT, *vt.* نمک زدن *namak-z.*, مملوح *mamlūh-n.*, نمکین کردن *namakīn-k.*

SALT-CELLAR, *n.* نمکدان *namakdān.*
مملحت *mamlahat.*

SALTER, *n.* نمک زدن *namak zadan.*—
(a seller of salt) نمک فروش *namak farūsh.*—(a maker of salt) نمک ساز *namak paz.*

SALTISH, *a.* مالِح *mālīh*, شور *shūr.*

SALTLESS, *a.* بی نمک *bī namak.*

SALTPETRE, *n.* شوره *shūra*, بوره *būra.*

SALUBRIOUS, *a.* صحت بخش *sihhat bakhsh*, غوارا *guwārā.*

SALUBRITY, *n.* سلامتی *salīmī.*—(of air) خذک *āitidālī harwā*, خنک هوا *khunuk harwā.*

SALUTARINESS, *n.* سودمندی *sūdmandī*,
نافع *manfiāt*, نفع *naḥ.*

SALUTARY, *a.* خوشگوار *khushguwār*,
سودمند *shifā bakhsh*, شفا بخش *sūdmand*, نافع *naḥ.*

SALUTATION, *n.* دعای *salām*, سلام *duāi salām*, تسلیم *taslīm* (pl. تسلیمات *takrīm*, تکریم), (تسلیمات *pl.*)
بعدالسلام *badā's salām*. After salutations and compliments, بعدالسلام و الکلام *badā's salām wa'l kalām.*

SALUTE, *vt.* دعا *salām-d.*, سلام دادن *salām-d.*,
تسلیم گفتن *taslīm-g.*, دعا گفتن *duā-g.*,
خیر و عافیت گفتن *khayr u āfiyat-g.*

SALVATION, *n.* سعادت ابدیت *saādati abdiyat*,
نجات *khalās*, خلاص *najāt*, رستگاری *rastagārī.*

SALVE, *n.* مرهم *marham*, ضمام *zamād.*

SALVER, *n.* خوانچه *khāncha*, طباق *tabak.*

SAME, *a.* برابر *musāwī*, مساوی *barābar.*

At the same time, یکبارگی *yak bāragī*,
هموقت *hamwakt.* Of the same society,

هم بزم *ham bazm.* Of the same school,
هم دبستان *ham dabistān.* Of the same
profession, هم پیشه *ham pasha.* That
same, همان *hamān.* This same, همین *hamīn*,
همچنین *hamchunīn.* The same (ditto), همانا *hamānā*,
ایضا *ayzan.* Not the same, نا یکسان *nā yaksān.*

SAMENESS, *n.* یکسانی *yaksānī*, برابری *barābarī*,
مطابقت *muwāfakat*, مطابق *mutābakat.*

SAMPLE, *n.* نمونه *namūna*, نمونج *namūda*,
چاشنی (taste) *chāshnī.*

SANCTIFICATION, *n.* تقدس *takaddus*,
تطهیر *tathīr.*

SANCTIFY *vt.* تقدس کردن *mukaddas-k.*,
تقدیس گفتن *takdīs-g.*, پاک کردن *pāk-k.*

SANCTIMONIOUS, *a.* روحانی *rūhānī.*

SANCTIMONY, *n.* روحانیت *rūhāniyat*,
پاکیزگی *pākīzagī.*

SANCTION, *n.* امر *razā*, حکم *hukm*, رضا *amr*,
تصدیق *rukhsat*, رخصت *tasdik*, پسند *pasand*, امضا *imzā.*

SANCTION, *vt.* تصدیق کردن *tasdik-k.*,
پسندیدن *pasandīdan.*

SANCTITY, *n.* طهارت *takaddus*, پاکیزگی *tahārat*,
پاکی *pākī.*

SANCTUARY, *n.* قدس شریف *kadsī sharīf*,
پناهگاه *panāh gāh*, مقدس *mukaddis*, مغر *mafarr.*

SAND, *n.* ریگ *rīg*, رمل *raml.* Sand
bank, ریگ *pushtai rīg.* Sand-
paper, کاغذ ریگدار *kāghazi rīgdār.*

SANDAL, *n.* نعلین *naālīn.*

SANDAL-WOOD, *n.* صندل *sandal.*

SANDY, *a.* رملی *ramlī.*—
(full of sand) ریگ *pur rīg.* A
sandy place, ریگستان *rīgistān.*

SANGUINARY, *a.* خون ریز *khūn rīz*,
خون خوار *khūn khār.*

SANGUINE, *a.* خونی *pur khūn*, امیدوار *khūnīn*. — (confident, warm) امیدوار *umedwār*, دلگرم *dilgarm*.

SANGUINENESS, *n.* امیدواری *umedwārī*, دلگرمی *dilgarmī*.

SANIOUS, *a.* ریش دار *pur rīm*, ریش *rīshdār*.

SANITARY, *a.* انگیز *sihhat angīz*, متعلق حفظان صحت *mataāllak hifzāni sihhat*.

SAP, *n.* رطوبت *ārk*, رطوبت *ratūbat*.

SAP, *vi., vt.* نقب زدن *nakb-z*.

SAPID, *a.* لذیذ *khūsh maza*, مزه *lazīz*.

SAPIENCE, *n.* فراست *ākl*, عقل *farāsat*.

SAPIENT, *a.* خردمند *ākil*, خردمند *khiradmand*.

SAPLESS, *a.* خشک *bī ārk*, بی عرق *khushk*.

SAPLING, *n.* درخت خال *nihāl*, نهال *darikhāl*.

SAPONACEOUS, *a.* صابون آسا *sābūn āsā*.

SAPOR, *n.* لذت *lazzat*, مزه *maza*.

SAPPHIRE, *n.* یاقوت کبود *yākūti kabūd*.

SARCASM, *n.* طعن *taān*, سرزنش *sarzanish*, بختان *bukhtān*.

SARCASTICAL, SARCASTIC, *a.* طعنه ساز *taān āmīz*, طعن آمیز *tanz sāz*.

SARCASTICALLY, *ad.* با طعن و طعنه *bā taān u tanz*, با سرزنش *bā sarzanish*.

SARSAPARILLA, *n.* عشبه *ūshba*.

SASH, *n.* میان بند *kamar band*, کمربند *miyān band*.

SATAN, *n.* شیطان *shaytan*, ابلیس *iblis* (pl. ابلیس).

SATIATE, *vt.* آسوده *sayr-k*, سیر کردن *āsūda-k*, قانع شدن *kānī-sh*.

SATIATED, SATIATED, *a.* آسوده *sayr*, سیر *āsūda*.

SATIETY, *n.* آسودگی *āsūdagi*, سیری *sīrī*.

SATIN, *n.* اطلس *atlas*.

SATIRE, *n.* هجاء *hajw*, طنز *tanz*, هجاء *hijā*.

SATIRICAL, SATIRIC, *a.* هجاء ساز *hijā sāz*, هجو آمیز *hajw āmīz*.

SATIRIST, *n.* زبان هجو *hajw-gū*, زبان *zabān burān*.

SATIRIZE, *vt.* زبان هجو کردن *hajw-k*, دشنام دادن *zabān burān-sh.*, دشنام *dushnām-d*.

SATISFACTION, *n.* خاطر جمعی *khātir jamaī*, خوشدلی *khushdilī*, رضا *razā*, عوض *dilshādī*, دلشادی *dilāsāi*, جزا *jazā*, *īwaz*.

SATISFACTORILY, *ad.* بارضا *bā razā*, بطور دلخواه *ba taurī dilpasand*, دلپسند *dilkhāh*.

SATISFACTORY, *a.* دلپسند *dilpasand*, دلپذیر *dīl pazīr*, خاطر خواه *khātir khāh*, خوشنودی *razā bakhsh*, بخش *khūshnūdī*.

SATISFIED, *a.* راضی *rāzī*, خوشنود *khūshnūd*, خاطر جمع *khātir jamī*. To be satisfied, راضی شدن *rāzī-sh.*, خاطر جمع شدن *khātir jamī-sh*.

SATISFY, *vt., vi.* راضی کردن *rāzī-k.*, خاطر جمع کردن *khātir jamī k.* — وفا کردن *wafā-k.*, ادا کردن (fulfil) *ādā-k.* — عوض دادن (recompense) *īwaz-d.* — مشکل و شک کشادن (free from doubt) *mushkil u shakk-k.* — (convince) الزام کردن *ilzām-k.*

SATURATE, *vt.* سیر کردن *sīr-k.*, سیر *pur-k*.

SATURDAY, *n.* شنبه *shamba*, یوم السبت *yawmu's sabt*.

SATURN, *n.* زحل *kaywān*, زحل *zuhal*.

SATYR, *n.* اهرمن *ghūl*, شیطان *shaytān*, دیو *dīv*.

SAUCE, *n.* چاشنی *chāshnī*, مزه *maza*.

SAUCE-PAN, *n.* تابه *tāba*, دیگچه *dīgcha*.

- SAUCER, *n.* طبقچه *tashtarī*, تشتري *tabakcha*.
- SAUCILY, *ad.* گستاخانه *gustākhāna*, شوخانه *shūkhāna*.
- SAUCINESS, *n.* بی گستاخی *gustākhī*, بی ادبی *bī adabī*.
- SAUCY, *a.* شوخ چشم *gustākh*, بی ادب *bī adab*, *shūkh chashm*.
- SAUSAGE, *n.* زونج *zawanj*.
- SAVAGE, *a.* بی رحم *sang dil*, سذگ دل *bī raham*.—(uncivilized) بیابانی *bayā-bānī*, وحشی *wahashī*.—(brutal fellow) آدم بی شفقت و رحمت *ādmī bī shufakat u rahmat*.
- SAVAGELY, *ad.* بادرشتی *bā durushtī*, بی شفقت *bī shufakat*.
- SAVAGENESS, *n.* سذگدای *sangdilī*, وحشت *wahshat*, تعدی *taādī*.
- SAVE, *vt., vi.* نگاه داشتن *nigāh-d.*, محفوظ داشتن *mahfūz-d.*—(protect) حمایت کردن *panāh-d.*, آزاد کردن *himāyat-k.*—(set free) نجات کردن *najāt-k.*—(not to spend) کفایت کردن *kifāyat-k.*—بخشیدن *muāf-k.*, معاف کردن (excuse) خدا حافظ *bakhshīdan*. God save you, *khudā hāfiz*, خدا را نگاه *panāhi khudā*.
- SAVE, *prep.* بجز *ba juz*, غیر از *ghayr az*, الا *illā*, بغیر *baghayr*.
- SAVING, *a.* (frugal) کفایتی *kifāyatī*, خانهدار *khānadār*.—(not turning to loss) نا زیان آوار *nā ziyān āwar*.
- SAVING, *n.* (expenditure) کفایت *kifāyat*, بقیت *khānadārī*.—(somewhat preserved from being spent) بقیت *bakiyat*.
- SAVINGLY, *ad.* با خرج قلیل *bā kharchi kalīl*, بخیلانه *bakhīlāna*.
- SAVIOUR, *n.* المسیح *almasīh*.
- SAVOUR, *n.* لذت *lazzat*, مزه *maza*.
- SAVOUR, *vt., vi.* لذت داشتن *lazzat-d.*, بو داشتن *bū-d.*, لذت کردن *lazīz-k.*
- SAVOURY, *a.* خوش مزه *khūsh maza*, خوش گوار *khūsh guwār*.
- SAW, *n.* اره *arra*, منشار *minshār*.
- SAW, *vt., vi.* اره کردن *arra-k.*
- SAWDUST, *n.* براده *burāda*, رند *rand*.
- SAWYER, *n.* اره کش *arra kash*.
- SAY, *vt., vi.* گفتن *guftan*, مقالات کردن *makālat-k.*, کلام کردن *kalām-k.* As you would say, گویا *guyā*. That is to say, یعنی *yānī*.
- SAYING, *n.* سخن *sukhn*, کلام *kalām*, (مقالات) *makāl*, گفتار *guftār*, مثل (proverb) *guftu gū*.—(proverb) *masal*. An extempore saying, بداهت *badāhat*. A witty saying, لطیفه *lātīfa*. Foolish sayings, احوال هرزه *akwālī harza*.
- SCAB, *n.* خارش *khārish*, جرب *jarab*.
- SCABBARD, *n.* غلاف *ghilāf*, نیام *niyām*.
- SCAFFOLD, *n.* طبقه *tabaka*, داربست *dār bast*, دار *dār*, صلیب *salīb*.
- SCALD, *vt.* با آب گرم سوختن *bā ābi garm-s.*
- SCALE, *n.* (bason of a balance) پله *pilla*, ترازو *saku'lmīzān*, تاس *tāsi tarāzū*, میزان *mīzān*. A scale of a fish, فلس *fls*.—(gradation) درجه *daraja*, تدریج *tadrīj*.
- SCALE, *vt., vi.* 1. (fish) فلس ماهی *flsi māhi*.—صاف کردن *āf-k.* 2. (take off any thin lamina) خراشت *pūst-k.* پوست کندن *kharāshat-g.*—(pare off a surface) بسط *basīta tarāsh-k.* To scale a wall, با نردبان بر دیوار چسبیدن *ba nardlān bar dīwār jastan*.
- SCALY, *a.* فلس دار *flsdār*.
- SCAMMONY, *n.* سقمونیای *sukūmunīyā*.
- SCAN, *vt.* 1. (verse) وزن کردن *wazn-k.*

- تقصیص کردن *taktīd-k.* 2. (examine
nicely) امتحان کردن *in.tihān-k.*
تحقیق کردن *tahkīk-k.*
- SCANDAL, *n.* رسوایی *bad nāmī*, رسوایی
ruswāi, تهمت *tuhmat*, ناموس *nāmūs*.
—(reproach) طعن *taḍna*.
- SCANDALIZE, *vt.* عیب گفتن *āib-g.*,
رسوایی کردن *ruswā-k.*, طعن زدن
taḍna-z., افترا کردن *iftirā-k.*
- SCANDALOUS, *a.* معیوب *ruswāi*, رسوایی
māyūb, بدنام *badnām*, عیب *āybgū*,
ملامت زن *malāmat zan*.
- SCANDALOUSLY, *ad.* با رسوایی *bā*
رسوایی *ruswāi*, با زباندرازی *fazīhatāna*,
bā zabāndarāzī.
- SCANDALOUSNESS, *n.* رسوایی *ruswāi*,
عیب داری *āyib dārī*.
- SCANNING, *n.* تقصیص *taktīd*, وزن
mruzūn.
- SCANTILY, *ad.* بی کثرت *bī kasrat*,
تدگی دستان *nā farāwān*, نا فراوان
tang dastāna.
- SCANTINESS; SCANTNESS, *n.* تنگی
tangī, قوت *killat*, کوتاهی *kūtāhī*,
عدم *ādami kasarat*.
- SCANTY, *a.* (narrow) تنگی *tang*, نا
قلیل *nā pahan*.—(wanting plenty)
کوتاه *kūtāh*, کم *kam*, کم *kalīl*.
- SCAR, *n.* وسم *dāghī zakhm*, داغ زخم
wasma, اثر *asar*.
- SCAR, *vt.* داغ گرفتن *dāgh-k.*,
داغ *dāgh-g.*
- SCARCE, *a.* 1. (not plentiful) قلیل *kalīl*,
کم *kam*, غایر کثیر *ghayrī kasīr*. 2
(rare, not common) نایاب *nāyāb*,
نادر *nādir*, غریب *gharīb*. To be or to
become scarce, کم شدن *kam-sh.*, قلیل
نادر گردیدن (rare) *kalīl-sh.*—
nādir-g.
- SCARCE, SCARCELY, *ad.* با دشواری
bā dushwā ī, با سختی *bā sakhtī*,
مشکلات *mushkilāna*.
- SCARCENESS, SCARCITY, *n.* کمی
kamī, قوت *killat*, تنگی *tangī*.—(rare-
ness) نادر *nādirī*, کم یابی *kam yābī*.
- SCARE, *vt.* ترسانیدن *tarsānīdan*,
خونداک کردن *khūfnāk-k.*
- SCARECROW, *n.* الرجل لعین *al rajl*
liāyn.
- SCARF, *n.* ردا *ridā*.
- SCARIFICATION, *n.* حجامت *hajāmat*,
داغ سازی *dāgh sāzī*.
- SCARIFY, *vt.* داغ ساختن *dāgh-s.*,
حجامت کردن *hajāmat-k.*
- SCARLET, *n.* سرقرلاط *kirmizī*, قرمز
sakarlat.
- SCATTER, *vt., vi.* پاشیدن *pāshīdan*,
پراکنده کردن *parā-ganda-k.*,
پخش کردن *gustardan*, پخش کردن
parīshān-k.
- SCAVENGER, *n.* مهتر *mihtar*.
- SCENE, *n.* منظر *manzar*, تماشا *tamāshā*.
- SCENERY, *n.* تصویر مجلس *taswīrimajlis*,
نزهت گاه *nuzhatgāh*.
- SCENT, *n.* (power of smelling) قوت
شم *kūwati shāmma*.—(odour) بو *bū*,
عطر *itr*, شام *shamma*.
- SCENT, *vt.* بوییدن *būyīdan*,
بوی دادن *būi-d.*
- SCEPTRE, *n.* عصا *āsā*.
- SCHEDULE, *n.* فهرست *daftar*, دفتر
fihrist.
- SCHEME, *n.* غرض *gharaz*, طلب *matlab*,
تدبیر *tadbīr*, نیت *niyat*, حکمت *hikmat*.
—(plot) بندش *bandish*.
- SCHEME, *vt.* تدبیر کردن *tadbīr-k.*,
مکر کردن *makr-k.*
- SCHISM, *n.* بدعت *bidāt*, اعتزال *ʿitizāl*,
جدایی *judāi*.

- SCHOLAR, *n.* طالب علم *tālibi ilm*, تلمیذ *shāgird*, مرید *murīd*, شاگرد *talmīz*.--(a learned man) عالم *ālim*, فاضل *fāzil*, دانشمند *dānishmand*, حکیم *hakīm*.
- SCHOLARSHIP, *n.* شاگردی *shāgirdī*, دانش *dānish*, معرفت *ma'rifat*, علم *ilm*.
- SCHOLASTIC, SCHOLASTICAL, *a.* عالمانه *ālimāna*, شاگردانه *shāgirdāna*, لایق *lāyaki* مکتب *maktab*.
- SCHOLIAST, *n.* مفسر *shāriḥ*, شارح *mufasssīr*.
- SCHOLIUM, *n.* شرح *hāshīya*, حاشیه *sharah*.
- SCHOOL, *n.* (مکاتب *maktab* *pl.*), دبستان *dabistān*, مدرسه *madrasa*, (مدرس *pl.*)
- SCHOOL, *vt.* مدارس *madā-rasat-d* دادن *taālīm-n.*, تعلیم نمودن *tādīb-k.* کردن
- SCHOOL-BOY, *n.* طفل *shāgird*, شاگرد *tifli maktab*.
- SCHOOL-FELLOW, *n.* هم *ham* مکتب *maktab*, خواجم *ham dars*, تاس *khāja tāsh*.
- SCHOOL-MASTER, *n.* آخون *ustād*, استاد *ākhūn*, خواجم *khāja*, معلم *muāllim*, مدرس *mudarris*.
- SCIATICA, *n.* درق النساء *draku'n nisā*.
- SCIENCE, *n.* فن *fann* (علوم *pl.*), هنر *hunar*, معرفت *maḍrafat*, (فنون *pl.*) *hikmat*, حکمت *adab*, ادب *fazl*, فضل *ilmī āmalī u tazarī*, علم *ilmī akhlāk*, علم اخلاق *ilmī tabīr*, علم طبیعی *ilmī baksh*, علم بخش *maḍrafat numā*.
- SCIENTIFICALLY, *ad.* از روی علم *az rūi ilm*, علمیان *ilmīyāna*.
- SCIMITAR, *n.* شمشیر *shamshīr*.
- SCISSORS, *n. pl.* قیچی *mikrās*, مقایس *makās*.
- SCOFF, *vi.* استهزا *taān-z.* زدن *istihzā-z.*
- SCOFFER, *n.* طعنه زن *taāna zan*.
- SCOFFINGLY, *ad.* طعنه زان *taāna zanān*, با طعنه و طعن *istihzan*, استهزا *bā tanz u taān*.
- SCOLD, *vt., vi.* سرزنش *sar zanish* کردن *dtāb-k.*, عتاب *malāmat-z.*
- SCOLDING, *n.* سرزنش *sar zanish*, طعن *dtāb*, عتاب *ītib*.
- SCOLD, *vt.* (cut hollow) کاویدن *kāwīdan* *tajawwuj-k.* تجويف کردن
- SCOPE, *n.* غرض *kasd*, قصد *niyyat*, ذیت *gharaz*.--(the thing aimed at *nishān gāh*.--(freedom from restraint) خودکامی *ikhtiyār*, آزادی *āzādī*, *khud kāmī*.
- SCORCH, *vt., vi.* سوختن *sūkhtan*, حرق *hark-k.* کردن
- SCORCHED, *a.* سوخته *sūkhta*, مستحش *mumtahish*.
- SCORE, *n.* 1. (line drawn) سطر *satar*, خط *khat*. 2. (a notch) رخنه *rakhna*, نشان *nishān*. 3. (on account) حساب *hisāb*, شمار *shumār*. 4. (a debt) وام *wām*, دین *dayn*. 5. (reason) سبب *sabab*, موجب *mūjab*. 6. (twenty) بیست *bīst*.
- SCORE, *vt.* خط کشیدن *khatt-k.*, علامت *ālāmat-n.* نهادن
- SCORN, *vt.* حقیر دانستن *hakīr-d.*, نکوهیدن *nikūhīdan*.
- SCORN, *n.* اهانت *ahānat*, نکوه *nikūh*, حقارت *hikārat*, تحقیر *takhfīf*.

- SCORNFUL, *a.* خوار دین *khār bīn*, رنکوه *pur nikūh*.
- SCORNFULLY, *ad.* با تاور *ba tauri takhīr*, تخفیفاً *takhfīfan*.
- SCORPION, *n.* عقرب *kazhdūm*, کرم *ākrab*.
- SCOT-FREE, *a.* ایمن سالم *sālim*, ایمان *īman*.
- SCOUNDREL, *n.* حرامزاده *harāmzāda*, رند *rind*, شریر *sharīr*, فاسق *fāsik*, غدار *ghaddār*.
- SCOUR, *vt., vi.* صیقل کردن *saikal-k.*, زدودن *zadūdan*.
- SCOURGE, *n.* تازیانه *chābuk*, ستمگار *tāziyāna* — (tyrant) ظالم *zālīm*, عقوبت *sitamgār* — (punishment) *ākūbat*.
- SCOURGE, *vt.* تازیانه زدن *tāziyāna-z.*, تذبذب نمودن *shalāk-z.*, شلاق زدن *tam'īh-n.*
- SCOUT, *n.* جاسوس *jāsūs*, خبرگیر *khābargīr*.
- SCOUT, *vt.* جاسوسی کردن *jāsūsī-k.*, تجسس کردن *tajassus-k.*
- SCRAMBLE, *vi.* گیر و دار کردن *gīr u dār-k.*
- SCRAP, *n.* تراشه *pīra* پاره, A scrap of paper, پاره *purza*. Scraps of victuals, خور پاره *k'ur pāra*. Scraps of cotton, ریزهای پنبه *rīzhāi pamba*.
- SCRAPE, *n.* اضطراب *iztirāb*, آزار *āzār*, مشکلی *mushkilī*.
- SCRAPE, *vt., vi.* خراشیدن *kharāshīdan*, تراشیدن *tarāshīdan*, ستردن *siturdan*. To scrape together, اندک اندک جمع کردن *andak andak jam'ī-k.*
- SCRAPER, *n.* تراش *tarāsh*, رنده *randa*.
- SCRATCH, *vt., vi.* خراشیدن *khārīdan*, سحر کردن *kharāshīdan*, محو کردن *mahv-k.*
- SCRATCH, *n.* خراش *kharāsh*, حک *hak*, نزاع *nizād*.
- SCRAWL, *vt., vi.* بد نوشتن *bad-n.*
- SCREAM, *vi.* فریاد *ghurrīdan*, و فریاد *faryād u fighān-k.*
- SCREAM, *n.* فریاد و فغان *gharīv*, فغان *faryād u fighān*.
- SCREEN, *n.* پرده *parda*, حجاب *hijāb*.
- SCREEN, *vt.* پوشیدن *pūshīdan*, پنهان کردن *panhān-k.*, پرده ساختن *parda-s.*
- SCREW, *n.* پیچ *pīch*, دره *narmāda*, لولاب *lūlab*.
- SCREW, *vt.* از لولاب *pīch-k.* پیچ کردن *az lūlab-t.* — (fasten by a screw) *az pīch band-k.* پیچ بند کردن *bazūr-g.* گرفتن *sitam-k.* To screw the face, روی درهم کشیدن *rūi darham-k.* — (press) افشردن *afshurdan*, پالودن *pālūdan*.
- SCRIBBLE, *vt., vi.* خط نا حسن کشیدن *khātī nā husn-k.*
- SCRIBBLE, *n.* خط نا حسن *khātī nā husn*, خط بد *khātī bad*, خط خام *khātī khām*.
- SCRIBBLER, *n.* کاتب ناخوش نویس *kātibi nākhūsh nawīs*.
- SCRIBE, *n.* کاتب *kātib*, نویسنده *nawī-sanda*.
- SCRIP, *n.* کیسه *kīsa*, انبان *ambān*, رقع *ruk'ī*.
- SCRIPTURE, *n.* کتبت *katabat*. The holy scripture, کلام الله *kalāmi alla'*, تورات *turāt*, انجیل *injīl*.
- SCRIPTURAL, توراتی *taurātī*.
- SCROFULA, *n.* خنازیر *dāmghūl*, خوک *khūk*.
- SCROFULOUS, *a.* خنازیر دار *khanāzīr dār*.
- SCROLL, *n.* طومار *tūmār*, دفتر *daftar*.
- SCRUB, *vt., vi.* زدودن *zadūdan*, سائیدن *sāīdan*.
- SCRUB, *n.* حقیر *danī*, دنی *hakīr*.
- SCRUPLE, *n.* شک *shakk*, شبه *shubah*,

بیسست دانم *wahm*.—(in weight) *bīst dāna*.
 SCRUPLE, *vi.* شک *wahm-d.* واهم داشتن
shakk-k. احتیاط نمودن *ih̄tiyāt-n.* کردن
 SCRUPULOUS, *a.* شکي *wahmī*, واهمی
shakkī.
 SCRUPULOUSLY, *ad.* *bā wahm* با واهم
bā shakk با شک *bā taraddud* با تردد
 SCRUPULOUSNESS, *n.* احتیاط *ih̄tiyāt*,
 واهمناکي *wahmnākī*.
 SCRUTABLE, *a.* از تفحص ممکن اظهار
az tafahusi mumkinī izhār, یا یافتني
yāftanī.
 SCRUTINEER, *n.* محاسب *muhāsib*,
 مفتش *mufattish*.
 SCRUTINIZE, *vt.* تفحص کردن *tafahhus-*
k. جستني *taftīsh-s.* تمییش ساختن
justan.
 SCRUTINY, *n.* تفتیش *talāsh*, تلاش
taftīsh, تفحص *tafahhus*.
 SCRUTOIR, *n.* پیشتخدم *peshtakhta*.
 SCUFFLE, *n.* شماتت *hangāma*, هنگام
shamātat, خونما *ghaughā*.
 SCUFFLE, *vi.* هنگام اندگیختن *hangāma-*
a. مشت زدن *musht-z.*
 SCULL, *n.* (a boat) کشتي *kishti*.
 SCULPTOR, *n.* نقشبند *nakkāsh*, نقاش
nakshband.
 SCULPTURE, *n.* نقاشي *nakkāshī*,
 تراشش *tarāshish*, قلمکاری *kalam kārī*.
 SCULPTURE, *vt.* تراشیدن *tarāshīdan*,
 کندن *kandan*.
 SCUM, *n.* کف *kaf*.
 SCUM, *vt.* کف برداشتن *kaf bardāshstan*.
 SCUMMER, *n.* کفگیر *kaf gīr*, کبچه *kabcha*.
 SCUPPER, *n.* آبریز جهاز *ābrīzi jehāz*.
 SCURF, *n.* خشک رنده *sabūsa*, سدوسه
khushk randa.
 SCURFY, *a.* دار سدوسه *sabūsa dār*.

SCURRILITY, *n.* دشنام *dushnām*, طعن
taḍna, ذم *zamm*.
 SCURRILOUS, *a.* دراز زبان *zabān darāz*,
 دشنام ده *dushnām dah*.
 SCURRILOUSLY, *ad.* با دشنام *bā dush-*
nām, بطور زباندراز *ba tauri zabān darāz*.
 SCURVILY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, با دوني
bā dūnī.
 SCURVY, *n.* (mean) پست *past*, حقیر
hakīr, خاكسار *khāksār*.—(disease)
 رقت الدم *rikkatu'd dam*, جرب *jarab*.
 SCUTTLE, *n.* زنبیل *zambīl*.—(grate)
 زغالدان *zughāldān*.—(quick pace)
 تیزگامی *tezgāmī*.
 SCYTHE, *n.* داس *dās*.
 SEA, *n.* دریا *daryā*, بحر *bahr* (pl. بحار).
 The Indian or Green sea, بحر الاخضر
bahru'l akhzar. The Mediterranean
 sea, بحر الروم *bahru'r rūm*. The black
 sea, بحر اسود *bahri aswad*. The red
 sea, بحر القلزم *bahrul kulzum*, بحر الاحمر
bahrul ahmar. The Caspian sea,
 بحر الخزر *bahrul khazar*. The deep
 sea, بحر عمیق *bahri āmīk*. A swelling
 sea, بحر الزخار *bahruz zakhkhār*. Sea
 and land, بحر و بر *bahr u barr*. By
 land and sea, "برا" *bahran barran*.
 Belonging to the sea, بحري *bahrī*.
 On the sea shore, بل دریا *ba labi*
daryā, بر کنار *bar kinār*. The ebb and
 flow of the sea, جز و مد *madd u jazr*.
 The flowing of the sea, جاری دریا
jārī i daryā. Over flowing as the sea,
 خیزم *khizrim*. The sound of the sea,
 نجو *najūkh*. To sail on the face of
 the sea, مشي علي وجه البحر کردن
mashy āla' wajhil bahr-k. Sea-breeze,
 نسیم از بحر *nasīm az bahr*. Sea-
 chart, کنار نامه *kanār nāma*. Sea-

coast, کنار *kinār*, لب دیا *labi daryā*. Sea-faring, اهل دریا *ahli daryā*. Sea-fight, قتال البحر *kattālul bahr*. Sea-fowl, مرغ دریا *murghi daryā*. Sea-girt, از بحر و محاط *az bahr muhāt*. Sea-horse, فرس البحر *farsu'l bahr*. Seaman, ملّاح *mallāh*, اهل جهاز *ahli jehāz*. Sea mark or beacon, نشان در دریا *nishān dar daryā*. Sea-nymph, بنت البحر *bintu-lbahr*. Sea-port, بندر *bandar*, مینار *mīnā*. Sea-sick, دریا از حرکت *bīmār az harkatī daryā*. Sea-service, خدمت جهاز *khidratī jehāz*. Sea-water, آب دریا *ābi shūr*, آب دریا *ābi daryā*.

SEAL, *n.* نشان *khātām*, مهر *muhr*, خاتم *khātām*, نشان *nishān*. 2. (fish) سگابی *sagābi*. The seal-ring of a price, نگین *nagīn*. A wooden seal for sealing parcels of grain, راسوم *rāsūm*. A keeper of the seals, مهر دار *muhr dār*. The seal of Solomon, مهر سلیمان *muhri sulimān*. The seal of a judge, سند *sanad*. To break or open a seal, مهر کشادن *muhr-k*. A seal-cutter, مهر کن *muhr kan*.

SEAL, *vt.* ختم کردن *muhr-k.*, مهر کردن *khātām-k.*, راسم کردن *rāsūm-k.*

SEALER, *n.* مهر زن *muhr zan*.

SEALING-WAX, *n.* طین مختوم *tīni makhtūm*, ختم *khītām*.

SEAM, *n.* درز دوخت *dukht*, درز *darz*, دوز *dūz*.

SEAM, *vt.* درز دوخت کردن *dukht-k.*, درز دوختن *darz-k.*

SEAMLESS, *a.* بی درز *bī dūz*, بی درز *bī darz*.

SEAMSTRESS, *n.* زن دوزنده *zani dū-zanda*, خیاطم *khayyāta*.

SEAMY, *a.* درز دار *darz dār*.

SEARCH, *vi.* جستجو *justan*, جستجو

تلاش کردن *ta-lāsh-k.*, جستجو کردن *justu jū-k.*, تفحص کردن *tafahhus-k.*, تفحص کردن *taftīsh-k.*

SEARCH, *n.* جست و جوی *talāsh*, جست و جوی *just u jūi*, تفحص *tafahhūs*, تفحص *taftīsh*.

SEASON, *n.* موسم *mausam* — فصل *fasl*, زمان *zamān*, وقت (time) *wakt*, ايام *ayyām*. At a proper season, وقت و *ba wakt u zamān*. Out of season, بی وقت و زمان *bī hangām*, بی وقت و زمان *bī wakt u zamān*.

SEASON, *vt., vi.* مزه *lazīz-k.*, لذیذ کردن *mazah-d.* — (accustom one to any thing) پش نهاد کردن *pesh nihād-k.*

SEASONABLE, *a.* بر محل *bar mahal*, موافق *muwāfik*, بر وقت *bar wakt*.

SEASONABLENESS, *n.* وقت و زمان *wakt u zamān*, مناسب *munāsab*.

SEASONABLY, *ad.* در وقت و زمان *bar wakt u zamān*, بر محل *bar mahal*.

SEAT, *n.* جای نشین *kursī*, تخت *takht*, نشین *nishīn*.

SEAT, *vt.* نشانیدن *nishānīdan*, نشانیدن *nishāndan*.

SEAWARD, *a.* بسوی دریا *ba sūi daryā*.

SECEDE, *vi.* خلوت *kanār-g.*, کنار گرفتن *khilwat-k.*, باز ماندن *bāz-m.*

SECESSION, *n.* خلوت *itizal*, عزلت *khilwat*.

SECLUDE, *vt.* خارج *berūn-k.*, بیرون کردن *māhrūm-k.*, محروم کردن *bāz-d.*

SECOND, *a.* ثانوی *duyūm*, — *sānī* — (in dignity or value) ثانی *sanī*. — (deputy or substitute) جانشین *jā nishīn*. Second hand, دست دوم *nā aslī*, دست دوم *isti'mālī*.

SECOND, *n.* (assistant) مددگار *madadgār*, دستگیر *dastgār*.

SECOND, *vt.* یاری کردن *yārī-k.*, پوشیدن *pushtī-d.*, حمایت کردن *himāyat-k.*, تقویت نمودن *takwiyat-n.*

SECONDARY, *a.* ثانوی *sunyān.*

SECONDARY, *n.* جانشین *jā niśhān*, وکیل *wakīl.*

SECOND-RATE, *n.* درجه ثانیه *darajai sāniya.*, مقام پست *mukāmi past.*

SECRECY, *n.* پنهانی *pinhānī*, اخفا *ikhfā*, رازداری *rāzdārī*, خاموشی *khāmūshī.*

SECRET, *a.* پنهان *nihān*, تنها *tanhā*, رازدار *rāzdār*, پوشیده *poshīda*, مخفی *makhfī*, رازدار *rāzdār*. A secret apartment, *nihān khāna*, خلوتخانه *khilwat khāna.*

SECRET, *n.* راز *rāz*, سر *sirr* (*pl.* اسرار), پنهانی *nihānī.*

SECRETARY, *n.* منشی *kātib*, منشی *munshī*, محرر *muharrir.*

SECRETARYSHIP, *n.* منشیگری *munshīgarī*, خدمت منشی *khidmati munshī.*

SECRETE, *vt.* پنهان کردن *panhān-k.*, پوشیدن *poshīdan*, مخفی کردن *makhfī-k.*

SECRETLY, *ad.* پنهانی *ba pinhānī*, نهفته *nihufta*, مخفی *makhfī*, سرا *sirran*.

SECT, *n.* ائت *āt*, فرق *firka*, شیوه *shīwa*, جماعت *jamāat*, مذهب *mazhab*, بدعت *bidat*, طایفه *tāifa*. The head of a sect, *peshwā*. Of a bad sect, *bad zāt*, بد کیش *bad kīsh.*

SECTARIAN, *a.* مذهبی *mazhabī*,

SECTARY, *n.* اهل بدعت *ahli bidat*, خارجی *khārijī.*

SECTION, *n.* فصل *fasl*, قطع *katā*, پارچه *pārcha*, مقطع *maqtā*. The section of a book, *katā*, جز *juz.*

SECULAR, *a.* دهری *dahrīy*, هر صد سال *har sad sāl.*

SECURE, *a.* محفوظ *mahfūz*, سالم *sālim*, مسلم *bilā bīm*, بلا بیم *amīn*, آمین

musallam.—(careless) بی خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā.*

SECURE, *vt.* محفوظ داشتن *mahfūz-d.*, مسلم کردن *musallam-k.*, آمین کردن *amīn-k.*, بی خطر کردن *bī khatar-k.*,—(make certain) معیود کردن *māhūd-k.*,—(make fast, or firm) مستوار کردن *ustuwār-k.*, ثابت کردن *sābit-k.* To secure in custody, *dar zindān-n.*

SECURELY, *ad.* با امانی *bā amānī.*—(carelessly) غفلتانه *ghaflatāna.*

SECURITY, *n.* سلامت *salāmat*, امان *amān*, بی (carelessness) آمیزی *amīnī.*—(careless) بی خبری *bī khabarī*, بی پروائی *bī parwā.*—(bail) کفالت *kafālat*, ضامنی *zāminī*. A place of security, *panāhgāh*, مامن *māman.*

SEDATE, *a.* آهسته *āhista*, ساکن *sākin*, متفکر *mutafakkir.*

SEDATELY, *ad.* از روی وقار *az rūi wakār.*

SEDATENESS, *n.* بی حرکت *bī harakat.*

SEDENTARY, *a.* ساکن *sākin*, بی حرکت *bī harakat.*

SEDIMENT, *n.* دود *durd*, فضله *fuzla.*

SEDITION, *n.* فتنه *fitna*, فساد *fasād*, آشوب *āshūb*, هنگامه *hangāma*, طغیان *tughyān*. To excite sedition, *āshūb*. *fitna-a.*

SEDITIOUS, *a.* فتنه انگیز *fitna angīz*, فتنه جو *fitna jū*, عصیان *asyān*.

SEDITIOUSLY, *ad.* فتنه انگیزانه *fitna angīzāna*, عصیان *āsiyāna.*

SEDUCE, *vt.* گمراه *bī rāh-k.*, اغوا کردن *ighwā-k.*, فریفتن *farīftan*, درغلائیدن *barghalā nīdan*, اضلال کردن *izlāl-k.*

SEDUCTION, *n.* اغوا *ighwā*, زنا *zinā.*

SEDULITY, *n.* کوشش *kushish*, سعی *sā.*

SEDULOUS, *a.* مشغول *sāī*, ساعی *mashghūl*, مہاندی *mahanatī*.

SEE, *vt., vi.* نگریستن *nig-rīstan*, دیدن *dīdan*, نظر کردن *rāi-k.*, رای کردن *nazar-k.*, ملاحظہ کردن *mulāhaza-k.*

SEE, *inter.* ایذک *īnak*.

SEED, *n.* حب *dāna*, دانہ *tukhm*, تخم *habb* (*pl.* حبوب). Aniseed, حببت *habbatu'l halwa*. — Coriander-seed, حببت السوداء *habbatu's sawdā*. Hemp-seed, طلام *talām*. — (semen genitale) نطفہ *nutfa*, مہدی *manī*. To sow seed, زرع کردن *kāshān*, کاشتن *zarī-k.*

SEED-TIME, *n.* موسم کاشتن *mausamī kāshān*, وقت زراعت *wakti zarāāt*.

SEEING, *n.* بصر *basar*, بینش *bīnīsh*, ناظر *nāzir*. Seeing far, دور بین *dūr bīn*. Seeing the world, جہان بین *jehān bīn*. Seeing minute objects, خردہ بین *khurda bīn*. Seeing that, چون *chūn*, چونکہ *chūnke*.

SEEK, *vt., vi.* تلاش کردن *justan*, جستجو کردن *talāsh-k.*, جستجو *justajū-k.*, تفتیش کردن *taftīsh-k.*

SEEM, *vi.* معلوم شدن *namūdan*, نمودن *maālūm-sh.*, وجہ *zāhir-sh.*, ظاهر شدن *waja-d.* It seems, می نماید *mī numāyad*, معلوم است *maālūm ast*.

SEEMING, *a.* صورت *sūrat*, ظہور *zahūr*, صورت نما *tamsīl*. — (apparent) *sūrat numā*, ظاهر *zāhir*.

SEEMINGLY, *ad.* صورتاً *zāhiran*, ظاہراً *sūratan*.

SEEMLINESS, *n.* حسن *zībāī*, زیبائی *husn*, جمال *khūshnumāī*, خوشنمائی *jamāl*, سزاواری *sazāwārī*.

SEEMLY, *a.* زیبا *khushnumā*, خوشنما *zībā*, مناسب *lāyak*, لایق *munāsab*,

bā با شایستگی *bā adab*, با ادب *shāyistagī*.

SEER, *n.* بیننده *bīnanda*, رای *rāī*, مشاهد *mushāhid*.

SEESAW, *n.* خرام *jumbish*, جذبش *kharām*. — (swing) آوکت *āwrak*, بازام *bāzām*.

SEE-SAW, *vi.* جذباتیدن *jumbānīdan*, جذبش دادن *jumbish-d.*

SEGMENT, *n.* پارہ *pāra*, قطعہ *katī*.

SEIGNIOR, *n.* خواجہ *khāja*, آقا *ākā*.

SEIZE, *vt.* گرفتار کردن *giriftan*, گرفتن *giriftār-k.*, ربودن *akhz-k.*, اخذ کردن *rabūdan*. To seize by force, با زور گرفتن *ba zaur-g.*

SEIZURE, *n.* قبضہ *kabz*, گرفت *girift*, گرفتگی *giriftagī*.

SELDOM, *ad.* کمتر *kam wakt*, کم وقت *kamtar*, گاہ گاہ *gāh gāh*.

SELECT, *vt.* گزیدن *chīdan*, چیدن *guzīdan*, انتخاب کردن *intikhāb-k.*, اختیار کردن *ikhtiyār-k.*

SELECTION, *n.* انتخاب *intikhāb*, اصطفا *istifā*, اختیار *ikhtiyār*.

SELECTNESS, *n.* گزیدگی *guzīdagī*, چیدگی *chīdagī*.

SELF, *n., a.* خود *khud*, خویش *khūsh*, من خود *khūshān*. Myself, خود *man khud*. Thyself, تو خود *tu khud*. Himself, herself, او خود *ū khud*. Ourselves, ما خود *mā khud*. Yourselves, شما خود *shumā khud*. Themselves, ایشان خود *ishān khud*. Self-complacent, خود پسند *khud pasand*. Self-conceited, خود بین *khud bīn*. Self-conceit, خود بینی *khud bīnī*.

SELFISH, *a.* خود غرض *khud gharaz*, خود مطلب *khud matlab*.

SELFISHNESS, *n.* خود غرضی *khud gharazī*, خود کائی *khud kāmī*.

SELL, *vt., vi.* فروختن *farūkhtan*, بیع *bīc*,
bat-k., شرا کردن *shirā-k.* To buy
 and sell, خرید و فروخت کردن *kharīd*
farūkht-k., شرا و بیع کردن *bat u sharā-*
k., داد و ستد کردن *dād u sitad-k.* To
 sell by auction, مزاد فروختن *ba mazād-*
f. To sell on credit, نظر کردن *nazar-k.*
 To sell by ready money, نقد فروختن
ba nakd-f.

SELLER, *n.* فروش *farūsh*, بائع *bāi*.

SELLING, *n.* شرا *sharā*, بیع *bīc*.

SEMBLANCE, *n.* نمایش *numāyish*,
 تمثیل *tamsīl*.

SEMI, *a.* نیم *nīm*, نصف *nisf*.

SEMICIRCLE, *n.* نیم دایره *nīmdāira*,
 نصف دایره *nisf dāira*.

SEMINAL, *a.* منی *tukhmī*, تخم *tukhmī*,
 منسوب *mani mansūb*.

SEMINARY, *n.* کشت زار *zarīāt*, زریعت
kishtzār.—(a place of education) مکتب
maktab, تعلیم خانه *taālīm khāna*,
 تربیت گاه *tarbiyat gāh*.

SENATE, *n.* دیوان عام *majlis*, مجلس
dīwāni ām. A senate house, دیوان
 مشورت خانه *dīwān khāna*, مشاورت خانه
mashwarat khāna.

SENATOR, *n.* اهل دیوان *ahli dīwān*,
 وزیر *wazīr*, مشیر *mushīr*.

SEND, *vt., vi.* فرستادن *firistādan*, روانه
rawāna-k., ارسال کردن *irsāl-k.*,
 To send to one another, تراسل کردن
tarāsul-k. To send from place to place,
 جابجا فرستادن *jā ba jā-f.* To send
 for, طلبیدن *daāwat-s.*, دعوت ساختن
talabīdan.

SENDER, *n.* ارسال کننده *mursil*, مرسل
irsāl kunanda.

SENIOR, *n.* پیر *pīr*, شیخ *shīkh*.

SENIOR, *a.* کهن *kadīm*, کبیر *kabīr*,
 کلان *kalān*, مهتر *mihtar*.

SENIORITY, *n.* شیوخیت *shuyūkhīyat*,
 کلائی *kalānī*, پیری *pīrī*.

SENNA, *n.* سنا *sanā*.—(Mecca) مدنی
sanāi makkī.

SENSATION, *n.* حالت احساس *ihsās*,
 حال *hālat*.

SENSE, *n.* حس *hiss* (*pl.* حواس),
 حواس *ihsās*. The five senses, حواس
 قوای بدن *hawāssi khamsa*, باصرت
kuwāi badan.—(of seeing) سامعت
bāsirat.—(of hearing) ذایقه
zāika.—(of smel-
 ling) شامه *shāmma*.—(of touching or
 feeling) لامست *lāmīsat*. Common
 sense, حاسه عامه *hāssai āmma*,
 احساس مشارک *ihsāsi mashārik*.—
 عقل ادراک *idrāk*, فهم (intellect)
fahm, ادراک *idrāk*, هوش *hūsh*,
 معنی *amār*.—(meaning) معنی
maānī, معنی *mazmūn*. The lite-
 ral sense, معنی لغوی *mānāi lughawī*.
 The idiomatical sense, معنی
 اصطلاح *maānāi mustalah*. A mystical sense,
 لطیفه *latīfa*, نکته *nukta*. To explain the
 sense, شرح دادن *tafsīr-k.*, تفسیر کردن
sharah-d., بیان کردن *tāwīl-k.*, تاویل کردن
bayān-k.

SENSELESS, *a.* بی هوش *bī jān*, بی جان
bī hūsh.—(without understanding)
bī ākl, بی عقل *bī wakūf*, بی وقوف
nādān, ناشناس *nā shinās*.—
 (without meaning) بی معنی *bī maānī*,
 بیهوده *bī hūda*.

SENSELESSLY, *ad.* بی عقلا *bī ākalāna*,
 بیلا معنی *bī wakūfāna*, وقوفانه
maānī.

SENSELESSNESS, *n.* بی حواسی *bī*
 حواسی *hawāsi*, بی وقوفی *bī wakūfī*,
 حماقت *hamākat*, نادانی *nādānī*.

SENSIBILITY, *n.* ملایمت *mulāyamat*,
 دانایی *dānāi*, عقلمندی *aklmandī*.

SENSIBLE, *a.* محسوس *hissī*, دانا *dānā*, عاقل (wise) *ākil*, *mahsūs*.—(wise) عاقل *ākil*, *dānā*, هوشیار *hūshyār*.—(aware) واقف *wākif*, هوشیار *hūshyār*.—(visible) ظاهر *āhir*, معلوم *maālūm*.

SENSIBLY, *ad.* با هوش *ākilāna*, با دانش *bā hūsh u dānīsh*.

SENSITIVE, *a.* حواس دار *hawāssdār*, تیزفهم *tez fahm*, عاقل *ākil*.

SENSUAL, *a.* نفسانی *shahwatī*, شهوتی *shahwatī*, *nafsānī*.

SENSUALIST, *n.* شهوت پرست *shahwat parast*, نفس پرور *nafs parwar*.

SENSUALITY, *n.* مستی *shahwat*, مستی *mastī*, نفس اماره *haṭwas*, هوس *hawas*, *nafsi ammāra*.

SENSUALLY, *ad.* با شهوت *bā shahwat*, بطور نفسانی *ba tauri nafsānī*.

SENTENCE, *n.* (of a judge) فتوی *fatwā*, فیصل *faisal*, حجت *hujjat*, قضا *kazā*, *misl*.—(a saying) مقال *makāl*, مثل *misl*.—(paragraph) جمله *jumla*, قطعت *katiāt*.—(the end of a sentence) محط *mahatt*.

SENTENCE, *vt.* حکم دادن *hukm-d.*, حجت کردن *hujjat-k.*, قضا کردن *kazā-k.*

SENTENTIOUS, *a.* نکته ساز *nukta sanj*, مقال گو *makāl gū*.

SENTIENT, *a.* با ادراک *daryāb*, دریاب *daryāb*, *bā idrāk*.

SENTIMENT, *n.* رای *zann*, فکر *fil*, اندیشه *andīsha*, تدبیر *tadbīr*, *rāi*.

SENTIMENTAL, *a.* خیر اندیش *khayr-andīsh*, خیر اندیش *khayr-andīsh*, خوب رای *khūbrāi*, تصویری *tasawwarī*.

SENTIMENTALLY, *ad.* بوجه خیر اندیش *barwajai khayr andīsh*.

SENTINEL, *n.* نگاهبان *pāsbān*, حارس *hārīs*, نگاهبان *nigāhbān*.

SEPARABLE, *a.* قابل فراق *kābili farāk*, لایق جدایی *lāyaki judāi*.

SEPARATE, *vt., vi.* جدا کردن *judā-k.*, تفریق کردن *tafrīk-k.*, فصل کردن *fasl-k.*, جدا شدن *judā-sh.*, To be separated, منفصل شدن *munfasal-sh.*

SEPARATE, SEPARATED, *a.* جدا *judā*, متفرق *mutafarrik*, *ālahida*.

SEPARATELY, *ad.* جدا گانه *judāgāna*, پاره پاره *pāra pāra*, قطع قطع *katī katī*, متفرقانه *mutafarrikāna*.

SEPARATION, *n.* جدایی *judāi*, مفارقت *mufārakat*, تفریق *tafrīk*, انفصال *infisāl*, هجر *hijr*.

SEPTEMBER, *n.* مهر *mīhr*, سپتامبر *september*.

SEPTENARY, *a.* هفتگی *haftī*, سابعی *sabāi*.

SEPTENNIAL, *a.* هر هفت سال *har haft sāl*.

SEPTUPLE, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت چند *haft chand*.

SEPULCHRAL, *a.* قبری *kabrī*, مزار *mazarī*.

SEPULCHRE, *n.* قبر *kabr*, گور *gūr*, مرقد *markad*.

SEPULTURE, *vt.* دفن کردن *dafn-k.*

SEQUEL, *n.* (end) آخر *ākhir*, تاقبت *ākibat*.—(continuation) مداومت *mudāwamat*, استمرار *istimrār*.—(conclusion) نتیجه *natīja*, حاصل کلام *hāsili kalām*.

SEQUESTER, *vt.* خلوت کردن *khilwat-k.*, بستن *ba tanhā-r.*—(place in the hands of trustees) امانت کردن *amānat-k.*, سپردن *sipurdan*.—(confiscate) ضبط کردن *zabt-k.*

SEQUESTRATION, *n.* نشیمن *gūsha nishīnī*, تنهایی *tanhāi*.—(confiscation) قبض *kabz*, ضبط *zabt*.

وضع کردن در امانت (placing in trust)
wazf kardan dar amānat.

SERAGLIO, n. زنانہ zanāna, حرام haram.

SERAPH, n. فرشته firishta, ملک malak.

SERENE, a. صاف sāf, روشن raushan, هوای نورانی nūrānī. A serene sky, هوای hawāi kushāda. — (calm, placid), بی بی حرکت bī harakat, جذبش bī jumbish. A serene countenance, روی کشاده rūi kushāda.

SERENELY, ad. (calmly) ملایمانہ mulāyama-na. — (clearly) کشاده bā hawāi kushāda.

SERENENESS, SERENITY, n. کشادگی kushādagī, آسودگی āsūdagī. — (of countenance) روی کشاده rūi kushāda. — (of the sky) کشادگی هوا kushādagī hawā.

SERGEANT, n. سرهنگت hawāldar, حوالدار sarhang, محضر mahzar, وکیل wakīl, قاضی kāzī.

SERIES, n. سر رشته sar rishta, سلاک silk. انتظام intizām, صاف saff.

SERIOUS, a. سنگین sangīn, گران girān, مهم muhimm. — (grave) محیب muhīb, موقر muvakkar, شکوهمند shukūh mand.

SERIOUSLY, ad. با تحمل bā tahammul, محیب muhībān. — (in earnest) با تاکید bā takīd, فی الحقیقت fil hakikat.

SERIOUSNESS, n. تحمل tahammul, سنگینی sangīnī, هیبت haybat. — (earnest) غور ghaur, جد و جهد jaddu jehad.

SERMON, vt. وعظ کردن waḍz-k.

SERMON, n. وعظ waḍz, موعظه murwāḍza, خطبہ khutba.

SERPENT, n. مار mār, افعی afaī. A charmer or tamer of serpents, مار ساحر mār sāhir, مار آموز mār āmūz.

SERPENTINE, a. مار پیچ mār pech, پیچ دار pech dār.

SERUM, n. زرد آب zard āb, مصل masl.

SERVANT, n. نوکر naukar, چاکر chākar, خدمتگار khādim, ملازم mulāzim, خدمتگار khidmatgār, بده banda, غلام ghulām, حلقہ ہگوش halka bagūsh. A female servant, کدیزک kanīzak.

SERVE, vt., vi. نوکری کردن naukarī-k. خدمت mulāzamat-s., خدمت khidmat-k. — (stand instead of anything) عوض شدن twaz-sh., بدل شدن badl-sh. — (to be sufficient) کافی شدن kāfī-sh., کفایت کردن kifāyat-k. — (assist) مدد کردن madad-k., باری عبادت yārī-k. To serve God, عبادت kbādat-k. To serve an office, منصب داشتن mansab-d. To serve one's purpose, کار آمدن ba kār-ā.

SERVICE, n. ملازمت mulāzamat, خدمتگار naukarī, خدمتگار khidmatgārī. — (order of dishes on the table) نعمت naḥmat. — (religious worship) طاعت tāāt. — (actual duty, place) خدمت khidmat, منصب mansab. — (business) کار kār, عمل āmal. — (advantage) فایده fāyada, نفع nafī.

SERVICEABLE, a. سودمند sūdmand, مفید mufīd. — (diligent) کاردآموز kār āmūz, محنتی mehnatī.

SERVICEABLENESS, n. فایده مندī fāyadamandī. — (industry) محنت mehnat, جد و جهد jadd u jehad.

SERVILE, a. مطیع mutīā, متابع mutābī. — (mean) فرومایہ farūmāya, حقیر hakīr.

SERVILELY, ad. حقیرانہ hakīrāna, ذلیلانہ zalīlāna.

SERVILENESS, SERVILITY, *n.* غلامی *ghulāmī*, فرمان برداری *atāāt*, اطاعت *farmānbardārī*.—(meanness) حقیري *hakīrī*.

SERVITUDE, *n.* بندگی *naukarī*, نوکری *bandagī*, عبودیت *ūbūdīyat*.

SESSION, *n.* نشست *ijlās*, اجلاس *nishast*.—(an assembly of magistrates, &c.) مجلس القضاة *majlisu'l kazzāt*, دربار *darbār*.

SET, *vt., vi.* (put) نهادن *nikādan*, وضع *wazt-k.*, نصب کردن *nasb-k.*—(plant) غرس کردن *ājistan*, آجستن (appoint) *ghars-k.*—(fix) تعیین کردن *tayyun-k.*—(fix) قایل *mukarrar-k.*, مقرر کردن *kāyim-k.*—(regulate) بندوبست کردن *bandubast-n.*, ترتیب ساختن *tartīb-s.* To set about, شروع کردن *shurūd-k.*, آغاز کردن *āghāz-k.* To set against, رو برو نهادن *ru ba ru-n.*, mukābala-k. To set apart, set aside, set by, در طرف نهادن *bar taraf-n.*, با گوشه نشاندن *ba gūsha-n.* To set aside (reject), رد ساختن *radd-s.*, nafi-k.—(abrogate) نفی کردن *maukūf-k.* To set by (regard) تکریم *itibār-k.*, اعتبار کردن *takrīm-s.* To set down, یاد ساختن *yād dāsht-n.* To set forth, اظهار *āshkāra-k.*, آشکاره کردن *izhār-k.*—(display) نمودن *namūdan*.—(arrange) صف کردن *saff-k.* To set forward, تقدم کردن *takaddum-k.*, شروع *tarakkī-k.* To set in, شروع آراستن *shurū-k.* To set off, زیارت دادن *zīnat-d.* To set on (instigate), انگیزختن *angīkhtan*.—(employ) حمله کردن *hamla-k.* To set out (divide), کار دادن *kār-d.* To set out (mark by

boundaries) رسم سر حد کردن *rasmī sar hadd-k.*—(publish) آشکاره نمودن *āshkāra-s.*—(show) اظهار کردن *izhār-k.*—(have a beginning) ابتدا داشتن *ibtidā-d.* To set to جهد و جهد نمودن *jaddu jehad-n.* To set up, برداشتن *bardāshstan*, نصب *nasb-k.*—(exalt to power) بتوانگری *ba tawāngarī bar-a.*—(exalt to power) قدرت و عظمت برداشتن *ba kudrat u ʿẓmat-b.*—(place in view) با نظر برداشتن *ba nazar-b.* To set out on a journey, روانه شدن *rawāna-sh.*, کوچ *kūch-k.* To set above or high up, بالا نهادن *bālā-n.* To set up a cry, بلند آواز زدن *bāng bar-z.* To set up a claim, طلب ساختن *dadwa-k.*, ادعوی کردن *talab-s.* To set up an opinion, شیاع *shiyāt rāya-k.* To set on foot, در پا ساختن *barpā-s.* To set at defiance, سبک *sabuk-kh.* To set a broken bone, استخوان شکسته راست ساختن *ustukhāni shikasta rāst-s.* To set bounds to, حد بستن *hadd-b.* To set on fire, آتش زدن *ātish-z.* To set (as the sun) غروب کردن *ghurūb-k.*

SET, *n.* گروه *gurau*, طبقات *tabakat*, جماعات *tāyafa*, سلسله *silsila*, *jamāāt*.

SETTLE, *vt., vi.* (determine, fix) مقرر کردن *mukarrar-k.*, بندوبست کردن *bandubast-k.*, در قرار کردن *bar karār-k.*—(reside) قرار گرفتن *mutawattan-g.*, نشستن *karār-g.*—(subside) کارها تقویم کردن *kārha takwīm-k.*, معامله نظام ساختن

muāmala nazm-s. To settle accounts, ادا کردن *hisāb rafī-k.*, حساب رفع کردن *adā-k.*

SETTLEMENT, *n.* (residence) سکونت *sakūnat*, جایگاه *jāygāh*, مقام *mukām*. —(of any business) بندوبست *tandū-tast*, انفصال *infisāl*. —(of an account) رفع *rafī*. To come to a settlement, اقرار کردن *ikrār-k.*

SEVEN, *a.* هفت *haft*, سبع *sabʿ*.

SEVENFOLD, *a.* هفت تا *haft tā*, هفت چند *haftchand*.

SEVENTEEN, *a.* هفده *haftda*.

SEVENTH, *a.* هفتم *haftum*, سابع *sābʿ*.

SEVENTY, *a.* هفتاد *haftād*, سبعون *sabūn*.

SEVER, *vt., vi.* جدا کردن *burīdan*, جدا ساختن *judā-s.*, تفريق کردن *tafrīk-k.*, تراشیدن *tarāshīdan*, قطع کردن *katī-k.*

SEVERAL, *a.* چند *chandān*, چند *chand*. —(many) کثیر *kasīr*, بسیار *bisyar*. —(different) موافق *nā muwā-fak*, متفرق *mutafarrik*.

SEVERALLY, *ad.* متفرقانه *mutafarrikāna*, جدا جدا *judā judā*.

SEVERANCE, *n.* جدائی *judār*, بریدگی *burīdagī*, قطع *katī*.

SEVERE, *a.* درشت *durusht*, تند *tund*, بی شفقت *shadīd*, شدید *zālīm*, بی شکوه *shukūh-mand*, —(grave) شکوهمند *shukūh-mand*, دردناک *pur haybat*. —(painful) جان *ranj āwar*, رنج آور *dilāzār*, دلزار *jān āzār*.

SEVERELY, *ad.* بشدت *ba shiddat*, درشتانه *durushtāna*, ظالمانه *zālīmāna*. —(painfully) با رنج *bā ranj*.

SEVERITY, *n.* درشتی *shiddat*, درشتی *durushtī*, ظلم *zulm*, سختی *sakhtī*, شکوه *shukūh*. —(gravity) تندی *tundī*. To employ severity, کردن *durushtī-k.*, سختی نمودن *sakhtī-n.*

SEW, *vt., vi.* دوختن *dūkhtan*, خیاطه کردن *khayyāta-k.* To sew together, بهم دوختن *baham-d.*

SEWER, *n.* دوزنده *dūzanda* —(drain) آبگذر *ābguzar*, آبریز *ābrīz*.

SEWERAGE, *n.* چرک جاری *chirk jāri*.

SEX, *n.* جنس *jins*. (pl. اجناس *ajnas*). قسم *kism* (pl. اقسام *aqasam*).

SEXAGENARY, *a.* شصت ساله *shast sāla*.

SEXAGESIMAL, *a.* شصتم *shastum*.

SEXTON, *n.* کاوند *turbat kāwanda*, گور کن *gūr kan*.

SEXTUPLE, *a.* شش تا *shash tā*.

SEXUAL, *a.* جنسی *jinsī*, زوجی *zaujī*.

SHABBY, *a.* حقیر *hakīr*, دون *dūn*, فرومایه *farūmāya*.

SHACKLE, *vt.* در زنجیر بستن *dar zanjīr-b.*, مقید کردن *mukayyad-k.*

SHACKLE, *n.* زنجیر *zanjīr*, بند *band*, قید *kayd*.

SHADE, *n.* سایه *sāya*, ظل *zill*. —(darkness) تاریکی *tārīkī*. —(coolness) سردی *sardī*. —(protection) حمایت *himāyat*, حفاظت *hifāzat*. —(departed spirit) خیال *khiyāl*, وهم *wahm*.

SHADE, *vt.* سایه دادن *sāya-d.*, اظلال پوشیدن *izlāl-s.* —(cover, hide) پوشیدن *poshīdan*, پنهان کردن *panhān-k.*, رنگین کردن *rangīn-k.*

SHADINESS, *n.* سایه داری *sāya dārī*.

SHADOW, *n.* سایه *sāya*, ظل *zill*, علامت *ālāmat*. An extensive shadow, سایه *sāya*. A thin or light shadow, سایه *sāyi darāz*. شمشع *shāshd*.

SHADY, SHADOWY, *a.* سایه دار *sāya-dār*, سایه گستر *zill gustar*, سایه گستر *sāya gustar*. A shady place, سایه گاه *sāyagāh*, سایه بان *sāyabān*. A shady tree, سایه درخت *dirakhti sāya-dār*.

SHAFT, *n.* تیر *tīr*, خدنگ *khadang*.

SHAKE, *vt., vi.* (agitate) جنبانیدن *jum-bānīdan*, حرکت دادن *harakat-d.*, جنبش دادن *jumbish-d.* To shake hands, دست گرفتن *dast-g.*, دست دادن *dast ba dast-k.* To shake off, دفع کردن *dafʿ-k.* To shake one's resolution, متراجع کردن *mutaraddid-k.*, در شبهه انداختن *dar shubā-a.*

SHAKING, *n.* جنبش *jumbish*, لرزش *larzish*.

SHALLOP, *n.* قارب *kārib*, زورق *zaurak*.

SHALLOW, *a.* پایاب *bī āmāk*, کم عمیق *pā yāb*, کم تک *kam tak.*—(futile) کم گم عقل *kam ākl*, بیوقوف *bīwakūf*.

SHALLOWNESS, *n.* عدم عمق *ādami āmk*, پایاب *pāyābī*, بیوقوفی *bī wakūfī*, حماقت *hamākat*.

SHAM, *n.* بهانه *bahāna*, سازش *sazīsh*, دروغ *darūgh*, ناراست *nā rāst*.

SHAM, *vt., vi.* بهانه کردن *nakl-k.*, نقیض کردن *bahāna-k.*, حیله بازی کردن *hīlā bāzī-k.*

SHAME, *n.* شرم *sharm*, حیا *hayā*, شرمندگی *sharmindagī*, خجالت *khijlat*, رسوایی *ruswāi*.

SHAME, *vt.* شرمسار *sharm-d.*, شرم دادن *sharmsār-k.*—(disgrace) بی عزت کردن *bī izzat-k.*, رسوایی کردن *ruswā-k.*

SHAMEFUL, *a.* شرم آور *sharm āwar*, فاضح *fazīh*, معیوب *māyūb*.

SHAMEFULLY, *ad.* با شرم آوری *bā sharm āwarī*, قبیحانه *kabīhāna*, فاضحانه *fazīhāna*.

SHAMELESS, *a.* بی شرم *bī sharm*, بی حیا *bī hayā*, بی خجالت *bī khijālat*.

SHAMELESSNESS, *n.* ترک ادب *tarki adab*, بی شرمی *bī sharmī*.

SHANK, *n.* شتالنگ *shitālang*, ساق *sāk*.

SHANKER, *n.* ریش آتشک *karh*, قرچ *rīshi ātishak*.

SHAPE, *n.* قالب *sūrat*, صورت *shakl*, شکل *kālīb*, اندازه *andāza*, کالبد *kālbud*.

SHAPE, *vt.* تشکیل *shakl-k.*, شکل کردن *tashkīl-k.*, تراشیدن *tarāshīdan*.

SHAPELESS, *a.* بی شکل *bī shakl*, بی صورت *bī sūrat*.

SHARE, *vt., vi.* تقسیم *hissa-k.*, حصه کردن *taksīm-k.*, قسمت کردن *kismat-k.*, حصه گرفتن *tashrīk-k.*, تشریک کردن *hissa-g.*, بهره داشتن *bahra-d.*, شریک بودن *sharīk-b.*

SHARE, *n.* تقسیم *hissa*, بهره *bahra*, حصه *taksīm*.

SHARK, *n.* ماهی سگ *sag māhī*.

SHARP, *a.* دران *kātī*, قاطع *tez*, تیز *burān*, نوکدار *naukdār*.—(acute of understanding) زیرک *tez fahm*, تیز فهم *zīrak*.—(acid) ترش *tursh*, حاد *hād*.—(severe, harsh) قند *durusht*, درشت *tund*.—(painful) جان آزار *jān āzār*, رنج آور *ranj āwar*.—(lean) لاغر *lāghir*, نحیف *nahīf*.

SHARPEN, *vt., vi.* انحماض *tez-k.*, تیز کردن *ighmāz-k.*

SHARPER, *n.* خمدار *hīlā bāz*, حیله باز *ghaddār*.

SHARPLY, *ad.* زیرکانه *tezāna*, تیزانه *zīrakāna*.—(severely) تندانه *tundāna*, بی ملایمت *bī mulāyamat*.—(painfully) با غم و درد *bā dard*, با درد *gham u dard*.

SHARPNESS, *n.* تیزی *tezī*.—(acuteness of understanding) تیز فهمی *tez fahmī*, زیرکی *zīrakī*, فراست *farāsat*.—(sourness) ترشی *turshī*.—(painfulness) دردمندی *dardmandī*, رنج *ranj*.—(severity of language) زباندرازی *zabān-darāzī*, شکایت *shikāyat*, طعن *taān*.

SHATTER, *vt., vi.* پاره پاره کردن *pāra*

- pāra-k.*, ریز ریز ساختن *rīz rīz-s.*, شکستن *shikastan*.
- SHAVE, *vt., vi.* تراشیدن *siturdan*, تراشیدن *tarāshīdan*, موی سر تراشیدن *mūi sar-t.*
- SHAVING, *n.* تراشش *siturdagī*, تراشش *tarāshish*.
- SHE, *pers., pron., fem.* او *ū*, وی *wai*.
- SHEAR, *vt., vi.* مقراض کردن *mikrās-k.*, بریدن *burīdan*, قطع کردن *katī-k.*
- SHEAR, *n.* قیچی *mikrās*, مقراض *kaychī*.
- SHEATH, *n.* میان *mayān*, غلاف *ghilāf*, نایام *niyām*.
- SHEATHE, *vt.* در نایام نهادن *dar niyām-n.*, در غلاف نهادن *dar ghilāf-n.*
- SHED, *vt.* ریختن *rīkhtan*, ریزیدن *rīzīdan*, افشاندن *afshāndan*. To shed tears, اشک ریختن *ashk-r.* To shed blood, خون ریختن *khūn-r.*
- SHED, *n.* خرگاه *khargāh*, بار انگیز *bār angīz*, کلبه *kulba*.
- SHEEP, *n.* میش *mīsh*, گوسفند *gūsfand*, غنم *ghanam*, مواشی *mawāshī*. The bleating of sheep, نأج *sāj*.
- SHEEPFOLD, *n.* صیرت *kamrā*, کامرا *sīrat*.
- SHEER, *vi.* میل نمودن *kaj-k.*, کج کردن *mayl-n.*
- SHEER, *a.* سراسر *khālis*, فقط *fakat*, خالص *sarāsar*.
- SHEET, *n.* (for a bed) چادر *chādar*, ردا *ridā*. A sheet of paper, ورق کاغذ *waraki kāghaz*.
- SHEET-ANCHOR, *n.* لنگر بزرگ *langari buzurg*.
- SHELF, *n.* تخته *takhta*, رف *raff*, (pl. رفوف).
- SHELL, *n.* صدف *sadaf*.—(external crust of any thing) پوست *pūst*, قشر *kishr*.
- SHELL, *vt., vi.* از صدف گرفتن *az sadaf-g.*, پوست کردن *pūst-k.*
- SHELTER, *vt.* پناه دادن *panāh-d.*, محفوظ داشتن *hifāzat-n.*, محفوظ *mahfūz-d.*
- SHELTER, *n.* پوشش *pushish*.—(protection) پناه *panāh*, حمایت *himāyat*, حفظ *hifz*, امان *amān*.
- SHEPHERD, *n.* چوپان *chaubān*, شبان *shabān*, گله‌بان *gallahbān*.
- SHEPHERDESS, *n.* زن چوپان *zani chupān*, مرعیه *marīah*.
- SHERBET, *n.* شربت *sharbat*.
- SHERIFF, *n.* حاکم *hākīm*, مدیر *mudīr*, نایب قاضی *nāibi kāzi*.
- SHIELD, *n.* سپر *sipar*, چنم *junnah*, حفاظت *hifāzat*, پناه *panāh*.
- SHIELD, *vt.* با سپر پوشیدن *bā sipar-*, حمایت دادن *panāh-d.*, پناه دادن *himāyat-d.*
- SHIFT, *vt., vi.* (change place) جا بجا رفتن *jā ba jā-r.*, نقل کردن *nakl-k.*.—تغییر کردن *tabdīl-k.*, تبدیل کردن (change) *taghayyur-k.*.—(transfer) جا بجا بردن *jā ba jā-b.*.—(practice indirect methods) فریفتن *hīla bāzī-k.*, حیل بازی کردن *farīftan*.
- SHIFT, *n.* (artifice) حیل بازی *hīla bāzī*, تدبیل *tabdīl*.—(expedient) غدر *ghadr*.—(remedy) چاره *chāra*, علاج *ilāj*.
- SHIFTLESS, *a.* بی چاره *bī chāra*, حاجتمند *hājatmand*.
- SHINE, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, برتو *tāftan*, تابیدن *ziyā-p.*, آبدار شدن *ābdār-sh.*, انداختن *partau-a.*, اشرف *raushan-sh.*, روشن شدن *raushan-sh.*, نامدار شدن *nāmdār-sh.*, اشرف بودن *ashraf-b.*.
- SHINE, *n.* ضیا *ziyā*, روشنی *raushnī*.—(fair weather) کشاده هوا *kushāda havā*.

Sun shine, شمع شمس *shu'āi shamsh*,
 روشنایی آفتاب *raushnā'ī āftāb*. Moon
 shine, ماهتاب *mahtāb*.

SHINING, *a.* تابان *dirakhshān*, تابان
tābān, لامع *ziyā pāsh*, زیبا پاشی *lāmā*.

SHIP, *n.* مرکب *kishti*, کشتی *jahāz*, جهاز
markab, زورق *zaurak*. To go on board a

ship, در جهاز سوار شدن *bar jahāz suwār-*
sh., بکشتی دخول کردن *ba kishti du-*
khul-k. To load a ship, اسباب در جهاز

asbāb dar jahāz wazī-k., وضع کردن
matād ba kishti-n. متاع بکشتی نهادن

To unload a ship, متاع از کشتی بکنار آوردن
matāa az kishti ba kinār-ā. To rig

a ship, جهاز آراستن *jehāz-ā.* The
 mooring of a ship, مرفأ *murfa*. The

helm of a ship, دنبال جهاز *dumbāli*
jahāz. The freight or hire of a ship,

نول *nul*, کرایه جهاز *kirāi jahāz*. The
 loading of a ship, بار جهاز *bārī jahāz*,

حمل کشتی *hamli kishti*. The anchor
 of a ship, لنگر *langar*. The deck of a

ship, سقفیت *sakifat*. A plank of a
 ship, تخته جهاز *takhtai jahāz*. To caulk

or sheathe a ship, کلف ساختن *kalf-s.*

SHIP-MASTER, *n.* صاحب جهاز *sāhibi*
jehāz, کشتیبان *kishti-bān*.

SHIPMENT, *n.* حمل *haml*, بار *bār*.

SHIPPING, *n.* جهاز بارگیر *bārgīr*, جهاز *jehāz*.

SHIPWRECK, *n.* شکستگی جهاز *shikasta-*
gī jahāz, غرق کشتی *gharkī kishti*.

To be shipwrecked, غرق شدن *ghark-*
sh., شکسته جهاز بودن *shikasta jehāz-b.*

SHIPWRECK, *vt.* جهاز شکستن *jehāz-sh.*,
 غرق کردن *ghark-k.*

SHIPWRIGHT, *n.* کشتی جهازگر *jehāzgar*,
 کشتی ساز *kishti sār*.

SHIRK, *vt.* تغافل نمودن *taghāful-n.*,
 احتراز کردن *ihtirāz-k.*

SHIRT, *n.* قمیص *kamīs*, پیراهن *pirāhan*,
 زیر جامه *zīr jāma*.

SHIVER, *vt., vi.* لرزیدن *larzīdan*, تپیدن
tapīdan.—(break in pieces) پاره پاره

کردن *pāra pāra-k.*

SHIVER, *n.* لرزش *larzish*.—(fragment)
 پاره *pāra*, ریزه *rīza*.

SHOAL, *n.* ازدحام *azdihām*, گروه *gurūh*.

SHOAL, *a.* (shallow) نا عمیق *nā āmik*,
 کم آب *kam āb*.

SHOAL, *vi.* در جمع کثیر رفتن *dar jam'*
kasīr-n., نا عمیق گشتن *nā āmik-g.*

SHOCK, *n.* (blow) ضرب *zarb*, صدمه
sadamo.—(shake) جنبش *jumbish*,

لرزش *larzish*.—(conflict) هجوم *hujūm*,
 بهم زدگی *baham zadagī*.—(offence)

آزار *āzār*, اضطراب *iztirāb*.

SHOCK, *vt.* با هم زدن *sadama-k.*,
 با هم کردن *bāham-z.*.—(offend) *barham-*
k., اضطراب کردن *iztirāb-k.*

SHOE, *n.* کفش *kafsh*, پاپوش *pāpūsh*,
 نعل *naāl*. To put on shoes, کفش

پوشیدن *kafsh-p.* To shoe a horse,
 نعل بند کردن *naāl band-k.*

SHOEMAKER, *n.* کفش دوز *kafsh dūz*,
 کفشگر *kafshgar*.

SHOOT, *vt., vi.* انداختن (throw, dart)
andākhtan, رمی کردن *ramī-k.* To shoot

or kill with a gun, از بندوق قتل کردن
az bandūk katl-k., از توپ کشتن *az*
tūp-k. To shoot with bow and arrow,

پرتاب *tīr andāzī-k.*, تیر اندازی کردن
 رستن (germinate) *partāp-a.*

rustan, رویدن *rūīdan*. To shoot forth
 ears (as corn), خوشه دار شدن *khūshadār-*
sh..—(jut out) تقدم کردن *takaddum-k.*

SHOOT, *n.* شاخ *shākh*, نهال *nihāl*,
 غرس *ghars*.

SHOP, *n.* دکان *dukān*, حانوت *hānūt*.

SHOPKEEPER, SHOPMAN, *n.* دوکاندار *dukāndār*, خرده فروش *khurda farūsh*.

SHORE, *n.* لب *lab*, کنار *kinār*, ساحل *sāhil*. To go on shore, *musāhila-k*. There is safety on shore, *salāmat bar kinār ast*.

SHORT, *a., ad.* کوتاه *kutāh*, قصیر *kasīr*.

Short of stature, *kutāh kadd*. In a short time, *dar zamāni kalīl*. A short discourse *kalām mukhkhīr*. A short cut or passage, *rāhi kurb*.—(not adequate) *nālāyak*, نا سزا *nā sazā*.—(friable) *rīz nāk*. To fall short, *kāsīr-sh*. In short, *hāsili kalām*, حاصل کلام *alkissa*, القصم.

SHORTEN, *vt., vi.* کوتاه کردن *kutāh-k*, مختصر کردن *kasīr-k*, بریدن *burīdan*, *mukhtasar-k*.

SHORT-HAND, *n.* مختصر نویسی *mukhtasar nawīsī*, کوتاه قلمی *kutāh kalmī*.

SHORT-LIVED, *a.* کم عمر *kam ūmr*, فانی *fānī*, ناپایدار *nāpāyadār*.

SHORTLY, *ad.* مختصراً *alkissa*, سریعاً *surātan*.—(soon) *ba zūdī*.

SHORTNESS, *n.* کوتاهی *kutāhī*, قسارت *kasārat*, اختصار *ikhtisār*.

SHORT-SIGHTED, *a.* کوتاه نظر *kutāh nazar*, بین *kutāh bīn*.

SHOT, *n.* اندازی *andāzī*, رمی *ramī*. Shot for fire arms, *gūla*, Small shot, *sangrīza*.

SHOULDER, *n.* دوش *dūsh*, کتف *katīf* (*pl.* شانه *shāna*).

SHOULDER, *vt.* بار دوش نهادن *bar dūsh-n*, بار دوش بردن *bar dūsh-b*.

SHOUT, *vi.* بازگ برزدن *āwāz-z*, *bāng bar-z*, خروشدن *kharūshīdan*.

SHOUT, *n.* بازگ *bāng*, آواز *āwāz*, هنگامه *hangāma*, نعره *naāra*.

SHOVE, *vt., vi.* راندن *rāndan*, تدفیع کردن *tadfi-k*.

SHOVEL, *n.* بیل *bīl*, مسحات *mis-hāt* (*pl.* مساحی).

SHOVEL, *vt.* بیل زدن *bīl-z*.

SHOW, *vt., vi.* نمودن *namūdan*.—(make known) *izhār-k*, هویدا کردن *hawīda-k*.—(demonstrate) *burhān-d*, برهان دادن و اثبات نمودن *dalālat wa isbāt-n*.—(explain) *sharāh-k*, شرح کردن و تعریف *raushan-k*, روشن کردن *taārif-n*.—(tell, teach) *guftan*, گفتن و اعلام کردن *ilām-k*.—(appear) *numāyish-k*, ظهور کردن و نمایش *zahūr-k*.

SHOW, *n.* (appearance) *numāyish*, روی *rūe*, وجه *waja*, صورت *sūrat*.—(splendid appearance) *sūratī buzurgwār*.—(spectacle) *tamāshā*, منظر *manzar*.

SHOWER, *n.* باران *bārān*, بارش *bārish*, هطل *matar*. Shower after shower, *huttal*. A heavy shower, *shitāb bārān*, شداب باران *wabl*. A slight shower, *bārānī sust*.

SHOWER, *vt., vi.* باریدن *bārīdan*, مطر *matar-k* کردن.

SHOWERY, *a.* بارانی *bārānī*, مطر ریز *matar rīz*.

SHOWY, *a.* نمایش *numāyish*, رونق دار *raunakdār*, روشن *raushan*, آبدار *ābdār*, زینت دار *zīnatdār*.

SHRED, *n.* پاره *pāra*, پارچه *pārcha*.

SHRED, *vt.* پاره تراشیدن *pāra-t*, قطع کردن *katī katī-k*.

SHREWD, *a.* هوشیار *hūshyār*, زیرک

- zīrak*, شریر *zahīn*.—(malicious)
sharīr, بد خواه *bad khāh*.
 SHREWDLY, *ad.* با هوشیاری *bā hūshyārī*,
 بد خواهانم *az sharārat*, از شرارت
bad khāhāna.
 SHREWDNESS, *n.* هوشیاری *hūshyārī*,
 شرارت (mischievousness) *zīrakī*.
sharārat, حرام زادی *harām-zādagī*,
 بدکاری *badkārī*.
 SHRIEK, *vi.* غریو زدن *shūr-k.*, شور کردن
gharīv-z., واو زدن *ghurrīdan*,
wāwīlā-z.
 SHRIEK, *n.* واو زدن *gharīv*, غریو *shūr*, شور
wāwīlā.
 SHRILL, *a.* آواز تیز *buland āwāz*, بلند آواز
āwāzi tez.
 SHRINE, *n.* درگاه *ziyāratgāh*, زیارت گاه
dargāh, مزار *mazār*.
 SHRINK, *vi.* درهم *kūtā-sh.*, کوتاه شدن
darham-k.—(from danger)
 کشیدن *az hatar-g.* از خطر گریختن
 SHRIVEL, *vt., vi.* درهم کشیدن *darham-k.*
 SHROUD, *n.* پوشش *pushish*, کفن *kafan*.
 SHROUD, *vt.* با کفن *takfīn-k.*, تکفین کردن
 پوشیدن *bā kafan-p.*
 SHRUB, *n.* نهال *nihāl*, گلبن *gulbun*.
 SHRUG, *n.* جندبش دوش *jumbishi dūsh*.
 SHUDDER, *vi.* رمیدن *larzīdan*, لرزیدن
ramīdan, ترسیدن *tarsīdan*.
 SHUFFLE, *vt., vi.* بهم زدن *baham-z.*,
 درهم کردن *zer zabar-k.*, زیر زدن کردن
darham-k. To shuffle cards, گنجیغ بهم
 حیل (trick) *ganjīfa baham-z.*—
 بازی کردن *hīlabāzī-k.*, فریفتن *farīftan*.
 SHUFFLE, *n.* بهم زدگی *āmīzish*, آمیزش
baham zadagī.—(artifice) کارسازی
hīlabāzī, حیل بازی *kārsāzī*.
 SHUN, *vt., vi.* اجتناب کردن *ijtināb-k.*,
 حذر کردن *hazar-k.*, پرهیز کردن
ihterāz-n. اجتراز نمودن
 SHUT, *vt., vi.* بستن *sadd-k.*, سد کردن
bastan, مسدود کردن *band-k.*, بند کردن
masdūd-k. To shut a door, سد باب
saddibāb-k., در بند کردن
band-k. To shut up, مسدود ساختن
masdūd-s., محبوس کردن *mahbūs-k.*
 To shut out, محروم بدر کردن *badar-k.*,
 محروم کردن *mahrūm-k.*
 SHUTTLE, *n.* ماکوب *makūk*, مکوک
kūb.
 SHY, *a.* خجالت *sharmsār*, شرمسار
khajal, شکي (suspicious) *shakī*,
 خجالت *khajal*, خجالت *shakī*,
 واهم *wahhām*.
 SIBILANT, *a.* صفار *saffār*.
 SICK, *a.* دردمند *marīz*, بیمار *bīmār*,
dardmand.—(disgusted) *bīzār*.
 Sick at heart, دل خست *khasta dīl*,
 شکست *shikasta dīl*.
 SICKEN, *vt.* بیمار شدن *bīmār-sh.*,
 مریض شدن *marīz-sh.*
 SICKLE, *n.* داس *dās*, میج *mījazz*.
 SICKLINESS, *n.* ضعیفی *nāsāzī*, نا سازی
zāfī.
 SICKNESS, *n.* مرض *bīmārī*, بیماری
marz, دردمندی *dardmandī*, رنج *ranj*.
 SIDE, *n.* جانب (اطراف) *taraf* (pl. *ṭaraf*),
 جانب *jānīb* (pl. *jawānīb*), *pahlū*. Near the
 side, by the side, نزد *nazd*, جانب
jānīb. Both sides, طرفین *tarfayn*,
 جانبین *har du jānīb*, هر دو جانب
jānabayn. From side to side, طرف
taraf ba taraf.
 SIDE, *vi.* هموثاق *tashrīk-k.*, تشریک کردن
hamwīsāk-sh.
 SIEGE, *n.* گرد آوری *muhāsara*, محاصره
gardāwarī, قلعه بندی *kalābandī*.
 SIEVE, *n.* منخل *gharbāl*, غربال
munkhal.
 SIFT, *vt.* غربال زدن *bīkhtan*, بیختن
bāl-z.

SIGH, *vt., vi.* حسرت *āh-k.*, کشیدن *āh-k.*, ناله زدن *nāla-z.*, *hasrat-k.* کردن.

SIGH, *n.* نالش *nālish.*, زاری *zārī*, آه *āh*. An ardent sigh, گرم آه *āhi garm*, آه جگر سوز *āhi jigar sūz*.

SIGHT, *n.* دیدار *nigāh*, نگاه *nigāh*, نظر *nazar*, دیدن *dīdār*, بینش *bīnīsh*, عین *āin*, عین *āin*.

SIGHTED, *a.* چشم اهل *ahli chahsm*, Dim-sighted, تاریک چشم *rūz kūr*, روز کور *rūz kūr*, کوته نظر *tārīk chashm*. Short-sighted, کوته نظر *kūta nazar*.

SIGHTLY, *a.* خوش منظر *khushmanzar*, جميل *jamīl*, مقبول *makbūl*.

SIGN, *n.* اشاره *ishāra*, نشان *nishān*, علامت *ālāmat*, اثر *asar*, دلالت *dilālat*.

SIGN, *vt., vi.* نشان کردن *nishān-k.*, علامت زدن *ālāmat-z.*, اشاره کردن *ishāra-k.*—(with name or mark) دست خط کردن *dastkhat-k.*

SIGNAL, *n.* اشاره *ishāra*, غمز *ghamz*, نشان *nishān*, علامت *ālāmat*.

SIGNAL, *a.* نامدار *nām-dār*, مشهور *mashhūr*, ظاهر *zāhir*, پدید *padīd*, هویدا *hawīdā*.

SIGNALIZE, *vt.* نامور کردن *nāmwar-k.*, مشهور کردن *shuhrat-d.*, شهرت دادن *mashhūr-k.*

SIGNALLY, *ad.* نامدارانه *nāmdārāna*, روشنانه *raushanāna*, معروفانه *maḍrūfāna*.

SIGNATURE, *n.* امضا *dastkhat*, دستخط *dastkhat*, رقم *imzā*, رقم *rakam*. The imperial signature, طغرا *tughrā*.

SIGNET, *n.* خاتم *khātim*, مهر *muhr*.

SIGNIFICANCE, *n.* مقصد *mānī*, معنی *mānī*, مقصد *maksad*, قدر *kadr*.

SIGNIFICANT, SIGNIFICATIVE, *a.* مهم *madnawī*, معنی *bā madnī*.—(important) مهم *muḥimm*, گران *girān*.

SIGNIFICANTLY, *ad.* با قوت *bā*, معنی *madnī*, مهمانه *muḥimmāna*.

SIGNIFICATION, *n.* فحویل *maānī*, معنی *maānī*, عبارت *ibārat*, نتیجه *natīja*. The evident signification, صریح *natī-jai sarīh*. The signification of the words, نتیجه کلام *natījai kalām*.

SIGNIFY, *vt.* معنی داشتن *maānī-d.*, دلالت کردن *dalālat-k.*—(make known) خبر دادن *maālūm-k.*, *khābar-d.*

SILENCE, *n.* سکوت *khāmūshī*, خاموشی *khāmūshī*, سکوت *sukūt*.

SILENCE, *vt.* خاموش کردن *khāmūsh-k.*, ساکت کردن *sākit-k.*

SILENT, *a.* ساکت *khāmūsh*, خاموش *khāmūsh*, ساکت *sākit*, بی زبان *bī zabān*. To be silent, ساکت شدن *khāmūsh-sh.*, ساکت شدن *sākit-sh.*

SILENTLY, *ad.* خاموشانه *khāmūshāna*, با سکوت *bā sukūt*.

SILK, *n.* ابریشم *abrīsham*. Raw silk, حریر *harīr*, کاز *kazz*. Silk cloth, حریر *harīr*.

SILK, SILKEN, *a.* ابریشمی *abrīshamī*, حریری *harīrī*.

SILK-MERCER, *n.* ابریشم فروش *abrīsham farūsh*.

SILKWORM, *n.* کرم پید *kirmī pīla*, کرم ابریشم *kirmī abrīsham*.

SILLILY, *ad.* احمق *ahmak āsā*, مثل *mīlī*, بیهوده *bīhūda*.

SILLINESS, *n.* حماقت *bīhūdagī*, بیهودگی *bīhūdagī*, ساده دلی *himākat*.—(harmlessness) ساده دلی *sāda dilī*, پاک *pākī*.

SILLY, *a.* احمق *ahmak*, آبله *ābla*, بیهوده *bīhūda*, بی عقل *bī ākl*.

SILVER, *n.* فضت *nukra*, نقره *nukra*, سیم *sīm*, سیم *sīm*. A silver mine, سیم *mad-danī sīm*.

SILVER, *vt.* با سیم *bā sīm-p.*, پوشیدن *bā sīm-p.*, مفضض کردن *mufazzaz-k.*

SILVERSMITH, *n.* سیمگر *simgar*.

SILVERY, *a.* سیمین *sīmīn*, مفضعی *mu-fazzaz*, نقره دار *nukra dār*.

SIMILAR, *a.* برابر *barābar*, مانند *mānand*, مثل *misal*, یکسان *yaksān*, همند *ham-nabar*, مشابه *mushābih*.

SIMILARITY, SIMILITUDE, *n.* مانندگی *mānindagī*, یکسانی *barābarī*, برابرگی *yaksānī*, تشبیه *tashbīh*, مثل *misal*.

SIMILARLY, *ad.* بهمان طور *ba hamān taur*.

SIMILE, *n.* تمثیل *tamsīl*, مثل *misal*, تشبیه *tashbīh*.

SIMPLE, *a.* (not compound) غیر مرکب *ghayr murakkab*, بی آمیزش *bī āmīzish*, خلص *khālīs*.—(single) مفرد *mufrad*, بی زبدا *yaktā*.—(plain) ساده *sāda*, بی *bī zībā*.—(artless) احمق *ahmak*, بی سادگی *bī wukūf*.—(harmless) دل ساده *sāda dil*, بی ریا *bī riyā*.

SIMPLETON, *n.* احمق *sāda dil*, ساده دل *ahmak*, ابله *ablah*.

SIMPLICITLY, *ad.* ساده دلی *sāda dilī*.—(without abstruseness) عدم مغلفی *ādami maghlak*, نامشکلی *nā mushkilī*.

—(without finery) بی زینت و طراز *bī zīnat u tirāz*.—(singleness) بیروئی *yak rūī*, یکتائی *yaktāī*.—(weakness) بیهودگی *bīhūdagī*, بی وقوفی *bī wukūfī*.

SIMPLIFY, *vt.* ساده ساختن *sāda-s*, خلص کردن *khālīs-g*.

SIMPLY, *ad.* بی فن *bī fann*, بی ریا *bī riyā*.—(without experience) بی وقوف *bī wukūf*, بی از *bī āzmūdagī*.—(foolishly) از *az bīhūdagī*, بی سادگی *az bīhūdagī*, فقط *sāda dilī*.—(solely) صرف *sarf*, بی زیادت *fakat*.—(without addition) بی افزایش *bī afzāyish*.

SIMULATION, *n.* بانه *balāna*, ریا *riyā*.

SIMULTANEOUS, *a.* همساز *ham sāz*, همکار *hamkār*, همزات *hamzāt*, همهمه *hamāhad*.

SIN, *n.* گناه *gunāh*, خطا *khata*, جرم *jurm*, عصیان *āsyān*, بزه *biza*.

SIN, *vi.* گناه کردن *khata-k*, خطا کردن *gunah-k*, تقصیر کردن *tasīr-k*.

SINCE, *prep. ad.* چون *chūn*, چونکه *chūnki*, از آنجا که *azānjāki*, زیرا که *zīrāki*.—(from that time) پس از آن وقت *azān wakt*, پس از آن *pas azān*, بعد از آن *baād azān*. Long since, در وقت پیشین *dar wakhti pīshīn*, قدیمانه *kadīmāna*, من قبل *mīn kabl*.

SINCERE, *a.* صادق *sādīk*, خلص *khālīs*, صاف *sāf*, درست *durust*, پاک *pāk*, صریح *siddīk*. A sincere heart, دل *dili sāfī*, قلب طاهر *kalbi tāhir*. SINCERELY, *ad.* با صداقت *bā sadākat*, با اخلاص *bā ikhlās*, بی‌الصدق *bī'l siddīk*, مخلصانه *mukhlisāna*.

SINCERITY, *n.* صداقت *sadākat*, حقیقت *hakikat*, راستی *rāstī*, اخلاص *ikhlās*.

SINECURE, *n.* گنج بی رنج *muft*, گنجی بی زحمت *ganji bī ranj*, کار بی زحمت *kārī bī zihmat*.

SINEW, *n.* عصب *āsab* (pl. اعصاب *payā*), حبل *habal*.

SINFUL, *a.* گناهگار *gunāhgār*, ملحد *mulhad*, بی دین *bī dīn*.

SINFULLY, *ad.* گناهگاران *gunāhgārāna*, عاصیان *āsiyāna*.

SINFULNESS, *n.* گناه گاری *gunahgārī*, عدم دین *ādami dīn*.

SING, *vt., vi.* سرآوردن *sarāyīdan*, سرود *sarūd-kh*, نغمه برداختن *naghma-p*, نوا کردن *nawā-k*.

SINGER, *n.* سراینده *sarāyīnda*, مغنی

mughannī, مطرب گویند *gūyinda*, *mutrib*, نغمه پرداز *naḡhma pardāz*.
 SINGING, *n.* سرود گوئی *surūd gūi*, کذاب موسیقی (book) *taghannī*, معلم موسیقی (master) *kitābī musīkī*, *mudallimī musīkī*.
 SINGLE, *a.* یکتا *yak*, *yaktā*, یگانه *yagāna*, فرد *fard*, واحد *wāhid*.—(un-married) *nā* مذکوح *bī zauj*, زوج *mankūh*.
 SINGLE, *vt.* استغفار ساختن *istifarād-s.*, تغیر کردن *ikhtiyār-k.*, اختیار کردن *tafrīd-k.*, جدا نمودن *judā-n.*
 SINGLENES, *n.* یگانگی *yagānagī*, تغیر *yaktāi*, وحدت *wahdat*, تفرد *tafarrud*.
 SINGLY, *ad.* یک یک *yak yak*, فردا *far lan fardan*.
 SINGULAR, *a.* مفرد *mufrad*, واحد *wāhid*, یگانه *yagāna*.—(rare) *nādar*, نادر *badīā*, بدیع *kamyāb*, کامیاب *wāhid*, واحد (number) *ājīb*, عجیب *mufrad*, مفرد.
 SINGULARITY, *n.* یگانگی *wahdat*, وحدت *yagānagī*.—(peculiarity) *khasūsiyat*, عجیب *ājab*.—(capriciousness) *khud sarī*, خود سری.
 SINGULARLY, *ad.* به وجه عجیب *ba wajai ājīb*, خصوصاً *khasūsan*.
 SINISTER, *a.* قبیح *nā rāst*, ناراست *kabīh.*, بد *bad*, زشت *zisht*.
 SINK, *vt., vi.* غرق شدن (in water) *ghark-sh.*, غوطه خوردن *ghūta-kh.*.—(cause to sink under water) *ghark-k.*.—(penetrate) *dar-r.*, در رفتن *farū-r.* To sink in value, کم بها گشتن *arzān-sh.*, ارزان شدن *bahā-g.* To cause to sink in value, کم بها گردانیدن *arzān-k.*, ارزان کردن *kambahā girdānīdan*.—(degrade)

az jāh madzūl-k..—(decrease) *maksūr gashtan*, کمتر گردیدن *kamtar-g.* To sink a ship, *jehāz ghark-k.* To sink (as a ship), غرق شدن *ghark-sh.* To sink a mine, در کندن *maādan dar-k.*.—(suppress, conceal) *panhān-k.*, اخفا کردن *akhfā-k.*
 SINK, *n.* آبریز *abrīz*, آبراه *ābrāh*.
 SINLESS, *a.* معصوم *bī gunāh*, بی گناه *maāsūm*.
 SINNER, *n.* گناهگار *gunāhgār*, بزه کار *āsi*, عاصی *fāsik*, فاسق *baza gār*.
 SIP, *vt., vi.* جرعه نوشیدن *jurā jurā-n.*
 SIP, *n.* جرعه *tamassus*, نوش *nūsh*.
 SIPHON, *n.* انبوب *kasābat*, قصابت *ambūb*.
 SIR, *n.* خداوند *sāhib*, آغا *āghā*, صاحب *khudāwand*.
 SIRE, *n.* پدر *pidar*, والد *wālid*.
 SIRRAH, *n.* اف *chi*, چم *uff*.
 SIRUP, *n.* شیر *shīra*, شربت *sharbat*.
 SISTER, *n.* هم شیر *hamshīra*, خواهر *khāhar*, اخت *ukht*. A nephew by the sister, هم شیر زاده *hamshīr āda*. Wife's sister, خواهر زوج *khāhar zauja*.
 SISTERLY, *a.* خواهر آسا *khāhar āsā*.
 SIT, *vt., vi.* جلوس کردن *nishistan*, در تخت *julūs-k.* To sit upon a throne, *bar takht julūs-k.* To sit in the principal seat, صدر نشین شدن *sadr nishīn-sh.* To cause or order to sit, نشان دادن *nishāndan*, در میان *ijlās-k.* To sit in the middle, توسط کردن *darmiyān-n.*, روبرو نشستن *tawassut-k.* To sit opposite, mukābil-n. To

- sit up, *az bistar* از بستر برخاستن نشستن *barkhāsta-n.* — (watch) بیدار شدن *bidār-sh.* To sit still, بی کار نشستن *bīkār-n.*
- SITE, *n.* جا *jā*, وضع *wazʿ*, محل *mahall.*
- SITTING, *n.* جلوس *nishist*, نشست *julūs.* — (session) اجتماع *majlis*, مجلس *ijtimād.*
- SITUATED, *a.* منصوب *mauzūl*, موضوع *mansūb.*
- SITUATION, *n.* جا *jā*, جایگاه *jāyagāh*, محل *mahall*, موضع *mauza*, مقام *mukām.* — (state, condition) حال *hāl*, حالت *hālat.* In a good situation, نیکو حال *nikū hāl.*
- SIX, *a.* شش *shash*, ستة *sitta.*
- SIXTEEN, *a.* شانزده *shānzda.*
- SIXTH, *a.* ششم *shashum*, سدس *suds.*
- SIXTIETH, *a.* شصتم *shastum.*
- SIXTY, *a.* شصت *shast*, ستین *sittīn.*
- SIZE, *n.* اندازه *andāza*, مقدار *mikdār*, قدر *kadr*, قامت *kāmat.*
- SIZE, *n.* یلم *yalam*, شریش *sarīsh.*
- SIZE, *vt.* اندازه کردن *paymūdan*, با شریش اندودن *bā sarīsh-a.* *andāza-k.*
- SIZING, *n.* شریش رقیق *bast*, بست *sarīshumi rakīk.*
- SKATE, *n.* مزلق *mazlak.*
- SKATE, *vi.* یخ سری کردن *yāk sarī-k.*
- SKEIN, *n.* کلاه *kalāwa.*
- SKELETON, *n.* استخوان و *tashrīh*, تشريح *ustukhān u pūst.*
- SKETCH, *n.* (painting) نقشه *naksha.* — (rough draft) مسوده *musawwada.*
- SKETCH, *vt.* کشیدن *naksha-k.*, تصویر کردن *musawwada-k.*, مسوده کردن *taswīr-k.*
- SKILFUL, *a.* هنرمند *peshawar*, ور *hunarmand*, دانشمند *kār āmūz*, کار آموز
- dānishmand*, دانا *dānā*, حاذق *hāzik*, کار آزموده *kār āzmūda.*
- SKILFULLY, *ad.* با وقوف *bā wukūf*, با تجربه *hunarmandāna*, با دانشوری *bā dānishwarī.*
- SKILFULNESS, *n.* هنرمندی *hunarmandī*, آزمودگی *āzmūdagī*, قابلیت *kābiliyat*, اهلیت *ahiliyat.*
- SKILL, *n.* هنر *hunar*, معرفت *maārifat*, قابلیت *kābiliyat*, فن *fann.*
- SKILLED, *a.* واقف *wākif*, قابل *kābil.*
- SKIM, *vt.* کف گرفتن *kaf-g.* To skim the cream off milk, سر شیر گرفتن *sar shīr-g.* — (glide lightly over) گذشتن *sabuk-g.*
- SKIMMER, *n.* کفگیر *kafgīr.*
- SKIN, *n.* پوست *pūst*, چرم *charm*, جلد *jild*, قشر *kishr.*
- SKIN, *vt., vi.* پوست کردن *pūst-k.*, مچال *mujallad-s.* — (cover with the skin) با پوست پوشیدن *bā pūst-p.*
- SKINNER, *n.* ساز چرم *charm sār*, مقشر *mukashshir.*
- SKINNY, *a.* لاغر *lāghir*, جلد سا *jild sā.*
- SKIP, *vt., vi.* جهان رفتن *jastan*, جستن *gehān-r.* — (miss) گذاشتن *guzāshstan.*
- SKIP, *n.* جستن *jast*, رقص *raks.*
- SKIRMISH, *vi.* جنگ کردن *jang-k.*, هم زدن *mukātala-k.*, مقاتله کردن *baham-z.*
- SKIRT, *n.* دامن *dāman*, کنار *kinār.*
- SKITTISH, *a.* نا پایدار *nāpāyadār*, خود *khudrāi*, سرکش *sarkash.*
- SKULL, *n.* کاسه سر *kāsai sar*, جمجمه *jumjuma.* A fracture in the skull, *shajjat.*
- SKY, *n.* آسمان *āsmān*, فلک *falak.* A serene sky, *kushāda-harwā.* A cloudy sky, *sumbul harwā.*

SLAB, *n.* تخته *takhta*, لوح *lūh*.
 SLABBER, *vi.* ریختن *rīkhtan*.
 SLACK, *a.* محلول *mahlūl*, سست *sust*, غافل *ghāfil*, کاهل *kāhil*.
 SLACKEN, *vt., vi.* سست کردن *sust-k.*, حل کردن *hall-k.*, کشادن *kushādan*, (become remiss) کاهل گشتن *kāhil-g.*, غافل گردیدن *ghāfil-g.*
 SLACKLY, *ad.* با سستی *bā susti*, خفیفانه *khafīfāna*.
 SLACKNESS, *n.* سستی *susti*, غفلت *ghaflat*, نرمی *narmī*.
 SLAKE, *vt., vi.* نشانیدن *hall-k.*, حل کردن *hall-k.*, نشانیدن *nishāndan*.
 SLANDER, *vt.* غیبت کردن *ghībat-k.*, بهتان گفتن *būhtān-g.*, عیب گفتن *dyb-g.*, بد نام دادن *badnām-d.*
 SLANDER, *n.* افترا *badnāmī*, بد نامی *badnāmī*, طعن *zamm*, بهتان *būhtān*, *iftirā*, غیبت *ghībat*, *taāna*.
 SLANDERER, *n.* زبان دراز *bad gū*, بد گو *bad gū*, *zabān darāz*.
 SLANDEROUS, *a.* مفتخری *muftarī*.
 SLANDEROUSLY, *ad.* با افترا *bā iftirā*, بطرز طعن *batarzi taān*.
 SLANT, *a.* کج *kaj*, عوج *īwaj*.
 SLANTLY, *ad.* با کجروی *bā kajrawī*, بطور نامنوع *batauri nā ūmūd*.
 SLAP, *n.* سیلی *sīlī*, طپانچه *tapāncha*.
 SLAP, *vt.* ضرب *tapāncha-z.*, طپانچه زدن *tapāncha-z.*, ضرب دادن *zarb-d.*
 SLASH, *n.* چاک *katī*, قطع *zakhm*, زخم *chāk*.
 SLASH, *vt.* زخم کردن *burīdan*, بریدن *burīdan*, زخم کردن *zakhm-k.*
 SLATE, *n.* تخته سنگ سیاه *lūh*, لوح *lūh*, *sangi siyā*.
 SLAUGHTER, *vt.* قتل *kushtan*, کشتن *kushtan*, قتل کردن *katl-k.*, ذبح نمودن *zabh-n.*, قصابی کردن *kassābī-k.*

SLAUGHTER, *n.* قتل *katl*, مقاتله *mukātala*, خون ریزی *jadāl*, جدال *khun rīzī*. A slaughter-house, مذبح *mazbah*, قصاب خانه *kassāb khāna*.
 SLAVE, *n.* عبد *ābad*, بنده *banda*, غلام *ghulām*, حلقه بگوش *halka ba gūsh*.
 SLAVER, *n.* تف *tuf*, لعاب *laāb*, آب دهن *ābi dahan*.
 SLAVER, *vt.* تف ریختن *tuf-r.*
 SLAVERY, *n.* عبودت *ābūdāt*, بندگی *bandagī*, غلامی *ghulāmī*.
 SLAVISH, *a.* ذلیل *zalīl*, حقیر *hakīr*, دونه *dūn*, بنده وار *banda wār*.
 SLAVISHLY, *ad.* حقیرانه *hakīrāna*, ذلیلانه *zalīlan*.
 SLAVISHNESS, *n.* حقارت *hikārat*, افگندگی *afgandagī*.
 SLAY, *vt.* قتل کردن *kushtan*, کشتن *kushtan*, قتل *katl-k.*, خون ریختن *khūn-r.*
 SLEDGE, *n.* تخته روان *takhta rawān*, عرابه *ārāba*.
 SLEEK, *a.* مجامی *muhara dār*, مهره دار *muhara dār*, *majlī*.
 SLEEK, *vt.* مجامی *muhara-k.*, مهره کردن *muhara-k.*, مجامی کردن *majlī-k.*
 SLEEP, *vi.* خواب کردن *khuftan*, خفتن *khuftan*, *khāb-k.*, خوابیدن *khūspīdan*. To cause to sleep, خوابانیدن *khābānīdan*. To feign sleep, مستنیم کردن *mustanīm-k.*
 SLEEP, *n.* خواب *khāb*, منام *manām*. The mid-day sleep, قیلولة *kaylūlat*. The beginning of sleep, a slight sleep, خواب سبک *khābi subuk*. Overcome with sleep, خوابناک *khābnāk*. To go to sleep, با خواب رفتن *ba khāb-r.* To rouse from sleep, بیدار کردن *bīdār-k.* To awake from sleep, بیدار شدن *bīdār-sh.*
 SLEEPLESS, *a.* بیدار *bī khāb*, بی خواب *bī khāb*, *bīdār*.

SLEEPY, *a.* میسان خوابناک *khābnāk*, میسان *mīsān*.

SLEET, *n.* بارف باران *barf bārān*.

SLEEVE, *n.* آستین *āstīn*, رهب *rahab*.

SLEEVELESS, *a.* بی آستین *bī āstīn*.—
(without propriety) ناسزا *nā sazā*,
غیر لیاقت *ghayr liyākat*.

SLEIGHT, *n.* فن *fann*, حکمت *hikmat*,
حق بازی (of hand) *āzmūdagī*.—
hukka bāzī, شعله بازی *shuābada bāzī*.

SLENDER, *a.* نازک *nāzūk*, باریک *bārīk*,
لاغر *lāghir*, دقیق *dakīk*.

SLENDERLY, *ad.* نازکانه *nāzūkāna*, با
باریکی *bā bārīkī*, دقیقاً *dakīkan*.

SLICE, *n.* قطع *kitā*, تراش *tarāsha*, پار *pāra*. A slice of meat, گوشت
شرحت *sharhati gusht*.—(for cutting paper)
کاغذ تراش *kāghaz tarāsh*.

SLICE, *vt.* بریدن *burīdan*, تراشیدن *tarā-*
shīdan, قطع ساختن *kitā-s*.

SLIDE, *vi.* لغزیدن *laghzīdan*, خیزیدن
khīzīdan, یخ سره کردن *yakh sara-k*.—
(pass away) گذشتن *guzashtan*.

SLIDE, *n.* لغزش *laghzish*, زلاکت *zalākat*.

SLIGHT, *a.* سبک *sabuk*, (inconsiderate)
قلیل *dūn*, کم *kam*, نا چیز *nā chīz*,
kalīl, صغیر *saghīr*.—(weak, unimportant)
نا مهم *nā muhimm*, کم زور *kam zūr*,
نا توان *nātawān*.—(thin) نازک *nāzūk*,
رقیق *rakīk*.

SLIGHT, *n.* مذمت *mazammat*, اهانت
ihānat.

SLIGHT, *vt.* سبک گرفتن *sabuk-g*, اهانت
نمودن *ihānat-n*.

SLIGHTLY, *ad.* بوی قوت *bī kuwat*, بوجیه
نازک *ba wajai nāzūk*, غفلتانه *ghaflatāna*,
کم *kam*.

SLIGHTNESS, *n.* ضعف *zadf*, باریکی
bārīkī, نازکی *nāzūkī*.

SLIM, *a.* نازک *nāzūk*, باریک *bārīk*.

SLIME, *n.* گل *gil*, وحل *wahal*.

SLIMY, *a.* حلهناک *wahal nāk*.

SLING, *vt.* انداختن *az falākhun-a*,
رمی کردن *ramī-k*, زدن *zadan*.

SLING, *n.* فلاخن *falākhun*, مقلع *miklād*.
—(hanging bandage for a broken arm,
&c.,) عصابت تعلقی *dsābati taálluk*.—
(a throw) اندازی *andāzī*, رمی *ramī*.

SLINGER, *n.* فلاخن زن *falākhun zan*,
کلوخ انداز *kūlukh andāz*.

SLIP, *vt., vi.* لغزیدن *laghzīdan*.—(omit)
غافل شدن *ghāfil-sh*, سهو کردن *sahw-k*.
To let slip an opportunity, فوت
fauti fursat-k.—(pass
unexpectedly) ناگهان گذشتن *nāgahān-g*.
—(sneak) روپوش شدن *rū pūsh-sh*.—
(convey secretly) رسانیدن
panhān-r.—(let loose) رها ساختن
rahā-s, حل کردن *hall-k*.—(get clear
of anything that holds one), از بند
az band khalās-sh. To slip
away (as time, &c.,) گذشتن *guzashtan*.
To slip in (to any place) دخول
ba panhānī dukhūl-k.

SLIP, *n.* لغزش *laghzish*, زلق *zalak*. A
slip of the foot, قدم *kadam*. A slip of
the pen, سهو قلم *sahvi kalam*. A slip
of the tongue, سهو اللسان *sahwu'l insān minil'insān*.—(mistake)
سهو *sahw*, خطا *khatā*.—(long narrow
piece) قطع طول و تنگ *katā tūl wa tang*.

SLIPPER, *n.* کفش پا پوش *pāpūsh*, کفش *kafash*.

SLIPPERINESS, *n.* لغزندگی *laghzandagī*,
نا استواری *nā sabātī*, بی ثباتی
ustuwārī.

SLIPPERY, *a.* لغزان *laghzān*, زالق *zālik*.
A slippery place, زلاکت *zalākat*.

SLIT, *vt.* شکافتن *shigāftan*, چاک کردن
chāk-k.

SLIT, *n.* شق *shigāf*, شکاف *shigāf*, چاک *chāk*, شک *shak*, درز *darz*.

SLOOP, *n.* جہاز کوچک *jehāzi kūchak*, قلابون *kalyūn*.

SLOPE, *vt., vi.* نشیب داشتن *nashīb-d.*, سرازیر کردن *sarāzīr-k.*, مایل شدن *māyil-sh.*.

SLOPE, *n.* سرازیری *sar-ā-zerī*, نشیب *nashīb*, مایل *māil*, شیبو *shīv*, منحدر *munhadir*, کج *kaj*.

SLOTH, *n.* سستی *sustī*, کاهلی *kāhilī*.

SLOTHFUL, *a* سست *sust*, کاهل *kāhil*, ناپاک *nābakār*, آواره *āwāra*.

SLOVEN, *n.* مرد بی نزاکت *ghalīza*, غلیظ *ghalīza*, مردی بی نزاکت *mardī bī nazākat*.

SLOVENLINESS, *n.* غلاظت *ghalāzat*, نجاست *najāsāt*.

SLOVENLY, *a., ad.* نجس *ghalīz*, غلیظ *ghalīz*, بی نزاکت *bī nizākat*, بی نجاست *najis*, ملوث *mulawwas*.

SLOW, *a.* کاهل *dīr*, دیر *dīr*, آهسته *āhista*, سست *sust*, کاهل *kāhil*.

SLOWLY, *ad.* آهسته آهسته *āhista āhista*, دیر *der*, دیر *dīr*, بی عجلت *bī ʿijlat*, نا سریع *nā sarīʿ*.

SLOWNESS, *n.* کران *āhistagī*, آهستگی *āhistagī*, حرکت کاهل *harkati kāhil*, سستی *girān dastī*.

SLUGGARD, *n.* سست *sust*, کاهل *kāhil*, صاحب تکاسل *sāhibi takāsul*.

SLUGGISH, *a.* سست *sust*, کاهل *kāhil*, متکاسل *mutakāsīl*.

SLUGGISHLY, *ad.* مساهلانہ *kāhilāna*, کاهلانہ *kāhilāna*, مساهلانہ *musāhilāna*.

SLUGGISHNESS, *n.* کاهلی *sustī*, سستی *sustī*, غفلت *ghaflat*, کسالت *kasālat*, کاهلی *kāhilī*.

SLUMBER, *n.* نیم *ghanūdagī*, غنودگی *ghanūdagī*, نوم *naum*, خواب *nīm khāb*.

SLUMBER, *vi.* خواب *ghanūdan*, غنودن *ghanūdan*, سبک کردن *khābi sabuk-k.*

SLUR, *n.* بدنامی *dyb*, عیب *dāgh*, داغ *dāgh*, ناموس *nāmūs*, ناموس *badnāmī*, ناموس *nāmūs*. To cast a slur, ناموس ساختن *ayb-g.*, عیب گفتن *nāmūs-s.*

SLUR, *vt* ملوث ساختن *dāgh-k.*, داغ کردن *dāgh-k.*, رسوائی دادن *ruswā-d.*, رسوائی دادن *mulawwas-s.*

SLY, *a.* مکار *āyyār*, دغا باز *daghābāz*, حیلہ باز *hīlabāz*, مکار *makkār*, روباہ باز *rūbāh bāz*.

SLYLY, *ad.* غدارانہ *bā hīla*, با حیلہ *bā hīla*, غدارانہ *ghaddārāna*.

SMACK, *vt., vi.* لذت داشتن *lazzat-d.*—(kiss) بوسیدن *būsīdan*.—(make any quick smart noise) صدای تیز ساختن *sadāi tez-s.*

SMACK, *n.* (taste) لذت *lazzat*, مزہ *maza*, بوسہ زدنی *būsa zadānī*.—(small ship) جہاز کوچک *jehāzi kūchak*.

SMALL, *a.* کوچک *kūchak*, خورد *khurd*, اندک *andak*, اندک *kalīl*, اندک *saghīr*. Of small value, کم بہا *kam bahā*. Small in quantity, کم عدد *kam ʿdad*. A small quantity, جزوی *juzwī*, اندکی *andakī*. Great and small, بزرگ و کوچک *khurd u buzurgh*, کم و بیش *kah wa mah*. To make small, خورد کردن *khurd-k.*, تصغیر کردن *tasghīr-k.* To be small, کلیل شدن *kalīl-sh.*, خورد شدن *khurd-sh.* Smaller, کوچک تر *kūchaktar*, کمتر *kahtar*. Smallest, خورد ترین *kūchaktarīn*, کوچک ترین *khurd tarīn*.

SMALLNESS, *n.* کوچکی *khurdī*, خوردی *khurdī*, کوچکی *kūchakī*.

SMALL-POX, *n.* آبہ *chīchak*, چہچک *chīchak*, آبہ *ābila*.

SMART, *a.* تیز دست *tez*, تند *tund*, تیز *tez*, چست *chust*, تیز فہم *tez fahm*.

SMART, *n.* درد *dard*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, وجع *wajʿ*.

SMARTLY, *ad.* زیرکانه *bā tezī*, با تیزی *zīrakāna*.

SMARTNESS, *n.* تندگی *tezī*, تندی *tundī*, تیز فهمی *tez fahmī*.

SMASH, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, پُرزه پُرزه کردن *purza purza-k.*

SMEAR, *vt.* پلید کردن *ālūdan*, پلید کردن *palīd-k.*, اندودن *andūdan*.

SMELL, *vt., vi.* بو داشتن *bu-d.*, شمیدن *shamīdan*, بوئیدن *buīdan*, بفراسست در *ba farāsāt dar-y.*

SMELL, *n.* (odour) بو *bu*, رایحه *rāiḥa*.—
(power of smelling) قوت شام *kuwati shāmma*. Sweet smell, خوشبو *khush bū*.
Bad smell, بد بو *bad bū*, عفونت *ʿifūnat*.

SMELT, *vt.* حل کردن *gudākhtan*, گداختن *hall-k.*

SMILE, *vi.* ابتسام کردن *tibassum-k.*, ابتسام *ibtisām-n.*

SMILE, *n.* ابتسام *ibtisām*, تبسم *tibassum*.

SMITE, *vt., vi.* کوفتن *kūftan*, زدن *zadan*, کشتن *kushtan*, ضرب کردن *zarb-k.*—(kill) کشتن *halāk-k.*, هلاک کردن *katl-k.*, قتل کردن *baham-z.*—(collide) هم زدن

SMITH, *n.* حداد *haddād*, آهنگر *āhangar*.

SMOCK, *n.* پیراهن *pirāhan*, کرت *kurta*.

SMOKE, *n.* دود *dūd*, دخان *dukhān* (pl. ادخن). Full of smoke, پر دود *puri dūd*. Of the colour of smoke, دود فام *dūd fām*, دخان *dukhānī*.

SMOKE, *vt., vi.* دود کردن *dūd-k.*, دخان *dukhān-z.* To smoke tobacco, دودی تنباکو کشیدن *dūdi tābāku-k.*

SMOKER, *n.* دخان نوش *dukhān nūsh*, کشنده دود تنباکو از حقه و غیره *kashīndai dūdi tubāku as hukka waghayra*.

SMOKING, *a.* دود کنان *dūd kunān*, مدخن *madkhan*.

SMOKY, *a.* دود آلود *dūd ālūd*, دخان *dukhānī*.

SMOOTH, *a.* صاف *sāf*, مهره دار *muhradār*, زبده *sāyīda*, صاف *sāyīda*, صیقل *saykal*, زبده *zadūda*.—(not rough) برابر *barābar*, یکنواخت *yaksān*, مستوی *mustawī*.—(not hairy) نا موئی دار *nā mūi dar*.—
(mild) ملایم *mulāyīm*, خوش *khūsh*.—
(polite) خوش اخلاق *khush akhlāk*.—
(not harsh to the ears) شیرین *shīrīn*.

SMOOTH, *vt.* صیقل کردن *sykal-k.*, زبده کردن *zadūdan*, مهره دار کردن *muhradār-k.*—
(make level) برابر ساختن *barābar-s.*—
(make harmonious) مسطح کردن *musatta-k.*—
(soften) نرم کردن *narm-k.*, ملایم *mulāyīm-s.*

SMOOTHLY, *ad.* (in a polished manner) از پرداختگی *az pardākhtagī*.—(evenly) با همواری *bā hamwārī*.—
(with smooth language) فصاحت *bā fasāhat*.—
(with gentle manners) با ادب و آزر *bā adab u āzram*, نزاکت *bā nazākat*.
SMOOTHNESS, *n.* صیقل *saykal*, جلا *jilā*.—
(evenness) همواری *hamwārī*, یکنواختی *yaksānī*.—
(gentleness of speech) چرب *charbi zabānī*.—
(gentleness of manners) شیرینکاری *shīrīnkārī*.

SMOTHER, *vt., vi.* دم بستن *dam-b.*, خفه کردن *khaffa-k.*

SMUGGLE, *vt.* دزدیده بردن *duzdīda-b.*

SMUGGLER, *n.* سارق معصول سرکار *sārīki mahsūli sarkār*.

SNACK, *n.* حصه *hissa*.—(food) طعام *tadm*.

SNAFFLE, *n.* دهانه *dahāna*, لجام *lajām*.

SNAIL, *n.* حلزون *halzūn*.

SNAKE, *n.* مار *mār*, حایه *hayya*.

SNAP, *vt., vi.* شکستن *shikastan*, گزیدن *guzīdan*.

SNARE, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*, زنجیر *zanjīr*, پابند *pāband*.

SNARE, *vt.* کمند *badām-g.*, گرفتن *kamand-a*.

SNARL, *vi.* غرش کردن *ghurriṣh-k.*, عف عف کردن *ghurrīdan*, عف عف *āf āf-k.*

SNARLING, *n.* غرش *āf āf*, غرش *ghurriṣh*.

SNATCH, *vt.* با زور گرفتن *ba zūr-g.*, بدست گرفتن *badast-g.*, ربودن *rabūdan*.

SNATCH, *n.* گرفتن *girift*, قبض *kabz*.

SNEAK, *vi.* در رفتن *dar-r.*—(behave with meanness) زلات کردن *zalālat-k.*

SNEAKING, *a.* فرومایه *hakīr*, حقیر *farūmāya*, دون *dūn*, زایل *zalīl*.

SNEER, *vi.* طعنه کردن *istihzā-k.*, طعنه کردن *tanz-k.*

SNEER, SNEERING, *a.* طعنه *tanz*, استعزا *istihzā*.

SNEEZE, *vi.* عطسه زدن *dtṣa-z.*, عطسه زدن *dtṣān-k.*

SNEEZE, *n.* عطسه *dtṣ*.

SNIP, *vt.* مقراض بریدن *mikrās-b.*

SNORE, *vi.* خر خر کردن *khurkhūr-k.*, خره دادن *khurra-d.*

SNOUT, *n.* خرطوم *bīnī*, بینی *khartūm*.

SNOW, *n.* برف *barf*, ثلج *salj*.

SNOW, *vt., vi.* برف ریختن *barf-r.*, ثلج باریدن *salj-b.*

SNOWY, *a.* برفدار *barfdār*, مثلج *musallaj*.

SNUFF, *n.* مغز روشن *maghz raushan*, سعوٹ *saūt*, نشوق *nushūk*. To take snuff, *maghz raushan-g.* The snuff of a candle, گل شمع *guli shamʿ*, سر شمع *sari shamʿ*.

SNUFF, *vt., vi.* (a candle) گل شمع گرفتن *guli shamʿ-g.*—(draw breath by the nose) دم از بینی کشیدن *dam az bīnī-k.* To snuff at, سبک گرفتن *sabuk-g.*

SNUFF-BOX, *n.* سعوٹ *musūt*.

SNUFFERS, *n. pl.* گل گیر *gulgār*, گل تراش *gul tarāsh*.

SNUFFLE, *vi.* از بینی گفن *az bīnī-g.*, غمه کردن *ghunna-k.*

SNUG, *a.* نهفته *nihufta*, پنهان *pinhān*, لایق *lāyak*, مناسب *munāsab*.

SNUG, *vi.* نهفتن *nihuftan*, مخفی بودن *makhfī-b.*

SO, *ad.* همچو *hamchu*, همچنین *hamchunīn*. So that, تاک *tāki*, حتی *hattā*.

So so, معتدلانه *muʿtadilāna*. So and so, ابدقدر *fulān*. So many or much, چندان *chandīn*. So long as, تا *tā*. So on, همچون *hamchunīn*.

SOAK, *vt., vi.* خیساییدن *khīsānīdan*, خربدن *āgushtan*. To soak in, خربدن *khizīdan*, بلع کردن *balā-k.*

SOAP, *n.* صابون *sābūn*, صابون *zajʿ*.

SOAR, *vi.* بلند پرواز شدن *buland parwāz-sh.* مطلع کردن *parīdan*—(rise) بالا بر آمدن *matlī-k.* *bālā bar-ā.*

SOB, *vi.* زروغ زدن *fuwāk-k.*, زروغ زدن *zarūgh zadan*.

SOBBING, *n.* زروغ *zarūgh*, فغان *fighān*, گریه *gīrya*.

SOBER, *a.* پرهیزگار *parhīzgār*, هوشیار *hūshyar*, نا مست *nā mast*, نا سر خون *nā sar khūn*.

SOBER, *vt.* بهوش باز آمدن *ba hūsh bāz-ā.* از سر مستی باز گردانیدن *az sar mastī bāz-g.*

SOBERLY, *ad.* پرهیزانه *parhīzāna*, با هوشیاری *bā hūshyārī*.

SOBERNESS, SOBRIETY, *n.* هوشیاری *hūshyārī*, اعتدال *parhīzgārī*, زهد *ʿitidāl*, زهد *zuhd*.

SOCIABLE, SOCIAL, *a.* هم نشین *ham-nishīn*, صاحب *musāhib*, همدم *hamdam*.

SOCIABLY, *ad.* با صحبت *bā suhbat*,
از الفت *az ulfat*.

SOCIALNESS, *n.* همگساری *ulfat*,
صحبت *suhbat*, *ghamgusārī*.

SOCIALY, *ad.* بطریق التفات *ba tarīki*
iltifāt, بطور موانست *ba tauri muā-*
nasat.

SOCIETY, *n.* مشارکت *suhbat*,
موانست *mushāarakat*, رفاقت *rafākat*,
مشارکت *muānasat*. To live in society,
mushāarakat-s.

SOCKET, *n.* خانه *payāla*,
پایاله *khāna*,
سوراخ *surākh*. The socket of the eye,
chashm khāna.

SOD, *n.* کلوخ *kulūkh*,
عزق *āzk*.

SOFA, *n.* تخت *saffa*,
موتکا *muttakā*,
تخت *takht*.

SOFT, *a.* نرم *narm*, ملایم *mulāyam*,
نازک *nāzuk*. A soft voice, آهسته
āwāzi āhista.

SOFTEN, *vt., vi.* ملایم *mulāyim-s*,
ساختن *mulāyim-s*,
نرم کردن *narm-k.*,
مهلک کردن *mahk-k.*

SOFTLY, *ad.* ملایمانه *bā narmī*,
ملایمانه *mulāyamāna*.—(not loud)
āhista.—(by degrees) آهسته
āhista, قدم بقدم *kadam ba kadam*. To
read softly, با آهستگی خواندن
tā āhistagī-kh. To speak softly,
آهسته *āhista-g*.

SOFTNESS, *n.* ملایمت *mulāyamat*,
نرمی *narmī*.

SOIL, *vt.* بلید کردن *ālūdan*,
پالید کردن *palīd-k.*,
نجس کردن *najīs-k.*

SOIL, *n.* 1. (ground) خاک *zamīn*,
2. (land, country) زمین *khāk*,
کشور *arz*, ولایت *walāyat*,
3 (manure) سرکین *sarkīn*.

SOJOURN, *vi.* مقام گرفتن *mukām-g*,
اقامت *sakūnat-w.*, سکونت
ورزیدن *ikāmat-k.*

SOJOURN, *n.* منزل *manzil*, مسکن
maskan, سکونت *sukūnat*, اقامت
ikāmat.

SOLACE, *vt.* تسلی کردن *tasallī-k.*,
خاطر فواختن *dilāsāi-d.*, دلآسائی دادن
khātir-n., تسلی پذیرفتن *tasallī-p.*,
تفرج کردن *tafaruj-k.*

SOLACE, *n.* دلآسائی *dilāsāya*,
فرح *farah*, تسلی *tasallī*,
خمرسندی *khursandī*, راحت
rāhat.

SOLAR, *a.* آفتابی *āftābī*,
شمسی *shamsī*.

SOLDIER, *n.* جنگی *jangī*, سپاهی
sipāhī, لشکری *lashkarī*. A gallant
soldier, بهادر *bahādur*, پهلوان
pahlwān, غازی *ghāzī*.

SOLDIERLIKE, SOLDIERLY, *a.*

سپاهیان *sipāhiyāna*, دلبران *dilerāna*.
SOLDIERSHIP, *n.* سپاهدگري *sipāhīgarī*,
نبرد آزمائی *nabard āzmāi*.

SOLDIERY, *n.* لشکر *lashkar*, سپاه
sipāh, فوج *faruj*.

SOLE, *n.* تنها *tanhā*, یگانه *yagāna*,
مفرد *mufrad*. The sole of the foot,
کف پا *kafi pā*.

SOLELY, *ad.* فقط *fakat*, صرف
sarf, خاص *khāss*.

SOLEMN, *a.* شکوهمند *shukūhmand*,
با وقار *haybatwār*, عظیم *dzīm*,
بآرام *bā wakār*.

SOLEMNITY, *n.* عید *īd*.—(gravity)
شکوه *shukūhmandī*, هیبت *haybat*.

SOLEMNIZE, *vt.* عید کردن *taīd-k.*,
عید *īd-n*.

SOLEMNLY, *ad.* بطور عید *ba tauri īd*.
—(gravely) شکوهمندان *shukūhman-*
dāna, با هیبت *bā haybat*.

SOLICIT, *vt.* التماس کردن *iltimās-k.*,
اقدام *dar khāst-k.*, درخواست کردن
ikdām-k., ابرام کردن *ibrām-k.*

- To solicit assistance, *مدد طلبیدن madad-t.*
- SOLICITATION, *n.* التماس *iltimās*, نیازمندی *niyāz-mandī*, استدعا *istiduā*.
- SOLICITOR, *n.* قانون دان *kānūn dān*, وکیل *wakīl*.
- SOLICITOUS, *a.* نیازمند *niyāzmand*, متامنا *mutamanna*, متفکر *mutafakkir*.
- SOLICITOUSLY, *ad.* آرزو مندانه *ārzū-mandāna*, نیازمندانه *niyāzmandāna*, با آرزو *bā ārzū*.
- SOLICITUDE, *n.* آرزومندی *ārzūmandī*, اندیشه *andīsha*.
- SOLID, *a.* منجمد *munjamid*, مستحکم *sakht*, قوی *kawī*.—(firm) *mustahkim*, استوار *ustuwār*.—(real, true) *hakīkī*, ذاتی *zātī*. Of solid judgment, *kawī tabī*.
- SOLIDNESS, SOLIDITY, *n.* انجماد *injimād*, استواری *bastagī*, استواری *ustuwārī*.—(certainty) *hakīkat*.
- SOLIDLY, *ad.* با استواری *bā ustuwārī*, یقیناً *yakīnan*.—(truly) *muhkaman*.
- SOLITAIRE, *n.* گوشه نشین *gūsha nishīn*, صحرا نشین *sahra' nishīn*.
- SOLITARILY, *ad.* در خلوت *dar khilwat*, تنها *tanhā*.
- SOLITARINESS, SOLITUDE, *n.* تنهایی *tanhā*, خلوت *khilwat*, یگانگی *yakā-nagī*.—(lonely place) *wayrāna*, بیابان *biyābān*.
- SOLITARY, *a.* خلوت‌نشین *tanhā*, خلوت *khilwat* *nishīn*, مجرد *wāhid*, مجرد *mujarrad*.
- SOLITUDE, *n.* تنهایی *tanhā*, خلوت *khilwat*, وحدت *wahdat*.
- SOLSTICE, *n.* راس السرطان (summer) *rāsul sartān*.—(winter) *rāsul jadī*.
- SOLUBILITY, *n.* قابلیت گداز *kābiliyat gudāz*, آب شدنی *āb shudnī*.
- SOLUBLE, *a.* قابل گداز *kābili gudāz*, آسان *āsāni hall*.
- SOLUTION, *n.* گداز *gudāz*, حل *hall*, زوب *zaub*.—(of doubt or difficulty) دفع شبهت *halli mushkil*, *daf' shubhat*.
- SOLVE, *vt.* کشادن *kushādan*, آشکاره *āshkāra-k*, تعریف ساختن *ta'arīf-s*, حل کردن *hall-k*.
- SOLVENCY, *n.* قوت ادا *kuwati adā*, قابلیت گذارش *kābiliyatī guzārish*.
- SOLVENT, *a.* قابل ادا *kābili adā*.
- SOME, *a.* چندی *chand*, بعضی *badzī*, قدری *kadrī*. Some one, somebody, بعضی *badzī*, کسی *kasī*, شخصی *shakhsī*. Somehow, *ba wajahī*.
- SOMETHING, SOMEWHAT, *n.* چیزی *chīzī*, *shī*.—(in some degree) *takrībān*, *ind*.
- SOMETIME, *ad.* قبل ازین *kabl azīn*, وقتی *waktī*.
- SOMETIMES, *ad.* بعضی *gāh gāh*, گاهی *gāhī*, *badzī wakt*.
- SOMEWHAT, *n.* قدری *kadrī*, برخی *chīzī*, *birkhī*.
- SOMEWHERE, *ad.* بجای *ba jāya*.—(else) *ba jāi dīgar*.
- SOMEWHILE, *ad.* یکبار *zamānī*, *yakbār*.
- SOMNIFEROUS, *a.* خواب‌ناک *khābnāk*.
- SOMNILOQUIST, *n.* سخن‌گوی در خواب *sukhun gūi dar khāb*.
- SON, *n.* فرزند *ibn*, پسر *bin*, *pisar*, والد *walad*. The eldest son, *ibni akbar*. A younger son, *ibni akbar*. A legitimate son, *farzandi kūchak*.

- زاده *halāl zāda*. An illegitimate son, زاده حرام *harām zāda*. An adopted son, پسر خوندۀ *pisari khānda*, ولد المتبني *walad du'l mutabanna*. An only son, ابن الواحد *ibnu'l wāhid*. A son's son, نواسۀ پسر *nawāda'i pisari-na*. A daughter's son, نواسۀ دختر *nawāda'i dukhtarina*. Oh son! ای جان *aya jāni pidar*. Having no son, بی فرزند *bī farzand*.
- SONG, *n.* سرود *surūd*, نغمه *naghma*, نوا *nawā*, لحن *lahn*, ترانه *tarāna*. Belonging to song, سماعی *samā'i*. A funeral song, مرثیه *marsiya*. To sing a song, سرود کردن *surūd-k.*, نواختن *nawākhtan*, سماع کردن *simād-k.*
- SON-IN-LAW, *n.* داماد *dāmād* (pl. دامادان).
- SONNET, *n.* غزل *ghazal*.
- SONOROUS, *a.* بلند آواز *sidā dah*, بلند آواز *buland āwāz*.
- SOON, *ad.* جلد *jald*, زود *zūd*, فی الفور *fi'lfaur*, علی التبعییل *ala'l taājil*. As soon as, هرگاه که *har gāh ke*. Not soon, دير *der*, نا زود *nā zūd*.
- SOOT, *n.* دوده *dūda*, سواد *sawād*.
- SOOTHE, *vt.* دلسا *tasallī-k.*, تسلی کردن *tasallī-k.*, دلآسا کردن *dilāsā-k.*, خاطر نواختن *khātir-n.*, آسودن *āsūdan*.
- SOOTHSAY, *vi.* غایب *fāl-g.*, فال گفتن *fāl-g.*, غایب گفتن *ghāyib-g.*, طالع دیدن *tālī-d.*
- SOOTHSAYER, *n.* کاهن *fālgū*, فالگو *fālgū*, طالع بین *iālū bīn*.
- SOOTY, *a.* پر دود *dūda ālūd*, دوده آلود *dūda ālūd*, پر دود *pur dūd*.
- SOP, *n.* لکمه *lukma*.
- SOPHISM, *n.* تصوف *tasawwuf*.
- SOPHIST, *n.* اهل تصوف *ahli tasawwuf*, صوفی *sūfī*.
- SORCERER, *n.* ساحر *jādūgar*, جادوگر *jādūgar*, ساحره *sāhira*.
- SORCERESS, *n.* زن جادوگر *zani jādūgar*, ساحره *sāhira*.
- SORCERY, *n.* جادو *jādū*, سحر *sihr*.
- SORDID, *a.* نامکار *tamākār*, نا کس *nākās*, فرومایه *farūmāya*, پلید *palīd*.
- SORDIDNESS, *n.* نامکاری *tamākārī*, حقارت *hakārat*, پلیدی *palīdī*.
- SORE, *a.* ریش دار *rīshdār*, خسته *khasta*.
- SORE, *n.* ریش *rīsh*, جراحت *jarāhat*, زخم *zakhm*.
- SORE, SORELY, *ad.* بشدت *ba shiddat*, با رنج و الم *bā ranj u alam*.
- SORENESS, *n.* جراحت *jarāhat*, درد *dard*, مجروحی *majrūhī*.
- SORROW, *n.* غم *gham*, اندوه *andūh*, پشیمانی *pashīmānī*, رنج *ranj*, دلگیری *dilgīrī*, توبه *tauba*.
- SORROWFUL, *a.* اندوه گین *andūh gīn*, ملول *malul*, دلگیر *dilgīr*, غمگین *gamgīn*, حزین *hazīn*.
- SORRY, *a.* نادیم *nādim*, پشیمان *pashīmān*, غم *gham*, پُر افسوس *pur afsūs*.
- SORT, *n.* (kind) جنس *jins*, نوع *na'ī*, کیفیت *kayfiyat* (quality) قسم *kism*, وجه *waja* (manner) صفت *sifat*, منزل *minwāl* (class) طریق *tarīk*, سلاک *silka* طایفه *tāifa*.
- SORT, *vt., vi.* (separate into classes) ترتیب (arrange) رقم کردن *rakm-k.*, مناسب شدن (suit) مرتب کردن *tartīb-k.*, موافق بودن *muwāfak-b.*
- SORTIE, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*.
- SOT, *n.* می خور *bāda parast*, باده پرست *bāda parast*, می خور *maya khur*.
- SOT, *vt.* باده پرست بودن *bāda parast-b.*
- SOUL, *n.* جان *jān*, (ارواح pl.) روح *rūh*, روان *rawān* (انفس pl.) نفس *nafs*, فرد *fard* شخص (individual) *shakhs*.
- SOUND, *a.* تندرست *tandurust*, صحیح *sahīh*, (right) *tanūmand*.

دُرُست *durust*.—(free from blemish)
 بِي عَيْب *bī ayb*. A man of sound
 judgment, اهل بصیرت *ahli basīrat*,
 عقلمند *āklmand*.

SOUND, *n.* صدا *sidā*, آواز *āwāz*, صوت
saut, آهنگ *āhang*.

SOUND, *vt., vi.* آواز کردن *āwāz-k.*, صوت
 بَازَن *sidā-k.*, صدا کردن *saut-k.*,
 بَازَن *bāng bar-z*. To sound an instru-
 ment, نواختن *nawākhtan*, زدن *zadan*.
 —(try the depth) اندازه کردن *andāza-k.*

SOUNDLY, *ad.* با تندرستی *bā tandu-*
rustī, با خوشی *bā khūshī*.—(truly)
 راستانه *rāstāna*, حقیقه *hakikatan*.

SOUNDNESS, *n.* بِي عَيْب *bī āybī*,
 تندرستی *tandurustī*.—
 راستی *rāstī*, حقیقت *hakikat* (truth)

SOUP, *n.* شوربا *shūrbā*, آبجوش *ābjūsh*.

SOUR, *a.* ترش *tursh*, حامض *hāmiz*.
 Very sour, بسیار ترش *bisyyār tursh*.

SOUR, *vt., vi.* ترش کردن *tursh-k.*, تیز
 آزار دادن (make uneasy) *tez-k.*—
 مضطرب کردن *muztarīb-k.*

SOURCE, *n.* مصدر *masdar*, سر *sar*.—
 چشم *chashma* (fountain)

SOURLY, *ad.* ترشانه *turshāna*, حامض
hāmizan.

SOURNESS, *n.* ترشی *turshī*, حموضت
hamūzat.—(of temper), درشتی *durushtī*,
 تندی *tundī*.

SOUTH, *n.* جنوب *junūb*. South-east,
 جنوب شرق *junūb shark*. South-west,
 جنوب غرب *junūb gharb*.

SOUTHERN, *n.* جنوبی *junūbī*.

SOVEREIGN, *n.* شاه *shāh*, سلطان *sultān*,
 شاهنشاه *shāhīnshāh*.

SOVEREIGN, *a.* اعظم *adzam*, اکبر *akbar*,
 اکرم *ākram*, اعلیٰ *āla*, بلندترین
buland tarīn.

SOVEREIGNTY, *n.* استقلال *istiklāl*,
 سلطنت *riyāsat*, داری *dāwarī*,
 حکومت *hukūmat*, saltanat.

SOW, *n.* خوک ماده *khūki māda*, گراز
gurāz.

SOW, *vt., vi.* کاشتن *kishtan*, کاشتن
kāshtan, زرع کردن *zarū-k.*

SOWER, *n.* کشتکار *kishtkār*, مزارع *muzārī*.

SOWN, *a.* کاشته *kāshta*, مزروع *mazrūd*.
 A sown field, کشت *kisht*, زرع *zurū*,
 کشت زار *kisht zār*.

SPACE, *n.* فاصله *fāsila*, وسعت *wasāt*,
 مقدار *mikdār*, فراخی *farākhī*. A space
 of time, عرصه *ārṣa*, مدت *muddat*.
 A long space of time, مدت مدید
muddati madīd. A short space of time,
 زمانِ قلیل *zamāni kalīl*. The space of
 a month, یک ماهه *ārṣai yak māh*.
 A space of interval, فاصله *fāsila*,
 مسافت *masāfat*, اِثنا *asnā*.

SPACIOUS, *a.* وسیع *wasīā*, پهن *pahn*,
 کشاده *kushāda*, فراخ *farākh*. A spacious
 space, جای کشاده *jāi kushāda*, عرصه
ārṣa, میدان *maydān*.

SPACIOUSNESS, *n.* کشادگی *kushādagī*,
 وسعت *wasāt*, فسحت *fas-hat*.

SPADE, *n.* بیل *bīl*, مسحات *mis-hāt*.

SPAN, *n.* وجب *wajab*, تابش *tābīsh*,
 بدست *badast*.

SPAN, *vt.* وجب کردن *wajab-k.*, شبر کردن
shibr-k.

SPARE, *vt., vi.* (use frugally] امساک
imsāk-k., نگاه داشتن *nigāh-d.*,
 خرج قلیل ساختن *kharchi kalīl-s.*—
 —(show mercy) معاف کردن *muāf-k.*,
 عفو کردن *marhamat-n.*, بخشیدن
bakhshīdan, *āfu-k.*

SPARE, *a.* کم عدد *kalīl*, (scarce) کم
kam ādad, ناکثیر *nā kasīr*.—(super-
 fluous) زیاده *ziyāda*, زائد *zāid*.—(lean)

لَاغِر *lāghir*, کم گوشت *kam gusht*.
 SPARING, *a.* پرهیزگار *parhīzgār*, کم *bakhīl*.—(scarce) قلیل *kalīl*, کم *kam*.—(frugally) قلیل *bā kharchi kalīl*. — (not abundantly) غیر کثرت *ghayrī kasrat*.
 SPARK, *n.* آتش پاره *ātish pāra*, آخگر *akhgar*.
 SPARKLE, *n.* درخشش *dirakhsh*, لامع *lamʿ*.
 SPARKLE, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, لامع کردن *lamʿ-k.* تابان *tāftan*.
 SPARKLING, *a.* درخشان *dirakhshān*, تابان *tābān*.
 SPARROW, *n.* کنجشک *kunjishk*, عصفور *ʿusfūr*. The chirping of a sparrow, چاو چاو *chāw chāw*.
 SPASM, *n.* تپش *taḍḍ*, پیچش *pechish*, تشنج *tashannuj*.
 SPATTER, *vt.* (defame) ناموس کردن *nāmūs-k.*, بدنام دادن *badnām-d.*— (with dirt) از چرک پاشیدن *az chark-p.*
 SPATULA, *n.* مرهم کش *marham kash*.
 SPEAK, *vt., vi.* کلام کردن *guftan*, حرف *kalām-k.*, خطاب کردن *khitāb-k.*, حرف زدن *harf-z.*, مکالمه کردن *makālama-k.*, سخن را زدن *sakhun-r.* To speak clearly, صاف گفتن *ṣāf-g.*
 SPEAKABLE, *a.* لسان دار *guftanā*, گفتنی *lisāndār*.
 SPEAKER, *n.* متکلم *guyanda*, گوینده *mutakallim*, سخن ران *sakhun rān*.
 SPEAR, *n.* نیزه *nayza*, سنان *sinān*, پیکان *paykān*.
 SPEARMAN, *n.* رامج *neza bāz*, نیزه باز *rāmih*.
 SPECIAL, *a.* خاص *makhsūs*, مستقل *mustakill*.—(excellent) فاضل *fāzil*, نادر *nādar*, شریف *sharīf*. Special favour, عرایض *iltifāti makhsūs*. A special train, عرابه *arābai makhsūsa*.

SPECIALLY, *ad.* مستقلاً *mustaklin*, خاص *ala'l khusūs*, خاصه *khāssa*, خصوصاً *khasūsan*.
 SPECIALTY, SPECIALITY, *n.* خصوصیت *khushūsiyat*, استقلال *istiklāl*, تخصص *takhsīs*.
 SPECIES, *n.* قسم *kism*, ذات *zāt*, نوع *nau*, نوع و جنس *jins*. Species and genus, نوع و جنس *nau wa jins*. Of the same species, هم جنس *ham jins*. Different species, اجناس مختلف *ajnāsi mukhtalif*.
 SPECIFIC, *a.* نوعی *nauī*, خاص *khāss*, مخصوص *makhsūs*. Specific gravity, وزن مخصوص *wazni makhsūs*.
 SPECIFICALLY, *ad.* از روی جنس *az rūi jins*, مخصوصاً *makhsūsan*.
 SPECIFICATION, *n.* تفریق *tafrīk*, تفصیل *tafsīl*, حد *hadd*, تشخیص *tashkhis*.
 SPECIFY, *vt.* تعیین کردن *tayunn-k.*, بیان کردن *takhsīs-k.*, بیان کردن *bayān-k.*
 SPECIMEN, *n.* نمونه *namūna*, کارنامه *kār nāma*, مثال *namudaj*, نمونه *misāl*.
 SPECIOUS, *a.* ظاهر حال *zāhir hāl*, خوشنما *khūshnumā*.
 SPECIOUSLY, *ad.* با ظاهر حالی *bā zāhir hāli*, مستحسنانه *mustahsanāna*.
 SPECK, SPECKLE, *n.* نقطه *nukta*, داغ *dāgh*, لکه *lakka*, عیب *ʿayb*.
 SPECK, SPECKLE, *vt.* داغ دار کردن *dāgdār-k.*, لکه دار کردن *lakkadār-k.*
 SPECTACLE, *n.* تماشا *tamāshā*, منظر *manzar*, آوازه *āwāza*.
 SPECTACLES, *n.* چشمه *chashma*, عینک *ʿīnak*.
 SPECTATOR, *n.* ناظر *nāzir*, بیننده *bīnanda*, مشاهد *mushāhid*, بصیر *basīr*.
 SPECTRE, *n.* خیال *khiyāl*, وهم *wahm*, افریت *ifrīt*, سایه *sāya*.

SPECULATE, *vi.* اندیشه کردن *andīsha-k.*,
تأمل کردن *khiyāl-k.*, خیال کردن
tāmmul-k., ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

SPECULATION, *n.* اندیشه *andīsha*,
تصور *khiyāl*, خیال *mulāhaza*, ملاحظه
tasawwur.—(scheme) مقصد *maksad*,
غرض *gharaz*.

SPECULATIVE, *a.* متفکر *mutafakkir*,
متخیل *sāhibi andīsha*, صاحب اندیشه
mutakhayyul, وهمی *wahmī*. The
speculative sciences, معارف معنویه
maārifī maānawīya.

SPECULATIVELY, *ad.* با اندیشه *bā*
andīsha, خیالانه *khiyālāna*.

SPECULATOR, *n.* اهل ملاحظه *ahli*
mulāhiza, صاحب اندیشه *sāhibi*
andīsha, تجارت پیشه *tijārat pesha*,
معامله دان *muāmala dān*.

SPECULUM, *n.* آئینه *āina*, مرآت *marāt*.

SPEECH, *n.* زبان *zabān*, گفتار *guftār*,
کلام *kalām*, سخن *sakhun*, تقریر *takrīr*,
بیان *bayān*. A part of speech, کلام
kalama, جز کلام *juzi kalām*. Softness
of speech, رخاامت *rakhāmat*. Slow of
speech, بطی الکلام *batī'u'l kalām*.

SPEECHLESS, *a.* بی سخن *bī sakhun*,
بی زبان *bī zabān*.

SPEED, *vt., vi.* شتاب کردن *shitāb-k.*,
سریعت نمودن *taājil-k.*, تعجیل کردن
surāt-n.—(make prosperous) بختیار
bakhtyār-k., فرخنده کردن
farkhunda-k.

SPEED, *n.* شتاب *shitāb*, زودی *zūdī*,
سریعت *surāt*, تیز *tez* کامی *kāmī*,
عجلت *ūjlat*. To ride at full speed,
اسب با *īnān rīz-k.*, عذابان ریز کردن
asp bā chustī-r.

SPEEDILY, *ad.* شتابانه *bā zūdī*,
شتابانه *shitābāna*, عجلت *ālat tājil*,
سرعتاً *surātan*, *ala'l faur*.

SPEEDY, *a.* جلد *jald*, زود *zūd*, شتابان
shitābān, سریع *sarī*, تند *tund*, تیز *tez*.

SPELL, *n.* افسون *afsūn*, جادو *jādū*,
سحر *sīhr*.

SPELL, *vt., vi.* تہجی کردن *tahajjī-k.*
املا کردن *imlā-k.*, هجا کردن *hijā-k.*—
(charm) افسون کردن *afsūn-k.*

SPELLING, *n.* املا *imlā*, هجا *hijā*.

SPEND, *vt., vi.* (consume) ضایع کردن
zāi-k., تلف کردن *talaf-k.*—(wear out)
متلف بودن *kharch-sh.*, خرج شدن
mutalaf-b. To spend money, خرج
kharch-k., صرف کردن *sarf-k.*

SPENDTHRIFT, *n.* فضول خرج *fuzūl*
kharch, مصرف *musrif*.

SPERM, *n.* آب منی *ābi manī*.

SPHERE, *n.* کره *kura*, گوی *gūi*, دایره
dāira, مقام *mukām.*—(celestial)
سیهر *sīpihr*.

SPHERICAL, *a.* کره آسا *kura āsā*, مدور
mudawwir.

SPHINX, *n.* ابو الهول *abu'l haulā*,
عنقا *ānkā*.

SPICE, *n.* مصالح *masāla*.

SPICE, *vt.* مصالح دادن *masāla-d.*, معطر
mua'ttar-s.

SPIDER, *n.* عنکبوت *ānkabūt*, کھول
kahwal. A spider's web, عنکبوت
pardai ānkabūt. To spin a web as a
spider, تزییدن *tanīdan*.

SPIKE, *n.* میخ دراز *mekhi darāz*, مسمار
mismāri kalān.

SPIKE, *vt.* میخ دراز نصب کردن *mekhi*
darāz nasb-k.

SPIKENARD, *n.* سنبلی هندی *sumbuli*
hindī, سنبلی الطیب *sumbul u'ttib*.

SPILL, *vt., vi.* ریختن *rīkhtan*, افشاندن
afshāndan.

SPIN, *vt., vi.* رشتن *rishtan*, تابفتن
tāftan. To spin out, تطویل کردن
tatwīl-k.

- کشیدن *ba darāzī-k*. To spin out a discourse, تطویل کلام کردن *tatwīlī kalām-k*.
- SPINAL, *a*. مهره پیوند *muhri paywand*, قنات منسوب (spinal cord) نخاع *nukhā*.
- SPINDLE, *n*. دوک *dūk*, مغزل *mighzal*.
- SPINE, *n*. حرز الظهر *hirz u'z zahr*, قنات *kanāt*, پشت مهره *pusht muhra*.
- SPINNER, *n*. مغزل تافنده *tāfanda*, مغزل *mughtazil*.
- SPINNING, *a*. چرخ زنی *charkh zanī*, دوک ریشی *dūk-rīsī*, غزل *ghazl*.
- SPIRAL, *a*. پیچدار *pechdār*, لوبی *lūbī*.
- SPIRALLY, *ad*. پیچ در پیچ *pech dar pech*.
- SPIRE, *n*. منار *manār*, سر *sar*.
- SPIRIT, *n*. 1. (soul) روح *rūh*, جان *jān*, نفس *nafs*, روان *rawān*. 2. (breath) دلاوری *dam*, نفس *nafs*. 3. (courage) مردانگی *dilāwarī*, مردانگی *mardānagī*. 4. (magnanimity) شجاعت *shujāāt*, همت *himmat*. 5. (habit, constitution) مزاج *mizāj*, طبع *tabī*. 6. (genius, wit) قوت *kūwati*, مدرکت *madrakat*, مهارت *mahārat*. The Holy Spirit, روح القدس *rūhu'lkads*, روح الله *rūh alla'*. The vital spirit, حیاتی روح *rūhi hayātī*. The animal spirits, حیوانی روح *rūhi haywānī*. 7. (activity) چستی *chustī*, تیزی *tezi*. 8. (essence) خلاصه *khulāsa*, مطلب *matlab*. The spirit of vitriol, روح اعظم *rūh aāzm*. 9. (liquors) خمر *khamr*, شراب *sharāb*, می *maya*. 10. (apparition) صورت وهمی *sūratī wahmī*. 11. (turn of mind) طبیعت *tabīāt*.
- SPIRIT, *vt*. جان دادن *diler-k*, دلیر کردن *jān-d*, جرات دادن *jurāt-d*.
- SPIRITED *a*. دلاور *dilāwar*, بهادر *bahādur*, زنده دل *zinda dil*.
- SPIRITLESS, *a*. شدر دل *bī jān*, بی جان *shutar dil*, نادم *nāmard*, بزدل *buz dil*, تیره دل *tang dil*, (dejected) تنگدل *tāng dil*, تیره دل *tīra dil*.
- SPIRITUAL, *a*. روحانی *rūhānī*, نفسانی *nafsānī*, باطنی *bātinī*, غیبی *ghaibī*, پاک *pāk*.
- SPIRITUALITY, *n*. روحانیت *rūhānīyat*, نفسانیت *nafsānīyat*.
- SPIRITUALLY, *ad*. با روحانیت *bā ruhānīyat*, مقدساً *mukaddasan*.
- SPIRITUOUS, *a*. روحانی *rūhānī*. — (active) تند *tund*, تیز *tez*.
- SPIRY, *a*. پیچدار *minār āsā*, منار آسا *pechdār*.
- SPIT, *n*. (for roasting) سیخ *sīkh*, — (from the mouth) تف *tuf*, لعاب دهن *luābi dahn*.
- SPIT, *vt*, *vi*. (eject from the mouth), آب دهن افکندن *tuf-z*, تف زدن *tuf bar-d*, آلودن *dahan-a*.
- SPITE, *n*. بد خواهی *bad khāhī*, کینه *kīna*, بدی *badī*. In spite of, با وجود *nihāyatu'l amr*, نهایت الامر *vajūd*.
- SPITE, *vt*. بد خواهی *kīna-g*, کینه گرفتن *bad khāhī-n*.
- SPITEFUL, *a*. بد خواه *bad khāh*, کینه کش *kīna kash*, بد اندیش *bad andīsh*.
- SPITEFULLY, *ad*. بد خواه *ba wajaī bad khāh*, با کین *bā kīn*.
- SPITEFULNESS, *n*. کینه وری *kīna warī*, بد خواهی *bad khāhī*.
- SPITTLE, *n*. تف *tuf*, آب دهن *ābi dahan*, لعاب *la'āb*.
- SPLASH, *vt*. پاشیدن *pāshīdan*, ترشح *tarashsha-k*.
- SPLEEN, *n*. طحال *tihāl*, (pl. طحال). — دافغماری *saudā*, سودا (melancholy) *dilfigārī*. — (anger) خشم *khashm*, غصه *ghussa*.

- SPLendid, *a.* درخشان *raushan*, *dirakhshān*, عظیم *āzīm*, جلیل *jalīl*.
- SPLendidly, *ad.* روشنانه *raushanāna*, با زیب و زینت *bā zeb u zīnat*.
- SPLendour, *n.* رونق *jalāl*, جلال *jalāl*, تابش *ziyā*, ضیا *ziyā*, جلوه *jalva*, *raunak*, تابش *tābish*.
- SPLINTER, *n.* چوب پاره *tarāsha*, تراشه *tarāsha*, *chūb pāra*.
- SPLINTER, *vt.* پاره پاره زدن *pāra pāra-z.*, ریزه کردن *rīza-k.*
- SPLIT, *vt., vi.* شق کردن *shigāftan*, شکافتن *shigāftan*, دریدن *chāk-z.*, چاک زدن *chāk-z.*, *shakk-k.*, *darīdan*.
- SPOIL, *vt., vi.* زیان کردن *ziyān-k.*, خسارت کردن *kharāb-k.*, غارت کردن *ghārat-k.* — (lay waste) *ghārat-k.*, تاراج *wayrān-k.*, ویران کردن *wayrān-k.*, تباهی ساختن *tārāj-k.* — (corrupt) *tārāj-k.*, *tabāhī-s.*, زیان *ziyān-s.* ساختن *ziyān-s.*
- SPOIL, *n.* غارت *ghanīmat*, غنیمت *ghanīmat*, تاراج *tārāj*, *ghārat*, یغما *yaghma*.
- SPOKE, *n.* (of a wheel) فراش *farāsh*.
- SPOKESMAN, *n.* ترجمان *tarjumān*.
- SPOILIATION, *n.* vide, SPOIL.
- SPONGE, *n.* اسفنج *isfanj*, ابر مرده *abr-murda*.
- SPONGE, *vt., vi.* اسفنج نم کردن *asfanj nam-k.*, پاک کردن *pāk-k.*
- SPONGY, *a.* اسفنج آسا *isfanj āsa*.
- SPONTANEOUS, *a.* خود بخود *khud ba khud*, ذاتی *zātī*, مرادی *murādī*.
- SPONTANEOUSLY, *ad.* از خود *az khud*, با ارادت *ba irādat*, تبرعانه *tabarrāna*.
- SPOON, *n.* چمچه *chamcha*, ملا *ma'laka*.
- SPORT, *n.* بازی *bāzī*, لعبت *la'abat*, لهو *lahv*. — (hunting) شکار *shikār*, صید *sayd*.
- SPORT, *vt., vi.* بازی کردن *bāzī-k.*, بازیچه *bāzicha-k.*, ساختن *bas-s.*, عبت *bas-s.*, شکار کردن *shikār-k.*, صید کردن *sayd-k.*
- SPORTFUL, SPORTIVE, *a.* شاد *shād*, بازی *khūsh*, مسرور *masrūr*, دوست *bāzī dust*.
- SPORTSMAN, *n.* شکاری *shikārī*, نخبه‌گیر *nakhchīngīr*.
- SPOT, *n.* داغ *dāgh*, خال *khāl*, نشان *nishān*, عیب (disgrace) *lakka*, نقطه *nukta*, جا *jā*, قضائت *kazāāt*. — (place) *āyb*, مکان *makān*. On the spot, در حال *dar hāl*, هماندم *hamāndam*.
- SPOT, *vt.* نقطه دار کردن *nukta dār-k.*, داغدار کردن *dāghdār-k.* — (stain with spots) با *bā lakka-ā.* آلودن *bā lakka-ā.* داغ *bā dāgh palīd-k.*
- SPOTLESS, *a.* بی عیب *bī dāgh*, پاک *pāk*, *bī ayb*.
- SPOTTED, SPOTTY, *a.* دار *lakka dār*, داغدار *dāghdār*.
- SPOUSAL, *n.* نکاح *nikāh*, عروسی *ārūsī*.
- SPOUSE, *n.* شوهر *drūs*, زوج *zauj*, *shauhar*.
- SPOUSE, *vt.* نکاح کردن *nikāh-k.*, عقد *ākd-k.*
- SPOUT, *n.* دهان *dahna*. — (mouth of a pipe) لوله *lūla*. — (gutter) ناودان *nāvdān*, مزاب *mīzāb*.
- SPOUT, *vt., vi.* فواره زدن *farwāra-z.*, افاده نمودن *ifāda-n.* صدور کردن *sadūr-k.*
- SPRAIN, *n.* پیچش *pechish*.
- SPRAY, *n.* سر شاخ *sari shākh*.
- SPREAD, *vt., vi.* گستران *gustardan*, پاشیدن *farsh-k.* — (scatter) *pāshīdan*, افشاندن *af hāndan*. — (publish) بیان *āshkāra-k.* آشکاره کردن *āshkāra-k.* ساختن *bayān-s.* To spread the wings, *basti janāh-k.* To spread on the ground, فرش *bālāi zamīn farsh-k.*
- SPREAD, *n.* امتداد *imtidād*, بسط *bast*, افرازی *afrazī*. — (expansion)

گسترده *gustardagī*.—(as a carpet)
کشاده *mafrūsh*.—(as wings)
kushāda.—(diffused) افشانده *afshānda*,
منتشر *muntashir*.—(published) مشهور
mashhūr, پیدا شده *payadā shuda*.

SPRIG, *n* شاخچه *shākhcha*.

SPRIGHTLINESS, *n* انبساط *imbisāt*,
زیرکی *shādmānī*, شادمانی *nishāt*,
زیرکی *zīrakī*.

SPRIGHTLY, *a* شادمان *shādmān*, زیرک
zīrak, مسرور *chālāk*, چالاک *masrūr*.

SPRING, *n* 1. (season) فصل بهار *fasli*
bahār, ربیع *rabīā*. 2. (instrument)
چشمه *kamāncha*. 3. (fountain), چشمه
chashma. 4. (leap) یزدوع *yambū*. 5. (elasticity)
جست *jast*, رقص *raks*. 6. (origin)
جهداگی *jahīdagī*, دامداری *damdārī*.
6. (origin) اصل *asl*, مصدر *masdar*.

SPRING, *vt., vi* چشمه *chashma*
بار-آ., صادر شدن *sādir-sh*. To spring
up, طلوع کردن *zahūr-k.*, ظهور کردن
tulūd-k.—(as plants) رستن *rustan*,
جهیدن (leap) *nāshī-sh*.—(leap) ناشی شدن
jahīdan, جهستن *jastan*. To spring from
ancestors, از اصل آمدن *az asl-ā*. To
spring from a cause, موجب داشتن
mūjab-d. To spring game, نخچیز
nakhchūr-a. To spring a leak,
راکنه دار شدن *rakhna dār-sh*.

SPRINKLE, *vt., vi* افشانیدن *afshāndan*,
پاشیدن *pāshīdan*, ریختن *rīkhtan*. To
sprinkle a house with water, ذبح کردن
nus-h-k. To sprinkle with sugar, شکر
ریز کردن *shakar riz-k*.

SPROUT, *vi* روئیدن *rustan*, روئیدن *rūīdan*.

SPROUT, *n* شاخه *shākha*, نشاء *nashā*.

SPUR, *n* میخیز *mihmīz*, خار *khār*. The
spur of a cock, میخیزی خروس *mahmīzi*
kharūs, ناخن خروس *nākhuni kharūs*.
To spur a horse, میخیز زدن *mahmīz-z*.

SPUR, *vt* میخیز زدن *mahmīz-z*.—(incite)
بر اندگیختن *bar-a*.

SPURIOUS, *a* (not genuine) مقلد *muk-*
allad, لباسی *libāsī*.—(illegitimate)
حرامزاده *harām*. A spurious son,
harāmzāda, ولد زنا *waladi zinā*.

SPURN, *vt., vi* پا زدن *pā-z.*, لکد زدن
lakad-z., سپردن *sipurdan*.—(reject
with contempt) با اهانت رد کردن *bā*
ihānat radd-k., طنز و مذمت زدن
tanz u mazammāt-z.

SPY, *n* جاسوس *jāsūs*, راز جو *rāz-ju*,
خبر جو *khavar-ju*. To play the spy,
جاسوسی کردن *jāsūsī-k*.

SPY, *vt* نظر کردن *nazar-k.*, دیدن *dīdan*,
جاسوسی کردن *nigrīstan*, نگر بستن
jāsūsī-k.

SQUAB, *n* (newly hatched), دی پرو بال
bī par u bāl.—(short of stature and
thick) کوتاه قد *kutāh kadd*.

SQUABBLE, *vi* غوغا کردن *ghaughā-k.*,
نیزاع کردن *nizā-k.*, سدیزه ساختن
sitīza-s.

SQUABBLE, *n* غوغا *sitīza*, ستیزه
ghaughā, منازعت *munāzaāt*, فتنه
fitna, نیزاع *nizā*.

SQUADRON, *n* جماعت *jamāāt*, حلقه
halka.—(of horse) رساله *risāla*.—(of
ships) جماعت جہاز *jamāāti jehāz*.

SQUALL, *vi* غریو زدن *gharīv-z.*, واوله
walwala-k., فریاد زدن *faryād-z.*

SQUALL, *n* غریو *gharīv*, فریاد *faryād*.
A squall of wind, تند باد *tund bād*.

SQUANDER, *vt* تلف کردن *talaf-k.*, ضایع
کردن *zāyī-k.*, بار باد دادن *barbād-d.*

SQUANDERER, *n* مبدذر *mubazzir*, مسرف
musrif.

SQUARE, *a* مربع *murabbī*, چهار گوشه
chēhār gushadār, مکعب *mukāb*.—
(square root) جذر *jazr* (pl. جذور).

- (figure) چهار چہار *chēhār jānib*, چہار گوشہ *chēhār gūsha*.
- SQUARE, *n.* میدان چہار جانب *may-dāni chēhār jānib*.
- SQUARE, *vt.* مربع کردن *murabbī-k.*, چہار گوشہ کردن *chēhār gūsha-k.*
- SQUASH, *n.* افتادگی ناگہانہ *uftādagi i nāgihāna*.
- SQUASH, *vt.* سحق نمودن *sahk-n*, کوفتن *kūftan*.
- SQUEAMISH, *a.* نازک طبع *nufūr*, ذفور *nāzuk tabī*.
- SQUEAMISHNESS, *n.* لطیف مزاجی *latīf mizājī*.
- SQUEEZE, *vt., vi.* افشردن *afshurdan*, فشاردن *fishārdan*.
- SQUINT, *vt.* بکجی دیدن *ba kajī-d.*, از گوشہ چشم نظر کردن *az gūsha chashm nazar-k.*, احوال شدن *ahwal-sh.*
- SQUINT, *n.* لوج چشم *kaj bīnī*, کج بین *kaj bīn*, *lūch chashm*. Squint-eyed, احوال *ahwal*, کج بین *kaj bīn*.
- SQUIRREL, *n.* موش پرندہ *mūshi paranda*, سنجاب *sanjāb*.
- STAB, *vt., vi.* خنجر زدن *khanjar-z.*, خستن *khastan*.
- STAB, *n.* زخم از نوک خنجر *zakhm az nauki khanjar*.
- STABILITY, *n.* پایداری *karār*, قرار *karār*, استواری *ustuwārī*, پایداری *pāydārī*.
- STABLE, *n.* اصطبل *istabal*, آخور *ākhūr*, طویلہ *tawīla*.
- STABLE, *a.* Vide, STEADY, FIRM.
- STACK, *n.* خرمن انبار *ambār*, تودہ *tūda*, خرمن *khirman*.
- STACK, *vt.* انبار کردن *tūda-k.*, تودہ کردن *tūda-k.*, انبار *ambār-k.*
- STAFF, *n.* چوب دستی *chūb dastī*, عصا *āsā*, سردستہ *sardasta*.
- STAG, *n.* آہوی نر *āhūi nar*, بارو *lāzū*, گوزن *gawzan*.
- STAGE, *n.* تماشا گاہ *tamāshā gāh*, مظهر *mazhar*. — (a resting place) فرود گاہ *farūd gāh*, منزل گاہ *manzalgāh*. — (a step) درجہ *daraja*, طبقہ *tabaka*. In every stage, ہر درجہ *bahar daraja*. Stage-player, بازیگر *bāzīgar*, نقال *nakkāl*.
- STAGGER, *vt., vi.* افتان و خیزان رفتن *uftān u khīzān-r.*, جذبیدن *jumbīdan*. — (begin to lose courage) ترسان گشتن *tarsān-g.* — (to be struck with doubt) عاجز شدن *hayarān-sh.*, عاجز شدن *ājiz-sh.*
- STAGNANT, *a.* نا روان *nā rawān*, بی استادہ *istāda*, بی جریان *nā jiryān*, جذبش *bī jumbish*. Stagnant water, آب ایستادہ *ābi istāda*, متعفن *mutaʿffin*.
- STAGNATE, *vi.* استادن *istādan*, نا روان شدن *nā rawān-sh.*
- STAGNANCY, STAGNATION, *n.* نا روانی *nā rawānī*, توقف *istādagi*, استادگی *istādagi*, توقف *tarwakkuḥ*.
- STAIN, *n.* داغ *dāgh*, لک *lakka*, عیب *dyb*, آلابش *ālāyish*.
- STAIN, *vt.* لک کردن *ālūdan*, آلودن *ālūdan*, لک *lakka-k.*, داغدار کردن *dāghdār-k.*
- STAINLESS, *a.* بی عیب *bī āyb*, بی داغ *bī dāgh*, پاک *pāk*.
- STAIR, *n.* زینہ *zīna*, نردبان *nardubān*, درجہ *daraja*. The step of a stair, پائہ *pāya*, درجہ *daraja*. Stair case, پیلہ *pilla*, مدرجہ *madraj*.
- STAKE, *n.* میخ *mekh*, مسمار *mismār*, واتد *watad*. A stake at play, شرط *shart*, رهن *rahn*.
- STAKE, *vt.* رهن ساختن *girau-k.*, گرو کردن *girau-k.*, رهن *rahn-s.*
- STALE, *a.* کهنہ *kuhna*, نا تازه *nā tāza*. Stale victuals, شہیدہ *shabīna*.

STALENESS, *n.* بوسیدگی *kuhnagī*, کهنگی *busīdagī*.

STALK, *vi.* خرامان *kharāmīdan*, خرایدن *kharāmān-sh.*

STALK, *n.* (of a plant) گلبن *sāk*, ساق *gulbun*. A stalk of corn, نایزه *nāiza*, خوشه *shākha*.—(of a grape) *khusha*.

STALL, *n.* ستوردان *saturdān*, آخور *ākhūr*. A bench on which goods are exposed for sale (تخته *takhta*, دکانچه *dukānoha*.—(at theatre), اوطاق *utāk*).

STALLION, *n.* اسپ *aspi nar*, اسب *aspi kirā*.

STAMMER, *vi.* لکنت کردن *luknat-k.*

STAMMERING, *n.* لکنت زبانی *luknat zabānī*, زبان گرفتگی *zabān-girāftagī*.

STAMP, *vt., vi.* زدن *sarb-k.*, ضرب کردن *zadan*.—(with a mark) داغ نهادن *dāgh-n.*, نقش کردن *naksh-k.* To stamp money, سکه ضرب کردن *sikka sarb-k.* To stamp with the foot, پای زدن *pāya-z.*

STAMP, *n.* (impression), نقش *naksh*, نشان *nishān*, علامت *ālāmat*. A stamp on weights and measures, عیار *īyār*. An instrument for stamping, دار *dār*, سکه *sikka*.—(seal) مهر *muhr*.

STANCH, *a.* ثابت *sābit*, قرار *bar karār*.

STAND, *vt., vi.* بر پا شدن *istādan*, ایستادن *bar pā-sh.*, قیام کردن *kayāk-k.*, ایستقامت کردن *istikāmat-k.*—(stop) ماندن *māndan*, توقف کردن *tawakkuf-k.* To stand still, آرام داشتن *ārām-d.*, بی حرکت شدن *bī harakat-sh.*—(remain firm) قرار شدن *bar karār-sh.* مستقیم شدن *mustakīm-sh.*—(not to fly) مقاومت کردن *mukāwamat-k.* To stand opposite, روبرو شدن *rūbarū-sh.*, مقابل شدن *mukābil-sh.* To stand by,

عن قرب *naẓdīk-sh.*, نزدیک شدن *dn karīb-sh.*—(assist) مدد دادن *madad-d.*, یاری دادن *yārī-d.* To stand aside, کناره گرفتن *kināra-g.*, بر طرف امیدوار *bar taraf-r.* To stand for, نمایندگی *umedwār-b.*—(represent another) قایم مقام *jā nishīn-b.*, جانشین بودن *kāyim mukām-sh.* To stand off, باز استادن *bāz-i.*—(not to comply) نا قبول کردن *imtinād-k.*—(avoid intimacy) مصاحبت امتناع کردن *musāhibat imtinā-k.* To stand out, ثابت *bar karār-n.*, بارگزار نمودن *sābit pā-n.*—(to be prominent) تقدم کردن *takaddum-k.* To stand to, جد و جهد کردن *jad u jahad-k.*, ملازمت نمودن *mulāzamat-n.* To stand to a promise, وفاداری کردن *wafādārī-k.*, عهد وفا کردن *dhd wafā-k.* To stand up, برخاستن *kiyām-k.*, برخاستن *barkhāstan.* To stand upon, تکیه کردن *takya-k.*, بر نشستن *bar nishashtan.*—(insist on) اقامت کردن *akāmat-k.*, خود را *khud rāi-sh.*—(value, take pride in) عزیز داشتن *āzīz-d.* To stand in (cost), بها کردن *bahā-k.*, قیمت داشتن *kīmat-d.* To stand one's ground, ثابت پای نمودن *sābit pāya-n.* To stand entry, نوبت داشتن *naubat-d.*, پاسبان شدن *pāsbān-sh.* To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-ā.* در عوض *dar twaz-b.* To stand in need, محتاج شدن *muhtāj-sh.* To stand in the way, اعتراض کردن *itirāz-k.*, مانع *mānt-sh.* Stand off! *barau barau*, دور باش *dūr bāsh.*

STAND, *n.* منزل *manzil*, مقام *mukām*, مقاومت *takhta*, To make a stand, تخته

کرن *mukāwamat-k.* To be at a stand,
حیران شدن *mā't-sh.*, مائت شدن
hayrān-sh.

STANDARD, *n.* علم *ālam*, نشان *nishān*,
لوا *liwā*, رایت *rāyat*, علامت *ālamat*.
To erect the standard, علم نصب کردن
ālam nasb-k. The standard of weights
or measures, عیار *īyār*. A standard
bearer, علم بردار *ālam bardār*, میرلوا
mīri liwā.

STANDING, *n., a.* پایدار *kāyīm*,
استادگی *pāyadar*, بر قرار *bar karār*,
ثبات *īstādagī*, ثابت *sabāt*. Of long stand-
ing, قدیم *kadīm*, کهنه *kuhna*. Of short
standing, نو رسیده *nau rasīda*.

STANZA, *n.* شعر (ابیات *bayt* (pl. اشعار *shīr* (pl.)).

STAPLE, *n.* (market), بازار *bāzār*, بندر
bandar.—(product) حاصل *hāsīl*.—(of
a lock) قلابه *kulāba*.—(thread) ریزه *rīza*.

STAR, *n.* ستاره *sitāra*, (ستارگان *pl.*),
(کواکب *pl.*) *kaukab*, اختر *akhtar*,
نجم *najm* (pl. نجوم). The polar star,
قطب *kutb*. The morning star, نجم
صبح *najmī sabāh*.—(planet, comet)
سیاره *najmī sāyir*, *sayyāra*. A falling
star, شهاب *shihāb*. The
ascendant of a star, اوج *auj*. The star
of the state, نجم الدوله *najmuddawla*.
To shine or twinkle as stars, کواکب
کرن *kaukab-k.* To rise as stars, نجم
کرن *najm-k.* To observe the stars,
تنجیم کردن *tanajjum-k.*—(mark of
reference) علامت *ālamat*, نشان *nishān*.
—(fate) بخت *bakht*, طالع *tālī*.
Star-like, ستاره وار *sitāra wār*,
نجم آسا *najm āsā*.

STARCH, *n.* نشاسته *nishāshta*, آهار *āhār*,

STARE, *vt., vi.* ایمان ساختن *īmān-s.*,
با دقت نظر کردن *wā-n.*, وا نگریستن
bā dikkat nazar-k.

STARE, *n.* وانگرانی *īmān*,
نظر تیز *nazarī tez*, *nigrānī*.

STARK, *a.* مطلق *mutlak*, کامل *kāmil*.

STARLESS, *a.* بی نجم *bī najm*, بی
ستاره *bī sitāra*.

STARLIGHT, *n.* روشنی ستاره *raushnī i*
sitāra.

STARLING, STARE, *n.* سار *sār*, ورسا
warsā.

STARRY, STARRED, *a.* نجومی *nujūmī*,
کواکب دار *kawākab dār*.

START, *vt., vi.* رمیدن *bar-j.*,
ramīdan, جهیدن *jahīdan*. To start
horses at a race, اسبان از مقبض دوانیدن
aspān az mikbas darwānīdan.—(set
out on any pursuit) روانه شدن
rawāna-sh., کوچ کردن *kūch-k.*—(pro-
duce to view) در میان آوردن *dar miyān-*
ā., پیدا کردن *paydā-k.* To start a
subject or opinion, در میان آوردن
rāya dar miyān-ā. To start (put sud-
denly out of place) ناگاه از جا جهانیدن
nāgāh az jā jehānīdan. To start from
sleep, از خواب در جستن *az khāb bar-j.*

START, *n.* (quick and sudden spring)
پرتاب تیز و *tarjastagī*, در جستگی
partāpi tez u nāgahān.—(sudden
effort) ناگهانی *jaddi nāgahānī*.—
(departure) رحلت *rahlat*, کوچ *kūch*.

STARTER, *n.* رماننده *ramānanda*,
حرکت کننده *harakat kunanda*.

STARTLE, *vi., vt.* حیران کردن *hayrān-k.*,
مضطرب شدن *tarsānīdan*, ترسانیدن
muztarib-sh.

STARVATION, *n.* گرسنگی *gurisnagī*,
جوع *jūc*.

STARVE, *vt., vi.* از گرسنگی مردن *az gurisnagī-m.*, از جوع جان تسلیم کردن *az jūd jān taslīm-k.*—(kill with hunger) *az gurisnagī halāk-k.*, از شدت سردی کشتن (kill with cold) *az shiddati sardī-k.*

STATE, *n.* 1. (condition) حال *hāl*, حالت *hālat*, چگونگی *chigūnagī*. 2. (station, rank) مرتبه *martaba*, منزلت *manzalat*, منصب *mansab*, جاه *jāh*. 3. (the public, Government) سردار *sarkār*, حکومت *hukūmat*, مملکت *mamlakat*. 4. (pomp) شوکت *shaukat*, عظمت *ʿazmat*, دولت و اقبال *daulat u ikbāl*. 5. (statement, representation), عرض حال *ʿarzi hāl*, صورت حال *surat hāl*. Affairs of state, امور سلطنت *amūri saltanat*. In this state of affairs, حال در این *dar īn hāl*. According to the state, حال به حسب *ba hasbi hāl*. A good state, حال خوش *hālī khush*, A bad state, حال بد *hālī bad*. A state of confusion, اضطراب *hālī parīshān*, ارکان دولت *arkāni daulat*. The pillar of the state, عمودت المملکت *ʿumdatu'l mulk*.

STATE, *vt.* صورت حال کردن *sūrat hāl-k.*, عرض کردن *ʿarz-k.*, بیان کردن *bayān-k.* To state an account, حساب دادن *hisāb-d.* — (arrange) ترتیب کردن *tartīb-k.*, آراستن *ārāstan*.

STATELINESS, *n.* بزرگواری *buzurgwārī*, جلالت *jalālat*, عظمت *ʿazmat*.—(of walk) خرامش *kharāmish*.

STATELY, *a.* عظیم *ʿazīm*, بزرگوار *buzurg-wār*, شاهانه *shāhāna*.

STATEMENT, *n.* بیان *takrīr*, تقریر *bayān*, توضیح *tauzīh*.

STATESMAN, *n.* مدبر *mudabbir*, اهل تدبیر *ahli tadbīr*.

STATICS, *n.* علم قوام اشیا *ʿilmī kawāmi ashyā*.

STATION, *n.* جای *jāya*, مقام *mukām*, منزل *manzil*, (pl. منازل) *manzilat*, محل *mahall*, مسکن *maskan*, موقف *maukif* (pl. مواقف) — (employment, office) منصب *mansab*, خدمت *khidmat*, جاه *jāh*, درجه *daraja* — (rank) مرتبه *martaba*, پایه *pāya*.

STATION, *vt.* نصب کردن *nasb-k.*, قائم کردن *kāyim-k.*, تعیین کردن *tayyīn-k.*, قرار دادن *karār-d.*

STATIONARY, *a.* ثابت *sābit*, برقرار *bar karār*, ساکن *sākin*.—(for writing) کاغذ و غیره *kāghaz wa ghayra*.

STATIONER, *n.* کاغذ فروش *kāghaz farūsh*, خرده فروش *khurda farūsh*.

STATIONERY, *n.* اسباب خرده فروشی *astābi khurda farūshī*.

STATISTICS, *n.* مسائل شناسی *masālih shanāsī*, قوام دانی *kawām dānī*.

STATUARY, *n.* تراشیده *nakkāshī*, تاراشنده *tarāshanda*.

STATUE, *n.* بت *but*, صنم *sanam*, وثن *wasan*.

STATURE, *n.* قد *kadd*, اندام *andām*, میان قامت *kāmat*. Middle stature, میان قامت *miyāni kāmat*. Tall of stature, کشیده بالا *kashīda bālā*. Short of stature, کوتاه قد *kūtāh kadd*.

STATUS, *n.* حال *hāl*, حالت *hālat*, چگونگی *chigūnagī*, میزان اطلاع *mīzāni ittilāʿ*.

STATUTE, *n.* قاعده *kāyida*, آئین *āyīn*, قانون *kānūn*.

STAVE, *vt.* شکستن *shikastan*, دفع کردن *dafʿ-k.*, رد کردن *radd-k.*

STAY, *vt., vi.* ماندن *māndan*, سکونت ساکن شدن *sakūnat-k.*, ساکن *sākin-sh.*

- باشیدن *bāshīdan*.—(keep from departure), باز مانکوف کردن *maukūf-k.*, باز ضبط کردن *bāz-d.*—(repress) داشتن *zabt-k.*, مانع ساختن *mant-s.* To stay behind, داریس دادن *darpas-m.*—(prop) دادن *pushtī d.* To stay for, انتظار کردن *intizār-k.*
- STAY, *n.* سکونت *lūd u lāsh*, بود و باش *sakūnat.*
- STEAD, *n.* بدل *ladal*, جا *jā*, عوض *twaz*. Instead of, بجای *la jāi*. عوض *ba twaz*. To stand one in stead, بکار آمدن *bakār-ā.*, فایده آوردن *fāyada-ā.*
- STEADFAST, *a.* استوار *pāyadār*, پایدار *ustuwār*, ثابت قدم *kāyim*, قایم *kāyim*, ثابت *kadam.*
- STEADFASTLY, STEADILY, *ad.* قایما *kāyaman*, با استواری *ba isbāt*, با استواری *bā ustuwārī.*
- STEADINESS, *n.* ثبات *ustuwārī*, استواری *ustuwārī*, ثبات *isbāt.*
- STEADY, *a.* پایدار *bar karār*, برقرار *pāyadār*, محکم *muhkam*, ثابت *sābit.*
- STEAK, *n.* گوشت پاره *gūsh t pāra.*
- STEAL, *vt, vi.* دزدیدن *duzdīdan*, دزدیدن *iltimād-k.* To steal away, دزدیدن *rūpūsh-sh.*, دزدیدن *pinhān-r.* To steal upon, آهسته و پنهان پیش آمدن *āhista wa pinhān pesh-ā.*, روبه باز *rūbāh bāzī*, ساختن *rūbāh bāzī-s.*
- STEALTH, *n.* پنهانی *duzdī*, دزدی *pinhānī*. By stealth, بدزدی *ba duzdī*, پنهانی *ba pinhānī.*
- STEAM, *n.* بخار *bukhār*. Steamer *jehāzi dūdī.*
- STEAM, *vt, vi.* بخار کردن *bukhār-k.*, تبخیر کردن *tabkhār-k.*
- STEED, *n.* اسب *asp*, مرکب *markab.*
- STEEL, *n.* بلب *pūlād*, فولاد *fūlād*, بلب *yalab.*
- STEEL, *vt.* سخت کردن *sakht-k.*, بلب ساختن *sulb-s.*
- STEEP, *a.* سر بالا *sar bālā*, سرآز *sarāzīr*, نشیب دار *nashīb dār.*
- STEEP, *vt.* خیساییدن *āghushtan*, آغوشیدن *khīsanīdan.*
- STEEP, *n.* زمین که *sarāshīb*, سرآشیب *zamīn ki māyil bāshad*, نشیب *nashīb*, زمین *shīb*, زمین *zamīn.*
- STEEPLE, *n.* منار *manār.*
- STEEPLY, *ad* سرآزانه *bā nashīb*, بشیب *sarāzīrāna.*
- STEEPNESS, *n.* نشیب داری *nashīb dārī*, سرآز *sarāzīr.*
- STEER, *vt., vi.* کشتی راندن *kishtī-r.* سوق کردن *sauk-k.*
- STEERAGE, *n.* راه *rāhi jehāz*, کشتی رانی *tarīki kishtī*, کشتی رانی *kishtī rānī.*
- STEM, *n.* اصل *asl*.—(family) ساق *sāk.*—(the fore part of a ship) نسل *nasl.*—(the fore part of a ship) راس *rās*, سر *sar jehāz*.
- STEM, *vt.* در گذشتن *dar-g.*—(stop) سد کردن *sadd-k.*, باز داشتن *bā-d.*
- STENCH, *n.* گند *bad būi*, بد بوی *gand.*
- STEP, *n.* رجع *pā*, قدم *kadam*, گام *gām*. The step of a stair, درجه *daraja*, زین *zīna*, پای *pāya*. A step of promotion, مرتبه *martaba*, رتبه *rutba*, پای *pāya*. A descending step, درکت *darakat*, مرتبه نزول *martabai nuzul*. An ascending step, درجه صعود *darajai ma'ād*, قدم *pāya āla'*. Step by step, قدم *kadam ba kadam*, پای *pāya*. Stepping-stones, پاگاه *pā gāh*. Step-brother, برادر اندر *birādar andar*. Step-child, فرزندان خوانده *farzandi khānda*. Step-daughter, دختر اندر *dukhtar andar*. Step-father, پدر اندر *padar andar*.

- pidar andar*. Step-mother, مادر اذدر.
mādar andar. Step-son, پسر اذدر.
pisar andar, رباب *rabīb*.
- STEP, *vt., vi.* گام نهادن *kadam-n.*, گام نهادن *gām-n.*, وضع کردن *wazʿ-k.* To step out, بیرون رفتن *berūn-r.* To step in, دخول کردن *dukhūl-k.* To step back, باز رفتن *bāz-r.* To step after one, در پی رفتن *dar paya-r.* To step on, تیز گام کردن *tez gām-k.* To step up, بر آمدن *bar-ā.*
- STEREOSCOPE, *n.* مجسم نگر *mujassam nigar*.
- STEREOTYPE, *n.* لوح طبع *lūha tabʿ*, حرف ثابت *harfi sābit*.
- STERILE, *a.* عقیم *bī samr*, شوره زمین (land) *shūra zamīn*.
- STERLING, *a.* صحتیح *sahīh*, رایج *rāyij*, پاکیزه *pākīza*.
- STERN, *a.* درشت *sakht rū*, سخت رو *tund*.
- STERN, *n.* دنبال چهار *dumbālī jehāz*, دبو *dabūsa*.
- STERNLY, *ad.* با ترش روی *ba tursh rūi*, درشتان *durushtāna*.
- STERNNESS, *n.* سخت روی *sakht rūi*, تندی *tundī*.
- STETHOSCOPE, *n.* آلات سینه بین *ālātī sīna bīn*.
- STEW, *n.* (brothel) خرابات *kharābāt*.—(stewed meat) قلیم *kaliya*, بخنی *yakhnī*.
- STEW, *vt., vi.* قلیم کردن *kaliya-k.*, قلم کردن *kīma-k.*
- STEWARD, *n.* ناظر دیوان *dīwān*, ناظر *nāzar*.—(of the household) خانسان *khānsāmān*.
- STICK, *n.* چماق *chūb*, عصا *asā*, چوب *chumāk*. To beat with a stick, چوب زدن *chūb-z.*
- STICK, *vi., vt.* چسپیدن *chaspīdan*, وصل کردن *wasl-k.* To stick in the mind, پا در گل داشتن *pā dar gil-d.*—(to be embarrassed) سر گردان بودن *sargardān-b.*, حیران شدن *hayarān-sh.*—(remain) باقی شدن *bākī-sh.* To stick to, استادن به چیزی *wā istādan ba chīzī*. To stick into the ground, نصب در زمین نشاندن *dar zamīn nasb-s.*, نشان دادن *nishāndan*. To stick out, تقدم کردن *takaddum-k.*—(refuse compliance) امتناع نمودن *imtināʿ-n.*
- STIFF, *a.* درشت *sakht*, سرکش *sarkash*.—(proud, obstinate) سرکش کردن *gardan kash*.
- STIFFEN, *vt., vi.* سخت کردن *sakht-k.*, درشت کردن *durusht-k.*
- STIFFLY, *ad.* درشتان *durushtāna*, با سختی *bā shakhtī*.
- STIFFNESS, *n.* سختی *sakhtī*, سرکشی *sarkashī*, عناد *ʿnād*.
- STIFLE, *vt.* خفه کردن *khaffa-k.*, دم بستن *dam-b.*—(conceal) پوشیدن *poshīdan*, مخفی کردن *makhfī-k.*
- STIGMA, *n.* داغ *dāgh*, عیب *nang*, بدنامی *badnāmī*.
- STIGMATIZE, *vt.* داغ زدن *dāgh-z.*, عیوب کردن *ruswāi-k.*, مایوب کردن *māyūb-k.*
- STILL, *vt.* ساکن کردن *sākin-k.*, تسکین *taskīn-s.*, آسودن *āsūdan*, بی حرکت *khāmūsh-s.*, خاموش ساختن *bī harakat-s.*
- STILL, *a.* ساکن (quiet) *sākin*, آسوده *āsūda*.—(silent) خاموش *khāmūsh*, ساکن (motionless) *sākit*.—(motionless) ساکن *sākin*, بی جنبش *bī jumbish*.
- STILL, *ad.* تا این زمان (till now) *tā īn zamān*, تا آن (till then) *hānūz*.

- وقت *tā ān wakt*.—(notwithstanding)
 هم تا *tā ham*, با وجود *bā wajūd*.—
 (ever) همیشه *hamīsha*, هر زمان *har*
samān.—(after that) بعد از آن *bad az*
ān.—(in continuance) در مداومت *dar*
mudāwamat, در استمرار *dar istimrār*.
- STILLNESS, *n.* راحت سکوت *sukūt*, راحتی
rāhat, خاموشی *āsūdagi*, خاموشی
khāmūshī.
- STIMULANT, *a.* محرک *mufarrih*, مفرح
muharrik, مقوی *mukawwī*.
- STIMULATE, *vt.* در انگیزختن *bar-a.*,
 ترغیب کردن *tahrīk-k.*, تحریک کردن
targhīb-k., تقویت بخشیدن *takwīyat-b.*
- STIMULATION, *n.* انگیزش *angīzish*,
 ترغیب *targhīb*, تحریک *tahrīs*.
- STIMULUS, *a.* باعث *tahrīk*, تحریک
bā'is.
- STING, *n.* نیش *nīsh*, نواک *nāwak*.—
 (of a bee) نواکی زنبور *nāwaki zambūr*.
 —(of a serpent) نیش مار *nīsh i mār*.—
 (of a scorpion) نیش عقرب *nīshi*
ākrab.
- STING, *vt.* گزیدن *nīsh-z.*, نیش زدن
gazīdan, نواک زدن *nāwak-z.*
- STINGILY, *ad.* با طمعکاری *bā tamākkārī*,
 بخیلانه *bakhīlāna*.
- STINGINESS, *n.* طمعکاری *tamākkārī*,
 بخیلی *bakhīlī*, تنگدستی *tang dastī*.
- STINGY, *a.* طمعکار *tamākkār*, بخیل
bakhīl, تنگ دست *tang dast*, لایم *laīm*.
- STINK, *n.* بد بو *bad bū*, گند *gand*.
- STINK, *vi.* گندیدن *bad bū-k.*, بد بو کردن
gandīdan.
- STINKING, *a.* بد بو آلود *bad bū ālūd*,
 متعفن *mutadffin*.
- STIPEND, *n.* وظیفه *wazīfa*, علوفه *ālūfa*,
 تذخوئه *tankhāh*.
- STIPENDIARY, *a.* دار علوفه *ālūfa dār*,
 وظیفه دار *wazīfa dār*.
- STIPENDIARY, *n.* اجیر مزدور *mazdūr*, اجیر
ajīr.
- STIPULATE, *vi.* شرط کردن *shart-k.*, عهد
āhd-k., پیمان کردن *paymān-k.*,
 عقد کردن *ākd-k.*, قرار دادن *karār-d.*
- STIPULATION, *n.* شرط *shart*, عهد *āhd*,
 قول *kaul*, پیمان *paymān*, عقد *ākd*,
 قرار *karār*.
- STIR, *vt. vi.* جنبش دادن *jumbish-d.*,
 حرکت دادن *jumbānīdan*, گردانیدن
harkat-d., گردانیدن *gardānīdan*. —
 (to be in motion) جنبش کردن *jum-*
bish k., حرکت کردن *harakat-k.* To
 stir up, تحریک کردن *tahrīz-k.*,
 در انگیزختن *bar-a.*
- STIR, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *ghaughā*,
 شورش *shūrish*, فتنه *fitna*.
- STIRRUP, *n.* رکاب *rakāb* (pl. رکبت).
- STITCH, *vt., vi.* دوختن *dūkhtan*, بخیه
bakhiya-k., جز بستن *juz-b.*
- STITCH, *n.* دوخت *dūkht*, بخیه *bakhiya*.
- STOCK, *n.* تنه درخت (trunk of a tree)
tana-dirakht, تیر *tīra*.—(of a gun)
 قنداغ *kundāgh*, تنه *tanah*.—(race,
 lineage) اصل *asl*, نسل *nasl*, نسب
nasb.—(capital) سرمایه *sarmāya*, اصل
asl. Joint stock, حصه داران *sarmāyai*
hissa dārān. Joint stock
 company, جماعت شرکا *jamā'ati shurkā*.
- STOCK, *vt.* انباشتن *pur-k.*, پر کردن
ambāshstan., فراهم آوردن *farāham-ā.*,
 ذخیره کردن *zakhīra-k.*
- STOCKING, *n.* پایی تابه *pāya tāba*, موزه
mūza.
- STOMACH, *n.* شکم *shikam*, معده *mīda*,
 درد شکم *batn*. Stomach-ache, شکم
dardi shikam.
- STOMACHIC, *a.* معده منسوب *mīda*
 مقوی معده *mukawwī i mīda*, mansūb.

STONE, *n.* سنگ *sang*, حجر *hajar*, رجام *rajām*. A hewn stone, تراشیده *trāshīda*. A flint stone, ریزه *rīza*. A whet stone, سای *sāy*. A precious stone, گوهر *gauhar*. A touch stone, سنگ محک *mihakk*. A hard stone, سنگ خارا *khārā*. The philosopher's stone, کبریت احمر *kibrīti ahmar*. A mill-stone, آسیا *āsiyā*. To pave or strew with stones, مبلط کردن *muballat-k.* The stone of fruit, حب *habb*, تخم *tukhm*, دانه *dāna*. To throw stones, سنگ انداختن *sang-a.* سنگ (weight) *sang.* 3. سنگ افکندن *sang-a.* Stone-cutter, تراش *tarāsh*.
 STONE, *vt.* رجم *sangsār-k.* سنگسار کردن *rajm-k.*
 STONY, *a.* سنگلاخ *sangī*, سنگی *sangī*. —(persons) بی شفقت *bī shafakat*, سنگ دل *sangdil*.
 STOOL, *n.* مس *kursī*, تخت *takhta*, سیاهی *sih pāya*. To go to stool, با حاجت نشست *ba kazāi hājat-n.*
 STOOP, *vt., vi.* خمیدن *khamīdan*, میل *mayl-k.* —(yield) تذلّل *tazallul-n.* سر فرو نمودن *sar farū-n.* —(condescend) تواضع ساختن *tawāzūl-s.* لبود (alight) *iltifāt-k.* ساختن *labūd-s.*
 STOOP, STOOPING, *n.* خمیدگی *khamīdagī*, میل *mayl*, رکوع *rukūḍ*. —(condescension) تواضع *tawāzūl*.
 STOP, *vt., vi.* موقوف *istādan*, قایم شدن *kāyim-sh.*, سدو *bāz-d.* باز داشتن *bāz-m.* مانع کردن *sadd u manaḍ-k.* ختاموش شدن *mumāniḍt-k.* راد بستن *khāmūsh-sh.* To stop

up, مسدود کردن *sadd-k.* *masdūd-k.*

STOP, *n.* توقف *istādagī*, توقف *tawakkuf*. —(stoppage) سد راه *saddi rāh*, مانع *manḍ*, تعارض *taārie*, انقطاع *mumāniḍt*. —(interruption) نقطه *shikastagī* —(point in writing) نقطه *nukta*, محط *maht*, علامت وقف *ālāmati wakf*.

STOPPAGE, *n.* سد *sadd*, بند *band*, توقف *tawakkuf*.

STOPPER, STOPPLE, *vt.* سر بستن *sar-b.* بند کردن *band-k.*

STOPPLE, *n.* سد *saddād*, دسام *dasām*, سر شیشه *sar shīsha*.

STORAX, *n.* استرک *istarak*, میعت *maiḍt*.

STORE, *n.* فراوانی *farāwānī*, (abundance) کثرت *kasrat*, بسیاری *bisyārī*. —(hoard) انبار *khazāna*, ذخیره *zakhīra*, انبار *ambār*.

STORE, *vt.* ذخیره کردن *zakhīra-k.* مال مال ساختن *pur-k.* *mālāmāl-s.*

STORK, *n.* لکک *laklak*, لکک *laklak*.

STORM, *n.* طوفان *tūfān*, تند باد *tund bād*, شدید باد *bādi shadīd*. —(assault on a fortified place) هجوم *hujūm* با کله *ba kalī*, حمله *hamla*.

STORM, *vt., vi.* هجوم آوردن *hujūm-ā.* به شدت ورزیدن *yurish-k.* سرزنش گفتن *ba shiddat-w.* *sar zanish-g.*

STORMY, *a.* طوفانی *tūfānī*, آشوبی *āshūbī*, پر غوغا *pur ghaughā*. A stormy sea, موج *bahri marwāj*. —(violent) تیز مزاج *tez mizāj*, غضبناک *ghazabnāk*.

STORY, *n.* حکایت *hikāyat*, داستان *dāstān*, قصه *kissa*, افسانه *afsāna*. An idle story, حکایت بی اصل *hikāyati bī asl*. —(a floor) طبقه *tabaka*, مرتبه

- martaba*. To tell a story حکایت گفتن *hikāyat-g.*, قصه گفتن *kissa-g.* A story-teller, قصه خوان *kissa khān*, نقال *nakkāl*.
- STOUT, *a.* مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, دلیر *dilir*, قوی *karwī*, توانا *tarwānā*.
- STOUTLY, *ad.* با قوت *bā kuwat*, با زور *bā zūr*, دلیرانه *dilirāna*.
- STOUTNESS, *n.* زور آوری *zūrāwarī*, دلیری *diliri*, قوت *kuwat*, استواری *ustuwārī*.
- STOVE, *n.* تنور *tannūr*, تابخانه *tāb khāna*, کوره *kura*, گلخن *gulkhan*.
- STOW, *vt.* وضع کردن *bajā-n.*, بار در جهاز *wazt-k.* To stow a ship, بار در جهاز نهادن *bār dar jehāz nihādan*.
- STOWAGE, *n.* جایگاه *gunjāyish*, گنجایش *jāyagāh*.
- STRAGGLE, *vi.* آواره شدن *āwāra-sh.*, بیراه شدن *bī rāh-sh.*
- STRAGGLER, *n.* گمراه *gumrāh*.
- STRAIGHT, *a.* (right) مستقیم *rāst*, درست *durust*. A straight road, راه راست *rāhi rāst*. A straight line, خط استوا *khatti istiwa*. 2. (honest), متدین *mutadayyin*.
- STRAIGHT, *ad.* بطور راست *ba tauri rāst*, یک سر *yak sar*.
- STRAIGHTFORWARD, *a.* راست رو *rāst raw*, درست رفتار *durust raftār*, صادق *sādik*.
- STRAIGHTWAY, *ad.* در حال *dar hāl*, فی الفور *fi'lfaur*.
- STRAIN, *vt., vi.* (filter), پالودن *pālūdan*, صاف کردن *sāf-k.* — (make a violent effort) جهد و جهد کردن *jaddu jahad-k.* کوشیدن *koshīdan*, سعی کردن *sai-k.*
- STRAIN, *n.* کوشش *zur*, سعی *sai*, زور *zur*, نغمه *koshish*. A strain of music,

- naghma*, ترانه *tarāna*. — (mode of speaking or writing) سخن *wajai sakhun*, مدیریت کلام *sīratī kalām*.
- STRAINER, *n.* پالونه *pālūna*, میزل *mibzal*.
- STRAIT, *a.* تنگ *tang*, نا پهن *nā pahn*, سخت *sakht*.
- STRAIT, *n.* (narrow) راه تنگ *rāhi tang*, دره *darra*. — (difficulty) سختی *sakhtī*, تنگی *tangī*. Straits of the sea, تنگ *tang daryā*. The straits of Gibraltar, باب الزقاق *bābuz' zukāk*. The straits of Babelmandib, باب المندب *babu'l mandab*.
- STRAITEN, *vt.* تنگ کردن *tang-k.*, کشیدن *baham-k.*, تنگ دست ساختن *tang dast-s.*, عذاب دادن *āzāb-d.*
- STRAITLY, *ad.* با دقت *bā tangī*, با دیکت *bā dikkat*.
- STRAITNESS, *n.* تنگی *tangī*, ضیق *zīkat*, افلاس *iflās*, مسکنت *maskanat*.
- STRAND, *n.* کناره *kināra*, ساحل *sāhil*.
- STRAND, *vt., vi.* کنار دریا راندن *ba kināri daryā-r.*
- STRANGE, *a.* غریب *gharīb*, اجنب *ajnaab*, بیگانه *bīgāna* — (wonderful) نادر *nādir*. — (uncommon) عجیب *ājīb*, غریب *gharīb*, نادر *nādir*. — (new) جدید *jadīd*. — (unknown) مجهول *majhūl*, نا معروف *nā madrūf*. — (not acquainted) نا همدم *nā hamdam*.
- STRANGELY, *ad.* غریبانه *gharībāna*, عجابه *ājaban*.
- STRANGENESS, *n.* بیگانگی *bīgānagī*, غریبی *gharībī*, تعجب *ta'ajjub*.
- STRANGER, *n.* بیگانه *bīgāna*, اجنبی *ajnaabī*, غریب *gharīb*, نا محرم *nā mah-rūm*. — (guest) مسافر *musāfar*, مهمان *mihmān*. To speak like a stranger,

- کردن *istiājām-k.* To become a stranger, مسافر شدن *musāfar-sh.*, غریبی کردن *gharībī-k.*
- STRANGLE, vt. خفه کردن *khaffa-k.*, نفس بریدن *khunāk-k.*, خنثی کردن *nafs-b.*
- STRANGLER, n. خفه گلو گیر *galu gīr*, خفه ساز *khaffa sāz.*
- STRANGULATION, n. حبس النفس *habsu'l nafs*, خفگی *khunāk*, خفگی *khaffagī.*
- STRANGURY, n. حبس البول *habs'ul baul*, اسهال البول *asru'l baul.*
- STRAP, n. فتراک *fitrāk.*
- STRATAGEM, n. فریب *farīb*, حیله *hīla*, مکر *makr*, ربه *rīv*, رنگ *rang*, دغا *daghā*.
- STRATUM, n. بساط *bisāt*, طبقه *tabaka*, درک *darak.*
- STRAW, n. کاه *kāh*, کم *kah*, تبن *tabn*, علف *ālaf.*
- STRAWBERRY, n. میوه شاکله *mewai shākala.*
- STRAY, vi. بی گمراه شدن *gumrāh-sh.*, بی آواره شدن *āwāra-sh.*, *bī rāh-sh.*
- STRAY, n. انحراف *in-hirāf*, گمراه *gumrāh.*
- STREAK, n. خط *khatt*, تحریر *tahrīr.*
- STREAK, vt. خط کشیدن *khatt-k.*
- STREAM, n. سیل *sayl*, جریان *jiryān*, رود *rūd*, جو *jū.*
- STREAM, vt., vi. روان شدن *rawān-sh.*, سیلان شدن *jārī-sh.*, جاری شدن *sailān-sh.*
- STREET, n. زقانی *barzan*, کوچه *kūcha*, محله *zūkāk*, *mahalla.* A broad street, شارع *shārū.* From street to street, کوچه بکوچه *kūcha ba kūcha.*
- STRENGTH, n. قوت *kuwat*, زور *zūr*, نیرو *tākat*, طاقت *zūrāwarī*, زور آوری

- nārū*, استواری *ustuwārī*, مجال *majāl.* To acquire strength, قوت یافتن *kuwat-y.*, دلیری *zūr-g.*—(courage) *dilerī.* Strength of mind, قوت ضمیر *kuwati samīr.* Strength of argument, دلیلی برهانی *dalīli burhānī.*
- STRENGTHEN, vt., vi. زور دادن *zūr-d.*, محکم کردن *kuwat-d.*, استوار *mah-kum-k.*, توانا کردن *tawānā-k.*, مقرر کردن *ustuwār-k.*—(confirm) *mukarar-k.*, برقرار کردن *bar karār-k.*, استحکام کردن *istihkām-k.*
- STRENGTHLESS, a. بی قوت *bī kuwat*, بی زور *bī zūr.*
- STRENUOUS, a. سرگرم *sar garm*, دایر *diler.* شدید *shadīd*, سخت *sakht.*
- STRENUOUSLY, ad. با جد و جهد *bā jaddu jahd*, بشدت *ba shiddat.*
- STRESS, n. لازمت *lāzimat*, گرازی *girānī*, مهمی *muhimmī.*—(violence) *zūr*, جفا *jaḡfā*, جور *jaur.* To lay a stress, گران پنداشتن *muhimm-a.*, اندیشیدن *girān-p.*
- STRETCH, vt., vi. کشیدن *kashīdan*, مد ساز کردن *madd-s.*, دراز کردن *darāz-k.*, بسط کردن *bast-k.*—(to be extended) *kashīda-sh.*, ممدود شدن *mamdūd-sh.*
- STRETCH, n. کشش *kashish*, بسط *bast*, مد *madd.* Stretch of power, تعدي *taādī* زور دستی *zabar dastī.*
- STRICT, a. دقیق *dakīk.*—(severe) *durusht*, درشت *shadīd*, شدید *sakht*, ظالم *zālim.*—(not remiss) *kāmil.* کامل *mashghūl.*
- STRICTLY, ad. بشدت *bādikkat*, باشغل *ba shakhti*, بسختی *ba shughl.*
- STRICTNESS, n. سختی *sakhtī*, شدت *shiddat.*—(accuracy) *dikkat.* دقت

STRICTURE, *n.* حرف اعتراض *itirāz*, گدیری *harf gīrī*.

STRIDE, *vi.* گام فراخ نهادن *gāmi farākh-n.*

STRIDE, *n.* خطوط گام فراخ *gāmi farākh*, خطوات *khatwati tūl*.

STRIFE, *n.* سبزه *munākasha*, مذاقشه *sitiza*, مذازعت *munāzidat*, جدال *jidāl*, جنگ *jang*.

STRIKE, *vt., vi.* زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*, *bāham-z.* با هم زدن *zarb-k.* ضرب کردن

To strike a bargain, عهد و پیمان ساختن *ahd u paymān-s.* To strike off, از

قطع *az zarb judā-k.* از حساب *katā-s.*—(from an account)

To strike out, تراشیدن *tarāshīdan*, *mahw-k.* محو کردن

To strike a bell, جرس زدن *jaras-z.* ناکوس زدن *nākūs-z.*

To strike fire, آتش زدن *ātish-z.* To strike terror, هراس انگیزدن *hirās-a.*

STRIKING, *a.* حیرت انگیز *ājab*, عجب *hayarat angīz*, دلربا *dilgīr*, دلربا *dil rubā.*

STRING, *n.* ریمان *rīsmān*, راسن *rasan*, رشته *rishta*, تار *tār*.

STRING, *vt.* بر رشته کشیدن *bar rishta-k.* منظوم ساختن *nawākhtan*, *manzūm-s.*

STRINGENT, *a.* اکید *akīd*, موکود *muakīd*.

STRIP, *vt., vi.* برهنه کردن *barahna-k.* محروم کردن *uryān-k.*—(deprive)

پوست واک کردن *mahrūm-k.*—(peel) *takshīr-k.* تقشیر کردن *pūst wā-k.*

STRIPE, *n.* تازیانه *tāziyāna*, ضرب *zarb*, رسم *rasm*, خط *khatt*.—(on cloth, &c.)

STRIPE, *vt.* تخطیط کردن *takhtīt-k.* خط کاری کردن *khatt kārī-k.*

STRIPLING, *n.* جوان *jawān*, بالغ *bāligh*, بچه *bacha*.

STRIVE, *vi.* کوشش کردن *kūshish-k.*, جد و جهد کردن *jadd u jahad-k.*

مجدت کردن *mahnat-k.*—(contest)

مجادله *munāziāt-k.*, مذازعت کردن *mujādala-k.*

STROKE, *n.* ضرب *zarb*, صدمه *sadma*, زدن *zadani*, لطمه *latma*. A stroke of the pen, خط کشش *kashishi khatt*.

STROKE, *vt.* مالیدن *mālīdan*, سوندن *sūdan*, لمس کردن *lams-k.*

STROLL, *vi.* گردیدن *gardīdan*, جا بجا رفتن *jā ba jā-r.*

STRONG, *a.* مضبوط *zurāwar*, *mazbūt*, قوی *kawī*.—(mighty)

سخت *kādir*, توانا *tarwānā*.—(violent)

شدید *sakht*, *shadīd*.—(convincing)

دلیل برهان نما *dalīli burhān numā*.—(firm, lasting)

مضبوط *mazbūt*, استوار *ustuwār*, پایدار *pāyadār*.—(fortified)

محزون *mahsūn*, مضبوط *mazbūt*.—(potent, as liquor)

مسکر *muskir*, هوشکاش *hūshkash*. Strong in taste, *tez*. Strong in smell, بد بو *bad bu*.

A strong castle, حصار استوار *hisāri ustuwār*, حصین *hisni hasīn*.

Strong-hand, ظلم *zulm*, زبردستی *zabar-dastī*. A strong gale, باد شدت *bādi shiddat*. Strong colour, شوخ رنگ *shūkh rang*. Strong style, چست عبارت *chust ābārat*.

STRONGHOLD, *n.* قلعه *kalā*, حصن *hisn*.

STRONGLY, *ad.* زوراورانه *zurāwarāna*, با قوت *bā kuwat*, بشدت *bashiddat*.

STROPHE, *n.* قطع *kitā*, مطلع *matlā*.

STRUCTURE, *n.* عمارت *īmārat*, بنا *binā*, صورت *shikl*, شکل *sūrat*, اندام *andām*.—(form, make)

STRUGGLE, *vi.* جد و جهد کردن *jadd u jehad-k.*, مجدت کردن *mehnāt-k.*

اضطراب و آزار (under difficulties) —
 dar-ā. در آویختن, *iztirāb u āzār-y.*
 STRUGGLE, *n.* کوشش *saī*, سعی *kushish*,
 درد *dard*, (pain, anguish) — *jehād*. جهد
iztirāb, اضطراب, *ranj*, رنج
 STRUT, *vi.* خواهمیدن *kharāmīdan*,
 خرامان رفتن *kharāmān-r.*
 STRUT, *n.* کاشیدگی, *kashīdagī*, خرام *kharām*.
 STRYCHNIA, *n.* جوهر کوچوله *jauhar*
kūchūla.
 STUBBORN, *a.* سرکش *khud bīn*, خود بین
 معاند *gardankash*, گردنکاش, *sar kash*,
muānid.
 STUBBORNLY, *ad.* با سرکشی *bā sar kashī*,
 با خود سری *bā khud sarī*.
 STUBBORNNESS, *n.* گردنکشی *gardan-*
kashī, خود سری *khudsarī*, عناد *īnād*.
 STUD, *n.* دکمه *dukma*.
 STUD, *vt.* مرصع نمودن *ārāstan*, آراستن
murassī-n.
 STUDENT, *n.* طالب علم *tālibi ilm*,
 شاگرد *shāgird*, تلمیذ *talmīz*.
 STUDIO, *n.* نقاش خانه *nakkāsh khāna*.
 STUDIOUS, *a.* طالب علم *tālibi ilm*,
 درس خوان *ilm dust*, علم دوست
khān, عارف *ārif*. — (attentive to any
 thing) مشغول *mashghūl*, جاهد *jāhid*,
 سعی *sāī*.
 STUDIOUSLY, *ad.* طالبانه *tālibāna*, علیم
 آسا *ālīm āsā*. با جد و جهد *bā jadd u*
jahād, با اجتهاد *bā ijtihād*. — (on pur-
 pose) بالقصد *bī'l kasd*, با غرض *bā gharaz*.
 STUDIOUSNESS, *n.* علمی *tālibī*, طالبی
ilm parastī.
 STUDY, *n.* (of books) مطالعت *mutāladt*,
 تحصیل علم *tahsīli*, مدارس *mudārasat*,
 علم *ilm*. — (attention, effort) سعی *saī*,
 جد و جهد *jadd u jahād*, محنت *mahnat*,
 شدت *kasd*. Intense study, شدت

shiddat ta'īluk u tamassuk.
 STUDY, *vt., vi.* علم آموختن *ilm-ā*,
 تحصیل علوم *mutāladt-k*, مطالعت کردن
 درس کردن *tahsīli ūlūm-s.*, ساختن
 کوشش (endeavour diligently) *dars-k.*
 جد و جهد ساختن *kūshish-k.*, کردن
jadd u jahād-s., شغل کردن *shughal-k.*
 STUFF, *vt., vi.* آغزیدن *āgandan*,
 انباشتن *ambāshtan*, پر کردن *pur-k.*
 STUFF, *n.* جنس *jins*, چیز *chīz*,
 سامان *asbāb*, اسباب (furniture) *chīz*. —
 علاج *dārū*, دارو (medicine) *sāmān*. —
ilāj. — (cloth) پارچه *pārcha*. Woollen
 stuff, پشمینه *pārchai pashmīna*.
 Cotton stuff, پنبه *pārchai pamba*.
 STUMBLE, *vt., vi.* لغزیدن *laghzīdan*,
 سهو کردن (err) *sakūt-k.* —
sahw-k., خطا کردن *khatā-k.*
 STUMBLING-BLOCK, *n.* مزاحمت
muzāhamat, سنگ تعادل *sangi*
tasādum.
 STUMP, *n.* کنده *kunda*, تنه *tana*, چوب
chūb.
 STUN, *vt.* تصدیع کردن *tasdīā-k.*, بی
 مدهوش نمودن *bī hūsh-k.*, هوش کردن
madhūsh-n.
 STUNT, *vt.* از رویدگی باز داشتن
az ruyadagī bāz-d, کوتاه نمودن *kūtah-n.*
 STUPEFACTION, *n.* مدهوشی *madhūshī*,
 بی خبری *bī khabarī*, سرکشی *sar kashī*,
 حیرت *hayrat*.
 STUPEFIED, *a.* سرگشته *sar gashta*,
 بی هوش *bī hūsh*, سرگردان *sar gardān*,
 بی خود *bīkhud*.
 STUPENDOUS, *a.* عجز *ājīb*, عجز
 حیرت انگیز *hayrat āngīz*, آمیز *āmīz*,
angīz.

STUPID, *a.* احمق *bī wukūf*, نادان *bī ākl*, ابله *abla*, *ahmak*, نادان *nādān*.

STUPIDITY, *n.* حماقت *himākat*, بی عقلی *bī āklī*, وقوفی *bī wakūfī*.

STUPIDLY, *ad.* با عقلانہ *bī āklāna*, حماقت *bā himākat*, احمقانہ *ahmakāna*.

STUPIFY, *vt.* سرآسیم ساختن *sar āsīma-s.*, مدہوش گردانیدن *madhūsh-g.*, بی ہوش کردن *bī hūsh-k.*

STUPOR, *n.* بی حواسی *bī haṣwāsi*, بی ہوشی *bī hūshī*, غش *gash*, حیرت *hayrat*.

STURDY, *a.* دایر *dilīr*, باک *bā*, *bāk*.

STUTTER, *vi.* vide STAMMER.

STYLE, *n.* (of writing) عبارت *ibārat*, کلام *kalām*. — (title, appellation) لقب *lakab*, خطاب *khitāb*. Sublimity of style, اطناہ *itnāb*. — (manner) وجہ *waja*, طریق *tarīk*.

STYLE, *vt.* نام زد کردن *nām-n.*, نام نهادن *nām zad-k.*, تسمیت کردن *tasmiyat-k.*, لقب دادن *lakab-d.*

SUBDIVIDE, *vt., vi.* باز تقسیم ساختن *bāz taksīm-s.*, بار دیگر تقسیم کردن *bārī dīgar taksīm-k.*

SUBDIVISION, *n.* تقسیم ثانی *taksīmī sānī*, تقسیم در تقسیم *taksīm dar taksīm*.

SUBDUE, *vt.* مغلوب کردن *zer-k.*, شکست دادن *shikast-d.*, ضبط کردن *zabt-k.*, غلبہ کردن *ghalaba-k.*, غالب آمدن *ghālib-ā.*

SUBDUE, *n.* فاتح *fātih*, غالب *ghālib*, ظفر یاب *zafar yāb*.

SUBJACENT, *a.* زیر *zēr*, تحت *taht*, فرو *farū*.

SUBJECT, *n.* رعایا *ra'iyat* (pl.), فرمان بردار *farmān bardār*, توابع *tawābī*, معذی (purport) *zer dastān*. — مطلب *matlab*, مضمون *mazmūn*.

The subject and predicate, مقدم و تالی *mukaddam u tālī*, مبتدا و خبر *mubtadā u khalār*.

SUBJECT, *a.* مطیع *mutī*, تابع *tābī*, فرمان بردار *farmān bardār*. — (liable to) مستوجب *mastūjab*, سزاوار *sazāwār*.

SUBJECT, *vt.* اطاعت کردن *itāāt-k.*, تابع *tābī-k.*, فرمان کردن *farmān-k.*, غالب آمدن *ghālib-ā.*, تعرض کردن *ta'arūz-k.*

SUBJECTION, *n.* فرمان *taskhīr*, اطاعت *itāāt*, فرمان برداری *farmān bardārī*, تواضع *tawāzū*.

SUBJOIN, *vt.* زیادہ کردن *afzūdan*, اضافہ *izāfa-k.*, مضاف *ziyāda-k.*, مضاف کردن *muzāf-k.*

SUBJUGATE, *vt.* vide SUBDUE.

SUBJUGATION, *n.* مطیع *mutī*, ظفر *zafar*, فتح *fath*, ممالک *mumālīk*, کشور کشای *kishwar kushāi*.

SUBJUNCTIVE, *a.* فعل مضمون *fa'li maznūn*, فعل مشروط *fa'li mashrūt*.

SUBLIMATE, *vt.* تصعید ساختن *tasīd-s.*, رفعت دادن *rafiāt-d.*, پاک نمودن *pāk-n.*

SUBLIMATION, *n.* تصعید *tasīd*, رفع *rafiāt*.

SUBLIME, *a.* رفیع *rafī*, بلند *buland*, شریف *sharīf*, بالا *bālā*, عالی *ālī*. A sublime orator, سلاک *sallāk*.

SUBLIME, *vt., vi.* vide SUBLIMATE.

SUBLIMELY, *ad.* بطور *bā rafāt*, رفعت *rafāt*, با بلندی *bā bulandī*, با توری عالی *bā taurī ālī*.

SUBLIMITY, *n.* ارتفاع *ālwiyat*, علو بیت *irtifād*, رفعت *rafiāt*, بلندی *bulandī*.

SUBLUNARY, *a.* دنیوی *dunyawī*, پست *past*.

SUBMARINE, *a.* تحت البحر *taktu'l bihr*.

SUBMERGE, *vt., vi.* vide DROWN.

SUBMERSION, *n.* غرقابی *ghūta*, غرقابی *garkābī*.

SUBMISSION, *n.* فرمانبرداری *itāāt*, اطاعت *farmānbardārī*, فروتنی *tawāzū*, تواضع *farūtanī*.—(surrender) تسلیم *taslīm*.

With all submission, *bā* با خضوع تام *khuzūi tām*.

SUBMISSIVE, *a.* فرمانبردار *mutiā*, مطیع *farmānbardār*, فروتن *mutawāzū*, متواضع *farūtan*, ذلیل *zalīl*, اطاعت نما *atāāt numā*, رام *rām*. A submissive voice, *āwāzi āhista*. To be submissive, *mutiā-sh.*, مطیع شدن *farmān bardār-sh.*

SUBMISSIVELY, *ad.* *bā tawāzū*, تواضع *bā tāāt*, با طاعت *mutaābbi-dāna*. To beg submissively, *niyāzmand-sh.*, نیازمند شدن *iltimās-k.*

SUBMISSIVENESS, *n.* فرمانبرداری *farmān bardārī*, تسلیم *taslīm*, اطاعت *itāāt*.

SUBMIT, *vt., vi.* تواضع کردن *tawāzū-k.*, اطاعت کردن *sar farū-n.*, سر فرو نمودن *itāāt-k.*, تسلیم کردن *taslīm-k.*, مطیع گردیدن *mutiā-g.*

SUBORDINATE, *a.* متعلق *mutābī*, متابع *mutaāllik*, زیر حکم دیگر *zeri hukmi dīgar*, فرمانبردار *farmān bar.*

SUBORDINATELY, *ad.* در مرتبهٔ اسفل *dar martabai asfal*, بدرجۂ اصغر *ba darajai asghar*, متابعا *mutābiāna*.

SUBORDINATION, *n.* متابعت *mutābiāt*, فرمانبرداری *zeri hukmī*, خدمت *farmān bardārī*, خدمت *khidmat*, زیر دستی *zer dastī*.

SUBSCRIBE, *vt., vi.* پایین نوشتن *pāyīn-n.*—(write one's name) امضا کردن *imzā-k.*, اسم نوشتن *ism-n.*—(as money) اعانه نمودن *aāna-n.*—(give consent) قبول کردن *kabūl-k.*, رضا دادن *razā-d.*

SUBSCRIBER, *n.* امضا ساز *imzā sāz*, اعانه دهنده *aāna dihandā*, دستگیر *dastgīr*.

SUBSCRIPTION, *n.* امضا *imzā*, دستخط *dastkhatt*, تقسیم *taksīm*—(of money) توزیع *tauzī*, اعانه *aāna*.

SUBSEQUENT, *a.* موخر *muakhkhir*, اخیر *akhīr*. Subsequent of which, *baād azān*.

SUBSEQUENTLY, *ad.* بعد ازان *baād azān*, در ثانی *dar sānī*, بعد *min baād*.

SUBSERVIENT, *a.* مددگار *muāwan*, معاون *madadgār*, مطیع *mutābī*.

SUBSIDE, *vi.* فرونشستن *farū-n.*, آرام *karār-y.* قرار یافتن *ārām-g.*, گرفتن

SUBSIDIARY, *n., a.* معاون *muāwin*, مددکار *imdad āwar*, امداد آور *dastgīr*.

SUBSIDY, *n.* امداد *imdad*, یاری *yārī*, مددکاری *wajai muāwanat*, وجہ معاونت *madadgārī*.

SUBSIST, *vi.* پایدار شدن *pāyadār-sh.*, پروریدن *parwardan*, رزق دادن *rizk-d.*, زیستن *wajūd-d.*, وجود داشتن

SUBSISTENCE, *n.* وجود *hastī*, هستی *wajūd*, برقراری *barkarārī*.—(maintenance) گذران *guzarān*, معاش *maāsh*, پرورش *parwarish*.

SUBSISTENT, *a.* موجود *maujūd*, برقرار *bar karār*.

SUBSTANCE, *n.* جنس *shī*, چیزی *chīz*, وجود *wajūd*.—(essential part) حقیقت *khulāsa*, جوهر *jauhar*, قوت *hakikat*.—(solidity, firmness) دولت *māl*, مال *natīja*.—(means) دولت *daulat*. The substance of words, مال *natījai kalām*, کلام *mālī makāl*.

SUBSTANTIAL, *a.* جوهری *jauharī*,
 ذاتی *zātī*, اصلی *aslī*, موجود *maujūd*,
 مضبوط (firm, strong) *mazbūt*, قوی *kāwī*, استوار *ustuwār*.—
 مالدار (wealthy) *māldār*.

SUBSTANTIALITY, *n.* جسمانیت *jismā-
 niyat*, مادیت *māddiyat*, حقیقت *hakikat*.

SUBSTANTIALLY, *ad.* با هستی *bā hasti*,
 با قوت *bā kūwat*, از ذات *az zāt*,
 فی الحقیقت *bā ustuwārī*, با استواری
fil' hakikat.—(wealthily) *māldārāna*,
 با مایه *bā māya*.

SUBSTANTIATE, *vt.* *hastī-d.*,
 اثبات نمودن *wujūd-n.*, وجود نمودن
isbāt-n.

SUBSTANTIVE, *n.* نام *nām*, اسم *ism*.

SUBSTANTIVE, *a.* مثبت *musbit*, اصلی
aslī, موجب *mūjibā*.

SUBSTITUTE, *vt.* عوض کردن *ʔwaz-k.*,
 تبدیل کردن *tabdīl-k.*, بدل کردن
badl-k.—(one person for another) قایم مقام
 جانشین کردن *kāyim mukām-k.*,
 جانشین کردن *jā nishīn-k.*

SUBSTITUTE, *n.* جانشین *ʔwazī*,
 قایم مقام *kāyim mukām*,
 جایگزین *jā nishīn*, وکیل *wakīl*,
 نایب *nāyib*.

SUBSTITUTION, *n.* بدل *tadwīz*,
 تعویض *badl*, تبدیل *tabdīl*.

SUBTERFUGE, *n.* حیله *hīla*, پنهان *bahāna*,
 مکر *makr*.

SUBTERRANEAN, *a.* زیر زمین *zīrī*
zamīn, تحت الارض *tahtu'l ārz*.

SUBTILE, *a.* دقیق *dakīk*, باریک *bārīk*,
 لطیف *latīf*.—(artful) نازک *nāzūk*,
 حیله باز *hīla paywand*, نکته پیوند
nukta, باز *bāz*.

SUBTILENESS, SUBTILTY, *n.* باریکی
barīkī, دقت *dikka*, نازکی *nāzūkī*.—

(artfulness) زیرکی *zīrakī*, ظرافت *zarā-
 fat*, حیله بازی *hīla bāzī*.

SUBTILIZE, *vt., vi.* دقیق ساختن *dakīk-
 s.*, نکته برداختن *nāzūk-s.*, نکته
nukta-p.

SUBTLE, *a.* vide SUBTILE.

SUBTRACT, *vt.* کم کردن *dūr-k.*, دور کردن
kam-k., تفریق کردن *wazʔ-k.*, وضع کردن
tafrīk-k.

SUBTRACTION, *n.* تفریق *wazʔ*, وضع
tafrīk.

SUBURB, *n.* پیرامین شهر *payrāmani shahr*,
 حوالی *hawālī*, گرد شهر *girdi shahr*.

SUBURBAN, *a.* ساکن پیرامین شهر *sākinī*
payrāmani shahr.

SUBVERSION, *n.* خراب *inkilāb*, انقلاب
kharāb, شکست *shikast*, انهدام *inhidām*.

SUBVERSIVE, *a.* زیر زبر ساز *zer u zabar*
sāz, مهلک *muhlik*.

SUBVERT, *vt.* سر زبر گردانیدن *zer-g.*,
 پایمال کردن *sarnigūn-k.*, زیر زبر کردن
wayrān-k., ویران کردن *pāyamāl-k.*

SUBVERTED, *a.* زیر زبر *munhadim*,
 زیر زبر کرده شده *zer zabar karda shuda*.

SUCCEED, *vt., vi.* (follow in order) پس
 پیروی کردن *payrawī-k.*, *pas-ā.* آمدن
 قایم مقام شدن (to be a successor)
kāyim mukām-sh., خلافت نمودن *khilā-
 fat-n.*—(prosper) کام یافتن *kām-y.*,
 کام یاب شدن *kām yāb-sh.* To suc-
 ceed to an estate, میراث خوردن *mīrās-kh.*,
 وارث شدن *wāris-sh.* To
 succeed alternately, تعاقب کردن
taākub-k.

SUCCESS, *n.* کامیابی *zafar*, ظفر *kām*
 عاقبت *yābī*, بهره مندی *baharī mandī*,
 خیر *ākibati khayr*, فیروزی *fīrūzī*.

SUCCESSFUL, *a.* بهره کامیاب *kām yāb*,
 مبارک *bahra mand*, مبارک *mubārak*,
 بختیار *bakhtyār*.

- SUCCESSFULLY, *ad.* *bakhtyārāna*, بخشدارانه *bā ākibati khayr*, با عاقبت خیر *rāna*.
- SUCCESSFULNESS, *n.* *bahra mandī*, بهره مندی کامیابی *kāmyābī*.
- SUCCESSION, *n.* *jā nishīnī*, جانشینی *silasila*, سلسله *khalāfat*, خلافت (inheritance) *mīrās*, میراث *taraka*, ترک. In succession, *paya dar paya*, پی در پی *āla'tawālī*, علی التوالی.
- SUCCESSIVE, *a.* *mutawālī*, متوالی *musalsal*, مسلسل *pay dar pay*, پی در پی متعاقب *mutaa'kib*.
- SUCCESSIVELY, *ad.* *pay dar pay*, پی در پی *dar silasila*, در سلسله *āla'tawālī*. — (from father to son) *jadd ba jadd*, جد به جد.
- SUCCESSLESS, *a.* *nā murād*, ناکام *bad bakht*, بد بخت.
- SUCCESSOR, *n.* *kāyam mukām*, قائم مقام *jā nishīn*, جانشین *khālīf*, (pl. *jāyagīr*), جایگزین *wālī dād*, ولی عهد (خلیفه) *wāris*, وارث *wasī*, وصی *gīr*.
- SUCCINCT, *a.* *khurd*, کوتاه *kutāh*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujiz*. A succinct discourse, *kalāmi mujiz*.
- SUCCINCTLY, *ad.* *mukhtasaran*, مختصراً *ijmālan*, اجمالاً *batauri*, بطور اجمال *ijmāl*.
- SUCCORY, *n.* *kāsnī*, کاسنی.
- SUCCOUR, *n.* *madad*, مدد *yārī*, یاری *imdad*, امداد *muāwanat*, معاونت.
- SUCCOUR, *vt.* *madad-d.*, مدد دادن *iānat-k.*, اعانت کردن *muāwanat-d.*, مدد و یاری نمودن *imdad u yārī-n.*
- SUCCOURER, *n.* *nāsir*, ناصر *yār*, یار *rafīk*, رفیق *dūst*, دوست.
- SUCCOURLESS, *bi chāra*, بی چاره *bī yāwar*, بی یاور.
- SUCCULENT, *a.* *ābdār*, آبدار *tar u tāza*, تر و تازه.
- SUCCUMB, *vi.* *tan dar-d.*, تن در دادن *taslīm-n.*, تسلیم نمودن *mutiā-sh.*, مطیع شدن.
- SUCCUSSION, *n.* *jumbish*, جنبش *larzish*, لرزش *tahrīk*, تحریک.
- SUCH, *a.* *hamchū*, همچو *ān chunān*, آنچنان *chunīn*, چنین *chunāncha*, چنانچه. In such manner that, *chunānki*. Such a one, *fulān*.
- SUCK, *vt., vi.* *makīdan*, مکیدن *mass-k.* To suck up or suck in, *āb-k.*, آب کشیدن *jazb-k.*, جذب کردن.
- SUCK, *n.* *makk*, مک *mass*, مص *jazb*, جذب *risād*, رضاعت.
- SUCKER, *n.* *makk-kash*, مک کش *makanda*. — (a young twig) *shākhcha*, شاخچه.
- SUCKING, *a.* *makān*, مکان *rāzī*, راضع *tifli*, طفل شیر خواره. A sucking child, *shīr khāra*. A sucking lamb, *ūmrūs*.
- SUCKLE, *vt.* *shīr-d.*, شیر دادن *irzā-k.*, ارضع کردن.
- SUCTION, *n.* *makish*, مکش *razī*, رضع *jazb*, جذب.
- SUDDEN, *a.* *nāgihān*, ناگهانی *balāi*, بلای ناگهانی. A sudden accident, *nāgahāna*. Sudden death, *mauti nāgahāna*, مرگ مفاجات *margi mufājāt*.
- SUDDENLY, *ad.* *nāgāh*, ناگهانی *dafātan*, دفعه ناگهانی *bī khabar*, بی خبر.
- SUDORIFIC, *a.* *mudrrīk*, معرق *ārīk angīz*, انگیز.
- SUE, *vt., vi.* *niyāz-k.*, نیاز کردن *istiduā-k.*, داد کردن. To sue at law, داد.

خواستن *dād-kh.*, داد خواه شدن *dād khāh-sh.*

SUET, *n.* چربی *pīk*, چربی *charbī*, شحم *shahm*.

SUFFER, *vt., vi.* تحمل کردن *tahammul-k.*, *sabr-d.* To suffer loss, ضرر یافتن *nuksān-k.*, ضرر کشیدن *zarar-y.*, خسارت کردن *khasārat-k.* To suffer pain, رنج یافتن *āzār-y.*, رنج داشتن *ranj-d.* To suffer misfortunes, *mihnat kashī-k.* محنت کشی کردن *balā-kh.* To suffer punishment, عذاب کشیدن *āzāb-k.*, عذوبت پذیرفتن *ūkubat-p.* To suffer or allow, رخصت دادن *ijāzat-d.*, اجازت دادن *rukhsat-d.*

SUFFERABLE, *a.* برداشتنی *bardāsh-tanī*, قابل تحمل *kābili tahammul.*

SUFFERANCE, SUFFERING, *n.* رنج *ranj*, درد *dard*, اضطراب *iztirāb*.—(patience) صبر *sabr*, تحمل *tahammul*.—(toleration) رخصت *ijāzat*, اجازت *rukhsat*.

SUFFERER, *n.* درد خور *dard khur*, خسارت گیر *ziyān-pazīr*, زیان پذیر *khasārat-gīr*, عذاب کش *āzāb kash*.

SUFFICE, *vt., vi.* وافر شدن *wāfir-sh.* کفایت کردن *kifāyat-k.*

SUFFICIENCY, *n.* کفایت *kifāyat*, وفور *wafūr*, اکتفا *iktifā*.

SUFFICIENT, *a.* وافی *bas*, بس *kāfī*, کافی *wāfī*. *ba kadri ahtyāj* به قدر احتیاج.

SUFFICIENTLY, *ad.* با کفایت *bas*, بس *bā kifāyat*.

SUFFIX, *n.* ضمیمه *zamīma*, ملحق *mulhak*.

SUFFOCATE, *vt., vi.* خفه کردن *khaffa-k.*, دم گرفتن *dam-g.*, نفس گرفتن *nafs-g.*

SUFFOCATION, *n.* حبس النفس *habs-un nafs*, خفه *khaffa*, دم گرفتن *dam giraf-tagī*.

SUFFRAGE, *n.* طرفداری *tarafdārī*, دعا *duā*, تصدیق *tasdīk*.

SUFFUSE, *vt.* پاشیدن *pāshīdan*, افشاندن *afshāndan*, ریختن *rīkhtan*.

SUGAR, *n.* شکر *shakar*, مصری *misrī*. Refined sugar, شکر مصفی *nalāt*. Sugar of roses, گلشکر *shakari musaffa*. Sugar of roses, گلشکر *gul shakar*.

SUGAR-CANDY, *n.* نبات *nabāt*, مصری *misrī*.

SUGAR-CANE, *n.* نی شکر *naya shakar*.

SUGGEST, *vt.* (hint) اشاره دادن *ishāra-d.*, پند دادن *īmā-d.*—(advise) پند دادن *pand-d.*, نصیحت دادن *nasīhat-d.*

SUGGESTION, *n.* اشاره *ishāra*, ایما *īmā*, پند *pand*, نصیحت *nasīhat*.

SUICIDE, *n.* خود کشی *khud kashī*, قتل نفس *khud halākī*, قاتل النفس *katli nafs*.—(the person) کاتیلو'ن نفس *kātilu'n nafs*.

SUIT, *n.* (set) سلسله اسباب *silsila asbāb*.—(regular order) نظام *nizām*, سلیک *silk*, سلسله *silsila*.—(retinue) حشمت *hashmat*, سواری *suwārī*.—(petition) خواهش *arzdasht*, عرض *ārz*. خواستگاری (courtship) *khāshish*.—*khāstgārī*, طلب *talab*. Civil suit, دعوی *dāwa dīwānī*, Criminal suit, *daḍwa faujdārī*. Object of suit, مراد دعوی *murādi daḍwa*. Original suit, مراجع *mukaddami murāji ibtidārī*. Summary suit, دعوی سرسری *dāwai sarsarī*.

SUIT, *vt., vi.* سازوار *shāyīstan*, مناسب شدن *sazāwār-sh.*, متناسب داشتن *munāsib-sh.*, نسبت داشتن *nisbat-d.*, لایق شدن *lāyak-sh.*—(fit, adapt) موافق کردن *munāsib-k.*, سازوار کردن *muwāfak-k.*

SUITABLE, *a.* شایسته *muwāfak*, مناسب *shāyista*, سزاوار *sazāwār*, مناسب *munāsib*, واجب *wājib*.

SUITABLENESS, *n.* شایستگی *shāyist-agī*, موافقت *muwāfakat*, مناسبیت *munāsibat*, سزاواری *sazāwārī*.

SUITABLY, *ad.* با موافقت *bā muwāfakat*, سزاوارانه *sazāwārāna*, لایقانه *lāyikāna*, با مناسبیت *bā munāsabat*.

SUITE, *n.* خدم *mulāzamān*, ملازمان *mulāzamān*, خدم و حشم *khadam u hasham*.

SUITOR, *n.* خواستگار *tālib zan*, طالب زن *tālib zan*, خواه *dād* (petitioner) *khāstagār*.—نیازمند *khāh*, مستدعی *mustadua'*, نیازمند *niyāzmand*.

SULKY, *a.* نا خوش *turshrū*, ترشرو *turshrū*, نا خوش *khūsh*, درهم *barham*.

SULLEN, *a.* تیره *siyah darūn*, سیم درون *siyah darūn*, تیره *tira zamīr*, ترش رو *tursh rū*, سرکش *sarkash*.

SULLENLY, *ad.* تیره *tira zamīrāna*, سیم *tira zamīrāna*, درشتان *durushtāna*.

SULLENNESS, *n.* سیم درونی *sīya darūnī*, سیم *sīya darūnī*, درشتی *durushti*, مغرور *maghmūmī*.

SULLY, *vt., vi.* پلید کردن *ālūdan*, آلودن *ālūdan*, پلید *palīd-k.*, اهانت کردن *ayb-g.*, عیب گفتن *ihānat-k.*.

SULPHUR, *n.* گوگرد *kibrīt*, کبریت *kibrīt*, گوگرد *gūgird*.

SULPHUROUS, *a.* گوگرد آمیز *gūgird āmīz*, کبریتی *kibrīti*.

SULTAN, *n.* سلطان *sultān*, (پلاطین *pl.*).

SULTRINESS, *n.* حماوت *tābdārī*, تابدار *tābdārī*, حماوت *hamāwat*, سخت گرمی *sakht garmī*.

SULTRY, *a.* حماوت *tābdār*, تابدار *tābdār*, حماوت *hamī*, گرم *garm*, محتر *muhirr*.

SUM, *n.* مبلغ *mablagh*, رقم *rakam*. A sum total, جمع *jamī*, جمله *jumla*. A principal sum, اصل *asl*, مایه *māya*.—(substance or result) حاصل *hāsīl*, نتیجه *hāsīl*.

natīja. Sum in advance, زری پشگی *zari peshgī*.

SUM, *vt.* (compute) حساب کردن *hisāb-k.*, جمع کردن *shimurdan*, شمردن *shimurdan*, جمع کردن *jamī-k.*—(collect into a narrow compass) جمع کردن *jumla-k.*, تعدیل ساختن *taādid-s.*, اختصار کردن *ikhtisār-k.* To sum up all, فی الجمله *fi'l jumla*, القصه *al kissa*, عاقبت الامر *ākibatul amr*, غالباً *ghāliban*, الغرض *al gharaz*.

SUMMARILY, *ad.* مجملاً *mujmalan*, مختصراً *mukhtasaran*.

SUMMARY, *a.* مجمل *mujmal*, مختصر *mukhtasar*, موجز *mujiz*.

SUMMARY, *n.* مجمل *mujmal*, فهرست *fihrist*, سر دفتر *sar daftar*.

SUMMER, *n.* تابستان *tābistān*, گرما *gar-mā*, صیف *sayf*. A summer house, آفتابخانه *āftāb khāna*, تابخانه *tābkhāna*.

SUMMIT, *n.* راس *rās*, سر *sar*, قله *kulla*. —(of a mountain) راس الجبل *rāsu'l jabal*, قله کوهی *kullai kuhī*.

SUMMON, *vt.* خواندن *talab-k.*, طلب کردن *talab-k.*, مرافعت کردن *talbīdan*, طلبیدن *talbīdan*, مرافعت *marāfaāt-k.*, دعوت کردن *daāwat-k.*.

SUMMONS, *n.* دعوت *daāwat*, مرافعت *marāfaāt*. A judicial summons in writing, طلب اعلام نامه *ilām nāma*, طلب *ilām nāma*, احضار نامه *ihzār nāma*, *talab nāma*.

SUMPTUARY, *a.* خرچ *kharch*, منسوب *mansūb*, انفاقی *infākī*.

SUMPTUOUS, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, شاهانه *shāhāna*, بیش قیمت *bīsh kīmat*, خوش گذاران *khush guzārān*, عیاشانه *āyyāshāna*.

SUMPTUOUSLY, *ad.* بزرگوارانه *buzurgwārāna*, عیاشانه *āyyāshāna*.

SUMPTUOUSNESS, *n.* عیاشی *āyyāshī*, عظمت *āzmat*, جلال *jalāl*.

SUN, *n.* آفتاب *āftāb*, شمس *shams*, مهر *mahr*, خورشید *khurshīd*, خور *khur*, طریق *khāwar*. The Sun's course, خاور *khāwar*. The disk of the sun, *tarīki shams*. The halo round the sun, سراج آفتاب *sarā-chai āftāb*. The light of the sun, *zihh*. To expose to the sun, در *dar* آفتاب *āftāb-n.* A sun-beam, پرتوی آفتاب *partawai āftāb*. Sundial, دایره هندی *dāirai hindī*. Sun-rise, مطلع آفتاب *matlai āftāb*, طلوع شمس *tulū shams*. Sun-set, غروب آفتاب *ghurūbi āftāb*. Sun-shine, روشنی آفتاب *raushnī āftāb*. Sun-stroke, ضرب آفتاب *zarbi āftāb*.

SUNDAY, *n.* یکشنبه *yakshamba*.

SUNDRY, *a.* vide SEVERAL.

SUNNY, *a.* آفتابی *āftābī*, رو *āftāb rū*.

SUP, *vt., vi.* جرعه خوردن *jurī jurī-kh.*—(eat supper) شام خوردن *shām kh.*, عشا خوردن *āshā-kh.*

SUPERABUNDANCE, *n.* زیادت *ziyādat*, افزونی *afzūnī*.

SUPERABUNDANT, *a.* زاید *zāid*, افزون *afzūn*, فضول *fuzūl*.

SUPERADD, *vt.* زیاده کردن *ziyāda-k.*, فضول ساختن *afzūn-k.*, اضافه کردن *izāfa-k.*

SUPERANNUATE, *vt.* سالدار کردن *sāl-dār-k.*, بیکاره ساختن *bīkāra-s.*

SUPERANNUATION, *n.* سالداری *sāldārī*, کهن سالی *kuhan sālī*.

SUPERB, *a.* بزرگوار *buzurgwār*, عظیم *āzīm*, دولتمندانه *daulatmandāna*.

SUPERBLY, *ad.* با عظمت *bā āzmat*, جلیلانه *jalīlāna*.

SUPERFICIAL, *a.* بیرونی *zāhir*, ظاهر *zāhir*, سطحی *bīrūnī*, صورتی *sūrat numā*.—(shallow,

futile) بی معنی *bīhūda*, بی علم و عقل *bī ilm u ākl*.

SUPERFICIALLY, *ad.* ظاهراً *zāhirāna*, بی عمق *bī āmk*, صورتاً *sūratān*.—(triflingly) بطور هرزه *batauri hīrza*.

SUPERFICIALNESS, *n.* ظاهری *zāhirī*, سطحی *sabuk sarī*, بی معنی *bīhūdagi*.

SUPERFICIES, *n.* بساط *safhah*, میدان *maydān*.

SUPERFINE, *a.* نازکترین *nāzūk tarīn*, عظیم *āzīm*, عمده *ūmda*.

SUPERFLUITY, SUPERFLUOUSNESS, *n.* کثرت *afzūnī*, افزونی *afzūnī*, زیادت *ziyādat*, کسرت *kasrat*.

SUPERFLUOUS, *a.* زاید *zāid*, افزون *afzūn*, کثیر *kasīr*, فضول *fazūl*.

SUPERHUMAN, *a.* فوق الانسانی *fauku'l insāniyat*, آسمانی *āsmānī*.

SUPERINTEND, *vt.* سرداری کردن *sar-dārī-k.*, نظارت کردن *nazārat-k.*, نگاهبانی کردن *nigahbānī-k.*

SUPERINTENDENCE, *n.* مباشرت *mubāsharat*, نظارت *nazārat*.

SUPERINTENDENT, *n.* کارگذار *kār-guzār*, ناظر *nāzir*, سرکار *sarkār*, مدبر *mudabbir*.

SUPERIOR, *a.* بلندتر *bulandtar*, عالی *ālī*, اعظم *akbar*, فوقانی *faukānī*, اغلب *aghlab*. To become superior, دست یافتن *dast yāftan*, بلندتر شدن *buland tar shudan*. To render superior, تغلب کردن *taghlīb-k.*

SUPERIOR, *n.* صاحب دسترس *sāhibi dastras*, سردار *sardār*, رئیس *raīs*, بالادست *bālādast*, عالی *ālā*.

SUPERIORITY, *n.* غلبه *ghalaba*, اعوانیت *ūluwīyat*, پیش دستی *pesh dastī*, برتری *bartarī*, فضیلت *fazīlat*.

SUPERLATIVE, *n.*, *a.* افضل *afzal*.—
(noun) اسم مبالغه *ismi afzal*, اسم افضل (degree) تفصيل *ismi mubālagha*.—
tafzīl.

SUPERNATURAL, *a.* فوق طبعي *faul*
tabāi, زياده از شمار *ziyāda az shumār*.

SUPERNUMERARY, *n.* نفر موقت *nafari*
muakkat. *a.* بي حساب *bī hisāb*,
زايد *zāyid*.

SUPERSCRIBE, *vt.* سرنامہ خط نوشتن
sarnāmai khat-n., بالاي چيزي نوشتن
bālāi chīzī-n., در پشت نوشتن
bar pusht-n.

SUPERSCRPTION, *n.* سرنامہ خط *sarnā-*
mai khat, امضا *imzā*.

SUPERSEDE, *vt.* نسخ *bātil-k.*, باطل کردن
nash-k., برطرف کردن *bartarf-k.*,
برتر یافتن *ghālib-ā.*, غالب آمدن
bar tar-y.

SUPERSTITION, *n.* ایمان باطل *īmāni*
bātil, دین باطل *waswās*, وسواس
bātil.

SUPERSTITIOUS, *a.* خيالي *khiyālī*,
مضطرب *muta'assib*.

SUPERSTITIOUSLY, *ad.* با ایمان باطل
bā imāni bātil, بوجہ رقیق *ba wajai*
rakīk.

SUPERVISE, *vt.* نظارت کردن *nazārat-k.*,
سرکاری کردن *sarkārī-k.*

SUPERVISION, *n.* سرکاری *sarkārī*,
نظارت *nazārat*, امتحان *imtihān*.

SUPERVISOR, *n.* ناظر *nāzir*, کارگذار
kār guzār, کار فرما *kār farmā*.

SUPINE, *a.* (lying on the back) بر پشت
bar pusht khāb.—(negligent,
remiss) غافل *sust*, سست *kāhil*,
غافل *ghāfil*.

SUPINELY, *ad.* از بیخبري *az bī khabarī*,
غافلانه *ghāfilāna*.

SUPPER, *n.* عشا *ashā*, شام *shām*.

SUPLANT, *vt.* زیر پا کردن *zīri pā-k.*,
دور کردن *dūr-k.*

SUPPLEMENT, *n.* تكميل *tatimma*, ضمیمه
zamīmat, ملحقه *malhakat*, ذیل *zīl*.

SUPPLEMENTAL, SUPPLEMENTARY,
a. ضمیمه منسوب *zamīmai mansūb*,
تتمه پیوند *tatimma paywand*.

SUPLIANT, SUPPLICATING, *a.* نیاز
مند *niyāzmand*, متضرع *mutazarī*.

SUPLIANT *n.* داد خواه *dād khāh*,
مستدعی *mustadī*.

SUPPLICATE, *vi.*, *vt.* نیاز کردن *niyāz-*
k., التماس کردن *tazarī-s.*, تضرع ساختن
iltimās-k., استدعا کردن *istiduā-k.*,
تمنای کردن *tamanna'-k.*

SUPPLICATION, *n.* نیازمندی *niyāz-*
mandī, التماس *iltimās*, استدعا *istiduā*,
تضرع *tazarī*, ابتیال *ibtihāl*.

SUPPLY, *vt.* (give, yield, afford) دادن
dādan, عطا کردن *bakhshādan*, بخشیدن
ātā-k.—(succour) مدد دادن *madad-*
d., معاونت کردن *muāwanat-k.* To
supply the place, عوض کردن *twaz-k.*,
جانشین بودن *badl-k.*, بدل کردن
nāshēn-b., قایم مقام شدن *kāyim muk-*
ām-sh.

SUPPLY, *n.* مدد *madad*, معاونت *muā-*
wanat, کفاف *kafāf*.

SUPPORT, *vt.* تکیه کردن (prop) *takiya-*
k., پستی دادن *pushtī-d.*—(endure)
برداشت کردن *tākat-d.*, تحمل ساختن
bardāsh-k., احتمال نمودن *ihimāl-n.*—(defend)
عذایت نمودن *himāyat-d.*, حمایت دادن
ināyat-n.—(maintain food) پروردن
parwardan, رزق بخشیدن *rizk-b.*

SUPPORT, *n.* 1. (prop) تکیه *takiya*,
پشت *pusht*, عود *āmūd*. 2. (assistance)
اعانت *iānat*. 3. (main-

tenance) *zarūriyāti* ضروریات, معاشی *muāshī*, رزق *riẓk*, وجم گذران *waja guzrān*.

SUPPORTABLE, *a.* برداشتن *bardāsh-tanī*, برداشت *kābili bardāsh-t*.

SUPPORTER, *n.* مستحمل *mutahmmil*, *parwaranda*, دستگیر *dastgīr*, مددگار *madadgār*.

SUPPOSE, *vt.* فکر پنداشتن *pindāsh-tan*, فکر *fikr-k.*, خیال کردن *khiyāl-k.*, توهم کردن *kiyās-k.*, قیاس کردن *bi dālīl-p.*

SUPPOSITION, *n.* رای *rāi*, قیاس *kiyās*, خیال *fikr*, پندار *pindār*, ظن *zan*, *khiyāl*.

SUPPRESS, *vt.* پنهان پوشیدن *pushīdan*, باطل (abolish) کردن *pinhān-k.*, ساختن *ibtāl-n.*, مغلوب کردن (subdue) *maghlūb-k.*, ضبط کردن *zabt-k.* To suppress intelligence, *khābar ikhfā-k.*

SUPPRESSION, *n.* پوشیدگی *ikhfā*, *pushīdagī*.

SUPPRESSOR, *n.* *ikhfā kun-anda*, غالب *bātil kunanda*, *ghālib*.

SUPPURATE, *vi.* ریش پختن شدن *rīsh pukhta-sh.*, ریم کردن *rīm-k.*

SUPPURATION, *n.* پختگی ریش *pukh-tagī rīsh*.

SUPREMACY, *n.* مقدمت *mukaddamat*, اوایت *awwaliyat*, سروری *sarwarī*, برتری *bartarī*.

SUPREME, *a.* بلندترین *bartarīn*, مطلق *mutlak*, *āla'*, صدر نشین *sadr nishīn*. A supreme judge, *kāzī ul kuzāt*, احکم الحاکمین *ahkam ul hākīmīn*. Supreme power, *kudrati mutlak*, کمال استقلال *kamāl astiklāl*.

Supreme court, *sadr adālat*.

SUPREME, *ad.* نهایت *az hadd*, *nihāyat*, مطلقانه *mutlikāna*.

SURCINGLE, *n.* تزیین *tang*, زینبند *zīnband*.

SURD, *n.* اصم *asamm*.

SURE, *a., ad.* یقین *yakīn*, ثابت *sābit*, محقق *muhakkak*, *māhūd*.—(safe) *amīn*, قایم *mahfūz*.—(firm) *kāyim*, پایدار *pāyadār*, ثابت قدم *sābit kadam*. To be sure, *bī shak*, بی شک *bī shubh*.

SURELY, *ad.*, بی گمان *bī gumān*, حقاً *yakīnan*, *bī shak*, *hakkan*, بی شبهه *bī shubh*.—(firmly) *bar karārāna*, قراران, *mukarran*.—(without hazard) *bilā khatar*.

SURENESS, *n.* یقین *yakīn*, تحقیق *tahkīk*, امانت *salāmat*, *amīnī*.

SURETY, *n.* ضامن *zāminī*, (security) *kafālat*.—(bondsman) *zāmin*, کفیل *kafīl*.—(certainty) *tayakkun*.

SURFACE, *n.* رو *rū*, وجم *waja*, صفحه *safhah*, بساط *basāt*. The surface of the ground, *rūi zamīn*. The surface of the water, *rūi āb*.

SURFEIT, *vt., vi.* سیر کردن *sayr-k.*, پروراندن *pur-kh.*, آغالیدن *āghālīdan*.

SURFEIT, *n.* سیری *sīrī*, شبع *shabī*.

SURGE, *n.* موج *mauj*, لطمه *latma*.

SURGEON, *n.* جراح *jarrāh*, حاکم *hājīm*, فساد *fassād*.

SURGERY, *n.* جراحی *jarrāhī*, فساد *fassādī*.

SURGICAL, *a.* جراحی منسوب *jarrāhī mansūb*.

SURMISE, *n.* خیال *khiyāl*, وهم *wahm*, گمان *gumān*.

SURMISE, *vt.* خیال ساختن *khiyāl-s.*,
وهم کردن *wahm-k.*, گمان کردن *gumān-k.*,
پنداشتن *pindāsh-tan.*

SURMOUNT, *vt.* ظاهر ساختن *zahūr-s.*,
غالب شدن *ghālib-sh.*, گذشتن *guzash-*
tan, ظفر یافتن *zafar-g.*

SURMOUNTABLE, *a.* قابل مغلوب *kābili*
maghlūb, بدست آمدنی *badast āmadanī.*

SURNAME, *n.* تخلص *takh-*
allus, ورنامه *warnāma.* To give a
surname, لقب دادن *lakab-d.*, تخلص
ورنامه نهادن *takhallus-n.*, *war*
nāma-n.

SURNAMED, *a.* ملقب *mulakkab*,
متخلص *mutakhallus.*

SURPASS, *vt.* گذشتن *guzashtan*, سبق
شدن *sibk-k.*, غالب شدن *ghālib-sh.*,
تقدم *pesh dastī-y.*, پیش دستی یافتن
takaddum-d., فایق بودن *fāyik-b.*

SURPLUS, *n.* افزونی *afzūnī*, بقیه *bakiya*,
زیادتی *ziyādatī.*

SURPRISE, *vt.* ناگهان آمدن *nāgahān-ā.*
—(astonish) متعجب کردن *mutajjib-*
k., حیران *mutahyyir-k.*, متعجب کردن
سرگردان *hayrān-k.*—(confound) آشفتن
āshuftan, سرگردان کردن *sargardān-k.*,
سراسیمه کردن *sarāsīma-k.*

SURPRISE, *n.* اضطراب ناگهانی *iztirābi*
nāgahānī, آشفتهگی *āshuftagī*, بدیع
badīd, عجب *ājab*, حیرت *hairat*.

SURPRISINGLY, *ad.* عجبانه *ājabāna*,
با حیرت *bā hayrat.*

SURRENDER, *vt., vi.* (yield) سپردن
sipur-dan, تسلیم *tafwīz-k.*, تفویض کردن
taslīm-k. To surrender on terms,
بر عهد و پیمان تسلیم کردن
bar āhd u paymān taslīm-k.

SURRENDER, *n.* سپردن *tafwīz*,
sipur-d, تسلیم *taslīm*, اطاعت *itāāt.*

SURREPTITIOUS, *a.* پنهانی *pinhānī*,
خفی *khafī.*

SURREPTITIOUSLY, *ad.* پنهانی *pin-*
hānī, بطور فریب *ba tauri farīb.*

SURROUND, *vt.* گردش کردن *gardish-k.*,
احاطه کردن *muhāsara-k.*, محاصره کردن
ihāta-k., احصار کردن *ihsār-k.*

SURVEY, *n.* نگاه *nigāh*, ملاحظه *mulāhaza*,
مساحت *masāhat.*

SURVEY, *vt.* نظر کردن *nazar-k.*, نگرین
nigrīstan.—(measure) پیمودن *paymū-*
dan, مساحت نمودن *masāhat-n.*

SURVEYING, *n.* علم مساحت *ilmī*
masāhat, پیمایش زمین *paymāyishi*
zamīn.

SURVEYOR, *n.* مباحثه *mubāshir*, ناظر
nāzir. A land surveyor, مساح الارض
masāu'l arz.

SURVIVE, *vt., vi.* در زیستن *der-z.*,
باقی شدن *bākī-sh.*, باز ماندن
bāz-m.

SURVIVOR, *s.* باقی مانده *bākī mānda*,
وارث *wāris.*

SUSCEPTIBILITY, *n.* نرمدلی *narmdili*,
قابلیت *rikkat*, رقت *ta'assur*, تأثر
kābiliyat.

SUSCEPTIBLE, *a.* قابل *kābil*, نرم دل
narm dil, پذیر *mulāyim*, تأثیر پذیر
tāsīr pazīr.

SUSPECT, *vt., vi.* گمان بردن *gumān-b.*,
شبهه داشتن *shakk-d.*, شک داشتن
shubha-d., وهم کردن *wahm-k.*

SUSPEND, *vt.* آویختن *āwīkhtan*, معلق
قطع نمودن *muāllak-n.*—(interrupt)
موقوف کردن *katī-k.*—(delay) برای
maukūf-k., باز داشتن *bāz-d.*—(from
office) معزول کردن *maḍzūl-k.*, مدتی
برطرف کردن *barāya muddatī*
bar taraf-k.

SUSPENSE, *n.* تردد *taraddud*, شبهه

- shubha*, تشویش *shakk*, فکر *fikr*, تشویش *tashwīsh*.
- SUSPENSION, *n.* تعلیق *āwīzish*, تعلیق *taḍlīk*.—(interruption) *gusastagī*, توقف *inkitād*.—(delay) *tawakkuf*, مهلت *muhlat*. Suspension from office, عزل از خدمت *āzl az khidmat*.
- SUSPICION, *n.* گمان *gumān*, وهم *wahm*, شبهه *shubha*, ظن *zann*, احتمال *ahtimāl*. To remove suspicion, دفع شبهه کردن *dafʿ shubha-k*.
- SUSPICIOUS, *a.* بد گمان *wahmī*, وهم *wahmī*, *bad gumān*.—(causing suspicion) *waham angīz*, گمان آور *gumān āwar*. To be suspicious, در گمان بودن *dar gumān-b*, *pur wahm-sh*.
- SUSTAIN, *vt.* برداشتن *bardāshtan*, برداشت کردن *timād-k*, اعتماد کردن *bardāsh-t-k*, تحمل *sabr-d*, صبر داشتن *tahammul-k*.—(maintain) *parwardan*, تکفیل کردن *takfīl-k*.
- SUSTAINABLE, *a.* قابل حمل *kābīlī haml*, برداشتنی *bardāsh-tanī*.
- SUSTENANCE, *n.* ضروریات معاشی *zarūriyāti māshī*, پرورش *parwarish*, خوردنی *khurdanī*, غذا *ghazā*.
- SUTURE, *n.* دوخت *dukht*, درز *darz*.
- SUZERAIN, *n.* فرمان روا *farmān rawā*, متبوع *matbūʿ*.
- SWADDLE, *vt.* بستن *kimat-k*, قسط کردن *bastan*.
- SWAIN, *n.* دهقان *juwān*, جوان *dihkān*, چوپان *chupān*.
- SWALLOW, *vt.* فرو بردن *farū-b*, اکل *dar galū*, در گلو فرو بردن *akl-k*, بلع کردن *farū-b*, *balī-k*.
- SWALLOW, *n.* خطاف *khuttāf* (*pl.* خطاطیف *chughna*).
- SWAMP, *n.* مرداب *khalāb*, خلاب *murdāb*.
- SWAMP, *vt.* غرق کردن *ghark-k*, سیلاب کردن *sailāb-k*.
- SWAN, *n.* قاز *kāz*, غو *ghau*.
- SWARM, *n.* (of bees) دبر *dabr* (*pl.* دبور *jamʿ zambūri* and دبر *asl*.—(crowd) طایفه *tāyafa*, گروه *gurūh*.
- SWARM, *vi.* جمع شدن *jamʿ-sh*, ازدحام *azdihām-n*.
- SWARTHY, SWARTH, *a.* سیاه چرده *siyāh charda*, اسمر *asmar*, گندم گون *gandum gūn*.
- SWAY, *n.* حکمرانی *hakūmat*, تأثیر *tāṣīr*, اختیار *ikhtiyār*, غلبه *ghalaba*.
- SWAY, *vt., vi.* متوجه کردن *mutawajja-k*, مایل کردن *māyil-k*.—(rule) حکم *hukm-f*, حکومت داشتن *hukūmat-d*.
- SWEAR, *vt., vi.* قسم خوردن *kasam-kh*, سوگند خوردن *saugand-kh*.—(administer an oath) دادن *saugand-d*. To swear falsely, دروغ گواهی *durūgh gawāhī-d*. To swear one another, تقاسم کردن *takāsum-k*.
- SWEARING, *n.* قسم خوری *kasam-khurī*, سوگند یاد کنی *saugand yād kunī*.
- SWEAT, *n.* عرق *ārak*, خوی *khawī*.
- SWEAT, *vi.* عرق کردن *ārak-k*, خوی کردن *khawī-k*.
- SWEEP, *vt., vi.* رویتن *rūftan*, جاروب خانه *jārūb-z*. To sweep a house, جاروب ساختن *khāna jārūb-s*.—(carry off) رفع کردن *rafʿ-k*.
- SWEEPER, *n.* جاروب کش *jā rūb kash*, روبنده *rūbanda*.
- SWEEPINGS, *n. pl.* خاک روبه *khāk rūbah*, کذاست *kunāsāt*.
- SWEET, *a.* شیرین *khush*, لذیذ *lazīz*, نوشین *naushīn*.—(mild, gentle) ملائم *mulāyīm*, نرمدل *narm*.

- dil.*—(not sour) نَا ترش *nā tursh.*—
(not salt) نَا نمک زده *nā namak zada*
Sweet scented, خوش بوی *khush būi*,
سمن بوی *saman būi*.
- SWEETEN, *vt., vi.* شیرین کردن *shīrīn-k.*,
ملایم (smooth) لذیذ کردن *lazīz-k.*—
(grow sweet) کردن *mulāyim-k.*—
شیرین گشتن *shīrīn-g.*
- SWEETHEART, *n.* معشوقه *maḍshūka*,
شاهد *shāhid*, نگار *nigār*.
- SWEETLY, *ad.* با حلوت *bā halāwat*,
خوشانه *khūshāna*.
- SWEETMEAT, *n.* شیرینی *shīrīnī*, مربه
murabba, حلوا *halwā*.
- SWEETNESS, *n.* شیرینی *shīrīnī*, حلوت
halāwat.
- SWELL, *vt., vi.* آماسیدن *āmāsīdan*,
ورم کردن *warm-k.* To swell with pride,
متکبر گردیدن *maghrūr-g.*, مغرور گشتن
mutakabbir gardīdan.—(with rage)
غضب فاک شدن *kahr-g.*, قهر گرفتن
ghazab nāk-sh.—(increase) افزودن
afzūdan. To swell with wind, پر باد
کردن *pur bād-k.*, نفخ کردن *nafakh-k.*
- SWELL, SWELLING, *n.* آماس *āmās*,
ورم *waram*, پر باد *pur bād*.
- SWERVE, *vi.* گمراه شدن *gumrāh-sh.*,
آواره شدن *āwāra-sh.*
- SWIFT, *a.* زود *zūd*, جلد *jald*, سریع *sarī*,
پا به *tezgām*, تیزگام *shītābān*, شتابان
bād pā.
- SWIFTLY, *ad.* با زودی *ba tadjīl*,
bā zūdī.
- SWIFTNESS, *n.* زودی *zūdī*, چالاکی *chālākī*,
تیز *tund rawī*, تند روی *ūjlat*, عجلت
tez gāmī.
- SWIM, *vt., vi.* شناوری کردن *shināwarī-k.*,
سباحه کردن *shinā-k.*, شنا کردن
sibāhat-k.
- SWIMMER, *n.* شناور *shināwar*, سباح
sabbāh.
- SWIMMING, *n.* شناوری *shināwarī*,
سباحه *sibāhat*.
- SWINDLE, *vt.* فریفتن *farīftan*, غدر نمودن
ghadr-n.
- SWINDLER, *n.* غدار *ghaddār*, حیل باز
hīla bāz, مکار *makkār*.
- SWINE, *n.* خوک *khūk*, خنزیر *khinzīr*
(pl. خنازیر *gurāz*).
- SWING, *n.* باد پیچ *bād pech*, مهل *mahd*,
جذبش *chambalūl*, چنبلول *bāzām*, بزام
jumbish.
- SWING, *vt., vi.* چکاندازی کردن
bajānbāzī jumbān-sh., چنبلول چکاندن
ba chamblūl-j., حرکت باد دادن *bād-d.*,
حرکت کردن *harakat-k.*, باد خوردن *bād-kh.*
- SWOON, *n.* غش *ghash*, بی هوشی *bī*
hūshī, مدهوشی *madhūshī*.
- SWOON, *vi.* بیهوش شدن *bī hūsh-sh.*,
بیخود گشتن *bī khud-g.*
- SWOOP, *vt.* ربودن *rubūdan*, قبض کردن
kabz-k.
- SWORD, *n.* شمشیر *shamshīr*, تیغ *tigh*,
سیف *saif*. A sharp sword, شمشیر تیز
shamshīri tez. The point of a sword,
سر شمشیر *naulī shamshīr*, نوک شمشیر
sarī shamshīr. The edge of a sword,
دم *dam*. To smite with a sword,
شمشیر زدن *shamshīr-z.*, تیغ زدن *tegh-z.*
- SWORDSMAN, *n.* سیف دار *saif dār*,
شمشیر زن *shamshīr zan*.
- SYCOPHANT, *n.* مفت خور *muft-khur*,
صاحب خوشامدی *rīshkhand*, ریشخند
sāhibi khush āmadī.
- SYLLABLE, *n.* حرکت لفظ *hijā*, هجا
harkati lafz.
- SYLLOGISM, *n.* قیاس *kiyās*, دلیل *dalīl*,
دلیل صحیح *dalīl-i ṣaḥīḥ*. A perfect syllogism,

sahih. A conditional syllogism, قیاس *kiyāsi istisanāyi*. An absolute syllogism, استقرانی قیاس *kiyāsi istik-rānī*.

SYLVAN, *a*. دشتی *kuhistānī*, کوهستانی *dashtī*.

SYMBOL, *n*. علامت *ālāmat*, نشان *nishān*, اشاره *ishāra*, شعاع *sha'ar*.

SYMBOLICAL, *a*. اشاری *ālāmatī*, علامتی *ishāra numā*.

SYMBOLICALLY, *ad*. با علامت *bā*, با نقیض *bā nakīsh*.

SYMBOLIZE, *vt*. علامت نمودن *ālāmat-n*., تفتیش ساختن *taftīsh-s*.

SYMMETRICAL, *a*. خوش اندام *khush andām*, هم اندازه *mu'atadil*, متدل *ham andāza*.

SYMMETRY, *n*. هم مقداری *ham mīqdārī*, یکسانی *andāza*, اندازه *yak sāmī*.

SYMPATHETIC, *a*. هم طبع *ham tabī*, از روی مهربانی *ham mizāj*, هم مزاج *az rūi mihrbānī*.

SYMPATHETICALLY, *ad*. همدردی *ham dardī*, از دلسوزی *az dilsūzī*.

SYMPATHIZE, *vt*. هم طبع و هم محس شدن *ham tabī u ham hass-sh*.

SYMPATHY, *n*. غم خواری *gham khārī*, همدردی *ham tabāī*, هم طبعی *ham dardī*, رغبت *raghbat*.

SYMPHONY, *n*. هم آهنگی *ham āhangī*, اتفاق نغمه *ittifāki naghma*.

SYMPTOM, *n*. نشان *ālāmat*, اثر *nishān*, اثر *asar*.

SYNAGOGUE, *n*. کذیست *kanīsat*, معبد *ma'bad*.

SYNCOPE, *n*. غشی *ghashī*.—(cutting off part of a word) حذف *ha'f*.

SYNDIC, *n*. مباشر *mufattish*, مباشر *mabāshar*, معرفت *urfat*.

SYNDICATE, *n*. مجلس وکلا *majlisi wukalā*.

SYNOD, *n*. جمیعت علما *jami'ati 'ulamā*, انجمن بزرگان دین *anjumani buzurgāni dīn*.

SYNECDOCHE, *n*. تسم کل باسم جز *tas-mīyai kull ba ismi juz*.

SYNONYM, *n*. لغظ مترادف *lafzi muta-rādif*.

SYNONYMOUS, *a*. هم معنی *bam ma'nī*, مترادف *mutarādif*. A synonymous word, هم معنی *lafzi ham ma'nī*, کلامی هم معنی *kalami ham ma'nī*.

SYNOPSIS, *n*. مختصر *mukhtasar*, مجمل *mujmil*, جمله *jumla*.

SYNTAX, *n*. علم نحو *ilmī nahw*, النحو *al nahw*.

SYNTHESIS, *n*. ترتیب *tartīb*, وضع *was'ū*.

SYRINGE, *n*. حقنه *mikhna*, حقنه *hukna*.

SYRINGE, *vt*. حقنه زدن *hukna-z*.

SYSTEM, *n*. ترکیب *tarkīb*, قانون *kānūn*, قاعده *kāida*, دستور *dastūr*, طریق *tarīk*.

SYSTEMATIC, *a*. قانونی *kanūnī*, دستوری *dastūrī*, مترتب *mutarattib*.

SYSTEMATICALLY, *ad*. به ترتیب *ba tartīb*, به حسب القانون *ba hasbu'l kānūn*, حسب الرسم *hasbu'r rasm*.

T.

TABBY, *a*. ملون *pelang rang*, رنگ *mulawwan*.

TABERNACLE, *n*. خیمه *khaima*.

TABLE, *n*. تخت *takhta*, لوح *lah*. A table with legs, میز *mīz*. A table of accounts, فهرست صورت *sūratī daftar*. A table of contents, فهرست کتاب *jadwal*.

fihristi kitāb. Arithmetical tables, *arkāmi hindi*. Astronomical tables, *zīj*. Tables of daily expense, *rūznāma*. To cover a table, *mez-ā*. Sitting at a table, *sufra nishīn*. Sitting at the same table, *hamsufra*. To turn the tables, *zer u zabar-k*.

TABLE, *vt.* *ham sufra-sh*. —(catalogue), *daftar-k*, *hisāb-k*.

TABLE-CLOTH, *n.* *dastār khān*, *sufra*, *sumāt*.

TABLE-LAND, *n.* *bukū mur-tafī*.

TABLET, *n.* *lauh*, *takhtī*.

TABLE-TALK, *n.* *alkalām alṭaʿām*, *taām*, *guftagu*.

TABOUR, *n.* *tabl*, *duhul*.

TACIT, *a.* *sākit*, *khāmūsh*.

TACITLY, *ad.* *sākitāna*, *badūni ʿitirāz*.

TACITURNITY, *n.* *sukūt*, *khāmūshī*.

TACK, *n.* *melk*, *jariyān*.

TACK, *vt.* *baham-d*, *paywastan*.

TACKLE, TACKLING, *n.* *rīsmāni jihāz*, *asbāb*.

TACKLE, *vt.* *giraftan*, *jaur-k*.

TACT, *n.* *hikmat*, *firāsāt*, *zīrakī*.

TACTICS, *n.* *ʿilmi ʿarāyishi lashkar*, *sanāti harb*.

TAG, *vt.* *paywastan*, *chaspānīdan*.

TAG, *n.* *sar*, *nauk*.

TAIL, *n.* *dum*, *dumbāl*. A short tail, *dumcha*. Wagging

the tail, *basbasa*. To turn tail, *pusht-d*.

TAILOR, *n.* *khayyāt*, *darzī*.

TAINT, *vt.* *fāsīd-k*, *ʿayb* *mulawwas-s*, *rang-d*.

TAINT, *n.* *busīdagī*, *ālāyish*, *fasād*, *ʿayb*.

TAKE, *vt., vi.* (seize) *giraftan*, *kabz-s*, *giriftār-k*, *kabz-s*. —(receive, accept) *pazīraftan*, *kabūl-k*, *ikhti-yār-k*. —(understand) *dar-y*. —(succeed) *āki-bati khayr-d*. To take away, (deprive of) *mahrūm-s*. —(remove) *daft-k*. To take care, *āgāh-sh*, *ihitiyāt-n*. —(to be vigilant) *basīrat-n*. —(superintend) *mubāsharat-n*. —(attend as a nurse, &c.) *tīmār-k*, *bimār parastī-k*. To take down, *sarfārū-k*, *sabt u rabt-k*. —(swallow) *farū-b*. —(from a higher place) *farūd-ā*. To take from, *ghībat-k*, *malāmat-k*. To take heed, *mashghūl-sh*, *shughl-d*. To take in, (contain) *shāmil-k*. —(admit) *madkhal-k*. —(receive) *kabūl-k*, *pazīraftan*. To take oath, *sogand-kh*. To take off, *bī kurvat-k*. —(remove) *az jā rafī-s*. —(withhold, cut off) *bāz-d*.

کردن *katī-k.*—(purchase) خریدن *kha-rīdan.*—(copy) نقل کردن *nakl-k.*, نسخہ ساختن *nuskha-s.* To take out, *bar-ā.*, بیرون کردن *berūn-k.* To take part, بهره‌مند بودن *bahra mand-b.* To take part with, طرفداری کردن *tarafdārī-k.* To take place, واقع شدن *wākī-sh.* To take up (borrow) استعارت کردن *istiārat-k.*—(seize) برداشتن *girāftār-k.*—(lift) داخل شدن *bardāsh-tan.*—(occupy) بهتر (reform one's life) *dākhil-sh.*—(reform one's life) *bahtar-g.*, اصلاح کردن *islāh-k.* To take upon, دعوی کردن *dadwī-k.* To take up with, راضی شدن *rāzī-sh.*—(lodge with) نزل کردن *nazl-k.* To take by the hand, دست گرفتن *dast-g.* To take with, خاطر نواختن *khātir-n.* To take an affront, سرزنش خوردن *sarzanish-kh.* To take prisoner, اسیر گرفتن *asīr-g.*, گرفتار کردن *girāftār-k.* To take vengeance, اخذ انتقام کردن *akhzi intikām-k.* Take care! خبردار *khābardār*, دورباش *dūrbāsh*, زینهار *zinhār.*

TALE, *n.* قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*, داستان *dāstān*, افسانه *afsāna.* A tale-teller, قصه خوان *kissa khān.* Idle tales, ترهات *turrahāt.*—(number reckoned) شمار *shumār*, حساب *hisāb.* A tale-bearer, سخن‌چین *sakhun chīn*, غماز *ghammāz.*

TALENT, *n.* فراست *kābiliyat*, قابلیت *firāsāt*, ادراک *idrāk*, مجال *majāl*, علم *ilm*, عقل *akl.*

TALISMAN, *n.* طلسم *tilism* (pl. طلسم *tilism*), سحر بند *sahr band.*

TALISMANIC, *a.* جادو, طلسمی *tilismī*, پُر جادو *pur jādū.*

TALK, *n.* گفتار *guftār*, گفتگو *guftagū*, مکالمه *mukālama*, Public talk, کپ

gap, زمانه سخن *sakhuni zamāna.* Idle talk, زافرجام سخن *sakhuni nāfarjām.*

TALK, *vt.* گفتن *guftan*, کلام کردن *kalām-k.*, حرف زدن *harf-z.*

TALKATIVE, *a.* سخن‌ران *ziyādagū*, *sakhunrān.*

TALKATIVENESS, *n.* بسیار گوئی *bis-ārgūi*, گفت و *kasrati kalām*, گفتگو *guftugu.*

TALKER, *n.* قایل *kāyil*, متکلم *mutakal-lim*, سخن‌ران *sakhun rān.* An idle talker, هرزه گو *behūda gū*, *hirza gū.*

TALL, *a.* بلند *buland*, رفیع *rafī*, طویل *tawīl.* Tall of stature, دراز قد *darāz kadd*, بلند اندام *buland andām.*

TALLOW, *n.* شحم *charbī*, چربی *pīh*, *shahm.*

TALLY, *n.* موافق *kitāi muwāfak*, مطابق شدن *mutābik-sh.*

TALLY, *vt.* موافقت داشتن *muwāfikat-d.*, مقابل شدن *mukābil-sh.*

TALON, *n.* چنگال *nākhun*, ناخن *changāl*, پنجه *panja.*

TAMABLE, *a.* قابل دست آموزی *kābili dast āmūzī*, ممکن *mumkinī rāmī.*

TAMARIND, *n.* تمر هندی *tamari hindī.*

TAMARISK, *n.* درخت گزم *dirakhti gzm*, طرنا *tarfā.*

TAMBOURINE, *n.* دایره *dāira.*

TAME, *a.* تابع *mutāb*, رام *rām*, انسی *tābī*, دست آموز *dast āmūz*, خانگی *khānagī*, *unsī.*

TAME, *vt.*, رام ساختن *rām-s.*, تابع کردن *tabī-k.*, دست آموز کردن *dast āmūz-k.*

TAMELY, *ad.* بی با نرمی *bā narmī*, وحشت *bī wahshat.*

TAMENESS, *n.* اطاعت *rāmī*, نرمی *narmī*, *itāāt*, ملایمت *mulāyamat.*

TAMPER, *vi.* کار سازی کردن *kārsāzi-k.*, بی شایستگی *fuzūlī-sh.* فضولی شدن در کاری بی طلب *bī shāyistagī-k.*, دست انداختن *dar kāri bī talab dast-a.*, مداخله نمودن *mudākhalā-n.*

TAN, *vt.* دباغت کردن *dabgh-k.*, دباغی کردن *dibāghat-k.*

TANGENT, *n.* مماس *mumāss.*

TANGIBILITY, *n.* لمس *limkānilams.*

TANK, *n.* آبدان *tālāb*, حوض *hauz*, آبگیر *ābgīr*, آبدان *ābdān*.

TANKARD, *n.* کوزه *kūza*, ابرق *abrīk*.

TANNER, *n.* دباغ *dabbāgh.*

TANTALIZE, *vt.* نا امید ساختن *nā umed-s.*, محروم کردن *mahrūm-k.*

TANTAMOUNT, *a.* مساوی *muādil*, مساوی *masāwī.*

TAP, *vt.* ضرب سبک زدن *zarbi sabuk-z.*, نشتر زدن *surākh-k.*, سوراخ کردن *nishtar-z.*, نقب زدن *nakab-z.*

TAP, *n.* ضرب سبک *zarbi sabuk.*

TAPE, *n.* بند *band*, حبل *habl*, نوار *nawār*.

TAPER, *n.* شمع *shamī.* قندیل *kandīl*.

TAPER, TAPERING, *n.* گاو دم *gāwdum.* — (like a cone), مخروط آسا *makhrūta āsā.*

TAPER, *vt.* مخروط آسا شدن *makhrūta āsā-sh.*

TAPESTRY, *n.* پرد *pardai* نقش *munakkash*, قلابدوزی *kullābdūzī.*

TAPE-WORM, *n.* حب القرع *habbu'l karī.*

TAR, *n.* قطران *kāri sayyāl*, قار سیال *kitrān*.

TAR, *vt.* قطران مالیدن *kitrān-m.*

TARDILY, *ad.* با درنگی *derāna*, دیرانه *bā dirangī.*

TARDINESS, *n.* دیری *dirangī*, درنگی *derī*, گران *kāhīlī*, سستی *sustī*, سستی *girān sarī.*

TARDY, *a.* سست *dīr*, دیر *dirang*, درنگ *sust*, کاهل *kāhīl.*

TARE, *n.* تلخ دانه *waghl*, تلخ *talkhdāna.*

TARE, *vt.* حساب ظرف کردن *hisābī zarf-k.*

TARGET, *n.* هدف *hadaf*, سپر *sipar*.

TARIFF, *n.* نرخ بازار *narkhi bāzār.*

TARNISH, *vt.* بی جلا کردن *bī jilā-k.*, آلوده گشتن *bī raunak-k.*, بی روغن کردن *ālūda-g.*, بی آب شدن *bī āb-sh.*

TARRY, *vi.* باز ماندن *māndan*, ماندن *bāz-m.*, دیری کردن *derī-k.* — (wait for)

TART, *n.* ترش *tursh*, تیز *tez*, حامض *hāmiz*, تند *tund.*

TARTAR, *n.* تاتار *tatār*, جوهر *jauhar*, نمک *namak.*

TARTARY, *n.* تاتار *tātār.*

TARTLY, *ad.* ترشانه *turshāna*, حامض *hāmizan.*

TARTNESS, *n.* تیزی *tezī*, ترشی *turshī.*

TASK, *n.* کار و بار معین *kār u bārī muayya'n*, عمل نامزد *āmali nāmzad*, مشغله *shughl*, مصلحت *maslihat.* A daily task, کار روزانه *kāri rozīna.* — (a lesson) درس *dars*, سبق *sabak.*

TASK, *vt.* کار و بار فرمودن *kār u bār-f.*, کار متعین کردن *kār mutayyīn-k.* To take to task, سرزنش گفتن *sarzanīsh-g.*, طعنه زدن *tanz-z.*, تذبذبه کردن *tambīh-k.*

TASTABLE, *a.* لذیذ *maza dār*, مزه دار *lazīz.*

TASTE, *vt., vi.* لذت چشیدن *chashīdan*, لذت *zāika-g.* — نایقه گرفتن *lazzat-g.* — (to have a taste) لذت داشتن *lazzat-d.* — احساس داشتن (feel) *ihsās-d.*

TASTE, *n.* چاشنی *chāshnī*, زوق *zaruk.* — لذت *lazzat*, مزه *maza.* — احساس خاطر (intellectual perception), ادراک *ihsāsi khātir*, *idrāk.*

TASTEFUL, *a.* خوش مزه *khush maza*, لذیذ *lazīz*, خوش نایقه *khush zāika*, خوش گوار *khush guwār.*

TASTELESS, *a.* بی ذوق *bīmaza*, بی مزه *bī zauk*, غیر ذائقه *bī lazzat*, بی لذت *bī lazzat*, *ghayr zāika*.

TASTELESSNESS, *n.* بی مزگی *bī mazagī*, بی لذتی *bī lazzatī*.

TATTER, *n.* پاره *pāra*, رقه *rukā*.

TATTER, *vt.* پاره پاره کردن *pāra pāra-k.*, چاک کردن *chāk-k.*

TATTLE, *n.* قیل و قال *guftagu*, گفتگو *kīl u kāl*.

TATTLE, *vi.* بیافه گفتن *yāfa-g.*

TATTOO, *n.* کبودی *kabūdī*, خال *khāl*.

TAUNT, *vt.* سرزنش *taāni-z.*, طعن زدن *sarzanish-z.*

TAUNT, *n.* سرزنش *taān*, طعن *tanz*, طعن *taān*, سرزنش *sarzanish*, ملامت *malāmat*, بذله *bazlah*.

TAUNTINGLY, *ad.* با سرزنش *ba tanz*, با طعن *bā sarzanish*.

TAURUS, *n.* درج ثور *burjī saur*.

TAUTOLOGY, *n.* تکرر سخن *takrīri sakhun*.

TAVERN, *n.* خرابات *maikhāna*, خرابه *maikhāna*, شراب خانه *sharāb khāna*, خرابه *maikhāna*, *kharābāt*, *maikhāna*. A tavern keeper, *maikhānachī*, *khammār*.

TAWDRY, *a.* بی نزاکت *bī nazākat*, بی ظرافت *bī zarāfat*.

TAWNY, *a.* کپوه *gandūm gūn*, گندم کون *kahwa rang*.

TAX, *n.* محصول *bāj*, خراج *khirāj*, *mahsūl*. A capitation or poll-tax, *khirājī sar*, جزیه *jaziya*. A tax upon effects, *khirājī māl*.—(upon lands) *mālguzārī*. A tax-gatherer, *tahsildār*, *bājdār*. Any office where taxes are received, *khirāj khāna*.

TAX, *vt.* بایج نهادن *khirāj-n.*, بایج نهادن *bāj-n.*, بایج کردن *hamali bāj-k.*

(charge, censure) *tuhmat-n.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*

TAXABLE, *a.* قابل *lāyaki bāj*, بایج *kābili mahsūl*.

TAXATION, *n.* طلب *talabi bāj*, بایج *mukarrar kardani kharāj*.

TEA, *n.* چای *chā*. A tea-pot, *chāi-dān*.

TEACH, *vt., vi.* تعلیم *āmūkhtan*, آموختن *taālīm-k.*, درس ساختن *dars-s.*, تدریس کردن *tarbiyat-k.*, تربیت کردن *tadrīs-k.* To teach and learn, و افاده *ifāda u istifāda-k.* To teach and demonstrate, اناده و تصریح *ifāda u tasrīh-k.* To teach to read, درس *tadrīs-k.*, تدریس کردن *dars-g.* To teach good manners, ادب دادن *adab-d.*

TEACHER, *n.* معلم *muāllim*, مدرس *mudarris*, استاد *ustād*, آخون *ākhūn*.

TEACHING, *n.* تدریس *tadrīs*, تعلیم *taālīm*.

TEAK, *n.* ساگون *sāj*, ساگون *sāgwān*.

TEAM, *n.* دستم *juft*, جفت *dasta*.

TEAR, آب *damiāt*, اشک *ashk*, *ābi chashm*. A torrent of tears, *sayli ashk*. To shed tears, *girīstan*, *ashk-r.* گریستن *girya-k.* A flow of tears, *ashk jāri*.

TEAR, *n.* شکاف *shakk*, شق *chāk*, چاک *shigāf*.

TEAR, *vt.* چاک کردن *darīdan*, شق ساختن *chāk-k.*, شکافتن *shakk-s.* To tear in pieces, پاره پاره کردن *pāra pāra-d.*

TEASE, *vt.* تصدیع *āzār-d.*, آزار دادن *tasdīd-d.*, اضطراب رسانیدن *pamba-z.*—(cotton, &c.)

- TEAT, *n.* سر پستان *saripistān*, زرع *zart*.
- TECHNICAL, *a.* صنعت منسوب *sanāt mansūb*, حکمتی *istilāhī*, اصطلاحی *hikmatī*.
- TECHNICALITY, *n.* اصطلاحی *istilāhī*, صنعت *sanād*.
- TEDIOUS, *a.* دیر کش *kāhil*, کاهل *der kash*, بی مزه *malāl angīz*, اندکیز *maza*.
- TEDIOUSLY, *ad.* با دیری *sustāna*, مستدام *bādirī*, تاخیر *bā tākhīr*.
- TEDIOUSNESS, *n.* دیر کشی *der kashī*, مستی *kāhilī*, کاهلی *tākhīr*, تاخیز *sustī*, خاطر ماندگی *bīzār*, بیزار *māndagī*.
- TEEM, *vi., vt.* باردار *hāmil-sh.*, حامل شدن *bārdār-sh.*, کثرت یافتن *kasrat-y.*
- TEETH, *n.* اسنان *dandānhā*, دندانها *asnān*. Having sharp teeth, تیز دندان *tez dandān*.
- TEETHING, *n.* دندان بیرون آوری *dan-dān berūn āwarī*.
- TEETOTALER, *n.* پرهیزگار *parhīzgār*.
- TEINT, *n.* رنگ *rang*.
- TELEGRAPH, *n.* تلگراف *talagrāf*.
- TELEPHONE, *n.* آلت دور شنوی *ālātī dūr shanwī*.
- TELESCOPE, *n.* دور بین *dūrbīn*.
- TELL, *vt.* بیان کردن *guftan*, سخن راندن *kalām-k.*, سخن کردن *an-k.*, اطلاع کردن *ittilāf-k.* — (number) شمردن *shimurdan*.
- TEMERITY, *n.* تهور *gustākhi*, گستاخی *tahawwur*.
- TEMPER, *vt.* (mingle) آمیختن *āmīkhtan*, معتدل (moderate) *sarishtan*, اعتدال دادن *mutadil-k.*, ملایم نرم کردن *narm-k.*, ملایم ساختن *mulāyim-s.*
- TEMPER, TEMPERAMENT, *n.* خوی *khūi*, طبیعت *sīrat*, طبع *tabīyat*, سرشت *sarisht*, مزاج *mezāj*. Good tempered, خوش خوی *khush khūi* نیک نهاد *nek nihād*.—(of a bad temper), بد خوی *bad nihād*, بد خوی *badkhūi*.—(moderation) اعتدال *itidāl*.
- TEMPERANCE, TEMPERATENESS, *n.* پرهیزگاری *parhīzgārī*, تقوی *takwā*, ریاضت *rayāzat*.
- TEMPERATE, *a.* معتدل *mutadil*, متوسط *mutawassit*.—(not passionate) ملایم *mulāyim*.—(abstemious) پارسا *pārsā*, پرهیزگار *parhīzgār*. Temperate weather, خنک *hawāi mutadil*, هوا *khunuk harwā*.
- TEMPERATELY, *ad.* معتدلاً *mutadilāna*, با اعتدال *bā itidāl*.—(abstemiously) پارسانه *parhīzgārāna*, با ریاضت *bā rayāzat*.
- TEMPERATURE, *n.* اعتدال *itidāl*, آب و هوا *āb u harwā*, فتور *futūrat*.
- TEMPEST, *n.* باد سخت *bādi sakht*, باد *bādi tund*, طوفان *tūfān*.
- TEMPESTUOUS, *a.* تند باد *tund bād*, طوفانی *tūfānī*, شدید *shadīd*.
- TEMPLARS, *n.* (knight) دویت *dawīyat*.
- TEMPLE, *n.* مسجد *masjid*, (pl. مساجد *masājid*), معبد *ibādat gāh*, کنیسه *kanīsa*, معبد *maābad* (pl. معابد *maābād*). The temple of Mecca, کعبه *kadba*, بیت الله *baitu'l lah*. 2. (of the head) جبیه *jabbah*, شقیقه *shakīka*.
- TEMPORAL, *a.* زمانی *zamānī*, روزگاری *rūzgārī*, دنیوی *dunyawī*.—(belonging to the temples of the head) شقیقه *shakīka mansūb*.
- TEMPORARY, *a.* پایدار *nāpāyadār*, موقت *muwakkat*.

TEMPORIZE, *vi.* زانه سازی کردن *zamā-na sāzī-k.*

TEMPT, *vt.* ترغیب کردن *targhīb-k.*, اغوا *ighwā-s.*, برخاستن *bargha-lānīdan*, آزمایش کردن *āzmāyish-k.*, آزمودن *āzmūdan.*

TEMPTATION, *n.* ترغیب *targhīb*, اغوا *ighwā*, آزمایش *āzmāyish*.—(temptations of the devil) وسوسه *waswasa*, فریب *farīb*.

TEN, *n.* ده *dah*, عشر *āshr*. One of ten, از ده یک *az dah yak*. Ten thousand, ده هزار *dah hazār*. The ten commandments, عشر کلمات *āshra kalamāt*.

TENABLE, *a.* قابل انتصاف *kabilu't tasarruf*, اثبات پذیر *isbāt pazīr*.

TENACIOUS, *a.* سخت گیر *sakhtgīr*, تنگ دست *māsik*.—(covetous) *tangdast*, طمعکار *tamīkār*.—(cohesive) *multasik*, ملحق *mulhak*.

TENACITY, *n.* عناد *īnād*, iltisāk, تمسک *tamassuk*.

TENANT, *n.* اجاره دار *kirāyadār*, ساکن *ijāradār*, رعیت *rayīyat*, ساکن *sākin*.

TENANT, *vt.* بکرایه گرفتن *ba kirāya-g.*, اجاره دار شدن *ijāradār-sh.*

TEND, *vi., vt.* روی *māyil-sh.*, توجیه کردن *tawajja-k.*, متوجیه شدن *mutawajja-sh.*—(contribute towards) امداد کردن *imdād-k.*, دست رس کردن *dast ras-k.*

TENDENCY, *n.* میل *mayl*, توجیه *tawajjuh*, مقصد *maksad*, مراد *murād* (drift).

TENDER, *a.* نازک *nāzuk*, ملایم *mulāyim*, حلیم *halīm*, رقیق *rakīk*. Tender hearted, نرم دل *narmdil*. Tender constitution, نازک اندام *nāzuk andām*.

TENDER, *n.* تقدیم *takdīm*, عرض *arz*, حق شرعی *hakki sharaī*, تکلیف *taklīf*.

TENDER, *vt.* تقدیم *drz-k.*, اظهار ساختن *izhār-s.*, تکلیف کردن *taklīf-k.*

TENDERLY, *ad.* نراکت *lā nizākat*, بطور نرمی *bā mulāyamat*, با ملایمت *ba tauri narmī*.

TENDERNESS, *n.* ملایمت *tāzagī*, نرمی *narmī*. Tenderness of age, طفولیت *tafūliyat*—(of heart) رقت قلب *rikkati kalb*, نرم دلی *narmdilī*.

TENDON, *n.* اعصاب *āsab* (pl.), حبل الذراع *pay*.—(of the arm) حبل العاتق *hablu'z zirād*.—(of the neck) *hablu'l ātik*.

TENDRIL, *n.* ریشه انگور *hālik*, حلق *rīshai angūr*.

TENEMENT, *n.* منزل *manzili*, ملتزم *multazim*, مسکن *maskin*, خانه *khāna*.

TENET, *n.* رای *tarīka*, آیین *āyīn*, فکر *fikr*, راه *rāya*.

TENOR, *n.* مفهوم *mazmūn*, معنی *mafhūm*, مراد *maānī*, کیفیت *maānī*, کیفیت *kayfiyat*.

TENSE, *n.* وقت *sīgha*, زمان *zamān*, *wakt*.

TENSE, *a.* محکم *muhkam*, سخت *sakht*.

TENSION, *n.* کشش *imtidād*, کشش *kashish*.

TENT, *n.* خیمه *khaima*, خیمه *khargāh*. A royal tent, خیمه هایون *khaimai humāyūn*, سرپرده *sarāparda*. To pitch a tent, خیمه زدن *khaima-z.*, خیمه کردن *mukhayyam-k.* A tent pole, چوب خیمه *chūbi khaima*, ستون *sutūn*. A tent-pin, میخ *mekh*, واتد *watad*. A tent rope, رهن خیمه *rasani khaima*.

TENTH, *a.* دهم *dahum*, عشر *āshir*. A tenth part, از ده یک *az dah yak*, عشر *āshr*.

- TENTHLY, *ad.* عاشورا *āshīran*.
- TENUITY, *n.* تَنُوكِي *tanukī*, رِقَّت *rikkat*, بَارِکِي *bārīkī*.
- TENURE, *n.* تَصَرُف *karār dād*, قَرَار دَا *karār dād*, *tasarruf*.
- TEPID, *a.* نِیم گرم *shīr garm*, شِیر گرم *shīr garm*, *nīm garm*.
- TEREBINTH, *n.* بَطْم *butm*.
- TERM, *n.* 1. (name) اِسْم *nām*, اِسْم *ism*. 2. (condition, stipulation) شَرَط *shart*, اَهِد *ahd*. 3. (a limited space of time) مَدَّت *muddat*, مَهَلَت *muhlat*. Law terms, اصطلاحات *istilāhātī fakhā*. Astrological terms, اصطلاحات *istilāhātī munajjam*. 4. (phrase) اِسْتِلَاح *istilāh*, عِبَارَت *ibarat*. 5. (limit) حُد *hadd*. To be on good terms, کُھُوب اِتْتِفَاق شَدَن *khūb ittifāk-sh*.
- TERM, *vt.* تَسْمِیَت *nāmīdan*, نَامِیدَن *nāmīdan*, تَسْمِیَیَت-ک *tasmiyat-k*, اِسْم دَا *ism-d*.
- TERMAGANT, *n.* عَوْرَت زَبَان دَرَا *auratī zabān darāz*, جَدَلِی *jadālī*, غَوَاغْهَی *ghaughāī*.
- TERMINAL, *a.* اِنْقِضَائِی *inkizārī*, سَر اَنْجَامِی *sar anjāmī*.
- TERMINATE, *vt.* مَحْدُود سَاخْتَن *(bound)* *mahdūd-s*, حُد کَرَدَن *hadd-k*.—(conclude) خَتْم *tamām-k*, تَمَام کَرَدَن *tamām-k*.—(have an end) سَاخْتَن *khatam-s*.—(have an end) خَتْم *tamām-sh*, اَکْهِر شَدَن *ākhir-sh*.
- TERMINATION, *n.* (حدود) *hadd (pl.)*, اَنْجَام *anjām*, اَکْهِر *ākhir*, اَنْجَامِی *anjāmī*, خَتْم *tamām*, اَکْهِبَت *ākibat*, *khatam*.
- TERMINUS, *n.* اِنْقِضَا *inkizā*, اَکْهِر *ākhir*.
- TERMLESS, *a.* بِي حُد *bī hadd*.
- TERRACE, *n.* پَشِگَاح *peshgāh*, بَام *bām*.
- TERRESTRIAL, *a.* تَرَابِی *arzī*, اَرْضِی *arzī*, تَرَابِی *turābī*, خَاکِی *khākī*.
- TERRIBLE, *a.* مَخُوف *mukhawwif*, هَوْلَانَاک *haulnāk*, مَرْهُوب *marhūb*, مَخُوب *mukhūb*, خَطَر نَاک *khatar nāk*.
- TERRIBLENESS, *n.* هَوْلَانَاکِی *haulnākī*, وَحْشَت *wahshat*, هَوْل *haul*, مَهَابَت *mahābat*.
- TERRIBLY, *ad.* مَخُوفَانَه *mukhawwifāna*, هَوْلَانَاکَانَه *haulnākāna*, بَسِیَار *bisyar*, نِهَایَت *nihāyat*.
- TERRIFY, *vt.* تَرَسَانِیدَن *tarsānīdan*, دَهْشَت دَا *dahshat-d*, تَخْوِیف کَرَدَن *takhwīf-k*, هَرَسِیدَن *harāsīdan*, تَهْدِید کَرَدَن *tahdīd-k*.
- TERRITORY, *n.* کُشُور *mulk*, مِلْک *mulk*, دِیَار *diyār*, زَمِین *zamīn*, *kishwar*.
- TERROR, *n.* تَرَس *tars*, خَوْف *khauf*, هَرَس *haras*, آشُوب *āshūb*, بَیم *bīm*, هَوْل *haul*, نِهَیْب *nihīb*, *hirās*.
- TERSE, *a.* مَخْتَصَر *mukhtasar*, مَجْمَل *mujmal*, خُوش *khūsh*.
- TERNIAN, *n.* (ague) تَپ غَپ *tapi ghap*, تَپ نَوْبَت *tapi naubat*.
- TEST, *n.* تَفْهِص *tafhūs*, اَزْمَایِش *āzmāyish*, تَفْتِیش *taftīsh*, اِمْتِحَان *imtihān*, مِیْهَک *mihakk*, اَیَّار *āyār*, وَزَن *wazn*. To bring to the test, اَزْمُودَن *āzmūdan*, تَجْرِیْبَت *tajribat-s*, اِمْتِحَان کَرَدَن *imti-hān-k*, اَیَّار کَرَدَن *āyār-k*.
- TESTACEOUS, *a.* صَدْفِی *sadafī*.
- TESTAMENT, *n.* وَصِیَّت نَامَه *wasīyat nāma*, وَثِیق *wasīk*, مِشَاق *mīshāk*. To make a testament, وَصِیَّت کَرَدَن *wasīyat-k*, وَصِیَّت نَامَه نُوشتَن *wasīyat nāma-n*. The Old Testament, تَوْرِیْت *taurīt*. The New Testament, اِنْجِیل *injīl*.
- TESTAMENTARY, *a.* مَوْصِی *musa'*, اَز وَصِیَّت نَامَه بَنْخَشِیدَه *azwasīyat nāmah bakhshīdah*, وَصِیَّتِی *wasīyatī*.
- TESTATOR, *n.* مَوْصِی *musā'*, وَصِی *wasīy*.
- TESTATRIX, *n.* مَوْصِیَّه *musīya*.

TESTER, *n.* ساييدان *sāibāni bistar*.

TESTICLE, *n.* خايمه *khāya*, خوسيه *khūsyā*.

TESTIFY, *vt.* گواهي دادن *gawāhī-d*, اظهار داشتن *shahādat-k*, اظهار کردن *izhār-d*.

TESTIMONIAL, *n.* شهادت نامه *shahādat nāma*, سپارشنامه *sipārish nāma*, ورقه *waraki taḍrīf*.

TESTIMONY, *n.* گواهي *shahādat*, دلايل *dalīl*, برهان *burhān*, *gawāhī*.

TETE-A-TETE, *n.* مقابل *mukābil*, روبرو *rūbarū*, سرگوشي *sargūshī*.

TETHER, *n.* پابند *pā-lahang*, پابند *pā band*.

TEXT, *n.* مصدر *asl*, متن *matan*, شرح *masdar*. An exposition of a text, شرح *sharih matan*. A text-book اصل *asl nāma*.

TEXTILE, *a.* بافته *bāfta*, منسوج *mansūj*.

TEXTURE, *n.* نساجت *bāftagī*, بافتگي *bāftagī*, *nasājat*, قماش *kumāsh*. Of a thin texture, نازك *bārīk*, نسج *nasj*.

THAN, *conj.* عن *in*, من *min*, ز *ze*, از *az*.

THANK, *vt.* ستايش *shukr-k*, شکر کردن *shukr-k*, سپاس داشتن *sipās-d*, *sitāyish-k*. Thank God, الحمد لله *alhamdu'lillāh*.

THANK, *n.* شکر نعمت *shukri naḍmat*, حق شناسي *shukr guzārī*, *hakik shināsī*, حق گذاری *hakik guzārī*.

THANKFUL, *a.* شکرگذار *shukr guzār*, حق شناس *hakik shinās*.

THANKFULLY, *ad.* با شکر *bā shukr*, حق شناسانه *hakik shanāsāna*.

THANKFULNESS, *n.* شکر گذاری *shukr guzārī*, حق گذاری *hakik guzārī*.

THANKLESS, *a.* بي شکر نعمت *bī shukri naḍmat*, بي وفا *bī wafā*, حق *hakik*, *nā hakik shinās*, نا سپاس *nā sipās*.

THANKLESSNESS, *n.* بي شکر گذاری *bī shukr guzārī*, بي وفائي *bī wafāī*, نا سپاسي *nā sipāsī*.

THANKSGIVING, *n.* ذکر خدا *zikri khudā*, ادای شکر نعمت *adāi shukri naḍmat*.

THANK-WORTHY, *n.* واجب الشکر *wājibush shukr*.

THAT, *pr.* آن *ān*, که *ki*. That which, آنکه *ānki*, آنچي *ānchi*. For that reason, آنکه *ānki*, تا که *tā ki*. To that, آنکه *ānki*. After that, (when) چون *chūn*. That is to say, گویا *gūyā*, يعني *ya'nī*. In order that, تا *tā*.

THATCH, *n.* کاهبن *kāhlun*, قش *kashsh*.

THATCH, *vt.* با کاهبن پوشیدن *kāhlun-p*.

THAW, *vi.* گداختن *gudākhtan*.

THE, *def. art* ال *al*.

THEATRE, *n.* تماشاگاه *tamāshā gāh*, نقل خانه *nakl khāna*, منظر *manzar*, مظهر *mazhir*.

THEATRICAL, *a.* منظر منسوب *manzar mansūb*, تماشا گاه پیوند *tamāshā gāh paywand*.

THEE, *pron.* تو *turā*.

THEFT, *n.* دزدی *duzdī*, سرقت *sark*.

THEIR, *a. pron.* ایشان *ishān*, شان *shān*.

THEISM, *n.* پرستش *ilāhiyat*, پرستان *yazdān parastī*.

THEIST, *n.* پرست *yazdān parast*.

THEME, *n.* مصدر *masdar*, منشا *mansha'*, مدار سخن *madārī sakhun*.

THEMSELVES, *pron.* ایشان خود *ishān khud*.

THEN, *ad.* آن زمان *ān wakt*, از آن پس *ān zamān*.—(after that) *ān pas*, بعد از آن *baād azān*.—(for this or that reason) *pas*, برای این *barāyi in*, جهت *ān jihat*.

THENCE, *ad.* از آن وقت *az ānjā*, از آن سبب *az ān wakt*, از آن سبب *az ān sabab*.

THENCEFORTH, *ad.* از آن وقت *az ān wakt*, از آن پس *az ān pas*.

THEOLOGIAN, *n.* صاحب علم الهی *sāhibi ʿilmi ilāhī*, عارف اهل قیوم *ʿarifi ahli kahūf*.

THEOLOGY, *n.* علم الهی *ʿilmi ilāhī*, علم خدا *ʿilmi khudā*.

THEOREM, *n.* مسئله مشکل *masʿalai mushkil*.

THEORETICAL, *a.* خیالی *kiyāsī*, قیاسی *khiyālī*.

THEORETICALLY, *ad.* به خیال *bawajai khiyāl*, از روی قیاس *az rūi kiyās*.

THEORIST, *n.* صاحب قیاس *sāhibi kiyās*.

THEORY, *n.* خیال *khiyāl*, قیاس *kiyās*.

THEOSOPHIST, *n.* عارف صوفی *ʿarif sufi*.

THEOSOPHY, *n.* تصوف *tasawwuf*.

THERAPEUTIC *ad.* شفابخش *shifā bakhsh*.

THERE, *ad.* در آنجا *dar ān jā*, آنجا *ānjā*. Here and there, *in jā ānjā*.

Thereabout, در آن حوالی *dar ān ha-wālī*, در گرد *nazdiki ān*, در آن *dar girdi ān*, دور *daur*.—(about) غالباً *takhmīnan*, غالباً *ghālīban*.

Thereafter, از آن پس *az ān pas*, برای *baād az ān*. Thereat, در آن *barāyi ān*, آنگاه *āngāh*.

Thereby, از آن *az barāyi ānki*. Therefore, از آن *banā barīn*, بنا برین *lihāzā*, لهذا *az ān sabab*.

Therefrom, از آن *az ān pas*. Therein, در آن *fī dākhil*. Thereof, از او *az ān*, از آن *az ān*.

Thereon, بر آن *ba ān*, از آن *bar ān*. Thereout, از آن *az ān*. Thereto, تا آن *tā ān*, به آن *ba ān*.

Thereupon, بر آن *binā bar īn*. Thereunder,

با آن *lā ān*, Therewith, زیر آن *ziri ān*, مع آن *maʿ ān*.

THEREWITHAL, *ad.* با وجود آن *bā wajūdi ān*, سواي آن *siwāyi ān*.

THERMOMETER, *n.* میزان حرارت *mīzāni harārat*, حرارت سنج *harārat sanj*.

THESE, *pron.* اینها *īnhā*, اینان *īnān*. These two, این دو *īn du*.

THESIS, *n.* منشأ *manshaʿ*, مصدر *masdar*.

THEY, *pron.* آنها *ānhā*, ایشان *īshān*.

THICK, *a.* (dense) کثیف *kasīf*, هنگفت *hanguft*, غلیظ *ghalīz*.—(not slender)

jasīm. —(muddy) *āzīm*, عظیم *ghalīz*, دردی *dardī*.—(viscous)

منجمد *charb*.—(coagulated) *munjamid*, افسرده *afsurda*.—(frequent)

تنگ *bisyār bār*.—(close) *tang*.—(crowding) *munkabiz*.

—(thick and entangled) درهم *barham*, درهم *darham*.

To go through thick and thin, بی باک و پروا رفتن *bī bāk u parwā-r*.

THICKEN, *vt.* (make dense) کردن *kasīf-k*, غلیظ کردن *ghalīz-k*.—(become

dense) *ghalīz-sh*.—(condense) *munjamid-k*, منجمد کردن *afsurdan*.—(make close)

تنگ کردن *tang-k*.—(become condensed) *munjamid-g*.

THICKET, *n.* جنگل *jangal*, شجره *shajara*, غابه *ghāba*.

THICKNESS, *n.* گندگی *gandagī*, هنگفتی *hanguftī*, غلظت *ghalazat*.—(closeness)

tangī. Thickness or coarseness of cloth, بدم *buzm*.

THIEF, *n.* سارق *sārik*, دزد *duzd*, خارب *khārib*.

THIEVE, *vi.* دزدیدن *duzdīdan*, سرقت کردن *sarkat-k*.

THIEVISH, *a.* دزد خوي *duzd khūi*,
بدزدي مایل *ba duzdī māyil*.

THIGH, *n.* ران *rān*.

THIMBLE, *n.* انگشتانه *angushtāna*.

THIN, *a., ad.* (fine, delicate) باریک *bārīk*,
نازک *nāzūk*, لطیف *latīf*.—(as paper,
&c.) تَنُک *tanuk*, رقیق *rakīk*.—(lean)
نَهِیْف *nahīf*, لاغر *lāghir*.—(not dense)
نا گنده *nā gunda*.—(not thick, liquid)
آبدار *ābdār*, باریک *bārīk*.—(not
numerous) قلیل *kalīl*, کم عدد *kam*
ādad. A thin woman, زن باریک جسم *zani bārīk jism*. Thin paper, کاغذ
kāghazi tanuk, رقیق *rakīk*. Thin of hair, تَنُک موی *tanuk mūi*.

THIN, *vt.* رقیق *tanuk-k.*, تَنُک کردن
tanuk-k., باریک کردن *bārīk-k.*,
نازک کردن *nāzūk-k.*, گداختن *gudākhtan*,
کم کردن *kam-k.*, نایب ساختن
zāib-s., قلیل کردن *kalīl-k.*

THINE, *pron. a.* تو از آن *az āni tu*.

THING, *n.* چیز *chīz*, (اشیا *shī*, *pl.*)

THINK, *vi., vt.* اندیشیدن *andīshīdan*,
قیاس کردن *qiyās-k.*, پنداشتن
pindāshstan, تفکر کردن *tafakkur-k.*,
ظن کردن *zann-k.*, خیال کردن
khīyāl-k.

THINKING, *n.* فکر *fikr*, گمان *gumān*,
ظن *zann*.

THINLY, *ad.* با نراکت *bā nazākat*,
با تَنُک *bā tanukī*, رقیقا *rakīkan*,
لاغرا *lāghirāna*.

THINNESS, *n.* تَنُک *tanukī*, قِلَت *killat*,
باریک *bārīkī*, رِقَاکَت *rikākat*.

THIRD, *a.* ثلث *suls*, سی یک *si yak*.

THIRDLY, *ad.* سیوم *siyum*, ثالِثا *sālisan*.

THIRST, *n.* عطش *ādash*, تشنگی *tishnagī*,
غلظت *jūdat*. Extreme thirst, تشنگی
غیرت *ghalabai tishnagī*, حرارت

harārat. To quench thirst, تشنگی فرو
دفع عطش *tishnagī farū-n.*, دَفْعِ
کَرْدَن *dafī ādash-k.*

THIRST, *vi.* تشنگی داشتن *tishnagī-d.*,
عطش داشتن *ādash-d.*

THIRSTINESS, *n.* تشنگی *tishnagī*,
عطش *ādash*.

THIRSTY, *n.* تشنه *tishna*, عطشان *ādashān*.
Blood thirsty, خونخوار *khūnkhār*.

THIRTEEN, *a.* سیزده *sīzda*.

THIRTEENTH, *a.* سیزدهم *sīz dahum*,
ثالث عشر *sālīs ūshr*.

THIRTIETH, سیوم *siyum*, ثلاثون *silāsūn*.

THIRTY, *n.* سی *sī*, ثلثین *sulsayn*.

THIS, *pron.* این *īn*. This and that, این و آن
īn u ān. This day, امروز *imrūz*. This
night, امشب *imshab*.

THISTLE, *n.* خار *khār*, خَس *khās*,
خَسک *khāsak*.

THITHER, *ad.* آن سوی *ba sūi ān*, آنسو
ānsū.

THONG, *n.* تسم *tasma*, دوال *durwāl*.

THORN, *n.* خار *khār*, خَس *khās*, شوک
shauk. Covered with thorns, خاردار
khārdār, خَس پوش *haspūsh*. Bearing
thorns, خار آور *khār āwar*.

THORNY, *a.* خاردار *khārdār*, پر خَس *pur*
khās, مشوک *mushawwak*.

THOROUGH, *a.* سراسر *sarāsar*, کامل
kāmil, تمام *tamām*.

THOROUGHFARE, *n.* گذرگاه *guzargāh*,
طریق *tarīk*, راه *rāh*.

THOROUGHLY, *ad.* سراسر *sarāsar*,
کاملا *kāmilan*, بالتمام *bi't tamām*.

THOSE, *pron.* آنها *ānhā*, آنان *ānān*. Of those,
از آن جمله *az ān jumla*.

THOU, *pron.* تو *tu*, انت *anta*.

THOUGH, *ad., conj.* اگرچه *garchi*,
هر چند که *harehand ki*.

THOUGHT, *n.* قیاس *kiyās*, تأمل *tāmmul*, رای *rāya*, تصور *tasawwar*, گمان *gumān*, تخیل *takhayyul*. A bad thought, فکر *fikr*, فاسد *fikri fāsīd*. A foolish thought, خیال *khiyāl*, باطل *bātil*.

THOUGHTFUL, *a.* اندیشمند *andīsha nāle*, فکرمند *fikrmand*, دلفگار *dilfigār*, متفکر *mutafakkir*, متأمل *mutāmmil*.

THOUGHTFULLY, *ad.* با اندیش *bā andīsha*, متفکرانه *mutafakkirāna*.

THOUGHTFULNESS, *n.* تأمل *tāmmul*, تخیل *takhayyul*.

THOUGHTLESS, *a.* بی اندیش *bī andīsha*, غافل *ghāfil*, بی بصیرت *bī basīrat*.

THOUGHTLESSLY, *ad.* بی فکرانه *bī fikrāna*, غافلانه *ghāfilāna*.

THOUGHTLESSNESS, *n.* غفلت *ghaflat*, بی تأملی *bī tāmmulī*.

THOUSAND, *n.* هزار *hazār*, الف *alf*. Many thousands, چند هزار *chand hazār*. Ten thousand, صد هزار *sad hazār*.

THOUSANDTH, *a.* هزارم *hazārum*, الف *alf*.

THRALDOM, *n.* اسیری *ghulāmī*, بندگی *bandagī*.

THRALL, *n.* بنده *banda*, عبد *abd*.

THRASH, *vt.* زدن *zadan*, کوفتن *kūftan*, شلاق زدن *shalāk-z.*, چوب زدن *chūb-z.*

THREAD, *n.* رشته *rishta*, ریشمان *rīsmān*, تار *tār*. A gold thread, زر رشته *zar rishta*, بسم *basma*. A single thread, یکتا *yaktā*, سخیل *sahīl*. A thread of silk, ریشتم *rishtai*, ابریشم *abrīsham*, کذاغ *kunāgh*. A cotton thread, ریشتم *rishtai*, پنبه *pamba*. To spin thread, ریشان *rīstan*, غزل کردن *ghazl-k.* Brahminical thread, زنار *zunnār*.

THREAD, *vt.* نظام *silk.s.*, ساختن *nizām-k.* To thread a needle,

رشته در سوراخ *rishta dar sūrākhi sauzan-n.*

THREAT, *n.* تهدید *takhwīf*, ترهیب *tahdīd*, سرزنش *sarzanish*, ترهیب *tarhīb*.

THREATEN, *vt.* تهدید کردن *tahdīd-k.*, ترسانیدن *takhwīf-k.*, ترسانیدن *tarsānīdan*.

THREATENING, *a.* ترهیب *tarhīb*, تهدید *tahdīd*, تهدید *takhwīf*. A threatening answer, جواب تهدید آمیز *javābi tahdīd āmīz*. Threatening letters, مکتوب تهدید مصحوب *maktūbi tahdīd mas-hūb*. Letters accompanied with demonstrations of affection, مکتوب محبت مصحوب *maktūbi mahabbat mas-hūb*.

THREE, *n.* سه *sih*, ثلاثت *salāsāt*. One of three, یک از سه *az si yak*. To make three, ثلاث کردن *musallas-k.* Threefold, سه چند *sih chand*, سدا *sitā*. Three score, شصت *shast*, سترن *sittūn*. The space of three days, سه روز *sih ruz*. In threes, ثلاث *sulās*, سه سه *sih sih*. Relative to three, ثلاثی *sulāsī*.

THRESHOLD, *n.* آستانه *āstāna*, درگاه *dargāh*.

THRICE, *a.* سه بار *sihbār*, سه دفع *sihdafī*.

THRIFT, *n.* کفایت *kifāyat*, نفخ *naft*, خانه داری (frugality) *khāna dārī*, کفایت شعاری *kifāyat shuārī*.

THRIFTY, *a.* کم خرج *kamkharch*, پرهیزگار *parhīzgār*, خانه دار *khānadār*.

THRILL, *vt.* سوراخ کردن *sūrāk-k.*, تاثیر نمودن *tāsīr-n.*

THRIVE, *vi.* بختیار *tarakkī-y.*, کامیاب شدن *bakhtiyār-sh.*, کامیاب شدن *kām-yāb-sh.*

THROAT, *n.* حلق *halk*, گلو *galū*, حلقوم *halkūm*.—(windpipe) نای گلو *nāya*

- galū*. To cut the throat, گلو دریدن *galū-b.*, گلو زدن *zubb-k.*
- THROB, *vi.* حرکت نمودن *jāstan*, حرکت نمودن *harakat-n.*, تپیدن *tapīdan*.
- THRONE, *n.* تخت *takht*, مسند *masnad*, سریر *sarīr*, اورنگ *aurang*.—(chair) *kursī*. A royal throne, تخت *takhti pādshāh*, مسند سلطان *masnadi sultān*. Sitting on a throne, *masnad nishīn*. To mount the throne, جلوس کردن *jalūs-k.*, To abdicate a throne, ترک خلافت کردن *bar takht-n.* To depose from a throne, *tarki khilāfat-k.* To depose from a throne, *takht maā-zūl-k.*, از مسند وضع ساختن *az masnad wazī-s.*
- THRONG, *vi.* فراهم آوردن *farāham-ā.*, جمع شدن *jamā-sh.*
- THRONG, *n.* جماعت *jamādt*, گروه *gurūh*.
- THROUGH, *prep., a.* (from side to side) *zarāsar*, *ba taraf ba taraf*.—(by means of) *az*, *ba*, *min*. To pass through, گذشتن *guzash-tan*, از عبور کردن *ūbūr-k.* Through me, *az man*. Through which, *az chi*. Through the whole year, *min sana*.
- THROUGHOUT, *prep.* از سر تا پا *az sar tā pā*, سراسر *sarāsar*, *ba har waja*.
- THROW, *vt.* انداختن *andākhtan*, افگندن *afgandan*, رمی کردن *ramī-k.* To throw by, *bar taraf-a.* To throw away, *bar-a.*, در *barbād-d.* To throw down, *zer-a.*—(overturn) *barham-z.*, سرنگون کردن *sarnigūn-k.* To throw one on another, *ambār-k.* To throw forward, پیش

- انداختن *pesh-a.* To throw out. عقب گذاشتن *ākab-g.* To throw up, *guzāsh-tan* دست بردار شدن *dast bardār-sh.* To throw into prison, در زندان *dar zindān-n.*, محبوس کردن *mahbūs-k.* To throw lots, اقرار کردن *ikrāā-k.* To throw dice, قمار باختن *kimār-b.* To throw all about, بهر طرف *ba har taraf-a.*
- THROW, *n.* انداختگی *andākhtagī*, رمی *ramī*. A throw at dice, قمار بازی *kimār bāzī*.
- THRUST, *vt.* نشان دادن *nishān-dan*, در میان انداختن *darmiyān-a.* To thrust one's self in, بزور دخل کردن *ba zūr dakh-l-k.*
- THRUST, *n.* هجوم *hujūm*, حمله *hamla*, ضرب *zarb*.
- THUMB, *n.* انگشت *angushti nar*, ابهام *ibhām*.
- THUMP, *n.* ضرب *zarb*, تپانچه *tapāncha*.
- THUMP, *n.* ضرب کردن *kūftan*, کوفتن *zarb-k.*
- THUNDER, *vi.* رعد کردن *raād-k.*, غریدن *ghurīdan*.
- THUNDER, *n.* رعد *raād*.
- THUNDERBOLT, *n.* صاعقه *sāika*, برق *bark*.
- THUNDER-STRUCK, *a.* حیران *hairān*, متعجب *mutadajjib*.
- THUNNY, *n.* تنی *tanī*.
- THURSDAY, *n.* پنجشنبه *panjshamba*.
- THUS, *ad.* چنان *chunīn*, بدین وجه *badīn waja*, همچو *hamchū*.
- THWART, *vt.* مزاحمت کردن *muzāhimat-k.*, تعرض *mukhālafat-n.* اعتراض نمودن *tadrūz-k.*, *tirāz-n.*
- THY, *pron.* تو *tu*, preceded by *fatah*. Thyself, تو خود *tu khud*.
- THYME, *n.* ایبار *ipār*.
- TIARA, *n.* تاج *tāj*, تاج *dahīm*.

TICK, *n.* دین *dayn*, وام *wām*.—(a little insect) نارد *nārad*.

TICKET, *n.* دستک *dastak*, ورقه *waraka*, نشانه *nishāna*.

TICKLE, *vt.* دغدغه کردن *daghdagha-k.*, بچه‌نگال نواختن *ba changāl-n.* To tickle the fancy, دل‌ویر کردن *dilāwīz-k.*

TIDE, *n.* مد *madd*, جریان *jariyān*. Ebb tide, جزر *jazr*. Flood tide, مد *madd*.

TIDINGS, *n. pl.* خبر *khavar* (pl. اخبار), حدیث *hadīs*. Joyful tidings, مزده *muzhda*, بشارت *bashārat*.

TIE, *vt.* بستن *bastan*, بند کردن *band-k.*, ربط ساختن *rabt-s.*, قید کردن *kaid-k.*—(restrain) باز داشتن *bāz-d.*, منع کردن *manī-k.*

TIE, *n.* عقد *ākd* (pl. عقود), گره *giriḥ*, بند *band*, علاقه *ilāka*—(bond) عهد *āhd*, سر بستن *sar basta*.

TIER, *n.* طبقه *tabaka*, صف *saff*, نظام *nizām*.

TIGER, *n.* پلنگ *pilang*, ببر *babar*.

TIGHT, *a.* تنگ *tang*, چست *chust*, استوار *ustuwār*, سخت *sakht*.

TIGHTEN, *vt.* مستحکم کردن *tang-k.*, استوار کردن *ustuwār-k.*, mustahkum کردن *mustahkum-k.*

TIGHTLY, *ad.* بدذگی *ba tangī*, بطریق *ba tarīki* استوار *ustuwār*.

TIGHTNESS, *n.* تنگی *ustuwārī*, استواری *ustuwārī*, تنگی *tangī*, مضبوطی *mazbūti*.

TIGRESS, *n.* پلنگ ماده *pilang māda*, ببر ماده *babar māda*.

TILE, *n.* سفال *sifāl*, قرمید *karmīd*.

TILE, *vt.* قرمید کردن *sifāl-n.*, سفال نهادن *sifāl-n.*, mukarmad کردن *mukarmad-k.*

TILER, *n.* سفالگر *sifālgar*, قرمید *mukarmīd*.

TILL, *prep.* تا *tā*, تاکی *tāki*, حتی *hatta'*, الی *ila'*. Till when, تا کی *tā kai*. Till this time, تا این وقت *tā īn wakt*. Till

this day, تا امروز *tā imrūz*. Till the end of time, الی آخر زمان *ila' akhari zamān*.

TILL, *vt.* کاشتن *zarāāt-k.*, زراعت کردن *zarāāt-k.*, کشتکاری کردن *kishtkārī-k.*, کشتن *kishtan*.

TILLAGE, *n.* زراعت *zirādt*, کشتکاری *kishtkārī*, فلاحت *falāhat*.

TILLER, *n.* زارع *zārī*, کشتکار *kishtkār*.

TILT, *n.* رماح بازی (tournament) *rimāḥ bāzī*, اسنان *asnān*, sarbi اسنان *asnān*.—(cover of a boat, &c.) سایبان *sāyabān*.—(a leaning on one side) میل *mail*.

TIMBER, *n.* چوب *chūb*, خشب *khashab*. A timber-merchant, خشاب *khashshāb*, خطاب *hattāb*. A piece of timber, چوب پاره *chūb pāra*.

TIMBREL, *n.* طبل *tabl*.

TIME, *n.* زمان (اوقات *pl.*) *wakt*, فصل *zamān* (ازمه *pl.*) *hangām*, روزگار (days) *roz* *mausam*.—(days) *fasl*, ايام *ayyām*.—(present) زمان *wakti hāl*, وقت حال (past) *zamāni hāl*.—(past) *wakti guzashta*, زمان ماضی *zamāni māzī*. In former times, سلف *dar ayyāmi salaf*. Harvest time, درو *mausimi darv*. In good time, بر وقت و زمان *bar wakt u zamān*. From time to time, گاه گاه *gāh gāh*. In time of necessity, حاجت *dar wakti hājat*. Out of time, بی *bī wakt*. A long time, طول *zamāni tūl*. A short time, قلیل *zamāni kalīl*. At all times, هر زمان *har zamān*. At the time when, وقتی که *waktiki*. The revolutions of time, دور زمان *dauri zamān*. A length of time, دیری *derī*

Life time, *هَیَاتِ حَیَاتِ* *hīni hayāt*, *عمر* *umr*. An appointed time, *وقت مقرر* *wakti mukarrar*. A convenient time, *فرصت* *fursat*, *محل* *mahall*. Time serving, *زمانه ساز* *zamāna sāz*. Time keeper, *وقت بین* *wakt bīn*. Time table, *لوح وقت* *lauhi wakt*.

TIME, *vt.* *زمان یافتن* *mahall-y.*, *زمان گرفتن* *zamān-g*.

TIMELY, *a. ad.* *با محل و وقت* *bar wakt*, *با محل* *bā mahall*.

TIMID, *a.* *ترسان* *tarsān*, *بزدل* *buzdil*, *سهمگین* *sahamgīn*, *هراسان* *hirāsān*.

TIMIDITY, *n.* *خوف* *khauf*, *هراس* *hirās*, *ترس* *tars*, *بیم* *bīm*, *باک* *bāk*.

TIMIDLY, *ad.* *با خوف* *bā khauf*, *با هراس* *bā hirās*.

TIN, *n.* *قلعی* *kalāī*, *رصاص* *rasās*. Tin-man, *سفید گر* *sufedgar*. Tin-mine, *معدن قلعی* *maddani kalāī*.

TIN, *vt.* *ترصیص کردن* *kalāī-k.*, *ترصیص* *tarsīs-k.*

TINNED, *a.* *نرمصص* *kalāī dār*, *دار* *murassas*.

TINCTURE, *n.* *رنگ* *rang*, *گون* *gūn*, *خلاصه* *khulāsa*, *کمیا* *kīmīyā*, *جوهر* *jauhar*.

TINCTURE, *vt.* *رنگ دادن* *rang-d.*, *صبغ کردن* *sibagh-k.*

TINDER, *n.* *سوخته* *sūkhta*. A tinder-box, *سوخته دان* *sūkhta dān*.

TINGLE, *vi.* *طنطنه ساختن* *tantana-s.*, *زوزه زدن* *zamzama-s.*

TINSEL, *n.* *آرایش* *zari nākis*, *زیر ناقص* *ārāyish*.

TINSEL, *vt.* *با رونق صورتها اندودن* *bā raunaki sūrat numā-a.*, *آراستن* *ārāstan*.

TINT, *n.* *رنگ* *rang*, *گون* *gūn*, *صبغ* *sabgh*.

TINY, *a.* *کوچک* *khūrd*, *قلیل* *kalīl*, *کُچاک* *kūchak*.

TIP, *n.* *سر* *sar*, *نوک* *nauk*, *بن* *bun*. The tip of the finger, *سر انگشت* *sari angusht*. The tip of the tongue, *نوک زبان* *nauki zabān*.

TIP, *vt.* *سر نوک نهادن* *bar nauk-n.*, *چشم کردن* *sar-k.* To tip the wink, *چشم زدن* *chashm-z.*

TIPPLE, *vt.* *باده پرستی کردن* *bāda parasti-k.*

TIPPLE, *n.* *نوش* *nūsh*, *شراب* *sharāb*.

TIPSY, *a.* *مست* *mast*, *مخمور* *makhmūr*.

TIPTOE, *n.* *سر انگشت* *sari pā*, *سر* *sari*.

TIRE, *n.* *صف* *saff*, *سلسله* *silsila*, *کلاه پوش* *kalla pūsh*, *تاج* *tāj*. (head dress)

TIRE, *vt.* *آزردن* *mānda-k.*, *مآند کردن* *āzurdan*, *خسته کردن* *khasta-k.*

TIRESOME, *a.* *نفرت انگیز* *āzār āsā*, *نفرات* *nifrat angīz*, *سر درد* *pur dardi sar*.

TIRESOMENESS, *n.* *رنج رسانی* *ranj rasānī*, *عذاب داری* *āzāb-dārī*.

TIREWOMAN, *n.* *مشاطه* *mashshātah*.

TISSUE, *n.* *زر دوزی* *zar baft*, *زر بفت* *zardūzī*.

TISSUE, *vt.* *زر بفتی کردن* *zar baftī-k.*, *زر دوزی کردن* *zar dūzī-k.*

TIT, *n.* *اسپچه* *aspcha*.

TITBIT, *n.* *قطعه* *kitā*, *پاره* *pāra*.

TITHE, *n.* *عشیر* *āshīr*, *دیه یک* *dih yak*. Legal tithes, *اعشار شرعیات* *āshāra sharīyat*. To collect tithes, *عشیر کردن* *taāshīr-k.*

TITILLATE, *vt.* *دغدغه ساختن* *daghdagha-s.*

TITILLATION, *n.* *دغدغه* *daghdagha*.

TITLE, *n.* *لقب* *lakab*, *خطاب* *khitāb*, *وصف* *wasf*. A title-page of a book, *عنوان* *īnwān*, *سر نوشت* *sar nawisht*, *حق* *dadwa*, *دعوی* *(claim of right)*.

- hakik*, اقتضا *iktizā*. Title-deed, قبالة *kabāla*, دستاویز *dastāwīz*.
- TITLE, *vt.* لقب *khitāb-d.* خطاب دادن *lakab-d.* To title a book, تعین *tānīn-s.* ساختن
- TITTER, *vi.* کاه کاه-ک., قهقهه کردن *kah kah-k.*, خندیدن *khandīdan*.
- TITTLE, *n.* نقطه *nukta*, پارچه *pārcha*.
- TITULAR, *a.* لکابی *lakabī*, خطابي *khitābī*.
- TO, *prep.* با *ba*, را *rā*. In order to, تا که *tāki*.—(as far as) تا *tā*, الي *ilā*.—(until) تا *tā*. To the end of time, تا آخر زمان *tā ākhīr zamān*. To no purpose, بی معنی *bīhūda*, بی *bī* *maānī*. To-day, امروز *īmruẓ*. To-night, امشب *īmshab*. To-morrow, فردا *fardā*. Face to face, روبرو *rū ba rū*.
- TOAD, *n.* غوک زهردار *ghuki zihrdār*. وزغ زهردار *wazagi zihrdār*.
- TOAST, *vt.* برشته کردن *biryān-k.*, نوش *burushtan*.—(drink one's health) سلامتی خواستن *nūsh bād-k.*, باد کردن *salāmatī-kh.*
- TOAST, *n.* نان برشته *nāni burushta*.—(health to a friend, &c.) سلامتی *salāmatī*, دوستکام *dustakām*.
- TOBACCO, *n.* دخان *tambākū*, تنباکو *dukhān* (pl. ادخینه).
- TOBACCONIST, *n.* تنباکو فروش *tambākū farūsh*.
- TOE, *n.* انگشت پا *angushti pā*. The toe of a boot, نوک *nauk*.
- TOGETHER, *ad.* همراه *bāham*, جمعاً *maʿ*, شامل *shāmil*, همراه *hamrāh*, *jamiān*. To assemble together, فراهم آوردن *farāham-ā*. To collect together, فراهم آوردن *farāham-ā*. To join together, باهم پیوستن *baham-p*. Together with, با *bā* *maʿ*.
- TOIL, *n.* محنت *mahnat*, کوشش *kūshish*, رنج *ranj*, جهد *jehad*.
- TOIL, *n.* کمند *kamand*, دام *dām*.
- TOIL, *vt* کشیدن *mihnāt-k.*, رنج *ranj-k.* کشیدن
- TOILET, *n.* زینت *zīnat*, لباس *libās*, آرایش *ārāyish*.
- TOILSOME, *a.* محنت طلب *mahnat talab*, زحمت *pur zahmat*.
- TOILSOMENESS, *n.* محنت طلبی *mahnat talabī*, رنج *zihmat*, زحمت *ranj*.
- TOKEN, *n.* نشان *nihān*, اشاره *ishāra*, علامت *ālāmat*, یادگار *yādgār*.
- TOLERABLE, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, برداشتن *bardāshtanī*.
- TOLERABLENESS, *n.* احتمال *ihtimāl*, تحمل پذیری *tahammul pazīrī*.
- TOLERABLY, *a.* قابل تحمل *kābili tahammul*, متعادل *muta'dil*.
- TOLERANCE, *n.* تحمل *tahammul*, صبر *sabr*, برداشت *bardāsht*.
- TOLERATE, *vt.* روا *jāiz-d.* جایز داشتن *rawā-d.*, اجازت دادن *ijāzat-d.*, تحمل کردن *tahammul-k.*
- TOLERATION, *n.* حلم *ijāzat*, اجازت *hilm*, صبر *sabr*, تحمل *tahammul*.
- TOLL, *n.* راهداری *rāh-dārī*, محصول *mahsūl*, باج *bāj*, خراج *khirāj*. Toll-gatherer, تحصیلدار *tahsīldār*, باج گیر *bājgīr*. To pay toll, خراج دادن *khirāj-d.* To collect tolls, باج تحصیل کردن *bāj tahsīl-k.* To toll a bell, جرس زدن *jaras-n.* نواختن
- TOMB, *n.* قبر *kabr*, گور *gūr*, تربت *turbat*, مزار *mazār*. A tomb stone, سنگ مزار *mazāri sang*.
- TOMB, *vt.* دفن *dar kabr-n.* در قبر نهادن *dafn-n.* نمودن

TOMBLESS, *a.* بی قبر *bī kabr*.
TOME, *n.* جلد *jild*, دفتر *daftar*.
TONE, *n.* صدا *sidā*, آواز *āwāz*, نوا *nawā*, آهنگ *āhang*, نغمه *naghma*.
TONGS, *n., pl.* دست پنجه *dast panāh*, کلبه‌تانه *kalbatāni*.
TONGUE, *n.* زبان *zabān*, لسان *lisān*.
To hold the tongue, خاش کردن *khāmūsh-sh.*, سکوت نمودن *sukūt-n.*
The tongue of a balance, لسان میزان *lisāni mīzān*, زبان ترازو *zabāni tarāzū*.
—(speech) گفتار *guftār*, فصاحت *fasāhat*.
TONIC, *n.* دواي مقوي *dawāi mukawwī*.
TOO, *ad.* نیز *nez*, هم *ham*. Too much, زیاده *zāyad*, بسیار *bisyyār*.
TOOL, *n.* آلات *ālat*, ادات *adāt*, اوزار *auzār*.
TOOTH, *n.* دندان *dandān*, سن *sinn*. A canine-tooth, دندان سگ *dandāni sag*, ناب *nāb*. A back tooth (grinder) دندان آسیا *dandāni āsyā*. The stupor of the teeth, کندی دندان *kundi i dandān*. To draw teeth, دندان بر کردن *dandān bar-k.* The tooth of a saw, comb, &c., دندان *dandāna*. To gnaw with the teeth, دندانیدن *dandānīdan*. To cast in the teeth, سر زدن کردن *sarzanish-k.* To sharpen the teeth, دندان را تیز کردن *dandānrā tez-k.* Tooth-ache, وجع الاسنان *wajūl asnān*, درد دندان *dardi dandān*. Tooth-brush, خلال *miswāk*. Tooth-pick, خلال *khilāl*, دندان فریز *dandān farīz*. Tooth-powder, گردک دندان *gardaki dandān*, دندان مال *dandān māl*.
TOOTH, *vt.* با دندان آراستن *bā dandāna-ā*.
TOOTHsome, *a.* صاحب لذت و ذوق *sāhibi lazzat u zauk*, لذیذ *lazīz*.
TOP, *n.* سر *sar*, رأس *rās*, فوق *fauk*, بالا *bālā*, قاع *kulla*. The top or best of any

thing, مرات *sarāt*. From top to bottom, سر تا پا *az sar tā pā*, سراسر *sarāsar*.—(a cover), سر پوش *sar pūsh*. The top of a tower, شرف *shurfat*. A boy's top, فر فر *far far*.
TOP, *vt.* رفیع بودن *afraz-g.*, افراز گشتن *rafīd-b.*, سر پوش کردن *sarpūsh-k.* Top-full, لابلاب *labālab*. Top-heavy, سر گران *girān sar*. Top-most, برترین *bartarīn*, اعلى *āla'*.
TOPAZ, *n.* زبرجد *zabarjad*.
TOPICAL, *a.* محلي *mahallī*.—(peculiar) مخصوص *makhṣūs*, خاص *khāss*.
TOPIC, *n.* باب *bāb*, مطلب *matlab*, معنی *maḍnī*.
TOPOGRAPHY, *n.* تخطيط البلاد *takhtitū'l balād*, بیان محل *bayāni mahall*.
TOPSY-TURVY, *ad.* ته بالا *tih bālā*, زیر زبر *zīr zabar*, سر نگون *sar nigūn*.
TORCH, *n.* مشعل *mashāl*, مشعل *mashāla*, فلیتم *jalīta*. A torch-bearer, مشعلچی *mashālchī*, فلیتم بردار *jalīta bardār*.
TORMENT, *n.* عذاب *āzāb*, آزار *āzār*, جفا *jafā*, بلا *balā*.
TORMENT, *vt.* تعذیب کردن *ta'āzīb-k.*, اذیت کردن *āziyat-k.*, آزار رسانیدن *āzār-r.*, دزد دادن *dard-d.*, جفا کردن *jafā-k.*
TORMENTER, *n.* آزار رسان *āzār rasān*, جفاکار *jafākār*.
TORNADO, *n.* باد شدید *bādi shadīd*, طوفان *tūfān*.
TORPEDO, *n.* رعاد *riād*, رعاد *riāda*.
TORPID, *a.* بی حرکت *bī harakat*, بی جنبش *bī jumbish*, کاهل *kāhil*.
TORPIDNESS, *n.* کاهلی *kāhilī*, بی حسی *bī hissī*.
TORRENT, *n.* سیلاب *saylāb*, سیل *sayl*, روان *rawān*, جریان *jaryān*.
TORRID, *a.* سوزان *sūzān*, مضر *mahrūk*,

- حار *hār*. The torrid zone, منطقه *muntakai mahrūka*.
- TORSION, *n.* تاب *tāb*, پیچ *pīch*.
- TORTOISE, *n.* سنگ پشت *sang pusht*, کشف *kashf*.
- TORTURE, *n.* شکنجه *shikanja*, عذاب *azāb*, عقوبت *dkūbat*, سیاست *siyāsāt*.
- TORTURE, *vt.* در شکنجه کشیدن *dar shikanja-k.*, تعذیب کردن *taāzīb-k.*, سیاست کردن *siyāsāt-k.*
- TOSS, *vt.* رمی کردن *andākhtan*, مضطرب شدن *ramī-k.*, باختن *bākhtan*.
- TOSS, *n.* رمی *ramī*, اندازی *andāzī*, بازی *bāzī*.
- TOTAL, *a.* کلی *kullī*, تمام *tamām*, جمع *jamʿ*.
- TOTAL, *n.* تمامی *tamāmī*, جمله *jumla*.
- TOTALLY, *ad.* تماماً *fi'l-jumla*, سراسر *sarāsar*, به جملة *bi'l-jumla*, تماماً *tamāman*.
- TOTTER, *vi.* تزلزل کردن *tazalzul-k.*, جنبیدن *jumbīdan*.
- TOUCH, *vt.* لمس کردن *lams-k.*, تماس *tams-k.*, مماس *mumāsāt-k.*, یکدیگر را لمس کردن *yak dīgar rā lams-k.*—(affect the heart) خاطر *dilāwīz-k.*, کشیدن *khātīr-k.*—(to be in a state of junction) موصول بودن *mosūl-b.*, مقرون شدن *makrūn-sh.* To touch up, تعمیر *marammat-k.*, نزل کردن *taāmīr-s.* To touch at, ذکر *nazl-k.* To touch upon, ذکر *zikri sabuk-k.*
- TOUCH, *n.* (contact), مماس *mumās*, لمس *lams*, لاسوق *lasūk*.—(sense of feeling) قوت لامسه *kuwati lāmisa*.
- TOUCHING, *a.* غم آور *gham āwar*, دلگیر *dilgīr*, مؤثر *muassir*.—(in respect of)
- of) در باب *dar bāb*, نسبت *nisbatan*.
- TOUCH-STONE, *n.* سنگ عیار *sangi iyār*, محک *mihakk*.
- TOUCHY, *a.* آتش مزاج *ātish mizāj*.
- TOUGH, *a.* (not brittle) ناهشیم *nā hashīm*, ناکسر *nā munkasir*.—(stiff) نازابل *nā zābil*.
- TOUGHNESS, *n.* ناهشیمی *nā munkasirī*, نازابلی *nā zābilī*, چربی *charabī*.
- TOUR, *n.* سفر *gardish*, گردش *sayr*, سفر *safar*.
- TOURIST, *n.* سیاح *sayyāh*, طواف *tawwāf*.
- TOURNAMENT, *n.* جرید بازی *jarīd bāzī*, رمای بازی *ramāh bāzī*.
- TOWARD, *prep., ad.* سوی *sūi*, بجانب *ba jānīb*, قریب *karīb*.
- TOWEL, *n.* دستمال *dast māl*, رومال *rūmāl*.
- TOWER, *n.* برج *burj*, منار *minār*.
- TOWER, *vi.* بلند کردن *buland parwāzī-k.*, بالا رفتن *bālā-r.*
- TOWN, *n.* شهر *shahr*, قصبه *kasabah*, بلد *balad*. The town-hall, محکمت *mahkamat*. Town-talk, گفتگوی بلد *guftagui balad*.
- TOWNSMAN, *n.* ساکن شهر *shahrī*, شهری *sākini shahr*.
- TOXICOLOGY, *n.* علم زهر شناسی *ilmī zahr shanāsī*.
- TOY, *n.* خرد *laābat*, بازیچه *bāzīcha*, خرد *khurd murd*.—(humour) بذله *bazla*, لعبت *latīfa*.—(amorous dalliance) بازی *laābat bāzī*. A toy-shop, فروشگاه *dukāni bāzīcha farūsh*.
- TOY, *vi.* بازی کردن *laābat bāzī-k.*, نوازش *īshk bāzī-k.*, عاشق بازی کردن *nawāzish-k.*
- TRACE, *n.* علامت *ālāmat*, نشان *nishān*, اثر *asar*, سراغ *surāgh*.
- TRACE, *vt.* (on paper) نشان ساختن

nishān-s., رسم کردن *rasm-k.* — (follow)
 رفتن *dar paya-r.*
 TRACK, *vt.* سراغ کردن *paya-r.*, رفتن *surāgh-k.*
 TRACK, *n.* راه *rāh*, طریق *tarīk*, سراغ *surāgh*, قدم *kadam.*
 TRACKLESS, *a.* بی اثر *bī nishān*, بی نشان *bī asar.*
 TRACT, *n.* ناحیه *nāhiyat*, بقعه *bukīāt.*
 — (treatise) رساله *risāla.*
 TRACTABLE, *a.* دست آموز *dast āmūz*,
 رام *rām*, فرمان بردار *farmān bardār*,
 ملایم *mulāyim.*
 TRACTABLENESS, *n.* فرمان برداری
farmān bardārī, دست آموزی *dast āmūzī.*
 TRACTABLY, *ad.* با اطاعت *bā itādt*,
 با ملایمت *bā mulāyamat.*
 TRADE, *n.* داد و ستد *tijārat*, تجارت *dād u*
sitad, بازرگانی *bāzargānī*, کاروبار *kārūbār*,
 سوداگری *saudāgarī.* — (employment)
 پیشه *pesha*, کسب *kasb*, حرفت *hirfat.*
 To follow a trade, کسب کردن *kasb-k.*,
 پیشه کردن *pesha-k.*
 TRADE, *vi., vt.* تجارت کردن *tijārat-k.*,
 داد و ستد *saudāgarī-k.*, سوداگری کردن
 خرید و فروخت *dād u sitad-k.*,
 کharīd u farūkht-k.
 TRADER, *n.* تاجر *saudāgar*, سوداگر *tājir*,
 بازرگان *bāzargān.*
 TRADESMAN, *n.* پیشه ور *pīsha war*, اهل
 کار *ahli hirfat*, صانع *sānī*, کاریگر
kārīgar.
 TRADITION, *n.* روایت *riwāyat*, خبر
khābar, حدیث *hadīs*, نقل *nakl.*
 TRADITIONAL, *a.* حدیثی *hadīsī*,
 روایتی *riwāyatī.*
 TRADUCE, *vt.* تهمت نهادن *tuhmat-n.*,
 بدنامی دادن *bad-nāmī*, طعن زدن

nāmī-d., افترا کردن *iftarā-k.*, نام کشیدن
nām-k.
 TRAFFIC, *vi.* تجارت کردن *tijārat-k.*,
 داد و ستد کردن *dād u sitad-k.*
 TRAFFIC, *n.* اجناس *ajnās*, اموال *amwāl*,
 متاع *matād*, آمد و شد *āmad u shud*,
 بیع و شرا *baī u shirā.*
 TRAGACANTH, *n.* کنیره *katīra* (gum),
 صمغ *samagh.*
 TRAGEDY, *n.* مرثیه *marsīya*, تعزیه *ta‘āziya*,
 تراژدی *ghamgīn*, غمگین *dilgīr*,
 پر آفت *pur āfat.*
 TRAIL, *vt.* کشیدن *kashīdan*, ذیل
 ساختن *zayl-s.*
 TRAIL, *n.* نشان *nishān*, سراغ *surāgh.*
 TRAIN, *vt.* تربیت *parwardan*, پرورتن
tarbiyat-k., تعلیم کردن *ta‘līm-k.*
 TRAIN, *n.* 1. (series), سلسله *kitār*,
 سیله *silsila*. 2. (followers), پیرو *payarawī*,
 حشم *hashm*. Railway train, کالسکه
kāliska rāhi āhan.
 TRAINING, *n.* تربیت *tarbiyat*, تعلیم
ta‘līm.
 TRAITOR, *n.* خائن *khāin*, غدار *ghaddār*,
 حرام زاده *harām zāda.*
 TRAITOROUS, *a.* خائن *khāin*, غدار
ghaddār.
 TRAMPLE, *vt.* پایمال کردن *pāyamāl-k.*,
 پا خوست ساختن *pākhūst-s.*
 TRANCE, *n.* غشی *bī khūdī*, بی خودی
ghashyat.
 TRANQUIL, *a.* با راحت *bā rāhat*,
 آسوده *āsūda.*
 TRANQUILLITY, *n.* آسایش *āsāyish*,
 اطمینان *itmīnān*, آرامش *ārāmish*,
 راحت *rāhat*, آسودگی *āsūdagi.*
 TRANSACT, *vt.* معامله کردن *mu‘āmala-k.*,
 پرداختن *sar ba rāhī-k.*, سر براهی کردن
pardākhtan, جاری کردن *jārī-k.*, کار
kār-k., ساختن *sākhtan.*

TRANSACTION, *n.* معامله *mudmala*, امر *amr*, کار *kār*, عمل *amal*, اجرا *ijrā*.

TRANSCEND, *vt.* گذشتن *guzashtan*, دست بردن *ghālib-sh.*, فصاحت یافتن *dast-b.*, فضیلت *fazīlat-y.*

TRANSCENDENCE, *n.* سبقت *sibkat*, فضیلت *afzūnī*, افزونی *ziyādatī*, زیادت *fazīlat*, دست برد *dast burd*.

TRANSCENDENT, *a.* متقدم *afzal*, افضل *mutakaddim*, غالب *ghālib*.

TRANSCRIBE, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, نسخ کردن *naskh-k.*

TRANSCRIPT, *n.* نقل *nakl*, نسخه *nuskha*.

TRANSFER, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*, از جای به جای دیگر بردن *az jāi ba jāi*, انتقال کردن *dīgar-b.*, *intikāl-k.*

TRANSFER, *n.* نقل *nakl*, تحویل *tahwīl*.

TRANSFORM, *vt.* تبدیل صورت کردن *tabdīli sūrat-k.*, تغییر ظاهر ساختن *taghyyur zāhir-s.*

TRANSFORMATION, *n.* تبدیل صورت *tabdīli sūrat*, تغییر شکل *taghyyuri shikl*.

TRANSFUSE, *vt.* حواله *nakl-k.*, نقل کردن *hawāla-k.*

TRANSFUSION, *n.* نقل پذیر *nakl pazīr*.

TRANSGRESS, *vt.* از حد بیرون رفتن *az hadd berūn-r.*, از حد گذشتن *hadd-g.*, تعدی کردن *tajāwuz-n.*, تجاوز نمودن *taādī-k.*, خطا کردن *khatā-k.*

TRANSGRESSION, *n.* تجاوز *tajāwuz*, خطا *khatā*, سب *sahr*, تعدی *taādī*.

TRANSGRESSOR, *n.* باغی *fāsik*, فاسق *āstī*, عاصی *gunāhgār*, گناهکار *bāghī*.

TRANSIENT, *a.* نا پایدار *fānī*, فانی *pāyadār*.

TRANSIENTLY, *ad.* "سرعة" *surātan*, شتابان *shitābāna*.

TRANSIENTNESS, *n.* نا پایداری *nā*, حال فانی *hālī fānī*, *pāyadārī*.

TRANSITION, *n.* گذار *guzār*, عبور *ālūr*.

TRANSITIVE, *a.* قابل گذشتن *kābili guzashtan*.—(verb) متعدی فعل *fiālī mutaādī*.

TRANSITORY, *a.* نا پایدار *fānī*, فانی *pāyadār*.

TRANSLATE, *vt.* ترجمه کردن *tarjuma-k.*, معنی نقل کردن *maānī-k.*

TRANSLATION, *n.* ترجمه *tarjuma*, معنی *maānī*.

TRANSLATOR, *n.* ترجمان *tarjumān*, مترجم *mutarjim*.

TRANSLITERATE, *vt.* تبدیل حروف کردن *tabdīli hurūf-k.*

TRANSMIGRATE, *vi.* نقل مکان کردن *nakli makān-k.*, انتقال کردن *intikāl-k.*

TRANSMIGRATION, *n.* نقل مکان *nakli makān*, انتقال *intikāl*.—(of the soul) *al tanāsukh*.

TRANSMISSION, *n.* ارسال *irsāl*, تعبیر *tadbīr*.

TRANSMISSIVE, *a.* انغازی *mursal*, مرسل *infāzī*.

TRANSMIT, *vt.* ارسال کردن *irsāl-k.*, روانه کردن *rawāna-k.*, فرستادن *firistādan*.

TRANSMUTABLE, *a.* ممکن ابدال *mum-kini ibdāl*, تبدیل پذیر *tabdīl pazīr*.

TRANSMUTATION, *n.* تبدیل *tabdīl*, تحویل *tahwīl*.—(of metals) *kīmīyā u sīmīyā-k.*

TRANSMUTE, *vt.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تحویل کردن *tahwīl-k.* To transmute metals, *kīmīyā u sīmīyā-s.*

TRANSPARENCY, *n.* شفافیت *shaffāfat*, نور گذرانی *nūr guzerānī*, صفائی *safā*.

TRANSPARENT, *a.* شفاف *shaffāf*, آشکار *āshkār*, واضح *wāzih*, صاف *sāf*.

TRANSPIRE, *vt.* آشکاره گشتن *āshkāra-g.*, وارد شدن *wārīd-sh.*, واقع شدن *wākī-sh.*

TRANSPLANT, *vt.* نقل کردن *nakl-k.*,
باز آجستن *bāz ājistan*, انتقال کردن
intikāl-k.

TRANSPLANTATION, *n.* انتقال *intikāl*,
تبدیل غرس *tabdīlī ghars*.

TRANSPORT, *vt.* از جا, نقل کردن *nakl-k.*,
مسرور (ravish) *az jā ba jā-b.*—
دلشاد ساختن *dilshād-k.*, مسرور کردن
masrūr-k., منفی کردن (a prisoner)
manfī-k., راندن *rāndan*.

TRANSPORT, *n.* دلخوشی *dil khushi*,
مطروود (prisoner) *mat-rūd*, شادی
shādī, منفی *manfī*.

TRANSPORTATION, *n.* انتقال *nakl*,
اخراج *intikāl az jā ba jā*, نفی
nafī, *ikhrāj*.

TRANSPORTING, *a.* داریا *dilāwīz*,
دلرuba *dilrubā*.

TRANSPOSE, *vt.* تبدیل ساختن *tabdīl-s.*,
تقدیم و تاخیر کردن *takdīm u tākhīr-k.*

TRANSPOSITION, *n.* تبدیل *tabdīl*,
انقلاب *inkilāb*, تحریف *tahrīf*.

TRANSVERSE, *a.* معترض *mu'tariz*,
مقلوب *maklūb*.

TRANSVERSELY, *ad.* از گوشه بگوشه
gūsha ba gūsha, معترضه *mu'tarizan*.

TRAP, *n.* دام *dām*, کمند *kamand*.

TRAP, *vt.* کمند *dar dām-g.*, دام گرفتن
kamand-a.

TRAPEZIUM, *n.* منحرَف *munharaf*.

TRAPPINGS, *n.* رخت *rikht*, جلال *jalāl*.

TRASH, *n.* خار و *khurd murd*, خاشاک
khār u khāshāk.

TRAVAIL, *vi.* درد وضع حمل کشیدن
dardi wazī haml-k., ولادت کردن
wilā-dat-k., زائیدن *zāidan*.

TRAVAIL, *n.* درد وضع حمل *dardi wazī
haml*, محنت *mahnat*.

TRAVEL, *vi., vt.* سیاحت کردن *siyāhat-k.*,
سیر *safar-k.*, سیر کردن

sayrī mulk-k., تسفر کردن *tasaffur-k.*

To travel on foot, پیاده رفتن *payāda-*

r. To travel on horseback, سوار رفتن

sawār-r. To travel fast, تند رفتن

tez-r. To travel slow, آهسته رفتن

āhista-r. To travel in company, همراه

همسافرت کردن *hamrāh musāfarat-k.*

TRAVEL, *n.* سفر *safar*, سیاحت *siyāhat*,

ره گذاری *rah guzārī*, رحلت *rahlat*, سیر

sayr.

TRAVELLER, *n.* مسافر *musāfir*, سیاح

sayyāh, راهبان *rāhbān*, ابن سبیل

ibnī sabīl.

TRAVERSE, *a.* گوشه بگوشه *gūsha ba*

gūsha, چپ و راست *chap u rāst*,

مقاطع *mutakātī*.

TRAVERSE, *vt.* نوردیدن *taya-k.*,
نواردیدن *nawardīdan*, عبور کردن

ābūr-k.—

(oppose) *mukhālafat-k.*,
نظر کردن (survey) *manī-k.*—

(wander over) *nazar-k.*—

poīdan.

TRAY, *n.* طبق *tabak*, خوان *khān*.

TREACHEROUS, *a.* خاین *khāin*, غدار

ghaddār, بی ایمان *bī imān*.

TREACHEROUSLY, *ad.* با خیانت *bā*

khīyānat, غدارانه *ghaddārāna*.

TREACHERY, *n.* خیانت *khīyānat*, غدر

ghadr, دغا *daghā*, بی وفای *bī wafāi*.

TREACLE, *n.* تر باق *tiryāk*, طریاق *tiryāk*.

TREAD, *n.* قدم *kadam*, گام *gām*.

TREAD, *vi., vt.* قدم نهادن *pā-n.*,
پا نهادن *pā-n.*, گام نهادن *gām-n.*,
پا زدن *pā-z.* To tread under foot, پائیدن

pāyamāl-k., زیر پا مالیدن *zeri pā-m.* To

tread firmly, پایداری کردن *pāyadārī-k.*

TREADLE, *n.* پا چال *pā chāl*.

TREASON, *n.* خیانت *khīyānat*, غدر

ghadr, نامک حرّامی *namak harāmī*.

TREASONABLE, *a.* غدار *ghaddār*, خائن

khāin, دغا باز *daghābāz*.

TREASURE, *n.* خزانہ *khazāna*, گنج *ganj*, دفینہ *zakhīra*. Hidden treasure, *dafīna*.

TREASURE, *vt.* خزینہ کردن *khazīna-k.*, دفینہ ساختن *jamā-k.*, جمع کردن *dafīna-s.*, گنج نهادن *ganj-n.*

TREASURER, *n.* خزانچی *khazānchī*, تحویلدار *tahwīldār*.

TREASURY, *n.* خزانہ *khazāna*, گنجینه *ganjīna*, مخزن *makhzan*.—(Public) *khālisa*, بیت المال *baytu'l māl*. The royal treasury, خالص شریفه *khālisa sharīfa*.

TREAT, *vt.* قول و قرار کردن *kaul u karār-k.*, اتفاق کردن *muāmala-k.*, معامله کردن *ittifāk-k.*—(manage) *rabt-k.*, ربط کردن *mubāsharat-k.*—(give an entertainment) *ziyāfat-k.*, زیافت کردن *mahmānī-k.*—(discourse on) *mukāmala-k.*, مکالمه کردن *iltifāt-k.*, التفات کردن *riāyat-k.*, رعایت کردن *sulūk-k.*, سلوک کردن *jafā-k.*, جفا کردن *kahr-k.*, قهر کردن

TREAT, *n.* زیافت *ziyāfat*, مهمانی *mehmānī*, التفات *iltifāt*.

TREATISE, *n.* رساله *risāla*, نامه *nāma*, نسخه *nuskha*.

TREATMENT, *n.* سلوک *sulūk*, معامله *muāmala*, رفتار *raftār*. Good treatment, نوازش *nawāzish*, التفات *iltifāt*, بد سلوکی *riāyat*. Ill treatment, *bad sulūkī*, ظلم *zulm*, جور *jaur*.

TREATY, *n.* شرط *kaul karār*, عهد و پیمان *shart*, مذاکرات احوال صلح *ahd u paymān*. A treaty of peace, *muzākarati ahwālī sulah*.—(in writing) *kaulnāma*, قرار نامه *karār nāma*.

TREBLE, *a.* سه چند *sih chand*, ستا *setā*. —(sharp of sound) تیز صدا *tez sadā*.

TREBLE, *vt.* سه چند کردن *seh chand-k.*, ستا کردن *setā-k.*

TREE, *n.* درخت *dirakht*, (pl. درختان *shajar*, (pl. اشجار *mashjarat*, درختستان *dirakhtistān*. Abounding in trees, *dirakhtistān*. The root of a tree, *bekhī dirakht*.

TRELLIS, *n.* چیز مشبک *shabaka*, شبکه *chizi mushabbak*, داربست *dārbast*.

TREMBLE, *vi.* لرزیدن *larzīdan*, تپیدن *tapīdan*, جذبیدن *jumbīdan*. To tremble as the earth, *tazalzul-k.* To tremble with cold, *kaf kafa-k.* To cause to tremble, *larzānīdan*.

TREMBLING, *n.* لرزش *larzān*, لرزش *larzish*.

TREMENDOUS, *a.* مخوف *mukhawwaf*, هولناک *haulnāk*, خطرناک *khatar nāk*, ترسناک *tarsnāk*.

TREMENDOUSLY, *ad.* مهیبانه *mahībāna*, بنهایت *ba nihāyat*.

TRENCH, *n.* خندق *khandak*, مدرس *matars*.

TRENCH, *vt.* کاویدن *kāwīdan*, خندق ساختن *khandak-s.*

TREPAN, *n.* دام *dām*, میزال *mibzāl*.

TREPIDATION, *n.* خوف *khauf*, ترس *tars*, اضطراب *haul*, هول *iztirāb*.

TRESPASS, *n.* تجاوز *taāddī*, تعدی *taāddī*, خطا *khata*.—(fault) *āyb*.

TRESPASS, *vi.* تعدی کردن *taāddīd-k.*

TRIAL, *n.* آزمایش *āzmāyish*, تجربه *tajriba*, امتحان *imtihān*. 2. (endeavour) کوشش *kūshish*, سعی *saī*. 3. (temptation) آزمون *āzmāyish*, اغوا *ighwā*. 4. (judicial examination), تحقیق *tahkīk*, تجویز *tajwīz*.

TRIANGLE, *n.* مثلث *sih gūsha*, *musallas*.

TRIANGULAR, *a.* سه گوشه دار *sih gū-shadār*.

TRIBE, *n.* طایفه *firka*, قوم *kaum*, قبیله (family) *tā'ifa*, (pl. طوایف) *kabīla*, (pl. قبایل).

TRIBULATION, *n.* آزار *iztirāb*, اضطراب *āzār*, رنج *ranj*, غم *gham*.

TRIBUNAL, *n.* محفل قضا *mahfili kazā*, محکمه *mahkama*, بارگاه *bārgāh*.

TRIBUNE, *n.* وکیل قوم *kāzī*, قاضی *wakīli kaum*.

TRIBUTARY, *a.* اهل باج گذار *bāj guzār*, ذمت *ahli zimmat*.

TRIBUTE, *n.* خراج *bāj*, *khirāj*, جزیه *jiziyat*.

TRICE, *n.* لحظه *lahza*, دم *dam*.

TRICK, *n.* مکر *farīb*, حیله *hīla*, نیرنگ *nīrang*, *mākr*, *bahāna*, عادت (habit) *ādat*, غدر *ghadr*, 2. *illat*. A trick at cards, دستم *dasta*.

TRICK, *vt.* حیله باختن *makr-k.*, فریفتن *hīla-b.*.

TRICKLE, *vi.* ریزان *chakīdan*, چکیدن *takattur-k.*, *rīzān-sh.* شدن.

TRIDENT, *n.* سه انگشت *sih angusht*, شاخه *sih shākhī*.

TRIENNIAL, *n.* هر سه سال *sih sāl*, سال *har sih sāl*.

TRIFLE, *n.* نا چیز *nā chīz*, هرزه *harza*, لاشی *lāshī*. Trifles, خرد مرد *khurd mard*, ترهات *turrahāt*.

TRIFLE, *vi., vt.* سخن بیهوده گفتن *sakhuni bīhūda-g.*, هرزه گفتن *hirza-g.* 2. (act with impropriety), بی شایستگی عمل *bī shāyistagī āmal-k.* کردن.

TRIFLING, *a.* 1. (unimportant), سبکمایه *sabukmāya*, 2. (foolish), بیهوده *bīhūda*,

بذل *bāz* 3. (playing) *bī mādnī* بازی *bazla bāz*.

TRIFLINGLY, *ad.* بی معنی *bī mādnī*, بیپوده *bīhūda*, بازی کنان *bāzī kunān*.

TRIFORM, *a.* سه شکلی *sih shaklī*.

TRIGNOMETRY, *n.* علم زوایای مثلث *ilmī zawāyāi musallas*.

TRILATERAL, *a.* سه جانب *sih jānib*, مثلث *musallas*.

TRILITERAL, *a.* سه حرفی *salāsī*, ثلاثی *sih harfī*.

TRIM, *a.* زیبا *zībā*, خوشنما *khushnumā*, لطیف *latīf*, نازک *nāzuk*, حسن *husn*.

TRIM, *vt.* زیبا کردن *ārāstan*, آراستن *zībā-k.*, 2. (clip) تراشیدن *tarāshīdan*, علامت (rebuke) *burīdan*, 3. *malāmat-n.* نمودن.

TRIMMING, *n.* ریش *rīsha*, حاشیه *hāshya*.

TRINITY, *n.* تثلیث *taslīs*.

TRIP, *vi., vt.* 1. (stumble), سقوط کردن *sakūt-k.*, 2. (fail, err) سهو کردن *sahv-k.*, خطا کردن *khatā-k.* 3. (to take a brief journey) سفر نا دراز کردن *safari nā darāz-k.*

TRIP, *n.* 1. (stumble), ام *sakūt*, 2. (mistake) خطا *khata*, سهو *sahv*, 3. (short journey) قلیل *salūki kalīl*, سفر نا دراز *safari nā darāz*.

TRIPARTITE, *a.* مثلث *musallas*.

TRIPE, *n.* جگر بند *jigar band*, روده *rudahā*.

TRIPEDAL, *a.* سه پای *sih pāya*.

TRIPLE, *a.* مثلث *sih chand*, سه چند *sih tā*, *musallas*.

TRIPLE, *vt.* سه چند کردن *sih chand-k.*, مثلث ساختن *musallas-s.*

TRIPLER, *n.* مثلث *musallas*.

TRIPLICATE, *a.* سه یک *az sih yak*, سه چندان *sih chandān*, *musallas*.

TRIPOD, *n.* سه پا *sih pā*.

TRIPPING, a. سبکپا *tez rau*, *sabuk pā*.

TRISECT, vt. سه پاره کردن *sih pāra-k*.

TRITE, a. قدیم *kadīm*, مشهور *mashhūr* کهنه *kuhna*.

TRIUMPH, n. ظفر *zafar*, فتح *fat'h*, غلبه *ghalba*, نصرت *nusrat*.—(joy for success) شادی *shādī*, مسرت *masarrat*.

TRIUMPH, vi. مظهر شدن *muzaffar-s'*, دست یافتن *dast-y*, ظفر *zafar-y*, پیروز شدن *ghālib-sh*, غلبه شدن *pīrūz-sh*.—(rejoice), شادی کردن *shādī-k*, مسرت کردن *masarrat-k*.

TRIUMPHAL, a. مظهر *fīrūz*, ظفر *zafar mansūb*, غلبه *ghalba pay-wand*.

TRIUMPHANT, a. مظهر *muzaffar*, منصور *mansūr*, پیروز *pīrūz*, مسرور *masrūr*.

TRIUMPHANTLY, ad. مظهران *muzaffaran*, غلبان *ghālibān*, فیروزانه *fīrūzāna*.

TRIUMPHER, n. مظهر *muzaffar*, منصور *mansūr*.

TRIUMVIRATE, n. حکومت سه شخص *hukūmati sih shakhs*.

TRIVIAL, a. حقیر *hakīr*, سبک *sabuk*, نا چیز *nā chīz*, کوچک *kūchak*, خفیف *khafīf*.

TROCAR, n. نشتر *nishtar*, مثقاب *miskāb*.

TROLL, vt. دور کردن *gardīdan*, گردیدن *daur-k*.

TROOP, n. گروه *giruh*, طایفه *tāyafā*, حلقه *halqa*.—(army), جماعت *jamāāt*, لشکر *lashkar*, سپاه *sipāh*. To assemble troops, لشکر جمع کردن *lashkar jamā-k*.

TROOP, vi. شتابان روان شدن *shitābān rawān-sh*, جمع شدن *jamā-sh*.

TROOPER, n. سوار *suwār*, یکسوار *yak suwār*, ترکسوار *turk sawār*.

TROPE, n. عبارت *ibārat*, مجاز *majāz*.

TROPHY, n. علامت *ghanīmat*, غنیمت *ālāmati zafar*.

TROPIC, n. (of Cancer) دایره راس السرطان *dāirai rāsu's saratān*.—(of Capricorn) دایره راس الجدي *dāirai rāsul jadī*.

TROT, vi. تیز گام رفتن *tez gām-r*, دوازدن *dawāndan*.

TROTH, n. قول *kaul*, عهد *āhd*.

TROUBLE, vt. رنج دادن *āzurdan*, رنج *ranj-d*, تصدیع دادن *tasdī-d*, جفا *izā-k*. To be troubled, آزار یافتن *āzār-y*, مضطرب *muhtarib-sh*, بهم بر آمدن *baham bar āmadan*.

TROUBLE, n. درد *āzār*, رنج *ranj*, آزار *āzār*, اید *dard*, غم *gham*, سختی *mihnat*, زحمت *zihmat*. To take trouble, زحمت کشیدن *zihmat-k*. To give trouble, تصدیع دادن *tasdī-d*.

TROUBLESOME, n. جان *dilāzār*, آزار *jān āzār*, سخت *ranjūr*, رنجور *sakht*.

TROUBLESOMENESS, n. رنجش *ranjish*, تصدیع *tasdī*, آزار *āzārī*, عذاب *āzāb*.

TROUGH, n. ناو *nāw*, ناوچه *nawzha*. A kneading-trough, ناوه *nāwa*.

TROUSERS, n. پایجامه *pāya jāma*, زیر جامه *zer jāma*, ازار *izār*, سروال *surwāl*.

TROWEL, n. مال *māla*, بیلچه *bīlcha*, کفچه *kafcha*.

TRUANT, n. هرزه گرد *āwāra*, آواره *gard*.

TRUANT, a. کاهل *kāhil*, آواره *āwāra*.

TRUCE, n. توقف *tawakkufi jang*, صلح *sulh*, موصلت *muwakkat*.

TRUCKLE, vi. مطیع شدن *mutī-sh*.

TRUDGE, vi. سیر کردن *girān sayr-k*.

TRUE. *a.* درست *durust*, راست *rāst*, صادق *hakk*, محقق *muhakkik*, صادق *sādik*, دانی *zātī*, معنوی *ma'navī*, صحیح *sahih*. The true religion, *sadā'ī dīktād*. Not true *nā rāst*. True intelligence, *khābarī sahīh*, خبر راست *khābarī rāst*. True-born, پاک نژاد *pāk nīzād*. True-hearted, وفادار *wafā-dār*, صافی دل *sāfī dīl*.

TRULY, *ad.* فی الحقیقت *ba rāstī*, راستی *ba rāstī*, یقیناً *bi'l hakk*, بالحق *bi'l hakk*, یقیناً *yakīnan*, تحقیقاً *tahkikan*.

TRUMP, *vi., vt.* مار و حیل بستن *mar wa hīla-b*, بوق زدن *būk-z*.

TRUMP, *n.* بوق *warkai burd*, ورق برد *būk*.

TRUMPET, *n.* نغیر *naḡīr*, قرنای *karnāi*, بوق *būk*, گاوم *gāw dum*. To sound a trumpet, *naḡīr-d*. The sound of a trumpet, *walwalai naḡīr*.

TRUMPETER, *n.* نغیرچی *naḡīrchī*, نغیرزن *naḡīr zan*.

TRUNCHEON, *n.* عصا *āṣā*, چوب *chūb*.

TRUNDLE, *vt.* غلطانیدن *ghaltānīdan*.

TRUNK, *n.* 1. (of a tree) تنه *tana*, ساق *sāk*. 2. (of an elephant) خرطوم *khartūm*. 3. (for clothes) صندوق *sandūk*.

TRUSS, *n.* بست *basta*, تنگ *tang*, فتق *fatk band*.

TRUSS, *vt.* تنگ کردن *bastan*, بستن *tang-k*.

TRUST, *n.* 1. (confidence) اعتقاد *i'tikād*, اعتماد *i'tibār*, امید *umed*. Trust in God, توکل *tawakkul*. 2. (charge) سپرد *sipur*, ذمه *zimma*, حواله *hawāla*. 3. (deposit) امانت *amānat*. 4. (credit

in money matters) قرض *karz*, وام *wām*, دین *dayn*.

TRUST, *vt.* اعتبار *i'tikād-b*, اعتبار کردن *i'tibār-k*, بقرار دادن *bāwar-k*. — (deposit) امانت داشتن *amānat-d*, سپردن *sipur*.

TRUSTEE, *n.* امانت دار *amānatdār*, صاحب و ضیاع *wakīl*, وکیل *amīn*, شهابی *shahabī wazīh*.

TRUSTINESS, *n.* امانت داری *amānat dārī*, صداقت *diyānat dārī*, دیانت داری *diyānat dārī*, صداقت *sidakat*.

TRUSTWORTHY, *a.* معتقد *muatakid*, قابل اعتبار *kābili itibār*.

TRUSTY, *a.* امانت دار *amānat dār*, ایماندار *diyānat dār*, دیانت دار *diyānat dār*, امین *amīn*.

TRUTH, *n.* حق *sidk*, راستی *rāstī*, حقیقت *hakikat*, درست *durustī*. The undisguised truth, صریح *hakki sahīh*. A well known truth, *hakikati ūrfiya*. Loving the truth, *sadād āshnā*. This is the truth, این تحقیق است *in tahkik ast*. To acknowledge or certify as truth, *tahkik-k*. Concealing the truth, *talbīs*. In truth, یقیناً *yakīnan*, بالحق *bi'l hakk*, فی الحقیقت *fi'l hakikat*.

TRUTHFUL, *a.* راستگو *rāstgū*, صادق *sādik*.

TRUTHFULNESS, *n.* راستی *rāstī*, حق *hakk*, صداقت *sidakat*.

TRY, *vi., vt.* (attempt, make an experiment) کوشش *āzmāyish-k*, آزمایش کردن *āzmāyish-k*, سعی کردن *saī-k*, جهد و جهد کردن *jadd u jahad-k*. — (examine, investigate) تفتیش کردن *taftish-k*. To try lawsuits, criminals, &c, قضا کردن *tajwīz-k*, تجویز کردن *kazā-k*.

TUBE, *n.* نای *nāy*, نی *nay*, لوله *lūla*.
 TUBERCLE, *n.* دنبلی *dumbal*, آماس *āmās*.
 TUCK, *n.* تیغ *tegh*, سبیل *saif*.
 TUCK, *vt.* چپ کردن *chīn-k.*, بهم کشیدن *baham-k.*.
 TUESDAY, *n.* سه شنبه *sih shambā*.
 TUFT, *n.* سرخس *sarkūch*, طره *turra*.
 TUG, *vt.* جذب *ba zūr-k.*, کشیدن *ba zūr-k.*.
 TUG, *n.* جد و جاد *jadd u jahadī maufūr*, کشش بازو *kashīshī bāzū*.
 TUITION, *n.* تربیت *tar-bīyat*, تدریس *tādīb*, تعلیم *tadlīm*, درس *dars*.
 TULIP, *n.* شکر *shakir*, لاله *lālah*.
 TUMBLE, *vi., vt.* سقوط کردن *zer-u.*, زبر زدن *ghala-tīdan*. To tumble down, زبر زدن انداختن *zīr zabar andākhtan*. To tumble over, چستو چوی کردن *justu jūi-k.*
 TUMBLER, *n.* آبخوره *ābkhūra*.
 TUMEFACTION, *n.* دنبلی *dumbal*, ورم *waram*.
 TUMID, *a.* منفوخ *manfūkh*, ورم شده *waram shuda*.
 TUMOUR, *n.* دنبلی *dumbal*, آماس *āmās*, ورم *waram*.
 TUMULT, *n.* غوغا *hangāma*, گیر و دار *gīr u dār*, دغدغه *dagh dagha*, فتنه *fitna*, خیز *gharīv*, هرج و مرج *harj u marj*.
 TUMULTUOUS, *a.* پر هنگامه *pur hangāma*, خیز *jangjū*, فتنه *fitna khīz*.
 TUMULTUOUSLY, *ad.* با غوغا و غلغل *bā ghaughā u ghul ghul*, با هنگامه *bā hangāma*.
 TUMULTUOUSNESS, *n.* فتنه گیری *fitna-gīrī*, غوغا *ghaughā*.
 TUN, *n.* بومیل *barmīl*.
 TUNE, *n.* پرده *parda*, نغمه *naghma*, سرود *sarūd*, ساز *sāz*, ترانه *tarāna*.

TUNE, *vi., vt.* نواختن *nawākhtan*, آهنگ کردن *āhang-k.*. To be in tune, هماهنگ *hamāhang*. To be out of tune, ناماهنگ *nā dam sāz-sh.*. To tune an instrument, ساز درست کردن *sāz durust-k.*, ساز آهنگ کردن *sāz āhang-k.*, نواختن *nawākhtan*.
 TUNEFUL, *a.* خوش آواز *khūs āwāz*, دمساز *shīrīn āhang*, شیرین آهنگ *damsāz*, خوش الحان *khush alhān*.
 TUNEFULNESS, *n.* خوش آوازی *khūsh āwāzī*, سازکاری *hamāhangī*, هماهنگی *sāzkārī*.
 TUNEFULLY, *n.* با جوش لحن *bā khūsh lahn*, شیرین آوازانه *shīrīn āwāzāna*.
 TUNELESS, *a.* بی آهنگ *bī āhang*, بی نغمه *bī naghma*, سازکار *nā sāz kār*.
 TUNER, *n.* نغمه ده *nawāzanda*, نوازنده *naghma dah*.
 TUNIC, *n.* جامه *jāma*, کبا *kabā*.
 TUNNEL, *n.* قمع *surākhi kūh*, کوه *kamī*.—(passage for smoke) دود کش *dūdakash*, مدخن *madkhan*.
 TUNNEL, *vt.* سوراخ *nakb-z.*, نقب زدن *surāk-k.*.
 TURBAN, *n.* دستار *dastār*, عمامه *āmmāma*, سربند *sarband*.
 TURBID, *a.* مکدر *ālūda*, آلوده *mukaddar*, تیره رنگ *tīra rang*, نا صاف *nā sāf*.
 TURBULENCE, *n.* فتنه *iztirāb*, اضطراب *fitna*, فساد *fasād*, انگیزی *angīzī*.
 TURBULENT, *a.* شمهات گیر *shamātat gīr*, پر آشوب *hangāma khīz*, خیز *pur āshūb*.
 TURBULENTLY, *ad.* مضطربانه *muztarībāna*, شمهات گیر *ba taurī shamātat gīr*.
 TURF, *n.* مدره *āzk*, عرق *madara*.
 TURF, *vt.* با عرق پوشیدن *bā āzk-p.*

TURGID, *a.* ورم کرده *pur bād*, *waram karda*.

TURK, *n.* ترک *turk*, عثمانی *usmānī*.

TURKEY, *n.* (the fowl) فیل مرغ *fi'l murgh*.—(country) روم *mulki rūm*, ترکستان *turkastān*.

TURKISH, *a.* ترکی *turkī*.

TURMERIC, *n.* زرد چوب *zard chūb*.

TURMOIL, *n.* فتنه *fitna*, هنگامه *hangāma*.

TURN, *vt., vi.* چرخ گردانیدن *gardānīdan*, چرخ دادن *charkh-d*.—(to put the upside downward) سرنگون ساختن *sarnagūn-s*, زبر زبر کردن *zer zabar-k*.—(alter) گردانیدن *gardānīdan*, تبدیل ساختن *tabdīl-s*.—(bend) مایل کردن *kaj-k*, ترجمه ساختن *māyil-k*.—(translate) نقل کردن *nakl-k*.—(transform) تبدیل صورت کردن *tabdīli sūrat-k*.—(become) گشتن *ghashtan*. To turn round, دور کردن *gardānīdan*, طواف کردن *daur-k*.—(walk round) گردا گرد رفتن *gardā gard-r*. To turn away, عزل کردن *wā-r*, واز راندن *āzl-k*. To turn off, درطرف رفتن *bar taraf-r*, بجانب رفتن *bajānib-r*. To turn or go back, باز گشتن *bāz-g*, مراجعت کردن *murājaāt-k*. To turn out, بدر کردن *badar-k*. To turn the back, پشت دادن *pusht-d*. To turn over, نقل کردن *nakl-k*. To turn over a leaf, ورق گردانیدن *warak-g*. To turn the eyes, نظر کردن *nazar-k*, نگران شدن *nigrān-sh*. To turn the mind, اندیشیدن *andīshīdan*, فکر کردن *fikr-k*. To turn the face, روی آوردن *rūi-ā*, متوجه شدن *muttawajja-sh*. To turn the face from, رو گردان شدن *rū gar-dān-sh*. To turn (change sides) تبدیل

کردن *tabdīli taraf-k*. To turn or grow giddy, سر گردان گشتن *sargar-dān-g*.

TURN, *n.* 1. (circular motion), تحویل *tahwīl*, دور *daur*, چرخ *charkh*. 2, (winding) گرداگرد *girdā gird*. 3. (a walk) گشت *gasht*, سیر *sayr*. Walking to and fro تفرج *tafarruj*, سیر *sayr*. 4. (change) انقلاب *inkilāb*, تغییر *tagh-ayyir*. 5. (occasion), فرصت *fursat* محل *mahl*. 6. (manner, form), صورت *sūrat*, شکل *shakl*. 7. (disposition of mind), خوی *khū*, روش *rawish*, مزاج *mizāj*. 8. (time, periods), نوبت *naubat*, دور *dauri zamān*. By turns, بی در *paya dar paya*, با نوبت *bā naubat*. To act by turns, در پی یک دیگر کار کردن *dar paya yak digar kār-k*, عقب کردن *ākab-k*. To succeed by turns, تعاقب کردن *taākub-k*. To take a sudden turn, انقلاب ناگهانی گرفتن *inkilābi nāgihānī-g*. Turns (vicissitudes) گردشها *gardish-hā*, انقلابات *inkilābāt*.

TURNER, *n.* خراط *kharrāt*, خراادی *kharrādī*.

TURNING, *n.* میل *mayl*, گردش *gardish* دوران *daurān*. Turning-lathe, چرخ خراطی *charkhi kharrātī*.

TURNIP, *n.* شلغم *shalgham*.

TURPENTINE, *n.* طرسندین *tarmantīn*.

TURPITUDE, *n.* حقارت *ruswāi*, ذلت *zillat*.

TURQUOIS, *n.* فیروزه *fīrūza*, لاجورد *lājward*.

TURRET, *n.* کنگره *kungura*, برج *burj*.

TURTLE, *n.* قهری *fākhta*, کمری *kumrī*.

TUSK, *n.* دندان *dandān*, ناب *nāb* (ذیوب *pl.*).

TUTELAGE, *n.* تادیب *taālīm*, حفاظت *hifāzat*, شاگردی *shāgirdī*.

- TUTOR, *n.* استاد *ustād*, معلم *mua'llim*, اتالیق *atālīk*, وصی *wasī*.
- TUTOR, *vt.* تربیت دادن *taālīm-d.*, تربیت کردن *tarbiyat-k.*
- TUTORAGE, *n.* پرورش *parwarish*, حفاظت *hifāzat*.
- TUTTY, *n.* سوزگ *sangi tūtiyā*.
- TWAIN, *n. a.* دو *du*, جفت *juft*.
- TWANG, *n.* طنطنه *tantana*, آواز *āwāz*.
- TWANG, *vt.* صدا آوردن *ba sadā-ā*.
- TWEAK, *vt.* چنگل کردن *changal-k.*, زدن *zadan*.
- TWEEDLE, *vt.* با دست بازی نواختن *bā dast bāzī-n.*, دغدغه کردن *daghdagha-k.*
- TWEEZERS, *n.* منقاش *minkāsh*, موچین *mūchīn*, آهنگ *āhanj*.
- TWELFTH, *a.* دوازدهم *duwāzdahum*, سیزدهمین *sānī ūshr*.
- TWELVE, *n.* اثنا عشر *duwāzda*, اسنا عشر *asnā ūshr*.
- TWENTIETH, *a.* بیستم *bīstum*.
- TWENTY, *a.* بیست *bīst*.
- TWICE, *ad.* دو بار *dū bār*, مضاعف *muzāāf*, یک دو *dū dafī*. Once or twice, یک دو *yak dū bār*. To do any thing twice, دو بار کردن *dū bār-k.*, تپا کردن *taya-k.* Twice as many, دو چند *dū chand*.
- TWIG, *n.* شاخ *shākh*, نیال *nihāl*.
- TWILIGHT, *n.* (of the morning) شفق *shafak*.—(of the evening) شفق الغروب *shafakul ghurūb*.
- TWILIGHT, *a.* تاریک نیم *nīm tārīk*, نصف ظلم *nisf zulm*.
- TWIN, *n.* توأم *tawām*, همزاد *hamzād*, جفت *juft*.
- TWINE, *vt.* پیچیدن کردن *pechish-k.*, پیچیدن *pechīdan*, تافتان *tāftan*.
- TWINE, *n.* ریشم *rīsmān*, رشته *rishta*.
- TWINGE, *vt.* آزار دادن *āzārdan*, رنج *ranj-d.*
- TWINGE, *n.* آزار *āzār*, رنج *ranj*, درد *dard*.
- TWINKLE, *n.* لامع *lamā*, کوکبه *kaukaba*, درخش *dirakhsh*. The twinkling of the eye, طرفت العین *turafatu'l āyn*, غمزه *ghamza*. In a twinkling, در یک لحظه *dar yak lahza*.
- TWINKLE, *vi.* درخشیدن *dirakhshīdan*, طرفت زدن *turfat-z.*, غمزه کردن *ghamza-k.*
- TWIRL, *n.* گردش *gardish*, دوران *daurān*.
- TWIST, *vt.* تافتان *tāftan*, تاب دادن *tāb-d.*, پیچیدن *pechīdan*.—(as a mouth) روی گشتن *rūi-g.*
- TWIST, *n.* پیچش *pechish*, تاب *tāb*.—(string) تار *tār*, ریشمان *rīsmān*. Twisting two threads together, مبرم *mubram*. Twisting one's self, تلوی *tal-awwa'*.
- TWIT, *vt.* سرزنش دادن *sarzanish-d.*, طنزن زدن *tanz-z.*
- TWITCH, *vt.* با چنگال گرفتن *bā changāl-g.*, کندن *kandan*, قلع نمودن *kalā-n.*
- TWITCH, *n.* دغدغه *dighdigha*, چنگل گیری *changal girī*.
- TWITTER, *vt.* وطوطه کردن *watwata-k.*
- TWITTER, *n.* وطوطه *watwata*.—(mental emotion) اضطراب *āshuftagī*, اِستِراب *iztarāb*.
- TWO, *a.* دو *dū*, اثنان *isnān*. Two or three, دو یا سه *du yā sih*. Two and a half, دو و نیم *du u nīm*. Two in a hundred, از صد دو *az sad du*. The two hands, دو دست *du dast*, بدان *yadān*. One of the two, از دو یک *az dū yak*.
- TWOFOLD, *a.* دو تا *dū tā*, دو چند *dū chand*.
- TYMBAL, *n.* نقاره *nakkāra*, طبل *tabl*.
- TYMPANY, *n.* اندفاع البطن *intifākhul batn*.

TYPE, *n.* نشان *nishān*, علامت *ālāmat*, حرف طبع (for printing) *misāl*.—*harfi tabī*.

TYPICAL, *a.* منالې *dlāmatī*, علامتي *misālī*.

TYPOGRAPHY, *n.* چاپ *chāp*, طبع *tabī*.

TYRANNICAL, *a.* ستمې *zālim*, ظالم *zālim*, جفا پېشه *jafā pesha*.

TYRANNICALLY, *ad.* زبرد سټانه *zabardastāna*, زبرد سټانه *zālimāna*, با ستم *bā sitam*.

TYRANNICIDE, *n.* جبار کتل *katli jabbār*.

TYRANNIZE, *vt.* ظلم کولن *zulm-k.*, تعدي *zabardastī-n.*, زبرد سټي نمودن *taādī-n.*, جفا کولن *jafā-k.*

TYRANNY, *n.* ظلم *zulm*, ستم *sitam*, زبرد سټي *zabardastī*, جفا *jafā*, زور *zūr*, تعدي *taādī*, ستمگري *sitamgarī*.

TYRANT, *n.* ظالم *zālim*, ستمگر *sitamgar*, جبار *jabbār*, زبرد سټ *zabardast*, جفاکار *jafākār*.

TYRO, *n.* تلمیذ *talmīz*, مرید *murīd*, نو آموز *nau āmūz*.

U.

UDDER, *n.* شیردان *pistān*, پستان *shīrdān*.

UGLINESS, *n.* زشت روی *zisht rūi*, بد شکلي *kabihu'l manzar*, قبيح المنظر *bad shaklī*.

UGLY, *a.* بد شکل *zisht*, زشت *bad shakl*, قبيح *kabīh*.

ULCER, ULCERATION, *n.* قرح *kurh*, زخمي *nāsūr*, دښل *dumbal*, ريش *rīsh*.

ULCERATE, *vt.* ريش کولن *rīsh-k.*, زخم ساختن *zakhm-s.*

ULTERIOR, *a.* بعید *baīd*, آندوي *ānsūi*.

ULTIMATE, *a.* آخري *ākhirīn*, انجاء *anjāmī*.

ULTIMATELY, *ad.* عاقبة الامر *ākibatu'l amr*, آخر الامر *ākhiru'l amr*.

ULTIMO, *n.* ماته گذشت *māhi guzashta*, ماته قبل *māhi kabl*.

ULTRAMARINE, *n.* عیور د ریا *ūbūridaryā*.

UMBRAGE, *n.* سایبان *sāyabān*, ظل *zill*. — (resentment) خشم *khashm*, قهر *kahr*.

UMBRAGEOUS, *a.* سایدار *sāyadār*, ظلیل *zalīl*.

UMBROSITY, *n.* سایداري *sāyadārī*, ظل *zill*.

UMBRELLA, *n.* سایبان *sāyabān*, آفتاب چتر *āftābgīr*, چتر *chatr*.

UMPIRE, *n.* میاندار *miyāndār*, ثالث *sālis*, موصف *munsif*.

UN, This negative particle is generally expressed by, نه *na*, نا *nā*, بي *bī*, غير *ghayr*, لا *lā*, بلا *bilā*, &c.

UNABASHED, *n.* بي حرمت *bī hurmat*, بي شرم *bī sharm*.

UNABLE, *a.* ناتوان *nātawān*, عاجز *ājiz*.

UNACCEPTABLE, *a.* نا پسند *nā pasand*, نا مقبول *nā makbūl*.

UNACCOMPANIED, *a.* بي رفيق *bī rafīq*, نا مصحوب *nā mashūb*.

UNACCOMPLISHED, *a.* نا کامل *nā kāmīl*, نا تمام *nā tamām*.

UNACCOUNTABLE, *a.* بي حساب *bī hisāb*, فرمان نا پذير *farmān nā pazīr*.

UNACCUSTOMED, *a.* بي استعمال *bī istīmāl*, نو *nau*, بي ربط *bī rabt*.

UNACKNOWLEDGED, *a.* نا قبول *nā kabūl*, نا مسلم *nā musallam*.

UNACQUAINTED, *a.* نا واقف *nā wākīf*, غير معروف *ghayr maārūf*, بي خبر *bī khabar*.

UNADORNED, *a.* بي آرایش *bī ārāyish*, ساده *sāda*.

UNADVISABLE, *a.* نا معقول *nā ma'qūl*,
غیر نافع *ghayr nāf'.*

UNAFFECTED, *a.* (real), بی ریا *bī riyā*,
حقیقی *hakīkī*.—(not moved) بی
درشت *bī mulāyamat*, *durusht*.

UNAIDED, *a.* بی یاری *bī yārī*,
بیت نصرت *bī nusrat*.

UNALLIED, *a.* بی نسبت *bī nisbat*,
بی حمایت *bī himāyat*.

UNANIMITY, *n.* اتفاق *hamdilī*,
یکدلی *ittifāk*, موافقت *muwāfakat*,
یک دل *yak dilī*.

UNANIMOUS, *a.* همدل *hamdil*,
یکجهت *yak jahat*, متفق *mattafik*.

UNANIMOUSLY, *ad.* با همدلی *bā*
hamdilī, همسخیالانه *muttafikan*,
ham khiyālāna.

UNANSWERABLE, *a.* لا جواب *lā jawāb*,
لا کلام *lā kalām*.

UNAPPALLED, *a.* بی پروا *bī parwā*,
بی باک *bī bāk*.

UNAPPEASABLE, *a.* بی مرحمت *bī*
marhamat.

UNAPPREHENSIVE, *a.* نادان *nādān*,
نا شناس *nā shinās*.

UNAPT, *a.* کذب *ahmak*, *kund*.—
نا مناسب *nā lāyak*, نا لایق (improper)
nā munāsabat.

UNARMED, *a.* بی سلاح *bī silāh*.

UNASKED, *a.* بی طلب *bī talab*,
بی خواهش *bī khāhish*.

UNASISTED, *n.* بی مدد *bī madad*,
بی دستگیری *bī dastagīrī*.

UNASPIRING, *a.* نا آرزومند *nā ārzūmand*,
بی حرص *bī hirs*.

UNASSUMING, *a.* بی تکلف *bī takalluf*,
ساده *sāda*.

UNATTAINABLE, *a.* نا میسر *nā muyas-*
sar, نایاب *nāyāb*.

UNATTEMPTED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*.

UNATTENDED, *a.* بی خدم و حشم
bī khadam u hashm.

UNAUTHORISED, *a.* بی حکم *bī hukm*,
نا مرخص *nā murakhkhas*.

UNAVAILING, *a.* بی فایده *bī fāyada*,
باطل *bātil*.

UNAVOIDABLE, *a.* وقوع یانمذنی *wukūf*
yāftanī, ضرور *wājib*, واجب *zarūr*.

UNAWARE, *ad.* (without thought) بی
غافل *bī andīsha*, اندیشم *ghāfil*.—
غافل (unexpectedly), نا گاه *nāgāh*,
علی لغور *āla'l faur*.

UNAWED, *a.* بی تکریم *bī takrīm*,
بی باک *bī bāk*.

UNBAR, *vt.* سر دادن *kufī-k.*,
کشادن *sar-d*.

UNBECOMING, *a.* نا سزاوار *nā sazāwār*,
نا لایق *nā lāyak*, نا شایسته *nā shāyista*.

UNBIND, *vt.* حل کردن *hall-k.*,
کشادن *kushādan*.

UNBLAMABLE, *a.* بی خطا *bī khatā*,
بی گناه *bī gunāh*.

UNBLEMISHED, *a.* بی عیب *bī ayb*,
بی رسوائی *bī riswāī*.

UNBOSOM, *vt.* اسرار کشادن *rāz-g.*,
راز گفتن *isrār-k.*

UNBOUND, *a.* کشاد *bī kayd*,
کشاده *kushāda*.—(as a book), بی جلد *bī jild*,
نا مچلد *nā mujallad*.

UNBROKEN, *a.* نا شکسته *nā shikasta*,
نا دست *sālīm*.—(not tamed),
نا رام *nā dast āmūz*, نا رام *nā rām*.—
(unsubdued), نا مغلوب *nā maghlūb*.

UNBROTHERLY, *a.* غیر برادری *ghayr*
birādarī.

UNBURIED, *a.* نا مدفون *nā madfūn*.

UNBURNT, *a.* نا سوخته *nā sūkhta*,
خام *khām*.

UNBUTTON, *vt.* گره کشادن *girih-k.*,
تکم کشادن *tukma-k.*

UNCALLED *a.* نا خوانده *nā khānda*,
نا مطلوب *nā matlūb.*

UNCASE, *vt.* بی غلاف کردن *bī galāf-k.*,
کشادن *kushādan.*

UNCERTAIN, *a.* نا معلوم *nā maḍlūm*,
بر شبهه *ghayir muhakkik*,
غیر معین *bī karār.* قرار *pur shubah*,
ghayri muyyin, بی ثبات *bī sabāt.*

UNCERTAINTY, *n.* بی خبرداری *bī khabardārī*,
بی قراری *bī karārī*,
نا پایداری *nā pāyadārī.* Uncertainty of
mind, دو دلی *dū dilī.* تردد *taraddud*,

UNCHAIN, *vt.* زنجیر کشادن *zanjīr-k.*,
آزاد کردن *āzād-k.*

UNCHANGEABLE, *a.* بیلا تغیر *bilā ta-*
ghayyir, بی تبدیل *bī tabdīl.*

UNCHARITABLE, *a.* بی شفقت *bī shafakat*,
درشت *bad khāh*, بد خواہ *bad khāh*,
بی مروت *bī muruwat.* درشت *durusht*.

UNCHARITABLENESS, *n.* درشتی *du-*
rushtī, سنگدلی *bad khāhī*, بد خواهی *bad khāhī*,
sang dilī.

UNCHARITABLY, *ad.* بی شفقت *bī shafakat*,
سنگدلانه *bā durushtī*, با درشتی *bā durushtī*,
sangdilāna.

UNCHASTE, *a.* نا پاک دامن *nāpāk*
dāman, شهوت پرست *shahwat parast.*

UNCHASTITY, *n.* هوا *shahwat*, شهوت
hawā u hawas. هوا و هوس

UNCHECKED, *a.* بی ضبط *bī zabt*, بی
قید *bī kayd.*

UNCIRCUMCISED, *a.* بی سنت *bī sunnat*,
نا مختون *nā makhtūn.*

UNCIRCUMSPECT, *a.* بی بصیرت *bī basīrat*,
غافل *ghāfil.*

UNCIVIL, *a.* بی بد خلق *bad khulk*, بی
بی مروت *bī adab u āzram*, و آزر
bī muruwat.

UNCIVILIZED, *a.* بی ادب *bī adab*,
نا تراشیده *bī tarbiyat*, بی تربیت
nā tarāshīda.

UNCLASP, *vt.* کشادن *kushādan*,
وا کردن *wā-k.*

UNCLE, *n.* عم *amm.*-(a mother's brother)
خال *khāl*,

UNCLEAN, *a.* نا پاک *nāpāk*, پلید *palīd*,
ملوث *mulawwas.*

UNCLEANNES, *n.* نا صافی *nā sāfī*,
شوخی *shokhī*, فجور *fujūr*, پلیدی *palīdī*

UNCLENCH, *vt.* مشت کشادن *musht-k.*

UNCLOSE, *vt.* ظاهر نمودن *zāhir-n.*,
وا کردن *wā-k.* باز کردن *bāz-k.*

UNCLOTHE, *vt.* برهنه کردن *barahna-k.*

UNCOIL, *vt.* پیچ کشادن *pech-k.*

UNCOMFORTABLE, *a.* بی راحت *bī*
rāhat, نا خوش *nā khūsh.*

UNCOMMON, *a.* نادر *nādir*, کم
یاب *kam yāb*, غیر معمول *ghayr maḍhūd*,
بی مثال *bī misāl.*

UNCONCERN, *n.* (negligence), غفلت
ghaflat, بی فکری *bī parwārī*, بی پروائی
bī fikrī, غافل *ghāfil*, بی پروا *bī parwā*,
بی خیال *bī khiyāl.*

UNCONDITIONAL, *a.* بدون شرط *bidūni*
shart, نا مقید *nā mukayyad.*

UNCONNECTED, *a.* بی ربط *bī rabt*, بی
بی علاقه *bī mashāarakat*, مشارکت
bī ilāka, جدا *judā*, خارج *khārij.*

UNCONSCIOUS, *a.* بی هوش *bīkhud*,
بی هوش *bī hūsh.*

UNCOVER, *vt., vi.* کشادن *kushādan*,
اظهار *sar pūsh-b.*, سرپوش برداشتن
izhār-d., نمودن *namūdan.*

UNCTION, *n.* مالش *mālīsh*, مسح *mas'h.*

UNCTUOUS, *a.* چرب *charb*, روغنی
raughanī.

UNCULPABLE, *a.* بی لا جرم *lā jurm*,
بی گناه *bī gunāh.*

UNCULTIVATED, *a.* غایر آباد *ghayr ābād*,
 نایب مزروع *nā mazrūā*, ویران *wayrān*,
 نایب تراشیده *nā muaddib*, نایب
 تاراشیده *tarāshīda*, نادان *nādān*.

UNCURABLE, *a.* نایب قابل شفا *nā kābili shifā*.

UNCURL, *vt.* گیسو راست کردن *gisū*
rāst-k., موی پیچیده کشادن *mūi*
pechīda-k.

UNCURRENT, *n.* نایب روان *nā rawān*,
 غایری رایج *ghayri rāyij*.

UNCUSTOMARY, *a.* غایر مامول *ghayr*
māmūl, بی دستور *bī dastūr*.

UNCUT, *a.* نایب مقطوع *nā maktūā*,
 نایب تراشیده *nā tarāshīda*.

UNDAUNTED, *a.* دلیر *dilīr*, بی باک *bī bāk*.

UNDAUNTEDLY, *ad.* بی باکانه *bī bākāna*,
 با جرأت *bā jurāat*.

UNDECAYED, *a.* بی نقص *bī naks*,
 ناکاسته *nā kāsta*.

UNDECEIVE, *vt.* نایب فریفتن کردن *nā farīf-*
ta-k., خبر صحیح گفتن *khābari sahīh-g.*

UNDECIDED, *a.* بی فیصله *bī faisla*,
 غایر موقوف *ghayr maukūf*.

UNDECISIVE, *a.* غایر *nā kātī*, نایب قاطع
 غایر قاطع *ghayr kātī*.

UNDECLINABLE, *a.* غایر مذکور *ghayr*
munsarīf, نایب مشروح *nā mashrūh*,
 نایب مفصل *nā mafsal*.

UNDENIABLE, *a.* نایب انکار *nā kābili*
inkār, بی اعتراض *bī ātirāz*.

UNDER, *prep.* پائین *taht*, زیر *zīr*,
 پائین *pāyīn*. To tread under foot, زیر پا
 زیر پا مالیدن *zīri pā mālīdan*.—(lower, in-
 ferior) *farūtar*, اسفل *asfal*. To be
 under, زیر شدن *zīr-sh*. Over and under,
 زیر و بالا *zīr u bālā*. An under
 garment, زیر جامه *zīr pūsh*,
 زیر جامه *zīr jāma*. Under age, نایب بالغ
 نایب بالغ *nā bāligh*. Under date,
 تاریخ *ba tārikh*. Under
 lock and key, موقفل *mukaffal*.

UNDERDO, *vt.* تقصیر کم کردن *kam-k.*,
 کردن *taksīr-k.*

UNDERGO, *vt.* صبر و تحمل نمودن *sabr u*
tahammul-n., برداشت کردن *bardāsh-t-k.*

UNDERGRADUATE, *n.* شاگرد درجه نایب
shāgirdi daraja nā yāfta.

UNDERGROUND, *a.* زیر زمین *zīri zamīn*,
 تحت الارض *tahtu'l arz*.

UNDERHAND, *a., ad.* مخفی *makhfī*,
 نهانی *nihānī*.

UNDERLAY, *vt.* زیر نهادن *zīr-n.*

UNDERLINE, *vt.* زیر الفاظ خط کشیدن
zīri alfāz khatt-k.

UNDERLING, *n.* وکیل کوچک *wakīli*
kūchak.—(mean fellow), سرد
 سرد *mardi past u khār*, فرومایه
farūmāya.

UNDERMINE, *vt.* نقب کردن *nakb-k.*,
 معدن کندیدن *maādan-k.*

UNDERMOST, *a.* زیر ترین *zīr tarīn*,
 اسفل *asfal*.

UNDERNEATH, *ad., prep.* در زیر *dar zīr*,
 پائین *taht*, پائین *pāyīn*.

UNDERSIGN, *vt.* در ذیل نوشتن *dar*
zayl-n., امضا داشتن *imzā-d.*

UNDERSIGNED, *n.* امضا دار *imzādār*,
 در ذیل نویس *dar zayl nawīs*.

UNDERSTAND, *vt., vi.* فهمیدن *fahmīdan*,
 در ذیل نوشتن *dar-y.*, شناختن
shanākhtan, یافتن *yāftan*.

UNDERSTANDING, *a., n.* در یافت *dar-*
yāft, ادراک *idrāk*, فهم *fahm*, عقل
ākl, دانش *dānish*, خبرداری
khābardārī.

UNDERSTOOD, *pp.* معروف *maāruḥ*,
 مضمور *muzmirr*, مقدر *mukaddar*.

UNDERTAKE, *vt., vi.* عزم کار کردن
āzmī kār-k., سعی نمودن *saī-n.*,
 ارتکاب *mubāsharat-k.*, مباشرت کردن
ba- بدست گرفتن *irtikāb-s.*, ساختن
dast-g., قصد کردن *kasd-k.*—(promise)

عزم کردن *tahud s.* کاول قول دادن *kaul-d.*
 To undertake a journey, عزم طریق
 رو برآه شدن *āzmi tarīk-s.* عزم
ru ba rāh-sh. To undertake a warlike
 expedition, عزم سفر جنگ گرفتن
āzmi safari jang-g.
 UNDERTAKER, *n.* مباشر *kārgīr,* مباشر
mubāshir.
 UNDERTAKING, *n.* سعی *ijтира,* سعی
saī, عزم *āzm,* جهاد *jehad,* کار *kār,*
 معامله *muāmala.*
 UNDERVALUE, *vt.* حقارت کردن *hakā-*
rat-k., کم قیمت کردن *kam kīmat-k.,*
 اهانت کردن *sabuk-g.,* سبک گرفتن
ahānat-k.
 UNDERVALUE, *n.* ارزانی *arzānī,*
 کمبهایبی *kambahāī,* کساد *kasād.*
 UNDESERVED, *a.* نا مستحق *nā musta-*
hak, بیجا *bījā,* غایر واجب *ghayr wājib,*
 UNDESERVEDLY, *ad.* بی محل *bī*
mahall, بی استیاد *bī istiād.*
 UNDESERVING, *a.* نا شایسته *nā shāyista,*
 نا سزاوار *nā sazawār,* نا لایق
nā lāyak.
 UNDESIGNED, *a.* نا مقصود *nā maksūd,*
 بی اراده *bī irāda.*
 UNDESIRABLE, *a.* نا دلخواه *nā dilkhāh,*
 نا دلپسند *nā dilpasand.*
 UNDETERMINABLE, *a.* نا مقرر *nā*
mukarrar.
 UNDETERMINATE, UNDETERMIN-
 ED, *a.* نا معین *nā muyyin.*—(irreso-
 lute) متروک *mutaraddid,* دودل *dūdīl.*
 UNDISCERNING, *a.* بی تامل *bī tāmmul,*
 بی بصیرت *bī basīrat.*
 UNDISCIPLINED, *a.* بی ضبط *bī zabt,* نا
 بی قواعد *nā āmūkhta,* آموخته
bī kawāyid.
 UNDISCOVERABLE, *a.* نا یاب *nāyāb,*
 مستند استطلاع *mumtanī istitlā.*
 UNDISGUISED, *a.* بی لباس *bī libās,*

بی تبدیل صورت *bī tabdīli sūrat,* بی
 شک *bī shak,* بی شبهه *bī shubah.*
 UNDO, *vt.* حل کردن *hall-k.,* وا کردن
wā-k., خراب کردن *kharāb-k.,* ضایع
 کردن *zāī-k.*
 UNDOUBTEDLY, *ad.* یقیناً *yakīnan,*
 بی شبهه *bī shubah.*
 UNDUE, *a.* نا مناسب *nā munāsib,*
 خارج از حد *khārij az hadd,* نا لایق
nā lāyak.
 UNDULATE, *vt., vi.* موج زدن *mauj-z.,*
 لرزیدن *larzīdan.*
 UNDUTIFUL, *a.* نا مطیع *nā mutīd,*
 نا فرمانبردار *nā farmānbardār.*
 UNEASINESS, *n.* بی آرامی *bī āramī,*
 آزار *āzār,* اضطراب *iztirāb.*
 UNEASY, *a.* بی آرام *bī āram,* دلفگار
dilfigār, بی آسایش *bī āsāyish,*
 مضطرب *mustarīb.*
 UNEMPLOYED, *a.* بی کار *bīkār,* بی
 عمل *bī āmal.*
 UNENGAGED, *a.* نا مشغول *azād,* آزاد
nā mashghūl.
 UNENJOYED, *a.* نا مملوک *nāmamlūk,*
 نا داشته *nā dāshta.*
 UNEQUAL, *a.* نا برابر *nī barābar,*
 نا مساوی *nā hamwār,* هموار
masāwī, بی نظیر *bī misāl,* مثال
bī nazīr.
 UNEQUALLY, *ad.* بی همواری *bī hamwārī.*
 UNEQUITABLE, *a.* vide UNJUST.
 UNEQUIVOCAL, *a.* بی دو معنی *bī*
dū maānī, غایر مبهم *ghayr mubham.*
 UNEVEN, *a.* نا هموار *nā hamwār,* غیر
 مسطح *ghayr masatlāh.*
 UNEXAMINED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda,*
 بی تفحص *bī taftīsh,* تفتیش
bī tafhūs.
 UNEXAMPLED, *a.* بی مثال *bī misāl,*
 غیر تمثیل *ghayr tamīl.*

UNEXCEPTIONABLE, *a.* نا قابل استثناء *nā kābili istisnā*, بی اعتراض *bī itirāz*.

UNEXPECTED, *a.* ناگهانی *nāgahān*, بیکیک *yakāyak*, بلامدید *bilā umed*.

UNEXPECTEDLY, *ad.* علی الفور *ālā'l faur*, ناگاه *nāgāh*, بیخبرانه *bī khabarāna*.

UNFAILING, *a.* غیر مضمون *ghayri mamnūn*, بی زوال *bī zawāl*.

UNFAIR, *a.* نا پسند *bī salāh*, نا شایسته *kabīh*, نا پسند *nā pasand*, نا مناسب *nā munāsib*, *shāyista*.

UNFAITHFUL, *a.* غدار *bī wafā*, بی وفا *bī wafā*, خائن *khāyīn*, *ghaddār*.

UNFAITHFULNESS, *n.* بی وفایی *bī wafā*, نامک حرّامی *namak harāmī*, *wafā*.

UNFASHIONABLE, *a.* بی دستور *bī dastūr*, نا معمول *nā madmūl*.

UNFASTEN, *vt.* باز کشادن *kushādan*, باز کردن *bāz-k.*

UNFAVOURABLE, *a.* نا موافق *nā muwāfik*, غیر معسود *ghayr ma'sūd*.

UNFEATHERED, *a.* بی پر و بال *bī par u bāl*.

UNFEELING, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی حساس *bī ihsās*, سنگدل *sangdil*.

UNFEIGNED, *a.* بی نفاق *sādik*, صادق *sādik*, بی نفاق *bī nifāk*.

UNFINISHED, *a.* بی انجام *bī anjām*, نا تمام *nā tamām*, بی انسرام *bī insirām*, نا کامل *nā kāmīl*.

UNFIT, *a.* نا موافق *nā lāyak*, نا لایق *nā lāyik*, نا درست *nā durust*, *muwāfik*.

UNFIT, *vt.* نا موافق کردن *nā muwāfik-k.*, نا مناسب ساختن *nā munāsib-s.*

UNFITLY, *ad.* بی مناسبت *bī munāsibat*.

UNFITNESS, *n.* عدم لیاقت *ādami liyākat*, نا شایستگی *nā shāyistagī*.

UNFIX, *vt.* کشادن *hall-k.*, حل کردن *hall-k.*, *kushādan*.

UNFIXED, *a.* نا پایدار *bīkarār*, بی قرار *bīkarār*, بی استوار *nā ustuwār*, بی استقامت *bī istikāmat*.

UNFOLD, *vt.* کشف *kushādan*, آشکاره کردن *kashf-k.*, گفتن *guftan*, آشکاره کردن *āshkāra-k.*, اظهار کردن *izhār-k.*

UNFORTUNATE, *a.* بی نصیب *bī nasīb*, بی طالع *bī tālī*, بد بخت *bad bakht*, محروم *mahrūm*, بد بخت *siyāh bakht*.

UNFORTUNATELY, *ad.* از بد بختی *as bad bakhtī*, بد بختانه *bad bakhtāna*.

UNFREQUENTED, *a.* نا درالوقوع *nā diru'l wukūā*.

UNFREQUENTLY, *ad.* گاه گاه *gāh gāh*, بی آمد و شد *bī āmad u shud*.

UNFRIENDLY, *a.* بی محبت *bī mohabbat*, نا مهربان *nā mahrban*.

UNFRUITFUL, *a.* بی حاصل *bī hāsīl*, بی فایده *bī fāyada*, *bī bar*.

UNFURNISH, *vt.* اسباب برداشتن *asbāb-b.*, بی ساز و سامان کردن *bī sās u sāmān-k.*

UNGENEROUS, *a.* بد اندیش *bad andīsh*, نا خوش طبع *badkhāh*, بی کرم *bī karam*, *khūsh tabīd*.

UNGENIAL, *a.* خلاف طبیعت *khilāfi tabīdt*.

UNGENTEEL, *a.* نا ملایم *nā mulāyīm*, درشت *durusht*, تند *tund*.

UNGENTLEMANLY, *ad.* بی ادبانه *bī adabāna*, بد نزاک *bad nizhād*, بد اصل *bad asl*.

UNGODLY, *a.* کافر *kāfir*, ملحد *mulhid*.

UNGOVERNABLE, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardan kash*.

UNGRACEFUL, *a.* بی نزاکت *bī nazākat*, بی لطافت *bī zarāfat*, بی ظرافت *bī lutfāna*.

UNGRACIOUS, *a.* فاسق *sharīr*, بی نزاکت *fāsik*, فاحش *fāhish*, بی نزاکت *nizākat*.

UNGRATEFUL, *a.* نا بي وفا *bī wafā*, نا حق شناس *nā sipās*, ناماک حرام *namak harām*, *hakke shinās*.

UNGUARDED, *a.* بي تامل *ghāfil*, *bī tāmmul*.

UNGUENT, *n.* ضماد *marham*, مرهم *zamād*.

UNHAPPINESS, *n.* بد ملولي *malūlī*, بد حال *bad hālī*, پریشان *parīshānī*, دردمندي *dardmandī*.

UNHAPPY, *a.* بد نا خوش *nā khūsh*, بد نصيب *bī nasīb*, بد حال *bad hāl*, دلتنگ *dil tang*, بي طالع *bī tālī*.

UNHARMONIOUS, *a.* نا هماهنگ *nā ham āhang*, بي آهنگ *bī āhang*, بي مناسبت *bī munāsabat*.

UNHEALTHINESS, *n.* عدم صحت *ādami sihhat*, بي عافيتي *bī āfiyatī*.

UNHEALTHY, *a.* نا مريض *marīz*, بي صحت *nā tandurust*, تندرست *bī sihhat*.

UNHOLINESS, *n.* نا پاكي *nā pākī*, معصيت *maāsīyat*.

UNHOLY, *a.* بي دين *nā pāk*, نا پاک *bī dīn*.

UNHURT, *a.* بي ضرر *bī nuksān*, انيت نکشیده *bī ranj*, بي رنج *bī zarar*, *azīyat nakashīda*.

UNICORN, *n.* کرگدن *kargadan*.

UNIFORM, *a.* موافق *yaksān*, يکجهت *yakjahat*, يکسو *murwāfak*, *yaksū*.

UNIFORMITY, *n.* يکسانى *yaksānī*, مشابهت *mushābahat*, موافقت *murwāfakat*, يکاذنگي *yakānagī*, *ittifāk*.

UNIFORMLY, *ad.* با يکسانى *bā yaksānī*, بطور يکجهت *ba tauri yak jehat*.

UNIMAGINABLE, *a.* نا متصور *nā muta-sawwir*, بي قیاس *bī kiyyās*.

UNIMPORTANT, *a.* غير مهم *ghayr muhimm*, نا گران *nā girān*, سبک *sabuk*, بي قدر *bī kadr*.

UNIMPROVED, *a.* نا معمور *nā maāmūr*, بلا تهذيب *ghayr ābād*, *bilā tahzīb*.

UNINTELLIGENT, *a.* نا بي علم *bī ilm*, بي دانش *bī dānish*, *nā shinās*.

UNINTELLIGIBLE, *a.* نا قابل فهم *nā kābili fahm*, بي معني *bī maānī*.

UNINTENTIONAL, *a.* بي قصد *bī kasd*, نا دیده و دانسته *nā dīda u dānista*.

UNINTERESTED, *a.* بي غرض *bī gharaz*, پروا *bī parwā*.

UNINVITED, *a.* بي طلب *bī talab*, دعوت *bī daāwat*.

UNION, *n.* اتحاد *ittihād*, سازش *wasl*, يکاذنگي *yakānagī*, *sāzish*.

UNISON, *n.* هماواز *ham āwāz*, همساز *hamsāz*.

UNIT, *n.* واحد *wāhid*, يک *yak*.

UNITE, *vt, vi.* وصل *paywastan*, اتحاد کردن *wasl-k.*, *ittihād-k.*, متحد شدن *muttafik-sh.*, *To be united*, متحد شدن *muttahid-sh.*

UNITED, *a.* متحد *muttahid*, متفق *muttafik*.

UNITEDLY, *ad.* با اتفاق *bā ittifāk*, با اتحاد *bā ittihād*.

UNITY, *n.* يکاذنگي *yaktāī*, توحيده *yagānagī*, *tauhīd*.

UNIVERSAL, *a.* کلي *ūmūmī*, شامل *shāmil*, همهمي *kullī*, *āmīm*, *jumla*.

UNIVERSALITY, *n.* کليت *ūmūm*, جمليگي *kulliyat*, *jumlagī*.

UNIVERSALLY, *ad.* همهمه *ūmūman*, کلي و جزى *kull u jūrī*, *bi'l jumla*, Universally advantageous, همهمه *āmīmūn naftī*.

- UNIVERSE, *n.* جهان *jehān*, دنیا *dunyā*, گیتی *gaytī*, عالم *ālam*.
- UNIVERSITY, *n.* مدرسه *madrasa*, مکتب جامع *maktabi jāmi*.
- UNJUST, *a.* بی داد *nā hakk*, بی عدالت *bī dād*, خلاف معذات *khilāfi ma'dalat*.
- UNJUSTIFIABLE, *a.* بلا قابلیت معاف *bīlā kābiliyati mu'af*, بی اعتبار *bī a'tibār*.
- UNJUSTIFIABLY, *ad.* بی قابلیت معاف *bīlā kābiliyati mu'af*, بدون امکان قبول *bidūni imkāni kabūl shudanī*.
- UNJUSTLY, *ad.* بی عدالت *bī ādālat*, نا حق *khilāfi shar'*, خلاف شرع *nā hakk*.
- UNKIND, *a.* بی مهربان *nā mahr-bān*, بی محبت *bī mahabbat*, بی iltifāt, بی التفات.
- UNKINDLY, *ad.* بی ملامت *bī mulāya-mat*, بی مرحمت *bī marahmat*, بی شفقت *bī shafakat*.
- UNKINDNESS, *n.* نا مهربانی *nā mihr-bānī*, بد خواهی *bad khāhī*, جفا *jafā*.
- UNKNOWNINGLY, *ad.* نا دانسته *nā dānista*, بی خبرداری *bī khabardārī*.
- UNKNOWN, *a.* نا معلوم *nā ma'ālūm*, مجهول *majhūl*, غیری معلوم *ghayrī ma'dhūd*, بی اشتیاق *bīgāna*, بی اشتیاق *bī ishtihār*.
- UNLAWFUL, *a.* نا جایز *nā hakk*, نا حق *khilāfi shar'*, خلاف شرع *nā jāyiz*.
- UNLAWFULLY, *ad.* بلا شرع *bilā shar'*, برخلاف قانون *bar khilāfi kānūn*.
- UNLEARNED, *a.* نا خوانده *nā khānda*, بی علم *bī ilm*.
- UNLEAVENED, *a.* بی خمیر *bī khamīr*, فطیری *fatīrī*.
- UNLESS, *conj.* وگر نه *agar na*, مگر *magar*, بغیر *baghayr*, وگر نه *wagar na*, الا *illā*.
- UNLIKE, *a.* بی مشابهت *bī mushābihat*, بی تمثیل *bī tamsīl*, مختلف *mukhtalif*.
- UNLIKELY, *ad.* نا شدنی *nā shudanī*, نا ممکن *nā mumkin*.
- UNLIMITED, *a.* بی حد *bī hadd*, غیر معین *ghayr mu'yin*, نا محدود *nā mahdūd*.
- UNLOCK, *vt.* قفل کشادن *kufī-k.*, تفسیر کردن *tafsīr-k.*
- UNLOOSE, *vt.* کشادن *hall-k.*, حل کردن *kushādan*, رها کردن *rahā-k.*
- UNMAN, *vt.* دافکار شدن *dilfigār-sh.*, بی دلیل ساختن *bī dil-s.*
- UNMANAGEABLE, *a.* سرکش *sarkash*, گردنکش *gardankash*, بی لجام *bī lajām*, نا قابل ضبط *nā kābili zabt*.
- UNMANLY, *a.* بی مردانگی *bī mardāngī*, بی غیرت *bī ghayrat*, نا کس *nā kas*, زنانه *zanāna*.
- UNMANNERLY, *a.* بی ادب *bī adab*, بد خلق *bad khulk*.
- UNMARRIED, *a.* نا کد خدا *nā kad khudā*, بی نکاح *bī nikāh*, مجرد *mujarrad*, بی زوج *bī zauj*.
- UNMASK, *vt.* حجاب برداشتن *hijāb-b.*, پرده کشادن *parda-k.*
- UNMATCHED, *a.* بی مثال *bī misāl*, بی نظیر *bī nazīr*.
- UNMERCIFUL, *a.* بی رحم *bī rahm*, بی شفقت *bī shafakat*.
- UNMERCIFULLY, *ad.* بی شفقت *bī shafakat*, سنگدلانه *sangdilāna*.
- UNMERCIFULNESS, *n.* بی رحمی *bī rahmī*, سنگدلی *sangdilī*.
- UNMERITED, *a.* نا لایق *nā lāyak*, نا سزا *nā sazā*.
- UNMINDFUL, *a.* بی خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*.
- UNMOVED, *a.* پایدار *pāyadār*, قائم *kāyīm*.

بر قرار *bar karār*, بي شفقت *bī shafa-*
kat, سځگدل *sangdil*.

UNNATURAL, *a.* خلاف طبيعت *khilāfi*
tabiyat, غير طبيعت *ghayr tabīyat*.

UNNATURALLY, *ad.* نا موافق طبيعت *nā muwāfaki tabīyat*, برخلاف طبع *bar khilāfi tabī*.

UNNAVIGABLE, *a.* مرور نا ياب *murū-*
ri nāyāb.

UNNECESSARILY, *ad.* بي ضرورت *bī*
zarūrat, بلا لازمت *bilā lāzimat*.

UNNECESSARY, *a.* بي ضرورت *bī*
zarūrat, غير واجب *ghayr wājib*.

UNNOTICED, *a.* مراعات *bī zikr*, بي ذکر *bī zikr*,
مراعات *murāāt nāyāfta*.

UNNUMBERED, *a.* بي عدد *bī ādad*,
نا شمردنه *nā shimurda*, بشمار *bī shumār*.

UNOBJECTED, *a.* نا مردود *nā mardūd*,
رد *bī radd*.

UNOBSERVANT, *a.* نا مطيع *nā mutīā*,
غافل *ghāfil*, غير ملاحظ *ghayri mulāhiz*.

UNOBSERVED, *a.* نا منظور *nā manzūr*,
ديده *nā dīda*.

UNOBSTRUCTED, *a.* بي مزاحمت *bī*
muzāhimat, غير ممنوع *ghayri mamnūā*,
بیکار *bīkār*, نا مشغول *nā mashghūl*.

UNPACK, *vt.* باز *basta-k*, بستنه کشادن
bāz-n.

UNPAID, *a.* نا ادا کرده *nā adā karda*,
نا گذارده *nā guzārda*.

UNPALATABLE, *a.* بي لذت *bī lazzat*,
نا گوار *nā guwār*.

UNPARDONABLE, *a.* نا واجب العفو *nā*
wāji bu'l āfu.

UNPARDONABLY, *ad.* بلا عفو *bilā āfu*.

UNPERCEIVED, *a.* نا مفهوم *nā mafhūm*,
نا ديده *nā dīda*.

UNPERISHABLE, *a.* نا فاني *nā fānī*,
نا پایدار *nā pāyadār*.

UNPHILOSOPHICAL, *a.* خلاف حکمت *khilāfi hikmat*.

UNPITYING, *a.* بي شفقت *bī shafakat*,
رحم *bī rahm*.

UNPLEASANT, *a.* نا خوش *nā khush*,
غير لطيف *ghayr latīf*, نا پسند *nā pasand*.

UNPLEASANTLY, *ad.* بي لطيف *bī latīf*,
دلواپزي *bī dilāwīzī*.

UNPLEASANTNESS, *n.* نا خوشي *nā*
khūshī, نا پسندي *nā pasandī*.

UNPLIANT, *a.* غير مایل *ghayri māyil*,
سخت *sakht*.

UNPOLISHED, *a.* بي جلا *bī jilā*,
صیقل *bī saykal*.

UNPOLITE, *a.* بي ادب *bī adab*,
سليقم *bī salīqa*.

UNPOLLUTED, *a.* غير ملوث *ghayri*
mulawwas, پاک دامن *pāk dāman*.

UNPOPULAR, *a.* بي اعتبار عام *bī itibāri*
ām, نا پسند *nā pasand*, بد نام *bad nām*.

UNPRACTICABLE, *a.* ناممکن معمول *nā*
mumtanī maāmūl-sh, نا دست *nā dast ras*.

UNPRACTISED, *a.* بي استعمال *bī istī-*
māl, نا معمول *nā maāmūl*.

UNPRECEDENTED, *a.* بي پيششهاد *bī*
peshnihād, بي نمودار *bī namūdār*,
نمونه *bī namūna*.

UNPREJUDICED, *a.* غير متعصب *ghayri*
muta'ssib, بي تعصب *bī taāssub*.

UNPREMEDITATED, *a.* بي نيت *bī*
niyat, بي غرض *bī gharaz*.

UNPREPARED, *a.* نا آماده *nā āmāda*,
نا مهيا *ghayri mustāidd*, نا مهيا *nā muhayyā*.

UNPRINCIPLED, *a.* بد ذات *bad zāt*,
فساد *farūmāya*, مفسد *mufsid*.

UNPROFITABLE, *a.* بي فايده *bī fāyada*,
غير مفيد *ghayri mufīd*.

UNPROFITABLENESS, *n.* نا فايده مندي *nā fāyada mandī*, بي سود مندي *bī sūdmandī*.

UNPROFITABLY, *ad.* بي نفع *bī nafī*, بلا فايده *bilā fāyada*.

UNPROLIFIC, *a.* عقيم *ākīm*, بي بار *bī bar*.

UNPROPITIOUS, *a.* نا مسعود *nā masūd*, بد بخت *bad bakht*, بي طالع *bī tāl*, بد اختر *bad akhtar*.

UNPROPORTIONED, *a.* بي موافقت *bī murwāfikat*.

UNPROSPEROUS, *a.* بد بخت *bad bakht*, نا کامياب *nā kāmyāb*.

UNPROTECTED, *a.* بي دستگير *bī dast-gīr*, بي حمايت *bī himāyat*.

UNPROVED, *a.* غير ثابت *ghayrī sābit*, بي دليل و برهان *bī dalīl u burhān*.

UNPROVIDED, *a.* بي اسباب *bī asbāb*, بي سرانجام *bī saranjām*.

UNQUALIFIED, *a.* نا قابل *nā kābil*, نا لايق *nā lāyāk*.

UNQUESTIONABLE, *a.* بي شبه *bī shubah*, بلا اعتراض *bilā itirāz*.

UNQUESTIONABLY, *ad.* بي شک *bī shakk*, مقررًا *mukarran*.

UNREAD, *a.* نا خوانده *nā khānda*, بي علم *bī ilm*.

UNREADY, *a.* نا مهيا *nā tayyār*, نا مهيا *nā muhayyā*.

UNREAL, *a.* نا راست *nā rāst*, بي حقيقت *bī hakikat*.

UNREASONABLE, *a.* 1. (immoderate) *bī itidāl*. 2. (not agreeable to reason), نا معقول *nā maqūl*. 3. (improper) بي قاعده *bī kāida*, بي جا *bī jā*.

UNREASONABLENESS, *n.* عدم اعتدال *adami atidāl*, نا معقولي *nā maqulī*.

UNREASONABLY, *ad.* بي اعتدال *bī atidāl*, نا معقولانه *bilā insāf*, نا معقولانه *nā maqūlāna*.

UNRELENTING, *a.* بي شفقت *bī shafa-kat*, سزگدل *sangdil*, درشت *durusht*.

UNREMOVABLE, *a.* برقرار *kāyim*, بار کار *bar karār*.

UNREPENTING, UNREPENTANT, بي ندامت *bī pashimānī*, بي ندامت *bī nadāmat*.

UNREPROVABLE, *a.* بي توبیخ *bī taubīkh*.

UNREQUESTED, *a.* نا مطلوب *nā matlūb*, نا درخواست *nā darkhāsta*.

UNRESERVED, *a.* (frank), صافي دل *sāfī dil*, صادق *sādik*, مخلص *mukhlis*. —(not kept back), نا باز داشته *nā bāz dāshtha*, بي امتناع *bī imtinād*.

UNRESERVEDLY, *ad.* با اخلاص *bā ikhlās*, بي رنگ و ریا *bī rang u riyā*, بالکل *bīl'kul*.

UNRESISTED, *a.* نا مردود *nā mardūd*, نا مدفون *nā madfūn*.

UNRESISTING, *a.* بي مقاومت *bī mu-kāwamat*, بي مزاحمت *bī muzāhamat*.

UNRESTRAINED, *a.* بي قيد *bī kayd*, از حد *bī zabt*. —(not limited), بي انتها *bī intihā*, بي حد *az hadd berūn*.

UNREVEALED, *a.* نا مبین *nā mubayyan*, مخفي *ghayr makshūf*, مخفي *makhfī*.

UNREWARDED, *a.* بي مزد *bī muzd*, بي عوض *bī iwaz*.

UNRIGHTEOUS, *a.* بي صداقت *bī sadākat*, بي راستي *nā sādik*, نا صادق *rāstī*, نا صواب *nā sawāb*.

UNRIGHTEOUSNESS, *n.* گناه گاري *gunāh-gārī*, فسوق *fusūk*, نا راستي *nā rāstī*.

UNRIPE, *a.* رسیده *khām*, نا رسیده *nā rasīda*, نا پخته *nā kāmīl*, نا کامل *nā pukhta*.

UNRIVALLED, *a.* بی نظیر *bī nazīr*,

بی مثال *bī misāl*, بی عدیل *bī ādīl*.

UNRULINESS, *n.* سرکشی *sar kashī*,

فتنه انگیزی *fitna angīzī*.

UNRULY, *a.* سرکش *bī sabt*, بی ضبط

sar kash, گردنکش *gardan kash*.

UNSAFE, *a.* نا امین *khatarnāk*, خطرناک

nā amīn, بی سلامت *bī salāmat*.

UNSAID, *a.* نا مذکور *nāgufta*, نا گفته

nā mazkūr.

UNSATISFACTORY, UNSATISFYING,

a. نا پسند خاطر *nā muwāfak*, نا موافق

nā pasandi khātir, غیر مطبوع *ghayri matbūā*.

UNSATISFIED, *a.* نا خوش *nā khūsh*,

نا راض *nā rāz*, نا شاد *nā shād*.

UNSAVOURY, *a.* بی لذت *bī lazzat*,

بی مزگی *bī mazagī*.

UNSEAL, *vt.* مهر کشادن *mühr-k*.

UNSEASONABLE, *a.* بی وقت *bīwakt*,

بی زمان *bī zamān*, بی هنگام *bī hangām*,

بی موقع *bī maukū*.

UNSEASONABLY, *ad.* بی مهل *bī mahall*,

بی وقتانه *bī waktāna*, بی زمان *bī zamān*.

UNSEEMLY, *a.* نا شایسته *nā shāyista*,

کبیح *kabīh*, زشت *zisht*.

UNSERVICEABLE, *a.* نا مفید *nā mufīd*,

نا بکار *nā bakār*.

UNSETTLE, *vt.* بی قرار کردن *bī karār-k*,

نا پایدار کردن *nā pāyadār-k*.

UNSETTLED, *a.* نا ثابت *bīkarār*, بی قرار

nā sābit, نا پایدار *nā pāyadār*.

UNSHAKEN, *a.* غیر متحرک *ghayri*

mutaharrik, بی جنبش *bī jumbish*.

UNSHEATHE, *vt.* از غلاف کشیدن *az ghi-*

lāf-k.

UNSOCIAL, *a.* غیر مطلوب *ghayri matlūb*,

خالص *khālis*, غیر مؤانس *ghayri muānis*.

UNSOCIABLE, *n.* نا مهربان *nā mīhrbān*,

بی الفت *bī ulfat*, نا همدام *nā hamdam*.

UNSOCIABLY, *ad.* بی مهربانی *bī mīhr-*

bānī, بی الفتی *az rūi bī ulfatī*.

UNSOUND, *a.* 1. (sickly), مریض *marīz*,

بیمار *bīmār*. 2. (defective) ناقص *nākis*,

بی دین *bī dīn*, 3. (not orthodox) خراب

kharāb. 4. (not honest), مکار *makkār*, نا صادق

nā sādik. An unsound sleep, خواب سبک

khābi-sabuk.

UNSPEAKABLE, *a.* نا گفتنی *nā guftanī*,

نا قابل تقریر *nā kābili takrīr*.

UNSTABLE, *a.* نا پایدار *nā kāyim*,

بی قرار *bī karār*, قرار *nāpāyadār*.

UNSTEADILY, *ad.* بی قرارانه *bī karār-*

rāna.

UNSTEADINESS, *n.* بی قراری *bī karārī*,

نا ثابت قدمی *nā sābit kadamī*.

UNSTEADY; UNSTEADFAST, *a.* بی

قرار *bī karār*, بی ثبات *bī sabāt*, نا

ثابت *nā sābit*.

UNSUBSTANTIAL, *a.* بی وجود *bī wujūd*,

بی جوهر *bī jauhar*.

UNSUCCESSFUL, *a.* نا کامیاب *nā kāmyāb*,

بد بدخت *bad bakht*, بی مقصد

bī maksad, محروم *mahrūm*, بی طالع

bī tālī, *bakht*.

UNSUCCESSFULLY, *ad.* بی نصیبانه *bī*

nasībāna, بی طالع *bī tālī*.

UNSUITABLE, *a.* نا موافق *nā muwāfak*,

نا شایسته *nā shāyista*, نا لایق

nā lāyak.

UNSUITABLENESS, *n.* نا سزاواری *nā*

sazāwārī, عدم مناسبت *ādami munāsibat*.

UNSULLIED, *a.* نا ملوث *nā mulawwas*,

بی عیب *bī āyb*.

UNSUPPORTED, *a.* بی عمود *bī āmūd*,

بی تقویت *bī takwīyat*.

UNSUSPECTED, *a.* نا مظنون *nā maznūn*,

نا محتمل *nā muhtamal*.

UNSUSPECTING; UNSUSPICIOUS, *a.*

بی شبه *bī shubah*, بی گمان *bī gumān*.

- UNTAMED, *a.* وحشي *sarkash*, سرکش *wahshī*.
- UNTAUGHT, *a.* نا خوانده *nā khānda*, تعليم نديا *taālīm nayāfta*.
- UNTENABLE, *a.* بي استناد *bī istinād*, بي اثبات *bī isbāt*.
- UNTENANTED, *a.* بي کرايه دار *bī kirāya dār*.
- UNTHANKFUL, *a.* نا شکور *nā shukūr*, بي سپاس *bī sipās*.
- UNTHANKFULNESS, *n.* بي شکر نعمت *bī shukr naʿmat*, بي سپاسي *bī sipāsi*.
- UNTHINKING, *a.* غافل *ghāfil*, بي فکر *bī fikr*.
- UNTIE, *vt.* حل کردن *kushādan*, باز کردن *bāz kardan*.
- UNTIL, *con, prep.* تا *tā*, الی *ilʿa*, تاکی *tāki*.
- UNTIMELY, *a.* بي وقت *bī waqt*, بي هنگام *bī hangām*.
- UNTITLED, *a.* بي لقب *bī lakab*, مستحق *nā mustahakk*.
- UNTOLD, *a.* نا معلوم *nā gufta*, نا محسوس *nā mamsūs*, دست نزده *dast na zada*.
- UNTRACTABLE, *a.* گردنکش *gardankash*, سرکش *sarkash*, غير مطيع *ghayri mutiā*.
- UNTRAINED, *a.* نا مودب *nā muaddab*, بي تعليم *bī taālīm*.
- UNTRIED, *a.* نا آزموده *nā āzmūda*, مجرب *nā mujarrab*.
- UNTROD, *a.* نا پايمال *nā pāyamāl*, کوفته *nā kūfta*.
- UNTRUE, *a.* نا راست *nā hakk*, بي وفا *bī wafā*, (faithless), پُر ریا *pur riyā*.
- UNTRULY, *ad.* بي حقيقت *bī hakikat*, راستانه *nā rāstāna*.
- UNTRUTH, *n.* نا راستي *durūgh*, کذب *kizb*.
- UNUSED, *a.* بي استعمال *bī istiāmāl*, نا مستعمل *nā mustaāl*.
- UNUSUAL, *a.* بي قاعده *bī kāyada*, غير خلاف معمول *khilāfi maāmūl*, غيروي *ghayri mādūd*.
- UNUSUALLY, *ad.* بي رسمانه *bī rasmāna*, برخلاف عادت *bar kilāfi ādat*.
- UNVARIED, *a.* بي تبديل *bī tabdīl*, بي تغير *bī taghayyur*.
- UNVEIL, *vt.* بيحجاب کردن *bī hijāb-k.*, رفع نقاب ساختن *rafʿi nikāb-s.*
- UNWARILY, *ad.* غافلان *ghāfilan*, بي خبرانه *bī khabārāna*.
- UNWARLIKE, *a.* نا جنگي *nā jangī*, نا نبرد آزما *nā nabard āzmā*.
- UNWARRANTABLE, *a.* نا جايز *nā jāyiz*, نا روا *nā rawā*.
- UNWARY, *a.* بي خبر *bī khabar*, غافل *ghāfil*, بي احتياط *bī ihtiyāt*.
- UNWEARIED, *a.* نا مانده شده *nā mānda shuda*, نا خسته *nā khasta*.
- UNWELCOME, *a.* نا داپسند *nā dilpasand*, نا خوش *nā khūsh*.
- UNWELL, *ad.* بيخوش *nā khūsh*, بيمار *bīmār*.
- UNWHOLESOME, *a.* نا گواره *nā guwāra*, نا موافق *nā muwāfak*, نا صواب *nā sawāb*.
- UNWIELDINESS, *n.* گراندي *girānī*, بزرگي *buzurgī*.
- UNWIELDY, *a.* نا مستعد *girān*, نا قابل *nā kābil*, نا مستعد *nā mustaād*, جسيم *jasīm*.
- UNWILLING, *a.* بي راضي *nā rāzī*, بي مراد *nā murād*, بي اختيار *bī ikhtiyār*.
- UNWILLINGLY, *ad.* با ضرورت *bā zarūrat*, بلا اراده *bilā irāda*, کراهتانه *karāhatan*.
- UNWILLINGNESS, *n.* بي رضائي *bi rāzī*, بي اختياري *bī ikhtiyārī*.

UNWISE, *a.* نادان *bī ākl*, بی عقل *bī ākl*, *nādān*, غافل *ghāfil*.

UNWISELY, *ad.* بی عقلانه *ghāfilan*, بی عقلانه *bī āklāna*, احمقانه *ihmakāna*.

UNWITNESSED, *a.* بی شاهد *bī shāhid*, بی گواه *bī guwāh*.

UNWONTED, *a.* نا مشهور *nā mashhūr*, بلا قاعده *bilā kāyada*.

UNWORTHILY, *ad.* بی استحقاق *bī istihkāk*, بی سزاواری *bī sazāwārī*, بی لیاقت *bī layākat*.

UNWORTHINESS, *n.* نا شایستگی *nā shāyistagī*, نا سزاواری *nā sazāwārī*.

UNWORTHY, *a.* نا مستحق *nā mustahakk*, نا لایق *nā lāyak*, نا سزاوار *nā sazāwār*, نا مناسب *nā munāsib*.

UNWRITTEN, *a.* نا مکتوب *nā maktūb*, نا نوشته *nā nawishta*.

UNYOKE, *vt.* بی یوغ کردن *bī yūgh-k.*, تفریق کردن *tafrīk-k.*

UP, *ad.* فوق *āla'*, علی *bar*, بالا *bālā*, *fauk*. To come up, بر آمدن *bar-ā*. To go up, بالا رفتن *bālā-r.* Up and down, زیر و زبر *zīr u zabar*, بالا *zīr u bālā*. Up to, تا *tā*, حتی *ilā'* *hatta*. Up to this time, تا این وقت *tā īn wakt*. Get up, برخیز *barkhīz*.

UPBRAID, *vt.* سرزنش *taāna-z.*, طعنه زدن *taāna-z.*, ملامت کردن *malā-mat-k.*, توبیخ کردن *taubīkh-k.*

UPBRAIDINGLY, *ad.* با طعنه *bā taāna*, با سرزنش *bā sarzanish*.

UPCAST, *a.* بالا انداخته *bālā andākhta*, رمی *ramī*.

UPHOLD, *vt.* حمایت *bardāshtan*, بر داشتن *bardāshtan*, نگاهداشتن *nigāh-d.*, حمایت کردن *himāyat-k.*

UPLIFT, *vt.* بر داشتن *bardāshtan*.

UPON, *prep.* بر *bar*, بالا *bālā*, علی *āla'*.

UPPER, *a.* بالتر *bālātar*, برتر *bar tar*, اعلی *āla'*.

UPPERMOST, *a.* بلند بالا ترین *bīlā tarīn*, بلند ترین *buland tarīn*.

UPRAISE, *vt.* بر داشتن *bar dāshtan*, افزایش *afrāz-k.*

UPRIGHT, *a.* راست *rāst*, صالح *sālih*, صادق *sādik*, شایسته *shāyista*.

UPRIGHTLY, *ad.* راستانه *rāstāna*, صالحانه *sālihan*, با راستی *bā rāstī*.

UPRIGHTNESS, *n.* راستی *rāstī*, صداقت *sadākat*.

UPROAR, *n.* هنگامه *hangāma*, غوغا *ghau-ghā*, شور *shūr*.

UPROOT, *vt.* از بیخ بر کندن *az bekh bar-k.*

UPROUSE, *vt.* بر انگیزیدن *bar angīkhtan*, بیدار کردن *bedār-k.*

UPSET, *vt.* سر نگون کردن *sar nagūn-k.*

UPSIDE DOWN, *ad.* زیر و زبر *zīr u zabar*, سرنگون *tah u bālā*, و بالا *zīr u zabar-k.* To turn upside down, زیر و زبر کردن *zīr u zabar-k.*

UPSTART, *n.* مرد بی اصل *mardi bī asl*.

UPWARD, *a.* فراز *farāz*, بالا *bālā*. — (more than) افزونتر *afzūntar*.

URBANE, *a.* صاحب مروت *sāhibi murawwat*, خوش طبع *khush tabā*.

URBANITY, *n.* خوش خلقی *khush khulkī*, ملایمت *mulāyamat*.

URETHRA, *n.* مجرای بول *majrāi baul*.

URGE, *vt.* تقاضای کردن *takāzā-k.*, اجحاح *ilhāh-k.*, مجبور کردن *majbūr-k.*

URGENCY, *n.* لزوم *zarūrat*, ضرورت *zarūrat*, تاکید *tākīd*, تقاضای *takāzā*, *luzūm*.

URGENT, *a.* لازم *lāzīm*, ضرور *zurūr*. An urgent affair, مهمت *muhimmat*.

URGENTLY, *ad.* بالضرور *bī zurūr*, زما *lāzīman*, بتاکید *ba tākīd*.

URINAL, *n.* بولدان *bauldān*, قاروره *kārūra*.

URINARY, *a.* بول منسوب *baul mansūb*,
ادراری *idrārī*.

URINE, *n.* پيشاب *peshāb*, بول *baul*,
شاش *shāsha*. Retention or stoppage of
urine, بول سد *saddi baul*.

URINE, *vt.* بول پيشاب کردن *peshāb-k*,
بول *baul-k*, شاشیدن *shāshīdan*.

URN, *n.* ظرف آبریز *ābrīz*, ظرف *zarf*.

US, *pron.* ما را *mārā*.

USAGE, *n.* معامله *muāmala*, رواج *riwāj*,
استعمال *istīmāl*, قاعده *kāida*, دستور *dastūr*,
رسم *rasm*, عادت *ādat*.

USE, *n.* کار *kār*, عمل *āmal*.—(practise),
استعمال *istīmāl*, تجربه *tajriba*.—
(habit), عادت *ādat*, آئین *āyīn*.—(ad-
vantage) نفع *naft*, فايده *fāyada*. Use
of money, معامله *muāmala*. To be of
use, نافع شدن *ba kār-ā*, بکار آمدن
nāft-sh. Of no use, بي فايده *bī fāyada*.
Of use, مفيد *mufīd*, کار آمد *kār āmad*.
Out of use, خارج از استعمال *khārij
az istīmāl*.

USE, *vt., vi.* خرج بکار آوردن *ba kār-ā*,
مونتفع کردن *muntafī-k*,
—(practise), استعمال کردن *istīmāl-k*.

USEFUL, *a.* نافع *naft*, مفيد *mufīd*, بکار *bakār*,
To be useful, بکار آمدن *bakār-ā*,
مفيد شدن *mufīd-sh*.

USEFULLY, *ad.* مفيد *mufīd*, بکار *bakār*.
با منفعت *bā manfaāt*.

USEFULNESS, *n.* سودمندی *sūdmandī*,
انتفاع *fāyadamandī*, فايده *fāyada*,
مندی *intifād*.

USELESS, *a.* نا مفيد *nā bakār*, نا بکار *nā
mufīd*, بي فايده *bī fāyada*,
باطل *bātil*, حاصل *bī hāsīl*.

USELESSLY, *ad.* بي منفعت *bī manfi'āt*,
نا بکارانه *nā ba kārāna*.

USELESSNESS, *n.* نا شایستگی *nā shā-*

yistagī, بي منفعتي *nā bakārī*, نا بکاري
bī manfiātī.

USHER, *n.* (at a court), عرض بیگ *arz beg*.—
(an under school-master),
نائب *nāib*, خلیفه *khalīfa*.

USHER, *vt.* در پيشروي کردن *pīshrawī-k*,
آورتن *dar-ā*.

USUAL, *a.* معمول *maāmūl*, معروف *māhūd*,
مروج *murawwāj*.

USUALLY, *ad.* موافق دستور *muwāfiki
dastūr*, بطريق قاعده *ba tarīki kāyada*,
معمولاً *maāmū'an*.

USUFRUCT, *n.* تصرف محصولات *tasar-
rufi mahsūlāt*, حاصل *hāsīl*.

USURER, *n.* ربا خور *sūd khūr*, سود خور
ribā-khūr, مقرض *mukriz*.

USURP, *vt.* از زبردستی بتصرف خود آوردن
az zabardastī ba tasarrufi khud-ā. بظلم
ba zulm-g, تطاول کردن *tatāwul-k*.

USURPATION, *n.* تصرف نا حق *tasar-
rufi nā hakk*, جور *jaūr*, تعدی *taddī*,
جبر *jabr*.

USURPER, *n.* ظالم *zālīm*, غاصب *ghāsib*.

USURY, *n.* ربا *ribā*, سود خوری *sūd khūrī*.
To lend at usury, بسود قرض دادن *basūd
karz-d*.

UTENSIL, *n.* اسباب *asbāb*, ظرف *zarf*, آلات *ālat*,
رخت *rikht*.

UTERINE, *a.* رحم پیوند *rahm paywand*,
شکمي *shikamī*.

UTERUS, *n.* رحم *rihm*, زهدان *zahdān*.

UTILITY, *n.* منفعت *man-
faāt*, سود *sūd*, فايده *fāyada*.

UTILIZE, *vt.* استعمال بکار بردن *ba kār-b*,
آزمودن *āzmūdan*,
istiāmāl-k.

UTMOST, *n., a.* نهایت *ghāyat*, نهایت
nihāyat. To do one's utmost, حتي
hattu'l makdūr-k. At the
utmost, انتهای *ba nihāyat*,
intihāyī. To the utmost, بقدر مقدور
ba kadri makdūr.

UTTER, *a.* کامل *kāmil*, خارج *khārij*.
 UTTER, *vt.* کلام کردن *kalām-k.*, گفتن *guftan*, فروختن (sell) *bayān-k.*, جاری (give currency) *farūkhtan.*, نافذ کردن *nāfiz-k.*, جاری کردن *jārī-k.*
 UTTERLY, *ad.* مطلق *mutlak*, سراسر *sarā-sar*, بالکل *bi'lkul*.
 UTTERMOST, *a.* اعلى درجه *ālā' darajja*, غایت *ghāyat*.
 UVULA, *n.* ملأذ *mulāza*.
 UXORIOUS, *a.* عاشق *zanparast*, زن پرست *āshiki zūja*.

V.

VACANCY, *n.* خلوت *khilwat.*—(leisure) فراغت *farāghat*, فرصت *fursat.*—(want of thought) غفلت *ghaflat*.
 VACANT, *a.* خالی *khālī*, تهی *tihī*, ساعات *muāttil*. Vacant hours, تعطیل *sāāti tađtīl*.
 VACATE, *vt.* تهی *khālī-k.*, خالی کردن *tihī-k.*—(quit possession of) ترک نمودن *tark-n.*, گذاشتن *guzhāshstan*.
 VACATION, *n.* ایام استراحت *ayyāmi istirāhat*, زمان فراغت *zamāni farāghat*, تعطیل *tađtīl*.
 VACCINATE, *vt.* آبله گرفتن *ābila-g.*
 VACUITY; VACUUM, *n.* خلوت *khilwat*, خلاء *khalā*, جای خالی *jāi khālī*, فراغت *farāghat*.
 VAGABOND, *n.* آواره *āwāra*, اوباش *aubāsh*, رند *rind*, بیکار *bīkār*.
 VAGINA, *n.* کس *kus*, مهبل *mahbal*.
 VAGUE, *a.* بی قرار *bī karār*, نا پایدار *nā pāyadār*, نا معهود *nā mākūd*.
 VAIN, *a.* باطل *bātil*, (fruitless, absurd) بیهوده *bī fāyada*, عبث *ābas*.

bīhūda, بیهوده *bīmaānī.*—(ostentatious) خود بین *maghrūr*, *khud bīn*.
 In vain, باطلا *ābasan*, *bātilan*.
 VAINLY, *ad.* بیهوده *bī maānī*, بیهوده *bīhūda*, باطلا *bātilan*.
 VALE, *n.* وادی *wādī*, دره *darra*.
 VALEDICTION, *n.* وداع *widāā*, خدا حافظ *khudā hāfiz*.
 VALEDICTORY, *a.* وداع گو *widāā gū.*—(letters) وداع نامه *widāā nāma*.
 VALET, *n.* خدمتکار *khidmatgār*, نوکر *naukar*.
 VALETUDINARY, *a.* مریض *marīz*, خستہ مزاج *khasta mizāj*.
 VALIANT, *a.* دلور *dilāwar*, مردانه *mardāna*, بہادر *bahādur*, جوانمرد *jawān mard*, شجاع *shujāā*.
 VALIANTLY, *ad.* دلیرانه *dilīrāna*, با شجاعت *bā shujāāt*.
 VALID, *a.* مستحکم *mustahkam*, استوار *usturwār*, قوی *karwī*, مسجل *musajjal*.
 VALIDITY, *n.* درستى *durustī*, صحت *sihhat*, مسجلاً *musajjalan*.
 VALLEY, *n.* وادی *wādī*, دره *darrah*.
 VALOUR, *n.* دلیری *dilīrī*, مردانگی *mardānagī*, بہادری *bahādurī*, شجاعت *shujāāt*.
 VALUABLE, *a.* گران بها *girānbahā*, بیش *bīsh kīmat*, عزیز *āzīz*.
 VALUATION, *n.* تعیین قیمت *taāyīni kīmat*, تخمین *takhmīn*.
 VALUE, *n.* ارزش *kīmat*, قیمت *arzish*, بها *bahā*.
 VALUE, *vt.* اعتبار *āzīz-d.*, ارزش داشتن *āzīz-d.*, *iltifāt-n.*, *itibār-k.*, *takrīm-s.*—(rate) تعیین نرخ زدن *taāyīn kīmat-k.*, *nirkh-z.*
 VALVE, *n.* پردہ *pardah*, غطا *ghitā*.

VAN, *n.* پیش رو *pesh lashkar*, پیش لشکر *pesh rau*.—(cart) عربہ بزرگ *ārābi buzurg*.

VANGUARD, *n.* مقدمت التجیش *mukad-damatu'l jaysh*.

VANISH, *vi.* غایب شدن *ghāyib-sh.*, نا پدید کردن *nā padīd-sh.*, نا بود شدن *nā padīd-k.*, گم *pinhān-sh.*, پنهان شدن *gum-sh.*

VANITY, *n.* بیپودگی *bī hūdagi*, هوا پرستی *butlān*, بطلان *hūdagi*, خود پرستی *parastī*.—(self-conceit) خود بینی *khud bīnī*, لاف *lāf*.

VANQUISH, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*, غالب شدن *ghālib-sh.*, غلبه کردن *ghalaba-k.*, ظفر شدن *zafar-y.*, یافتن *lib-sh.*, مغلوب کردن *maghlūb-k.*, مضاف کردن *muzaffar-sh.*, کشادن *kushādan*.

VAPID, *a.* بی مزه *bī maza*, بیجان *bījān*.

VAPIDNESS, *n.* بی مزگی *sardī*, سردی *bī mazagī*.

VAPOUR, *n.* غبار *taf*, بخار *bukhār*, خیال *ghubār*.—(vain imagination) (low spirits) وهم *wahm*, دلتنگی *diltangī*, سودا *saudā*.

VAPOUR, *vi.* تبخیر کردن *tabkhīr-k.*, دود کردن *dūd-k.*

VARIABLE, *a.* متغیر *mutaghayyir*, نا *lā sabāt*, بی ثبات *nāpāyadār*, پایدار

To be variable, بی قرار شدن *bī karār-sh.*

VARIANCE, *n.* اختلاف *ikhtilāf*, منازعت *munāziāt*, آشوب *āshūb*, فتنه *fitna*.

VARIATION, *n.* تغییر *tabdīl*, تبدیل *taghayyir*, تفاوت *ikhtilāf*, اختلاف *tafāwat*.

VARIEGATE, *vt.* گوناگون کردن *gūnāgūn-k.*, نقش کردن *būkalāmūn-n.*, بوقلمون نمودن *naksh-k.*

VARIEGATED, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگ *rangārang*, بو قلمون *bū kalāmūn*.

VARIEGATION, *n.* گوناگون *gūnāgūn*, رنگارنگی *rangā rangī*

VARIETY, *n.* رنگارنگی *rangārangī*, (اقسام *pl.* قسم *kism*), (انواع *pl.* نوع *nau*)

VARIOUS, *a.* گوناگون *gūnāgūn*, مختلف *mukhtalif*.—(uncertain) بی قرار *bī karār*, نا پایدار *nā pāyadār*.

VARIOUSLY, *ad.* با اختلاف *bā ikhtilāf*, به چند صورت *ba chand sūrat*.

VARNISH, *n.* روغن *raughan*, لک *luk*, حسن کلام *husni kalām*, رنگینی *rangīnī*

VARNISH, *vt.* با روغن مالیدن *bā rau ghan-m.*, رنگین کردن *rangīn-k.*

VARY, *vt., vi.* تبدیل کردن *tabdīl-k.*, تبدیل صورت *taghayyir-s.*, تغییر ساختن *tabdīlī sūrat-n.*—(to become changed) مختلف شدن *mukhtalif-sh.*, متبديل گشتن *matabaddil-g.*

VASE, *n.* ظرف *zarf*, (ظروف *pl.*)

VASSAL, *n. a.* رعیت *ra'iyat*, (رعایا *pl.*), فرمانبردار *tābī* (توابع *pl.*), تابع *farmān bardār*.

VAST, *a.* بی اندازه *bī andāza*, از حد بیرون *az hadd berūn*, وسیع *wasī*, کبیر *kabīr*, عظیم *āzīm*.

VASTLY, *ad.* نهایت *nihāyat*, از حد بیرون *az hadd berūn*.

VASTNESS, *n.* عظمت *fus'hat*, فسحت *āzamat*.

VAULT, *n.* گنبد *gumbad*, قبة *tāk*, طاق *kabba*.—(cellar) زیر *tih khāna*, زمین *zēr zamīn*.

VAULT, *vt.* مقبب ساختن *mukabbab-s.*, قبة ساختن *kabba-s.* To vault on horse-back. متدثر کردن *matadassir-k.* To vault as a tumbler, جان بازی کردن *jānbāzī-k.*

VAUNT, *vi.* افتخار کردن *lāf-z.*, لاف زدن *iftikhār-k.*

VAUNT, *n.* گداز *lāf*, گداز *gazāf.*

VEAL, *n.* گوشت گاوساله *gushti gāwsāla*, گوشت عجل *gūshti ājl.*

VEER, *vt.* گردان کردن *daur-k.*, گردان شدن *tabdīl-sh.*, تبدیل شدن *gardān-sh.*

VEGETABLE, *n.* نبات *nabāt*, (pl. نباتات), سبزی *sabzī.*

VEGETATE, *vi.* نبات کردن *nabat-k.*, رویدن *rūdan*, رستن *rustan.*

VEGETATION, *n.* رویدگی *rūyidagī*, نبات *nabat.*

VEHEMENCE, *n.* سختی *shiddat*, شدت *sakhtī*, تیز مزاجی *tundī*, تندی *tez mizājī.*

VEHEMENT, *a.* تیز *tez*, تند *tund*, تیز مزاج *sakht*, سخت *durusht*, درشت *tez mizāj.*

VEHEMENTLY, *ad.* بسختی *ba sakhtī*, با شدت *bā shiddat.*

VEHICLE, *n.* عرابه *ārāba*, مرکب *markab*, سواری *sawārī.*

VEIL, *n.* پرده *hijāb*, حجاب *nikāb*, نقاب *parda*, برقع *burkū*. To take the veil, احتجاب کردن *ihitjāb-k.* The veil of the heart, پردۀ دل *pardai dil.*

VEIL, *vt.* زیر *hijāb-s.*, حجاب ساختن *zeri pardah-s.*, پرده ساختن *nihuftan.*

VEIN, *n.* عرق *shiryān*, شریان *rag*, رگ *īrk* (pl. عروق), ورید *warīd*. To open a vein, رگ زدن *fasd-k.*, رگ زدن *rag-z.* The jugular veins, رگ جان *ragi jān.*

VEINED, VEINY, *a.* رگدار *ragdār.*

VELOCITY, *n.* سرعت *surāt*, زودی *zūdī*, عجلت *ājalat.*

VELVET, *n.* مخمل *makhmal*, قطیفه *katīfat.*

VEND, *vt.* بیع کردن *farūkhthan*, فروختن *baī-k.*

VENDER, *n.* بایع *farūshanda*, فروشنده *bāī.*

VENERABLE, *a.* بزرگوار *karīm*, بزرگوار *buzurgwār*, محترم *mukarram*, محترم *muhtaram.*

VENERABLY, *ad.* با عزت *bā izzat*, با حرمت *bā hurmat.*

VENERATE, *vt.* احترام نمودن *ihtirām-n.*, عزیز داشتن *buzurg-d.*, بزرگ داشتن *āzīz-d.*

VENERATION, *n.* تکریم *ikrām*, تکریم *tak-rīm*, توقیر *taukīr*. With veneration, با توقیر و احترام *bā taukīr u ihtirām*. Worthy of veneration, واجب الاحترام *wajibu'l ihtirām.*

VENEREAL, *a.* شهوتی *nafsānī*, نغساذی *shahwatī*.—(disease) آتشک *ātishak*, سوزاک *sūzāk.*

VENESECT, *n.* رگ زنی *rag zanī*, فصد *fasd.*

VENGEANCE, *n.* کینه *intikām*, انتقام *kīna*, پاداش *pādāsh*. To take vengeance, انتقام گرفتن *intikām-g.*

VENIAL, *a.* واجب العفو *wājibu'l afw*, معذور *ma'zūr.*

VENISON, *n.* گوشت آهو *gūshti āhū*, لحیم غزال *lahmi ghizāl.*

VENOM, *n.* سم *zahr*, زهر *samm.*

VENOMOUS, *a.* زهر آلود *zahrī*, زهری *zahr*, سم دار *ālūd*, سم دار *samm-dār.*

VENOMOUSLY, *ad.* با زهر *bā zahr.*

VENT, *n.* منفذ *rāh*, راه *sūrākh*, سوراخ *manfas*, خلاص *khalās*.—(a passage for smoke) دود کش *dūd kash*.—(sale) بیع *bīā*.—(disclosure) افشاء *izhār*.

VENT, *vt.* (report) ظاهر کردن *zāhir-k.*, آشکاره کردن *āshkāra-k.*—(give vent)

باده گذار کردن *bād guzār-k.*—(sell)
 فروختن *farūkhtan.*
 VENTILATE, *vt.* باده کشي کردن *bād kashī-k.*, هوا دادن *hawā-d.*
 VENTILATION, *n.* باده کشي *bād kashī*,
 باده زني *bād zanī.*
 VENTILATOR, *n.* باده کش *bād kash*,
 باده زن *bād zan*, مرواحه *marwah.*
 VENTRICLE, *n.* شکم *madḍa*, شکم *shikamba.*
 VENTURE, *n.* قصد *saī*, سعی (attempt) *saī*,
 خطر *khatar*, (hazard) *kasd.*—
 جسارت (undertaking) *jasā-*
rat, جرأت *jurāt.*
 VENTURE, *vt., vi.* جرأت کردن *jurāt-*
k., بی باک بودن *bī bāk-b.* To venture
 at, on, قصد ساختن *saī-n.*, سعی نمودن
kasd-s.
 VENTURER, *n.* اجترآ کننده *ijtirā*
kunanda, مرد بی باک *mardī bī bāk*,
 دلیر *diler.*
 VENTUROUS, *a.* جگردار *diler*, دلیر
jigardār, گستاخ *gustākh.*
 VENTUROUSLY, *ad.* با دلیری *bā dilerī*,
 شیر مردانه *shīr mardāna.*
 VENTUROUSNESS, *n.* بی پرواي *bī*
parwāī, جرأت *dilerī*, جرأت *jurāt.*
 VENUS, *n.* زهره *zuhra*, ناهید *nāhīd.*
 VERACITY, *n.* صداقت *rāstī*, راستی
saddākat.
 VERANDAH, *n.* رواق *tāk*, طاق *rawāk*,
 پیشگاه *peshgāh.*
 VERB, *n.* فعل *faʿl.*—(transitive)
 فعل متعدی *faʿli mutaʿaddī.*—(intransitive)
 فعل لازم *faʿli lāzamī.*—(irregular)
 فعل غیر قیاسی *faʿli ghayr kiyāsī*,
 قیاسی (regular) *faʿli kiyāsī*—
 ساده *kayāsī.*—(simple) فعل مفرد
faʿli muf-—(compound) فعل مرکب
rad.

murakkab.—(active) فعل معروف *faʿli*
maʿrūf.—(passive) فعل مجهول *faʿli*
majhūl.—(affirmative) فعل اثبات *faʿli*
isbāt.—(negative) فعل نفی *faʿli nafī.*
 —(causal) فعل متعدی با واسطه *faʿli*
mutaʿaddī biʿl wāsita.—(defective)
 فعل (auxiliary) *faʿli nākisa.*—
 معاون *faʿli māwan.*
 VERBAL, *a.* زبانی *lughawī*, لغوی
lafzī. A verbal noun, اسم مصدر
ismi masdar, حاصل بالمصدر *hāsil biʿl*
masdar.
 VERBALLY, *ad.* زبانی *ba kalām*,
 زبانی *zabānī.*
 VERBATIM, *ad.* لفظ بلفظ *lafz ba lafz*,
 حرف بحرف *harf ba harf.*
 VERBOSE, *a.* طول طویل *mufassal*,
 مفصل *tūl tawīl.*
 VERBOSITY, *n.* زیاده گوئی *ziyāda gūī*,
 پرگوئی *pur gūī.*
 VERDANT, *a.* اخضر *sabz*, سبز
ukhzar, تازه *tāza.*
 VERDICT, *n.* حکم *fatwaʿ*, فتوئی *hukm.*
 VERDIGRIS, *n.* زنگار *zangār.*
 VERDURE, *n.* تازگی *sabzī*, سبزی
tāragī.
 VERGE, *n.* حد *kinār*, کنار *lab*,
 حد *hadd.*
 VERGE, *vi.* متموج *māyil-sh.*, مایل شدن
mutawajja-sh.
 VERIFICATION, *n.* تصدیق *tasdīk*,
 اثبات *tahkīk*, تصدیق *isbāt.*
 VERIFY, *vt.* تصدیق کردن *tasdīk-k.*,
 اثبات کردن *muhakkak-k.*, تحقق کردن
isbāt-k.
 VERILY, *ad.* یقیناً *fiʿlwākī*, فی الواقع
yalāinan, فی الحقیقت *fiʿl hakīkat*,
 بالحق *biʿl hakk*, تحقیقاً *tahkīkan.*
 VERMICELLI, *n.* کرم *kirmānī*,
 گندم *gandūm.*

VERMICULAR, *a.* کرم آسا *kirmāsā*.

VERMICULE, *n.* کرمک *kirmak*.

VERMILLION, *n.* شنگرف *shangirf*,
شنگرف *shanjarf*, قرمز *kirmaz*.

VERMIN, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*.

VERNACULAR, *n.* (language) زبان
لسان الام *zabāni mādarī*,
lisānu'l umm.

VERNAL, *a.* بهاری *bahārī*, ربیعی *rabiyyī*.

VERSE, *vt.* بشعر گفتن *ba sha'r-g*.

VERSE, *n.* (poetry) شعر *sh'r*, نظم *nazm*.
—(hemistich) مصراع *misrā'ā*.—(dis-
tich) بیت *bayt*. A verse of the
Kurān, آیت *āyat*. A repeater of
verses, باسیده *bāsīra*.—(strophe) قطع
kitā.—(blank verse) مرجز *murajjaz*.

VERSIFICATION, *n.* علم شعر *ilmī sh'r*,
تذظیم *tanzīm*, علم عروض *ilmī ārūz*.

VERSIFY, *vi.* شعر گفتن *sh'r-g*, تذظیم
tanzīm-k.

VERSION, *n.* ترجمه *tarjuma*, نقل *nakl*,
عبارت *ibārat*, قول *kaul*.

VERTEBRA, *n.* خرز الظهر *kharazu'z zahr*,
مهره پشت *muhra pusht*.

VERTEX, *n.* سمت الرأس *samtu'r rās*.

VERTICALLY, *ad.* در سمت الرأس *dar*
samtu'r rās, بخط عمودی *bakhatti*
āmūdī.

VERTIGO, *n.* سرگیجه *sarkīja*, سرگردا
sar gardā.

VERY, *a.* بسیار *bisyar*, نهایت *nahāyat*,
خیلی *ghāyat*. Very much, بسیار
khaylī, بس *bas*. Very good, بسیار
bisyar khūb, کثیر الخیر *kasīru'l*
khayr. Very bad, بسیار بد *bisyar bad*,
کثیر الضرر *kasīru'z zarar*. Very large,
بزرگترین *buzurgtarīn*, اکبر *akbar*.
Very little, بسیار کم *bisyar kam*,
اصغر *asghar*.

VESPER, *n.* شام *shām*, ستاره شام
sitārai shām, نماز شام *namāzi shām*.

VESSEL, *n.* ظرف *zarf*, آوند *āwand*. An
earthen vessel, ظرف سفالین *zarfi*
sifālīn. A porcelain vessel, مرتبازی
martabānī. Kitchen vessels, ظروف
zurūfi matbakh. 2. The blood
vessels, رگها *raghā*, عروق *irūk*.
3. (ship, boat) جهاز *jahāz*, کشتی *kishti*.

VEST, *n.* کورت *kurta*, جامه *jāma*.

VEST, *vt., vi.* قرار گرفتن *ārāstan*,
قرار گرفتن *karār-g*. To vest with possession,
تصرف دادن *tasarruf-d*.

VESTIGE, *n.* علامت *nakshi pā*, نقش پا
ālāmat, نشان *nishān*.

VESTMENT; VESTURE, *n.* پوشاک
pūshāk, لباس *libās*.

VETERAN, *a.* جنگ آزموده *jang āzmūda*,
نبرد دیده *nabard dīda*. A veteran
soldier, سپاه نبرد آزما *sipāhi nabard*
āzmā.

VETERINARY, *a.* متعلق به جانوران
mutaālīki mūālajai jānwarān.

VETO, *n.* مانعت *nā manzūrī*, مانع
mumāniāt.

VEX, *vt., vi.* آزرده کردن *āzurda-k*,
آزردن *āzurdan*, تصدیع دادن
tasdīd-d, آزار رسانیدن *taāzīb-k*,
آزار رسانیدن *īzā-r*.

VEXATION, *n.* آزار *īzā*, تصدیع *tasdīd*,
آزار *āzār*, زحمت *zahmat*, جفا *jafā*.

VEXATIOUS, *a.* تصدیع رسان *tasdīd*
rasān, آزار رسان *āzār rasān*, رنجده
ranjda, دلفگار *dilfigār*.

VEXATIONOUSLY, *ad.* با آزار *bā āzār*, با
دلفگاران *bā iztirāb*, با اضطراب
dilfigārāna.

VEXATIONOUSNESS, *n.* رنجآوری *ranjā-*
warī, تصدیع رسان *tasdīd rasānī*.

VEXED, *a.* آزرده شده *muztarīb*, آزرده
āzurda shuda, غمگین *ghamgīn*.

VIAL, *n.* شیشه *shāsha*, زجاجه *zujāja*.

VIAND, *n.* طعام *taām*, خوراک *khurāk*,
ماکولات *mākūlāt*.

VIBRATE, *vt., vi.* جنبان شدن *jumbān-sh.*,
پس و پیش جنبیدن *pas u pesh-j.*,
متحرک ساختن *mutaharrik-s.*

VIBRATION, *n.* جنبش *jumbishi*, پس و پیش *pas u pesh*,
لرزش *larzish*,
تحرک *taharruk*.

VICAR, *n.* وکیل *wakīl*, نایب *nāyib*,
خليفة *khalīfa*.

VICE, *n.* گناه *badī*, زبونی *zabūnī*,
گناه *gunāh*, شر *sharr*, قباحه *kabāhat*.
2. (in place of) در مقام *ba īwaz*,
دار *dar mukām*, نایب *nāyib*.

VICE-ADMIRAL, *n.* نایب امیرالبحر *nāyibi amīrul bahr*.

VICE-CHANCELLOR, *n.* مأمور مجلس *māmūr majlisi*,
نایب عدالت *nāyibi ādālat*,
نایب حاکم مدرسه *nāyibi hākimi madrasa*.

VICEGERENCY, *n.* خلافت *khalāfat*,
جا *wakālat*, نایب *nāyib*,
نایب *nāyib*, نایب *nāyib*,
نایب *nāyib*, نایب *nāyib*.

VICEGERENT, *n.* جانشین *khalīfa*,
جانشین *jā nishīn*, قائم مقام *kāyīm mukām*,
وکیل *wakīl*. To appoint a vicegerent,
jā nishīn nām-zad-k.,
کایم مقام شدن *kāyīm mukām-sh.*
وکیل بودن *wakīl-b.*

VICE-PRESIDENT, *n.* نایب مدیر مجلس *nāyibi mūrī majlis*.

VICEROY, *n.* صوبه *sūba*, نواب *nawwāb*.

VICEROYALTY, *n.* صوبه داری *sūba dārī*,
فرمان فرمائی *farmān farmāi*.

VICE-VERSA, *ad.* بالعکس *bī'l āks*,
مقلوب *munkalib*.

VICINITY, *n.* نزدیکی *karābat*,
نزدیکی *karābat*, همسایگی *hamsāyagī*.

VICIOUS, *a.* شریر *sharīr*, فاسد *fāsid*,
معیوب *māyūb*, بد ذات *bad zāt*.

VICISSITUDE, *n.* دور *daur*, انقلاب *inkilāb*,
تغییر *taghayyur*. The vicis-
situdes of fortune, دور گردون *dauri*
gardūn, چرخ دوار *charkhi darwār*.

VICTIM, *n.* قربان *kurbān*, فدا *fidā*,
صدقه *sadka*. To offer up a victim,
فدا کردن *fidā-k.*, ذبح کردن *zabh-k.*

VICTOR, *n.* پیروز *pīrūz*, غازی *ghāzī*,
مظفر *muzaffar*, غالب *ghālib*.

VICTORIOUS, *a.* ظفریاب *zafaryāb*,
مظفر *muzaffar*, پیروز *pīrūz*.

VICTORIOUSLY, *ad.* غالباً *ghāliban*,
مظفرانه *muzaffarāna*.

VICTORY, *n.* نصرت *fat'h*, ظفر *zafar*,
دستبرد *dast burd*. To gain a
victory, مظفر شدن *fat'h-y.*,
مظفر یافتن *muzaffar-sh.*,
ظفر یافتن *zafar-y.*

VICTUAL, *vt.* ذخیره دادن *zakhīra-d.*,
ماکولات بخشیدن *rūzī-d.*,
روزی دادن *mākūlāt-b.*

VICTUALS, *n. pl.* خوردنی *khurdanī*,
ذخیره *taām*, خوراک *khurāk*,
توشه *tūsha*.

VIE, *vi.* هم سري کردن *ham sari-k.*,
حسرت نمودن *hasrat-b.*,
هم طلب بودن *ghayrat-n.*,
مطلب بودن *mātlab-b.*

VIEW, *vt.* دیدن *dīdan*, نگریستن *nigrīs-*
tan, چشم داشتن *nazar-k.*,
ملاحظه کردن *mulāhaza-k.*

VIEW, *n.* 1. (prospect) نظر *nazar*,
نگاه *nigāh*. A distant view, نظربعيد *nazarī*
baīd. 2. (intention) عزم *āzm*,
اراده *irāda*, قصد *kasd*, 3. (opinion) رای *rāya*,
قیاس *kiyās*. At the first view,
بناظر اول *ba nazari awwal*.

VIGILANCE, *n.* بیداری *bīdārī*,
آگاهی *bīdārī*.

āgāh, بصیرت *basīrat*, خبرداری *khābardārī*.
VIGILANT, *a.* آگاه *āgāh*, بیدار *būdār*, خبردار *khābardār*.
VIGILANTLY, *ad.* بااندیش *bā intibāh*, با بیداری *khābardārāna*, *bā bīdārī*.
VIGOROUS, *a.* قوی *kawī*, زورآور *zūrāwar*, توانا *tawānā*.
VIGOROUSLY, *ad.* با قوت *ba zūr*, بزور *ba kuwat*.
VIGOUR; VIGOROUSNESS, *n.* قوت *kuwat*, توانایی *zūr*, طاقت *tākat*, توانایی *tawānā*. The vigour of youth, عنفوان *anfawāni shabāb*.
VILE, *a.* ذلیل *khār*, خوار *past*, پست *zalīl*, حقیر *hakīr*, کمین *kamīna*, فرومایه *farūmāya*, خاکسار *khāksār*, دون همت *dūn himmat*.
VILELY, *ad.* حقیرانه *bā hikārat*, باحقارت *hakīrāna*.
VILENESS, *n.* پستی *hikārat*, حقارت *pastī*, خوارگی *zillat*, ذلت *dūnī*, دونی *khārī*.
VILIFY, *vt.* *hikārat-k.* حقارت کردن, طعن و دم گفتن *āyb-g.* عیب گفتن *taān u zamm-g.*
VILLA, *n.* سرا *rāgh*, راغ *sarā*.
VILLAGE, *n.* روستا *karya*, قریه *dih*, ده *rūstā*.
VILLAGER, *n.* روستایی *dihkān*, دهقان *rūstāī*.
VILLAIN, *n.* شریر *harāmzāda*, حرامزاده *sharīr*, فاسد *fājīr*, فاجر *fāsīd*.
VILLAINOUS, *a.* بدکار *fāsīd*, فاسد *badkār*, بداندیش *sharīr*, شریر *bad andīsh*, اهل فساد *ahli fasād*.
VILLAINOUSLY, *ad.* شرار *fasīdan*, "فاسدان" *sharran*.

VILLAINY, *n.* فساد *fasād*, قباحت *kabāhat*, فتنه *fitna*.
VINDICATE, *vt.* پوشش *ūzr-ā*, عذر آوردن, خلاص کردن *pozish-k.*, حمایت دادن *himāyat-d.*, دستگیر شدن *dastgīr-sh.*
VINDICATION, *n.* عذر *ūzr*, حمایت *himāyat*, اثبات *isbāt*.
VINDICTIVE, *a.* کینه کش *kīna kash*, کینه ور *kīna war*.
VINE, *n.* درخت انگور *dirakhti angūr*, کرم *karm*, رز *raz*.
VINEGAR, *n.* سرکه *sirkah*, خل *khall*.
VINEYARD, *n.* باغ انگور *bāghi angūr*, رزستان *razistān*.
VINTAGE, *n.* انگور چینی *angūr chīnī*, قطاف *katāf*.
VIOL, *n.* ساز *sāz*, رباب *rubāb*.
VIOLABLE, *a.* ممکن *mumkīni nakz*, نقض *nakz*.
VIOLATE, *vt.* (injure, hurt) جور نمودن *jaur-n.*, ستم نمودن *sitam-n.*, قهر کردن *kahr-k.*—(ravish) بکارت گرفتن *bakārat-g.*, شکستن *zīnā-k.*—(break) زنا کردن *shikastan*. To violate an agreement, فسخ عهد و پیمان *nakz-k.*, نقض کردن *faskhi āhd u paymān-k.* To violate friendship, فسخ دوستی ساختن *faskhi dūstī-s.*,
VIOLATION, *n.* پرده دری *zulm*, ظلم *pardah darī*, شکستگی *shikastagī*, نقض *nakz*, فسخ *faskh*.
VIOLATOR, *n.* ظالم *sitamgār*, ستمگر *zālīm*, فاسخ *pardah dar*, پرده در, ناقض *fāsikh*, *nākīz*.
VIOLENCE, *n.* فساد *sitam*, ستم *zūr*, زبردستی *zabardastī*, ظلم *fasād*, زبردستی کردن *zabardastī-k.*, جور و جبر ساختن *jaur u jabr-s.* Personal violence, صدمه

- جبر عظیم *sadmai jismī*, جسمی *jabri āzīm*.
- VIOLENT, a. سخت *sakht*, شدید *shadīd*, تیز *tīz*.—(passionate) غضبناک *ghazabnāk*, آتش مزاج *ātish mizāj*. A violent wind, باد تند *bādi tund*, باد شدید *bādi shadīd*.—(outrageous) ستمگر *sitamgar*, دست دراز *dast darāz*.
- VIOLENTLY, ad. جبراً *bashiddat*, شدت *bashiddat*, جبراً *jabran*, زور *bazūr*, قهراً *kahran*.
- VIOLET, n., a. سبزدانه *banafsha*, بنفشه *sabzdāna*.
- VIOLIN, n. vide FIDDLE.
- VIPER, n. مار افعی *afai*, مار *mār*.
- VIRGIN, n. دوشیزه *dūshīza*, باکره *bākira*.
- VIRILE, a. مردانه *mardāna*, مردی *mardī*.
- VIRILITY, n. مردانگی *mardānagī*.
- VIRTUAL, a. ذاتی *zātī*, مطبوع *matbūā*, جوهری *maḍnawī*, معنوی *maḍnawī*.
- VIRTUALLY, ad. فی الحقیقت *fi'l hakikat*, در حقیقت *dar hakikat*, عیناً *āynan*.
- VIRTUE, n. نیکی *nekī*, خوبی *khubī*, خیر *khayr*, فضل *fazl*.—(efficacy, quality) خاصیت *khāsiyat*, ذات *zāt*, قوت *kuwat*, *khāsiyat*. Without virtue, ناکس *nā kas*, بی هنر *bī hunar*. By virtue of a royal order, بموجب حکم شاه *ba mūjabī hukmi shāh*, بحسب حکم سلطان *ba hasbu'l hukmi sultān*.
- VIRTUOUS, a. هنرمند *nekūkār*, نیکوکار *nekūkār*, هنرمند *hunarmand*, نیک *nek*, فاضل *fāzil*, خیر *khayr*.—(chaste) پاک *pāk*, پارسا *pārsā*.
- VIRTUOUSLY, ad. با فضیلت *bā fazīlat*, هنرمندانه *hunarmandāna*.—(chastely) طاهرانه *tāhīran*, پرهیزی *bā parhīzī*.
- VIRULENCE, n. زهر *zahr*.—(poison) بدخواهی *bad khāhī*, (malignity) شرارت *sharārat*.
- VIRULENT, a. شریب *bad khāh*, بدخواه *bad khāh*, شریب *sharīr*.
- VIRULENTLY, ad. با کین *bā zahr*, با کین *bā kīn*.
- VISAGE, n. رو *rū*, روی *rūi*, وجه *waja*.
- VISCID, a. چسبان *chasbān*, چرب *charb*.
- VISCOUNT, n. بیگ *beg*, خان *khān*.
- VISIBILITY, n. ظهور *namūdārī*, نموداری *namūdārī*, ظهور *zahūr*.
- VISIBLE, a. منظور *manzūr*, ظاهر *zāhir*, آشکاره *āshkāra*, نمودار *namūdār*.
- VISIBLY, ad. منظوراً *zāhirāna*, ظاهرانه *zāhirāna*, منظوراً *manzūran*.
- VISION, n. بصارت *basārat*, دیده *dīda*, مشاهده *mushāhadat*, نمایش *numā-yish*.—(phantom) وهم *wahm*, خیال *khiyāl*, سایه *sāya*.
- VISIONARY, a. مخیله *khiyālī*, خیالی *khiyālī*, متخیل *mutakhayyil*, وهمی *wahmī*.
- VISIT, vt., vi. (pay a visit) عزم ملاقات *dzmi mulākāt-k.*, زیارت کردن *ziyārat-k.* To visit the sick, عیادت *tīmārī* بیمار کردن *tādat-k.* To visit one another, تراور *bīmār-k.* To visit relations, صلة *tazāwur-k.* To visit with affliction, رحمت *silai rahim-k.* To visit with affliction, اضطراب رسانیدن *iz-tirāb-r.*
- VISIT, n. عزم ملاقات *dzmi mulākāt*, زیارت *ziyārat*, دیدن *dīdan*. Visiting the sick, عیادت *īyādati* خستگان *khastagān*, بیمار *tīmārī bimār*.
- VISITOR, n. ملاقی *mulākī*, زائر *zāir*. (pl. زوار-زایرون *pl. mufattish*).—(inspector) مفتش *mufattish*.
- VISOR, n. حجاب *burkā*, برقع *hijāb*.
- VITAL, a. حیوانی *haywānī*, (having life) حیاتی *hayātī*.—(giving life) حیاتی *hayāt bakhsh*.—(relating to life)

حیوانیت *hayāt mansūb*, حیات منسوب
haywāniyat.

VITIATE, *vt.* تباہ کردن *zāh-k.*, ضایع کردن
tabāh-k., خراب فاسد کردن *fāsīd-k.*,
kharāb-k.

VITIATION, *n.* تباہی *tabāhī*, فساد *fasād*.

VITREOUS, *a.* زجاجی *zujājī*.

VITRIFY, *vt.* شیشہ *zujāj-g.*, زجاج گشتن
shīsha-s.

VITRIOL, *n.* زاج *zāj*, شکار *shakhār*. Green
vitriol, زاج سبز *zāji sabz*. Blue vitriol,
tutīyāyi توتیای ہندی *zangār*, زنگار
hindī. White vitriol, سفید زاج *zāji*
sufed. Spirit of vitriol, روح اعظم
rūhi āzam.

VIVACIOUS, *a.* روشن *raushan*, تیز *tez*,
چالاک *chālāk*.

VIVACITY; VIVIDNESS; *n.* زندہ دلی
زیرکی *dil shādī*, دلشادی *zinda dil*,
zīrakī.

VIVID, *a.* فرح بخش *raushan*, روشن
farah bakhsh.

VIVIDLY, *ad.* تیزی *bā shaukhī*, باشوخی
bā tezī.

VIVIFICATION, *s.* حیات *ihyā*, احیا
بخشی *hayāt bakhshī*.

VIVIFY, *vt.* جان *zinda-k.*, زندہ کردن
hayāt-d., حیات دادن *jān-d.*

VIZ, *ad.* یعنی *yanī*.

VOCABULARY, *n.* کتاب لغت *kitābi*
lughat, فرهنگ *farhang*.

VOCAL, *a.* نوائی *sūtī*, صوتی *nawāī*.

VOCATIVE, *n.* حالت ندا *hālātī* (case)
harfī nidā.—(particle) حرف ندا *nidā*.

VOCIFERATE, *vi.* نعرہ زن *naḍra-z.*,
غوغا نمودن *ghaughā-n.*

VOGUE, *n.* رسم *rasm*, رواج *rawāj*.

VOICE, *n.* صدا *sīdā*, صوت *sūt*, آواز *āwāz*,
آواز بلند *nawā*. A loud voice,

āwāzi buland. Having the same voice,
آواز *hamāwāz*. A sweet voice,
nawāī نوائی خوب *āwāzi shīrīn*,
khūb. A shrill voice, آواز تیز *āwāzi tez*.
—(active voice) فعل معروف *faʿlī*
maḍrūf.—(passive voice) فعل مجهول
faʿlī majhūl.

VOID, *a.* خالی *khālī*, تہی *tihī*.—(null)
muḍṭṭal, باطل *bātil*. Void of
care, بی پروا *bī parwā*, فارغ *fārigh*.

VOID, *n.* خلوت *jāi khālī*, جای خالی
khilwat.

VOID, *vt.*, (leave empty) تہی کردن
tihī-k., خالی کردن *khālī-k.*.—(make
null) معطل کردن *bātil-k.*, باطل کردن
muḍṭṭal-k.

VOLATILE, *a.* سبک *sabuk*, خفیف
khafīf, متلاطم *mutalawwīn*.

VOLATILENESS, *n.* نا پایداری *nā*
pāyadārī, بی قراری *bī karārī*.

VOLCANO, *n.* کوه آتش انداز *kūhi ātish*
andāz, آتش فشان *ātish fishān*.

VOLITION, *n.* قصد *khāhish*, خواہش *kasd*.

VOLLEY, *n.* بارش *bārish*, شلخ *shalkh*,
شلیک *shalīk*.

VOLUBILITY, *n.* زبان آوری (of speech)
zabān āwarī, فصاحت *fasāhat*.—(mu-
tability) نا پایداری *bī karārī*, بی قراری
nā pāyadārī.—(act of rolling round)
گردش *gardish*, چرخ *charkh*.

VOLUBLE, *a.* زبان آور *zabān āwar*.—
(rolling) دوارہ *dawāra*.—(unsteady)
بی قرار *bī karār*.

VOLUME, *n.* جلد *jild*, جریدہ *jarīda*,
دفتر *daftar*. A book of two volumes,
کتاب دو جلد *kitābi du jild*.

VOLUMINOUS, *a.* بزرگ *buzurg*, مجلد
mujallad, حجیم *hajīm*.

VOLUNTARILY, *ad.* با اراده *bā irāda*,
با اختیار *khud ba khud*,
bā ikhtiyār.

VOLUNTARY, *n., a.* مرادی *murādī*,
اختیاری *ikhtiyārī*, ارادتی *irādatī*.

VOLUNTEER, *n.* آنکه خود *fidār*,
ānki khud ba khud کار می کند
kārī mī kunad, سپاه اختیاری *sipāhi*
ikhtiyārī, دلخواهی *dilkhāhī*.

VOLUPTUARY, *n.* شکم *dyāsh*, عیاش
شہوت پرست *shikam parast*,
shahwat parast.

VOLUPTUOUSLY, *ad.* با ذوق و صفا *bā*
zauk u sifā, با عیش و عشرت *bā dysh*
u āshrat, با هوا و هوس *bā hawā u hawas*.

VOLUPTUOUSNESS, *n.* عیاشی *ayyāshī*,
ذوق *zauk*, هوا و هوس *hawā u hawas*.

VOMIT, *vt., vi.* رد *kaya-k.*, قی کردن
radd-k., استفراغ کردن *istifrāgh-k.*

VOMIT, *n.* قی *kaya*, استفراغ *istifrāgh*.

VORACIOUS, *a.* حریص *karīs*,
اکول *akūl*, خوار *khār*.

VORTEX, *n.* گرداب *girdāb*,
ورطه *warta*.

VOTARY, *a., n.* فرمان بردار *farmānbardār*,
فدائی *fidār*, متعبد *mutaʿabbid*.

VOTE, *n.* رای *sakhuṇ*, قول *kaul*,
تقدیم شکر (vote of thanks) *rāi*.—
takdīmī shukr.

VOTE, *vt., vi.* رای زدن *kaul-d.*, قول دادن
rāy-g., برگزیدن *bar-g.*, اجرا کردن *ijrā-k.*

VOTER, *n.* رای دهنده *mukhtiyār*,
رای *rāyi dahanda*.

VOUCH, *vt., vi.* شهادت کردن *shahādat-k.*,
عرض کردن *gawāhī-d.*, گواهی دادن
arz-k., اثبات نمودن *isbāt-n.*

VOUCHER, *n.* شهادت نامه (document)
shahādat nāma.—(person) زامن *zāmin*,
شاهد *shāhid*.

VOUCHSAFE, *vt., vi.* اجازهت دادن *ijā-*

zat-d., بخشیدن *bakhshīdan*,
اذن *izn-f.*

VOW, *n.* نذر *nazr*, عهد *āhd*, قسم *kasam*,
سوگند *saugand*.

VOW, *vt., vi.* عهد کردن *nazr-k.*, نذر کردن
āhd-k., اقرار کردن *ikrār-k.*

VOWEL, *n., a.* حرف، علامت *harfi ʿillat*,
حرکت *harakat*. Vowel marks, حرکات
harakāt, اعراب *ayrāb*.

VOYAGE, *vt.* سفر دریا کردن *safari daryā-k.*

VOYAGE, *n.* سفر دریا *safari daryā*,
گردش *gardish*.

VOYAGER, *n.* مسافر دریا *musāfirī daryā*.

VULGAR, *a.* عام *ām* (pl. عوام).—(mean)
حقیر *hakīr*, دنی *danī*. The vulgar,
عوام الناس *āwāmū'nnās*. Vulgar
fraction کسور عام *kusūri ām*.

VULGARITY, *n.* حقارت *hikārat*,
پستی *pastī*, ذل *nā shāistagī*.

VULGARLY, *ad.* "عموماً" *āmūman*,
دونا *dūnāna*.

VULTURE, *n.* کُرگس *kargas*,
نسر *nasr*, عقاب *ūkāb*.

W.

WADDLE, *vi.* از طرف به طرف جنبان رفتن
az tarf ba tarf jumbān-r.

WADE, *vi., vt.* با *pāyāb-r.*,
با *bā dushwārī guzar-k.* شواری گذر کردن

WAFER, *n.* تَنکِه *tanuka*,
کلاج *kulāj*.

WAFT, *vt., vi.* با زودی رسانیدن *ba zūdī-r.*,
در هوا بردن *dar hawā-b.* To waft over
a river, عبور دریا کردن *ābūri daryā-k.*
To make a waft, اشاره کردن *ishāra-k.*

WAFT, *n.* هوا سیر *hawā sipar*.

WAG, *n.* مسخره *bazla bāz*,
maskhara.

WAG, *vt., vi.* جنبانیدن *jumbānīdan*, حرکت دادن *harakat-d.* To wag the tail, بصبصه کردن *basbasa-k.*

WAGE, *vt.* مبارزت *jang-k.*, جنگ کردن *shart-b.*, شرط بستن *mubārazat-k.*

WAGER, *n.* شرط *shart*, گرو *girau*, رهن *rahn.*

WAGER, *vt.* گرو بستن *shart-k.*, شرط کردن *girau-b.*

WAGES, *n., sing.* مواجب *wazīfa*, وظایف *mawājib*, علوفه *dlūfa*. Yearly wages, سالانه *sālyāna*. Monthly wages, ماهانه *māhāna*, مشاخره *mushāhara*. Daily wages, روزانه *rūzīna*, یومیه *yūmīya*.

WAGGISH, *a.* بذله باز *sharīr*, شربر *bazla bāz*.

WAGGON, *n.* عرابه *ārāba*, بارکش *bārkash*.

WAGTAIL, *n.* دم جنبان *saḍwa*, *dum jumbān*.

WAIL, *vt., vi.* زالم *zārī-k.*, زاری کردن *nāla-k.*, شکایت کردن *shikāyat-k.*

WAIST, *n.* میان *miyān*, کمر *kamar*, وسط *wasat*.

WAISTCOAT, *n.* نیم تنه *kurta*, کرت *nīm tana*.

WAIT, *vt., vi.* ماندن *māndan*, (stay, delay) باشیدن *bāshīdan*, توقف کردن *tawakkuf-k.*, انتظار *dirang-k.* Wait for, اندظار کردن *intizār-k.*, منتظر شدن *muntazir-sh.* To wait upon, ملازمت ساختن *mulāzimat-s.*, خدمت کردن *khidmat-k.* —(to visit) عزم ملاقات نمودن *āzmi mulākāt-n.*

WAITER, *n.* خدمتکار *naukar*, نوکر *khidmatgār*, ملازم *mulāzim*.

WAITING-ROOM, *n.* راحت گاه *rāhat gāh*.

WAITING-WOMAN, *n.* عورت خدمتکار *kanīz*, کنیز *durat khidmatgār*.

WAKE, *vt., vi.* از بیدار کردن *bīdār-k.*, بیدار *az khāb bar-a.* بیدار شدن *bīdār-sh.*

WAKEFUL, *a.* بیدار *bīdār*, بی خواب *bī khāb*.

WAKEFULNESS, *n.* بیداری *bīdārī*, هوشیاری *hūshyārī*, خبرداری *khavar dārī*.

WALK, *vt., vi.* مشی *sayr-k.*, سیر کردن *mashī-k.*, بیرون رفتن *berūn-r.*, قدم نهادن *piyāda-r.*, زیاده رفتن *kadam-n.*, گذر کردن *guzar-k.*

WALK, *n.* تفرج *sayr*, گشت *gasht*, روش *tafaruj*. —(gait) رفتار *raftār*, rawish.

WALL, *n.* دیوار *dīwār*, جدار *jīdār*. The walls of a town, or castle, شهر پناه *shahr panāh*, قلعه بند *kilaḥband*. حصار *hissār*. The top of a wall, سر دیوار *sarī dīwār*. The coping of a wall, تاج *tāji dīwār*. The plastering of a wall, مهر *muhrai dīwār*. A high wall, شهیدوار *shahdīwār*. A parapet wall, کنگره *kungura*.

WALL, *vt.* دیوار *dīwār-s.*, ساختن *dīwār binā-k.*

WALLET, *n.* جامه دان *jām-dān*, زنبیل *zambīl*, خورجین *khūrijīn*, بگچه *bugchha*.

WALNUT, *n.* چهار مغز *girdagān*, گردگان *chēhār maghz*, جوز *jauz*.

WAN, *a.* زرد فام *zard fām*, اصفر *asfar*.

WANDER, *vi.* سیر *gardīdan*, گردیدن *sayr-k.*, گشت کردن *gasht-k.* — (lose the way) گمراه شدن *gumrah-sh.*, آواره شدن *āwāra-sh.*

WANDERER, *n.* سیر کننده *sayyār*, سر گشته *sayr kunanda*, آواره *āwāra*, sar gashta.

WANE, *n.* کاست *zawāl*, نقص *naks*, محاق *kāst*. The wane of the moon, *muhāki hīlāl*.

WANT, *vt., vi.* آرزو *khāstan*, خواستن

- حاجت داشتن *ārzū-d.*—(need) *hājat-d.*, محتاج شدن *muhtāj-sh.*—
(to be deficient) کم شدن *kam-sh.*, ناقص شدن *nākis-sh.*—(to be neces-
sary) ضرور شدن *darkār-sh.*, ضرور *zarūr-sh.*
- WANT, *n.* (wish) خواهش *khāhish*, غرض *gharaz*, حاجت (need) *matlab.*—
hājat, نیاز *niyāz*, احتیاج *ihtiyāj*, تنگدستی (indigence) *tang dastī*,
کدائی *gadār.*—(deficiency) قصور *kusūr*, نقص *naks.*
- WANTING, *a.* کم *kam*, ناقص *nākis*, غایب *ghāyib.*
- WANTON, *a.* شوخ چشم *shūkh chashm*, اوباش *āwāra*, آواره *shahwatī*, شهوتی *aubāsh.*
- WANTON, *n.* یار باز *shūkhī*, شوخی *yār-bāz*, رند *rind.*
- WANTON, *vi.* هوا دار شدن *hawādār-sh.*, شیوه باختن *shūkhī-n.*, شوخی نمودن *shūwa-b.*
- WANTONLY, *ad.* با شوخی *bā shūkhī*, با هوای نفسانی *bā shahwat*, با شهوت *hawāi nafsānī.*
- WANTONNESS, *n.* شوخی *shūkhī*, بی پروایی *shahwat*, شهوت *hawas*, *bī parwāi.*
- WAR, *n.* نبرد *jang*, کارزار *kārzār*, نبرد *nabard*, مبارزت *mubārazat*, حرب *harb*, ترخاش *purkhāsh.* The terror of war, جهاد *mahābati jang.* The triumph of war, ظفر *zafari jang.* The leader of the war, سالار *sālār jang.* A holy war, جهاد *jehād.* Declaration of war, اعلان حرب *ilāni harb.*
- WAR, *vi.* کارزار کردن *jang-k.*, جهاد ساختن *jehād-s.*, جنگیدن *jangīdan.*
- WARBLE, *vt., vi.* سرائدن *sarāyīdan*, ترانه زدن *sarūd-k.*, سرود کردن *tarāna-z.*, نغمه پرداختن *naghmat-p.*
- WARBLER, *n.* سراینده *sarāyanda*, ترانه پرداز *tarāna pardāz.*
- WARD, *vt.* دفع کردن *dafʿ-k.*
- WARD, *n.* حفاظت *hirāsat*, حراست *hifāzat.*—(young person under guardianship) یتیم *yatīm.* A ward or district of a city, محله *mahalla.* The ward of lock or key, زبانه *zabāna.*
- WARDEN, *n.* حافظ *hāfiz*, وصی *wasī*, داروغه *darūgha*, ناظر *nāzir*, امین *amīn.*
- WARDROBE, *n.* توشه خانه *tūsha khāna*, برفنده *jāmadān*, جامه دان *barfanda.*
- WARE, *n.* جنس *māl*, متاع *matād*, اسباب (اجناس *pl.*) *asbāb.*
- WAREHOUSE, *n.* اسباب خانه *asbāb khāna*, انبار خانه *ambār khāna*, خزینه *khazīna.*
- WARFARE, *n.* حالت جنگ *hālatī jang*, نبرد *nabard*, جدال *jidāl.*
- WARLIKE, *a.* جنگ آموز *jang āmūz*, نبرد آزمای *nabard āzmā.*—(belonging to war) جنگی *jangī*, نبرد منسوب *nabard mansūb.* Warlike accoutrements, اسلحه *aslha.*
- WARM, *a.* گرم *garm*, حار *hārr.* A little warm, نیم گرم *nīm garm.*—(fiery, furious), تیز مزاج *ādashī*, آتشی *tez mizāj.*—(ardent, zealous) رشکین *rashkīn.* A warm place, گرمگاه *sāhibi ghayrat.* A warm climate, گرمسیر *garm gāh.* Warm water, گرم آب *garm sīr.* Warm bath, فاطر *fātir.* A warm bath, گرمابه *garmāba*, حمام *hammām.*
- WARM, *vt., vi.* گرم کردن *garm-k.*, حار *hārr-k.*—(become warm) گرم کردن *garm-g.*, قهر گرفتن *kahr-g.*
- WARMLY, *ad.* گرمانه *harran*, حرا

garmāna.—(angrily) *bā kahr*,
bā ghazab.—(zealously) *bā*
bā rishk, *bā ghayrat*.
 WARMTH, *n.* گرمی *garmī*, تابش *tābīsh*,
 غضب (passion) *harārat*.—
ghazab, قهر *kahr*.
 WARN, *vt.* اطلاع *khavar-d.*,
 آگاهی دادن *āgāhī-d.*,
ittilā-k., تذبیه نمودن *tambīh-n.*,
pand-d.
 WARNING, *n.* خبر *khavar*, اطلاع *ittilā*,
 نصیحت *nasīhat*, عبرت *ibrat*,
pand, تار *tār*.
 WARP, *n.* *tār*.
 WARP, *vt.* (bend) کج شدن *kaj-sh.*,
 خمیدن *khamīdan*, پیچیدن *pechīdan*.
 WARRANT, *n.* سند *sanad*, فرمان *farmān*,
 حکم نامه *hukm nāma*, پروانه
parwāna, دستک *dastak*.
 WARRANT, *vt.* (authorize) استقلال دادن
istiklāl-d., اختیار دادن *ikhtiyār-d.*.—
 (exempt, secure) *barāt-d.*,
 تصدیق (prove) *muāf-k.*—
 دلائل و اثبات نمودن *tasdīk-s.*,
 ساختن *dalālat u isbāt-n.*
 WARRANTABLE, *a.* جایز *jāiz*, روا *rawā*,
 لازم *lāzim*, شایسته *shāyista*.
 WARRANTABLENESS, *n.* راستی *rāstī*,
 شایستگی *sāyistagī*, شریعت *sharīat*.
 WARRIOR, *n.* جنگی *bahādur*,
nabard, *ghāzī*, غازی *jangī*,
 دلاور *dilāwar*, پهلوان *pahlwān*,
āzmā.
 WART, *n.* خال *khāl*, توتول *tūtūl*.
 WARY, *a.* دوراندیش *hūshyār*,
dūr andīsh, اهل بصیرت *ahli basīrat*.
 WASH, *vt., vi.* شستن *shustan*,
 غسل کردن *ghusl-k.* 2. (colour) رنگ کردن
rang-k., رنگین ساختن *rangīn-s.*
 WASH, *n.* سپید آب *ābi rang*,
 غسل *ghusul*, *suped āb*.
 WASHER, *n.* کاسر *shūyanda*,
gāzur, قسار *kassār*.

WASP, *n.* زنبور *zambūr*.
 WASTE, *vt., vi.* (make less) کاستن *kāstan*,
 کم کردن *kam-k.*—(consume unneces-
 sarily) *bījā kharch-k.*,
 اتلاف کردن *itlāf-k.*, اسراف کردن
isrāf-k., ضایع کردن *zāī-k.*
 WASTE, *a.* خراب *wayrān*, *kharāb*.
 WASTE, *n.* (consumption) اسرار *isrār*,
 نقص *naks.*—(unnecessary expenditure)
isrāf, اسراف *kharchi bījā*,
 —(desolate place) ویرانه *wayrāna*,
 بیابان *biyābān*.
 WATCH, *vt., vi.* بیدار شدن *bīdār-sh.*
 —(observe) نگاه داشتن *nigāh-d.*,
 نگهبانی (keep guard) *nazar-d.*,
 پاسبانی کردن *nigāhbānī-k.*,
pās bānī-k.
 WATCH, *n.* ساعت *sādt.*—(period of
 three hours) پاس *pās.*—(turn of watch-
 ing) نوبت *naubat*.
 WATCHFUL, *a.* بیدار *bīdār*,
 هوشیار *hūshyār*, مترصد *mutarassid*.
 WATCHFULLY, *ad.* بیدارانه *bīdārāna*,
 احتیاط کنان *ihtiyāt kunān*.
 WATCHFULNESS, *n.* بیداری *bīdārī*,
 احتیاط *ihtiyāt*, هوشیاری *hūshyārī*.
 WATCHMAN, *n.* پاسبان *pāsbān*,
 حارس *hāris*, نگهبان *nigāhbān*.
 WATER, *n.* آب *āb*, ماء *mā*. Running
 water, آب جاری *ābi rawān*,
 آب استاده *māi jāri*. Stagnant water,
 آب جامد *māi jāmid*. Pure
 or clear water, آب صاف *ābi sāf*,
 آب زلال *ābi zulāl*. Fresh or sweet
 water, آب شیرین *ābi shīrīn*. Dirty
 or muddy water, آب ملوث *ābi*
mulawwas. چرکاب *chirkāb*. Rose-
 water, آب گلاب *gulāb*. Salt-water,
 آب شور *shūrāb*, تلخاب *talkhāb*. To draw water,
 آب کشیدن *āb kashīdan*. Cold water,

WAYLAY, *vt.* کمین ساختن *kamān-s.*, راه زدن *rāh-z.*

WAYWARD, *a.* گردنکش *sarkash*, فاسد *gardan kash*, خودرای *khudrāi*, *fāsīd.*

WE, *pron.* ما *mā*, مایان *māyān.*

WEAK, *a.* ناتوان *nātawān*, کمزور *kamzūr*, ضعیف *zāif*, سست *sust*, در مانده *dar mānda*, عاجز *ājiz*. Weak in mind, *zāifu'l dkl.* Weak arguments, *mukaddamāti wāhīya*. حجت سست *hujjati sust*. Weak in faith, *zāifu'l imān.*

WEAKEN, *vt.* کمزور کردن *kamzūr-k.*, بی قوت کردن *zāif-s.*, ضعیف ساختن *bī kuwat-k.*, سست اندام کردن *sust andām-k.*

WEAKLY, *ad.* بی قوت *zāifan*, ضعیفاً *bilā kuwat.*

WEAKNESS, *n.* کمزوری *kamzūrī*, ضعیفی *zāifī*, ناتوانی *nātawānī*, ضعف *za'af*, عاجز *ājiz*. Weakness of mind, *zāifu'l akl.* Weakness of sight, *khafash*, سما در *samādīr.*

WEALTH, *n.* مال *māl*, دولت *daulat*, ثنا *ghanā*, کثرت المال *kasratu'l māl*, نعمت *naḍmat*. Hereditary wealth, *mālī maurūs.*

WEALTHILY, *ad.* دولتمندانه *daulatmandāna*, مالدارانه *māldārāna.*

WEALTHY, *a.* دولتمند *daulatmand*, تونگر *tawangar*, مالدار *māldār*, ثنی *ghanī*.

WEAPON, *n.* آلات *ālat*. (pl. آلات), اوزار *auzār*, (pl. اسلح), *salāh.*

WEAR, *vt., vi.* سحق *farsūdan*, فرسودن *sahk-k.* To wear down, *pāidan.*—(to have the appearance), روی نمودن *rūi-n.*, صورت نمودن *sūrat-n.*

—(put on) پوشیدن *pushīdan*, لباس *labs-n.*

WEAR, *n.* پوشش *pushish*, لباس *libās.*

WEARINESS, *n.* ماندگی *māndagī*, تعب *ta'ab.*

WEARISOME, *a.* تعب انگیز *ta'ab angīz*, مشکل *mushkil.*

WEARY; WEARIED, *a.* مانده *mānda*, خسته *khasta*, افکار *afgār.*

WEARY, *vt.* مانده کردن *mānda-k.*, خسته کردن *khasta-k.*, تعب دادن *ta'ab-d.*, عاجز ساختن *ājiz-s.*, ملول نمودن *malūl-n.*

WEASEL, *n.* راسو *rāsū*, ورغ *wargh.*

WEATHER, *n.* آب و هوا *ābu hawā*, هوا *hawā*. —(season) هنگام *mausam.* Open or serene weather, *hangām.* خوش هوا *kushāda hawā*, Moderate weather, *khush hawā*. هوای خنک *harwāi itidāl*, اعتدال *harwāi khunuk.* Cloudy weather, *sumbul hawā*. Fair weather, *harwāi khūb.* Bad weather, *harwāi bad.* Seasonableness of weather, *muwāfakati hawā.* Cold weather, *sarmā*, زمستان *zamistān.* Hot weather, *garmā*, تابستان *tābistān.*

WEATHER, *vt.* احوال کردن (endure) *ihitimāl-k.*, صبر داشتن *sabr-d.* To weather a storm, بعد از مخاطره سلامت *ba'd az mukhātara salāmat-y.*

WEATHER-COCK, *n.* باد نما *bād numā.*

WEAVE, *vt., vi.* نسج کردن *bāftan*, بافتن *nasj-k.*

WEAVER, *n.* جولاہ *bāfanda*, بافنده *jūlāha*, نساج *nassāj*. A weaver's shop, *mansaj.* The weaving art, *nisājat.* A weaver's treadle,

پاچال *pāchāl*. A weaver's shuttle,
 دوریا باف *mīkū*. A weaver of mats, *būryā bāf*.

WEB, *n.* (cloth) پارچه *karbāsa*, ظفر چشم *pārcha*. A web in the eye, زفری چشم *zufri chashm*, پرده *pardah*. A spider's web, پرده عنکبوت *pardai ānkabūt*.

WED, *vt., vi.* ازدواج *nikāh-k.*, نکاح کردن
 ازدواجی کردن *ādrūsī-k.*, عروسی کردن
 عقد نکاح بستن *ākedi nikāh-b.*

WEDDING, *n.* نِكَاح *nikāh*, عَرُوس *ārūs*.

WEDGE. *n.* فانه *fāna*, پانه *pāna*.

WEDGE, *vt.* شماندن *az fāna-sh.*

WEDLOCK, *n.* عروسي *drūsī*, نکاح *nikāh*.

WEDNESDAY, *n.* چهار شنبه *chehār*
shamba, يوم الاربعه *yaumu'l árbiʿ.*

WEED, *n.* خَس *khas*, کاهِ ناکاره *kāhi*
nā kāra.

WEED, *vt.* خس بر کندن *khas bar-k.*

WEEK, *n.* هفته *hafta*, اسبوع *usbūd*.

WEEKLY, *a.* هر هفته *har hafta*, کل اسبوع *kull usbūā*. Once a week, یکبار هفته *dar hafta yakbār*.

WEEP, *vt., vi.* گریه کردن *girīstan*, گریه زاریدن *girya-k.* ناله زاریدن *zārīdan*, ناله زاریدن *nālīdan*.

WEeping, a. اشك ريزان *giriyān*,
ashk rīzān, زاري *zārī*.

WEIGH, *vt., vi.* سنجیدن *sanjīdan*, وزن
 ساختن *wazn-s.*—(examine in mind)
 اندیشیدن *ba khātir-s.*, باخاطر سنجیدن
andīshīdan.—(to be of importance)
 مهم و لازم شدن *muhimm u lāzim-sh.*
 To weigh anchor, لانگر برداشتن *langar-*
b. To cause to weigh, سنجازیدن *san-*
jānīdan. To weigh exactly, درست
 عیار کردن *durust āyār-k.*

WEIGHT, *n.* سنج, (اوزان *pl.* وزن *wazn*), سانج, *sanj*, ثقل *sikl*. Of the same weight, هموزن *hamwazn*, همسنگ *ham sang*.

Standard weight, عيار تمام *āyārī tamām*, عيار مستقيم *āyārī mustakīm*.

2. (gravity, heaviness) گرازی *girānī*, ثقل *sikl*. 3. (authority, importance) عرض و وقار *kudrat, manish*, عز و وقار *ʿizz u wikār*.

WEIGHTINESS, *n.* سنگینگی *sangīnī*,
گرازی *girānī*, قوت *kuwat*.

WEIGHTY, *a.* سنگین *sangīn*, گران *girān*,
ثقیل *sakīl*.

WELCOME, *n.* خیر دعا *tahn̄yat*, مرحبا *khayr duā, marhabā.*

WELCOME, a. پسند *pasand*, مقبول
makbūl, خوش آمدی *khūsh āmadī*,
 مرحبا *marahban*.

WELCOME, *vt.* مرحبا کردن *marhabā-k.*,
 خير مبارک باد گفتن *mubārakbād-g.*,
 خوش دعا گفتن *khayr duā-g.* To be welcome,
 تهنیت یافتن *khūsh-ā.*, خوش آمدن
tahniyat-y.

WELFARE, *n.* خیریت *bahbūdī*, *khayriyat*, سعادت *saādat*, ترقی *tarakki*, بخنداری *bakhtiyārī*, برخورداری *bar khurdārī*.

WELL, *n.* چاه *chāh*, چم *chah*, بئر *būr*.
To dig a well, چاه کندن *chāh-k.*

WELL, *a., ad.* خوش *khūsh*, بخیر *ba khayr*, تندرست *tandurust*, نیک *nek*, محفوظ *mahfūz*, سلامت *salāmat*. To be well, خوش حال شدن *khush hāl-sh.*, داشتن *munfi'at-d.*—(recover from sickness), شفا یابتن *shifā-y.* Very well, بسیار خوب *bisyyār khūb.*

WELL, *ad.* درست *durust*, صحیح *sahih*,
 بخوبی *bā wajaiz ihsān*, با کفایت *ba khūbī*. To behave well
 نیک کار *nek kār-k.*, 'To think well, خیر
 کردن *khayr andāsh-sh.* Well
 and ill, خیر و شر *khayr u sharr*. Well

nigh, *دندقریب dn karīb*, نزدیک *nazdīk*.
 As well as, *همچنانکه hamchunānki*,
 چنان *chunān*.
 WELL-BEING, *n.* *بهبودی bahbūdī*, نیک
nek bakhtī, خیریت *khayrīyat*.
 WELL-BORN, *a.* پاک نژاد *pāk nizhād*,
 نیک اصل *nek asl*.
 WELL-BRED, *a.* خوش خلق *khush*
khulk, خوش خصال *khush khisāl*.
 WELL-DONE, *interj.* شاباش *shābāsh*,
 واه واه *wāh wāh*, مرحبا *marhabā*.
 WELL-FAVOURED, *a.* حسن *husn*,
 مقبول *makbūl*.
 WELL-WISHER, *n.* خیر خواه *khayr khāh*,
 نیک خواه *nek khāh*.
 WELT, *n.* طراز *tirāz*, زه *zah*.
 WELTER, *vi.* غلطیدن *ghaltīdan*.
 WENCH, *n.* کدیزک *kanīzak*, جاریه *jārīya*.
 WEST, *n.* مغرب *maghrib*, غروب *ghurūb*.
 WESTERN, *a.* مغربی *ghurbī*, مغربی
maghribī.
 WESTWARD, *ad.* بسوی غروب *ba sūi*
ghurūb.
 WET, *a.* تر *tar*, نم *nam*, آبدار *ābdār*.
 WET; WETNESS, *n.* رطوبت *tarī*, تر *tarī*,
rutūbat.
 WET, *vt.* نم کردن *tar-k.*, تر کردن *nam-k.*
 WETHER, *n.* قوچ آخته *kūchi ākhta*.
 WHALE, *n.* نهنگ *nahang*.
 WHARF, *n.* بندرگاه *farūdghāh*, بندرگاه
bandar gāh, فرزه *furza*.
 WHARFAGE, *n.* اجرت بندرگاه *ujrati*
bandar gāh.
 WHAT, *pron.* *چی chi*, کدام *kudām*, آنکه
ānki, *کی ki*, *چی chi*. Of what sort,
از چی az chi kism. What is it?
چیست chīst. In what place, *کجا kujā*.
 WHATEVER, *pron.* هرچه *harchi*, هرانچه
harānchi.

WHEAT, *n.* گندم *gandum*, ورنه *warnā*
 حنطه *hintā*.—(boiled) کشکک *kashkak*.
 Of the colour of wheat, گندم گون
gandumgūn. A seller of wheat, حنط
hannāt, گندم فروش *gandum farūsh*.
 WHEEDLE, *vt.* شیرین زبانی گفتن
shīrīn zabānī-g., نوازش کردن *nawāzish-k.*
 WHEEL, *n.* چرخ *charkh*, گردون *gardūn*.
 A spinning wheel, چرخ *charkha*. A
 mill-wheel, چرخ آسیا *charkhi āsyā*.
 A wheel for raising water, دولاب *dulāb*.
 The wheel of fortune, چرخ دوار
charkhi dawwār.
 WHEEL, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, دور
 گردش کردن *gardish-k.*
 —(cause to turn round) گردانیدن
gardānīdan. To move on wheels,
بالای چرخ bālāi charkh-r. A
 wheeled carriage, عرب *araba*, گردون
gardūn.
 WHEELER; WHEELWRIGHT, *n.* عربگر
araba gar, چرخ کار *charkh kār*, چرخ زن
charkh zan.
 WHELP, *n.* بچه *bacha*, توله *tūla*.
 WHEN, *ad.* وقتی *waktīki*, چون *chūn*,
آن زمان ān zamān.—(after the time
 that) بعد از زمانی که *bād az zamānīki*,
پس از آن که pas az ānki.—(at what
 time?) کجا *kaya*, وقت *kudām*
wakt, چه وقت *chi wakt*.
 WHENCE, *ad.* (from what place) از کجا
az kujā, از چی طرف *az chi taraf*.—(from
 what person) از کدام *az kudām*.—
 (from what cause) از چی سبب *az chi*
sabab.—(consequently) از آن سبب *az ān*
sabab, لاجرم *lājaram*.
 WHENEVER, *conj.* هرگاه *har gāh ki*,
 چون *chūn*, هر بار *har bār*.
 WHERE, *ad.* کجا *kujā*, بچه گاه
bachī gāh, *چی چی chi mahl*, کدام جا
kudām jā.

Everywhere, هر طرف *hama jā*, جا *hama jā*.
har taraf. Nowhere, هیچ جا *hīch jā*.
 WHEREABOUT, *n.* مقام *mukām*, جا *jā*.
 WHEREABOUT, *ad.* از کدام طرف *kujā*, از *az kudām taraf*.
 WHEREAS, *conj.* از آنجا که *chūn*, چون *chūn*,
azānjāki, لکن *likin*.—(on the contrary)
bar āks.
 WHEREAT, *ad.* از آن *barān*, از آن *az ān*.
 WHEREBY, *ad.* به *tā*, تا *az ān*, از آن *bachī sabab*.
 WHEREFORE, *ad.* از آن جهت *az ān jahat*,
 چرا *az barāyi ān*, از برای آن *chirā*, چه *barāyi chī*.
 WHEREIN, *ad.* در اینجا *bachī*, در *dar īnjā*.
 WHEREOF, *ad.* از *az chī*, از چه *az ki*, از که *az kudām*.
 WHEREON, *ad.* بعد از آن *bar ān*, در آن *baād az ān*.
 WHEREVER, *ad.* هر جا که *har jā ki*,
 هر کجا *har kujā*.
 WHEREWITH, *ad.* با کدام *bā ki*, با که *bā kudām*.
 WHERRY, *n.* کشتی خورد *madbar*, معبر *madbar*,
kishti i khurd.
 WHET, *vt.* سنگ سای *tez-k.*, تیز کردن *tez-k.*,
 با *ba* بنخشم آوردن *sang sāi-k.*, کردن *khāsh-m-ā*.
 WHET, *n.* تزیب *tazrīb*, تزیید *tahdīd*.
 WHETHER, *pron., conj.* یا این یا آن *bā*,
īn yā ān, کدام یک *kudām yak*.
 Whether or not, خواهنخواه *khāh na khāh*.
 Whether true or false, خواه راست خواه دروغ *khāh rāst khāh darūgh*.
 WHETSTONE, *n.* سنگ فسان *sangi fisān*,
 حجر المسن *hajarū'l misann*.
 WHEY, *n.* ماء اللبن *āb shūr*, آب شیر *āb shūr*,
māu'l jubn.

WHICH, *pron.* چه *chi*, که *ki*. That which,
 آنکه *ān ki*, آنچه *ānchi*. Till which time,
 تا آنکه *tā ānki*. Which? کدام *kudām*.
 From which? از کدام *az kudām*. In
 which? در کدام *dar kudām*. Which-
 soever, هر کدام *har kudām*.
 WHILE, *ad., n.* زمانی *muddatī*, مدتی *muddatī*,
 مدت *zamānī*. A long while, مدت مدید *muddati madīd*.
 Some while, مدت *muddati chand*. A little while,
 چند *muddati kalīl*. A little while ago, اندک پیش از این *andak pesh azīn*.
 Whilst, مادام *mādām*, تا که *tāki*,
 وقتی که *waktīki*. In the mean while, در اثنای وقت *dar asnāi wakt*.
 WHIM, *n.* خیال *khiyāl*, وهم *wahm*.
 WHIMSICAL, *a.* خیالی *khiyālī*, وهمی *wahmī*.
 WHINE, *vi.* نالیدن *nālīdan*, زاری کردن *zarī-k.*
 WHIP, *vt., vi.* تازیانه زدن *tāziyāna-z.*,
 شلاق زدن *shallāk-z.*
 WHIP, *n.* تازیانه *tāziyāna*, شلاق *shallāk*,
 چابک *chābuk*, *kamchī*.
 WHIRL, *vt., vi.* گردیدن *gardīdan*, تدویم *gardānīdan*,
 گردانیدن *tadwīm-k.*.
 WHIRL, *n.* گردش *gardish*, دور *daur*.
 WHIRLPOOL, *n.* گرداب *gardāb*, وورت *warta*,
 غرقاب *gharkāb*.
 WHIRLWIND, *n.* گرد باد *gird bād*, باد گرد *bād gird*.
 WHISKER, *n.* شارب *shārib*, بروت *barūt*.
 WHISPER, *vt., vi.* باهستگی گفتن *ba āhistagi-g.*,
 سرگوشی کردن *gar gūshī-k.*, زیر لب گفتن *ēvri lab-g.*
 WHISPER; WHISPERING, *n.* سخن *sargūshī*,
 سرگوشی *sakhunī āhista*.
 WHISPERER, *n.* سخن آهسته گو *sakhun āhista gū*,
 نمام *nammām*.

WHISTLE, *vt., vi.* سفلیدن *sufīdan*,
سفیر زدن *safīr-z.*

WHISTLE, *n.* سفار *sufār*, سفیر *safīr*.

WHITE, *a.* سفید *safīd*, سپید *sapīd*,
ابيض *abyaz*. The white of the eye,

سپیدی چشم *sapīdī i chashm*. The
white of an egg, البیاض *bayāzu'l*

bayza, سپید خایه *sapīdi khāya*. Very

white, بسیار سفید *bisyar sapīd*. Pure

white, ناصع البیاض *nāsu'l bayāz*.

White thorn, خار سپید *khāri sapīd*.

WHITE-ANT, *n.* مورچه سفید *mūrcha*
safīd, دیوکت *diwak*.

WHITE-LEAD, *n.* اسفیداج *sapīda*,
isfīdāj.

WHITEN, *vt., vi.* سپید کردن *sapīd-k.*,
تبدیل ساختن *tabyiz-s*.

WHITENESS, *n.* سپیدی *sapīdī*,
بیاض *bayāz*, سفید آب *safīd āb*, شو
safīd shu.

WHITHER, *ad.* کجا *kujā*, آنجا *ānjā*, کی *ki*.

WHITISH, *a.* سپید فام *sapīd fām*,
سپید گون *sapīd gūn*.

WHITLOW, *n.* درد ناخن *dardi nākhūn*,
داخس *dākhis*.

WHO, *pron., inter.* کی *ki*. He who,
کیست *kudām kas*, آنکی *ānki*, کیست
kīst. Who came. کی آمد *ki āmad*.

Whoever, هرکه *harki*, هرانکی *harānki*.

WHOLE, *a.* عیب *musallam*, بی عیب
bī dyb, صحیح *sahīh*, درست *durust*,

کامل *kāmil*, جمله *jumla*.

WHOLE, *n.* جمله *jumla*, تمام *tamām*,
همه *hama*, جمیع *jamīd*. Upon the

whole, فی الجملة *fi'ljumla*, القسم *alkiṣṣa*,

الحاصل *hāsili kalām*, الغرض *algharaz*.

WHOLESOME, *a.* مفید *muwāfik*, موافق
salīm, نافع *nāfi*. — (as food)

خوشگوار *khūsh guwār*. A wholesome beverage,

شربت خوشگوار *sharbatī khūsh guwār*.

Wholesome air, هوای موافق *harwāi*
muwāfik.

WHOLESOMELY, *ad.* خوشگوارانه *khush*
guwārāna, سازگارانه *sāz gārāna*.

WHOLESOMENESS, *n.* موافقت *muwā-*
fakat, خوشگوار *khūsh guwārī*.

WHOLLY, *ad.* بالکلیه *bi'lkullīya*, کاملاً
kāmilan, تماماً *tamāman*, بالتام
bi't tamām.

WHOM, *pron.* کی *ba ki*, کرا *kira*.

WHOMSOEVER, *pron.* هر کرا *har kirā*,
هر کس را *har kasrā*.

WHOOOP, *vi.* غوغا کردن *ghaughā-k.*,
غریو کردن *gharīv-k*.

WHORE, *n.* روسپی *rūspī*, فاحشه *fāhisha*,
قحبه *kahba*.

WHORE, *vi.* زنا کردن *zanā-k.*,
بهرام رفتن *ba harām-r*.

WHOREDOME, *n.* زناکاری *zanākārī*,
فعل *fa'li shanīd*.

WHOREMONGER; WHOREMASTER, *n.*
زناکار *zanākār*, روسپی پاره *rūspī pāra*.

WHORISH, *a.* شهوت پرست *shawat*
parast, زناکار *zinā kār*.

WHOSE, *pron.* کرا *kirā*, آنکی *ānki*,
ازکی *azki*.

WHOSOEVER, *pron.* هرکه *harki*,
هرانکی *harānki*, هر کدام *har kudām*.

WHY, *ad.* چرا *chirā*, برای چه *barāyachi*,
بچه سبب *bachī sabab*. Why so? چه
چرا *chi ma'ānī*.

WICK, *n.* فدیله *fatīla*, پالیت *palīta*.

WICKED, *a.* بدکار *badkār*, زبون *zabūn*,
بد عمل *bad āmal*, مفسد *mufsid*.

WICKEDLY, *ad.* بدکارانه *badkārāna*,
فاسقانه *fāsikāna*, با شرارت *ba sharārat*.

WICKEDNESS, *n.* بدی *badī*, فساد *fasād*,
بد عملی *bad āmalī*, قباحات *kabāhat*,

بد ذاتی *badzātī*.

WICKET, *n.* در بچه *darīchi*, با بچه *bābchi*.

WIDE, *a., ad.* پهنا *pahnā*, عریض *ārīz*, کشاده *kushāda*, واسع *wāst*.—(deviating) دور *dūr*, بعید *bāid*.

WIDELY, *ad.* عریضا *wāsiān*, واسعا *ārīzan*, بعیدا *bāidan*, دورانه *dūrāna*.

WIDEN, *vt.* پهنا کردن *ārīz-k.*, عریض کردن *pahnā-k.*, کشاده *kushāda-k.*, فراخ کردن *farākh-k.*.

WIDENESS, *n.* پهنا *pahnā*, وسعت *wusāt*.

WIDOW, *n.* بی شوهر *bīwa*, بیوه *shuhar*. To become a widow, بیوه شدن *bīwa-g.*

WIDOWER, *n.* ارمال *bī sūja*, بی زوج *armal*.

WIDTH, *n.* کشادگی *drz*, عرض *pahn*, پهنا *kushādagī*, وسعت *wusāt*.

WIELD, *vt.* خطر کردن *giriftan*, گرفتن *khatar-k.*, تصرف نمودن *bar-k.*, در کشیدن *tasarruf-n.* To wield a sword, تیغ *tegh afshān-k.* To wield a sceptre, سلطنت کردن *saltanat-k.*

WIELDY, *a.* نا گران *nā sakīl*, نا ثقیل *nā girān*.

WIFE, *n.* عورت *zūja*, زن *zan*, *durat*. To take a wife, نکاح کردن *nikāh-k.*, سازش *tazarwuj-s.*

WILD, *a.* جنگلی *wahshī*, وحشی *janglī*, دشتی *dashtī*.—(desert) *wayrān*.—(uncivilized) *khālī*, دشتی *dashtī*. نادان *bī adab*, بی ادب *nādān*, بی (irregular) *nā shinās*. بی ثبات *bī sibāt*, بی قرار *bī karār*. گردنکش *sarkash*, (licentious) *gardan kash*.—(imaginary) *khīyālī*, بیدمعی *wahmī*, وهمی *madnī*. A wild beast, وحش *wahash*, (سباع *sabī*, (pl. وحوش *pl.*)).

WILD; WILDERNESS, *n.* صحرا *sahrā*,

بیابان *wāshat*, وحشت *wīrāna*, ویرانه *bayābān*.

WILDLY, *ad.* با وحشت *bā wahshat*, بلا زراعت *bā ramīdagī*, بی ویرانگی *bā wīrānagī*, بی تربیت *bī tarbiyat*, بی معنی *bī madnī*, غافلانه *ghāfilāna*.

WILDNESS, *n.* (fierceness) وحشیت *wahshīyat*, درشتی *durushtī*.—(uncultivated state) بی آبادی *bī ābādī*.—(disorder of mind) اضطراب *iztarāb*, سرگردانی *sar gardānī*.—(inconstancy) بی قراری *bī karārī*.

WILE, *n.* فریب *farīb*, مکر *makr*, حیله *hīla*.

WILFUL, *a.* سرکش *sarkash*, عناد *īnād*, خود سر *khud sar*.

WILFULLY, *ad.* سرکشانه *sarkashāna*, با خود سری *bā khud sarī*.—(by design) قصد *dida u dānīsta*, دانسته *kasdan*.

WILL, *n.* آرزو *irāda*, مرضی *marzī*, *ārzū*, مقصود *khāhish*, خواهش *maksūd*, کام *kām*, مراد *murād*.—(command) اختیار *ikhtiyār*, قابو *kābū*. The divine will, رضای حق *razāi hakk*, قضا *kazā'illa*. Good-will, خیر خواهی *khayr khāhī*, مهربانی *maharbānī*.—(right intention) راستی *rāstī*. Free will, حسن ارادت *husni irādat*. Ill will, بد خواهی *bad khāhī*. A will, وصیت *wasīyat* (pl. وصایا *pl.*).

WILL, *vt., vi.* آرزو کردن *ārzū-k.*, خواستن *khāstan*.—(command) فرمودن *farmūdan*, حکم نمودن *hukm-n.*—(bequeath) وصیت کردن *wasīyat-k.*

WILLING, *a.* خوشی *khushī*, راضی *rāzī*, رانغب *rāghīb*, آرزومند *ārzūmand*.

WILLINGLY, *ad.* اختیارانه *ikhtiyārāna*, با اراده *bā irāda*, بدل و جان *ba dil u jān*.

WILLINGNESS, *n.* رضا مندی *razāmandī*,
آرزومندی *arzūmandī*, خواهش *khāhish*.

WILLOW, *n.* بید *bīd*, عرب *ārb*.

WILY, *a.* حیلہ باز *hīla bāz*, مکار *makkār*.

WIN, *vt., vi.* غلبہ *ghālib-sh.*, غلبہ
مات دادن (at chess) *ghalaba-y.*—
māt-d.—(at cards) خلال دادن *khilāl-d.*

WIND, *n.* باد *bād*, هوا *hawā*, ریح *rīh*.
A violent wind, شدید باد *bādi shadīd*,
تند باد *bādi tund*. A gentle wind,
نسیم *nasīm*, باد صبا *bādi sabā*. A
favourable wind, موافق باد *bādi*
muwāfak, شرط باد *bādi shart*. A con-
trary wind, مخالف باد *bādi mukhālif*.
A blast of wind, نفخت *nafhhat*. To
blow as the wind, وزیدن *wazīdan*,
باد زد *bād-z.* Hot wind, گرم
هوا *hawāi garm*. Cold wind, سرد
باد *bādi sard*. Wind from the stomach,
ضربت *zart*.

WIND, *vt., vi.* (twine) تافتن *tāftan*,
پیچیدن *pechīdan*.—(with a wheel)
گردیدن *girdīdan*.—(turn round) رستن
rīstan.—(turn round) دوران شدن
daurān-sh. To wind as a river,
پیچیدن *pechīdan*, گردیدن
girdīdan. To wind a horn,
نقیر زدن *nakīr-z.*, بوق زدن
būk-z. To wind up a watch,
کلید دادن *kalīd-d.*, کوک کردن
kūk-k.

WINDFALL, *n.* سود ناگهانی *sūdi nāgihāna*,
خدا داد *khudā-dād*.

WINDINESS, *n.* شدت باد *shiddati bād*,
نفخ *naflkh*.

WINDLASS, *n.* منجنيق *manjanīk*,
گردون *gardūn*.

WINDMILL, *n.* آسیاب باد *āsyaī bād*.

WINDOW, *n.* درِیچہ *darīcha*, غرفہ *ghurfā*,
روزن *rauza*.

WINDPIPE, *n.* نای گلو *nāya galū*,
حلقوم *halqūm*.

WINDWARD, *ad.* بسوی باد *ba sūi bād*.

WINDY, *a.* ہوادار *hawādār*, باددار *bād dār*.

WINE, *n.* شراب *sharāb*, می *maya*, بادہ
bādah, خمر *khamr*. Pure wine, شراب
sharābi nāb, Cherry-wine, وشناب
wishnāb. Date-wine, طابت *tābat*.
Honey-wine, مقدی *makadīy*. Wine
made from barley, اخسم *akhsama*.
A drinker of wine بادہ نوش *bāda nūsh*,
شراب پرست *sharāb parast*. Overcome
with wine, مست خراب *masti kharāb*,
مخمور *makhmūr*. A wine measure, ناطل
nātal, پیمانه شراب *paymānai sharāb*.
A cup of wine, پیالہ شراب *payālai*
sharāb, شیشہ شراب *shīsha sharāb*.
A wine cask, می دان *mayadān*. A
wine merchant, بادہ فروش *bādi farūsh*,
خمار *khammār*. To drink wine, بادہ
می خوردن *bāda-n.*, نوشیدن
maya-kh. Wine-shop, شرابخانہ *sharāb khāna*.

WING, *n.* جناح *janāh*, بال *bāl*, پر *par*.
Flapping or flattering the wings, بال
زدن *bāl-z.* The wing of an army, لشکر
ayādi lashkar.

WING, *vt.* پرواز کردن *parwāz-k.*, پر زدن
par-z.

WINK, *vi.* چشم بند کردن *chashm band-k.*,
عین چمپیدن *tarfat-s.*, چشم زدن
chashm-z., چشم پوشی (connive at)
ghamz-k., اغماض کردن *chshn pūshī-k.*,
چشم بزد کردن *ighmāz-k.*

WINK, *n.* رمز چشم *ghamza*, عین چمپیدن
chashm, طرفت العین *tarfatu'l āyn*.

WINNER, *n.* سود گیر *sūdgīr*, غالب
ghālib, بازی بر *bāzībar*.

WINNING, *a.* دلکش *dilkash*, خاطر گیر
khātīr gīr.

WINNOW, *vt., vi.* غلہ را در هوا افشاندن
ghalla rā dar hawā-a.

- WINTER, *n.* سرما *sarmā*, زمستان *zamistān*, شتا *shitā*. The intense cold of winter, زمهریر *zamharīr*, شدت شتا *shiddati shitā*. In the time of winter, در موسم سرما *dar mausimi sarmā*.
- WINTER, *vt., vi.* موسم زمستان بسر کردن *mausimi zamistān basar-k.*
- WINTERLY; WINTRY *a.* سرما لایق شتا *sarmā*, زمستانی *zamistānī*, لایق شتا *lāyaki shitā*.
- WIPE, *vt.* مالیدن *mālīdan*.—(make clean) پاک کردن *pāk-k.*, صاف کردن *sāf-k.* To wipe out, محو کردن *mahw-k.*, نسخ *naskh-s.*
- WIPE, *n.* پاک سازی *pāk sāzī*.—(sarcasm) طعن *tadn*, ملامت *malāmat*.
- WIRE, *n.* تار *tār*.
- WIRE-DRAW, *vt.* تار کشیدن *tār-k.*, بدرازی کشیدن *ba darāzī-k.*
- WIRE-DRAWER, *n.* تار کش *tār kash*, تار ساز *tār sār*.
- WISDOM, *n.* دانش *dānish*, عقل *ākl*, فهم *fahm*, خرد *khirad*, حکمت *hikmat*, زیرکی *zīrakī*.
- WISE, *n.* عاقل *ākil*, زیرک *zīrak*, عاقلمند *āklmand*, خردمند *khiradmand*, دانایار *dānā*, هوشیار *hūshyār*.
- WISE, *a.* طور *taur*, طرح *tarh*, وجاهت *waja*.
- WISEACRE, *n.* نادان *nādān*, احمق *ahmak*.
- WISELY, *ad.* خردمندانه *ākilāna*, با عقل *bā ākl*, خردمندانه *khiradmandāna*, با حکمت *bā hikmat*.
- WISH, *vt., vi.* آرزو کردن *khāstan*, رغبه شدن *rāghib-sh.*, آرزو *ārzū-k.*
- WISH, *n.* آرزو *irāda*, خواهش *khāhish*, مراد *murād*, رغبت *raghbat*, آرزو *ārzū*.
- WISHFUL; WISHING, *a.* آرزومند *ārzūmand*, طالب *tālīb*, رغبه *rāghib*.
- WISP, *n.* دسته علف *dastai ālf*.
- WIT, *n.* طبیعت *tabīat*, زیرکی *zīrakī*, فراست *zarāfat*, ادراک *idrāk*, فراسات *firāsat*, ذهن *zihn*. A man of wit, خردمند *sāhibi zīrakī*, خردمند *khiradmand*.—(sound mind) عقل *ākl*, هوش *hūsh*. To be in one's wits, هوشیار بودن *hūshyār-b.* To be out of one's wits, دیوانه بودن *dīvāna-b.*, بی عقل شدن *bī ākl-sh.*
- WITCH, *n.* زن جادوگر *sāhira*, ساحره *zani jādūgar*.
- WITH, *prep.* همراه *bā*, مع *ma*, با *ba*, همراه *hamrāh*. Together with, هم با *bāham*, هم *ham*. With child, حامله *hāmila*, باربردار *bārbardār*.
- WITHDRAW, *vt., vi.* (deprive of) باز گرفتن *bāz-g.*, محروم کردن *mahrūm-k.* —(retire) باز رفتن *bāz-r.*, بر گشتن *bar-g.*, بر گردیدن *bar-g.*
- WITHDRAWAL, *n.* پس کشیدن *pas-k.*, بازداشتگی *bar dāshtagī*.
- WITHER, *vt., vi.* پژمردن *pazhmurdan*, افسردن *afsurdan*, خوشیدن *khūshīdan*.
- WITHHOLD, *vt.* باز داشتن *bāz-d.*, واداشتن *wā-d.*, دریغ داشتن *darīgh-d.*, منع کردن *manē-k.*
- WITHIN, *prep.* درون *andarūn*, درون *darūn*, فی داخل *fī dākhil*. Within two or three days, دو سه روز *dar ārsai dū sih rūz*. Within bounds, درون حد *darūni hadd*. From within, اندرون *az darūn*. To go within, اندرون رفتن *andarūn-r.*
- WITHOUT, *prep., ad.* 1. (not within) بیرون *bīrūn*, ظاهر *zāhīran*, بیرون *badar*. 2. (wanting) بدون *bidūn*, بغیر *baghayr*, از حد بیرون *bī*. Without bounds, بی انتها *az hadd berūn*, بی انتهای *bī intihā*.

Without cause, بی سبب *bī sabab*,
 بجز بی تقریب *bī takrīb*. 3. (unless)
 بجز *bajuz*, مگر *magar*, الا *illā*, اگر نه *agar na*.
WITHSTAND, *vt.* مقاومت کردن *mukā-*
wamat-k., مخالفت نمودن *mukhālafat-*
n., در مقابل ایستادن *dar mukābil-i*.
WITNESS, *n.* گواه *gawāh*, شاهد *shāhid*,
 (pl. شهود) *shahīd*. To cite a
 witness, bring witnesses, گواهی آوردن
gawāhī-ā., مشهود *shāhid-g.*, شاهد گرفتن
mushhid-k. A creditable witness,
 گواه معتمد *shāhidi ādil*, شاهد عادل
gawāhi muātimid. A false witness,
 گواه کاذب *shāhidi darūgh*, دروغ
gawāhi kāzib. Contradictory witnesses,
 شواهد متخالف *shawāhidi mukhālif*.—
 گواهی شهادت (testimony) *shahādat*,
 گواهی *gawāhī*.
WITNESS, *vt.* گواهی دادن *gawāhī-d.*,
 دیدن *dīdan*, شهادت کردن *shahādat-k.*
 Witness-box, شهادت گاه *shahādat gāh*,
 مشهود *mushhad*.
WITTICISM, *n.* بذله *bazla*, لطیفه *latīfa*,
 نکته *nukta*.
WITTILY, *ad.* زیرکانه *zarīfan*, ظریفانه
kāna, با بذله و لطیفه *bā bazla u latīfa*.
WITTINESS, *n.* لطیفه گوئی *latīfa gūi*,
 زیرکی *zīrakī*.
WITTINGLY, *ad.* دیدار و دانسته *dīda u*
dānista, با خبر *bā khabar*.—(by design)
 قصداً *kasdan*, با غرض *bā gharaz*.
WITTY, *a.* نکته پرور *latīfa gu*,
 نکته *nukta* پارسا *parwar*, ظریف *zarīf*.
WIZARD, *n.* ساحر *sāhir*, افسونگر *afsūngar*.
WOE, *n.* رنج *ghamm*, اندوه *andūh*,
 رنج *ranj*, دروغ *darīgh*, افسوس *afsūs*.
WOFUL, *a.* درد ناک *dilfigār*,
 درد ناک *dard nāk*, غمگین *ghamgīn*.—(paltry)
 حقیر *hakīr*, ذلیل *zalīl*.

WOFULLY, *ad.* دلفکارانه *dilfigārāna*,
 حقیرانه *malūlan*, با رنج *bā ranj*,
hakīran.
WOLF, *n.* گرگ *gurg*, زب *zīb*. A young
 wolf, گرگ زاده *gurg bacha*,
 گرگ *gurg zāda*. A howling wolf, کآب *kāib*.
WOLFBANE, *n.* خانیکی گرگ *khāniki gurg*.
WOLFISH, *a.* مانند گرگ *gurg mānand*,
 زب آسا *zīb āsā*.
WOMAN, *n.* عورت *zan* (pl. زنان),
 عورت *aurat*, (pl. عورات) *nīsā*. A
 married woman, کدبانو *khātūn*,
 کدبانو *kadbānū*. A young woman, صبیبه *sabīya*,
 دوشیزه *dushīza*. A divorced woman,
 مردوده *mardūda*, مطلوقه *matlūka*. A
 pregnant woman, حامله *hāmila*, زن,
 زانی باردار *zani bārdar*. A barren woman
 استزون *astarvan*. A chaste woman, زن,
 پاکدامن *zani pākdāman*, مستورن
mastūran. An impudent woman, زن,
 شوخ چشم *zani shūkh chashm*. An old
 woman, پیر زن *pīr zan*, عجوز *ājūz*.
WOMANHOOD, *n.* حال عورت *hālī aurat*.
WOMANISH; **WOMANLY**, *a.* زنانه
zanāna, موافق اوصاف زن *muwāfaki*
ausāfi zan,
WOMANKIND, *n.* عالم نسا *ālamī nīsā*,
 فرقه زنان *firkai zanān*.
WOMB, *n.* رحم *rahm*, زهدان *zihdān*.
WONDER, *vi.* متعجب شدن *mutaājjub-*
sh., متعجب نمودن *taājjub-n.*, سرگردان
 شدن *mutahhayyir-sh.*, سرگردان بودن
sar gardān-b.
WONDER, *n.* تعجب *taa'jjub*,
 کرامت *karāmat*, معجزه *muājjiz*,
 عجب العجايب *ājabu'l ājāyib*.
WONDERFUL; **WONDROUS**, *a.* عجیب
 نادر *nādir*, بدیع *badī'ā*.

WONDERFULLY; WONDROUSLY, *ad.*

"عجبا *ājaban*, غریبا *gharīban*.

WONT, *a.* عادت داشتن *ādat-d.*, قاعده

گرفتن *kāyada-g.*, معتادی شدن *muātā-*

dī-sh., استعمال داشتن *istīmāl-d.*

WOO, *vt.* ناز و نیاز *shk-n.*, عشق نمودن

nāz u niyās-k.

WOOD, *n.* چوب *chūb*, خشب *khashab*,

هیزم *hīzam*, هیم *hīma*. Dry wood,

هیزم *hīzam*, احطاب *ihṭāb*. Wood of

aloes, اود *ūd*, رادبوی *rād būi*. Brasil

or red wood, بقم *bakam*, ایدع *aydā*.

Yellow wood, زرد چوب *zard chūb*,

A piece of wood, پارچ چوب *pārai*

chūb, کسار *kusār*. A carrier of wood,

هیزم کش *hīzam kash*, A pile or stack

of wood, انبار هیزم *ambāri hīzam*. A

log of wood, گندع هیزم *gandai hīzm*.—

(forest) جنگل *jāngal*, مشجر *mushajjar*.

WOOD, *vt.* هیزم کردن *hīzam-k.*, محطاب

maḥṭṭab-s.

WOODCOCK, *n.* ماکیان بیابانی *mākiyāni*

bayābānī.

WOOD-CUT, *n.* نقش چوب *nakshi chūb*.

WOOD-CUTTER, *n.* هیزم تراش *hīzam*

tarāsh.

WOODED, *a.* مشجر *mashjar*.

WOODEN, *a.* از چوب *chūbīn*, چوبین

از چوب *az chūb sākhta*. A wooden

block, گندع هیزم *kundai hīzam*.

WOODMAN, *n.* هیم فروش *hīma farush*,

صیاد چوب فروش *chūbfarūsh*, sayyād.

WOOD-PIGEON, *n.* فاکته *fākhta*, یمام

yamām.

WOODY, *a.* چوبی *chūbī*, خشبی *khashbī*.

WOOER, *n.* عاشق *āshik*, زن

tālibi zan.

WOOF, *n.* پود *pūd*.

WOOL, *n.* پشم *pashm*, صوف *sūf*. Bear-

ing wool, دار پشم *pashmdār*, صایف

sā'f. Plucking of wool, نفش

nafsh. To card or teaze wool, حلج

halj-k., پشم زدن *pashm-z*. To

shear wool, پشم بریدن *pashm-b*. A

dealer in wool, صواف *sawwāf*, پشم

فروش *pashm farūsh*.

WOOLLEN, *a.* پشمین *pashmīn*, صاف *sāf*.

Woollen cloth, پشمینه *pārchai*

pashmīna, پشمینه صوف *pārchai sūf*.—

(broad cloth) بذات *banāt*. A woollen

tassel, رعش *raās*. A woollen-drapeer,

صواف پشمینه فروش *pashmīna farūsh*, صواف

sawwāf.

WOOLLY, *a.* پشم دار *pashmdār*, صایف

sā'f.

WORD, *n.* کلام *kalama*, سخن *sakhun*,

حاصل *lafz*, قول *kaul*. In a word, حاصل

بالحمل *hāsilu'l kalām*, بالجملة *bi'ljumla*.

Word by word, کلام بکلام *kalama ba*

kalama. Words and actions, فعل و مقال

fa'īl u makāl, سخنها و کارها *sakhunhā u*

kārīhā. Foolish words, سخنها بیهوده

sakhunī bihūda, یاوه *yāwa*. To use

harsh words, دشنام دادن *dushnām-d*.

Sweet, agreeable words, کلام خوش

kalāmikhūsh, شیرین سخنها *sakhunī shīrīn*.

WORD, *vt.* کلام کردن *talaffuz-k.*, تلفظ کردن

kalām-k.

WORK, *vt., vi.* شغل *āmal-k.*, عمل کردن

shughl-k., معامله کردن *muāmala-*

k.—(produce an effect) اثر کردن *asar-k.*,

تاثیر کردن *tāsīr-k*. To work or prevail

upon, متوجه کردن *mutawajja-k.*,

انگیختن *angīkhtan*. To work out

(effect by toil), از جد و جهد کردن

محو کردن *az jadd u jahad-k.*—(eraze)

عصبناک *mahv-k*. To work up, (irritate)

ساختن *ghazabnāk-s.*—(stimulate)

تحریر کردن *tahrīz-k*. To set on work,

کار کردن *kār-d.*, کار فرمودن *kār-f.* To work with a needle, *tirāzīdan*, نقش کردن *naksh-k.*

WORK, *n.* کار *kār*, کارو بار *āmal*, *kār u bār*, کردار *kirdār*, معاملات *muāmalat*, امر *amr*.— (embroidery) *nakshbandī*, بکار مشغول *tirāz*. He was at work, *ba kār mashghūl būd*. Skilful at work, *kār āzmūda*. Diligent at work, *kār band*, کار پرور *parwar*. Performing work, کارکنان *kār kunān*, کار گذار *kār guzār*.

WORK-HOUSE; WORKSHOP, *n.* کارخانه *kārkhāna*, پیشه گاه *pesha gāh*.

WORKING-DAY, *n.* روز کار و بار *rūzi kār u bār*, یوم العمل *yumu'l āmal*.

WORKMAN; WORKER, *n.* کار گذار *kār guzār*, کسبی *kasbī*, کارکن *kārkun*, صانع *sānī*.

WORKMANLY; WORKMANLIKE, *a.* استادانه *ustādāna*, دستکارانه *dastkārāna*.

WORKMANSHIP, *n.* کار گری *kār garī*, سازندگی *sanāt*, کار گذاری *kār guzārī*.

WORLD, *n.* جهان *jahān*, عالم *ālam*, دنیا *dunyā*, گیتی *gītī*, روزگار *rūzgār*, گردون *gardūn*. The fourth quarter of the world, *rabī maskūn*, چهار کشور *chēhār kishwar*. This world, این جهان *īn jahān*. The next world, آخرت *ākhirat*, عالم ارواح *ālamī arwāh*. Conquering the world, جهانگیر *jehāngīr*, عالم گیر *ālamgīr*. The protector of the world, جهان بان *jehānbān*. The king of the world, شاه عالم *shāh ālam*, شاه جهان *shāhjehān*. The asylum of the world, جهان پناه *jehān panāh*.

WORLDLINESS, *n.* دنیای پرستی *dunyā parastī*, زمانه پرستی *zamāna parastī*, طمعکاری *tamīkārī*.

WORLDLY, *a.* دنیوی *dunyawī*.— (attached to worldly things), دنیای پرست *dunyā parast*, طمعکار *tamī kār*.

WORM, *n.* کرم *kirm*, دود *dūd*. The silk-worm, *dūdu'l harīr*, کرم پیله *kirmi pīla*. A maw-worm, کرم شکم *kirmi shikam*. The glow-worm, کرم شبتاب *kirmi shabtāb*. An earth-worm, *kharātīn*, ارماء الارض *amāu'larz*. A worm that gnaws wood, &c., چوب خوار *chūb khār*. A fruit or herb-worm, *yasrūd*, یسروع *magas*.

WORM-EATEN, *a.* کرم خورده *kirmkhurda*.

WORMWOOD, *n.* افسنطین رومی *afsan-tīni rūmī*.

WORRY, *vt.* آزریدن *azīyat-k.*, آزران *āzurdan*.

WORSE, *a., ad.* بدتر *badtar*. To make worse *badtar-k.* To grow worse, *badtar-g.*

WORSHIP, *n.* پرستش *parastish*, عبادت *ibadat*, طاعت *tāāt*, سجده *sajda*.—(title of respect), حضرت *hazrat*, قبله *kibla*. His worship, حاکم *hākīm*. A place of worship, عبادتگاه *īlādat gāh*, سجده گاه *sajda gāh*.

WORSHIP, *vt., vi.* پرستیدن *parastīdan*, تعظیم کردن *parastish-k.*, سجده کردن *sajda-k.*

WORSHIPFUL, *a.* مکرم *mukarram*, معظم *muāzzam*.

WORSHIPPER, *n.* پرستنده *parastīnda*, متعبد *muta'abbid*.—(of God) خدا *khudā parast*.—(of idols), بت پرست *but parast*.—(of fire) آتش پرست *ātish parast*, گبر *gabr*.

WORST, *a.* بدترین *badtarīn*, زبونترین *zabūn tarīn*.

WORST, *vt.* شکست دادن *shikast-d.*

هزیمت دادن *hazīmat-d.*

WORSTED, *n.* پشم ریخته *pashmi rīshā.*

WORTH, *n.* (price) قیمت *kīmat*, بها *bahā*, ارزش *arzish.* — (excellence)

فضیلت *fazīlat*, کمال *kamāl.* — (merit)

قدر *kadr*, لیاقت *liyākat.* To be worth,

ارزیدن *arzīdan*, قیمت داشتن *kīmat-d.*

WORTHILY, *ad.* لایقانه *lāyakāna*, موافق

muwāfīk.

WORTHINESS, *n.* سزاواری *sazāwārī*,

لیاقت *liyākat*, شایستگی *shāyistagī*,

قابلیت *kābīliyat.*

WORTHLESS, *a.* بی قدر *bī kadr*, ناکس

nākas, نا شایسته *hākīr*, حقیر *nā*

shāyista, کمترین *kamtārīn.*

WORTHLESSNESS, *n.* بی قدری *bī*

kadarī, حقارت *hikārat*, پستی *pastī*,

ذلت *zillat.*

WORTHY, *a.* سزاوار *sazāwār*, واجب

wājib, لایق *lāyak*, شایسته *shāyista*,

مستعد *mustaʿidd.* Worthy of honour

or respect, واجب الرعايت *wājibu'r*

riāyat. Worthy of death, واجب القتل

wājibul katl. Worthy to be hanged,

واجب الصلب *wājibu'ssalb.* To think

worthy, لایق *lāyak-p.*

WORTHY, *n.* صاحب ظهور *sāhibi zahūr*,

مرد نیکو کار *mardi nekū kār.*

WOUND, *n.* زخم *jarāhat*, جراحت *zakhm*,

ریش *rīsh*, خستگی *khastagī.* A mortal

wound, زخم سهمناک *zakhmi sahamnāk*,

زخم مهلک *zakhmi muhlik.* The scar

of a wound, داغ زخم *dāghi zakhm*,

نشان جراحت *nishāni jarāhat.*

WOUND, *vt.* زخم کردن *zakhm-k.*, جراحت

ریشدار کردن *jarāhat-k.*, ریشدار

کشدن *khastan.*

WRANGLE, *vi.* قضايم کردن *kaziya-k.*

مذاقشه کردن *munākasha-k.*

خصوصیت کردن *munāzīdt-k.*

khasūmat-k.

WRANGLE, *n.* قضايم *kaziya*, مذاقشه

munākasha, نزاع *nizād*,

WRAP, *vt.* ملفوف کردن *malfūf-k.*, لفافه

lifāfa-k., پیچیدن *pechīdan.*

WRAPPER, *n.* لفافه *lifāfa*, ملفف *mulaffif.*

WRATH, *n.* قهر *kahr*, خشم *khishm*, غضب

ghazab.

WRATHFUL, *a.* غضبناک *ghazabnāk*,

خشم ناک *khishmnāk*, در قهر *pur kahr.*

WRATHFULLY, *ad.* با قهر *ba kahr*, غضبانه

ghazaban.

WRATHLESS, *a.* بی قهر *bī kahr*, بی خشم

bī khishm.

WREAK, *vt.* انتقام کردن *intikām-k.*,

راندن *rāndan.*

WREATH, *vt.* پیچیدن *pechīdan*, تافتن

tāftan.

WRECK, *vt.* شکستن *shikastan*, زدن

غرق شدن *tabāh-k.*, تباہ کردن *zadan*,

ghark-sh.

WRENCH, *n.* پیچش *pechish*, مدم

sadama, فشار *fishār.*

WRENCH, *vt.* کشیدن *berūn-k.*, پیچ

دادن *pech-d.*

WREST, *n.* تاب *tāb*, پیچ *pech.*

WREST, *vt.* ربودن *rabūdan*, کشیدن

kashīdan, گرفتن *giraftan.*

WRESTLE, *vt.* مصارعت کردن *musāridt-*

k., کشتی گرفتن *kushtī-g.*

WRESTLER, *n.* مصارع *musārī*, پهلوان

pahlwān.

WRESTLING, *n.* کشتی *kushtī*, مصارعت

musāriāt.

WRETCH, *n.* بد بخت *badbakht*, بی

نصيب *bī nasīb*, بیچاره *bīchāra.*

WRETCHED, *a.* دلتنگ *dil tang*, غمگین

ghamgīn, زشت *kabīh*, زشت *zisht.*

WRETCHEDLY, *ad.*, بدبختانه *bad bakhtāna*, حقیرانه *hakīrāna*.

WRIGHT, *n.* صانع *sānī*, کاربگر *kārīgar*.

WRING, *n.* آزار *āzār*, صدمه *sadma*, زور *zūr*.

WRINKLE, *vt.* چین کردن *pur chīn-k.*

WRINKLE, *n.* چین *chīn*.

WRIST, *n.* ساعد *bandi dast*, بند دست *sāid*.

WRIT, *n.* حکم *hukm*, نوشته *nawishta*, فتوی *fatwa'*.

WRITE, *vt.* مسطور *nawishtan*, نوشتن *nawishtan*, مرقوم *markūm*, تصنیف *tasnīf-k.* — (compose) کردن *tasnīf-k.*

WRITER, *n.* نویسنده *nawīsanda*, مؤلف *mu'allif*, مصنف *musannif*, راقم *rākīm*. — (author)

WRITING, *n.* تحریر *tahrīr*, خط *khat*, (pl. خطوط *khawṭ*), نوشت *nawisht*. Beautiful writing, خوش خط *husni khat*, خط *khush khat*. A thin character, خط *khush khat*. A stout plain written character, خط *khati khafī*. A writing master, استاد خط *ustādi khat*, خوش نویس *khūsh nawīs*. Writings, نوشتهجات *nawishta-jāt*, سندات *sanadāt*.

WRITTEN, *a.* مرقوم *nawishta*, نوشته *nawishta*, مکتوب *maktūb*, مسطور *mastūr*.

WRONG, *n.* تقصیر *ghalat*, خطا *khatā*, ادیت *dzīyat*, تفسیر *taksīr*.

WRONG, *a.* ناصواب *nārāst*, نادرست *nā sawāb*, خطا *khatā*.

WRONG, *vt.* زحمت *zuhl-k.*, ظلم کردن *zuhl-k.*, زحمت نمودن *zuhl-k.*

WRONGLY, *ad.* سهواً *ghalatāna*, غلطانه *ghalatāna*, ساهوان *sahwan*.

WRY, *a.* کج *kaj*, مودع *mudawaj*.

X.

XANTHIC, *a.* جعفرآبی *zard fām*, زرد فام *jāfarānī*.

XEBEC, *n.* کشتی کوچک *kishti i kūchak*.

XEROTES, *n.* خشک مزاجی *khushk mizājī*.

XYLOGRAPHY, *n.* نقش چوب *nakshi chūb*, قلم کاری *kalam kārī*.

XYSTER, *n.* استخوان تراش *ustukhān tarāsh*.

Y.

YACHT, *n.* قایق *kāyik*, زورق *zaurak*.

YACHTING, *n.* زورق سواری *zaurak sawārī*.

YAM, *n.* قند *kand*.

YARD, *n.* (measure), ذرع *gaz*, ذراع *zarf*. — (court of a house) احاطه *sahn*, محوطه *ahāta*.

YARN, *n.* رشته خام *rishta khām*, تار *tār*. — (a story) قصه *kissa*, حکایت *hikāyat*.

YAWN, *vi.* خمیازه کردن *khamyāza-k.*

YE, *pron.* شما *shumā*.

YEAR, *n.* سن *sana*, سال *sāl*, سن *sin*. — (solar), سال شمسی *sālī shamsī*. —

(lunar), سال قمری *sālī kamarī*. Last year, سال گذشته *sālī guzashta*, پارسال *pārsāl*. This year, امسال *imsāl*.

Next year, سال آینده *sālī āyanda*, A leap year, سال دیگر *sālī dīgar*.

New year, سال جدید *sālī kabīsa*, New year's day, سال جدید *sālī jadīd*.

Many years ago, قبل از *nau rūz*, سالهای سالها *kabl az sāl hā*, سالهای سالها *sāl hā i sāl hā*.

- YEARLY, *a.* هرسال *sālyāna*, *har sāl*.
- YEARNING, *n.* رغبت *khāhish*, خواهش *raghbat*, محبت *mohabbat*.
- YELL, *n.* فریاد *shūr*, شور *naāra*, نعره *faryād*.
- YELL, *vi.* غوغا کردن *bāng-z.*, بازگ کردن *ghaughā-k.*
- YELLOW, *a.* زرد *zard*, اصفر *asfar*.
- YELLOW, *n.* زردی *zardī*.
- YELLOWISH, *a.* زرد فام *zard fām*.
- YELP, *vt.* عف عف کردن *āf āf-k.*
- YEOMAN, *n.* زمیندار *sharīf*, شریف *zamīn dār*, داروغه *dārūghai*, توشه خانه *tūsha khāna*.
- YEOMANRY, *n.* عوام الناس *āwāmunnās*.
- YERK, *vt.* انداختن *andākhtan*.
- YES, *ad.* آری *ārī*, بلی *balī*.
- YESTERDAY, *n.* روز گذشته *dīrūz*, دیروز *rūzi guzashta*. Day before yesterday, *parī rūz*.
- YESTER-NIGHT, *n.* دیشب *dīshab*, دوش *dūsh*.
- YET, *a., ad.* لیکن *lākin*, (besides) *lākin*, هنوز *magar*.—(till now), *hanūz*, تا حال *tā hāl*. {con. (nevertheless) *ba wajūdīke*.
- YIELD, *n.* حاصل *hāsil*, نتیجه *natīja*, ثمره *samra*.
- YIELD, *vi., vt.* پیدا کردن (produce) *paydā-k.*, بار دادن *bār-d.*,—(concede), بخشیدن *bakhshīdan*, عطا کردن *ātā-k.*—حواله کردن *tark-k.*, ترک کردن (give up) *hawāla-k.*—(admit) قبول کردن *kubūl-k.*—(submit) تسلیم کردن *taslīm-k.*—(comply with) موافقت کردن *muwāfikat-k.*
- YIELDING, *a.* تسلیم (surrendering) *taslīm*, انقیاد *inkiyād*.—(compliance)
- متواضع *tābī*, *ānsū*, *ānsū*, اطاعت *itāāt*, *a.* *mutawāzī*, نرم *narm*.
- YOKE, *n.* یوغ *yūgh*, غل *ghull*.—(servitude) *ghulāmī*.—(a pair) جفت *juft*.
- YOKE, *vt.* هم یوغ نمودن *ham yūgh-n.*, بهم بستن *juft-k.*, جفت کردن *baham-b.*
- YOLK, *n.* زرده *zarda*.
- YONDER, *ad.* آنجا *ānjā*, آنسو *ānsū*.
- YORE, *ad.* در زمان پیشین *dar zamāni peshīn*, در وقت سلف *dar wakti salaf*.
- YOU, *pron.* شما *shumā*, شما یان *shumāyān*.
- YOUNG, *a.* جوان *javān*, خرد سال *khurd sāl*, ناتجربه کار *nā tajruba kār*, نا واقف *nā wākīf*.
- YOUNG, *n.* بچه *bachcha*, جوان *javān*.
- YOUNGSTER, *n.* پسرک *pisarak*, صبی *sabī*.
- YOUR, *pron.* شما *az āni shumā*.
- YOURSELF, *pron.* خود شما *khud shumā*.
- YOUTH, *n.* شباب *shabāb*, جوانی *javānī*, *khurd sāl*, خرد سال *nau ūmr*.
- YOUTHFULNESS, *n.* جوانیت *javānīyat*, شباب *shabāb*.

Z.

- ZEAL, *n.* شوق *shauk*, اشتیاق *ishtiyyāk*, حرارت *harārat*, حمیت *hamīyat*.
- ZEALOT, *n.* زاهد *zāhid*.
- ZEALOUS, *a.* مستعد *dilsūz*, دلسوز *mustād*.
- ZEALOUSLY, *ad.* با غیرت *bā ghayrat*, شوقمندانه *shaukmandāna*.
- ZEALOUSNESS, *n.* اشتیاق *ishtiyyāk*, دلسوزی *dil sūzī*.
- ZEMINDAR, *n.* زمیندار *zamīndār*.
- ZEND, *n.* زند *zand*, زند *zhand*.

ZENITH, *n.* سمت الرااس *samtu'r rās.*

ZEPHYR, *n.* نسيم باد صبا *bādi sabā,* *nasīm.*

ZERO, *n.* صفر *sifar,* نقطة *nukta.*

ZEST, *n.* مزه زايقه *zāika,* مزه *maza.*

ZEST, *vt.* مزه دادن *maza-d.*

ZIGZAG, *a.* پيچ و خمي *pech u khamī,*
پيچ در پيچ *pech dar pech.*

ZINGIBER, *n.* زنجبيل *zanjabīl.*

ZODIAC, *n.* مخطط البروج *mintaku'l burūj.*

ZODIACAL, *a.* منطقي برجی *burjī,* منطقي *mintakī.*

ZONE, *n.* (circle dividing the earth),
مخطط *mintak,* دائرة *dāi'ra.* Frigid
zone, مخطط مبروده *mintakai mabrūda.*
Temperate zone, مخطط معتدل *mintakī mu'atadila.*

Torrid zone, مخطط محروقه *mintakai mahrūka.*

ZOOGRAPHY, *n.* حيات نويسي *hayāt narwīsī,* حيوان شناسي *haywān shanāsī.*

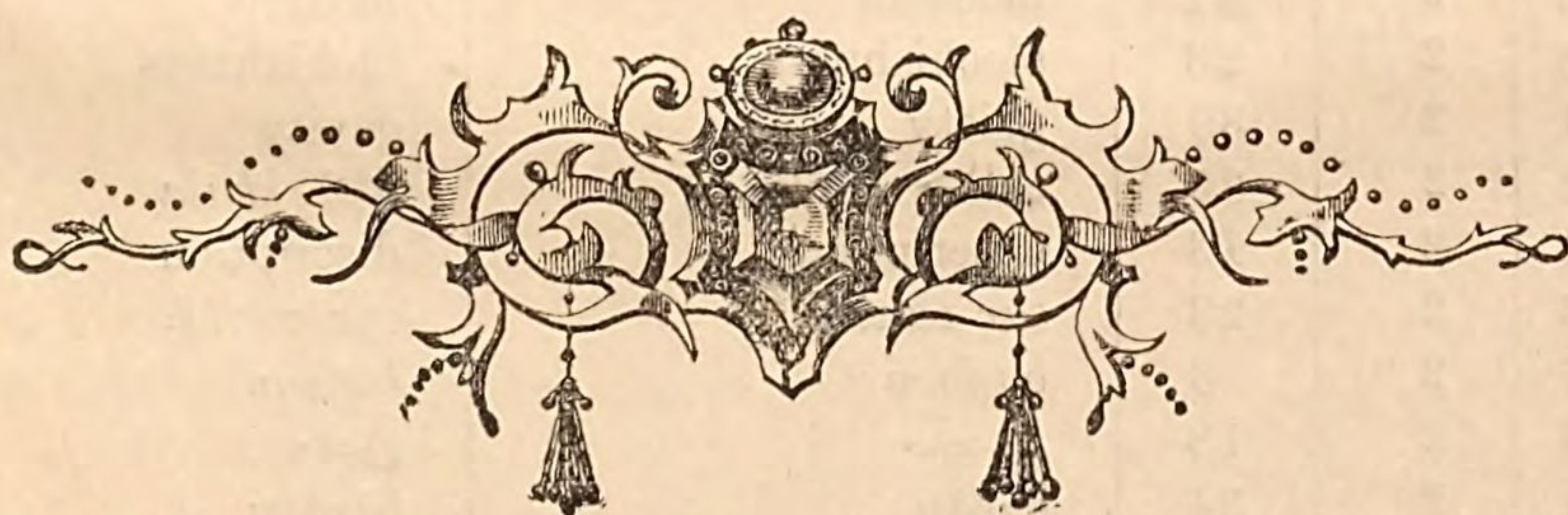
ZOOLOGICAL, *a.* متعلق بعلم حيوانات *muta'allik ba 'ilmi haywānāt.*—(gardens) باغ حيوانات *bāghi haywānāt.*

ZOOLOGY, *n.* علم حيوانات *'ilmi haywānāt,* معرفت حيوانات *ma'arifati haywānāt.*

ZOOTOMY, *n.* تشريح حيوانات *tashrīhi haywānāt.*

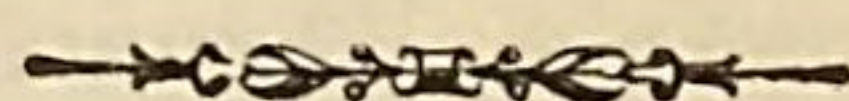
ZOROASTER, *n.* زرتشت *zartusht,* زردست *zardust.*

ZOROASTRIAN, *n.* زرتشتي *zartushtī.*

ERRATA.

Page.	Column.	Line.	Correct.	Incorrect.
3	2	last.	ذرد	ذرد
10	2	14	مذنبی	مذنبی
20	1	15	aforementioned	aforementiond
22	1	29	پسندید	پسندید
27	2	30	ameliorate	amelierate
29	2	21	پیشدندان	پیشدندان
30	1	32	عضدناک	عضدناک
30	2	19	tez mizāj	tej mijāj
31	1	6	خانہ	جانبہ
31	1	36	اشداندک	اشداندک
33	2	35	پیش	پیش
61	1	last	tassās	tāssās
75	1	9	پیکھال pīkhāl	یکھال yākhāl.
75	1	25	child-birth	child-bird
77	1	22	embellish	embelish
78	2	21	blockish	blokish
78	2	23	blockishness	blokishness
91	2	39	gaiety	gayity
92	2	35	کھالی khālī	کھال khāla
114	2	13	description	discription
116	2	23	sar zanish	zar zanish
127	2	3	buffoon	baffoon
129	2	18	ملحق	ملحق
141	2	34	barāy	bārāya
142	1	26	conclave	cenclave
160	2	16	Coolly	cooly
204	2	19	detail	datail
282	2	9	lose	loose
308	1	12	agitated	agited
322	1	34	nauseousness	nauceousness.
339	1	5	grandchild	grandhild
348	1	19	falter	falter
423	1	18	endeavour	endeavonr
424	2	27	immovable	immoveable

Page.	Column.	Line.	Correct.	Incorrect.
496	1	12	clothes	cloths
518	1	38	Peddlar	pedlar
541	1	40	prate	parate
542	2	17	definitely	difinitely
577	2	20	refrigerant	refrigerent
595	1	10	cradle	craddle
598	1	16	governor	governer
600	2	18	salable	saleable
603	1	33	expense	expence
607	1	21	scrutoire	scrutoir
607	2	18	mediterranean	medditerranean
682	1	36	transiently	trasiently
630	1	5	socially	socialy
685	2	6	trigonometry	trignometry
700	1	27	unreasonable	uareasonable
704	1	13	practice	practise
725	2	22	fluttering	flattering
686	1	20	<i>ghālibān</i>	<i>ghālibān</i>
686	2	24	<i>āzāb</i>	<i>āzāb</i>
687	1	5	مداد اعتقاد	مداد اعتقاد
687	1	14	<i>makr</i>	<i>mar</i>
692	1	32	unassisted	unasisted
694	1	4	لادان	لادان
703	2	32	لذوم	لذوم
703	2	36	لزماء	لزماء
706	1	4	مقدمت التجديش	مقدمت التجديش
714	1	21	<i>karīs</i>	<i>karīs</i>

ANGLO-PERSIAN

WORKS BY THE SAME AUTHOR.

1.	PERSIAN PRIMER : Being an elementary treatise on Grammar, with exercises...	0	12	0
2.	SECOND BOOK OF PERSIAN : To which are added, the PANDNAMA of Shaikh Saâdî and GULISTAN, Chap. I., with their Vocabularies	1	4	0
3.	THIRD BOOK OF PERSIAN : Being a selection from various Authors in PROSE and POETRY, with annotations and a full VOCABULARY	1	4	0
4.	The Student's PERSIAN and ENGLISH DICTIONARY : Pronoun- cing, Etymological and Explanatory	3	8	0
5.	The Student's English and Persian Dictionary :	3	8	0
6.	The Student's Enlarged English-Persian Dictionary : Pronoun- cing and explanatory, Royal octavo, pp. 733	9	0	0
7.	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part I., Accidence (with the Appendix)	0	10	0
8.	A new GRAMMAR of the PERSIAN TONGUE : Part II., Syntax.	0	8	0

MAY BE HAD FROM

MRS. RADHABAI ATMARAM SAGOON, Kālbādevi Road, Bombay.

MESSRS. THACKER AND Co., Bombay.

MESSRS. THACKER SPINK AND Co., Calcutta.

MESSRS. HIGGINSBOTHAM AND Co., Madras.

A liberal commission will be allowed to the purchasers of
books value Rs. 50 or more. Apply to the Author, No. 43,
Todd Street, Fort, Bombay.

Extracts from Opinions

OF

EMINENT SCHOLARS

AND THE PRESS,

ON

Mr. S. B. DOCTOR'S Anglo-Persian Books.

FROM

E. Rehatsek, Esqr., M.C.E., M.R.A.S.

Fellow of the Bombay University.

---

1. Your *Persian Primer* is more than it purports to be. I have examined it and find it to be a compendious Persian Grammar containing all the necessary rules illustrated by a vocabulary and sentences in each of the twenty lessons of which this useful little book consists.

2. Students will now be very glad to avail themselves of Mr. S. B. Doctor's *Dictionary* because they will find it to be just as good as, but more copious than, the small Dictionaries hitherto imported, and a great deal cheaper, since it consists of pp. 558 and costs only three rupees and a half, and Mr. Sorabshaw's *Dictionary* may be recommended also in other respects, as those who use it will soon find out for themselves.

3. I have looked at the *Third Book of Persian* by Mr. S. B. Doctor and have come, after a brief examination to the conclusion that it is a valuable addition to his other publications on the same subject. It is a collection of 132 stories, in Prose and Poetry, from 17 different authors which ought to be highly appreciated by students who will find not only explanatory remarks at the foot of every page, but also a full vocabulary at the end of the book, which is designed to aid them in every respect.

4. I am sure nobody could give an unfavourable opinion of your (English-Persian Dictionary) work, which bears on every page the marks of the great and persevering care bestowed upon it by you. This I may confidently say after having examined it pretty closely.

5. I beg to acknowledge with thanks the receipt of your *Persian Grammar* to compliment you on its handsome appearance and good contents.

6. I have looked through the *Second Book of Persian* and it will do very well.

FROM

**Shamsul ulama Dastur
Hoshang Dastur Jamasp,**

Professor of Persian, Deccan College,
Fellow of the Bombay University.

1. I believe this little manual (Persian Grammar, Part II) will be very useful to young students of Persian.

2. Such a book, (English-Persian Dictionary) no doubt, was a desideratum long felt by many a youth in our schools and colleges, and perhaps a far greater number of other Persian Students. Useful as this work is, its price is comparatively very little; a circumstance, which, in my opinion, will enable not a few to avail themselves of the benefit of your hard labour and untiring perseverance.

3. I find the extracts (in your Third Book of Persian) very judiciously and wisely chosen and believe it will be of great use and assistance for those who are studying for the Matriculation Examination.

I perused with much pleasure your *Persian Primer*, I think the arrangement of it is very good indeed, and I shall be happy to recommend it to any of my friends commencing the study of the language.

Colonel Thomson.

Buldhana.

15-5-1879.

... .. having looked through
the *Persian Primer* by Mr. S. B. Doctor,

I am of opinion, that it is likely to prove a useful School book.

Principal, Calcutta Madresa.

I have shown your Persian books to competent persons and it may end in their being used in some schools.

**Inspector of Schools,
Presidency Division, Madras.**

I have received the two parts of your Persian Grammar, and have looked through them. So far as I can judge, they appear to me to be well adapted for the purposes you have in view.

**Professor of Persian,
Free Church Institution, Nagpur.**
6th March, 1885.

I have gone through your both parts of Persian Grammar and found them quite satisfactory and suitable to the purposes you have intended.

**Arabic & Persian Professor,
St. Xavier's College, Calcutta.**
11th April, 1885.

I have gone through the two excellent parts of your Persian Grammar and find that you have bestowed great pains and consideration on compiling them. Although both the works are a sort of compendium still they are quite sufficient for the requirements of the students preparing for the University Entrance examination.

**Professor of Persian,
Lahore College.**
22nd February, 1885.

After looking deeply to the merits and demerits of your two parts of Persian

Grammar, which treat of Accidence, Syntax and Prosody, I have come to the conclusion that they are excellent, well arranged and useful to the English knowing students of Persian. Although they are compiled on the principle usually followed by Persian Grammarians still the arrangement and selection of matter in them reflect great credit on the Author.

Arabic Professor,

Benares College.

13th March, 1885.

1st February, 87.

DEAR SIR,

Many thanks for your three Books of Persian and your English-Persian and Persian-English Dictionaries with which you kindly presented me. I am very much pleased with them and I have no doubt that any student who will have thoroughly studied them will have as good a knowledge of Persian as can be acquired in a school and moreover notions of Persian literature that are not generally found in books of that kind. I am particularly delighted with the Dictionaries, as I have been looking in vain for a short and handy Dictionary of the Persian language that should be in the same time short, complete, accurate and clear: I find those four qualities united in your Dictionaries. I have seen many Lexica that tried to solve the problem, but none that came so near the mark. It is a capital service

you have rendered to students of Persian, and I, for one, thank you heartily for it.

I am,

yours truly,

J. DARMESTER,

College de France, Paris.

OPINIONS OF THE PRESS.

In acknowledging the receipt of a neat and handy volume entitled "The Student's English and Persian Dictionary" by Mr. Sorabshaw Byramji Doctor, we have great pleasure in commending the book to the notice of those whom necessity or inclination leads to the study of that beautiful Oriental language which has not unjustly been denominated the French of Asia. Mr. Sorabshaw's publication is intended to supply a want long felt by the Students of Persian, as the only reliable book of reference in that language is Richardson's Persian Dictionary, a ponderous tome, the cost of which must of necessity place it beyond the means of the majority of Persian Students. Mr. Sorabshaw's work is by no means so ambitious as that of Richardson, and yet within the compass of some 500 pages he has compressed information more than sufficient for ordinary requirements. The antecedents of the Author are a guarantee of the excellence of his work, for besides being a Persian lecturer at the leading High School in Gujarat, Mr. Sorabshaw is the Author of half a dozen Persian School-books, most of which have received the sanction and support of the Educational Department, and are extensively used in the Government and private

High Schools of this Presidency. His Persian and English Dictionary, to which the English and Persian Dictionary at present under notice is designed to be a companion volume, was dedicated by permission to Sir Richard Temple, himself a Persian Scholar, and by no means likely to accord his countenance in this way to any attempt which was not of exceptional merit. The dedication of the present work has been accepted by His Excellency Sir James Fergusson, which is another testimonial to the merit of Mr. Sorabshaw's compilation.

TIMES OF INDIA (26 April, 1882).

This book which has been brought out as a companion volume to the Persian-English Dictionary by the same author, Mr. S. B. Doctor, is intended to supply a long felt and still growing want of Students of Persian, the study of which has recently received a great impetus in this Presidency by its having been accepted as a second language in the higher University examinations. The book before us has been prepared evidently with great care. In the selection of Persian and Arabic equivalents of English terms, the author has tried to be liberal but clear. In order to keep the book within reasonable limits, and probably with a view to render it easily accessible to young students, Mr. Doctor has rejected words which have crept into large dictionaries, but which are needless for practical purposes. We agree with the compiler in the hope that the form and character

of the Persian typography, the fullness of the matter, the simplicity of the arrangement, and the size and price of the book will make it acceptable, not only to Schools and Colleges, but to Students of Persian in general.

BOMBAY GAZETTE (May 20th, 1882.)

We have to apologise to Mr. S. B. Doctor and others for delay in noticing their works. To begin with Doctor's Series of Persian—a small library in itself—we can say that these books are a real boon to the Student. Written by a gentleman who has devoted his attention almost exclusively to this kind of work, the books are admirably suited to the purpose for which they are intended. And looking to the time and trouble he must have spent upon them, we are not surprised that Mr. Sorabsha's series has passed into School-books recognised by Government. This is, of course, the greatest honour within reach of a native author, and we heartily congratulate Mr. Doctor.

INDIAN SPECTATOR (21st May, 1882)

English and Persian Dictionary, by Mr. S. B. Doctor, of Surat. This is a handy little volume, well got up.....As a carefully selected collection of words taken from larger dictionaries like Richardson's, the work is well done and is handy.—PROGRESS.

هم مهراڻجي بهرام جي ڊاڪٽر صاحب
مدرس فارسي هائي اسڪول سورت کي
تعريف ڪرنا ضروري خيال ڪرتي هيئن ڪم

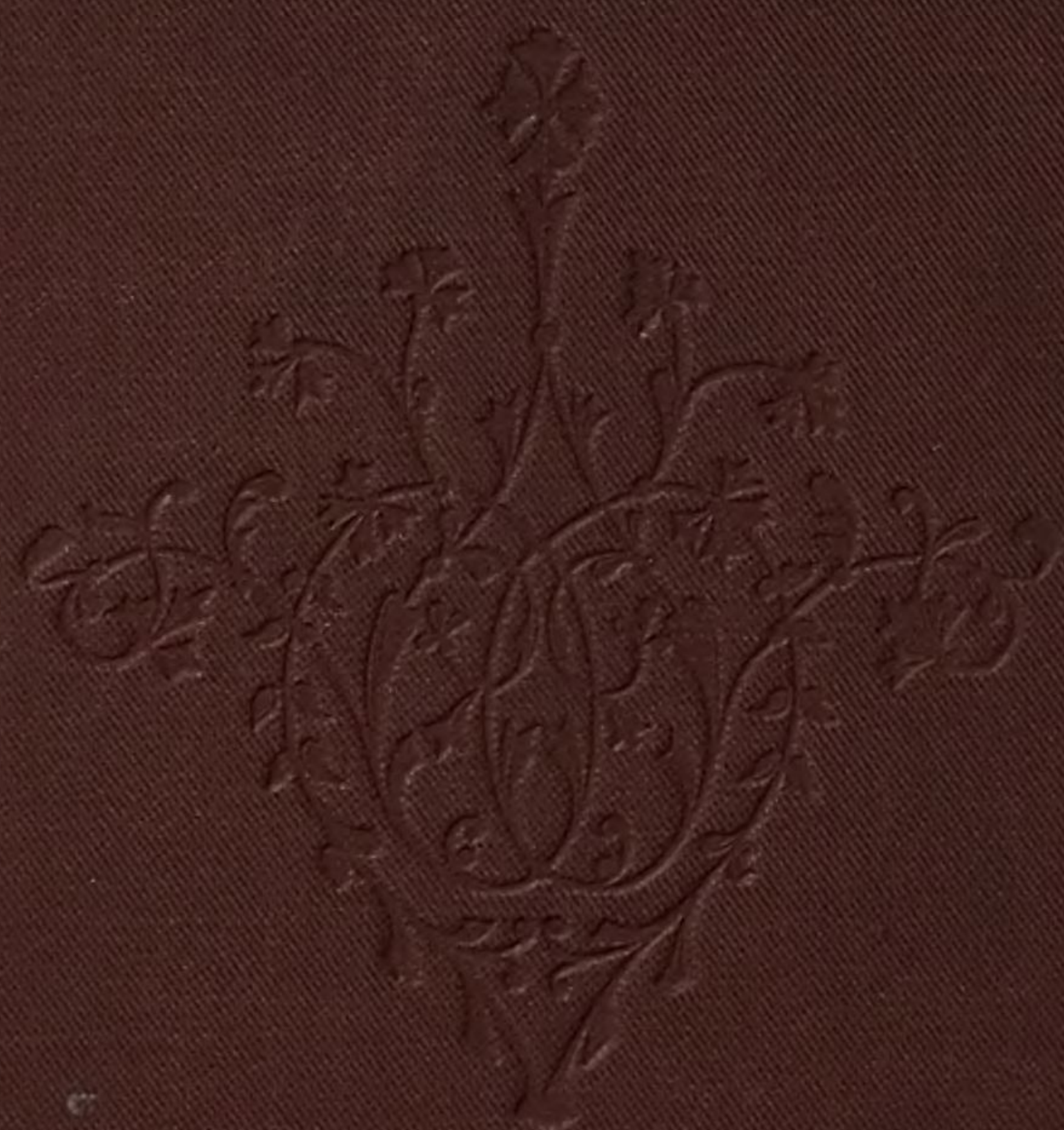

99 2/3

Doctor, Sorabshaw Byramji

The student's enlarged English-Persian Dictionary

Surat 1892

L.as. 390 hz

urn:nbn:de:bvb:12-bsb11639831-2